သုဒ္ဓဿနဝရ ဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ သုဒဿနဓဇ

အတုလဓိပတိ သိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်နှစ်ထပ်ရ

စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်

စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စ

အရှင်သူမြတ်သည် ဝိနယပါရဂူ ဖြစ်မြောက်လိုသူတို့ အကျိုးငှာ

အထူးထူးသော နည်းနာနယတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ

ရေးသားဆုံးဖြတ်အပ်သော

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဍိသစ်ကျမ်း

(ပထမတွဲ)

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန

သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ-၂၅၃၉ ကောဇာ-၁၃၅၇ ခရစ်-၁၉၉၅

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန သာသနာရေး
ဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးညွန့်မောင်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်

မဟာဝိနိဒါနကထာ

"အာဂတော ဘာရော အဝဿံ ဝဟိတဗ္ဗော"-ဟူသော ကျမ်းမြတ်ဋီကာ မဥ္ဇူသာ (ဋ္ဌ၊၁၊၁၅) မိန့်တော်မှုနှင့် "သမ္ပတ္တော ဘာရော အဝဿံ အာဝဟိတဗ္ဗော-ဟူသော လောကောပမာ" ဆိုရာစကား ရှေးသူဟောင်းတို့ မိန့်မှာကြားခဲ့သည်နှင့် အညီ ဒေသ, ကာလ, ဒေသက စသည်ကို ပြခြင်းသည် လည်းကောင်း (သာရတ္ထ၊၁၊၂၇။) အကြောင်းဝတ္ထု အမှုအခင်းသည် လည်းကောင်း (ဝိမတိ၊၂၊၈၃။) နိဒါန်း မည်၏ ဟူသော ညွှန်းဆိုချက်နှင့်အညီ ထိုဒေသ, ကာလ, ဒေသက, အကြောင်းဝတ္ထု အမှုအခင်းတို့ကို ပြညွှန်းဆိုသော နိဒါန်းစကားကို ရေးသားရန်အကြောင်းသည် ဆိုက်ရောက်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်ရကား မြန်မာပြည်တွင် ပေါ်ထွန်းဖူးသမျှသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်း မျိုးစုံတို့တွင် အကြီးဆုံး အကျယ်ဆုံး အပြည့်စုံဆုံး ဖြစ်သော "စလင်း ဝိနည်း ဂဏ္ဌိသစ်" မည်တွင်သော ကျမ်းကြီး၏ အကြောင်းခြင်းရာ မျိုးစုံကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင်—

(၁) သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်ခဲသော မြတ်ဓမ္မ။

(၂) ဝိနည်းပိဋကတ်သည် သာသနာ၌ အရေးအပါဆုံး။

(၃) ဘုရားရှင်၏ ဓမ္မဒေသက စွမ်းရည်။

(၄) ပါဠိတော် ဟူသောဝေါဟာရ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း။

(၅) အဋ္ဌကထာများကို ဟောကြား, စုစည်း ရေးသားခြင်း။

(၆) ဋီကာကျမ်းများ ရေးသားရခြင်း အကြောင်း။

(၇) ယောဇနာကျမ်းများ ရေးသားရခြင်း အကြောင်း။

(၈) နိဿယကျမ်းများ ရေးသားရခြင်း အကြောင်း။

(၉) ဂဏ္ဌိကျမ်းများ ရေးသားရခြင်း အကြောင်း။

(၁၀) ဂဏ္ဌိကျမ်းများ၏ သမိုင်းအစဉ်။

(၁၁) များပြားစွာရှိ ဝိနယဂဏ္ဌိ။

(၁၂) ကျမ်း၏ ဂုဏ်ရည် လျှမ်းပြည့်စုံညီ။

(၁၃) ကျမ်းဂန် ကျမ်းပြု နှိုင်းစံတုသော်။

(၁၄) ကျမ်းပြုထေရ်ရှင် မြတ်သခင်။

(၁၅) စက်တင်ပုံနှိပ်ရန် အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း။

(၁၆) သာသနာရေး ဦးစီးဌာန၏ လျှောက်ထားချက်။

(၁၇) တည်းဖြတ်ပြင်ဆင် စက်တင်ပုံနှိပ်။

(၁၈) ကျမ်းပြုဆရာတော်၏ မဟာနိဂုံး။

(၁၉) ဆဆုထေရ် စဉ်ကာဆက် ဘဝဂ်သို့လျှံ။

(၂၀) ဝေဘန်မှုနှင့် ပန်ကြားချက်။

(၂၁) ပဋိ+ဩသာန ဝိသောဓက ဆရာတော်များ–

ဟူသောအစီအစဉ်တို့ဖြင့် အစဉ်ကျကျ တင်ပြပါတော့အံ့။

၁။ သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်ခဲသော မြတ်ဓမ္မ

သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲအတွင်း၌ နှစ်မွန်းမျောပါလျက် ရှိကြကုန်သော လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ဓမ္မရေအေး အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေး၍ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ အတွင်းမှ လွတ်ကင်းအောင် ကယ်တင်အံ့ ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လေးသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလကြာအောင် ပါရမီများ ဖြည့်စွမ်းခဲ့ပြီး ထိုရည်ရွယ်ချက်ကြီးအတိုင်း တရားအလုံးစုံကို ဆရာမရှိ ကိုယ်တော်တိုင် မှန်ကန်စွာသိ၍ သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ပိုင်ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့သော ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည် မိမိကိုယ်တိုင် သိရှိထားသော တရားဓမ္မတို့ကို ဟောကြားတော်မူရန် ကြံစည်တော်မူလိုက်သောအခါ ဓမ္မ၏ ခက်ခဲနက်နဲပုံကို လည်းကောင်း, နာကြားအံ့သော သတ္တဝါဝေနေယျတို့၏ သန္တာန်၌ ကာမဂုဏ် အာရုံတို့ဖြင့် ပြည့်လျှမ်း၍ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း ထူပြော နေပုံကိုလည်းကောင်း တွေ့မြင်တော်မူရသဖြင့် တရားဓမ္မတို့ကို ဟောပြတော်မူရန် စိတ်ညွတ်တော်မမူသေးဘဲ ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

"ငါသိအပ်ပြီးသော ဤတရားကား နက်နဲ၏၊ မြင်နိုင်ခဲ၏၊ သိနိုင်ခဲ၏၊ ငြိမ်သက်၏၊ မွန်မြတ်၏၊ တက္ကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျက်စားရာ မဟုတ်၊ သိမ်မွေ့၏၊

ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်၏၊ ဤသတ္တဝါများကား ကာမဂုဏ်တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ပျော်ပိုက်ကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ အလွန်နှစ်ခြိုက်ကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် အလွန်နှစ်ခြိုက်ကြသော ဤသတ္တဝါများသည် အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကို မြင်နိုင်ခဲ၏၊ ပြုပြင်မှုအားလုံး၏ ငြိမ်းရာ, ခပ်းသာ ဆင်းရဲတို့၏ တည်ရာ ဥပဓိအားလုံးကို ပယ်စွန့်ရာ, တဏှာ၏ကုန်ရာ, ရာဂ၏ကင်းရာ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာ ဖြစ်သော ဤနိဗ္ဗာန်တရားကိုလည်း မြင်နိုင်ခဲ၏၊ ငါသည်လည်း တရားကို ဟောငြားအံ့၊ သူတပါးတို့သည်လည်း ငါ၏တရားကို မသိနားမလည် နိုင်ကုန်ငြားအံ့၊ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုတရားဟောခြင်းသည် ငါအားပင်ပန်းရုံသာ ဖြစ်ရာ၏၊ ငါ့ကိုယ်ငါ ညှဉ်းဆဲခြင်းသာ ဖြစ်ရာ၏''ဟု (ဝိ၊၃၊မြန်၊၆။) ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူမိလျက် တရားမဟောဘဲ ကြောင့်ကြမဲ့နေရန် စိတ်အကြံဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီးသည် ''မြတ်စွာဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော် မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား သည် တရားဟောတော်မူပါလော့၊ ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် တရားတော်ကို မနာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေပါကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိပါကုန်လတ္တံ့''ဟု (ဝိ၊၃။မြန်၊၇။) ဤသို့ စသည်ဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် တောင်းပန် လျှောက်ထားမှုကြောင့် သတ္တဝါတို့၏အပေါ်၌ သနားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် လောကကို ကြည့်ရှုတော်မူသောအခါ ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာ များပြားသူ နည်းပါးသူ ဣန္ဒြေနုသေးသူ ရင့်ကျက်သူ တရားတော်ကို သိနိုင်ရန် ခက်ခဲသူ, လွယ်ကူသူ စသည်တို့ကို ခွဲခြားမြင်တော်မူလျှင် တရားဟောတော်မူရန်အတွက် ပြန်လည်အားတက်တော် မူခဲ့လေသည်။

ဤသို့ သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်ခဲ သိမြင်နိုင်ခဲသော မြတ်ဓမ္မကို ဘုရားရှင်သည် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူစ မကြာမီ‌သောအခါမှစ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူသည့်တိုင် လေးဆယ့်ငါးဝါပတ်လုံး အကြောင်းအား လျော်စွာ ဟောကြားဆုံးမ နည်းလမ်းပြတော်မူခဲ့ပေသည်။ ထို လေးဆယ့်ငါးဝါ ကာလအတွင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သော မွေတန္တိ ပ္ပဋ္ဌိတော်တရားအစဉ်များကို တရားပန်းတောင်းကြီးသုံးလုံး တည်ထား၍ အမျိုးအစား တူရာတူရာတို့ကို အသီးအသီး ခွဲခြားထည့်သွင်းလိုက်သောအခါ–

(၁) သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်မည့် ဆေးနည်း ဥပဒေများနှင့် သက်ဆိုင်သော ဝိနယပိဋကာ၊ ဝိနည်းပန်းတောင်း။

(၂) ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဟောကြားတော်မူခဲ့သော သုတ္တန္တပိဋက၊ သုတ္တန်ပန်းတောင်း။

(၃) ပရမတ္ထ အဘာဝ တရားအစစ်တို့ကိုသာ ဟောကြားတော် မူခဲ့သော အဘိဓမ္မာပိဋက၊ အဘိဓမ္မာပန်းတောင်းဟူ၍ တရားအစု ပန်းတောင်းကြီး သုံးလုံး ဖြစ်ပေါ်ရရှိပေသည်။

ထိုတရားပန်းတောင်းကြီး သုံးလုံးတို့တွင် "မည်သည့် ပန်းကောင်းထဲ၌ ထည့်သွင်းထားသော တရားအစုသည် သာသနာတော် အတွက် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ပါသနည်း"ဟု မေးလတ်သော် "သုံးမျိုးလုံးပင် အရေးကြီးပါသည်"ဟု ဖြေရပေလိမ့်မည်။ ထိုတွင် "အရေးအကြီးဆုံးထဲမှ အရေးအပါဆုံးကို ရွေးချယ်ပြပါဦး"ဟု ဆိုပြန်လျှင် ဝိနည်းပိဋကတ်ကိုသာ ရွေးချယ်ပြရပေမည်။ အကြောင်းကိုဆိုရသော် "လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မိမိအသက်ထက် မည်သည့်အရာကိုမျှ တန်ဖိုးမထားနိုင်။ မိမိအသက် ရှင်သန်မှသာ လောကီ, လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွား အမျိုးမျိုးတို့ကို ပြုလုပ်ရှက်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်၍ မိမိတို့၏ အသက်ရှင်ရေးသည် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းအတွက် အရေးအပါဆုံး ဖြစ်သကဲ့သို့ ပိဋကတ်သုံးပုံတို့တွင်လည်း ဝိနယော နာမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယု (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၁။)နှင့် အညီ ဝိနည်းပိဋကတ်သည် သာသနာတော်၏ အသက် ဖြစ်၍ ဝိနည်းပိဋကတ် ရှင်သန်မှသာ သာသနာတော်၏ အသက်ရှင်သန်တည်တံ့၍ သာသနာတော်၏ တာဝန်များ ထမ်းဆောင်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့်–

> ပဏ္ဍမှိ စ သုတ္တန္တေ၊
> အဘိဓမ္မေ စ တာဝဒေ။
> ဝိနယေ အဝိနဋ္ဌမှိ၊
> ပုန တိဋ္ဌတိ သာသနံ။
>
> (ဝိ၊ဋ္ဌ။၁၃၇။)

သုတ္တန် ပိဋကတ်သည် လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်သည် လည်းကောင်း မေ့ခဲ့သော်လည်း (ကွယ်ပျောက်ခဲ့သော်လည်း) ထိုရွှေလောက် ဝိနည်းတရားတော် ဝိနည်းပိဋကတ်သည် မပျောက်ပျက်ခဲ့သော် တစ်ဖန် သာသနာတော်သည် တည်ထွန်းတောက်ပ၏ဟု (ဝိ၊ဋ္ဌ။မြန်၊၁၃၈။) ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်ဘိုင် မိန့်တော်မူခဲ့သည်။

၂။ ဝိနည်းပိဋကတ်သည် သာသနာ၌ အရေးအပါဆုံး

ရတနာသုံးပါးတို့တွင် ဘုရားရတနာသည် တရားရတနာကို ဟောကြား ပေါ်ထွန်းစေခဲ့သည်။ စင်စစ်အားဖြင့်ကား တရားရတနာသည် ထာဝရရှိမြဲ ဖြစ်၍ အချိန်ကာလအားလျော်စွာ ငုပ်လျှိုးနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ တရား ရတနာကို အကြောင်းပြု၍ ဘုရားဖြစ်ရသည်။ ဘုရားထက် တရားက မြတ် သည်။ ထိုတရားရတနာကို ပြန်လည် ပေါ်ထွန်းစေတော်မူခဲ့သော ဂေါတမ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် ရှေး၌ ပွင့်တော်မူခဲ့ကြသော ဘုရားရှင်တို့ကဲ့သို့ သက်တမ်းရှည်မြင့်သော ကာလ၌ ပွင့်တော်မူခြင်း မဟုတ်မူ၍ လေးဆယ့်ငါးဝါ သာ ကြာမြင့်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုဘုရားရှင်ဟောကြားတော် မူခဲ့သောတရားတော်ဘို့ကို ယခုနှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင့်ငါးရာ ကျော်သည့်တိုင် မပျောက်မပျက် ဆက်လက်တည်တံ့နေအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တော် မူခဲ့သည်မှာ သံဃာရတနာသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ကလည်း တရားရတနာကို တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မည့် သူတို့ မှာ သံဃာရတနာသာ ဖြစ်ကြောင်းကို သိရှိတော်မူသည့်အလျောက် သံဃာ ရတနာသံဃာ့အဖွဲ့ အစည်းကြီးကို တည်ထောင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုသံဃာရတနာသံဃာ့ အဖွဲ့အစည်းကြီးကို အရှည်ခိုင်၍ တည်တံ့နေအောင် ထိန်းသိမ်းပေးမည့် အရာသည်ကား ဝိနည်းတရားသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းတရားမရှိလျှင် သံဃာရတနာဟူသော အဖွဲ့အစည်းကြီး မတည်ရှိနိုင်။ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကြီး မရှိလျှင်လည်း ဓမ္မရတနာများကို စောင့်ရှောက်မည့်သူ ရှိမည် မဟုတ်၊ စောင့်ရှောက်မည့်သူ မရှိလျှင်လည်း ကွယ်ပျောက် ပေမည်။ ဓမ္မရတနာ ကွယ်ပျောက်လျှင် ဘုရားရတနာနှင့် ဘုရားရှင်၏ သာသနာသည်လည်း ကွယ်ပျောက်ရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ပထမသံဂါယနာတင်အံ့ဆဲဆဲ သံဂီတိကာရက အရွေးချယ်ခံ သံဃာ တော်များ စုံစုံညီညီ ရောက်ရှိလာသောအခါ အရှင်မဟာကဿပမထေရ် သည် သံဃာတော်ဘို့ကို "ငါ့ရှင်တို့ ငါတို့သည် ဓမ္မ ဝိနယ နှစ်ပါးရှိသည့် အနက် အဘယ်ကို ရှေးဦးစွာ သံဂါယနာ တင်ကြမည်နည်း။ သုတ်အဘိဓမ္မာ ကို ရှေးဦးစွာ သံဂါယနာတင်ကြမည်လော၊ သို့မဟုတ် ဝိနည်းကို ရှေးဦးစွာ သံဂါယနာတင်ကြမည်လော" ဟု မေးမြန်းတော်မူသောအခါ သံဃာတော် တို့က "အရှင်မဟာကဿပဘုရား၊ ဝိနည်းတရားတော်မည်သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာ၏ အသက်ဖြစ်ပါသည်၊ အကြောင်းကိုဆိုရလျှင် ဝိနည်းတရားတော် အဓွန့်တာရှည်၍ တည်လတ်သော် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာသည် အဓွန့်တာရှည်

တည်သည်မည်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဝိနယဒေသနာကို သင်္ဂါယနာ တင်ကြပါကုန်စို့”ဟု (ဝိ၊၄၊၁၊၁၁။)တညီတညွတ်တည်း ပြန်ကြားလျှောက်ထား ကြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် “ဝိနည်းကို သာသနာတော်၏အသက်”ဟု ဆိုထား သဖြင့် ဝိနည်းမရှိလျှင် သာသနာ၏အသက် ထွက်သည် သေသည် မည်တော့ သည်သာတည်း—

၃။ ဘုရားရှင်၏ ဓမ္မဒေသကစွမ်းရည်

ထိုသို့ ခက်ခဲနက်နဲ၍ အရေးပါလှသော ဝိနယပိဋကတ်တရားတော်မြတ်တို့ကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် “ဥဒ္ဒေ ယျမံ တရား ငါးပါးတို့ကို သဘောအားလျော် စွာ သိစွမ်းနိုင်ခြင်း, သိသည်အားလျော်စွာ ထိုဥဒ္ဒေ ယျမံ တရားတို့၏ ဟောအပ်သော အပြားကို သိစွမ်းနိုင်ခြင်း ဝေနေယျတို့၏ အာသယအာမိမုတ္တိ အစရှိသည်ကိုထင်ရှားအောင် ပြစွမ်းနိုင်ခြင်း”ဟူသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းသုံးပါးဖြင့်(အနု၊၃၊၁၁၈။) ဟောကြားတော်မူပုံကား—

“ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့်တကွသော မာရ်နတ်နှင့်တကွသော ဗြဟ္မာ နှင့်တကွသော ဤသြကာသလောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏဗြာဟ္မဏ နှင့် တကွသော မင်းများ လူများနှင့် တကွသော ဤသတ္တ လောကကို လည်းကောင်း ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက် ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ကောင်းခြင်း၊ အလယ်၏ ကောင်းခြင်း၊ အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကိုဟောတော်မူ၏။” (ဝိ၊၁၊၁၊မြန်၊၂။) ဤသို့ အစ ရှိသည်တည်း။

ဤသို့လျှင် ဘုရားရှင်၏ ဓမ္မဒေသက စွမ်းရည်ထူးဖြင့် သိမ်မွေ့ နက်နဲ ခက်ခဲသော ဝိနည်းတရားတော် အပါအဝင် ဓမ္မတို့ကို ဟောတော် မူခဲ့၍ ခေတ်ကွက်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသော လူ နတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ကြပြီး“သမဏ- ဝိနယ (အနာဂါရိကဝိနယ)=ရဟန်း သာမဏေတို့ လိုက်နာကျင့်သုံးရသော ဝိနည်းပညတ်တော်များ၊ ဂိဟိဝိနယ (အဂါရိကဝိနယ)=လူတို့လိုက်နာကျင့်သုံး ရသော ယဉ်ကျေးမှု တရားအစုဥပဒေလူ့ဝိနည်းများ၊ သံဝရဝိနယ=ရှင်ရဟန်း လူအားလုံးတို့ လိုက်နာကျင့်သုံးရသော သံဝရဝိနည်းများ၊ ပဟာနဝိနယ= အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်သော ပဟာနဝိနည်းများ” ဒေသနာတို့ကို လိုက်နာ ကျင့်ကြံနေထိုင်ကြသဖြင့် သီလသာသနာကို အခြေခိုင်စွာ တည်ဆောက်နိုင်

ကြပြီး သမာဓိသာသနာ, ပညာသာသနာတို့ကိုပါ အောင်မြင်စွာ တည်ဆောက်နိုင်ကြလျက် ဈာန်, မဂ်,ဖိုလ်အောင်ပန်း ပန်ဆင်နိုင်ခဲ့ကြသော သူတို့ကား ဗဟုတရမျှားစွ မျှားစွ ပါတကား—

၄။ ပါဠိတော်ဟူသော ဝေါဟာရ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

ဤသို့ ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူသော ဝိနယတို့တွင် အနာဂါရိက ဝိနယဒေသနာဖြစ်သော ဝိနည်းပါဠိဒေသနာ မေ့တန္တိသည် "ဝါဇနာမဂ္ဂ= ပို့ချမှုအစဉ်" အားဖြင့် ၅-ကျမ်း (၅ အုပ်) ရှိသည်။ သံဂါယနာ (ပေါင်းစု ညီညာရွတ်ဆိုခြင်း) တင်သောအခါ အပန်းဖြေနားနေမှုမရှိဘဲ တောက်လျှောက် တစ်ကြိမ် (စက်နာရီဝက်ခန့်) ရွတ်ဆိုမှု အပိုင်းအခြားကို တစ်ဘာဏဝါရ-ဟု သံဂါယနာ ဝေါဟာရအားဖြင့် ခေါ်ဆိုသည်။ ထိုဘာဏဝါရအားဖြင့် "တရာ့ ခြောက်ဆယ့်ကိုး" ဘာဏဝါရရှိသည်။ ဘာဏဝါရရေတွက်ပုံ (သီ၊ဋ္ဌ၊သစ်၊၁။ ဂ၁)၌ ပါရှိသည်။

အတ္ထံ ပါတိ ရက္ခတီတိ ပါဠိ၊ တန္တိ။ (နိရုတ္တိမဉ္ဇူသာ ဋီကာ)အတ္တံ ပါတိ ရက္ခတီတိ ပါဠိ၊ ယော ဝါနံ ပရိယာပုဏာတိ၊ တံ အပါယာဒီဟိ ဒုက္ခေဟိ ပါတိ ရက္ခတီတိ ပါဠိ၊ ပကဋ္ဌာနံ ဝါ ဥတ္တမာနံ သဒ္ဒါနံ အာဠိ ပါဠိ။ (ဋူ၊၁၊၁၇၆)တို့နှင့်အညီ မှန်ကန်သော အယူအဆအနက်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အကြင်သူသည် ထိုပါဠိကို သင်ယူ၏။ ထိုသူကို အပါယ်၌ဖြစ်ခြင်း အစရှိကုန်သောဆင်းရဲတို့မှ စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း, မြတ်ကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏ အစဉ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပါဠိမည်၏။ ထိုပါဠိအမည်ရသော မဂဓဘာသာ ဒေသနာတန္တိ အစဉ်ကိုပင် တိုင်းတော်, ပြည်တော်, နိုင်ငံတော်, သံဃာတော်, ရဟန်းတော် စသည်ဖြင့် သာသနာ့ဒါယကာ မြန်မာဘုရင်မင်းမြတ်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ သာသနာရောက်စ ရှေးပုဂံခေတ်ကပင် ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြရ၍ ယနေ့တိုင်အောင် "တော်" ဟူသော ဝိသေသဖြင့် ဂုဏ်ထူးပြု၍"ပါဠိတော်"ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။

၅။ အဋ္ဌကထာများကို ဟောကြားစုစည်းရေးသားခြင်း

ဘုရားရှင်သည် သာမုက္ကံသိက ဓမ္မဒေသက စွမ်းရည်ထူးဖြင့် ဝိနယပိဋကတ် အာဏာဒေသနာမြတ် ဓမ္မတန္တိ (တရားအစဉ်) ပါဠိတော်တို့ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ထင်လင်းမြင်သာအောင် ဖွင့်တ်စရာ ထည့်သွင်းစရာမရှိ တိတိ ကျကျ ပြည့်ပြည့် စုံစုံ မည်သို့ပင် ဟောစွမ်းနိုင်ခဲ့စေကာမူ ကံမွဲ ဉာဏ်ရှား သာဝကများအတွက် အဋ္ဌအနက် သဘောသက် မှန်ကန် သိမြင်ရန်

အချက်သည် ခက်ခဲနက်နဲလျက်သာ ဖြစ်နေပေသည်။ ထိုအခါ နာနာရဋ္ဌ နာနာဒေသ နာနာပုဂ္ဂလ နာနာဇ္ဈာသယ နာနာဝတ္ထု စသည်တို့ဖြင့် ပြန့်ကျဲရောပြွမ်းနေ၍ "ပကိဏ္ဏကဒေသနာ" ဟု အမည်တွင်သော ဗုဒ္ဓဘာသိတ အတ္ထဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာစကားရပ်တို့ကို အဋ္ဌကထာဆရာတို့ဟူ၍ မညတွင်လတ္တံ့သော ထေရ်အရှင်တို့က ပန်းချိုးမောင်စုံဖူးပွင့်စုံကို စုပြုံတင်လှူထားသောတစ်ခုသော ဘုရားပန်းအိုးကြီးထည်းမှ အပြုတစ်ပုံ အဝါဒစည်း အနီတင်ကုံး ခွဲခြားစုရုံးသီကုံးသဖြင့် အရောင်အမွေးကူ ဘုရားပန်းသုံးမျိုး ထူးခြားကွဲပြား ဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့ ဝိနည်းဆိုင်ရာကို ဝိနည်းတစ်ပုံ၌သွင်း သုတ္တန်ဆိုင်ရာကို သုတ္တန်တစည်း၌စည်း အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာကို အဘိဓမ္မာတကုံး၌ သီကုံး၍ တူညီရာကို သွင်း, စည်း, သီကုံးခါ မရောထွေးအောင် ရှင်းလင်းအောင် ခွဲခြားထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်၊ မထေရ်ရှင်တို့ ဉာဏ်သက်ဝင်သလို ဖွင့်ဆိုရေးသားထားခြင်းကား မဟုတ်သည်သာတည်း (ဗုဒ္ဓသံဝဏ္ဏိတ အဋ္ဌကထာတို့ကိုသာ ရည်ရွယ်သည်)

ထိုသို့ ပကိဏ္ဏကဒေသနာ အဋ္ဌကထာမှ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသနာတော်အလိုက် ခွဲခြားစုစည်း အသီးပြုသောအခါကား ပထမသံဂါယနာတင်စဉ် ရွေးချယ်ထားသော ပိဋကတ်စာစဉ်အတိုင်း ပါဠိသံဂါယနာတင်ပြီး သည်နောက် ထေရ်အရှင်အသီးသီးနှင့် ယင်းတို့၏သာဝကများအား သင်အံပို့ချရွက်ဆောင်ရန် ပိဋကတ်တော်များ ခွဲဝေအပ်နှင်းလျက် အပ်နှင်းခံမထေရ်နှင့် ယင်းတို့၏ သာဝကတို့က ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ခွဲခြားစုစည်းကာ ပါဠိတော်သံဂါယနာတင်အပြီး ဆက်လက်၍ အဋ္ဌကထာ သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြလေသည်"ဟု ဆရာစဉ်ဆက် မိန့်မြွက်စကား ကြားသိခဲ့ဖူးပေသည်။

ထို့ကြောင့် "အဋ္ဌကထာကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောသည်၊ သက်ဆိုင်ရာ အပ်နှင်းခံ တာဝန်ကျ ထေရ်အရှင်တို့နှင့် ယင်းတို့၏ သာဝကများ စုစည်းသည်"ဟု မှန်ကန်တိကျ ယုံမှားမရှိ မှတ်သင့်သည်၊ ထိုနောင်မှ သာဝကတို့ရေးသော အဋ္ဌကထာများ (သာဝကသံဝဏ္ဏိတ အဋ္ဌကထာများ) ဆက်လက်ပေါ်ထွက်ခဲ့ကြလေသတည်း–

အဋ္ဌကထာဟူသည်

အတ္ထော ကထီယတိ ဧတာယာတိ အဋ္ဌကထာ၊ သာယေဝ အဋ္ဌကထာ၊ တ္ထကာရဿ ဋ္ဌကာရံ ကတွာ၊ ယထာ ဒုက္ခဿ ပီဠနဋ္ဌောတိ။ (ဒီ၊ဋီ၊၁၊၁၆။ သံ၊ဋီ၊၁၊၁၆။ မ၊ဋီ၊၁၊၁၆။) တို့နှင့်အညီ ပါဠိတော်၏အနက်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားအစဉ်သည် အဋ္ဌကထာမည်၏၊ ထိုအဋ္ဌကထာသည် ဘုရားရှင်လက်ထက်ကပင် ထင်ရှားရှိ၏။ ပါဠိတော်ကဲ့သို့ ဘုရားရှင်သာလျှင် အမွန်အစ

ပဘာဝဖြစ်၏။ (အနု၊ဋ္ဌီ၊၁၊၁၁။) ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိတော်၏ အနက်အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောအပ်၏၊ ပကိဏ္ဏကဒေသနာဟူသောအမည်ရှိ၏။(ဒီ ဋ္ဌီ၊၁၊၁၅။သံ၊ဋ္ဌီ၊၁၊၁၅၊မ၊ဋ္ဌီ၊၁၊၁၅။)ထိုပကိဏ္ဏကဒေသနာမည်သော အဋ္ဌကထာတို့ကို ရှေးဦးသုံးကြိမ် သံဂါယနာတင်စဉ်ကပင် သံဂါယနာတင်ထေရ်အရှင်တို့ ထည့်သွင်း၍ သံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြ၏။ (သာရတ္ထ၊ ၃၊၆။) စတုတ္ထသံဂါယနာ (ပေထက်အက္ခရာ) တင်သောအခါ၌လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမသံဂါယနာ (ကျောက်ထက်အက္ခရာ) တင်သောအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ (စက်တင်ပုံနှိပ်အက္ခရာ) တင်သောအခါ၌လည်းကောင်း သံဂါယနာတင်ထေရ်အရှင်တို့ ထည့်သွင်းသံဂါယနာတင်ခဲ့ကြကုန်၏။

ပဌမ ဒုတိယ တတိယ သံဂါယနာ သုံးကြိမ်တင်အပ် ပြီးသော ပကိဏ္ဏကဒေသနာဟူသော အဋ္ဌကထာကို အရှင်မဟာမဟိန္ဒမထေရ်သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ဆောင်ယူသွားသဖြင့် နောက်ကာလတွင် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ နေကုန်သော မထေရ်ကြီးတို့သည် အယူတပါးနှင့် မရောယှက်ရအောင် သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ရေးသား ထားခဲ့သောအဋ္ဌကထာကိုပင် ပေါရာဏအဋ္ဌကထာ ကြီးများဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ ထို ရှေးအဋ္ဌကထာကြီးတို့၌ အကျယ် ဆိုအပ်သော စကားကို အကျဉ်း ပြုခြင်း သီဟိုဠ်ဘာသာမှ ဘုရားဟောရင်း မူလဘာသာပါဠိတော်နည်းအားလျော်သော မာဂဓဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခြင်းမျှကိုသာပြု၍ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ စီရင်လေသည်၊ အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသမထေရ်သည် မိမိ၏ဉာဏ်စွမ်းဖြင့် အသစ်တဖန် ကြံစည်၍ရေးသားအပ်သော အဋ္ဌကထာဟူ၍ လုံးဝမရှိပေ။

၆။ ဋီကာကျမ်းများ ရေးသားရခြင်းအကြောင်း

ဘုရားရှင်၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ပါဠိတန္တိတရားဓမ္မများကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့သော ဗုဒ္ဓသံဝဏ္ဏိတအဋ္ဌကထာများ သာဝကထေရ် အရှင်တို့ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့သော သာဝကသံဝဏ္ဏိတအဋ္ဌကထာများ တို့ဖြင့်ဖွင့်ပြကြသောအခါ သာသနာတော်ရှေ့ပိုင်း ကာလ၌ ဘဝဇာတိ ရရှိခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် များသောအားဖြင့်“ကံကလည်းတက်၊ ဉာဏ်ကလည်းထက်၊ ဝီရိယကလည်းသွက်၊ သမာဓိကလည်းမပျက်” ချိန်၌ကြုံခဲ့ရသည့်အတွက်၊ ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်ကျ အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို သဘောမိမိ ဉာဏ်သက်ဝင်မှုရှိခဲ့ကြသော်လည်း သာသနာတော် နောက်ပိုင်းကာလ၌ ဘဝဇာတိ ရရှိခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား များသောအားဖြင့်“ကံကလည်းမွဲ၊ ဉာဏ်ကလည်းနဲ၊ ဝီရိယကလည်းကျဲ သမာဓိကလည်း ဖဲ”ချိန်၌ ကြုံခဲ့ရသည့်အတွက် အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြချက်နှင့်ပင် ဉာဏ်မသက်ဝင်နိုင်ကြသဖြင့် မသိမမြင်

သောအချက် ခက်ခဲသော အနက်အဓိပ္ပါယ် မလွယ်ကူသော အာဘောဂများ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်သောအခါ လွယ်ကူရှင်းလင်း တိကျမှန်ကန် သဘာဝပေါက် သိနားသည်၍ အခက်အခဲဟူသမျှကို ဖျက်ခွဲနိုင်စေရန် ဋီကာမည်သော ကျမ်း တစ်ဆူမျိုးကို ပညာရှင်မထေရ်တို့ ရေးသားတော်မူကြပြန်သတည်း။

ထို့ကြောင့်"ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူပြီးသည်နောက် သာသနာတော် သက္ကရာဇ် (၉၃၀)ကျော်တွင် မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံမှာ 'သေဉ်လည်ကြောင်မင်းနှင့် အပြိုင် သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ မဟာနာမ မင်းလက်ထက် ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ ရှင်ဗုဒ္ဓဒတ် တို့ အဋ္ဌကထာကို မဂဓဘာသာပြန်သည်က စ၍ ကျမ်းဂန်ပြုစုကြသည် ထိုမှ ရှေးက ကျမ်းဂန်မပြုစုကြ၊ သတိ, သမာဓိ,ပညာ ထက်သန်သဖြင့် ပါဠိအဋ္ဌ- ကထာ မူလနှင့်ပင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြသောကြောင့် ဖွင့်ဖွယ်မရှိ၍ မပြုစု ကြ၊သတိ,သမာဓိ,ပညာမထက်သန်သဖြင့် ပါဠိအဋ္ဌကထာ မူလနှင့်သာ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို မသိကြသောကြောင့် ဖွင့်ဖွယ်ရှိ၍ ပြုစုကြသတည်း"ဟု သာသနာ လင်္ကာရစာတမ်း(၁၁၇)၌ ဆိုထားသည်။

ဋီကာဟူသည်

ဋီကီယတိ ဉာယတိ သံဝဏ္ဏနာယ အတ္တော ဧတာယာတိ ဋီကာ။ (ဇူ၊ ၂၊ ၇၇။)ဋီကီယာတိ ဇာနိယတိ သံဝဏ္ဏနာယ အတ္တော ဧတာယာတိ ဋီကာ။ (နီတိဓာတု၊၁၇။)(ဋီက+ယာ+အ)ယာ=ယနေ။ယာ=ဓာတ်။ အ-ပစ္စည်း၊ဣတ္ထိ ဇောတကအာပစ္စည်း။ဋီကာ၊ဋီကာကျမ်း။ထို ဋီကာ ကျမ်းတို့ကို မဂဓဘာသာဖြင့် ဋီကာ,ဝိဘာဝနီ, ဒီပနီ–ဟူသော အမည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း သက္ကဋဘာသာ ဖြင့် ဋိပ္ပနီ,သန္ဒယ,ဗျာချာဟူသောအမည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုကြသည်။ ထိုဋီကာ ကျမ်းတို့တွင် ဋီကာတကာတို့၏ လက်ဦး အရင်းအမြစ် ဖြစ်သော ကြောင့် မူလဋီကာ အမည်ရသော ကျမ်းကို ဋီကာဒွါရ-ဟု လည်းကောင်း, ဋီကာမ-ဟု လည်းကောင်း ထပ်ဆင့်ဝေါဟာရပြုကြသည်။ ဋီကာကျမ်းရင်း၌ မသင် မမြင်လွယ်သောအရာကို ထင်လွယ်မြင်လွယ်အောင် ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်သော ကြောင့် အနုဋီကာအမည်ရသော ကျမ်းမျိုးကို ဋီကာဆင့်-ဟု ဝေါဟာရပြု ကြသည်။ ဋီကာကျမ်းရင်း၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်မကုန်၍ ကြွင်းကျန်သည်ကို လည်းကောင်း မသိသာမကွဲပြားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကုန်စင်အောင်သိသာ ကွဲပြားအောင် ဋီကာကျမ်းရင်းနှင့် ပေါင်းစပ်၍ ဖွင့်ဆိုထားသဖြင့် ကုန်စင် သိသာကွဲပြား ချိုမြိန်သောကြောင့် မဓုဋီကာ အမည်ရသော ကျမ်းမျိုးကို မြိန်တောင်း-ဟု ဝေါဟာရပြုကြသည်။ အကျဉ်းအမြွက်မျှ မှတ်ဆိုသော ကျမ်းငယ်များကို လက္ခဏာနကျမ်းများဟု လည်းကောင်း, ကာလရှေ့လျော၌

လက္ခဏာနုန်းကျမ်းများဟု လည်း-ကောင်း၊ ကာလထပ်မံ ရွှေလျော်ပြန်၍ လက်သန်းကျမ်းများဟု လည်းကောင်း ဝေါဟာရပြုကြပြန်သည်။

ဝိနည်းဋီကာ၊ ဒီဃနိကာယ်ဋီကာ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်ဋီကာ၊ သံယုတ္တနိကာယ် ဋီကာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ဋီကာ၊ အဘိဓမ္မာဋီကာကျမ်းများ မြန်မာပြည်၌ အပြည့် အစုံရှိ၍၊ ကျုန်ခုဒ္ဒကနိကာယ် ဋီကာကျမ်းများ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ မြန်မာပြည်သို့ မရောက်ဖူးခဲ့ကြောင်း ရေးသားထားခြင်းရှိသည်။ ထို့ကြောင့် "မြန်မာပြည်၌ ဋီကာကျမ်းများ အပြည့်အစုံမရှိသေး"ဟု မှတ်ယူရမည်။ ထိုတွင် ခုဒ္ဒကပါဌ ဋီကာကို (အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၊ ပထမငါးခုန် ဆရာတော်)။ ဓမ္မပဒဋီကာ ဟောင်းကို (အမည်မသိ သီဟိုဠ်ဆရာတော်)။ ဓမ္မပဒ ဋီကာသစ်ကို(အရှင်ဝရ သမ္ဘောဓိ၊ ရေစကြိုဆရာတော်)။ ဇာတ်ဋီကာ ဟောင်းကို (အရှင်ဓမ္မပါလ၊ ဒီဃနိကာယ် ဋီကာကျမ်းပြုဆရာတော်)။ ဇာတ်ဋီကာသစ်ကို (အရှင်ပညာ သာမိ၊ မောင်းထောင်ဆရာတော်) နေတ္တိမဟာဋီကာကို (အရှင်ဉာဏာဘိဝံသ၊ မောင်းထောင် သာသနာပိုင်) ရေးကြောင်း ပေမူဖြင့်သာရှိကြောင်း ဖတ်ရှု မှတ်သားဖူး၏။ နေတ္တိဋီကာ၊ ဝိဘာဝနီတို့ကား ဆဋ္ဌမူဖြင့် စက်တင်ပုံနှိပ်ပြီးလေပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ရေးသားပြီး ဋီကာကျမ်းများ စက်တင် ပုံနှိပ်နိုင်လျှင်သော်လည်း ကောင်း၊ မရေးရသေးသော ဋီကာကျမ်းများ ရေးသားဖြည့်စွမ်းနိုင်လျှင်သော် လည်းကောင်း သာစုအနုမောဒနာထပ်ပြန်ကာ အကြိမ်ကြိမ်ဆင့် ပူဇော်သင့်ပါ ဘိတော့ သည်တကား။ ထို့ပြင် ယခုရှိနေသော ဋီကာကျမ်းများကိုပင် ကုန်စင်အောင်ကြည့်ရှုပါဦး၊ မရိုက်ရသေးသော ဋီကာ၊ မရေးရသေးသော ဋီကာများကို မျှော်သင့်မနေပါနှင့် ဟူ၍လည်း အပြစ်မတင်ကြရာ။ နာနာဆန္ဒ နာနာဇ္ဈာသယကြောင့် နာနာဂန္ထတို့ကို လေ့လာကြည့်ရှု လိုသူတို့အတွက် ကြီးစွာသော အထောက်အပံ့ အကူအညီဖြစ်မည်ကား မလွဲကေန် အမှန်ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်တကား။

၇။ ယောဇနာကျမ်းများ ရေးသားရခြင်းအကြောင်း

ထိုသို့ ဋီကာကျမ်းများဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖွင့်ဆိုပြလိုက် သောအခါ ဘာသာဗေဒဝေါဟာရ၌ ကျွမ်းကျင်သူတို့ အတွက် ဉာဏ်အားတိုး ဆေးကြီး တစ်ခွက် သောက်လိုက်ရသကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ငြားသော်လည်း ကာလ သည် အိုဟောင်း၍ သက္ကရာဇ်သည် ပြိုပြောင်း၍ ခေတ်သစ်တစ်ဖန် ဆန်းသစ် လာပြန်သော ကာလ၌ ဘဝဇာတိ ရရှိကြသော 'ကံကလည်းဖျင်း၊ ဉာဏ်က လည်းမလင်း၊ ဝီရိယကလည်းမတင်း၊ သမာဓိကလည်းယွင်း"သဖြင့် ဘာသာ ဗေဒဝေါဟာရ၌ မကျွမ်းကျင်သူတို့ အတွက်ကား "ကာကောတိ ခေါ်"

ဟူသော သဒ္ဒတ္ထဇာလိနီဋီကာအဖွင့်ကို တွေ့မြင် ကြည့်ရှုမိသူတို့ကဲ့သို့ပါဠိ, အဋ္ဌကထာတို့၌ ယခင်သိဖူးပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်၌ပင် သံသယသက်ဝင်ကာ "ဖွင့်ကာမှငုပ်၊ ရှင်းကာမှရှုပ်၊ ဉာဏ်လှုပ်ထွေးယှက်၊ အသိခက်"ဖြစ်ပြီး ဘုရားရှင်ဟောတော်မူလိုရင်း (သိစေတော်မူလိုရင်း)ကို အချိတ်အဆက်မိမိ မသိစွမ်းနိုင် တွေးတောကြံမှိုင်လျက် ဖြစ်နေပြန်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ဘုရားရှင်ဟောတော်မူလိုရင်း (သိစေတော်မူလိုရင်း)ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်းလွယ်ကူ သိမြင်နိုင်မှု ရှိအောင် ပါဠိဘာသာရေး ယောဇနာကျမ်းများကို ပညာရှင်မထေရ် အသီးသီးတို့က ထပ်ဆင့်တစ်ဖန် ရေးသားကြပြန်သတည်း။

ယောဇနာဟူသည် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းတို့၌ပါရှိသေသ လိုလျှင် ထည့်စွက်၊ ပုဒ်စပ်ဝေးကွာနေလျှင်, လွဲမှားနိုင်လျှင်, ခက်ခဲနေလျှင် စပ်သင့်ပုဒ်နှင့် တွဲစပ်ပြ၊ တိတိကျကျ အရကောက်သင့်လျှင် ဝိဂ္ဂဟပြု၊ အဘိဓေယျကြားခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အချိတ်အဆက်မိအောင် ယှဉ်စပ်ပြသော ကျမ်းမျိုး တစ်ဆူတည်း။

ဂ။ နိဿယကျမ်းများ ရေးသားရခြင်းအကြောင်း

အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, ယောဇနာကျမ်းများ၏ ထောက်ကူမှုကို ရရှိသဖြင့် "ဉာဏ်ရည်သင့်ရုံသာ ရှိသူတို့အတွက် ဉာဏ်မြင့်တက်၊ဉာဏ်ရည်မြင့်သူတို့ အတွက် ဉာဏ်ထိပ်တက်" နှစ်သက်ကြည်ရှင် အနက်အဓိပ္ပာယ် ထင်ကြသော်လည်း မြန်မာဘာသာ မြန်မာစာကိုသာ အဓိကထား၍ ကျွမ်းကျင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အတွက် ပါဠိဘာသာရေး စာပေကျမ်းဂန်တို့၏ သိမ်မွေ့နက်နဲသော သဘော ကြောင့် ခက်ခဲသော အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို ရှင်းလင်းစွာသိနိုင်ရေး အထောက် အကူပေးမှု နည်းနေသေးသဖြင့် ခေတ်အဆက်ဆက်၌ ပိဋကတ္တယပါရဂူ ဖြစ်တော်မူခဲ့သော ဆရာတော်တို့သည် "ပါဠိတစ်ချက် အနက်တစ်ချက် ဘာသာ ပြန်ဆိုခြင်း"ဖြစ်သော နိဿယကျမ်းတို့ကို ရေးသားပြုစု၍ ထပ်ဆင့်တစ်ဖန် ကူညီခဲ့ကြပြန်သည်၊ ထိုနိဿယကျမ်းများ ရေးသားသော နည်းစနစ်သုံးမျိုးရှိ ကြောင်းကို "နိဿယပြန်ရာတွင် နံ့ကျဉ်း, နံ့ကျယ်, နံ့ပြောက် ဟူသော နည်းများ ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်" (မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်း ဂျာနယ်၊ အတွဲ-၄၀)ဟု ရေးသားထားခြင်း တွေ့ရသည်။ ထိုတွင် "နံ့ကျဉ်း"ဟူသည် တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းဖြင့် လိုရင်းစေ့ရုံ ပြန်ဆိုရေးသားသော မူရာနိဿယကျမ်း မျိုးတည်း။" ယင်းကို'ချနက်'ဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုကြသည်။ "နံ့ကျယ်"ဟူသည် အဓိပ္ပာယ် အမွှာအထားများနှင့်တကွ ဆန်း, အလင်္ကာ, သဒ္ဒါနည်း၊ ပါဠိ,

အဌကထာ, ဋီကာနည်းများ ထည့်သွင်း၍ အကျယ် ပြန်ဆိုရေးသားသော မှီရာနိဿယကျမ်းမျိုးတည်း။ ယင်းကို "မှုကျယ်"ဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုကြသည်။ "နံပြောက်"ဟူသည် နံကျဉ်း, နံကျယ်တို့ကဲ့သို့ ပြန်ဆိုရေးသားခြင်း မဟုတ်ဘဲ ခက်ခဲသောပုဒ်ကိုသာ ရွေးထုတ်၍ ပြောက်ကျား ပြန်ဆိုရေးသားသော မှီရာနိဿယကျမ်းမျိုးတည်း။ ယင်းကို "နံစောင်"ဟူ၍လည်း ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အနည်းငယ်အားဖြင့် ရှိသည်။

၉။ ဂဏ္ဌိကျမ်းများ ရေးသားရခြင်းအကြောင်း

ဤသို့လျှင် မှီခိုအားထားစရာ နိဿယကျမ်းများဖြင့် ထပ်ဆင့်တစ်ဖန် အသိဉာဏ် မြင့်တင်လိုက်ပြန်သောအခါ "ကံကလည်းတင့်၊ ဉာဏ်ကလည်းသင့်၊ ဝီရိယကလည်းဆင့်၊ သမာဓိကလည်းမြင့်" နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်စွမ်းနိုင်အောင် အကျိုးတရားများခဲ့သော်လည်း "ကံကလည်းပေါ့၊ ဉာဏ်ကလည်းပျော့၊ ဝီရိယကလည်းဖျော့, သမာဓိကလည်းလျော့" နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် လိုအပ်ချက်ကို ပြည့်စုံစွာ မဖြည့်စွမ်းနိုင်၊ ရှိမြဲတိုင်း အခက်များမှ လျော့ကျရုံသာ ဖြည့်စွမ်းနိုင်ကြသဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ဝိနယဓမ္မကို မှန်ကန်သော နယူပဒေသဖြင့် နားလည်သိရှိ၍ အခက်ဟူသမျှ မှုမျှမကြွင်း ရှင်းလင်းကုန်စင်အောင် ပဏ္ဍိတ်မည်တွင် ထေရ်အရှင်တို့၏ ဆထက်တိုးသော ကြိုးပန်းချက်ကြောင့် ဂဏ္ဌိမည်သော ကျမ်းမျိုး တစ်စောင်သည် သာသနာတော် အသက် ကြာရှည်စွာဆက်နိုင်အောင်ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြန်ပေသတည်း။

လောကောပမာ အစဉ်အလာစကားတစ်ရပ် သွင်းညှပ်ပါဦးအံ့။ လောကဌ် မကျန်းမာသော လူနာလည်း ရှိသည်။ ဆေးဝါးမျိုးစုံလည်းရှိသည်။ လူနာက လည်း သုံးစွဲမှီဝဲလိုသည်။ သို့သော်လည်း အနာနှင့်ဆေး တည့်အောင် ပေးဘတ်သော ပညာရပ် ကား လိုနေသည်။ ထိုသို့မဖြစ်စေရန် ဆေးပညာ ကို သင်ထားရမည်ကဲ့သို့ ဝိနယပါဠိတော်တန္တိဒေသနာတော်လည်းရှိသည်။ အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာအဌကထာ ဋီကာယောဇနာတို့လည်း ရှိသည်။ မှီခိုအားထားစရာ နိဿယများလည်း ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ဝေဖန်ဆန်းစစ် သင့်မသင့်ကို မှန်ကန်အောင် နှိုင်းချိန်နိုင်သော ပညာကားလိုနေသည်။ ထိုသို့ မဖြစ်စေရန် ဂဏ္ဌိတည်းဟူသော ပညာကို သင်ထားရပေမည်။

သတ္တဝါတို့၏ အသက်ကို စောင့်ရှောက်ပေးမည့် ဆေးပညာသည် လောကဌ် ခက်ခဲသိမ်မွေ့၍ အချိန်ယူကာသင်ကြားရပေသည်။ ထိုသို့ အချိန်ယူ၍ ခက်ခက် ခဲခဲ သင်ယူထားသော်လည်း ရောဂါလက္ခဏာအယူအဆ မကျွမ်းကျင်လျှင် အနာတခြား ဆေးတခြားဖြင့် ဒုက္ခများတတ်ပေသည်။ ထို့အတူ သာသနာ

တော်၏အသက်ကို စောင့်ရှောက်ပေးမည့် ဝိနည်းပိဋကတ်၌လည်း အချိန်ယူကာ သင်ကြားလေ့လာမှတ်သားထားပါလျက် အခက်အခဲ အဖုအဆစ် မဖြေရှင်းနိုင်ဘဲ ကြွင်းကျန်နေမြဲဖြစ်၍ ဝိနယလက္ခဏာ အယူအဆ မကျွမ်းကျင်ပါက ဒေါသစွန်းငြိ ရှိ-မရှိကို တိတိကျကျ မသိကြသဖြင့် "မရှိကိုရှိ၊ ရှိကို မရှိ" လွဲမှားဘိ၍ ပြုကျင့်မိလျှင် အနာတခြား ဆေးတခြားသို့သာသနာတော်အတွက် အကျိုးဆက်လွဲ အကျိုးနည်း ဖြစ်တတ်ပေသည်။

အပြစ်ရှိသည်ကို အပြစ်မရှိဟု မှတ်ထင်လျက် ပြုလုပ်ချက်ကြောင့် အကျိုးယုတ်ခဲ့ရသည်တို့ကား များပြားလှသဖြင့် တင်ပြရန် မလိုအပ်တော့ပြီ။ အပြစ်မရှိသည်ကို အပြစ်ရှိသည်ဟု ထင်မှတ်၍ ကုက္ကုစ္စသံသယဝင်ကပ်သဖြင့် ဝိနည်းအယူအဆ မတတ်မှုကြောင့် အကျိုးယုတ်ခဲ့ဖူးပုံကို တင်ပြပါဦးအံ့—

မန္တလေးမြို့ ရတနာပုံ မြို့တည်နန်းတည် ပဌမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီးသည် မင်းသားအဖြစ်နှင့် လွန်မင်းသော သဒ္ဓါတရားရှိသည့် အတိုင်း သာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့ခွင့် မရသည်နှင့် မင်းပြုရမှသဒ္ဓါတရားရှိသည့်အတိုင်း သာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့ခွင့် ရချိမ့်မည်ဟု ရည်မှတ်ပြီးလျှင် အမရပူရမြို့မှ ထွက်၍ မိခြားဘတူ နောင်တော်ဘုရင် ပေါက္ကံမင်း ပုဂံမင်းနှင့် တစ်လကျော်ခန့် စစ်ပြိုင်ကြ၍ အထိန်းမရှိ ချည်ခင်ကဲ့သို့ တစ်နိုင်ငံလုံး လှုပ်ချောက်ချားသည်နှင့် ရဟန်းသံဃာတို့ သပိတ်သင်္ကန်း စသောပစ္စည်း ပရိက္ခရာ စာပေတို့ကိုနှစ်ဦးသော စစ်သည်တို့ အနိုင်အထက် ဗလက္ကာရ လုယူ သိမ်းပိုက်ပြီးသည့်နောက် ပဌမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီး နန်းတက်စအခါ သံဃာ့ရာဇာ သာသနာပိုင် မရှိမီ ထိုနှစ်ဦးသော စစ်သည်တို့လက်၌ လည်းကောင်း၊ ထိုစစ်သည်တို့၏ လက်မှတစ်ဆင့် ဝယ်ယူသောသူတို့၏လက်၌ လည်းကောင်း၊ တစ်ဆင့်ဝယ်ယူသော သူစသည်တို့၏ လက်မှ ထပ်ဆင့် ဝယ်ယူသူ စသည်တို့၏ လက်၌ လည်းကောင်း တွေ့မြင်ရလေသည်။ ထိုသို့တွေ့မြင်ရသော်လည်း မိမိတို့ပစ္စည်းရပ်များကို "အနိုင်အထက်ဗလက္ကာရ ယူသင့်မယူသင့်"ဝိဝါဒစကားဖြစ်ပွားရာ "ယူသင့် ယူထိုက် ယူကောင်းသတည်း" ဟု စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမှတ်အသား ထားတော်မူအပ်သော အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်သတည်းဟု ဤကျမ်းစာ(၂၆၃၊၃၆၄။) နှာ၌ ပါရှိသည်။

ထိုပစ္စည်းများကို ပစ္စည်းရှင် ရဟန်းတော်တို့က "အနိုင်အထက် ဗလက္ကာရ မယူသင့်"ဟု ဝိနယကုက္ကုစ္စ ရှိကြသဖြင့် တန်ကြေးဖြင့်ပြန်၍ ရွေးယူခဲ့ကြသည်။ ထိုအကြောင်းကို စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး သိရှိသောအခါ"ကိုယ့်ပစ္စည်းကိုငွေကုန်ခံပြီး ရွေးနေဖွယ်မရှိ။ တွေ့မိသူထံမှ ဥစ္စာရှင်ရဟန်းသည် ပြန်ယူနိုင်သည်ဟု အမိန့်တော်ရှိ အပြစ် တင်တော်မူခဲ့သည်။

နောက်တစ်မျိုး ဗဟုသုတတိုး ရန်အဆင့်စကားရေးသားပါဦးအံ့....မန္တလေး တောင်ခြေရွှေကျောင်တိုက်မကြီး၌ ပစ္စည်းများကို သူခိုးခိုးယူသွား၍ သံဃာများ ဝိုင်းလိုက်ကြရာ မန္တလေး တောင်ခုလပ်တွင် သူခိုးကို ပစ္စည်းနှင့်တကွမိကြသော် လည်း''အတင်းယူက ပသယှာဝဟာရ တောင်းယူက အညာတကဝိညတ္တိ'' ဖြစ်မည်ကို ကြောင့်ကြပြီး ဘာမျှမယူ၊ ရန်မမူဘဲ ပြန်လာကြရာ ကျေးဇူးရှင် ရွှေကျောင် ဆရာတော်ဘုရား ကြီးက ''ကိုယ့်ပစ္စည်းဆုံးအောင်ဘဲ ကုက္ကုစ္စလှန်ကဲ ကြသည်''ဟု ပြောဆိုလိုက်ကြောင်း စည်ရှင်ဆရာတော်၏ စောရာဝဟဋ္ဌဝိနိစ္ဆယ ၌ ရေးသားထားခြင်း ရှိသည်။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသည့် အတိုင်း ကုက္ကုစ္စ မဖြစ်သင့်သည့် အရာ၌ ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်နေ လျှင် စောင့်စည်းရမည့် စည်းကမ်းများ များပြားနေရသည့်အထဲ မစောင့်စည်း ရမည့်အရာများကိုပါ စောင့်စည်းနေရသဖြင့် ကြပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်း ငြီးငွေ့ကာ ဘုရားရှင်မျှော်ကိုးတော်မူခဲ့သော သီလ၊သမာဓိ၊ပညာ ကျင့်ဖွယ်ရာ တရားများ ထိရောက်စွာ မကျင့်နိုင်သဖြင့် မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ အကျိုး မပွားတိုးဘဲ သာသနာတော်အတွင်း၌ စိတ်ဓာတ်ကျကာ ဆုံးရှုံး သွားတတ်လေ သည်။ထို့ကြောင့် အပြစ်အားလျော်စွာဆုံးမတတ်၍ ယထာပရာဓသာသနာမည် သော ဝိနည်းပိဋကတ်၌ ဘုရားရှင် သိစေတော် မူလိုရင်းဖြစ်သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ကျနအောင် ကောင်းမွန်စွာ သင်ယူခြင်းမရှိသဖြင့်နည်းလမ်းကျကျ မသိသူသည် မကြာမီ သီလပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏''ဟု မိန့်ဆိုထားလေ သည်။ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၀။)ဤတင်ပြအပ်ပြီးသော အကြောင်းအချက် တို့ကြောင့် ''ဂဏ္ဌိမည်သော ကျမ်းမျိုး တစ်စောင်သည် သာသနာအသက် ကြာရှည်စွာ ဆက်နိုင်အောင် ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြန် ပေသတည်း''ဟု နိဂုံး ဆက်လိုက်ပါသတည်း။

၁၀။ ဂဏ္ဌိကျမ်းများ၏ သမိုင်းအစဉ်

ဂဏ္ဌိ-ဟူသော သဒ္ဒါ(ပုဒ်)သည် ဂန္ထ=ဂန္တ်နေဓာတ်၊ မောဂ်၊ ၅၊ ဏ္ဍ-ဟူသော သုတ်ဖြင့် ဏ္ဍ-ပစ္စည်းသက်၊ မောဂ်၊၅။၅၂။ တထနရာနံ ဋ ဌဏလာ ဟူသော သုတ်ဖြင့် နှ,ထ-တို့ကို ဏ,ဌ-ပြု၍ ပြီးသောသဒ္ဒါ(ပုဒ်)တည်း။ထိုဂဏ္ဌိသဒ္ဒါသည် အထုံး၊ ကြိုးထုံး၊ချည်ထုံး၊ မြက်ထုံး၊အဆစ်၊ ဝါးဆစ် ကြံဆစ်၊ ကျူဆစ်၊နွယ်ကြီးရာ ခက်ဆစ်၊မပေါ်လွင်သောအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ အသိရမလွယ်ကူသော အချက် အလက် ဖြေရှင်းရခက်သော အကြောင်း အဖုံ၊ အဖုအပိမ့်၊ အဖွဲ့၊အနှောင်အဖွဲ့ စသည်ဖြင့် အခက်မျိုးစုံ အဖုအထစ် မျိုးစုံ ဟူသောအနက်တို့ကို ဟော၏၊ ဤ၌ကား အထုံးအဖွဲ့ ခက်ရာခက်ဆစ် ဟူသောအနက်တို့ကို ယူသင့်၏။

မှန်၏၊ အထုံးအဖွဲ့ ဖြစ်ပေါ်နေလျှင် ဖြေရှင်းရပေမည်၊ ခက်ရာခက်ဆစ် ဖြစ်ပေါ်နေလျှင် ကြံဆရပေမည်၊ ဖြေရှင်းဖို့၊ ကြံဆဖို့ ဆိုသည် မှာလည်း ဉာဏ်ပညာ အထူးထက်မြက် သဘောသက်သူမှသာ စွမ်းနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ဖြေရှင်းရမည့်အရာ,ကြံဆရမည့်အရာကလည်း ပုဒ်အနက်သော်လည်းကောင်း,ဌာနသော်လည်းကောင်း အမျိုးမျိုး ဖြစ်နေမည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေင်္ခါရကောသ-ဋ္ဌီကာကျမ်း (၂၀) ဂါထာအဖွင့်၌ "ဂေါ ဉာဏံ တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထာတိ ဂဏ္ဌိ။ ဂဏ္ဌိစ တံ ပဒဥ္စာတိ ဂဏ္ဌိပဒံ ပါဠိအဋ္ဌကထာဒီသု ဂမ္ဘီရဉာဏဝိသယံ ဒုဗ္ဗောဓါဂါဟဋ္ဌာနန္တိ အတ္ထော" ဟု ဖွင့်ဆိုထားပေသည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် ဂဏ္ဌိပဒ,ဂဏ္ဌိဋ္ဌာန-ဟု နှစ်မျိုး ကွဲပြားသွားပေပြီ။

ထိုတွင် အနက်အဓိပ္ပါယ် မပေါ်လွင်မထင်ရှား ခက်ရာခက်ဆစ် ဖြစ်နေသောပုဒ်သည် 'ဂဏ္ဌိဘူတံ ပဒံ ဂဏ္ဌိပဒံ။ ယထာဟိ ရုက္ခဿ ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနံ ဒုဗ္ဗိ-နိဗ္ဗေဇ္ဇံ ဒုတ္တစ္ဆိတဥ္စ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝံ ယံပဒံ အတ္ထတော ဝိဝရိတုံ နသက္ကာ တံ ဂဏ္ဌိပဒန္တိ ဝုစ္စတိ"ဟူသော(မ၊ဋ္ဌီ၊၁၊၅၉၊)နှင့် အညီ ဂဏ္ဌိပဒမည်၏။ ထိုဂဏ္ဌိပဒကို လွယ်ကူအောင် ဖွင့်ဆိုရေးသားထားသော ကျမ်းသည်လည်း ဥပစာရအားဖြင့် ဂဏ္ဌိပဒ မည်တော့၏။

ထိုထို နေရာ၌ မဟာဂဏ္ဌိပဒဟု လည်းကောင်း, မဇ္ဈိမဂဏ္ဌိပဒ ဟုလည်းကောင်း,စူဠဂဏ္ဌိပဒဟုလည်းကောင်း ရေးသားထားလျှင် သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော ဂဏ္ဌိ·ကျမ်းများ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ဂဏ္ဌိပဒဟုသာ ရေးသားထားလျှင် မာဂဓဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော ဂဏ္ဌိကျမ်းများ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ဥပမာ—ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ဂဏ္ဌိပဒ-စသည် တည်း။

၁။ အနက်အားဖြင့် လည်းကောင်း, အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် လည်းကောင်း ထိုးထွင် သိမြင်နိုင်သောဉာဏ် သက်ဝင်နိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အဖုံအဆစ် အမျက်သဖွယ်ဖြစ်နေသော အရာဌာနတစ်မျိုး,

၂။ သစ်ပင်(သစ်သား)၏ ခွဲစိပ်နိုင်ခဲသောအစိတ်အပိုင်းဌာနတစ်မျိုး,

၃။ တော၏ အရှုပ်အထွေး ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်း ဖြစ်နေသော အရပ်ဌာန တစ်မျိုး,

၄။ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါဠိ၏ အနက်အားဖြင့် ခွဲခြမ်း စိပ်ဖြာနိုင်ခဲသော ရှုပ်ရှက်ခပ်၍အသိခက်သော အရာဋ္ဌာနတစ်မျိုး,—

ဤလေးမျိုးသော ဌာနသည် "ဂဏ္ဌိကူတံ ဌာနံ ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနံ" ဟူသည်နှင့် အညီ ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနမည်၏၊ ထိုဂဏ္ဌိဋ္ဌာနတို့ကို လွယ်ကူအောင် ဖြေရှင်းဖွင့်ဆို ရေးသားထားသော ကျမ်းသည်လည်း ဥပစာရအားဖြင့် ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနမည်တော့၏။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ဋ္ဌီ၊၁၊၁၃၉၊၁၄၄။)

ထိုဂဏ္ဌိဌာန-ဟူသော အမည်ကိုယူ၍ ဒုတိယညောင်လွန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် "ဝိနယဂဏ္ဌိဌာန ဝိနိစ္ဆယကျမ်း"ကို ပြုတော်မူသည်၊ ထို့ပြင် ဂဏ္ဌိနောင် ပဒဆင့်၍(အခက်နောင် အခက်ဆင့်၍) ဂဏ္ဌိပဒ-ဟူသော အမည်ဖြင့် ထို ဒုတိယ ညောင်လွန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်"ဝိနယဂဏ္ဌိပဒဝိနိစ္ဆယကျမ်း"ကို လည်းကောင်း, ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် "အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်း ဂဏ္ဌိပဒ"နှင့် "အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟဂဏ္ဌိပဒ" တို့ကို လည်းကောင်း ရေးသားထားပေသည်။

ဋီကာ, အနု မဋီ, ဒီပနီကျမ်းများကဲ့သို့ ပုဒ်စဉ်ပါ၍လျောက် မဖွင့်ဘဲ ခက်ခဲ တိမ်မြုပ်သော အဆစ် အဖု အမျက်၌သာဖွင့်ဆိုရေးသားသော ကျမ်းသည် ညက်အထုံး၏ တည်ရာဖြစ်၍ "ဂဏ္ဌိ"အမည်တွင်သည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ဂဏ္ဌိပဒ, ဂဏ္ဌိဌာနတို့မှ နောက်ပုဒ်ကိုဖြုတ်၍ ခေါ်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ခက်ခဲသောပုဒ်ကိုဖြစ်စေ, ခက်ခဲသောအနက်ကိုဖြစ်စေ, ခက်ခဲသော ကျဉ်း-ကျယ်ဌာနကိုဖြစ်စေ, ပါဠိဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ, မြန်မာဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ မြန်မာပြည်၌ ရေးသားခဲ့သော ကျမ်းတို့ကို များသောအားဖြင့် ပဒ-ဟူသော, ဌာန-ဟူသော စကားရပ်များ မပါတော့ဘဲ "ဂဏ္ဌိ"ဟူ၍သာ ခေါ်တွင် ကြလေသည်။

ဤဂဏ္ဌိအမျိုးအစား ကျမ်းတို့ကို သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အရှင်ဇောတိပါလမထေရ်သည် ရှေးဦးစွာ ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုကျမ်းတို့သည်ကား သာရတ္ထ၊ဋီ၊၁၊ဂ-နှာလာ "စူဠဂဏ္ဌိပဒ, မဇ္ဈိမဂဏ္ဌိပဒ, မဟာဂဏ္ဌိပဒ–ကျမ်းတို့ပေတည်း။ မြန်မာပြည်၌ကား ပုဂံပြည် အရှင်သဒ္ဓမ္မဇောတိပါလမထေရ် ရေးသားသော"ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဂဏ္ဌိကျမ်း"သည် အစောဆုံးဖြစ်သည်။ "သဒ္ဒါတတ်၍ သုတ္တနိဒ္ဒေသကျမ်းကို လည်းကောင်း, ပရမတ်တတ်၍ သခေပဝဏ္ဏနာကျမ်းနှင့် နာမစာရဒီပက ကျမ်းတို့ကို လည်းကောင်း, ဝိနည်းတတ်၍ ဝိနယဂူဠ္ဌတ္ထဒီပနီကျမ်းနှင့် သီမာ လင်္ကာရကျမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း ပြုစီရင်သော သီဟိုဠ်ပြန် အရှင်ဆပ္ပဒကား ထိုအရှင်သဒ္ဓမ္မဇောတိပါလမထေရ်၏ မွေးဖွားရာ ပုသိမ်မြို့နယ် ဆပ္ပဒကျေးရွာကို စွဲယူခေါ်ဝေါ်သော အမည်ဘည်း။ ထို့နောက် ဆရာစဉ်ဆက်တို့သည် ဂဏ္ဌိကျမ်း များကို ဆက်လက်ရေးသားလာခဲ့ကြရာ ဤစာတမ်း ရေးသားနေချိန်အထိ သိရှိသမျှတို့တွင်ကား ပခုက္ကူမြို့ဆရာတော် အရှင်ကေလာသ-၏ "မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာဂဏ္ဌိကျမ်း" သည် စက်တင်ပုံနှိပ်ပြီးသမျှ နောက်ဆုံးကျမ်းဖြစ်အံ့ဟု ယူဆမိပါသတည်း။

၁၁။ မျိုးပြားစွာရှိ ဝိနယဂဏ္ဌိ

မြန်မာပြည်၌ ကြီးကျယ်သော အဆင့်ဖြင့် ရေးသားထားသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်း (၄)စောင်ရှိသည်။ သေးငယ်သော အဆင့်ဖြင့်ရေးသားထားသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိ (၄)စောင်ရှိသည်။ အလယ်အလတ်အဆင့်ဖြင့် ရေးသားထားသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်းတို့ကား စာရင်းမတင်နိုင်အောင်ရှိသည်။ ထိုတွင် ဆုံထားဆရာတော် ရေးသားသော "ဝိနည်းငါးကျမ်း အဋ္ဌကထာဂဏ္ဌိ ကျမ်း"သည်ကား အစအဆုံး ပေမူဖြင့်သာ ရှိသည်။ ဆင်တဲဆရာတော် ရေးသားသော "ဆင်တဲဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်း" သည်ကား အစအဆုံး ပေမူဖြင့်အမရပူရမြို့ ဗားကရာကျောင်းတိုက်၌လည်းကောင်း, ကမ္ဘာအေး ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်၌လည်းကောင်း ရှိသည်။ စတုတ္ထပါရာဇိက ဆုံးသည့်တိုင် ပုံနှိပ်မူဖြင့်ရှိသည်။ ဒက္ခိဏာရာမဘုရားကြီးတိုက် ဆရာတော်ဦးသုတ ရေးသားသော "ဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်"သည်ကား ဒုတိယပါရာဇိက အစပိုင်းလောက်အထိသာ ရေးသားပြီးစီးခဲ့သည်။ စက်တင်ပုံနှိပ်မူ နှစ်တွဲသာရှိသည်။ စလင်းဆရာတော် ရေးသားသော"စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်" သည်ကားအစအဆုံးပေမူဖြင့်ရှိသည်။ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်၌ တွေ့ဖူးသည်။ ယခုနိဿဂ္ဂိယ အဆုံးတိုင် ပုံနှိပ်ပြီးဆက်လက်ပုံနှိပ်ရန် စီစဉ်နေသည်။ ဤသို့လျှင် ကြီးကျယ်သောအဆင့်ဖြင့်ရေးသားထားသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်း (၄)စောင်ရှိသည်။

မန္တလေးမြို့၊ ဆီးပန်းနီကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်နိဂြောဓ မထေရ် စုစည်းတင်ဆက်သော ဝိနယသမူဟ ဝိနိစ္ဆယ(ဒုတိယတွဲ)၌ ပစ္စဝေက္ခဏာ(၄)ပုဒ်ကိုပင် တစ်ပုဒ်စီ အသီးသီးခွဲ၍ "စီဝရ သိက္ခာပဒဂဏ္ဌိ, ပိဏ္ဍပါတသိက္ခာပဒဂဏ္ဌိ, သေနာသန သိက္ခာပဒဂဏ္ဌိ, ဘေသဇ္ဇ သိက္ခာပဒဂဏ္ဌိ"ဟု (၄)စောင် ရှိသည်။ ချောင်းကောက်ဆရာတော် အရှင်သဒ္ဓမ္မနန္ဒီ ရေးသားသော "ပစ္စဝေက္ခဏာဂဏ္ဌိကျမ်း"သည် သေးငယ်သော, တစ်ပေါင်းတည်း တစ်ဆက်တည်းရေးသောကျမ်းဖြစ်သည်။ ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ ဂဏ္ဌိကျမ်း၏ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ်ထည့်သွင်း ပုံနှိပ်ထားသည်။

ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ကြီးလွန်းသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်း (၄)စောင် ရှိသကဲ့သို့ ငယ်လွန်းသော တစ်ပုဒ်စီ သီးသန့်ရေး ပစ္စဝေက္ခဏာဂဏ္ဌိ (၄)စောင် ရှိသောကြောင့် "ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမဟေ"ဟု ပါရှိသော ရတနသုတ်စသော ပရိတ်တို့ကို ပရိတ်ကြီးဟုလည်းကောင်း, ပရိတ္တံ-မပါဘဲ "မင်္ဂလံ တံ ဘဏာမဟေ" စသည်ဖြင့် ဆိုင်ရာအမည်သာ ပါရှိသော မေတ္တသုတ် စသော ပရိတ်တို့ကို

ပရိတ်ငယ်ဟု လည်းကောင်း ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် စလင်းဆရာတော်ရေး ပရိတ်ကြီးနိဿယ (၂၅၂)နှာ၌ ခွဲခြားသကဲ့သို့ "ကျမ်းမျိုးစုံ ဆိုင်ရာသွင်း၊ ပြည့်စုံအောင် ရေးသားခြင်း ပြုထားသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်းကို "ဝိနည်းဂဏ္ဌိကြီး"ဟု လည်းကောင်း, အချို့သောအရာ၌ တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း ကျမ်းမျိုးစုံ သွင်း၍ ရေးသားခြင်း ပြုထားသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်းကို "ဝိနည်းဂဏ္ဌိလတ်" ဟူ၍ လည်းကောင်း, ဝိနည်းသက်သက်ကိုသာ ရေးသားထားလျှင် "ဝိနည်း ဂဏ္ဌိငယ်"ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်အပ်သင့်တကား"ဟု ဆိုလိုက်လျှင် ထေရ်အရှင်တို့ သဘောနှစ်ခြိုက်နိုင်အံ့ ထင်ပါသည်။

ဤသို့လျှင် အစောဆုံးမှ နောက်အကျဆုံး၊ အကြီးဆုံးမှ အငယ်ဆုံး အထိ ဂဏ္ဌိကျမ်းများသည် များပြားစွာရှိသဖြင့် ယင်းတို့ကို ပြည့်စုံစွာ တင်ဆက်နိုင်ရန်မှာ "ဆန်စင်ရာ ကျည်ပွေ့မလိုက်နိုင်ဘိသို့ ဉာဏ်ထင်ရာ ကိုယ်တွေ့မလိုက်နိုင်"သဖြင့် ပြည့်စုံမည် မဟုတ်သည့် အတွက် ဂဏ္ဌိစာရင်း မထည့်သွင်းတော့ပြီ။

၁၂။ ကျမ်း၏ဂုဏ်ရည် လျှမ်းပြည့်စုံညီ

ဂဏ္ဌိ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ဆိုထားသော ကျမ်းဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ဝိနည်းပိဋကတ်၌ အဆစ်အဖု အခက်အခဲတို့ကို မည်သို့မည်ပုံ ဂုဏ်ရည် မြောက်စွာ ဖြေရှင်းထားသည်ကို တင်ပြလိုပါသည်—

(၁) ဓာတုမာလာ, ဓာတုပါဌ, ဓာတုမဉ္ဇူသာ ဓာတ်ကျမ်းများ၌ မသာသော ဓာတ်ကြွင်းများကို ထုတ်ပြခြင်း၊

(၂) ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်များကို ပြဆိုခြင်း၊

(၃) အနက်အဆုံးအဖြတ်များကို ပြဆိုခြင်း၊

(၄) ပါဠိတော်၌ ပါဌ်ပိုနေသည်ကို ပြဆိုခြင်း၊

(၅) အဋ္ဌကထာ၌ ပါဌ်သိုနေသည်ကို ပြဆိုခြင်း၊

(၆) ပါဠိ, အဋ္ဌကထာတို့၌ ပါဌ်ရှေ့နောက်ပြန်နေခြင်း၊

(၇) ဝိဿာသဂ္ဂါဟ အဆုံးအဖြတ်၊

(၈) ဘုရားအမည်ရသော အချိန်ကာလ၊

(၉) ဘုရားထက် တရားမြတ်ကြောင်း၊

(၁၀) ဆုတောင်းပြောင်းခြင်း၊

(၁၁) ဆုတောင်းရာကာလ၊

(၁၂) အလဇ္ဇီဝိနိစ္ဆယအပိုင်း၊

(၁၃) နေဝသုဒ္ဓိ နာသုဒ္ဓ အဓိပ္ပါယ်၊

(၁၄) မိုးရေခံ သက်န်းဝတ်ရုံပုံ၊

(၁၅) နိသီဒိုင်ပြုလုပ်ပုံ၊

(၁၆) ယခုခေတ် ခါးပန်းကြိုးသုံးစွဲသင့် မသင့်၊

(၁၇) အာယောဂပတ် သုံးစွဲပုံ၊

(၁၈) သပိတ်အိတ်နှင့် ဆွမ်းမခံကြောင်း၊

(၁၉) သက်န်းကုံး ပြန်အပ်၊ ကွင်းသင်းပိုင်မအပ်–

စသည်တို့ဖြင့် သဒ္ဒါအပိုင်း၊ အနက်အပိုင်း၊ ဝိနိစ္ဆယအပိုင်း၊ ဗဟုသုတအပိုင်း ဝတ်ရုံမှုအပိုင်း စသည်တို့ဖြင့် ထိုက်သင့်သလို ထည့်သွင်းရေးသားစီရင်ထားသော ကျမ်းဖြစ်၍ ဂဏ္ဌိ-ဟူသော အမည်နှင့်လိုက်လျောညီထွေ သင့်လှပါပေ၏။ ဂဏ္ဌိအထက်တဆင့်တက်၍ ခက်ခဲသောအနက်ကို ပေါ်လွင်စေသော သဒ္ဒါ (ပုဒ်) တစ်မျိုးရှိသေးလျှင် ထိုအမည်ကိုစွဲမှတ် ထင်စေသင့်သော ကျမ်းမြတ်တစ်ဆူ ဖြစ်ပါလေသည်တကား။

(၁) ဓာတ်ကြွင်းများကို ထုတ်ပြခြင်း

ဇဂ္ဂဓာတ်ရှိကြောင်း

ကဏ္ဍဇ တတိယ ဂ–နှင့် ဇဂ္ဂဓာတ်သည် ဓာတုမာလာမှာ မလာငြားလည်း ဤဇဂ္ဂိတွာ ပြယုဂ်ကို ထောက်၍ ကဏ္ဍဇ တတိယ ဂ-နှင့် ဇဂ္ဂဓာတ် ရှိကြောင်းကို သိအပ်၏။ "တံ အဇ္ဇ အာဒိ ကတွာ မမဌာနေ ဌတွာ မမ မာတရံ သဟတ္ထာ နှာပေန္တော ဘောဇေန္တော ပါလေန္တော ပဋိဇဂ္ဂါဟိ"။ (ကေနိပါတ်၊ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၊ ဣတ္တိဝဂ်၊ အသာဘမန္တ၊ ပဌမ ဇာတကာဋ္ဌ၊ ၁၊၃၀၄။) ဤဇာတ်အဋ္ဌကထာကို ထောက်၍လည်း ကဏ္ဍဇ တတိယ ဂ-နှင့် ဇဂ္ဂဓာတ် ရှိကြောင်း သိရ၏။ (၂၉၀-နှာ)

လုဠ္ဌဓာတ်ရှိကြောင်း

အာကုလာ, လုဠိတာ နှစ်ပုဒ်သည် အချင်းချင်း ပရိယာယ်တည်း။ လုဠိတာ ပုဒ်သည် လု ဋ္ဌ-ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသတည်း။ ဤပုဒ်ကိုထောက်၍ ဓာတုမာလာ၌ "လောဠ္ဌ=ဥမ္မာဒေ"ဟု လောဋ္ဌ-ဓာတ်သာ လာရှိငြားသော်လည်း လုဠ္ဌဓာတ်လည်း ရှိသေး၏-ဟု သိအပ်သတည်း။ (၃၂၁-နှာ)

ထိဓာတ်ရှိကြောင်း

"ထိနန္တိ သပ္ပိပိဏ္ဍောဝိယ အဝိပ္ဖါရိကတာယ ဃနဘာဝေ န ဌိတံ" (အဘိ၊ဋ္ဌ၊ ၁၊၄၀၉)ကို ထောက်၍ ထိနံ-၌ ထိ ဓာတ် နေ၍င် သက်အပ်သော ယု-ကို အန-ပြု၊ ဌာနံ-၌ ယုကို အနပြုရသကဲ့သို့တည်း။ လီ=သိလေသေ။ လီနာတိ၊ နိလိ-နာတိ၊ (နိတိဓာတု၊ ၂၅၄-နှာ)ကိယာဒိဂိုဏ်းလာ လီဓာတ်ကဲ့သို့ ထိ-ဓာတ်ရှိသည်ကို သိအပ်၏။ ထိ ဓာတ်သည် ဂတိနိဝတ္တိအနက်ဟောတည်း။(၃၃၉၊၄၀-နှာ)

ဂုဋ္ဌိဓာတ်ရှိကြောင်း

ကုဌိ=ဝေဗနေ၊ ကုဏ္ဌေတိ-ဟု ဓာတုမာလာ(၂၉၉)၌ မုဒ္ဓဇတတိယ ဍ ကာရန္တသာ လာရှိငြားလည်း ဤအဋ္ဌကထာ၌ သဗ္ဗပလိဂုဏ္ဌိမ်-ဟု မုဒ္ဓဇ ဒုတိယ ဌ-နှင့် စာအများပင်ရှိသောကြောင့် မုဒ္ဓဇ ဒုတိယ အက္ခရာ ဌ-နှင့် ဂုဋ္ဌိ-ဓာတ်လည်း ရှိသင့်၏ဟု သိကြရာသတည်း။ (၃၄၉-နှာ)

(၂) ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်များကို ပြဆိုခြင်း

သမ္ပဟုလာပုဒ် အဆုံးအဖြတ်

သမ္ပဟုလာပုဒ်သည် များစွာကုန်သော ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ ပေတို့၌ သြဋ္ဌဇ တတိယ ဗ အက္ခရာနှင့် လည်းကောင်း,ဟု-၌ ဦဒီဃနှင့်လည်းကောင်း ရှိကြ၏၊ မသင့်။ သြဋ္ဌဇ ပထမအက္ခရာ ပနှင့်လည်းကောင်း, ဟု-၌ ဥ-ရဿနှင့် လည်းကောင်း ရှိသောပုဒ်သာ အသင့်ဖြစ်သတည်း။ သမ္ပဟောတီတိ သမ္ပဟုလံ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ဝိသေသျာဓိနဝဂ်အဖွင့် (၇၀၃-ဂါထာ)၌ သံ ရှေး, ပ ရှေးရှိသော ဟု-ဓာတ်၊ ပစုရအနက်ဟော။ ကေဗ္ဗရကောသမှာလည်း သံ-ရှေး ပ-ရှေးရှိသောဟု-ဓာတ်၊ ပစုရအနက်ဟောရာ သမ္ပဟုလာ ပြယုဂ်ကိုထုတ်သတည်း။ အများဟော ဗဟုလ-ဟု-သြဋ္ဌဇ တတိယဗ-နှင့် ရှိသောပုဒ်မှာ သံရှေးမရှိ။ ထို့ကြောင့် ဝဘ်ကမ္ပဝါစာ ရွတ်ဖတ်ရာမှာ သြဋ္ဌဇ ပဌမက္ခရာ ပ-နှင့်လည်းကောင်း၊ ဟု-၌-ဥ-ရဿနှင့် လည်းကောင်း သမ္ပဟုလာ-ဟူ၍သာ ရွတ်ကြရာသတည်း။

(၃) အနက်အဆုံးအဖြတ်များကို ပြဆိုခြင်း

ပရိယေသေယျ အနက် အဆုံးအဖြတ်

ပရိယေသေယျ- ဟူသောပုဒ်၌ ရှာမှီးခြင်း အနက်သည် သဒ္ဒတ္ထမည်၏။ ခွား လက်နက်ကို မရ ရအောင် ပြုခြင်းသည် အဓိပ္ပာယတ္ထမည်၏။ ရှာမှီး၍ရသော ဤလက်နက်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ခုတ်ဖြတ်၍ သတ်လေစေဟု မိမိရန်သူ ဖြစ်သောသူ၏အနီးအပါး၌ ထားခြင်းသည် သိခါပတ္တအနက် မည်၏။ ထို သိခါပတ္တ အနက်သည် ပရိယေသေယျပုဒ်၏ ဝိသယတ္ထတည်း။ သဒ္ဒတ္ထ, ဝိသယတ္ထ နှစ်ပါးတို့၏ အထူးကို မောင်းထောင်ဆရာတော်က ငါတို့၏ စံကျောင်းဆရာတော်ကို ခက်ဆစ်ပြု၍ မေးဖူးသည်ကို ရဟန်းငယ်အခါက ကြားဖူးရကား ခက်သည်ဟူ၍ပင် မှတ်ထင်သောကြောင့် ကြံစည်အားထုတ်၍ မှတ်ကြောင်း ထားလိုက်သတည်း။(၁၄၅-နှာ)

အနုမတဂ္ဂအနက် အဆုံးအဖြတ်

အနမတဂ္ဂ၊ အဖန်ဖန် မသိအပ်သော အစရှိသော။ မနိတဗ္ဗော[ညာတဗ္ဗောတိ မတော။ န မတော အမတော။အနု အနုပုနပ္ပုနံ အမတော အနမတော။ အနု-၌ ဥ-ကိုအ-နှောင်းသောကြောင့်ချေ။]

အနမတဂ္ဂ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော။ အမတ-၌ အ-သည်တဗ္ဗော။ [န အမတော အနမတော-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဤသို့ ဝစနတ္ထနှစ်နည်းပြုပြီးမှ "အနမတော အဂ္ဂေါ အာဒိ ဧတဿ သံသာရဝဋ္ဋဿာတိ အနမတဂ္ဂ" ဟု ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြု။]

အနမတဂ္ဂ၊ အဖန်ဖန် သိအပ်သော အစရှိသည် မဟုတ်သော။ [မတော အဂ္ဂေါ အာဒိ ဧတဿ သံသာရဝဋ္ဋဿာတိ မတဂ္ဂ၊ န မတဂ္ဂ အမတဂ္ဂ။ အနု ပုနပ္ပုနံ အမတဂ္ဂ အနမတဂ္ဂ-ဟု ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြု။

အနမတဂ္ဂ၊ သိအပ်သော အစရှိသည် မဟုတ်သော။ အမတ၌ အ သည် တဗ္ဗောပင်။ [မတော အဂ္ဂေါ အာဒိ ဧတဿ သံသာရဝဋ္ဋဿာတိ မတဂ္ဂ။ န အမတဂ္ဂ အနမတဂ္ဂ-ဟု ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြု။] (၃၇-နှာ)

(၄) ပါဠိတော်၌ ပါဠ်ပိုနေသည်ကို ပြဆိုခြင်း

ယသ္မာ နာနာကုလာ ပရိက္ခိတ္တေ ခေတ္တ-စသော ဧရသကဏ်(၂၊ ၃၉၅။) ဋီကာလာ စကားကိုထောက်၍ ပါဠိတော်ဝယ် "နာနာကုလပရိက္ခိတ္တ ခေတ္တ

ဉာဏာရမ ”အာရမ တို့ကိုဆိုသော အရာ၌“အန္တောခေတ္တေဝတ္ထဗ္ဗံ, အန္တော-ဉာဏာရမေ ဝတ္ထဗ္ဗံ, အန္တော အာရာမေ ဝတ္ထဗ္ဗံ” ဟူသော စကားသုံးချက် မရှိသင့် သည်ကို သိအပ်၏။ လောကမာရဇိန် ကျောက်စာ၌လည်း မရှိ။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋီကာဟောင်း၌လည် းမရှိ။(၅၇၆- နှာ)

(၅) အဋ္ဌကထာ၌ ပါဠိလိုနေသည်ကို ပြဆိုခြင်း

န တေ အညတ္ထ ပူဇံ ကရေန္တိ–ဟူသော ဝါကျ၏ နောက်၌ “န တေ စီဝရာဒိပစ္စယေ အညေသံ ဒေန္တိ” ဟူသောပါဠိ ကြွင်းကျန်သတည်း။ ဤပါဠိကြွင်းကျန်သည်၏ အဖြစ်ကိုကား စီဝရာဒိပစ္စယေ ဟူသောရှေးစကား ပရိနိဗ္ဗုတမ္ဟိ အစရှိသော နောက်စကားတို့ကိုထောက်၍ သိအပ်၏၊ ထိုစကား နှစ်ပါးတို့တွင် နောက်စကား၌ “စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ” ဟူသော စကားကို ထောက်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ဝိဟာရ ဟူသော စကားသည် ပဓာနနည်းမျှသာတည်း။ ကျောင်းတို့ကို တည်စေသော် ဦးသက်န်း,ဆွမ်း,ဆေး ပစ္စည်း သုံးပါးတို့ဖြင့် ကျောင်း၌ကိန်းဝပ်ကုန်သော စေတီတော်တို့၌ ဌာပနာသွင်း အပ်ကုန်သော ဓာတ်တော်တို့ကို အဘယ်မှာ မပူဇော်ဘဲ ရှိလှည့် အံ့နည်း။ ဝိဟာရဟူသည်လည်း စေတီတော်ကိန်းဝပ်ရန် စေတီအိမ် စေတီ ကျောင်းပင်တည်း (၄၀-နှာ)

(၆) ပါဠိ,အဋ္ဌကထာတို့၌ ပါဌ်ရှေ့နောက်ပြန်နေခြင်း

ခပ်သိမ်းကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ “အနာပတ္တိ။ပ။ အာဒိကမ္မိကဿာတိ’ မှာ ဆုံးမြဲတည်း။ ဤသို့ဖြစ်ပါလျက်နှင့် အဋ္ဌကထာ၌ အနာပတ္တိစသော စကား၌ အကျုံးဝင်သော နဿတိစသော ပုဒ်တို့၏ ဥတ္တာနတ္ထ၏ အဖြစ်ကို ပြသော “နဿတီတိ အာဒိ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ” ဟူသောဝါကျ၏ အဆုံး၌ ‘ယော န ဒဒေယျ။ ပ။ ကာရေ,တဗ္ဗောတိ” ဟူသော ‘ စကားပြန်၍ နေသည်ကို မြင်၍ စာပြင်ဆရာတော်တို့က အမှတ်မဲ့ ဤသို့အဋ္ဌကထာမှာ ပြန်၍နေသောစကားကို ပမာဏပြုသဖြင့် ပါဠိတော်၌ ဒသာဟာ တိက္ကန္တေ ဟူသောစကား၏ ရှေ့၌ရှိသော “တေန ခေါ ပန သမယေန၊ပ။ ဒုက္ကဋဿာတိ” ဟူသောစကားကို “အနာပတ္တိ။ပ။ အာဒိကမ္မိကဿာတိ”ဟူသော စကား၏ နောက်သို့ခရွှေ့၍ ရေးသားသောကြောင့် ထိုစကား၏ နောက်၌ ယခုကာလစာတို့မှာ ရှိသတည်း။

အဋ္ဌကထာမှာ “ယော နံ ဒဒေယျာ။ပ။ ကာရေတဗ္ဗောတိ” ဟူသော စကားသည် “ဒသာဟာတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တသညီတိ ဒသာဟာတိက္ကန္တေ စီဝရေ” (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၂၂၄) ဟူသော စကား ရှေ့၌ ရှိရမည်။ ပါဠိတော်မှာလည်း “တေန ခေါ ပန သမယေန။ပ။ ဒုက္ကဋဿာတိ” ဟူသောစကားသည် “ဒသာဟာတိက္ကန္တေ” ဟူသောစကား၏ ရှေ့၌ရှိရမည်။ ဤသို့ရှိမှ “နိဿဋ္ဌ စီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ။ ဣမံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒမ္မီတိ” ဟူသောစကားနှင့် “မပေးမူ၍နေသော် ဒုက္ကဋ်သင့်သတည်း” ဟု အပြစ်ကို ပြသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှေ့နောက်စပ်သတည်း။ (၅၇၀၊၁။နှာ)

(၇) ဝိဿာသဂ္ဂါဟ အဆုံးအဖြတ်

ဇီဝတီတိ အနုဋ္ဌာနသေယျာယ–စသောစကားသည် ဇီဝတိသရုပ်ကို ထုတ်ရုံမျှသာတည်း။ အတ္တုဒ္ဓါရမျှသာတည်း။ ဤအရာမှာမူကား မိမိ၏ဥစ္စာကို ဝိဿာသဂ္ဂါဟအားဖြင့် ယူသည်ကို ကေန္တသိလတ္တံ့ဖြစ်၍ ကေန္တအတ္တမန ဖြစ်လတ္တံ့သော ဇီဝတိပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ယူအပ်၏။ ဇီဝတိပင် ဖြစ်သော်လည်း မိန်းမောတွေဝေ၍ လူမှန်းမသိ သေခါနီးသော သူတို့မှာမူကား မယူကြနှင့်။ ထို့ကြောင့် “တဿ သန္တကံ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန ဂဟိတမ္ပိ ပုန ဒါတဗ္ဗံ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့၊ ဇီဝတိပင် ဖြစ်သော်လည်း မိန်းမောတွေဝေ၍ လူမှန်းမသိ သေခါနီးသောသူ၏ သန္တာန်မှာ မိမိ၏ဥစ္စာကို ဝိဿာသဂ္ဂါဟအားဖြင့် ယူအပ်သည်ကိုလည်း မသိ၊ အတ္တမနလည်း မဖြစ်၊ ယူသည်ကို သိ၍ အတ္တမနဖြစ်မှ ဝိဿာသဂ္ဂါဟအားဖြင့် အယူမြောက်သတည်း။

သန္ဒိဋ္ဌ, သမ္ဘတ္တ, အာလပိတ, ဇီဝတိ အင်္ဂါတို့သည် အတ္တမနအင်္ဂါ၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့တည်း။ “တိဏေပါ ဘတ္တံ သိဒ္ဓံ”၌ကဲ့သို့ “အကြောင်း၏ အကြောင်းကို အကြောင်း”ဟု ဟောတော်မူအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာသည် “ဝိဿာသဂ္ဂါဟော ပန တီဟိ အင်္ဂေဟိ ရုဟတိ” စသော စကားကို မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သတည်း။ ထိုစကား သင့်စွ၊ အင်္ဂါသုံးလီတွင် အတ္တမန အင်္ဂါခေါင်းဆောင်လျက် ပါရှိသည်ချည်းတည်း။ အချို့သော ဆရာတို့ကား “ဝေရူပဿ သန္တကံ ဂဟိတေ မေ အတ္တမနော ဘဝိဿတီတိ ဇာနန္တေန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီ”ဟူသောစကားကို ထောက်ထား၍ “နှစ်သက်စိတ် ရှိလတ္တံ့ ဖြစ်စေ၊ မရှိလတ္တံ့ဖြစ်စေ၊ နှစ်သက်သည် ဖြစ်လတ္တံ့”ဟုသိ၍ ယူက မြောက်၏ဟု မိန့်ဆိုကြကုန်၏။ မဆိုသင့်၊ ဝေရူပဿ စသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်ဆိုတော်မူသည်ကား “အနာပတ္တိ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေ”ဟု ဟောတော်မူသည်နှင့် အညီ ယူဆဲအခါမှာ အနာပတ္တိ ဖြစ်သည်ကို ပြခြင်းငှာသာ မိန့်ဆိုတော်

မူသတည်း။ အယူမြောက်သည်ကို ပြုခြင်းငှာလည်း မိန့်ဆိုတော်မူသည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် မဆိုသင့်။ (၁၇၀-၁၊နှာ။)

(၈) ဘုရားအမည်ရသော အချိန်ကာလ

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် အဘယ်အခါ ဘုရားဟူသော အမည်ရပါလိမ့်မည်နည်းဟု လျှဉ်းပါးရန်ရှိရာမှာ " ဧတ္ထ သဗ္ဗဓမ္မေသု အပ္ပဋိဟတဉာဏနိမိတ္တာနုတ္တရိယဝိမောက္ခာဓိဂမ ပရိဘာဝိတံ ခန္ဓသန္တာနမုပါဒါယ ပဏ္ဏတ္တိကော သတ္တဝိသေသော ဗုဒ္ဓေါ ဟူ၍ ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ (၄) ၌ နည်းနှင့်ပါးလာရာတွင် ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြစ်သည်မှ စ၍ "သဗ္ဗဓမ္မေ ဗုဇ္ဈတီတိ ဗုဒ္ဓေါ" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဘုရားဟူသော အမည်တော် ရသတည်း။

ထိုစကားမှန်၏။ ခုဒ္ဒက ပါဌ အဋ္ဌကထာ "သဗ္ဗဓမ္မေသု" စသောရှေးစကား၌ "သဗ္ဗဓမ္မေသု အပ္ပဋိဟတဉာဏ" ဟူသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်း။ အနုတ္တရိယဝိမောက္ခ အရသည် "သဗ္ဗသော ပဋိပက္ခေဟိ ဝိမုစ္စတီတိ ဝိမောက္ခော၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေါ" ဟူ၍ ဂုဏ်တော်ဖွင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၁၊၂၈၅။) လာသည်နှင့်အညီ အရဟတ္တမဂ်တည်း။ နောက်နည်း အလိုအားဖြင့် အရဟတ္တမဂ် ဖြစ်သည်မှစ၍ "စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဗုဇ္ဈတီတိ ဗုဒ္ဓေါ" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ ဘုရားဟူသောအမည်ကို ရသတည်း။ (၁၃၉-နှာ)

(၉) ဘုရားထက် တရားမြတ်ကြောင်း

"စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိ ဝိဝဋ္ဋာ စိတ္တံ အဘိနီဟရိ" ဟူသောစကားကို ထောက်၍ သမုဒ္ဒရာ ဂင်္ဂါဝါဠု သဲစုမက ပွင့်တော်မူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း ဝိဝဋ္ဋာတရားကိုပွားများကုန်၍သာ သဗ္ဗညု ရှင်တော် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြကုန်သည်ဟု သိအပ်ကုန်၏။ ထိုသို့ သိအပ်ကုန်သော ဘုရားနှင့် တရားမှာ တရားရှေးဦး၏ အဖြစ်ကို သိအပ်သတည်း။ လောက၌အထင်အရှားတရားဖြစ်ရသည်ကား ဘုရားဟောတော်မူသောကြောင့်သာ ဖြစ်ရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ(ခုဒ္ဒကပါဌ၊ဋ္ဌ၊၁၁။)၌ " ဧတေသု စ တီသု သရဏဂမနေသု သဗ္ဗသတ္တာနံ အဂ္ဂေါတိ ကတွာ ပဌမံ ဗုဒ္ဓေါ။ တပ္ပဘဝတော တဒုပဒေသတော စ အနန္တရံ ဓမ္မော တဿ ဓမ္မဿ အာဓာရကတော တဒါသေဝနတော စ အန္တေ သံဃော " ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန် ဋီကာ (ဂါ၊ထာ၊၁။)၌ကား တေသံ သမ္မေသမ္ဗိ ဓမ္မာနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါဝ သေဋ္ဌော။ ဝုတ္တံ ဟိ ဘဂဝတာ "ဝိတရာဂေါ သေဋ္ဌော ဓမ္မာနံ ဒွိပဒါနဉ္စ စက္ခုမာ"တိ။

ဟူသောစကားကို မိန့်အပ်၏။ သာဓက သာဓေယျ မတန်ဟုဆို၍ ထိုစကားကို ဆရာ့ဆရာတို့ ပယ်ရှားတော်မူကြကုန်သတည်း။ "ဓမ္မညေ့ ဝါ သဏ္ဌာတွာ ဂရုံ ကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ဝိဟရေယျံ" (သံ၊၁၊၁၄၁။ အံ၊၁၊၃၂၉။ ပိဋ္ဌေသု ပယိတဗ္ဗ)ဟူ၍ လာရှိသောကြောင့် ဘုရားထက် တရားမြတ်သည်ကို ဒွိဟမရှိ မှတ်သိအပ်၏။ (၁၃၈–နှာ)

(၁၀) ဆုတောင်းပြောင်းခြင်း

ပကတိသာဝကဆုမှ သမ္မာသမ္ဗောဓိဆုသို့ ပြောင်းရာ၌ အရှင်သုမေဓာ တည်း။ ပကတိသာဝကဆုမှ အဂ္ဂသာဝကဆုကို ပြောင်းရာ၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်း သရဒရသေ့တည်း၊ အချို့ဆရာတို့ကား "ကူးတို့သူကြီး၊ ဖြစ်လုနီးမှ၊ အာသီးလုလ္လ၊ မျက်မာန်ချ၍" ဟူသော လင်္ကာကိုမှီ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်း သရဒရှင်ရသေ့သည်လည်း ဘုရားဆုကို တောင်းပြီးမှ အဂ္ဂသာဝက ဆုကို တောင်းသည်ဟုပြောစမှတ် ပြုကြကုန်၏။ အထောက်အထား ကျမ်းဂန် မရှိ၊ နေရာမကျသည်ကို ငါတို့ကျေးဇူးရှင် စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မင်းကေရာဇ်က ၁၂၃၄-ခု ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၃)ရက်နေ့လျှောက်ထားရာ ဆုံးဖြတ်ဖြေဆိုတော်မူအပ်သော အဆုံးအဖြတ် ဝိနိစ္ဆယရှိသတည်း။ ကူးတို့ သူကြီးဖြစ်လုနီးမှ"ဟူသော လင်္ကာမှာလည်း "လင်ထိုး မယားပဲ့၊ ဆယ်ကယ့် တင်ပို့၊ ကူးတို့သူကြီး၊ ဖြစ်လုနီးမှ" ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်သော် သင့်ရာ၏။ သဘော်ကူးတို့သူကြီးကို ရည်၍ စပ်သော် မသင့်ရာ၊ (၁၂၇၈။ နှာ)

(၁၁) ဆုတောင်းရာ ကာလ

ဆုတောင်းခြင်းသည် ကုသိုလ်ပြုသည်မှ ရှေ့အဖို့၌ ဆုတောင်းခြင်း, နောက်အဖို့၌ ဆုတောင်းခြင်း အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် နောက်အဖို့၌ ဆုတောင်းခြင်းသည်သာလျှင် ရှေးသူဟောင်းတို့ အလေ့အကျက် ဖြစ်သ တည်းဟု–ဥပရိပဏ္ဏာသ သခါရုပပတ္တိသုတ် အဖွင့်ဋီကာ (မ၊ဋီ၊၃၊၁၃၈။) ၌ မိန့်ဆိုသတည်း၊ ထို့ကြောင့် သတ္တကနိပါတ် ကုမ္မာသဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌ လည်းကောင်း, ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ စီဝရက္ခန္ဓက ဇီဝကဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း, စန္ဒပဇ္ဇောတဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း, နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ရက္ခဝဂ် ဒသမသုတ် အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၌ လည်းကောင်း, ထို့အတူ ကဿပသံယုတ် ဂေါဒသမသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း လှူဒါန်းပြီးမှ နောက် ကာလ၌ ဆုတောင်းကြပုံ လာရှိသတည်း။

ထိုသိုသို့သော ကျမ်းဦးအစ၌ ရတနတ္တယ ပဏာမကို ပြုပြီးမှ "နိပစ္စကာ-ရသေယတဿ" အစရှိသည်ဖြင့် ဆုတောင်းပုံ လာရှိသတည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌ-ကထာ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ (ဝိသုဒ္ဓိ၊၁၊၁၇၆။)၌"အဒ္ဓါ ဣမာယ ပဋိပဒါယ ဇရာမရဏမှာ ပရိမုစ္စိဿာမိ" ဟူသော စကားဖြင့် ဥဒ္ဓုမာတက ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖူးဖူးရောင်၍ ကားကားကြီးရှိသောအပုပ်ကောင်ကို အာရုံပြု၍ မကြောက်မရွံ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများနိုင်အောင် အကျိုးအာနိသင်ကို ရှုအဖို့၌ ရှုမြော်ရမည် ဟူ၍ သာလျှင် ပြတော်မူသတည်း၊ ဦးစွာဆုတောင်းခြင်းကိုကား ပြတော်မမူ။ ထို့ကြောင့် ဤစကားဖြင့် ရှေးဆုတောင်းကို ပြတော်မူသည်ဟု မဆိုသာချေ၊ ဤသည်ကား ပကတိသာဝက ပါရမီဖြည့်ရာကာလ အမြဲမရှိသည်ကို လည်း ကောင်း၊ ကုသိုလ်ပြုပြီးသည်မှ နောက်အဖို့၌ ဆုတောင်းရိုး ဖြစ်သည်ကို လည်း ကောင်း နောက်သားတို့ သံသယမမူ အလွယ်တကူ မှတ်ယူစေခြင်းငှာ စကား စပ်လျှင်းသည်နှင့် အကျယ်ဆုံး ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော စကားအစဉ် ဖြစ် သတည်း။ အတိဝိတ္ထာရဘယာ သဘောမပြုကြရာ။ (၃၉-နှာ။)

(၁၂) အလဇ္ဇီ ဝိနိစ္ဆယအပိုင်း

သာရတ္ထဒီပနီ၌ "ရာဇဝလ္လဘာ။ပ။ဝုစ္စန္တိ၊ စကားကို၊ အလဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် မင်းနှင့် အကျွမ်းဝင် တဘ်သောကြောင့်သာ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ မင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သမျှ ရဟန်းအလုံးစုံ အလဇ္ဇီဖြစ်သောကြောင့် မိန့်ဆိုတော်မူသည် မဟုတ်၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တ မဟာရဲမြတ်ကဲ့သို့ သာသနာတော် အရေးအရာနှင့်စပ်၍ မင်းနှင့်အကျွမ်းဝင်သောရဟန်းကို အလဇ္ဇီမဆိုထိုက် မဆိုကောင်း မဆိုသင့်။ ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့ သာသနာတော်ကို ဖျက်ဆီးလိုသောအားဖြင့် မင်းနှင့်အကျွမ်း ဝင်သောရဟန်း၊ ယခုကာလ အရှိန်အဝါ တန်ခိုး အာနုဘော်ကိုသာငဲ့၍ သာသနာတော်ကို မငဲ့ဘဲမင်းနှင့်အကျွမ်းဝင်သောရဟန်း ဤရဟန်းမျိုးတို့ကိုသာ ဤအရာမှာ အလဇ္ဇီရဟန်းဟု ဆိုအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ "ရာဇဝလ္လဘာ အလဇ္ဇီနော ရာဇကုလူပကါ ဝုစ္စန္တိ"ဟူ၍သာ မမိန့်မဆိုဘဲ "ပရနိကာယာပိ။ပ။ အန္တရာယကရာ"ဟူသော ဝိသေသန စကားကိုလည်း မိန့်ဆိုအပ်သတည်း။ မင်းနှင့်အကျွမ်းမဝင်ကုန်သော အလဇ္ဇီရဟန်းတို့၏ ကျောင်းသည်ကား ဝိဗ္ဗဒ္ဓသေနာသနမမည်။ အလဇ္ဇီပင်ဖြစ်သော်လည်း မင်းနှင့် တကွ အကျွမ်းမဝင်က အားကိုးမရှိ၍ ဆိုဆုံးမသာဖြင့် လဇ္ဇီအသင်းအပင်း ရဟန်းကောင်း လဇ္ဇီဖြစ်တတ်ပြန်သတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ရာဇဝလ္လဘာဟိ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သတည်း။(၃၀၃၊၃၀၄၊နှာ)

အလဇ္ဇိဝိနိစ္ဆယ ပဋိညဉ်

အလဇ္ဇီသာ ပဋိညာသ ဝေ ကာတဗ္ဗံ။ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂၁၇၆) အလဇ္ဇီသ အသုဒ္ဓေါ အဟန္တိ ပဋိညာယ ဝေ ကာတဗ္ဗံ။ ဝေ-သဒ္ဒါဖြင့် အသုဒ္ဓ-ဟု ဝန်မခံသော် အသုဒ္ဓ ဟု မဆုံးဖြတ်အပ်၊ နောက်၌ လာလတ္တံ့သောနည်းဖြင့် "နေဝသုဒ္ဓ နာသုဒ္ဓ"၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင် နာသိတက ပြုရမည်ဟု ပြသတည်း။ "သေ ဝေသော အလဇ္ဇီ၊ သည်။ ဇီဝမတကော နာမ စ၊ အသက်ရှိလျက်သေသည်မည်သည်လည်းကောင်း။ အာမပတုတိကော နာမ စ၊ စိမ်းစိုလျက် ပုပ်သည်မည်သည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ၏။(၅၁၄-နှာ)

(၁၃) နေဝသုဒ္ဓ နာသုဒ္ဓ အဓိပ္ပာယ်

တေခုသကဏ်ဋီကာ (၂၃၀၀)၌ နေဝသုဒ္ဓေါ န အသုဒ္ဓေါ ဝတ္တဗ္ဗော ၌ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်တို့က ပါရာဇိက အရိပ်ထင်၍ စောဒနာရာ အလဇ္ဇီ စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်က ဝန်မခံမူ၍ နေအံ့။ ဝိနည်းဓိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း စောဒကပုဂ္ဂိုလ်တို့ စောဒနာအတိုင်း ပါရာဇိကထင်အံ့၊ နေဝသုဒ္ဓနာသုဒ္ဓ ပြုသဖြင့် သံဃာမှကြဉ်ရ မည်ဟုလိုသတည်း၊ နေဝသုဒ္ဓအဓိပ္ပာယ်ကား မပေါင်းလိုသူနေစေ။ နာသုဒ္ဓ-အဓိပ္ပာယ်ကား ပေါင်းလိုသူပေါင်းစေ ဟူလိုသတည်း။ (၅၄၉-နှာ)

(၁၄) မိုးရေခံသက်န်း ဝတ်ရုံပုံ

ခုဘဂ်တိစီဝရေ ဥက္ကဋ္ဌတခ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဝမ္မိသာရ ဝမ္မသာမိ ဖြစ်တော်မူ၍ မိုးရေခံသက်န်းကို သုံးဆောင်တော် မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေနိပါတ် မစ္ဆဇာတ် အဋ္ဌကထာ (ဇာတက၊ဋ္ဌ၊၁။၃၄၇။) ၌ "သတ္ထာ ကေနန္တေန ဥဒကသာဋိကံ နိဝါသေတွာ ၂ ကေနန္တေန သရီရံ ပါရုပိတွာ ဇေတဝနပေါက္ခရဏိယံ နှာယိဿာမီတိ သောပါနေ အဋ္ဌာသိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ကင်္ခါပဋိစ္ဆာဒိ ဝတ်ရပုံကိုဤဇာတ် အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ကင်္ခါ-ပဋိစ္ဆာဒိ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၄၂။)၌ လာ၏။ (၆၁၉-နှာ)

(၁၅) နိသီဒိုင် ပြုလုပ်ပုံ

တင်ပျဉ်ခွေပြီးလျှင် တစ်ခုသော အလယ်အဆာကို ပေါင်နှစ်ဖက် ကြား၌ တင်ထား၍ နှစ်ခုသော ဝဲယာအဆာကို ပေါင်နှစ်ဖက်မှာတင်ထား၍ သုံးဆောင် ရမည် ဆိုကြ၏။ အဆာသုံးခုနှင့် လျော်အောင်ဆိုရှိမျှသာတည်း။ အာဂုံသာဓက မရှိ။ အာဂုံသာဓက မရှိရုံမျှသာ မဟုတ်သေး။ စင်စစ်မူကား နိသီဒနသန္တတ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် "သကိံ နိဝတ္ထမ္ပိ သကိံ ပါရုတမ္ပီတိ သကိံ နိသိန္နမ္ပိ

သကို "နိပန္န" ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သတည်း။ "နိသီဒနံနာမ သဒသံ ဝုစ္စတိ။ သန္ထတံ နာမ သန္ထရိတွာ ကတံ ဟောတိ အဝါ-ယိမံ"ယူသော နိသီဒန သိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီ စကား(ဝိ၊၁။၃၃၉။)ကိုထောက်၍ ယခုကာလ ပြုလုပ်ကြသော ပိတ်ဖြင့် နိသီဒိုင်ကား အတုသာတည်း။ နိသီဒိုင် အစစ်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် နိသီဒန အဓိဋ္ဌာန်မတင်သင့်။ ပစ္စတ္ထရဏအဓိဋ္ဌာန်သာ တင်ရမည်။ နိသီဒိုင်အစစ် ပြုလုပ်လိုမူကား အလျား,အနံ ပမာဏလောက်သော တရုတ်ကော်ဇောကို လည်းကောင်း၊ အလျား, အနံငယ်မူ နှစ်ခုစပ် တရုတ်ကော်ဇောကိုလည်းကောင်း ပြုလုပ်ရာ၏။ (၆၂၀-နှာ)

(၁၆) ယခုခေတ် ခါးပန်းကြိုး သုံးစွဲသင့်,မသင့်

ကာယဗန္ဓနသာ သောဘဏဘွဲ့စသော အဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ ယခုကာလ ခါးပန်းကြိုးပန်းရာ၌ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ ယခုကာလ ခါးပန်းကြိုး အလွန်တင့်တယ်သတည်း။ ပုဆိုး အပြားခါးပန်း ဝက်အူကျစ် ရိုးရိုးခါးပန်းကိုသာ ဘုရားဟောတော်မူသတည်း။ ပုဆိုးခါးပန်း အပြားမှာ "ဥဇုကမေဝ ပန မစ္ဆကဏ္ဍကံ ဝါ" စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာလာတိုင်း ပြုရမည်တည်း။ ဝက်အူကျစ် ခါးပန်းမှာသံကောက်အိမ်ကဲ့သို့ ပြုရသတည်း။ စူဠဝါ ခုဒ္ဒကခန္ဓက အဋ္ဌကထာ စကားကိုလည်း ထောက်သတည်း။ မစ္ဆကဏ္ဍက ခါးပန်းကို မဆန်းမကြွယ် ဖြောင့်ဖြောင့် ပြေပြေ ချောချော ပြုရသတည်း။ ထို့ကြောင့်ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၃၀၅၄)ဂါထာ၌ ဥဇုကံ မစ္ဆကဏ္ဍကံ ဝါ မဋ္ဌဝါ ပန-ဟုမိန့်အပ်၏။ ပဋိက ခါးပန်းကို သင်ပေါင်းရွက် သဏ္ဌာန် ပြုရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၃၀၅၄) ဂါထာ၌ ပဋိကံ ခဇ္ဇုရိ ပတ္တကာ ကာရံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ပကတိ ဝီတာ ပတ္တိကာ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၃၀၅၅-ဂါထာဖွင့်)။

(၁၇) အာယောဂပတ် သုံးစွဲပုံ

အာယောဂပတ်ဟူသည် နိသဇ္ဇနဝုတင်ကို ဆောက်တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ ထိုင်၍နေသောအခါ မိမိကိုယ်ကို မယိမ်းမယိုင်စေခြင်းငှာ တိုင်စသည်နှင့် မိမိကိုယ်ကို ဖွဲ့ချည်စရာ ပုဆိုးအပြားတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ (ဝိသုဒ္ဓိ၊၁၊၇၆။)၌ နေသဇ္ဇိက ဝဏ္ဏနာ၌ "မုဒုကဿ အပဿေနမ္ပိ ဒုဿပလ္လတ္ထိ ကာပိ အာယောဂပဋ္ဋောပိ ဗိမ္ဗောဟနံပိ ပဉ္စင်္ဂံပိ သတ္တင်္ဂံပိ ဝဋ္ဋတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားရပ်၌ အာယောဂပဋ္ဋော-ဟု အပြားဟော ပဋ္ဋသဒ္ဒါ ပါရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာကို ထောက်ရသတည်း။ (၁၀၀-နှာ)

(၁၈) သပိက်,အိတ်နှင့် ဆွမ်းမခံကြောင်း

အနံကစ်တွာ အလျားသုံးထောင် ပမာဏရှိသော ပုဆိုးအပြား ကြိုးကွင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ တေစီဝရိကင်္ဂသံဝဏ္ဏနာ(၁၊ ၆၂)၌ "ရတက် တေစီဝရိကဿ ပန စတုတ္ထံ ဝတ္တမာနံ အံသကာသာဝမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ တစ္ဆေါ ဝိတ္ထာရတော ဝိဒတ္ထိ၊ ဒီဃတောဘိ ဟတ္ထမေဝ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုကြိုးကွင်းကို ပခုံး၌ဆွဲ၍ သပိတ်ကို လွယ်ရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုကြိုးကွင်းသည် သပိတ်အိတ်ကြိုးကွင်း ကြိုးအပြားသာတည်း။ အံသေ ဗန္ဓိယတီတိ အံသဗန္ဓကောဟု ဝစနတ္ထပြု။ ထိုကြိုးကွင်းကို"လွယ်ဘိ"ဟု ရှေးဆရာတို့ ခေါ်ဝေါ်တော်မူကြကုန် သတည်း။ (၁၈ဝ–နှာ)

သစေ ပတ္တ ထဝိကဘော နီဟာရိယမာနေ-စသောစကား (ဝိ၊၄၊၃၊၁၁၁။)ကို ..၍ ရှေးရှေးကုန်သော မထေရ်မြတ်တို့သည် သပိတ်အိတ်ကို လွယ်ကုန်၍ ဆွမ်းခံတော်မမူကြကုန်ဟု သိအပ်၏။ (လက်ရေးမူ၊၁၈၁-နှာ၊ ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်)

(၁၉) သက်နိုး ကုံးပြန်အပ်၊ ကွင်းသင်းပိုင် မအပ်

ခုဒ္ဒကဝိဝရံ မဟန္တံ ကဆောတိ· စကားကို အစပ်တိုး၍ ချုပ်သည်ကို ရည်၍ဆိုသတည်း။ မဟန္တံ ဝါ ခုဒ္ဒကံ ဝါ ကရောတိ·စကားကိုမူကား သံဃာဒိ၊ဥတ္တရာသင်္ဂ, အန္တရဝါသကတို့၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ "တတ္ထ သံဃာဋိယာ စ ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃန္တတော"စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ(၂၊ ၂၂၈။)၌ မိန့်ဆိုပြီးသည့်အတိုင်း အမိဋ္ဌာန်မကျရာ ပြင်ဘက်အနား၌ ဖြတ်၍ ငယ်အောင်ပြုသည်ကို ဆိုသတည်း။ ဥဘောကောဋိယော·စသည်ကို ထောက်၍ ကုံးပြန်၍ချုပ်သင့်သည်ကို သိအပ်၏၊ ကွင်းသင်းပိုင် မအပ်သည်ကိုလည်း သိအပ်၏။ (၅၆၈-နှာ)

၁၃။ ကျမ်းဂန်ကျမ်းပြု နှိုင်းစံဟုသော်

သုနာပရန္တ တမ္ဗဒီပစသောမြန်မာတိုင်း နိုင်ငံ၌ ကျမ်းတတ် ဆရာလေးဦးရှိသည်။ လေးဦးဟူသော်ကား

(၁) ကျမ်းလည်းတတ်,၏၊ ကျမ်းလည်းပြု၏။ ကျမ်းလည်းသေချာ၏၊ ကျမ်းလည်းပြီး၏။ ဆရာတစ်ဦးတည်း။ သဒ္ဒနီတိကျမ်းကို ပြုဇသော အရှင်အဂ္ဂပဏ္ဍိတတည်း။

(၂) ကျမ်းလည်းတတ်၏၊ ကျမ်းလည်းပြု၏၊ ကျမ်းလည်းသေချာ၏၊ ကျမ်းကားမပြီး။ ဆရာတစ်ဦးတည်း။ မဏိဒီပကျမ်းကို ပြုသော အရှင်မဟာအရိယဝံသတည်း။

(၃) ကျမ်းလည်း တတ်၏၊ ကျမ်းလည်းပြု၏၊ ကျမ်းကားမသေချာ၊ ကျမ်းကားပြီး၏။ ဆရာတစ်ဦးတည်း။ ဝိနယာလင်္ကာရကျမ်းကိုပြုသော အရှင်မုနိန္ဒဃောသ (တိပိဋကာလင်္ကာရ၊ တောင်ဖီလာဆရာတော်) တည်း။

(၄) ကျမ်းကားတတ်၏၊ ကျမ်းကားမပြု၊ ကျမ်းပြုသော် သေချာရာ၏။ ဆရာတစ်ဦးတည်း။ မဏိကုဏ္ဍလကျမ်းကိုပြုသော အရှင်ပရာဘိ-သံဃနာထတည်း။ (သမန္တစက္ခုဒီပနီ၊ ၂၉၀-နှာ)

ဤသို့သော ဆရာလေးဦးတို့တွင် ဤစလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်းကို ပြုသော ဆရာကား သဒ္ဒနီတိကျမ်းပြုဆရာနှင့် နှိုင်းခိုင်းစံပြုသင့်သော ဆရာတော်တစ်ပါး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထိုက်ပါပေ၏။

(က) သဒ္ဒနီတိကျမ်းသည် မြန်ပြည်သာသနာ၌ ရေးသွားခဲ့ဖူးသမျှသော သဒ္ဒါကျမ်း အားလုံးတို့တွင် အကြီးဆုံး၊အကျယ်ဆုံး အပြည့်စုံဆုံး သဒ္ဒါကျမ်း ကြီးတစ်ဆူဖြစ်သကဲ့သို့ ဤစလင်း ဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်းသည်လည်း မြန်မာပြည် သာသနာ၌ ရေးသားခဲ့ဖူးသမျှသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်း အားလုံးတို့တွင် အကြီးဆုံး အကျယ်ဆုံး အပြည့်စုံဆုံး ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်းကြီး တစ်ဆူပေတည်း။

(ခ) သဒ္ဒနီတိကျမ်းသည် ပိဋကတ်နယ်ပယ်အားလုံးကို သဒ္ဒါနည်းဖြင့် မွှေနှောက်ချောက်ချားနိုင်သကဲ့သို့ ဤစလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ် ကျမ်းသည်လည်း ပိဋကတ်နယ်ပယ် အားလုံးကို ဝိနည်းနည်းဖြင့် မွှေနှောက် ချောက်ချားနိုင် ပေသည်။

(ဂ) သဒ္ဒနီတိကျမ်းသည် ပဒ၊ ဓာတု၊ သုတ္တမာလာ ကြီးကျယ်စွာသော ကျမ်းအားလုံး နိဂုမ်းကမ္ပတ် အပြီးသတ် ပြီးစီးအောင်မြင်သကဲ့သို့ ဤစလင်း ဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်းသည်လည်း ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ၅-ကျမ်း ၄-တွဲအားဖြင့် ကြီးကျယ်စွာသော ကျမ်းအားလုံးကို နိဂုမ်းကမ္ပတ် အပြီးသတ် ပြီးစီးအောင် မြင်ခဲ့လေသည်။

(ဃ) သဒ္ဒနီတိကျမ်းသည် ယိုထိုပိဋကတ်မှ ခဲကပ်လွန်းသော ဥဒါဟရဏ်တို့ကို ထုတ်ဆောင်၍ သဒ္ဒါနည်းဖြင့် တိကျစွာ ပြီးပြစေသကဲ့သို့ ဤစလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ် ကျမ်းသည်လည်း ဝိနည်းပိဋကတ် အရပ်ရပ်၌ ခဲကပ်လွန်းသော အရှုပ်အထွေးတို့ကို ဝိနည်းနည်းဖြင့် တိကျစွာ ဖြေရှင်းထားပေသည်။

သို့ဖြစ်၍"ကျမ်းဂန်ကျမ်းပြု၊ နိုင်းစံတုသော်၊ နီတိပမာ၊ကဲ့သို့သာတည်း"ဟု ဆိုသင့်ပါပေ၏။ ထပ်ဆင့်တမူ တံခွန်ထူသော် "ကုသဂေါတ္တဂုဏာဒိနာ မယ့် ဥပဇ္ဈာယေန ကော သဒိသောတိ ဝိဇတ္တတိ"(ရှ၊ ဋီ၊၁၀၆နှာ)ကဲ့သို့"အတိဂမ္ဘီရ ဂုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယတ္တာ ဣမိနာဂဏ္ဌေန ဂဏ္ဌာစရိယေန ဝါ ကော သဒိသောတိ" ဟူ၍ ပင်တည်း။

၁၄။ ကျမ်းပြုထေရ်ရှင် မြတ်သခင်

ဤစလင်း ဝိနည်း ဂဏ္ဌိသစ် ကျမ်းကို ပြုစီရင်သော ထေရ်အရှင်သည်ကား ၁၂၀၅-ခုနှစ်၊ စလင်းမြို့နယ် တောင်ဘက် ၁၄-မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော ရွာခိုင်ရွာ (ယခု ပွင့်ဖြူမြို့နယ်)တွင် သူဌေးကောင်းမျိုးမှ မွေးဖွားသူတည်း။ ထို့ကြောင့် ရွာခိုင်ရွာကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီး ဦးကိတ္တိ၏ တောင်းပန်ချက်အရ ၁၂၄၂-ခုနှစ်တွင် ရေးသားအပ်သော ကထိနဝိနိစ္ဆယကျမ်း နိဒါန်း၌—

"မဟိံသ ဃဋ္ဋနဂါမဿ၊ ဒက္ခိဏာရညဝါသိနာ။
ပဏ္ဍိစ္စ ဝုယထေရေန၊ ရစိတောယံ ဝိနိစ္ဆယော။

မဟိံသ ဃဋ္ဋနဂါမဿ၊ ဒေဝဒတ်အလောင်း မကောင်းယုတ်မာ ကျွဲမိစ္ဆာကို သမ္မာယူတိ ဗောဓိသတ္တ ထိုကျွဲလုရ်၏ သိဂ်ထိရာ သညာကြောင်းဟိတ် နိမိတ်ထင်ရှား သူဟောင်းများတို့ စကားမပျက် စဉ်ဆက်ခေါ်ရာ ကျွဲထိရွာ၏။ ဒက္ခိဏာရညဝါသိနာ၊ ကုလလေးတာ ငါးရာပြည့်လတ် တောင်အရပ်ဝယ် သတ်မှတ်တည်ရှောင်း တောရကျောင်း၌ ကိန်းအောင်း ပျော်မွေ့လေ့ရှိသော။ ပဏ္ဍိစ္စဝုယထေရေန၊ စလင်းမြို့ပိုင် ရွာခိုင်ရွာဇာတိ နှံ့သိကြွေကြွာ ပဏ္ဍိစ္စအမည်ရှိသော မထေရ်ငါသည်။ အယံဝိနိစ္ဆယော၊ ဤကထိန်အဆုံးအဖြတ် ဝိနိစ္ဆယကို။ ရစိတော၊ ရေးသားပြုပြင် စီရင်အပ်လေပြီ။"ဟု မွေးရပ်ဌာနီ မြို့ရွာအမည်ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြ ထားလေသည်။ [ယင်းဝိနိစ္ဆယကျမ်းကား နေတစ်ဆူလတစ်ဆူ ဝိနယပါရဂူ ဖြစ်တော်မူ၍ ဇမ္ဗူမဆံ့ ပျံ့နှံ့ပေါက်သွား ကျွန်းခြားသိဃ်ဥ္ဌထုတ်ခြင်းလျှိုမျှ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ထွန်းပေါက်သတင်း ကျော်စောခြင်းရှိတော်မူသော မြစ်ကြေ့မြို့ ခုနစ်ကိုက်ဆူးချုပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးဩဘာသ

၁၂၃၇-ခုနှစ် စလင်းမြို့ စီရင်စု ကျွဲထိရွာ ကောရကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ဆုံးဖြတ်တော်မူသော ဝိနိစ္ဆယများကို ကိုးကား၍ ရေးသားပြုစုခဲ့သော ကျမ်းဖြစ်သည်။]

ဆရာတော်လောင်းလျာ သူငယ် ငယ်ရွယ်စဉ် ကျောင်းအပ်နှံသင့်သော အခါ၌ ကျွဲထိရွာဇာတိသား ဘကြီးတော်ဖြစ်သူ ကျွဲထိကောရကျောင်း (ကျွဲထိရွာ, ရွာခိုင်ရွာ နှစ်ရွာတစ်ကျောင်း) ဆရာတော် ဦးဩဘာသထံ မိဘတို့က အပ်နှံ၍ ပညာသင်ကြားမှု စတင်ခဲ့သည်။ (သူရိယာ သတင်းစာတိုက်မှ ထုတ်ဝေသော ခွဲထားကျော်ဂဏ္ဍိကျမ်းမှ) ကျောင်းနေ၍ မကြာမီသော ကာလမှာပင် "မကွေးမြို့ သူကြီး ဦးရွှေပြည် (မင်းလှမင်းထင်ကျော်ခေါင်)သည် ဈေးအရှေ့ဘက်အရပ်၌ လေးထပ်ကျောင်းကိုက် တည်ဆောက်၍ ဆရာတော် ဦးဩဘာသအား လှူဒါန်းသဖြင့် ဆရာတော်၏ နောက်ပါတပည့်ငယ် ကျောင်းသားအဖြစ်ဖြင့် လေးထပ်ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုကျောင်းတိုက်မှာပင် မိဘတို့က ရှင်သာမဏေပြု အလှူပေး၍ ကာလအတန်အသင့် နေထိုင် စာသင်ခဲ့လေသည်။ ဦးပဏ္ဍိတလောင်းလျာ ရှင်ငယ်ကလေး မိမိကိုယ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်သော အရွယ်သို့ရောက် ဘကြီးတော် လေးထပ်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ကလည်း မအူးခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ် နှစ်ဦး ရွှေမြို့တော်နေ ဆရာတော်တို့နှင့် အဆက်အသွယ်ဖြစ်သောအခါ ဘကြီးတော် ဦးဩဘာသက မန္တလေးမြို့ မန္တလေးတောင်ခြေ မဏ္ဍလာရာမတိုက်တော် (ပြည်တိုက်) နာမည်ကျော် ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအထံသို့ ထပ်ဆင့်အပ်နှံသဖြင့် ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အထံ၌ ဆက်လက် ပညာသင်ကြားခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် "ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယသစ် စာသည်ကို စီရင်တော်မူသော ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ငါတို့ကို စာဝါနှင့် ပုဒ်စစ်သင်စဉ်အခါက မိန့်တော်မူသတည်း။" ဟု တဒတ္ထ, တုမတ္ထ သမ္ပဒါန် အထူးပြုခန်း ဤကျမ်း ၁၄–နှာ၌ ရေးသားခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်အရွယ်၌ပင် ခက်ခဲသောအဆုံး အဖြတ်တို့ကို သဘောညာဏ်သက်ဝင်၍ ကျနစွာ ရေးမှတ်သားနိုင်သော သာမဏေကြီးဘဝဖြင့် စာပေတတ်မြောက်မှု အဆင့် အတန်ပင် မြင့်မျှော် ရှိနေပေပြီ။

သက္ကရာဇ် (၁၂၂၅) ခုနှစ် နှစ်ဦးချိန်တွင် စလင်းသူဌေးကောင်းမျိုးဆက် စကုမြို့ဝန်မင်း ဦးဆိုင် ဝန်မင်းကတော် ဒေါ်သန့်တို့၏ မစ္ဆယာနုဂ္ဂဟကို ခံယူကာ ဘကြီးတော် လေးထပ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးဩဘာသကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။ ထို (၁၂၂၅) ခုနှစ်မှာပင် တန်ဆောင်မုန်းလ၌ မင်းတုန်းမင်းကြီး၏ ငယ်ဆရာ ပဂာဝေဘာတိ ကသုနကိုက် စိကျောင်း ဆရာတော် ဦးစန္ဒိမာ ပျံလွန်တော်မူ၍ (၁၂၂၆)ခုနှစ်တွင် သိုမဂာဝေဘာတိ ကာ-

ရုမတိုက် စံကျောင်းကို ပြည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား မင်းတုန်းမင်းကြီးက လှူဒါန်းသောအခါ ပြည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ နောက်ပါတပည့်အဖြစ်ဖြင့် ရဟန်းငယ် ဦးပဏ္ဍိစ္စသည် စံကျောင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။

ဆရာဖြစ်သော ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် စံကျောင်း၌ ၆-လခန့်သာ သီတင်းသုံးပြီး ဘဝနတ်ထံ စံလွန်သောအခါ မင်းတုန်းမင်းကြီးသည် မင်းကွန်း အနီး အုန်းသဇင်ရွာ ဣန္ဒသာလ တောရကျောင်း၌ သီးတင်းသုံးနေသော ဆရာ တော်ဦးသုဒဿနအား စံကျောင်းကို တစ်ဖန်လှူဒါန်းပြန်သောအခါ ကျောင်း၌ ရှိရင်းစွဲ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် ထိုဆရာတော်ဦးသုဒဿနထံ နိဿရည်းယူ တပည့်ခံ ၍ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ဆက်လက် ပညာသင်ကြားနေ စဉ် "စာချလက်သင်, ဆက်စာသင်"ဟူသောစနစ်ဖြင့် စံကျောင်းဆရာတော်၏ စေခိုင်းချက်အရ နောင်လယ်တီဆရာတော်ဟုကျော်ကြားလတ္တံ့သော ဦးဉာဏ၊ တောင်ခွင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဟု ကျော်ကြားလတ္တံ့သော ဦးဝိသုဒ္ဓ စသော ငယ်ရွယ်သူ စာသင်သားတို့အား စာပေပို့ချပေး၊ စံကျောင်းဆရာတော် ထံ ကိုယ်တိုင်လည်း ဆက်စာသင်သောအခါ မကြာမီကာလအတွင်း "စာချ ကျွမ်းဝင်, စာသင်ပြီးမြောက်" စာပေတတ်ကျွမ်းသူ ပါရဂူတစ်ဦး တစ်ယောက် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသတည်း။

ထိုအခါ စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးက မိမိထံ စာသင်သားအဖြစ် ဖြင့် မသင်ကြားစေတော့ဘဲ "လိုအပ်သောအချက်, ခက်ခဲသောအကြောင်း အရာ, ပရမ္ပရာဘာတ ဝိနိစ္ဆယ, ထုံးဟောင်းသာဓက" စသည်တို့ကို ကိုးကားရန် (ပြောကြားရန်) အခက်အခဲ ကြုံတွေ့နေလျှင် မေးမြန်းလျှောက်ထားလေ" ဟု မိန့်ကြားပြီး လက်ထောက်စာချဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ပေး ဆောင်ရွက် စေသဖြင့် စံကျောင်းတိုက်၏စာချဆရာတော် တစ်ပါးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့လေ သည်။

စာချသောအခါမှာ "ရှေးဆရာစဉ်ဆက် ဆုံးဖြတ်ချက်အထွေထွေ, သဒ္ဒါ နေအခန်းခန်း, ကျမ်းရိုးကျမ်းတက်အဖြာဖြာ" ရောမွှေထည့်၍ကာ ဆက်စပ် ပို့ချတတ်သောကြောင့် စာသင်သားတို့ သဘောဉာဏ်သက်ဝင် အသိဉာဏ် လျှင်စွာထင်မြင်စေသဖြင့် စာသင်သားတို့လွန်စွာပင် နှစ်ခြိုက်သော စာချ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တစ်ပါး ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။

ထိုအချိန်တွင် (၁၂၀၄)ခုနှစ်ဖွား၊ အလုံမြို့နယ် သာစည်ရွာဇာတိ၊ အသက် ၁၇-နှစ် အရွယ်ကပင် မင်းကွန်းအနီး အုန်းသဇင်ရွာ ဣန္ဒသာလ တောရကျောင်း

ဆရာတော် ဦးသုဒဿနအထံ၌ ရောက်ရှိနေသော နောင်အခါ မိုင်းခိုင် ဆရာတော်“လုံပဏ်”ဟု ကျော်စောလတ္တံ့သော ဦးပဏ္ဍိတသည်လည်း စံကျောင်းကို ဦးသုဒဿနအား တင်လှူသောအခါ နောက်ပါတပည့်အဖြစ်ဖြင့် ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ထိုစံကျောင်းတိုက်မှာပင် သီတင်းသုံးစာချနေသော ဦးပဏ္ဍိစ္စနှင့် နှိုင်းစံယှဉ်၍ “လုံပဏ် လင်းပဏ်၊ ဤနှစ်ပဏ်၊ ဘယ်ပဏ်သာ၍ တတ်သနည်း” ဟူသော စာသင်သားတို့ နှုတ်ဖျားဖြစ်အင် ထောမနာ စကားအစဉ်ဖြင့် ပြိုင်ယှဉ်ကျော်ကြားခဲ့လေသတည်း။

ဤသို့လျှင် စံကျောင်းတိုက်၌ ၁၀-နှစ်ခန့်ကြာအောင် သီတင်းသုံးနေထိုင်၍ သာသနာ့တာဝန်များကို အားကြိုးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး (၁၂၄၄) ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလတွင် မန္တလေးမြို့၌ ပလိပ်ရောဂါကပ်ဆိုးကြီး ဖြစ်ပေါ်ခြင်း, မင်းညီမင်းသား မြို့စား မြို့ဝန် စသူတို့နှင့် အကျွမ်းဝင်အဆက်အသွယ် ရှိသူတို့အား စူးစမ်းထောက်လှမ်းခံရခြင်း စသောအကြောင်းတို့ကြောင့် စလင်းသို့ သဘော်ခရီးဖြင့် ပြန်ကြွခဲ့လေသည်။ စလင်းသို့ ပြန်ကြွသည်ဆိုသော်လည်း စင်စစ် ထိုအချိန်တွင် ကျွဲထိတောရကျောင်းမှ မြစ်ကွေ့မြို့ လေးထပ်ကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ သီတင်းသုံး၍ ခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ်ဖြစ်နေသော ဘကြီးတော် ဆရာတော် ဦးဩဘာသထံသို့ သွားခြင်းတည်း။

ထိုကျောင်း၌ပင် ဆရာတော် ဦးဩဘာသ၏ တိုက်တွန်းချက်အရ (၁၂၄၈) ခုနှစ်အထိ ၄-နှစ်ခန့် စာချခြင်း ကျမ်းစာများရေးသားခြင်း စသော သာသနာ့တာဝန်များကို အားကြိုးမာန်တက် ရွက်ဆောင်နေထိုင်ခဲ့သည်။ (၁၂၄၉)ခုနှစ်တွင် စလင်းမြို့တောင်ဘက် မင်းဘူးမြို့မှ စလင်းမြို့သို့အဝင် ကားလမ်းမကြီး အနောက်ဘက်နေရာ၌ သူကောင်းမျိုး ဒါယကာ မောင်ထွေး၊ ဒါယိကာမ မယ်မြင့်တို့က ကျောင်းမြေရာ ဝယ်ယူ၍ ထန်းလက်တဲကြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသဖြင့် ထိုထန်းလက်တဲကျောင်းကို“မဟာသုဇနာရာမ ကျောင်းတိုက်”ဟု အမည်သမုတ်၍ သာသနာ့တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် (၁၂၅၃)ခုနှစ်၌ ထိုကျောင်းမြေရာ ဒါယကာတို့ကပင် လွန်စွာကြီးကျယ်သော အုတ်ကျောင်းကြီးတစ်ကျောင်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့သည်။ (ထိုအချိန်တွင် ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စသည် စကုမြို့သို့ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးနေပြီ။) ထို့နောက် ဒါယိကာမ သူကောင်းမျိုးမယ်လှက လွန်စွာကြီးကျယ်သော ကျောင်းကြီး တစ်ဆောင် ထပ်မံဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့ပြန်သည်။ ထို့နောက် သက်တော်ရှည် ဘကြီးတော် မြစ်ကွေ့ ခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ် လေးထပ်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော်ကြီးကခေတ္တခေါ်ယူ၍ စာချတာဝန်ပေးအပ်ထားစဉ် မြစ်ကွေ့မြို့သို့ ဈေးဝယ်သွားသော သူတို့အထံမှ မူလရဟန်းဒါယကာ စကုမြို့ဝန်မင်း ဦးဆိုင်၏ အမိက

ကြားသိသဖြင့် ဝန်မင်း, ဝန်ကတော်တို့အား ပြောကြား၍ ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိစ္စ မကွေးမြို့ လေးထပ် ကျောင်းတိုက်၌ ရောက်ရှိနေကြောင်း သိရှိကြပြီး သွားရောက်ပင့်ဆောင်အခါ (ယင်းကဲ့သို့ပင့်ဆောင်သောအခါဆရာတော်ကြီးက "သူများကိုးကွယ်သေးမှ လာပင့်ကြသည်" ဟု ညီးညူအပြစ်တင်ကြောင်း ယခုလက်ရှိ ဆရာတော်ဦးကေသရ (သက်တော် ၇၀) ကပြောကြားသည်) စကုမြို့အရှေ့ဘက် ပထမတိုက်၌ ဝါးကျောင်းငယ်ဆောက်လုပ်၍ သီတင်းသုံးစေပြီး ပထမတိုက်၏ မြောက်ဘက်၌ သုံးထပ်ကျောင်းကြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသည်။ ထိုအခါ ယခင်က စလင်းမြို့တွင် တည်ရှိခဲ့သော မဟာသုဒနာရာမ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိစ္စ မန္တလေးမြို့စံကျောင်းတိုက်မှ စလင်းသို့ပြန်ကြွလာစဉ် အတူပါလာသော တပည့်ကြီး ဦးကောဏ္ဍညအား အပ်နှံထားပြီး စကုမြို့မှ နေ၍ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စက စဉ်ဆက်မပြတ် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်နေသောကြောင့် စကုတိုက်ဟု အမည်တွင်သည် နောင်သောအခါသည်နှင့်ရပ်ပေါင်းစပ်ပြီး "မဟာသုဇနာရာမ" စကုတိုက်" ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ [ကျားကြီးတစ်ကောင်သည် သားသမင်တစ်ကောင်နှင့် တွေ့ဆုံ၍ ဖမ်းယူစားသောက်ရန် ကြံစီနေစဉ် အချိန်လင့်၍] သားသမင်လွတ်မြောက်သွားသဖြင့် "စားလင့်" ဟု မည်တွင်သောအရပ်၌ တည်ထားသောမြို့ဖြစ်၍ "စားလင့်" မြို့ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့ပြီး ကာလရွေ့လျော၍ "စလင်းမြို့" ဟု မည်တွင်ကြောင်း ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိစ္စ ရေးသားသော ဂိနည်းပေါင်းချုပ် ပုရပိုက်မူကြမ်းတွင် တွေ့ရှိရကြောင်း ယခု ကံဦးကျောင်း ဆရာတော် ဦးဝိဇယကပြောသည်။ [ထိုဝိနည်းပေါင်းချုပ် ပေစာထုပ်ကို စလင်းဆရာတော် ဦးကိတ္တိ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) နိုင်ငံတော်သံဃ-မဟာနာယကအား လှူဒါန်းလိုက်ရသည်။]

သုံးထပ်ကျောင်းကြီး ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသောအခါ ထိုကျောင်းကြီး၏ အရှေ့ဘက်၌ လေးထပ်ကျောင်းကြီးထပ်မံ ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းပြန်သည်။ နောက်တစ်ဖန် သုံးထပ်ကျောင်း လေးထပ် ကျောင်းတို့နှင့် တဆက်တည်း အရှေ့ဘက်၌ တည်ရှိသော ရေကန်ကြီး၏ ထိပ်ဦး "မရင်းအင်း, မင်းကျစွာ" ဟူသောစကားအတိုင်း ကျစွာမင်း လက်ထက် ပရမတ္ထ ဗိန္ဒုကျမ်းစာ ဂါထာများ ရေးတင်းထားသော ခဲတောင်ကြီးကျောက်စာရုံ တည်ရှိရာ အနီးနေရာတွင် ရဟန်းဒါယကာ စကုမြို့ ဝန်မင်းဦးဆိုင်ဝန်ကတော် ဒေါ်သန့်တို့ကပင် သစ်တွင်း ရုပ်ကြွ ရုပ်တု ခြူးပန်း ခြူးနွယ် ပန်းပုလက်ရာတို့ဖြင့် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော အုတ်လှေကားနှင့်စင်းတပ် သစ်သားကျောင်းကြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပြန်သဖြင့် "ကံဦးကျောင်း" ဟုအမည်တွင်သော ထိုကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးနေထိုင်သည်။ [စကုမြို့သည်ပုဂံပြည် ရေပူမင်းတိုင်းခမ်းယှဉ်လည် ရောက်ရှိစဉ် ဗေဒင်ကိန်းခမ်းအရ စန်း,လက် ယတြာချေ-

ကုသ သောကြောင့်“စန်းကု”ဟု အမည်တွင်သည် ထိုကြောင့်လည်း ဤကျမ်းစာ၏ နိဂမကထာတိုင်း၌ “စန်းကုဣတိ နဂရသာ” စသည်ဖြင့် ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။]

ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စသည် ရှေးဦးစွာ ကစ္စာယနဒီပနီ, ဝိဝိဓဝိနိစ္ဆယ ဒါနကထာ ဒီပနီ, ကထိန ဝိနိစ္ဆယ, ဝိနည်းပေါင်းချုပ် သာသန ဝိသုဒ္ဓိ ကျမ်းစသော များစွာသော ကျမ်းစာတို့ကို ရေးသားခြင်း စာပေပို့ချခြင်း ကိစ္စတို့ဖြင့် အတွေ့အကြုံရင့်ကျက် ဗဟုသုတအထွေထွေ လုံလောက်သောအခါရောက်မှ “မိမိ စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးအထံမှိခို၍ ပညာရင်နို့ သောက်စို့ရစဉ်က ရေးမှတ်ထားသော စက္ကူပုရပိုက် ပေစာတို့ထွာတို့ကို စဉ်ဆက်လျက် စာချစဉ်က တိုးပွား ရင့်သန်လာသောအသိဉာဏ်, ဤကျမ်းစာရေးသားစဉ် အတွင်း ထိုးထွင်းကြံဆနိုင်၍ တိုးပွား လာသော အသိဉာဏ်များ ထည့်သွင်းလျက် ၁၀-နှစ်ခန့်ကြာအောင် (ဤကျမ်းစာရေးသားမှု မပြီးဆုံးမီ နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်းမာရေးချို့တဲ့လျက်) ရေးသား၍ မန္တလေးမြို့ မဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီး အနောက်မုခ် မြောက်ဘက်ရှေ့ရေးဆောင်တိုက် မြို့သစ်မြို့စား အတွင်းဝန် မင်းကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်သော ဝ ပည်ကြီးဦးအဂ္ဂဝံသာဘိဝံသ(သက္ကသီဟ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ မွေ့စရိယ) အားအမချကူးရေးစေခြင်း သုတ်ဆင်ပြင်ဆင်စေခြင်းတို့ဖြင့် (၁၅၇၀) ပြည့် တပေါင်းလ၌, နိဂုံးကမ္ပတ် အပြီးသတ် အောင်မြင်ခဲ့ပေသတည်း။

ကျမ်းဂန်ပြုစု စာပေပို့ချမှု၌ နိစ္စထာဝစဉ် ဂရုတစိုက် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နေသော ပညာရှင်သည် ပင်ပန်းကြီးစွာ ပြုလုပ်ရသည်။ ယင်းသို့ ပင်ပန်းကြီးစွာ ပြုလုပ်ရခြင်းကို ပညာရှိသူသာ သိနိုင်၏၊ ပညာမရှိသူမသိနိုင်။ ဥပမာ-သန္ဓေသား မွေးဖွားရမှုဒုက္ခကို အမြုံမသည် မသိနိုင်သကဲ့သို့တည်း။ (နီတိမာလာ)

မဟာသုဇနာရာမ စကုတိုက် သမိုင်းကျောက်စာ။

စလင်းမြို့မ ပေါင်းပင်ဇင်းရပ်နေ သူကောင်းကျောင်းဒါယကာ မောင်ထွေး ကျောင်းဒါယိကာမ မယ်မြင့်တို့ ဗလဝသဒ္ဓါ သံသရာမုစ္စန သိဝကိုရည်သန်လျက် ကောဇာသက္ကရာဇ် (၁၂၅၃)ခုနှစ် ကျောင်းရာမြေကို ဝယ်ယူ၍ စည်မျက်နှာ ပြင်ကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာ ပြုလုပ်ပြီးလျှင်(၁၂၅၅)ခုနှစ် သည် တိုင်ထူ၍ အုတ်လေးဆင့်ရှိသော ကျောင်းမ စနုဘောဂဆောင်တို့ကို ငါးစင်းသောအုတ်လှေကားတို့နှင့် တကွ အပြီးသတ် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းအပ်သော ကုသိုလ်အဖို့ကို နတ်လူသာဓု ခေါ်စေသောင်။

စလင်းမြို့ ပေါင်းပင်ဇင်းရပ်နေ သူကောင်းဘုရား ဒါယိကာမ မယ်လှ အဝေစ္စသဒ္ဓါထောက်ပံ့လာသဖြင့် သံသရာဝဋ်တွင်းမှ လွတ်လိုခြင်း ပတ္ထနာကို ပန်ဆင်လျက် သက္ကရာဇ်(၁၂၅၉)ခုနှစ် သည်တိုင်တို့ကို ထူပြီးလျင် မုခ်ဘွဲ့ရှိလေးခု ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိ သင့်တင့်လျောက်ပတ်ကောင်းမြတ်သောကျောင်းဦးပြာသာဒ်ကို သုံးစင်းသောအတ်လေကားတို့နှင့်တကွ အပြီးသတ် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း အပ်သော ကုသိုလ်အဖို့ကို နတ်လူသာဓုခေါ်စေသောဝ်၊

ခဏ္ဍသိမ်သမိုင်းကျောက်စာ

ဓမ္မိဿရ ဓမ္မဿာမိ ဖြစ်တော်မူသော ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည့်နောက် သာသနာတော်(၂၄၅၃)ခု၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် (၁၂၇၁)ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆုတ်(၂)ရက်၊ (၅) တေးနေ့၊ နံနက်-ဂ-ဘဝါးအချိန် စလင်းမြို့ တောင်ဘက် မဟာသုဇနာရာမတိုက် အတွင်းနှိုက် ဝိသုံဂါမအတွင်း အရှေ့ အနောက် (၁၆)တောင်၊ တောင်မြောက် (၁၆) တောင်မျှသော ခဏ္ဍသိမ်ကို သံဃာတော်(၃၀)ပါးတို့ဖြင့် ဝိပ္ပတ္တိ တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကို လွန်၍ သမ္ပတ္တိသုံးပါးနှင့် ယှဉ်သဖြင့် သာသနာတော်မြတ်၏ အစီးအပွားများအံ့သည်ကို ရည်၍ သမုတ်သည်။ မအူပင်မြို့အပိုင် ဆိပ်သာကုန်းတန်းကြီးရွာ သိမ်ဒါယိကာမ မယ်ရွှေမှုံတို့ ဩဃလေးဖြာ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရာ နေကန် အမတံကို ရည်သန်လျက် သက္ကရာဇ်(၁၂၇၂)ခုနှစ်၊တပေါင်းလ၌ သည်တိုင်တို့ကိုထူပြီးလျှင် ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိ တင့်အပ်လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်သော တန်ဆောင်းပြာသာဒ်ကို အောက်သမံတလင်းပါ သုံးစင်းသော လှေကားတို့နှင့်တကွ အပြီးသတ် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပါသည်။ယင်းကုသိုလ်အဖို့ကိုနတ်လူသာဓုခေါ်စေသောဝ်။

၁၅။ စက်တင်ပုံနှိပ်ရန် အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

လွန်ခဲ့သော (၁၃၂၀)ခုနှစ်၊တပို့တွဲလ၏ တစ်ခုသော နေ့ရက်တွင် ရန်ကုန်မြို့ သီရိမင်္ဂလာကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ ဇမ္ဗုဒီပကျောင်းဆောင်အောက်ထပ် အဘိဓာန် ကျမ်းပြုဌာန၌ ကျမ်းပြုဆရာတော်များ အဘိဓာန်ကျမ်းစာရေးသားနေကြသော နေ့လည်ပိုင်းအချိန်အခါ ဝိနည်းကျမ်း၌သာ ပါဝင်သော အဘိဓာန် ပုဒ်ခက် တစ်ခုကို ဖွင့်ဆိုချက်ပြုရသော တာဝန်ကျဆရာတော်တစ်ပါးသည် ခဲ့စိတ် ဝေဘန်၍မရ အကြံမတက် ဉာဏ်မသက်ဝင် ဖြစ်နေစဉ် "မဟာဝါပိုင်းမှာပါသော ပုဒ်ဆိုလျှင် စလင်းဆရာတော်၏ ဂဏ္ဍိကိုကြည့်၍ အားကိုး၍ရသေး၏၊ယခုတော့ စူဠဝါပိုင်းကဖြစ်နေ၍ မည်သည့်ဝိနည်းဂဏ္ဍိကိုမျှ အားကိုးရန်မရှိ၊ ချေးဒီးဒီး ကျအောင်ကြံစည်ရ ခက်လှပါဘိ၏"ဟု ညည်းညူလျက် စိတ်ပျက်နေပါသည်။ ထိုစဉ်အခါက ကျမ်းပြုရဟန်းတော် ဆရာတော်တို့ဘက်တွင် ဆရာတော်

ဦးဉာဏုတ္တရ၊ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) ကလည်းကောင်း၊ လူဒါယကာတို့ဘက်တွင် ဦးဗိုလ်မောင် (တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာ)ကလည်းကောင်း၊ အကြီးအမှူး ဦးစီး ဆောင်ရွက်နေချိန်ဖြစ်၍ သရုပိုင်း အဋ္ဌကထာပိုဒ်စဉ်များဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ညှိနှိုင်းသည့်သတင်းကို ကြားရသောအခါ ထိုအဘိဓာန် ကျမ်းပြုဆရာတော်များ အဖွဲ့တွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော မန္တလေးမြို့ ဇက္ကိုဏာရာမ ဘုရားကြီးတိုက် ပေတောအုတ်ကျောင်း ဦးသာမိန (စလင်း)က “ စလင်းမြို့မှာ ပေမူဖြင့် စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ် အပြည့်အစုံရှိကြောင်း၊ ပေထုပ်ပိုင်ရှင် ဆရာတော် ကိုလည်း အကျမ်းတဝင် ခင်မင်မှုရှိကြောင်း ငှားရမ်းလျှင်လည်း ရမည်ထင် ကြောင်း”ပြောကြားပါသည်။ ထိုနောက် ခေတ္တရပ်နားချိန်ရောက်၍ ထိုဇမ္ဗူဒီပ ကျောင်းဆောင် အောက်ထပ်၌ပင်ရှိသော ပဋိဝိသောဓကဌာနသို့ ဆရာတော် ဦးသာမိန ကြွရောက်လာပြီး ပဋိဝိသောဓကဌာန တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာ ဦးမျိုးမြင့်နှင့် မိမိတို့နှင့်သက်ဆိုင်ရာ စကားများပြောနေစဉ် စကားစပ်၍ “ထိုပုဒ်ခက်နှင့် ထိုညည်းညူချက်”ကို ပြောပြသောအခါ ယင်း စလင်းဝိနည်း ဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်းကို အပြည့်အစုံ ရေးကူးပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေရလျှင် သာသနာတော် အတွက် များစွာ အကျိုးရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ဦးမျိုးမြင့်က ပြန်လည်လျှောက် ထားနေစဉ် အတွင်းမှာပင် ထိုအချိန်က သာသနာရေးဦးစီးဌာန ဦးဆောင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးလှမောင် ရောက်ရှိလာပြီး အကြောင်းခြင်းရာကို ကြားသိသဖြင့် ထိုပေမူ(ပေထုပ်)ကို မည်သို့မည်ပုံ ရယူနိုင်ကြောင်း မေးမြန်း ပြီးနောက် တဆက်တည်းပင် “ဂဏ္ဌိပေမူကို ဦးမျိုးမြင့်နှင့် ဦးသာမိနတို့က ရအောင် ကြိုးစားပါရပါလျှင် ချက်ချင်း လက်ရေးမူဖြင့် ပေမူရှိတိုင်း တစ်ကြောင်းစီ ကူးပြီးလျှင် ပဋိဝိသောဓက အဖွဲ့ တစ်ခုခုသို့ အပ်၍ ပုံနှိပ် ကြတာပေါ့”ဟု တိုက်တွန်းပါတော့သည်။

ထို့နောက် ဦးသာမိန စလင်းမြို့သို့ ပြန်ကြွ၍ စာမူပေထုပ်ပိုင် ဆရာတော် စလင်းမြို့၊ လက်ပန်ပင်တိုက်။ ရတနာမဥ္ဇူကျောင်း၊ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးကုမာရ ကလည်း သာသနာတော်အတွက် ရက်ရောကြည်ဖြူစွာပေးငှား၍ စာရွက်ပေါ် တွင် ကူးရေးပြီးနောက် ပဋိဝိသောဓက ဆရာတော်များဖွဲ့ စိစစ်တည်းဖြတ်၍ စက်တင်ပုံနှိပ်ရန် မကြိုးစားတော့ဘဲ ချောင်ထိုးထားခဲ့သည်မှာ ကာလအချိန် အတန်ပင် လင့်ခဲ့ပါတော့သည်၊ ပေမူစာမှ လက်ရေးမူ ကူးရေးပြီးနောက် ပေထုပ်ပိုင် ဆရာတော်ထံ ပြန်လည်အပ်နှံရန် အသွားခရီးအကြား၌ အလယ်ပေ ထုပ် ပျောက်ဆုံးခဲ့ရပေသည် ထို့နောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးလှမောင် အနားယူသွား၍ ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးချစ်ဘင် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော ကာလမှာလည်း ကူးရေးပြီး လက်ရေးမူ(၂၆)အုပ်သည် စာအုပ်စင်တွင်ဖုံသဲ ဖုံးလျက် ပါရမီမပြည့်သေး၍ နားနေလျက်သာ ဖြစ်ခဲ့ပြီး သာသနာရေး-

ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တာဝန်ကို ဦးကြည်ညွန့်ဆောင်ရွက်သောအခါ ရောက်မှပင် စက်တင်ပုံနှိပ်ရန် အကြောင်းပါရမီရင့်သန်ခဲ့ပါလေသတည်း။

၁၆။ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏ လျှောက်ထားချက်

စလင်းဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိစ္စ၏ "စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်" ကျမ်းသည် ဝိနယပါရဂူ ဖြစ်မြောက်လိုသူတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို ပြည့်စုံစွာဖြည့်စွက်နိုင်ရန် အထူးထူးသော နည်းနာနယတို့ဖြင့် ဝိနိစ္ဆယချမှတ်ဆုံးဖြတ်ရေးသားထားသော ကျမ်းဖြစ်၍ သာသနာတော်အတွက် အလွန်ကျေးဇူးများအံ့သော ကျမ်းမြတ်တစ်ဆူဖြစ်ခြင်းကို ရိပ်စားမိသော ဦးကြည်ညွန့်သည် သဒ္ဓါနိတိနိဿယကျမ်းများကို ပဋိဝိသောဓက ပြုပြီး၍ (၄)အုပ်(၂)တွဲရိုက်နှိပ်ပြီး (၅)အုပ်မြောက် သုတ္တမာလာနိဿယ ပထမတွဲရိုက်နှိပ်ဆဲတွင် ခေတ္တအားဖြင့် ပဋိဝိသောဓက ကိစ္စများ ရပ်စဲနေသော မန္တလေးမြို့၊ မြင်းဝန်မင်းကြီးကျောင်းတိုက်၊ ပတ္တမြားကျောင်း၊ ပဋိဝိသောဓကအဖွဲ့၊ ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဥက္ကံသာဘိဝံသနှင့် အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်တို့ထံသို့ "စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်း"ကို မူသန့်မူကောင်းတစ်ဆူဖြစ်ရေး တည်းဖြတ် ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် (၂၁၊၃၊၇၉။) နေ့တွင် အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထားအပ်နှံခဲ့ပေသတည်း။

ဆက်ကပ်ပါသည်

ဆရာတော်ဦးဥက္ကံသ၊ ပတ္တမြားတိုက်ကျောင်း
မြင်းဝန်တိုက်၊ တောင်ပြင်၊ မန္တလေး။

အကြောင်းအရာ။ ။စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စ၏ ဝိနည်းငါးကျမ်း ဂဏ္ဌိကျမ်းကို တည်းဖြတ်ဖြင်ဆင် ပြုပြင်ခြင်း ပဋိဝိသောဓက လုပ်ငန်းကို ပြုလုပ်ပေးတော်မူပါရန် လျှောက်ထားခြင်း။

ရှိသေစွာလျှောက်ထားပါသည်ဘုရား။

(၁) မင်းတုံးမင်းဟာရားကြီး လက်ထက်က ''လုံပန်လင်းပန် ဤနှစ်ပန် ဘယ်ပန်သာ၍ တတ်သနည်း'' ဟူသော မေးခွန်းဖြင့် ထင်ရှား ကျော်စောတော်မူခဲ့သော စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စ၏ ဝိနည်း ငါးကျမ်း ဂဏ္ဌိကျမ်းကို ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ် စာချပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဝိနည်း ခက်ရာခက်ဆစ်များကို သိလိုသူများအတွက် ရည်သန်သောအားဖြင့် သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ စာအုပ်အဖြစ်ရိုက်နှိပ်ရန် ပေမူမှလက်ရေးမူ အဖြစ်သို့ ရေးကူးထားခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်ဘုရား။

(၂) မူလကျမ်းပြု ဆရာတော်၏ မူရင်းကျမ်းစာအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်တော်မူပြီးလျှင် လက်ရှိပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာများ နှင့် ကွဲလွဲချက်များ တွေ့ရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း မကိုက်မနှစ်သက် သော ဝိနည်းဆုံးဖြတ်ချက်စသည်များ တွေ့ရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း နိဿယကျမ်းများ တည်းဖြတ် ပြုပြင်စဉ်က ပါဝင်သော စည်းကမ်း (၁၀)ချက်နှင့်အညီတည်းဖြတ်ပြင် ဆင်ပေးတော်မူပါရန်နှင့် ဆရာတော် ဘုရား၏ ပဋိဝိသောဓကအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်တော်မူမည့် ဆရာ တော်များ၏ ဘွဲ့တော်များကိုလည်း ပဋိဝိသောဓကဌာနနှင့် ညွှန်ကြား ရေးမှူးချုပ်ထံသို့ ပေးပို့တော်မူပါရန် ရှိသေစွာလျှောက်ထားပါသည် ဘုရား။

(၃) ဆရာတော်များထံမှ ပြန်စာကို ရရှိသောအခါ တပည့်တော်များထံမှ ဝိနည်းငါးကျမ်းဂဏ္ဌိကျမ်း လက်ရေးမူများကို လာရောက်ဆက်ကပ် ပါမည်ဘုရား။

ဦးကြည်ညွန့်
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန။

ဖော်ပြပါ လျှောက်ထားချက်အရ ပတ္တမြားဆရာတော် အမှူးပြုသော မန္တလေးမြို့၊ မြင်းဝန်မင်းကြီးကျောင်းတိုက်၊ ပတ္တမြားကျောင်း၌ တည်ရှိသော ပဋိဝိသောဓကအဖွဲ့ ဆရာတော်များသည် သာသနာတော်၏အကျိုး သယ်ပိုးရွက်ဆောင်ရန် မိမိ ဂုဏ်နှင့် ထိုက်တန်သဖြင့် ရောက်ရှိလာသော ပိဋကတ်စာပေ ကာဝန်ကို ကြည်ရွှင်စွာ လက်ခံတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

၁၇။ တည်းဖြတ်ပြင်ဆင် စက်တင်ပုံနှိပ်

ပဋိဝိသောဓက အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်တို့သည် သဒ္ဒနီတိနိဿယကျမ်းကြီး တည်းဖြတ် ပြင်ဆင်စဉ်က ချမှတ်ခဲ့သော စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ခြင်း အကိုးသာဓကကျမ်းစာများကို အမျိုးမျိုးသောကျမ်းဂန်ဘို့မှ ရှာဖွေ၍ ညွှန်းဆိုခြင်း၊ ကာဗိုဒ်များကို သင့်လျော်အောင် ခွဲခြားခြင်း၊ အမျိုးမျိုးသောကျမ်းဂန်များနှင့် တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်း၍ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ မိမိတို့ သဘောဉာဏ် သက်ဝင်သော အယူအဆများနှင့် ဝါဒကွဲများကို အောက်ခြေမှတ်ချက် ထည့်သွင်းရေးသားခြင်း၊ ပေမူမှ လက်ရေးမူသို့ ကူးရေးရာတွင် မတူညီသောနည်းစနစ်ကြောင့် လွဲမှားတတ်သော အက္ခရာတို့ကို ပြင်ဆင်ခြင်း စသည်တို့ကို အားကြိုးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်တော်မူနေကြစဉ် မရှောင်လွှဲနိုင်သော သင်္ခါရသဘောတရားနှင့်အညီ အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသော ဆရာတော်၊ အနားယူသွားသော ဆရာတော်၊ ပျံလွန်တော်မူသွားသော ဆရာတော်များ ဖြစ်ပေါ်ကြုံကြိုက်ခဲ့ရပါသည်။ လျှော့ချက်ချည်းကျန်သော်မှ အလံမလဲ ခိုင်မြဲသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရာ ပြီးပြီးအောင်မြင်သဖြင့် စက်တင်ပုံနှိပ်နိုင်သော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါတော့သည်။

သာသနာတော်အသက် ရှည်ကြာစွာဆက်ဆံနိုင်ရေးအတွက် အရေးပါလှသော ကျမ်းကြီးကို ရိုက်နှိပ်သောအခါမှာလည်း "ဆယ်ဖြာသောပါရမီပြည့်စုံပြီး ဖြစ်ပါလျက် အပိုဆပ်ဆင့်၍ ဝေဿန္တရာမင်း ဖြစ်ခဲ့ရသည့်ပမာ" အချိန်နှောင်းဖင့် ကာလသင့်ခဲ့ရပြန်ပါသေးသည်။

ယခုအခါ၌ကား အားလုံးအကြောင်း ညီညွတ်စွာ ပေါင်းမိသဖြင့် စက်တင် ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိနိုင်သော အခါသို့ ရောက်ခဲ့ပါပြီ။ ကမ္ဘာဦးက နေလပမာ တောင့်တချသို့ မျှော်လင့် စောင့်စားခဲ့ကြရသော ဤ ကျမ်းစာအုပ်ကြီးသည် နေလအသွင် ပေါ်ထင်လာပြီဖြစ်၍ စာချ စာသင် စာမေးပွဲဝင်မည့် ထေရ်အရှင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကျမ်း၏ အနှစ်သာရကို သိကျွမ်းလိုသော ထေရ်အရှင်တို့သည်လည်းကောင်း လေ့လာရှုကြည့်၍ သာသနာအသက် ရှည်ကြာစွာ ဆက်နိုင်အောင် အားတက်နိုင်ကြပါစေသော်။

၁၈။ ကျွမ်းပြူဆရာတော်၏ မဟာနိဂုံး

ဇေတ္တာဝတာ ၈။ ။စလင်းဋ္ဌတိ မဟာနဂရဿ၊ ဒက္ခိဏသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ သကလဇမ္ဗုဒီပိဿရေန ဓမ္မာသောကနာမကေန နရိန္ဒေန ကာရာပိတေန ရွှေပုထိုးဋ္ဌတျာဝှယေန တေနေဝ ဓမ္မရာဇေန သုပတိဋ္ဌိတာနံ စတုရာသီတိ သဟဿာနံ စေတိယာနံ အဗ္ဘန္တာဂမေန သုဂဏ္ဏမုဋ္ဌာတိနာမကေန မဟာစေတိယေန စေဝအညေဟိ စ ဗဟူဟိ စေတိယေဟိ ဗဟူဟိ ဝိဟာရေဟိ စ ဗဟူဟိ ဒေဝတ္တဝတ္ထုဟိ ဗဟူဟိ နာဠိကေရရုက္ခာဒီဟိ စ ဗဟူဟိ ဥဒကကူပေဟိ စ ဟံသကောဋ္ဌာသကုဏေဟိ စ သမ္ပရိကိဏ္ဏေန နီလုပ္ပလာဒီနံ ဇာတဋ္ဌာနေန တာဝတိံသဒေဝပုရေ နန္ဒာပေါက္ခရဏီသဒိသေန မဟာတဠာကေန စ အတိဝိယ တာဝတိံသနဂရံ ဝိယ သောဘိတေ ဗဟူဟိ ပဗ္ဗတေဟိ ရာဇဂဟနဂရံဝိယ သမန္တတော ပရိက္ခိတ္တေ မနောရမ္မေ ဘိက္ခူနံ သာမဏေရာနဉ္စ ကာသာဝပဇ္ဇောတေန ဇလန္တေ ဗဟုဿုတာနံ သီလဝန္တာနံ ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ နိရန္တရံ ပတ္တဋ္ဌာနဘူတေ ပုတ္တဘူတဿ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တဿ မဟိံသရာဇဝရဿ အတိဝိယ တိက္ခေန သိင်္ဂေန မမ ပုတ္တောတိ စိတ္တမတ္တမ္ပိ အဇနေတွာ ကာရုညံ အကတွာ အတ္တနော မာရဏတ္ထာယ ကတဝါယာမဿ ပိတုဘူတဿ ဒုဋ္ဌဿ ဒေဝဒတ္တမဟိံသဿ ဃဋ္ဋနေန သိင်္ဂဖုသာနဋ္ဌာနဘာဝကာရဏေန "ကျဲထိ"ဋ္ဌတျာချာတေ အပရာဇိတပလ္လင်္ကာဒိသံတံ ဇိနဋ္ဌာနဘူတေ မဟာဂါမေ ဇာတဿ အမှာကံ မာတာပိတုဘူတဿ ဗဟုဿုတဿ ပေသလဿ အတိဝိယ သန္တိန္ဒြိယဿ သတ္တဂဏပါမောက္ခဿ ဂဏ္ဌဟာလေ စန္ဒော ဝိယ ဇမ္ဗုဒီပံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ယာဝ သီဟဠဒီပါ ပါကဋဿ နဒိဝက် နဂရာစရိယဿ ပုတ္တဘူတေန အန္တေဝါသိကဘူတေန စ သဗ္ဗညုတနပုဏ္ဏဋ္ဌာနိယတ္တာ ရတနာပုဏ္ဏနာမိကာယ စ မန္တလေးပဗ္ဗတာချာတံ ပဗ္ဗတံ နိဿာယ မာပိတတ္တာ မန္တလေးဋ္ဌတိ နာမိကာယ စ မဟာရာဇဋ္ဌာနိယာ [illegible] ကိတ္တိသဒ္ဒဿ ဝိနယဓရဿ သာဋ္ဌကထေ တေပိဋကေ ပါရဂူတဿ "မေဓာဘိဝံသ သိရီသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု"တိ လဒ္ဓလဉ္ဆဿ နဂရာစရိယဿ ၊ စပ, သုဒဿနဓဇ အတုလာဓိပတိ သိရိ[illegible]ဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" တိ လဒ္ဓလဉ္ဆဿ မဟာဇောတိကာရာမ မဟာဝိဟာရစရိယဿ စ သိဿဘူတေန စေဝ အန္တေဝါသိကဘူတေန [illegible] စန်းကူနဂရ[illegible] ပုဒ္ဓ[illegible]ဂေ သုမာပိတေ ကန်ဦးဋ္ဌတျာဘိဓာနေ ဝိဟာရေ အဇ္ဈာဝသန္တေန ပဋိမကတ္တိကပုဏ္ဏမဒိဝသေ အဒ္ဓရတ္တသမယေ ရာဟုအသုရိန္ဒအဗ္ဘမဟိကာရဇမှုမေဃဟိ [illegible] နဘော စန္ဒော ဝိယ [illegible] ဇောတန္တံ ပုန္နပုန္နံ ပဋ္ဌယန္တေန ၁ ဗ္ဗာဟိ အန္တရာယေဟိ [illegible]တိ တီဏိ ပိဋကာနိ ဝိသောဓေတုကာမေန အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ ယေဘုယျေန

နိရုတ္တကဘာဝေန ဝိနယနသဘာဝဿ ဇီဝိတဿ ဣမသ္မိံ ဘဝေသာတ္ထကဘာ-ဝေန ဝိနာသံ ဣစ္ဆန္တေန ဘိက္ခုဝါ ဂဏနသော တေ ပဉ္စတ္တာလီသဝဿိကေန ပဏ္ဍိစ္စနာမကေန ထေရေန ကပ္ပသတဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ပါရမိယောတိန္တေန ပူရေန္တေန သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန ဌပိတဿ သာသနဿ စိရဋ္ဌိတိယာ "သမ္မာကိစ္စတောအညကိစ္စာနိ အဇ္ဈုပေက္ခိတွာ ပဋ္ဌိံကတွာ" ဇီဝိတဿ နာမ မာနဿတူတိ အာသီသိတဿာပိ နဿ နကာလေ သမ္ပတ္တေ ကမ္မာနုရူပေနနဿာ-နသဘာဝတော အတ္တနော ဇီဝိတံ တိကာ ယပိ အမညိတွာ မမ သီသာဗာဓံ မမ ဥဒရာဗာဓန္တိ အာဒိနာ ကိဉ္စိ ရောဂံ အန ပဒိသိတွာ ဗလဝုဿာဟံ ဇနေတွာ တီ-ဟိ ပိဋကေဟိ ဧဝ ဗဟူဟိ ပါဠိ အဋ္ဌကထာဋီကာဒီဟိ အညဂန္ထေဟိ စ ဗဟူဟိ သဒ္ဒသတ္ထေဟိ စ သံသန္ဒိတွာ ဒိဋ္ဌတ္တံ ဝဋ္ဋဂါမဏိရာဇကာလေ ပေါတ္ထကာရုဠ္ဟဿ စတုတ္ထသံဂါယနာ စ သဒိသဘာဝတော တံ ဥပါဒါယ ပဉ္စမသံဂါယနာသဒိသံ ဝိသေသာမေတွာ ရစိတာ ပါရာဇိကကဏ္ဍဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

အယဉ္စ မန္တလေးနာမိကာယ ရတနာပုဏ္ဏနာမိကာယ စ မဟာရာဇဋ္ဌာနီယံ ဒက္ခိဏသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ မဟာမြတ်မုနိနာမကဿ မဟာဗိမ္ဗဿ ဤသံနိဿိတ-ပစ္ဆိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ နဝဘောဇကဋ္ဌာနိယေန အန္တောမစ္စေန ကာရိတေ မဟာသောဘိဋ္ဌကာဝါသေ မဟာဇေဋ္ဌဘူမျာဝါသံ အဇ္ဈာဝသန္တဿ အနမတဂ္ဂေ နိရုတ္တကဘာဝေန ဝိနယနသဘာဝဿ ဇီဝိတဿ ဣမသ္မိံ ဘဝေ သာတ္ထကဘာ-ဝေန ဝိနာသံ ဣစ္ဆန္တဿ သီလဝန္တဿ ပညာပါရမိယော ဝိသေသေန ပူရေန္တဿ တိပိဋကံ သာသနံ အနုရက္ခန္တဿ "အဂ္ဂဝံသာဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယော" တိ လဒ္ဓလဉ္ဆဿ တိက္ခဇဝနဂမ္ဘီရပညဿ အန္တေဝါသိကဘူတဿ ထေရဿ ဝိသောဓာပေတွာ သတ္တတာဓိကေ ဒွိသတေကသဟဿ သက္ကရာဇေ ဖဂ္ဂုနမာသဿ ဇုဏှပက္ခေ ဒွါဒသမေ ပေါတ္ထကံ အာရောပါပေတဗ္ဗာတိ။

၁၉။ ဆရာထေရ်စဉ်ကာဆက် ဘဝင်္ဂသို့လျှံ

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ် ကျမ်းပြုဆရာတော်၏ ကျေးဇူးရှင်ဆရာ ထေရ်သခင် အရှင်မြတ်တို့သည်ကား“ငါတို့ဆရာဖြစ်တော်မူသော နေတစ်ဆူ လတစ်ဆူ ဝိနယပါရဂူ ဖြစ်တော်မူ၍ ဇမ္ဗူကျွန်းခွင် မြေပြင်မဆန့် ပျံ့နှံ့သိန်းဆိုင် ထုတ်ခြင်း လျှံအောင် ဂုဏ်ရောင်သတင်း ကျော်စောခြင်းရှိတော်မူသော မြစ်ကြေ့မြို့ ခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်” (မဟာဝါဂဏ္ဌိ၊ ကထိနက္ခန္ဓက) ဟု ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိစ္စက ငယ်ဆရာ မြစ်ကြေ့ခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ် (သဒ္ဒါလင်္ကာရ ကျမ်းပြု) ဆရာတော်ကြီးအား ထောမနာပြုချက်ကိုလည်းကောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-နိဿယသစ် စသည်ကို စီရင်တော်မူသော ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ငါတို့ကို စာဝါနှင့် ရှင်သာမဏေအဖြစ်ဖြင့် ပုဒ်စစ်သင်စဉ်အခါက -မိန့်တော်မူ အပ်သတည်း။” (၁၉-နှာ)။ “စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ စာသင် ရောက်စအခါ အနာဒရအနက်ပေးပုံကို မေးမြန်းတော်မူသည်နှင့် ပြည်ဆရာ တော်ဘုရားကြီး အနက်ပေးပုံကို လျှောက်ထားရာ’ (၆၁-နှာ) ဟု ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စက ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဦးမေဓာ အား ထောမနာပြုချက်ကို လည်းကောင်း “မန္တလေးမြို့ ရတနာပုံ မြို့တည် နန်းတည် မင်းတရားကြီး တည်ထောင်ဖန်ဆင်းအပ်သော ရတနာဘုံစံ အမည်ရှိသော မင်္ဂလာစံကျောင်း တော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ငါတို့ဆရာဖြစ်တော်မူသော နေတစ်ဆူ လတစ်ဆူ ဝိနယပါရဂူ ဖြစ်တော်မူ၍ ဇမ္ဗူကျွန်းခွင် မြေပြင်မဆန့် ပျံ့နှံ့သိန်းဆိုင် ထုတ်ခြင်းလျှံအောင် ဂုဏ်ရောင်သတင်း ကျော်စောခြင်း ရှိတော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်” (မဟာဝါဂဏ္ဌိ၊ ကထိနက္ခန္ဓက) ဟု ဆရာ တော် ဦးပဏ္ဍိစ္စက စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးဦးသုဒဿန-အား ထောမနာ ပြုချက်ကိုလည်းကောင်း ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ထိပ်ခေါင်တင် ဖြစ်တော်မူသော ရွှေဘုံရှင်ဘုရင် ရတနာပုံမြို့တည်ရှင်ဘုရင်မင်းတို့ လက်ထက် သံဃာရာ သံဃာ-ရာဇာဖြစ်တော်မူသော သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် နှစ်သိန်းလေး သောင်း ခတ်အပေါင်းအထုရှိသော မဟာပဋ္ဌာန် ဤပြည်ကြီး၏ပျားလဘို့ပမာ အရသာရှိသော မြေသီးဩဇာ အရသာကို ခွါလှစ်ယူငင်၍ သူခပ်သိမ်းတို့အား ဝေငှတိုက်ကျွေးပေးကမ်းဘိ၏ သို့တပည့်သားအပေါင်းတို့အား သင်ကြား ညွှန်ပြဝေငှဆုမ္မတော်မူသတည်း” (မဟာ-ဝါဂဏ္ဌိ၊ ကထိနက္ခန္ဓက) ဟု စံကျောင်း ဆရာတော်ဦးသုဒဿန-က သာသနာပိုင် ဦးနေ ယျအား ထောမနာပြုချက်ကို လည်းကောင်း ဤကျမ်း၌ပင် ပြဆိုရေးသားထားသဖြင့် စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စ၏ ဆရာစဉ်ဆက်တို့ကား အစဉ်အတိုင်း မြစ်ကြေ့ခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာ တော်, ပြည်ဆရာ-တော်, စံကျောင်းဆရာတော်တို့ ဖြစ်ကြောင်း ရာဇဝင် သာသနာဝင်ထဲမှာ မဖွေလှစ်ဘဲ ဤကျမ်းစာအတွင်း၌ပင် လယ်ပြင်ဆင်သွား

ထင်ရှားလှပါသည်။ ထို့ပြင် ထိုဆရာတော် ထေရ်အရှင်တို့၏ ထေရုပ္ပတ် အကြောင်း ထည့်သွင်း ရေးသားရန်မှာလည်း "တောင်ထိပ်မီးတင်၊ နေလ သွင်သို့" လွန်စွာပင် ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ဖြစ်တော်မူကြသဖြင့် မလိုအပ်တော့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ "ဆရာထေရ် စဉ်ကာဆက် ဘာဝက်သို့လျှံ"ဟုသာ ဆိုထိုက်ပါလေသည်တကား။

၂၀။ ဝေဖန်မှုနှင့် ပန်ကြားချက်

ဤသို့လျှင် ကျမ်းပြုအကျော် မထေရ်မော် ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော မြစ်ကွေ့မြို့ ခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော်, ပြည်ဆရာတော်, စံကျောင်းဆရာတော် တို့၏ အထံ၌ရှေးကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ ဖန်လာသောဘာဝ အကျိုးပေးကောင်း သဖြင့် ပညာရင့်နို့သောက်စို့ခွင့်ကြုံသဖြင့် ပိဋကတ္တယပါရဂူဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်နိုင် အောင် တတ်ကျွမ်းပြီးနောက် "မမသိသာဗာဓံ မမဥဒရဗာဓန္တိ ကိဋ္ဌိရောဂံ အနုပဒိသိတွာ" ဟူသော ခံယူချက်အတိုင်း ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ဘဲ "သမဏကိစ္စတော အညကိစ္စာနိ အဗ္ဗုပေက္ခိတွာ ပိဋ္ဌကတွာ "ဟူသော မှုအတိုင်း ကျင့်သုံးနေထိုင်ပြီး သာသနာတော်အတွက် အကျိုးများသည်ထက် များစေကြောင်း ရည်သန်ချက်ဖြင့်"စာပေကျမ်းဂန်ပို့ချခြင်း, ရေးသားခြင်း" ကိစ္စကိုသာ အသက်ထက်ဆုံး ဆောင်ရွက်သဖြင့် "အကြီးဆုံးတပည့် လယ်တီ ဆရာတော်, တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်တို့မှသည် အငယ်ဆုံး တပည့် ဦးအဂ္ဂဝံသာဘိဝံသ (သကျသီဟ ဓမ္မာစရိယ) တိုင်အောင် "မျိုးစေ့ ကောင်း၍ သီးနှံကောင်းသို့" ပေါ်ထွန်းခဲ့သည့်ကား စဉ်ကာ ရေတွက် မှန်းဆ ချက် စာရင်းမတင်သွင်းနိုင်အောင် များပြားခဲ့ပေသည်။

စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စသည် ဓာတုကထာ, မူလဋီကာ, ဂဏ္ဌိ, ကစ္စာ- ယနဒီပနီ, ဝိဝိဓဝိနိစ္ဆယ, ဒါနက္ကမဒီပနီ စသော များစွာသော ကျမ်းစာ တို့ကို ရေးသားခဲ့သည်ကား တစ်အုပ်စီသာဖြစ်၍ မကြာမြင့်သောကာလအတွင်း ပြီးစီးနိုင်ပါ၏၊ ကျမ်းပြုဆရာတော်တစ်ပါး အဖြစ်ဖြင့်ကား ချီးမွမ်းသင့်ပါ၏။ သို့သော် လွန်စွာလွန်စွာချီးမွမ်းရန်ကား မသင့်သေး။ ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ကျမ်းကြီး ၅-ကျမ်း(၄-တွဲ)၏ ဂဏ္ဌိကျမ်းကြီးကို နိဂုမ်း ကမ္ပတ် ပြီးစီးအောင် ရေးသား ပြုစုခဲ့ခြင်းသည်ကား လွန်စွာလွန်စွာ ချီးမွမ်းဖွယ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ကြီးကျယ်သော ကျမ်းတွဲကြီးတစ်ဆူ ရေးသားပြုစုရန်မှာ "စာပေ ပညာ တတ်ကျွမ်းမှု, လွန်ကဲသောဆန္ဒရှိမှု ပြင်းထန်သောဝီရိယရှိမှု" တို့ဖြင့်သာ ပြီးနိုင်သည်မဟုတ်၊ "ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်ပြည့်စုံခြင်း, လောကီ လော- ကုတ္တရာနှင့် အခြားအထွေထွေဗဟုသုတ ပြည့်စုံအောင် ဆည်းပူးပြီးဖြစ်ခြင်း

လုံလောက်သောကာလ အတိုင်းအတာအထိ အသက်ရှည်ခြင်း၊ နိဿယဓမ္မ ပတ်၏ ပရိကမ်ပမာ ဗာဟိရကိစ္စများ မနှောင့်ယှက်ခြင်း” စသော အကြောင်း များကိုပါ ထည့်သွင်း စဉ်းစားလိုက်လျှင် ကြံစည်ရန်ပင် မဝံ့စကောင်းသော အရာ” ဖြစ်နေခြင်းကို (ဝါ) “မစတင်မီကပင် လက်လျှော့ချင်သောအရာ” ဖြစ်နေခြင်းကို ထေရ်အရှင်တို့ သတိဝင်မိကြပါလိမ့်မည်။ မောင်းထောင် ဆရာတော်၏ တစ်ပိုင်းတစ်စ ဝိနယဂဏ္ဌိအဆက်ကို ငယ်ရွယ်ဉာဏ်ထက် ဝီရိယတက် သော ဦးသုတအား ဆက်လက်ရေးသားပါရန် ဆရာတော်ကြီးတို့၏ တိုက်တွန်း ချက်ကြောင့် ကြိုးပမ်းပါသော်လည်း လေနာရောဂါ နှိပ်စက်သဖြင့် “မရှည် အသက် ကျမ်းဆက်မပြီး” အနစ်နာကြီး နစ်နာခဲ့သည်မှာ အထူးလျှောက်ထား ရန် မရှိပြီ။ ထိုသို့လျှင် တစ်ပိုင်းတစ်စသာ ပြီးသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်ကိုပင် သာသနာတော်တစ်ရပ်လုံး မှီခိုအားထား သုံးစွဲ နေကြရသည်မှာလည်း ထေရ် အရှင်တို့လက်တွေ့ပင်။ သို့ဖြစ်၍ “ခက်ခဲလှ ကျယ်ကြီးမားသော နက်နဲလျက် ကျယ်ပြန့်သော” ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်းကြီးတစ်ဆူ အစအဆုံး နိဂုံးတိုင်ရေးသားပြုစု စွမ်းနိုင်သော ဆရာတော်အားလည်းကောင်း, ကျမ်းကြီးအား လည်းကောင်း ချီးမွမ်းဖွယ်စကားရပ်ကို ရှာဖွေတင်ဆက်ရန်ပင် မတတ်ကောင်းရာပြီတည်း။ ချီးမွမ်းရန် ဝေါဟာရစကား ရှာဖွေကာ တင်စားခဲ့လျှင်လည်း “လူမိုက်ချီးမွမ်း ဂုဏ်နာသွမ်း” သော်လည်းကောင်း ဂုဏ်ကားမတက်, ဂုဏ်သာပျက်” သော် လည်းကောင်း ဖြစ်အံ့စိုးသောကြောင့် မရေးသွင်းပါတော့ပြီ။

ဤသို့လျှင် ဆရာတော်၏ သူမတူသော ကြိုးပမ်းချက်ကြောင့် ပေါ်ထွက် လာသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိကျမ်းကြီးသည် (မဟာဝါ ဂဏ္ဌိပိုင်းမှတပါး) စက်တင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော အခြေအနေသို့တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မရောက်ခဲ့၊ ပေမူဖြင့်သာ အနည်းငယ်သော အရေအတွက်ဖြင့် မူပွားရေးသားထားခြင်းများ ရှိခဲ့သဖြင့် နဲပါးသော အရေအတွက်ရှိသည့် ထေရ်အရှင်တို့သာ လေ့လာကြည့်ရှု အားကိုးရမှု အခွင့်အရေး ရရှိခဲ့ကြပေသည်၊ များပြားစွာသော ထေရ်အရှင်တို့အတွက်ကား “အနဿပြည်တန် ပတ္တမြားမှန်လျက် အသူတရာချောက်နက် နစ်မြုပ်လျက်သာ” ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ များစွာဝမ်းနည်းဖွယ် တစ်ရပ်ဖြစ်ပေသည်။ “ဖိုးထိုက်ပြည်တန် ပတ္တမြားမှန်လျှင် များသူရှင်နှင့် ထိုက်တန်ရိုးလား” ဟု ပြောကြားခဲ့လျှင်တော့ ချေပရန် မရှိပါလေ ထို့ပြင်........ ကျမ်းစာသာ နစ်မြုပ် ငုပ်လျှိုးနေသည် မဟုတ်သေးဘဲ ကျမ်းပြုဆရာတော်၏ ထေရုပ္ပတ်သည်လည်း “ရာဇဌာနီ မင်း နေပြည်မှာ ဂုဏ်ဘင့်လောက်သောအရွယ်မှာ သီတင်းသုံးခဲ့သည် မဟုတ်ခြင်း, အမတ်တစ်သင်း သင်းကွဲခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်းရေး ရှုပ်နေသော ကာလ လောက်မှာ ပညာရည်ပြည့်ဝခဲ့ခြင်း, ခေတ်ကာလအလိုက် ဆက်ကပ် ထိုက်သော ရာဇဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော် သုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျှပင်အလှူမခံခဲ့ရခြင်း, အင်္ဂလိပ်

အစိုးရလက်ထက် ရှေ့ပိုင်းတွင် တိုင်းရေးပြည်ရေး ငြိမ်သက်အောင်သာ ရှက် ဆောင်နေရသဖြင့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဆက်ကပ်မှုမရှိခြင်း တည်ငြိမ်အခြေကျသော အခါမှာလည်း ရွှေမြို့တော်နေ မဟာထေရ်တို့ကိုသာဦးစားပေးသုံးသပ်ဆက်ကပ် နေရခြင်းကြောင့်အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော် အလှူမခံခဲ့ရခြင်း ဆရာတော် ကိုယ်တိုင်ကလည်း ရေးသားပြုစုသော ကျမ်းဂန်တို့၏ နိဒါန်းမှာ ဖြစ်စေ နိဂုံးမှာဖြစ်စေ ထည့်သွင်းရေးသားမှုမရှိခြင်း" စသော အကြောင်းတို့ကြောင့် လွန်စွာပင် ခက်ခဲလှပါသည်။ ထို့ကြောင့် အညတြထေရ်ရှင်တစ်ဦး ရေးသား သော ကဗျာတိုကလေးတစ်ပုဒ်ထည့်သွင်း ရေးလိုက်ပါအံ့—

ကာလယုတ်ရက်၊ ပညာတက်၍၊ နန်းထက်တော်ဝင်၊ ပွဲမယင်သဖြင့်—
မွေးပျံ့လှိုင်ကြူ၊ ပန်းမဥ္စူသို့၊ ရှင်လူနှစ်ခိုက်၊ မကိုဋ်သရဖူ၊ မဖြစ်ခဲ့မူရှိစေ—

နန်းထိုက်တော်ဝင်၊ ပန်းသင်္ဇမျှ၊ ထိပ်တင်ပန်ခြင်း၊ မကြုံလျှင်းသဖြင့်—
ရာဇဒိန္န၊ လဉ္စတံဆိပ်၊ ခတ်နှိပ်ဆင့်ဆင့်၊ ပွဲမတင့်ခဲ့ရခြင်းသည်ကား—

တောမှ ဇာတ်ကြောင်း၊ တောတွင်ပေါင်းသို့၊ တောမှာပွင့်ပန်း၊ တောမှာ နွမ်းသို့၊ တောပန်းပမာ၊ တော၌သာလျှင်၊ ကြွေခဲ့ရရှာသော—

စလင်းမွေးဖွား၊ စလင်းသား၏၊ ခန့်ငြားထူးပွတ်၊ ယွင်း သွေ့လပ်သည်—
ပတ္တမြားစစ်၊ ညွန့်တွင်းနစ်သို့၊ ဆိုးညစ်အကြောင်း တစ်ရပ်ပါတကား။

ဤသို့လျှင် သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏ စီစဉ်မှု၊ ပေမူပိုင်ရှင် စလင်းမြို့ လက်ပံပင်တိုက် ရတနာမဥ္စူကျောင်း ဆရာတော် ဦးကုမာရ၏ စေတနာ ကြီးမားမှု၊ ဦးသာဓိန ပေတောကျောင်း ဒက္ခိဏာရာမတိုက် (စလင်း) ၏ ကူညီဆောင်ရွက်မှု၊ ပဋိဝိသောဓက ဆရာတော်တို့၏ ကြိုးစားမှုတို့ကြောင့် "ငုပ်နေသော ပတ္တမြား"သည် ပေါ်ထွက်ခဲ့ပေပြီ။ ဤသို့လျှင် "ငုပ်ရာမှ ပေါ် ထွက်လာသောပတ္တမြားသို့ မြုပ်ရာမှ ကျော်တက်လာသော" စလင်းဆရာတော် ၏ "စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်" ကျမ်းကြီးကို ကြည့်ရှုလေ့လာ မှတ်သား၍ သာသနာအသက် ရှည်ကြာစွာ ဆက်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်တော်မူနိုင်ကြပါစေ သတည်း။

ဤဆို ခဲ့ပြီးသော စကားအစဉ်ဟူ့ဖြင့် "ဒေသ, ကာလ, ဒေသက, နှင့်ဝတ္ထု စသည် နိဒါန်းမည်၏" ဟူသည်နှင့်အညီ နိဒါန်းကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ဤ ကျမ်းစာကို ကြည့်ရှုလေ့လာသောအခါ မှားယွင်းမှုများတွေ့ရှိခဲ့လျှင် ကျမ်းပြု ဆရာတော်၏ အမှားမဟုတ်၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက် သူတို့၏ အမှားသာ ဖြစ်ပါမည်။

သို့ဖြစ်၍ "မှားယွင်းတတ်သော အကြောင်း လည်း ရှိသည်၊ မှားယွင်း တတ်သော အကြောင်း၏ အကြောင်းလည်းရှိသည်။ မှားယွင်းတတ်သော နေရာဌာနလည်းရှိသည်။ ထို့ကြောင့်မှားယွင်းနေသည်"ဟု သနားချစ်ခင် ဉာဏ်သက်ဝင်၍ ယထာဘူတ အမှန်ကျအောင် ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် မေတ္တာရှေးရှုနှင့်လွှတ်မှု ပြုကြပါကုန်။

ပဋ္ဌိဝိသောဓကထေရ

၂၁။ ပဋ္ဌ+ဩသာနသောမကဆရာတော်များ

၁။ ဆရာတော် ဦးဥက္ကံသာဘိဝံသ။ "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ သကျသီဟမူလ စာချ၊ ဂန္ထကာရက၊ ပဓာနဆရာတော်" ပတ္တမြားကျောင်း၊ မြင်းဝန်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။ (ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ဆဲ ပျံလွန်တော်မူသည်။)

၂။ ဆရာတော်ဦးအာစာရာဘိဝံသ။ "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ သကျသီဟမူလ စာချ၊ ဂန္ထကာရက၊" ပုညဝတီဟံဇာကျောင်း၊ ဆီးဘန်နီတိုက်၊ မန္တလေးမြို့။ (ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ဆဲ ပျံလွန်တော်မူသည်။)

၃။ ဆရာတော်ဦးဝါသဝ။ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ" ရှမ်းဖက်ရိပ်သာ အုဋ္ဌကျောင်း၊ မြင်းဝန်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။ (အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ဆဲ ပျံလွန်တော်မူသည်။)

၄။ ဆရာတော် ဦးအာစ္စရိယာဘိဝံသ။ "သကျသီဟဓမ္မာစရိယ၊သီးခြားစာချ၊" သာသနာ့ဂုဏ်ရည်ကျောင်း၊ ဘုရားကြီးတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။ (အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ဆဲ ပျံလွန်တော်မူသည်။)

၅။ ဆရာတော် ဦးသောဘန။ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ" ရှင်စောပုကျောင်းတိုက်၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ (အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်အဖြစ်မှ အနားယူပြီးနောက် ပျံလွန်တော်မူသည်။)

၆။ ဆရာတော် ဦးကဝိဇ။ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ" ဇမ္ဗူအေးကျောင်း၊ ဥယျာဉ်တိုက်၊ ရှမ်းလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ (အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်အနားယူသွားသည်။)

ဆောင်ရွက်တော်မူဆဲ ဆရာတော်များ

၁။ ဆရာတော် ဦးဣန္ဒကပဏ္ဍိတ။ "အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစက၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယ၊" မန်းခေတ္တရာကျောင်း၊ မြင်းဝန်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။ (ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်)

၂။ ဆရာတော် ဦးကုဏ္ဍလ။ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ" ဓမ္မပိယကျောင်း၊ မြင်းဝန်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

၃။ ဆရာတော် ဦးပညာသာမိ။ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ" ပုပ္ပါးကျောင်း၊ မြင်းဝန်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

၄။ ဆရာတော် ဦးဇောတိကာဘိဝံသ။ "ပါဠိပါရဂူ၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယ၊ သကျသီဟဓမ္မာစရိယ။ သက္ကတ၊ ပါကတ၊ ပါဠိ၊ဟိန္ဒီ၊ အင်္ဂလိပ်၊ဥတ္တရ မဇျေ။" ဆန်းစကရစ် ယူနိဗာစီတီ၊ ဗာရာဏသီ၊ ဇောတိကာရုံစာချ အုဋ္ဌကျောင်း၊ တောင်ထီးလင်းတိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

၅။ ဆရာတော်ဦးသုတာလင်္ကာရ။ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ၊ဘီအေ" ရွှေကျောင်း မြင်းဝန်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

၆။ ဆရာတော် ဦးဇနသာရ။ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ၊ မဟာဂန္ထဝါစက၊" ပဏ္ဍိတာရုံကျောင်း၊ ညောင်ကန်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

၇။ ဆရာတော်ဦးဥက္ကဋ္ဌ။ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ၊ စူဠဂန္ထဝါစက" သဲကုန်း ကျောင်း၊ တောင်ထီးလင်းတိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

၈။ ဆရာတော် ဦးကောဏ္ဍည။ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ ဘီအက်စ်(ဂုဏ်)" ရတနာတင်းတိမ်ကျောင်း၊ မြင်းဝန်တိုက်၊ မန္တလေးမြို့။

၉။ ဆရာတော် ဦးကေလာသ "အစိုးရဓမ္မာစရိယ၊ ယဉ်ကျေးမှု အဘိဓမ္မာ သင်တန်းနည်းပြ၊" ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျောင်းဆောင်၊ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်မြို့။

၁၀။ ဆရာတော် ဦးဝါယမသာရ။ အစိုးရဓမ္မာစရိယ၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂရေ၊ ဘီ အေ(ဂုဏ်)၊ ယဉ်ကျေးမှု အဘိဓမ္မာသင်တန်းနည်းပြ" ပုဗ္ဗဝိဒေဟ ကျောင်းဆောင်၊ ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်မြို့။

၁၁။ ဆရာတော် ဦးနန္ဒဝံသ။(ဦးထွန်းတင်။) ပတ္တမြားကျောင်း၊မြင်းဝန်တိုက် မန္တလေးမြို့။

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်

မာတိကာ

✦✦✦✦✦✦✦✦

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန	
၂။	စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ် ပဏာမ	၁
	ဝေရဉ္စကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ	
၃။	အဇ္ဈတ္တိက နိဒါန်း	၂
၄။	အဝယဝီဟိတ်ကို ရှင်းပြချက်	၃
၅။	အယဥ္စိဝါကျ အနက်ပေးပုံ	၄
၆။	မူခ-သဒ္ဒါ မတ္တသဒ္ဒါ ဝိနိစ္ဆယ	၆
၇။	သမယသဒ္ဒါ အဖွင့်	၈
၈။	ပရံမုခပုဒ် ဝိဂ္ဂဟ	၁၀
၉။	ဌာဘာဟနှင့် တတ္ထ သိယာ-စောဒနာ အထူး	၁၁
၁၀။	အစ္စန္တသံယောဂ-အနက်ဖြစ်ပုံ	၁၁
၁၁။	အဓိကရဏ အနက်ဖြစ်ပုံ	၁၁
၁၂။	ဟိတ်နှင့် ကရိဏ်းဖြစ်ပုံ	၁၂
၁၃။	ကြောင်းကျိုးနှစ်ပါး၊ လှည့်ခါရခြား၊ ဟိတ်မှတ်သား	၁၃
၁၄။	ကြောင်းကျိုးနှစ်ပါး၊လှည့်မရခြား၊ ကရဏမှတ်သား	၁၃
၁၅။	ဝေရဥ္စာပုဒ်အဖွင့် ဋီကာဝါဒရှင်းချက်	၁၃
၁၆။	ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန ဝိနိစ္ဆယ	၂၉
၁၇။	သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ-စသောပုဒ်တို့၏အဖွင့်	၃၂
၁၈။	ဒသန် ဟောတိ အဖွင့်....	၃၅
၁၉။	ဝေဓမန္တပုဒ်၏အဖွင့် ဝိနိစ္ဆယ	၃၆
၂၀။	အဘိဝါဒေတိ ဝါ ၌ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝိနိစ္ဆယ....	၃၃

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ

၂၁။ အနုစ္ဆရိယံ ဝါ တော်-ပုဒ်အဖွင့် ၈၀
၂၂။ သတ္တပဒ ဝီတိဟာရေန ပုဒ် ဝိနိစ္ဆယ ၈၂
၂၃။ အာဝိဋ္ဌန္တိပုဒ် ရှုပ်ပြီး ၈၃
၂၄။ သန္ဓာယဘာသိတမတ္တံ-ပုဒ် ဝိနိစ္ဆယ ၈၄
၂၅။ ဝေနယိကောပုဒ် အဖွင့် ၈၆
၂၆။ တပဿီပုဒ် အဖွင့် ၈၈
၂၇။ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏပုဒ် အဖွင့် ၈၈
၂၈။ သမ္မာပရိသေဒိတာနိပုဒ် အဖွင့် ၉၁
၂၉။ ကောဝ လောကေပုဒ် အဖွင့် ၉၃
၃၀။ အတ္တနော စိတ္တသန္တာနေ၌ စိတ္တပုဒ် ဝိနိစ္ဆယ ၉၄
၃၁။ ပဌမစျာန်ခန်း-ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ အဖွင့်.... .... ၉၄
၃၂။ ဝိဝိစ္စေဝ ၌ ဧဝသဒ္ဒါ ဝိနိစ္ဆယ ၉၇
၃၃။ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ၌ ကာမ ဝိနိစ္ဆယ ၁၀၀
၃၄။ ဒုတိယစျာန်ခန်း ၁၀၀
၃၅။ ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ ၁၁၂
၃၆။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကထာ ၁၂၈
၃၇။ အာသဝက္ခယဉာဏကထာ.... .... ၁၃၆

ပါရာဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

၃၈။ ပါရာဇိကကဏ္ဍ ၁၈၂
၃၉။ မဏ္ဍုဒ္ဒိဝတ္ထုကထာ ၂၃၀
၄၀။ စတုဗ္ဗိဓ ဝိနယကထာ ၂၃၅
၄၁။ ပစ္စက္ခာန ဝိဘင်းမှတ်ရန် ၂၄၁
၄၂။ မူလပညတ် ၂၅၇
၄၃။ ပဌမ စတုက္ကကထာ ၂၆၂

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၄။	အဝသေသ ကျေနသတ္တတိ ဒွိသတ စတုက္ကကထာ	၂၆၃
၄၅။	သန္တတ စတုက္ကဘေဒကထာ	၂၇၉
၄၆။	ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ	၂၇၂
၄၇။	ပထမ ပါရာဇိကဒီပနီ	၂၇၇
၄၈။	ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယဒီပနီ....	၂၉၂
၄၉။	ဘူမဋ္ဌကထာ	၃၀၄
၅၀။	ထလဋ္ဌကထာ	၃၁၄
၅၁။	အာကာသဋ္ဌကထာ	၃၃၁
၅၂။	ဝေဟာသဋ္ဌကထာ	၃၄၂
၅၃။	ဥဒက ကထာ	၃၄၃
၅၄။	နာဝဋ္ဌကထာ	၃၄၇
၅၅။	ယာနကထာ	၃၄၉
၅၆။	ဘာရဋ္ဌကထာ	၃၅၁
၅၇။	ဝိဟာရဋ္ဌကထာ	၃၅၃
၅၈။	ခေတ္တဋ္ဌကထာ	၃၅၆
၅၉။	ဂါမဋ္ဌကထာ	၃၅၆
၆၀။	အရညဋ္ဌကထာ	၃၅၆
၆၁။	ဥဒကကထာ	၃၅၇
၆၂။	ဒန္တပေါဏကထာ	၃၅၈
၆၃။	ဝနပ္ပတိကထာ	၃၆၀
၆၄။	ဟရဏကထာ	၃၆၀
၆၅။	ဥပနိဓိကထာ	၃၆၁
၆၆။	သုင်္ကဃာတကထာ	၃၇၁
၆၇။	ပါဏကထာ	၃၈၃
၆၈။	အပဒကထာ	၃၇၄
၆၉။	ဒွိပဒကထာ	၃[illegible]၄

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ် မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၀။	စတုပ္ပဒကထာ	၃၇၄
၇၁။	ဗဟုပ္ပဒကထာ	၃၇၅
၇၂။	ဩစရကကထာ	၃၇၆
၇၃။	ဩဏိရက္ခကထာ	၃၇၆
၇၄။	သံဝိဓာဝဟာရကထာ	၃၇၇
၇၅။	သံကေတကမ္မကထာ	၃၇၇
၇၆။	နိမိတ္တကမ္မကထာ	၃၇၈
၇၇။	အာဏတ္တိကထာ	၃၇၈
၇၈။	ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ	၃၇၈
၇၉။	ကုသသင်္ကာမနဝတ္ထုကထာ	၃၈၀
၈၀။	တတိယပါရာဇိကကဏ္ဍ	၃၉၂
၈၁။	မြက်တော၊ သစ်တော၊ တောင်တော	၄၀၀
၈၂။	ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ	၄၂၂
၈၃။	စတုတ္ထပါရာဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ	၄၃၅

သံဃာဒိသေသကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

၈၄။	သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ	၄၆၀
၈၅။	သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ သိက္ခာပဒ	၄၆၀
၈၆။	ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ	၄၆၉
၈၇။	ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၄၇၆
၈၈။	ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ	၄၇၉
၈၉။	ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒ	၄၈၀
၉၀။	အတ္တကာမပါရိစရိယ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	၄၈၁

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၉၁။	သဥ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၄၀၃
၉၂။	သညာစိကာယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၄၉၂
၉၃။	ဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၅၀၁
၉၄။	ပဌမ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၅၀၂
၉၅။	ဒုတိယ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၅၂၀
၉၆။	ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၂၂
၉၇။	ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၃၄

အနိယတကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

၉၈။	ပဌမအနိယတသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၄၇
၉၉။	ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၅၁

နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

စီဝရဝဂ္ဂ

၁၀၀။	ပဌမ ကထိနသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၅၃
၁၀၁။	ဥဒ္ဒေါသိတသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၇၁
၁၀၂။	တတိယ ကထိနသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၇၉
၁၀၃။	ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၈၁
၁၀၄။	စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၈၅
၁၀၅။	အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၈၇
၁၀၆။	တတုတ္တရိ သိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၉၄
၁၀၇။	ပဌမ ဥပက္ခဋ သိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၉၇
၁၀၈။	ဒုတိယ ဥပက္ခဋ သိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၉၈
၁၀၉။	ရာဇသိက္ခာပဒဒီပနီ	၅၉၉

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ

ကောသိယဝဂ္ဂ

၁၁၀။	ကောသိယသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၁၅
၁၁၁။	သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၁၆
၁၁၂။	ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၁၆
၁၁၃။	ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၁၇
၁၁၄။	နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၁၇
၁၁၅။	ဧဠကလောမသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၂၃
၁၁၆။	ဧဠကလောမ ဓောဝါပန သိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၂၃
၁၁၇။	ရူပိယသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၂၄
၁၁၈။	ရူပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၂၉
၁၁၉။	ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၃၃

ပတ္တဝဂ္ဂ

၁၂၀။	ပတ္တသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၃၅
၁၂၁။	ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၄၁
၁၂၂။	ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၄၉
၁၂၃။	ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၅၃
၁၂၄။	စီဝရအစ္ဆိန္ဒနသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၆၀
၁၂၅။	သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၆၂
၁၂၆။	မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၆၆
၁၂၇။	အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၆၆
၁၂၈။	သာသင်္ကသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၆၄
၁၂၉။	ပရိဏတသိက္ခာပဒဒီပနီ	၆၇၀

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ် မာတိကာပြီး၏။

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဏာမ

ဝိသေသနယဒဿေန္တံ၊ နာထံ သမ္ဗုဒ္ဓသေဝိတံ။
ဓမ္မံ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တံ၊ နတွာ သံဃံ နိပါပကံ။
ရစယိဿံ ယထာဉာဏံ၊ ဝိနယတ္ထာဒိဒီပနိံ။
ဝိနယံ ဂရုကာရာနံ၊ ပရံ ပီတိဝိဝဍ္ဎနံ။

အဟံ၊ ငါသည်။ ဝိသေသနယဒဿေန္တံ၊ ပိဋကသုံးပုံ အလုံးစုံ၌ ထူးထွေကုန်သော နည်းနယတို့ကို ဟောကြား ပြသတော်မူတတ်သော။ နာထံ၊ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း။ သမ္ဗုဒ္ဓသေဝိတံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဂေါစရာသေဝနဘာဝနာသေဝနအားဖြင့် မှီဝဲအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရိယတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တံ၊ မျက်မှောက်အာရုံပြုသောအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်တော်မူထသော။ နိပါပကံ၊ ဆိုးယုတ်ညစ်ကျုံ မကောင်းမှု အကုသိုလ် ရှိတော်မမူထသော။ သံဃံ၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်ဟု ဆိုအပ်သော ရှစ်ယောက်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းကိုလည်းကောင်း။ နတွာ (နမာမိ)၊ ရှိခိုးပါ၏။ နတွာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။

ဝိနယံ၊ ဝိနည်းကို။ ဂရုကာရာနံ၊ အလေးပြုကုန်သော သီလဝန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏။ ပရံ၊ အလွန်အကဲ။ ပီတိဝိဝဍ္ဎနံ၊ ပီတိကိုပွားစေတတ်သော။ ဝိနယတ္ထာဒိဒီပနိံ၊ ဝိနည်း၏ အနက် အစရှိသည်တို့ကို အဆန်းတကြယ် အသွယ်သွယ် အစဉ် ပြရာပြကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိနယတ္ထာဒိဒီပနီ အမည်ရှိသော ဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်းကို။ ယထာဉာဏံ၊ ဉာဏ်အားလျော်စွာ။ ရစယိဿာမိ၊ ရေးသားပြုပြင် စီရင်ပေအံ့။

အဗျတ္တိကနိဒါန်း ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ

[ဣမသ္မိံ ကာလေ]၊ ဝိနည်း၏ ဗာဟိရနိဒါန်းကို ဖွင့်ပြီးသည်၏ အခြားမရှိသော ဤယခုကာလ၌။

> [ဤသို့သော အနက်ကို နာမ်ရူပသိဒ္ဓိ ၁၂၆-၌ မိန့်အပ်သော "ဣမသ္မိံ ကာလေတိ ဣဒါနိ" ဟူသောစကားကို သာကေ ၍ သိအပ်၏။ ဤ ဣဒါနိပုဒ်ကို ကရိယာမိ၌ စပ်ယှဉ်အပ်၏။]

တေနာတိ[ဝေနံ]၊ တေန-ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ အနိယမနိဒ္ဒေသဝေစနံ ရှေးဦးစွာ ယ-သဒ္ဒါဖြင့် မှတ်သားခြင်းမရှိသော သမယကို ညွှန်းပြကြောင်း ဖြစ်သော သဒ္ဒါသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့် လည်းကောင်း။

> [သာရတ္ထဝါဒ] [ဤအနက်ကို သာရတ္ထဒီပနီ (၁-၁၉၅)လာ "အနိယမနိဒ္ဒေသ ဝစနန္တိ နတ္ထိ တေသ နိယမောတိ အနိယ မော၊ နိဒ္ဒိသီယတိ အတ္တော တေနာတိ နိဒ္ဒေသော၊ ဝုစ္စတိ တေနာတိ ဝစနံ၊ နိဒ္ဒေသောယေဝ ဝစနံ၊နိဒ္ဒေ သဝစနံ အနိယမဿ နိဒ္ဒေသဝစနံ အနိယမ-နိဒ္ဒေသဝစနံ၊ ပဌမံ အနိယာမိတဿ သမယဿ နိဒ္ဒေသဝစနန္တိ အတ္တော" ဟူသော စကားကို ယောက်၍ သိအပ်သတည်း။ ဤဋီကာစကား၌ "တေသ၊ ထို တ-သဒ္ဒါအား။ တေန သမယေနာတိ ဝစနတော၊ တေန-သမယေန ဟူသော စကားမှ။ (တ နည်းကား) တေ နသမယေနာတိ-ဝစနဿ၊ ၏။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ယ-သဒ္ဒေန၊ ယ-သဒ္ဒါဖြင့်။ နိယမော (နိယမိတဗ္ဗော)၊ မှတ်အပ်သော သမယသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ" ဟု အနက် ယောဇနာ။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ "ပဌမံ အနိယမိတဿ သမယဿ" ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ (သာရတ္ထ ၁၊၁၉၅)]

(တစ်နည်းကား) "တေနာတိဝစနံ၊ သည်။ အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနံ၊ ရှေးဦးစွာ ယ-သဒ္ဒါဖြင့် မှတ်သားခြင်းမရှိသော၏ အဖြစ်ဖြင့် သမယကို ညွှန်းပြကြောင်း ဖြစ်သောသဒ္ဒါသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း" ဟု [အနက်ယောဇနာ။]

ထို့ကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာ ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၀၃)၌ 'တေတ္ထ စ ယသ္မာ ပနာတိ နိပါတမတ္တံ၊ ယောတိ အတ္တ ဒံ၊ တဉ္စ အနိယမေန ပုဂ္ဂလံ ဒီပေတိ၊ တသ္မာ တဿ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အနိယမေန ပုဂ္ဂလဒီပကံ

ယော–သဒ္ဒမေဝ အာဟ”ဟု မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့။ ။အင်္ဂုတ္တရလိုနီ သမယ အဖွင့် (အဘိ၊၄၁၊၉၉)၌လည်း “ယောဂဝသာ အနိယမတော သမယော နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဟောတိ”ဟု မိန့်ဖွင့်၏။

သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၁၉၅)၌ “ပဌမံ အနိယမိတဿ”ဟူသော စကားကို “အပရာဘဂေ အတ္တတော သိဒ္ဓေန ယေနာတိ ဣမိနာဝစနေန ပဋိနိဒ္ဒေသော ကာတဗ္ဗော” (ဝိဋ္ဌ-၁၊ ၇၉)ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် နောက်၌ “ယ” သဒ္ဒါဖြင့် မှတ်အပ်သည်ကို မိန့်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုသတည်း၊ ဤဋီကာ, ဤအဋ္ဌကထာလာ စကားနှစ်ရပ်ကိုထောက်ရှု၍ ပဏ္ဏတ္တိ, ပသိဒ္ဓ, အနုဘူတဝိသယ “တ”သဒ္ဒါမှတစ်ပါး အနာဂတဝိသယ “တ”–သဒ္ဒါလည်း ရှိသေးသည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

[ဝဇီရဗုဒ္ဓိဝါဒ] ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၂)၌ကား “သမ္ပတိ ကာလ ဝသေန တဒိတရေသံ ဘိက္ခူနံ အဝိဒိတတ္တာ အနိယမနိဒ္ဒေသဝစနန္တိ ဝုတ္တံ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မိန့်သည်ကိုရှု၍ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဆရာသည် အဋ္ဌကထာ၌ “အနိယမနိဒ္ဒေသ-ဝစနံ၊ သင်္ဂါယနာ တင်သည်ကို ပြုတော်မူကုန်သော အရှင်မဟာကဿပ-အစရှိကုန်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့မှ တပါးကုန်သော ယခုကာလ ရဟန်းတို့သည် မမှတ်အပ်မမှတ်နိုင် မသိအပ် မသိနိုင်သော သမယကို ညွှန်းပြကြောင်း ဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း”ဟု အနက်ပေးလိုသည်ကို သိအပ်၏။

ထိုဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ စကားသည် ဆိုအပ်လတ္တံ့သော “အနိယမေန ပုဂ္ဂလံ ဒီပေတိ”ဟူသောစကား, (ဝိဋ္ဌ ၁၊၂၀၃) “အနိယမတော သမယော နိဒ္ဒိဋ္ဌော-ဟောတိ”ဟူသောစကား(အဘိ-ဋ္ဌ ၁၊ ၉၉)တို့နှင့် မညီလေ၊ ဝါဒန္တရအားဖြင့် ဆိုသည် ဖြစ်ကလည်း “ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော” စသော စကားတို့၌ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ ဆရာမိန့်တိုင်း အနိယမနိဒ္ဒေသကို မရ ကောင်းသောကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာစကား၌ အဗျာပိတ ဒေါသသင့်သတည်း။

အဝယဝီဟိတ်ကို ရှင်းပြချက်

အတ္တတော၊ သမတ္ထိယအနက်အားဖြင့်။ သိဒ္ဓေန(သိဒ္ဓတ္တာ)၊ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယေနာတိ ဣမိနာဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိနိဒ္ဒေသော၊ အကျယ်ချဲ့သဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) ကာတဗ္ဗော၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်၏။ တသ္မာ ဝ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။

အပရဘာဂေတိ-စသော စကားသည် “သိဒ္ဓေန”ဟူသော ဟိတ်စကားနှင့် တကွဖြစ်သော “ပဋိနိဒ္ဒေသော ကာတဗ္ဗော”ဟူသော အကျိုးစကားနှင့် စပ်ရ

သောကြောင့် အဝယဝိ ဟိတ်စကားတည်း။ အဝယဝိသဒ္ဒါသည် "အဝယဝေါ တေသ သမုဒါယဿ အတ္ထိတိ အဝယဝီ" ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် အကြောင်းစကား, အကျိုးစကားနှစ်ပါးအပေါင်းဟောတည်း။

(အဝယဝီဟိတ်သည် များစွာသော ကျမ်းဂန်တို့၌ ရှိလေငြားသော်လည်း နည်းနယဥပဒေသကို မရသောသူတို့ မသိနိုင်ကြဟု မဏိဒီပ (၁၁-နှာ)၌ မိန့်တော်မူ၏။ ။တသ္မာ နှစ်ချက်ကို "သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော" စကား၌ စပ်အပ်၏။)

ယေန သမယေန၊အကြင်သိက္ခာပုဒ်တော်ကို လွန်ကျူးရာအခါကြောင့်။ ဝါ ဖြင့်။ တေန သမယေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ တွေ (တေသ္မိံ တေနာတိ အာဒိ ဝစနေ၊ ၌။)

(အယံ ဟိ စသော စကားသည်ကား "တဿ သရူပေန" စသော စကားသည် "အနိပ္ဖန္န နိဒ္ဒေသဝစနံ" ဟူသော စကား၏ ဟိတ်ကူဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ "တဿ သရူပေန" စသော ဟိတ်ကူစကား၏ ဟိတ်ကူစကား ဖြစ်သတည်း။)

အယဥ္စိဝါကျ အနက်ပေးပုံ

ယတ္ထ ယသ္မိံ၊ (သိက္ခာပဒေ) ၌။ တေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သံဂီတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) တတ္ထ တတ္ထ (သိက္ခာ ပဒေ)၊ ၌။ ပုဗ္ဗေ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ ပစ္ဆာ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ အတ္ထတော၊ သာမတ္ထိယ အနက်အားဖြင့်။ သိဒ္ဓေန (သိဒ္ဓတ္တာ)၊ ကြောင့်။ ယေနာတိ (ဣမိနာ ဝစနေန)၊ ဖြင့်။ ပဋိနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗော၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ယဒိဒံ ယာ အယံ ဝိဓာနပရိဒီပနာ)၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ (ဝိဓာနပရိဒီပနာ)၊ သည်။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ ဝိနယေ၊ ၌။ ယုတ္တိ (ပရိဒီပနာ)၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(တနည်းကား) ယဒိဒံ (ယာ အယံ ယုတ္တိပရိဒီပနာ)၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ (ယုတ္တိပရိဒီပနာ)၊ သည်။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ ဝိနယေ၊ ၌။ ယုတ္တိ(ပရိဒီပနာ)၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ သမ္ဗန္ဓော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ယုတ္တိ၌ ပဋိဒီပနာပုဒ်ကောသတည်း ထိုကြောင့် (၁၁၉၆) သာရတ္ထဒီပနီ၌ "ယထာ ဝုတ္တယုတ္တိယာ ပရိဒီပနေ"ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ ။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၊)၌။ "ယံ ပန ဝုတ္တံ အယံ ဟိ သဗ္ဗာသွိ ဝိနယေ ယုတ္တီတိ တံ တဗ္ဗဟုလေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူခြင်းသည် "တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရတိ" ဟူသော မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော် (ဝိ ၃၊၁) စကား၌။ "ယေန သမယေန၊ အကြင်အခါကြောင့်။ (ဝါ)၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိ၊ နေတော်မူ၏။ တေနသမယေန၊ ကြောင့်။ ဝါ။ ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏"။ ဤသို့ အနက်ဖြစ်သောကြောင့် "အယံ ဟိ သဗ္ဗာသွိ ဝိနယေ ယုတ္တိ" ဟူသောစကားသည် အလုံးစုံ ဝိနည်းငါးကျမ်းမှာ လာရှိသမျှသော "တေန သမယေန" ဟူသော စကားနှင့် ဆက်ဆံသော စကားဖြစ်ရကား သင့်မည်ဟု မထင်ပေ။

မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာအစ ပလ္လင်ချပ် ကုန်ခါနီး (ဝိဋ္ဌ၊၃။၂၃၃) မှာလည်း "ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အဘိလာပေါ၊ ဤတေန သမယေန-ဟူသောသဒ္ဒါကို။ အာရောပိတော၊ တင်အပ်၏။ ဣတိတသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဣမေ၊ ဤအရာ၌လည်း။ ယေနသမယေန၊ ကြောင့်။ (ဝါ) ဖြင့်။နိဒ္ဒိ၊ ၏။ တေန သမယေန၊ ကြောင့်။ (ဝါ) ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိတသ္မာ စ၊ ကြောင့် လည်းကောင်း ။ အာဒိတော၊ မှ။ စသည်ဖြင့် အနက်ယောဇနာသင့်၏။ "အထ ဝါ တတော ပဋ္ဌာယ တာဒတ္ထာဒဿနတော၊ ပစ္စာပိ တံ သမ္ဗန္ဓေန ယံ နိဒ္ဒေသ ဒဿနတော စ ဒ နိယမ နိဒ္ဒေသဝစနမေတန္တိ ဝုတ္တံ" ဟူသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃) စကားမှာ သာရတ္ထ ဒီပနီစကားကဲ့သို့ အဋ္ဌကထာလာ "အပရဘာဂေ အတ္ထတော သိဒ္ဓေန" စသောစကားနှင့် ညီညွတ်၏။

"အထ ဝါ ပုဗ္ဗဏှာဒီသု"စသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၃) စကားသည် အဋ္ဌကထာလာ အပရဘာဂေ-စသော စကားကို မငဲ့မကွက် အလွတ်ဆိုအပ်သော စကားတည်း။ ထိုစကားသည် ဤအဋ္ဌကထာ ပထမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်လာ (ဝိဋ္ဌ၊၁၊၂၀၃။) "ယောပနာတိ ယော၊ ယာဒိသော ဝါ... ဝုတ္တံ ဟောတိ" စကားနှင့် ညီသကဲ့သို့ ရှိလျှင်မူလည်း အပရဘာဂေ-စသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် မညီရကား မသင့်ပေ။ အထ ဝါ တေနာတိ ဝုတ္တော-စသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၃) စကားသည်လည်း အဋ္ဌကထာလာ အပရဘာဂေ-စသောစကားကို မငဲ့မကွက် အလွတ်ဆိုအပ်သော စကားသာတည်း။ ဤနည်း အလိုအားဖြင့် တေန သည် အနိယမ၊ သမယေန သည် နိယမ ဖြစ်ခဲ့၏။ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် တေနသမယေန - သည် အနိယမလည်း

ဖြစ်ရကား ထိုဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ စကားသည်လည်း သင့်မည်ဟု မထင်ပေ။ ဤ ဟည်ကား ဝဇီဗုဒ္ဓိဋီကာလာ စကား အထူးထူး အပြားပြား များလှသည် ဖြစ်၍ နောက်သားတို့ ပိုင်းခြားဝေ့ နေရာတကျ သိစေခြင်းငှါ မှတ်သားသော စကားတည်း။

(ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) တတြ (တသ္မိံ ဝိခါနပရိဒီပနေ)၊ ၌။ ယဒိဒံ ယံဣဒံ ဝိခါနံ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁၁၉၅)စကားနှင့် အညီ အနက်ပေးသတည်း။

(တစ်နည်းကား)– တတြ (တသ္မိံ ယထာ ဝုတ္တ ယုတ္တိယာပရိဒီပနေ)၊ ၌။ ယထာ ဝုတ္တယုတ္တိယာ ပရိဒီပနေ–ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁၁၉၆) စကားနှင့် အညီ အနက်ပေးသတည်း။

မုခ-သဒ္ဒါ မတ္တ-သဒ္ဒါ ဝိနိစ္ဆယ

ဣဒံဝက္ခမာနဝစနံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော စကားသည်။ မုခမတ္တနိဒဿနံ၊ အနည်းငယ်သောစကားကို ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ (ဝါ) အနည်းငယ်သော အကြောင်းကိုပြကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဝိခါနပရိဒီပနာ၊ သည်။ (တစ်နည်းကား) အယံ ယုတ္တိ ပရိဒီပနာ၊ သည်။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ ဝိနယေ၊ ၌။ ယုတ္တိပရိဒီပနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)

ဤမုခမတ္တ နိဒဿနံ–ဟူသောပုဒ်၌ မုခသဒ္ဒါသည် "မုချော ပါယေသု ဝဒနေ၊ အာဒိသ္မိံ မုခမီရိတံ"ဟု အဘိဓာန် အဒ္ဓါနေကတ္ထဝဂ်ဂါထာ (၉၁၃)၌ မိန့်အပ်သော မုချ၊ ဥပါယ၊ ဝဒန၊ အာဒိ....ဟုကုန်သော အနက်လေးပါးတို့တွင် ဤ အရာ၌ ဥပါယအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၁၉၆) ၌။ "ဥပါယမတ္တနိဒဿနန္တိအတ္ထော မုခံ ဒွါရံ ဥပါယောတိ ဟိ အတ္ထတော ဧကံ"ဟု မိန့်အပ်၏။

မတ္တသဒ္ဒါသည်ကား "သပ္ပေ ဝ ခါရဏာ မတ္တံ" အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ် ပါဒ (၁၀၇) ၌။ မိန့်အပ်သော သပ္ပ၊ အဝဓာရဏ ဤအနက်နှစ်ပါးတို့တွင် သပ္ပအနက်ဟောတည်း။

သပ္ပ-ပုဒ်ကို သု-အပ္ပဟု ပုဒ်ဖြတ်။ သု-သည် သုဋ္ဌု-အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ (၁၁၀၇-ဂါထာဖွင့်)၌ သုပ္ပေ သုဋ္ဌု အပ္ပေ၊ အပ္ပကာရေ တျတ္ထော"ဟု မိန့်အပ်၏။ အပ္ပ-သဒ္ဒါသည် အပ္ပေါ် သဂ္ဂါယ ဂစ္ဆန္တိ" ပြုဂ် (၃-၁၁၃၉)၌ အပ္ပ-သဒ္ဒါကဲ့သို့ သံကိုဋ္ဌ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် အဗျယဝဂ်(၁၁၄၈-ဂါထာ)၌ ဤသံကိုဋ္ဌ မှနံ အပ္ပေ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ထိုမတ္တသဒ္ဒါကို အဘိဓာန်ဋီကာ (၇၈၅-ဂါထာအဖွင့်)၌ "မာ..မာနေ ဆဂ္ဂါဒီဟိ ပေါ ရဿာဒိ"ဟု မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ဝင်းကျွဒိမောဂ္ဂလာန် (သုတ်-ဂ၁) ၌ "မာနံ မတ္တံ ပမာဏံ။ ပရိစ္ဆေဒေါ စ" ဟု မိန်အပ်သည်နှင့်အညီ ငင်း ပရိတ္တ-ပုဒ်ကို "ပရိတော အတ္တံ ခဏ္ဍိတံ ပရိတ္တံ" ဟု ဝိဂ္ဂဟ် ပြုသကဲ့သို့ ပရိတ္တံ သုခုမံ ခုဒ္ဒံ၊ ထောကမပ္ပံကိသံတနူ။ စုလ္လံမတ္တော, တ္တိယံ"ဟု အဘိဓာန် ဂိသေသျာ မိနဝဂ်(၇၀၄)၌ မတ္တာသဒ္ဒါသည် ပရိတ္တသဒ္ဒါနှင့် ပရိယာယ်တူလာရကား"ဿ မန္တ- တော မိ တပ္ပံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗန္တိ မတ္တံ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ အနည်းငယ် ဟူသော အနက်ကို ကောက်ယူအပ်၏။ ထိုအနည်းငယ်ဟော မတ္တသဒ္ဒါဖြင့် များစွာသော အကြောင်းကို နစ်စေသတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ အဋ္ဌကထာ(ဝိ-ဋ္ဌ ၁၊၇၉)၌ "တေနဟိ၊ ပ။ ပဋိနိဒ္ဒေသော ယုဇ္ဇတီတိ" ဟူသောစကားသည် အနည်းငယ် သော အကြောင်းကိုသာ ပြသော စကား ဖြစ်သတည်း၊ များစွာသော အကြောင်းကို ပြသော စကားမဟုတ်။

"တတြိဒံ မုခမတ္တ နိဒဿနံ" ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဝယ် တတြ-ဟူ သောပုဒ်၏ အနက်ကို တနည်း ပြဦးအံ့။ ဤအဋ္ဌကထာတွင် ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ (ဝိ၊ဋ္ဌ ၁၊ ၁၆၇)ဟူသော စကား၏ နောက်၌ လာရှိသော "တတြိဒံ" ဟူသော ပုဒ်ကို သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၄၅၉)၌ "တတြိဒံသမန္တပါသာဒိကာယ သမန္တပါသာဒိကတ္တသ္မိံန္တိဧတ္တ တတြာတိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ ဣဒန္တိ ဝက္ခမာန- ကာရဏာဝစနာပေက္ခံ တတြာယံယောဇနာ-ယံ ဝုတ္တံ" သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယာ"တိ၊ တတြ ယာ သာ သမန္တပါသာဒိကာတိ သံဝဏ္ဏနာ ဝုတ္တာ၊ တဿာ သမန္တပါသာဒိကာယ သံဝဏ္ဏနာယ သမန္တပါသာဒိကတ္တသ္မိံ သမန္တပါသာဒိက ဘာဝေ သဗ္ဗသော ပသာဒ ဇနကတ္တေ ဣဒံ ဟောတိ"ဟု ဖွင့်သောနည်းကို မှီ၍ "အယံ ဟိ သဗ္ဗသ္မိံ ဝိနယေ ယုတ္တီတိ"ဟူသော။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတြတသ္မိံ ဝစနေ၊ ၌။ ယာ ယုတ္တိ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တဿာ ယုတ္တိယာ၊ ၏။ ဣဒံ ဝက္ခမာန ဝစနံ၊ သည်။ မုခမတ္တနိဒဿနံ၊ အနည်းငယ်သော အကြောင်းကို ပြကြောင်း ဖြစ်သော စကားတည်း" ဟူ၍လည်း အနက်ပေးသင့်သေး၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေန (ယသ္မာ)ကြောင့်။ သုဒိန္နော၊ သည်။ မေထုနဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိသေဝိ၊ ပြီ။ တေန ဟိ(တသ္မာ ဧဝ)၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဘိက္ခူနံ တို့အား။ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ ပညာပေဿာမိ[ပညပေဿာမိ(က)]၊ အံ့။ ယသ္မာ၊

ကြောင့်။ ပဋိသေဝိ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပညာပေယျာမိ၊ အံ့။ ဣတိ(အယံ အပ္ပဋ္ဌာ)၊သည်။ ဝုတ္တံ(ဝုတ္တော)၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ (သိက္ခာပဒ ပညာ နတော၊)မှ။ တာဝ' စွာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတ္ထဝေဘ၊ သာမတ္တိယ အနက် အားဖြင့်။ သိဒ္ဓေန(သိဒ္ဓတ္တာ)၊ ကြောင့်။ ယေနာတိ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိနိဒ္ဒေသော(ဝိတ္ထာရနိဒ္ဒေသော)၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။

ယေန သမယေန၊ ကြောင့်။ (ဝါ)ဖြင့်။ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော၊ အိုးထိန်းသည်၏ သားဖြစ်သော။ ဓနိယော၊ ဓနိယ-မထေရ်သည်။ ရညော၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ဒါရူနိ၊ သစ်တို့ကို။ အဒိန္နံ၊ အရှင်သည် ကိုယ် နှုတ်တို့ဖြင့် မပေးအပ်သည်ကို။ အာဒိယိ၊ ခိုးယူပြီ။ တေန သမယေန၊ ကြောင့်။(ဝါ)ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စာ၊ နေတော် မူသည်မှ နောက်၌။ အတ္ထတော၊ သာမတ္ထိယ အနက်အားဖြင့်။ သိဒ္ဓေန (သိဒ္ဓတ္တာ)ကြောင့်။ ယေနာတိ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိနိဒ္ဒေသော (ဝိတ္ထာရနိဒ္ဒေသော)၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ(ဣဒံ ဝစနံ)သည်။ မုခမတ္တနိဒဿနံ၊ တည်း။

သမယသဒ္ဒါ အဖွင့်

[ပါကျအမျိုးအစား] သမယေနာတိ ဧတ္ထပန- စသောစကားသည် တေန သဒ္ဒါ၏ အနက်အဖွင့်ကို ပြပြီးသည်မှ တစ်ပါးသော သမယသဒ္ဒါ၏ အနက် အဖွင့်ကို ပြသောကြောင့် "ပက္ခန္တရဝါကျ" ဖြစ်သတည်း။

ပန၊ တေန-သဒ္ဒါ၏ အနက်အဖွင့်မှတပါး သမယသဒ္ဒါ၏ အနက်အဖွင့်ကို ဆို ဦးအံ့။ သမယေနာတိ ဧတ္ထ(ဧတသ္မိံ ဝစနေ)၊ ၌။ သမဝါယိဝိဝ္ဗော၊ သော။ သမယသဒ္ဒေါ၊ သည်။ (နေ တိက ရေကာဝစနသာ၊ ၏၊ ဟေတုကရဏတ္တေသု၊ တို့၌။ ဒိဿနတော၊ ထင်သည်မှ)။ တာဝ (ပဌမံ) ရှေးဦးစွာ။

တထာ ဟိ-စသောစကားသည် ဝိတ္ထာရစကားတည်း။ "တထာ (တံဝစနံ) ဟိ (ဝိတ္ထာရမေ)" ဟု အနက်ယောဇနာလေ။ (တစ်နည်းကား) ဒဠှီကရဏ စကားတည်း။ "တထာ (တံ ဝစနံ) ဟိ (ဒဠှံ)"ဟု အနက်ယောဇနာလေ။ (တစ်နည်းကား) ဉာပက စကားတည်း။ "တထာ ဟိ (တတော ဧဝ)"ဟု အနက်ယောဇနာ ၍ "သမဝါယော အတ္ထော ယသ္မာ ဟောတိ၊ တသ္မာ စ ။၄။ ပဋိဝေဓော အတ္ထော ယသ္မာ ဟောတိ၊ တသ္မာ စ သမဝါယေ စ ။ပ။ ပဋိဝေဓေ စ ဒိဿတီတိ မယာ ဉာယတိ"ဟု အနက်ယောဇနာလေ။

[ကျမ်းတက်] အတ္တဒ္ဒါရကို ပြီး၍ အတ္တာဓိပ္ပေတကို ပြင်းငှာ ဣမ ပနဿ-စသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ ပန၊ အတ္တဒ္ဒါရမှ တစ်ပါး အတ္တာဓိပ္ပေတကို ပြဦးအံ့- ဟု အနက်ပေး။

[ကျမ်းတက်] ထိုစကား၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြခြင်းငှာ တသ္မာ-စသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

[ကျမ်းတက်] ဝစ်နည်းကား တေနသမယေန-ဟူသော စကား၌ သဗ္ဗန္ဓကို ဆရာပြ၍ မှတ်ရပေပြီ။ အတ္တကိုကား မမှတ်ရပါသေး အဘယ်သို့သော အတ္တကို မှတ်အပ်ပါအံ့နည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သမယေနာတိ ဧတ္ထ ပန-အစရှိသောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

ပန၊ သမ္ဗန္ဓ ဟူသော အနက်အဖို့မှ တစ်ပါး အတ္တ ဟူသော အနက်အဖို့ တစ်ပါးကိုဆိုဦးအံ့-ဟု အနက်ပေး။ [ယေန ကာလေ ။ပ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော စကားကို လိုရင်းကောက်]။

[ကျမ်းတက်] အဘယ့်ကြောင့် ဤအနက်ကို သိအပ်သနည်း သမယ-သဒ္ဒါသည် သမဝါယအနက်၌လည်းကောင်း ။ပ။ ပဋိဝေဓအနက်၌လည်းကောင်း ထင်ပါသည် မဟုတ်ပါလော။ စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် "သမယေနာတိ ဧတ္ထ သမယသဒ္ဒေါ ။ပ။ ဒိဿတိ။ ဣဓပနဿ ကာလော အတ္တော။ တသ္မာ" ဟူသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

တထာ ဟိ စသည်ကား ရှေးနည်းအတိုင်းပင် "ကိဉ္စာပိ ဒိဿတိ ပန တထာပိ ဣမ ဣမဿ သမယေနာတိ ဝစနေ ဥမဘိန်ဝိဥ္ဈ သမယသဒ္ဒဿ ယသ္မာ ကာလော အတ္တော ဟောတိ တသ္မာ ယေန ကာလေန ဟေတုဘူတေန ကရဏဘူတေန စ အ ယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဝိနယ ပညတ္တိယာစနဟေတုဘူတော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ၊ တေန ကာလေန ပေ တုဘူတေန ကရဏဘူတေန စာတိ ဧဝံ ဧတ္ထ တေသ္မိံ သမယေနာတိ ဝစနေ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗောယောဇနာ"

"သမဒယာ ပိ ခေါ တေ ဘဒ္ဒါလိ" စသော စကားသည် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် ဘိက္ခုဝဂ်၊ ပဌမသုတ်(မ၊၂၊၁၀၂)ဖြစ်သော ဘဒ္ဒါလိသုတ်၌လာရှိသော ဘဒ္ဒါလိမထေရ်အား ဘုရားရှင် အပြစ်တင်သော စကားဖြစ်သတည်း။

ခေါ၊ စင်စစ်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဒ္ဒါလိနာမ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္ထု၊ ငါ ဘုရား၏။ သာသနေ၊ ၌။ သိက္ခာယ၊ ကို။ အပရိပူရကာရီ၊ ပြည့်ခြင်းကို ပြုလေ့ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါပိ၊ လည်း။ မံ၊ ကို။ ဇာနိဿတိ၊ သိတော်မူလိမ့်

သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဒ္ဒါလိ၊ လိ။ ခေါ်၊ စင်စစ်၊ တေ တယာ၊ သင်သည်။ သမယောပိ၊ ဘုရားရှင်သိတော်မူခြင်းတည်းဟူသော သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ဖြည့်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း။ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိအပ်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

"သမယောတိ သိက္ခာပဒပူရဏဿ ဟေတု" သာရတ္ထ ဒီပနီ (၁၊၁၉၆) ဤစကားကို "သိက္ခာယ အပရိပူရကာရီ ဘာဝေါယေ၀ ကောာ ဟေတု" ပူရကာရီ ဘာဝေါယေ၀ ကောာ ဟေတု ဟူသော မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ (မ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၁၁) စကားကိုရှု၍ ဋီကာ ဆရာမိန့်သတည်း။ ။"သမယောတိ သိက္ခာပဒါဝိလင်္ဃနဿ ဟေတု" ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၁၊၃၉)၊ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ဖြည့်ခြင်းနှင့် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို မနှိမ်နင်းခြင်းသည် ဝေ ဟာရသာ ခြားသည်၊ အဓိပ္ပာယ်မခြား [သိက္ခာပဒ အဝိလင်္ဃနဿ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်။] "ဘဒ္ဒါလိသည် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ဖြည့်လေ့မရှိ"ဟု ဘုရားရှင်သိတော်မူလိမ့်မည်ကို စိုးရိမ်သည်နှင့် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ဘဒ္ဒါလိ မထေရ် ဖြည့်သင့်ရာလျက်နှင့် မဖြည့်လေသည် ဖြစ်၍ "ဘဒ္ဒါလိသည် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ဖြည့်လေ့မရှိ" ဟု ဘုရားရှင်သိတော် မူခြင်းသည် ဘဒ္ဒါလိမထေရ်၏ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ဖြည့်ခြင်း၏ အကြောင်း သမယ ဖြစ်လေသတည်း။

ပရိမုခပုဒ်ဝိဂ္ဂဟ

တွေ့ တေသို့ တေနသမယေနာ တိဝစနေ၌။ ဝိတဏ္ဍ ဝါဒီ၊ပညာရှိတို့၏ စိတ် နှစ်လုံးကို တိုးကျင့်တတ်သော အယူဝါဒရှိသော။ဓောဒကော၊သည်။ပရိမုခေနေ၊ မျက်ကွယ်အားဖြင့်။ (ဝါ)အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ ခံတွင်းမှ တစ်းပါးသော မိမိ၏ ခံပင့်ဖြင့်။ အဘာ၊ စောဒနာသောအားဖြင့်ဆို၏။ ဤအနက်ကို "ပရိမုခေန စောဒနံ သမုဋ္ဌာပေတိ"ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၁၉၉)စကားကို ထောက်၍ ပေးသတည်း။

ပရိမုခေနပုဒ်၏ အနက် နှစ်ချက်တွင် ပဌမအနက်ကို သာရတ္ထဒီပနီလာ ပရိမုခေန–ပုဒ်၌ မုခ–သဒ္ဒါကို မျက်နှာဟောကြံပြီးလျှင် "အပ္ပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာ တီတေ–သုတ၌ အပ္ပစ္စက္ခေ ဝတ္တုနာ ဣန္ဒြိယာ ဝိသယဘူတေ အတီတေ ကာလေ"ဟု အာချာတ်ရူပသိဒ္ဓိ (နှာ-၂၇)လာသော စကားဖြင့် "အက္ခတော ပရော ပရောက္ခံ" ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်ကို ပြည်ကို မှီးသဖြင့် "မုခတော ပရော ပရိမုခံ" ဟု ဝစနတ္ထပြုရသည်နှင့် ပေးသတည်း။

ဒုတိယအနက်ကို မုခ ကား မုခ–သဒ္ဒါကိုခံတွင်းဟောကြံပြီးလျှင် "ပရဿ မုခံ ပရိမုခံ"ဟုဝစနတ္ထပြု၍ ပေးသတည်း။

ဤနည်း နှစ်ပါးတို့တွင် ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ မျက်မှောက် အတိတ်ကာလ၌ စောဒနာစကားရှိသည်ဟု မှတ်၏။ နောက်နည်း အလိုအားဖြင့် စောဒက ဆရာသည် အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ မျက်မှောက်ထင်ထင် မိမိ၏ ခံတွင်းဖြင့် စောဒနာသည်ဟုမှတ်။

တ္ထောဟနှင့် တတ္ထသိယာ စောဒနာအထူး

ထို့ကြောင့် တောင်တွင်း နိယံ ကျမ်း၌ "ပုဒ်တ္ထောဟ၊ ရှိလက၊ စောဒက စကား"ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုနိယံ၌ တ္ထောဟ ရှိမူ စောဒကဆရာသည် ကိုယ်တိုင် စောဒနာသော စကားဖြစ်သတည်း။ တတ္ထသိယာရှိရာမှာကဲ့သို့ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ ပရိကပ္ပစောဒနာ စကားမဟုတ်ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ "နင်္ဂေရှုပုစိမန္ဒမူလေ"ဟူသော ပုဒ်အဖွင့် (၁၂၄၆)၌ "သိယာတိ ကဿစိ ဝေ ပရိဝိတက္ကော သိယာ"ဟု မိန့်အပ်လတ်။ ထို့ကြောင့် နိယံကျမ်း၌ "တတ္ထသိယာ ပုဒ်ပါ၍လာ စောဒနာ စကား"ဟု မိန့်အပ်၏။ တတ္ထသိယာရှိမူ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ ပရိကပ္ပစောဒနာစကား ဖြစ်သတည်း။

တ္ထောဟဟု ရှိရာမှာကဲ့သို့ စောဒကဆရာကိုယ်တိုင် စောဒနာသော စကား မဟုတ် ဟူလိုသတည်း။

အစ္စန္တသံယောဂ-အနက်ဖြစ်ပုံ

အတ္ထသမ္ဘဝေါ၊ သည်။ ကထံ၊ ဟောတိ၊ နည်း။ အသိမ္ဘဝိနယော၊ တို့၌။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ အဓိကဓောတ္တဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဘာဝလက္ခဏတ္ထ ဟောတ္ထကရဏတ္ထာနံ၊ တို့၏။ သမ္ဘဝတော၊ မှ။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ အစ္စန္တ သံယောဂတ္ထော၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ။ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ သမယံ၊ အကြင်အခါပတ်လုံး၊ ဘဂဝါ၊သည်။ ဗြဟ္မဇာလာဒီနိ၊ ကုန်သော။ သုတ္တန္တာနိ၊ တို့ကို။ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံသမယံ၊ လုံး။ အစ္စန္တမေဝ၊ မပြတ်သာလျှင်။ ကရုဏာဝိဟာရေန၊ ဖြင့်။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဟာသိ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အစ္စန္တသံယောဂတ္ထော၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ တသ္မာ အစ္စန္တသံယောဂတ္ထဿ သမ္ဘဝတော၊ ကြောင့်။ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ၊ ထိုအစ္စန္တ သံယောဂအနက်ကို ထွန်းပြခြင်းအကျိုးငှာ။ တတ္ထတသ္မိံသုတ္တန္တေ၊ ၌။ ဥပယောဂနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ သင်္ဂီတိကာရကေဟိ၊ တို့သည်။ ကတော၊ ၏။ [တသ္မာ စသောစကားသည် လဒ္ဓဂုဏ်ပြစကားတည်း]

အဓိကရဏ-အနက်ဖြစ်ပုံ

ကာလတ္ထော စ၊ ကာလအနက်လည်းဖြစ်သော။ သမူဟတ္ထော စ၊ သမူဟ အနက်လည်းဖြစ်သော။ သမယော၊ အခါသည်(ဝါ)ဖြစ်ဆဲသော တရားတို့၏

အပေါင်းသည်။ တတ္တကာသ္မိံ အဘိဓမ္မေ၊ ဌ။ ဝုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာဒီနံ ဓမ္မာနံ၊ ဖဿအစရှိကုန်သော အစိတ်, အပေါင်းတရားတို့၏။ (ကာလသမယကို ရှည်သာတည်း။) (ဝါ)ဖဿအစရှိကုန်သောအစိတ်,အစိတ်တရားတို့၏။အဓိကရဏံ၊ သည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ စ, ဟိ ယသ္မာ လက္ခိယတိ၊ တသ္မာ စ, အဘိဓမ္မေ။ပ။သမ္ဘဝတိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ ။ပ။ ကတော။

တေန သမယေန ဟေတုဘူတေန-ကို သိက္ခာပဒပညတ္တိ ဟေတုဗ္ဗ အပေက္ခမာနော ဝိဟာသိ၌စပ်။ တေနသမယေန ကရဏဘူတေန-ကို သိက္ခာပဒါနိ ပညာပယန္တော ဝိဟာသိ၌စပ်။ ပစ္စာသတ္တိနည်းအားဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၀၁)၌ “ဝိတိက္ကမံပန” အစရှိသော စကားနှစ်ဝါကျကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဟိတ်နှင့် ကရိုဏ်း ဖြစ်ပုံ

ဘုရားမြတ်စွာသည် အကြင်အခါ၌ ထို ထိုသိက္ခာပုဒ်တော်တို့ကို ပညတ်တော်မူသည်မှ ရှေးဦးစွာ သာလျင် ထိုထိုရဟန်းဘို့၏ ထိုထိုအရပ်၌ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်တော်တို့ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော လွန်ကျူးခြင်းကို ငဲ့၍ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ၌ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မမူရသေးသည်နှင့် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူသည်မှ ရှေးအဖို့၌ မပြီးသေးသည်နှင့် ထင်ရှားမရှိသေးသော ထိုထိုသို့သောသိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုထိုသို့သော လွန်ကျူးခြင်းကို ငဲ့တော်မူ၍ သီတင်းသုံးနေတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ ထိုထိုသို့သော လွန်ကျူးခြင်း။ ထင်ရှားမရှိသေး ထိထိုသို့သော လွန်ကျူးခြင်းသည် နေခြင်းကြိယာနှင့်တကွဖြစ်ရကား ကရိုဏ်းမဖြစ် ဟိတ်သာ ဖြစ်သတည်း၊ အန္နေနဂသဘိဟူသောပြယုဂ်၌ ထမင်းကြောင့်နေသည်။ နေခြင်း ကြောင့် ထမင်းကို့သည်။ ဤသို့ အကြောင်းအကျိုး ပြန်လှန်၍ရသောကြောင့် ထမင်း၏ဟိတ်အဖြစ်သည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် လွန်ကျူးခြင်းကိုငဲ့၍ သီတင်း သုံး နေတော်မူသည် သီတင်းသုံးနေတော်မူသောကြောင့် လွန်ကျူးခြင်းကို ရတော်မူသည်၊ လွန်ကျူးခြင်းသည် ကာလနှင့် မကင်းရကား လွန်ကျူးရာ ကာလကိုလည်းငဲ့၍ သီတင်းသုံးနေတော်မူသည် မည်၏။ ထို့ကြောင့် လွန်ကျူး ရာ က လ၏လည်း ဟိတ်၏အဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ရာ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ ဤသို့ အကြောင်း, အကျိုး လှည့်၍ရသောကြောင့် တေနသမယေန-အရ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူရာ အခါသမယသည် ဟိတ်ဖြစ်သတည်း။

ကြောင်း ကျိုး နှစ်ပါး၊ လည့်ခါရငြား၊ ဟိတ်မှတ်သား။

သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူသောအခါ၌ကား သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူသည်မှ ရှေးအဖို့၌ ပြီးပြီးသည်နှင့် ထင်ရှားရှိ၍ ထိုထိုသို့သော လွန်ကျူးခြင်းသည် နေခြင်းကြိယာနှင့်တကွဖြစ်ရကား ဟိတ်မဖြစ်၊ ကရိယာသာ ဖြစ်သတည်း။ ကရိုဏ်းမှာ အကြောင်းအကျိုး လှည့်၍ မရ။

ကြောင်းကျိုးနှစ်ပါး၊ လှည့်မရငြား၊ ကရဏ မှတ်သား။

အကြောင်း, အကျိုး လှည့်၍ရက ဟိတ်ဖြစ်သည်ကို "တံ တံ ဝီတိက္ကမံ အပေက္ခိတွာ တဒတ္ထံ ဝသတိ သိဒ္ဓေါ ဝတ္ထု ဝီတိက္ကမယာ ဟေတုဘာဝေါ အနေ့နဝသတိ အန္တ္ထံ အပေက္ခိတွာ တဒတ္ထာယ ဝသတီတိ အာဒီသုဝိယ"ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၀၁) စကားကိုလည်းကောင်း, "ယဒတ္ထာစ ကိရိယာ သော ဟေတု၊ ယထာ အနေ့နဝသတီတိ"ဟူသော နေတ္တိအဋ္ဌကထာ ဒေသနာဟာရ ဝိဘင်းအဖွင့် (နေတ္တိ၊ဋ္ဌ၊၅၉၊၆၀)ကို လည်းကောင်း သာကေပြု၍ သိအပ်၏။ ကြောင်း,ကျိုး နှစ်ပါးလှည့်မရက ကရိုဏ်းဖြစ်သည်ကို "အက္ခရေဟီတိ အာဒီသု ကရဏသာဓနေ ကရဏဝစနံ နဟေတုမှိ။ အက္ခရာဒီနိ ဟိ ဥဂ္ဂဟိတ္ထနာဒိ အတ္ထာနို၊ န ဥဂ္ဂဟိတ္ထနာဒိ အက္ခရာဒိအတ္ထံ" ဟူသော နေတ္တိ အဋ္ဌကထာ ဒေသနာဟာရအဖွင့် (နေတ္တိ ဋ္ဌ-၅၉)ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

[တစ်နည်းကား] ကြိယာနှင့်တကွဖြစ်၍ အခြားမရှိသဖြင့် ကြိယာပြီးခြင်း အကြောင်းဖြစ်က ကရိုဏ်းတည်း။ ကြိယာပြီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်လေငြားလည်း ကြိယာနှင့်တကွ မဖြစ်၍ အခြားရှိက ဟိတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် "ကမ္မာဒီနံ ဟိ ကြိယာ နိပ္ဖတ္တိနိယမုပကာရဘာဝေပိ၊ ပရသု အာဒိနော အဗျဝဓာနေန ကြိယာ နိပ္ဖတ္တိ ဟေတုတာတိ ကရဏတ္တံ။ နေ တရေ သန္တိ-ဟု သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဒီကာ (၇၀-ဂါထာအဖွင့်)၌ မိန့်အပ်၏။

"ကြိယာနိပ္ဖတ္တိဟေတုတာ၊ ကြောင့်။ တံ ကမ္မာဒီနံပိ ကြိယာနိပ္ဖတ္တိယံ ဥပကာရကတ္တာကရဏံ သိယာတိ စောဒနာဝစနံ၊ သည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်"ဟု အနက်ပေး။ ဤ၌လည်း အကြောင်း အကျိုး လှည့်၍ မရရုံသာ မဟုတ်။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၀၁)၌ "ပုဗ္ဗသိဒ္ဓေန ဝီတိက္ကမေန"ဟု မိန့်အပ်သည်နှင့် ရှေး၌ ပြီးပြီဖြစ်သောကြောင့် ထင်ရှားရှိရကား နေခြင်းကြိယာနှင့်တကွဖြစ်၍ အခြားမရှိသဖြင့် ကြိယာပြီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ရကားကရိုဏ်းဖြစ်သတည်း။

ဝေရဉ္စာပုဒ်အဖွင့် ဋီကာဝါဒရှင်းချက်

ဝေရဉ္စာတိ အညတရဿ နဂရဿေတံ အဓိဝစနံ-ဟူသော စကားဖြင့် ဝေရဉ္စာ-ဟူသော အမည်သည် တစ်ပါးသော မြို့၏ ရုဠ္ဟီ အမည် ဖြစ်သတည်း။

အနွတ္တ အမည်မဟုတ်ဟု ပြတော်မူသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ လာသော ကေစိဝါဒ လေးပါးတို့တွင် ပဌမဝါဒကို ကေနပါတ် ဒပဏ္ဏကဝဂ် တတိယ သေရိဝဇာတ် အဖွင့် အဋ္ဌကထာစကားဌ် သေရိဝနိုင်ငံ အရိဋ္ဌပုရမြို့၌ ဘုရားအလောင်းတော်နှင့် ဒေဝဒတ်အလောင်း ရန်ဖြစ်သည်ဟု လာရှိသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဆိုသတည်း။ ဒုတိယဝါဒကို ဝတ္ထုမဖက်, သက်သက်သဒ္ဒါ ပဝတ္တိနိမိတ်ကို ငဲ့၍ ဆိုသတည်း။ တတိယဝါဒကိုလည်း ထိုအတူ ဆိုသတည်း။ ထိုဝါဒသုံးပါးကို ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်၊ အဋ္ဌကထာဝါဒကိုသာ နှစ်သက်တော်မူ၍ "ကိံ ဣမိနာ" စသောစကားကို ဆိုသတည်း။

သာရတ္ထဒီပနီ၌ အဝိသေသေနအဖွင့် နှစ်နည်းတွင် ပဌမနည်းကို အ-အက္ခရာ၏ ဝိရဟ-အနက်ကိုရည်၍ မိန့်သတည်း။ ဒုတိယနည်းကိုကား အ-အက္ခရာ၏ ပဋိသေဓ-အနက်ကိုရည်၍ မိန့်သတည်း။

ဝိဟရတီတိ ဧတံ ဝစနံ ကိဉ္စာပိ ပါတိမောက္ခသံဝရ သံဝုတော ဝိဟရတီတိ အာဒီသု ဣရိယာ ဌာနေသု အဝိသေသေန ။ပ။ အညတရ ဝိဟာရသမင်္ဂိပရိ- ဒီပနံ ဟောတိ၊ ပန တထာပိ ဣဓ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဌာနဂမနနိသဇ္ဇာသယနပ္ပဘေ- ဒေသု ဣရိယာပထေသု ယသ္မာ အညတရ ဣရိယာပထသမာယောဂပရိဒီပနံ ဟောတိ၊ တေန တသ္မာ။ပ။ ဝိဟရတီတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သော ဟိ စသောစကားသည် ဣဓ ပန-စသောဟိတ်၏ ဟိတ်ကူ စကား ဖြစ်သတည်း။ ဝိစ္ဆိန္ဒတိ-ဖြင့် ဝိ-ဟူသော ဥပသာရ ပုဒ်၏ ဝိဝိဓ, ဣတိသဿ စသော တစ်ဆယ့်ကိုးပါးသော အနက်တို့တွင် (အဘိဓာန ၁၁၇၁-၂-ဂါထာ) ဝိယောဂ-အနက်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ဤအရာ၌ ဝိယောဂ-ဟူသည် တစ်ပါး သော ဣရိယာပုထ်ကို တစ်ပါးသော ဣရိယာပုထ်နှင့် မယှဉ်စေခြင်းတည်း။ မယှဉ်စေခြင်းဟူသည် တစ်ပါးသော ဣရိယာပုထ်ကို တစ်ပါးသော ဣရိယာပုထ် ဖြင့် ဖြတ်ခြင်းတည်း။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟရတိ၊ ဆောင်၏။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဟရတီတိ၊ ၍။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ကြောင့်။ ဝုစ္စတိ၊၏။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ ဝိဟရတိစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

မူလ မူလေ ကိဉ္စာပိ ဒိဿတိ။ပ။ သမီပေ ကိဉ္စာပိ ဒိဿတိ၊ ပနတထာပိ၊ ဣဓ ဣမသ္မိံ မူလန္တိပဒေ ဟိ ယသ္မာ သမီပေ အဓိပ္ပေတော၊ တသ္မာ မူလန္တိ သမီပန္တိ အတ္ထော သမ္ဘဝတိ၊ တသ္မာ မူလန္တိ သမီပန္တိ အတ္ထသမ္ဘဝတော နဠေရု ယက္ခေန ။ပ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ၊ ယောဇနာ။

[တနည်းကား] အယံဟိ-စသောစကားသည် ရှေးစကား၏ ဒဠှီကရဏစကား၊ ဣမဝန-စသော နောက်စကား၏ အာဘောဂ စကားတည်း၊ ဤသို့သဘော ရှိသောစကားကို ကာကောလော ကနနည်း, မဇ္ဈေဒီပက နည်းပဟု၍ ဆရာမြတ်တို့ မိန့်အပ်သတည်း။ လယ်၏အလယ်၌ ဆောက်လုပ်အပ်သော လင့်၌နေ၍ အရပ်ရှစ်မျက်နှာလယ်မှာကျသောသော စာကို တားမြစ်သော တောင်သူကြီး"လင့်စီးသောနည်း"ဟူ၍လည်း ဆရာမြတ်တို့ မိန့်အပ်သတည်း။ သမပေ နာတိတ္တေ ပန-စသည်မှာကဲ့သို့ ဤမှာရေးသင့်၏၊ ဤမှာကဲ့သို့ ရှေ့မှာလည်းရေးသင့်၏၊ နည်းပြမှတ်ရာ။ ။တသ္မာ နင္ခေရှယကွေန စသော စကားသည် လဒ္ဓဂုဏ် စကားတည်း။ သော ကိရ ။ပ။ ဝိဟာသိ စကားသည် ဒုတိယတသ္မာ၏ဟိတ်ကူတည်း။

ပဋိန္တိတိ ပတန္တိ-ဟု သာရတ္ထဒီပနီ၌ မိန့်သည်ကား ကာရိကို ဖော်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဒန္တဇပထမက္ခရာ တ-နှင့်ပတန္တိရှိမှ သင့်သတည်း။

အထ(တသ္မိံ သမယေ)ထိုသို့ဖြစ်ပြီးသော အခါ၌။ (ဝါ) ထိုသို့ဖြစ်ပြီးသည်နှင့် အခြားမရှိသောအခါ၌။

ဤအနက်ကို"အထာတိ တသ္မိံ သမယေတိ ဝေမတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော"ဟု ဥဒါန်း အဋ္ဌကထာ, ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ အဖွင့်တေရသကဏ် ဋီကာ (သာရတ္ထ ၃၊၁၃၃)လာ စကားကိုလည်းကောင်း, အဋ္ဌသာလိနီ လောကုတ္တရ ဝိပါက ကထာလာ "အထဿ"ကို "အထတဒါ အဿပုဂ္ဂလဿ"ဟု ဖွင့်သော အဋ္ဌသာလိနီ ဂဏ္ဌိစကားကိုလည်းကောင်း အမှီပြု၍ ပေးသတည်း။ ဤအနက် ပေးသော အလုံအားဖြင့် အထ-သဒ္ဒါသည် အာချာတ်ကူမဲ့၌ "အဓိကာရေ မင်္ဂလေစေဝ နိပ္ဖန္နေစာဝဓာရဏေ။ အနန္တရေစာပဒါနေ၊ အထသဒ္ဒေါ ပဝတ္တတိ"ဟု မိန့်အပ်သည်နှင့် အညီလည်းကောင်း အဘိဓာန် အဗျယဝဂ် (၁၁၉၀-ဂါထာ)၌ "အထော ထာနန္တရာရမ္ဘ၊ ပဉ္စော ဥ-ဒပူရကော"ဟု မိန့်အပ် သည်နှင့် အညီလည်းကောင်း။ သဒ္ဒနီတ် စတုပဒဝိဘာဂ(နိတိသုတ္တ ၇၇၇)၌၊ အနန္တရိယေ၊ အထ နံ အာဟ-ဟု မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီလည်းကောင်း အနန္တရ အနက် ဟောသတည်း။

[တနည်းကား] အထပစ္ဆာ ဖြစ်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ဤအနက်ကို ကား"အထာတိ ဝါ ပစ္ဆာတိ တေသ္မိံ အတ္တေ နိပါတော၊ တသ္မာ အဘိသမ္ဗောဓိတော ပစ္ဆာတိ ဝေမတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော"ဟု ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ,(ဥဒါန-၄-၃၄။) ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ အဖွင့်တေရသကဏ် ဋီကာ (သာရတ္ထ-၃၊၁၃၃) လာစကားကို အမှီပြု၍ ပေးသတည်း။

အခြင်းခပ်သိမ်း တမာပင်ဖြစ်ပြီး မဟုတ်သော်လည်း တစိတ်အားဖြင့် ဖြစ်ပြီးသည်ကို ရည်၍ အဋ္ဌကထာ၌ အဟောသိဘု အတိတ်ကာလနှင့် မိန့်တော်မူသည်နှင့်အညီ အထကို ဤသို့ အနက် နှစ်ချက်ပေးသတည်း။

တေန ဝုတ္တံ စသည်ကား နေတ္တိအဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် နိဂုံးစကားတည်း။ ဆရာတို့ အယူအားဖြင့် လဒ္ဓဂုဏ်ပြ စကားတည်း။ တေန-ဖြင့် "ပုစိမန္ဒသာ သမိပေတိ ဝေမေတ္တ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော"ကို စပ်၍ "တေန၊ ထိုသို့ ပုစိမန္ဒသာ-သမိပေ ဟူသော အနက်ကို မှတ်သင့်မှတ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"ဟု အနက်ပေး။

နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ ဝိဟရာတောတ ဘာဝ ပဌမံ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ယဒိ ဝိဟရတိ၊ ဧဝံ သတိ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရ-ဏတော တာဝ ပဌမံ ဘဂဝါ တတ္ထ တသ္မိံ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ အထ ဝိဟရ-ရတိ၊ ဧဝံသတိ ဝေရဉ္ဇာယန္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ သမိပတ္တေ ဘုမ္မဝစနန္တိ မယံ ဟေဋ္ဌာ ယသ္မာ အဝေါစုမှ နနု။ တသ္မာ တော် ဧဝံ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တသ္မာ စသောစကားသည် လဒ္ဓဂုဏ်ပြ စကားတည်း။ တသ္မာ အဒဋ္ဌဗ္ဗ-တော ဤတသ္မာကို တတ္ထဝိဟရန္တော ဝုစ္စတိ၌စပ်၊ ဝုစ္စတိ၏ကတ္တားကား ဥပါလိတ္ထေရေနတည်း။ "ဂေါစရဂါမနိဒဿနတ္ထံဟိ။ပ။ နဠေရုပုစိမန္ဒမူလဝစနံ" သည် တသ္မာ၏ ဟိတ်ကူတည်း။ တတ္ထ ဝေရဉ္ဇာကိတ္တနေန ။ပ။ အတ္ထ-ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဟူသော စကားသည်လည်း တသ္မာ၏ဟိတ်ကူကိုပင် တစ်နည်းပြသတည်း။

တတ္ထ ၌ ဝါ-ကျေစေ တထာ ပုရိမေန-ဟု ရေးသကဲ့သို့ နောက်နောက် မှာလည်း ရေးသင့်၏။ နောက်မှာ ပုရိမေန စ ဟု ရေးသလို ရှေးမှာလည်း ရေးသင့်၏၊ နည်းပြသတည်း။ ပုရိမေန စ ၌ စ-သည် အထ ဝါ အနက် ဟောသတည်း။ ထို စ-ကို နောက်ပုရိမေ ခြောက်ချက်သို့လိုက်၍ အနက်ပေး။

ဝိဝေကာဓိမုတ္တိံ၊ ကာယဝိဝေက စသော ဝိဝေကတို့၌ ညွတ်ခြင်းကို-

ကေပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော စကားသည် ကေအင်္ဂုတ္တိုရ်၏ ကေပုဂ္ဂလ ဝဂ် ပဌမသုတ်ဘည်း။ (အံ၊၁၊၂၁။)

ကေပုဂ္ဂလောတိ ကော ပုဂ္ဂလော၊ တ္တေ ကောတိ ဒုတိယာဒိ ပဋ္ဌိကွေ-ပတ္တော ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၇၃။)

ဧကောတိ ဂဏန ပရိစ္ဆေဒေါ၊ တတော ဧဝ ဒုတိယာဒိပဋိက္ခေပတော။ ပဓာနာသဟာယတ္ထောပိ ဧကသဒ္ဒေါ ဟောတီတိ တန္နိဝတ္တနတ္ထံ ဂဏန-ပရိစ္ဆေဒေါတိ အာဟ (အံ၊ဋ္ဌီ၊၁၊၁၂၀)။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဣဒံ ပန ဥဘယမ္ပိ ဝိပ္ပကတဝစနမေဝ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တော ဗဟုဇနဟိတတ္ထာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န အညေန ကာရဏေနာတိ ဧဝံ ပနေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော (အံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၇၆)။

ဥဘယမ္ပိဒံ ဝိပ္ပကတဝစနမေဝ ဥပ္ပါဒကိရိယာယ ဝတ္တမာနကာလိကတ္တာ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောတိ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ သမတ္ထော။ သတ္တိအတ္ထော **စာ'ယံ** မာနသဒ္ဒေါ။ ယာဝတာ ဟိ သာမတ္ထိယေန မဟာဗောဓိသတ္တာနံ စရိမဘဝေ ဥပ္ပတ္တိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ တပ္ပာကေန ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘူတေန ပရိပုဏ္ဏေန သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ (အံ၊ဋ္ဌီ၊၁၊၁၂၄)။

ဤအင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့်လည်းကောင်း ဋီကာနှစ်နည်းတွင် ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့်လည်းကောင်း ဤအဋ္ဌကထာလာ ပါဠိတော်၌ "ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ပွင့်တော်မူဆဲဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပွင့်တော်မူဆဲ"ဟု အနက်ပေး။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာနောက်နည်းအလိုအားဖြင့်ကား "ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ပွင့်တော်မူခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပွင့်တော်မူဆဲ"ဟု အနက်ပေး။

တစ်နည်းကား အဋ္ဌသာလိနီ နိဒါနကထာလာ "ဇာနံ ဇာနာတိ"စကားကို မူလဋီကာ(မူလဋီ၊၁၊၁၁)၌ "ယထာ ဝါ ကေစိ ဝိပရီတံ ဂဏှန္တော ဇာနန္တောပိ န ဇာနာတိ ပဿန္တောပိ န ပဿတိ၊ န ဧဝံ ဘဂဝါ။ ဘဂဝါ ပန ဇာနန္တော ဇာနာတိယေဝ ပဿန္တော ပဿတိယေဝ" ဟူသော မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ဒုတိယ သီဟနာဒဝဂ် အဋ္ဌမဖြစ်သော မဓုပိဏ္ဍိကသုတ်အဖွင့် (မ၊ဋ္ဌ၊၁၊၃၈၀) စကားကို အမှီပြု၍ ဇာနံ ဇာနာတီတိ ယထာ အညေ သဝိပလ္လာသာ ကာမရူပပရိညာဝါဒိနော ဇာနန္တာပိ ဝိပလ္လာသဝသေန ဇာနန္တိ၊ န ဧဝံ ဘဂဝါ။

ဘဂဝါ ပန ပဟီနဝိပလ္လာသတ္တာ ဇာနန္တော ဇာနာတိယေဝ၊ ဒိဋ္ဌိဒဿနဿ စ အဘာဝါ ပဿန္တော ပဿတိယေဝါတိ အတ္ထော"-ဟူ၍ ဖွင့်သည်ကိုရှု၍ "ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ပွင့်တော်မူဆဲဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပွင့်တော်မူ၏"-ဟု အနက်ပေး။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟု ပရိယာယ်နှစ်ချက် ဆင့်ရာကား ကေန်တကယ်ပွင့်တော်မူ၏ဟူသော အနက်ကို ယူအပ်၏။

တစ်နည်းကား အပိ စ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ နာမ အစရှိသဖြင့် ကေကအင်္ဂုတ္တိုရ်ကေပုဂ္ဂလဇင် ပဌမသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာစကား (အံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၇၆)လာ ရှိတိုင်း သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၁၊၂၈၈)၌ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ နာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ-အစရှိသဖြင့် မိန့်အပ်သော စကားကို သာဓက ပြု၍ "ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့သည် ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပွင့်တော်မူ၏"ဟု အနက်ပေး။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ–၌ မာန–ပစ္စည်းကို "မာနန္တာ ဝတ္တမာနာနာဂတေ"ဟု သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ (၂၇၁-ဂါထာ)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ အနာဂတ်၌ သက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–၌ တိ–ဝိဘတ်ကိုကား ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ သက်၊ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၌ "ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ နာမ၊ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့သည်မည်၏။ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ၊ ပွင့်တော်မူဆဲမည်၏။ဥပ္ပန္နော နာမ၊ ပွင့်တော်မူပြီးသည်မည်၏"ဟု အနက်ပေး။

တစ်နည်းကား ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ ပွင့်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပွင့်တော်မူ၏။ တစ်နည်းကား "ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏"။ ဟု အနက်ပေး။

ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ (ဒီ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၃၉၈) မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်အဖွင့်၌ "တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာတိ ယဒါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဟောတိ၊ တဒါ ဧတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော"–ဟု မိန့်အပ်၏၊ သုတ်မဟာဝါဋီကာ (ဒီ၊ဋီ၊၂၊၃၄၁) ၌ 'ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ယဒါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဟောတိ၊ တဒါ ဧတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ သာမညေန ဂဟိတာ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဘာဝေန ဝုတ္တာ၊ ဝိသယ-ဝိသိဋ္ဌာ စ ယက္ခိတဗ္ဗဘာဝေန။ န ဟိ သာမညဝိသေသဟိ နာနတ္တဝေါဟာ-ရော န ဟောတီတိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာတိ ဝါ အနိစ္ဆိတော ဥပ္ပါဒေါ ဟေတုဘာဝေန ဝုတ္တော၊ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ နိစ္ဆိတော ဖလဘာဝေန ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဟောတိ၊ ဧတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ"–ဟု ဖွင့်အပ်၏။

ပါဠိတော်၌ "ဗဟုဇနဟိတာယ"ကို အတ္တာယ, ဟိတာယ စကားနှစ်ရပ်ဖြင့် ဖွင့်တော်မူသည်။ ဗဟုဇနသုခါယကို သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံဖြင့် ဖွင့်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် တတိယဩပမ္မဝဂ် သတ္တမအရိယပရိယေသနသုတ် (ပါသရာသိ-သုတ်) (မ၊၁၊၂၂၅)၌လည်းကောင်း, မဟာဝါပါဠိတော် ဗြဟ္မယာစနကထာ(ဝိ၊၃၊၉)၌လည်းကောင်း "အထ ခေါ ဘဂဝါ ဗြဟ္မုနော စ အဇ္ဈေသနံ ဝိဒိတွာ သတ္တေသု စ ကာရုညတံ ပဋိစ္စ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေသိ"–ဟု ဟောတော်မူအပ်သတည်း။

လောကာနုကမ္ပာယကိုမူကား သုဝိညေယျ ဖြစ်သောကြောင့် နောက်ဝါကျ၌ ဖွင့်တော်မမူဘဲ ချန်ထားတော်မူသတည်း။

လောကာနုကမ္ပ-ဟူသည် မဟာကရုဏာတော်တည်း။ ထိုမဟာကရုဏာတော်သည် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသည်မှ သတ္တ သတ္တာဟကို လွန်၍ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ တောင်းပန်သည်မှ နောက် ကာလ၌ ဖြစ်သတည်း။

ဤဗဟုဇနဟိတာယ စသော သမ္ပဒါန်သည် တုမတ္ထသမ္ပဒါန်တည်း။ တုမတ္ထ-သမ္ပဒါန်မှာ အကြား၌ အကျိုးအမျိုး အခြားရှိသတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ ဘုရားဖြစ်တည့်ခြင်း လောကာနုကမ္ပ မဖြစ်တည့်သေး၊ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ ကေ-ပုဂ္ဂလဝဂ် ပဌမသုတ်အဖွင့်(အံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၇၇)၌ အရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏေ ပန ဥပ္ပဇ္ဇတိနာမ-ဟူ၍ လာရှိသည်နှင့်အညီရင်း ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ (ခုဒ္ဒကပါဌ၊ဋ္ဌ၊၁၊၄)၌ "သစ္စာဘိသမ္ဗောဓိမုပါဒါယ ပညတ္တိဘော သတ္တဝိသေသော ဗုဒ္ဓေါ" ဟူ၍ လာရှိသည်နှင့်အညီရင်း အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဘုရားဖြစ်သည်မှ နောက်၌ အရိယပရိယေသနသုတ် (ပါသရာသိသုတ်) မဟာဝါ-ပါဠိတော်ဗြဟ္မယာစနကထာ စသည်တို့၌ လာရှိသည့်အတိုင်း သဗ္ဗညုတဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် စသောအကျိုးများစွာ ဖြစ်သတည်း။

ထိုနောင်မှ လောကာနုကမ္ပ အကျိုးဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ တုမတ္ထသမ္ပဒါန်မှာ အကျိုးအများ အခြားရှိသတည်း။ တဒတ္ထသမ္ပဒါန်မှာမူကား ဤသို့ အကျိုး အခြားမရှိ။ ထိုစကားမှန်၏။ ဥဒနသ ပရိပူရိယာ ထေ့ံ နိက္ခိပတဗ္ဗံ" ဟူသော ပြယုဂ်၌ ထားခြင်းကြောင့် ဖြည့်ရခြင်းအကျိုးသာ ရှိသတည်း။ အကျိုးတစ်ပါး အခြားမရှိဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယသစ် စသည်ကို စီရင်တော်မူသော ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပါတို့ကို စာဝါနှင့် ရှင်သာမဏေ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပုဒ်စစ်သင်စဉ် အခါက မိန့်တော်မူဖူးပ်သတည်း။

အတ္ထယောဇနာ၊ ဂဟဋ္ဌာနုဂ္ဂဟ ကရုဏာ စသောအကျိုးကို ဝေရဉ္ဇာ-စသော သဒ္ဒါနှင့် ဒဿက, ဒဿေတဗ္ဗ၏ အဖြစ်ဖြင့် ယှဉ်ခြင်းကို ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ဂုဏမဟတ္တေနပိ၊ နိရုဗ္ဗုဒ အဖြစ် စသော ဂုဏ်အားဖြင့် ပူဇော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ [သဒ္ဒတ္ထတည်း] (ဝ်) နိရုဗ္ဗုဒအဖြစ် စသော ဂုဏ်အား ဖြင့် မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ [အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း] မဟတာ၊ ပူဇော် အပ်တော်မူသော။ [သဒ္ဒတ္ထတည်း] (ဝါ) မြတ်တော်မူသော။ [အဓိပ္ပါယတ္ထ-တည်း]ဟု အနက်ပေး။ ထိုကြောင့် မူလပဏ္ဏာသဋီကာ မူလပရိယာယဝဂ် အဋ္ဌမဖြစ်သော သံလေခသုတ် အဖွင့်(မ-ဋီ-၁၊၂၈၃)၌ စုန္ဒော်တိ တဿ မဟာ-ထေရဿ နာမံ၊ ပူဇာဝစနေန ပန မဟာစုန္ဒောတိ ဝုစ္စတိ၊ ယထာ မဟာ

မောဂ္ဂလ္လာနော-တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်း ပဏ္ဍမအဖွင့် (၁၊၁၁)၌လည်း "ပုဇာဝစနော ဟောတ္တ မဟန္တသဒ္ဒေါ၊ ယထာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနောတိ၊ မဟိယတေ ပူဇိယတေတိဟိ မဟန္တောတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန်ဝိသေသျာဓိနဝဂ် (၇၅၀-ဂါထာ)၌လည်း "အပစာယိတော မဟိတော၊ ပူဇိတာရဟိတောစ္စိတော။ မာနိတော စာပစိတော စ"ဟု မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန်ဋီကာ (၇၅၀-ဂါထာဖွင့်) ၌လည်း "တိပါဒံ ပူဇိတေ။ ဓာယ ပုဇာနိသာမနေသု၊ မဟ ပူဇာယံ"ဟု မိန့်အပ်၏။

သဉ်္ဂမဟာတ္တေနပိ၊ အရေအတွက်အားဖြင့် ကြီးပွားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ [သဒ္ဒတ္ထတည်း] (ဝါ) အရေအတွက်အားဖြင့် များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း [အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း] မဟတာ၊ ကြီးပွားသော [သဒ္ဒတ္ထတည်း] (ဝါ) များသော။ [အဓိပ္ပါယတ္ထတည်း]ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသဋီကာ သံလေခသုတ် အဖွင့် (မ-ဋီ-၁၊၂၇၃)၌ပင် "အတ္တနော ဝါ စုန္ဒံ နာမ ဘာဂိနေယျတ္ထေရံ ဥပါဒါယ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဘာတာ အာယံ မဟာထေရော မဟာစုန္ဒောတိ ပညာယိတ္ထ၊ ယထာ မဟာပန္ထကောတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်း ပဏ္ဍမအဖွင့် (၁၊၁၁)၌လည်း "မဟန္တောဝါ ဝုဍ္ဎော ထေရောတိ ဟာထာ။ ဥပါဒါယဝစနော ဟိ မဟန္တသဒ္ဒေါ၊ ယထာ မဟာကဿပေါတိ၊ မဟတိ ဝဍ္ဎတီတိ ဟိ မဟန္တောတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန်ဝိသေသျာဓိနဝဂ် (၇၀၀-၁-ဂါထာ) ၌လည်း "ဗြဟာ မဟန္တံ ဝိပုလံ ဝိသာလံ ပုထုလံ ပုထု။ ဂရုရ ဝိတ္ထိဏ္ဏ မထော"ဟု မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန်ဋီကာ ၌လည်း "တိပါဒံ ဝိပုလေ၊ ဗြဟ ဝုဍ္ဎိယံ၊ ရဇာဒိ ဗြဟာ။ မဟ ပူဇာယံ အန္တော"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဤအဘိဓာန်ဋီကာ၌ ပူဇာယံ ဟု မိန့်သည်ကား ဂုဏ်ထူးမရှိသော်လည်း ကြီးလေလေ ပူဇော်အပ်သော သဘောရှိသောကြောင့် မိန့်သတည်း။ မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်းစကားနှင့် မဆန့်ကျင်ပေ၊ မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်းပြု အရှင်အရိယာဝံသ ဆရာသည် အဘိဓာန်ဋီကာကျမ်းပြု စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကို အလွန်အလေးပြုသတည်း၊ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာလာစကားနှင့် ဆန့်ကျင်အောင် မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်း၌ မဆိုတန်လေရာ ထို့ကြောင့် ဤသို့ ညှိသတည်း။

ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ဃာတသင်္ဃာတေန၊ အယူသီလတို့၏ တူမျှသောရဟန်းတို့၏ အပေါင်းအဖြစ်တည်းဟူသော သဒိသဘောဂုဏ်ဟုဆိုအပ်သော ပေါင်းအပ်သော ရဟန်းဘို့၏အဖြစ်တည်းဟု ဆိုအပ်သော သဒိသဘောဂုဏ်ရှိသော "သံဟတဘာဝေန"ဟု သုတ်သီလက္ခန် ဋီကာသစ် သာမညဖလသုတ်အဖွင့်၌ လာရှိသည်

နှင့် သံဃာတပုဒ်ကို။ ဘာဝပ္ပဓာန ကြံ၍ အနက်ပေးသတည်း။ ဒိဋ္ဌိသီလ·သာမညနှင့် သံဃာတ·မခြားသောကြောင့် သုတ်သီလက္ခန်ဋီကာသစ် (သိဒ္ဓိသစ်၊ ၂၁၇၄)၌ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညပုဒ်သည် ဘာဝတဒ္ဓိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ သံဃာတ·ပုဒ်သည်လည်း ဘာဝပ္ပဓာန ဖြစ်သင့်သတည်းဟု နှလုံးပိုက်၍ သံဃာတေန-ပုဒ်ကို “သံဟတဘာဝေန”ဟု ဖွင့်သတည်း။ ဤသို့ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညနှင့် သံဃာတ·ပုဒ် မခြားသောကြောင့်ပင် သုတ်သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၀၅)၌ သာမည·ပုဒ်ကို ခြွင်းချန်၍ “ဒိဋ္ဌိသီလသံဃာတေန”ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။ ဤသို့ မခြားငြားသော်လည်း သံဃာတ-သရုပ်ကို မသိအံ့သောတပည့် မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ငဲ့၍ “ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသင်္ခါတသံဃာတေန”ဟု ဤအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူသတည်း။ သုတ်သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ၌ သံဃာတ-သရုပ်ကို သိအံ့သောတပည့် တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုငဲ့၍ သံဃာတ·သရုပ်ကို ထုတ်ဖော်တော်မမူဘဲ “ဒိဋ္ဌိ-သီလသံဃာတေန”ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ သုတ်သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာမှာ ‘သာမညသင်္ခါတ’ သဒ္ဒါကျသည်ဟု မဆိုသာချေပေ။

“ပဋ္ဌပ္ပမာဏန္တိ”ဟု ငါတို့စာ၌ န သံယုတ်ရှိသည်ကို န် သံယုတ်ကို ဖျက်၍ “ပဋ္ဌပ္ပမာဏာတိ”ဟု ငါတို့ပြင်သည်ကား “ပဋ္ဌမတ္တာ”ဟူသော သဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် မညီသောကြောင့်လည်းကောင်း, “ဘိက္ခုသတေဟိ”ဟူသော ဗဟုဝုစ်ဝိသေသျနှင့် မညီသောကြောင့်လည်းကောင်း ပြင်သတည်း။“ပဋ္ဌပ္ပမာဏာ၊ ငါးပါးကုန်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့တည်း”ဟုအနက်ပေး။

[ကျမ်းတက်] မဟာတာဘိက္ခုသံဃေန-ဟုဆိုလျှင်ပင် ရဟန်းသံဃာများသည်၏အဖြစ်ကို ပြရခြင်းကိစ္စပြီးပြီးလျက် အဘယ်ကြောင့် ပဋ္ဌမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ-စသော နောက်စကားကို ဟောတော်မူသနည်းဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ဓေနစသောစကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။

ယသ္မာတေန ပဋ္ဌမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိတိ ဝစနေန မဟတာဘိက္ခုသံဃေနာတိ ယံ ဝစနံ သင်္ဂီတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ၊ တ္တေ ဝေ သ္မံ ဝစနေ မဟတာ တသ ဘိက္ခုသံဃာဿ သချာမဟတ္တံ ဒဿိတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဋ္ဌမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟီတိ သင်္ဂီတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ။ အသ ပဋ္ဌမတ္တဿ ဘိက္ခုသတဿ။

သု-ဂတိယံ။ သု-ပသဝေ။ သု·ပါပ ဂဗ္ဘမောစနေသု။ သု·ပေ ဏေ သု·သဝနေ· သု–အဘိသဝေ။ သု–ဟိံသာယံ ဟု အလာရှိသော အနက်ဟုတ်တွင် ဤအရာ၌မှာ သဝန်-အနက်ဟောဟု သိစေခြင်းငှာ “အဿောသိတိ သုဏာ”ဟု

ဖွင့်တော်မူသတည်း။ ဤစကားဖြင့် သုခါတ်၏ သဝနပ္ပတ္တကို ပြသတည်း။ ကြားကာမတ္တမဟုတ်။ ကြားသဖြင့် ဝေရဥ္စာဒိပဟရဏာ၊ ဂါထာသဒ္ဒ၊ အဗ္ဘုဂ္ဂမန စသည်ကို ရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဥပလက္ခဏကို မိန့်သတည်း။ ရခြင်းဟူသည် သိခြင်းပင်တည်း ဟု သိစေခြင်းငှာ အညာသိကို မိန့်သတည်း။

သာရတ္ထဒီပနီ၌ "ဣဋ္ဌတော၊ အလိုရှိအပ်သော ကြားခြင်းမှ။ အဝဓာရဏတ္ထံ၊ အလိုမရှိအပ်သော ကြားခြင်း၏ အနတ္ထရာယ်ကိုတားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ နဝါသကောစိ၊ စသောစကားဖြင့် အလိုမရှိအပ်သော ကြားခြင်း၏အနတ္ထရာယ်ကို မြစ်တော်မူသတည်း။ သန္နိဋ္ဌာန အဝဓာရဏာ၊ နိဝတ္တာပန အဝဓာရဏာ နှစ်ပါးတို့တွင် ဤအရာ၌ နိဝတ္တာပန အဝဓာရဏာတည်း။

အယာ ဝေရဥ္ဇာ ပြဟ္မဏာယ၊အား—ဘဝေါဖြင့်—ဇန·သဒ္ဒေါအနက်ကို ကန့်သည်။ ဇနိ—ပါတုဘာဝေ၊ အနက်ကိုခွင့်ပြုသည်။ ဝေရဥ္ဇော ကိဥ္စာပိ ဟောတိ၊ ပန တာထာပိ အယံ ပြဟ္မဏော မာတာပိတူဟိ ကတနာမဝသေန ဥဒယောတိပိ ဝုစ္စတိ။ (ဥဒယောတိ၌ ပိသဒ္ဒါ ကျေသတည်း)။

ဣဒမေဝ ပြဟ္မံ အဏ္ဏာတိတိဝစနံ၊ သည်။ ဇာတိပြာဟ္မဏာနံ၊ တို့၏။ နိရုတ္တိဝစနံ၊ ဝိဂ္ဂြိုဟ်ဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း။

ဗာဟိတပါပတ္တာ၊ ဟူသော စကားတွင် ဗာဟိတဖြင့် ပြဟ္မကို ဖွင့်သတည်း။ ပါပဖြင့် အဏကို ဖွင့်သတည်း။ ဗာဟိတပုဒ်သည်လည်း ဗာဓ ဓာတ် တ-ပစ္စည်း-ဣ- အာဂုမ်ဖြင့် ပြီးသတည်း။ သာဟုပုဒ်ကဲ့သို့ ဒန္တဇ စတုတ္ထက္ခရာ ဓ-ကို ကဏ္ဌဇဟ-ပြု၍ ပြီးသတည်း။ ဗာဓ ဓာတ်သည် ဗာဓ·ဝိလောဠနေဟူသည် နှင့်အညီ ဝိလောဠန အနက်ဟောတည်း။ ဝိလောဠန အနက်ကား မွှေနှောက် ချောက်ချားခြင်း အနက်တည်း။ မွှေနှောက် ခြောက်ခြားခြင်း ဟူသည် ဖျက်ဆီးခြင်းတည်း။ အဏ—သဒ္ဒါသည် ဒုကမာတိကာလာ သရဏာဒ္ဓ ရဏ—သဒ္ဒါ ကဲ့သို့ ရာဂ—စသော ကိလေသာဟောတည်း။ အဏဓာတ်နှင့် ရဏ ဓာတ်သည် အဏ၊ ရဏ၊ ဝဏ၊ ဘဏ၊ မဏ၊ ကဏ သဒ္ဒေ—ဟု ဓာတုမာလာ (နိတိဓာတု- ၂၉၉)၌ လာရှိသည်နှင့် အညီ သဒ္ဒဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အဏ— သဒ္ဒါကို အဋ္ဌသာလိနီ ဒုကမာတိကာ ပိဋ္ဌိဒုက်တွင် သရဏဒုက် အဖွင့် အဘိ၊ (ဋ္ဌ၁။၉၃။) လာ "ရဏန္တိ ဧတေဟီတိ ရဏာ ယောတိ အဘိဘူတာ သတ္တာ နာနပ္ပကာရေန ကန္ဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ၊ တေသံ ရာဂါဒီနံ

ဇတံ အဓိဝစနံ ဟူသော စကားကိုမှီး၍ "အဿောန္တိဧတေဟိ တိ အဿာ"ဟု ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြုပြီးလျှင် ရာဂအစရှိကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ကောက်ယူအင်ကုန်၏။

ဗာဓေတဗ္ဗာ ဝိလောဠေတဗ္ဗာ ဟိံသိတဗ္ဗာတိ ဗာဟိတာ၊ ဗာဟိတာ ဒဿာ ရာဂါဒယော ပါပါ ဧဧဟိ ဇရိယေဟီတိ ဗြဟ္မဿာ-ဤဝိဂ္ဂြိုဟ်ကို ဗာဟိ-တပါပတ္တာ ဟူသော စကားဖြင့် ပြတော်မူအပ်သတည်း။ (ဗာဟိတပုဒ်ကို ဗြာဟ္မ ပြုသည်။)

တစ်နည်းကား ရာဂါဒယော ပါပေ ဗာဓေန္တိ ဝိလောဠေန္တိ ဟိံသန္တီတိ ဗြာဟ္မဿာ ဟူသော ဝိဂ္ဂြိုဟ်ကို ပြတော်မူသတည်း။ (ဗာဓကို ဗြာဟ္မပြု၍ ယု-ပစ္စည်းကို အဿ-ပြုလေ)။

သမိတပါပတ္တာဖြင့် "သမေတဗ္ဗာ ဥပသမေတဗ္ဗာတိ သမာ၊ သမာ အဿာ ရာဂါဒယော ပါပါ ဧတေဟိ အရိယေဟီတိ သမဏာ"ဟူသော ဝိဂ္ဂြိုဟ်ကို ပြတော်မူသတည်း။

တစ်နည်းကား "ရာဂါဒယော ပါပေ သမေန္တိ ဥပသမေန္တီတိ သမဏာ" ဟူသော ဝိဂ္ဂြိုဟ်ကို ပြတော်မူသတည်း။ သမု-ဓာတ်၊ ယု-ပစ္စည်းကို အဿ ပြုသည်။ တတိယာဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်နှင့် ကတ္တုသာဓန ဤသို့သဘောရှိသော အရာတို့၌ အထူးမရှိ။

[ကျမ်းတက်] ခလု-သဒ္ဒါသည် ပဒပူရဏ,အနုဿဝ,ပဋိသေဓ,အဝဓာရဏ, ပက္ခိဘေဒ ဤငါးပါးကုန်သော အနက်တို့တွင် ဤအရာမှာ အနုဿဝ အနက် ဟောပ၍ သိစေခြင်းငှါ ခလူတိ အနုဿဝနတ္ထေ နိပါတော-ဟု မိန့်တော် မူအပ်သတည်း။

ခလု-သဒ္ဒါ အနက်ငါးပါးတို့၌ ဖြစ်သည်ကိုကား ခလုဣတိ ပဒပူရဏေစ "သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော။ ခလုဣတိ အနုဿဝဏေ ပ။ တထာဟိ သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမောတိ ဣမိဿာပါဠိယာ အတ္ထံ သံဝဏ္ဏေန္တေဟိ ခလူတိ အနုဿဝနေ နိပါတောတိ ဝုတ္တံ၊ သမဏော ကိရ ဘော ဂေါတမောတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ခလူတိ ကတ္ထစိ ပဋိသေဓာဝဓာရဏေသုပိ။ တတ္ထ ပဋိသေဓေ နပ္ပစ္ဆာဘတ္တိကော ခလု ပစ္ဆာဘတ္တိကော။ အဝဓာရဏေ သာဓု ခလု ပယသော ပါနံ ယာည-ဒတ္တေန။ ဧတ္ထ ဟိ သာဓု ခလူတိ သာဓု ဧဝါတိအတ္ထော။ အတ္ထုဒ္ဓါရပဒေ န ပန-"ခလုသဒ္ဒေါ နိပါတတ္တေ ပက္ခိဘေဒေ ဒိဿတိ" ဟူသော သဒ္ဒနီတိ (၃၇၅၊ ၃၇၇၊ ၃၇၈-စတုပဒ) လာ စကားဖြင့် ထင်ရှားမှု သိအပ်၏။

အာလပနမတ္တံ၊ မေတ္တာအားဖြင့် ချစ်မြတ်နိုး၍ အလေးပြုသောအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အာလုပ်စကားမျှသာတည်း။မတ္တ ဖြင့် နာမ်ပုဒ်၊ ဥပသာရပုဒ်၊ နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို မြစ်သတည်း။ အာချာတ်ပုဒ်ကိုကား လျှဉ်းပါးရန် မရှိ၍ မမြစ်။ ဤအရာမှာ ပိယ အာလုပ်နှင့် ဂရုက အာလုပ် မထူး။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၃၃)၌ "အာလပနမတ္တန္တိ ပိယာလာပဝစနမတ္တံ"ဟု မိန့်အပ်၏။

တစ်ပါးသော အရာ၌မူကား ထူး၏။ထို့ကြောင့်—

ဘောဘောတိ ဂရုကံ ဧ ယျံ၊ ဟာဟာတိ ပိယဝစနံ။
ဟေဟေတိ အနာဒရေ စေဝ၊ တိဝိဓံ တယာ လက္ခဏံ။

(မြန်မာဘာသာ ဂါထာဝိဘာတ်သွယ်၊ ၉။) ဟု ဆရာတို့ မိန့်အပ်၏။ "ဟာဟာတိ ဝစနံ၊ သည်။ ပိယဝစနံ၊ တဏှာဖြင့် ချစ်သဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားတည်း"ဟု အနက်ပေး။

ဘော–သဒ္ဒါသည် ဘောဂေတု–သုတ်ဖြင့် ဘဝန္တ–သဒ္ဒါကို ဘော–ပြု၍ ပြီးသတည်း။ ဘဝန္တသဒ္ဒါကို ပြု၍ပြီးသော ဘောန္တ၊ ဘဒန္တေ၊ ဘောန္တေ၊ ဘဒ္ဒေဟူသော အာလုပ်တို့သည်လည်း ပိယအာလုပ်တို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေဿန္တရာဇာတ်(ခု၊၆၊၃၁၂)၌ "သဝိ ရာဇာ ဘဒ္ဒန္တေ"ဟု လာရှိသတည်း။ ဘဒ္ဒန္တေ သဒ္ဒါဖြင့် ဖုဿတီမည်သော နတ်မိဖုရားသည် သိကြားမင်းကို မေတ္တာအားဖြင့် ချစ်မြတ်နိုး၍ အလေးပြုသောအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သတည်း။

ဝေဿန္တရာ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ (ဇာတက ဋ္ဌ၊၇၊၂၆၀)၌ "ဒဇ္ဇာသီတိ၊ ဘဒ္ဒေ မဒ္ဒီ" ဟု လာရှိသတည်း၊ ဘဒ္ဒေမဒ္ဒီသဒ္ဒါဖြင့် ဝေဿန္တရာမင်းသည် မဒ္ဒီမိဘုရားကို ထို့အတူပင် ခေါ်ဝေါ်သတည်း။ ဝေဿန္တရာဇာတ် (၃၆၊၃၃၃)၌ ပင်လျှင် "အထ ဒက္ခသိ ဘဒ္ဒန္တေ"ဟု လာရှိသတည်း။ ဘဒ္ဒန္တေသဒ္ဒါဖြင့် ခြောက်သောင်းသောမင်းတို့က ဝေဿန္တရာမင်းကို ထိုအတူပင် ခေါ်ဝေါ်ကုန်သတည်း။

တသ္မာ စသော စကားသည် သမိဒ္ဓပါပတ္တာ သမဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော ဘဂဝါ စ အနုတ္တရေန အရိယမဂ္ဂေန သမိတပါပေါ၊ ခလူတိ အနုယာဝနတ္ထေ နိပါတော၊ ဘောတိ ဗြာဟ္မဏဇာတိ ဘာန် ဇာတိသမုဒါဂတံ အာလပနမတ္တံ ဤစကားလေးပါး၏ လဒ္ဓဂုဏ်ပြစကားတည်း။ ထို့ကြောင့် "တသ္မာ၊ ထိုသို့

သမိတပါပကြောင့် သမဏဟူ၍ သိအပ်သည်၏အဖြစ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလွန်အကဲမရှိသော အရိယမဂ်ဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်သော မကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်၊ ခလုသဒ္ဒါ၏ အနုဿဝနအနက်၌ ဖြစ်သော နိပါတ်၏အဖြစ်၊ ဘော-ဟူသော သဒ္ဒါ၏ ပုဗ္ဗကာလဇာတ်ရှိသော သတ္တ၏ ဇာတ်အာ-ဖြင့် လာသော ပိယအာလုပ် သဒ္ဒါမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်”ဟု အနက်ပေး။

ကေနစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ပါရိဇုညေန၊ ဉာတိ,ဘောဂ အစရှိသည်တို့ကို စွန့်တတ်သော သူ၏အဖြစ်သည်။ [သဒ္ဒတ္ထ]။ (ဝါ) ဉာတိ, ဘောဂ အစရှိသည် တို့၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်။ (အဓိပ္ပာယတ္ထ) ထို့ကြောင့် သုတ်သီလက္ခန်ဋီကာ-ဟောင်း အမ္ဗဋ္ဌသုတ်အဖွင့်ကို မှီး၍ သာရတ္ထဒီပနီ(သာရတ္ထ ဋီ.၁။ ၂၁၄)၌ “ပါရိ-ဇုညေန ပရိဟာနိယာ”ဟု ဖွင့်သတည်း။ ဤသို့ ဖွင့်သောကြောင့် ပါရိဇုည-ပုဒ်ကို “ပရိဟာနဿ ဘာဝေါ ပါရိဇုညံ”ဟု ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြုရာသတည်း။ ပရိဟာနဿ ဉာတိ, ဘောဂ အစရှိသည်တို့ကို စွန့်တတ်သောသူ၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်တည်း။ ပါရိဇုညံ ဉာတိ, ဘောဂ အစရှိသည်တို့ကို စွန့်တတ်သူ၏ အဖြစ်။ သောအနက်၌ ဏျ – ပစ္စည်း သက်ရသောကြောင့် ပ-၏ အစိတ် အ-ရဿကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြုလျက် ပါရိ-ဟု ရှိသတည်း၊ ဟာကိုခွင်း၊ ဟကို ဇ-ပြု၊ အာကို၊ ဉ-ပြု၊ ဟာ-ဓာတ်သည် စာဂအနက်ဟော၊နေပုညံ-၌ကဲ့သို့ ဏျ-ကို ည-ပြု၊ ဤသို့ရုပ်ပြီးရမည် ထင်သတည်း။

တနည်းကား ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၅၁ သုတ်) ၌ ဇဟာတိသတ္တာနံ ဟိနန္တတ္တ် ဟိရည်၊ ခနံသုဝဏ္ဏဥ။ ဟူ၍ စေနတ္တပြုပြီးလျှင် ဟိရညပုဒ်ကို စာဂအနက် ဟော ဟာ-ဓာတ်နောင် အည ပစ္စည်းသက်၍ ဟာ-ကို ဟိရ ပြု၍ ပြီးစေရသကဲ့သို့ “ဉာတိဘောဂါဒီနံ ပရိဇဟနံ ပါရိဇုညံ” ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ စာဂအနက်ဟော ဟာ ဓာတ်နောင် အည-ပစ္စည်းသက်ပြီးလျှင် အ-နှောင်းသောကြောင့် ဟာ အစိတ်အာ-ကို ချေ၍ ဟ-ကို ဇ-ပြု၍ အ ကို ဉ-ပြု၍ ပ-အစိတ် အ-ကို အာဝုဒ္ဓိ ပြု၍“ပါရိဇုည”ပုဒ်ပြီးလေရာသတည်း။

တနည်းကား သုတ်သီလက္ခန် ဋီကာသစ် အမ္ဗဋ္ဌသုတ်အဖွင့် (သီဋီသစ် ၂-၂၁၈) ၌ ပရိဇီယနံ ပရိဟာယနံ ပါရိဇုညံဟု မိန့်အပ်သည် ဒွါးဈော်စွာ ပရိ-ရှေးရှိသော၊ဇေ-ခယေ၊ဇီယာတိ”ဟု ဓာတုမာလာ(နီတိ-ဓာတု-၄၂)၌ မိန့်အပ် သည်နှင့်အညီ ခယအနက်, ဟာယန အနက်ကို ဟောသော ဇေ-ဓာတ်နောင် အည-ပစ္စည်းသက်၍ အ-နှောင်းသောကြောင့် ဇေ-၏အစိတ်ဧ-ကိုချေ၍ အ-ကို ဉ-ပြု၍ ပ-အစိတ် အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၍ “ပါရိဇုည”ပုဒ်ပြီးလေရာ သတည်း။

တနည်းကား သုတ်သီလက္ခန်ဋီကာသစ် အမ္ဗဋ္ဌသုတ်အဖွင့် (သီ-ဋီ-သစ်-၂-၂၁၈)၌ပင် ပရိဇီရတီတိ ဝါ ပရိဇီဏ္ဏော၊ တဿ ဘာဝေါ ပရိဇုညံ-ဟု တနည်းအားဖြင့် မြန်မာပြန်သည်အားလျော်စွာ ပရိ-ရှေးရှိသော ဇရ-ဓာတ် တ-ပစ္စည်း၊ ဇရ-ဓာတ်ကို ဇီရ-ပြု၊ တ-ပစ္စည်းကို ဏ္ဏ-ပြု၊ ဒေတွန် ရ-ကိုချေ၊ ဇ-အစိတ် အ-ကိုချေ၊ ဇ-ကို ဏ္ဏ-သို့ကပ်၊ ပရိဇိဏ္ဏကိတ်ပုဒ်ပြီး၏၊ ထို့နောင် ဘာဝတဒ္ဓိတ် ဝိဂ္ဂဟ်ပြု၍ ဘာဝအနက်၌ ဏျ-ပစ္စည်းသက်၊ ဏ-အနုဗန်ကို ချေ ပ-အစိတ် အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊ ပ-အာသို့ကပ်၊ ဇိ-၏ အစိတ် ဣ-ကို ဥ-ပြု၊ ဏ္ဏ-ကို ယ-သို့ကပ်၊ ဗျဉ္ဇနော စဲ ဝိသညောဂေါ သုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် အောက်ဖြစ်သော ဏ-ကိုချေ၊ ဒေါမဿေစ သုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထို စ-သဒ္ဒါ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်သော "ကျောဥယုဂံကျောစ"ဟူသော သဒ္ဒနီတိသန္ဓိ (၁၁၇-သုတ်)ဖြင့်လည်းကောင်း သာမည့်ဟူသော ပုဒ်ကဲ့သို့ ဏျ-ကို ည-ပြု၍ ပါရိဇုည ပြီး၏။ တတော (သက္ကုကုလာပဗ္ဗဇိတောတိဝစနတော)မှ နောက်ဖြစ်သော ဝေဇ္ဇာယံ အစရှိသော စကားသည်။

ဉာတိသဒ္ဒါ၏အနက်များ—တံ ခေါပနာတိ ဝစနံ၊ တံ ခေါ ပန ဤသို့သော စကားလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော စကားသည်။ (ဝါ)၊ တံ ခေါပန ဤသို့သော စကားလျှင် အတူရှိသောစကားသည်။(ဝါ)တံ ခေါပန ဤသို့သော စကားလျှင် အပြားရှိသော စကားသည်။(ဝါ)၊ တံခေါပန ဤသို့သောစကားလျှင် အနီးရှိသော စကားသည်။(ဝါ)တံခေါပန ဤသို့သော စကားလျှင် အစိတ်ရှိသော စကားသည်။ဤအနက်ငါးပါးကိုကား ဉာတိသဒ္ဒါ၏အာဒိအနက်, ပကာရ အနက်ကိုဟောခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာဒိ သဒ္ဒါ၏။

မရိယာဒေ ပကာရေ စ၊ သမီပါဝယဝေ ပိ စ။
စတုဗ္ဗိဓံ ပကာရော ယံ၊ အာဒိသဒ္ဒဿ ဝ ကျတေ။

(အဘိဓာနပဒီပိကာ ဂေစတ္တာလီသံ-သုတ်၊ နျာသ)နှင့် အညီ မရိယာဒ, ပကာရ, သမီပ, အဝယဝ-အနက်ကို ဟောခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပကာရ သဒ္ဒါ၏ "ပကာရေ တုလျဘေဒေသု"ဟု အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ် ပါဒ (၁၀၃၉–ဂါထာ)၌ လာရှိသည့် စကားကို မှီး၍ ဉာတိ-သဒ္ဒါ၏ "ဉာတိဟေတု ပကာရေသု၊ အာဒိမှိ ဝါ ဝခေရဏော။ နိဒဿနေ ပဒတ္ထဿ၊ ဝိပလ္လာသေ သမာပနေ"ဟု အဘိဓာန် (၁၁၈၁–ဂါထာ) အဗျယဝဂ်လာ ပကာရကို "ပကာရော တုလျဘေဒေါ စ-ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ၌ မိန့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း သိအပ်၏။

တနည်းကား "တံ ခေါ ပနာတိ ဝစနံ၊ တံ ခေါ ပန ဟူသော စကားသည်" ဤအနက်ကိုကား ဉာတိသဒ္ဒါ၏ ပဒတ္ထဿ ဝိပလ္လာသအနက်ကို ဟောခြင်းကြောင့် သိအပ်၏။ ဤသို့ အနက်ပေးရသည်ကို ပဒတ္ထဿ ဝိပလ္လာသဟု မှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ (၁၁၇၇–ဂါထာအဖွင့်)၌ ပဒတ္ထသဿ ဝိပလ္လာသေ ဂေါတ် အယမာဟောတိဟု မိန့်အပ်၏။ ပဒတ္ထသဿ ဝိပလ္လာသေ ဟူသည် "ဂေါတ်၊ ဂေါ-ဟူ၍" ဟူသော အနက်သည် ပဒတ္ထသဿ ဝိပလ္လာသသည်း၊ ဤသို့ သဘောရှိ ကုန်သောအရာတို့၌ ဣတိသဒ္ဒါ၏ ပဟာရေအနက်၊ ပဒတ္ထသဿ ဝိပလ္လာသအနက်တို့ကို ဟောခြင်းကြောင့်ပင်လျှင် သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ ခန္ဓဝိဘင်းအစ (အဘိ ၄၊၂၁)၌ လာရှိသော "ပဉ္စက္ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ ဣဒံ ဝိဘင်္ဂပ္ပကရဏဿ အာဒိဘူတေ ခန္ဓဝိဘင်္ဂေ သုတ္တန္တဘာဇနီယံနာမ" ဟူသော စကားကို မူလဋီကာ (မူလဋီ ၂၊၃)၌ "တတ္ထ ဝိဘင်္ဂပ္ပကရဏဿ အာဒိဘူတေ ခန္ဓဝိဘင်္ဂေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ ဣဒံ သုတ္တန္တဘာဇနီယံ နာမ။ နနု ဧတ္တကမေဝ သုတ္တန္တဘာဇနီယန္တိ? သစ္စံ၊ ဣတိသဒ္ဒေန ပန အာဒိ-သဒ္ဒတ္ထဇောတကေန ပကာရတ္ထဇောတကေန ဝါ သဗ္ဗံ သုတ္တန္တဘာဇနီယံ သင်္ဂ-ဟေတွာ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ ဧဝမာဒိ ဧဝံပကာရံ ဝါ ဣဒံ သုတ္တန္တဘာဇနီယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အထ ဝါ ဧကဒေသေန သမုဒါယံ နိဒဿေတိ ပဗ္ဗတသမုဒ္ဒါဒိနိဒဿန-ကော ဝိယ" ဟု ဖွင့်တော်မူအပ်၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ ဧဝမာဒိ ဝါ၊ ဝိညာဏက္ခ-န္ဓော ဤသို့အစရှိသော စကားလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ ဧဝံ ပကာရံ ဝါ၊ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဤသို့သောစကားလျှင် အတူ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဝါ)၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဤသို့ အစရှိသောစကားလျှင် အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဒ ည်။ (ဝါ)၊ ကိုး ဟု အနက်ပေး။

ဧကဒေသေန သမုဒါယံ နိဒဿေတိဖြင့် ဣတိသဒ္ဒါ၏ ပဒတ္ထသဿဝိပလ္လာသ အနက်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ဤစကားမှန်၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူသော စကားသည် ပဒတ္ထသဿ ဝိပလ္လာသအနက် ပေးရ သောကြောင့် ပဉ္စက္ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဟူသော စကားသည် ခန္ဓဝိဘင်း သုတ္တန္တဘာဇနီယ နည်းအပေါင်းစကား၏ ဧကဒေသ စကားဖြစ်သတည်း။ ဤ ဧကဒေသေန စသော နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် သုတ္တန္တဘာဇနီယ နည်းအပေါင်းစကား၏ သုတ္တန္တဘာဇနီယ အမည်ကို ပဉ္စက္ခန္ဓာ ။ပ။ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဟူသောအစိတ်စကား၌ ဧကဒေသူပစာရ အားဖြင့် တင်စားရမည်။ ထိုကဲ့သို့ပင် ဤအရာမှာလည်း "တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံ ဂေါတမ" ဟူသော အပေါင်းစကား၏ ဣတ္ထမ္ဘူတချာနတ္တေ ဥပယောဂဝစနံ ဟူသော အမည်ကို တံ ခေါ ပန-ဟူသော အစိတ်စကား၌ ဧကဒေသူပစာရအားဖြင့် တင်စားရမည်။ "တံ ခေါ ပနာတိ ဝစနံ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဣတ္ထမ္ဘူတ-ချာနတ္တေ၊ ၌။ ပယုတ္တဥပယောဂဝစနံ ဖြစ်သော ဒုတိယာ ဝိဘတ်ရှိသော စကားတည်း" ဟု အနက်ပေး။ ဥပယောဂဝစနံ၌ ပယုတ္တပုဒ်ကျေသတည်း။ ဤဧကဒေသနှ အစရှိသော စကားသည် ဣတိသဒ္ဒါ၏ ပဒတ္ထသဿ ဝိပလ္လာသ

အနက်ကိုပြသည်ရှိသော် ပဌ္ဌက္ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော။ပ။ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ-ဟူသော စကားသည် သုတ္တန္တဘာဇနီယံနာမ ဟူသော စကား၏သရုပ်ကို ပြသောစကား ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဣတိသဒ္ဒါသည် ပြယုဂ်ဟစ်ခုတည်း၌ပင် ပဒတ္ထဿဝိပလ္လာသ အနက်သာရှိသည်မဟုတ်။ နိဒဿနအနက်လည်းရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ(အနုဋီ-၂၊၄) ၌ "ကေဒေသေန သမုဒါယံ နိဒဿေတီတိ-ဓေတေန ရူပက္ခန္ဓော ။ပ။ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ ဧတ္ထ၊ ဣတိသဒ္ဒေသ နိဒဿနတ္ထတံ ဒဿေတိ။ နိဒဿနတ္ထောပိ ဟိ ဣတိသဒ္ဒေါ ဒိဋ္ဌော ယထာ အတ္ထီတိခေါ ကစ္စာန အယမေကော အန္တောတိအာဒီသု"ဟု မိန့်အပ်၏။ အတ္ထီတိခေါ အစရှိသော ပါဠိသည် နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ဒုတိယ အာဟာရဝဂ် ပဌမကစ္စာနသုတ် (သံ-၁-၂၅၀)၌ လာရှိသတည်း။ အယမေကော အန္တောတိ သေ ကော နိကူဋ္ဌနေန္တာ လာမကန္တော ပဌမကံ သဿတံ"ဟု သံယုတ်အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ (သံ-ဋ္ဌ-၂-၃၂)။ အနုဋီကာ၌ "ယထာ ကတမံ၊ ဥဒါဟရဏ် အဘယ်နည်းဟူမူကား။ အတ္ထီတိခေါ် ကစ္စာန အယမေကော အန္တောတိအာဒီသု၊ တို့၌။ နိဒဿနတ္ထောပိ၊ သော။ ဣတိသဒ္ဒေါ၊ ကို။ အမှေဟိ အနုဋီကာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်၏။ ကစ္စာန၊ ဂ.စ္စာန။ ခေါ၊ စင်စစ်။ အတ္ထီတိ၊ ရှိ၏ဟူသော။ အယံ အန္တော၊ ဤအယုတ်တရားသည်။ ဧကော၊ တစ်ခုသော။ အန္တော၊ အယုတ် တရားတည်း"ဟု အနက်ပေး။

တစ်နည်းကား "တံ ခေါပနာတိ ဝစနံ၊ တံခေါပနဟူသော အပြီးစကားသည်" ဟု အနက်ပေး။ ထိုစကားမှန်၏။တံ ခေါ ပနဟူသော စကားသည် ဣတ္ထမ္ဘူတာ-ချာန ဥပယောဂဝစန ပုဒ်တစ်စိတ်ကို ပြသဖြင့် "တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ" ဟူသော စကားအလုံးစုံပြီးသတည်း။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ (အနု-ဋီ-၂၊၄)၌ ပရိသမာပနတ္ထော ပါ တသ္မာ တိဟ မေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝထ၊ နော အာမိ-သဒါ ဒါ။ အတ္ထိ မေ တုမှေသု အနုကမ္ပာ၊ ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျုံ၊ နော အာမိသဒါယာဒါတိ ဧဝမာဒီသုဝိယ။ ပရိသမာပနံ ဟောတံ သုတ္တန္တဘာဇနီယဿ ဧကဒေသဒဿနေန"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဟာသ္မာ တိဟ- စသော စကားသည် မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် ပထမ မူလပရိယာယဝဂ် တတိယဓမ္မဒါယာဒသုတ်၌ လာ၏။ ထိုပါဠိတော် စကား၌ တသ္မာတိ-ကို တသ္မာဣတိ-ဟု ပုဒ်ဖြတ် "ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် အပြီးတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်"ဟု အနက်ပေး။

တနည်ကား- "တံ ခေါ ပနာတိ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ သော။ ပဒတ္ထယံ၊ သည်။"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဆက္ကနိပါတ် ဇာတ်ဋီကာ နန္ဒိယမိဂဇာတ် အဖွင့်၌ "ဣစ္စေ တေတိ အယံ ဣတိသဒ္ဒေါ နိဒဿနတ္ထော

နိပါတော ဣမိနာ ပကာရေန ဒဿိတေ ကုသလဓမ္မေဝါတိ ဝုတ္တံဟောတိ၊"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသည်ကား အသွယ်သွယ်အာဝဝ ကျမ်းဆရာတို့ ဖွင့်အပ်သော နည်းနာနယဘို့ကို ဂ စ်ပေါင်းတည်း တစ်ဝတည်း နှောက်သားတို့ မှတ်သား စေခြင်းငှါ ရေးသားသော စကားပေတည်း။

(၃၇) ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန ဝိနိစ္ဆယ

ဣတ္ထမ္ဘူတချာနတ္ထေ၊ ဤသို့သော ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အစရှိသော ဂုဏ်တော်အပြားသို့ ငါဘုရား ရောက်တော်မူ၏ဟု ဘုရားရှင်၏ ပြောကြားခြင်း အနက်ကို။ ဂမျမာနေ၊ သိအပ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဘဂဝန္တုတ္တဝါဟုကာဟိ၊ ဘုရားဟူသော၌အနက်ကို ဟောတတ်ကုန်သော။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတ-မန္တိဝစနေ၊ ၌။ သမတိနိဝိဋ္ဌေဟိ၊ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ တ, ဘဝန္တ, ဂေါတမပဒေဟိ၊ တ-ပုဒ်, ဘဝန္တပုဒ်, ဂေါတမ-ပုဒ်တို့မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ပဝတ္တာဉပယောဂဝစနံ၊ ဖြစ်သော ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော စကားသည်။ ဟောတိ၊ ၏ – ဟု အနက်ပေး။

ဥပမာကား အနာဒရေစ- သုတ်ကို ရူပသိဒ္ဓိ(၁၇၃)၌"အနာဒရေ ဂမျမာနေ ဘာဝဝတာ လိင်္ဂမှာ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိဟောတိ၊ သတ္တမီစ"ဟု ဖွင့်အပ်သည်နှင့်အညီ၊ အနာဒရေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာန စသော မရှိသေခြင်း ကြိယာကို။ ဂမျမာနေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဘာဝဝတာ၊ ဟောသောအားဖြင့် ကြိယာရှိသော။ လိင်္ဂမှာ၊ ရုဒန္တစသောလိင်မှ။ပရံ၊ နောက်၌။ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိစ၊ သည်လည်းကောင်း။သတ္တမီစ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ဟု အနက်ပေးရသကဲ့သို့တည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဟူသောစကားသည် အဗ္ဘုဂ္ဂတော ဟူသော ပုဒ်၌ အသိ သဒ္ဒါသည် အဘိဘဝန, ဗျာပန အနက်ကို ဟောသတည်း။ ထိုအဘိဘဝန, ဗျာပန နှစ်ပါးသည် မထူးခြား၊ ထိုဗျာပန ဟူသော အဘိဘဝနသည် ဘုရားရှင်သန္တာန်တော်၌ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ" အစရှိသော ဂုဏ်တော် ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သတည်း။ ဘုရားသခင်သန္တာန် တော်၌ ရှိကလည်း ကဗဋ္ဋိကာရအားဟာရသည် အလုပ်အလွေ့ကို မပြုအပ် သော်လည်း ဆွမ်း စသည်ဟု ဆိုအပ်သော အလုပ်အလွေးကို ပြုအပ် သော ဝတ္ထု၌ ရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်အလွေးကို ပြုအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်နှင့် အတူ ဘုရားရှင် မဟောကြားသော်လည်း ဟောကြားသကဲ့သို့ ဖြစ်သတည်း။ ထိုအဘိဘဝနနှင့် ဘုရားရှင်ဟောကြားသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းနှစ်ပါးတို့တွင် အဘိ-ဘဝနကားအကျိုး၊ဘုရားရှင်ဟောကြားသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်ကား အကြောင်း တည်း။

ထို့ကြောင့် အဘိသဒ္ဒါသည် ဘုရားရှင်၏ အထူးအပြားသို့ ရောက်သော "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ" အစရှိသော ဂုဏ်တော်ကို ဟောကြားတော်မူသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန အနက်ကို ထွန်းပြသတည်း။ ထိုသို့ ထွန်းပြအပ်သော ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန အနက်ကို သိအပ်သည်ရှိသော် အဘိ-သဒ္ဒါနှင့် တံ-ဟူသောပုဒ်, ဘဝန္တ-ဟူသောပုဒ်, ဂေါတမ-ဟူသောပုဒ်တို့၏ ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ဘုရားဟူသော အနက်ကို ဟောတတ်ကုန်သော တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဟူသေ စကားဖြင့် ကောင်းစွာအကျုံးဝင်ကုန်သော တ-ဟူသော ပုဒ်, ဘဝန္တ-ဟူသောပုဒ်, ဂေါတမ-ဟူသောပုဒ်တို့မှ နောက်ဖြစ်သော ဒုတိယာ ဝိဘတ်ရှိသော စကားဖြစ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ-ဋီကာပဌမဝဂ် ဖြစ်သော စူဠယမကဝဂ်တွင် ပဌမသုတ်ဖြစ်သော သာလေယျက သုတ်အဖွင့်(မ၊ဋီ၊၂။၂၄၄-၅။)၌ အဗ္ဘုဂ္ဂတောတိ ဧတ္ထ အဘိသဒ္ဒေါ ဣတ္ထမ္ဘူ-တာချာနေ၊ တံ ယောဂတော ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမန္တိ ဥပယောဂဝစနံ၊ သာမိ-အတ္ထေပိ သမာနံ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနဒီပနတော (ယောဂ ဒီပနတော) ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနဓေ္တတိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ ဟဿ ခေါ ပန ဘောတော ဂေါ-တမဿာတိ အတ္ထော ဟု မိန့်အပ်၏။

အဗ္ဘုဂ္ဂတောဘိ ဧတ္ထ၊ ၌။ သမာဟိနိဝိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်သော။ အဘိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနေ၊ ၌။ ဇောတကဘာဝေန၊ ထွန်းပြ တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကိဥ္စာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်၏ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ တံယောဂတော၊ ထိုအဘိသဒ္ဒါနှင့် တ-ဟူသောပုဒ်, ဘဝန္တ-ဟူသောပုဒ်, ဂေါတမ-ဟူသောပုဒ်တို့၏ "တံ ခေါပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အဘိ"ဟု ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ဘဝန္တံဂေါတမန္တိဝစနေယော၊ ၌သာ လျှင်။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဘိသဒ္ဒေါ၊ ၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သာမိအတ္ထေ၊ ၌။ သမာနံပိ၊ ဖြစ်သေငြားသော်လည်း။ အဘိသဒ္ဒဿ၊ ၏။ (ဒီပန၏ သမ္ဗန္ဓ) တံခေါပန-ဘဝန္တံ ဂေါတမန္တိဝစနဿ၊ ၏။ (အာချာန၏ သမ္ဗန်) ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန-ဒီပနတော၊ ဤသို့သော "ဣတိပိသောဘဂဝါ" အစရှိသော ဂုဏ်တော်အပြား သို့ ပါဘုရား ရောက်၏ဟု ဟောကြားခြင်းကို ပြသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေတိ၊ ၌။အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်၏။

တံ ခေါပန ဘဝန္တံဂေါတမံ အဘိ"ဟုယှဉ်သည်ကိုသာရတ္ထဒီပနီ(၁။၂၁၄)လာ "တံ ခေါပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံအဘိ"ဟူသော စကားကိုထောက်၍သိအပ်၏။ထိုသို့ မိန့်အပ်သည်ကိုသာကပ်ပြု၍ ကမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တေ ဟူသောသုတ်ကို"ကမ္မပ္ပဝစနီယ ယုတ္တေ၊ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန အစရှိကုန်သော အပြားတို့ဖြင့် ဟောအပ်

သော ပျံ့နှံ့၍ တက်ခြင်းအစရှိသော ကြိယာရှိကုန်သော အဘိ-အစရှိကုန်သော ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့် တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အစရှိကုန်သော ပုဒ်တို့၏"တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အဘိ"အစရှိသည်နှင့်ယှဉ်ခြင်းသည်။သတိ၊ ရှိသည်ရှိသော်။ အာချာနဘူတေဟိ၊ အာချာန ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ တံ-ဘဝန္တံ ဂေါတမပဒေဟိ၊ တံ-ဟူသောပုဒ်, ဘဝန္တ-ဟူသောပုဒ် ဂေါတမဟူသော ပုဒ် အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဒုတိယာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏"ဟု အနက်ပေး။

အဘိ-သဒ္ဒါ၏ ဒေအဘိဘာဝန အနက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို သာရတ္ထ-ဒီပနီ(၁၊၂၁၄)၌ "အဘိဘဝိတွာ"ဟု မိန့်သောကြောင့်သိအပ်၏။ ဗျာပန အနက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို သုတ္တနိဒ္ဒေသ၌"ဗျာပေတွာ"ဟု မိန့်သော ကြောင့် သိအပ်၏။အဘိသဒ္ဒါ၏ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန အနက်ကို ထွန်းပြသည်၏ အဖြစ်ကို သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၂၁၄)၌ အဘိသဒ္ဒေါ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထဇောတ-ကော"ဟု မိန့်သောကြောင့် သိအပ်၏။ သာမိအတ္ထေပိ သမာနံ အစရှိသော သာရတ္ထဒီပနီ စကား၌ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံဟူသော သဒ္ဒါ၌ ဒုတိယာ ဝိဘတ်သည် ကိတ္တိသဒ္ဒေါဟူသော သဒ္ဒါကိုင်၍ နောက်တန် "တဿ ခေါ ပန ဘောတော ဂေါတမဿ"ဟု သာမိအနက်၌ ဖြစ်လေငြားသော်လည်း ရှေးဦးစွာ က"တံ ခေါပန ဘဝန္တံဂေါတမံ၊ ထိုအရှင်ဂေါတမကို။(ဝါ)ထိုအရှင်ဂေါတမ၏ ကိုယ်အလုံ စုံကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုးပြီး၍။(ဝါ)၊လွှမ်းမိုးသကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီး၍။ တနည်းကား အဘိဗျာပေတွာ၊ ပျံ့နှံ့ပြီး၍။ (ဝါ)ပျံ့နှံ့သကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်ကာလ၌။ (ဝါ)နောက်ကာလမှ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကလျာဏော၊ ကောင်း သော။ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ၊ ဘဂဝါ,အရဟံ ဤသို့အစရှိသဖြင့် ကြားအပ်,ရွတ်ဆိုအပ် သော ဂုဏ်တော်သည်။ (ဝါ)၊ ချီးမွမ်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော အသံသည်။သဒေဝကံ၊ နတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ လောကံ၊ လောကကို။အဗ္ဘုဂ္ဂ-တော အဘိဘဝိတွာ ဥဂ္ဂတော၊ လွှမ်းမိုး၍ တက်၏။ တနည်းကား။ "အဗ္ဘုဂ္ဂ-တော အဘိဗျာပေတွာ ဥဂ္ဂတော၊ ပျံ့နှံ့၍ တက်၏"ဟု အဘိသဒ္ဒါသည် ဣတ္ထ-မ္ဘူတာချာန အနက်ကို ပြသည်နှင့် ထို ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန အနက်ကိုသိအပ် သည်ရှိသော် ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေဟု အဋ္ဌ-ကထာ၌ မိန့်သတည်း။ အဘိသဒ္ဒါသည် "သာဓု ဒေဝ ဒတ္တော မာတရမဘိ" ဟူသော ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့ ပါဠိတော်၌"တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမမဘိ"ဟု သဒ္ဒါ အားဖြင့် ယှဉ်လျက်မရှိငြားသော်လည်း အနက်ယောဇနာသော အခါ၌ အနက်အားဖြင့်ယှဉ်သတည်း၊ သဒ္ဒါယှဉ်ခြင်း, အနက်ယှဉ်ခြင်း နှစ်ပါးတို့တွင် အနက်ယှဉ်ခြင်းသည်သာလျှင် ပဓာန ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် သုတ်သီလ က္ခန်ဋီကာသစ် သာမညဖလသုတ် အဖွင့် (သီ-ဋီ-သစ်-၂၊၁၉)၌ "အတ္ထသဒ္ဒပ-

ယောဂေသု ဟိ အတ္တပယောဂေါယေဝ ပမာနေ့ာတိ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ထို့ဒုတိယာဝိဘတ်သည် နောက်တစ်ဖန် ကတ္တိသဒ္ဒေါဟူသောပုဒ်ကို သမ္ဗန်၏အဖြစ်ဖြင့် ငဲ့လေငြားသော်လည်း ပျက်စီး၍ ဆဋ္ဌီဝိဘတ် မဖြစ်ရချေ။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ (၃၈၆-ဂါထာ)၌။

သာသညာယ ဟတော ရတ္တော၊ ပုတ္တော ဇီဝေါ ပေက္ခိတော။
ပမာနေပိ န သမ်ါရော၊ အပ္ပမာနေပိ နဿတေ—

ဟု မိန့်အပ်၏။

ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူသည် ဖြစ်လေသော် ဘုရားရှင်သည် ဂေါတမပုဒ်၏ ဝါစ္စတ္ထ ဖြစ်သတည်း။ ဂေါတမပုဒ်သည် ဝါစက ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ ဝါစ္စတ္ထ,ဝါစက ဖြစ်လေသည်နှင့် ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ငဲ့၍ ကာရကူပစာရအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သုဏန္တပုဂ္ဂိုလ်ကိုငဲ့၍ ဖလူပစာရအားဖြင့်လည်းကောင်း ဂေါတမ-ပုဒ်သည်လည်း ကြားသည်မည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော် ဦးဗုဒ်၏ သဒ္ဒနီတိ ကာရကနိဿယ (နီတိသုတ္တ ၅၇၄-သုတ်)၌—

သာဓုဘာဝဂုဏော ဉတ္တံ၊ ဒတ္တော ဘူတော ဇ္ဇဒါပန္နော။
မာတရံ ပဒမာချာနံ၊ ပတိပ္ပရာနုတဗ္ဗောတာ။

သာဓုဘာဝဂုဏော၊ ကောင်းသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဂုဏ်သည်။ ဉတ္တံ၊ ဉတ္တမည်၏။ ဇ္ဇဒါပန္နော၊ ထို သာဓုဘာဝဂုဏ်သို့ ရောက်သော။ ဒတ္တော၊ ဒေဝဒတ်သည်။ ဘူတော၊ ဘူတမည်၏။ မာတရံပဒံ၊ မာတရံပုဒ်သည်။ အာချာနံ၊ ဒေဝဒတ်ကား သူတစ်ပါးတွင် မကောင်းမြင်လည်း ငါ့တွင် ကောင်း၏ဟု ကြားတတ်၏။[အနာချာနံပိ သမာနံအာချာနံ ဝိယ ဘဝတိ၊ ပရိကပ္ပနာလက်ာရဝက်ဝုတ္တိ-ဟူလို။] ပတိပ္ပရာနု၊ ပတိ, ပရိ,အနု-တို့သည်။ တဗ္ဗောတာ၊ ထိုမာတရံ၏ ဉတ္ထမ္ဘူတာချာနကို ထွန်းပြတတ်ကုန်၏။ “ဥပသဂ္ဂနိပါတာနံ ဝါစကသဒ္ဒသန္နိဓာနေ တဒတ္တဇောတန ဘာဝေန ပဝတ္တနတော”ဟူသော သီလက္ခန်ဋီကာ (ဒီ-ဋ္ဌီ-၁၀၉)နှင့်အညီ ဝါစက သဒ္ဒါ မာတရံ၏ အနီး၌တည်သော ပတိပ္ပရာနု တို့သည် ထိုသဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုထွန်းလျက် ဖြစ်ကုန်၏။ ယင်းသို့ ထွန်းပြသောကြောင့် ၎င်း ပတိပ္ပရာနုသဒ္ဒါ၏ ချင်းဉတ္ထမ္ဘူတာချာနအနက်ကို မာတရံသဒ္ဒါ၏ အနက်ကဲ့သို့ သိအပ်၏။

“အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတဂုဏော ဂုတ္တော၊ သဒ္ဒေါဘူတော တဒါပန္နော။
ဂေါတမပဒမာချာနံ၊ ဒွေဘျာဒယောစ တဇ္ဇောတော”

(နီတိသုတ္တ ၅၇၅-သုတ် နိဿယ)ဟု မိန့်အပ်၏။ ဥပသဂ္ဂ နိပါတာနံ-စသော စကားကို ဆောင်ထားခြင်းသည် ထွန်းပြခြင်း ရေတူသောကြောင့် ဆောင်ထားသတည်း။ ထိုစကားရပ်၌ ဥပသဂ္ဂ နိပါတာနံ ဝါစက သဒ္ဒသန္နိဓာနေ- အစရှိသောစကားသည် သုတ် သီလက္ခန် ဋီကာဟောင်း ဗြဟ္မဇာလသုတ် စူဠ- သီလအဖွင့် ၁၂ကြောင်းပေစာ ဃိချပ်ကြောမှာ လာရှိသတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ သုတ်သီလက္ခန်ဋီကာဟောင်း (ဒီ-ဋီ၊၁၀၉) တထာဂတပုဒ်အဖွင့်၌ “ဥပသဂ္ဂနိပါတာနံ ဝါစက သဒ္ဒ သန္နိဓာနေ တဒတ္ထ ဇောတနဘာဝေန ပဝတ္တနတော ဂတသဒ္ဒေါယေဝ အဝဂတတ္ထံ အတိတတ္ထဥ္စ ဝဒတီတိ အာဟ ဂတောတိ အဝဂတော အတီတောတိ” ဟုမိန့်အပ်၏။ သဒ္ဒနီတိနိဿယ၌ မိန့်အပ်သောစကားသည် “တံ ခေါ ပနာတိ ဂုတ္တမ္ဘူတာချာနတွေ ဥပယောဂဝစနံ” ဟူသော အဋ္ဌကထာလာ စကားနှင့် ညီညွတ်၏။ အဘယ့်ကြောင့် ညီညွတ်သနည်း ဟူမူကား တံ ခေါ ပန, ဘဝန္တံ, ဂေါတမံ-ဟူသော သုံးပုဒ်သည် ဂုတ္တဘူတာ- ချာန အနက်ကို သိအပ်သည်ရှိသော် ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော သုံးပုဒ်ဖြစ်လေ လျှင် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် အာချာနမည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ညီညွတ် သတည်း။ အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ညီညွတ်သည်ရှိသော် အဋ္ဌကထာစကား အားလျော်စွာ မိန့်အပ်သော အတ္ထဗျာချာန်ကျမ်းစကားနှင့်လည်း ညီညွတ် သတည်း။

[ကျမ်းတက်] ကလျာဏပုဒ်ကို “ဘဒ္ဒက ဂုဏာဘာဝေန ကလိတဗ္ဗောသရ်ျာ- တဗ္ဗောတိကလျာဏော” ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ကလျာဏဂုဏ်ကို မှုချအားဖြင့် ရငြား သော်လည်း ဤအရာ၌ ကိတ္တိသဒ္ဒေါဟူသော ပုဒ်၏ ဝိသေသနဖြစ်သည်နှင့် နိလောပဋ္ဌော-ဟူသော ပြုဂ်၌ကဲ့သို့ ဂုဏူပစာရအားဖြင့် ကိတ္တိသဒ္ဒကို ရသတည်း ဟု ပြလိုရကား ကလျာဏောတိ ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂတော ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

[ကျမ်းတက်] တစ်နည်းကား ကလျာဏောဝေသာ ကိတ္တိသဒ္ဒသာ အတ္တိတ် ကလျာဏော ဟူသော အဿတ္ထိ တဒ္ဓိတ် ဝစနတ္ထကြောင့် ကိတ္တိသဒ္ဒကို ရသတည်းဟု ပြလိုသောကြောင့် ကလျာဏောတိ စသော စကားကို မိန့်သ တည်း။ [တစ်ခုသောပုဒ်ကို သမန္နာဂတပုဒ်နှင့်ဖွင့်က အဿတ္ထိ တဒ္ဓိတ် ဝိဂ္ဂဟ်ကို ပြသတည်း-ဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်ရိုးရှိသတည်း။]

[ကျမ်းတက်] တစ်နည်းကား “ကလျာဏေန သမန္နာဂတော ကလျာဏော” ဟူသော သမန္နာဂတ တဒ္ဓိတ် ဝစနတ္ထကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမန္နာဂတ.

ဟူသော နောက်ပုဒ်ကျေသော ဥတ္တရပဒလောပ တတိယာ တပ္ပုရိသ်သမာသ် ဝစနတ္ထကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကိတ္တိသဒ္ဒကို ရသတည်းဟု ပြလိုသောကြောင့် ကလျာဏောတိ စသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဂုဏူပစာရကို ပြသည်ဖြစ်မူ "ကလျာဏော၊ ကောင်းသော"ဟု အနက်ပေး။ အဿတ္ထိ တဒ္ဓိတ်ကို ပြသည်ဖြစ်မူ "ကလျာဏော၊ ကောင်းသော ဉာတိပိ သော ဘဂဝါသော ဂုဏ်ရှိသော"ဟု အနက်ပေး။ ဥတ္တရပဒ လောပသမာသ် ကို ပြသည်ဖြစ်မူ "ကလျာဏော ကောင်းသော ဉာတိပိ သော ဘဂဝါ အစ ရှိသော ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော"ဟု အနက်ပေး။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၁၅)၌ကား ရေးနည်းကိုသာ ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ပြလို၍ "ကလျာဏောတိ ဘဒ္ဒကော"ဟု မိန့်သတည်း။

ကိတ္တိသဒ္ဒေါတိ ကိတ္တိဧဝ-ဟူသော စကားဖြင့် "ကိတ္တေ တဗ္ဗာတိ ကိတ္တိ။ သဒ္ဒိယတိ ဥစ္စာရိယတီတိသဒ္ဒေါ။ ကိတ္တိ ဧဝ သဒ္ဒေါ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ"ဟု ကမ္မဓာရယ် သမာသ်ဝစနတ္ထပြု၍ ဂုဏ်ကိုရသတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၁၅)၌ "ဂုဏာနံ"ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဂုဏ်ဟောဖြစ်သော ဝဏ္ဏသဒ္ဒါနှင့် "ဝဏ္ဏောတိ အာဟ"ဟူ၍ လည်းကောင်း မိန့်သတည်း။

ထုတိဃောသော ဟူသောစကားဖြင့် "အဘိတ္ထ ဝန ဝသေန ကိတ္တနံ ကထနံ ကိတ္တိ။ သဒ္ဒိယတိ ဥစ္စာရိယတီတိ သဒ္ဒေါ။ သပ္ပတိ သောတဝိညာ ဏာရမ္မဏဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ဝါ သဒ္ဒေါ။ ကိတ္တိဝသေန ပဝတ္တော သဒ္ဒေါ ကိတ္တိ-သဒ္ဒေါ" ဟု ပဝတ္တ-ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျေခြင်း ရှိသော မဇ္ဈေလောပီ-တတိယာ တပ္ပုရိသ်သမာသ် ဝစနတ္ထပြု၍ ချီးမွမ်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော နှုတ်မြွက်အပ်သော အသံကို ရသတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (–၂၁၅) ၌၊ "အဘိတ္ထဝနဝသေနပဝတ္တော သဒ္ဒေါ ထုသိဃောသော၊ အဘိတ္ထဝုဒါဟာရော"ဟု မိန့်အပ်၏။

အဘိဓာနကထာ၌ "ကိတ္တိသဒ္ဒေါတိ၊ ကား။ ကိတ္တိ=ဝ၊ ကြားအပ်သောဂုဏ် သည်သာတည်း။ (ဝါ) တစ်နည်းကား။ ထုတိဃောသော၊ ချီးမွမ်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော အသံတည်း"ဟု အနက်ပေး။

ဝိမတိ ဝိနောဒနီ၌ ကိတ္တိသဒ္ဒေါတိ၊ ကား။ ကိတ္တိဘူတော၊ ကြားအပ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သဒ္ဒေါ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော ဂုဏ်တည်း။ ကေဝလော၊ ကြား အပ်သည်နှင့် မရောမယှက် သက်သက် ရွတ်ဆိုအပ်သော ဂုဏ်သည်။ နၤဟုတ်။ ဉာတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ကိတ္တိပဒေန၊ ကိတ္တိ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သဒ္ဒပဒံ၊ သဒ္ဒ ဟူသောပုဒ်ကို။ ကိတ္တိဘူတောတိ၊ ပ၍။ ဝိသေသိတံ၊ အထူး ပြုအပ်၏။ ဉာတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ပဒါနံ၊ ကိတ္တိ

ဟူသောပုဒ် သဒ္ဒဟူသောပုဒ်တို့၏။ တုလျာဓိကရဏဘာဝ ဒဿနတ္ထံ၊ တူသော အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ သဒ္ဒပဒံ၊ သဒ္ဒဟူသော ပုဒ်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကိတ္တိယေဝါတွေဝ၊ ကိတ္တိယေဝ ဟူ၍သာလျှင်။ အဋ္ဌကထာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ကိတ္တိဟူသော ပုဒ်ဖြင့် သဒ္ဒဟူသော ပုဒ်၏ အထူးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသနဘူတဿ၊ ဝိသေသန ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ကိတ္တနဿ၊ကြားခြင်း၏။ သဝနဘူတတ္တာ၊ အသံတော်ကို ချီးမွမ်းခြင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ထုတိ၊ အသံတော်ကို ချီးမွမ်းခြင်းသည်။ ကိတ္တိ၊ ကိတ္တိမည်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအသံတော်ကို ချီးမွမ်းခြင်းကို။ ပကာသကော၊ ပြတတ်သော။ သဒ္ဒေါ၊ အသံ တော်သည်။ကိတ္တိသဒ္ဒေါ၊ ကိတ္တိသဒ္ဒမည်၏။ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ထုတိဃောသော ဝါတိ၊ ဝါ-ပဒ္ဒ၍။အဋ္ဌကထာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ဤသို့ အနက်ယောဇနာသော်၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ၊ စကားသည် သာရတ္ထ။ ဒီပနီ၊ စကားနှင့် မခြားနား ရွေစင်နှစ်ပြားကို တသားတည်း ဂဟေစပ်သို့ တစ်ထပ် တည်းကျသတည်း။

ပနသဒ္ဒေါ ပက္ခန္တရတ္ထေဇာတကော။ ဝစနတ္ထတော တာဝ။ ။ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁။ ၄၃)၌၊ "သောတိပဿိဒ္ဓိယံ"ဟု မိန့်သောကြောင့် ဣတိပိ သော ဘဂဝါ ၌ တ- သဒ္ဒါသည် ပဿိဒ္ဓဝိသယဟု သိအပ်၏။ ပဿိဒ္ဓဝိသယ ဖြစ်သော တ-သဒ္ဒါဟူသည် လွန်ခဲ့ပြီးသောအနက်လျှင် သုံးသပ်ရာ စွဲလမ်းရာ ရှိသည်မဟုတ်။ စိတ်အား အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်လာသောအနက်လျှင် သုံးသပ် ရာ စွဲလမ်းရာ ရှိသတည်း။

ဣတိပိ၌ ဣတိ-သဒ္ဒါသည် ဟေတုအနက်ဟောတည်း။ ပိ-သဒ္ဒါသည် သမ္ပိဏ္ဍန အနက်ဟောတည်း။ သမ္ပိဏ္ဍန ဟူသည်လည်း သမုစ္စည်းတည်း။ သမုစ္စည်း သည်လည်း ဒါနဥဒေတိ, သီလဥရက္ခတိ-၌ ကဲ့သို့ အသီးသီး ဆည်းသတည်း။

ထို့ကြောင့် ဣမိနာစ ဣမိနာစ ကာရဏေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဟု မိန့် အပ်၏။ ဣမိနာစ ကာရဏေန၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ၊ အရဟံ မည် တော်မူ၏။ ဣမိနာစကာရဏေန၊ ကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ၏။

ကာရဏေနာတိ-၌ အာဒိအနက်ကို ဟောသော ဣတိ-သဒ္ဒါ ကျေသတည်း။ ထိုအာဒိအနက်ကို ဟောသော ဣတိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဂုဏ်တော်ခုနစ်ပါး ကြွင်းကျန် သေးသည် အလျောက် ဣမိနာစကာရဏေန ဟူသော အကြောင်း ခုနစ်ပါးကို ယူအပ်၏။ ရှေးစကားရင်းကို ထောက်သဖြင့် ဣမိနာစ ကာရဏေန ဣမိနာစကာ ရဏေနကို ဝိစ္ဆာ မမှတ်လင့်။ ဣတိဣတိ ဣတိ အာဒိအတ္ထော၊ ဤသို့အစရှိသော

အနက်သည်။ ဝေရဉ္ဇေနု၊ ဝေရဉ္ဇာ၌နေသော။ ဗြာဟ္မဏေန၊ သည်။ ဝုတ္တံ (ဝုတ္တော)၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကောသလ္လ တ္တဥ္စ၊ စိတ္တသံမပံ သန္တဥ္စ၊ သော ဘဂဝါ ဣတိပိအရဟန္တိအာဒိ၊ သော။ ယံ (ဝစနံ) ကို။ (ဝေရဉ္ဇနု၊ သော။ ဗြာဟ္မ-ဏေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္တ(တသ္မိံ ဝစနေ)၊ ၌။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၌စပ်။) (သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါဣတိ အာဒီတိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဤသို့အစရှိသည်ဟူ၍။ ဝေဒိ·တဗ္ဗတော၊ သိအပ်သည်မှ။) တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ (အရဟန္တိဝေဒိတဗ္ဗော၌စပ်။)

အာရကာဟိ- အစရှိသောစကားသည် အာရကတ္တာ အစရှိသော သဒ္ဒေပစကား၏ ဝိတ္ထာရစကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ဟိ "ဝိတ္ထာရေမိ"ဟု အနက်ပေး။ အာရကာကို "သုဝိဒူရ ဝိဒူရေ ဌိတော"ဟု ဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "သဗ္ဗကိလေသေဟိ၊ တို့မှ၊ အာရကာ၊ ဝေးတော်မူ၏။ သုဝိဒူရဝိဒူရေ၊ အလွန်ဝေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင် ဝေးသည်၌။ ဌိတော၊ တည်တော်မူ၏။"ဟု အနက်ပေး။

အာရကာ-ဟူသောပုဒ်သည်ကား အဘိဓာန်အဗျယဝဂ် (၁၁၅၇-ဂါထာ)၌ "အာရာ,ဒူရာ,စ အာရကာ"ဟု မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ နိပါတ်ပုဒ်တည်း။

ထိုနိပါတ်ပုဒ်သည်ပင်လျှင် ရှေးဦးစွာသော အာကိုလည်းကောင်း,ကာ၏ အစိတ်ဖြစ်သော နောက်ဖြစ်သော အာကိုလည်းကောင်း။ အ-ရဿပြု၍ လည်းကောင်း။ က-ကို ဟ ပြု၍လည်းကောင်း၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍လည်းကောင်း၊ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် အရဟံပုဒ်ပြီးဖြစ်သတည်း။

တေစ ၌ စသည် ဝါ အနက်ဟောတည်း။ နောက်ဖြစ်ကုန်သော "ယဉ္စေတံ (ဝိ၊၌၊၁။၇၄။) အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျတ္တာစ (ဝိ၊၌၊၁။၇၇) ယထာစ လောကေ (ဝိ၊၌၊၇၇) စကားတို့၌ စ-သဒ္ဒါသုံးခုတို့သည်လည်း ဝါ အနက်တို့တည်း။

တစ်နည်းကား – ဝါကျာရမ္ဘအနက်ဟောတို့တည်း။ အရာနဥ္စ၌ စ–ကို ဟတတ္တာ စ, အရဟတ္တာ စ,ရ ဟာဘာဝါ စ–ဟုယှဉ် ရသည်၏အဖြစ်ကိုသိစေမြင်းငှာ ဝိတ္ထာရစကား၌ "အရာနံဟတတ္တာပိ, အရဟတ္တာပိ, ရဟာဘာဝတောပိ" ဟု မိန့်သတည်း။

ဝေမ္ပိအရာနံဟတတ္တာအရဟံ စကား၌ကား အထဝါ–ဟု အစ၌မိန့်ခဲ့သည် အားလျော်စွာ အရာနဥ္စ ဟတတ္တာကို တစ်နည်းခွဲသောစကားဖြစ်သောကြောင့် ဝေမ္ပိဟု မိန့်သတည်း။ ထိုပိ-သဒ္ဒါကို ဟတတ္တာပိဟူ၍လည်းယှဉ်လေ။ ဤသို့ယှဉ်မှ ရှေ့နောက်ညီညွတ်သတည်း။ ဝေမ္ပိ၌ ပိ-ဖြင့် သဗ္ဗေအရာဟတာတိ-ကိုပေါင်း။ ဟတတ္တာပိ၌ ပိ-ဖြင့် ရှေ့နောက်ဖြစ်ကုန်သော ဟိတ်တို့ကိုပေါင်း။ ယံ စေတံ သံသာရစက္ကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အနုမတဂ္ဂံ၊ အဖန်ဖန်မသိအပ်သော အစရှိသော။ ။မနိတဗ္ဗော ဉာတဗ္ဗောတိ မတော၊ န မတော အမတော။ အနုအနုပုနပ္ပုနံ အမတော အနမတော။ အနု-၌ ဥ-ကို အ-နှောင်းသောကြောင့်ချေ။

တစ်နည်းကား။ အနုမတဂ္ဂံ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော။ အမတဉ္ အ-သည် တဗ္ဗော။ "န အမတော အနမတော"ဟု ဝစနတ္တပြု။ ဤသို့ ပစနတ္တ နှစ်နည်းပြုပြီးမှ "အနမတော အဂ္ဂေါအာဒိ ဧတဿ သံသာရဝဋ္ဋဿာ ဟိ အနုမတဂ္ဂံ"ဟု ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြု။

တစ်နည်းကား။ အနုမတဂ္ဂံ၊ အဖန်ဖန်သိအပ်သော အစရှိသည်မဟုတ်သော။ "မတော အဂ္ဂေါ အာဒိ ဧတဿ သံသာရဝဋ္ဋဿာတိ မတဂ္ဂံ။ န မတဂ္ဂံ အမတဂ္ဂံ။ အနုအနုပုနပ္ပုနံ အမတဂ္ဂံ အနုမတဂ္ဂံ"ဟု ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြု။

တစ်နည်းကား အနုမတဂ္ဂံ၊ သိအပ်သော အစရှိသည် မဟုတ်သော။ ။ အမတ၌ အ-သည် တဗ္ဗောပင် "မတောအဂ္ဂေါအာဒိ ဧတဿ သံသာရဝဋ္ဋဿာတိ မတဂ္ဂံ" န အမတဂ္ဂံ အနုမတဂ္ဂံ ဟု ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြု။

ဤလေးပါးကုန်သော အနက်တို့တွင် ပဌမအနက်, တတိယအနက် နှစ်ပါးတို့ကို "အနုအနုအမတဂ္ဂံ အဝိညာတပုဗ္ဗကောဋိကံ သံသာရမဏ္ဍလံ"ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၁၀") စကားကိုမှီး၍ ပေးသတည်း။ ဒုတိယအနက်, စတုတ္ထအနက်နှစ်ပါးတို့ကိုမူကား "မတောဝေ အမတော၊ အကာရော တဗ္ဗာဝဝုတ္တိတ္တာ။ အမတော ဉာတော အဂ္ဂေါ အာဒိ ဧတဿာတိ အမတဂ္ဂေါ၊ သံသာရော။ န အမတဂ္ဂေါ အနမတဂ္ဂေါ"ဟူသော မဏိသာရမဉ္ဇူသာ (မဏိ၂၊၂၆၀) သမ္ဗန္ဓနည်းပိုင်း အဖွင့်စကားကိုမှီး၍ ပေးသတည်း။ သံသာရဝဋ်၏ အဖန်ဖန်မသိအပ်သော အစရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ နေတ္တိပါဠိတော် နယသမုဋ္ဌာန (ခု-၁၁၊ ၉၁)၌၊ လာရှိသော။ "ပုဗ္ဗာကောဋိ နပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယစ ဘဝတဏှာယစ"၊ ဟူသော စကားဖြင့်လည်းကောင်း တတ္ထပုဗ္ဗာကောဋိ န ပညာယတိတိ အသုကဿ နာမ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အသုကဿ ဝါ စက္ကဝတ္တိနော ကာလေ အဝိဇ္ဇာ ဘဝတဏှာ စ ဥပ္ပန္နာ။ တတော ပုဗ္ဗေ နာဟောသိတိ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာနံ န ကာစိ ပုရိမာ မရိယာဒါ ဥပလဗ္ဘတိ။ ကသ္မာ အနုမတဂ္ဂတ္တာ သံသာရဿ။ ဌတ္တော ဟောတိ၊ အနုမတဂ္ဂေါ ယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော၊ ပုဗ္ဗာကောဋိ နပညာယတိတိ ဝိတ္တာရော၊ ဟူသော နေတ္တိအဋ္ဌကထာ (နေတ္တိ ဋ္ဌ၊ ၁၉၃) လာစကားဖြင့်လည်းကောင်း သိအပ်၏။ သံသာရ၏အစကို အစပင်မရှိသောကြောင့် ဘုရားရှင်တို့သော်လည်း သိတော်မမူနိုင်ကုန်သေး၏ ဘုရားရှင်တို့မှ တစ်ပါးကုန်သော သာဝကတို့ သိတော်မမူနိုင်ကြကုန်သည်၌ ဆိုရန်မရှိသည်သာတည်း။ အစမထင်

အစကိုမရအပ် အစမရှိဟူ၍ သိတော်မူတတ်သော ဉာဏ်တော်မချွတ်သောကြောင့် ဘုရားရှင်တို့သာ သိတော်မူကုန်သတည်း။ သာဝကတို့သည် ဉာဏ်ချွတ်သော ကြောင့် အစမထင် အစကိုမရအပ် အစမရှိဟု သိတော်မမူကြလေကုန်။ ထို့ကြောင့် နေတ္တိပါဠိတော် သာသနာ ပဋ္ဌာန၌ (ခု-၁၀၊၁၅၂) "ပုဗ္ဗာ ဘိက္ခ- ဝေ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇ- နာနံ သကိံ နိရယံ သကိံ တိရစ္ဆာနယောနိံ သကိံ ပေတ္တိဝိသယံ သကိံ အသုရယောနိံ။ သကိံ ဒေဝေ သကိံ မနုဿေ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ။ ကတမာ ပုဗ္ဗာကောဋိတိ အဝိဇ္ဇာနိယံ။ န ပညာယတီတိ သာဝကာနံ ဉာဏဝေကလ္လေန"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။

"နပညာယတီတိ၊ အစမထင် အစကိုမရအပ်၊ အစမရှိ၏ ဟူ၍ သိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အရာသည်။ သာဝကာနံ။ သာဝကတို့၏။ ဉာဏဝေကလ္လေန၊ ဘုရားရှင်ကဲ့သို့ ဉာဏ်မပြည့်စုံ ဉာဏ်ချွတ်တဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသယော၊ အရာသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်(ဝါ) မဟုတ်"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် နေတ္တိအဋ္ဌကထာ(နေတ္တိ-ဋ္ဌ၊၂၅၈)၌ ကတမာ ပုဗ္ဗာ ကောဋိတိ အဝိဇ္ဇာနီယန္တိ ကတမာပုဗ္ဗာ ကောဋိတိ ကေနစိကတံ ပုစ္ဆနံ အဝိဇ္ဇာနီယံ။ကသ္မာ၊ သံသာရဿ ပုရိမာယ ကောဋိယာ အဘာဝတော။ တေနေဝါဟ ပုဗ္ဗာ၊ ဘိက္ခဝေ ကောဋိ န ပညာယတီတိ။ တတ္ထ န ပညာယတီတိ န ဒိဿတိ၊ န ဥပလဗ္ဘတီတိ အတ္ထော။ နပညာယတီတိ န အညဿ ဉာဏဿ ဝိသယော ဟောတီတိ ပန အတ္တံ သန္ဓာယ န ပညာယတီတိ သာဝကာနံ ဉာဏဝေ ကလ္လေနာတိ အာဒိ ဝုတ္တံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ။နေတ္တိဋီကာ (နေတ္တိ-ဋီ၊ ၁၄၄)၌လည်း "နဥပလဗ္ဘတီတိ နတ္ထီတိအတ္ထောဟုဖွင့်အပ်၏၊ဤစကားရပ်တွင်"နပညာယတီတိ အညဿဉာဏဿ ဝိသယော ဟောတိ"ဟူသော စကာကို ရှုမျှော်၍"န ပညာယတီတိ သာဝကာနံ ဉာဏဝေကလ္လေန"ဟူသော စကား၌ ပါဌ်သေသနှင့်တကွ အပြည့်အစုံ အနက် ယောဇနာခဲ့သတည်း။ အချို့သောသူတို့ကား "သံသာရဿ ပုရိမာယ ကော- ဋိယာ အဘာဝတော"ဟူသော စကားကို လည်းကောင်း, နပညာယတီတိ န အညဿ ဉာဏဿ ဝိသယော ဟောတိ"ဟူသော စကားကို လည်းကောင်း၊ မရှုမမျှော်လေဘဲ မျက်နှာလွှဲ၍ "န ပညာယတီတိ သာဝကာနံ ဉာဏဝေက- လ္လေန"ဟူသော ပါဠိတော် စကားကိုသာ ရှုမျှော်ပြီးလျှင် ထိုပါဠိတော်စကား၌ "သာဝကာနံ၊သာဝကတို့အား။ ဉာဏဝေကလ္လေန၊ ဉာဏ်ချွတ်တဲ့သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ပုဗ္ဗာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ကောဋိ၊ အစွန်းသည်။ န ပညာယတိ၊မထင်နိုင်" ဟု အနက်သမ္ဗန်၍ သံသရာ၏ အစကို ဉာဏ်ချွတ်တဲ့ခြင်းကြောင့် သာဝကတို့သာ မသိနိုင်ကုန်သည်။ ဉာဏ်မချွတ်တဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဘုရားရှင်တို့မူကား သိနိုင် ကုန်၏"ဟု ဆိုကြကုန်သေး၏။ ဤသို့ ဆိုကုန်ကြငြားသော်လည်း ထိုစကားကို

သံသာရဿ ပုရိမာယ ကောဋိယာ အဘာဝတော” ဟူသော စကားနှင့်လည်းကောင်း၊ “န ပညာယတိတိ န အညဿ ဉာဏဿ ဝိသယော ဟောတိ” ဟူသော စကားနှင့်လည်းကောင်း ဆန့်ကျင်သောကြောင့် လေးစားမှု မယူအပ်ချေ။ “အညဿ၊ ဘုရားရှင်တို့ဉာဏ်တော်မှ တစ်ပါးသော ဉာဏဿ၊ သာဝကဉာဏ်၏။ ဝိသယော၊ အရာသည်။ န ဟောတိ မဖြစ် (ဝါ)မဟုတ်”ဟု အနက်ပေး။ အကယ်၍တည်း အစရှိခဲ့မူ ဤသည့်သတ္တဝါသည် ဤဘုရား, ဤစကြာမင်း လက်ထက်အခါ၌ “မြေမှစ၍ ဖြစ်လေသည်, ရေမှစ၍ ဖြစ်လေသည်” ဟု ဟောတော်မူသော အရာရှိလေရာသည်။ သို့လည်း မရှိလေခဲ့။

ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဋ္ဌကထာ စကားတို့ကို လေးစားမှုသဖြင့် သံသရာမှာ အစလုံးလုံး မရှိဟူ၍သာလျှင် မြဲမြဲကြီး မှတ်ယူကြကုန်ရာသတည်း။ ယဋ္ဌေတံ-စသော စကားသည် သခေ်ပတည်း။ စ-သဒ္ဒါ ဝါကျာရမ္ဘတ္ထဇောတက။ အထဝါ စသော စကားသည် ဝိတ္ထာရတည်း။ သခေ်ပ, ဝိတ္ထာရ၏ အဖြစ်ဖြင့် ထူးသောကြောင့် အထဝါနှင့် တက်သတည်း။

ယသ္မာ သံသာရဝဋ္ဋ ဝဋ္ဋတိ တသ္မာ။ ။(ဤတသ္မာကို ဟနိ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၈၇)၌ စပ်။) တဿ အစရှိသည်ကား ဟိတ်ကူတည်း။ တတ္ထ ဒုက္ခာဒီသု စသော စကားသည် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဝေမဃံ စကားသည် ထိုစကား၏ ဟိတ်ကူတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၂၂၁)၌ကား ချုံးသည့် ဒေ့ဓိပ္ပါယ် ရသောကြောင့် နိဂုံးဟူ၏။ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာ စသော စကားသည် ဣမိနာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏေန-၏ သရုပ်ပြတည်း။

တတ္ထ တသ္မိံ သံသာရဝဋ္ဋေ။ ဣတရေသု ရူပါ ရူပဘဝေသု အဋ္ဌကထာ၌ တဏှာ ာဃာနံ ဟူသောစကားသည် နည်းပြစကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေးရှေးသော စကားတို့၌လည်း ကာယသဒ္ဒါနှင့်တကွ ကာမဘဝ သခ်ရကာယာနံ စသည်ဖြင့် ဆိုသင့်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သုတ်ပါထေယျပါဠိတော် သံဂီတိသုတ် အဋ္ဌ (ဒီ ၃၊၂၀၂။)၌ “ဆဝိညာဏကာယာ။ဆ ဖဿကာယာ။ဆ ဝေဒနာကာယာ။ဆ သညာကာယာ။ ဆ သဉ္စေတနာကာယာ။ ဆ တဏှာကာယာ”ဟု ဟောကော်မူအပ်၏။ သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌကထာ (ဒီ-ဋ္ဌ-၃၊၂၀၆)၌ “ဝိညာဏကာယာတိ ဝိညာဏသမူဟာ” ဟု ဖွင့်အပ်၏။ ဤစကားရပ်ဖြင့် ကာယ-သဒ္ဒါ၏ အတ္ထဘာဝအနက်ကို နှစ်စေ၍ သမူဟအနက်ကို ပြသတည်း။ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး ပေါင်းပုံကိုလည်း သုတ်ပါထေယျဋီကာ (ဒီ-ဋီ-၃၊၂၅၂)၌ “ဝိညာဏသမူဟာတိ တတ္ထ ယဒိပိ တေသံ ဝိညာဏာနံ သာမဝေါခနံ နတ္ထိ၊ ဘိန္နကာလိကတ္တာ၊ စိတ္တေန ပန ဧကဇ္ဈံ ဒဿိတံ

ယူပဟာနဝသေန သမဟာတာ ဝုတ္တာ။ ယထာ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ”ဟူ၍ လာသော စကားနှင့်အညီ သိအပ်၏။ ဤသုတ်အဋ္ဌကထာ ဋီကာလာ စကားတို့ကို သာဓကပြု၍ အဋ္ဌကထာလာ “တဏှာကာယာနံ”ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို ငှင်း တဏှာခြောက်ပါး ပေါင်းပုံကို သိအပ်၏။

အပါယေ ယသ္မာ ဥပပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ။ တတ္ထ တသ္မိံ ကာမတဏှာဝေ အဿ ကေစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပပတ္တိ ဟောတုဘူတံ ဒုစ္စရိတသင်္ခါတံ ကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ။ (နောက် တတ္ထဿ အစရှိသော စကားသုံးချက်၌လည်း ဤအနက်အတိုင်းပင် တည်း)။

ဝေမယံ စသော ဝါကျကား အတိတ်စသော ကာလဝိသေသဖြင့် မမှတ် သောကြောင့် သာမညတည်း။ အတီတမ္ပိ-စသော ဝါကျသည် အတိတ် စသော ကာလဝိသေသဖြင့် မှတ်သောကြောင့် ဝိသေသတည်း။ ဤသို့ ရှေးဝါကျ, နောက်ဝါကျထူးသတည်း။

အင္ဂဒက္ခိဏော ဧတေ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာဒိကော ဓမ္မော။ တတ္ထတေသု အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာဒီသု။ အင္ဂဒက္ခိဏောဟျပ္ပ္မာစ-၌ စ-သဒ္ဒါသည် ဝါကျာရမ္ဘတ္ထဇောတက “စီဝရာဒိပစ္စယေ စ ပူဇာဝိသေသဋ္ဌ ပဋိဂ္ဂဏှိတုံ အရဟတိ။ ”တေနေဝ စ အစရှိသောစကားသည် စီဝရာဒိပစ္စယေ အစရှိသော စကား၏ သခေပဖြစ် သော ဒဋ္ဌိကရဏ စကားဖြစ်သတည်း။ “စ သတ္တံ၊ ထိုစကားသည် မှန်၏”ဟု အနက်ပေး။

နှ တော အညတ္ထပူဇံ ကရော္တိ-ဟူသော ဝါကျ၏ နောက်၌ “နှ တေ စီဝရာဒိပစ္စယေ အညေသံ ဒေန္တိ”ဟူသော ပါဌ်ကြွင်းကျန်သတည်း။ ဤပါဌ် ကြွင်းကျန်သည်၏ အဖြစ်ကိုကား စီဝရာဒိပစ္စယေ-ဟူသော ရှေးစကား, ပရိ-နိဗ္ဗုတမ္ပိ စ အစရှိသော နောက်စကားတို့ကို ထောက်ထား၍ သိအပ်၏။ ထို စကား နှစ်ပါးတို့တွင် နောက်စကား၌ “စေတိယာသီတိဝိဟာရသဟဿာနိ” ဟူသော စကားကို ထောက်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏ ဝိဟာရ ဟူသော စကားသည် ပဓာန နည်းမျှသာတည်း။ ကျောင်းတို့ကို တည်စေသော် သက်နိမ်း, ဆွမ်း, ဆေး-ပစ္စည်းသုံးပါးတို့ဖြင့် ကျောင်းတော်တို့၌ ကိန်းဝပ်ကုန် သော စေတီတော်တို့၌ ဌာပနာသွင်းအပ်ကုန်သော ဓာတ်တော်တို့ကို အဘယ် မှာ မပူဇော်ဘဲ ရှိလှည့်အံ့နည်း။ ဝိဟာရဟူသည်လည်း စေတီတော်ကိန်းဝပ်ရန် စေတီအိမ် စေတီကျောင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဤပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဗာဟိရနိဒါန်းအဖွင့်(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၃၆)၌ စေတုရာသီတိဝိဟာရသဟဿာနိ ကာရာပေသိ စတုရာသီတိ သဟဿ စေတိယ ပဋိမဏ္ဍိတာနိ”-ဟု မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ထိုသို့ ပါဌ်ကြွင်းကျန်သောကြောင့် လို တေနေဝ-အစရှိသော စကားသည် ပစ္စာသတ္တိ

နည်းအားဖြင့် ပုဇ္ဇာဝိသေသဥ္စ ဟူသော နောက်စကားကို အစပြု၍ မြဲမြံစေသော စကားဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုတေနေဝစ—အစရှိသော သခေ်ပဖြစ်သော ဒဠှီကရဏစကားကို အကျယ်ချဲ့ပြသော တထာ ဟိ—အစရှိသော ဝိတ္ထာရ စကားနှစ်ရပ်တွင် ဗြဟ္မာသဟမ္ပတိ—အစရှိသော ရှေးဝိတ္ထာရစကားဖြင့် နတေအညတ္တ ပုဇ္ဇံကရောန္တိ ဟူသော ရှေးသခေ်ပစကား၏ ဝိတ္ထာရကိုပြပြီးမှ ပရိနိဗ္ဗုတမ္ပိ—အစရှိသော နောက်ဝိတ္ထာရစကားဖြင့် န တေစီဝရာဒိပစ္စယေ အညေသံ ဒေန္တိ—ဟူသော နောက် ပါဠ်ကြွင်းစကား၏ ဝိတ္ထာရကိုပြသတည်း။

ကော ပန ဝါဒေါ အညေသံ ပုဇာ ဝိသေသာနံ ဟူသော စကား၏ နောက် ၌လည်း ကောပန ဝါဒေါ အညေသံ စီဝရာဒိပစ္စယာနံ—ဟူသော ပါဠ်ကြွင်းကျန် သတည်း။ ဣတိ ပစ္စယာဒီနံ—အစရှိသော စကားသည် နိဂုံးစကားဖြစ်သတည်း။ ဤနိဂုံးစကားဝယ် ပစ္စယ—သဒ္ဒါဖြင့် စီဝရာဒိပစ္စယေ ဟူသော ရှေးစကားနှင့် အညီ စီဝရာဒိပစ္စယာကိုယူ၍ ပစ္စယာဒီနံ—၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ပုဇာဝိသေသကို ယူအပ်၏။ ထိုသို့ယူအပ်သည်ရှိသော် ဤနိဂုံးစကားသည် စီဝရာဒိပစ္စယေ အစရှိသော ရှေးအရင်းစကားအားလျော်စွာ အစဉ်အတိုင်းသိမ်းအုပ်သော နိဂုံးစကားဖြစ်သတည်း။ ပစ္စယာဒီနံ၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ပုဇာဝိသေသကိုယူရ သည်၏ အဖြစ်ကို "ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာပိ အနုဟန္တိ ယထာဝုတ္တ စီဝရာဒိ ပစ္စယာနံ ပုဇာဝိသေသဿ စ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျဘာဝေန အနုစ္ဆဝိကတ္တာပိ အရဟံ" ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၂၇) စကားကို သာဓကပြု၍ သိအပ်၏။ သင်္ဂဟဂါထာ၌လာသော "ပစ္စယာဒီနစာရဟော" ဟူသော စကား၌လည်း ထို့အတူပင် ပစ္စယ၏အရကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်ယူအပ်သော အနက်ကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏။

တစ်နည်းကား န တေ အညတ္ထ ပုဇ္ဇံကရောန္တိ ဟူသော စကား၌ န တေ အညတ္တ စီဝရာဒိပစ္စယေဟိ စေ ရတနဒါမာဒိနာ စ ပုဇ္ဇံကရောန္တိ ဟူသော အနက်ဖြစ်ခဲ့သော် ထိုစကား၏နောက်၌ န တေ စီဝရာဒိပစ္စယေ အညေသံ ဒေန္တိဟု ပါဠ်ကြွင်းကျန်ရှန်မရှိပြီ။ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော် တထာဟိ—အစရှိသော ဝိတ္ထာရစကားသည်သာလျှင် ပစ္စာသတ္တိနည်းအားဖြင့် ဝိတ္ထာရကိုပြသော စကားဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော် န တေ အညတ္တပုဇ္ဇံကရောန္တိ ဟူသော စကားမူကား ပစ္စာသတ္တိနည်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားမဟုတ် ဟု မှတ်အပ်၏။

န တေ အညတ္ထ ပုဇ္ဇံ ကရောန္တိ—ဟူသော စကား၌ကဲ့သို့ ကောပနဝါဒေါ အညေသံ ပုဇာဝိသေသာနံ—ဟူသော စကား၌လည်း စီဝရာဒိပစ္စယပုဇာရတန ဒါမာဒိ ပုဇာသက္ကာရာနံ ပုဇာဝိသေသာနံ—ဟူသော အနက်ကို မှတ်အပ်၏၊

ယထာ ၆ ၌ ဧ–သည် ဝါကျာရမ္ဘတ္ထဇောတက။ အသိလောကာဘယေန– ၌ သိယောက–သဒ္ဒါသည်။ သိလောကောတု ယသေပဇ္ဇေ (၁၀၄၁ ဧ.ဘိဓာန် ဂါထာ) ဟုမိန့်အပ်သော ယသအနက်, ပဇ္ဇအနက် ဤနှစ်နက်တို့တွင် သိလော ကတိ ပတ္တရတိတိ သိလောကော ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် ဤအရာ၌အကျော် အစော ကိတ္တိ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊ ၂၂၅) ၌ အသိလောကာဘယေနာတိ အကိတ္တိဘယေန" ဟု မိန့်အပ်၏။

ရဟော–သဒ္ဒါသည် ပရမ္မုခါ အနက်ဟောသော နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်အဗျယဝဂ် (၁၁၅၇-ဂါထာ)၌ ပရမ္မုခါ တု ဧ ရဟော– ဟု မိန့်အပ်၏။ ရုပ်ပြီးကိုမူကား "သဗ္ဗသော န သန္တိစေတဿ ရဟာတိ အရ- ဟောဘိ ဝတ္တဗ္ဗေ ဩကာရဿ သာနုသာရံ အကာရာဒေသံ ကတွာ အရ- ဟန္တိ ဝုတ္တံ" ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊ ၂၂၇) စကားကို မှီး၍ဖြင့် ဩ– အက္ခရာကို နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော အံ-ပြု၍ အရဟံ–ဟု ရုပ်ပြီးသည်ကို သိအပ်၏။ ရဟာဘာဝါ ပုဒ်ကို ဝစနတ္ထကို ထောက်သဖြင့် ရဟော+အဘာ- ဝါ–ဟု ပဒစ္ဆေဒမူအပ်၏။ ဟောတိစေတ္ထ ၌ ဧ–သည် ဝါကျာရမ္ဘတ္ထဇောတက။ သမ္ဘာသဒ္ဒါသည် အဝိပရိတတ္ထဝါစက။ သာမံ သဒ္ဒါကား သယမတ္ထဝါစက။ ဧ-သဒ္ဒါ သည် အဝဓာရဏတ္ထဝါစကထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊ ၂၂၈)၌ "သာမန္တိသယ- မေဝ၊ အပရေနယျာ၊ ဟုတွာတိအတ္ထော" ဟု မိန့်အပ်၏။ မဏိသာရမဉ္ဇူသာ (၁၊ ၇၄)၌လည်း ဧ သဒ္ဒေါအဝဓာရဏတ္ထော၊ သာမံဝေါတိအတ္ထော" ဟု မိန့်အပ်၏။

အဘိညေယျ ဟူသောစကားသည်၊ ပရိညေယျ စသော လေးပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံရကား သာမည။ ပရိညေယျ စသည်ကား ဝိသေသ။ ထိုအဘိညေယျ စသော စကားသည်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဗြဟ္မာဏဝဂ် ဒုတိယသေလ သုတ်၌ လာ သတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဗြဟ္မဏ၊ သေလပဏ္ဏာသ" ဟု အနက်ပေး။

အပိစ အစရှိသော စကားသည် အဘိညေယျမမွေ အစရှိသော သခေ်ပ၏ ဝိတ္ထာရတည်း။ ထို့ကြောင့် "အပိစ အပရော ဝိတ္ထာရနယော မယာ ဝုတ္တော" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊ ၂၃၁)၌ ဓေ၀သစ္စဝသေန သာမညတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဒွါရာရမ္မဏေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွါရပ္ပဝတ္တဓမ္မေဟိစေဝ ခန္ဓာ- ဒိဟိ စ သစ္စဝသေနေဝ ဝိဘဇိတွာ ဒဿေတုံ အပိစာတိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ" ဟု မိန့်အပ်၏။

ဧကေကပဒုဒ္ဓါရေနာပိ၊ စက္ခုပုဒ်အစရှိသော တစ်ခုတင်ခုသော ပုဒ်ကို ထုတ်သဖြင့်လည်း။ တတြပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂေသု။ တေန ဝုတ္တံ စသည်ကား နေတ္တိအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သော စကားကိုထောက်၍ နိဂုံး ဆရာတို့ကား လင်္ကာဂုဏ်ဟု မိန့်တော်မူကုန်၏။

ဘယဘေရဝသုတ်သည် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် မူလပရိယာယဝဂ်တွင် စတုတ္ထသုတ်တည်း။ အမ္ဗဋ္ဌသုတ်မူကား သုတ်သီလက္ခန်ပါဠိတော် တတိယ သုတ်တည်း။

ဟိသစ္စံ။ တတြတသ္မိံ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တေ။

သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၂၃၅)၌ စတ္တာရိဈာနာနိဟု-တည် ပါဌ်ထားသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ရူပါဝစရသဒ္ဒါနှင့် တကွ စတ္တာရိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနိဟု မရှိသင့်။ ရူပါဝစရသဒ္ဒါမပါဘဲ စတ္တာရိ ဈာနာနိ ဟူ၍သာ ရှိသင့်သတည်း။ ဣမေယောဂ ပန္နရသဓမ္မာ ဧကေဟိ ပန္နရသဟိ စ ဓမ္မေဟိ အရိယသာဝကော အမတံပဒံ (ဒိသံ) ယသ္မာစရတိ တသ္မာစရဏန္တိ ဟိယသ္မာ ဝုတ္တာ တသ္မာစရဏန္တိ ဣမေပန္န-ရသဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယထာဟစသော စကားဖြင့် ပန္နရသ ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာကို သာဓကဆောင်သတည်း။ [ကျမ်းတက်] မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဝိဇ္ဇာစရဏတို့နှင့် ပြည့်စုံစေကာမူ ဤဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပဒါကို သာဝကတို့၌လည်း ရအပ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကိုသာ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နောဟု မဆိုအပ်သည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် တတ္ထစသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ယသ္မာ သဗ္ဗညုတံ ပူရေတွာ ဌိတာ, တသ္မာ စ၊ ယသ္မာ မဟာကာရုဏိကတံ ပူရေတွာ ဌိတာ တသ္မာစ၊ ယသ္မာ အတ္ထေ နိယောဇေတိ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ ယေဝ ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္နောတိ ဝုစ္စတိ။

အသော ပိ၊ ငါတို့၏ ဘုရားရှင်တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ သော။ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အနတ္ထံ၊ ကို။ ပရိဝဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ အတ္ထေ၊ ၌။ နိယောဇေတိယထာ ယှဉ်စေသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့။ သောဘဂဝါ၊ သည်။ (ပ)နိယောဇေတိ ၏။

တနည်းကား "ယထာ ယေန ကာရဏေန သော ဘဂဝါ ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္နော၊ တထာ တေန ကာရဏေန နိယောဇေတိ"-ဟု မဟာကာရုဏိကတာယ-ဟူသောဟိတ်၏ ဟိတ်ကို အနက်ပေးသော်လည်းသင့်ရသေး၏။ ယသောတံ၌ တံကား အနက်မရှိ နိပါတ်မျှသာတည်း။ တေနသာစသည်ကား ဝုစ္စတိ, ဝိဇ္ဇာစရဏ

သမ္ဗန္ဓောတိ၏ လဒ္ဒဂုဏ်ကိုပြစကားတည်း ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၃၆)၌ သာပနာယ် စသော စကားကို မိန့်သတည်း။
ထို့ကြောင့်“တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နောတိ ဝုတ္တဘာဝ ကာရဏေန” ဟုစွဲ“တေနအတ္ထေ နိယောဇနကာရဏေန”ဟု မစွဲလင့်၊ စွဲရိုးမဟုတ်။ ဝိဇ္ဇာစရဏ ဝိပန္နာနံဟိ စသည်ကား တေန-၏ ဟိတ်ကူတည်း ဤဟိတ်ကူကို ထောက်၍လည်း တေနဖြင့် အရင်းစကားကို စွဲသည်၏အဖြစ်ကို သိရာ၏။ ထိုစကားမှန်၏ ဝိဇ္ဇာစရဏ ဝိပန္နသည် ဝိဇ္ဇာစရဏ သမန္နာဂတ၏ ဗျတိရေကတည်း။ ထို့ကြောင့် “တေနဟူသော အကြောင်းကို အန္ဝယအကြောင်း, ဝိဇ္ဇာစရဏ ဝိပန္နာန စသောအကြောင်းကို ဗျတိရေက အကြောင်း”ဟု မှတ်အပ်၏။

ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာစရဏဝိပန္နာနံ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် မပြည့်စုံကုန်သော တိတ္ထိတို့၏။ သာဝကာ၊ ကုန်သော။ အတ္တန္တပါဒယော၊ မိမိတို့၏ကိုယ်ကို ငါးပါးကုန်သော အပူတို့ဖြင့် ပူစေတတ်ကုန်သောသူအစရှိသည်တို့သည်။ ဒုပ္ပဋိပန္နာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိဝိယ၊ သို့။ဒုပ္ပဋိပန္နာ၊ ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုပ္ပဋိပန္နာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဒုပ္ပဋိပန္နာ၊ ကုန်သည်။ နဟောတိ၊ ကုန်။ နော ဒုပ္ပဋိပန္နာကို ရှေ့ဝါကျ နောက်ဝါကျနှင့် စပ်၍ အနက်ပေး။

သောဘဏဂမနတ္တာစ၊ ဘေးမရှိသော နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် အရိယမဂ် တည်းဟူသော သွားခြင်း ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ သုန္ဒရံ၊ ကောင်းသော။ ဌာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အရပ်သို့။ ဂတတ္တာစ၊ အာရုံ ပြုသောအားဖြင့် ကြွသွားတော် မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ၊ ဂတတ္တာ စ။ ထိုထိုမဂ်ဖြင့်ပယ် အပ်ကုန်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို တဖန် မဖြစ်စေသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။

တစ်နည်းကား—— သမ္မာ၊ ကောင်းသောအမျိုးဆယ်ကုန်သော ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်တော်မူခြင်းတည်းဟူသောအကျင့်ဖြင့်။ (ဝိတ္ထာရစကားမှ သမ္မာပဋိပတ္တိယာကို ထောက်သတည်း။) ဂတတ္တာစ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဖြစ်ခြင်း အရိယာမဂ်၏ ဖြစ် ခြင်း ဖြင့် ဖြစ် တော် မူ တတ် သည် ၏ အ ဖြစ် ကြောင့် လည်းကောင်း၊ (ဝိတ္ထာရစကားအဖွင့်ဖြစ်သော။ “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂတိ ဒဿေတိ။ အရိယမဂ္ဂဂတိ ဒဿေတိ”ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၃၇)လာ စကားကို ထောက်သတည်း) သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ၊ ဂဒတ္တာစ၊ မိန့်ဆိုတော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သုဂတော၊ သုဂတမည်တော်မူ၏။ [ဂမနံပိဟိ စသည်ကား ဝိတ္ထာရ]။

တေနဟေသစသော စကားသည် အရိယာမဂ်၏ ဂမနမည်ရာ၌အကြောင်းကို ပြသော စကားတည်း။

ဟိယသ္မာ သေ သော ဘဂဝါ တေန အရိယမဂ္ဂသင်္ခါတေန ဂမနေန ခေမံ အဘယံ နိဗ္ဗာနံ သင်္ခါတံ ဒိသံ ဇာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ သုဂတိဂမနေပိ အသင်္ဂမာနော သင် အကရောန္တော အလဂ္ဂမာနော။ အထဝါ ဥပရိမုပရိမမဂ္ဂါနံ ကောသနေ အလဘာနေန ဟေဋ္ဌိမဟေဋ္ဌိမ မဂ္ဂေ အသင်္ဂမာနော အဗဇ္ဈန္တော ဂတော။ တသ္မာအရိယမဂ္ဂေါဂမနံနာမာတိ။ တသ္မာ သောဘဏဂမနတ္တာစ သုဂတော”

တသ္မာ-ရှေ့ ဟိတ်ကို တွေ့ပြား အနက်ပြား။ တသ္မာနောင်ဟိတ်နှင့် ဆောင်မူ၊ အနက်တူ။ ဤမှာ သုံး။

နပုနေတိကို နပုန ဧတိ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဧတိ-၌ ကာရိုက်ဏာပေပစ္စည်းကျေ သည်ဟု မှတ်ရန်ရှိသည်။ ဤသို့ကျေမှ ထို နပုနေတိဟူသော ကြိယာသည် တေကိုလေသေဟူသော ကံနှင့် လျော်သတည်း။ နပစ္စေတိ နပစ္စာဂစ္ဆတိဟု ကုန်သော ကြိယာနှစ်ပုဒ်တို့၌လည်း ထို့ အတူပင်တည်း။

သဘာဝတော၊ ဒုက္ခသဘောအားဖြင့်။ သမုဒယတော၊ဒုက္ခ၏ဖြစ်ရာ တဏှာ အစရှိသောအားဖြင့်။ နိရောဓတော၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်အားဖြင့်။ နိရောဓုပါ-ယတော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာမဂ်အားဖြင့်။ ယတ္ထခေါ် အစရှိသော ပါဠိတော်သည် သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ နာနာတိတ္ထိယဝဂ်၊ ဒေဝ-ပုတ္တသံယုတ်၊ ရောဟိတဿသုတ် (သံ-၁၊၆၁)၌ လာသတည်း။

အပိစအပရော ဝိတ္ထာရနယော မဟာဝုစ္စတေ။ လောကောပန-စသော သာရတ္ထ ဒီပနီစကား (၁-၂ ၄၁။) ဝေဝံခေပတော-စသော ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၅၂)စကားတို့ကို ထောက်သတည်း။

ယာဝတာယတ္တကေဒွာနေ၊ တံတိဝိဓမ္ပိလောကံ။ အဿအနေန ဘဂဝတာ၊ (ဝိဒိတော၌ စပ်)

တထာဟေသ-၌ သေ ကိုနောက် တဆယ့်တအင်္ဂါနှင့်ရှိသော ဘဂဝါနှင့်ယှဉ် စပ်၍ “သေ သော ဘဂဝါ”ဟု ဤမှာအနက်ပေး။ ဇာစက္ကဝါဠိသည် ပကတိ ကတ္တား, ဒွါဒသ သတသဟဿာနိစသည်ကား ဝိကတိကတ္တား၊ ဟောန္တိထည့်၍ အနက်ပေး။ ဤ၌ ဝိကတိသင်္ချာကိုယူသတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပကတိ ဝိကတိ-စေဝ၊ယတြဝုတ္တံဒွယမ္ပိ စ။ဝါစကော ပကတိသင်္ချါ၊ဂဏှာတိဿာပဓာနတောတ်” အယမ္ပနဂါထာ ယေဘုယျေန ဝါစကဿ ပကတိသင်္ချာ ဂဟဏ သန္ဓာယဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု မဏိသာရမဉ္ဇူသာ ၂၊၂၁၀။ ၌ မိန့်အပ်ပြီ။ မူလဋီကာ ရူပ

ကဏ္ဍ"သဗ္ဗံသတသဟဿာနိ"စသော ဒုတိယဂါထာအဖွင့် (မူလဋီ ၁၊၁၄၀။)၌
လည်း"ပရိက္ခေပတော ဆတ္တိံသ သတ သဟဿာနိ ဒသ စေဝ သဟဿာနိ
အစ္စုဂ္ဂတ္တာနိ စ ယောဇနသတာနိ ဟောန္တီတိ အဓိပ္ပာယော"ဟု ဗဟုဝုစ်ဟောန္တိ
သဒ္ဒါနှင့်မိန့်အပ်ပြီ။

"စဝတိဘမတိတေနာတိစက္ကံ"ရထားလှည်းဘီး ရစေ။ စက္ကံဝိယဝါဋတိ ပဗ္ဗတ·
တီတိစက္ကဝါဠော။ ဆရာတို့ကား စက္က-ခာတ်ပူ ကုန်၏။ ဤမြေ နှစ်သိန်းလေး
သောင်း ဟူရာ၌ ပေါ်စကိုသာရည်သည် ကကုသန်နှင့် ကောဏာဂုံ။ ကော·
ဏာဂုံနှင့်ကဿပဘုရားတို့၏ အကြား၌ တယူဇနာစီ၊ ကဿပဘုရားနှင့် ငါတို့
ဘုရားလက်ထက် တယူဇနာခွဲတက်မှုကားနှစ်သိန်းလေးသောင်းကျော်ပြီ။ ယင်း
သို့လျှက်ဦနမဓိကံဝါ ဂဏနုပဂံနဟောတိ" (မ ဋီ ၂၊ ၁၇၁)ဟူရကား အလွန်
ကို မယူမူ၍ နှစ်သိန်းလေးသောင်း နှင်နှင်သာ မိန့်လေသည်။ မြေတက်
အပိုင်းအခြားကို သိလိုမူ သာရတ္ထသင်္ဂဟာကိုကြည့်။

"သိနေ့ သောစေယျေ။ သိနာတိသောစေတိဒေဝေတိသိနေရု၊ ရေပဗ္ဗ·
ယော။ ယုဂန္ဓရာဒီနိသိနေရုဿ ပရိဝါရ ဘူတာနံသတ္တန္နံ ပရိဘဏ္ဍ ပဗ္ဗတာနံ
နာမာနိ။ စန္ဒသူရိယ သဒ္ဒိတံ ယုဂံမာရေတိ တဒုဗ္ဗေဓမဂ္ဂစာရိတ္တာတိ ယုဂန္ဓ·
ရော။ ဤသံမဟိဿရံ ဓာရေတိ တဿ နိဝါသဋ္ဌာနတ္တာတိ ဤသဓရော။ ကရဝီရာ
အဿမာကေကာ ဗဟဝေါတ္ထေသန္တီတိ ကရဝီရော၊ ကေဝါ မယုရာ ရဝန္တိ တ္တောတိ
ကရဝီရော။ ကရဝီကောတိပိပါဌော၊ ဣမာပိ ပတ္တိမောယေဝတ္တော၊ ကရဝီက·
သကုဏာဝါ ဗဟဝေါတ္ထေသန္တီတိ ကရဝီကော။ သုဒဿနာ ဩသဓိ ဝိသေသာ
ဗဟုကာတ္ထေသန္တီတိ သုဒဿနော၊ သုခေန (သာရတ္ထ ပကာသိနီမည်သော
သံယုတ်အဋ္ဌကထာ (သံ-ဋ္ဌ ၂၊ ၁၄၉)၌ တ္တောဝတာ ကိရ ဒိန္နံ ဗုဒ္ဓါနံ အန္တရေ
ယောဇနံ ပထဝီ ရဿန္တာ"ဟု-ရှိ၏။) ပဿိတဗ္ဗတ္တာ ဝါ သုဒဿနော။
သုန္ဒရံ ဝါ ဒဿနံ တ္တောတိ သုဒဿနော။

ပဋ္ဌန္နံ ပဗ္ဗတစက္ကာနံ နေမိံသဒိသံ ကတ္ဝာ အတ္တာနံ ဓာရေတီတိ နေမိန္ဓရော၊
နေမိဘာဝေန ဝါ ဓာရေတဗ္ဗော ဥပလက္ခေတဗ္ဗောတိ နေမိန္ဓရော၊ နေမိံ ဝါ·
ရထန္ဒုမံ ဓာရေတိ ယေဘုယျေနာတိ နေမိန္ဓရော။ ဝိနတာနာမ သုပဏ္ဏမာတာ၊
တဿာ နိဝါသဋ္ဌာနတ္တာ ဝိနတကောတိ စိန္တာမဏိဋီကာ။ ဝိတ္ထိဏ္ဏော ဝါ နတာ·
နဒိယော တ္တောတိ ဝိနတကော။ အဿကဏ္ဏာသဒ္ဒိဒုမာဗဟဝေါ တ္တေ သန္တီတိ
အဿကဏ္ဏော၊ အဿကဏ္ဏသဒိသကူဋတ္တာဝါ အဿကဏ္ဏော" (အဘိဓာန်
ဋီကာ။ ၂၅, ၂၆ ဂါထာ)

ဤသံကို မဟိသာရံဟု ဖွင့်သည်ကား "သမ္ဘူ-ဤသော၊ သဗ္ဗော-ဤသာနော" စသည်ဖြင့် မဟိသရပရိယာယ်ကို မိမိဆိုခဲ့သည်နှင့်အညီ (အဘိဓာန်ဋီ၊ ၂၅၊ နှာ)။ ဖွင့်သတည်း။ ကရဝီရကို အဿမာရကာ ဟုဖွင့်သည်ကား အရည်ဝဂ် (၅၇၄-ဂါထာ) ၌ ကရဝီရောဿမာရကော=ကုလားဇလပ်ပရိယာယ် လာရှိသောကြောင့် ဖွင့်သတည်း။ သာလေဿ ကဏ္ဏော သဇ္ဇော ထ အဘိဓာန် အရည်ဝဂ် (၅၆၂-ဂါထာ) အင်ကြင်းဟောပရိယာယ်။ နေမိဇာတ်တော် (ဇာတက-ဋ္ဌ-၆၊ ၁၅၆)၌ သုဒဿနော၊ ကရဝီကော၊ ဤသန္ဓရော ယုဂန္ဓရော နေမိန္ဓရော ဝိနတကော၊ အဿကဏ္ဏော၊ ဂိရီဗြဟာ" ဟုလာရှိသည်ကား "တဒါသတ္တန္နံ ပရိဘဏ္ဍပဗ္ဗတာနံ၊ ပရိဝတ္တနနာမတ္တာ"ဟု မဏိဒီပ (ဝိသဟ် ဂါထာဝဏ္ဏနာ၊(၁၉၇၊ ၁၉၉-နှာ)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ထိုအခါ အမည်ပြန် သောကြောင့် လာရှိသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

ယဿာ၊ ဇမ္ဗုယာ၊ အကြင် ကျွန်းဦးသပြေပင်၏။ အာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အယံ ဒီပေါ၊ သည်။ (ဝါ) ကို။ ဇမ္ဗုဒီပေါတိ၊ ဟူ၍။ ပကာသိတော၊ ထင်ရှား၏။ (ကတ္တုသာဓ်) (ဝါ) ပြုအပ်၏၊ (ကမ္မသာဓ်) နဂဝှယာ၊ နဂ-ဟု ဆိုအပ်သော။ (ဝါ)နဂ-ဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သော။ သာ ဇမ္ဗူ၊ သည် (အဋ္ဌသာလိနီ ယောဇနာနည်းတည်း) တစ်နည်းကား–နဂဝှယာ၊ နဂသဒ္ဒါဖြင့် ခေါ်ဝေါ် အပ်သော (ဝါ) နဂသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော (သာရတ္ထ ဒီပနီ ဋီကာနည်း တည်း) (တစ်နည်းကား) နဂဝှယာ၊ သစ်ပင်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော။ သာဇမ္ဗူ၊ သည်။ (ပါရာဇိကကဏ် ယောဇနာနည်းတည်း။) တေသ (ဘဂဝတော)၊ ထို မြတ်စွာဘုရားအား။ ဂုဏေ ဟိ၊ သီလ အစရှိကုန်သော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်ထက်။ ဝိသိဋ္ဌတရဿ၊ ကိုယ်တော်၏အထက်၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထူးသောအားဖြင့်လွန်သော။ (ဝိသိဋ္ဌေန ဝိသိဋ္ဌဘာဝေန တရော- တိဏ္ဏောတိ ဝိသိဋ္ဌတရော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ဝိသိဋ္ဌာန် ဝိသေသေန ဝိသိဋ္ဌောတိ ဝိသိဋ္ဌတရော-ဟု ဝနေတ္ထပြုသော် ဘုရားရှင်ထက် အလွန်ထူးသောသူသာ မရှိသည်။ အတော်အသင့် ထူးသောသူမှုကား ရှိသေး၏ဟူသော အပြစ်ဒေါသ ရောက်လေရာသတည်း။) ကဿစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥတ္တရော၊ ကိုယ်တော်၏ အထက်၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထူးသောအားဖြင့် လွန်သော တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောဘဂဝါ၊သည်။အနုတ္တရော၊ အနုတ္တရ မည်တော်မူ၏။

ဤအဋ္ဌကထာစကားရပ်ပယ် ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော ဝိသိဋ္ဌတရဿ ဟူသောစကားရပ်၌ ဝိသိဋ္ဌ-သဒ္ဒါဖြင့် ဥတ္တရ-ဟူသောပုဒ်၌ ဥ-ဟူသောဥပသာရ ပုဒ်၏ ဥဒ္ဓဂ်မ ဝိယောဂ အစရှိကုန်သော တစ်ဆယ့်လေးပါးကုန်သော အနက်

တို့တွင် ဥဒ္ဒင်္ဂမအနက်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ထိုစကားသင့်၏၊ ဥဒ္ဒင်္ဂမ-ဟူသည် အထက်၌ဖြစ်ခြင်းတည်း။ အထက်၌ဖြစ်ခြင်းဟူသည် သူတစ်ပါးတို့ထက်ထူးသည်၏အဖြစ်ပင်တည်း။ တရဟူသောကၱတ်ပုဒ်သဒ္ဒါဖြင့် ဥတ္တရဟူသောပုဒ်၌ တရ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဖွင့်ပြသတည်း။ တရသဒ္ဒါကို တရသဒ္ဒါဖြင့် ဖွင့်ပြခြင်းသည်ကား မကသသဒ္ဒါသည် ခြင်ဟူသောအနက်၌ လယ်ပြင် လွင်တီးခေါင်အရပ်မှာ ပြေးသွားသော ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့ ထင်ရှားသောကြောင့် "မကသာတိ-မကသာဝ"ဟု သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ ခန္ဓဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအဖွင့် (အဘိ ဋ-၂-၅)၌ ဖွင့်ပြသကဲ့သို့ တရဓာတ်၏ တရပ္ပဝန သရဏော်သု ဟူ၍လည်းကောင်း, တရ-သမ္ဘမေ၊ သမ္ဘမော အနဝဋ္ဌာနံ ဟူ၍လည်းကောင်း ဓာတုမာလာ၌ (နိတိဓာတု၁၅၀) လာရှိကုန်သော သုံးပါးကုန်သောအနက်တို့တွင် ပ္လဝနအနက်, သမ္ဘမအနက် ဤနှစ်ပါးကုန်သော အနက်တို့ကား မထင်ရှားကုန်။ တရဓာတ် တရဏအနက်သည် ဓာတ်မပြောင်းသော အနက်ဖြစ်သည်နှင့် ထင်ရှားသကဲ့သို့ ထင်ရှားသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဖွင့်ပြသတည်း။

ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၁၊၂၈၈)၌ တရဂ္ဂဟဏဥ္စေတ္ထ အနုတ္တရေတိ ပဒဿ အပ္ပနိဒ္ဒေသတာယ ကတံဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကားရပ်ဖြင့် အနုတ္တရော ဟူသော ပုဒ်တွင် ဥတ္တရောဟူသော နောက်ပုဒ်၏သာလျှင် အတ္ထနိဒ္ဒေသ ဟု မိန့်သတည်း။ အန-သဒ္ဒါနှင့်တကွဖြစ်သော ဥတ္တရောဟူသောပုဒ်၏ အတ္ထနိဒ္ဒေသ ဟု မိန့်သည်မဟုတ်ဖူး။ ထို့ကြောင့် မဏိသာရ မဉ္ဇူသာ ကျမ်း စိတ်ပိုင်း အနုတ္တရံ စိတ္တံစကား၏အဖွင့်၌ (မဏိ ၂၊၂၈၂) "တရဂ္ဂဟဏဥ္စေတ္ထ ဥတ္တရသဒ္ဒဿ အတ္ထဒဿနတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ"ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤ မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်း (မဏိ ၁၊၂၈၂)၌ 'န သဒိသဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ"ဟူသော စကားကို မိန့်ဆိုလေသည်ကား မ်မ်၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ (ဝိသုဒ္ဓိဋီ ၁၂၄၃။)၌ "နသဒိသဿ ကဿစိ အတ္ထိတာယ"ဟူသောစကားကို တွေ့ရှိသောကြောင့် ထိုစကားကိုယူ၍ မိန့်ဆိုလေသည်ဟု မှတ်ယူရန်ရှိသတည်း။ယခုကာလဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ(၂၃၃-နှာ)သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(သာရတ္ထဋီ ၁၊၂၈၈)တို့နှင့်မူကား "နဝိသိဋ္ဌဿ ကဿစိ အတ္ထိတာယ ဟူ၍သာလျှင် ရှိချေသတည်း။

လွန်ခြင်းဟူသည်ကား အထက်၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် လွန်ခြင်းအောက်၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် လွန်ခြင်းဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဝရတရော စသောပုဂ်၌ အထက်၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် လွန်ခြင်းတည်း။ ပါပတရော စသောပုဂ်၌ အောက်၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် လွန်ခြင်းတည်း။ ဤ၌မူကား အထက်၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် လွန်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့်

ဥတ္တရဟူသောပုဒ်၌ အကျုံးဝင်သော ဥ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်ကို ဝိသိဋ္ဌသဒ္ဒါဖြင့် ဖွင့်ပြသတည်း။ တရသဒ္ဒါသည် ဝိသေသေ တရတမိသိကိယိဋ္ဌာ-ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဝိသေသအနက်၌ သက်အပ်သော တရ-ပစ္စည်းမဟုတ်၊ ကိတ်ပုဒ်သာဖြစ်သတည်း၊ ဤသို့ ကိတ်ပုဒ်သာဖြစ်သည်ကိုလည်း န ဝိသိဋ္ဌဿ ကဿစိ-အတ္ထိတာယ-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ,(၁၊၂၄၃) သာရတ္ထ ဒီပနီဋီကာ(၁၊၂၈၈) လာ စကားကို ထောက်ထား၍ သိအပ်၏။ ထိုစကားကို ဆိုသင့်စွ၊ ထိုဋီကာနှစ်ရပ်လာစကားဖြင့် အတော်အသင့်မျှ ထူးသောသူ မရှိသည်ကို ပြသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာလာ ရှေ့,နောက်စကားနှစ်ရင်ကို စပ်နှော၍ ဝိသိဋ္ဌတရ-ဟူသောပုဒ်၌ တရ-သဒ္ဒါ၏ ကိတ်ပုဒ်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားစွာ နောက်သားတို့ အလွယ်တကူအားဖြင့် နှလုံးထားကြရန် သာရတ္ထ ဒီပနီ ဋီကာလာ စကား၌ အနက်ယောဇနာဦးအံ့။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တွေတေသိံ ပဒေ၊ ဉ္တ္တရိသိဋ္ဌတရဿဟူသောပုဒ်၌။ သမဘိနိဝိဋ္ဌံ၊ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော။ တရဂ္ဂဟဏံ၊ တရဟူသောသဒ္ဒါကို။ တဿ တရဂ္ဂဟဏဿ၊ ထိုတရဟူသောသဒ္ဒါ၏။ ကိတပဒဘူတတ္တာ၊ ကိတ်ပုဒ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုတ္တရောတိပဒဿ၊ အနုတ္တရောဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထနိဒ္ဒေသေ၊ အတွင်း၌။ သမဘိနိဝိဋ္ဌဿ၊ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော။ တရသဒ္ဒဿ၊ တရဟူသော ကိတ်ပုဒ်သဒ္ဒါ၏။ အတ္ထနိဒ္ဒေသတာယဝေ၊ အနက်ကို ညွှန်းပြသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောအကျိုးငှါသာလျှင်။ယထာဘူတကထနေန၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းဆိုသဖြင့်။ သင်္ဂဟကာရေန၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ (အတ္ထနိဒ္ဒေသတာယ- ဟူသောပုဒ်၌ ဝေသဒ္ဒါ ကျေကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အကျိုးငှာဟူ၍ အနက်ပေး ရသည်ကို လည်းကောင်း ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော " အတ္ထဒဿနတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ " ဟူသော မဏိသာရမဉ္ဇူသာ (၁၊၂၀၂။)၌ လာရှိသော စကားကို ထောက်ထား၍ သိအပ်၏) တရသဒ္ဒဿ၊ တရ-ဟူသောသဒ္ဒါ၏။ ဝိသေသေ၊ ဝိသေသနအနက်၌။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသိဋ္ဌဿ၊ မြတ်စွာဘုရားထက် အတော်အသင့်မျှထူးသော။ ကဿစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၏။ အတ္ထိတာယ၊ အတ္ထိတာဒီပနတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးငှာ။ သင်္ဂဟကာရေန၊ သည်။န ကတံ၊ မပြုအပ်။

ယထာဘူတကထနေန--ဟူသောပုဒ်ကို ထည့်စွက်၍ အနက်ပေးသည့်ကားစိတ္တပဗ္ဗောမသူရော-ဟူသောပြဿုဒ်၌ဥဒေါင်းဟူသမျှလည် ဆန်းကြယ်သောအတောင်ရှိသော ဥဒေါင်းချည်းတည်း၊ ဆန်းကြယ်သော အတောင်မရှိသောဥဒေါင်းဟူ၍ အတော်အသင့်မျှမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် စိတ္တပဗ္ဗော ဟူသောဝိသေသနသည် ဟုတ်မှန်တိုင်းဆိုသော ယထာဘူတကထန ဝိသေသနသာ ဖြစ်

သတည်း။ ထိုကဲ့သို့ပင် ဤအနုတ္တရောဟူသော ဂုဏ်တော်သည်လည်း ယထာဘူတကထနဂုဏ်တော်သာ ဖြစ်သတည်း။ မြတ်စွာဘုရားထက် အတော်အသင့်မျှထူးသောတစ်စုံတစ်ယောက်သောသူမရှိဟူသော်တူသောသူမှကားရှိသေး၏ဟု စကားကျန်ခဲ့၏၊ တူသောသူသည်လည်း တစ်ပြိုင်နက်ခဏ၌ မရှိလေ။ လောက၌ မိမိထက်ယုတ်သောသူရှိမှု မိမိနှင့်တူသောသူလည်းရှိမြဲတည်း၊ မိမိနှင့်တူသောသူရှိမှု မိမိထက်ထူးသောသူလည်း ရှိမြဲတည်း။မြတ်စွာဘုရားမှာမူကား ကိုယ်တော်ထက် အတော်အသင့်မျှ ထူးသောသူမရှိချေရကား တစ်ပြိုင်နက်သောခဏ၌ ကိုယ်တော်နှင့် တူသောသူလည်းမရှိပေ၊ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ သံဃာနုဿတိအဖွင့်(ဝိသုဒ္ဓိ ဋီ ၁၊ ၂၈၁။)၌ယဒိ ပိ ပါဠိယံ အနုတ္တရန္တိ ဝုတ္တံ။နတ္ထိ ဧတော ဥတ္တရံ ဝိသိဋ္ဌန္တိ ဟိ အနုတ္တရံ။ သမမ္ပိသ ပန နတ္ထိဟိ ဒဿေန္တော အသဒိသန္တိ အာဟ။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ အနုတ္တရန္တိ၊ အနုတ္တရံဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယဒိပိဝုတ္တံ၊ အကယ်၍မူလည်း ဟောအပ်၏ရှင့်။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဧတော၊ ဤအရိယာရစ်ဖော်သော သံဃာတော်ထက်။ ဥတ္တရံ၊ လွန်ကဲသော။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသောသံဃာတော်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဣတိဣမိနာဝစနတ္ထေန၊ ကြောင့်။ အနုတ္တရံ၊ ၏။ ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ပင် အနုတ္တရံဟု ဟောတော်မူအပ်လေသော်လည်း။ သမမ္ပိ၊ တူသောသံဃာသည်လည်း၊ အဿ၊ ထိုအရိယာသံဃာတော်အား။ နတ္ထိ၊ မရှိပေ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ အသဒိသန္တိ၊ အသဒိသံဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏ ဟူ၍ဖွင့်ပြအပ်၏။

အဂ္ဂပ္ပသာဒသုတ်သည် စတုက္ကအင်္ဂုတ္တိုရ် ပထမပဏ္ဏာသက စက္ကဝဂ် စတုတ္ထ သုတ်တည်း။နမေ အာစရိယော အတ္ထိ–အစရှိကုန်သော ဂါထာတို့သည် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် (မ-၁–၂၂၇) ပါသရာသိသုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အရိယပရိယေသနသုတ် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အမည်နှစ်ပါးရသော ဆဋ္ဌသုတ်၌လည်းကောင်း၊ မဟာဝါပါဠိတော် (ပိ ၃၊ ၁၂။) အာဝလေးချပ်ခန့်၌လည်းကောင်း လာရှိကုန်သတည်း။

ပုရိသဒမ္မ၊ ဆုံးမအပ် ဆုံးမထိုက်ကုန်သော တိရစ္ဆာန်ယောကျ်ား, လူယောကျ်ား, နတ်ယောကျ်ားတို့ကို။ သာရေတိ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော အရပ်မျက်နှာတို့သို့ ဆုံးမသောအားဖြင့် ပြေးသွားစေတော်မူတတ်၏။

သာရ–ဂတိ ယံ၊(ဓာတုမာလာ ၁၄၆–နှာ) ဤအရာ၌ သရ-ဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း။ သရ-စိန္တာယံ၊ သရသဒ္ဒါပဘာပေသု ဟူ၍လည်းကောင်း သရအဒ္ဓေပေ ဟူ၍လည်းကောင်း လာကုန်သော စိန္တာ, ဥပတာပ အစရှိသောအနက်တို့ကို မဟော၊ ပြေးသွားစေခြင်း ဟူသည် ဆင်ထိန်း

မြင်းထိန်းတို့သည် ဆင့်မြင်းတို့ကို ပြေးသွားစေခြင်းကဲ့သို့ မဟုတ်၊ ဆုံးမတော်မူခြင်းတည်းဟု ပြလိုရကား ဒမေ့တိ-ဟူသောစကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။

ဒမု-ဓာတ်သည် ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ မ္မ-ဒွေးဘော်နှင့် ဒမ္မတိ-ဟု ရှိရမည်။ အဋ္ဌကထာစာအများ၌ပင် ဧ-အက္ခရာနှင့် ဒမေ့တိဟု ရှိ၏။ ဒမု-ဒမ္မနေ ဒမ္မတိ-ဟု ဒိဝါဒိဂိုဏ်း ဓာတုမာလာ၌ ရှိရကား ဧ-အက္ခရာကင်းလျက် ဒမ္မတိ ရှိရမည် ထင်သည်။ ဆိုစကားသင့်စွ၊ ကာရိတ်ဏေပစ္စည်းသည် ဤအရာ၌ မဆိုင်၊ အမ္မ, ဒမ္မ,ဟမ္မ,မိမ္မ, ဆမ ဂတိယံ-ဟု ဂတိအနက်ဟော ဒမ-ဓာတ်ရှိလေရကား ထိုခါတ်ထိုအနက်ကို နှစ်စေခြင်းငှါ ဝိနေတိ-ဟု မိန့်သတည်း။

အပလာလ နာဂရာဇာ ဟူသည်ကား ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ပဒဘာဇနီမှ သိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌ အပလာလဒမနမ္ပိ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်အပ်သော နဂါးမင်းတည်း။ "မဟာပစ္စရိယမ္ပန ပဋိသိဒ္ဓံ"ဟု ဂှင်းသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ မိန့်သည်ကား အပလာလ နဂါးမင်းကို ဘုရားရှင် ဆုံးမတော်မူသောကြောင့် မိန့်သည်မဟုတ်၊ နောင်အခါ၌ ဘုရားစကားနှင့် နောက်မသေရိုးစကား ရောယှက်လျက်ရှိသောကြောင့်သာ မိန့်သတည်း။ ထိုကြောင့် ဂှင်းသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (ဝဇိရဋီ-၂၉၁)၌ ကိဥ္စာပိ အပလာလဒမနမ္ပိ သီလူပဒေသောပိ ဘဂဝတော ကာလေ ဥပ္ပန္နော၊ အထခေါ ဟောသု ယံ ယံ ဗုဒ္ဓဝစနတော အာဟရိတွာ ဝုတ္တံ၊ တံ တဒဝ အာပတ္တိဝတ္ထု ဟောတီတိ ဝိညာပနတ္ထံ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တီတိ ဝစနေဟိ သိထိလံ ကတံ။ ဗုဒ္ဓဝစနတော အာဟရိတွာ ဝုတ္တဿ ဗဟုသတာယ တဗ္ဗဟုလ္လနယေန တေသု အာပတ္တိ ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ မဟာပစ္စရိယံ တဿာဓိပ္ပာယော ပဂေ သိတောတိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗေသမေဝ ဝစနန္တိ အပရေတိ ဝုတ္တံ"ဟု မိန့်အပ်၏။

အပလာလ နဂါးမင်းကို ဘုရားရှင် ဆုံးမတော်မူသောကြောင့်ပင် ဤအဋ္ဌကထာ ဤအရာ၌ အပလာလော နာဂရာဇာ-ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။ ထိုအပလာလနဂါးမင်းသည် ဟိမဝန္တာ၌နေသည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ(၁၊၂၄၅)၌ မိန့်သည်အားလျော်စွာ သာရတ္ထဒီပနီ၌ မိန့်သတည်း။

စူဠောဒရ, မဟောဒရနဂါးတို့သည်ကား ဘုရားသိန်းခိုကျွန်းသို့ သုံးကြိမ်ကြွတော်မူဖူးသည်ကို ဆိုရာအခန်း၌ မဟာဝင်ကိုမှီး၍ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၉၁)၌ လာကုန်သတည်း။ အင်္ဂီသိခနဂါးသည်လည်း မဟာဝင်၌လာ၏။ ဓူမသိခနဂါးမှုကား မဟာဝါပါဠိတော် မဟာခန္ဓက ဥရုဝေလ ပါဋိဟာရိယ (ဝိ၊၃၊ ၃၂။)၌ "အသာ ခေါ သော နာဂေါ မက္ခံ အသဟမာနော ပဇ္ဇလိ"ဟု လာရှိသော အခိုးအလျှံလွှတ်သော နဂါးတည်း။

ဓနပါလကဟတ္ထိဟူသည် စူဠဝါပါဠိတော် သံဃဘေဒခန္ဓကာ၌ လာရှိသော နာဠာဂိရိဆင်ပင်တည်း။ ထိုဆင်၏ နာဠာဂိရိအမည်သည် ငယ်မည်တည်း။ ဓနပါလ အမည်ကိုကား အဋ္ဌကနိပါတ်ဇာတ်အဋ္ဌကထာ စူဠဟံသဇာတ် (ဇာတက ၄-၅၊ ၃၅၈)၌။ "မနုဿာ တံ ပါဠိဟာရိယံ ဒိသွာ ဥန္နဒိံသု အပ္ပေါဋိံသု၊ သဉ္ဇာတသောမနဿာ နာနာဘရဏာနိ ခိပိံသု၊ တာနိ ဟတ္ထိဿ သရီရံ ပဋိစ္ဆာဒယိံသု၊ တတော ပဋ္ဌာယ နာဠာဂိရိ ဓနပါလကော နာမ ဇာတော" ဟူ၍ လာသည်နှင့်အညီ ၎င်း အပဒါန် အဋ္ဌကထာ ဗုဒ္ဓအပဒါန် သတ္တမပဉ္စာ၌ (အပဒါန၊ ၄၊ ၁၊ ၁၃၇၊ ၈။) "ဘဂဝါပိ ကတာသရီရပဋိဇဂ္ဂနော ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ၊ တသ္မိံ ခဏေ ဝုတ္တနိယာမေနေဝ နာဠာဂိရိံ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ သော ဝီထိစစ္စရာဒယော ဝိဓမေန္တော အာဂစ္ဆတိ။ တဒါ ကောလာဟလံ ဒါရကံ ဂဟေတွာ ဝီထိတော ဝီထိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဟတ္ထိ တံ ဣတ္ထိံ ဒိသွာ အနုဗန္ဓိ။ ဘဂဝါ "နာဠာဂိရိ န တံ ဟနတ္ထာယ ပေသိတော၊ ဣဓာ ဂစ္ဆာဟီ"တိ အာဟ။ သော တံ သဒ္ဒံ သုတွာ ဘဂဝန္တာဘိမုခေါ ဓာဝိ။ ဘဂဝါ အပရိမာဏေသု စက္ကဝါဠေသု အနန္တသတ္တေသု ဖရဏာရဟံ မေတ္တံ ဧကသ္မိံယေဝ နာဠာဂိရိမှိ ဖရိ။ သော ဘဂဝတော မေတ္တာယ ဖုဋ္ဌော နိဗ္ဘယော ဟုတွာ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ နိပတိ။ ဘဂဝါ တဿ မတ္ထကေ ဟတ္ထံ ဌပေသိ။ တဒါ ဒေဝဗြဟ္မာဒယော အစ္ဆရိယဗ္ဘုတ ဇာတစိတ္တာ ပုပ္ဖပရာဂါဒီဟိ ပူဇေသုံ။ သကလနဂရေ ဇဏ္ဏုကမတ္တာ ဓနရာသယော အဟေသုံ။ ရာဇာ ပစ္ဆိမဒွါရေ ဓနာနိ နဂရဝါသီနံ ဟောန္တု၊ ပုရတ္ထိမဒွါရေ ဓနာနိ ရာဇဘဏ္ဍာဂါရေ ဟောန္တူတိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ သဗ္ဗေ တထာ ကရိံသု။ တဒါ နာဠာဂိရိ ဓနပါလော နာမ အဟောသိ" ဟူ၍ လာသည်နှင့်အညီ သိအပ်၏။

သစ္စက နိဂဏ္ဌပုတ္တဟူသည် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် စတုတ္ထမဟာယမကဝဂ် ပဉ္စမစူဠသစ္စကသုတ်လာ စူဠသစ္စကတစ်ယောက်၊ ဆဋ္ဌမမဟာသစ္စကသုတ်လာ မဟာသစ္စကတစ်ယောက် ဤနှစ်ယောက်တို့ ဖြစ်ကုန်သတည်း။

အမ္ဗဋ္ဌမာဏဝကဟူသည်, သုတ်သီလက္ခန်ပါဠိတော် တတိယအမ္ဗဋ္ဌသုတ်လာ လုလင်တည်း။ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားလည်း ထိုသုတ်မှာပင်လာသတည်း။ သောဏဒဏ္ဍသည် သုတ်သီလက္ခန်ပါဠိတော် စတုတ္ထ သောဏဒဏ္ဍသုတ်၌လာရှိသတည်း။ ကူဋဒန္တသည် ၎င်း ပါဠိတော် ပဉ္စမကူဋဒန္တသုတ်၌ လာရှိသတည်း။ အာဠဝကသည် သဂါထာ ဝဂ္ဂသံယုတ်တွင် ယက္ခသံယုတ် ဒွါဒသမ အာဠဝကယက္ခသုတ်၌ လာရှိသတည်း။ သူစိလောမ ဘီလူး ခရလောမဘီလူး နှစ်ယောက်တို့သည် ၎င်းယက္ခသံယုတ်တွင် တတိယ သူစိလောမယက္ခသုတ်၌ လာရှိကုန်သတည်း။

သက္ကနေဝရာဇ သည် သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌမသက္ကပဉ္စသုတ်၌ လာရှိသတည်း။ အဟံ ခေါ ကေသိ အစရှိသောသုတ်သည် စတုက္ကအင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် တတိယပဏ္ဏာသက ဒုတိယဝဂ် ပဥ္စမကေသိသုတ်တည်း။ ဝိနီတာ-စသော ဝါကျသည် ဒမိတာဟူသော ရှေ့စကား၏အဖွင့်တည်း။ ကေသိသုတ်လာစကားမဟုတ်။

တွေ တေသံ ဝိစိဗြေဟိ ဝိနယန္တုပါယေဟိ ဝိနယေ။

စသဒ္ဒါသည် ယသ္မာ အနက်ကိုဟောသော ဟိ- သဒ္ဒါ၏အရာ၌ တည်ရကား ယသ္မာအနက်ဟောသတည်း။

အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိတိ ဣဒံ ဝါကျံ၊ သည်။ ဧကမေဝ၊ တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထပဒံ၊ ဘုရားရှင်၏ အနုတ္တရဖြစ်သော ပုရိသဒမ္မသာရထိ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော တစ်ခုသောအနက်ကို ပြတတ်သောပုဒ်တည်း။ ကုသလာ-ဓမ္မာဟူသောဝါကျသည် ကုသိုလ်တည်းဟူသော တစ်ခုသောအနက်ကို ပြတတ်သည်နှင့် "ပဇ္ဇတိ ဉာယတိ ဧကော အတ္ထော ဧတေနာတိ ပဒံ"ဟူသော ဝေနတ္ထနှင့်အညီ တစ်နည်းပဒမည်သကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏။

ဘဂဝါ ဟိ- စသော စကားသည် အကြောင်းကို ပြသောစကားတည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (သာရေတိ၌စပ်) တစ်နည်းကား ဘဂဝါ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ၌စပ်) ယထာ ယေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ သာရိယမာနာ၊ ဆုံးမအပ်ကုန်သော။ ပုရိသဒမ္မာ၊ တို့သည်။(ဓာဝန္တိ၌စပ်)ကေပလ္လကော်နေဝ၊ တစ်ထက်ငယ်တည်းဖြင့် သာလျှင်။ နိသိန္နာ၊ ကုန်၍။ အဋ္ဌဒိသာ၊ သမာပတ်ရှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အရပ်မျက်နှာတို့သို့။ အသဇ္ဇမာနာ၊ ကုန်ရ်။ ဓာဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ-တေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုရိသဒမ္မေ၊ တို့ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာရေတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိတိ၊ ဟူ၍။ ပဒဒ္ဒယေန၊ ဖြင့်။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကမေဝ၊ သော။ အတ္ထပဒံ၊ တည်း။

[ကျမ်းတက်] ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို ဆရာအဘယ်ကြောင့် သိသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဟတ္ထိဒမကေန အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

တွေ တေသံ ဘဂဝတော တထာ တေန အာကာရေန ပုရိသဒမ္မာနံ သာရဏော စသဒ္ဒါသည် ယသ္မာအနက်ကိုဟောသော ဟိသဒ္ဒါ၏အရာ၌ တည်ရကား ယသ္မာအနက်ဟောတည်း။

သတ္တာဝါဟော၊ လှည်းမှူးနှင့်တူတော်မူသော၊ ဘဂဝါ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ။ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မသဝနေန၊ ဖြင့်။ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိ၊ ဒုတိယဘဝ, တတိယဘဝ၌ မဂ်,ဖိုလ်ကို ရခြင်း၏အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်သော တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အစရှိသည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ (ဓမ္မသဝနေနကို ပတ္တာ၌ စပ်)

ဥပနိဿယ၏အရကား-ဓမ္မသဝနမဟုတ်၊ဓမ္မသဝနကိုအကြောင်းပြု၍ ဒုတိယဘဝ, တတိယဘဝ၌ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အစရှိသည်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာလာ စကားကိုယူ၍ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၁၊ ၂၉၃။)၌ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိန္တိ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိအာဒိကံ မဂ္ဂဖလာဓိဂမဿ ဗလဝကာရဏံဟု မိန့်အပ်၏။ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိဟူသည် အနာဂတ် ဒုတိယဘဝ, တတိယဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေတည်း။

တာယဝေဠ် ဓေဝ-ဖြင့် ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ဖြစ်ခဲ့ရသော အားကြီးသော အကြောင်းကိုကန့်၍ အနည်းငယ်သော အကြောင်းကို ခွင့်ပြုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၅၇။)၌ သရေ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသိတိ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေသု သဒ္ဓမ္မဿ ဝနပရိစယေန ဓမ္မော ဓေသော ဝုစ္စတီတိ သရေ အာကာရံ ဂဏှိဟု မိန့်အပ်၏။

ယေ ပန ဒေဝမနုဿနာဂသုပဏ္ဏာဒယော ပကတိယာဝ ကမ္မဿကတာဉာဏာ-ဒိယုတ္တာ ဟောန္တိ၊ တေယေဝ ပုဗ္ဗေ အနုပနိဿယာပိ ဘဂဝတော သဒ္ဓမ္မဿ-ဝနာဒိနာ ပဌမံ ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယံ ပသာဒံ ဥပ္ပါဒေတုံ သက္ကောန္တိ၊ န ဣတရေတိ ဂဟေတဗ္ဗံ”ဟူ၍ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၅၇)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ နက်, လူ, နဂါး, ဂဠုန်-စသည်တို့သည် ပကတိအားဖြင့်သာလျှင် ကမ္မဿ-ကတာဉာဏ် စသည်တို့နှင့် ယှဉ်ကုန်သည်နှင့် ရှေး၌ ဥပနိဿယမရှိကုန်ငြား လည်း ဘုရားသခင်၏ တရားတော်ကို နာခြင်းစသည်ဖြင့် ရှေးဦးစွာသော ဝဋ္ဋကင်းရာ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို မှီသော ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သတည်း။ တပါးကုန်သော ဖားအစရှိကုန်သော တိရစ္ဆာန်တို့သည် ဥပနိဿယ မရှိကုန်မူ၍ ဤသို့ ကြည်ညိုခြင်းကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာ ပုဗ္ဗေ အနုပနိဿယာပိ ဟူသောစကားသည် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ မဟာယမကဝဂ် ဆင့်ဖြစ်သော မဟာသစ္စကသုတ်အဖွင့်(၂၊၁၉၄) “ဘဂဝတာ ဣမဿ နိဂဏ္ဌဿ ဒွေ သုတ္တာနိ ကထိတာနိ။ ပုရိမသုတ္တံ ဧကော-ဘာဏဝါရော၊ ဣဒံ ဒိယဍ္ဍော၊ ဣတိ အဍ္ဍတိယေ ဘာဏဝါရေ သုတွာပိ အယံ-နိဂဏ္ဌော နေဝ အဘိသမယံ ပတ္တော၊ န ပဗ္ဗဇိတော၊ န သရဏေသု ပတိဋ္ဌိတော။ ကသ္မာ ဧတဿ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေသီတိ၊ အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ။ ပဿတိ

ဟိ ဘာဂဝါ ဣမသ္မာ ဣဒါနိ ဥပနိဿယော နတ္ထိ၊ မယံ ပန ပရိနိဗ္ဗာနတော သမ္မိကာနံ ဒိန္နံ ဝဿသတာနံ အစ္စယေန ကမ္ဗုပဏ္ဏိဒီပေ သာသနံ ပတိဋ္ဌ-ဟိဿတိ၊ တတြာယံ ကုလဃရေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သမ္ပတ္တေ ကာလေ ပဗ္ဗဇိတွာ တီဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ သဟပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ကာဠဗုဒ္ဓရက္ခိတော နာမ မဟာဓမ္မကထိကော ဘဝိဿတီတိ။ ဣဒံ ဣဓ အနာဂတေ ပဿန္တော ဓမ္မံ ဒေသေသိ ဟူသော စကားနှင့် ညီညွတ်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာ "ပုဗ္ဗေ အနုပနိဿယာပိ" ဟူသော စကားသည် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာလာ "ဣဒါနိ ဥပနိဿယော နတ္ထိ" ဟူသော စကားနှင့် တစ်ထပ်တည်းကျသတည်း။

ဤကာဠဗုဒ္ဓရက္ခိတရဟန္တာကြီးသည် ပကတိသာဝက ရဟန္တာဖြစ်သတည်း။ ပကတိသာဝကရဟန္တာတို့မှာ ပါရမီဖြည့်ရာဘဝ ကမ္ဘာအမှတ်အသား အမြဲမရှိလေ၊ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ အတိတ်ဘဝတို့၌ ဂဋ္ဌိကင်းရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တ မိတင်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော နောင်ဘဝ အခါ အဆုံးစွန်သောဘဝ၌ အရိယာမဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ဖောက်ထွင်းခြင်း အကျိုးဟူသော အဖို့ရှိသော ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်သည်သာလျှင် ပုညဉာဏသမ္ဘာရဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ သတိပဋ္ဌာနသုတ်အဖွင့် ဋီကာ (မ၊ဋီ၊၁။၃၅၇။)၌

> "ဣတရေသံ အတီတာသု ဇာတီသု ဝိဝဋ္ဋသန္နိဿယဝသေန နိဗ္ဗတ္တိတံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ ကုသလံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ "ဣတရေသံ ပကတိသာဝကာနံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ ကုသလံ ပုညဉာဏသမ္ဘာရော" ဟု အနက်ပေး။

"တဿ တိတ္ထိယာ စတ္တာလီသံယေဝ ကပ္ပေ အနုဿရန္တိ၊ န တတော ပရံ။ ကသ္မာ ဒုဗ္ဗလပညတ္တာ။ တေသဉှိ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဝိရဟိတတ္တာ ဒုဗ္ဗလာ ပညာ ဟောတိ၊ ပကတိသာဝကာ ကပ္ပသတမ္ပိ ကပ္ပသဟဿမ္ပိ အနုဿရန္တိယေဝ၊ ဗလဝပညတ္တာ။ အသီတိ မဟာသာဝကာ သတသဟဿကပ္ပေ အနုဿရန္တိ၊ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ဧကံ အသင်္ချေယျံ, သတသဟဿဉ္စ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ, သတသဟဿဉ္စ။ ဧတ္တကော ဟိ ဧတေသံ အဘိနီဟာရော၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ နာမ နတ္ထိ" ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ (၂၊၄၁။) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ၌ "ကပ္ပသတမ္ပိ ကပ္ပသဟဿမ္ပိ" ဟူသော စကားကို တိတ္ထိတို့ထက် အောက်မေ့နိုင်သည်ကို ပြခြင်းငှာသာ ကမ္ဘာ အရာ ကမ္ဘာအထောင် ပါရမီဖြည့်ရသော ပကတိသာဝကတို့ကိုသာ ငဲ့၍ ဥပ-လက္ခဏနည်းအားဖြင့် မိန့်ဆိုသတည်း။ ပကတိသာဝကဟူသမျှသည် ဤသို့သာ

ပါရမီဖြည့်ရသေးကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ထိုကြောင့် တစ်ကမ္ဘာ နှစ်ကမ္ဘာ၊ တစ်ဘဝ နှစ်ဘဝ ပါရမီဖြည့်ရသော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကိုရသော ပကတိသာဝကဖြစ်သော ပါရမီအားလျော်စွာ တစ်ကမ္ဘာ နှစ်ကမ္ဘာ၊ တစ်ဘဝ နှစ်ဘဝသာ အောက်မေ့နိုင်ကောင်းသည်ကို သိအပ်၏။ ရှင်မယသော်ရောသည် ပကတိ သာဝကမဖြစ်သော်လည်း ဘုရားရှင်နှင့်အတူ ပါရမီဖြည့်ဖက်ဖြစ်သည် နှင့်ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးအခါ လေးအသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်းမက ရှေး၌ဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းအရာကို ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်၍ ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားနိုင်လေသတည်း။ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌ ဗလဝပညတ္တာ—' ဟူသော အကြောင်းသည် မူလအကြောင်းတည်း။ ဧတ္တကော ဟိ—စသော' နောက်အကြောင်းစကားကို ထောက်၍ "ဧသံ ဧတ္တက အာဘိနိဟာရတ္တာ" ဟူသောဟိတ်ကိုလည်း သိအပ်၏။ ဧတ္တကောဟိ အစရှိသော အကြောင်းသည် ဟိတ်ကူတည်း။ ဗလဝပညတ္တာ—ဟူသော ရှေးအကြောင်းစကားကို ထောက်၍ ထိုဟိတ်ကူ၏ ရှေး၌ ဧတ ဗလဝပညာ—ဟူသော မူလဟိတ်ကိုလည်း သိအပ်၏။ ဤသို့သဘောရှိသောနည်းကို တစ်ဖက်ပြ ဧကပဿနည်းဟူ၍ ဆရာမြတ်တို့ မိန့်အပ်ကုန်သတည်း။ မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သောစကားသည် ဤဝိသုဒ္ဓိ မဂ်၌ မိန့်အပ်သောစကားနှင့်အညီ မိန့်ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်သတည်း။

ပညာရှိတို့ကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လာ"ဂပ္ပသာတမ္ပိကပ္ပသဟဿမ္ပိ"ဟူသောစကားကို သာ ရှုမျှော်၍ ပကတိသာဝကတို့သည် ကမ္ဘာအရာ, ကမ္ဘာအထောင် ပါရမီ ဖြည့်ရကုန်သတည်းဟု မိန့်ဆိုဆုံးဖြတ်ကုန်၏။ ဤသို့ဆုံးဖြတ်သည်ကို ကျောင်း သား ငယ်စဉ်အခါ တွေ့ရှိဖူးသတည်း။ ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌ- ကထာ မဟာသစ္စကသုတ်အဖွင့်လာ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ ရဟန္တာ အလောင်းတော် မဟာသစ္စက တက္ကတွန်းအား လည်းကောင်း၊ ဤ အဋ္ဌကထာလာ ဖါးတိရစ္ဆာန်အား လည်းကောင်း ဝိဝဋ္ဋဖြစ်သော မဂ်,ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို အထူးအားဖြင့် ဆုံတောင်း ပတ္ထနာခြင်း အမှုကို မပြုလေငြားသော်လည်း ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ထူးတည်း—ဟူသော အကြောင်းအားလျော်စွာ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်ထူးဖြစ်လေသတည်း။

ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ သခ်ါရုပတ္တိသုတ်အဖွင့် (မ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၀၄။)၌ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ တရားငါးပါး ရှိငြားသော်လည်း အထူး အားဖြင့် မှက်သား၍ ဆုတောင်းခြင်းမရှိလေမူ ဂတိမမြဲသည်ကိုသာ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ မဖြစ်သည်ကိုမူကား မိန့်ဆိုတော်မမူ။ ဤတရားငါးပါးတို့တွင် အကြား အမြင် သုတ ကုသိုလ်သည် အကြောင်း အားလျော်စွာ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ် သည်သာလျှင် ဖြစ်သင့်သည်မဟုတ်။ ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ကဲ့သို့ပင် ဒါနမှုတစ်ပါး

ကုန်သော သီလဘာဝနာ အရှေ့ကုန်သော ဂုဏ်ရစ်ပါး တို့သည်လည်း ဝိဝဋ္ဋကို အထူးအားဖြင့် ဆုမတောင်းမူ၍ ပြုအပ်သည် ဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း အကြောင်းအားလျော်စွာ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်လေရာသတည်း။

ဆုငယ်မှဆုကြီးကို ပြောင်းရွှေ့သည်ကား ငါတို့ဘုရားအလောင်းတော် အရှင် သုမေဓာရသေ့ကျော်နှင့် အရှင် သာရိပုတ္တရာ အလောင်းတော် အရှင် နာရဒရသေ့ကျော်တည်း။ ပျို့ကဗျာ၌ နာရဒရှင်ရသေ့ကျော်ကို ရည်၍ပင် "ကူးတို့သူကြီးဖြစ်လိုနိုးမှ၊ အားသီးလုံ့လ မျက်မာန်ချ၍" ဟုစပ်ဆိုသတည်း။ ဤပျို့ကဗျာ၌ "လင်ထိုးမယား ပွဲတင်ကဲ့ဆောင်ပို့၊ ကူးတို့သူကြီး" ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ မှတ်အပ်၏။ "သုံးပင်တိုင်မှူး၊ ရှေးဦးစီးခါ၊ ဝေနေယျာကို၊ ခေမာသောင်ပို့၊ ကူးတို့သူကြီး" ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုမူကား မမှတ်အပ်။ ထို့ကြောင့် အပဒါန်အဋ္ဌကထာ (၁၊၂၃၁) ဗုဒ္ဓဝဂ် သာရိပုတ္တအပဒါန် အဖွင့်၌ "သရဒ တာပသော ပန "အဟောဝတာဟမ္ပိ အယံ နိသဘတ္ထေရော ဝိယ အနာဂ-တေ ဧကဿ ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော ဘဝေယျံ"န္တိ ဒေသနာကာလေ ဥပ္ပန္နပရိဝိတက္က-တာယ အညဝိဟိတော ဟုတွာ မဂ္ဂဖလာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ နာသက္ခိ အထ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ တထာ ပဏိဓာနံ အကာသိ။ သတ္ထာ အနန္တရာယေန သမိဇ္ဈနဘာဝံ ဒိသွာ "ဣတော ကပ္ပသတသဟဿာဓိကံ ဧကံအသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဂေါတမဿ နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂသာဝကော သာရိပုတ္တော နာမ ဘဝိဿ-တီ"တိ ဗျာကရိတွာ ဓမ္မကထံ ဝတွာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော အာကာသံ ပက္ခန္ဒိ" ဟု မိန့်အပ်၏။

ထိုစကားရပ်၌ အညဝိဟိတော ဟုတွာ မဂ္ဂဖလာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ နာသက္ခိ ဟူသော စကားဖြင့် အနောမဒဿီ ရှင်တော်ဘုရား တရားဟောတော်မူသောအခါ တရားတော်မှတပါး နှောင်သောအခါ "သာဝက ဖြစ်ရလိုသော" ဟု သာဝကအဖြစ်ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍ ဤဘဝ၌ ပကတိသာဝက၏ အဖြစ်ဖြင့် မဂ်ဖိုလ်ကို မရသည်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤစကားကိုထောက်၍ ပကတိသာဝက ဆုငယ်မှသည် အဂ္ဂသာ-ဝကဆုကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့ကောင်းသည်ကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တော်မူသော ပဉ္စမသံဂါယနာတင် မင်းတရားကြီးဆောက်လုပ်လှူဒါန်းအပ်သော ရတနာဘုံစံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော ပိဋကတ္တယ ပါရဂူဖြစ်တော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားသည် မန္တလေးရတနာပုံမြို့တည်နန်းတည် ပဥ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီးက ဤပျို့ကဗျာလင်္ကာနှင့်စပ်၍ လျှောက်ထားရာ ဤသို့ပင် အဖြေဝိသဇ္ဇနာ စာသွင်းတော်မူသတည်း။

စာသွင်းတော်မူသည့် ဝိသဇ္ဇနာကား ၁၂၃၄-ခု ဒုတိယ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၃)ရက်နေ့ လျှောက်ထားရာ ၎င်းနေ့တွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား "စံကျောင်း

ဆရာတော် စာဆက်သင်းအပ်သည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းတော်သည် အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် လက်ယာရံအဂ္ဂသာဝကဆုကိုမတောင်းမီ သမ္မာသမ္ဗောဓိဆုကို တောင်းရင်းရှိကြောင်း ပြောဆိုကြသော စကားအစဉ် ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာ မလာကို အသောအချာ စာဆက်သင်းပါမည့် အကြောင်းနှင့် ဆင်တဲရွာဇာ မန်ကျီးရာဇသကြီကို စေလွှတ်လျှောက်ထားရာ ရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းသည် အနောမဒဿီဘုရားလက်ထက် နိသဘမထေရ်ကိုမြင်၍ လက်ျာရံ အဂ္ဂသာဝကဆုကို တောင်းယူသည်မှ ရှေးအဖို့ကာလ၌ တောင်းယူဖြည့်ကျင့်ဖူးအပ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဆုရှိသော အကြောင်းကို ပြောဆိုကြသော စကားစဉ်သည် ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ အရိပ်အမြွက်မျှ မထင်မမြင်စဖူး၊ ထင်မြင်ဘူးသည် အကြောင်းအရိပ်အမြွက်မှုကား "သရဒတာပသော ကာသွာ အရဟတ္တံ န ပတ္တောတိ ဝိကိတ္တစိတ္တတော။ တသ္သာ ကိရ ဗုဒ္ဓါနံ ဒုတိယာသာနေ နိသိဒိတွာ သာဝက ပါရမီဉာဏာ ဌတ္ဝာ ဓမ္မံ ဒေသယတော အဂ္ဂသာဝက သာ ဒေသနံ သောတုံ အာဝဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ အဟောဝတာဟမ္ပိ အနာဂတေ ဥပ္ပန္နေကဿ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ဣမိနာ ဝသာဝကေန လဒ္ဓဓုရံ လဘေယ့ "န္တိ စိတ္တံ ဥဒပါဒိ၊ သော တေန ပရိဝိတက္ကေန မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓံ နာသက္ခိ" ဟု၍ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ (အံ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၁၈)၊ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ (ဋ္ဌ ၁၊ ၇၀) စသည်တို့၌ အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရားလက်ယာရံ နိသဘမထေရ်ကဲ့သို့ လက်ျာရံဖြစ်လိုသော စိတ်အကြံအစည်ကြောင့် အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို နာရာ၌ မဂ်ဖိုလ်ကိုရသင့်လျက် မဂ်ဖိုလ် မရကြောင်းသာ လာသည်။ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ဆုကို တောင်းယူရင်းရှိသောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်မရကြောင်း မလာ။

ငါ့ကို့မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် သုမေဓာရသေ့သည်လည်း ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားခြေတော်ရင်း၌ ဘာဝကအဖြစ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ယူတော်မူလျှင် ရသင့်လျက် အသင်္ချေ ကြား လေးအသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်၍ သမ္မာသမ္ဗောဓိဆုကို ယူတော်မူသည်။

အဇာတသတ်မင်းသည်လည်း အဆွေခင်ပွန်းယုတ်ဒေဝဒတ်နှင့် ပေါင်းဖော်မိခြင်းကြောင့် အမည်ဖခမည်ဘုတ်ကို နာရသည်၏အဆုံး၌ မဂ်ဖိုလ်ရသင့်လျက် မဂ်ဖိုလ်ကို မရသည်နှင့် အသင်အသီးခြား နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပါရမီကိုဖြည့်၍ ပစ္စေကဗောဓိဆုကို ပြီးစီးလိမ့်မည်ဟု သုတ်သီလက္ခန် စသည်တို့၌ လာသည်။ ထို့ကြောင့် ပကတိသာဝကဆုမှ ပြောင်း၍ ပစ္စေကဗောဓိဆုကို ယူသော အဇာတသတ်မင်း၊ ပကတိသာဝကဆုမှ ပြောင်း၍ လက်ယာရံ အဂ္ဂသာဝကဆုကို ယူသော ရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း သရဒရသေ့ကို ထောက်လျှင် တစ်ခုသော သာဝကဗောဓိဆုမှ တစ်ပါးသော ပစ္စေကဗောဓိဆု၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိဆုတို့ကို

အသစ်အသစ်။ ဖြည့်ဖုံးပ်သော ပါရမီအားလျော်စွာ ပြည့်စုံနုသော သူတို့သည်လည်း ရှိရာသည်။ နိယတဗျာဒိတ်ရပြီးသော အလောင်းလျာ ဖြစ်မှုကား ပြောင်းရွှေ့ရသော အကြောင်း မရှိ။ နိယတဗျာဒိတ် အားလျော်စွာသာ ပြည့်စုံရာသည် ကေရာင်မင်းမြတ်။ ဤကား ဝိသဇ္ဇနာတည်း။

ဆုတောင်းခြင်းသည် ကုသိုလ်ပြုသည်မှ ရှေးအဖို့၌ ဆုတောင်းခြင်း,နောက်အဖို့၌ ဆုတောင်းခြင်းအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် နောက်အဖို့၌ ဆုတောင်းခြင်းသည်သာလျှင် ရှေးသူတော်ဟောင်းတို့ ဒ လေ့အကျက် ဖြစ်သတည်းဟု ဥပရိပဏ္ဏာသ သသခါရူပပတ္တိသုတ် အဖွင့်ဋီကာ (မ၊ ဋီ၊ ၃၊ ၃၁၈) ၌ မိန့်ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သတ္တကနိပါတ် ကုမ္မာသဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌ လည်းကောင်း၊ တိံသနိပါတ် ဆဒ္ဒန္တဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ ဝိနည်း မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ စီဝရက္ခန္ဓက ဇီဝကဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း၊ စန္ဒပဇ္ဇောတဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း၊ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ရက္ခဝဂ် ဒသမသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ လည်းကောင်း ထိုအတူ ကဿပသံယုတ် ကောဒသမသုတ် အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ လှူဒါန်းပြီးမှ နောင်ကာလ၌ ဆုတောင်းကြပုံ လာရှိသတည်း။

ထိုထိုသို့သော ကျမ်းဦးအစ၌ ရတနတ္တယပဏာမကို ပြုပြီးမှ "နိပစ္စကာ-ရသေ တဿ" အစရှိသည်ဖြင့် ဆုတောင်းပုံလာ ရှိသတည်း။ ထိုထိုသို့သော ကျမ်းဂန်တို့၌ပင် ကျမ်းပြုပြီးမှ ဆုတောင်းပုံ လာရှိသတည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌ-ကထာ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ (ဝိသုဒ္ဓိ-၁-၁၇၆)၌ 'အဒ္ဓါ ဣမာယ ပဋိပဒါယ ဇရာမရဏမှာ ပရိမုစ္စိဿာမိ" ဟူသောစကားဖြင့် ဥဒ္ဒုမာတက ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖူးဖူးယောင်၍ ကားကားကြီးနှင့်သော အပုပ်ကောင်ကို အာရုံပြု၍ မကြောက်မရွံ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများ နိုင်အောင် အကျိုးအာနိသင်ကို ရှေ့အဖို့၌ ရှုမျှော်ရမည် ဟူ၍သာလျှင် ပြတော်မူသတည်း၊ ဦးစွာ ရှေးဆုတောင်းကိုကား ပြတော်မမူ၊ ထို့ကြောင့် ဤစကားဖြင့် ရှေးဆုတောင်းကို ပြတော်မူသည်ဟု မဆိုသာချေ။ ဤသည်ကား ပကတိသာဝက ပါရမီဖြည့်ရာကာလ အမြဲမရှိသည်ကို လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ပြုပြီးသည်မှ နောက်အဖို့၌ ဆုတောင်းရိုး ဖြစ်သည်ကို လည်းကောင်း နောက်သားတို့ သံသယမှ အလွယ်တကူ မှတ်ယူစေခြင်းငှာ စကားစပ်လျှဉ်းသည်နှင့် အကျယ်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော စကားအစဉ် ဖြစ်သတည်း၊ အတိဝိတ္ထာရရောဟု သဘောမမှုကြရာ။

စသဒ္ဒေါ ဝါကျာရမ္ဘတ္ထ ဇောတကော ဗျွ တေသိံ မဂ္ဂဖလဘာဂိ ဘာဝေ။ ဟိသဒ္ဒေါ ဝိတ္ထာရတ္ထဇောတကော၊ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိတိ အတ္ထော။ ကိရ-သဒ္ဒေါ အနုဿဝတ္ထေ နိပါတော။ ဒေသယမာနေတ် ဝစနေ အနာဒရတ္ထေ သာမိဝစနံ။ ["ဒေသယမာနေ၊ ဟောတော်မူစဉ်" ဟု အနက်ပေး၊ ဣ-အက္ခရာနှင့် ဒေသိယမာနေ ဟု အချို့စာရှိမှုကား မသင့်။] သန္နိရုမ္ဘိတွာ၊ မခုန်မပြေး

နိုင်အောင် ထောက်သောအားဖြင့် ကားမြစ်၏။ (ဝါ) ထောက်ရှု၏။ ရှုတိ– နိဝါရဏေ၊ ရုန္ဓတိ သန္ဓိရုန္ဓတိ သန္ဓိရုမ္ဘော သန္ဓိရုမ္ဘိတော (နီတိဓာတု ၁၂၉)။ ။ အချို့စာ၌ တာလုဇ စတုတ္ထ ဈ-နှင့် သန္ဓိရုဇ္ဈိတော- ဟု ရှိသည်ကား မသင့်။

အပမ္ဘိနာမဥ် ပိ-ကား ဂရဟတ္ထ ဝါစကတည်း။ ဂရဟာဟူသည် နိန္ဒာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဂန္ထာဘရဏ (နံပါတ် ၅၅-ဂါထာ) ၌——

"သမုစ္စယေ အပေက္ခ စ၊ သမ္ဘာဝနေ စ နိန္ဒာယံ။
ပိသဒ္ဒေါ စ အပိသဒ္ဒေါ၊ စတုတ္ထေသု ပကာသိတော"ဟုမိန့်အပ်၏။

အဘိဓာန်အဋ္ဌကထာ (၁၁၇၃-ဂါထာ) ၌လည်း-

သမ္ဘာဝနေ စ ဂရဟာ၊ ပေက္ခာသု စ သမုစ္စယေ။
ပဉ္စသံဝရဏေစေဝ၊ အာသီသတ္ထေ အပီရိတံ" ဟု မိန့်အပ်၏။

ဂရဟတ္ထဝါစက နာမသဒ္ဒါဖြင့် ပိသဒ္ဒါ၏ ဂရဟာအနက်ကို ဖွင့်သတည်း။ ထိုစကား မှန်၏၊ ဤအရာ၌ ပိသဒ္ဒါသည် "ဂရဟေ အပိ အမှာကံ ပဏ္ဍိတက" ဟု နာမ်ရူပသိဒ္ဓိ (၁၃၀-နှာ) ၌ လာသည်နှင့်အညီ ဂရဟာအနက်ကို ဟောသတည်း။ နာမသဒ္ဒါ၏ အရာ၌ဂရဟာအနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကို သဒ္ဒနီတိ စတုပဒဝိဘာဂ(နီတိသုတ္တ၊ ၁၀၄)၌ လာရှိသော "အဟော နာမ ဣဓေဝေတ ဂရဟတ္တေ၊ အဟော ဝတ ရေ အသ္မာကံ ပဏ္ဍိတကာ၊ အတ္ထိ နာမ တာတ မှေ အာနန္ဒ ထေရော ဘိက္ခု ဝိဟေဌိယမာနာ အဇ္ဈုပေက္ခိဿထ"ဟူသောစကားဖြင့် သိအပ်၏။

တစ်နည်းကား ပိသဒ္ဒါသည်လည်း ဂရဟတ္ထဝါစက၊ နာမသဒ္ဒါလည်း ဂရဟတ္ထ ဝါစက ဤသို့ ပရိယာယ် သဒ္ဒါနှစ်ချက်ဆင့်သည်နှင့် ထိုသဒ္ဒါ နှစ်ပါးသည် ဖားတိရစ္ဆာန်၏ မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချသောအားဖြင့် အလွန် ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။

မေ၊ ငါဘုရား၏။ ပါဒါနိ၊ ခြေတော်တို့ကို။ ဝန္ဒတိ၊ ရှိခိုးသောသူသည်။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။

ဤနည်းအားဖြင့် ဝန္ဒတိ-ဟူသော အာချာတ်ပုဒ်သည် ပကတိကတ္တား ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့်–

"ကတ္တုတ္တေ ကမ္မတ္တေ၊ အာချာတေသု ပိ လဗ္ဘတိ။
မိဂံ ခါဒတိ ပဿာမိ၊ နဂ္ဂဿော ကောစိ ဝိဇ္ဇတိ"။

"ကံနှင့်ကတ္တား နှစ်ပါးလုံးပင် အာချာတ်တွင် ရ၏ မှတ်လေမင်း"ဟု ဆရာတော် ဦးဗုဓ် (နီတိဓာတုနိဿယ၊ ၁၊ ၄၅၇)၌ မိန့်တော်မူသတည်း။

တစ်နည်းကား–ယော၊ အကြင်သူသည်။ မေ၊ ငါ၏။ ပါဒါနိ၊ ခြေတော်တို့ကို။ ဝန္ဒတိ၊ ရှိခိုး၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ကော၊ အဘယ်သူပေနည်း” ဟု အနက်ပေး။

ဤအနက်ကား–ယော မိဂေါ၊သည်။ ခါဝတိ၊ပြေးသွား၏။ တံ မိဂံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ အညော၊ ဘုရားရှင်မှ တပါးသော။ ကောစိ၊ သော။ ယောနာဒော၊သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိရာ၏။ ယောနာဒော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ”။ ဤသို့ အနက်ယောဇနာသော် အာချာတ်ပုဒ် ကံ, ကတ္တား မဖြစ်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယသစ်စသောကျမ်းကို အဆန်းပြုကျယ် ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ စီရင်တော်မူသော ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်တော်မူသော ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်တော်မူသည်ကို မှီးသော အနက်တည်း။

“မမ မယိ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ တဝ၊ ရှင်တော်ဘုရား၏။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်ကို။ သုဏန္တေသု–သုဏန္တေ၊ နာစဉ်” ဤသို့ အနာဒရ အနက်ပေး။

ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၂၉၄)၌ “အနာဒရေ စေတံ သာမိဝစနံ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အထံတော်မှာ ရှင်သာမဏေအခါက ဆိုဝါနှင့် ပုဒ်စစ်ဆင်ရာ ဤသို့ အနာဒရကို သတ္တမီဝိဘတ်နှင့် ဖွင့်၍ အနက်ပေးတော်မူသတည်း။ စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ စာသင်ရောက်စအခါ အနာဒရ အနက်ပေးပုံကို မေးမြန်းတော်မူသည်နှင့် ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအနက်ပေးပုံကို လျှောက်ထားရာ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤသို့အနက်ပေးခြင်းသည် ဝိနယ၊ လင်္ကာရဋီကာ ဂရုကာပတ္တိ ဝဏ္ဏနာဝိနိစ္ဆယ (၂၊၂၁၈)မှာ လာရှိသော “ပက္ကမာနတ္တံ စရန္တိ ယာတိ အနာဒရေ သာမိဝစနံ၊ ပက္ကမာနတ္တေ အစိဏ္ဏေယေဝါတိ အတ္ထော” ဟူသော စကားနှင့် ညီညွတ်ပါပေသည်ဟု ချီးမွမ်းတော်မူသတည်း။

ဖားတိရစ္ဆာန်၏ တရားနာခြင်း ကြိယာဖြစ်စဉ် နွားကျောင်းသား၏ သတ်ခြင်း ကြိယာသည် လုယက်သကဲ့သို့ ဖြစ်လာလေရကား သတ်ခြင်း ကြိယာသည် အနာဒရ မည်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ “ကြိယာတပါးဖြစ်စဉ် လုယက်သကဲ့သို့ဝင်၍ ကြိယာတပါး ဖြစ်လာခြင်းသည် အနာဒရမည်၏” ဟု ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်တော်မူသတည်း။ အနာဒရ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို သိလိုကြမူ ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး စီရင်တော်မူအပ်သော ကစ္စာယနသာရ၏ အကောက်ကို ရှု၍ သိအပ်၏။

ဤဒီဃနှင့် သိတံ မရှိသင့်၊ ဣ-ရဿနှင့် သိတံ ရှိမှသင့်သတည်း။ ဟသိတံ ဟ-ကရလောပေန မန္ဒဟသနံ သိတန္တိ ဝုစ္စတိ သိဟံ ပါတွာ ကာသိတိ အာဒီသု။ နီတိဓာတု ၁၇၅။ ချမ်းသေည်ကိုဟောသော သိတ-သဒ္ဒါသည်လည်း ထို့အတူ

ပင်တည်း။ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ သဂ္ဂကဏ္ဍအဖွင့်(၅၆-ဂါထာ)၌ ဥဏှာဘိ-တတ္တောဟိ သေဝိယတီတိ သိတံ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ယံ ပန ကိစ္စံ၌ ပနသည် ဝစနာလင်္ကာရမတ္တတည်း-ဟု သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၂၉၅)၌ မိန့်အပ်၏။ ။တနည်းကား – ပက္ခန္တရတ္ထဇောတကတည်း။ ထို့ကြောင့် အရဟံပုဒ်ကို ဖွင့်ပြီး၍ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပုဒ်ကိုဖွင့်ရာ အစ၌လည်းကောင်း၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပုဒ်ကို ဖွင့်ပြီး၍ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နပုဒ်ကို ဖွင့်ရာအစ၌ လည်းကောင်း သုဂတော၂ပုဒ်ကို ဖွင့်ပြီး၍ သိတံ-ဟု ဒီဃနှင့် ရှိသည်။ (ဆင့်မှု) လောကဝိဒူ ပုဒ်ကိုဖွင့်ရာအစ၌လည်းကောင်း ၊ လောကဝိဒူပုဒ်ကို ဖွင့်ပြီး၍ အနုတ္တရပုဒ်ကို ဖွင့်ရာအစ၌ လည်းကောင်း အသီးအသီး ပက္ခန္တရဇ္ဈဇောတက ပန-သဒ္ဒါနှင့် တကွ မိန့်တော်မူသတည်း။

သုဂတပုဒ်ကို ဖွင့်ရာအစ၌လည်းကောင်း၊ ပုရိသဒမ္မသာရထိပုဒ်ကို ဖွင့်ရာ အစ၌ လည်းကောင်း၊သတ္ထာပုဒ်ကို ဖွင့်ရာအစ၌လည်းကောင်း ဤသုံးဌာနတို့၌ ကား ပန- သဒ္ဒါ ကျေသတည်း။ ။တနည်းကား ဝိသေသတ္ထဒီပကဟုသာရတ္ထ ဒီပနီ(၁၊၂၉၅)၌ မိန့်၏။

ဝိမောက္ခန္တိက ဉာဏဝသေန၊အလုံးစုံကုန်သော ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တမဂ်၏အဆုံး၌ ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် ကြောင့် ဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့်တကွ အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်၏ ဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းအားဖြင့် (ဝါ) ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။

ဤစကားကိုထောက်၍ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရတော်မူသည်မှစ၍ ဘုရားရှင်၏ ခန္ဓာငါးပါး ဗုဒ္ဓမည်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟူသော စကားအလိုအားဖြင့် မူလပဏ္ဏာသ တတိယဩပမ္မဝဂ် သတ္တမအရိယ ပရိယေသန သုတ် ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာလာသည်နှင့်အညီ အရဟတ္တမဂ္ဂဝီထိ၏ အခြားမဲ့၌ သဗ္ဗညုတဉာဏဝီထိဖြစ်သည်မှစ၍ ဗုဒ္ဓမည်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ မဏိသာရ မဉ္ဇူသာကျမ်း မဏိဒီပကျမ်းတို့၌ ဤသို့ နှစ်နည်းမိန့်၏။

တသ္မာ ပိ ဝေမာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ပိ-ဟု ပိ-သဒ္ဒါကို ယှဉ်။ ဝေမာဒိသည် အတဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗီသမာသ်ပုဒ်တည်း။ ဤသို့ဖြစ်မှ တသ္မာ သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းငှာ သင့်သတည်း။

စ ကာရော ဝါကျာရမ္ဘတ္ထဇောတကော။ ။ပဋိသမ္ဘိဒါနယော ဝါ ဟူသော စကား၌ ဝါ–သဒ္ဒါသည် အနိယမအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ-ဒီပနီ (၁၊၂၉၆။)၌ "အနိယမတ္ထော ဝါသဒ္ဒေါ ဝုတ္တော"ဟု မိန့်အပ်၏။ အနိယမဟူသည်လည်း နိဒ္ဒေသနည်း, ပဋိသမ္ဘိဒါနည်း နှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါး ပါးသော နည်းကိုသာ အမြဲမချအပ်၊ တစ်ပါးကိုချပြီးလျှင် တစ်ပါးကို ချရသည်နှင့် မမြဲခြင်းတည်း၊ ဤသို့မမြဲကလည်း အထူးကြံခြင်း ဝိကပ်ဖြစ်

သတည်း။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ သဗ္ဗာသဝသုတ် အဋ္ဌကထာ (မ၊ဋ္ဌ၊၁၊၇၃)၌ “ဝါသဒ္ဒေါ ဝိကပ္ပတ္ထော၊ ဧဝံ ဝါ ဧဝံ ဝါ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မူလပဏ္ဏာသဋီကာ (မ၊ဋီ၊၁၊၁၅၇)၌ “ဝိကပ္ပတ္ထောတိ အနိယမတ္ထော၊ “အညတရာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ ဟိ ဝုတ္တံ”ဟူ၍ လည်းကောင်း မိန့်အပ်၏။ ဝုတ္တံ၏ အာဓာရကား ပါဠိယံတည်း။

ဂုဏဝိသိဋ္ဌသတ္တုတ္တမဂရုဂါရဝါဓိဝစနံ–ဟူသော စကားဖြင့် ဘဂဝါဟူသော ဤသဒ္ဒါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်အထူးတည်း ဟူသော အကြောင်းရှိသော အမည်ဟူ၍ အကျဉ်းအားဖြင့် မိန့်တော်မူသတည်း။ ယင်းကြောင့် ထိုအနက်ကို အကျယ်အားဖြင့် ဝေဖန်တော်မူလို၍ နာမံကိုသာလျှင် ရှေးဦးစွာအနက်ကို ထုတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပြတော်မူလိုရကား စတုဗ္ဗိဓံ ဟိ နာမံ အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။ [ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ ဟု အနက်ပေး၊ သာရတ္ထဒီပနီနည်းတည်း]

တနည်းကား စတုဗ္ဗိဓံ ဟိ နာမံ-အစရှိသောစကားသည် တေနာဟ ပေါရာဏာ ဟူသော စကား၏ ဟိတ်ကူတည်း။ ဣဒံ ပန အစ ဒေဝတာဝိသေသဟိ-အဆုံးရှိသော စကားသည် စတုဗ္ဗိဓံ နာမံ-အစရှိသော စကား၏ ဟိတ်ကူတည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဌ၊၁၊၂၀၃)၌ ဝါသဒ္ဒါနှင့် “စတုဗ္ဗိဓံ ဝါ နာမံ”ဟု ရှိ၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ (၁၊၂၅၁)၌လည်း ထို့အတူပင်ရှိ၏။ အကျဉ်းအကျယ်အားဖြင့် ထူးသောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဝါသဒ္ဒါနှင့် မိန့်ဆိုသည်ဟု မှတ်ရန်ရှိသတည်း။

အာဝတ္ထိကံ လိင်္ဂိကံ နေမိတ္တိကံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ ဧတ္ထ အာဝတ္ထိကန္တိ ဝစ္ဆော ဒမ္မော၊ ဗလီဗဒ္ဒေါတိ ဧဝမာဒိ အဝတ္ထန္တရဝသေန ပဋိလဒ္ဓနာမံ။ အဝတ္ထာဝသေန ဘူတံ အာဝတ္ထိကံ။ အတိတရုဏကာလေ မာတုသန္တိကေ ဝစ္ဆတီတိ ဝစ္ဆော၊ ဒမေတုံ မနုစ္ဆဝိကကာလေ ဒမ္မော၊ မဟလ္လကကာလေ ဗလီဗဒ္ဒေါတိ တံ တံ အဝတ္ထန္တရမပေက္ခိတွာ ပဋိလဒ္ဓနာမန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ လိင်္ဂိကန္တိ ဒဏ္ဍိသိခိကရီတိဒဏ္ဍာဒိ သံယောဂေန ပဋိလဒ္ဓနာမံ။ လိင်္ဂေန ဘူတံ လိင်္ဂိကံ။ ဧတ္ထ စ ဒဏ္ဍာဒိဝိရဟော အပါကဋော အတ္ထော သံယောဂေ လိင်္ဂနတော ပါကဋကရဏတော ဒဏ္ဍာဒိ ဝေါဟာရမေဝ လိင်္ဂန္တိ ဝုစ္စတိ။ နေမိတ္တိကန္တိ ဂုဏနေမိတ္တိကံ၊ ဘဒ္ဒေါ မတိမာ ဗုဒ္ဓေါတိ ဂုဏနိမိတ္တဝသေန ပဋိလဒ္ဓနာမံ။ နိမိနာတိ ပရိစ္ဆိန္ဒတီတိ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ္တေန ဘူတံ နေမိတ္တိကံ၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ သိရိဝဍ္ဍကော ဓနဝဍ္ဍကောတိ ဝစနတ္ထမနပေက္ခိတွာ လောကဗျဝဟာရဝသေန ဒါသဒလိဒ္ဒါဒီသု ပဝတ္တနာမံ။ အဓိစ္စေန အကာရဏေန သမုပ္ပန္နံ ဇာတန္တိ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ (ပဏ္ဏမာဂါထာ အဖွင့်–သံပျင်ကျမ်း) “မစ္ဆိကဝသပတ္တကာလေ သာမိကာနံ ဗလိပဒါနံ သီလတ္တာ ဗလိဗဒ္ဒေါ-နာမ”။ (နိရုတ္တိမဉ္ဇူ။)

"ဗလံ ဝဒ္ဓယတီတိ ဗလီဗဒ္ဓေါ။ နိပါတနာ" (တေဝုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် အဘိဓာန် ဋီကာ။) (၄၉၅-ဂါ ၁) ဤအဋ္ဌကထာ၌ အဘိဓာန်ဋီကာနှင့်အညီ ဗလီဗဒ္ဓ-ဟု ရှိသတည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဌ၊ ၁၊ ၂၀၃) ၌လည်း ထိုအတူရှိသတည်း။

နေမိတ္တိကံ၌ နိမိတ္တအရ ဒြပ် ဂုဏ်, ကြိယာ, နာမ်, ဇာတ် – အားဖြင့် ငါးပါးကုန်သော ပဝတ္တိနိမိတ်တို့တွင် အဋ္ဌကထာ၌ "ယံ ဂုဏနိမိတ္တကဋ္ဌေတံ နာမံ" အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့သည်အားလျော်စွာ ဣဿရိယာဒိ ဘေဒဖြစ်သော ဘဂရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသော ဂုဏ်တည်း။ ဂုဏနေမိတ္တိ-ကဋ္ဌေတံ၌ စ-သဒ္ဒါသည် ဝါကျာရမ္ဘတ္ထ ဇောတကတည်း။

နိဒ္ဒေသေ မဟာနိဒ္ဒေသေ သတ္တမေ တိဿမေတ္တေယျသုတ္တနိဒ္ဒေသေ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တတ္ထေရေန ဝုတ္တနယေနေဝ တ္တေ ေတိဿ ဂါထာယံ အာဂတာနံ တေသံ တေသံ ပဒါနံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တော် နိရုတ္တိလက္ခဏ်၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗာဝါ၊ ၍လည်းကောင်း။ သဒ္ဒနယေန၊ သဒ္ဒါလက္ခဏာနည်းဖြင့်။ ပိသောဒရာဒိပက္ခေပလက္ခဏ်၊ ပိသောဒရာဒိဂိုဏ်း၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ထည့်သွင်းရာခြင်းလက္ခဏာကို။ ဂဟေတဗ္ဗာဝါ၊ ယူ၍လည်းကောင်း။(ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ၌စပ်) သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊ ၃၀၀) လာ (ပိသောဒရာဒီနံ သဒ္ဒါနံ အာကတိ-ဂဏဘာဝတော–ဟူသောစကား၌ အကျုံးဝင်သောအာကတိဂိုဏ်းဟူသည်ကား "ပုဇာဒိအာကတိဂဏော အယံ"ဟု တဒ္ဓိတ်ကလာပ်ကျမ်း၌ လာသည်နှင့်အညီ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ အာဒိသဒ္ဒါနှင့်ထား၍ ဇာတ်တူယူရသောသဒ္ဒါ အပေါင်းတည်း။
ထို့ကြောင့် မဏိသာရ မဉ္ဇူသာ(၂၊၂၀၃)ကျမ်း၌"အာကတိယာ သာမညေန ဂဟေတဗ္ဗော ဂဏော အာကတိဂဏော–ဟု မိန့်အပ်၏။ အာကတိယာကို သာမညေန-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "သာမညေန အာကိရဏံ မိဿနံ အာကတိ"ဟု အာကိဏ္ဏပုဒ်, ဝေါကိဏ္ဏပုဒ်တို့ကဲ့သို့ ဝစနတ္ထပြု၍ သာမညဟူသော ဇာတ်တူသဒ္ဒါ၏အဖြစ်ကို အရကောက်ယူအပ်၏။

ပိသောဒရပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကိုလည်းကောင်း, အဘိဓေယျတ္ထကိုလည်းကောင်း ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကုန်သော လောကီသဒ္ဒါကျမ်းလာ စကားတို့ဖြင့် ထင်ရှားစွာ သိအပ်ကုန်၏။

ဗိဟပ္ပတိ ဝါ ဉလိ ဂဗျူတိ ပိသောဒရာဒီနိ (သုတ်) ဧတေ နိပ္ပစ္စန္တေ ဗိဟတံပတိ ဗိဟပ္ပတိ ဒေဝတာ။ ဝါစံဝဒတီတိ ဝါ ဂါဒေါ။ ဟဿ အပစ္စံ ဝါ ဉလိ၊ ဂဿ ဉတ္တံ ဒဿလတ္တံ ဓာတုရဿော၈ ဂဝံယူတိဂဗျူတိ ပိသတံ ဉဇရံ အဿ ပိသောဒရော ပိသောဃျာနံ (ဝုတ္တိ) ပိသဟတ္တိ ဗိန္ဒုလ္လောပါတိအတ္ထော။ (ဋီကာ ကာတန္တ ပရိသိဋ္ဌကျမ်း) ဝဏ္ဏနာသောပိ။

ဝဏ္ဏနာ သော ပိသောဒရေ။ (သာရတ္ထ) ပိသတော မိဂေ ဗိန္ဒုမွိတိ၊ အဘိဓာနတ္ထာ၊ ပိသတ မိဂသော၀၊ ဥဒရံ၊ ယဿ သော ပိသောဒရော ဣတျတြပိသတဿ တကာရနာသော။ (သာရတ္ထဋီကာ) ဗ်ဟပ္ပတိ ဝါ ဥလိဂဗျုတိ ပိသောဒရာ။ ဗိဟပ္ပတိသဒ္ဒါ, ဝါ ဥလိသဒ္ဒါ, ဂဗျုတိသဒ္ဒါ, ပိသောဒရသဒ္ဒါ စသောသဒ္ဒါတို့သည်။ နိပ္ဖန္နေ ပြီးကုန်၏။ တေ၊ ဤသဒ္ဒါတို့သည်။ နိပ္ဖန္နေ၊ ပြီးကုန်၏။ ဗိဟတံ၊ နတ်တို့၏။ ပတိ၊ အရှင်တည်း။ ဗိဟပ္ပတိ၊ နတ်တို့၏အရှင်။ ဒေဝတာ၊ ကြာသပတေးဂြိုဟ်နတ်ကို ရ၏။ ဗိယတံ ဒေဝါနံပတိ ဂုရုတ္တာ (စိန္တာမဏိဋီကာ) ဗိဟာသဒ္ဒါ ဗြိဟာသဒ္ဒါ၊ နတ်ဟောဆိုလို သည်။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဝဒတိ၊ဆိုတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါဂ္ဂါဒေါ၊ ဝါဂ္ဂါဒမည်၏။ တဿ၊ ထိုဝါဂ္ဂါဒမည်သောသူ၏၊ အပစ္စံ၊ သားတည်း။ ဝါဥလိ၊ ဝါဂ္ဂါဒမည်သောသူ၏သား။ ဂဿ၊ ဂ-အက္ခရာ၏။ ဥတ္တံ ဥ-အက္ခရာ၏အဖြစ်။ ဒဿ၊ ဒ-အက္ခရာ၏။ လတ္တံ၊ လ-အက္ခရာ၏အဖြစ်။ ခါတုရဿောစ၊ ဝါဒခါတ်၏ အာ-ကို အ-ရဿလည်းပြု။ ဂဝံ၊ နွားတို့၏။ ယုတိ၊ ထွန်ခြင်း။ ဂဗျုတိ၊ နွားတို့၏ ထွန်ခြင်း။ အဿ၊ ထိုဥယျာဉ်၏။ ပိသတံ၊ အလုံး အပေါက်ကဲ့သို့သော၊ ဥဒရံ၊ ဝမ်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပိသောဒရော၊ ပိသောဒရ မည်၏။ ပိသောယျာနံ၊ အလုံးအပေါက် ဝမ်းရှိ သော ဥယျာဉ်ကို ရ၏။ (သုတ်, ဝုတ္တိ အနက်)။ ပိသတန္တိ၊ ပိသတံ ဟူသည်ကား။ ဗိန္ဒုဏ္ဍ၀၊ အလုံးအပေါက်ကဲ့သို့သော။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤကား ပိသ သဒ္ဒါ၏ အနက်။(ဋီကာအနက်)။ ကာတန္တပရိသိဋ္ဌကျမ်းအနက်။ ပိသောဒရေ၊ ပိသောဒရပုဒ်၌။ ဝဏ္ဏနာသော၊ ဝဏ္ဏကျေ၏။(သာရတ္ထကျမ်း အနက်)။ ပိသတော၊ ပိသတသဒ္ဒါသည်။ မိဂေ၊ သမင်ဟူသောအနက်၌ လည်းကောင်း၊ ဗိန္ဒုမွိ၊ အလုံးအပေါက်ဟူသော အနက်၌ လည်းကောင်း။ ဣတိ အဘိဓာနတ္တာ၊ ဤသို့အဘိဓာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယဿ၊အကြင် ဥယျာဉ်အား။ ပိသတ မိဂဿ၊ သမင်၏။ ဥဒရံဣဝ၊ ဝမ်းကဲ့သို့သော။ ဥဒရံ၊ ဝမ်းသည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုဥယျာဉ်သည်။ ပိသော- ဒရော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတြ၊ ဤပြယုဂ်၌။ ပိသတဿ၊ ပိသတသဒ္ဒါ၏ တကာရနာသော၊ တ-အက္ခရာကျေ၏။ (သာရတ္ထဋီကာအနက်)။ သက္ကတ၌ ပိသတ၊ မာဂဓ၌ ပသဒ သမင်ဟောတည်း။ ချေဟောမဟုတ်။ ကာတန္တပရိ- သိဋ္ဌကျမ်းဆရာ၊ ကာတန္တပရိသိဋ္ဌဋီကာဆရာ၊ ဤနှစ်ဦးကုန်သော ဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ပိသတ-သဒ္ဒါသည် အလုံးအပေါက်ဟောတည်း။

သာရတ္ထကျမ်းဆရာ, သာရတ္ထဋီကာဆရာ ဤနှစ်ဦးကုန်သော ဆရာ တို့၏ အလိုအားဖြင့် ပိသတသဒ္ဒါသည် သမင်ဟောတည်း။ ပိသောဒရာဒိဂိုဏ်း မှာ သာရတ္ထကျမ်း၌ ဝဏ္ဏနာသောပိသောဒရေ ဟူသော စကားပုဒ်ကို ပိသောဒပုဒ်ကိုသာ ငဲ့၍ မိန့်သတည်း။

ပိသောဒရာဒိ တစ်ဂိုဏ်းလုံးကို ငဲ့၍ မမိန့်အပ်။ ပိသောဒရာဒိဂိုဏ်းမှာမူကား ဝဏ္ဏနာသဟူသော နိရုတ္တိလက္ခဏာကိုသာ ရအပ်သည်မဟုတ်။ ဝဏ္ဏာဂမ, ဝဏ္ဏဝိပရိယာယ, ဝဏ္ဏဝိကာရ, ဓာတုအတ္ထနိယောဇန ဟူကုန်သော ဤ နိရုတ္တိလက္ခဏာလေးပါးတို့ကိုလည်း ရအပ်ကုန်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ကိတ် သဒ္ဒနီတိ ကုန်ခါနီး (နိုတိသုတ္တ၊ ၁၅၆)၌ သဒ္ဒသတ္ထဝိဒူပန "ပိသောဒရာဒီနိ ယထော-ပဒိဋ္ဌ"န္တိ ပရိဘာသာ လက္ခဏံ ဝတွာ ပိသောဒရ ဝလာဟက မေခလ,ဇီမူတ သုသာန ဥဒုက္ခလ ပိသာစ ဘိသိ မယူရသဒ္ဒေ အဝိဟိတလက္ခဏေ သာဓေတုံ "ဝဏ္ဏာဂမောတိ အာဒိနာ ပဉ္စဝိဓံ နိရုတ္တိံ ဝဒိံသု။ ။သာသနိကေသုပိ နိရုတ္တညူနော အာစရိယာ ပဉ္စဝိဓံ နိရုတ္တိံ အာဟံသု"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသဒ္ဒနီတိ လာ စကားကို ထောက်၍ ဤအဋ္ဌကထာမှာ နိရုတ္တိလက္ခဏံ ဟူသောစကားကို သာသနာတော်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော နိရုတ္တညူဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် မိန့်တော်မူသတည်း။

ပိသောဒရာဒိပက္ခေပလက္ခဏံ ဟူသောစကားကို သာသနာတော်၌ အကျုံးမဝင်ကုန်သော သဒ္ဒသတ္ထဝိဒူဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် မိန့်တော်မူသတည်းဟု ခွဲ၍မှတ်အပ်၏။ သာသနာတော်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော နိရုတ္တညူဆရာတို့ ဟူသည် ရဟန်းတို့တည်း။ သာသနာတော်၌ အကျုံးမဝင်ကုန်သော သဒ္ဒသတ္ထဝိဒူဆရာတို့ဟူသည် ပုဏ္ဏားတို့တည်း။ ပိသောဒရာဒိဂိုဏ်း၌လည်း ဝဏ္ဏာဂမ စသည်တို့ကိုလည်း ရအပ်သောကြောင့်ပင်လျှင် ပိသောဒရာဒိပက္ခေပလက္ခဏာကို ယူ၍လည်း ဘဂဝါ ဟုဆိုလိုလျက် ဘာ-၏ အစိတ် အ-ကို အ-ရဿ ဂျကို ဂ ပြု၍ ဘဂဝါပုဒ်ပြီးသတည်း။ နိရုတ္တိလက္ခဏာကို ယူ၍သာလျှင် ပြီးသည် မဟုတ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝဏ္ဏာဂမ အစရှိသော နိရုတ္တိ လက္ခဏာငါးပါး အထူးအပြားသည် မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာမေတ္တေယျသုတ် အဖွင့်၌ အကျယ်လာသတည်း။

ယသ္မာ ပနဍ္ဎ ပနသည် ပက္ခန္တရတ္ထဇောတကတည်း။

ဘဂ္ဂဝါပုဒ်၌ အဿတ္ထိအနက် ဝန္တုပစ္စည်းသက်။ ဘဂ္ဂါဿကို"ဘဂ္ဂါ+အဿ" ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ အဿ ဘဂဝတော၊ အား။ ။ဘဂျဝန္တတာယ စ-၌ စ-သည် ဝါကျာရမ္ဘဇောတကတည်း။

သတပုညဇလက္ခဏဓရဿ၊ အရာမကသော ဘုန်းတော်ကြောင့်ဖြစ်သော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်ကို ဆောင်တော်မူတတ်သော၊ (သတ သဒ္ဒါသည် အနေကသင်္ချာဖြစ်၍ များသည်၏အဖြစ်၏ ပရိယာယ်တည်း)။ ။ အဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ သတပုညဇလက္ခဏဓရဿ၊ သတပုညဇလက္ခဏဓရတ္တာ၊ ကြောင့်။ ယသ္မာ စ-၌ စ သည် ဝါကျာရမ္ဘတ္ထဇောတကတည်း။ ပရမဋ္ဌဿ

အစရှိသော ပယတ္တော စ အတ္ထိအဆုံးကျသောစကားသည် ဟိတ်ကူတည်း။ ထို့ကြောင့် တသ္မာဖြင့် ယသ္မာ စ လောကေ အစရှိသော ရှစ်ဝါကျကိုခွဲ၍ ယသ္မာကို နောက်ခုနစ်ဝါကျနှင့်လည်းယှဉ်။ ပရမဋ္ဌသဉ္စ စ-ကို တသ္မာရှစ်ချက်နှင့်ယှဉ်။

ဘဂဝသဒ္ဒေ ယသ္မာ ဝတ္တတိ၊ တသ္မာ စ, ဣဿရိယံ ယသ္မာ ဟောတိ၊ တသ္မာ စ, သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ ဣဿရိယံ ယသ္မာ အတ္ထိ၊ တသ္မာ စ, ဓမ္မော ယသ္မာ အတ္ထိ၊ တသ္မာ စ, ယသော ယသ္မာ အတ္ထိ၊ တသ္မာ စ, သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂသိရီ။ ယသ္မာ အတ္ထိ၊ တသ္မာ စ, ကာမော ယသ္မာ အတ္ထိ တသ္မာ စ, ပယတ္တော ယသ္မာ အတ္ထိ၊ တသ္မာ စ, ဣမေဟိ ဘဂေဟိ ယုတ္တတ္တာပိ ဘဂါ အဿ သန္တီတိ၊ ဣမိနာ အတ္ထေန ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတီတိယောဇနာ။

နောက်ခုနစ်ဝါကျကို စွဲသော တသ္မာကို ဟိတ်ကူခြင်းငှါ "ဣမေဟိ ဘဂေဟိ ယုတ္တတ္တာပိ"ကို မိန့်သတည်း။ ပိ ဖြင့် အရင်းဂါထာလာ ဘဂေဟိ စ-၌ စ-ကိုဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထုံ ပိ-ဖြင့် အရင်းဂါထာလာ "ဘာဂျဝါ,ဘဂ္ဂဝါ" ကိုပေါင်းအပ်သတည်း။ သည်သာမဟုတ်သေး။ ဟိတ်ကူဖြစ်သောကြောင့် ရှေးဟိတ်ကူခုနစ်ဝါကျကိုလည်း ပေါင်းသတည်း။ တစ်နည်းရှိသည်နှင့် ယှဉ်ခြင်းသည် မခြားနား မပြားဘူး၊ ထို့ကြောင့် တသ္မာကို "ဣမေဟိ ဘဂေဟိ ယုတ္တတ္တာပိ"ဟု ဖွင့်သတည်း။ "တသ္မာ နောင် ဟိတ်နှင့် ဆောင်မူ အနက်တူ" ဟူသော နိယံနှင့်အညီတည်း။ ဤနောက်နည်းသာလျှင် သာ၍သင့်သတည်း။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် ယုတ္တတ္တာပိ-၌ ပိ-ဖြင့် အရင်းဂါထာလာ "ဘာဂျဝါ, ဘဂ္ဂဝါ" ကိုသာ ပေါင်းသတည်း။

"အဏိမာ လဃိမာဒိကံ"၌ အာဒိဖြင့် မဟိမာ, ပတ္တိ,ပါကမ္မ, ဤသိတာ, ဝသိတာ, ယတ္ထကာမာဝသာယိတာ၊ ဤခြောက်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။

အဏိမာဟူသည် မိမိကိုယ်ကို အနုမြူ၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ အဏု-ပုဒ်နောင် ဇာတာဒီနမိမိယာ စ-သုတ်၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၎င်း၊ တမေတ္တဿတ္ထိတိမန္တု ဟူသော (၇၈။ ဏာဒိကဏ္ဍ။ မောဂ္ဂလာန်)သုတ်မှ မန္တုသဒ္ဒါအလိုက်မခံမူ၍၊ ဣမိနာယာဟူသော(၉၄။ ဏာဒိကဏ္ဍ။) မောဂ္ဂလာန်မူလ တဒ္ဓိတ်သုတ်ဖြင့်၎င်း။ ဣမပစ္စည်းသက် အဏုသဒ္ဒါသည် ဘာဝပ္ပဓာနတည်း။ ထို့ကြောင့် "ကာယဿ၊ အဏုဘာဝဿ ကရဏံ အဏိမာ"ဟုဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြုအပ်၏။ ဣ-နှောင်းသောကြောင့် ဥ-ကိုချေ၊ "အဏုသဒ္ဒါကိုလည်း အဏုတိ သုခုမဘာဝေန ပဝတ္တတီတိအဏု"ဟု ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်(၂-သုတ်)၌ ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြုအပ်၏။ အဏ-ဓာတ်နောင် ဥ-ပစ္စည်းသက်။

လံဃ ဂတိသောသနေသု၊ ဃဿဝါပဝတ္တံ၊ နိဂ္ဂဟိတလောပေါ စ၊ လံဃတိ ပဝတ္တတိ လဟုဘာဝေနာတိ လဃု။ လဟု။ဟူသော ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၆-သုတ်)စကားဖြင့် လဃုပုဒ်ပြီးကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ၎-ကင်းစီးနှင့်

လဃိမာမသင့်။ င-ကင်းစီးကင်းလျက် လဃိမာ-သာသင့်သည်ကို သိအပ်၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လည်း င-ကင်းစီးကင်းလျက် လဃိမာ-ဟူ၍သာ ရှိသတည်း။ "လဃုနော ဘာဝေါ လဃိမာ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ ရုပ်ပြီးကား အဏိမာပုဒ်ပြီးနည်း အတိုင်းတည်း။

မဟန္တဿ ဘာဝေါ မဟိမာ။ ရုပ်ပြီးကား မဟတံမဟာ-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂသုတ်ဖြင့် မဟာပြု။

ဣဋ္ဌ ဒေသဿ ပါပုဏနံ ပတ္တိ၊ အဓိဋ္ဌာနာဒိပဒေသေန ဣစ္ဆိတနိပ္ဖာဒနံပါကမ္မံ။ ပ-ပုဒ်၊ အာကမ္မပုဒ်၊ ပ-သည် ပကာရ အနက်ဟော။ ပကာရအရ အဓိဋ္ဌာန စသည်တည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၃၁၁။)၌ "အဓိဋ္ဌာနာဒိဝသေန" ဟု မိန့်အပ်၏။ အာကမ္မ၌ အာ-ပုဗ္ဗ ကရ-ဓာတ်၊ ရမ္မပစ္စည်း၊ အာ-သည် ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တကတည်း။ ကရ ကရဏေဓာတ်နက်။ ကရဏ ဟူသည် နိပ္ဖာဒန ပင်တည်း။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ ဣစ္ဆိတနိပ္ဖါဒနံဟု မိန့်အပ်၏။ ဤ သနံ ဣဿရိယဘာဝေန ဘဝနံ ဤသော၊ ဤသော ဧဝဿ ဘာဝဝတော အတ္တိတိ ဤသီ၊ ဤသိနော ဘာဝေါ ဤသိတာဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၃၁၁)၌ သယံဝသိတာ ဣဿရဘာဝေါ ဤသိတာ၊ ဟုမိန့်အပ်၏၊ ဤသ ဣဿရိယေ၊ ဤသတိ။ ။ဓာတုမာလာ (၁၇၇-နှာ။) ဣဒ္ဓိဝိဓေ ဝသိနော ဘာဝေါ ဝသိတာ။ ။ယတ္ထကာမာ ဝသာယိတာ ပုဒ်ဝယ် အဝသာ- ယိကာ၌ အဝ-ပုဗ္ဗ သာ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း၊ ဣအာဂုံ၊ သာဓာတ်သည်၊ သာ၊ ပါကေ။ သာတိ (ဘူဝါဒိ)သာ၊ တနုကရဏေ အန္တကမ္မနိစ၊ သိယတိ။ သာ၊ အဿာဒနေ၊ သာယတိ၊ (ဒိဝါဒိ)ဟု ဓာတုမာလာ (၁၇၁။၂၃၈။၂၅၅။ ၂၅၉။)၌ လာရှိကုန်သော သုံးပါးကုန်သော အနက်တို့တွင် အန္တကမ္မ အနက် ဟောသည်း။ အန္တကမ္မဟူသည် အဆုံးကို ပြုခြင်းတည်း။ အဆုံးကိုပြုခြင်းဟူသည် အဆုံးသို့ ရောက်စေခြင်းတည်း။

ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၃၁၂။)၌ "ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝေါသာနပ္ပတ္တိ ယတ္ထ ကာမာဝသာယိတာ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝေါသာနပ္ပတ္တိကို ဝိ-အဝသာနပ္ပတ္တိ ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ပတ္တိ၌ ကာရိုက်ဏေပစ္စည်းကျေသတည်း။ ဣဿရိယပုဒ်ကို "ဣဿရဿ ဘာဝေါ ဣဿရိယံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ "ဣဿရော တုသီဝသာ မီသု"ဟု အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ် (၁၀၉၄-ဂါထာ)ပါဒလာ ဣဿရသဒ္ဒါ၏ ပရမိ သ္မာနတ်ဟူသောအနက်, အရှင်ဟူသော အနက်, ဤနှစ်ချက်တို့တွင် ဤအရာ၌ ဘုရားရှင်အနက်ဟောတည်း။

အတ္တာနံ ဓာရေဇေန္တေ စတူသု အပါယေသု၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခေသု စ အပတမာနေ ကတွာ ဓာရေတီတိ ဓမ္မော။ ယသော၊ ကျော်စောသံသည်။ ယဇတိ ဧတေနာတိ ယသော ဇဿ သော။ သဗ္ဗတ္ထ ယာတီတိ ဝါယသော၊ ၎သာ။ ယဿတိ ပယသ

ဘိတိ ဝါယသော။ အဘိဓာန်ဋီကာ (၁၁၇-ဂါထာ) သဂ္ဂကဏ္ဍအဖွင့် ယသဿိ-မာတိ တေဇသမ္ပတ္တိယာ၊ ယသဿိမာ။ ။တိံသနိပါတ် သမ္ဘဝဇာတ် အဋ္ဌ-ကထာ (ဇာတက ၃၊၅။၆၅။)အစ္စိမာလီ ယသဿိမာ။ ။သမ္ဘဝဇာတ်ပါဠိတော် (၁.၅၊၁၇၉။) ယသဿိမာတိ တေဇသမ္ပတ္တိယာ ယသိမာ။ ။၎င်းအဖွင့် အဋ္ဌကထာ။ (ဇာတက ၃၊၅၊၆၅) ယသဿိမာတိ တေဇသီ၊ (ဇာတ်ဋီကာ) ယသသဒ္ဒါ တန်ခိုးဟော ရှိသည်ကို ထောက်ရန်သာဓကတို့တည်း။ ယသော လဒ္ဓါတိ ဣဿရိယဥ္စ။ လဘိတွာ၊ စတုက္ကနိပါတ် ကက္ကာရုဇာတ် အဋ္ဌကထာ (ဇာတက ၃၊၁၊၈၁။)ယသောတိ ဣဿရိယ ပရိဝါရော။ စတုက္ကနိပါတ် ကာဠ-ဗာဟုဇာတ်အဋ္ဌကထာ (ဇာတက၊၃၊၁၊၉၁။) ယသသဒ္ဒါသည် ဣဿရိယအနက်နှင့် ပရိဝါရ အနက်ဟောရှိသည်ကို ထောက်ရန် သာဓကတို့တည်း။

ဤတေဇအနက်, ဣဿရိယအနက်, ပရိဝါရအနက် – ဤသုံးပါးကုန်သော အနက်တို့သည် ဤအရာမှာ မဆိုင်ကုန်။ အရာအားလျော်စွာမှတ်။

သမ္ပတ်ပစ္စင်သိရီ၊ အလုံးစုံကုန်သော အင်္ဂါကြီး,ငယ်တို့၏ တင့်တယ်ခြင်းသည်။ သမ္ပတ်ပစ္စင်သိရီတိ,သဗ္ဗေသံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ သောဘာ။ (သာရတ္ထဒီပနီ။ ၁၊၃၁၂။)သိရိမတောတိ ဧတ္ထ သိရီတိ ပညာပုညာနံ အဓိဝစနန္တိ ဝဒန္တိ။ အထဝါ။ ပုညနိဗ္ဗတ္တာ သရီရသော သဂ္ဂါဒိသမ္ပတ္တိကတပုညေ နိဿယတိ,၊ ကတပုညေ ဟိ ဝါ နိဿီယတီတိ''သိရီ''တိ ဝုစ္စတိ။ သာစ အတိသယဝတီ ဘဂဝတော အတ္ထီတိ-သိရိမာ။ ဘဂဝါ၊ တဿသိရိမတော။ မူလဋီကာ(မူလဋီ–၁၊၉။)ပဏာမအဖွင့်) သိရိန္တိ သောဘံ။ ။မဏိကဏ္ဌဇာတ် အဋ္ဌကထာ (ဇာတက-၃-၂၊၃၇၆။ မဏိသူ-ကရဇာတ်) အထလက္ခီ သိရိတ္ထိယံ။ ။ အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ။ (၈၂၊ဂါထာ)။ ကတပုညေဟိ သေဝီယတေ တေ ဝါ သေဝတီတိ သိရီ။ ရော။ ဤစ။ ။ အဘိဓာန်ဋီကာ။ (၈၂၊ဂါထာ။) သိရီသဒ္ဒါ သောဘာ အနက်ကို ဟောရာ၌ ထောက်ရန် သာဓကတို့တည်း။ သမ္ပတ္တိ သမ္ပဒါလက္ခီ။ သိရီဝိပ္ပတ္တိစာပဒါ။ ။ အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်။ (၁၇၅၊ဂါထာ)။ သိရီစ ပုဗ္ဗေ ဒေဝတာ ဝေသနံ ဝုတ္တာ။ ၎င်းအဖွင့် အဘိဓာန်ဋီကာ။ (၁၁၅၊ဂါထာဖွင့်)။ သိရိဝှာယနန္တိ ဧဟိ သိရီ၊ မယှံသိရေ ပတိဋ္ဌာဟီတိ ဧဝံ သိရေန သိရိယာ အဝှာယနံ။ (ဒီ ၃-၁၊၉၁။) သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့်။

ကျက်သရေကိုစောင့်သော ကိုယ်စောင့်နတ်ကို သိရီ ဆိုသည်ဟု မုံရွေးဆရာတော် ကိုယ်စောင့်နတ် အသုံးအဖြတ်၌ မိန့်သတည်း။ သိရီတိ သိရီဒေဝတာ၊ ။စတ္တာလီသနိပါတ် ဓေသကုဏဇာတ် အဋ္ဌကထာ။ ယင်း ဇာတ်တွင် မတွေ့ရ။ သိရီစလက္ခီစာတိ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိ စ ပုညဥ္စ။ (အင်္ဂုတ္တရနိပါတ်၊ သုမင်္ဂလဇာတ် အဋ္ဌကထာ။ ဇာတက-၃-၁၊၄၂၂။) သိရီစ လက္ခီစ အပေတိတိ

တမှာ။ (ပညာသနိပါတ် ဥမ္မာဒန္တီဇာတ်။ ဇာတက-ဋ္ဌ-၅၊၂၃၂။)။ ဣဿရိယ-သန္နိဝါတာ သိရီစ။ ။ငင်းအဖွင့် အဋ္ဌကထာ။ နှာ-၂၃၇။ သိရီတိ ယသ ဝိဘဝေါ။ (တိံသနိပါတ် ဂန္ဓတိန္ဒုကဇာတ် အဋ္ဌကထာ။ ဇာတက-ဋ္ဌ ၅၊ နှာ-၁၀၆)။ ယသဝိဘဝေါ၊ အခြံအရံ စည်းစိမ်တည်း။ ။ဤသမ္ပတ္တိအနက်, ကြက်သရေကိုဆောင်သော ကိုယ်စောင့်နတ် အနက်, သိရီနတ်သမီး အနက်, ပရိဝါရသမ္ပတ္တိ အနက် ဣဿရိယ အနက်, ယသဝိဘဝ အနက် ဤခုနစ်ပါးကုန်သော အနက်တို့သည် ဤအရာမှာ မဆိုင်ကုန်။ အရာအားလျော်စွာမှတ်။

"အတ္တဟိတံ ဝါ ပရဟိတံ ဝါ ကာမေတိဣစ္ဆတီတိ ကာမော" ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ သမ္မာဆန္ဒတော်ကို ကောက်ယူ။ "ပကာရေန ယတတိ ပတိယတတိ ဝါယာမံကရောတီတိ ပယတ္တော" ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ သမ္မာဝါယာမဟု ဆိုအပ်သော ဥဿာဟကို ကောက်ယူ။ ဆဒါဒီဟိတစြဏ် သုတ်ဖြင့် ယတ-ဓာတ်နောင် တ-ပစ္စည်းသက်၊ တ-ကို တ-သို့ကပ်၊ ယတတီတိ ယတ္တံ ယတြံ။ (သဒ္ဒါကြီးဥဏာဒိ။) ဝီရိယကို ငဲ့၍ နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့် နိပ္ဖန္န ချသတည်း။ ဤဥ္စမူကား ဥဿာဟကို ငဲ့၍ ဩကာရန္တနှင့် နိပ္ဖန္န ချသတည်း။

ယသ္မာ ပန ဌ် ပန-သဒ္ဒါသည် ပက္ခန္တရတ္ထဇောတကတည်း။ ကုသလာဒီဟိ အစရှိသော စကားကို မေ့သင်္ဂဏီပါဠိတော်လာ ကုသိုလ်စသည်တို့ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ ခန္ဓာဒအာယတန အစရှိသော စကားကို ဝိဘင်းပါဠိတော်မှ စ၍ အထက်အာဘိဓမ္မာ ခြောက်ကျမ်းလာ ခန္ဓာစသည်တို့ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒီဟိ၌ အာဒိဖြင့် ဝိဘင်းပါဠိတော်လာ သတိပဋ္ဌာန် စသည်တို့ကိုသာ မယူမူ၍ ဓာတုကထာကျမ်းလာ သင်္ဂဟ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းလာ သမယ, ဝိမုတ္တိစသည်တို့ကို လည်းကောင်း။ ကထာဝတ္ထုကျမ်းလာ ဥပနာ စသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းလာ တိက ပဋ္ဌာန်း စသည်တို့ကို လည်းကောင်း ယူအပ်ကုန်၏။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၁၁၂။) လာ စကားကိုထောက်၍ ဆိုသတည်း။ ပီဋ္ဌနသဉ်တ အစရှိသော စကားကို ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါမဂ် အာဘိဓေယျနိဒ္ဒေသလာ ပီဋ္ဌနသဉ်တစသည်တို့ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ ထိုပီဋ္ဌနသဉ်တ စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အဖွင့်လာရှိသည့်အတိုင်း ဖွင့်ဆိုသော သာရတ္ထဒီပနီလာစကားကို လည်းကောင်း၊ တနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ဆိုသော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာ အဘိညာနိဒ္ဒေသအဖွင့် (ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ဋ္ဌ-၁၉၅)၌ လာရှိသော "ဒုက္ခဒဿနေနေဝ-ပီဋ္ဌနတ္တော။ဒုက္ခာဟ္ဟဟနသမုဒယ ဒဿနေနသဉ်တဋ္ဌော၊ သဗ္ဗကိလေသသန္တာပ ဟရသုသီတလမဂ္ဂဒဿနေနသန္တာပဋ္ဌော။ အဝိပရိဏာမဓမ္မနိရောဓဒဿနေန ဝိပရိဏာမဋ္ဌော။ သမုဒယဒဿနေနေဝ အာယူဟနဋ္ဌော။ သမုဒယာယူဟိတ ဒုက္ခဒဿနေန နိဒါနဋ္ဌော။ ဝိသညောဂဘူတနိရောဓ ဒဿနေန သညောဂဋ္ဌော။

နိယျာနဘူတ မဂ္ဂဒဿနေန ပလိဗောဓဇ္ဈော။ နိရောဓဒဿနေနေဝ နိဿရဏဇ္ဈော။ အဝိဝေကဘူတ သမုဒယ ဒဿနေန ဝိဝေကဇ္ဈော။ သင်္ခတဘူတ မဂ္ဂဒဿနေန အသင်္ခတဇ္ဈော။ ဝိသဘူတဒုက္ခဒဿနေန အမတဇ္ဈော။ မဂ္ဂဒဿနေနေဝ နိယျာနဇ္ဈော။ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိယာ အဟေတုဘူတသမုဒယဒဿနေန ဟေတုဇ္ဈော။ သုဒုဒ္ဒသနိရောဓဒဿနေန ဒဿနဇ္ဈော။ ကပဏ ဇနသဒိသဒုက္ခဒဿနေန ဥဠာရ ကုလသဒိသော အာဓိပတေယျဇ္ဈော။ ပါတုဘဝတီတိ ဧဝံ တံတံ သစ္စဒဿနေန တဒည သစ္စဒဿနေနစ ဧကေကဿ သစ္စဿ စတ္တာရော စတ္တာရော လက္ခဏဇ္ဈာ ဝုတ္တာ။ ဟူသောစကားကိုလည်းကောင်း။ ရှုမြော်ထောက်ထား၍ အလွယ်အားဖြင့် မှတ်သားဖွယ်၏။

ဣမာနိစတ္တာရိသစ္စာနိ ဟုနေတ္တိ ပါဠိတော် ဒေသနာဟာရ သမ္ဗာတ၌ လာရှိသည်နှင့် အညီရင်းသစ္စဝိနိမုတ္တာပါ ဘဂဝတော ဒေသနာနတ္ထီတိ ဟုနေတ္တိ အဋ္ဌကထာ(နေ့တ္တိဋ္ဌ၊၅၆)ဖွင့်သည်နှင့်အညီ ရင်းသစ္စာလေးပါးတို့မှ လွတ်သော သဗ္ဗညု ဘုရားရှင်တို့၏ ဒေသနာတော်မရှိသောကြောင့်ရင်း အာဒိမှိသီလံ ဒဿေယျ၊ မဇ္ဈေမဂ္ဂံဝိဘာဝယေ။ ပရိယောသာနေစ နိဗ္ဗာနံ၊ သောကထိက သဏ္ဌိတိ”ဟုသုတ် သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာသာမညဖလသုတ်အဖွင့်(ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၅၉။) ၌လာသည်နှင့်အညီသစ္စာလေးပါးတို့ကို အဆုံးထားတော်မူ၍တရားဟောတော်မူခြင်းသည် သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားတို့၏အလေ့သဘောတော် ဖြစ်သောကြောင့် ရင်းအဋ္ဌကထာဆရာသည် ပိဋ္ဌနသင်္ခတအစရှိသော စကားဖြင့် သစ္စာလေးပါး တို့ကိုအဆုံးထား၍ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရား ဝေဖန်တော်မူသည်ကို ပြတော်မူသတည်း။

ဝန္တိံ၌ဝမှ-ခတ် မာန-ပစ္စည်း။ ထိုမာန-ပစ္စည်းကို ကံအနက်၌ သက်ပြီးလျှင် ကံအနက်၌သက်ရခြင်း ရေတူသည်နှင့်“တုမှေဟိ သဗ္ဗာဇေန္တော ဝါ ဥပသမ္ပါဒေန္တောဝါ”ဟူသောအဋ္ဌသာလိနီဒိဒါန်း (အဘိ ဋ္ဌ၊၁၊၂၉။ ကိဥ္စိဝိသဒိသံ။)လာ စကားကို မဏိဒီပ၌ ရုပ်ပြီးစီရင် သကဲ့သို့၊ ပရာနျတ္တနောပဒါနိ သုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ်မှည့်ပြီးလျှင် အဋ္ဌပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တိနံ ဆ ပရဿ ပဒါနိသုတ်ဖြင့် ကတ္တားအနက်၌ သက်ရခြင်း ရေတူသည်နှင့် အန္တပစ္စည်းကို ပရဿပုဒ်မှည့်၍ အတ္တနော ပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံ သုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ် မာန-ပစ္စည်းကို ပရဿပုဒ် အန္တပစ္စည်းပြု

ဘဂဝါပုဒ်ကိုဖွင့်ရာ ပဌမနည်း၌ ပနသဒ္ဒါသည် ပက္ခန္တရတ္ထဇောတကတည်း။ အယံပန အပရောနယောအရ နည်းခြောက်ပါးတို့တွင် ဒုတိယနည်း၌ “ယသ္မာ ပနလောဘ”ဟု ပနသဒ္ဒါနှင့် ရှိသတည်း တတိယနည်း၌ “ယသ္မာ လောဘော” ဟုစသဒ္ဒါနှင့် ရှိသတည်း။ စတုတ္ထနည်း၌ “ယသ္မာပန ကုသလာဒီဟိ”ဟု ပန

သဒ္ဒါနှင့်ရှိသတည်း။ ပဥ္စမနည်း၌“ယသ္မာစသေ” ဟုစ–သဒ္ဒါရှိသတည်း။ ဆဋ္ဌနည်း၌“ယသ္မာပနဣတိသု”ဟုပနသဒ္ဒါနှင့် ရှိသတည်း။ ဤသို့ပနသဒ္ဒါကို သုံးဌာနတို့၌ထားခြင်းသည် ရှေးရှေးနည်းမှ အသီးအခြားနည်းတပါး တပါးဖြစ်၍ ပက္ခန္တရဖြစ်သောကြောင့် ထားခြင်းဖြစ်သတည်း။ စ-သဒ္ဒါကို နှစ်ဌာနတို့၌ ထားခြင်းသည် ရှေးရှေးနည်းမှ အသီးအခြား နည်းတပါး ဖြစ်လေလျှင်မူလည်း ဘဂဝါဟူသောပုဒ်ရင်းနှင့် ဆက်စပ်၍ ဖြစ်လေရကား စကားစပ် စကားဆက် ဝါကျာရမ္ဘဖြစ်၍ ထားခြင်းဖြစ်သတည်း။

ဤသို့သဘောရှိသော ပန–သဒ္ဒါ စ–သဒ္ဒါထားခြင်းကို နည်းပြဟု ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်တော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

သော္ဏမံလော့ကဲသဒေဝကစ သောပုဒ်တိုင်အဖွင့်

ဣမသဒ္ဒါသည် ဝုတ္တာပေက္ခ ဝုစ္စမာနာ ပေက္ခအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသည်တွင် ဤအရာ၌ ဝုစ္စမာနာ ပေက္ခဖြစ်သတည်းဟု ပြတော်မူလိုရကား “ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံနိဒဿေတိ” ဟူသောစကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏-ဝတ္တဗ္ဗံ ဟူသောပုဒ်၌ တဗ္ဗပစ္စည်းကို အနာဂတ်ကာလ၌ သက်ရသတည်း။ “သဒေဝကဝစနေန ပဥ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ”စသော သာရတ္ထ ဒီပနီ (၁၊ ၃၂၁။)စကားတွင် ပဥ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ၌ ဒေဝ–သဒ္ဒါ နတ်ဘုံဟောတည်း နတ်ဟောမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌“ဧဝမေတ္တတီဟိပဒေဟိ ဩကာသလောကော”ဟု မိန့်အပ်၏။ ဋီကာ၌လည်း “တတ္ထဟိသော ဇာတော (၁၊ ၃၂၁။) စသော စကားကို မိန့်အပ်၏ “ပါရိသေသညာယေန” စကားကို ဋီကာဆရာဆိုသည်ကား သဒေဝကသဒ္ဒါ နတ်ဘုံ, ဗြဟ္မာဘုံရှိသမျှကို ဟောလေငြားသော်လည်း ငါးပါးကုန်သော ကာမာဝစရ နတ်ဘုံမှတပါးကုန်သော နတ်ဘုံ, ဗြဟ္မာဘုံတို့ကို သမာရကံ, သဗြဟ္မကံ ဟူကုန်သော ပုဒ်တပါးတို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ရေတွက်လတ္တံ ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။

နည်းလေးဆယ်မှာ ပါရိသေသနည်းဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤဋီကာနှင့် ညီ၏။ သဒေဝကန္တိ အဝယဝေန စသည်မှာ အဝယဝအရ ငါးပါးသော ကာမာဝစရ နတ်တည်း။ သမုဒါယောအရ အပေါင်းဖြစ်သော နတ်ဘုံ, ဗြဟ္မာဘုံတည်း။ သဒေဝကံသည် ဣမံလောကံ၏ ဝိသေသနတည်း။ ဣမံ လောကံ အရ နတ်ဘုံ, ဗြဟ္မာဘုံ အကုန်တည်း။ ထို့ကြောင့် သမုဒါယောအရ အပေါင်းဖြစ်သော နတ်ဘုံ, ဗြဟ္မာဘုံ အကုန်သည် သဒေဝကံ၌ အညပုဒ်၏ အနက်ဖြစ်၍ အညပုဒ်ကျေသော် သဒေဝကံ ဟူသော သမာသ်ပုဒ်လုံး၏ အနက်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သမုဒါယော သမာသတ္ထောဟု ဋီကာဆရာမိန့်အပ်၏။ (သာရတ္ထ၊ ၁၊ ၃၂၁။)

ကာမံ သဒေဝကန္တိအာဒိ ဝိသေသနာနံ စသော ဋီကာစကား၌ အနုသန္ဓေနှင့်တကွ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဦးအံ့။ အရှင်ဋီကာဆရာ၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် အဘယ့်ကြောင့် "ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ" ဟူသော စကားကို မိန့်ဆိုအပ်လေသနည်း။ သဒေဝကံ, သမာရကံ, သဗြဟ္မကံ–ဟူသော ဝိသေသနတို့၌ ဒေဝ, မာရ, ဗြဟ္မအရတို့သည် နတ်ပြည် ငါးထပ်၌ ရှိသော နတ်, ဝသဝတ္တိနတ်ပြည်၌ ရှိသော မာရနတ်, ဗြဟ္မာဘုံ၌ ရှိသော ဗြဟ္မာသဟ္ဂ ဝါ ဖြစ်သော ကြောင့် သဒေဝကံ အစရှိသော ဝိသေသန သုံးပုဒ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဩကာသလောက၌ လောကသဒ္ဒါသည် သတ္တဝါလျှင် အနက်အရာရှိသည်ဟု သိအပ်ပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ကာမံစသောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ ထိုစကားရပ် အပေါင်းတို့တွင် ကာမံ ။ပ။ တေသံ ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် စောဒကဆရာ၏ နှလုံးသွင်းအာဘောဂကို ပြတော်မူသတည်း။ သလောမကော စသောစကားဖြင့် ပရိဟာရဆရာ၏ အဖြေကို ပြတော်မူသတည်း။

ထိုသလောမကော စသောစကားတွင်လည်း ဗျဘိစာရဒဿနတော ပဇာ-ဂဟဏန္တိအာဟ စသောစကားသည်သာ အဖြေကိုပြသော စကားဖြစ်သတည်း။ သလောမကော ။ပ။ လဗ္ဘတီတိဟူသော စကားမှုကား ဗျဘိစာရဒဿနတော ဟူသော စကား၏ အကြောင်းစကားတည်း။

အနက်ကား သဒေဝကန္တိအာဒိ ဝိသေသနာနံ၊ သဒေဝကံ ဤသို့အစရှိသော ဝိသေသန သုံးပုဒ်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ တေသံ ဝိသေသနာနံ၊ သဒေဝကံ, သမာရကံ, သဗြဟ္မကံဟူကုန်သော ထိုဝိသေသနတို့၏။ တုလျယောဂဝိသယတ္တာ၊ ဩကာသလောကံဟူသော ဝိသေသျနှင့် နတ်, မာရ်, ဗြဟ္မာဟူသော အရတူသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ယှဉ်ခြင်းလျှင် အရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကန္တိဝိသေသနေသု၊ သဒေဝကံ, သမာရကံ, သဗြဟ္မကံ ဟူသော ဝိသေသနတို့၌။ သမာသနိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ၊ ကောင်းစွာသက်ဝင်၍ တည်ကုန်သော။ ဒေဝမာရဗြဟ္မသဒ္ဒေဟိ၊ သမာသ်ပုဒ်တစိပ် ဖြစ်ကုန်သော ဒေဝသဒ္ဒါ, မာရသဒ္ဒါ, ဗြဟ္မသဒ္ဒါတို့ဖြင့်။ ဒေဝမာရဗြဟ္မဘူတာနံ၊ နတ်, မာရ်, ဗြဟ္မာ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တလောကာနံ၊ သတ္တလောကတို့ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လောကသဒ္ဒေါ၊ ဝိသေသျဖြစ်သော ဩကာသလောက၌ လောကသဒ္ဒါသည်။ သတ္တဝိသယော၊ နတ်, မာရ်, ဗြဟ္မာဟူသော သတ္တလောကလျှင် အရာရှိသည်။ ယောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကာမံ ဝိညာ-ယတိ၊ အကယ်၍ကား သိအပ်ရှင့်။ ပနတထာပိ ထိုသို့ပင် သိအပ်လေငြားသော်လည်း။ သလောမကော သပက္ခကောတိ အာဒီသု၊ သလောမကော သပက္ခကော၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားတို့၌။ လောမဿ၊ သမာသ်ပုဒ်၏အရ

ဖြစ်သော အမေး၏ အညပဒတ္တဘူတ အမနုဿတ္တာစေဝ၊ အညပုဒ်၏ အနက် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော လူမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ ပက္ခဿ၊ သမာသ်ပုဒ်၏ အချဖြစ်သော အဖောင်၏။ အညပဒတ္တဘူတ အသကုဏတ္တာစ၊ အညပုဒ်၏ အနက်ဖြစ်၍ ငှက်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ လောမပက္ခာဒိ သဒ္ဒါနံ၊ လောမ ပက္ခစသော သဒ္ဒါတို့၏။ အတုလျယောဂေပိ၊ မနုဿော, သကုဏော ဟူသောဝိသေသျနှင့်မတူသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ယှဉ်ရာ၌လည်း။ အယံသမာ· သော၊ ဤသဟသဒ္ဒါနှင့်တကွဖြစ်သော ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်ကို။ ယသ္မာ၊ အကြင် ကြောင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏၊ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့သဟသဒ္ဒါနှင့် တကွဖြစ်သော ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်ကိုတူသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ယှဉ်ခြင်းရှိရာ, မတူသည်၏အဖြစ် အားဖြင့် ယှဉ်ခြင်းရှိရာ ဤနှစ်ဖြာ၌ ရအပ်သောကြောင့် (ဣတိတသ္မာကို ဗျာဘိစာရဒဿနတောမှာသာစပ်၊ ပဇာဂဟဏံမှာ မစပ်လင့်။) ဗျာဘိစာရဒဿ· နတော၊ ခင်စစ်အမှန်အားဖြင့်။ သလောမကော သပက္ခကောကဲ့သို့ သဒေဝကံ၊ သမာရကံ၊ သဗြဟ္မကံမှာလည်း ဒေဝမာရ ဗြဟ္မအဖြစ်သော နတ်, မာရ်, ဗြဟ္မာသည် ဩကာသလောက မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဣမံလောကံအရကို ဩကာသလောကယူခဲ့သော် ဣမံလောကံနှင့် အရတူသည်၏ အဖြစ်ယှဉ်ခြင်း အရာ မရှိရာ၌လည်း သဒေဝကံ, သမာရကံ၊ သဗြဟ္မကံဟူသော သမာသ်ကို ရအပ်သည်နှင့် သဒေဝကံ၊ သမာရကံ၊ သဗြဟ္မကံဟူသော ဝိသေသနပုဒ်တို့၏ ဣမံလောကံဟူသော ဝိသေသျနှင့်တူသော ယှဉ်ခြင်း, မတူသောယှဉ်ခြင်း၌ ၌လျဉ်းပါဘွယ်ကို သံဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့ မြင်တော်မူခြင်းကြောင့် သဒေ· ဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကန္တိဝိသေသနာနံ၊ သဒေဝကံ သမာရကံ၊ သဗြဟ္မကံ ဟူသော ဝိသေသနတို့၏။ အတုလျယောဂဝိသယဘာဝဿ၊ ဣမံလောကံ ဟူသော ဝိသေသျနှင့် မတူသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ယှဉ်ခြင်းလျှင် အရာရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ နစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ သင်္ဂီတိကာရာနံ၊ သင်္ဂါယနာတင်အရှင်မြတ်တို့၏။ ပဇာဂဟဏံ၊ ပဇံဟူ၍ ပဇာသဒ္ဒါကိုယူတော် မူခြင်း ရွတ်တော်မူခြင်းသည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ပဇာဝစနေနသတ္တလောကဂ္ဂဟဏန္တိ၊ ပဇာဝစနေန သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ ဟူသော စကားကို။ အဋ္ဌကထာ စရိယော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာသည်။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ ဆရာ ဆရာတို့ နည်းနာနယကို ယူသဖြင့် အပြည့်အစုံအနက် ယောဇနာသည်ကို ကြည့်ရှု၍ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလောက်ကြသော ကြောင့် အဓိပ္ပါယ်ကို အသီးခြားမရေးသားဘဲ ချန်ထား ခဲ့သတည်း။မဏိသာရမဉ္ဇူသာ၊မဏိဒီပစသောကျမ်းဂန်တို့မှာမူကား စောဒနာ တခြား အနက်တခြား အဓိပ္ပါယ်တခြားထင်ရှားအောင် ရေးသားတော်မူ သတည်း။

ဒဿနံဟောတိအဖွင့်

“ဒဿနံ ဟောတီတိ ပဿာဒသောမ္မာနိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလိတွာ ဒဿန မတ္တမ္ပိ သာဓု ဟောတီတိ ဝေံအတ္ထာသယံကတွာ အထခေါဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ယေန-ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီတိ ယေနာတိ ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ”။ (အဋ္ဌကထာ) ဤစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုတော်မူသည်ကား။ ဣတိပိသောဘဂဝါ။ ပ။ ပဝေဒေတိ၊ ဟူသော စကားတို့သည်၊ “အပိစေတ္ထ သဒ္ဒေဝကာဝစနေန။ ပ။ သဒ္ဒေဝမနုဿန္တိ အဗ္ဘုဂ္ဂတော”ဟူ၍ မိမိမိန့်ခဲ့သည် အားလျော်စွာ အဗ္ဘုဂ္ဂတော ဟူသော စကား၏ အာကာရ ဖြစ်ကုန်သည်ဟု သောတုဇနတို့သိအပ်ကုန်သတည်း၊ ဤသို့ အာကာရ ဖြစ်ကုန်သည်ဟု သိအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ “သောဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ပ။ ပကာသေတိ” ဟူသော စကားတို့သည်လည်း ပဝေဒေတိ ဟူသော ရှေးစကား၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် အဗ္ဘုဂ္ဂတောဟူသော စကား၏ အာကာရ ဖြစ်ကုန်သည်သာဟု သိအပ်ကုန်သတည်း။ ဤသို့ သိအပ်ကုန်သည်ရှိသော် “သာဓုခေါပနတထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီတိ”။ ဟူသောစကားသည်လည်း တိုဣတိပိသောဘဂဝါ။ ပ။ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိဟူသော စကားတို့နှင့် ယှဉ်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့်၊ အဗ္ဘုဂ္ဂတောဟူသော စကား၏ အာကာရဖြစ်သည်သာဟု သိအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာဓုခေါပန အစရှိသော စကားကို ရှေ့အဗ္ဘုဂ္ဂတောဟူသော စကား၏ အာကာရအဖြစ်ဖြင့် မဆိုဘဲ ထို သာဓုခေါပနအစရှိသော စကားကို အထခေါဝေရဉ္ဇောဗြာဟ္မဏော စသောနောက်ဝါကျသို့ လိုက်စေ၍ အနက်ယောဇနာရသောအရာသာ အသိခက်သောကြောင့်သာ ဆိုတော်မူသတည်း။ သာဓုခေါပနစသော စကားကို အဗ္ဘုဂ္ဂတောဟူသော စကားသို့ အာကာရ အဖြစ်ဖြင့် မပြန်ရသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်ဟု မှတ်ယူအပ်၏။

သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာ (၁၊ ၃၃၆) ၌မူကား “ဗြဟ္မစရိယံ ပကာ-သေတီတိ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ၊ အဗ္ဘုဂ္ဂတောတိ ဝေမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓောတိ အာဟ ဒဿန မတ္တမ္ပိ သာဓု ဟောတီတိ ဝေ မဇ္ဈာသယံ ကတွာတိ အာဒိ” ဟူ၍ ဣတိပိသောအစ ဗြဟ္မစရိယံပကာသေတိ၊ အဆုံးရှိသော စကားတို့ကိုသာ အဗ္ဘုဂ္ဂတော ဟူသောစကား၏ အာကာရအဖြစ်ဖြင့် ဆိုတော်မူအပ်၏။ သာဓုခေါပန အစရှိသော စကားကိုမူကား အဗ္ဘုဂ္ဂတော ဟူသော စကား၏ အာကာရအဖြစ်ဖြင့်ဆိုတော်မမူအပ်။ ဤသို့ဆိုတော်မမူခြင်းသည်လည်း ဒဿနံဟောတီတိပဿာဒသောမ္မာနိ စသည်ဖြင့် ဒဿနံဟောတီတိ ဟူသော စကားကို နောက်စကားနှင့်စပ်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်ပြတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဆိုတော်မမူသတည်း။

သာဝေခါပန အစရှိသောစကားကို အဗ္ဗုဂ္ဂဟော ဟူသောစကားသို့ ပြန်၍ စပ်ရမည်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဆိုတော်မမူသည်မဟုတ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာဆရာ၌ ကိဥ္စိမတ္တ ဒေါသမရှိ မငြိမစွန်းလေ။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ၌မူကား သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အစရှိသော စကား, သာကုံသမျှ၌နှံ အစရှိသောစကား, သာဝေခါပန ဒ စရှိသော စကား တို့ကို အယောသိ ဟူသော ကြိယာနှင့် ပြန်၍စပ်ရမည့်အရာကို မိန့်ဆိုတော်မူအပ်၏။ ဤသို့ အယောသိ ဟူသောကြိယာနှင့်ပြန်၍ စပ်ရမည့်အရာကို မိန့်ဆိုတော်မူခြင်းသည် ''ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတီ"ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဗုဂ္ဂတောတိ ဝေမေတ္တ သမ္ဗန္ဓော‌တိအာဟဒဿနမတ္တမ္ပိ သာဓု ဟောတီတိ ဝေမဇ္ဈာသယံ ကတ္ဗာတိအာဒိ" ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၁၊၃၃၆။) စကားနှင့်မညီလေ။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ ဆရာသည်လည်း ထိုစကားကို ဆိုသည်ကား သဒ္ဒေဝ မနုဿန္တိအဗ္ဗုဂ္ဂတောဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့်အညီဆိုသတည်း။ သဒ္ဒေဝ-ကံ။ပ။ပဝေဒေတိ ဟူသောစကားသည် အဗ္ဗုဂ္ဂတော ဟူသော စကား၏ အာကာရဖြစ်ခဲ့သော်"သော ဓမ္မံဒေသေတိ။ပ။ဗြဟ္မစရိယံပကာသေတိ"ဟူသော စကားသည်လည်း။ သဒ္ဒေဝကံ။ပ။ပဝေဒေတိ ဟူသောစကားနှင့် ယှဉ်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် အဗ္ဗုဂ္ဂတောဟူသောစကား၏ အာကာရဖြစ်သင့်သည်ဟု သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာဆရာ၏ အာဘောဂရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာချင်း တုပါလျက်နှင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာကိုသာ ပမာမူသည်ဟု မယူကြသင့်၊ ပါဠိတော်မှာ ''သမဏော ခလု ဘောဂေါတမော။ပ။အဗ္ဗုဂ္ဂတော ဣတိ အယောသိ ကိတ္တိအဗ္ဗုဂ္ဂတော ဣတိပိ။ပ။ဒဿနံ ဟောတီတိ အဗ္ဗုဂ္ဂတော။ သုတ္ဝာ ပန သာဓုခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီတိ အဇ္ဈာသယံ ကတ္ဝာ တတော အဇ္ဈာသယကရဏတော။ အထခေါ ပဉ္စာဝေရဉ္ဇော ဗြာဟ္မဏော" စသည်ဖြင့် အနက်ယောဇနာလေ၊ အထသဒ္ဒါသည် ဤအရာမှာ ပစ္ဆာအနက်ကို ဟောသောကြောင့် အထသဒ္ဒါကို ပစ္ဆာသဒ္ဒါနှင့်ဖွင့်သတည်း။

ကေမန္တိပုဒ်၏အဖွင့် ဝိနိစ္ဆယ

"ကေမန္တိ ဘဝ နပုံသက နိဒ္ဒေသော" အဋ္ဌကထာ။ဤ၌ ကေ-သဒ္ဒါသည် အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ် ဂါထာ (၈၅၀။) မှာ "သေဋ္ဌာ-သ ဟာ ယ သ ချာ'ည၊ တုလျေသွေကော တိလိင်္ဂိကော" ဟူ၍ လာသော သေဋ္ဌ-စသောအနက်ကိုမဟော၊ အဘိဓာန်လာစကားသည် အနဝသေသမဟုတ် သာဝသေသဖြစ်၍ ယုတ္တအနက်ကြွင်းကျန်သည်။ ထိုကြွင်းကျန်သော ယုတ္တအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၆၇)၌ "ကေမန္တိ ကေသို့ အဇ္ဈေ။ ယုတ္တပဒေသေတိအတ္ထော။ ။ ကေမန္တိ၊ ကောန္တ ဟူသည်ကား၊ ကေသို့။ အတိဒူရစသော နေခြင်း၌ အပြစ်

ခြောက်ပါးကင်းသဖြင့် သင့်တင့်သော။ အန္တေ၊ ဘုရားရှင်နှင့် မနီးလွန်းသော အစွန်အဖျားဖြစ်သော အရပ်၌။ ယုတ္တပဒေသေ၊ သင့်တင့်သောအစွန်အဖျားဖြစ်သောအရပ်၌။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်းဟု ဖွင့်အပ်၏။ ဤဝိမတိစကား၌ ပဒေသေဟူသော စကားဖြင့် အန္တသဒ္ဒါသည် သမီပအဝသာန စသော အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်-၇၉၂ ဂါထာလာ အနက်တို့တွင် အစွန်အဖျား ဖြစ်သော အဝသာနအနက်ကိုဟောသတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။ အဝသာန အပြားတွင်လည်း ဤအရာမှာ "ပဒေသအဝသာနဟော"ဟု ပြတော်မူသတည်း။ ဤ၌ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာလာစကားဖြင့် အဋ္ဌကထာမှာ နောက်နည်းနှင့် အညီဧကမန္တံ ဟူသော ပုဒ်ကိုဖွင့်သတည်း။ ။

ဤဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာလာ စကားကို အားကိုး၍ပင် အဋ္ဌကထာ ရှေးနည်းအလို"ဧကမန္တံ၊ အတိဒူရစသောနေခြင်း၌ အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းသဖြင့် သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ"ဟူ၍ အနက်ပေးရမည်ကို သိအပ်၏။ သို့အနက်ပေးရသော် ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် ဧကမန္တံ၌ အန္တ-သဒ္ဒါသည် သုတ္တန္တဝနန္တ ဟူသော ပုဒ်တို့၌ အန္တကဲ့သို့ အနက်မရှိသည်ဟုမှတ်အပ်၏။ ဘာဝနပုံသက-နိဒ္ဒေသောပုဒ်၏ အနက်ကိုလည်း "ဘာဝံအနုဂတော နပုံသကော ဘာဝနပုံသကော"ယူ၍ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဒီပနီ(၃၁၂-ဂါထာ)လာ စကားနှင့်အညီရင်း, "ဘာဝံအနုဂတံနပုံသကံ ဘာဝနပုံသကံ"ဟူ၍ မဏိဒီပကျမ်းမှာလာသောစကားနှင့် အညီရင်း။ "ဘာဝနပုံသက နိဒ္ဒေသော နိဿီဒိဟူသော အာချာတ်ပုဒ်၌ နိ-ရှေးရှိသော သဒဓာတ်အရ အန္တတ္ထဖြစ်သော နေခြင်းကြိယာသို့ အထူးပြုသောအာဖြင့် အစဉ်လိုက်သော နပုံလိင်၏ အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း"ဟု အနက်ပေး။ ဘာဝနပုံသကန္တိ ဘာဝဝေဇောတကံ နပုံသကဝစနံ၊ ဟူသော သံယုတ်ဋီကာ(၂၊၂၀၂)နှင့်အညီ "ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ နိသီဒန ကြိယာကို အထူးပြုသောအားဖြင့် ထွန်းပြတတ်သော နပုံလင်၏ အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း"ဟု အနက်ပေး 'ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသောတိ စ၊ ဘာဝေဓာတွတ္ထသင်္ခါတာယ ကြိယာယဂမျမာနာယ ပဝတ္တော နပုံသကနိဒ္ဒေသောတိ၊ အတ္ထော"ဟူသော မဏိသာရမဉ္ဇူသာ(မဏိ-၁၊၃၀)နှင့်အညီ၊ "ဘာဝနပုံသက နိဒ္ဒေသော၊ နိသီဒန ကြိယာ၌အထူးပြုသော အားဖြင့် ဖြစ်သော နပုံလိင်အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း"ဟု အနက်ပေး။

အဘိဝါဒေတိဝါ၌ ဝါသဒ္ဒါဝိနိစ္ဆယ

"သုတမေတံ ဘောဂေါတမ နသမဏော ဂေါတမော ဗြာဟ္မဏေ ဇိဏ္ဏေ ဝုဍ္ဎေ မဟလ္လကေ အဒ္ဓဂတေ ဝယောအနုပ္ပတ္တေ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတီ'တိ။ ပါဠိတော် (ဝိ ၁၊ ၂။) ဣဒါနိ အဘိဝါဒေတီတိ ဧဝမာဒီနိ နသမဏော ဂေါတမောတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနကာရေန ယောဇေတွာ ဧဝမတ္ထော

တောဝေဒိတဗ္ဗာနိ။န ဝန္ဒတိ နာသနာ ဝုဋ္ဌာဟတိ နာပိဣ္ဆာဝေဘာဒ္ဓေါနိသီဒန္တိ။-တိ ဧဝံအာသနေန နိမန္တေတီတိ။ ဧတ္ထဟိ ဝါသဒ္ဒေါ ဝိဘာဝနေ နာမအတ္ထေ "ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ"တိ အာဒီသုဝိယ။ အဋ္ဌကထာ (နှာ-၁၀၂) ပါဠိတော်မှာ "အဘိဝါဒေတိဝါ" အစရှိသည်ဖြင့် ဝါ သဒ္ဒါရှိပါလျက်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် "နဝန္ဒတိ န အာသနာဝုဋ္ဌာဟတိ"စသည်ဖြင့် ဝါသဒ္ဒါကို ဖျောက်၍ အဋ္ဌကထာ ဆရာ ဖွင့်အပ်သနည်း။ ပါဠိတော်မှာ ဝါ·သဒ္ဒါရှိသောကြောင့်, နဝန္ဒတိဝါ နအာသနာဝုဋ္ဌာဟတိဝါ စသည်ဖြင့် ဝါ·သဒ္ဒါနှင့်တကွသာ ဖွင့်သင့်ပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဧတ္ထဟိ ဧသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ "ဟိယသ္မာ ဧတ္ထ ဧတေသု အဘိဝါဒေတိ ဝါ တိအာဒိဝစနေသုမဘိနိဝိဋ္ဌော ဝါသဒ္ဒေါဝိဘာဝနေ နာမအတ္ထေ ဟောတိ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာဝိဘာဝနံ နာမအဘိဝါဒေတဗ္ဗန္တိ ပြာဟ္မဏဿအသလ္လက္ခဏဿ ဝိဘာဝနံဟောတိ၊တသ္မာ စ, ဝါသဒ္ဒေနဝိနာနဝန္ဒတိ။ န အာသနာဝုဋ္ဌာဟတိတ်အာဒိနာဝဏ္ဏိတာဗ္ဗန္တိယောဇနာ။ အသလ္လက္ခဏဿဝိဘာဝနံ ဟူသောစကားကို ငါဆိုသည်ကား "ဝိဘာဝနေနာမ အတ္ထေတိပကတိဝိဘာဝနသင်္ခါတေအတ္ထေ၊ န အဘိဝါဒေတိဝါတိ နအဘိဝါဒေ-တဗ္ဗန္တိ သလ္လက္ခေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၃၃၇)စကားကို ကြည့်၍ဆိုသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ ဆရာသည် အဋ္ဌကအင်္ဂုတ္တိုရ် ဒုတိယဝဂ် ပဍ္ဍမသုတ်အဖွင့် (အံ ဋီ၊၃၊၂၀၉) မှာလည်း ထိုအတူပင် ရေးသတည်း။

ဝိဘာဝနေနာမအတ္ထေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပကတိဝိဘာဝနသင်္ခါတေ၊ အိုမင်းကြီးပွား ကြီးမားသောပုဏ္ဏားတို့ကို ရှိခိုးခြင်းစသည်တို့ကို ပြုအပ်ကုန်၏ ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ မမှတ်မသားခြင်း ပကတိသဘောကို ထင်စွာပြခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္ထေ၊ အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ နအဘိဝါဒေတီတိဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမဏောဂေါတမော၊ သည်။ အဘိဝါဒေတဗ္ဗန္တိ၊ အိုမင်း ကြီးပွားကြီးမားသော ပုဏ္ဏားတို့ကို ရှိခိုးအပ်၏ဟူ၍။ နသလ္လက္ခေတိ၊ မမှတ်မသား။ ဣတိဣမံအတ္ထံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာပြ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ "အယံဝါ သောမတောသေတိ" သတ္တက နိပါတ် သောမဒတ္တဇာတ်ပါဠိတော်။ (၃-၅၊၁၆၈။) "အယံဝါတိ ဝိဘာဝနတ္ထေ ဝါ-သဒ္ဒေါ။ အယမေဝသော၊ နအညောတိ တံ ဝိဘာဝေန္တော ဝေမာဟ" (ဇာတက ၄၊၃၊၁၆၈) ယော ကုဋ္ဋရော၊ အကြင်ဆင်သည်။ မတော၊ သေသည် ဖြစ်၍။ သေတိ၊ အိပ်၏။ သော ကုဋ္ဋရော၊ ထိုဆင်သည်။ အယံဝါအယမေဝ၊ ဤသောမဒတ္တဆင်ပင်တည်း။ န အညော၊ တပါးသော ဆင်မဟုတ်။ (ဇာတ်ပါဠိတော်နိဿယနက်)။

ဤဇာတ်ပါဠိတော်လာဝါ-သဒ္ဒါ၏ ဝိဘာဝနတ္ထတခြား, ဤဝိနည်းပါဠိတော်လာ ဝါ-သဒ္ဒါ၏ ဝိဘာဝနတ္ထတစ်ပါး ဤသို့ပြား၍ မှတ်လေ။ ပါဠိတော်မှာ

မူကား "နအဘိဝါဒေတိဝါ၊ ရှိမခိုး"ဟူ၍ သာ ဝါ-သဒ္ဒါ၏ ဝိကပ်အနက်သံတို ဖျောက်၍အနက်ပေး။ "နအဘိဝါဒေတိဝါ၊ ရှိခိုးမူလည်းရှိမခိုး" ဟူ၍ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝိကပ်အနက်သံနှင့် အနက်မပေးလင့်။ ရူပံနိစ္စံဝါ အနိစ္စံဝါ ဟူသော မူလပဏ္ဏာသ အလဂဒ္ဒူပမသုတ်လာ ဥပမာစကားမှာလည်း "နိစ္စံဝါ၊ နိစ္စလော့။ အနိစ္စံဝါ၊ အနိစ္စလော့" ဟု ဝိကပ်အနက်သံကို ဖျောက်၍ပင် အနက်ပေး "နိစ္စံဝါ၊သည် လည်းကောင်း။ အနိစ္စံဝါ၊ သည် လည်းကောင်းဟု ဝိကပ်အနက်သံကိုမပေးလင့်။ ရုပ်၏နိစ္စသဘော, အနိစ္စသဘောကို ထင်စွာပြခြင်းကြောင့် နိစ္စံဝါ၊ အနိစ္စံဝါ၌ ဝါ-သဒ္ဒါ ဝိဘာဝနာအနက်ရှိသတည်း။ တံ ခေါ ပန ဘဂဝန္တံဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော‌ဟူသော စကား၌ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာ အနက်သံထင်အောင်၊ ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏမှာကဲ့သို့ အနက်မပေး ရသော်လည်း တံခေါပန-စသည့်၌ ဒုတိယာ ဝိဘတ်သည် ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာ အနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာအနက်၌ ဖြစ်သည်ဟုဆိုရသကဲ့သို့ ဤမှာလည်း။ ဝိဘာဝနာအနက်သံထင်အောင် အနက်မပေးရသော်လည်း ဝါ သဒ္ဒါသည် ဝိဘာဝနာအနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ဝိဘာဝနာအနက်၌ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရသတည်း။ ဤသည်ကား သဒ္ဒါသဘောတည်း။

"န ဝါယန္တိ တ္တေ ဝါ သဒ္ဒေါ အဝဓာရဏတ္ထောတိ အာဟ "နေဝ ပမာဏံ အညာသီတိ"(မ-ဋီ ၂.၃၂၂)၌ ဝါသဒ္ဒါ အဝဓာရဏအနက်ရှိကြောင်းကို ဆိုသောကြောင့် ဤမှာလည်း "န အဘိဝါဒေတိဝါ နအဘိဝါဒေတိ ဧဝ၊ ရှိမခိုးသည်သာတည်း"ဟု အနက်ပေးသော်လည်း သင့်ရာသေး၏။ "တတ္ထ သဗ္ဗပဒေသု ဝါ သဒ္ဒေါ ဝိကပ္ပတ္ထော၊ ဧဝံဝါ ဧဝံဝါဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ" ဟူ၍ မူလပဏ္ဏာသသဗ္ဗာသဝသုတ် အဋ္ဌကထာမှာ(မ-ဋ္ဌ-၁၊၇၃) ဝါသဒ္ဒါ ဝိကပ် အနက်ရှိကြောင်းကို ဖွင့်တော်မူသောကြောင့်။ "န အဘိဝါဒေတိဝါ၊ ရှိခိုးမူ လည်း ရှိမခိုး"ဟူ၍ အနက်ပေးသော်လည်း သင့်ရာသေး၏။ တံကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ တိ၊ အနိစ္စံ ဘန္တေ။" မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် တတိယသြပမ္မဝဂ် နှစ်ခုမြောက်သော အလဂဒ္ဒူပမသုတ်ပါဠိတော် (မ-၁၊၁၉၁) ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ဥပယဝဂ် သတ္တမအနတ္တလက္ခဏာသုတ် (သံ-၂.၅၅) မှာလည်း ထိုအတူလာသတည်း။ ထိုပါဠိတော်၌ ဝါ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို မူလ ပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ, သံယုတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ အထူးမဖွင့်သောကြောင့် ထိုနိစ္စံဝါ၊ အနိစ္စံဝါ၌ ဝါသဒ္ဒါအနက်မရှိ ပဒပူရဏ မျှသာဟု နှလုံးပိုက်၍ သဒ္ဒနီတိကုန်ခါနီး (နီတိသုတ္တ၊၃၇၆) ပဒဝိဘတ္တိ၌ ဝါ-သဒ္ဒါအနက်မရှိ ပဒပူရဏ၌ ဖြစ်ရာမှာ၊ "ကိန္နု ဘိက္ခဝေ ရူပံ ဝဒေထ၊ နိစ္စံဝါ အနိစ္စံဝါ"ဟူသော ပြယုဂ်ကို ထုတ်တော် မူသတည်း။ ထို့ကြောင့်သဒ္ဒနီတိစကားကို ထောက်၍ ဝါ-သဒ္ဒါအနက်မရှိ ပဒပူရဏ ၌ ဖြစ်၏ဟု နှစ်လုံးပြုသဖြင့် ဝါသဒ္ဒါကိုဖျောက်၍ "န အဘိဝါဒေတိ ရှိမခိုး"ဟု အနက်ပေးသော်လည်း သင့်ရာသေး၏။

“ဝါ ဣတိ နိပါတော ဝိကပ္ပနာဒီသု။ ဝိကပ္ပနေ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါတိ အာဒိ။ ဥပမာနေ မဓု ဝါ မညတီတိ။ သမုစ္စယေ ရာဇတော ဝါ စောရတော ဝါ တိအာဒိ။ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာယံ ဝါ ပဇော အသရူပါ” နာမ်ရူပသိဒ္ဓိ ဋီကာ ကုန်ခါနီး (ရူပသိဒ္ဓိ–ဋီ–၈၀) နေပါတိကပဒအဖွင့်၌ ဝါ သဒ္ဒါ သမုစ္စည်းအနက် ရှိကြောင်းကို ဖွင့်တော်မူသောကြောင့် “န အတိဝါဒေတိ စ၊ ရှိလည်းမခိုး” ဟု အနက်ပေးသော်လည်း သင့်ရာသေး၏။

ဝါသဒ္ဒါ ဝိကပ်အနက်ရှိခိုက် “ရှိခိုးခြင်း, နေရာမှထခြင်း, နေရာဖြင့်ဖိတ်ခြင်း တို့ကို အစဉ်အတိုင်းမပြု” ဟု ပုဏ္ဏားကြီးကဆိုသည် ဟူသောအဓိပ္ပါယ်ကိုယူလေ။

ဝါသဒ္ဒါ သမုစ္စည်းအနက်ရှိခိုက် ရှိခိုးခြင်း, နေရာမှထခြင်း, နေရာဖြင့်ဖိတ်ခြင်း တို့ကို တစ်ပြိုင်နက်မပြုဟု ပုဏ္ဏားကြီးကဆိုသည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ယူလေ။ ထို့ကြောင့် ဝါသဒ္ဒါ ဝိကပ် အနက်ရှိက သမုစ္စည်းအနက် မရှိသင့်၊ သမုစ္စည်း အနက်ရှိက ဝိကပ်အနက် မရှိသင့်ဟု မယူရာလေ။ ရှိခိုးဆဲ, နေရာမှထဆဲဖြစ်၍ လည်း နေရာဖြင့်ဖိတ်ခြင်း မဖြစ်သင့်သည်မဟုတ် ဖြစ်လည်းဖြစ်သင့်၏။

အနဥ္ဆရိယံ ဝါ တေ ပုဒ်အဖွင့်

အနဥ္ဆရိယံ ဝါ တေ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ အနဥ္ဆရိယံ ဝါတိ ဧတ္ထ ဝါ သဒ္ဒေါ အဝဓာရဏတ္ထော ဟူ၍ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဖွင့်ရကား(“အနိစ္စံဝါတိ ဧတ္ထ ဝါသဒ္ဒေါ အဝဓာရဏတ္ထော” ဟု ဝိမတိဋီကာ (၁၊၆၇။) တွေ့သမျှပါဠိ, ပေ နိဿယ, သီပါဠိမှုတ်၌ ရှိကြသည်။ “အနဥ္ဆရိယံ ဝါ တိ ဧတ္ထ ဝါ သဒ္ဒေါ အဝဓာရဏတ္ထော” ဟု ဂဏ္ဌိ, နိဿယ အမှာအထားဟူသမျှတို့၌ ပြည့်နှန်းကြသည်။ ဝိမတိဋီကာ သံဝဏ္ဏနာ စာအနေအထားကို ထောက်ဆ၍ နောက်ပါဌ်သာ ယုတ္တတရဖြစ်ရာသည်။ န-ဗု-သ-ပဋိ) ဧတံအဒသနံ၊ ဤသို့မမြင်ခြင်းသည်။ အနဥ္ဆရိယံ ဝါ (အနဥ္ဆရိယံ ဧဝ)၊ မအံ့ဩအပ်သည်သာတည်း။ တသ္မာ ထို့ကြောင့်။ အပိစ အပရော၊ တစ်ပါးသော။ အပရိယာယကနယော၊ “မာ၊ တထာဂတာ ဧဝ ရူပံ နိပ္ပစ္စကာရံ ပတ္တယိတ္တ” ဟူသောစကားကိုမိန့်တော်မူရာ၌ အံ့လောက်သော တစ်ပါးအကြောင်းနည်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်ဦးအံ့” ဟု အနက်ပေး။

တစ်ပါးသော အံ့လောက်သော အကြောင်းနည်းဟူသည် အဘယ်နည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သွာဟံစသောစကားကို မိန့်။ ယဒါပါဟံ စသော စကားကိုမိန့်။ လိုရင်းကားတဒါပိစာဟံ။ပ။ လောကဿာတိ၊ တည်း။ ဤသည် ကား အံ့လောက်သော အကြောင်းနည်းတည်း။

ဤသို့ပင် ဖွားမြင်စအခါက မကြောက်မရွံ့သောစကားကို မြွက်လေငြားသော်လည်း ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ ရှိခိုးအိုက်သောသူ, ခရီးဦးကြိုဆိုထိုက်သောသူ, နေရာဖြင့်ဖိတ်ထိုက်သောသူ ရှိလေက "မာ တထာဂတာ ဧဝ ရူပံ နိပ္ပစ္စကာရံ ပတ္တာယိတ္တ" ဟူသော စကားကို ဟောတော်မမူရာသည် မဟုတ်လေလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် "ဧဝံ သမ္ပတိ ဇာတာသာပိ ။ပ။ နိမန္တေယျံ" ဟူသောစကားကိုမိန့်။

ထိုသို့သောသူ ရှိပင်မရှိလေငြားသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် တစ်ပါးသောသူကို ရှိခိုးခြင်းစသည်ကို ပြုခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော သူမှာ အပြစ်မရှိခဲ့သော် "မာ တထာဂတာ ဧဝရူပံ နိပ္ပစ္စကာရံ ပတ္တယိတ္တ" ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မမူရာသည်မဟုတ်လေလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ ယဉ္စ။ပ။ ဝိပတေယျာတိ" ဟူသောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

"ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ တသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ အာသဘိံ၊ မကြောက်မရွံ့သော။ ဝါစံ၊ စကားကို။ နိစ္ဆာရေသိ၊ မြွက်ပေါ်ချပြီ။ တသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။

ကံ၊ အဘယ်သူကို။ နိမန္တေယျံ ဝါ၊ ဖိတ်မှုလည်း ဖိတ်ရအံ့နည်း။ သော တာဒိသော၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။

ဟိယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဝိပတေယျ၊ ကျလေရာ၏။ ဣတိတသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။ မာ တထာဂတာ ဧဝရူပံ နိပ္ပစ္စကာရံ ပတ္တယိတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။

တတြာယံသင်္ခေပတ္ထော၊ စသောစကားမှာ "တသ္မာ ကုံ၊ပ။ ပတ္တယိတ္တ" ဟူသောစကားကို ပဓာနထားသောကြောင့် ထိုစကားကို လိုရင်းကောက်ရသတည်း။ ထိုစကား လိုရင်းဖြစ်ခဲ့သော် ပါဠိတော်မှာ "နာဟန္တံ ဗြာဟ္မဏ-ပဿာမိ" ဟူသော စကားသည် အကြောင်းစကားသာဟု မှတ်အပ်၏။ သင်္ခေ-ပတ္ထော၌ အတ္ထာအရလည်း "ဝိပတေယျာတိ" ကျမှ ဆုံးသတည်း။ အနစ္ဆရိယံဝါ စေတံ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ "စေတံ အဒဿနံ၊ ဤသို့ မမြင်ခြင်းသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနစ္ဆရိယံ၊ မအံ့လောက်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ အပရော၊ တစ်ပါးသော။ အပရကာရဏနယော၊ မာ တထာဂတာ ဧဝရူပံ နိပ္ပစ္စကာရံ-ပတ္တယိတ္တ ဟူသော စကားကို ဘုရားမိန့်တော်မူရာ၌ အံ့လောက်သော တစ်ပါးသော အကြောင်းနည်းကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုဦးအံ့။

ဝိမတိ၊ နည်းမှ တစ်နည်းကြံ၍ အနက် ပေးသင့်ရာသေး၏။ ဤသို့ အနက်ပေးသော် ဤသို့ မမြင်သောကြောင့်သာ။ မာ တထာဂတာ ဝေရုပံ နိပ္ပစ္စကာရံ ပတ္တာယိဟ္တ ဟူသော စကားကို ဘုရား မိန့်တော်မူပေသလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် အနုစ္ဆရိယံ ဝါ တေ ဟူသော စကားကိုမိန့်သတည်း ဟု စောဒနာတက်လေ။

တစ်ပါးသောအကြောင်းနည်းဟူသည် အဘယ်နည်းဟု စောဒနာရန်ရှိသော ကြောင့် သွာဟံ စသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ တစ်နည်းကား ဤသို့ မမြင်သောကြောင့် သာ "မာ တထာဂတာ။ ပ။ ပတ္တယိဟ္တ" ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူသလော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အနုစ္ဆရိယံ ဝါ တေ ဟူသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

"တေ အဿနံ၊ ဤသို့မမြင်ခြင်းသည်။ အနုစ္ဆရိယံ ဝါ၊ မအံ့လိုသောသူတို့မှာ မအံ့အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အပရော၊ တစ်ပါး သော။ အပရကာရဏနယော၊ သူခပ်သိမ်းတို့ အံ့အပ်သော တစ်ပါးသော အကြောင်းနည်းကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်ဦးအံ့" ဟု အနက်ပေး။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် အံ့လိုသောသူတို့ အံ့ခြင်းကိုဆည်းလေ။ နောက် အာသတိ ဝါစိ နိစ္ဆ ရဏာ ကိုမူကား သူခပ်သိမ်း အံ့အပ်သတည်း။ သူခပ်သိမ်းတို့ အံ့လောက် သော တပါးသော အကြောင်းနည်းဟူသည် အဘယ်နည်းဟု စောဒနာရန်ရှိ သောကြောင့် သွာဟံစသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ဤနောက် နည်းသာ သာ၍ဖြောင့်ရာသည်။

သတ္တုပဒဝီတိဟာရေနုပဒဝိနိစ္ဆယ

သတ္တုပဒဝီတိဟာရေန ဂန္တွာ စသောအဋ္ဌကထာစကားမှာ ဂန္တွာ၌ တွာပစ္စည်း ကို အနာဂတ် ကာလမှာသက်၊ သာရတ္ထဒီပနီဆောင်ထားသော သတ္တုပဒဝီတိ- ဟာရေန ဂစ္ဆတိဟူသော ပါဠိတော်စကားမှာလည်း ဂစ္ဆတိ–၌ တိ ဝိဘတ်ကို ပစ္စုပ္ပန်၏ အနီးဖြစ်သော အနာဂတ်ကာလမှာပင်သက်။ သာရတ္ထဒီပနီ (နှာ ၃၃၃)မှာလည်း "သတ္တုပဒဝီတိဟာရုပရိ၊ နှစ်ဘဝါးလှမ်းသည်၏အထက်၌။ ဋ္ဌိတ ဿဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော။ ဝါ၊ တည်သည် အရောင်ဖြစ်သော။ သဗ္ဗဒိသာနုဝိလောကနဿ၊ အလုံးစုံသော အရပ်ဆယ်မျက်နှာကို ကြည့်ခြင်းကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်၊ ကာတတ္တာ၊ ပြုတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနုရူပမေဝ၊ ပြုတော်မူအပ် သည် အားလျော်စွာသာလျှင်။ သင်္ဂဟကာရေန၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်၏။ ပနတာဒသိ၊ ထိုသို့ပင် မိန့်အပ်ငြားသော်လည်း၊ တေ ဝစနံ၊ ဤသတ္တုပဒဝီတိဟာရေန စသောစကားကို။ ဂန္တွာတိပဒေ၊ ဂန္တွာ–ဟူသော

ပုဒ်၌။ ပုဗ္ဗကာလေ၊ ပုဗ္ဗကာလ၌။ တ္ဝာပစ္စယံ၊ တ္ဝာ-ပစ္စည်းကို။ ကတွာ၊ သက်သည်ကို ပြု၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့အဋ္ဌကထာဆရာဆိုတိုင်း။ နိတတ္ထေဘာ၊ နိတတ္ထအားဖြင့်။ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ သတ္တပဒဝီတိဟာရတော၊ မှ။ ။ပ။ ကကတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဂန္တ္ဝာတိပဒေ၊ ၌။ အပရကာလေ၊ ၌။ တ္ဝာ-ပစ္စယံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ သကလာယ၊ သော။ ဒသသဟဿိလောက-ဓာတုယာ၊ ကို။ သြလောကနတော၊ မှ။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ သတ္တပဒဝီတိဟာရေန၊ ဖြင့်။ ဂန္တွာ၊ သွားသက်သည်ဖြစ်၍။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ သကလံ၊ အလုံးစုံ။ ဒသသဟဿိ လောကဓာတုံ၊ ကို။ ဩလောကေသိ၊ ကြည့်ရှုပြီ။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့အားဖြင့်သာလျှင်။ သကသဟဿိကံ၊ သကလာယ ဤသို့အစရှိသော။ ပါဠိသေသံ၊ ပါဠိကြွင်းကို၊ အဇ္ဈာဟရိတ္ဝာ၊ ထုတ်ဆောင်၍၊ နေယျတ္ထ တာ ဧဝ၊ နေယျတ္ထအားဖြင့်သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိသစ္စံ၊ နေယျတ်အားဖြင့်သာလျှင် မှတ်အပ်၏ဟူသောစကားသည်မှန်၏။ မဟာသတ္တော၊ သည်" စသည်ဖြင့်အနက်ယောဇနာလေ။

ဤဋီကာမှာ ယထာရုတပါဠိတိုင်းသာ အနက်ယောဇနာ၍ အဓိပ္ပာယ်ကိုယူသော် ဋီကာဆရာသည် အဋ္ဌကထာစကားကို ပယ်သည်ဖြစ်ရာသည်။ သို့ဖြစ်ရကလည်း ပါဠိတော်အားလျော်စွာ အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုတော်မူသောကြောင့် ပါဠိတော်ကိုလည်း ပယ်သည်ဖြစ်ရာသည်၊ သို့လည်း မဖြစ်ရာကောင်းလေခဲ့။

အာဝဋ္ဋနီပုဒ်ရှပ်ပြီး

အဋ္ဌကထာမှာ အာဝဋ္ဋနီဟူ၍ စာအများရှိ၏။ အဆိ=အာယာမေဟူ၍ ဓာတုမာလာ(နီတိဓာတု၊၃၉။)ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း, အာကစ္ဆတိ-ဟူ၍ သာရတ္ထဒီပနီ (သာရတ္ထ၊ဋီ၊၁၊၃၄၀။) ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဝ-မှာ အ—ရယနှင့်အာဝဋ္ဋနီ ရှိရမည် ထင်သတည်း။ အဝ-ရှေးရှိသော၊ အဆိဓာတ်၊ အ-ကို ဒီဃပြု။

တတ္ထပဟီနာတိ စသော စကား၌။ တထာဂတဿ၊ ၏။ စိတ္တသန္တာနတော၊ စိတ်အစဉ်မှ။ ဝိဂတာ၊ ကင်းကုန်ပြီ။ ဟာ ပရိဟာနိယံ ဟူသော ဒိဝါဒိဂိုဏ်း ဓာတုမာလာ(နီတိဓာတု၊၂၄၀။) စကားနှင့်အညီ ပဟီနာ ၌ ပရေးဟာဓာတ်ဤက—ပစ္စည်း။ ဟာ—ဓာတ်သည် ပရိဟာနိ အနက်ဟော၊ ယုတ်ခြင်းဟူသည် ကင်းခြင်းတည်း။ ထိုကြောင့် ဝိဂတာဟူ၍ ဖွင့်တော်မူသတည်း။ ဒိဝါဒိတော ဣနွ အန္တ ဤကာဂါနှင့် စိုးပြီးမှ ကာ-ပြီးကို နပယ်ပြု။ ဇဟိတာ ဝါ ဖြင့် ဟာစာဂေ ဟူသော ဓာတ်အနက်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ကာရဂေးဖြင့် ကတ္တားကို ကရိုဏ်းဆိုသတည်း။ ပိမတိ(၁၊၆၇။)၌ "တံ တေ ကထာဂတဿ ပဟီနာတိ အာဒိပါဠိယာ"စသည်ဖြင့် သာရတ္ထဒီပနီကို ပယ်၏။ "ကုသလာ

ကုသလံ ဇဟံ”ဟူသော အရင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ စီရင်အပ်သော နမက္ကာရပါဠိ (နှာ၊၁။)နှင့်အညီ ဘုရားမှူ ငြင်သည် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကို ပယ်တော်မူသော ကြောင့် “တေ တထာဂတ ဘာသ ပဟီနာ” ဟူသောပါဠိတော်နှင့် မညီ မဆို သာချေ။ “ကာမသုခဿာဒ သင်္ခါတာ ရူပရသ”စသော(အဋ္ဌကထာ နှာ၊၁၀၄) စကား၌ “ကာမ သုခဿာဒ သင်္ခါတာ”စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း ကာမသုခဿာဒ အရကိုကုသိုလ်သောမနဿ ကို ယူသော် ထိုစကားနှင့် မသင့်လေ။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ(၁၊၃၄၁။)၌ “ဣမသ္မိံ ဟိ အတ္ထေ” စသည်ကို မှီနှံ့အပ်၏။

ရဟန္တာတို့အား ရှေးရှေးကံကြောင့် ကုသိုလ်အကျိုး, အကုသိုလ်အကျိုး ဖြစ်လေငြားလည်း သာရတ္ထမှာ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်အကျိုးကို မဆိုမူ၍ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကို သာ ဆိုသောကြောင့် သာရတ္ထမှာ ဝိမတိ ထင်တိုင်း အပြစ်မရှိ၊ သာရတ္ထ(၁၊၃၄၁။)လာ ဥပ္ပန္နာပိ–ပုဒ်မှာသည်း “ဥပ္ပန္နာပိ၊ ရှေးရှေး ဘဝကပြုခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော်လည်း ဟူ၍ အနက်ပေးလေ။ ခိဏာသဝါ· နမ္ပိ·စသည်ဖြင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၆၇။) ဆရာအပြစ်တင်သောအရာလည်း သာရတ္ထဒီပနီဋီကာမှာ ‘အာယတိံ’ စသည်ဖြင့် အနာဂါတ်ဘဝ၌ ‘ဝိပါကဲခန္ဓာ တို့ကိုသာ ဖြစ်စေခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသည်ကို မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ ဤဘဝ၌ ဝိပါကဲခန္ဓာတို့ကိုလည်း ဖြစ်စေခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသည်ကို မိန့်တော်မမူ၊ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာဆရာမှာ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာ အပြစ်တင်တိုင်း အပြစ်မရောက်ပေ။

ယထာဓနေသံ–စသည်ဖြင့် အနဘာဝံ စသည်ကိုဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။ ယထာဓနေသံ စသည်ကို ရှု၍ အနက်ကို သိလောက်သောကြောင့် အယံ ဟေတ္ထ စသည်ဖြင့် ပဒစ္ဆေဒကိုသာ ပြသတည်း။ ယောဟိ-စသည်၌ ယသ္မာ န ကရောတိ၊ တသ္မာ။ပ။ ဟိ ယသ္မာ ဘဝေယျ။ယသ္မာ အဘဗ္ဗော ဝ တသ္မာ အာရ ယရူပေါတိ ဝဇ္ဇဗ္ဗော န ဘဝတိ, တသ္မာ အနုညာတာ, န ဟောတိ။ တေန အနနုညာတတ္တကာရဏေန အဿ သာမဂ္ဂိရသဿ ကရဏေ အဘဗ္ဗတံ ပကာသေန္တော” စသည်ဖြင့် အနက်ယောဇနာလေ။ ယံ ပရိယာယံ စသည်ကား “ယဿ္မ ခေါ တုံ” စသည်မှ တစ်နည်းအားဖြင့် “နော စ ခေါ ယံ တုံ” စသော ပါဠိတော်၌ အနက်ယောဇနာ ရမည့်အရာကို ပြတော်မူသတည်း။ ယံ ပရိယာယံ၌ တစ်နည်းဟူသော အနက်ကို ဟောတတ်သော ဝါ သဒ္ဒါအကျေ ကြံလေ။

သန္ဓာယ ဘာသိတမတ္ထံပုဒ် ဝိနိစ္ဆယ

သန္ဓာယ ဘာသိတမတ္ထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဟူသော (အဋ္ဌကထာ·နှာ ၁၀၅) စကား၌ အတ္ထ–သဒ္ဒါသည် ပုလ္လိင်, နပုလိင် နှစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့်

ဒ္ဒိလိင်တည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနီတိပဒမာလာ (နီတိပဒ၊ ၃၃၂)၌ "ဗျဉ္ဇနံ ဗျဉ္ဇနော အတ္တော၊ အတ္တမက္ခရမက္ခရော" ဟု မိန့်အပ်၏၊ နပုလ္လိင် အတ္တ-သဒ္ဒါသည် နိဗ္ဗာန်ကို ဟောသည်။ ပုလ္လိင် အတ္တ-သဒ္ဒါသည် အဘိဓေယျစသည်ကို ဟောသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း, ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် (အဘိ၊ ၄၊ ၅၄)ဝယ် "အတ္တံ တတ္ထမိ" ဟူသော ပါဠိတော်၌ နပုလ္လိင် အတ္တ သဒ္ဒါ နိဗ္ဗာန်ကို ဟောကြောင်းကို ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၌ (အဘိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃။ ၁၃၇) "အတ္တံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ" ဟု ဖွင့်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း, သဒ္ဒနီတိ၌ မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသောအရာသည် ယေဘုယျမျှသာတည်း။ နပုလ္လိင် အတ္တ-သဒ္ဒါသည် နိဗ္ဗာန်မှတပါး အဘိဓေယျကိုလည်း ဟောသေး၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာသည် "သန္ဓာယ ဘာသိတမတ္တော စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော" ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် မဆိုမူ၍ "သန္ဓာယ ဘာသိတမတ္ထံ စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ" ဟု နပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်သတည်း။ ယာစနည်းကား သန္ဓာယ ဘာသိတမတ္ထံဟူ၍ ဒန္တဇပဌမက္ခရာ တ-နှင့် အချိုစာ ရှိသေး၏။ ရှိသော အလိုအားဖြင့် မတ္တ-သဒ္ဒါကို အဝမာရဏ အနက်ဟောကြံ၍ "ဝုတ္တနယော နေဝ။ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာလျှင်။ ယောဇေနက္ကမံ၊ အနက်ယောဇနာခြင်း အစဉ်ကို။ ဝိဒိတ္ဝာ၊ သိပြီး၍။ ဝုတ္တနယတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းမှ။ အပရံ၊ တစ်ပါးသော။ နဝယောဇနနယံ၊ အသစ်ဖြစ်သော ယောဇနာနည်းကို။ အဝိဒိတွာ၊ မသိမူ၍။ သန္ဓာယ-ဘာသိတမတ္တံ၊ ပုဏ္ဏားကြီး ရည်ညွှန်း၍ ဆိုအပ်သော အဘိဝါဒနကမှ စသော သာမဂ္ဂိပရိဘောဂ၏ ဘုရားရှင်မှာ မရှိခြင်း, ဘုရားရှင်က ရည်ညွှန်း၍ ဆိုအပ်သော ဆန္ဒရာဂ ပရိဘောဂ ဘုရားရှင်မှာ မရှိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ရည်ညွှန်း၍ ဆိုအပ်သော ပရိဘောဂနှစ်ပါး၏ မရှိခြင်း စသည်မျှကိုသာ။ စေဝ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏" ဟူ၍ အနက်ပေးလေ။ ဤနောက်နည်း၌လည်း သန္ဓာယဘာသိတမတ္တံကို လိင်ပြန်ဟူ၍ပင် မှတ်လေ။

တစ်နည်းကား—

"သန္ဓာယဘာသိတမတ္တံ။ ပုဏ္ဏားကြီးက ရည်ညွှန်း၍ ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗောဂေါ ဟူသောစကား, ဘုရားရှင်က ရည်ညွှန်း၍ ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗောဂေါ ဟူသော စကားမျှကို။ ကာရဏနနာ၊ အကြောင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ စေဝ ဣမိနာ ဝုစ္စ-မာန နယေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ မည-မာနေနှင့် သမ္ဗန္ဓမာနေသည် အကြောင်းစကားတည်း။ မညမာနော မညမာနဟွာ၊ မှတ်ဘင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒဘာဝေန၊ ထိုသာမဂ္ဂိပရိဘောဂ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။။ (မညမာနော၏ ဟိတ်ကူ) တဒဘာဝံ၊ ထိုသာမဂ္ဂိပရိဘောဂ၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍ ဤနှစ်ပုဒ်ကား တည့်သတည်း။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ နိဗ္ဗောဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဆို၏။ ပန

တထာပိ၊ ထိုသို့ပင်ဆိုလေငြားသော်လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရူပါဒီသု၊ ရူပါရုံစသည်တို့၌။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ယွာယံ ယောအယံ ဆန္ဒရာဂပရိဒေဟာဂေါ၊ အကြင် ဆန္ဒရာဂအားဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တဒဘာဝံ၊ ထိုဆန္ဒရာဂအားဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ အတ္တနိ၊ ကိုယ်တော်၌။ သမ္မသမာနော သမ္မသမာနတ္တာ၊ မြင်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။(ဤဟိတ်ကား ရှေးဟိတ်၏ ဟိတ်ကူတည်း။) တဒဘာဝံ၊ ထိုဆန္ဒရာဂအားဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ အပရံ၊ ပုဏ္ဏား၏ သာမဂ္ဂီပရိဘောဂ မရှိခြင်းမှ တစ်ပါးသော။ ပရိယာယမ္ပိ၊ ရူပါရုံစသည်တို့၌ ဆန္ဒရာဂအားဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်း၏ မရှိခြင်းဟုဆိုအပ်သော အကြောင်းကိုလည်း။ အနုဇာနာတိ၊ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

အပရမ္ပိ ၌ ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ရူပါရုံ စသည်တို့၌ သာယာခြင်း၏ မရှိခြင်းဟုဆိုအပ်သော အကြောင်းကို ပေါင်းရမည်။ ဤမှ နောက်ဖြစ်သော အပရမ္ပိပရိယာယံ ဟူသော စကားခြောက်ရပ်တို့၌လည်း ဤအတူ ဆိုအပ်ပြီးသမျှကိုပေါင်းလေ။ ဤနောက်နည်းအလိုအားဖြင့် သန္ဓာယဘာသိတ-မတ္ထံ ဟူသောပုဒ်၌ ဘုရားရှင်စကား ဝစနနှင့် ပုဏ္ဏားကြီးစကား ဝစနကို ယူရသည်နှင့် ဝစနသဒ္ဒါသည် နပုလ္လိင်ဖြစ်သကဲ့သို့ အဘိဓေယျသို့လိုက်၍ "သန္ဓာယ-ဘာသိတမတ္ထံ" ဟူသောပုဒ်သည် နပုံးလိင်ဖြစ်သတည်း၊ ဤသည်ကား ယခုကာလ စာအုပ်တွေ့ရှိ၍သော အတွေ့တွေ့ကြ၍ ရေးသားလိုက်သည်။ ဝိမတိ-ဝိနောဒနီဋီကာ(ဝိမတိ ဋီ ၁၊၆၉)၌"သန္ဓာယဘာသိတမတ္ထန္တိ ယံ အတ္ထံ သန္ဓာယ ပြာဟ္မဏော နိဗ္ဗောဂေါ ဘဝံဂေါတမောတိ အာဒိမာဟ၊ဘဂဝါ စ ယံ သန္ဓာယ နိဗ္ဗောဂတာဒိံ အတ္တနိ အနုဇာနာတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဘာသိတမတ္ထံ"ဟူ၍ ဒုန္တဇဒုတိယက္ခရာအတ္ထသဒ္ဒါနှင့် "ယံ အတ္ထံ"ဟု အသေအချာ ရှိသောကြောင့် ရှေးဦးစွာသောနည်းသာလျှင် လျောက်ပတ်ကောင်းမြတ်သတည်း။

ဝေနယိကောပုဒ်အဖွင့်

အဘယ်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဏ္ဏားစကားကို ပယ်တော်မမူဘဲ တစ်ပါးသော ပရိယာယ်ကိုလည်း ခွင့်ပြုတော်မူသနည်းဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် "ဘဂဝါ ပန"စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ လိုရင်းကား ဘဂဝါပန။ပ။ဟောတိ၊ သွာယံအပရမ္ပိပရိယာယံ အနုဇာနာတိတည်း။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေနယိကဖြစ်တော်မူလျှင်းမှုလည်း ဤဝေနယိက-ဟူသောပုဒ်၌ ပုဏ္ဏားအလိုအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော "ဝိနယတီတိ ဝိနယော"စသော ပဒတ္ထလည်း ပဒတ္ထဖြစ်ခဲ့သော တစ်ပါးသောပရိယာယ်ကို ခွင့်ပြုတော်မမူရာသည်

မဟုတ်လော-ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် "အယမေဝစေတ္ထ။ပ။ဝေနယိကော"ဟူသောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ ဝေနယိကော ဟောတိ၏ ဟိတ်ကူတည်း။ ဝိနယာယ။ပ။ဝေနယိကော၌ ဣတိသဒ္ဒါကျေစေ။ အယမေဝ၌ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ပုဏ္ဏားအလိုအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော 'ဝိနယတီတိ ဝိနယော, ဝိနယောဧဝ ဝေနယိကော, ဝိနယံ ဝါ အရဟတီတိ ဝေနယိကော"ဟူသော အနက်နှစ်ချက်ကန့်ကွက်တော်မူသတည်း။ အယမေဝစ ၌ စ-သဒ္ဒါကား အဝုဒ္ဓနပယုဂ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ထို ဧ-သဒ္ဒါကို ယသ္မာ ဝေနယိကော ဟောတိ၊ တသ္မာ စ ဟူ၍လည်းကောင်း, ယသ္မာ ပဒတ္ထော ဟောတိ၊ တသ္မာ စ ဟူ၍လည်းကောင်း သမ္ဗုဿမာနော သမ္ဗုဿမာနတ္တာ စ ဟူ၍လည်းကောင်း ယှဉ်လေ။ အဘယ်ကြောင့် ဤအတ္ထ-သဒ္ဒါသည်သာလျှင် ပဒတ္ထဖြစ်သနည်း။ ထိုကပစ္စည်းသက်ရာအနက်များတွင် ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဟူသော အနက်မလာ မရှိပါသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်" ဝိစိတြာဟိ တဒ္ဓိတဝုတ္တိ"ဟူသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ဤဝိစိတြာဟိစသော ဟိတ်သည် အယမေဝ-စသော ဟိတ်ကူ၏ ဟိတ်တည်း။ "ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဝိနယော"ဟူသော အနက်သည်သာလျှင် ပဒတ္ထ ဖြစ်လျှင်မူလည်း ဘုရားရှင်သည် ထိုဝေနယိကအဖြစ်ကို မြင်တော်မမူလေက တစ်ပါးသော ပရိယာယ်ကိုလည်း ခွင့်ပြုတော်မမူရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်"သွာယံ။ပ။သမ္ဗုဿမာနော"ဟူသောစကားကိုမိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ အယမေဝ စသောဟိတ်ကူ၏ ဟေတုမန္တဝိသေသနဟိတ်ကူ ဖြစ်သတည်း။ "ပနတထာပိ ဘဂဝါ ယသ္မာ။ပ။ဒေသေတိ၊ တသ္မာ ဝေနယိကော ယသ္မာ ဟောတိ တသ္မာစ, ဟိ ယသ္မာ တဒ္ဓိတ ဝုတ္တိ ဝိစိတြာ၊ တသ္မာ ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဝိနယောတိ အယမေဝ အတ္ထော ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝေနယိကောတိ ပဒေ ပဒတ္ထော။ ယသ္မာ ဟောတိ၊ အသ္မာ စ, ဝိနယာတီတိ ဝိနယောတိ အာဒိကော အတ္ထော ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝေနယိကောတိပဒေ ပဒတ္ထော။ ယသ္မာ န ဟောတိ။ တသ္မာ စ, သွာယံ ဘဂဝါ တံ ဝေနယိကဘာဝံ အတ္တနိ သမ္ဗုဿမာနော သမ္ဗုဿ မာနတ္တာစ အပရမ္ပိ ပရိယာယံ အနုဇာနာတီတိ ယောဇနာ။ ရှေးဝါကျစကားတို့၌ "ပုန ဗြာဟ္မဏော။ပ။ ဝေနယိကောတိ အာဟ"ဟူသော စကားနှင့် နောက်ဝါကျစကားတို့၌ "ဘဂဝါ ပန ။ပ။ ဝေနယိကော ဟောတိ"ဟူသော စကားသည် စကားနေအလားတူ၏။ ယတြာယံ ပဒတ္ထော ။ပ။ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဟူသောစကားနှင့် "အယမေဝစေတ္ထ။ပ။ဝေနေယိကော"ဟူသော စကားသည် စကားနေအလားတူ၏။

တပသာီပုဒ်အဖွင့်

တို့နောက်တပဿီ ဟူသောပါဠိတော်အဖွင့် ဤသို့ သဘောရှိသော နေရာ၌ “တတြာယံ ပဒတ္ထော၊ တပန္တီတိ တပါ”စသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ “ဟထာ တေ တပေ အဿီ”စသောဝါကျမှာ အဿီ–၌ အသု–ခတ် ခေပအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒိဝါဒိဂိုဏ်း ဓာတုမာလာ (နီတိ ဓာတု ၂၃၉)၌ အသု ခေပေ၊ အဿတိဟု မိန့်အပ်၏။ နိရဿီဟူသောပုဒ်၌ စာအများပင် ဒန္တဇတတိယက္ခရာ ဒ-နှင့် နိဒဿီရှိ၏။ ရွှေစာ, မှင်စာတို့မှာ ဒန္တဇတတိယက္ခရာ ဒ-နှင့် မုဒ္ဓဇ ရ-ထွေးရှက်သည်။ ရွှေစာ, မှင်စာကိုမူ ပြု၍ ကူးသော စာရေးတို့ ဒန္တဇတတိယက္ခရာ ဒ-ကို မုဒ္ဓဇ ရ-ရေးတတ်ကုန်သည် မုဒ္ဓဇ ရ-ကို ဒန္တဇ တတိယက္ခရာ ဒ-ရေးတတ်ကုန်သည်ဟု စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။ သို့ရေကူးတတ်သောကြောင့်ပင် ဤအဋ္ဌကထာမှာ ဒန္တဇတတိယက္ခရာဒ-နှင့် နိဒဿီ ရှိသတည်း။ မုဒ္ဓဇ ရ-နှင့် နိရဿီ ပုဒ်သာ အမှန်တည်း။ ရ-ကား အာဂုံ ထို့ကြောင့် ဒိဝါဒိဂိုဏ်း ဓာတုမာလာ (နီတိဓာတု-၂၃၉)အသု-ခတ်ပြယုဂ်မှာပင် နိရဿတိ ပြယုဂ်ကို ထုတ်တော်မူသတည်း။

သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏပုဒ်အဖွင့်

မြတ်စွာဘုရားသည် သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ဤသို့ အစရှိသော စကားဖြင့် မည်သည့်ကိစ္စကို ပြုတော်မူသနည်း၊ လောကမှာ မိမိကို ရှေးဦးစွာဆဲရေးသောသူကို ခံရသောသူက ပြန်၍ဆဲရေးသောအားဖြင့် နှိပ်သကဲ့သို့ မိမိကို ဆဲရေးသော ပုဏ္ဏားကို ဘုရားမြတ်စွာသည် ပြန်၍နှိပ်လေသလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်“ဇံ အာဂတကာလတော” စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ လိုရင်းကား သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏာတိ အာဒိနာ နယေန ဗြာဟ္မဏဿ ဓမ္မဒေသနံ ဝဍ္ဎေသိ”တည်း။

အဘယ့်ကြောင့် ဓမ္မဒေသနာကို ပွားစေတော်မူသနည်း၊ ပုဏ္ဏားသည် မိမိကို ဆဲရေးပါသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် “ဇံ အာဂတကာလတော”စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း၊ လိုရင်းကား “ဇံ အာဂတကာလတော။ပ။ဗြာဟ္မဏံ ဘဂဝါ တထာဂတတော။ပ။ညြလောကေန္တော”ဟူသည်တည်း။ ညြလောကေန္တော ညြလောကေန္တတ္တာ၊ဟုအနက်ပေး၊ အဘယ့်ကြောင့် အေးမြသည်သာလျှင် ဖြစ်သော စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူလေသနည်း။ မိမိကို ဆဲရေးသောကြောင့် မကြည့်ရှုလေဘဲ မျက်နှာတော် လွှဲရာသည် မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် “ဓမ္မသာမီ” စကားကိုမိန့်။ ဓမ္မသာမိ ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် တရားဟောဟော်မူခြင်းငှါ ကြည့်တော်

မှုသည်ဟူလို။ ဓမ္မရာဇာသည် ဓမ္မသာမိ၏ အကြောင်း။ ဓမ္မိသာရောသည် ဓမ္မရာဇအကြောင်း။ အေးမြသော စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူလျှင်ပင် အဘယ့်ကြောင့် ဓမ္မဒေသနာကို· ပွားစေတော်မူသနည်း။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို မရက ဓမ္မဒေသနာကို မပွားစေနိုင်ရာသည် မဟုတ်လော့ ။ပ။ ကြောင့်"ယံ ဓမ္မာတုံ ။ပ။သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ"ကို မိန့်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရစေကာမူ ပုဏ္ဏား၏ နှလုံး၌ဖြစ်သော မောဟတည်းဟူသော အမိုက်မှောင်ကို မပယ် မဖျောက် စွမ်းနိုင်လေက ဓမ္မဒေသနာကို မပွားစေရာသည် မဟုတ်ပါလော့၊ ။ပ။ ကြောင့် "ဝိဂတဝလာဟကေ။ပ။ ဝိဓမေန္တောကိုမိန့်။ဝိဓမေန္တော ဝိဓမေန္တတ္တာ၊ ပယ်ဖျောက် စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ၊ သို့ပင်ပယ်ဖျောက် စွမ်းနိုင်စေကာမူ တာဒိဂုဏလက္ခဏပထဝီသမစိတ္တ အကုပ္ပဓမ္မတို့ကို မပြလိုလေက ဓမ္မဒေသနာကို မပွားစေရာသည် မဟုတ်လော့။ပ။ကြောင့် "တာဒိယေဝ။ပ။ ပကာသေန္တော" ကိုမိန့်။ပကာသေန္တော ပကာသေတုကာမတ္တာ ဟုအနက်ပေး။ သို့ပင်ပြစေကာမူ တစုံတခု အကြံတော်မရှိက ဓမ္မဒေသနာကို မပွားစေရာသည် မဟုတ်ပါလော ။ပ။ကြောင့် "အယံဗြာဟ္မဏော။ပ။စိန္တေတွာ"ကိုမိန့်၊ တွာ-ပစ္စည်းကို ဟိတ်အနက်၌သက်။ သို့ပင်ကြံစေကာမူ မိမိ၏ပုရေဇာတ၏အဖြစ်ကို မပြလိုလေက ဓမ္မဒေသနာကို မပွားစေရာသည်မဟုတ်လော။ပ။ကြောင့် "လူမသ္မိံ ။ပ။ ဒဿေန္တော"ကို မိန့်။

ပီတိ သမ္ဘာဝနတ္တေ" ဟူသော စကား၌ သမ္ဘာဝနတ္တေတိ အပိနာမေဝံ သိယာတိ ဝိကပ္ပနတ္တော သမ္ဘာဝနတ္တော၊တသ္မိံ ဇာတကတာယ ပ်သဒ္ဒေါ ဝတ္တတိ။ (၁၊၃၅၀။) သမ္ဘာဝနတ္တေတိ၊ သမ္ဘာဝနတ္တေ ဟူသည်ကား။ ဝေံ၊ ဤသို့ ဇေဒ္ဒော-ဟူ၍ ဆိုအပ် ဆိုသင့်ဆိုထိုက်သည်။ အပိနာမသိယာ၊ ဖြစ်ရာပါပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိကပ္ပနတ္တော၊ ချီးမွမ်းသောအားဖြင့် ကြံစီခြင်းအနက်သည်။ သမ္ဘာဝနတ္တော၊ ချီးမွမ်းခြင်းအနက်မည်၏။ ဟူ၍ သဒ္ဒနီတိပဒ္ဓိကာလာသည် အားလျော်စွာလည်းကောင်း အပိစေပ ဒုဗ္ဗလော မိတ္တော၊ မိတ္တဓမ္မေသု တိဋ္ဌတိ။ (၃၊၅။၃၈။)စေ၊ အကယ်၍။ ဒုဗ္ဗလောပိ၊ အားနည်းငြားသော်လည်း။ မိတ္တော၊ အဆွေခင်ပွန်းသည်၊ မိတ္တဓမ္မေသု၊ အဆွေခင်ပွန်း၏ တရားတို့၌။ အပိတိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ တည်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပေအံ့ဟု ဒုကနိပါတ် ဂုဏဇာတ်ပါဠိတော်။ အပိစေပိတိ ဧကော အပိသဒ္ဒေါ အနုဂ္ဂဟတ္တော ဧကော သမ္ဘာဝနတ္တော။ (ဇာတက ဋ္ဌ၊ ၂။၂၆)။ အပိစေပိတိ့တွေ၊ ၌။ ဧကော၊ တစ်ခုသော။ အပိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အနုဂ္ဂဟတ္တော၊ ကြံစီခြင်းနှင့် မရောမယှက် သက်သက်ချီးမြှောက်ခြင်း အနက်ရှိ၏။ ဧကော၊ တစ်ခုသော။ အပိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ သမ္ဘာဝနတ္တော၊ အကယ်၍ တည်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ပေအံ့ဟူ၍ ကြံစီသောအားဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်း အနက်ရှိ၏။ (ဂုဏဇာတ်အဋ္ဌကထာ) နှာ-၂၆ ဤသို့လာသည် အားလျော်စွာ

လည်းကောင်း။ သမ္ဘာဝနေဝါ။ သမ္ဘာဝနေ ဂမျမာနေ မာတုနာ ဝုစ္စမာနေ စ ယျောဒယော ဟောန္တိ ဝိဘာသာ၊ အပိ ပဗ္ဗတံ သိရသာ ဘိန္ဒေယျ။ (မောဂ်၊ ၁၂။၆။) သမ္ဘာဝနေ၊ ချီးမွမ်းခြင်းကို။ ဂမျမာနေ စ သော်လည်းကောင်း။ မာတုနာ၊ သည်။ သမ္ဘာဝနေ၊ ကို။ ဝုစ္စမာနေ၊ သော်လည်းကောင်း။ ယျောဒယော၊ ယျေ- ဝိဘတ်စသည့်တို့သည်။ ဝိဘာသာ၊ ဖြင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဗ္ဗတံ၊ ကို။ သိရသာ၊ ဖြင့်။ အပိ ဘိန္ဒေယျ၊ ခွဲနိုင်ပါပေ၏ ဟူ၍ မောဂ္ဂလာန် မူလအာချာတ်၌လာသည် အားလျော်စွာ လည်းကောင်း။ ပါဠိတော်၌ "ဘော ဂေါတမ၊ အိုရှင်ဂေါတမ။ ဇေဋ္ဌောတိ၊ ကြက်ကြီးဟူ၍။ ဝစနီယော၊ ဆိုအပ် ဆိုသင့် ဆိုထိုက်သည်။ အပိ အသဿေယျထာ၊ ဖြစ်ရပါပေသကဲ့သို့" ဟု အနက်ပေး။ အသဿ ဟူသော ပုဒ်ကိုလည်း၊ "လောပါဘာဝေ၊ ကွစိဓာတွာဒိနာ အသဇတော ယျောဒီနံ သမောတ္တန္တာနံ သဿု-သ သထ သံ သာမ အာဒေသာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမဿ၊ အဿု။ (ရူပသိဒ္ဓိ၊ ၃၁၀။) လောပါဘာဝေ၊ အသ-ဓာတ်၏အစဖြစ်သော အ အက္ခရာ၏ ကျေခြင်း၏ မရှိခြင်းသည်။ သဟိ၊ သော်။ ကွစိဓာတွာဒိနာ၊ ကွစိဓာတု အစရှိသောသုတ်ဖြင့်။ အသတော၊ အသ၊ ဓာတ်နောင်မှ။ သမော- တ္တန္တာနံ၊ အသ-ဓာတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော သ-အက္ခရာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် သော။ ယျောဒီနံ၊ ယျေအစရှိကုန်သော ဝိဘတ်တို့၏။ သ သု သ သထ သံ သာမ အာဒေသာ၊ သအပ္ပ၊ သုအပ္ပ၊ သအပ္ပ၊ သထအပ္ပ၊ သံအပ္ပ၊ သာမအပ္ပတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ အသ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဿု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏ ဟူ၍ အာချာတ်ရူပသိဒ္ဓိ လာသည်အားလျော်စွာ ရှပ်ပြီးစေ၊

အဋ္ဌကထာ၌ ဥဘယေနာပိ ယထာပိ နာမ ဗြာဟ္မဏာတိ ဒသေတိ ဟူ၍ မိန့်တော်မူသောအရာသည် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သေယျထာသဒ္ဒါနှင့် ပိသဒ္ဒါကို ခွဲ၍ အနက်ယောဇနာရသည့်အရာ သိလောက်သောကြောင့်၊ သေယျ ထာပိဟူ၍ သေယျထာသဒ္ဒါနှင့် ပိသဒ္ဒါ တရေတည်း ပါဠိတော်မှာ ရှိသည် အားလျော်စွာ သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ တရေတည်း မိန့်တော်မူအပ် သတည်း။ သို့ မိန့်တော်မူသော်လည်း အနက်ယောဇနာသောအခါ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် ခွဲ၍သာ အနက်ယောဇနာပေ။ ဤအဋ္ဌကထာ စာဟူသမျှတို့၌ယထာသယ် ပိသဒ္ဒါ မပါမရှိဘဲ "ဥဘယေနာပိ ယထာ နာမ ဗြာဟ္မဏာတိ၊ ဒသေတိ" ဟူ၍ရှိ၏။ သို့ရှိက ပိသဒ္ဒါ ပျောက်ပျက်သတည်း။ သဠာကန်ပါတ် ဒီဂိတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ မဟာဝဂ် သတ္တမသုတ်အဖွင့် (အံ၊ဋ္ဌ-၃၊ ၁၈၆။)၌ ပိသဒ္ဒါနှင့်တကွပင် "ဥဘယေနာပိ သေယျထာပိ နာမ ဘိက္ခဝေတိ ဒသေတိ" ဟူ၍ ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ စာကိုယ်မှာ ယထာ၌ ပိသဒ္ဒါနှင့်တကွ ဥဘယေနာပိ ယထာပိ ဗြာဟ္မဏာတိ

ဒဿေတိ ဟူ၍ ရှိသင့်သတည်း။ ထိုသို့ရှိသင့်သောကြောင့်ပင် အာပိ အဿ သေယျထာ ဟူ၍ ငါအနက်ယောဇနာသတည်း။

သမ္မာပရိသေဒိတာနိပုဒ်အဖွင့်

သမ္မာပရိသေဒိတာနိ ဟူသောပုဒ်၌ သမ္မာသဒ္ဒါသည် သမ္မာ ဉာယေ ဝ ပရိဒေတ စသည်ဖြင့် မိန့်အပ်သော အနက်တို့တွင် မည်သည့်အနက်ကို ဟောသနည်း။ ပရိ-သဒ္ဒါသည်လည်း သမန္တတော ပရိစ္ဆေဒေ စသည်ဖြင့် မိန့်အပ်သော အနက်တို့တွင် မည်သည့်အနက်ကို ဟောသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် "သမ္မာပရိသေဒိတာနီတိ" စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ကာလေန ကား အနုရူပကာလ ကာလေန ဓမ္မဿဝနံ၊ ကာလေန ဓမ္မသာကစ္ဆာ စသည်တို့ကဲ့သို့တည်း၊ ကာလေန၌ ဝိသေသနေ စသုတ်ဖြင့် တတိယာဝိဘတ်သက်၊ တနည်း ကာလေန ကာလံကား အညေနညံ စသည်ကဲ့သို့ ဝိဘတ္တိပဋိရူပက နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ "ကာလေနကာလံ အခါအခါ၌ဟု အနက်ပေး" ကာလေနကာလံ ဥတုံ ဂဏှာပေန္တိယာဖြင့် သုဋ္ဌု သမန္တတော သေဒနာကာရကို ပြသတည်း။ သုဋ္ဌုဖြင့် သမ္မာသဒ္ဒါ၏ သုဋ္ဌုအနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ သမန္တတောဖြင့် ပရိ-သဒ္ဒါ၏ သမန္တ အနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။

သေဒိတာနိ၌ သိဒ-ဓာတ်သည် သိဒ မောစနေဟူသည်နှင့် အညီ၊ မောစန အနက်ကို ဟောလေသလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဥသ္မာကတာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤပါဌ်ဖြင့် ဓာတ်တို့၏များသော အနက်ရှိခြင်းကြောင့် သိဒ-ဓာတ်၏ဥသ္မာကရဏအနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ကုက္ကုဋိယာ၊ ဒမိကြက်မသည်။ သေဒိတာနိ၊ ပူအောင်ပြုအပ်ကုန်သည် (ဝါ) ပြုတ်ဖြော်အပ်ကုန်သည်။ ဥသ္မာကတာနိ၊ ပကတိက မပူသော ကြက်ဥကို ပူအောင်ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဣတိ အယံ ဓိပ္ပါယော၊ ဤသို့လိုအပ်သော မာတ်အနက်ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ- ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ၊ ၄၊ ၂၊ ၂၉၁။) "တိလပိဋ္ဌံ ဝါ သေဒေတွာ" ဟူ၍ မိန့်အပ်လတံ့။ ထိုစကားရပ်၌၊ "တိလပိဋ္ဌံ၊ နှမ်းမှုန့်ကို။ သေဒေတွာ ဝါ၊ ရေပြည့်သောအိုး၏ အထက်၌ တင်ထားအပ်သော ပေါင်းချောင်၌ နှမ်းမှုန့်ကို ထည့်၍ စလောင်းပိတ်ပြီးလျှင် ပူအောင်ပြုသဖြင့် ပြုတ်ဖြော်၍လည်းကောင်း" ဟုအနက်ပေး။

ဣတိဝုတ္တံဟောတိခ်ကပ်ဖြစ်ဟော ပိဏ္ဍတ္ထ၊" ဟူသော နိယံစကားသည် ယေဘုယျမျှ သာတည်း၊ ဤအရာ၌မှာကား၊ အနက်ကိုဖွင့်ရာမှာ ဣတိဝုတ္တံ ဟောတိ ထား သတည်း။ ဥသ္မိကတာနိဟူသောပုဒ်မှာလည်း "ဥသာ ဒါဟော၊ ဥသတိဒဟတီတိ ဥသ္မာ၊ တေဇောဓာတု" ဟူ၍ ဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာ (၁၃၇ ၊ဏ္ဍာဒိသုတ်) လာသည် အားလျော်စွာ ဥသ္မာပုဒ်ရှုပ်ပြီးပုံကို သိအပ်၏။ ဥသ-ဒါဟေဟူသောစကား၌ ဒဟ-ဓာတ်သည် ဒဟ ဘသ္မီကရဏေ ဓာရဏေ စ။ အဂ်ါရာနိ အဂ္ဂိ ဒဟတိ။ (နိတိဓာတု၊ ၁၈၅။) ဒဟ ဘသ္မီကရဏေ။ ပရိဒါဟော။ ။ကိတ်ရူပသိဒ္ဓိ နှာ-၃၅၉။ ။ဤသို့လာသည် အားလျော်စွာ ဘသ္မီကရဏ အနက်ဟောတည်း။ ဘသ္မီကရဏ ဟူသောပုဒ်၌၊ ဘသ္မီသဒ္ဒါသည် "ဘသ ဘသ္မီကရဏေ၊ ဘသတိ ပဋ္ဌရတီတိ ဘသ္မံ၊ ဆာရိကာ" ဟူ၍ ဏ္ဍာဒိ မောဂ္ဂလန် (၁၃၇-သုတ်) လာသည် အားလျော်စွာ လည်းကောင်း ဘသ္မန္တု သေဋ္ဌ ဆာရိကာ ဟူ၍ အဘိဓာန် (ဂါထာ-၃၅) အားလျော်စွာ လည်းကောင်း ပြာဟူသော အနက်ဟောတည်း၊ ပြာဖြစ်အောင်ပြုကလည်း ပူလောင်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ, ကိတ် ရူပသိဒ္ဓိတို့၌ ဒဟ ဘသ္မီကရဏေဟု ဓာတ်နက်ကြွေးပြီးသျှင် အဂါရာနိ အဂ္ဂိ ဒဟတိ ပရိဒါဟောဟူသော ပြယုဂ်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ထုတ်အပ် သတည်း။ "ဥသ္မိကတာနိ၊ ပကတိက မပူသောကြက်ဥကို ပူအောင်ပြုအပ် ကုန်သည်" ဟု အနက်ပေးရသောကြောင့် ဥသ္မီဟူသောပုဒ်မှာ အဘူတတဗ္ဘာ အနက်၌ ဤပစ္စည်းသက်လေ။ ဤအရာမှာ အဘူတတဗ္ဘာဝ ဟူသည် ရှေးအဖို့ ကြက်မ မဝပ်မီက ပူသောအခိုက်အတန့်တပါးဖြင့် မဖြစ်ဖူးသော မြေသော အခိုက်အတန့်ရှိသော ကြက်ဥ၏ ကြက်မဝပ်သည်ကာလ, ထိုပူသောအခိုက်အတန့် အားဖြင့် ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ထို့ကြောင့် မောဂ္ဂလာန်ဝုတ္တိ (မောဂ်၊၄၊၁၁၉ သုတ်) ၌၊ အဘူတတဗ္ဘာဝေ ကရာသဘူယောဂေ ဝိကာရာ စီ။ ။အဝတ္ထာဝတော ဝတ္ထန္တရေနာဘူတဿ တာယာဝတ္ထာယ ဘာဝေကရာသဘူဟိ သမ္ဗန္ဓေ သတိ-ဝိကာရဝါစကာ ဝီဟောတိ။ [စကာရော ဝိကြိယတ္ထေဟီတိ ဂိသေသနတ္ထော] (မောဂ်၊ပဉ္စိကာ၊၄၊၁၁၉-သုတ် အဖွင့်) အဓဝလံ ဓဝလံ ကရောတိ မဓဝလီ-ကရောတိ ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။ ။အဘူတတဗ္ဘာဝေ၊ အဖြစ်သော အခိုက်အတန့် တစ်ပါးဖြင့် တစ်ရံ တစ်ဆစ်မျှ မဖြစ်ဖူးသော အမည်းစသော အခိုက်အတန့် ရှိသော ဝတ္ထု၏ ကိုဝတ္ထု အဖြစ်သော အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ဖြစ်ရခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ကရာသဘူယောဂေ၊ ကရဓာတ်, အသဓာတ်, ဘူဓာတ်တို့နှင့် ယှဉ်ရာ၌။ ဝိကာရာစ၊ အဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းအနက်ကို ဟောသော သဒ္ဒါတို့ နောင်မှလည်း။ ဤ၊ ဤ ပစ္စည်းသည် ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။အဝတ္ထန္တ-ရေန၊ အဖြစ်သော အခိုက်အတန့်တစ်ပါးဖြင့်။ အဘူတဿ၊ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မဖြစ်ဖူးသော။ အဝတ္ထာဝတော၊ အမည်းစသော အခိုက်အတန့်ရှိသော ဝတ္ထု၏။ တာယအဝတ္ထာယ၊ ထိုအဖြစ်သော အခိုက်အတန့်အားဖြင့်။ ဘာဝေ၊

ဖြစ်ရခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသည်ရှိသော်။ ကရာသဘူဟိ၊ ကရဓာတ်၊ အသဓာတ်၊ ဘူဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ဘဝေ့၊ ဝိသေသန ဝိသေသျအဖြစ်ဖြင့် စပ်ရခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသည်ရှိသော်။ ဝိကာရဝါစကာစ၊ အထူးပြုခြင်းအနက်ကို ဟောသော ဓဝလ-စသော သဒ္ဒါနောင်မှလည်း။ ဤ၊ ဤ-ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စကာရော၊ စအက္ခရာသည်။ ဝိကြိယတ္တေဟိ၊ အထူးပြုခြင်း အနက်ရှိသောသဒ္ဒါတို့နောင်မှ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသေသနတ္တော၊ အထူးပြုခြင်း အနက်ရှိ၏။ အဝေလံ၊ ဖြူသောဝတ္ထုမဟုတ်သော အမည်းစသောဝတ္ထုကို။ ဝေလံ၊ ဖြူအောင်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဓဝလီကရောတိ၊ ဖြူသော ဝတ္ထုမဟုတ်သော အမည်းစသောဝတ္ထုကို ဖြူအောင်ပြု၏။

အဓဝလံ ဓဝလံ ကရောတိဟူသော ရှေးပါကျသည် ဓဝလီကရောတိဟူသော နောက်ပါကျ၏ အနက်ကို ပြသော အတ္ထပါကျတည်း။ သံဃော ပဗ္ဗတမိဝ အတ္တာနံ မာစရတိ ကရောတိ ပဗ္ဗတာယတိကဲ့သို့မှတ်။

ဣဒါနိ ယသ္မာစသော ပါကျ၌ ယသ္မာကိုလေးကြောင်းခန့်သော ဇေယျောတိ ဝုစ္စတိမှာစပ်လေ၊ အစပ်ဝေးသတည်း။

ကောဝလောကေအဖွင့်

ကော ဝ လောကေတိ သကလေပိ လောကသန္နိဝါသေဟူသော အဋ္ဌကထာ စကား၌ လောက သန္နိဝါသေတိ၊ လောကော ယေဝ သံဂမ္မ သမာဂမ္မ နိဝေ-သနဋ္ဌေန လောကသန္နိဝါသော၊ သတ္တာကာရော။ အဋ္ဌက အင်္ဂုတ္တိုရ် ဒုတိယ မဟာဝဂ် ပထမသုတ်ဋီကာ (အံ၊ ဋ၊ ၃၊ ၂၁၅။ ၌ လောကသန္နိဝါသော၊ သတ္တနိကာယောဟု ပထမဆင့်မူ၌ ယခုရှိနေသည်) သတ္တာကာရော၌ အာကရ သဒ္ဒါသည် တည်ရာဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "သတ္တာကာရော၊အစိတ် အစိတ်ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော သတ္တလောကကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏" အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ ပထမပလ္လင်ဝါးကြောင်း ခန်း၌ (အဘိဓာန် ဋီ-၁။)ကရုဏာကရော မဟာကရုဏာယ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာန ဘူတော"ဟူ၍ အာကရသဒ္ဒါကိုဌာနသဒ္ဒါနှင့်ဖွင့်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် "လောကသန္နိဝါသေ၊အချင်းချင်းပေါင်းဆုံ၍ နေရာဖြစ်သောသတ္တလောက၌" ဟူ၍သာအနက်ပေး "အချင်းချင်းပေါင်းဆုံ၍ နေရာဖြစ်သော ဩကာသ လောက၌"ဟူ၍ အနက်မပေးလင့်။ထို့ကြောင့်"ဇေဋ္ဌောသေဋ္ဌောလောကဿ" ဟူ၍ ပါဠိတော် (ဝိ၊၁၊၄။)၌ မိန့်အပ်၏။ ဩကာသလောကထက်ကြီး၏ ဟူသောအနက် မလျော်ရကား လောကဿ အရ သတ္တလောကကိုသာယူသင့် သတည်း။ သို့ဖြစ်ကလည်း ရှေ့လောကေအရလည်း သတ္တလောကကိုသာ ယူသင့်သတည်း။"လောကသန္နိဝါသေတိ ဘာဇနလောကေနသဒ္ဓိံ ဂဏိတပ္ပဒဋ္ဌာနေ

သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋီကာ၊ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်(ဒီ-ဋီ ၂၊၇။) ဘာဇနလောကေန၊ ဩကာသလောကသည်။ သန္နိဝိသိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ၊ မှီ၍ နေအပ်ရာ သတ္တလောက ဟူသော ဌာန၌ "ကျွန်းကိုင်းမှီ၊ ကိုင်းကျွန်းမှီ" ဟူသကဲ့သို့ သတ္တလောက ကို အကြောင်းပြု၍ ဩကာသလောကတည်ရကား ဩကာသလောကသည် သတ္တလောကကို မှီသည်ဟု ဆိုရသတည်း။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် "လောက သန္နိဝါသေ ဩကာသလောကသည်မှီ၍ နေအပ်ရာ သတ္တလောက၌" ဟု အနက်ပေး။

အတ္တနော စိတ္တသန္တာနေ၌ စိတ္တပုဒ်ဝိနိစ္ဆယ

မောဓ်သတ္တဘူဘာသာ၊ ဘဂဝတော အတ္တနော စိတ္တသန္တာနေ အနိစ္စံ ဒုက္ခမ- နတ္တာတိ၊ တိဝိဓာနုပဿနာကမ္မံ (ဝိ-ဋ္ဌ ၁၊ ၁၁၀)ဟူရဲ့ စိတ္တသဒ္ဒါနှင့် စာအမျိုးမျိုး ရှိ၏။ သာရတ္ထ ဒီပနီ၌ စိတ္တသဒ္ဒါမပါဘဲ သန္တာနေတိ ဝုတ္တံ ဟူ၍ မိန့်အပ် သောကြောင့်လည်းကောင်း အဏ္ဏသဒိသတာ သန္တာနသဿဟူ၍ သာရတ္ထဒီပနီ (သာရတ္ထ၊ဋီ၊၁၊၃၅၂)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်သဏ္ဌာန်သည် သာလျှင်ကြက်ဥမှအပသို့ထွက်သော ကြက်သူငယ်တို့နှင့် တူကုန်သော ဘုရားရှင် ဂုဏ်တော်တို့၏ ထွက်ရာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကအင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌ ကထာဋီကာဒုတိယဖြစ်သောမဟာဝဂ် ပဌမသုတ်အဖွင့် (အံ၊ဋ္ဌ၁၊ ၂၀၆)၌ စိတ္တသဒ္ဒါမပါဘဲ "သန္တာနေ" ဟူ၍သာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တသဒ္ဒါ ရှိရိုကြီး ငါဖျက်သတည်း။

အသာရဒ္ဓေါ်ဟူသောပုဒ်ကို ရာဘ,ရာဘသေး။ အာပုဗ္ဗော ရာဘ ဟိံသာ- ကရဏဝါယ မနေသု" ဟူ၍ ဓာတုမာလာ (နိတိဓာတု၊၁၂၈။)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့် အညီ ရာဘ-ဓာတ်သည် ဤအရာ၌ ဟိံသာအနက်ကိုဟောရကား "အာရဘန်ဒ္ဒရထဝသေန ဟိံသန် အာရဒ္ဓေါ။ သံဝိဇ္ဇတိ အာရဒ္ဓေါ တေဿ ကာသဿာတိ သာရဒ္ဓေါ၊ န သာရဒ္ဓေါ အသာရဒ္ဓေါ ဟု ပစနတ္တပြု။

ဈာန်ခန်းအဖွင့်။ ။ပဌမဈာန်ခန်း။ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိအဖွင့်

တဋ္ဌဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိအာဒိနံ ကိဋ္ဌာပိ အစရှိသောစကား၌ စောဒနာတက်ပုံကား—

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာ ဝိဝိစ္စေဝ။ပ။ဓမ္မေဟိ-ဤသို့အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အနက်ကို တတ္ထ ကတမေ ကာမာ။ပ။ဓမ္မေဟိ-ဤသို့ အစရှိသော နည်းဖြင့် ဈာနဝိဘင်း၌သာ မှတ်စွာဘုရားဟောကြားဖွင့်လှစ်ဟော်မူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသဒ္ဒါတို့၏အနက်ကို ဆရာမပြမှနှင့်ဘဲ ရှောင်လွှဲခါသွားရာ ကောင်းအံ့လော ဟု စောဒနာချက် ရှိသောကြောင့် တဋ္ဌ-စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တော တထာပိ ယသ္မာ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တော သော အတ္ထော ဝိဘင်္ဂပါဠိံ အာနေတွာ ဣဓ ဝုတ္တောပိ အဋ္ဌကထာနယံ မဟာအဋ္ဌကထာ နယံ ဝိနာ-သုဋ္ဌုပါကဋော န ဟောတိ၊ တသ္မာ အဋ္ဌကထာနယေနေဝ မဟာအဋ္ဌကထာနယေနေဝ နံ အတ္ထံ ပကာသယိဿာမီတိ ယောဇနာ။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာ ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိဟူသောစကား၌ ဝေ-သဒ္ဒါကို နိယမအနက်, အဝဓာရဏအနက်, သန္နိဋ္ဌာနအနက်, ပဒပူရဏအနက်, အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သော သမ္ဘာဝနာအနက်အားဖြင့် ငါးချက်သော အနက်တို့တွင် အဘယ်အနက်ရှိ၏ဟူ၍ သိအပ်သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယောပနာယမေတ္ထ-အစရှိသောပါဌ်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

နိယမေ စာဝဓာရဏေ၊ သန္နိဋ္ဌာနေ စ ဝုစ္စတေ။
ပဒပူရဏမတ္တေပိ၊ ဧဝသဒ္ဒေါ ဝိဘာဝိနာ—

ဟူသောဂန္ထာဘရဏ(၄၀၊ဂါထာ)လာစကားဖြင့် ဝေ-သဒ္ဒါ၏ နိယမ အဝဓာရဏ သန္နိဋ္ဌာန ပဒပူရဏ အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

တေနေဝ သောတိ တေန ပရိတ္တဒေယျဓမ္မဝတ္ထုကေန ပရိတ္တကေနာ ပိစာဂေန သော ပရိတ္တသုခီ ဟောတိ မဟာရာဇ။ ဟူသော အဋ္ဌကနိပါတ် အာဒိတ္တဇာတ်အဖွင့်(ဇာတက၊ဋ္ဌ၊၃၊၄၄၉)အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် ဝေ-သဒ္ဒါ၏ အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သော သမ္ဘာဝနာ အနက်ရှိသည့်အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

ဣဒါနိ ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟီတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တာယ-စသော (ဝေရဉ္ဇကဏ်ဋီကာ) (သာရတ္ထ-ဋီ၊၁၊၃၅၄၊) စကား၌ ပါဠိယာကို အတ္ထံမှာစပ်၊ "ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်လည်း။ အတ္ထံ၊ ကို။ အဋ္ဌကထာ နယေနေဝ၊ အဋ္ဌကထာနည်းဖြင့်သာ ။ပ။ ဧဝ ဝစနေ၊ မဖွင့်မဆိုရာ၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ န သုဋ္ဌုပါကဋောတိ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏"ဟု အနက်ပေး။

နံ ပကာသယိဿာမိ၊(ပကာသယိဿာမ၊ဆဋ္ဌမူ)ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ "နံ (အတ္ထံ)၊ ထိုဝိဘင်း၌အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောအပ်သောအနက်ကို။ ပကာသယိဿာမိ၊ အကျယ်အားဖြင့်ပြအံ့။"

ယောပနာတိဝစနေ ပန သဒ္ဒေါ ပက္ခန္တရတ္ထော၊ အဘယ့်ကြောင့် ဝေ-သဒ္ဒါကို နိယမအနက်ရှိ၏ဟူ၍ သိအပ်သနည်း။ ဝေ သဒ္ဒါသည် များသောအားဖြင့် အဝဓာရဏ အနက်၌ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ယသ္မာ-အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ လိုရင်းကား နိယမံ ကရောတီတိ-တည်း။

အဘယ့်ကြောင့် ဝေ-သဒ္ဒါဖြင့် မှတ်သားခြင်းကို ဘုရားသခင် ပြုတော်မူလေသနည်း။ ဘုရားသခင် သန္တာန်တော်မှာ ပထမစျာန်ကို ပြည့်စုံစေ၍ နေတော်မူဆဲအခါ၌ ကာမတို့မှ ရှိသည် မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်၊ တသ္မိံ။ပ။ဒီပေတိ၊ ယသ္မာဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

တသ္မိံ။ပ။ယဝိဇ္ဇမာနာနံပိ ဟူသောစကားဖြင့် စောဒကဆရာ၏ နှလုံးသွင်းအာဘောဂကို ပြုတော်မူသတည်း။

အဘယ့်ကြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ပထမစျာန်ကို ရခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝေ-သဒ္ဒါဖြင့် ဘုရားသခင် ပြတော်မူလေသနည်း။ ဝေ-သဒ္ဒါသည် အဝဓာရဏ, သန္နိဋ္ဌာန, ပဒပူရဏ, သမ္ဘာဝနာ အနက်ရှိခဲ့မူ သို့မပြုရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ယသ္မာ စ နိယမတ္ထော တသ္မာဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ [စသဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘအနက်ရှိ၏။]

ဝေ-သဒ္ဒါ နိယာမအနက်ရှိလျှင်ပင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ပထမစျာန်ကိုရခြင်းကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူလေသနည်း။ ဝေ-သဒ္ဒါ နိယာမအနက်ရှိစေခါမူကား ကာမတို့သည် ပထမစျာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ကိလေသာကာမတို့ကို စွန့်သဖြင့် ပထမစျာန်ကို မရသော်လည်းကောင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပထမစျာန်ကို ရခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပြတော်မူရာသည် မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီတိ ဧဝံ စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

"ဧတ္ထ ဟောသ္မိံ ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိဟိဝစနေ ယော အယံ ဧဝကာရော အတ္ထိ၊ သော ဧဝကာရော နိယမတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ နိယမတ္ထော။ တသ္မာ စ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီတိ ဧဝံ ဧဝသဒ္ဒေန နိယမေ ကရိယမာနေ ဣမဿ ဈာနဿ ကာမာ ပဋိပက္ခဘူတာ ဟောန္တိ စ နနု၊ ယေသု ကာမေသု သတိ သန္တေသု ဣဒံ ဈာနံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ ကော နပ္ပဝတ္တတိ ဟိ ဝိယ။ အန္ဓကာရေ သတိ ပဒီပေါ ဘာသော နပ္ပဝတ္တတိ ဝိယ။ တေသံ ကာမာနံ ပရိစ္စာဂေနေဝ အဿ ဈာနဿ အဓိဂမော ဟောတိ စ နနု၊ ကောဟောတိ ဝိယ။ ဩရိမတီရပရိစ္စာဂေန ပါရိမတီရဿ အဓိဂမော ဟောတိ ဝိယ၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဟိ ယသ္မာ ပညာယတိ၊ တသ္မာ စ တသ္မိံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရဏ သမယေ အဝိဇ္ဇမာနာနမ္ပိ ကာမာနံ တဿ ပထမဈာနဿ ပဋိပက္ခဘာ-

ဝဋ္ဋ ကာမပရိစ္စာဂေနေဝ အဿ ပဌမဇ္ဈာနဿ အဓိဂမနဉ္စ ဧဝသဒ္ဒေန နိယမေတွာ ဘဂဝါ ယသ္မာ ဒီပေတိ တသ္မာ ဧဝသဒ္ဒေန နိယမံ ယသ္မာ ကရောတိ ဣတိ တသ္မာ နိယမတ္ထောတိ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။

ဝိဝိစ္စေဝ၌ဧဝ–သဒ္ဒါဝိနိစ္ဆယ

တံ နိဿရဏတော စသောစကား၌ စောဒနာကား အဘယ့်ကြောင့် စောဒကဆရာ၏ စကားကို စောဒကဆရာဆိုတိုင်း မမှတ်အပ်သနည်း။ ဘုရား မြတ်စွာသည် ရှေးပုဒ်၌သာ ဧဝ–သဒ္ဒါကို ဟောတော်မူပါသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် တံ နိဿရဏတော ဟိ–စသောစကားကို မိန့်အပ် သတည်း။ လိုရင်းကား “တံနိဿရဏတော ဟိ ပုဗ္ဗပဒေ ဧဝဝုတ္တော၊ ဥတ္တရ· ပဒေပိ ပန။ပ။ ဝတ္တဗ္ဗော”တည်း။ ဟိ–ကို ဟိယသ္မာ အနက်ပေး၍ ဝတ္တဗ္ဗောမှာ ယှဉ်။ တံ နိဿရဏတော စသော ဝါကျမှာ ကိဉ္စာပိထည့်၍ အနက်ပေး။ ဥတ္တရပဒေပိ ပန၌ ပန–ကို ပန တထာပိဟု အနက်ပေး။ အဘယ့်ကြောင့် ကာမတို့၏သာ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ကာမ ဓာတု သမတိက္ကမနတောဟိ စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သနည်း။

ကာမတို့၏သာ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကို ပစ္စက္ခအားဖြင့် သိအပ် သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ကာမံ န မေတံ စသည်ကိုမိန့်။

အဘယ့်ကြောင့် နောက်ပုဒ်၌လည်း ဧဝ–သဒ္ဒါကိုဆောင်၍ ဆိုသင့်ဆိုထိုက် ဓလေသနည်း။ ဧဝသဒ္ဒါကို ရှေ့ပုဒ်၌သာ ဟောတော်မူပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် နဟိ–စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

တသ္မာ ဝိဝိစ္စေဝ စသည်ကား လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။ ။တံနိဿရဏတော၊ ထို ကာမတို့မှသာ ဖြောင့်ဖြောင့်ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဗ္ဗပဒေ ဧဝ၊ ရှေ့ဝိဝိစ္စေဝ ဟူသောပုဒ်၌သာလျှင်။ သေ ဧသော ဧကာရော၊ ထိုဧဝ– သဒ္ဒါကို။ဘဂဝတာ၊သည်။ကိဉ္စာပိဝုတ္တော၊ အကယ်၍ဟောတော်မူအပ်၏ရှင့်။ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ချဲ့ဦးအံ့။ကာမဓာတု သမတိက္ကမနတော စ၊အလုံးစုံသော ကာမဘဝ ဟု ဆိုအပ်သော ကာမဓာတ်ကို လွန်မြောက်ကြောင်း အကျင့်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ကာမရာဂပဋိပက္ခတော စ၊ ကာမရာဂ၏ ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဣဒံ ဈာနံ၊ သည်။ ကာမာ နမေဝ၊ ကာမတို့၏သာလျှင်။ နိဿရဏံ၊ ဖြောင့်ဖြောင့် ထွက်မြောက်ကြောင်း သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗျာပါဒါဒီနံ၊ ဗျာပါဒစသည်တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ထွက်မြောက်ကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယထာ ကိံ ဝစနံ၊ အဘယ်စကားကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဟ၊ နည်း။ ကာမာနမေတံ နိဿရဏံ ယဒိဒံ နေက္ခမ္မန္တိ။ ဟူသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ပန တထာပိ၊

ထိုသို့ရှေး ဝိဝိစ္စဟူသော ပုဒ်၌သာ ဝေ–သဒ္ဒါကို ဟောတော်မူအပ်သော်လည်း။ ဥတ္တရပဒေပိ၊ နောက်ဝိဝိစ္စဟူသောပုဒ်၌လည်း။ ဣမေဝေ။ပ။သမဏောတိ တွေ့တောသ္မိံ ဝစနေ၊ ၌။ ဝေကာရော၊ ရှေးပုဒ်၌ ဝေ·သဒ္ဒါကို။ ဥတ္တရပဒေပိ၊ နောက်ပုဒ်၌လည်း။ အာနေတဗ္ဗာ၊ ဆောင်၍။ ဝိဝိစ္စတိယ ထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ဝေ်တထာ၊ ထို အတူ။ ဝေကာရော၊ ကို။အာနေတဗ္ဗာ၊ ဆောင်၍။ဟိယသ္မာ၊ အကြောင်ကြောင့်။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေ၊ ကို။ ဝေ၊ တိုင်း။ နခေါဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတော၊ ဤကာမတို့မှ။ အညေဟိပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နီဝရဏ သဒ္ဒါတေဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့မှ။ အဝိဝိစ္စ၊ မဆိတ်မူ၍။ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရိတုံ၊ နေခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥတ္တရပဒေပိ၊ ၌လည်း။ ဝေကာရော၊ ကို။ အာနေတဗ္ဗာ၊ ဆောင်၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဆိုသင့်ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝအကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဒဒ္ဒယေပိ၊ ၌လည်း။ သေသော ဝေကာရော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဝိဝိစ္စဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်း၌ အလုံးစုံသော ဝိဝေကတို့သည် ရေတွက်ခြင်းသို့ရောက်သောကြောင့် ဝိဝိစ္စဟူသောပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းဖြင့် အလုံးစုံသော ဝိဝေကကို မြတ်စွာဘုရားဟောအပ်လေသလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ပဒဒ္ဒယေပိ စ အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ စ·သဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘအနက်ရှိ၏။ လိုရင်းကား။ "ပဒဒ္ဒယေပိ။ပ။ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တေနကာယဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ၊ တေန စိတ္တ ဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ"တည်း။ ပဒဒ္ဒယေပိ။ပ။ဒဋ္ဌဗ္ဗာစကားသည်။ ကာယဝိဝေကော ဝုတ္တော, စိတ္တဝိဝေကော ဝုတ္တော, ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကောဝုတ္တော စကားသုံးရပ်၏ အကြောင်းတည်း။ရှေ့စကားနှစ်ရပ်၏သာ အကြောင်းမဟုတ်၊ ဤအရာ သတိရှိခဲ့စွ။

သုံးပါးကုန်သော ဝိဝေကတို့ကိုသာ မှတ်အပ်လျှင်ပင် အဘယ့်ကြောင့် ဝိဝိစ္စဟူသောပုဒ်နှစ်ပါးဖြင့် ကာယဝိဝေက စိတ္တဝိဝေကကို ဟောတော်မူအပ်လေသနည်း သုံးပါးကုန်သော ဝိဝေကတို့ကိုသာ မှတ်အပ်သည် အားလျော်စွာ သုံးပါးကုန်သော ဝိဝေကတို့ကိုဟောတော်မူသင့်ပါသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ကာမေဟီတိ အစရှိသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ဤစကားလည်း စကားနှစ်ရပ်၏အကြောင်း။

ကာမေဟီဟူသော ပုဒ်ဖြင့်အလုံးစုံသော ကာမတို့ကိုလည်း ရေတွက်အပ်ကုန်၏ဟူ၍ မှတ်အပ်ကုန်လျှင်ပင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဝိဝိစ္စဟူသော ဝိဝိစ္စဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးဖြင့် ကာယဝိဝေက စိတ္တဝိဝေကကိုဟောတော် မူအပ်

လေသနည်းဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် "ဝေါ ဟိ စသောစကား ဝိဝိစ္စ- အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ" စသော စကားတို့ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဝေ ဟိ သတိ ကို အတ္ထော, ယုဇ္ဇတိ စကားနှစ်ချက်နှင့်စပ်လေ။ပဒဒွယေပိ၊ ဝိဝိစ္စဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်း၌လည်း ဝိဝိစ္စာတိ ဣမိနာသာဓာရဏ ဝစနေန၊ဝိဝိစ္စ ဟူသော ဤအလုံးစုံသော ဝိဝေကတို့နှင့် ဆက်ဆံသောစကား ဖြင့်။ (ဝါ)ကြောင့်။ တဒင်္ဂဝိဝေကာဒယောစ၊တဒင်္ဂဝိဝေက အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယဝိဝေကာဒယောစ၊ ကာယဝိဝေက အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိဝေကာ၊ ဝိဝေက တို့သည်။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ အကယ်၍ ရောက်ကုန်၏ ရှင့်။ တထာပိ၊ ထိုသို့ရောက်ကုန်သော်လည်း။ ကာယဝိဝေကော၊လည်းကောင်း။ စိတ္တဝိဝေကော၊ လည်းကောင်း။ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိဝေကော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယောဧဝဝိဝေကာ၊ သုံးပါးကုန်သော ဝိဝေကတို့ကို သာလျှင်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဣဓဈာနကထာယံ၊ ၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ကုန်၏။ တသ္မာစ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။ ပနဘာထာပိ၊ ထိုသို့ပင်မှတ်အပ်ကုန်သော် လည်း။ကာမေဟိတိဣမိနာပဒေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသေ၊ နိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌။ ကတမေ။ပ။ရူပါတိ အာဒိနာနယေန၊ ဖြင့်။ ယေ ဝတ္ထုကာမာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ တတ္ထေဝ စ နိဒ္ဒေသေ၊၌သာလျှင်လည်းကောင်း။ဝိဘင်္ဂေစ၊ဈာနဝိဘင်း၌ လည်းကောင်း။ ဆန္ဒောကာမောတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ယေ ကိလေသကာမာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ကုန်၏။ တသ္မာ စ၊ကြောင့်လည်းကောင်း။ တေ သဗ္ဗေပိကာမာ၊ တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတာဣစ္စေဝ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏ဟူ၍ သာလျှင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့် လည်းကောင်း။ ဟိယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့ ရေတွက်အပ်ကုန် သည်၏ အဖြစ်သည်။သတိ၊ ရှိသည်ရှိသော်။ ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိတိဝတ္ထုကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝါတိပိ အတ္ထော၊ သည်လည်း။ (ပိ၊ ရွှေ။ သာရတ္ထထောက်။) ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ တသ္မာစ၊ ထိုကြောင့်ရင်း။ တေနဝစနေန၊ ထိုဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိ ဟူသောစကားဖြင့်။ ကာယဝိဝေကော၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ ဘာဝိတော၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ သည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဝိစ္စ- အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိတွေ တေသံ ဝစနေ၊ ၌။ ကိလေသကာမေဟိ သဗ္ဗာ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝါ ဝိဝိစ္စာတိအတ္ထော၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေနဝစနေန၊ ထိုဝိဝိစ္စအကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဟူသော စကား ဖြင့်။ စိတ္တဝိဝေကော၊ ကို(ဝါ)သည်။ ဘာဝိတော၊သည်။ ဝုတ္တော၊သည်။ဟောတိ၊ ၏။ ပဒဒွယေပိ။ပ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာစကားသည်၊ "ကာယဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ,

စိတ္တဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ, ဝိက္ခမ္ဘန ဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ”ဟူသော စကားသုံးရပ်၏ မူလအကြောင်းရင်းတည်း။ သေတာ၀–၌ တာ၀–ကား ဝတ္တဗ္ဗန္တရာပေက္ခ အနက်ရှိသတည်း။

ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိ၌ ကာမဝိနိစ္ဆယ

ဤနည်းသည်ကား ကိလေသကာမအဖို့၌ နည်းမှ ရှေးဦးစွာ ဝတ္ထုကာမအဖို့၌ နည်းဖြစ်သည်ဟုဆိုသဖြင့် ကိလေသကာမအဖို့၌ နည်းရှိရာသေး၏။ ထိုကိလေသကာမအဖို့၌ နည်းကား အဘယ်နည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ကိလေသကာမပက္ခေ ပန–စသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ လိုရင်းကား ကိလေသကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝါတိ အတ္ထော ပိ ယုဇ္ဇတိဟူသောပါဌ်သေသတည်း။

အဘယ့်ကြောင့် ကိလေသကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝ ဟူသော အနက်လည်း သင့်သနည်း။ ကိလေသကာမအဖို့၌ ဆန္ဒောဟူ၍ရင်း, ရာဂေါဟူ၍ရင်း ဤသို့အစရှိသော စကားတို့ဖြင့် တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသော ကာမစ္ဆန္ဒကိုသာ ကာမ–ဟူ၍ အလိုရှိအပ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ သို့အလိုရှိအပ်သည်ရှိသော် ထိုကာမစ္ဆန္ဒသည် အကုသိုလ်၌ အကျုံးဝင်ပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ကိလေသကာမပက္ခေပန စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ပန၊ ကား။ ပက္ခန္တရတ္ထ၊ ကိလေသကာမပက္ခေ။ပ။ အဓိပ္ပေတော၊ ကား။ စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂပြစကားတည်း။

သော စ၌ စ–ကား တထာပိအနက်ဟောတည်း။ ကိလေသကာမပက္ခေ၊ ၌။ ဆန္ဒောတိစ၊ ဟူ၍ရင်း။ ရာဂေါတိစ ဟူ၍ရင်း။ ဝေမာဒီဟိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားတို့ဖြင့်။ အနေကဘေဒေါ၊ သော၊ အကုသလပရိယာပန္နော၊ သော။ ကာမစ္ဆန္ဒောဝေ၊ ကိုသာလျှင်။ ကာမောတိ၊၍။ ကဏ္ဍာပိ အဓိပ္ပေတော၊ ရှင့်။ စ တထာပိ၊ ငင်း။ သော ကာမစ္ဆန္ဒော၊ သည်။ အကုသလပရိယာပန္နော၊ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ-ဟူသော နောက်စကားအရ အကုသိုလ်၌ အကျုံးဝင်သည်။ သမာနောပိ၊ ငင်း။တတ္တကတမော ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမောတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဈာနဝိဘင်း၌။ ဈာနပဋိပက္ခတော၊ ဈာန်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိလေသ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝါတိအတ္ထောပိ၊ သည်လည်း။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဤနည်း အလိုအားဖြင့် ကိလေသကာမသည် အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၌ အကျုံးမဝင်။ တစ်နည်း ပြတော်မူလိုရကား ကိလေသကာမတ္တာဝါ စသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ် သတည်း။

ဤနည်းအလိုအားဖြင့် ကိလေသကာမသည် ကာမေဟိ၌ လည်းကောင်း၊ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၌လည်းကောင်း၊အကျုံးဝင်သတည်း(ဝါ)တနည်းကား။ သော ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကို။ ကိလေသကာမတ္တာ၊ ကိလေသကာမ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုရိမပဒေ၊ ရှေးဖြစ်သော ကာမေဟိဟူသောပုဒ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ အကုသလပရိယာပန္နတ္တာ၊ အကုသိုလ်၌အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုတိယပဒေ၊ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိဟူသော နှစ်ခုမြောက်သောပုဒ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ ကိလေသကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝါတိ အတ္တောပိ၊ ။ သည်လည်း။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင်၏။

ကိလေသကာမ၌ အကျုံးဝင်သောကြောင့် ရှေ့ပုဒ်၌ ကာမစ္ဆန္ဒကို ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် သာမညအားဖြင့် ကာမစ္ဆန္ဒသည် တစ်ပါးတည်းသာဖြစ်သောကြောင့် ကာမေဟိ-ဟူ၍ ဗဟုဝုစ်အားဖြင့် ဟောတော်မမူဘဲ ကာမတော-ဟူ၍ ဧကဝုစ်အားဖြင့်သာ ဟောတော်မူရာသည် မဟုတ်လော၊ သို့ပါလျက်အဘယ့်ကြောင့် ကာမတောဟူ၍ ဧကဝုစ်အားဖြင့် ဟောတော်မမူဘဲ ကာမေဟိဟူ၍ ဗဟုဝုစ်အားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်လေသနည်းဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် အနေကဘေဒတော အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ စ-သဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘဇောတကတည်း။

အသ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ၏။ ကာမာသဝကာမရာဂသံယောဇနာဒိဝသေန စ၊ လည်းကောင်း။ ရူပတဏှာဒိဝသေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အနေကဘေဒတော၊ တပါးမကများသော အပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမတောတိ၊ ကာမတော ဟူ၍။ ဧကဝစနေန၊ ဖြင့်။ အဝတွာ၊ ၍။ ကာမေဟီတိ၊ ၍။ ဗဟုဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

ကာယဝိဝေကော, စိတ္တဝိဝေကော, ဝိက္ခမ္ဘန ဝိဝေကော၊ ဟူ၍ မိန့်တော်မူခဲ့သည် အားလျော်စွာ ကာယဝိဝေက, စိတ္တဝိဝေကတို့ကို ဤသည့်စကား ဤသည့်စကားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်ဟု ဆရာပြ၍သိရပေပြီ အဘယ်စကား အဘယ်စကားဖြင့် အဘယ်နိဒ္ဒေသရကား အဘယ်နိဒ္ဒေသရကား၏ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိဝေကကို ဟောတော်မူအပ်သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်။ အညေသမ္ပိ အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ စ-သဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘဇောတကတည်း။

ဧတ္တ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိတိဣမိနာ စသော စကားကို လိုရင်းကောက်။ ပဥ္စန္နံပိ၌ ပိ-ဒ္ဒါဖြင့် ကာမစ္ဆန္ဒကိုပေါင်း။ ထို့ကြောင့် အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေနစသော

စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ ဤစကား၌ ပိ-ကို ကိလေသကာမတ္တာဝါဟူသော နည်းနှင့်အညီ ဆိုသတည်း။

အဘယ်ကြောင့် ပိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဟူသော စကားဖြင့် ကာမစ္ဆန္ဒ၏ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကကို ဟောတော်မူအပ်သည် ဖြစ်လေသနည်း။ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိဟူသော စကားဖြင့် ငါးပါးကုန်သော နီဝရဏတို့၏လည်း ဝိက္ခမ္ဘန ဝိဝေကကို ဟောတော်မူအပ်သည် ဖြစ်လေသနည်း။ ဝိဝိစ္စဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါး၌ ကာယဝိဝေက, စိတ္တဝိဝေက နှစ်ပါးကိုသာ မှတ်အပ်သည်ရှိသော် ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သည် မဖြစ်ရာသည် မဟုတ်ပါလော့ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ပဒဒွယေပ။ပ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာဟူသော ပါဠ်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

သို့ပင် မှတ်အပ်သည် ဖြစ်ပါစေဦးတော့၊ ကာမစ္ဆန္ဒစသည်မှ တပါးကုန်သော ဒိဋ္ဌိ,မာန, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ စသောတရား ဖဿစသော တရားတို့၏ အကုသိုလ်၏ အဖြစ်ရှိလေသောကြောင့် ဝိဝိစ္စအကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိဟူသော စကားဖြင့် နီဝရဏငါးပါးတို့၏သာ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိဝေကကို ဟောတော်မူအပ်သည် မဖြစ်ရာသည် မဟုတ်ပါလော၊ ကာမစ္ဆန္ဒမှတပါးသော အကုသိုလ်ဟူသမျှ၏ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကကို ဟောတော်မူသင့်ပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် အညေသမ္ပိ။ပ။ နီဝရဏာနေဝ ဝုတ္တာနိ ဝေဝဟူသော ပါဠ်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

အညေသမ္ပိစဓမ္မာနံ အကုသလဘာဝေ ဝိဇ္ဇမာနေ ဟူသော စကားသည် စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြသော စကားဖြစ်သောကြောင့် ဤသို့ စောဒနာတက်သတည်း။

အညေသမ္ပိ၌ ပိ-သဒ္ဒါကား သမ္ပိဏ္ဍန အနက်ရှိ၏။ စ-သဒ္ဒါကိုမူကား ယသ္မာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ တသ္မာစ နီဝရဏာနေဝ ယသ္မာ ဝုတ္တာနိ၊ တသ္မာစဟူ၍ ယှဉ်လေ။ ဤစကားဖြင့် ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိတိ ဣမိနာ ပဉ္စန္နမ္ပိ နီဝရဏာနံ၊ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ ဟူသော စကား၏သာ အကြောင်းကိုပြတော်မူသတည်း။ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိတိ ဣမိနာ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိဟူသော စကား၏မူကား အကြောင်းကို မပြ။

ဤစကားနှင့် အကြောင်းအကျိုးမတော် အဘယ့်ကြောင့် ဈာနဝိဘင်း၌ နီဝရဏတို့ကိုသာ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သနည်း။ ဒိဋ္ဌိ, မာနစသော အကုသိုလ်တရား များစွာရှိပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် နီဝရဏာနိဟိ ဈာနင်္ဂပစ္စနီကာနိဟူသော ပါဠ်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

နီဝရဏာနိ၌ ဝေ-ကျေ။အဘယ့်ကြောင့် နီဝရဏတို့သည်သာ ဈာန်အင်္ဂါတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝေသံ ဒုံစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ နီဝရဏတို့နှင့် ဈာန်အင်္ဂါတို့သည် အပြန်အလှန် ပဋိပက္ခဖြစ်လေကုန်သတည်း။ ပိဋကတ္တယမှတစ်ပါး အကြောင်းကို ပြရာ၌လည်း၊ ဣတိဝုတ္တံဟောတိ ခံသဟည်း။

နီဝရဏတို့၏ ဈာန်အင်္ဂါတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကို ပစ္စက္ခအားဖြင့် ဆရာသိသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် တထာဟိ-စသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ပဒဒွယေပိ, ဝိဝိစ္စ-ဟူသောပုဒ် နှစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း။ပ။ တယော ဝေ၊ သုံးပါးကုန်သော ဝိဝေကတို့ကိုသာ။ ဣခ၊ ဤဈာနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဝေံ့ကူ့မိနာကာရဏေနစ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်ငင်း။ နောက်ဝေမေတ္တင်္ဂ ဝေကို ဤစကား၌လည်းယူဉ်။ အညေသံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒစသည်မှ တစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာနံပိ၊ ဒိဋ္ဌိ,မာန,အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပစသော တရား-ထို ကာမစ္ဆန္ဒနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ဖဿစသော တရားတို့၏လည်း။ အကုသလဘာဝေ၊ အကုသိုလ်၏ အဖြစ်သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ ရှိပါလျက်လည်း။ တတ္ထကတမေ အကုသလာဓမ္မာကာမစ္ဆန္ဒောတိ အာဒိနာ၊ သော။နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဈာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌။ ဥပရိဈာနင်္ဂါနံ၊ ဤပါရာဇိကကဏ် ပါဠိတော်မှာပင် အထက်၌ သင်္ဂဟတ္တံ သင်္ဂဟရုံစသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော ဝိတက်ဝိစာရစသော ဈာန်အင်္ဂါတို့၏။ နီဝရဏာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စနိကပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတော၊ ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်သော နီဝရဏတို့၏ အဖြစ်ကို ဘုရားရှင် ပြတော်မူသောအားဖြင့်။ ဥပရိဈာနင်္ဂါနံသည် ပစ္စနိက ပဋိပက္ခ၏သမ္မန်တည်း။ ဘာဝ၏သမ္ဗန်ကား နီဝရဏာနံ တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ပဋိပက္ခဘာဝတော နီဝရဏာနံဟု မိန့်အပ်၏။ နီဝရဏာနေဝ၊ နီဝရဏတို့ကိုသာ။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ယသ္မာ၏ အဖင်္ကား ဝေံကူ့မိနာကာရဏေန တည်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နီဝရဏာနိ၊ တို့သည်။ဈာနင်္ဂပစ္စနိကာနိ၊ ဈာန်အင်္ဂါတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ နီဝရဏာနေဝ၊ တို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံဝေ၊ ထိုနီဝရဏတို့၏သာ။ (ပဋိပက္ခာနိမှာစပ်၊(ဝါ)တို့ကိုသာ။ ဝိဒ္ဓံသကာနိမှာစပ်) ယသ္မာ၊ ကြောင့် ပဋိပက္ခာနိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိဒ္ဓံသကာနိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏၊ ဣတိအယံ အဓိပ္ပါ-

---

၁။ ပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတောတိ နီဝရဏာနံ(ဆဋ္ဌ-၇၂-နှာ)

ယော၊ ကို။ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်(ဝါ)ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဆန့်ကျင့်ဘက်၏အဖြစ်, ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဝရဏာနိ၊ တို့သည်။ ဈာနင်္ဂပစ္စနီကာနိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ ဟိ တတော ဧဝ၊ ထိုနီဝရဏတို့၏သာ ဈာန်အင်္ဂါတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်။သ မာဓိကာမစ္ဆန္ဒဿပဋိပက္ခော ပီတိဗျာပါဒဿ ဝိတက္ကော ထိနမိဒ္ဓဿ သုခံ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စဿ ဝိစာရော ဝိစိကိစ္ဆာ-ယာတိ၊ ဟူ၍။ ပေဋကေ၊ နေတ္တိကျမ်းနည်းသို့ အစဉ်လျှောက်သော ပေဋကောပဒေသကျမ်း၌။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ၊ နှာ–၇၂ ကိုထောက်) မဟာ-ကစ္စာယန ထေရေန၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။ ဧဝံ ဣမိနာ ကာရဏေန စ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီတိ ဣမိနာဝစနေန၊ ဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ၏။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော၊ ကို။ ဘာဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိဝိစ္စအကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီတိ ဣမိနာဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စန္နမ္ပိ၊ ငါးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နီဝရဏာနံ၊ တို့၏။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိဟူသော ရှေ့စကားဖြင့် ယူအပ်ပြီးသော ကာမစ္ဆန္ဒကို ဝိဝိစ္စအကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိဟူသော နောက်စကားဖြင့် ထပ်၍ ယူသဖြင့် ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကကို ဘုရားဟောတော်မူသည်ကို ဆရာပြ၍ သိရပေပြီ၊ ထပ်၍ မယူသဖြင့် ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေက ကို ဘုရားဟောတော်မူသည်ကို ဆရာမပြပြီလောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် အဂ္ဂဟိတ ဂဟဏေန ပန စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ပန-သဒ္ဒါကား ပက္ခန္တရတ္ထဇောတက အဂ္ဂဟိတဂဟဏေန ဟူသော စကားကို သေသနီဝရဏာနံနှင့် စပ်လေ။ ။ဒုတိယေန၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ စ၊ ၏ လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနဥ္စ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် ယှဉ်ကုန်သော ဒေါသမူ, မောဟမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ လည်းကောင်း။ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိဝေကော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ အတ္ထုပကာသနာ၊ ဤအနက်ကို ပြခြင်းသည်။ သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိ အာဒိဝစနာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထုပကာသနတော၊ မှ။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။

ဝိဝိတ္တိ၊ နီဝရဏတို့မှ ကင်းခြင်း။ ဤစကားဖြင့် ဝိဝေကသဒ္ဒါ၏ ဘာဝ သာဓနကို ပြသတည်း။ ဝိဝိတ္တော၊ နီဝရဏတို့မှ ဆိတ်တတ်၏။ ဤစကားဖြင့် ဝိဝေကသဒ္ဒါ၏ ကတ္တုသာဓနကို ပြသတည်း။ ဝိဝိတ္တိ ဝိဝေကော ဟူသော ဘာဝသာဓနပြ ရှေ့စကားနှင့်အညီ တသ္မာ ဝိဝေကာ ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ဝိဝိတ္တောဟူသော ကတ္တုသာဓန, ကမ္မသာဓနပြ စကားနှင့်အညီ တသ္မိံ ဝါ ဝိဝေကေဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း၊

တတ္ထ ပီတိ သဟဂတ စိတ္တေ သုခံ နိယမတော ဟောတိ။ ယတ္ထသုခသဟဂတ· စိတ္တေ သုခံ ဟောတိ။ တတ္ထ သုခ သဟဂတ စိတ္တေ နိယမတော ပီတိ နံ ဟောတိ။

ဝိဝေကဇံ ပီတိ သုခန္တိတ္ထေတ္ထ သော သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၃၆၃။)၌ ပီတိသုခ· သဒ္ဒတော၊ မှ။ ပရံ။ နောက်၌။(အကာရောမှာစပ်။) အကာရော၊ သဒ္ဒါဒိတော ဏ-ဟူသော သုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော အ-အက္ခရာဟု ဆိုအပ်သောပစ္စည်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ အရိသသောတိ ယထာ၊ အရိသသော ဟူသကဲ့သို့တည်း။

အရိသသော၊ ရန်သူဖြစ်သော ယုံရှိသောသူ။ သို့အနက်ပေးမှ ပီတိသုခ ဟူသော ပုဒ်ရင်းနှင့် ညီအံ့သတည်း။ ပီတိသုခသည်နှစ်ပုဒ်ဖြစ်သကဲ့သို့ အရိ· သသသည် အရိတစ်ပုဒ်, သသတစ်ပုဒ် ဤသို့ နှစ်ပုဒ်ဖြစ်သတည်း။ ဒုန္နာမကာ္ဘ အရိသံ၊ အဘိဓာန်။ နရဝဂ် (၃၂၇-ဂါထာ) မြင်းသရိုက်နာဟော၊ ဤအဘိဓာန် ကိုကြည့်၍ အရိသပုဒ်တည်ပြီးလျှင် သုမေဓသောမှာကဲ့သို့ တဒဿတ္ထိတိဝိစ ဟူသောသုတ် စံ သဒ္ဒါဖြင့် သ-ပစ္စည်းသက်၍ အရိသသောပုဒ်ပြီးကြံသဖြင့်၊ “အရိသသော၊ မြင်းသရိုက်နာရှိသောသူဟု အနက်ပေးက ပီတိသုခဟူသော ပုဒ်ရင်းနှင့်မညီခြင်းဟူသော အပြစ်ရှိသတည်း။

အသာဓျာနဿ၊ အား။(ဝါ)ကား။ အသို့ စျာနေ၊ ၌။ ဝိဝေကဇံပီတိသုခံ၊ ဝိဝေကကြောင့် ဖြစ်သော ပီတိသုခသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာစ၊ ထိုကြောင့် လည်းကောင်း။ စျာနံ၊ သည်။ ဝိဝေကဇံ၊ သည်။ ဟောတိ ယထေဝ၊ ဖြစ် သကဲ့သို့လျှင်။ ဝေံတဿ၊ ထို့အတူ။ ပီတိသုခံပိ၊ သည်လည်း။ ဧတ္ထေတသ္မိံ ပဌမဇ္ဈာနေ၊ ၌။ ဝိဝေကဇမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာစ၊ လည်းကောင်း။ အဿပဌမဇ္ဈာနဿ၊ အား။ တံဝိဝေကဇံပီတိသုခံ၊ ထိုဝိဝေကကြောင့်ဖြစ်သော ပီတိ, သုခသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာစ၊ ထိုကြောင့် လည်းကောင်း။ ကေပဒေ ဧနဝ၊ တစ်ခုတည်းသောပုဒ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိဝေကဇံပီတိသုခန္တိ၊ ဟူ၍။ ကေ· တောပိ၊ တစ်ပေါင်းတည်းလည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တုံ၊ ငှါ။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ တသ္မာစ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဧဝံပိ၊ ဤသို့တစ်ပေါင်းတည်း လည်း။ ဝိဝေကဇံပီတိသုခံ၊ ဝိဝေကဇံပီတိသုခမည်၏။

ဧဝံပိ၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ကေတော သဒ္ဒါနောင်ယှဉ်ရသည်နှင့် အညီ၊ ပဌမ စျာန်သည် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်အသီးသီးသာလျှင် ဝိဝေကဇမည်သင့်သည်၊ ပီတိသုခမည်သင့်သည်မဟုတ်၊ ဤသို့ တစ်ပေါင်းတည်းလည်း ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ

မည်သင့်သည်ဟူ၍ ပေါင်းသတည်း။ ထို့ကြောင့်နောက်၌၊ ဝိဝေကဇံ ပီတိ သုခန္တိပိ ဝတ္တုံယုဇ္ဇတိ ဟူ၍ ပိ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ထိုစကားသင့်စွ၊ ဝိဝေကဇံပီတိသုခန္တိပိဟူသော နောက်စကား၌ ပိ-သဒ္ဒါကို ထည့်ပါ၍၊ ကေတော သဒ္ဒါနောင် ယှဉ်၍ အနက်ပေးရသည်နှင့်အညီ အသီးသီး သာလျှင် ဝိဝေကဇံဟူ၍လည်းကောင်း, ပီတိသုခံဟူ၍ လည်းကောင်းကိုဆိုခြင်း ငှါ သင့်သည်မဟုတ်၊ စင်စစ်မူကား ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံဟူ၍ တပေါင်းတည်းလည်း ဆိုခြင်းငှါသင့်သည်ဟု ပိ-သဒ္ဒါဖြင့်ပေါင်း။ အဝုတ္တိတိ၌ ဟိတ်အနက်ရှိသော ဣတိ သဒ္ဒါနှင့် ယုဇ္ဇတိ နောင်ထည့်ပါ၍ တသ္မာ သည်အဖက်တည်း။ ဣတိတသ္မာနှင့် တသ္မာနောင် စ သဒ္ဒါကျေ။ တဥ္စ၌၊စသဒ္ဒါကိုမူကား "ယောတိ တသ္မာ စ အဝုတ္တံ၊ ဣတိ တသ္မာ စ" ဟူ၍သာလျှင် ယှဉ်ရမည်။ အဝုတ္တိတိ၌ ဟိတ်အနက်ရှိသော ဣတိသဒ္ဒါနှင့် ယုဇ္ဇတိ နောင်ထည့်ပါ၍ တသ္မာနှင့် ယှဉ်ရမည်ကား အရိုးမကျ အရေးမလှချေ။ ဤသည်ကား ခက်ဆစ်တည်း။

ဤ ပဌမံ ဈာနံ ဟူသောအရာ၌ တန့်ရပ်၍ စောဒက ဆရာကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကြပ် အဘယ်အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာစကားကို ဆိုဖူးလေသနည်းဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် တွေ့ာဟ-စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဧတ္ထာဟနေ၊ ဤပဌမဈာနံဟူသော စကားအရာ၌။ ဧတ္ထ၊ တန့်ရပ်၍။ စောဒကော၊ စောဒကဆရာသည်။ ယံဈာနံ၊ သည်။ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ။ပ။ ပီတိသုခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေါ၊ သို့။ အပဒေသံ၊ ညွှန်းပြခြင်းကို။ အရဟတိ၊ထိုက်၏။ တံဈာနံ နာမ၊ သည်။ ကတမံ ပန၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ ဣဒံ ပုစ္ဆာဝစနံ၊ ဤအမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာစကားကို။ အာဟ၊ ဆိုဘူး၏။ အပဒေသာရဟံ၊ ညွှန်းပြခြင်းငှါထိုက်သောဈာန်သည်။ ကိဥ္စာပိ နတ္ထိ၊ ရှင့်။ ပန တထာပိ၊လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဈာနသမ္ပတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံပဥ္စင်္ဂ၊ ထိုငါးပါးသော အင်္ဂါသည်။ ဈာနံနာမ၊ ဈာန်မည်၏။ ဧတေသု-၌ ဝေ-ကျေ၊ နောက် တောနေဝကိုထော်က်။

အဘယ့်ကြောင့် ဤငါးပါးသော အင်္ဂါတို့၌သာလျှင် ဈာန်ဟူသော သမုတ် ခြင်းကို သိအပ်သနည်း။ ဤမှတစ်ပါးသော ဖဿဝေဒနာစသောတရားများစွာ ရှိပါသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် တောနေဝဟိ စသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ တောနေဝ ပဥ္စင်္ဂါနိ အဿ ပဌမဿ ဈာနဿ သဝိတက္က သဝိစာရန္တိ အာဒိနာ နယေန အင်္ဂဘာဝေန ဣမဿိ ဈာနပါဠေ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာနိ၊ တသ္မာ ဧတေသုဝေ ပဥ္စသု အင်္ဂေသု ဈာနသမ္မုတိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။

ဤဈာန်ပါဌ်၌ ဟောအပ်ကုန်၏ဟု ဆရာဆိုသော်လည်း ဤဈာန်ပါဌ်၌ ကေဂ္ဂတာကို မဟောအပ်သောကြောင့် အင်္ဂါမဖြစ်သင့်သောကြောင့် ဤဈာန်ပါဌ်၌ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသောအားဖြင့် မယူအပ်သော ကေဂ္ဂတာကို အင်္ဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆရာအဘယ့်ကြောင့် ယူအပ်သနည်းဟု စောဒနာထုတ်လို ရကား အဝုတ္တတ္တာ ကေဂ္ဂတာ အင်္ဂံ န ဟောတီတိ စေ ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဈာနပါဌေ ဘဂဝတာ ကေဂ္ဂတာယ သရူပေန အဝုတ္တတ္တာ ကေဂ္ဂတာ အင်္ဂံ ယသ္မာ န ဟောတိ တသ္မာ ဈာနပါဌေ သရူပေန ဘဂဝတာ အဂ္ဂဟိတာ။ ကေဂ္ဂတာ အင်္ဂဘာဝေန ကသ္မာ တယာ ဂဟိတာတိယောဇနာ။ [တဥ္စနဉ်၌ စဖြင့် ဝိတက်ဝိစာရ ပီတိသုခတို့ကိုဆည်း။]

တဥ္စအင်္ဂံ၊ ထိုကေဂ္ဂတာဟု ဆိုအပ်သော အင်္ဂါသည်လည်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဟောတိဝေ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။ သာပိ ဟိ–စသည်ကား ဝိတ္ထာရ။

ဈာနန္တိ ။ပ။ ကေဂ္ဂတာ ဟူ၍ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ ဖြစ်ပါစေဦးတော့၊ သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ဤ ဈာန်ပါဌ်၌ အဓိပ္ပါယ် တစ်ခြား၊ ဝိဘင်း၌ ပြအပ်သော အဓိပ္ပါယ်တစ်ပါး၊ ဤသို့ပြား လေက စိတ္တေကဂ္ဂတာကိုလည်း အင်္ဂါသာဟူ၍ မသိအပ်ရကား စိတ္တေကဂ္ဂတာကို ဤဈာန်ပါဌ်၌ အင်္ဂါ၏အဖြစ်ဖြင့် မယူအပ်ရာသည် မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာ ရန်ရှိသောကြောင့်။ ယေနဟိ၊ စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဟိဝိတ္ထာရေမိ သာပိ ကေဂ္ဂတာ ဝိဘင်္ဂေ ဈာနဝိဘင်္ဂေ ဝိတက္ကောဝိစာရော ပီတိသုခံ စိတ္တဿ ကေဂ္ဂတာတိ ဧဝံ ဘဂဝတာ ယသ္မာ ဝုတ္တာယေဝ၊ တသ္မာ စ, ဝိတက္ကာဒီဟိ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ ဒ္ဓဟာဝတ္တန္တံ ဈာနမ္မံ ဒီပေတုံ "ကာမဘာဝသင်္ခါ- တေန ယေန အဓိပ္ပါယေန ဘဂဝတာ ဣဓဈာန ပါဌေ ကေဂ္ဂတံ ဌပေတွာ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခ"န္တိ ဥဒ္ဒေသော ကတော သော ဧဝ အဓိပ္ပါယော အနေန ဘဂဝတာ ဝိဘင်္ဂေ ဈာန ဝိဘင်္ဂေ ဟိ ယသ္မာ ပကာသိတော တသ္မာစ, သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဧဝံတထာ သစိတ္တေကဂ္ဂတန္တိ ဝစနေန ဣဓဈာနပါဌေ အဝုတ္တေပိ ဣမိနာ ဝိဘင်္ဂဝစနေန စိတ္တေကဂ္ဂတာပိ အင်္ဂမေဝါတိ ယသ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တသ္မာ ဣဓ ဈာနပါဌေ စိတ္တေကဂ္ဂတာပိ အင်္ဂဘာဝေန ဂဟိတာတိယောဇနာ။ ဥပသမ္ဗုဇ္ဇ ဟူသောပုဒ်၌ ဥပ·သဒ္ဒါ, သံ· သဒ္ဒါနှစ်ပါးပင် အနက်ရှိသလောဟူ၍လည်းကောင်း။ ဤဥပသမ္ဗုဇ္ဇဟူသော ပုဒ်သည် ဥပသမ္ဗဒံ·ဟူသော ပုဒ်နှောင် သကာတ်အနက်၌ ကျ·ပစ္စည်းသက်၍

ဒေါဓသော စ ဟူသော သုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဒျ-ကို ဇ္ဇ-အစုံပြု၍ သိဝိဘတ်ကိုချေ၍ ပြီးသောပုဒ် ဖြစ်လေသလောဟူ၍လည်းကောင်း မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဥပ· သမ္ပဇ္ဇာတိ ဥပဂန္တွာ ဟူသောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤပါဠိဖြင့် သံသဒ္ဒါအနက်မရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ တွာ ပစ္စည်းအဆုံး ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူသတည်း။ ဥပ၊ သဒ္ဒါကား သမီပ, ပူဇာ· စသောတစ်ဆယ့်သုံးပါးသော အနက်တို့တွင် ဥပဂမန အနက်ကိုထွန်းပြသတည်း။ ပါပုဏိတွာကား· ကပ်ခြင်းဟူသည်ရောက်ခြင်းပင်တည်း ဟူ၍အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသတည်း။ သာရတ္ထ (၁၊၃၆၄။)၌ မူကား ဥပသဒ္ဒါ သံသဒ္ဒါ နှစ်ပါးပင် အနက် မရှိဟူ၏။ ဥပသမ္ပာဒယိတွာ ဟူသော နောက်နည်းဖြင့် ဥပ·သဒ္ဒါ၏ ဥပေတ အနက်, သံ·သဒ္ဒါ၏ သမိဒ္ဓိအနက်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဥပ· သမ္ပာဒယိတွာ၊ အသင့်အားဖြင့် ပြည့်စုံစေ၍" ဟု အနက်ပေး။ သုခ ဒုက္ခာနံဝါ ဥပေတာ ယုတ္တာ အဝိရုဒ္ဓါ ဣက္ခာ အနုဘဝနတ္ထိ ဥပေက္ခာဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနိဋီကာ(၇၈·နှာ)လာ စကားကိုထောက်။ သာရတ္ထဒီပနိဋီကာ(၁၊၃၆၄။) ၌ ဥပသမ္ပဇ္ဇာတိ ဧတ္ထ ပတွာ သာဓေတွာတိဝါ အတ္ထောဟူ၍ မိန့်တော်မူအပ်၏။ သာရတ္ထ ဒီပနိဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ဥပ·သဒ္ဒါသည် ရောက်ခြင်းအနက် ဟော, သံ·သဒ္ဒါသည် ပြီးစေခြင်းအနက်ကို ထွန်းသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်သာရတ္ထဒီပနိဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် "ဥပသမ္ပာဒယိတွာ၊ ရောက်သောအားဖြင့် ပြည့်စုံစေ၍" ဟု အနက်ပေး။ နိပ္ဖာဒေတွာကား အဓိပ္ပါယ် ကို ဖွင့်သတည်း။

ဝိဟာသိဟူသောစကား၌ ဣရိယာပထဝိဟာရ, ဒိဗ္ဗဝိဟာရ, ဗြဟ္မဝိဟာရ, အရိယဝိဟာရတို့တွင် အဘယ်ဝိဟာရဖြင့် နေသနည်း။ ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝိဟာသိန္တိစသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ဣရိယာပထဝိဟာရဖြင့် နေသည်ဟူလိုသတည်း။ ဝိဟာရလေးပါး ရှိသည်ကို ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိအဖွင့် အဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

ပဌမဇ္ဈာနကထာနိဋ္ဌိတာ

ဣမေသံ ဒိန္နံ ဝူပသမာ ဟူသောစကား၌ ဝိ-ရှေ့, ဥပ-ရှေ့ရှိသော သမု- ဓာတ်၊ ကာရိုက်ဏော·ပစ္စည်း၊ ဘောအနက်၌ အ·ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောပုဒ် ဖြစ် သတည်း။ ထိုပုဒ်၌ သမု-ဓာတ်သည် "သမု=ဥပသမေ" ဟူသည်နှင့်အညီ ငြိမ်း ခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့်"ဣမေသံ ဒိန္နံ၊ ဤနှစ်ပါးကုန်သော ဝိတက် ဝိစာရတို့ကို။ ဝူပသမာ၊ ငြိမ်းစေခြင်းကြောင့်"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနိဋီကာ (၁၊၃၆၄။)၌ ဝူပသမောတိစေတ္တပဟာနံ အဓိပ္ပေ·

တံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ငြိမ်းစေခြင်းနှင့် ပယ်ခြင်းသည်အတူတူပင်တည်း။ဝူပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်”ဟု အနက်ပေးသော် သာရတ္ထဒီပနီအဖွင့်နှင့် လည်းကောင်း, သမတိက္ကမာဟူသောအဌကထာစကားနှင့်လည်းကောင်း မညီဖြစ်သတည်း။မညီ ရှိသာမဟုတ်သေး၊ မီးသည်စဖိုသည်စသောသူတို့၏ လုံ့လပယောဂမဖက် သက် သက်ထင်းကုန်သဖြင့် သဘောအားဖြင့်သာ အလိုလို ငြိမ်းသကဲ့သို့၊ ဝိတက်, ဝိစာရတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ငြိမ်းစေခြင်းပယောဂတော်နှင့်မဖက် သက်သက် သော သဘောအားဖြင့်သာ ငြိမ်းကုန်၏ ဟူသော အဖြစ်လည်း ရှိရာသတည်း။

ငြိမ်းစေခြင်းဟူသည် မီးကို ရေဖြင့် ငြိမ်းစေခြင်းကဲ့သို့ ငြိမ်းစေခြင်းလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သမတိက္ကမာဟူသော ပါဠိကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ဝိတက်, ဝိစာရတို့ကို လွန်ခြင်းသည်သာ ငြိမ်းစေခြင်းမည်၏ ဟူလိုသတည်း။

လွန်စေခြင်းဟူသည် တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်ကို လွန်စေခြင်း ကဲ့သို့သော လွန်စေခြင်းလောဟုမေးရန်ရှိသောကြောင့် ဒုတိယဈာနက္ခဏေအပါတု ဘာဝါ တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဟူသောပါဠိကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ အပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှားမဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ ထင်ရှားမဖြစ်စေခြင်းသည်ပင် လွန်သည်ဟူလို သတည်း။

အဇ္ဈတ္တံ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဂေါစရဇ္ဈတ္တ နိယကဇ္ဈတ္တ, အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တ,ဝိသယဇ္ဈတ္တ အားဖြင့် လေးပါးကုန်သော အဇ္ဈတ္တတို့တွင် အဘယ်အဇ္ဈတ္တကို အလိုရှိအပ် သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အဇ္ဈတ္တန္တိ ဣဓနိယကဇ္ဈတ္တမဓိပ္ပေတံဟူသော ပါဠိကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

အဇ္ဈတ္တသည် လေးပါးအပြားရှိလေသော်လည်း ဒုတိယဈာန်သည် ဘုရား ရှင် သန္တာန်တော်၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် နိယကဇ္ဈတ္တကိုသာလျှင် အလိုရှိအပ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဌသာလိနီတိက်အဖွင့် မူလဋီကာ (မူလဋီ၁၊၄၇။)၌ အဇ္ဈတ္တံသမ္ပသာဒနန္တိ ဧတ္ထ ဈာနံ သကသန္တတိ ပရိယာပန္နတ္တာ အဇ္ဈတ္တန္တိ ဝုတ္တန္တိ နိယကဇ္ဈတ္တဧတ္ထ အဇ္ဈတ္တသဒ္ဒေါ ဟောတိဟူ၍မိန့်အပ်၏။ အဇ္ဈတ္တန္တိပဒေန၊ ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နိယကဇ္ဈတ္တံဝေ၊ နိယကဇ္ဈတ္တ ကိုသာလျှင်။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ(၁၊၁၈၂။)၌ နိယကဇ္ဈတ္တမဓိပ္ပေတန္တိ န အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တာဒိ”ဟု မိန့်အပ်၏။ နိယကဇ္ဈ ဟူသော ပုဒ်ကိုလည်း၊ အတ္တာနံ နိဿာယ ယတတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝါယာမံ ကရောန္တိ ဝိယ ပဝတ္တတီတိ နိယကံ။ ကောတဿ ယထာ၊ နိယကော ဟူ၍ သန္ဓိကျမ်း၌ လာသည်နှင့်အညီ ဒန္တဇပထမက္ခရာ တ-ကို ကဏ္ဍဇပဌမက္ခရာက-ပြု။ “ဇတ္တနော သန္တာနေ ပဝတ္တန ဝသေန အတ္တာနံ အတ္တနော သန္တာနံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တတီတိ

အဇ္ဈတ္တံ၊ နိယကဇ္ဈတ္တံ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တံ နိယကဇ္ဈတ္တံ”ဟု ဝေနတ္တပြုလေ။ အဋ္ဌကထာမှာ မိန့်အပ်သော အတ္တနိဇာတံ ဟူသောစကားသည် ငါလှစ်အပ်ပြီးသော ဝိဂ္ဂိုဟ်ကိုပြသော ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြစကားသာတည်း၊ ဝိဂ္ဂိုဟ်စစ်မဟုတ်။

အဘယ့်ကြောင့် နိယကဇ္ဈတ္တကိုသာ အလိုရှိအပ်သနည်း။ အဇ္ဈတ္တသဒ္ဒါသည် သာမညသဒ္ဒါဖြစ်၍ အဇ္ဈတ္တလေးပါးနှင့် ဆက်ဆံပါသည်မဟုတ်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝိဘင်္ဂေပန စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဝိဘင်္ဂေပန စသောစကားသည် ရှေ့စကား၏ အကြောင်းစကားဖြစ်သည်ကို တတ္ထကာရဏမာဟ ဝိဘင်္ဂေပနာတိ အာဒိမာဟဟူသော သာရတ္ထဒီပနီလာစကား(၁၊၃၆၅။)ကို ထောက်ထား၍ သိအပ်၏။ ပနသဒ္ဒါ အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပနသဒ္ဒေါ အပိသဒ္ဒတ္ထော၊ ဝိဘင်္ဂေပိတိအတ္ထောဟု သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၃၆၆။)၌ မိန့်အပ်၏။ လုံ အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဤဥဘတော ဝိဘင်းကို ပေါင်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဘင်္ဂေပန ဝိဘင်္ဂေအပိ၊ အဘိဓမ္မာ ဈာန ဝိဘင်းပါဠိတော်၌လည်း။ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တန္တိ ဧတ္ထကမေဝဝစနံ၊ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ၊ ဟူသော ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားကိုသာလျှင်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါစရဇ္ဈတ္တန္တိ အာဒိဝစနံ၊ ကို။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ ဥဘယမ္ပိဝစနဒွယံ၊ အဇ္ဈတ္တံ, ပစ္စတ္တံ ဟူသော သဒ္ဒါနှစ်ပါးအပေါင်းသည်လည်း။ တဿ ဝစနဒွယဿ၊ ထိုသဒ္ဒါနှစ်ပါးအပေါင်း၏။ ပရတော၊ နောက်၌။ နိယကဇ္ဈတ္တဿ၊ နိယကဇ္ဈတ္တကို။ အဓိပ္ပေတဘာဝညာပနတ္ထံ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှာ။ နိယကံ ပါဠိပုဂ္ဂလိကန္တိ၊ ဟူ၍။ သံဝဏ္ဏနာဝသေန၊ ဖွင့်တော်မူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိယကဇ္ဈတ္တာဓိဝစနံ၊ နိယကဇ္ဈတ္တ၏ အမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။ အဇ္ဈတ္တန္တိပဒေန၊ ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နိယကဇ္ဈတ္တံဝေးကိုသာလျှင်။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဥဘယမ္ပိဝစနဒွယံ။ပ။ နိယကဇ္ဈတ္တာဓိဝစနံ ဟူသောပါဌ်ကို ထည့်စွက်၍ အနက်ပေးရမည်ကို “အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တန္တိ ဥဘယံနိယကဇ္ဈတ္တာဓိဝစနံ” ဟူသော အဋ္ဌသာလိနီ နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့် (အဘိ၊ဋ္ဌ ၁၊၃၉၄)ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။အဇ္ဈတ္တံဟူသောပုဒ်၌ အဓိပ္ပေတတ္ထကို ပြ၍ သိရပေပြီ၊ ပဒတ္ထကားအဘယ်နည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယသ္မာပန စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ပန အဓိပ္ပေတတ္ထမှတစ်ပါး ပဒတ္ထကို ပြဦးအံ့။ စသည်ဖြင့် အနက်ပေး။ ဤကား ဝိဘင်္ဂေပန၌ ပနသဒ္ဒါ အပိသဒ္ဒါ၏ အနက်ရှိသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ ဆိုသောစကားကို မှီ၍ ဆိုအပ်သောနည်း ဖြစ်သတည်း။

တစ်နည်းကား။ အဇ္ဈတ္တံ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် နိယကဇ္ဈတ္တကို အလိုရှိအပ်သည် အားလျော်စွာ ဝိဘင်း၌ "အဇ္ဈတ္တံ နိယကဇ္ဈတ္တံ" ဟု ဟောတော်မူအပ်သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝိဘင်္ဂပန စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ ဤနည်းအလို ပနသဒ္ဒါသည် ပက္ခန္တရ အနက်ဟောတည်း။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ အဇ္ဈတ္တပစ္စတ္တန္တိ၊ တွေ့ကမေဝဝစနံ၊ ကိုသာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိယကဇ္ဈတ္တန္တိဝစနံ၊ ကို။ နဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဟု အနက်ပေး။

ဝိဘင်း၌ ဤမျှသော စကားကိုသာ ဟောတော်မူသောကြောင့် အဇ္ဈတ္တံ ဟူသောပုဒ်၌ ပစ္စတ္တံဟူသော အနက်ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယသ္မာပန စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ပန တထာပိ၊ ထိုသို့မျှသော စကားကိုသာ ဝိဘင်း၌ ဟောတော်မူအပ်ငြား သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တေန၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ အဇ္ဈတ္တံပစ္စတ္တန္တိဝစနေန၊ ဖြင့်။ နိယကဇ္ဈတ္တံ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနိ၊ ၌။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ စသည်ဖြင့်အနက်ပေး။

သမ္ပသာဒနံ-ဟူသောစကားရပ်၌ ကြည်လင်စေခြင်းကြိယာကို သမ္ပသာဒနဟု ဆိုလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သမ္ပသာဒနန္တိ၊စသည်ကို မိန့်တော်မူ အပ်သတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် "သဒ္ဓံ သံပသီဒတီတိသမ္ပသာဒနံ" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။ သဒ္ဓါတရားကိုသာ သမ္ပသာဒနဟု ဆိုအပ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သမ္ပသာဒနယောဂတော စသော စကားကို မိန့်တော်မူ အပ်သတည်း။ ဈာနံပိ၊ ဈာန်ကိုလည်း။ ဂုဏူပစာရေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပသာဒနံ၊ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏၊ ဤစကားရပ်ဖြင့် ဂုဏူပစာအားဖြင့် ဈာန်၏ သမ္ပသာဒနမည်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ဤစကားနှစ်ရပ်ဖြင့် သမ္ပသာဒန၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကို သာ ပြတော်မူသတည်း။ဤအရာ၌မူကား သမ္ပသာဒနဟူသော ဝိသေသနသည် ဒုတိယဇ္ဈာနံဟူသော ဝိသေသျ၏ ဝိသေသနဖြစ်သောကြောင့် ဈာန်ကိုသာ လိုအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "ယသ္မာ ဝါ၊ တံ ဈာနံ" စသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်လတ့်။ ဤနည်းအလို ပါဠိတော်၌ "သမ္ပသာဒနံ၊ ကြည်တတ် သော"ဟု အနက်ပေး။ ဧကော ဥဒေတီတိ ဟူသောစကားရပ်ဝယ် ဥဒေတိ– ဟူသောပုဒ်၌ ဒ-အက္ခရာကား အာဂုံတည်း။ ဥ-ရှေ့ရှိသော ဣ-ဓာတ်၊ဖြစ်ခြင်း အနက်ဟော ဥဒိ-ပုဒ်မှာ ကြိယာပစ္စည်းသက်ချေ။ ဥဒေတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဥဒါယ-တီတိဥဒိ ဟူသောစကားဝယ် ဥဒါယတိ ဟူသောပုဒ်၌ ဥ–ရှေ့ရှိသော ဣ–ဓာတ်၊ ဖြစ်ခြင်းအနက်ကိုပင် ဟော၊ ဣ–ဓာတ် နောင်ကာရိုက်ဏယ–ပစ္စည်းသက်၊

ဏာ–အနုဗန်ချေ၊ အယ–ကျန်၊ ဣ–ကို၊ ေ–ဝုဒ္ဓိပြု၊ တေ အာဝါယာ ကာရိတေ သုတ်ဖြင့် ေ–ကိုအာယ–ပြု၊ ကုစိဓာတု ဟူသော သုတ်ဖြင့် ကာရိုက်အယ–ပစ္စည်းကိုချေ။ ဒ–ဒေါဂုံလာ၊ တိ–ဝိဘတ် အ–ပစ္စည်းသက်၊ ဒ–အာသို့ကပ်၊ ယ–အသို့ကပ် ရုပ်ပြီးစေ။ ထိုကြောင့် သဒ္ဒနီတိ ဓာတုမာလာ(နီတိဓာတု ၁၊၂။)၌ ဣ ဂတိယံ၊ ဣလတိ ဧတိ ဥဒေတိ၊ ကာရိတေ ဥဒါယတိတိရူပံ ဘဝတိ။ဥဋ္ဌာပေတီတိ ဟိ အတ္ထော၊ ဒကာရော အာဂမော၊ ဟုမိန့်အပ်၏။ ဥဒါယတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဥဋ္ဌာပေတိ၌ ဥ–ရှေးရှိသော ဌာ–ဓာတ်ဖြစ်၍ ဂတိ နိဝတ္တိ အနက်မှတပါး ဖြစ်ခြင်းအနက်ဟော။

ဧကောဒိ° ဘာဝေတိ ဝဓေ့တီတိ ဟူ၍သာ ဝစနတ္ထကြောင့် ဒုတိယစျာန် သည် ဧကောဒိဘာဝ မည်သည်ရှိသော် ဤဒုတိယစျာန်ကို ဧကောဒိဘာဝံ ဟူ၍သာ ဟောတော်မူသင့်ပါသည် မဟုတ်လော။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ် အကြောင်းကြောင့် စေတသော သဒ္ဒါနှင့်တကွ“စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ” ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်လေသနည်းဟု စေဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သောပနာ ယံ–စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ပနတထာပိ၊ ထိုသို့ဒုတိယစျာန် ဧကောဒိဘာဝ မည်ငြားသော်လည်း။ လဒ္ဓေါကာသာ လဒ္ဓေါကာသတ္တာ၊ ရအပ်သော အခွင့်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဒါ၊သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗလဝတီ၊ အားကြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာစ၊ ထို့ကြောင့်ရင်း။ ဗလဝသဒ္ဒါသဟာယပ္ပဋိလာဘေနေဝ၊ ကြောင့် သာလျှင်။ သမာဓိပိ၊ သည်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါကဋော၊ ၏။ တသ္မာစ၊ ရင်း။ဧဝံ၊ သို့။ ဧကောဒိ ဘာဝန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဒုတိယဇ္ဈာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိရာဂါဟူသောပုဒ်၌ ဝိသဒ္ဒါသည် ဝိဝိဓအနက်ကို ဟောသောကြောင့် “ဝိဝိဓေနရဇ္ဇနတော” ဟူသောအနက် ဖြစ်သလော ဟုမေးရန်ရှိသောကြောင့် “ဝိရာဂါတိ” စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဝိ–သဒ္ဒါသည် ဝိယောဂအနက်ကိုဟောသောကြောင့် တပ်ခြင်းကင်းခြင်းသည် ဝိရာဂမည်သတည်း။ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းဟူသည် ငြီးငွေ့ခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့် ပီတိကို ရွတ်ချစက်ဆုပ်ခြင်း ဟူလိုသတည်း။ နောက်၌ တပ်ခြင်း ကင်းခြင်း ဟူသည် ထိုပီတိနှင့်စပ်သော ရာဂ–ကို လွန်ခြင်း ပယ်ခြင်း ဟူလိုသတည်း။ ဥဘိန္နမန္တရာ စ သဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထောဟူသောစကား၌ သမ္ပိဏ္ဍနဟူသည် သမုစ္စည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊ ၃၆၄။)၌၊ “သမ္ပိဏ္ဍနံ သမုစ္စယော” ဟုဖွင့်အပ်၏။

ဂန္ထာဘရဏ ဂါထာ—၅၃—၌

သသုတ္တေ ပိဏ္ဍိတံ အတ္ထံ၊ သမ္ဗိဏ္ဍနမုဒီရိတံ။ လောပဥ္စ တတြကာ ရောတိ၊ ဇာနိတဗ္ဗံ ဝိစက္ခဏာ။

ဟူသောစကားကို မိန့်တော်မူသည်ကား—သဒ္ဒါကျမ်းအရနှင့် သာ စပ်၍ မိန့်တော်မူသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းတို့မှာမူကား၊ သမ္ဗိဏ္ဍနနှင့်သမုစ္စည်းအထူးမရှိ။ ။ရူပသမံဝါ၊ ပီတ၏ ငြိမ်းခြင်းကိုလည်း။ သမ္ဗိဏ္ဍေတ်၊ ၏။ဝိတက္က ဝိစာရရူပသမံ ဝါ၊ကိုလည်း။သမ္ဗိဏ္ဍေတိ၊၏။ရူပသမာ စ၊ ပီတိ၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏာဘဏနတ္တာဒွေ့တံ ဝုတ္တံ ဟူသော စကား၌။ ပီတိယာဝိရာဂါတိ၀စနမေ၀၊ ကိုသာလျှင်။ အ၀တွာ၊ ၍။ စသဒ္ဒေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဇတံပီဘိယာစဝိရာဂါဒိဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏—ဟုအနက်ပေး။ ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ့။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ရူပသမာတ်၊ ၍။ဝုတ္တေ၊ ပီတိယာ စ ၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့်ပေါင်းသောအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ရူပသမောနန္ဒ၊ လော့။ ဣတိ ဣဒံ အတ္တဇာတံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပညာယတိ၊ ၏။ တေန စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏာဘဏနံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ အယမတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ၀ ယသ္မာ ဟောတိ၊ တသ္မာ စ, ယသ္မာ အတ္ထိ၊ တသ္မာ စ ဂတိသုခါ ဟောတိ။ အဗျတ္တံ တတ္ထ သတိသာမဇ္ဇညကိစ္စံ—သည် ရှေးစျာန်နှစ်ပါးကိုစွဲ၍ ခတ်သော ဟိတ်ဖြစ်ရကား ပရပဋိဗဒ္ဓဟိတ်မည်သတည်း။ သည်တွင် "ဂတိသုခါဟောတိ"သည် မူလဟိတ်တည်း။ "အဗျတ္တံ။ပ။ကိစ္စံ" သည် ဟိတ်ကူဘည်း။ ဩဠာရိကင်္ဂပ္ပဟာနေန ပန ။ပ။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ"သည်၊ သကပဋိဗဒ္ဓဟိတ်တည်း။ ဣတိ—ဖြင့် ဤဟိတ်သုံးပါးကို စွဲ။ နာမကာယေနသုခံ၊ ယသ္မာ သမ္ပယုတ္တံ၊ တသ္မာ ဇတမတ္ထံ ဒဿေန္တောတိ ယောဇနာ။

ယံ ဝါတံ စသည်၌ ဝါ, အထဝါ, ယသ္မာ, ဖုဋ္ဌော၊ တသ္မာ စ, ယသ္မာ ပဋိသံဝေဒေယျ၊ တသ္မာ စ ဇတမတ္ထံ ဒဿေန္တောတိ ယောဇနာ။

အာစိက္ခန္တိ စသည်၌ စိက္ခ, စက္ခ ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ (နိတိဓာတု။၂၆။) စိက္ခဓာတ်နက်၊ ဤအနက်ကို သိစေခြင်းငှာ ဒေသေန္တိဖြင့်။ ဒိသပေက္ခနေ့,ဒိသီ အပ္ပီတိယံ, ဒိသ အတိသဇ္ဇနေ, ဒိသိ ဥစ္စာရဏေ၊ အနက်အများတွင် ဥစ္စာရဏ အနက်ကို သိစေခြင်းငှာ ပညာပေန္တိ၊ ဖြင့်။

ဉာ အဝဗောဓနေ,ဉာ မာရဏတောသနနိသာနေသု၊ဉာ—ဓာတ်အနက်အများ ကိုမဟော၊ ပ-ရှေးရှိ၍ထပန အနက်ဟောဟု သိစေခြင်းငှာ ပထပေန္တိဖြင့်။ ဩပ ထပ-တပနေဓာတ်နက်ကို ဟောသည်။ အပြားအားဖြင့် ထားခြင်းဟူသည် ဝိဝရဏတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဝိဝရန္တိဖြင့်။ ရေအာဝရဏေဓာတ်အနက်ရှိလည်း

ဝိ·ရှေးရှိသော ဝရ·ခါတ်ဖြစ်၍ ဝိဘဇနအနက်ဟောတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဝိဘဇတ္တိဖွင့်။ ဘဇဘာဇနေဒါနေသု အနက်တွင် ဘဇနအနက်ဟောဟု သိစေခြင်းငှာဥတ္တာနိကရော္တိ ဖွင့်။ ၎င်းကို ပကာသေန္တိဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်။ ၎င်းကို ပသံသန္တိဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်။ ထိုကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာဖွင့်အတိုင်း သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၁၊၃၇၆)၌ အာစိက္ခန္တီတိ အာဒီနိ ပဒါနိ၊ ကိတ္တနတ္ထာနီတိ အဓိပ္ပါယေနာဟ ပသံသန္တီတိ အဓိပ္ပါယောတိ–ဟု မိန့်အပ်၏။ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တီတိ ပဒနိဒ္ဒေသော ပန ကိဉ္စာပိ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တီတိ အာဒီနိ သဗ္ဗာနေဝ အညမညဝေဝစနာနိ၊ ဧဝံသန္တေပိ "ဥပေက္ခကော သတိမာသုခဝိဟာရီ" တိအာဒိ ဥဒ္ဒေသဝသေန အာစိက္ခန္တိ၊ နိဒ္ဒေသဝသေန ဒေသေန္တိ၊ ပဋိနိဒ္ဒေသဝသေန ပညာပေန္တိ၊ တေန တေန ပကာရေန အတ္တံ ဌပေတွာ ပဋ္ဌပေန္တိ၊ တဿ တဿတ္ထဿ ကာရဏံ ဒဿေန္တာ ဝိဝရန္တိ၊ ဗျဉ္ဇနဝိဘာဂံ ဒဿေန္တာ ဝိဘဇန္တိ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတဘာဝံ ဂမ္ဘီရဘာဝဉ္စ နိဟရိတွာ သောတူနံ ဉာဏဿ ပတိဋ္ဌံ ဇနယန္တာ ဥတ္တာနီကရောန္တိ။ သဗ္ဗေဟိပိ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ သောတူနံ အညာဏန္ဓကာရံ ဝိဓမေန္တာ ပကာသေန္တီတိ ဧဝံ မတ္ထောဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ (အဘိ၊ဋ္ဌ၊၂။၃၅၅။) ဗျာန·ဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသ ဤသမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာစကားတွင် ရှေ့နည်းကိုယူ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာဖွင့်သတည်း။ ရှေ့နည်းကိုယူ၍ ဖွင့်သည်၌ အကြောင်းမှာ ဤဝိနည်းပါဠိတော်၌ ဥဒ္ဒေသ,နိဒ္ဒေသ စသည် မလာသကဲ့သို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မှာလည်း "တတ္ထ ကတမာ ဥပေက္ခာ ယာ ဥပေက္ခာ"စသည်ဖြင့် နိဒ္ဒေသစသည် မလာသော ကြောင့်တည်း။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ ယသ္မာအယံ တတိယဈာနသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော အတိမဓုရသုခေ သုခပါရမိပ္ပတ္တေပိ တတိယဇ္ဈာနေ ဥပေက္ခကော။ တသ္မာစ, ယသ္မာ တတ္ထတတိယဇ္ဈာနေ သုခါဘိသင်္ဂေန အာကဍ္ဎိယတိ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ ယထာယောန အာကာရေန ပီတိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ တထာ တေန အာကာရေန ဥပဋ္ဌိတသတိတာယ သတိမာ၊ ယသ္မာစ, ယသ္မာ အရိယကန္တံ အရိယဇနေ သေဝိတမေဝ အသံကိလိဋ္ဌံ သုခံ နာမ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ ပသံသာရဟော ဟောတိ ဣတိတသ္မာပသံသာရဟတော နံ တတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလံ အရိယာ ဧဝံ ပသံသာဟေတုဘူတေ ဂုဏေပကာသေန္တာဟုတွာ၊ ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီတိ ဧဝံပသံသန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧသော၊ ဤဥပေက္ခကော·စသောတရားသည်။ ပရိယာယောဧဝ၊ ပရိယာယ်သာတည်း။ သေသံပဌမဇ္ဈာနေ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဟာနင်္ဂမေန၊ ဖြင့်၊ အဝုတ္တာနမ္ပိ၊ ဥဘတောဝိဘင်း၌ မဟောအပ်ကုန်သော်လည်း။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာကိုထောက်၍ ပဲသဒ္ဒါကိုထည့်သတည်း။ စာဟူသမျှ၌ ပိ-သဒ္ဒါကျသည်။ ဝိဘင်္ဂပနဝ၌ ပန·ကား တစ်ဝါကျ

တည်းမှာပင် ပက္ခန္တရအနက်ရှိသတည်း]။ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ၊ ၌ (ဥဒ္ဒေသက္ကမေနေဝမှာစပ်။) ဣန္ဒြိယာနံ၊တို့၏။ ဥဒ္ဒေသက္ကမေနေဝ၊ ဥဒ္ဒေသအစဉ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဣဓာပိဥဘတော ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌လည်း။ ဝုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဧတေသံ သုခဒုက္ခသောမနဿ ဒေါမနဿာနံ၊တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကတ္ထစ အဘယ်စျာန်ကြောင့်လည်း။ (နိရုဇ္ဈတိ၊မှာသာစပ်။ ဥပ္ပန္နံမှာ မစပ်လင့်။) ဥပ္ပန္နံ၊ မိမိအကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ အတ္တနော-ပစ္စယေဟိ၊ ဥပ္ပန္နံ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁။၃၇၇။) စကားကို ထောက်နောက်တွေ့ပုဒ္ဒန္နံ ဟူသော စကားနှစ်ရပ်, ဈာနနေသွေဝ, ပဌမဇ္ဈာနာဒိသုဤစကားလေးရပ်တို့၌လည်း ထိုအတူ အကြောင်းအနက်ပေး။

နေသံ သုခါဒီနံ ၊ယသ္မာ အတိသယနိရောဓော ဟောတိ တသ္မာ စ, ယသ္မာ နိရောဓောယေ ဝ န ဟောတိ တသ္မာ စ ယဟ္မာ နိရောဓော ယေဝ ဟောတိ တသ္မာ စ ယသ္မာ အတိသယနိရောဓော န ဟောတိ တသ္မာ စ, ဈာနေသွေဝ နိရောဓော ဝုတ္တော။

တထာ တံ ဝဒနံ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ ဝိသမာသနေ ပတာပေနဝါ၊ မညီညွတ်သော နေရာ၌ နေရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပင်ပန်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဥပစာရေဝါ-၌ ဝါ-ကို "တနည်းကား"ဟု အနက်ပေး။ ဥပစာရေဝါ၊ "ဥပစာရ၌လည်း" ဟု ဒ နက်မပေးလင့်။

ယသ္မာ ဥပ္ပတ္တိ သိယာ တသ္မာ, ယသ္မာဥပ္ပတ္တိ နတွေဝ သိယာ တသ္မာ စ, ယသ္မာ နိရုဒ္ဓံ ဟောတိ တသ္မာစ, ယသ္မာ သုခေါက္ကန္တော ဟောတိ၊ တသ္မာစ ယသ္မာ နိရုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တသ္မာစ, ပဟီနဿာပိ ဒေါမနဿိန္ဒြိယဿ ယသ္မာ ဥပ္ပတ္တိ သိယာ၊ တသ္မာ စ, ယသ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ စ ယသ္မာ နေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ စ, ယတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေ ဝိတက္ကဝိစာရဘာဝေ၊ ဝိတက္ကဝိစာရဝန္တဘာဝတော ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ယသ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ အပ္ပဟီနာ ဧဝ ဒုတိယဇ္ဈာနူ ပစာရေ ဝိတက္က-ဝိစာရာ ဣတိ တသ္မာ တတ္ထ ဒုတိယဇ္ဈာနူပစာရေ အဿ ပဟီနဿာပိ ဒေါမနဿိန္ဒြိယဿ ယသ္မာ ဥပ္ပတ္တိ သိယာ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ ဒုတိယဇ္ဈာနေ ဥပ္ပတ္တိနတွေဝသိယာ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ ပီတိ သမုဋ္ဌာန ပဏီတရူပဖုဋ္ဌကာယဿ ဥပ္ပတ္တိသိယာ တသ္မာစ, ယသ္မာ တတိယဇ္ဈာနေ ဥပ္ပတ္တိနတွေဝသိယာ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ ဥပ္ပတ္တိသိယာ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ ဥပ္ပတ္တိနတွေဝသိယာ၊ တသ္မာ ဧဝ စ တွေ့ပုဒ္ဒန္နံ။လ။နိရုဇ္ဈတီတိ တတ္ထ တတ္ထ ဈာနေသု၊ အပရိသေသ ဂဟဏံ ကတံ၊ ဣတိ အယံ ပရိဟာရော။

ဧတ္တာဝတိ သုခဿ တဗ္ဗာဒိဝစနေ ဌတွာ စောဒကော အာဟ၊ သမာဟရိ အထသမာဟရိနှ၊ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ ယသ္မာ အဒုက္ခမသုခါဝေဒနာဝုတ္တာ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ ဒုဝိညေယျာ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ န သက္ကာ၊ တသ္မာစ, သုခဂ္ဂဟဏံ တွံ။ သဗ္ဗာ တော သမာဟရိတိ ယောဇနာ တော (သုခါဒယော)။

တောသုဟိဥ္ဒ ဟိ ကား ဝိတ္ထာရဇောတက။ ဒေါမနဿံ ဒေါသဿပစ္စယော ယသ္မာ ဟောတိ၊ ဣတိ တသ္မာစ, သပ္ပစ္စယာ သောမနဿာဒိ ပစ္စယသဟိတာ ရာဂဒေါသာ ယသ္မာ ဟတော၊ ဣတိ တသ္မာစ, ယသ္မာ ဧတိဒ္ဒူရေ ဟောန္တိ။ ဣတိ တသ္မာ အတိဒ္ဒူရဘာဝံ ဒဿေတုံပေတာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။

အဒုက္ခမသုခံဟူသော ပုဒ်၌ အပြဟ္မဏောကဲ့သို့ ဒုက္ခမဟုတ်သောကြောင့် အဒုက္ခ မည်လေသလော၊ သုခမဟုတ်သောကြောင့် အသုခ မည်သလော သို့ဖြစ်ခဲ့သော် စတုတ္ထံဈာန်ဟူသော ဝိသေသျနှင့် ဆန့်ကျင်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် အဒုက္ခမသုခန္တိစသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် နတ္ထိ ဒုက္ခံ ဧတဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿာတိ အဒုက္ခံ၊ နတ္ထိ သုခံဧတဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿာတိ အသုခံဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။

ဤ အဒုက္ခမသုခံဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ခ, သုခ၏မရှိခြင်းမျှကို ပြတော်မူသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဧတေနစသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဧတေန အဒုက္ခမသုခန္တိပဒေန ဧတ္ထ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ ပဝတ္တံ ဒုက္ခသုခပဋိပက္ခဘူတံ တတိယဝေဒနံ ဒီပေဟိ ဒုက္ခသုခါဘာဝမတ္တံန ဒီပေတီတိ ယောဇနာ။

အဓိပ္ပာယ်ကား တတိယဝေဒနာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဒုက္ခ၏မရှိခြင်းကြောင့် စတုတ္ထဈာန်သည် အဒုက္ခမည်သည်။ တတိယဝေဒနာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သုခ၏မရှိခြင်းကြောင့် စတုတ္ထဈာန်သည် အသုခ မည်သည် သို့ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤစတုတ္ထဈာန်၌ ပြန်ဘက်အားဖြင့်ဒုက္ခသုခတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တတိယဝေဒနာရှိရမည်၊ ထို့ကြောင့် ဤအဒုက္ခမသုခံ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ဤစတုတ္ထဈာန်၌ဖြစ်သော ဒုက္ခသုခတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော တတိယဝေဒနာကို ပြသည်ဟူလိုသတည်း။ "အဒုက္ခမသုခန္တိဧတ္ထန ဒုက္ခန္တိ အဒုက္ခံ။ ဒုက္ခဝိပရိတံ" (ဒုက္ခဝိဒူရံ။ ဆဋ္ဌမူ။) စသော တေရသကဏ် ဋီကာ (၁၊ ၃၇၉။) စကား၌ နဒုက္ခံ အဒုက္ခံဟု ဝစနတ္ထပြုသော် ဒုက္ခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တတိယဝေဒနာကိုရသတည်း။ ဤစတုတ္ထဈာန်၌ ဒုက္ခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တတိယဝေဒနာ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော ဒုက္ခမရှိ ဟူလိုသတည်း။ ပဋိပက္ခဘူတံဟူသော စကားကို ဤအရာ၌ ဒုက္ခစသည်တို့ကို လွန်သဖြင့် တတိယဝေဒနာသို့ ရောက်အပ်သောကြောင့်သာ ဆိုအပ်သတည်း။

ကုသိုလ်, အကုသိုလ်တို့ကဲ့သို့ ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ နှာ-၇၈၌ သုခဒုက္ခာနံ ဒါဉပေတာ ယုတ္တာ အဝိရုဒ္ဓါ ဣဋ္ဌာအနုဘဝနတ္ထဉပေက္ခာ။ သုခဒုက္ခာ ဝိရောဓိတာယ ဟေသာတေသံ အနန္တရမ္ပိပဝတ္တတီတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ သာ ဣဋ္ဌာနိ ဝိပရီတာနုဘဝန လက္ခဏာဟူသော စကား၌ "သာ၊ ထိုအဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာသည်။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိပရီတာနုဘဝန လက္ခဏာ၊ ကုဋ္ဌာရုံ, အနိဋ္ဌာရုံတို့မှ ပြန်သောအာနာပါန အာရုံတည်းဟူသော မဇ္ဈတ္တာရုံကိုခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊" ဤသို့အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဤပါရာဇိကကဏ် အဋ္ဌကထာ ပထမဇ္ဈာနကထာ(ဝိ၊ ဌ၊၁၊၁၁၇။)၌။ ကိံ ပနကတ္ထ ဘဂဝါ ဣမံစျ နံဉပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသီတိ ကမ္မဋ္ဌာနံဘာဝေတွာ။ ကတရံ အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဇ္ဈာနကထာတို့၌ ထို့အတူပင် အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားစေသည်ဟု သိအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်စျာနကထာ သုံးပါတို့၌ ဤသို့သဘောရှိသော စကားကိုအထူးမဆိုသတည်း။ ဤ "သာဣဋ္ဌာနိ ဌာနုဘဝနလက္ခဏာ"ဟူသော စကားဖြင့် ဘုရားရှင် သန္တာန်တော်၌ ဖြစ်သော စတုတ္ထစျာန်၌ အကျုံးဝင်သော ဉပေက္ခာဝေဒနာ၏ လက္ခဏာကို ပြသတည်း။ ဤအဋ္ဌကာာစကားကို ထောက်ဆဖြင့်ပင် အာနာပါန အာရုံ၏ မဇ္ဈတ္တာရုံ၏ အဖြစ်ကို သိအပ်သတည်း။

ဝဇီရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ (ဝဇီရဋီ၊၁၊၄၇။)၌ မူကား—ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ ဝိပရီတန္တိ ဧတ္ထ "အာရမ္မဏဝသေန အဂ္ဂဟေတွာ၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိပရီတာ ကာရေန အနုဘဝတီတိ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဝဒန္တိ" ကသ္မာ ဧကံ ယေဝ ကသိဏံ အာရဗ္ဘ သဗ္ဗေသံ ပဝတ္တိတော—ဟု မိန့်အပ်၏။ "အာရမ္မဏဝသေန၊ မဇ္ဈတ္တာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ဝိပရီတအရကို မယူမူ၍" အနက်ပေး၊ အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ စကား ဆန့်ကျင်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ သတိပရိသုဒ္ဓါ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ ဉပေက္ခာယ ကတာ၊ တသ္မာစ, အညေန ယသ္မာ န ကတာ၊ တသ္မာစ, ဧတံ စျာနံ ဉပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိန္တိ ဝုစ္စတီတိ ယောဇနာ။ အပိစ ခေါ သဗ္ဗေပိ သမ္ပယုတ္တ ဓမ္မာ ကိစ္စာပိ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပန တထာပိ သတိ သီသေန ဒေသနာ ဝုတ္တာ။

သောမ္မဘာဝနောတိ ဝစနဋ္ဌေဝ ဉပကာရကတ္တေနာတိ ဝစနဋ္ဌ သဘာဂါယာတိ ဝစနဿ ဝိဓသသန်၊ စသဒ္ဒေါ အဋ္ဌာနုပယုတ္တော။ သော သူရိယပ္ပဘာဘိဘဝါတိ ဝစနေန စေဝ အလာဘာတိဝစနေန စ ယောဇေတဗ္ဗော။ အပရိသုဒ္ဓါ ယသ္မာ ဟောတိ တသ္မာစ, အပရိသုဒ္ဓါဝ ယသ္မာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာစ နဝုတ္တံ၊ ယသ္မာ အတိဂိယ ပရိသုဒ္ဓါ တသ္မာစ, ယသ္မာ ပရိသုဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ တသ္မာစ, ဣဓမေဝ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဉပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုတ္ထစျာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သဗ္ဗကိစ္စသာဓကေ၊ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရ အစရှိသော အလုံးစုံသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်ဥင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗလောကိယ လောကုတ္တရဂုဏဒါယကံ၊ အလုံးစုံသော ဝိပဿနာအဘိညာဏ် စသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာဂုဏ်တို့ကို ပေးတတ်၏။

ဤသဗ္ဗလောကိယ လောကုတ္တရဂုဏဒါယကံ ဟူသောစကားဖြင့် ဝိပဿနာ ပါဒကဈာန်—စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာဂုဏ်တို့ကို ပေါင်းရုံးသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ နှာ—၃၈၃ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ နှာ—၇၈ တို့ကိုထောက်။ ထို့ကြောင့် ရှေးစကားတို့၌ကဲ့သို့ စသဒ္ဒါနှင့်တကွ မဆိုသတည်း။

စတုတ္ထဇ္ဈာနက္ကမနိဒဿနံ၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ထိုစတုတ္ထဈာန်ကို ရကြောင်း ဖြစ်သော ပဌမဈာန်ကို ရခြင်းစသော အစဉ်ကို ညွှန်ပြကြောင်း ဖြစ်သော စကားဘည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ နှာ—၃၈၃-ကိုထောက်။ ။ပရိသုဒ္ဓေသည် ပရိယောဒါတေ၌ လက္ခဏာ သတ္တမီချင်း ဟိတ်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁။၁၂၇)၌ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ယေဝ ပရိယောဒါတေ ဟု မိန့်အပ်သတည်း။ အနင်္ဂဏေနှင့် ဝိဂတူပက္ကိလေသေ စကား၊ မုဒုဘူတေနှင့် ကမ္မနိယေစကား၊ ဌိတေနှင့် အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ စကားတို့၌ ထို့အတူ ပင်တည်း။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုနူးညံ့သည်၏ အဖြစ်၊ အမှု၌ ကောင်းသည်၏ အဖြစ် နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယံစိတ္တံ၊ အကြင်စတုတ္ထဈာန် သမာဓိနှင့် ယှဉ်သောစိတ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဝသီဘော်သို့ ရောက်စေသဖြင့်။ ဘာဝိတံ၊ ပွားစေအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလီကတံ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ မုဒုစ၊ သည်လည်းကောင်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစတုတ္ထဈာန် သမာဓိနှင့် ယှဉ်သောစိတ်သည်။ မုဒုစ၊ သည်လည်းကောင်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိယထာ၊ သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ အညံ၊ စတုတ္ထဈာန်သမာဓိနှင့်ယှဉ်သော စိတ်မှတပါးသော။ မုဒုဉ္စ၊ သော။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ သော။ ဧကဓမ္မမ္ပိ၊ တခုသော သဘောတရားကိုလည်း။ သဗ္ဗညုတဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဣလောကေဋ္ဌောပိ၊ ကြည့်မြူပါသော်လည်း။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဘာဝိတံ နှင့်၊ ဗဟုလီကတံကို ထောက်၍။ သုဘာဝိတတ္တာ ဧဝ ဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာဆိုတော်မူသတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ ဘာဝိတံနှင့် ဗဟုလီကတံကို ဟိတ်အနက် ငါပေးသတည်း။

သဒ္ဒါပရိက္ခဟိတံ၊ စသောစကားဖြင့် မုဒုကမ္မညဘာဝေန ဝါ၊ စသော နောက် နည်းကိုသာ ခွဲသတည်း။

“အင်္ဂဏံအင်္ဂဏ”န္တိ အာဝုသော ဝုစ္စတိ၊ ကိဿနုခေါ ဧတံ အာဝုသော အဓိဝစနံ၊ ယဒိဒံ အင်္ဂဏန္တိ၊ ပါပကာနံ ခေါ ဧတံ အာဝုသော အကုသလာနံ ဣစ္ဆာဝစရာနံ၊ အဓိဝစနံ ယဒိဒံ အင်္ဂဏန္တိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ “အာပတ္တိဉ္စ ဝတ အာပန္နော အဿံ န စ မံ ဘိက္ခူ ဇာနေယျုံ အာပတ္တိံ အာပန္နော”တိ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ ဇာနေယျုံ “အာပတ္တိံ အာပန္နော”တိ။ ဇာနန္တိ မံ ဘိက္ခူ အာပတ္တိံ အာပန္နောတိ ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော။ ယော စေဝ ခေါ အာဝုသော ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော။ ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏံ။ ။မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် ပထမ၊ ဖြစ်သောမူလပရိယာယဝဂ်၊ ပဉ္စမဖြစ်သော အနင်္ဂဏသုတ် (မ၁၊၃၂)။ ။တတ္ထဣစ္ဆာဝစရာနန္တိ ဣစ္ဆာယ အဝစရာနံ၊ ဣစ္ဆာဝသေန ဩတိဏ္ဏာနံ ပဝတ္တာနံ နာနပ္ပကာရာနံ ကောပအပ္ပစ္စယာနန္တိ အတ္ထော။ သော ဣမိနာ ကာရဏေန ကုပိတော စေဝ ဟောတိ ကောဓာဘိဘူတော အပ္ပတီတော စ ဒေါမနဿာဘိဘူတော။ ရင်းအဖွင့်အဋ္ဌကထာ (မဋ္ဌ၁၊၁၄၇၊၁၄၈။) ဣစ္ဆာယ အဝစရာနန္တိ ဣစ္ဆာဝသေန အဝစရာနံ။ ဩတိဏ္ဏာနန္တိ စိတ္တသန္တာနံ အနုပဝိဋ္ဌာနံ။ ရင်းအဖွင့်ဋီကာ (မဋီ၁၊၂၄၈)ဤစကားအပေါင်းတို့တွင် ကုပိတော ဟောတိ ကောဓာဘိဘူတော အပ္ပတီတော စ ဒေါမနဿာဘိဘူတော ဟူသော အဋ္ဌကထာ နောက်စကားကို ထောက်၍ အဋ္ဌကထာရှေ့စကား၌ ကောပ သဒ္ဒါဖြင့် ဒေါသကို ယူရမည်ကိုလည်းကောင်း။ အပစ္စယ သဒ္ဒါဖြင့် ဒေါမနဿဝေဒနာကို ယူရမည်ကိုလည်းကောင်း သိစေအပ်၏။

အပ္ပတီတောတိ နပ္ပတီတော ပီတိသုခါဒီဟိ ဝဇ္ဇိတော၊ န အဘိသဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ ပါရာဇိကကဏ် အဋ္ဌကထာ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ႒၂၊ ၁၇၀)။ နပ္ပတီတောတိ ပီတိသုခါဒီဟိ န အဘိဂတော န အနုဂတော၊ န ဥပေတောတိ အတ္ထော(သာရတ္ထ၊ဋီ၊၂၊၃၄၇။) (တေရသကဏ်ဋီကာ) ဤစကားအပေါင်းတို့တွင် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် နှာ—၃၂ ၌။အာပတ္တိဉ္စ ဝတ အာပန္နော အဿံ ဟူသောစကားဖြင့် အာပတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ရဟန်းဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူသည်နှင့် ထိုအာပတ်သင့်သော ရဟန်းသည် ဈာန်မရသည်ကို သိအပ်သောကြောင့် “ဈာနပဋိလာဘပစ္စနီကာနံ” ဟူသော ပါဠိသည်သာ ပါဠိမှန်ဖြစ်ရာသတည်း။ ထိုစကားဆိုသင့်စွ၊ အာပတ်သင့်သော ရဟန်းသည် အာပတ်သို့ ငါရောက်သည်ကို ရဟန်းတို့ မသိကုန်ပါမူကား ကောင်းလေစွ။

ရဟန်းတို့ ငါအာပတ်သို့ ရောက်သည်ကို သိခဲ့ကုန်မူ ထိုရဟန်းတို့က ပြောကြား၍ တစ်ပါးကုန်သော ရဟန်းတို့ သိကုန်လိမ့်သတည်း။ သို့သိကုန်သည်ရှိသော် ငါ့ကို အပေါင်းအဖော်မပြုဘဲ ကြဉ်ရှောင် ဖျက်ဆီးကြကုန်လိမ့်

သတည်းဟု ကြံစည်၍ အမျက်ထွက်သော ရဟန်း၊ နှလုံးမသာယာသော ရဟန်းအား အဘယ်မှာ စျာန်ကို ရနိုင်လိမ့်မည်နည်း၊ မရနိုင်သည်သာတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ (သာရတ္ထဋီ၊၁၊၃၈၆)လာ၊ အရှင်ဓမ္မပါလဋီ၌ "ဈာနပဋိလာဘ-ပစ္စယာနန္တိ ဈာနပဋိလာဘ ဟေတုကာနံ ဈာန ပဋိလာဘံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇန-ကာနံ"ဟု စကားရှိ၏။ သို့ရှိသော စကားကို မူလပဏ္ဏာသ အနင်္ဂဏ သုတ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာစကားမှာ ထိုရဟန်း ရှေးအဖို့က ဈာန်ရသော အရိပ်အမြွက် မထင်ရကား အားထုတ်၍ ကြံကြလေ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ၂-နှာ-၆ မှာ ဈာနပဋိလာဘပစ္စယာနံရှိသော အရာလည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာပြု အရှင်ဓမ္မပါလ ဆရာပြင်၍သာရှိရာသည်။ ပါဠိဟောင်းမဟုတ်ရာ၊ အပစ္စယပုဒ်ကို ယုံကြည်ခြင်း"ဟု အနက်မသမ္ဘန်လင့်၊ အပ္ပတီတော စ ဒေါမနဿာဘိဘူတော ဟူ၍ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ နှာ ၁၄၀ ၌ဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အပ္ပတီ-တောတိ နပ္ပတီတော ပီတိသုခါဒီဟိ ဝဇ္ဇိတောဟု ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ နှာ-၁၇၀ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နပ္ပတီတောတိ ပီတိသုခါဒီဟိ အနဘိဂတော ဟု တေရသကဏ်ဋီကာ နှာ-၃၄၇ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပစ္စယ ဟူသောပုဒ်သည် န-ရှေး,ပတိ-ရှေးရှိသော ဣ-ဓာတ် ဏ ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသတည်း။ န-ကို၊ အ-ပြု၊ တျ-ကို စ-ပြု၍ပြီးစေ။ ဣ-ဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ နှာ-၃၄၇ ၌ န အဘိဂတောဟု ဂတိအနက် ဟော ဂမု-ဓာတ်နှင့် ဖွင့်အပ်၏။ ပတိတေဗ္ဗော ပီတိသုခါဒီဟိ အဘိဂန္တဗ္ဗောတိ ပစ္စယော၊ (သောမနဿဝေဒနာ)နပစ္စယော အပစ္စယော (ဒေါမနဿဝေဒနာ) သို့ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ် အဘိဓေယျတ္ထကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌ-ကထာ နှာ-၁၄၀ ၌ "အပ္ပတီတော စ ဒေါမနဿာဘိဘူတော"ဟု မိန့်အပ်၏။ "အနင်္ဂဏသုတ္တေ ဝုတ္တာနုရူပံ ကောပအပစ္စယာနံ တေရသ ဝိဓတ္တာနာနုပ္ပ-ကာရာနံ။ ။ဥဘယံပိ စေတံ အနင်္ဂဏ ဝတ္ထသုတ္တာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟူသော စကား၌ အနင်္ဂဏသုတ်သည် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် ပဌမဖြစ်သော မူလပရိယာယဝဂ် ပဉ္စမသုတ်တည်း။ ဝတ္ထသုတ်ကား ၎င်းပါဠိတော် ၎င်းဝဂ် သတ္တမသုတ်တည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဥ-အက္ခရာနှင့် ဝတ္တ ရှိ၏။ အ-အက္ခရာ နှင့် ဝတ္ထသာအမှန်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝတ္ထသုတ်ပါဠိတော် (မ-၁၊၄၄။)၌ "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဝတ္ထံ သံကိလိဋ္ဌံ မလဂ္ဂဟိတံ"ဟု အကာရန္တနှင့် လာရှိသတည်း။ အဋ္ဌကထာ (မ-၄၊၁၊၁၇၁။)၌လည်း "ဝတ္ထန္တိ ပကတိ ပရိသုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ"ဟု မိန့်အပ်သတည်း။ ပဒဘာဇနဟုတ် ဣတိ အယံ အပရော နယော။

ဆိန္န ဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏဒီသု၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီးလမ်း ရှိကုန်သော သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့ကို အောက်မေ့ခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ ။အဋ္ဌသံဝဋ္ဋမ်၊ အဘိဓာန်ဂါထာ-၁၉၀ ခံဒီးဟောပရိယာယ် လာရှိသတည်း။ ။သာရတ္ထဒီပနီ

နာ–၁၈၈ ၌လည်း “ဆိန္န သံသာရမဂ္ဂတ္တာ”ဟု မိန့်အပ်၏။ အချို့စာ၌ “သာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ”ဟု ရှိ၏။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၃၈၉)၌ “သာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿာတိတိ အာနေတွာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ”ဟူ၍ သာ–သဒ္ဒါကို ဆောင်ရမည်ဟု မိန့်ရကား သာ–အက္ခရာ မရှိသင့်။

ယာယသတိယာ၊ ဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနုဿရတိ၊၏။ သာ (သတိ)၊ သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ မည်၏–ဟု သာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိကို ထည့်သမ္ဗန်။ ဋီကာ, ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ။ အချို့ပေ၌ တိုက်ရိုက်ရှိသည်ကား ဋီကာများနှင့် မညီ။ ပါ၊ဂဏ္ဌိသစ်၊ ၂၊ ၂၄၆၊

အနေကဝိဟိတံ ဟူသောပုဒ်၌ ဝိ–ရှေးရှိသော ဟာ–ဓာတ် စာဂအနက် ဟောဖြစ်၍ အနေကဝိဇဟိတံ ဟူသောအနက်ကို မှတ်အပ်သလောဟု စောဒနာ ရန် ရှိသောကြောင့်အနေကဝိဟိတန္တိ အနေကဝိဓံ ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဤစကားဖြင့် ဝိဟိတံ ဟူသောပုဒ်သည် “ငိသံ ဒဟိတဗ္ဗော ၎ပေတဗ္ဗောတိ ဝိဟိတော”ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဝိဓ–အနက်ကိုဟောသတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။ ဧကော ဝိဟိတော ဝိဓော၊ ဧက ဝိဟိတော၊ န ဧကဝိဟိတော အနေကဝိဟိတော–ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဝိဓ–သဒ္ဒါသည် ဤအရာ၌“အထောမာနေ ပကာရေစ၊ ကောဋ္ဌာသေစ ဝိဓော ဒိသု”ဟူ၍ အဘိဓာန် အနေကတ္ထဂါထာ–၈၄၆ ဂါထဒ္ဓ၌ မိန့်အပ်သော အနက်တို့တွင် ပကာရအနက်ဟောတည်း။ အနေကေ–ဟိငါ–စသော စကားဖြင့် ဝိဟိတံဟူသောပုဒ်၌ ဓာ–ဓာတ်သည် “ဝိပုဗ္ဗော ဓာ ကရောတျတ္ထေ” (နီတိဓာတု–၁၀၆) ဟူသည်နှင့်အညီ ကရဏအနက်ကို ဟောသတည်းဟူ၍လည်းကောင်းပြုခြင်းဟူသည် ဟောသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းတည်းဟူ၍လည်းကောင်းပြတော်မူသတည်း။ ရှေ့နည်း, နောက်နည်း နှစ်ပါး၌ပင် ဩဟိတသောတော ဟူသောပုဒ်၌ကဲ့သို့ လည်းကောင်း သာဟု ဟူသော ပုဒ်၌ကဲ့သို့လည်းကောင်း ဒေါဿေဿစသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ဓ–ကို ဟ–ပြုသတည်း။

သေယျထိဒန္တိ အယံ နိပါတော။ သေယျထိဒံ ဟူသော ဤနိပါတ်နှစ်ခုသည် အာရဒ္ဓပ္ပကာရဒဿနေ တွေ၊ အောက်မေ့ခြင်းငှာ ဘုရားသခင် အားထုတ်အပ်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသအပြားကို ပြခြင်းငှာ မေးမြန်းခြင်းအနက်၌။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ နိပါတော၊ နိပါတ် ပုဒ်နှစ်ခုတည်း။ “ဣတိ အယံ ပုဗ္ဗေနိဝါသော၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသ အပြားသည်။သေယျထာကတမော၊ အဘယ်နည်းဟု အနက်ပေးရသောကြောင့် သေယျထိဒံပုဒ်သည် နိပါတ်ပုဒ်နှစ်ခုဖြစ်သတည်း။ ဤသေယျထိဒံ ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်သည် ‘သေယျထိဒံ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော”ဟူသော ပြယုဂ်၌ ပဒပူရဏ၌ ဖြစ်သတည်း။ အနက်ရှိရာမှာ လိင်သုံးပါး ဝုစ်နှစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံသည်၏အစွမ်း ဖြင့် မမှတ်မသားအပ်သော အနက်၌ဖြစ်သတည်း။ သဒ္ဒနီတိကုန်ခါနီး (နီတိသုတ္တ၊ ၃၇၈။)၌ မိန့်အပ်၏။

သတ္တဟာရက်ံ ဝါဿ ပရိယေသေယျ ဟူသော ပါတိမောက်ပါဠိတော်၌ "ပရိယေသေယျ၊ ရှာမှီး၍ အနီးအပါး၌ ထားဩွားအံ့" ဟူသော သိခါပတ္တ အနက်ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဤ၌လည်း "ပြခြင်းအနက်၌" ဟူ၍သာ အနက် မပေးမူ၍ "ပြခြင်းငှာ မေးခြင်းအနက်၌" ဟု သိခါပတ္တအနက် ငါပေးသတည်း။ သိခါပတ္တအနက်ဟူသည် ဟောရင်းအနက်ထက်ပို၍ အထွင်အထိပ်သို့ရောက် သော အနက်တည်း။ ဉာတိ ယာနိ တာနိ အသင်္ချေယျာနိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာနိ။ တာနိ သဗ္ဗာနိ အသင်္ချေယျာနိတိ ယောဇနာ။

အဂ္ဂိနာ၊ သည်။ဍယှတိ၊ လောင်အပ်၏။ဉဒကေန၊ သည်။ဝိလီယတိ၊ ကျေစေ အပ်၏။ ဝါတေန၊ သည်။ ဝိဒ္ဓံသိယတိ၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။ ပန၊ အဖို့တစ်ပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ဝိတ္ထာရတော၊ အနံအားဖြင့်။ သဒါပိ၊ အခါခပ်သိမ်းလည်း။ ဧကံ၊ တစ်ခုသော။ ဗုဒ္ဓခေတ္တံ၊ ဗုဒ္ဓခေတ်သည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ ဤအရာ၌ ဝိတ္ထာရ–သဒ္ဒါသည် ဘိက္ခုပါတိမောက်လာ "ဝိတ္ထာရိကာဒ္ဓေသော ပဉ္စမော" ဟူသော စကား၌ ဝိတ္ထာရသဒ္ဒါကဲ့သို့ လည်းကောင်း, ကင်္ခါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာလာ၊ ဝိတ္ထာရော ဝိတ္ထာရေယေဝ ဟူသောစကား၌ ဝိတ္ထာရ– သဒ္ဒါကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အကျယ်အပြန့်ဟောမဟုတ်၊ ဤပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ လောကဝိဒူအဖွင့်(ဝိ၊ဌ၊၁၊၉၁)လာ၊ တထာဟေသ ဧကံ စက္ကဝါဠံ အာယာမတော စ ဝိတ္ထာရတော စ ယောဇနာနံ ဒွါဒသ, သတသဟဿာနိ တီဏိ သဟဿာနိ စတ္တာရိသတာနိ ပညာသဉ္စ ယောဇနာနိ ဟူသောစကား၌ ဝိတ္ထာရ သဒ္ဒါကဲ့သို့ အနံဟောသာတည်း။ အာယာမတော စ၊ ဝိတ္ထာရတော စ ဟူသော စကား၌ ဝိတ္ထာရသဒ္ဒါ အနံဟောသည်၏အဖြစ်ကို အလျားဟော အာယာမ သဒ္ဒါနှင့်တွဲစပ်၍ ယှဉ်ဘက် ပဋိယောဂီအားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူ သောကြောင့် သိအပ်သတည်း။ စကြဝဠာမှာ အလျားနှင့်အနံ တူမျှသတည်း။ စကြဝဠာဟူသည် အဝိုင်းတည်း။ လေးထောင့်မဟုတ်၊ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (သာရတ္ထ၊ဋီ၊၁၊၂၅၂)၌ စက္ကဝါဠန္တိ လောကဓာတု။ သာ ဟိ နေမိမဏ္ဍလ- သဒိသေန စက္ကဝါဠ ပဗ္ဗတေန သမန္တတော ပရိက္ခိတ္တတ္တာ စက္ကဝါဠန္တိ ဝုစ္စတိ ဟု မိန့်အပ်၏။

ဤသို့ အဝိုင်းဖြစ်သောကြောင့် အလျားအနံပမာဏကို အရှေ့အနောက် ဖြစ်စေ၊ တောင်မြောက်ဖြစ်စေ အလယ်ခေါင်ဗဟိုရ်တည့်တည့်အရပ်၌ တိုင်းတာ အပ်၏။ ဝိတ္ထာရတောပန–စသောစကား၌ ဝိတ္ထာရသဒ္ဒါ အနံဟောဖြစ်သော ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဧကံအာဏာခေတ္တံ ဝိနဿတိတိ ဉာမိနာ တိရိယံ တော သံဝဋ္ဋ- မာန ပရိစ္ဆေဒေါ ဝုတ္တော ဟု သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၃၉၁)၌ မိန့်တော်မူအပ်၏။(ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာ(၁၊ဂဝ)၌မူကား ဝိတ္ထာရတော ပနာတိ ပုထုလတော ပန

သံဝဋ္ဋသီမာဘေဒေါ နတ္ထိဟု မိန့်အပ်၏။ "ပုထုလတော၊ အနံအကျယ်အားဖြင့်" ဟု အနက်ပေးရသောကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာစကားနှင့် မထူးခြားဟု မှတ်အပ်၏။ လောကဝိဒူအဖွင့်၌ကဲ့သို့ အာယာမတော စ ပန ဝိတ္ထာရတော စ သဒါပိ ကော ဗုဒ္ဓခေတ္တံ ဝိနယတိ–ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူဘဲ ဝိတ္ထာရတော ပန သဒါပိ ကော ဗုဒ္ဓခေတ္တံ ဝိနယတိ–ဟု မိန့်တော်မူသည်ကား မြတ်စွာဘုရား သက်န်းတော်စသည်မှာကဲ့သို့ အလျားအနံ မထူးခြားသောကြောင့် မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ (မြတ်စွာဘုရား သင်္ကန်းတော်စသည်မှာ အလျား အနံ ထူးသကဲ့သို့ ဤ၌ အလျား အနံ မထူးသောကြောင့်ဟု အဓိပ္ပာယ်ကိုယူ။)သို့ဖြစ်သော် လောကဝိဒူအဖွင့်မှာ ကော စက္ကဝါဠံ ဝိတ္ထာရတော ဟူ၍သာ ဆိုရာသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာမူ အနံဟူက အလျားနှင့်မကင်း ကောင်းသောကြောင့် ဆိုရာသည်ဟုဖြေလေ၊ တစ်နည်းမှာ ဝိတ္ထာရတော ပန သဒါပိ ဟူသောစကားမှာ အာယာမောစ ဝိတ္ထာရောစ ဝိတ္ထာရော–ဟု ကေသိက်ပြုအပ်၏။ ဤသို့ ကေသိက်ပြုရသော ဋီကာဆရာတို့နည်းမှ တစ်နည်း ဖြစ်သတည်း။ အဋ္ဌကထာစကားချင်း မူကား ရှေ့နောက် ယပ်မိသတည်း။

ယံ ဝိသယက္ခေတ္တံ သန္ဓာယ ယာဝတာ ပန အာကင်္ခေယျာတိ စေနံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ ယတ္ထ ဝိသယက္ခေတ္တသင်္ခါတေ ပဒေသေ။ ယံ ယံ အာကင်္ခတိ၊ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဘဂဝါ အနုဿရတိ၊ အနုဿရိတုံ သက္ကောတိ၊ ဣဒံ ဝိသယက္ခေတ္တံ အနန္တံ အပရိမာဏန္တိ ယောဇနာ။

ဒေသော သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋေသု၊ တိုတွင်။ နိသိန္နော၊ နေတော်မူသည်ရှိသော်။ (ဝါ) နေတော်မူသောအခါ၌။ ဘုရားမဖြစ်မီ အောက်မေ့တော်မူသတည်း။

အမုမှိ၊ ဤအမည်ရှိသော။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ (ဝါ–သဒ္ဒါ ကျေ) ထို ဝါ–သဒ္ဒါဖြင့် သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ စသော အသင်္ချေယျ သုံးကပ်တို့ကိုယူ။ တစ်နည်းကား အမုမှိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေဟူသော ဤစကားကို အနေကေပိ သံဝဋ္ဋ-ကပ္ပေဟူ၍ ပါဠိတော် ရှေးဦးစွာ ယူအပ်သောကြောင့် ပဓာနနည်းအားဖြင့်သာ ဆိုအပ်သတည်း။

ထို့ကြောင့်"အမုမှိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ"ဟူသောစကားဖြင့်ကြွင်းသော အသင်္ချေယျ သုံးကပ်တို့ကိုလည်းယူလေ။ တစ်နည်းကား အမုမှိ၊ သော။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ၊ ၌။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သော။အမုမှိ ဘဝေဝါ၊ ၌လည်းကောင်း စသည်ဖြင့်အနက်ပေး။ သာရတ္ထဒီပနီ နှာ–၃၉၁ ကို မှီးသတည်း။ အယ ငါ စသောစကားကို ဆိုသည် ကား သာမညဝိသေသထူးသောကြောင့်သာ ဆိုသတည်း။ လုံးလုံးထူးသော ကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ သာရတ္ထဒီပနီကို နှာ–၃၉၁ ကိုထောက်။ အထဝါ၊

တစ်နည်းကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အမုတြာသိန္တိ ဣဒံဝစနံ၊ ကို။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဘဝအစဉ်အားဖြင့်။(ဝါ) အောက်မေ့တော်မူအပ်သော ဘဝအခြားမရှိသော အားဖြင့်။ (ဝါ) ဘဝမခုန်သောအားဖြင့်။ အာရောဟန္တသ္သ၊ သေတကေတုနတ်သားဘဝမှစ၍ ပဋိလောမအားဖြင့် အလိုရှိအပ်သော ဘဝတိုင်အောင် အောက်မေ့သောအားဖြင့် တက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ယာဝဒိစ္ဆကံ အောက်မေ့ခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော ဘဝတိုင်အောင်။ သရဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါ-သာနုဿတိအဘိညာဏ်ဖြင့် အောက်မေ့တော်မူခြင်းကို။ သန္ဒဿယ၊ ရည်တော်မူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ သော တတော စုတောတိဝစနံ။ သော တတော စုတော ဤသို့အစရှိသောဒုတိယဝါကျစကားကို။ ပဋိနိဝတ္တန္တဿ၊ အလိုရှိအပ်သောဘဝမှစ၍ အနုလောမအားဖြင့် သေတကေတုနတ်သားဘဝတိုင်အောင် ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် ပြန်နစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ဆင်ခြင်တော်မူခြင်းကို။ သန္ဒဿယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဓူပပန္နောဘိဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမိဿာ ဣဓူပပတ္တိယာ၊ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသား၏ ဘဝ၌ ဖြစ်သော ဤပဋိသန္ဓေ၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမရှိ လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝ၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ အသုဘာဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဘူတံ၊ ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တုသိတ ဘဝနံ၊ တုသိတာနတ်ဘုံကို။ သန္ဒဿယ၊ ရည်တော်မူ၍။ အမုတြာဥဒပါဒိန္တိဝစနံ၊ ကို။ ဣဒံ၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အာရောဟန္တဿ ပုဒ်ကို အနက်ပေးရာမှာ "အလိုတော်ရှိအပ်သော ဘဝတိုင်အောင်" ဟု အသေအချာဖေါ်သည်ကား "ယာဝဒိစ္ဆကံ သရဏံ" ကိုထောက်၍ ဖော်သတည်း။ ဣဓူပပန္နောတိ စသည်၌ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် အနက်ပေးရမည်ကို "ဣဓူပပန္နော" တိ ဣမိဿာ ဣဓူပပတ္တိယာ အနန္တရမေဝဿ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ သန္ဒဿယ "အမုတြာဥဒပါဒိ" န္တိဣဒံဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဟုဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ (၂၅၃)လာစကားကို ထောက်၍ သိအပ်သတည်း။ယာဝဒိစ္ဆကံ သရဏံစကားဖြင့် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ်ဝီထိကို ပြသတည်း။ ပစ္စဝေက္ခဏံ စကားဖြင့် အဘိညာဏ် ဝီထိ၏ အခြားမဲ့၌ ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိဖြစ်မြဲ ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိကိုပြသတည်း။ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဏ် သေတကေတုနတ်သားဘဝမှစ၍ ပဋိလောမအားဖြင့် အလိုရှိအပ်သော ဘဝတိုင်အောင် အောက်မေ့သတည်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ်ဝီထိ၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝီထိဖြင့် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ်ဖြင့် အောက်မေ့အပ်ပြီးသော အလိုရှိအပ်သော ဘဝမှစ၍ အနုလောမအားဖြင့် သေတကေတုနတ်သား ဘဝတိုင်အောင် ဆင်ခြင်တော်မူသတည်း။ ပါဠိတော်မှာ

"အမုတြ၊ ဤအမည်ရှိသော ဝေဿန္တရာမင်းဘဝ၌။ အာသိံ၊ ဖြစ်ပြီးသော အဟံ၊ ထိုငါသည်။ တတော၊ ထိုဝေဿန္တရာ မင်းဘဝမှ။ စုတော။ မသာ်။ အမုတြ၊ ဤမည်သော တုသိတာနတ်ဘုံ၌။ ဥဒပါဒိံ၊ ဖြစ်ပြီ၊ တတော၊ ထိုတုသိတာနတ်ဘုံမှ။ စုတော၊ သော်။ ဣဓ၊ ဤလူ့ဘုံ၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။"ဟု အနက်ပေး။

ဣတိသာကာရံ စသောစကား၌ ဣတိ· သဒ္ဒါသည် ဤအရာမှာ ဟေတု, ပကာရအနက်စသည်တို့တွင် အမှတ်မရှိသော အနက်ကိုမဟော၊ နိဒဿနအနက်ကို ဟောသတည်း ဟု သိစေခြင်းငှါ ဣတီတိ ဧဝံ ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် ဣတိသဒ္ဒါသည် ဧဝံနာမောစသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသောအနက်ကို ညွှန်ပြခြင်းအနက် ရှိသတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

ဧဝံနာမောစသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အနက်သည် ဧဝံနာမောတိ ဝေဿန္တရော ဝါ·စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်တော်မူသည့် အားလျော်စွာ သာမညအနက်လည်းရှိသည်။ အထဝါ ယသ္မာ အမုတြာသိန္တိ ဣဒံစသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်တော်မူသည့်အားလျော်စွာ ဝိသေသအနက်လည်း ရှိသည်။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ရှေ့နည်းနှင့်အညီ ဘဝအစဉ်မကျ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာသာ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသောအနက်ကို ညွှန်းပြခြင်းအနက်ရှိသတည်း။ နောက်နည်းနှင့်အညီ ဘဝစဉ်အတိုင်း ညွှန်ပြခြင်းအနက်ရှိသည်မဟုတ်ဟု ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် နာမ ဂေါတ္တံ,ဝသေန ဟိ·စသောစကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း သာရတ္ထဒီပနီ နှာ ၃၉၂·ကို မှီသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီဆရာသည်လည်း အဋ္ဌကထာရှေးနည်းမှာ ဧဝံ နာမောတိ ဝေဿန္တရော ဝါ ဇောတိပါလော ဝါ စသည်ဖြင့် ဘဝအစဉ်မကျ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ မိန့်တော်မူသကဲ့သို့ ဤမှာလည်း တိသောဂေါတမော· တိ ဥဒ္ဒိသိယတိဟူ၍ ဘဝအစဉ်မကျ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသောကြောင့် တစ္ဆ ခေါ ယထာရဟတော(၁၁၃၉၂) စသောစကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။ အဋ္ဌကထာ နောက်နည်းနှင့်အညီ ဖွင့်မူ နာမ ဂေါ-တ္တေနဟိ သက္ကောသေတကေတုဒေဝဂေါတ္တောတိ ဥဒ္ဒိသိယတိ စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြလေရာသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာဆရာသည် တစ္ဆခေါ ယထာရဟတော စသောစကားကို အဋ္ဌကထာနောက်နည်းမှာ အနုပုဗ္ဗေန အာရောဟန္တဿ· ဟူသောစကားရှိသည်နှင့်အညီ ဣတိတိဝံ စသော အဋ္ဌကထာစကားမှာ ဘဝအစဉ်အားလျော်စွာ မပြထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပြသောကြောင့် ဆို

သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာဆရာသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ဋီ၊၂၅၆) လာတိုင်းရေးသတည်း။ ဋီကာဆရာနှစ်ပါးတို့၏ အာဘောဂ၊ အသိခက်သော ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြလိုက်သတည်း။ သာရတ္ထ ဒီပနီဆရာ၏ အာဘောဂကိုပြ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာဆရာ၏ အာဘောဂကိုလည်း ပြ၍ခြင်း ကိစ္စ ပြီးသတည်း။

တိတ္ထိယာ ဟိ – အစရှိသောစကား၌ တိတ္ထိယ ဟူသည် ပုရာဏ ကဿပ - စသော ဆသတ္ထာရ တိတ္ထိယတို့နှင့် တူသော တိတ္ထိယ မဟုတ်၊ "ကေစေ ဟိ တိတ္ထာယတနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝါယောကသိဏေ ပရိကမ္မံ ကတွာ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနာဝုဋ္ဌာယ စိတ္တေ ဒေါသံ ပဿတိ၊ စိတ္တေသတိ ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိ ဒုက္ခဥ္စေဝ၊ သဗ္ဗဘယာနိ စ ဟောန္တိ၊ အလံ ဣမိနာ စိတ္တေန၊ အစိတ္တကဘာဝေါဝ သန္တောတိ၊ ဧဝံ စိတ္တေ ဒေါသံ ပဿိတွာ အပရိ- ဟီနဇ္ဈာနော ကာလံ ကတွာ အသညသတ္တေသု နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဟူ၍ သုတ်သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့် (ဒီ ဋ္ဌ ၁၊ ၁၀၇) လာ ရုပ်၌သာ အပြစ်ကို မြင်၍ နာမ်၌အပြစ်ကို မမြင်သောကြောင့် တိတ္ထိယအမည်ရသော ကမ္မကြိယ- ဝါဒီ တိတ္ထိယတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုကမ္မကြိယဝါဒီ တိတ္ထိယတို့သည် ဈာန် အဘိညာဉ်ကို ရ၍ ကမ္ဘာလေးဆယ်တို့ကို ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဉ်ဖြင့် အောက်မေ့နိုင်လေသတည်း။ အသညသတ်ဘုံသို့ သွားရသော တိတ္ထိယတို့ သည်လည်း ဤ၌ တိတ္ထိယအရပင်တည်း၊ ထိုတိတ္ထိယတို့သည် နာမ်၌သာအပြစ် ကိုမြင်၍ ရုပ်၌ အပြစ်ကို မမြင်လေ၊ ထို့ကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာ၌ နာမရူပ- ပရိစ္ဆေဒဝိရဟာတောဟု မိန့်အပ်သတည်း။ ဤစကား၌ နာမပရိစ္ဆေဒဝိရဟာ ဟူသောစကားကို အရူပဘုံသို့ သွားရလိမ့်မည့် တိတ္ထိယကို ငဲ့၍ဆိုသတည်း။ ရူပပရိစ္ဆေဒဝိရဟာ ဟူသော စကားကို အသညသတ်ဘုံသို့ သွားရလိမ့်မည့် တိတ္ထိယကို ငဲ့၍ဆိုသတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာမှာ ပကတိသာဝကမလာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဋ္ဌ-၂၊ ၄၁) ၌မူကား။ ပကတိသာဝကာ ကပ္ပသတမ္ပိ ကပ္ပသဟဿမ္ပိ အနုဿ- ရန္တိယေဝ၊ ဗလဝပညတ္တာ၊ ဟူ၍ ပကတိသာဝကတို့ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့ နိုင်ရာမှာ နာမ်, ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော ဗလဝပညာကိုသာ "ဗလဝ- ပညတ္တာ" ဟု အကြောင်းစပ်၍ ကမ္ဘာအရာ, အထောင် အောက်မေ့နိုင်ကြောင်း ကို မိန့်ဆိုတော်မူသောကြောင့်ရင်း, မဟာသာဝက အဂ္ဂသာဝက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တို့ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့နိုင်ရာမှာကဲ့သို့ အဘိနီဟာရကို အကြောင်းစပ်၍ မဆိုသောကြောင့်ရင်း, ကမ္ဘာအရာ, အထောင်ကား ပါရမီ ဖြည့်ရာကာလ မဟုတ်ဟု သိအပ်၏။ အချို့ဆရာတို့ကား "ကပ္ပသတမ္ပိ

ကပ္ပသဟဿမ္ပိ” ဟူသောစကားကို ထောက်၍ ပကတိသာဝကတို့သည် ကမ္ဘာ ဒဲရာ ကမ္ဘာအထောင် ပါရမီဖြည့်ရသည်ဟု ဆိုကြကုန်၏၊ ပကတိသာဝကတို့ ပါရမီဖြည့်ရာကာလကား အမှတ်အသား အမြဲမရှိ၊ အမြဲမရှိသည်ကို ကျမ်းဂန် ထုတ်ဆောင်၍ ပြဦးအံ့၊ “ပုရိမ သုတ္တံ ဧကော ဘာဏဝါရော၊ ဣဒံ ဒိယဍ္ဎော၊ ဣတိ အဍ္ဎတိယေ ဘာဏဝါရေ သုတွာပိ အယံ နိဂဏ္ဌော နေဝ အဘိသမယံ- ပတ္တော၊ န ပဗ္ဗဇိတော။ န သရဏေသု ပတိဋ္ဌိတော။ ကသ္မာ ဧတဿ ဘဂဝါ ဓမ္မံဒေသေသီတိ ဒ-နာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ ။ ပဿတိ ဟိ ဘဂဝါ ဣမဿ ဣဒါနိ ဥပနိဿယော နတ္ထိ၊ မယ္ဟံ ပန ပရိနိဗ္ဗာနတော ဒ သမဓိကာနံ ဒွိန္နံ ဝဿ သတာနံ အစ္စယေန တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ သာသနံ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ၊ တတြာယံ ကုလဃရေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သမ္ပတ္တေကာလေ ပဗ္ဗဇိတွာ တီဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဟေ- တွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ကာဠဗုဒ္ဓရက္ခိ- တော နာမ မဟာခီဏာသဝေါ ဘဝိဿတီတိ။ ဣဒံ ဒိသွာ အနာဂတေ ဝါသ နတ္ထာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဤမူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ မဟာသစ္စကသုတ် အဖွင့်(မ၊ဋ္ဌ၊၂၊၁၉၄။)၌လာ ကာဠဗုဒ္ဓရက္ခိတ အမည်ရှိသော ရဟန္တာကြီး ဝတ္ထုလျှင် သက်သေပုံစံရှိသော။ ဘဂဝါ ပန တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ အနုသာသ နိပ္ပဒါနေနံ သတ္ထာယေဝ။ ယော ပိ ဟိ ဘဂဝတော ဓမ္မသဝနေန ဥပနိဿယ- သမ္ပတ္တိံ ပတွာ တာယ ဧဝ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ ဒုတိယေ တတိယေ ဝါ အတ္တဘာဝေ မဂ္ဂဖလဘာဂိနော ဟောန္တိ။ မဏ္ဍူကဒေဝပုတ္တာဒယော စေတ္ထ နိဒဿနံ ဟူသော ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ အဋ္ဌုတ္တိက နိဒါန်းအဖွင့် (ဝိ- ဋ္ဌ-၁-၉၄)လျှင် အာဂုံစကား အထောက်အထားရှိသော ဣတရေသံအတိတာ- သု၊ ဇာတိသု ဝိဝဋ္ဋသန္နိဿယဝသေန နိဗ္ဗတ္တိတံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ ကုသလံ ဟူ၍ မူလပဏ္ဏာသ သတိပဋ္ဌာနသုတ်ဒ-ဖွင့်ဋီကာ(မ၊ဋ္ဌီ၊၁၊၃၇၇။) လာသည်နှင့် အညီလည်းကောင်း။ ယေ ပန ဒေဝမနုဿနာဂသုပဏ္ဏာဒယော ပကတိယာဝ ကမ္မဿကတဉာဏာဒိယုတ္တာ ဟောန္တိ၊တေယေဝ ပုဗ္ဗေ အနုပနိဿယာပိ ဘဂဝ တော သဒ္ဓမ္မသဝနာဒိနာ ပဌမံ ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယံ ပသာဒံ ဥပ္ပါဒေတုံ သက္ကောန္တိ။န ဣတရေတိ ဂဟေတဗ္ဗံ ဟူသောဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၅၇။)လာစကားနှင့်အညီ လည်းကောင်း,ပကတိ သာဝကတို့မှာ ဘဝကမ္ဘာအမှတ်အသားဖြင့်ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလ အမှတ်အသား အမြဲမရှိသည်ကို သိအပ်သတည်း။

ပကတိ သာဝကဆုမှ သမ္မာသမ္ဗောဓိဆုသို့ပြောင်းရာ၌ အရှင်သုမေဓာတည်း။ ပကတိသာဝကဆုမှ ပစ္စေကဗောဓိဆုသို့ ပြောင်းရာ၌ အဇာတသတ်မင်းတည်း။ ပကတိသာဝကဆုမှ အဂ္ဂသာဝကဆုကို ပြောင်းရာ၌အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း

သရဲဒ ရသေ့တည်း။ အချို့ဆရာတို့ကား "ကူးတို့သူကြီး ဖြစ်လှူနီးမှ အားသိး လုလ္လ၊မျက်မာန်ချ၍" ဟူသော လင်္ကာကိုမှီး၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဒႏလောင်း သရေ့ဒ ရှင်ရသေ့သည်လည်း ဘုရားဆုကိုတောင်းပြီးမှ အဂ္ဂသာဝက ဆုကို တောင်းသည်ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြကုန်၏။ အထောက်အထား ကျမ်းဂန်မရှိ၊ နေရာမကျသည်ကို ငါတ်ကျေးဇူးရှင် စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် မင်းကေရာဇ်က ၁၂၃၄—ခု၊ ဒုတိယ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၃) ရက်နေ့ လျှောက်ထားရာ ဆုံးဖြတ်ဖြေဆိုတော်မူအပ်သော အဆုံးအဖြတ် ဝိနိစ္ဆယရှိ သတည်း။ "ကူးတို့သူကြီး၊ဖြစ်လှူနီးမှ" ဟူသော လင်္ကာမှုလည်း "လင်ထိုး မယားပဲ့၊ ဆယ်ကယ့်တင်ပို့၊ ကူးတို့သူကြီး ဖြစ်လှူနီးမှ" ဟူသောအဓိပ္ပါယ် ဖြစ်သော်သင့်ရာ၏။ သတော်ကူးတို့သူကြီးကို ရည်၍ စပ်သော် မသင့်ရာ၊ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္တ၊ ဤဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာစသော စကားတို့တွင်။ ဝိဇ္ဇာအဓိ ဂတာတိ အယံသဒ္ဒေါ၊ သည်၊ အတ္တော၊ လိုရင်းလိုအပ်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသာနု- ဿတိ အဘိညာဉ်တည်းဟူသော ပဌမဝိဇ္ဇာအနက်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။

ပါဠိတော်၌ ဘုရားဖြစ်စအခါ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးကို ပြရင်းဖြစ်သောကြောင့် "ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ"သာ လိုရင်းတည်း။

သေသံ၊ကြွင်းကျန်သော အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ စသောစကားသည်။ ပသံသာ- ဝစနံ၊ ဝိဇ္ဇာ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမိုက်မှောင် တို့ကို ဖျက်ဆီးမှုတ်လွှင့်ခြင်း ဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်း, အာလောကဖြစ်ခြင်း အထူးတို့ကို သိစေသောအားဖြင့် ကိုယ်တော်ကို ချီးမွမ်းသောစကားတည်း။ ။သာရတ္ထ ဒီပနီဋီကာ (၁၊၃၉၄) ၌ "ပဋိပက္ခဝိဓမနပဝတ္တိဝိသေသာနံ"ဟူသော စကားမှာ ပဋိပက္ခဝိဓမန ဟူသောစကားကို အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ တမော ဝိဟတော ဟူသော စကားကိုငဲ့၍ ဆိုအပ်သတည်း၊ ပဝတ္တိဟူသောစကားကို ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ အာလော ကော ဥပ္ပန္နော ဟူသောစကားကိုငဲ့၍ ဆိုအပ်သတည်း။ ဖလံ၊ အဝိဇ္ဇာ ပျောက် ခြင်း ဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းစသော အကျိုးကို။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ ဣတိ ဣဒံ အယံ အဓိပ္ပါယော ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ကုက္ကုဋဗ္ဗုစ္ဆာပကာသော ကို ကုက္ကုဋစ္ဆာပကဿ ဣဝ ဟု ပဒစ္ဆေဒပြု၊ ဣဝ-ကိုလည်း ပစ္စာဇာတိ သဒ္ဒါနှင့် ပစ္စာဇာတိ ဣဝဟုယှဉ်။

ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ ပြီး၏။

ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာဟူသော စကားဖြင့် "ဒိဝိ ဘဝံ ဒိဗ္ဗံ"ဟု ဘာဝတဒ္ဓိတ်ဝစနတ္ထ ပြု၍ နတ်တို့၏ ပသာဒစက္ခုရ၏။ ဒိဝိဟူသောပုဒ်မှာလည်း ဒိဝ တည် သို့ ဝိဘတ်သက် တတောသို့မိသုတ်၌ တတောသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် အာရ-အပြုမှ တပါး

သော ဒိဝသဒ္ဒါနောင် သို့ ဝိဘတ်ကို ဋ-ပြု၍ ဒိဝိသဒ္ဒါပြီးစေ။ "ဒိဗ္ဗံ ဝိယာတိ ဒိဗ္ဗံ"ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန စသည်ဖြင့် "ဒိဗ္ဗန ဒိဗ္ဗဝိဟာရေန ပဋိလဒ္ဓံ ဒိဗ္ဗံ"ဟူသော ဝစနတ္ထကိုလည်းကောင်း, "ဒိဗ္ဗံ ဒိဗ္ဗ ဝိဟာရံ သန္နိဿိတံ ဒိဗ္ဗံ"ဟူသော ဝစနတ္ထကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူသတည်း။ သော ပေါ အဟံ အနုရုဒ္ဓ စသောသုတ်သည် ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော် (မ-၃-၁၉၉) သုညတဝဂ် ရှစ်ခုမြောက် ဥပက္ကိလေသသုတ်တည်း။ ထိုသုတ်၌ ဝိစိကိစ္ဆာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသောတိ ဣတိ ဝိဒိတွာ ဝိစိကိစ္ဆံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟိံ ဟူသော ပါဠိ၏အနက်ကို မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ (နှာ-၁၇၀) မူလပရိယာယဝဂ် ခုနစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော ဝတ္ထသုတ်အဖွင့်၌ ဖွင့်ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာမှာ မဖွင့်မပြသတည်း။ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြသည်ကား—တတ္ထ ဣတိ ဝိဒိတွာတိ ဧဝံ ဇာနိတွာ။ ပဇဟတီတိ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေန အရိယမဂ္ဂေန ပဇဟတိ။ ။မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ (မ-ဋ္ဌ-၁။၁၇၅)။ ဧဝံ ဇာနိတွာတိ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော ကေနဋ္ဌေနေဝ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသောတိ သဘာဝတော သမုဒယတော နိရောဓတော နိရောဓူပါယတော စ ပုဗ္ဗဘာဂပညာယစေဝ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဒွယပညာယ စ ဇာနိတွာ။ ပဇဟတီတိ တွေ အစ္စန္တပ္ပဟာနမေဝ အဓိပ္ပေတန္တိ ဒဿေန္တော သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေန အရိယမဂ္ဂေန ပဇဟတီတိ အာဟ။ အရိယမဂ္ဂေနာတိ အနာဂါမိမဂ္ဂေန။ တေန ဟိ ပဟာနံ ဣဓ သဗ္ဗဝါရေသု အဓိပ္ပေတံ။ မူလပဏ္ဏာသဋီကာ(၁။၂၇၄)။အဋ္ဌကထာ၌ ဣတိ ဝိဒိတွာတိ ဧဝံ ဇာနိတွာဟုဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဋီကာ၌—"အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော ။ပ။ နိရောဓူပါယတော စ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ "ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပက္ကိလေသော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သော သဘာဝ, သမုဒယ,နိရောဓ, နိရောဓူပါယ—အားဖြင့်။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ဟူသော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပက္ကိလေသံ၊ ကို။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ပဇဟိံ၊ ပယ်ပြီ"ဟု အနက်ပေး။ ။အမနသိကာရော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းသည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပက္ကိလေသော၊ တည်း။ အမနသိကာရသည် ဥပက္ကိလေသဖြစ်ရသည်ကား နှလုံးမသွင်းပြန်သော် ထိနမိဒ္ဓ ဖြစ်လာသောကြောင့်တည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၃၉၈) ကို ထောက်။

အဘိဇပ္ပာ၊ ဤသို့ နတ်တို့နှင့်အတူ ငါဖြစ်စေသော်ဟူ၍ နှလုံးသွင်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုစေတတ်သော တဏှာသည်၊

ဧဝံ မေ ဟောတူတိ ဟိ အဘိနိဝိသနဝသေန ဇပ္ပေတီတိ အဘိဇပ္ပာ၊ တဏှာ။ (သာရတ္ထ ဋီ၊၁။၃၉၉။)

ဤသာရတ္ထဒီပနီစကားသည် ဥပရိပဏ္ဏာသဋီကာ ဥပက္ကိလေသသုတ်အဖွင့်ကို မှီးသတည်း။ ဥပရိပဏ္ဏာသဋီကာ(မ၊ဋီ၊၃။၃၅၇။)မှာ ဝေမမာတိ အဘိနိဝေသ ဝိသေန ဇပ္ပေတိတိ အဘိဇပ္ပာ တဏှာ–ဟူ၍လာရှိသတည်း[၁]။ အဋ္ဌသာလိနီ ဒုကနိဒ္ဒေသ(အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁။၃၉၇။)မှာလည်း–ဣဒံမယှံ ဧတံ မယှန္တိ ဝါ အသုကေန မေ ဣဒံ ဒိန္နံ ဣဒံ ဒိန္နန္တိ ဝါ ဧဝံ သတ္တေဇပ္ပာပေတီတိ ဇပ္ပာ–ဟု လာရှိသတည်း။ ဤသာရတ္ထဒီပနီဋီကာမှာ များစွာသောပေတို့၌ အကာရန္တနှင့် ဇပ္ပတိ-ရှိသည်ကား စာပျက်တည်း။ ဧကာရန္တနှင့်ဇပ္ပေတိရှိမှ မှန်သတည်း။ ဇပ္ပေတိ့ ဧ·သည်လည်း ဓာတူဟိ ဏေဏယာစသောသုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော ကာရိုက် ဏေ·ပစ္စည်းတည်း။ "ဇပ္ပေတိ၊ ဆိုစေတတ်၏"ဟု အနက်ပေး။ ဇပ္ပဓာတ် ကထနအနက်ဟော။

နာနတ္တသညာ၊ နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော ရူပါရုံ, လူပြည်၌ဖြစ်သော ရူပါရုံ အားဖြင့် အထူးထူးသဘောရှိသော ရူပါရုံ၌ဖြစ်သော သညာသည်။ သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၃၉၉)ကို ထောက်။ အတိနိဗ္ဗာယိတတ္တာ၊ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌမဟူ တစ်ခုတည်းသော သဘောရှိသည်သာ ဖြစ်သော ရူပါရုံကို နှလုံးသွင်းအံ့ဟု နှလုံးပြု၍ တစ်ခုတည်းသော သဘောရှိကုန်သော ရူပါရုံတို့ကို အလွန်အကဲပြု၍ ကြည့်ရှုသည်၏အဖြစ်သည်။ သမ္ပတိနိဗ္ဗတ္တာဝ·ကား·ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ၏အဖွင့်။ သမ္ပတိနိဗ္ဗတ္တာဝဟု အကာရန္တနှင့် ရှိသည်သာမှန်သတည်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဝိသုဒ္ဓိ၊ဋ္ဌ၊ ၂၊၅၄။)မှာလည်း ဤသို့ပင်ရှိ၏၊ သမ္ပတ်နိဗ္ဗတ္တာဝါဟု အာကာရန္တနှင့် အချို့စာရှိသည်ကား မသင့်။ ဟိ ဂတိယံ ဓာတ္တံ ဟေသိဟိနုတ္တမဂမိတ် ဟိနော နိဟ်နော။ (ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်၊ ၁၀၇။ ဥဏာဒယောသုတ်) ဟာ·စာငေ။ ဣနော ဒီဃော။ (အဘိဓာန်၊ ဋီ၊၆၉၉ ဂါထာ) ဤစကားတို့ကို ထောက်၍ ဟီနေပုဒ်မှာ ဤဒီဃနှင့် ရှိရမည်။ ဟီဠိတေပုဒ်မှာ ဟီဠ-အနာဒရေဟု ဓာတုမာလာ (နိတိ·ဓာတု၊ ၂၀၀)၌ ရှိသောကြောင့် "ဟီဠိတော၊ မရိုမသေအပ်ကုန်သော်" ဟု အနက်ပေး၊ မရိုသေက ကဲ့ရဲ့ခြင်း ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၄၀၁။)၌ "ဟီဠိတောတိ ဂရဟိတော"ဟု ဖွင့်တော်မူသတည်း။

ဣမိနာပဒေန၊ ဤယထာ ကမ္မူပဂေသတ္တေ ပဇာနာမိ ဟူသော ဝါကျပုဒ်ဖြင့် ကုသလာဓမ္မာစသော ဝါကျသည် ပုဒ်ပြည်သကဲ့သို့မှတ်။ ဣမဿဝိသုံ ပရိကမ္မံနာမ နတ္ထိ ယထာစိမဿ ဧဝံ အနာဂတံသဉာဏဿပိ-ဟူသော စကားကို အဋ္ဌကထာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၃၃။) ဆရာဆိုတော်မူသည်ကား ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို

---

[၁]။ ဥပရိပဏ္ဏာသဋီကာဆဋ္ဌမူ၌ တံ မမာတိ ပတ္ထနာ အဘိဘဝနီယ မနသိသေန ဇပ္ပေတီတိ အဘိဇပ္ပါဟု ရှိသည်။

ရခြင်း အရင်းခံနှင့် ကင်း၍ ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်, အနာဂတံသဉာဏ် နှစ်ပါးတို့အား အသီးအခြား ပရိကံကို ပြုရခြင်း မရှိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ကို ရခြင်း အရင်းခံရှိမှသာ အသီးအခြား ပရိကံကိုပြု၍ ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်, အနာဂတံသဉာဏ်နှစ်ပါးတို့ကို ရနိုင်လေသတည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရခြင်း အရင်းခံမရှိလေသော် အသီးအခြား ပရိကံကို ပြုလေသော်လည်း ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့ကို ရနိုင်လေ ထိုကြောင့် ဆိုတော်မူသတည်း။

အကယ်၍ ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့အား ပရိကံလုံးလုံးမရှိဟု ယူချေသော် ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့၏ ပရိကံမရှိကုန်မူ၍ ကာမာဝစရတရားကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်ခြင်းကြောင့် ပရိကံရှိခြင်း သဘောရှိသော မဟဂ္ဂုတ်တရား၏ အဖြစ်သည် မဖြစ်လေရာ။ ပရိကံကင်းခြင်း သဘောရှိသော ကာမာဝစရတရား၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ ဖြစ်လေရာသတည်း။ သို့လည်း မဖြစ်ကောင်းခဲ့။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊ ၄၀၂။)၌ ဝိသုံ ပရိကမ္မံ နတ္ထီတိ ဣဒံ ပန ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန ဝိနာ ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿ ဝိသုံ ပရိကမ္မံ နတ္ထီတိ အဓိပ္ပါယေန ဝုတ္တံ။ ဧဝဉ္စတံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အညထာ ယထာ ကမ္မူပဂဉာဏဿ မဟဂ္ဂတဘာဝေါ ဧဝ န သိယာ-ဟု မိန့်အပ်၏။

အဘယ့်ကြောင့် အသီးအခြား ပရိကံမရှိသနည်း၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်မှာ အသီးအခြား ပရိကံရှိသကဲ့သို့ ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့မှာလည်း အဘိညာဉ်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် အသီးအခြား ပရိကံရှိရာပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါဒကာနေဝ ဟိ ဣမာနိ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

အဘယ်ကြောင့် ဤဉာဏ်နှစ်ပါးတို့သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်တည်းဟူသော အခြေရှိကုန်လေသနည်း၊ အဘိညာဉ်အသီးအခြားမဟုတ်ပါလော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ သဟေဝ ဣဇ္ဈန္တီဟူသော ပါဠိကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ဤစကားကိုလည်း ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရခြင်း အရင်းခံရှိမှ ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့ကို ရရှိနိုင်သောကြောင့်သာ မိန့်ဆိုအပ်သတည်း၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရလျှင်ရခြင်း အလိုအလျောက် ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့ကိုရသောကြောင့် မိန့်ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။

ဣမဿ ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿ၊ အား။ ဝိသုံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရခြင်းမှ အသီးအခြား၊ ပရိကမ္မံနာမ၊ ပရိကံကိုပြုရခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာနိဉာဏာနိ၊ ဤယထာကမ္မူပဂဉာဏ်,အနာဂတံသဉာဏ်တို့သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပါဒကာနေဝ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်တည်းဟူသော အကြောင်းရင်း အခြေခံရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမဿ၊ ဤ

ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်အား။ ဝိသို၊ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံနာမ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အနာဂတံသဉာဏဿပိ၊ အားလည်း။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံနာမ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာနိ၊ ဤယထာကမ္မူပဂဉာဏ် အနာဂတံသဉာဏ်တို့သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ နှင့်။ သဟေဝ၊ တကွသာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပါဒကာနေဝ၊ လျှင်။ ဟောန္တိ၊ ၏။

ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်မှာ "အတီတံ ကမ္မံ ဇာနာမိ"ဟု ပရိကံကိုပြုအပ်၏။ အနာဂတံသဉာဏ်မှာ "အနာဂတခန္ဓခန္ဓပဋိဗဒ္ဓံ ဇာနာမိ"ဟု ပရိကံကိုပြုအပ်၏။ သို့ပြုရသည်ကို "သတံ ဟောမိ သဟဿံ ဟောမိတိ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ"[၁] ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဣဒ္ဓိဝိဓကထာလာ စကားကိုလည်းကောင်း။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿစ အဟတံစေတနာမတ္တမေဝါရမ္မဏံ။ ။အနာဂတံသဉာဏစတုတ္ထံ အနာ-ဂဟာရမ္မဏမေဝ။ တဉ္စ အနာဂတက္ခန္ဓခန္ဓပဋိဗဒ္ဓသု (ဓမ္မေသု) ပုဗ္ဗေ-နိဝါသဉာဏံ ဝိယ သဗ္ဗညုတဉာဏသမဂတိကံ ဟောတိ။ (အဘိဋ္ဌ ၁၊၄၄၇) အဋ္ဌကထာ ကဏ္ဍလာ စကားကိုလည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။

ဒုဋ္ဌုံ၊ မကောင်းစွာ။ စရိတံ၊ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ (ဝါ) တနည်းကား။ ဒုဋ္ဌုံ၊ မကောင်းသော။ စရိတံ၊ စရိုက်တည်း။ ဒုဋ္ဌုစရိတံကို ဤ ကာယေ နဒုစ္စ-ရိတံကို မိန့်အပ်သတည်း။ ဒုဋ္ဌုံ ဝါ စရိတံကို ငဲ့၍ကာယတောဝါစသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ ကာယေန၊ ကာယဝိညတ်ဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ မကောင်းစွာကျင့်အပ်သည်တည်း။ (ဝါ) တနည်းကား။ ကာယတော၊ ကာယဝိညတ်ဟူသော ကာယ-ဒွါရမှ။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဒုစ္စရိတံ၊ ဒုစရိုက်တည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ(နှာ-၁၊၄၀၃)မှာ အသတိတဿ-စသည်၌ "တဿသန္တာနဿ၊ ၏။ အာဟာရူပစ္ဆေဒ၊ အဝိစ္ဆေဒ၊ တကျာဟူသော အကြောင်း၏ပြတ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်"ဟု အနက်ပေး။ အာဟာရသဒ္ဒါ အကြောင်းဟောတည်း။ မူလယမိုက်မှာ အာဟာရဝါရ လာရှိသတည်း။ ထိုအာဟာရသဒ္ဒါသည် မူလဝါရ၌ မူလသဒ္ဒါ, ဟေတုဝါရ၌ ဟေတုသဒ္ဒါစသည်နှင့်အတူ "အကြောင်း"ဟောတည်း။

နတ္ထိ ဣမေသံဗျာနံ ဝါ ဝိမောက္ခော ဝါ စသည်၌ ဗျာနံ ဝါ အရ လောကီ ဗျာန်တည်း။ ဝိမောက္ခောဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော လေးပါးသော အရိယာမဂ်သည်လည်းကောင်း။ ဝိမောက္ခောတိ၊ စတ္တာရောတိ အရိယမဂ္ဂါ။ သာရတ္ထ ဒီပနီ စတုတ္ထပါရာဇိကအဖွင့်(၂၊၂၈၆။) အတ်ဘာရိယံ ကမ္မံ သ ဂ္ဂါဝနံ့ဏံ မဂ္ဂါဝရဏဉ္စ ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကား၌ သဂ္ဂ–သ ဒ္ဒါဖြင့် နတ်ပြည် ကိုသာ မယူ လင့်။ လူ့ပြည်ကိုလည်း သုဂတိခြင်း ရေတူသောကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့်

၁။ ဝိသုဒ္ဓိ ၂၊ ၁၅။၌ သတံ ဟောမိ သတံ ဟောမိတိ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ-ဟုရှိသည်။

ယူ။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်(ဝိ၊၁၊၆)၌ "သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ အဋ္ဌကထာ(ဝိဋ္ဌ၊၁၊၁၃၆)၌လည်း "တေ့ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန မနုဿဂတိပိ သင်္ဂယှတိ"ဟု ဖွင့်အပ်၏။ မဂ္ဂ-သဒ္ဒါ၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မခြင်း ရေတူသောကြောင့်, လောကီစျာန်ကိုလည်း သဒိသူပစာရအားဖြင့် ယူလေ။ သို့ယူရသော် အရိယူပဝါဒကံ ထိုက်သောသူသည် နတ်ပြည်, လူ့ပြည်မှာ ရှိတေသည်၏ အခြားမဲ့၌ နတ်ဘုံ, လူ့ဘုံ၌ မဖြစ်ရမှု၍ အပါယ်ဘုံမှာသာ ဖြစ်ရမည်ကို သိအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ" (ဝိ၊၁၊၆) ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၄၄၃)၌ "အရိယေ တိ ပန အဇ္ဈာနတော အဒုဋ္ဌစိတ္တဿေဝ တတ္ထ အရိယဂုဏာဘာဝံ ပဝေဒေန္တဿ ဂုဏပရိဓံသနံ န ဟောတီတိ တဿ အရိယူပဝါဒေါ နတ္ထီတိ ဝဒန္တိ" ဟူ၍ လာသောစကားသည် အဋ္ဌကထာမှာ အနတ္တကာမာ-ဟူ၍ မိန့်အပ်သည် အားလျော်စွာ အနတ္တကာမနှင့် စပ်သောကြောင့် သင့်သတည်း။ ရဟန္တာ မထေရ်နှင့် သိတင်းသုံးရဟန်းဝတ္ထုမှာ ပဒုဋ္ဌ စိတ္တ အနတ္ထ ကာမ တိုက်ရိုက် မလာမရှိငြားသော်လည်း တံ ဇိဂုစ္ဆိ-ဟူသော စကားကို ထောက်၍ ဒုဋ္ဌ စိတ် ရှိသည်ကို သိအပ်၏။ ဤအရာ၌ ဇိဂုစ္ဆိ-ဟူသည် လဇ္ဇီရဟန်းတို့က အလဇ္ဇီ ရဟန်းကို စက်ဆုပ်ခြင်းနှင့်တူသော ကောင်းသောစက်ဆုပ်ခြင်းမဟုတ်။ "အတိစ္ဆာတောဝတာယံ မဟလ္လကော"ဟူ၍ ဒေါသအလျောက် နှိပ်စက် ဆိုသောစကားကို ထောက်၍ ဒေါသအမျက် ခြောင်းခြောင်းထွက်၍ စက်ဆုပ်ခြင်းတည်းဟု သိအပ်၏၊ သို့သိအပ်သော် အနတ္ထကာမကို အလိုရှိ၍ အတိစ္ဆာတော စသော စကားကို သိတင်းသုံး ရဟန်းဆိုသတည်းဟု သိအပ်၏။ "အရိယူပဝါဒကံကို ဖရုသဝါစာကံ၌ သွင်းအပ်၏။ ထို့ကြောင့် စရိယပိဋကတ် မာတင်္ဂစရိယာအဖွင့် (စရိယာ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၅၆။) ၌ "အရိယူပဝါဒကမ္မံ အဘိသပသန္နိဘံ ဖရုသဝစနံ သံယုတ္တံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝေ နေသ တံပါကတိက်အဟောသိ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ သဂ္ဂါဝရဏော္စ မဂ္ဂါဝရဏော္စ ဟူသောစကားကို ထောက်၍ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ သည်သာလျှင် လုံးလုံး အဟောသိကံ ဖြစ်သတည်း။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ အပရာပရိယဝေဒနီယကံ နှစ်ပါးတို့ကိုမူကား အဟောသိကံ မဖြစ်သည်နှင့် ပါကတိက မဖြစ်သေး အခွင့်သာသော် ပဝတ္တိ အကျိုးကို ပေးသေး၏၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ (ဓမ္မပဒဋ္ဌ၊၂။၄၄၁)၌ ဣတိ သော သတ္တက္ခတ္တုံ ဇာတကာလေ ဥဒကေ ပါတနံ လဘိ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဝိနယဂဏ္ဌိပုဒ်ကျမ်း၌ကား ယဋ္ဌဒ္ဒွာပတ္တာဓိကရဏံ အကုသလံ တံပိ ဒေသိတံ ဝုဋ္ဌိတံ ဝါ အနန္တရာယ ကရံ၊ ယထာ ဟိ အရိယူပဝါဒကမ္မံ အကုသလ မှိ ခမာနံ အစ္စယံ ဒေသေတွာ ခမာပနေန ပယောဂသမ္ပတ္တိယာ ပဋိဗာဟိတတ္တာ အဝိပါက

၁။ ယယုတ္တံ(ဆဋ္ဌ မူ)

ဓမ္မတံ အာပန္နံ အဟောသိကမ္မံ အဟောသိ၊ ဧဝမိဒမ္ပိ ဒေသိတံ ဝုဋ္ဌိတံ ဝါ ပယောပသမ္ဘတ္တိယာ ပဋိဗာဟိတတ္တာ အဝိပါကဓမ္မတာ အဟောသိကမ္မဘာဝေန အနန္တရာယ ကရတ္တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယုပပဇ္ဇအပရာပရိယ ဝေဒနိယေသု- တီသု ကမ္မကောဋ္ဌာသေသု ဒေသနာ ဝုဋ္ဌာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဥ္စ ဥပပဇ္ဇ ကောဋ္ဌာ- သာနံ ဒွိန္နံ ကမ္မာနံယေဝ အနန္တရာယကရံ နာပရာပရိယကမ္မဿ။ အပရာပရိယ ကမ္မံဟိ ယဒါ လဒ္ဓေါကာသံ၊ တဒါ ကိဉ္စိကာလေ အန္တရာယကရံ သိယာ၊ ဇဋိလ- သေဋ္ဌိနော အပရာပရိယ ဥပပါဒကမ္မံဝိယ၊ ဇဋိလသေဋ္ဌိ ဝတ္ထုပန ဓမ္မပဒေ အာဂတမေဝါတိ”ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားသည် မသင့်၊ အကြောင်းကား ကံသုံးပါးတို့၏ပင် အနန္တရာယကရ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ သော ဘရိယာယ ကောပေန “တဝ သတ္တာဟ ဥဒကေ ခိပိတွာ ဂစ္ဆာ”တိ အာဟ ဟူ၍လည်းကောင်း သုဝဏ္ဏကာရော တာဝဒေဝ သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ “ခမထ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ ထေရဿ ပါဒမူလေ နိပ္ပဇ္ဇိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတိ သော သတ္တကခတ္တုံ ဇာတ ကာလေ ဥဒကေ ပါတနံ လဘိ ဟူ၍လည်းကောင်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ အဆုံးစွန် ဖြစ်သော ဗြာဟ္မဏဝဂ် ဇဋိလထေရဝတ္ထု (ဓမ္မပဒ ဋ္ဌ၊၂၊၄၄၄-၄၄၅) ဇဋိလ သေဋ္ဌေး ဝတ္ထုလာသတည်း။ ထွေ စ “တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယာ”တိ ဧဝမာဒိ- စနေန တဒါ ဒါယကဿ အပ္ပဟာနေနေဝ အရိယူပဝါဒေါ အန္တရာယိကော အနတ္ထာဝဟော၊ ပဟာနေန ပန အစ္စယံ ဒေသေတွာ ခမာပနေန န အန္တရာယိကော၊ အနတ္ထာဝဟော။ ယထာတံ ဝုဋ္ဌိတာ ဒေသိတာစ အာပတ္တိတိ ဒဿေတိ။ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍအဖွင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၁၊၄၀၆) ပါကတိကန္တိ ပဝတ္တိ ဝိပါကံ အဟောသိတိ ဝဒန္တိ။ ဝုဒ္ဓိဟေသာ ဘိက္ခဝေ အရိယဿ ဝိနယေ၊ ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာ ဓမ္မံ ပဋိကရောတီတိ ဝစနတော ပါကတိကံ အဟောသိတိ ဧဝေ။ ၊ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍအဖွင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (ဝဇီရ၊ ဋီ၊၅၃)ယဉ္စ အာပတ္တာဓိကရဏံ အကုသလံ၊ တမ္ပိဒေသိတံ ဝုဋ္ဌိတံ ဝါ အနန္တရာယ- ကရံ။ ယထာဟိ အရိယူပဝါဒကမ္မံ အကုသလမ္ပိ သမာနံ အစ္စယံ ဒေသေတွာ ခမာ ပနေန ပယောဂသမ္ပတ္တိ ပဋိဗာဟိတတ္တာ အဝိပါကဓမ္မတံ အာပန္နံ အဟောသိက မ္မံ ဟောတိ၊ ဧဝမိဒမ္ပိ ဒေသိတံ ဝုဋ္ဌိတံ ဝါ ပယောဂသမ္ပတ္တိ ပဋိဗာဟိတတ္တာ အဝိပါက ဓမ္မတာယ အဟောသိကမ္မဘာဝေန အနန္တရာယကရံ ဇာတံ။ တေနေဝ။ “သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ နိရယံ ဝါ ဝဒါမိ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ”တိ သာပတ္တိ ကဿေဝ အပါယဂါမိတာဝုတ္တာ။ကေရသကဏ်ဋီကာ စူဠဝါ သမထက္ခန္ဓကအဖွင့် (သာရတ္ထ၊၃၊၃၇၉)၌သို့ထုတ်ဖော်ပြအပ်ပြီးသော ကျမ်းဂန်အများတွင် ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာမှာ ကန်တော့လျှက်နှင့်အရိယူပဝါဒကံ၏ ပဝတ္တိအကျိုးအထင်အရှား

လာရှိသောကြောင့် "ဘေနသ္မာ တံ ပါကတိကံ အဟောသိ"ဟူ၍ ဣဂ်ဝိနည်း အဋ္ဌကထာမှာဆိုရာ၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံသည် သာလျှင် လုံးလုံးပါကတ်က ဖြစ်သတည်း။

ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယ အပရာပရိယဝေဒနိယ နှစ်ပါးတို့မှကား အခွင့်သာသော် ပဝတ္တိ အကျိုးကိုပေး၏ဟု ယူအပ်၏။ ထိုကြောင့်ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့် ဇီရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ(၅၃)၌ ပါကတိကန္တိ ပဝတ္တိဝိပါကံ အဟောသိတိ ဝဒန္တိဟု မိန့်အပ်၏။ ။ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာလာ "အနုတ္တာဝပေ-ာ" ဟူသော စကား ကိုလည်း ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုသာ မရှက်ဆောင်သည်ကိုရည်၍ မိန့်တော်မူသည် ဟု ယူအပ်၏။ အခွင့်သာသော် ပဝတ္တိအကျိုးကိုမူကား ရှက်ဆောင်သေး၏ဟု သာရတ္ထဒီပနီဋီကာဆရာ အလိုရှိသည်ဟု မှတ်လေ။ စူဠဝါသမထက္ခန္ဓကအဖွင့် သာရတ္ထ၊ တေရသကာဏ္ဍဋီကာ (၃၊၃၇၉)၌ "အဝိပါကမ္မေတံ အာပန္နံ အဟောသိကမ္မံ ဟောတိ" ဟူသောစကားကိုလည်း ထိုအတူပင် ပဋိသန္ဓေ အကျိုးမရှိသည်ကိုသာရည်၍ မိန့်အပ်၏ဟုယူအပ်၏။ သို့ယူသော် ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာစကားနှင့်လည်းကောင်း ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာလာ ပဌမအာစရိယဝါဒနှင့်လည်းကောင်း သာရတ္ထဒီပနီလာ စကားနှစ်ချက်သည် တစ်သားတည်းကျ၍ ညီမျှရာသတည်း။ အရိယူပဝါဒကံနှင့်အတူ ဒေသနာကံ, ဝုဋ္ဌာနကံအာပတ်မှ လည်း ဒေသနာကြားငြားသော် လည်းကောင်း, ပရိဝတ်နေ ခြင်းစသည်ဖြင့် အာပတ်မှထငြားသော် လည်းကောင်း အခွင့်သာက ပဝတ္တိ အကျိုးမှ မလွတ်ရာသေးဟု မှတ်အပ်၏။ ဤအရာ၌ အကျဉ်း အဆုံးအဖြတ်ကို စူဠဝါအဋ္ဌကထာ သမထက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ ငါပြလတ္တံ့ စပ်၍မှတ်လေ။

အတ္တနာ၊ မိမိသည်(ဝါ)မိမိကား။ ဝုစ္စတာရော၊ သီတင်းကြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ မိမိက သီတင်းကြီးကရှိခိုးခြင်းစသည်ကိုမပြုလင့်,နောက်မှာ "ဋ္ဌဟာဂေါနေဝ"ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သည်အားလျော်စွာ ထရပ်လျက်သာလျှင် "အဟံ အာယသ္မန္တံ"စသော စကားကိုဆို၍ သည်းခံစေအပ်၏။

အတ္တနာ၊ သည်။ နဝကတရော၊ သည်။ သစေဟောတိ၊ အံ့။ ယေစ၊ အကြင်သူတို့သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမူလကေသု၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလျှင်အရင်းရှိကုန်သော။ ကာယကမ္မာဒိသု၊ တို့၌။ အညေပိ၊ တစ်ပါးသောသူတို့ကိုလည်း။ သမာဒပေန္တိ၊ ဆောက်တည်စေကုန်၏။တေ စ၊ ထိုသူတို့သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မည်ကုန်၏။ အရိယူပဝါဒေစ၊ ကို လည်းကောင်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာစ၊ ကို လည်းကောင်း။ သင်္ဂဟိတာယပိ၊ သင်္ဂြိုဟ် တွေ့က်အပ်ငြားသော်လည်း။ ယဿာယေနအာကာရေန၊ ဖြင့်။ နိရယပါလဟိ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ အာဘတံ၊ ငရဲသို့ဆောင်အပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ နိက္ခိတ္တော၊ ပစ်ထားအပ်၏။

ဧဝံ တထာ တေန အာကာရေန၊ ထိုင်ရဲထိန်းတို့ ပစ်ထားသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တောယေဝ၊ ပစ်ထားအပ်သော အတိုင်း သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓပရိစ္စာဂါ၊ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာကို စွန့်ခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေ သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော အသင်္ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ယူသော အခါ၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒါ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေပြတ်ခြင်းကြောင့်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ (ငါ) စုတိစိတ်ကျသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်ကာလ၌ (ဝါ) အထက်၌။ တိရစ္ဆာန-ယောနိ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိမည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဣဓ၊ ဤဒိဗ္ဗစက္ခု-ဉာဏကထာ၌။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။

ဒိဗ္ဗစက္ခုကထာနိဋ္ဌိတာ စကားသည် ဝတ္တဗ္ဗံ၏, အခြားမဲ့၌ ရှိသော် သင့်ရာ သတည်း၊ သို့မှ "အယမေဝဟောတ္တ"စသောစကားသည် သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ ဟူသော စကားနှင့် ဒဋ္ဌကရဏာအားဖြင့် စပ်နိုင်လေရာသတည်း။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤအာသဝက္ခယ ဉာဏကထာ၌။ ဝိပဿနာပါဒကံ၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်ကို ရကြောင်းဝိပဿနာ၏ အခြေဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်စိတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဤ"သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိ ဣဓ"စသော စကားကို အဋ္ဌကထာ ဆရာဆိုတော်မူရ သည်ကား ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ(ဝိ ဋ္ဌ ၁၊၁၂၄)၌"သမာဟိတေ စိတ္တေတိ ဣဓမိနာ စတုတ္ထဇ္ဈာန သမာဓိနာ သမာဟိတေ" ဟူ၍ ဖွင့်ခဲ့လျက် ရှိသောကြောင့် ဆိုတော်မူရသတည်း။

ရှေးသမာဟိတေ စိတ္တေအရလည်း စတုတ္ထ ဈာန်စိတ်တည်း။ ထိုစတုတ္ထဈာန် သည် ဝိပဿနာပါဒကမဟုတ်အဘိညာပါဒကတည်း။"အာသဝါနံ ခယဉာဏာ-ယာတိ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏတ္ထာယ"ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်တော်မူရသည်ကား ခယေဉာဏန္တိ မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ဉာဏံ၊အနုပ္ပါဒေ ဉာဏန္တိ ဖလသမင်္ဂိဿ ဉာဏံ့ နိက္ခေပ-ကဏ္ဍ ပါဠိတော်(အဘိ ၁၊၂၆၅) မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ဉာဏန္တိ စတ္တာရိမဂ္ဂဉာဏာနိ။ ၎င်းအဖွင့်အဋ္ဌကထာ (အဘိ ဋ္ဌ-၁-၄၃၆) ဤသို့မဂ်ဉာဏ် လေးပါးအာသ ဝက္ခယဉာဏ်မည်ကြောင်း လာရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း "နိဗ္ဗိဒါယ ဧဝ ပဋိဝေဓာယ စ"ဟူသော ဉာဏဝိဘင်းပါဠိတော်မှာ (အဘိ ၂၊၃၂၇)။ ။ ယထာနုရူပံ ဝါ အာသဝက္ခယဘာဝတော ဖလေ ဝါ အာသဝက္ခယေ သတိ

ယထာနုရူပံ တံ နိဗ္ဗတ္တနတော စတုသုပိ မဂ္ဂေသု ပညာ ဆဌွအဘိညံ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ဟူ၍ မူလဋီကာ(မူလဋီ၊ ၂၊ ၂၀၄)ဖွင့်သည်အားလျော်စွာ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးသည် အာသဝက္ခယဉာဏ်ဖြစ်သော ပဋိဝေဓဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း အာသဝက္ခယဉာဏ်သည် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်,မဂ်ဉာဏ်လေးပါး ဤသို့နှစ်ပါးအပြား ရှိသောကြောင့် ဖွင့်တော်မူအပ်သတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ များစွာသောပေတို့၌ "တံ တေသံ အပဝတ္တိဋ္ဌာနံ" ဟုရှိ၏၊ (သာရတ္ထ ဋီ၊ ၁၊၄၀၈။)၌ အပ္ပဝတ္တိန္တိ အပ္ပဝတ္တိနိမိတ္တံ။ တေ ဝါ နပ္ပဝတ္တန္တိ ဧတ္ထာတိ အပ္ပဝတ္တိ၊ နိဗ္ဗာနံဟု ဖွင့်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(ဝိမတိ ဋီ ၁၊၈၅)၌ "အပ္ပဝတ္တိန္တိ အပ္ပဝတ္တိဟေတုံ"ဟူ၍ ဖွင့်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်အဖွင့် သစ္စပဗ္ဗ (ဒီ–ဋ္ဌ–၂–၃၈၆ ")၌ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိဗ္ဗာနံ"ဟူ၍ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊သုတ်မဟာဝါဋီကာ (ဒီ–ဋီ–၂–၃၃၆)၌လည်း အပ္ပဝတ္တိပုဒ်ကို ဖွင့်ထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တံ တေသံ အပ္ပဝတ္တိံ နိဗ္ဗာနံ ဟူသောပါဌ်သာ အမှန်တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ ဣဒံ၊ ဒုက္ခံ အယံ ဒုက္ခသမုဒယောစသည်ဖြင့်။ ဇာနန္တဿ၊မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိသောငါအား။ သောဠသဒုက္ခန္တိ ဧဝမာဒိဟိ ဝစနေဟိ၊တို့ဖြင့်။ ဝိပဿနာယ၊နှင့်။သဟ၊ တကွ။ ကောဋိပ္ပတ္တံ၊ အထွတ်အထပ်သို့ရောက်သော။ မဂ္ဂံ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကထေတိ၊ ၏။ သောဠသဒုက္ခန္တိဧဝမာဒီသု ဟူသော အရင်းစကားကို ထောက်၍ "သောဠသဒုက္ခန္တိ ဧဝမာဒိဟိဝစနေဟိ" ဟူသော ကရိုဏ်းကို ထည့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၄၀၈)၌ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိန္တိအာဒိနာ စသော စကားကိုမိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ဤသာရတ္ထဒီပနီ စကားမှာ "မိဿကမဂ္ဂေါ၊ လောကီဝိပဿနာနှင့် ရောသော လောကုတ္တရာမဂ်ကို" ဟု အနက်ပေး။ ဤစကားကို သာရတ္ထဒီပနီဆရာ ဆိုသည်ကား "သဟဝိပဿနာယ ကောဋိပ္ပတ္တံ မဂ္ဂံ ကထေတိ" ဟူသောအဋ္ဌကထာစကား အားလျော်စွာ ဆိုသတည်း။ လောကီဝိပဿနာနှင့် လောကုတ္တရာမဂ်သည် သမ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့် ရောသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ လောကီဝိပဿနာကို "စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိန္တိ ဝိပဿနာစိတ္တံ အဘိနီဟရိံ" ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသည် အားလျော်စွာ စိတ္တံအဘိနိန္နာမေသိံ ဟူသော ရှေ့စကားဖြင့်သာ ပြတော်မူသတည်း။ သောဠသဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ စသော စကားဖြင့် ပြတော်မမူ။ ဤ သောဠသဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ စသောစကားဖြင့် လောကီဝိပဿနာနှင့်မဖက် သက်သက်ဖြစ်သော လောကုတ္တရာမဂ်ကိုသာ ပြတော်မူသတည်း။ သို့ဖြစ်ပါလျက်နှင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာဆရာ ထိုစကားကို ဆိုတော်မူသည်ကား ဥပလက္ခဏာ နည်းအားဖြင့်သာ ဆိုတော်မူသတည်းဟု သိအပ်၏။

ဝိပဿနာစိတ္တံ၊ တေ ဘုမ္မက သင်္ခါရတရားတို့ကို အာရုံပြု၍ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ-ဟု အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့် ရှုသော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကို။ အဘိနီဟရိ၊ ရှေးရှုဆောင်ပြီ-ဟု အနက်ပေး။

စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိန္တိ ဝိပဿနာစိတ္တံ အဘိနီဟရိ- ဟူသော စကားကို ထောက်၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော သမုဒ္ဒရာ ဂင်္ဂါဝါလု သဲစုမက ပွင့်တော်မူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့လည်း ဝိပဿနာတရားကို ပွားများကုန်၍သာ သဗ္ဗညု ရှင်တော်ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြကုန်သည်ဟု သိအပ်ကုန်၏။ သို့သိ အပ်ကုန်သော ဘုရားနှင့် တရားမှာ တရားရှေးဦး၏ အဖြစ်ကို သိအပ်သတည်း။ လောက၌အထင်အရှားတရားဖြစ်ရသည်ကား ဘုရားဟောတော်မူသောကြောင့် သာ ဖြစ်ရသတည်း၊ ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ (ခုဒ္ဒကပါဌ၊ဋ္ဌ ၁၁)၌ တေသုစ တီသုသရဏေသု ဝစနေသု သဗ္ဗသတ္တာနံ အဂ္ဂေါတိ ကတွာ ပဌမံ ဗုဒ္ဓေါ၊ တပ္ပဘဝတောတဒုပဒေတိ တတောစ အနန္တရံ ဓမ္မော၊တဿ ဓမ္မဿ အာဓာရ- ကတော တဒါ သေဝနတောစ အန္တေ သံဃော ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန်ဋီကာ (ဂါထာ-၁)၌ကား တေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဓမ္မာနံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ သေဋ္ဌော။ ဝုတ္တံ ဟိ ဘဂဝတာ၊ဝိရာဂေါသေဋ္ဌော ဓမ္မာနံ၊ဒွိပဒါနဉ္စ စက္ခုမာ”တိ ဟူသော စကားကို မိန့်အပ်၏။သာဓက သာဓေယျမတန်ပ ဆို၍ ထိုစကားကို ဆရာ့ဆရာတို့ ပယ်ရှား တော်မူကြကုန်သတည်း။ “ဓမ္မညေဝ သက္ကတွာ ဂရုံကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ဝိဟာရေယျံ (သံ ၁-၁၄၁။ အံ ၁-၃၂၈။ ပိဋ္ဌေသု ပဿိတဗ္ဗံ)’ ဟူ၍လာရှိသော ကြောင့် ဘုရားထက် တရားမြတ်သည်ကို ဒိဋ္ဌဟမရှိ မှတ်သိအပ်၏။

သော ဧဝံ ဒုက္ခန္တိ။ပ။အယံ အာသဝ နိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ-ဟူသော(ဝိ ၁၊ ၆) စကားဖြင့် မဂ်ဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူ သတည်း။

ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ ။ပ။ အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ (ဝိ ၁၊၆) ဟူသော စကားဖြင့် ဖိုလ်ဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူသတည်း။

ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ အဟောသိ (ဝိ ၁၊ ၆) ဟူသော စကားဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူသတည်း။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြစ်သည်ကို ပြသောစကားမူကား ဤဝိနည်း ပါဠိတော်မှာ မလာမရှိ။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင် သန္တာန်တော်မှာ အဘယ်အခါ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်းဟု သံသယဖြစ်ရန်ရှိသတည်း။ မူလပဏ္ဏာသ

ပါဠိတော် တတိယဖြစ်သော ဩပမ္မဝဂ် ခုနစ်ခုမြောက်သော အရိယ ပရိယေ-သနသုတ် (မ ၁၊ ၂၂၃။ ပါသရာသိသုတ္တေ)၌ "နိဗ္ဗာနံ အဇ္ဈဂမံ" ဟူသော ပဌမစကားဖြင့် မဂ္ဂဝိထိ ဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူသတည်း။

ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ ဟူသော ဒုတိယစကားဖြင့် (မ ၁၊ ၂၂၃) သဗ္ဗညုတဉာဏဝီထိ ဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူသတည်း။

အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ။ အယမန္တိမာဇာတိ၊ နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ ဟူသော တတိယ စကားဖြင့် (မ ၁၊ ၂၂၃) ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ ဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူသတည်း။

ထိုကြောင့် ဘုရားရှင် သန္တာန်တော်မှာ ဘုရားဖြစ်စအခါ၌ ရှေးဦးစွာ မဂ္ဂဝီထိ ဖြစ်သတည်း။ ထို့နောင် သဗ္ဗညုတ ဉာဏဝီထိဖြစ်သတည်း။ ထို့နောင် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏဝီထိ ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ သံသယဖြစ်ဟန်ကို ပယ်လှန် ဖြေပြောက်အပ်၏။

ဤ ဝီထိသုံးပါး အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်ရာတွင် သိဒ္ဓတ်မင်းသားသည် အဘယ် အခါ ဘုရားဟူသော အမည်ရပ်လိမ့်မည်နည်းဟု လျှဉ်းပါနိုင်ရှိရ မှာ တတ္ထ သဗ္ဗဓမ္မေသု အပ္ပဋိဟတဉာဏနိမိတ္တာနုတ္တရိယဝိမောက္ခာဓိဂမပရိဘာဝိတံ ခန္ဓ-သန္တာနမုပါဒါယ, ပဏ္ဏတ္တိကော သဗ္ဗညုတဉာဏပဒဋ္ဌာနံ ဝါ သစ္စာဘိသမ္ဗောဓိ မုပါဒါယ ပဏ္ဏတ္တိကော သတ္တဝိသေသော, ဗုဒ္ဓေါ-ဟူ၍ ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ (ခုဒ္ဒကပါဌ၊ ဌ၊ ၄)၌ နည်းနှစ်ပါး လာရာတွင် ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ဖြစ်သည်မှစ၍ "သဗ္ဗဓမ္မ ဗုဇ္ဈတီတိ ဗုဒ္ဓေါ" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ ဘုရားဟူသော အမည်တော်ကိုရသတည်း။

ထိုစကားမှန်၏ ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာလာ သဗ္ဗဓမ္မေသု-စသော ရှေ့စကား၌ သဗ္ဗဓမ္မေသု အပ္ပဋိဟတ ဉာဏ-အရသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်း။ အနုတ္တရိယ ဝိမောက္ခ-အရသည် "သဗ္ဗသော ပဋိပက္ခေဟိ ဝိမုစ္စတီတိ ဝိမောက္ခော အဂ္ဂမဂ္ဂေါ"ဟူ၍ ဂုဏ်ခတော်ဖွင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၁၊၂၈၅။)လာသည်နှင့်အညီ အရဟတ္တမဂ်တည်း။

ထို့ကြောင့် ထိုခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ စကားမှာ "သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ အလုံးစုံသော ငြေယျတရား ငါးပါးတို့၌။ အပ္ပဋိဟတဉာဏနိမိတ္တာနုတ္တရိယဝိမောက္ခာဓိဂမ ပရိဘာဝိတံ၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိ သိမြင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ အကြောင်းပဒဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ဝိမောက္ခအများတွင် အလွန်အကဲမရှိသော ဖလုံး စုံအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှလွတ်သော အရဟတ္တမဂ်ကို

ရခြင်းဖြင့် ရှေးဦးစွာ ထုံအပ်ပြီးသော။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝီထိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ဝီထိမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ပဌမံ၊ဘုရားသန္တာန်တော်မှာ ဖြစ်သမျှ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တို့တွင် ရှေးဦးစွာ အစဆုံး။ပဝတ္တဿ၊ဖြစ်သော။ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏။ ပဝတ္တနဋ္ဌာနဘူတံ၊ ဖြစ်ရာတည်ရာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ခန္ဓသန္တာနံ၊ ခန္ဓာအစဉ်ကို။ ဥပါဒါယ၊စွဲ၍(ဝါ) အစပြု၍။ ပဏ္ဏတ္တိတော၊ ပညတ်အားဖြင့်။ သတ္တဝိသေသော၊ သတ္တဝါအများတွင် ထူးသော သိဒ္ဓတ်မင်းသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားမည်၏”ဟူ၍ အနက်ပေးအပ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် နိဒ္ဒေသပါဠိတော်(ခု–၇၊၁၁၁။)၌ ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာမူလေ သဟ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာပညတ္တိ၊ ယဒိဒံ ဗုဒ္ဓေါတိ ဟုဟောဘော်မူအပ်၏။

နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် အရဟတ္တမဂ် ဖြစ်သည်မှစ၍ “စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဗုဇ္ဈတီတိ ဗုဒ္ဓေါ”ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဘုရားဟူသော အမည်ကို ရသတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက် (ခုဒ္ဒကပါဠိ၊ ၄၊၄။ ၌ သစ္စာဘိသမ္ဗောဓေပေါ- ဒါယဟု မိန့်အပ်၏။ မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်း (မဏိ၊၁၊၄။)၌ “ကော ဗုဒ္ဓေါတိ အနန္တဂုဏာဓိဝါသော ခန္ဓသန္တာနော၊တဿ သဟ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ပဋိ- လာဘာ ဗုဒ္ဓေါတိ ပဏ္ဏတ္တိ”ဟူ၍ မိန့်တော်မူခြင်းသည့်ကား “ဗုဒ္ဓေါသဗ္ဗညုတ- ဉာဏံ၊ဓမ္မောလောကုတ္တရောနဝ”(မဏိဒီပ–၅၁–နှာ)ဟူသောဂါထာစကားအား လျော်စွာ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သတည်း။

ထို့ကြောင့်ပင် မဏိဒီပကျမ်း(မဏိဒီပ ဝီသတိဂါထာဝဏ္ဏနာ) ၌ ထိုဂါထာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်ဖွင့်ပြတော်မူသတည်း။ ဤဂါထာကိုလည်း နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်ကို ရှု၍ ဆရာတို့ဆိုအပ်သတည်း။

န အနာဂတာဟူသောအဋ္ဌကထာစကားဖြင့် ကေန်ဖြစ်လတ္တံ့သောပဋိသန္ဓေ၊ မဂ်ကို မပွားစေအပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်ထိုက်ဖြစ်ရာသော ပဋိသန္ဓေ၊ ဤပဋိသန္ဓေ နှစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော အနာဂတ်သာမညကို ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ ဒီပနီ(၁၊၄၀၉)၌“န အနာဂတာတိ စ အနာဂတတ္တသာမညံ ဂဟေတွာလေသေန ဝဒတိ”ဟု မိန့်အပ်၏။ န အနာဂတာတိဝစနေန၊ ဖြင့်။ အနာဂတတ္တသာမညံ၊ အနာဂတ်၏အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ လေသေန၊ အမြွက်အားဖြင့်။ ဝဒတိ၊ဆို၏ဟု အနက်ပေး။

ယာပန စသောအဋ္ဌကထာစကားဖြင့် မဂ်ကိုမပွားစေအပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်ထိုက်ဖြစ်ရာသော ပဋိသန္ဓေဟုဆိုအပ်သော အနာဂတဝိသေသကိုယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၄၀၉)၌ အနာဂတဝိသေသော ပနေတ္ထ အဓိပ္ပေတောဟု မိန့်အပ်၏။

တတ္ထ ယထာ အစ္စိန္နေ ရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တိဋ္ဌာနိ ဖလာနိ ဆိန္နေ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာနိ န ကဒါစိ သသဘာဝ နိ အဟေသုံ ဟောန္တိ ဘဝိဿန္တိစာတိ အတီတာဒိဘာဝေန န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ဧဝံ မဂ္ဂေန ပဟီနကိလေသာ စ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ယထာ စ ဆေဒေ အသတိ ဖလာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ သတိစ နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တီတိဆေဒဿ သာတ္ထကတာ၊ ဧဝံမဂ္ဂဘာဝ-နာ ယ စ သာတ္ထကတာ ယောဇေတဗ္ဗာ။ (မူလဋီကာသမ္ပယုတ္တန ဝိဘင်းအဖွင့်။ မူလဋီ၂၊၁၆၄။) ဤမူလဋီကာစကားကို ထုတ်ပြသည်ကား ဥပမာ နှိုင်းခိုင်း ရန်တည်း။

ဝုသိတံ-ဟူသောပုဒ်၌ တ-ပစ္စည်းသည် သီလံ ရက္ခိတော-ဟူသောပုဒ်၌ တ-ပစ္စည်းကဲ့သို့ ကတ္တားအနက်၌ ဖြစ်လေသလော ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် "ဝုသိ ဘန္တိ ဝုတ္တံ" စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤဝုတ္တံဟူသောပုဒ်သည် ဝသတော ဥတ္တဟူသောသုတ်ဖြင့် ကံအနက်၌သက်အပ်သော တ-ပစ္စည်းကို အနီးဖြစ်သော သ-ဗျည်းနှင့်တကွ ဥတ္တပြု၍ပြီးရကား ထိုပုဒ်ဖြင့် ဝုသိတံပုဒ်၌ တ-ပစ္စည်း၏ကံအနက်၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြသတည်း။

ဝုတ္တံ၌ဝသဓာတ်သည်ဝသ ကန္တိယံဟူသည်နှင့်အညီကန္တိအနက်၌ဖြစ်သလော ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပရိဝုတ္တံစကားကို မိန့်သတည်း။ ဝသ နိဝသေ ဟူသည်နှင့်အညီ နိဝါသအနက်ကိုဟောသတည်း။ နိဝါသအများတွင်လည်း ကျင့်သုံး၍ နေခြင်းတည်းဟု ဖွင့်သတည်း။ ကျင့်သုံး၍ နေခြင်းဟူသည် အိမ်ကျောင်းစသည်၌ နေခြင်းကဲ့သို့သော နေခြင်းလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ကတံ စကားကို မိန့်သတည်း။ ပြုခြင်းဟူသည် ရထားစသည်ကို ပြုခြင်းကဲ့သို့သောပြုခြင်းလော ဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် စရိတံ စကားကိုမိန့်အပ်သတည်း။ ကျင့်ခြင်းဟူသည်ကာယသုစရိုက်ကဲ့သို့ဒုစရိုက်မှကျဉ်ရှောင်ခြင်းလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် နိဋ္ဌိတန္တိ အတ္ထောစကားကို မိန့်သတည်း။ "နိဋ္ဌိတံ ပြီးစေအပ်ပြီ" ဟုအနက်ပေး။ကျင့်ခြင်းဟူသည် မဂ်တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် ပြီးစေခြင်းပင်တည်း ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁.၄၀၉)၌ ဗြဟ္မစရိယဝါသောနာမ ဣဓ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ နိဗ္ဗတ္တနမေဝါတိ အာဟ နိဋ္ဌိတန္တိ-ဟုမိန့်အပ်၏။

အဘယ်ကြောင့် ဝုသိတံဟူသောပုဒ် ဤအနက်ဖြစ်သည်ကို ဆရာသိသနည်း ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဗြဟ္မစရိယန္တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံကို မိန့်သတည်း။ ဗြဟ္မစရိယဟူသည် မဂ္ဂစရိယလျှင်ပင် အဘယ့်ကြောင့် ဤ အနက်ဖြစ်သည်ကို ဆရာသိသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေနဟိ စသည် မိန့်အပ်သတည်း။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်လည်း ကျင့်သုံးခဲ့သော် ဤအနက်ကို

ဆရာမသိသင့်ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ခိဏာသဝေါ ဝုတ္တဝါသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ခိဏာသဝသည် [ဝုဋ္ဌဝါသဖြစ်စေကာမူ] မြတ်စွာဘုရားသည် ခိဏာဝသတွင်း၌ အကျုံးမဝင်လေက ဤအနက်ကို ဆရာမသိသင့်ဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် ဘဂဝါစ ခိဏာသဝဗ္ဗတ္တရေ အန္တောဂဓောဟူသော ပါဌသေသ ကို မိန့်အပ်သတည်း။ ဝုသိတံပုဒ်၌ ဤအနက်ဖြစ်သဖြင့် အဘယ်လဒ္ဓဂုဏ် ရှိသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် တသ္မာစသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ တသ္မာ ထိုသို့ဝုသိတံပုဒ်၌ ဝုတ္တံ။ပ။ နိဋ္ဌိတံဟူသော အနက်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဂဝါသည်။ပ။အဗ္ဘညာသိ၊ ပြီ။ ဉာတိ၊ ဤသို့။ မယာ၊ ငါသည်။ ဉာယတိ၊ သိအပ်၏ဟု အနက်ပေး။

ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကာဒယော ဟိ စသော စကားမှာလည်း ဤနည်းကို မှီ၍ ထွက်လေ။ ပဗ္ဗာဇာတိ ဉာတိအယံဝိသေသော။ ဧတ္တာဝတာတိ ဧတ္တာဝန္တေန သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတျာဒိဝစနက္ကမေန။ သော ကုက္ကုစ္စေဿပကော၊ သည့် ဇာယတိမှာစပ်။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမ၊ သာဇာတိ၊ ထိုသုံးကြွမ် ဖြစ်ခြင်း သည်။ ။

အာသဝက္ခယညာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝုတ္တေကို ဝိဒိတ္ဝာမှာစပ်။ လောကာနုကမ္ပကေန၊ လူအပေါင်းကို အစဉ် သနားတော်မူသော။ (တစ်နည်းကား) လောကာနုကမ္ပကေန လောကာနုကမ္ပ ကတ္တာ၊ လူအများကို အစဉ်သနားခြင်း ပကတိသဘောတော် ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဗြာဟ္မဏံ၊ ဝေရဉ္စပုဏ္ဏားကို။ အနုကမ္ပမာနေန၊ အစဉ် သနား တော်မူသော။ (တစ်နည်းကား) ဗြာဟ္မဏံ-ဗြာဟ္မဏဿ၊ ကို။ အနုကမ္ပမာနေန အနုကမ္ပမာနတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝိနိဂူဟိတဗ္ဗေပိ၊ လျှို့ဝှက် အပ်ငြားသော်လည်း။

ပီတိဝိပ္ဖါရပရိပုဏ္ဏဂတ္တစိတ္တော–ကား ဟောတုမန္တတည်း။ အဝေါစမှာစပ်။ ဝိဒိတ္ဝာကို ဂရဟိတ္ဝာမှာစပ်။ ဂရဟိတ္ဝာ ကို နိဋ္ဌံဂန္တွာမှာစပ်။

ရတ္တိ၊ ညဉ့်သည်။ အဘိက္ကန္တာ၊ လွန်ပါပြီ။ (ဝါ)ကုန်ပါပြီ။ အဘိက္ကန္တတရောစ၊ အလွန်လျှင် အထူးသဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည်လည်း။ (ဝါ) နှလုံးမွေ့လျော် ဖွယ်ရှိသည်လည်း။

ထိုသို့သဘောရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းတည်း၊ ထိုကြောင့် သုန္ဒရေ ဟူ၍ မိန့်အပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၄၁၁)၌ အဘိက္ကန္တ တရောစာတိ အတိဝိယကန္တတရော မနောရမော။ တာဒိသော စ သုန္ဒရော ဘဒ္ဒကောနာမ ဟောတီတိ အာဟ သုန္ဒရေ ဒိဿတီတိ ’ဟု မိန့်အပ်၏။

အနက်ဟူသည် သဒ္ဒတ္ထ, ဝိသယတ္ထဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အဘိက္ကန္တသဒ္ဒါ၏ အတိဝိယကန္တတရ အနက်သည် သဒ္ဒတ္ထတည်း။ သုန္ဒရ အနက်သည် ဝိသယတ္ထတည်း။ ထိုသုန္ဒရအနက်သည် အတိဝိယကန္တတရ အနက်ရင်းကို မှီးပြီးလျှင် အထူးအလွန် အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် အဘိက္ကန္တသဒ္ဒါ၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် အတိဝိယကန္တတရသဒ္ဒါတံ မူလတ္ထံ နိဿာယ အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေါ ဝိသေသေန အတိသယေန သီလပတ္တဘာဝေန သယတိ ပဝတ္တတိ ဣတ္ထာတိ ဝိသယောဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် ဝိသယမည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် မူလဋီကာ (မူလဋီ၊၂၃) ခန္ဓဝိဘင်း အဖွင့်၌ ရာသိမှိတိ သဒ္ဒတ္ထ သဟိတံ ခန္ဓ သဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတိ။ ဂုဏောပဏ္ဏတ္တိယံ ရုဠှီယန္တိ ဝိသယမေဝ ခန္ဓသဒ္ဒဿ ဒဿေတိ န သဒ္ဒတ္ထံ။ လောကိယ လောကုတ္တရဘေဒံ ဟိ သီလာဒိဂုဏံ နိပ္ပဒေသေန ဂဟေတွာ ပဝတ္တမာနော ခန္ဓသဒ္ဒေါ သီလာဒိဂုဏဝိသိဋ္ဌံ ရာသဋ္ဌံ ဒီပေတီတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အနက်ကား ရာသိမှိတိဝစနေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓသဒ္ဒဿ၊ ၏။ သဒ္ဒတ္ထသဟိတံ၊ ရာသိအနက်တည်းဟူသော သဒ္ဒတ္ထနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိသယံ၊ ခန္ဓ· သဒ္ဒါ၏ ဝါစက၏ အပြစ်ဖြင့် ဖြစ်ရာ ရာသိအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဂုဏောပဏ္ဏတ္တိယံ ရုဠှီယန္တိ ဝစနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ခန္ဓသဒ္ဒဿ၊ ၏။ ဝိသယမေဝ၊ သီလအစုစသောအနက်ရင်းကိုမှီး၍ အထူးအလွန် အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဟောခြင်းဖြစ်ရာဂုဏ် စသောအနက်ကိုသာလျှင်။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ သဒ္ဒတ္ထံ၊ သီလ အစုစသော အနက်ရင်းကို။ န ဒဿေတိ၊ ပြတော်မမူ။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကိယ လောကုတ္တရဘေဒံ၊ လောကီ, လောကုတ္တရာ အပြားရှိသော။ သီလာဒိဂုဏံ၊ သီလ အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သောဂုဏ်ကို။ နိပ္ပဒေသေန၊ အကြွင်းအကျန်မရှိသောအားဖြင့်။ ဝါစကဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပဝတ္တမာနော ပဝတ္တမာနတ္တာ၊ ကြောင့်။ ခန္ဓသဒ္ဒေါ၊ သည်။ သီလာဒိဂုဏဝိသိဋ္ဌံ၊ သီလ စသော အစိတ်အစိတ်သော ဂုဏ်တို့ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော။ ရာသဋ္ဌံ၊ ရာသိအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ တို့ကြောင့်။ ဝိသယမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သဒ္ဒတ္ထံ၊ ကို။ န ဒဿေတိ၊ ပြတော်မမူဟု အနက်ပေး၊ ရာသိအနက်မှာ သဒ္ဒတ္ထနှင့် ဝိသယတ္ထမထူး။ သဒ္ဒတ္ထသဟိတံ ဝိသယံကား အဘေဒူပစာရတည်း၊ သမာသ်ပုဒ်အနက်နှင့် အညပုဒ်အနက် ခြား သို့ မထူးရာမှာ ဝိသယပုဒ်ကို "ဝါစကဘာဝေန ဝိသယတိ ပဝတ္တတိ ဧတ္ထာတိ ဝိသယော" ဟု ဝစနတ္ထပြု။

သဒ္ဒတ္ထသဟိတံ ခန္ဓသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတီတိ ဧတေန ရာသိသဒ္ဒဿ ဝိယ ရာသဋ္ဌေ ခန္ဓသဒ္ဒဿ ဝါစကဘာဝေန ပဝတ္တိံ ဒဿေတိ၊ ပရိယာယန္တရဘာဝတော။

ဂုဏာဒီသု ပန ကေဝလံ တဗ္ဗိသယ ပယောဂဘာဝေ နေဝ ပဝတ္တိ၊ န ဝါစကဘာဝေနာတိ အာဟ ဂုဏော။ ပ။ န သဒ္ဒတ္တန္တိ (အနုဋီ ၂၊၆)။ ။သဒ္ဒတ္တသဟိတံ ခန္ဓသဒ္ဒဿ ဝိသယံ ဒဿေတီတိ ဓေတေန။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ရာသိသဒ္ဒဿ ၏။ ရာသဒ္ဒေ၊ ၌။ ဝါစကာဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ခန္ဓသဒ္ဒဿ၊ ၏။ ရာသဒ္ဒေ၊ ၌။ ဝါစကဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပရိယာယန္တရဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ဂုဏာဒိသု၊ တို့၌။ ကေဝလံ၊ သဒ္ဒတ္တနှင့် မရောမယှက်သက်သက်။ တဗ္ဗိသယပယောဂဘာဝေနေဝ၊ ထိုသီလစသော အစိတ်အစိတ်သော ဂုဏ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ရာသီလအစုအပေါင်း စသော ဝိသယနှင့် ထိုသီလစသော အစိတ်အစိတ်သော ဂုဏ်တို့၏ အပေါင်း အစိတ်, အားဖြင့် ယှဉ်သည်၏ အပြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ သမုဒါယာဝယဝါနံ၊ အပေါင်း, အစိတ်တို့၏။ အဝိနာဘာဝီဘာဝတော၊ မကင်းမူ၍ ဖြစ်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သိခါပတ္တဘာဝေန၊ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါစကဘာဝေန၊ ဂုဏ်စသော ဒြနက်တို့ကို ဒြရင်းပြု၍ ဟောတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ ဂုဏော။ ပ။ နသဒ္ဒတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အဘိဏှန္တ– သဒ္ဒါသည်။ အတိဝိယကန္တတရ အနက်ကို ဟောသည်နှင့်အညီ အတိဝိယကန္တတရ ဖြစ်သော် ကောင်းခြင်း သုန္ဒရ ဖြစ်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ထိုသုန္ဒရအနက်သည် အနက်ရင်းထက် လွန်၍ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သော အနက် ဖြစ်လေသောကြောင့် သိခါပတ္တ အနက်မည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ တတိယပါရာဇိက (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၄၁။) အဖွင့်၌ ပရိယေသေယျာတိ ယထာလဘတိ တထာကရေယျ၊ဥပနိက္ခိပေယျာတိ အတ္ထော – ဟူ၍ ပရိယေသေယျ ပုဒ်၌ ပရိပုဗ္ဗ ဣသ – ဓာတ်သည် ဣသ = ပရိယေသနေ ဟူသည်နှင့်အညီ ပရိယေသန အနက်ကို ဟောရင်း ဖြစ် ပါလျက် နှင့် ထို ပ ရိ ယေ သ န အနက်ထက် လွန်၍ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သော သိခါပတ္တ ဖြစ်သော အနက်ကို ပြတော်မူခြင်းငှာ မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ပရိပုဗ္ဗ ဣသ– ဓာတ်သည် ပရိယေသန အနက်ကို ဟောရင်းတည်း။ ဤမှာမူကား ပရိယေသန အနက်ထက် လွန်၍ ဤဥပနိက္ခိပန အနက်ကို ဟောသတည်း။ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(သာရတ္ထ၊ဋီ၊၂၊၂၅၈။)၌ ယထာ လဘတိ၊ တထာ ကရေယျာတိ အဓိပ္ပာယတ္ထမာဟ၊ ဥပနိက္ခိပေယျာတိ

ပရိယေသေယျာတိ ဣမဿ သိခါပတ္တမတ္တံ ဒဿေတိ၊ဟု မိန့်အပ်၏။ ။အနက်ကား။ ယထာလာဘတိ၊ တထာကရေယျာတိဝစနေန၊ ဖြင့်။ အဓိပ္ပာယတ္တံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဥပနိက္ခိပေယျာတိဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပရိယေသေယျာတိ ဣမဿ-ဝစနဿ၊ ၏။ သိခါပတ္တံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

ပရိယေသေယျ ဟူသောပုဒ်၌ ရှာမှီးခြင်း အနက်သည် သဒ္ဒတ္ထ မည်၏။ မားလက်နက်ကို မရရအောင် ပြုခြင်းသည် အဓိပ္ပာယတ္ထ မည်၏။ ရှာမှီး၍ ရသော် ဤလက်နက်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိခုတ်ဖြတ်၍ သတ်လေစေဟု မိမိရန်သူ ဖြစ်သောသူ၏ အနီးအပါး၌ ထားခြင်းသည် သိခါပတ္တ အနက်မည်၏။ ထို သိခါပတ္တ အနက်သည် ပရိယေသေယျ-ပုဒ်၏ ဝိသယတ္ထတည်း။ သဒ္ဒတ္ထ, ဝိသယတ္ထ နှစ်ပါးတို့၏ အထူးကို မောင်းထောင်ဆရာတော်က ငါတို့၏စံကျောင်း ဆရာတော်ကို ခက်ဆစ်ပြု၍ မေးဖူးသည်ကို ရဟန်းငယ်အခါက ကြားဖူး ရကား ခက်သ ်ဟူ၍ပင် မှတ်ထင်သောကြောင့် ကြံစည်အားထုတ်၍ မှတ်ကြောင်းထားလိုက်သတည်း။

ဣမာပိ အဗ္ဘာနုမောဒနေယေဝ-ဟူသော နည်းအလိုအားဖြင့် အဘိက္ကန္တံ-၌ အဘိ-ရှေးရှိသော ကမု-ဓာတ်သည် ကန္တိ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ "အထ ဝါ အဘိက္ကန္တန္တိ အတိဣဋ္ဌံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဣမိနာ စ ၌ စ-သဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘ ဇောတကတည်း။ ယသ္မာ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တတ္ထ တေသု သု အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေသု . ဧကေန အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေန-ဟု အနက်ပေး။ တသ္မာ သာဓု သာဓု စသောရှေ့စကားကို ထောက်။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၄၁၂)မှာ "အဘိက္ကန္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ နပုံလိင် ဝစန-သဒ္ဒါကို။ (ဝါ) တနည်းကား။ တေ ဝစနံ၊ ဤအဘိက္ကန္တန္တိ အတိဣဋ္ဌံ ဟူသော စကားသည်။ အတ္ထမတ္တဒဿနံ၊ အဘိက္ကန္တသဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုသာ ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ လိင်ကိုမူကား မပြဟူလိုသတည်း။

တတ္ထ နိက္ကုဇ္ဇိတန္တိ အဓောမုခဋ္ဌပိတံ စသည်ကို ထောက်၍ ဓာတုမာလာ (နိတိဓာတု၊၄၉)မှာ မှောက်ခြင်း, လှန်ခြင်း အနက်နှစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံ လေအောင် ကုဇ္ဇမုခီကရဏေဟု ရှိရမည် ထင်သတည်း၊ စာအများပင် အဓော သဒ္ဒါနှင့် ကုဇ္ဇ အဓောမုခီကရဏေဟု ရှိကြ၏၊ ရှိသောအလိုအားဖြင့် ဥပလက္ခဏ နည်းအားဖြင့် ဓာတ်နက် ကြားသတည်းဟု မှတ်ရန်ရှိသတည်း။ အဓောမုခဋ္ဌ-ပိတံ ဟူသော စကားကို လူ၏ဗျာပါရကို ငဲ့၍ ဆိုသတည်း။ ဟေဋ္ဌာမုခဇာတံ ဝါ ဟူသော စကားကို လူ၏ ဗျာပါရမဖက် တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်

အိုးမှောက်၍ နေသည်ကို ငဲ့၍ ဆိုသတည်း။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၄၁၂)၌ အဓောမုခဥ္စပိတန္တိ ကေနစိ အဓောမုခံ ဌပိတံ၊ ဟေဋ္ဌာ မုခ ဇာတန္တိ သဘာဝေနေဝ ဟေဋ္ဌာမုခံ ဇာတံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

နိက္ကုဇ္ဇိတံ၌ နိ-သည် အဓောဘာဂ အနက်၌ ဖြစ်သတည်း။ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၌ ဥ-သည် ဥဒ္ဓဂ်မအနက်၌ ဖြစ်သတည်း။ ဗုဒ္ဓါဒိရတနတ္တယရှုပါနိ၊ ဘုရားစသော ရတနာသုံးပါး၏ သဘောတို့ကို။ ရူပ-သဒ္ဒါ သဘာဝအနက်ဟောတည်း။ ပကာသိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယယောဇနာ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်ခြင်းတည်း။

ပသန္နစိတ္တော ပသန္နစိတ္တတ္တာ၊ ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ကရောန္တောမှာစပ်) ပသန္နကာရံ ပသန္နာကာရဿ၊ ကြည်ညိုသော အခြင်းအရာကို။ ကရောန္တော ကရောန္တုတ္တာ ကာတုကာမတ္တာ၊ ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-ဟူသော စကား၌ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ၊ အရှင်ဂေါတမကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာသို့။ ဂစ္ဆာမိ၊ ရောက်ပါ၏။ သို့အနက် ပေးသလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ဂေါတမံ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်တည်း။

သရဏံ-၌ အာကာရ ဝါစက ဣတိသဒ္ဒါကျေ သတည်း၊ ပဌမာဝိဘတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် အနက်မပေးလင့် ဟူလိုသည်တည်း။

သဒ္ဒေပအားဖြင့် အနက်ကို ပြတော်မူ၏၊ ဝိတ္ထာရအားဖြင့် မပြပြီလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဘဝံ...မေ ဂေါတမော စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

သရဏံ၌ သရ-ဓာတ်သည် သရ=စိန္တာယံဟူသည်နှင့်အညီ ဗုဒ္ဓါနုဿတိပုဒ်၌ သရ-ဓာတ်ကဲ့သို့ အောင့်မေ့ကြံစီခြင်းအနက် ဟောသလောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် ပရာယနံ စကားကို မိန့်သတည်း။ ။ဤစကားဖြင့် သရဓာတ်သည် "သရသဒ္ဒေ ပတာပေသု" ဟူသည်နှင့် အညီ ဆင်းရဲခြင်းကို ပယ်ပျောက်သောအားဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းကို ပူပန်စေခြင်း အနက်ဟောတည်း။ ဆင်းရဲကို ပယ်ဖျောက်ပူပန်စေသော် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သတည်းဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ကို အရင်းမူသဖြင့် ဓာတ်နက်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၅၅)၌ သရဏဂတာနံ တေနေဝ သရဏဂမနေန ဘယံ သန္တာသံ ဒုဂ္ဂတိံ ပရိက္ကိလေသံ ဒုက္ခံ ဟိံသတီတိ ရတနတ္တယံ သရဏံ နာမ-ဟု မိန့်အပ်၏။

အဘာယ်ကြောင့် ဘုရားရှင်သည်လဲလျောင်းရာ ဖြစ်သနည်းဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် အဃဿ။ ပ။ ဝိဓာတာ·စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ယသ္မာ စ အဃဿ တာတာ၊ တသ္မာ စ,ယသ္မာ ဟိတဿ ဝိဓာတာ၊ တသ္မာ စ, ပရာယနံ ဂတိ ဂမိနာ အဓိပ္ပာယေန အဃဿဟတာ·ဟူ၍ ကဏ္ဍဇ ဟ·အက္ခရာနှင့် စာအများရှိသည်ကား မသင့်။ ဒန္တဇ ပဉ္စမက္ခရာ တ-နှင့် အဃဿ တာတာ ရှိသည်သာ အသင့်တည်း။ အဃဿဣ သ·ဝိဘတ်ကို တာ·ဓာတ်၏အယှဉ်မှာ အပါဒါန်အနက်၌ သက်ရသောကြောင့်တည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊ ၄၁၄။)ကို ထောက်။ ဂစ္ဆာမိ၌ ဂမု-ဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း၊ ဂတိအနက်ရှိကလည်း "ယေသံ ဓာတူနံ ဂတိ အတ္ထော၊ ဗုဒ္ဓိ ပိ တေသံ အတ္ထော၊ ပဝတ္တိ ပါပုဏာနိပိ" ဟူသည်နှင့်အညီ ဗုဒ္ဓိ, ပဝတ္တိ, ပါပုဏန-အနက်တို့ကိုလည်း ဟောသတည်း။

ဤ၌ အဘာယ်အနက်ကို ဟောသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဘဇာမိ-မိန့်သတည်း။ ဤဘဇာမိဖြင့် ဆည်းကပ်သောအားဖြင့် ရောက်ခြင်း ပါပုဏနဂတိအနက်ကို ဂမု-ဓာတ်ဟောသတည်း ဟု ပြတော်မူသတည်း။ ဘဇာမိ-၌ ဘဇ-ဓာတ်သည် ဘဇ—ဝိသာသေ- ဟူသည်နှင့်အညီ ဝိသာသအနက် ဟောလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သေဝါမိမ်န့်သတည်း။ ဘဇ=သေဝါယံ ဟူသည်နှင့်အညီ သေဝါအနက်ကို ဟောသတည်း ဟု ပြတော်မူသတည်း။ သေဝါမိ၌ သိ-ဓာတ်သည် သိ-သေဝါယံ, သိ-ဂတိဗုဒ္ဓိသုံ, သိ-သယေဟူသည်နှင့်အညီ အနက်များခဲ့၏၊ ဤအရာ၌ မည့်သည့်အနက်ကို ဟောသနည်း မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပယိရုပါသာမိကိုမိန့်သတည်း။ သိ—သေဝါယံ၊ ဟူသည်နှင့်အညီ သေဝါအနက်ကို ဟောသတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

ဂစ္ဆာမိ၊ ရောက်ပါ၏။ ဘဇာမိ၊ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သေဝါမိ၊ မှီဝဲပါ၏။ ပယိရုပါသာမိ၊ ချဉ်းကပ်ပါ၏။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဇာနာမိ၊ သိပါ၏။ အဓိဂတမဂ္ဂေ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သိအပ်ပြီးသော မဂ္ဂသစ္စာရှိကုန်သော။ သစ္ဆိကတနိရောဓေ စ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသော နိရောဓသစ္စာရှိကုန်သော ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့ကို လည်းကောင်း။ ယထာနုသိဋ္ဌံ၊ ဘုရားမြတ်စွာ ဆုံးမတော်မူအပ်သည်အားလျော်စွာ။ ပဋိပဇ္ဇမာနေစ၊ ကျင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သော မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့ကိုလည်းကောင်း။

ရာဂဝိရာဂံ၊ ရာဂ၏ကင်းကြောင်းဖြစ်သော။ ဓမ္မံ ဓမ္မံ၊ ဤမဂ်တရားသို့လည်းကောင်း။ အနေဇံ၊ တဏှာမရှိသော။ အသောကံ၊ သောကမရှိသော။ ဓမ္မံ ဓမ္မံ၊ ဤဖိုလ်တရားသို့ လည်းကောင်း။ အသင်္ခတံ၊

အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ ဤနိဗ္ဗာန် တရားသို့လည်းကောင်း။ အပ္ပဋိကူလံ၊ နှောက်ရှက်ခြင်းမရှိသော။ မဓုရံ၊ ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်သော။ ပဂုဏံ၊ လေ့လာအပ်သော။ ဝါ။ မြတ်သော ဂုဏ်ကို ထင်စွာပြတတ်သော။ သုဝိဘတ္တံ၊ ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ် သော။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ ဤပရိယတ်တရားသို့ လည်းကောင်း။ သရဏတ္တံ၊ ကိုးကွယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပေဟိ၊ ကပ်လေလော့။

ဒိဋ္ဌိသီလသံဃာတေန၊ အယူ သီလတို့၏ ပေါင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သံဟတော၊ ပေါင်းအပ်၏။ စတူသု၊ လေးပါးကုန်သော။ သုစီသု၊ စင်ကြယ်တော်မူကုန်သော။ ယတ္တ ယေသု ပုရိသယုဂေသု၊ အကြင် ယောကျ်ားမြတ် အစုံတို့အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူခြင်းကို။ မဟပ္ဖလံ၊ ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိသည်၏ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ တေ စတ္တာရော၊ ထိုလေးယောက်ကုန်သော ယောကျ်ားမြတ် အစုံတို့သို့ လည်းကောင်း။ ဓမ္မဒသာ၊ အရိယာတို့၏ တရားကို မျက်မှောက်ထင် ထင် မြင်တော်မူကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ယေပုဂ္ဂလာ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေပုဂ္ဂလေစ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သို့ လည်းကောင်း။ သရဏတ္တံ၊ ငှါ။ ဥပေဟိ၊ ကပ်လေလော့။

ပုဂ္ဂလာ၌ ဆန်းဂိုဏ်းအကျိုးငှါ ရဿပြုသတည်း။ တွော၀တာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော "သောဟံ ဘ၀န္တံ" စသောစကားဖြင့်။ ဥပါသကံ၊ မံ ဘ၀ံ ဂေါတမော ဓာရေတု – ဟူသော စကား၌၊ "ဘ၀ံ ဂေါတမော၊ သည်။ ဥပါသကံ၊ ဆည်းကပ်တတ်သော။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ဓာရေတု၊ မှတ်တော်မူပါလော့။ ဟူသောအနက် ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် ဥပါသကံ မံ ဘ၀ံ ဂေါတမော ဓာရေတူတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် အဓိပ္ပါယ်တွကို အရင်းမူသဖြင့် "ဘ၀ံ ဂေါတမော၊ သည်။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ဥပါသကံ၊ ဆည်းကပ်တတ်သော ဒါယကာကို။ ဓာရေတု၊ မှတ်တော်မူပါလော" ဟူသော သဒ္ဒတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ (နီတိဓာတု ၃၉၀)၌ ဥပါသကံ မံ ဘ၀ံ ဂေါတမော ဓာရေတူတိ ဧတ္ထ ပန ဒွိကမ္မကဘာဝေါ လဗ္ဘတီတိ ဝတ္တဗ္ဗော "မံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဥပါသကံ ဓာရေတူ" တိ အတ္ထသမ္ဘဝတော၊ အဓိပ္ပာ- ယတ္ထတော ပန မံ ဥပါသကော မေ အယန္တိ ဓာရေတူတိ အတ္ထော သမ္ဘဝတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဟုမိန့်အပ်၏။ တနည်းကား၊ ဤအဋ္ဌကထာစကားရပ်ဖြင့် သဒ္ဒတ္ထကိုပင် ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ၌ အာဂိ ၈ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမီတိ

ဗ္ဗေ ဝိယာ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတူတိ ဗ္ဗောပိ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဥပါသကံ ဓာရေတု ဧ လ္လကေ့ ္ဓတူတိ ဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ ... ဣတိ သဒ္ဒလောပဝသေန ဝုတ္တတ္တာ နှ လဗ္ဘတိ ဒ္ဒိကမ္မက ဘာဝေါတိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဟု(နီတိဓာတု၊၁၉၀၊ ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။)မိန့်အပ်၏။ ရှေးနည်းအလို ဥပါသကံပုဒ်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်ကို ကံအနက်၌ သက်။ နောက်နည်းအလို ၎င်းပုဒ်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်ကို လိင်အနက်၌ သက်။ အာကာရ ဟူသမျှသည် လိင်အနက်မှာချည်း သက်ရသော ဝိဘတ်ဆုံးရသေ ၁ကြောင့်တည်း။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝိဟာရဂ္ဂေန ဝါ ပရိဝေဏဂ္ဂေန ဝါ ဘာဇေတုန္တိ အာဒိသုကောဌ္ဌာသေ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ ဝတ်ကမ္မဝါစာ၌ ကဏ္ဍဇတတိယကၡရာ ဂ-ယ်ဒွေဘော်နှင့် တာသံ အဂ္ဂေနဟု ရှိရာသတည်း။ "တာသံ၊ ထိုအလှူနင်ဂါးရက်စသည်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အာပတ်တို့၏။ အဂ္ဂေန၊ အဖို့အစုအပိုင်း အခြားအားဖြင့်"ဟု အနက်ပေး။ များစွာသောဝတ်ကမ္မဝါစာတို့၌ကား ကဏ္ဍဇ စတုတ္ထက္ခရာ ဃကြီးနှင့် ဂ-ယ်ဒွေဘော်ဆင့်၍ "တာသံ အဃ္ဃေန"ဟု ရှိ၏။ အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ပါဒ(၁၀၄၇ ဂါထာ)မှာ "အဃ္ဃော မူလေ စ ပူဇနေ"ဟူ၍သာ လာသည်၊အဖို့အစု အပိုင်းအခြား အနက်မလာ။ မဟာဂ္ဃံပုဒ်၌ အဃ္ဃ-သဒ္ဒါအဖို့ဟု ဆိုအပ်သော မူလျအနက်ဟော။ မူလျ-၌ ကျပ်စသည်းအနက်မရှိ။ အဂ္ဃိယ-သဒ္ဒါစေတီဟော၊ ဤ အဂ္ဃိယပုဒ်၌ အဃ္ဃ-သဒ္ဒါ ပူဇော်ခြင်းအနက်ဟော။ ဤသို့ ကဏ္ဍဇတတိယ-ဂ နှစ်လုံးနှင့်ရှိသော အဂ္ဂသဒ္ဒါ၊ ကဏ္ဍဇဟတိယနှင့် စတုတ္ထဆင့်၍ အဃ္ဃ-သဒ္ဒါ နှစ်ပါးတို့ကိုပင် သံသယပျောက်စေခြင်းငှါ နှစ်ကြိမ်ရွတ်၍ ကမ္မဝါစာဘတ်ကြရာသတည်း။

အဇ္ဇတန္တိ အဇ္ဇဘာဝန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၌"အဇ္ဇဘာဝန္တိ အဿိံ အဟနိ ပဝတ္တံ" ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊ဂဂ) ဖွင့်သောကြောင့် ဘာဝ-ပုဒ်ကို "ဟာဝနံ ဘာဝေါ"ဟု ဝိဂ္ဂိုဟ်မပြုလင့်၊ "ဘဝတီတိဘာဝေါ"ဟု ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြု၊ ဤ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာစကားကို ထောက်၍ ကျတ္တတာ ဘာဝေတုသတ်မှာ၊ ဘာဝ-ပုဒ်ကို ကတ္တုသာဓန ဝိဂ္ဂိုဟ်လည်း ပြုအပ်ကောင်းသည်ကို သိအပ်သေး၏။ အဇ္ဇ-ပုဒ်မှာလည်း ဒုတိယာဝိဘတ်ကို သိမ်ပြု။ (တစ်နည်း)ကံအနက်၌ သိမ်ဝိဘတ်သက်။ ထို့ကြောင့် "အဂ္ဂတိ ဗ္ဗေ ဥပယောဂဝစနဿ ကောရေ ဒေသော၊ ဝစနဂ်ပ္ပလ္လာသော ဝါ"-ဟု သိလက္ခန္ဓဋီကာသစ် (သိ-ဋီ-သစ် ၂၁၉၁)၌ မိန့်အပ်၏။ အဇ္ဇတဂ္ဂေပုဒ်နောင် ကတ္တာပုဒ်ကျေ၊ "အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့၌ဖြစ်သောအစကို။ ကတ္တာ၊ ပြု၍"ဟု အနက်ပေး။ အဇ္ဇတဂ္ဂန္တိ ဝါ အဇ္ဇဒဂ္ဂန္တိ ဝါ၊ အဇ္ဇဂ္ဂေစ္စေဝ အတ္ထော ဟူသော စကားကို သိလက္ခန္ဓဋီကာ သာမညဖလသုတ် (ဒီ-ဋီ၊၂၀၄) အဖွင့်ရှိသည်အတိုင်း ရေးတော်မူသတည်း။ သိလက္ခန္ဓဋီကာ

ဆရာသည် သုတ်သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းဖွင့်သတည်း။ သုတ်သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ သာမညဖလသုတ်အဖွင့်(ဒီ-ဋ္ဌ-၁၊၂၁၁) ၌မူကား အဇ္ဈတ္တိ အဇ္ဈတ္တံ အဇ္ဈဒတ္တေ ဝါ ပါဌော၊ ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ အဇ္ဈတ္တိ အတ္တော-ဟုရှိ၏။ ဥပါသက် မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတူတိ မံ ဘဝံ ဂေါတမော စသော စကားဖြင့် အဝယဝတ္တကိုပြပြီး၍ သမုဒါယတ္တကို ပြတော်မူလိုရာကား အနညသတ္တု[က်-စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ထွေ့စ၌ စ-ကား ဝါကျာရမ္ဘဇောတကတည်း။ ထွော့တိ သောဟံ ဘဝန္တံ တိ အာဒိဝစနေ၊ ၌။ ဗြာဟ္မဏော၊ ေရှ၌ပုဏ္ဏားသည်။ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂကန္တိဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ သရဏဂမနံ၊ ကို။ ဝဒန္တော၊ လျှောက်ဆိုသည်ဖြစ်၍ (ဝါ) လျှောက်ဆိုသောအားဖြင့်။ အတ္တသန္နိယျာတနံ၊ မိမိကိုယ်ကို မြှတ်စွာဘုရားအား အပ်နှင်းခြင်းကို။ ပကာသေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဤစကားကို အဋ္ဌကထာ ဆရာဆိုတော်မူသည်ကား ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ စသည်ဖြင့် ပုဏ္ဏားသည် သရဏဂုံ ဆောက်တည်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ဖန် ဆောက်တည်ရန်မရှိသည်နှင့် ဆိုသတည်း။ တယော-မာသေစသည်ဖြင့် ရှေးစကားကိုဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။အဓိဝါသေသိ၌ ဝါသ-ဓာတ်သည် အဓိ- ရှေးရှိ၍ သာယာခြင်းအနက်ဟောတည်း၊ သာယာခြင်းဟူသည် စိတ်ဖြင့် ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သမ္ပဋိစ္ဆိ-ဟု မိန့်သတည်း။

ဗြာဟ္မဏာသ စသည်ဖြင့် ရှေးဝါကျကို ဖွင့်သတည်း။ နိသိန္နာသနတော ဝုဋ္ဌာယ စသည်၌ ယထာ ခေါ ပနိမေ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ နိသိန္နာဝ အတ္တနော ကုလူပကသမဏာနံ ဂုဏံ ကထယိံသုန မယှံ ဧဝံ သတ္ထု[ဂုဏေ ကထေတုံ ယုတ္တန္တိ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝတော ဝိဟာရာဘိမုခေါ ပဥ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ ဒသနခ သမောဓာနသမုဇ္ဇလံ အဉ္ဇလိံ သိရသိ ပဂ္ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍ သုတ်သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ သာမညဖလသုတ်(ဒီ-ဋ္ဌ-၁၊၁၃၃၊)အဖွင့်လာသည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း ပဥ္စပတိဋ္ဌိတေနာတိ ဇွေ့ ပဥ္စဟိ အင်္ဂေဟိ အဘိမုခံ ဌိတေနာတိအတ္ထော၊ ပါဒ-ဇာဏုကပ္ပရ ဟတ္ထသီသသင်္ခါတာနိ ပဉ္စအင်္ဂါနိ သမံ ကတွာသြနာမေတွာ အဘိမုခံ ဌိတေန ပဉ္စမံ ဝန္ဒိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဟူ၍ သုတ်သီလက္ခန်ဋီကာသစ်(ဒီ၊ဋီ၊သစ်၊၂၊၁၀၈) ဖွင့်သည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း၊ ပုဆစ်နှစ်ခု၊ လက်နှစ်ခု၊ ဥကျောင်းပေါင်း ငါးပါးတို့ကို အမျှပြု တည်သဖြင့် ရှေးဦးစွာ ရှိခိုးခြင်းသည် ဝန္ဒိတွာအရ ဝန္ဒနာမည်၏။ ဝန္ဒန္တောပိ အရေ ဝန္ဒနာကား ကာယဝန္ဒနာ, ဝါစာဝန္ဒနာ, မနဝန္ဒနာ သုံးပါးပြား၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ကိုယ်ကိုညွတ်၍ ရှိခိုးခြင်းသည် ကာယဝန္ဒနာ မည်၏။ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို နှုတ်မြွက်၍ ရှိခိုးခြင်းသည် ဝါစာဝန္ဒနာ မည်၏။ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် မနဝန္ဒနာ

မည်၏။ လက်အုပ်ချီခြင်းကိုမူကား "အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ" ဟု မိန့်တော်မူလတ္တံ့တည်း။ ထို့ကြောင့် အဉ္ဇလိပဂ္ဂဏှနသည် ကာယဝန္ဒနာ မဟုတ်။

ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍ (ဝါ) ဖြစ်သောကြောင့်။ အပက္ကမေတွာ၊ နောက်ဆုတ်ဖဲ့၍ အပ-ပုဒ်, ကမ-ပုဒ်တည်း, အ-ပုဒ်, ပက္ကမ-ပုဒ် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် "အပက္ကမေတွာ၊ မဖဲ့မူ၍" ဟု အနက် မပေးလင့်။ အ-နှင့် ပ-ကို ရော၍ရွတ်၊ စဉ်းငယ် ရပ်သဖြင့် ခွဲ၍ မရွတ်လင့်။

ဒုဗ္ဘိက္ခာပုဒ်၌ ဒု-ဥပသာရပုဒ်သည် အဘာဝအနက်ဟော ဖြစ်သောကြောင့် "ဒုဗ္ဘိက္ခာ၊ လုံးလုံးထမင်းမရှိသည်" ဤအနက်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဒုဗ္ဘိက္ခာတိ ဒုလ္လဘဘိက္ခာကို မိန့်သတည်း။ ဤစကားရပ်ဖြင့် ဒု-သဒ္ဒါ၏ အသမိဒ္ဓိ အနက်ကို ပြသတည်း။ မပြည့်စုံသော ထမင်းရှိခြင်းဟူသည် ရခဲသောထမင်း ရှိခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ကို အရင်းမူသဖြင့် သဒ္ဒတ္ထကို အဋ္ဌကထာ ဆရာ ပြသတည်း။

ဒုဗ္ဘိက္ခာပုဒ်၌ ဒုလ္လဘဘိက္ခာ အနက်ဖြစ်ခဲ့သော် ဝေရဉ္ဇာမြို့သည် ဒွိဟိတိက စသည်ဖြစ်၏ ဟူသောအနက် ပြီးပါသည် မဟုတ်လော၊ သို့ပါလျက် အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဒွိဟိတိကာ-စသော စကားကို ဟောတော်မူလေသနည်း။ သဒ္ဒါလွန်သည်မဟုတ်လော၊ သဒ္ဒါလွန်ကလည်း ပြအပ်သောအနက်လွန်ရှိရာသည် မဟုတ်လော၊ အဘယ်အနက်လွန်ကိုပြလိုသောကြောင့် ဤစကားကိုဟောတော်မူ သနည်းဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် သာ ပန-စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ပန တထာပိ၊ လည်း။ သာ ဒုလ္လဘဘိက္ခတာ၊ သည်။ (ဟောတိမှာစပ်) သုသဿကာလေ ပိ-ကိုဆင့်၍ အတိသမဂ္ဃေ ပိ-ဖြင့်ဖွင့်သတည်း။ အတိသမဂ္ဃေပိ-၌ သံ-သဒ္ဒါကား သမောဓာန, သံခေပ-စသော အနက်တို့တွင် သံခေပ အနက် ဟောတည်း၊ အကျဉ်းသံခေပဟူသည် ဤအရာမှာ အနည်းငယ် အပ္ပကတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၄၂၆)၌ "အတိသယေန အပ္ပဂ္ဃေပိ" ဟု ဖွင့်သတည်း။

သုသဿကာလေပိ၊ ပြည့်စုံသော ကောက်ရှိသော အခါ၌သော်လည်း။ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏေ၊ ကောက်ပဲသည်၊ အတိသမဂ္ဃေပိ၊ အလွန်နည်းသော အဖိုးရှိ သောအခါ၌သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တုံသေး၏။ ပိ-သဒ္ဒါ နှစ်ခုကား ဂရဟာ အနက်၌ ဖြစ်သတည်း။ ဝေရဉ္ဇာယံ ပန ၌ ပန-ကားဝိသေသတ္ထဇောတကတည်း။ ဆာတကဒေါသေန။ ကြောင့်။ ဒွိဟိတိကာပုဒ်၌ ဒု+ဤဟိတိကာပုဒ်ဖြတ်၍

မကောင်းသော အားထုတ် ခြင်းရှိ၏ အနက်မဖြစ်သလော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် တတ္ထ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ စေ့ဆော်ကျိုးကုတ်အားထုတ်အပ်သော အမှုသည် ဤဟိတမည်သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဤဟိတံနာမစသည်ကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ ဝေရဉ္စာယံ ကိဉ္စိ ဘိက္ခုမာနာ လဗ္ဘာမ နုခေါ နလဗ္ဘာမ နုခေါ ဣတိ ဒွိဓာ ပဝတ္တာ စိတ္တဣရိယာ စိတ္တဤဟာ ဤဟိတံနာမ။ ဇီဝိတုံ ဝါ သက္ခိဿာမ နု ခေါ၊ နော သက္ခိဿာမ နုခေါ တိဒွိဓာ ပဝတ္တာ စိတ္တဣရိယာ, စိတ္တဤဟာ ဤဟိတံနာမ။ ဣတိ အယံ တတ္ထ ဒွိဟိတိကာတိပဒေ အဓိပ္ပာယော။

သေတာ အဋ္ဌိ စ ကား၌ "သေတဘာဝေန ဒဋ္ဌ ယတိ ဟိံသတီတိ အဋ္ဌိ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ အဋ္ဌ အတိက္ကမ ဟိံသာသု၊ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၁၁၂၆-ဂါထာ၊) အဋ္ဌိယန္တိတိ သကေန ကာယေန ဒဋ္ဌာ ဒုက္ခိတာ ဟောန္တိ ဟူသော တတိယပါရာဇိကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ ၂၊၅။) အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် အဋ္ဌသည်နာမခါတ်ဟု ပြသတည်း။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနအရာ၌လာသော အဋ္ဌိယ-မာနေ၌လည်း နည်းတူတည်း။ ထိုမှာပင်လာသော ဝေဒနဋ္ဌော၌ အဋ္ဌ-သည် ကေန္တခါတ်၊ အဆတ္တံ ဆတ္တမိဝ အာစရတိ ကဏ္ဍတီတိ ဆတ္တိယတိကဲ့သို့တည်း။ အဋ္ဌိယန္တိဟု ဋ္ဌိ-၌ ဒီဃရှိရာသတည်း။ ဤယုပမာနာစ-သုတ်၌ ဤယ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂသုတ်ဖြင့် ဥပမာနမဟုတ်သော နာမသဒ္ဒါနောင် ဤယ-ပစ္စည်းသက်။

သေတကရောဂေန၊ ဖြူသောကောက်နာသည်။ (ဝါ) ဖလံဖြူစွဲသော ကောက်နာသည်။ ဝုတ္တသဿံ၊ စိုက်ပျိုးအပ်သောကောက်ပင်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဝေရဉ္စာမြို့၌။သလကာယေဝ၊ အခံမပါ စပါးနှံတံသည်သာလျှင်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဝုတ္တသဿံ၌ ဒန္တဇပဌမက္ခရာ တ္တ-နှင့်ရှိရမည်။

ကေသောဟာရဏဇီဝိတ- ဝုတ္တိသု ဝပနေ စ ဝါပသမကရဏေ။
ကထနေ ပဝုတ္တဘာဝ ဧွဘေနာဒေါ ဝုတ္တမပိ တီသု—

ဟူသော အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ် (၇၉၁-ဂါထာ)ကို ထောက်။ သလာ-ကာယ ဝါ စသည်၌ သလာက- သဒ္ဒါ စာရေးတံဟော။

ဓညကရဏဋ္ဌာနေ၊ စပါးချင့်ရာအရပ်၌။ ။ဒဏ္ဍကွာ ဂေါဂတောစေ၀။ အဘိဓာန် ဗြာဟ္မဏဝဂ် (၃၄၃-ဂါထာ) အဋ္ဌကထာ၊ တစ်ရပ်တစ်ရွာ၌သာ လွန်သောစည်းစိမ်ရှိသောသူ။ အဓိဂတော၊ များစွာသောရပ်ရွာတို့၌ လွန်သော စည်းစိမ်ရှိသောသူ။ (အဘိဓာန်နိဿယ)။ ဂါမေသု အဓိကတ္တာ၊ အဓိကာဏက္ခာ အနုဘာဝနမေတဿ အဋ္ဌကထာ၊ ဣဿတ္တံ အဓိကံကရောတီတိဓိကတော၊ (အဘိဓာန်ဋီကာ (၃၄၃-ဂါထာဖွင့်) ဝဏ္ဏဋ္ဌကထာနိ ကဟာပဏပရိက္ခကံ၊

(သာရတ္ထဒီပနီ ၁၊ ၄၂၇။) ဤ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ အလိုအားဖြင့် ဝဏ္ဏပုဒ်, အဓိပ္ပုဒ်, ဣက္ခပုဒ်၊ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ အဆင်းသဏ္ဌာန်ဟော။ "ဝဏ္ဏဇ္ဈက္ခံ၊ အသပြာ၏ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို အသပြာမှန်မမှန် သိရအောင် အလွန်ရှုတတ် ကြည့်တတ်သော ပွဲစားကို" ဟု အနက်ပေး။ အဘိဓာန်ဋီကာနှင့် အဘိဓာန် နိသျသည် သာရတ္ထဒီပနီနှင့်မတိုက်ဆိုင်။ သာရတ္ထဒီပနီဖွင့်တိုင်းသာ အရာ ထောက်ရှုသင့်မည်ထင်သတည်း။

န သုကရာ ဥဒ္ဒေ္ဒန ပဂ္ဂဟေနဟူသော စကားရပ်၌ "ဥဒ္ဒေ္ဒန၊ ဆွမ်းကို ရှာမှီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ပဂ္ဂဟေန၊ အားထုတ်ခြင်းဖြင့်။ ယာပေတုံ၊ ငှာ။ နသုကရာ၊ မလွယ်" ဟူသော အနက်ဖြစ်သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် န် သုကရာ ဥဒ္ဒေ္ဒန ပဂ္ဂဟေန ယာပေတုန္တိ စသည်ကိုမိန့်သတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် "ပဂ္ဂယှတီတိပဂ္ဂဟော" ပဂ္ဂယှတိ၊ ချီးမြှောက်အပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဂ္ဂဟော၊ မည်၏။သဒ္ဒိတ်ကိုရ၏။ ပဂ္ဂဟေန၊ ချီမြှောက် အပ်သောသပိတ်ဖြင့်။ ဥဒ္ဒေ္ဒန၊ ဆွမ်းကိုရှာမှီးသဖြင့်။ ယာပေတုံ၊ ငှာ။ န သုကရာ၊ လွယ်ခြင်းမရှိရာမှုတည်း။ ဟူသော အနက်ကိုပြတော်မူသတည်း။ "န သုကရာ၊ မလွယ်ဟု အနက်ပေးမူ ဝေရဉ္ဇာ ဟူသော ပကတိ ကတ္တားနှင့် ဆန့်သတည်း။ "လွယ်ခြင်းမရှိရာမှုတည်း" ဟု အနတ်ပေးမှ ဓကတိ၊ ဝိကတိ၊ မဆန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ ဒီပနီ (၁၊ ၄၂၇) ၌။ သုကရဘာဝေါ ဧတ္ထ နတ္ထိ တိ နသုကရာ"ဟု မိန့်အပ်၏။ အတ္တနိ္ထသာ တပ္ပုရိသေ, သရေအန် သုတ်တုံနှင့် မဆိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း, သဒ္ဒနီတိ (နီတိသုတ္တ-၇၁၇။)မှာ နသဿတ္တံ တပ္ပုရိသဗဟုဗ္ဗီဟိသု။အဗြာဟ္မဏော၊ အနုတ္တရော၊ ဟူသြားသော်လည်း ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၌။ အ-ပြုရသည် မမြဲသောကြောင့်လည်းကောင်း။ န-သဒ္ဒါ ပကတိရှိသတည်း။ အနုတ္တရော၌ န-ပုဒ်၊ ဥတ္တရပုဒ်၊ န-လာ၊ ဥ-ကပ်။ ပြီးမှ န-ကို အ-ပြုစေလိုသတည်း။

သတ္တဌဂါမေ၊ ခုနှစ်ရွာ၊ ရှစ်ရွာတို့တိုင်တိုင်။ ဟိယသ္မာ အဒ္ဓါနံ ပဋိပဇ္ဇိတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ ဝသာဝါသံ၊ ဥပဂတာ ဟောန္တိ။

ပတ္တပတ္တ ပုလကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကောမေကာသ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ပတ္တပတ္တပမာဏ၊ တကွမ်းစား တကွမ်းစား အတိုင်းအရှည်ရှိသော(ဝါ) တစလယ်၊ တစလယ် အချင့်ရှိသော။ ပုလကံ၊ မုယောဆန်ရင်းကို။ ဂဟေတွာ ယဝတဏ္ဍုလာ ဝုစ္စန္တိကိုထောက်။ မုယောဆံဟူသည် ယနုကာလ ခေါ်ဝေါ်ကြ

သော ဂျုံဆန်တည်း။ ပတ္တနှင့် နာဠိ ကဲ့သို့ ပရိယာယ်တည်း။ ထိုကြောင့် "ပတ္တောဒနမ နာဠိမတ္တံ ဟောတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန် (၄၇၄-ဂါထာ)၌လည်း "ပတ္တော တု နာဠိ နာရိယံ"ဟု မိန့်ဆိုအပ်၏။ ပတ္တဟူသည် တစလယ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် (၄၇၂-ဂါထာ)၌ "ကုဍုဝေါပသထော စောဏ၊ ပတ္ထော တေ စတုရောသိယံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဧကော ပသထော၊ တလက်ဖက် တလက်ဆွမ်းသည်။ ကုဍုဝေါ၊ တကချုံမည်၏။ တေ စတုရော၊ ထိုလေးကချုံတို့သည်။ ပတ္ထော၊ တကွမ်းစားသည်။ (ဝါ) တစလယ်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ လေးဆုတ် တကချုံ, လေးကချုံ ဘပတ္တ= တစလယ်။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၊ နိဿဂ္ဂိယပတ္တ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိမတိဋီ ၁၊၃၄၇)၌ "ကောဿ ပုရိသဿ အလံယာပနာယ"ဟူသော စကားကို ယောကျ်ားတစ်ယောက်အား နှစ်ထပ်မျှ လောက်သည်ကို ရည်၍ဆိုအပ်သောကြောင့် ပတ္တ-အရ ခွက်ကွမ်းစားတည်းဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ယောရသကဏ်ဋီကာ နိဿဂ္ဂိယပတ္တ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ကောဿ· ပုရိသ စသော စကားကို ယောကျ်ားတစ်ယောက်အား တစ်ထပ်မျှလောက်သည် ကိုရည်၍ ဆိုသောကြောင့် ပတ္တ-အရ စလယ်ကွမ်းစားတည်းဟူ မိန့်အပ်လတ္တံ့။ မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိ-၃-၁၊၁၂၄)၌၊ "ပတ္တေန နာဠိယာ အဍ္ဍေကနာဠိ ဝါ"ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သော စကား၌ ပတ္တ-အရ တစလယ်တည်း။ နာဠိအရ တခွက်တည်း။ ထို့ကြောင့် "ပတ္တနှင့် နာဠိသည် တူသည်လည်းရှိ၏။ မတူသည်လည်းရှိ၏"ဟူ၍ နှစ်မျိုး မှတ်ရန် ရှိသတည်း။ ဤကား ဋီကာဆရာ နှစ်ပါးတို့၏ အာဘောဂကိုပြ၍ ဆိုလိုက်သတည်း။ ဋီကာနှစ်ဆောင်၌ မူကား ဤစကား အစဉ် အတိုင်း မလာရှိပေဘူး။

တေန ဟိ ဣမ သွိ ဂေဟေ ပရိဇနဿာတိ။ ကိံ တေ ဓေတနာတိ။ တေန ဟိ ဗန္ဓုဇနဿဝ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ ကိံ တေ ဓေတနာတိ။ တေန ဟိ တုယှဥ္စ မယှဥ္စ ပစာမိ သာမိတိ။ ကာသိ တုံ၊ န တုယှံ ဝဋ္ဋတိတိ။ တေနဟိ ကော· ဿော တေ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ မယှဥ္စ တုံ မာ ပစိ၊ ဂေဟေ ပနပ· စန္တေ ဗဟူ ပစ္စာသိသန္တိ၊ မယံ ပတ္တံ တဏ္ဍုလာနံ စတုဘာဂံ ခီရဿ အစ္ဆရံသက္ခ· ရာယ ကရဏ္ဍကံ သပ္ပိဿ ကရဏ္ဍကံ မဓုဿ ကေဥ္စ ပစနဘာဇနံ ဒေဟိ၊ အဟံ အရ· ညံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ပစိတွာ ဘုဥ္ဇာမိတိ။ သာ တထာ အကာသိ။ အသီတိနိပါတ် သုဓာဘောဇန ဇာတ်အဋ္ဌကထာ။ (ဇာတက ၃၊၅၊၄၁၀။ ။တဏ္ဍုလာနံ။ ဆန်တို့၏။ ပတ္တံ၊ တကွမ်းစားကို၊ (ဝါ)တစလယ်ကို။ နေဝကိဏာမိ နပိ ဝိက္ကိ· ဏာမိ၊ န စာပိ မေ သန္နိစယော စ အတ္ထိ၊ သုကိစ္ဆရူပံ ဝတိဒံ ပရိတ္တံ၊ ပတ္ထော· ဒနော နာလမယံ ဒုဝိန္နံ။ အသီတိနိပါတ် သုဓာဘောဇနဇာတ် (ခု ၆၉၉။)

ဣဒံ ပရိတ္တန္တိ ဣဒံ အပ္ပကံ။ ပဏ္ဍောဒကေနာတိ နာဠိ မတ္တော ဩဒနော။ ဒုဝိန္နန္တိ အမှာကံ ဒုဝိန္နံ။ အလန္တိ အယံ ပါယာသော၊ နာလန္တိ န ပဟောတိ။ (ဇာတ်ဋီကာ)

မာနန္တိ ဟိ အဋ္ဌန္နံ နာဠီနံ နာမံ၊ စတုန္နံ အာဠှကာနံ၊ စတဿော စ နာဠိယော တုမ္ဗော နာမ။ (ဖေကနိပါတ် အသမ္ပဒါန ဇာတ်အဋ္ဌကထာ) (ဇာတက ဋ္ဌ ၁၊၄၉၃)စတုန္နံနာဠီနံ၊ တို၏။ အာဠှကာနံ၊ အာဠှကာနပဟူသော အမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဟံ ခေါ ပန ဥဒါယိ အပ္ပေကဒါ ဣမိနာ ပတ္တေန၊ သမတိတ္တိကံပိ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဘိယျောပိ ဘုဉ္ဇာမိ။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိပါဠိဗြာဇကဝဂ် မဟာ သကုလုဒါယီသုတ် (မ၊ ၂။ ၁၉၉)။ သမတိတ္တိကန္တိ ဩဋ္ဌဝဋ္ဋိယာ ဟေဋ္ဌိမ-လေခါသမံ။ ။(အဋ္ဌကထာ မ-ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၆၅) ဤဇာတ်ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့ကို ထောက်ထား၍ တေရသကဏ်ဋီကာလာတိုင်းသာ "စလယ်ကွမ်းစား" အမှန်တည်းဟု ဆစ်ဖုမရှိ မှတ်သိအပ်၏။ ဝေရဉ္ဇမြို့မှ မြင်းကုန်သည်တို့က တကွမ်းစား တကွမ်းစားသော မယောဆန်ရှင်းကို လှူဒါန်းသည်ဖြစ်၍ ရတော်မူသည်ကာလ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော် ငါးရာသည် တစ်ထပ်တစ်ကြိမ်သာ သုံးဆောင်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့်လည်း "စလယ်ကွမ်းစား" အမှန်တည်းဟု ဆင်ဖုမရှိ မှတ်သိအပ်၏။

အဿ ဘတ္တံ ဘဝိဿတိ ဣတိ မနသိကတွာ ယဝတဏ္ဍုလံ အာဒါယ အဒ္ဓါနံ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။

ဗုဒ္ဓမာမက, ဓမ္မမာမက, သံဃမာမက ဖြစ်ကုန်လျှင်ပင် အဘယ်ကြောင့် တကွမ်းစား တကွမ်းစားသော မယောဆန်ရင်းကို ဝတ်တည်အပ်သနည်း။ မြို့တစ်စိတ်ဝေစ်ဒေသကို ဆွမ်းအကျိုးငှာ လှည့်လည်၍ အလိုရှိတိုင်း ဆွမ်းရပ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို မြင်ကုန်လေက နုပ်နုပ်ညှံ့ညှံ့ မယောဆန်ရင်းကို ရဟန်းတို့အား ဝတ်မတည်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် တေ ပုဗ္ဗဏှသမယံ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

သို့ပင် မြင်ကုန်စေကာမူ၊ မြင်ကာမတ္တ ဖြစ်လေက ဝတ်မတည်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဒိသွာန- စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း၊ ဟိ ယသ္မာ အပ္ပသန္နာ န ဟောန္တိ၊ ဟသ္မာ စ, သံဃမာမကာ ဟိယသ္မာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ စ, ဟိယသ္မာ အဒ္ဒသံသု တသ္မာ စ,၊ဟိယသ္မာ တေဒဟောသိ၊ တသ္မာ စ, တေ ဘိက္ခူနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ။ ပ။ ပဋိပေသုံ။

နိဂုံးအုပ်တော်မူလိုရကား၊ တေန ဝုတ္တံ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤသို့တစ်ဖန်ကျော့၍ ဆိုသော စကားကို နိဂုံးဟု နေတ္တိဋ္ဌကာ၌ဆိုသတည်း။

ဆရာတို့ကား "တေန ဝုတ္တံ၊ လက်ရှမ်းတမ်း" ဟု မိန့်တော်မူကြကုန်၏၊ လက်ရှမ်းတမ်းဟူသည်ကား လဒ္ဓဂုဏ်တည်း၊

ပညတ္တံဟူသော ပုဒ်၌ ဉာပ-ဓာတ်သည် တောသနှ, နိသာနအနက်၌ ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပညတ္တန္တိ- စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤအရာမှာ ပ·ရှေးရှိသော ဉာပ- ဓာတ်ဖြစ်၍ ထားခြင်းနိက္ခိပန- အနက်၌ ဖြစ်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

ပုဗ္ဗ-ဣ သမယံ ဟူသော ပုဒ်၌ ပုဗ္ဗအဏ္ဍ သမယံ ဟု·ပဒစ္ဆေဒ မူရသည်ဖြစ်၍ ရှေးဖြစ်သော လောလောပူသော မွန်းတည့်အခါ၌ ဟူသောအနက် ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဣဒါနိ·စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ပုဗ္ဗ·ပုဒ်, အဟပုဒ်, သမယပုဒ် အဟ သဒ္ဒါနေ့ဟော"အဟာသာ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗဏှံ၊ ပုဗ္ဗဏှုဥ္စ တံ သမယောစာတိ ပုဗ္ဗဏှသမယော" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း၊ အဟာသဒ္ဒါကို အဏှပြု၊ ထို့ကြောင့် သမာသ် ရူပသိဒ္ဓိ (အမာဒိ·တပ္ပုရိသ်)၌၊ အဟာသာ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗဏှံ၊ ဝေ သာယဏှံ တော့ဝုဒ္ဓိတိ အာဒိနာ အဟာသာအဏှာဒေသော ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝုတ္တိမောဂ္ဂလာန် (၃၊ ၁၁၀၊) ၌လည်း ပုဗ္ဗာပရဇ္ဈသာယမဇ္ဈေ ဟာဟာသာနှော။ ။ပုဗ္ဗာဒီဟိ ဥတ္တရပဒသာ ဇာဟာသာ အနှာဒေသော ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗနှော။ အပရနှော၊ အဇ္ဈနှော၊ သာယနှော၊ မဇ္ဈနှော—ဟု မိန့်အပ်၏။

ဤအဋ္ဌကထာ၌မူကား စာအများပင် မုဒ္ဒဇပဉ္စမက္ခရာဏ နှင့် ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရှိသော အလိုအားဖြင့် အဟ သဒ္ဒါကို မုဒ္ဒဇ ပဉ္စမက္ခရာ အဏှပြု။

(ဝါ) တစ်နည်းကား၊ "ပုဗ္ဗဏှော၊ နံနက်အခါ၌၊ "သမယံ၊ တစ်ခုသော အခါပတ်လုံး"။ ရက္ခေသာခါ ကဲ့သို့ အပေါင်း, အဘိတ် အာခာရ,အာခာရိ ဖြစ်သတည်း။ တစ်နည်းကား "ပုဗ္ဗဏှော၊ နံနက်အခါတွင်။ သမယံ၊ တစ်ခုသောအခါပတ်လုံး"။ ပုဗ္ဗဏှောကား ကောဝုစ် နိဒ္ဒါရဏ၊ "အန္တသာတေ ကော-ကဿ°"ကဲ့သို့တည်း။ ဝိဟာရနိဝါသနပရိဝတ္တနဝသေန၊ ကျောင်း၌ နေသော အခါ ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ကို ရှာသို့ဝင်ခါနီးအခါ, လှုပ်ရှားပြုပြင်သော အားဖြင့် ပြန်လှန်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမ္ပဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ သက်နီးဖြင့် ကိုယ်ကိုဖုံးလွှမ်း၍ (ဝါ) သက်နီးရုံ၍။ ဓာရေတွာ၊ သပိတ်ကို ဆောင်ပိုက်၍။

သမာဒါယေဝ ပက္ကမတိ ကား ဥဒါဟရဏ် ညွှန်းပြကြောင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ၌ သမာဒါယေဝါတိ နိဒဿနံ(ဝဇိရ-ဋီ၊၅၆)ဟု မိန့်အပ်၏။ အတိစ္စထ၊ ဤအိမ်ကိုလွန်၍ ရပ်ခြင်းငှာ အလိုရှိပါကုန်လော့။ (ဝါ)ကန်တော့ ပါကုန်၏။ ဇာတိ၊ ဤသို့။ ဝါစမ္ပိ၊ ကန်တော့စကား ဇာ န်တော့ဆွမ်းကိုမျှလည်း။ ဂတာဂတ ဌာနေ၊ ရောက်ရာရောက်ရာအရပ်၌။ သာမမ္ပိ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ ပစနံ၊ ပေါင်းအပ်ပြီးသော မုယောဆန်ကို ယာဂုကျိုခြင်း, ထမင်းချက်ခြင်းသည်။ န စ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်လည်း မအပ်။ သာမံပါကဖြစ်၍ ဒုက္ကဋ် အာပတ် သင့်သည်ဟုလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၁၄၂၀)၌ ပုန အကပ္ပိယဘာဝံ ပိဒဿေန္တော အာဟ န စ ဝဋ္ဋတိ–ဟု မိန့်အပ်၏။

အဋ္ဌကထာဝုဋ္ဌေ အဋ္ဌကထာပကတော၊ သာမံပါကေ စ ဒုက္ကဋံ- ဟူ၍ ခုဒ္ဒသိက္ခာ (၁၁၂-ဂါထာ) ၌လည်း မိန့်အပ်၏။ ဥဿောဒေတ္ဘာ ဂဟိတယဝတဏ္ဍုလာ– ဝုစ္စန္တိ–ဟူသော အဋ္ဌကထာ ရှေးစကား၌ ဤ "န စ ဝဋ္ဋတိ" ဟူသော နောက်စကားကို ထောက်၍ ကျက်အောင်ပေါင်းသည်မဟုတ်။ ပိုးမထိုးစေခြင်း ငှာ တော်ရုံသာ ပေါင်းသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ယဒိ ဟိ သတုသာ ဟူသော စကားကိုလည်း ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့်သာ ဆိုသည်။ အနုသေဒိတာ ဟူသော စကားကိုလည်း သိ။ အကယ်၍ ကျက်အောင်ပေါင်းပြီးဖြစ်ခဲ့မူ၊ ကျက်ပြီးကို ကိုယ်တိုင် ချက်မှုမအပ်ဘဲ အဘယ်မှာ ရှိလှည့်အံ့နည်း၊ အပ်သည် သာလျှင်တည်း။ အဖျော်မှာမူကား မီးဖြင့် ချက်အပ်, ကင်အပ်ပြီးသော သရက်သီး စသည်ဖြင့်လည်း ဖျော်ရည် မလုပ်ကောင်း၊ လူ, သာမဏေတို့ ပြုလုပ်အပ်ပြီးသော ဖျော်ရည်ကိုလည်း မီးနှင့် ကျို၍ မသောက် ကောင်း။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါဘေသဇ္ဇခန္ဓက(ဝိ-၃-၁။၃၇၃) ၌ ဥဒကေ- ပက္ခိပိတွာ အာတပေ အာဒိစ္စပါကေန ပစိတွာ–စသော စကားကိုလည်းကောင်း ဣမာနိ အဋ္ဌပါနာနိ သီတာနိ ပိ အာဒိစ္စပါကာနိ ပိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ အဂ္ဂိပါကာနိ နဝဋ္ဋန္တိဟု (ဝိ–၃၊၁။၃၇၃) မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားနှစ်ရပ်တွင် ရှေ့စကားဖြင့် မီးဖြင့်ကင်အပ်, ချက်အပ်သော သရက်သီးစသည်ဖြင့် အဖျော်ပြုလုပ်ခြင်းငှာ မအပ်သည်ကို ပြန်ဘက်အားဖြင့် သိအပ်၏။

အထ၊ ထိုမြင်းကုန်သည်တို့ လှူသည်မှ၊ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ နံ၊ ထိုကာကွမ်း စားသော မုယောဆန်ကို။ ပိယိတွာ၊ ကျောက်၌ကျိတ်၍။ ဤစကားကို မြင်းကုန်သည်တို့လှူသည်မှ နောက်၌ ကျိတ်ပြီးလျှင် အမှုန့်အတိုင်းကပ်သလော ဟု လျှဉ်းပါးရန်ရှိသောကြောင့် မိန့်သတည်း။

---

[၁] ပရိသေဒိတာနိ—ဟု ဖြစ်သင့်၏။ ဝိ-ဋ္ဌ-၁၊၁၀၀–နှာ၌။

မာရာဝဋ္ဋနာယ၊ မာရ်နတ်သည် ပြုအပ်သော ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွသော ဘုရားရှင်မှ ဝေရဉ္ဇပုဏ္ဏားအား၏ စိတ်ယည်ခြင်းကြောင့်။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။

ပဏ္ဍုကမ္ဗလုတ္တမေဝ ဝေရဉ္ဇံ ပြာဟ္မဏဉ္စ နဂရဉ္စ ယောဇနမတ္တဉ္စ တံ သဗ္ဗဉ္စ။ တဿာ စသည် လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။ တဿာ-ဖြင့် နဇာနာတိ-စွ၊ ပရိယုဋ္ဌိတ-စိတ္တော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှယူ၍ တည်သောစိတ်ရှိသည်။ [၁]ဝိသယေ၊ အရုံသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်သည်ကား။ နေဝ၊ မဟုတ်။ အဝိ-သယတာယ-ဟူသော နေဝက်စကားကိုထောက်။

အဘိဟဋ္ဌတိက္ခာယ၊ ချက်ပြုတ်ပြီး၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်သို့ ရွေးရှု ဆောင်အပ်ဆဲဖြစ်သော ဆွမ်းတော်၏လည်းကောင်း။ နိမန္တဒါနဿ၊ မြဲသော အလှူ၏လည်းကောင်း။ အပ္ပိတဝတ္တဿ၊ ဘုရားသခင်၏ ပစ္စည်းလေးပါး အကျိုးငှာဟူ၍ ကျောင်းတော်သို့ဆောင်ပြီးလျှင် လှူဒါန်းသဖြင့် ဘုရားသခင် ၏ မျက်မှောက်တော်သို့ ရောက်စေအပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၏လည်းကောင်း။ အပ္ပိတဝတ္ထုသောပုဒ်၌ အပ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း၊ ဣအာဂုံတည်း။ အပ-ဓာတ်သည် ပါပုဏနအနက်ဟောတည်း။ပါရာဇိကကဏ် ဂ္ဂဏ္ဌကထာ ဒုတိယဈာနကထာအဖွင့်၌ အပ္ပိတာတိ ဂမိတာ ဝိနာသံ ဂတာဟူသော သာရတ္ထဒီပနီစကားကို ထောက်။ (၁၂၆၈)ဂမိတာဖြင့် အပ္ပိတာကို ဖွင့်သတည်း။ ဝိနာသံကိုမူကား ကံအလို့ငှာ ထည့်သတည်း။

ဧကဂ္ဂံ စိတ္တံ အာရမ္မဏေ အပ္ပေတီတိ အပ္ပနာ၊အဋ္ဌသာလိနီဒွေဒသဝါရကထာ၊ အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၀၇။ ဧကဂ္ဂံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ အပ္ပေတိ၊ ဖြစ်စေ တတ်၏။ ဣတိတဿာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပနာ၊၏။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၄၃၁)၌၊အပ္ပိတ ဝတ္ထုဿာတိ "ဣဒံ ဗုဒ္ဓဿ စတုပစ္စယပရိဘောဂတ္တံ"န္တိ ဝိဟာရံ နေတွာ ဒိန္နဝတ္ထုနောဟူသောစကားဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ ထင်ရှားအောင်ဖွင့်သတည်း။ ဘုရားသခင်၏ မျက်မှောက်တော်သို့ ရောက်စေခြင်းဟူသည် ဘုရားသခင်အား လှူဒါန်းခြင်းပင်တည်း။ ၎င်းစကားကိုထောက်သဖြင့် နိမန္တဒါန အပ္ပိတဝတ္ထု သဒ္ဒါပေနပုဒ်ကို "နိမန္တဒါန သံခေပေါစ အပ္ပိတဝတ္ထု သံခေပေါစ"ဟု ဒွန္ဒဝစနတ္တပြု။ အပ္ပေတီတိ အပ္ပနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (ဝိထိပိုင်းအဖွင့် မဏိသာရမဉ္ဇူသာ (၁၄၇၈။) အပ္ပနာဝသေနကိုကား ဝိသေသနအလို့ငှာသာ ဆိုသတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သာ အပ္ပေတိ၏ အဖွင့်တည်း။ အပ္ပ-ဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟော၊ ကာယဂတိ ဉာဏဂတိ ပဝတ္တနဂတိ၊ ပါပုဏနဂတိ လေးပါး

---

[၁] ဝိသယေ၊ အလိုရှိတိုင်း စိတ်ကိုဖွဲ့ခြင်း အစွမ်းသတ္တိသည်။ သတိ၊ သော်။ ဟူသောအနက်လည်း သင့်သည်သာတည်း။

တို့တွင် ပဝတ္တန ဂတိယော။ ဗုဒ္ဓါနံ ဇီဝိတဿ-စသော စကားကို စပ်လျဉ်း၍သာ ဆိုသတည်း လိုရင်းမဟုတ် ဣမေသံ စတုန္နံ၌ ပိ-ကျေ၊ တသ္မာဖြင့်စတုန္နံ ဟိ န သက္ကာ အန္တရာယော ကာတုံ ဝါကျကိုသာစွဲ။

မုဋ္ဌယောဆုမ်းကို တပည့်သံဃာနှင့်တကွ သုံးဆောင်တော်မူပြီး၍ ဝပြော သောအခါမှ ဆုံငယ်သံကို ကြားရလေသလော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဓေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-စ- အစရှိသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ [စ-သဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘဇော တကတည်း] ဓေ၊ ဤသို့။ ပရိဘုဉ္ဇန္တော၊ သုံးဆောင်တော်မူရဆဲဖြစ်၍။ ဥဒုက္ခလ သဒ္ဒံ ၌ ဣတိသဒ္ဒါ အချိုစာရှိသည်ကား မသင့်၊ ဝုတ္တိနည်းအားဖြင့်ဖွင့်သတည်း။

ပါဠိတော်၌ "အဿောသိ ခေါ ဘဂဝါ ဥဒုက္ခလသဒ္ဒံ" ဟူသောစကား၏ အခြားမဲ့၌ ကြားတော်မူခြင်းသည်မိန့်တော်မူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ အကြောင်း အကျိုးစပ်လေသောကြောင့် အထ ခေါ ဘဂဝါ စသောစကားကို သာဟောတော်မူသင့်ပါသည်မဟုတ် လော့၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ်အကျိုးငှါ "ဇာနန္တာ ပိ တထာဂတာ" စသောစကားကို ကြားညှပ်၍ ဟောတော်မူအပ် လေသနည်းဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် တတော ပရံ စသည်ကို မိန့်အပ် သတည်း တတော ပရံကို ဝုတ္တံမှာစပ်၊ ဝေမာဒိကိုလည်း ဝုတ္တံမှာပင်စပ်။

တတော၊ ထိုအဿောသိ ခေါ- စသောစကားမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဇာနန္တာပိ တထာဂတာတိ ဝေမာဒိ၊ ကို။ ပရတော၊ ကြားတော်မူသည်မှနောက်၌။ ကိံ နုခေါ သော အာနန္ဒ ဥဒုက္ခလသဒ္ဒေါတိ၊ ၌။ ယံ ပုစ္ဆာဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ မေးတော်မူ၏။ တဿ ပုစ္ဆာဝစနဿ၊ ကို။ ပုစ္ဆနေ၊ မေးတော် မူရာ၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပရိဟာရဒဿနတ္ထံ၊ အဖြေကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သံဂီတိကာရေဟိ၊ သင်္ဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့သည်၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား ကိံ နု ခေါ သော—စသည်ဖြင့် မေးတော် မူခြင်းသည် သိတော်မမူ၍ မေးတော်မူလေ သလောဟု ဘုရားရှင်၏သဗ္ဗညု အဖြစ်ကို မသိသော စောဒကပိတ်တုံးတို့က မေးရန်ရှိသောကြောင့် ထိုကိံ နု ခေါ- စသောစကားကို မေးတော်မူရာ၌ အဖြေကိုပြခြင်း အကျိုးငှာ ဇာနန္တာ ပိ တတာဂတာ စသောစကားကို သင်္ဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့သည် ဟောတော် မူအပ်သည် ဟူလိုသတည်း။ ပါဠိတော်မှာလည်း "တထာဂတာ၊ တို့သည်။ ဇာနန္တာပိ၊ သိတော်မူကုန်လျက်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုစ္ဆန္တိ၊ မေးတော်မူ ကုန်၏။ (ဝါ)မေးတော်မူရိုး အလေ့တော် ဖြစ်ကုန်၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပုစ္ဆန္တိ၊ မေးတော်မူကုန်၏။ (ဝါ) တဖန်မေးတော်မူရိုး အလေ့တော်ဖြစ်ကုန်

၏။တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ ဆိုငယ်သံကို ကြားတော်မူသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ အာမန္တေသိ၊ မေးတော်မူ၏။ဧဝံ အာဘာဝနေ၊ ဤသို့မေးရာကာလ၏ မဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း” ဧဝံပိဟု ပိ-သဒ္ဒါကိုဆိုသည်ကား ဇာနန္တာပိ-ဟု ရှေးကဆိုပြီးဖြစ်သောကြောင့် သိကုန်လျက်သာ မေးတော်မမူကုန်သည် မဟုတ်သေး၊ စင်စစ်မူကားမေးရာကာလမဖြစ်သော်လည်း မေးတော်မမူကုန်ဟု ပေါင်းခြင်းငှာဆိုသတည်း။

အတ္ထနိဿိတံကို ကာရဏနိဿိတံဟု ဖွင့်တော်မူသည်ကား။ “ဒိဋ္ဌိဟိအာကာရေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဘိက္ခူ ပဋိပုစ္ဆန္တိ”ဟူသော ပါဠိတော် (ဝိ၊ ၁-၇)၌ အာကာရ-သဒ္ဒါကာရဏအနက် ဟောတည်း၊ ကာရဏဟူသည် တရားဟောတော်မူခြင်း အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်သော အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု လည်းကောင်း ရှေးဘဝ၌ အလေ့အကျင့်လည်းကောင်း သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော မေထုန်လွန်ကျူးခြင်းစသော လွန်ကျူးခြင်းသည် လည်းကောင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဖွင့်တော်မူသတည်း။

သေတု-သဒ္ဒါသည်“သေဝိယာတိ ဇနေတီတိ သေတု”ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ တံတားဟူသောအနက်ကို ဟောသောအရာလည်းရှိသောကြောင့် ဤမှာမူကား“နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏကရဏ ဝသေန သယတိ ဂစ္ဆတီတိ သေတု”ဟူသော ဝနတ္ထကြောင့် အရိယာမဂ်ကို သေတု ဟု ဆိုအပ်သတည်းဟု ပြလိုသောကြောင့် သေတု-ဝုစ္စတိ မဂ္ဂေါဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။

သာဓု သာဓု အာနန္ဒ-ဟူသော စကားကို ဤအရာ၌ သာဓု-သဒ္ဒါဒွိကမှ အနက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မြဲမြံစေခြင်းငှာ အလိုတော်ရှိသောကြောင့် ဟောတော်မူသလော့ဟု လျှဉ်းပါးရန်ရှိသောကြောင့် သာဓုသာဓု အနန္ဒာ တိဣဒံ ပန-စသည်ကို မိန့်တော်မူသတည်း။

ဤအရာ၌ သာဓု-သဒ္ဒါသမ္ပဟံသာအနက်၌ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရှင်စေလိုသောကြောင့် ဟောတော်မူသည်ဟူလိုသတည်း။

ဒုဗ္ဘိက္ခေ၊ ရခဲသော ထမင်းရှိသော အခါ၌။ ဒုလ္လဘပိဏ္ဍေ၊ ရခဲသော ထမင်းရှိသောအခါ၌။ ဒုဗ္ဘိက္ခေကိုဆင့်၍ ဒုလ္လဘပိဏ္ဍေဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ဒွိဇီတံ၊ ၌ ဝိ-ရှေးရှိသော ဇိ-ဓာတ် အဘိဘဝန အနက်ဟော။ ဇိ အဘိဘဝနေ၊ ဇေတိ။

ဇီနော၊ တုမှေဟိ အာနန္ဒ သပ္ပုရိသေဟိ ဝိဇိတံ၊ ဝိဇိတန္တိအဓိဘူတန္တိအတ္ထော (မာတုမာလာ နီတိဓာတု၊ ၄၂။)ဝိဇိတံ၊ လွှမ်းမိုးနိုပ်စက်အပ်၏။ ဝေံသနွေပိ၊ ဤသို့အခြားမရှိ ရွာ နိဂုံးတို့၏ ရလွယ်သော ဆွမ်းရှသည်၏အဖြစ်သည် ဖြင်ပါ လျက်လည်း။ တာဝ၊ လောဘစသည်လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ဒး ပ်သည်မှ ရှေးဦးစွာ။ ဒုဗ္ဘိက္ခံ၊ ငတ်မွတ်ခြင်းကို။ဝိဇိတံ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်အပ်၏။ ကိုသို့ဩ၊ တစ်စုံတခုသော ဂုဏ်၌။ သမ္ဘာဝနာဝသေန၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။နမညန္တိ၊ မမှတ် မထင်ကြကုန်။ တစ်စုံကစ်ခုသောဂုဏ်ကို အကြောင်းပြု၍ ချီးမွမ်းပလွှားအံ့ငှါ မမှတ်မထင်ကြကုန်ဟူလိုသတည်း။

ဣဒံဥတ္တကျ္ကုလံ၊ ဤမနပ်သောဆွမ်းသည်။ ဣဒံ အဲတိကိလိန္နံ၊ ဤအလွန် ပျော့သောဆွမ်းသည်။ ဣဒံ အလောဏံ၊ ဤဆားပေါ့သောဟင်းသည်။ ဣဒံ အတိလောဏံ၊ ဤအလွန်ဆားငန်သောဟင်းသည်။ ဣဒံ အနမ္ဗလံ၊ ဤအချဉ် ပေါ့သောဟင်းသည်။ ဣဒံ အစ္စမ္ဗိလံ၊ ဤအလွန်ချဉ်သော ဟင်းသည်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်းဣမိနာ၊ ဤထမင်းဖြင့်။ ကော အတ္ထော၊ အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သာလိမံသောဒနံ၊ သလေး ဆန်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံစေအပ်သော အသားဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်သော သားပြွမ်း ထမင်းကို။ အတိမညိဿတိ၊ အယုတ်ပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် မွန်မြတ်သည်ကို လွန်၍ မှတ်ထင်လိမ့်သတည်း။ ဉညာတံ၊ အောက်ပြု၍ မှတ်ထင်ခြင်းကို။ အဝ· ညာတံ၊ အောက်ပြု၍မှတ်ထင်ခြင်းကို။ ဤနှစ်ပုဒ်သည် ဝေငုစ်တည်း။ ဉညာတံ ၌ တဗ္ဗိပရိတုပပဒေဗျဉ္ဇနေစ· သုတ်ဖြင့် အာ ကို။ ဥ ပြုသတည်း။ အဝ သဒ္ဒါသည်။ ဝိယောဂ အဓေ·စသော တစ်ဆယ့်သုံးနက်တို့တွင် အဓောအနက် ဟောတည်း၊ထို့ကြောင့်သုာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၄၃၅)၌“ဟေဋ္ဌာ ကတွာ”ဟုဖွင့်အပ်၏။

အနေကပ္ပကာရဉ္စ၊ တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသော ယာဂုခဲဖွယ် စသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သာလိဝိကတိမံသောဒနဉ္စ၊ သလေးဆန်တို့ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော အသားဖြင့်သွန်းလောင်းအပ်သော သားပြွမ်းထမင်းကို လည်းကောင်း။ တဲပ္ပစ္စယံ၊ ထိုသင်တို့ကိုမှီ၍ဖြစ်သော ပူဇာသက္ကာရလျှင် အကြောင်းရှိသော။ မာနဉ္စ၊ အတော်အသင့်သော မာန်ကို လည်းကောင်း။ ဩမာနဉ္စ၊ ယုတ်သောမာန်ကိုလည်းကောင်း။ ဩမာနပုဒ်၌ အဝ·သဒ္ဒါသည် ဟာနိ အနက်ဟောဟည်း။ လွန်သော မာန်သည်သာ ယုတ်ညံ့သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ဩမာနဟုဆိုအပ်သတည်း။

ကသ္မာ၊အဘယ်ကြောင့်။ တွေကာံ၊ ဤမျှလောက် များများကြီး။ ပက္ကံ ချက်ပြုတ်အပ်သနည်း။ ယတ္ထ၊အကြင်အိုးခွက်တို့၌။အဝတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာဖြစ်သော သလေးဆန်ကို။ ပက္ခိပေတွာ၊ ထည့်ကုန်၍။ ထပေယျာထ၊

ထားကုန်ရာ၏။ တာနိ ဘာဇနာနိ၊ ထိုထည့်စရာအိုးခွက်တို့သည်။ တုမှာကံ၊သင်တို့အား။နတ္ထိကိံ၊ မရှိကုန်လို့လား။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မာနဥ္စ၊ ကို လည်းကောင်း။ ဩမာနဥ္စ၊ကိုလည်းကောင်း။ ကရိယတိ၊ပြုကြလတ္တံ့။

ဇတံ ဝစနံ၊ ဤအာ'သဿာ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ဂရုဂါရဝသပ္ပတိဿာဝိဝစနံ၊ မှီရာနိဿရည်းဆရာနှင့်တကွဖြစ်သော တပည့်၏အလေးပြုအပ်သော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သောဆရာတို့၌ ရှိသေသည်၏အဖြစ်အားဖြင့် ဆိုအပ်သောသဒ္ဒါတည်း။ [ဝိမတိကို မှီသတည်း။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိ, သာရတ္ထ ဒီပနီဋီကာတို့၌ကား မဖွင့်] သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာတိ ဂရုဘာဝဉ္စေဝ ဇေဋ္ဌကဘာဝဉ္စ ဥပဋ္ဌပေတွာ မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓကအဖွင့်။ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၂၅၈။) သဂါရဝါသပ္ပတိဿာတိတွေ ဂရုဘာဝေါ ဂါရဝံ၊ ပါသာဏစ္ဆတ္တံ ဝိယ ဂရုကရဏီယတာ။ သဟ ဂါရဝေနာတိ သဂါရဝါ၊ ဂရုနာ ကိသ္မိဉ္စိဝုတ္တေဂါရဝဝသေန ပတိဿဝနံ ပတိဿော ပတိဿဝဘူတံ တံ သဘာဂဉ္စ ယံကိဉ္စိ ဂါရဝန္တိအတ္ထော။ သဟပတိဿေနာတိ သပ္ပတိဿာ၊ ဩဝါဒံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တာတိ အတ္ထော။ ပတိဿီယတီတိ ဝါ ပတိဿော၊ ဂရုကာ တဗ္ဗော၊ တေန သဟပတိဿေနာတိ သပ္ပတိဿာ။ (တေရသကဏ်၊ သာရတ္ထ၊ဋီ၊၃၊၂၃၂။)

ပတိဿယနံ ပတိဿော၊ ဂရုံ နိဿာယ ဝတ္တနဘာဝေါ၊ ယံ ကိဉ္စိ ဂါရဝန္တိ-အတ္ထော။ သဟ ပတိဿေန သပတိဿော၊ ပရံ ဇေဋ္ဌံ ကတွာ တဿောဝါဒေ ဝတ္တနတာတိအတ္ထော။ (ဝိမတိ၊ဋီ၊၂၊၁၀၂။)

ဝိမတိ ဝိနောဒနီ, မဟာဝါ, တေရသကဏ်ဋီကာကို ထောက်၍ "သဂါရဝ သပ္ပတိဿာဝိဝစနံ၊ ရိုသေခြင်း, နာခံထောင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သောသဒ္ဒါတည်း"ဟူ၍လည်း အနက်ပေးအပ်၏။

သာရတ္ထဒီပနီဆရာ (၁၊၂၉၇။)၏ အလိုအားဖြင့် ဂရုသဒ္ဒါ ဤမှာလည်း မရှိသင့်၊ ထို့ကြောင့် ဂုဏ်တော်ဖွင့်မှာ "တဿာ ဂရုတိ ဝတွာ ဂါရဝယုတ္တောတိ ဝုတ္တန္တိကေစိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ။ဝိမတိဆရာ (၁၊၅၈)အလိုအားဖြင့် ဂုဏ်တော်ဖွင့်မှာလည်း "ဂရုဂါရဝယုတ္တော"ဟူ၍ ရှိသင့်၏။

ဣမိနာဝစနေန၊ ဤတေဒဝေါစ ဟူသောစကားဖြင့်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော။ တေရဟိ။ပ။ ဝစနံ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

အနိဋ္ဌကံ ဟူသောပုဒ်ကို အန-ပုဒ် ဣဋ္ဌက-ပုဒ်ဟူ၍ နှစ်ပုဒ်ခွဲ။ က-ကား သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံး၌လာ၊ ဣဋ္ဌ-သဒ္ဒါသည် "ဣဋ္ဌကမ္ပနေ"ဣဋ္ဌတိ၊ ဧလံ၊ ဧလာ၊ ဖလံ ဝုစ္စတိ ဒေါသော"ဟူ၍ ဓာတုမာလာ (နိတိဓာတု၊၁၆၈။)၌ လာသည်နှင့်

အညီ အပြစ်ဟောတည်း၊ လ, ငယ်ကိုဋ္ဌကြီးပြု၊ အပြစ်ဟူသည်လည်း ပျားကောင် ပျားဥတည်း။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အနုဋ္ဌကတ္တိစသည်ကို မိန့်တော်မူသတည်း။

ဇပံ၊ ဤသို့ တဖက်သောလက်ကို မြေနှင့်အတူ။ကတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ယေပါဏာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ပထဝိနိဿိတာ၊ မြေကြီးကိုမှီ၍ နေကုန်၏။ တေပါဏေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ကို။ (သကျာမေဃာမိ၌ငပ်) ကေသို ၊ တခုသော။ ဟတ္ထတလေ၊ လက်ဝါးအပြင်၌။ ဌိတေ၊ တည်ကုန်သော။ ပါဏေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ (သကျာ-မေဓန္တော ဝိယ၌စပ်၊) တတော၊ ထိုတခုသော လက်ဝါးအပြင်မှ။ ဒုတိယဟတ္ထ-တလေ၊ နှစ်ခုမြောက်လက်ဝါးအပြင်သို့။ သကျာမေဓန္တောဝိယ၊ ပြောင်းရွှေ့စေဘိသကဲ့သို့။ တတ္ထ၊ ထိုမြေကြီးကဲ့သို့ ဖန်ဆင်းအပ် မြေကြီးနှင့်အတူပြုအပ်သော တဖက်သောလက်သို့။ သကျာမေဃာမိ၊ ပြောင်းရွှေ့စေပါအံ့။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

ခုဒ္ဒကော ဂါမော။ မဟန္တော သာပဏော နိဂမော။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ။) (၁၊၉၁။) (ဇနပဒသီမာနာမ၊)

အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ပက္ကံ ဝါ၊ ကျက်သော အစာအာဟာရကို လည်းကောင်း။အာမကံဝါ၊ မကျက်သော စိမ်းသော အစာအာဟာရကို လည်းကောင်း။ ခါဒိတုံ၊ ခဲစိမ့်သောငှာ။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့အား။ နဒဒေယျုံ၊ မလှူဒါန်း မပေးကမ်းကြရကုန်ရာ။ (ဝါ) မလှူဒါန်းမပေးကမ်းဘဲ နေကြကုန်ရာ၏။ ဣတိဇပံ၊ ဤသို့။ ပရိဝိ-တက္ကော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ ကို။ ဧကေန၊ တစ်ခုသော။ ပဒဝီတိဟာရေန၊ ဖဝါးကိုလွှန်၍ဆောင်ခြင်းဖြင့်။ (ဝါ) ဖဝါးကိုလှမ်းခြင်းဖြင့်။ (ဝါ)၊ ဖဝါးကိုပစ်ခြင်းဖြင့်။ အတိက္ကမိတဗ္ဗံ၊ လွန်အပ်သော။(ဝါ)၊ ကျော်အပ်သော။ မာတိကာမတ္တံ၊ တောင်ဆုပ်ခန့်မျှသော မြောင်းငယ်မျှကို။ (ဝါ)၊ တောင်ဆုပ်ခန့်မျှသော မြောင်းငယ်အတိုင်းအရှည်ကို။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ဆောက်တည်တော်မူ၍။ နဠေရုပုစိမန္ဒတော၊ ဝေရဉ္စမြို့၏ အနီးအပါး နဠေရု မည်သော ဘီလူးသည် သိမ်းဆည်းအပ်သော တမာပင်၏အနီးအပါးမှ။ ဥတ္တရကုရုံ၊ မြောက်ကျွန်းသို့။အဘိမုခံ၊ မျှေးရှု။မဂ္ဂံ၊ခရီးကို။ နီဟရိတွာ၊ သွယ်၍။

ပဋိသလ္လီနဿာတိ သလ္လီနဿ၊ ဧကီဘာဝံဂတဿ-ဟူသောစကား၌ သလ္လီ-နဿဖြင့် ပဋိဥပသာရပုဒ်အနက်မရှိဟုပြသတည်း။သာရတ္ထဒီပနီ, ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာတို့၌ကား အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းအားဖြင့် ပဋိ·သဒ္ဒါ ပဋိနိဝတ္တန အနက်ရှိသည်ကို ဖွင့်အပ်သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၄၃၇)၌။ "စိတ္တဿ၊

၏၊ နိဝတ္တိ ယာ၊ နစ်ခြင်းဖြင့်။ ပဋ္ဌိ၊ နစ်၍”ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ ဝိနော ဒနီဋ္ဌကာ (၁၊၉၁။)၌ သာရတ္ထဒီပနီစကားရိပ်ကို ကြည့်၍“ပဋ္ဌိနိဝတ္တိတွာ” ဟု မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

သလ္လိနပုဒ်၌ သံ-ရှေးရှိသော လီ-ဓာတ်၊ ကိယာဒိတောနာ သုတ်ဖြင့် နာပစ္စည်းသက်၊ ကွစာဒိသုတ်ဖြင့် နာ-အစိတ်အာ-ကို အ-ရဿပြု၊ လီ-ဓာတ်သည် “လီ-သိလေသေ”ဟူသည်နှင့်အညီ ကပ်ငြိခြင်းသိလေသအနက်တည်း။ ကပ်ငြိခြင်းဟူသည် အထူးထူးသော အာရုံ၌ဖြာခြင်းမှ နစ်၍ တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်ငြိခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဧကီ-ဘာဝံဂတဿ-ဟု မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

“ဧကီဘာဝံ၊ တစ်ခုတည်းအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ ဂတဿ၊ ရောက်တော်မူသော”ဟု အနက်ပေး။ အဿ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ ထိုမြတ်သော သာသနာတော်အား။ စိရံ၊ မြင့်ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ ၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ သည်။ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ ၏။ (ဝါ) ကား။ အဿ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ အား။ စိရံ၊ မြင့်ရှည်စွာသော။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်း သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းကို။ ဝိနိစ္ဆိတုံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ၊ နသက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။

ကိလာသုနော အဟေသုံ ဟူသော စကား၌ ကိလာသုနော အဟေသုန္တိ အပ္ပေါဿုက္ကာ အဟေသုံ၊ နိရုဿာဟာ အဟေသုန္တိ အတ္ထော၊ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၁၊၄၄၈)ကားကို ထောက်၍ကု-သဒ္ဒါသည် အပ္ပ အနက်ကို ဟောသတည်း ဟူ၍လည်းကောင်း။ လသ-ဓာတ်သည် လသ-သိလေသနကိလ-နေသု ဟူ၍ ဓါတုမာလာ(နီတိဓါတု၊၁၇၅)၌ လာသည်နှင့်အညီ သိလေသန ကိလနအနက်တို့ကိုမဟော၊ လသ-ကန္တိယံ ဟူ၍ ဓာတုမာလာ (နီတိဓာတု၊ ၁၀၄)၌ လာသည်နှင့်အညီ။ ကန္တိ အနက်ကိုသာ ဟောသတည်းဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သီဟဠအဘိဓာန်၌ “နိက္ကောသဇ္ဇော အကိလာသု”ဟူ မိန့်အပ်၏။ သီဟဠအဘိဓာန် ဋီကာ၌လည်း။ အပ္ပံ လသတီတိ ကိလာသု၊ ကုပုဗ္ဗ လသ-ကန္တိယံ၊ ကုဿဥဿ ဣ၊ န ကိလာသု အကိလာသု၊ ဧတ္ထကုသဒ္ဒေါ အပ္ပတ္ထော ဟု မိန့်အပ်၏။ မြန်မာနိုင်ငံဖြစ် အဘိဓာန်ဋီကာ(၅၁၆ ဂါထာ)၌လည်း၊ “လသ ကန္တိယံ၊ အပ္ပံလသတီတိ ကိလာသု”ဟု မိန့်အပ်၏။ “ကုဿ၊ ကုသဒ္ဒါ၏။ ဥဿ၊ အစိတ်ဖြစ်သော ဥ-အက္ခရာကို။ ဣ၊ ဣ-ဇပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟု အနက်ပေး။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၌လည်းကောင်း, သီဟဠအဘိဓာန်ဋီကာ၌ လည်းကောင်း, မြန်မာနိုင်ငံဖြစ် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ လည်းကောင်း လာသော

အပ္ပ-သဒ္ဒါသည် အပ္ပဟရိတေ အဂိလာနေ၊ ဥစ္စာရံ ဝါ၊ ပဿာဝံ ဝါ ခေဠံ ဝါ ကရိဿာ မီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ၊ ဟူသော သေခိယ သိက္ခာပုဒ်တော်လာ အပ္ပ-သဒ္ဒါကဲ့သို့ နိဝါရဏအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "ထောကမပ္ပကံ သိံ တနု"ဟူသော အဘိဓာန် (၇၀၄-ဂါထာ)ဝိသေသျာဒီနဝဂ်လာစကားအဖွင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ "အ လ-ဘူသနပရိယတ္တိ နိဝါရဏေသု၊ ပေါ၊ လဿ ပေါ အပ္ပံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအဘိဓာန် ဋီကာစကားဖြင့် အများကို မြစ်တတ်သော ကြောင့် အနည်းငယ်သည် အပ္ပမည်သတည်းဟုသိအပ်၏။ ဤအဘိဓာန်ဋီကာ စကားကိုထောက်၍ ဤကဲ့သို့ပင် မရှိခြင်းသည် ရှိခြင်းကိုမြစ်တတ်သောကြောင့် အပ္ပမည်သတည်းဟုသိအပ်၏။ ဤအလုံးစုံသောစကားကိုထောက်၍ "ကိလာသု နော၊ အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်ကို နှစ်သက်တော် မူကြကုန်သည်" ဟုအနက် ပေး။

သာဝကာနံ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေတုံ။ ဝိ-၁၊၉။ ။ကု အပ္ပံဝိဇ္ဇမာနဿ-နိဝါ ရဏ သခ်ါတံ အဝိဇ္ဇမာနဘာဝံ လဿန္တိ ကာမေန္တိတိကိလာသုနော ဟုဝစနတ္ထပြု။ ။ယေ ဘဂဝန္တော၊ အကြင်ဝိပဿီ သိခီ ဝေဿဘူ ဟုဆိုအပ်ကုန် သော ဘုရားသုံးဆူတို့သည်။ သာဝကာနံ၊ တပည့်သားသာဝကတို့အား။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ဓမ္မံ၊တရားကို။ ဒေသေတုံ၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ၊ ကုအပ္ပံ၊ မရှိသည်ကို။ ဝိဇ္ဇမာနဿ၊ ရှိသည်ကို။ နိဝါရဏသခ်ါတံ၊ ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အဝိဇ္ဇမာနဘာဝံ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို (ဝါ) မရှိခြင်းကို။ လဿန္တိကာမေန္တိ၊ နှစ်သက်တော် မူတတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဘဂဝန္တော၊ ထိုသည်။ ကိလာသုနော၊ ကိလာသု မည်တော်မူကုန်၏။ အကျယ်အားဖြင့် တရားဟောတော်မူခြင်းငှာ မရှိခြင်းကိုနှစ်သက်တော် မူခြင်း ကြောင့် အကျယ်အားဖြင့် တရားဟောခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်းမရှိ ဟူသော သိဒ္ဓါပတ္တအနက်ကို ပြတော်မူခြင်းငှာ (သာရတ္ထ ဋီ၊၁။၄၄၀)၌ အပ္ပေါသုက္ကာ ဟူသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

လတောဝေါကာရော စ ဟူသော သုတ်၌ ကာရ-သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် လ-အမည် ရှိသော ဥ—သရမှ နောက်ဖြစ်သော ယောဝိဘတ်ကို နော—ပြု၍ ဇန္တု နောကဲ့သို့ ကိလာသုနော ရုပ်ပြီးသတည်း။

ဆန္နံ ဆန္နံဝဿာနံ၊ ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ်တို့ကို။ အစ္စယေန၊ လွန်သော အခါ၌။ တစ်နည်းကား။ ဆန္နံ ဆန္နံဝဿာနံ၊ ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ်တို့၏။ သကိံ သကိံ၊ အဆုံးစွန်သောတစ်နေ့တစ်နေ့၌။သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၁၊၄၄၀—နှာ)လာ စကားကို ထောက်၍ ဤကဲ့သို့ အနက်ပေးသတည်း။ ။

ဥပေါသထံ၊ ဩဝါဒပါတိမောက်ကို ပြတော်မူသော အားဖြင့် ဖြစ်သော ဥပုသ်ကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ တံဥပေါသထံ၊ ကို။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သံဃုပေါသထမေဝ၊ ဩဝါဒပါတိမောက်ကို ပြသော အားဖြင့် ဖြစ်သော သံဃဥပုသ်ကိုသာ။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူပြီ။

တဒါကိရ စသည်ကား သကလဇမ္ဗုဒီပေ စသော စကား၏ ဝိတ္ထာရတည်း။ အဗ္ဗောကိဏ္ဏာနိ ဒသပိ ဝီသတိပိ ဘိက္ခူ သမာဿာနိ ဘာန္တိတိဝိသဘာဂပုဂ္ဂလေဟိ အသံသဋ္ဌာနိ ဒသပိ, ဝီသတိပိ ဘိက္ခူနံ သဟဿာနိ ဝသန္တိ။ ။သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၄၄၁–နှာ) အလို "အပညတ္တံ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒန္တိသာဝကာနံ နိဒ္ဒေါသတာယ ဒေါသာနုရူပတော ပညပေတဗ္ဗံသတ္တာ ပဋိက္ခိတ္တဝသေနအာဏာ သိက္ခာပဒံအပညတ္တံ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ ရှေးစကားကို ထောက်၍ ဝိပဿီဘုရားလက်ထက်တော် အခါမှာ သိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်၍ အပြစ်ရှိသော အလဇ္ဇီ-ဝိသဘာဂ ရဟန်းမရှိသောကြောင့် အဗ္ဗောကိဏ္ဏာနိ- ဟူသော ဝိသေသနသည် ယထာဘူတကထနဝိသေသန ဖြစ်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

ဤသာရတ္ထဒီပနီဋီကာ အလိုအားဖြင့် အလဇ္ဇီဝိသဘာဂရဟန်းတို့နှင့်ရောရော ပြွမ်းပြွမ်း နေကုန်သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အဗ္ဗောကိဏ္ဏာနိ ဟူသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်းဟု စောဒနာတက်လေ။

(တစ်နည်းကား)တစ်ခုတစ်ခုသော ကျောင်း၌ ကျောင်းကျဉ်းသောကြောင့် စပ်ခါစပ်ခါ သဘာဂရဟန်းချင်းချင်း ရောပြွမ်း၍ နေကုန်သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အဗ္ဗောကိဏ္ဏာနိဟူသော ပါဌ်ကို မိန့်အပ်သတည်း၊ ကျောင်းကျယ်သောကြောင့် တစ်ခုတစ်ခုသော ကျောင်းမှာ သဘာဂရဟန်းအချင်းချင်း မရောမပြွမ်း ရဟန်းတစ်သောင်း, နှစ်သောင်း နေရကုန်သည် ဟူလိုသတည်း။ ဤသည်ကား ငါ၏အကြံတည်း။

ပဋိဗလော ဝိနေတုံ အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ တိ အာဒိသု ပရိစ္ဆိန္ဒေ အညမညသက်ရဝိရဟိတေ ဓမ္မေ စ ဝိနယေ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟူသော အဋ္ဌသာလိနီ(အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁။၂၀။ ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ။၁၆။) နိဒါနကထာကို မှီး၍ကြံသတည်း။

ကိစ္စာပိဝသန္တိ၊ တထာပိ ယသ္မာ အာရောစေန္တိ၊ တသ္မာ စ, အာနုဘာဝေန ယသ္မာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ စ ဒေဝတာနုဘာဝေန ယသ္မာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ စ, တေ သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခူ ဝိပဿိံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ နိသီဒန္တိ။

ယထာ ယေန အာကာရေန' ဖြင့်။ သုတွေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ မယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဂန္ထိတတ္တာ၊ မသီအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်

အဗန္ဓိတတ္တာ၊ မဖွဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိကိရိယန္တိ၊ ဖရိုဖရဲကြဲအပ်ကုန်သော သတ္တိရုပ်ရှိကုန်၏။ ဝေတထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဝါတော၊ သည်။ တာနိပုပ္ဖာနိ၊ တို့ကို။ ဝိကိရတိ၊ ဖြန့်ကြဲ၏။

ယထာ သုတ္တေန၊ စသည်ဖြင့်ဆင့်ဖွင့်။ ယထာယေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ သုတ္တေန၊ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ သော။ ပုပ္ဖာနိ၊ တို့ကို။ ဝါတေန၊ သည်။ ဝိကိရိယန္တိ၊ ဖြန့်ကြဲအပ်ကုန်သော သတ္တိရုပ်ရှိကုန်၏။ ဧဝံတထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါတော၊ သည်၊ တာနိပုပ္ဖာနိ၊ တို့ကို။ ဝိကိရတိ၊ ၏။ (နဘာဝိယတော-ကို နပပဋ္ဌတော-ဆင့်ဖွင့်။) အကိလာသု၊ ဖြစ်ကုန်ငြားလည်း ငါတို့ဘုရားကဲ့သို့ အနုသာသနီကို အကျယ်မပြု မဟောဟူလိုသတည်း။

တေသံ ဘိက္ခူနံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ စိတ္တာနိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်တို့ကို။ ယေဟိ အာသဝေဟိ၊ အာသဝေါတို့သည်။ ဝိမုစ္စိံသု၊ လွတ်အပ်ကုန်ပြီ။ တေအာသဝါ၊တို့သည်။တာနိစိတ္တာနိ၊ ထို အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်တို့ကို။ နဂဟေတွာ၊ မယူကုန်မူ၍။ ဝိမုစ္စိံသု၊ လွတ်စေကုန်ပြီ။ [အနုပ္ပါဒ နိရောဓေန ပန-စသည်ဖြင့် နတေစသည်ကို ဆင့်ပွားဖွင့်သတည်း။] ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အနုပ္ပါဒနိရောဓေန၊ တဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့်။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ချုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ (ဝါ) ချုပ်ကုန်သောကြောင့် (ဝါ)ချုပ်ကုန် သော အာသဝတို့သည်။ တာနိ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်တို့ကို။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူကုန်မူ၍။ ဝိမုစ္စိံသု၊လွတ်စေကုန်ပြီ။

ဝိမုစ္စနဖြစ်ကုန်သော် အဘယ်အကျိုးရှိသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် "သဗ္ဗေပိ"စသည်ကို မိန့်သတည်း။

သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေဘိက္ခူ၊ ထိုဝိပဿီဘုရား ဆုံးမအပ်ကုန်သော ရဟန်းတထောင်တို့သည်။အရဟတ္တံ၊အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်၍။ သူရိယရသ္မိသမ္ဖုဋ္ဌံ၊ နေ၏အရောင်သည် တွေ့ထိအပ်သော။ ပဒုမဝနံ့ဝိယ၊ပဒုမ္မာကြာ တောကဲ့သို့။ဝိကသိတစိတ္တာ၊ပွင့်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ရှိကုန်သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ စိတ္တသဒ္ဒါသာမည ဖြစ်ငြားသော်လည်း "ဝိမုစ္စိတ္တာတိ ဣမိနာ ဖလက္ခဏံဒဿေတိ"ဟူသော ဤပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ အာသဝက္ခယဉာဏကထာ(၁၃၇)လာ စကားကိုထောက်ထား၍ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ဟု အနက်ပေးသတည်း။ထိုသို့အနက် ပေးခြင်းသည် သင့်လျော်စွ။ အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်သည် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်ပြီး ဖြစ်သတည်း။နေ၏ အရောင်နှင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ရောင်တူသတည်း။ ပဒုမ္မာကြာတောနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်တူသတည်း။

တတြသုဒံ စသောစကား၌ တတြသဒ္ဒါသည် "တတ္ထသန္နိ ကတ္တုကာမော" စသော စကား၌ တတ္ထသဒ္ဒါကဲ့သို့ ပစ္စိမဝစနာပေက္ခ ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် တတြာတိပုရိမဝစနာပေက္ခံ ကို မိန့်သတည်း။

ဘိံသနက တသ္မိံ-ဟူသောစကား၌ "ကရဏံ ကတံ၊ ဘိံသနဿ ကတံ ဘိံသနကတံ" ဟုဝစနတ္ထပြု၊ သို့ဝိဘတ်ကိုလည်း နိမိတ်အနက်၌ သက်အပ်သတည်း ဟု ပြလိုရကား ဘိံသနကိရိယာယ စသည်ကို [မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "နိမိတ္တတ္တေစေတံ ဘုမ္မဝစနံ"ဟု မိန့်လတ္တံ့။]

ဘိံသန ကိရိယာယ၊ကြောက်ခြင်းကို ပြုခြင်းကြောင့်။ဘိံသနကိရိယာယ၊ ကြောက်ခြင်းကို ပြုခြင်းသည်။ ဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ကိံ၊ အဘယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ယောကောစိ၊ သော။ အဝိတရာဂေါ၊သည်။ ပ။ လောမာနိ၊ တို့သည်။ ဟံသန္တိ၊ ရှင်ကုန်၏။ ဣတိ ဣဒံ လောမာနံ ဟံသနံ၊ ဤ ဤအမွေးတို့၏ ရှင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဓိပ္ပေတံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ လောမဟံသန အနက်ကို။ အဘယ်ကြောင် ဣဒံသဒ္ဒါသည် အလိုရှိအပ်သော လောမဟံသန အနက်ကို မျက်မှောက်ကဲ့သို့ ပြု၍ပြကြောင်း စကားဖြစ်သနည်း ပါဠိတော်၌ သုဒံ-သဒ္ဒါရှိသတည်း။ဣဒံသဒ္ဒါမရှိသည် မဟုတ်လေ ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် သုဣဒန္တိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ယသ္မာ သုဣဒန္တိ သန္ဓိဝသေန၊ ဣကာရလောပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊တသ္မာ ဣဒန္တိ ။ပ။ ဒဿနဝစနံဟောတိ။ ဘိံသနကတသ္မိံ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ လောမာနံ ဟံသနံ၊ သည်။ သုဟောတိ၊ ပြင်းပြစွာ ဖြစ်၏။ သုနိပါတ်သည် ဘုသအနက်ဟောတည်း။ ဤအရာ၌ သု-ဥပသာရပုဒ်ကို သုနိပါတ် ဆိုသတည်း။ သု-သဒ္ဒါ အနက်ရှိကြောင်းကို "သုဣတိ နိပါတော"ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုသောကြောင့် သိသတည်း။ အကယ်၍ သု- သဒ္ဒါအနက်မရှိက "သု ဣတိ ပဒပူရဏမတ္တံ" ဟု ရှေး၌ကဲ့သို့ ဆိုရာသည်၊ မဆိုခဲ့။ နောက်၌လည်း သုသဒ္ဒါကို ဖျောက်၍ ရှေးကဲ့သို့ဆိုရာသည် မဆိုခဲ့၊သု-သဒ္ဒါနှင့် "ဣဒံ သုဟောတိ"ဟု ဆိုအပ်သတည်း။ ဘိံသနကဘာဝေ၊ ကြောက်မက်ဖွယ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိမိတ္တတ္တေစေတံ ဘုမ္မဝစနံ ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာစကား ကိုထောက်။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ဘိံသနကတာ ဟူသော အာကာရန္တ အာဒီဃနှင့်ဣတ္ထိလိင်၏ "ဘိံသန ကတ"ဟု အကာရန္တ အ-ရဿ နှင့် နပုလ္လိင်, ပုလ္လိင် ပြန်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (ဝဇိရ၊ ၅၇) ၌ ဣတ္ထိလိင်္ဂ ဝိပလ္လာသံကတွာ နပုံသကလိင်္ဂံ ပုရိသလိင်္ဂံ ဝါ ကတွာ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဣတ္ထိလိင်သည် ပုလ္လိင်ပြန်သော် ပဌမာဝိဘတ်

ဆုံးအံ့၊ "ဘိံသ န ကတော"ဟုရှိရမည်။ နပုံလိင်ပြန်သော် ပဌမာဝိဘတ်ဆုံးအံ့ "ဘိံသန ကတံ"ဟု ရှိရမည်။

ယောဘုယျန လောမာနိ ဟသန္တိ–ဟူသော စကား၌ ရှေးနည်းအလို "ယေဘုယျေန ယေဘုယျာနိ၊ များကုန်သော။ လောမာနိ၊ တို့သည်·ဟု အနက်ပေး။ ယေဘုယေန၊ ၌ တတိယာ ကေဝုစ်နာ·ဝိဘတ်ကို ပဌမာဗဟုဝုစ်၌သက်။ နောက်နည်းအလို "ယေဘုယေန ယေဘုယျာနံ၊ များကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ လောမာနိ၊ တို့သည်။ ဟသန္တိ၊ ရွှင်ကုန်၏"ဟု သတ္တာနံ ကို ထည့်၍ အနက်ပေး။ ယေဘုယျေန၌ တတိယာကေဝုစ် နာဝိဘတ်ကို ဆဋ္ဌီဗဟုဝုစ်၌သက်။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၁၄၄၇-နှာ)၌၊ ယေဘုယျဂ္ဂဟဏံ လောမဝန္တဝသေန ·ပိ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ န လောမဝသေနေ ဝါ တိ အာဟ ဗဟုတရာနံ ဝါ တိအာဒိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (ဋ္ဌ ၁၊၉၄)၌လည်း သာရတ္ထဒီပနီကို မှီ၍ "ဗဟုတရာနံ ဝါ သတ္တာနန္တိ ယေဘုယျေနာတိ ပဒဿ အတ္ထဒဿနံ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာဂတံ၊ လာသော။ ဒေယံ ခေါ သာရိပုတ္တ ပေတ္တတိအာဒိ၊ သည်။ နိဂမနံ၊ တည်း။ ဟု အနက်ပေး။ ဧ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တွေ၊ ဤသာရိပုတ္တ အာယာစန ကထာ၌။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ သံဝဏ္ဏနာဝသေန၊ ဖွင့်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ယံဝစနံ၊ အကြင် "နာနာပုပ္ဖာနိ ဖလကေ နိက္ခိတ္တာနိ" စသောစကားကို။ ဧယာ ငါသည်။ နဝုတ္တံ၊ မမိန့်အပ်။ တံဝစနံ၊ ကို။ ပုရိသယုဂဝသေန၊ ဝိပဿီ, သိခီ ဝေဿဘူ ရှင်တော်ဘုရား သုံးဆူတို့၏ မျက်မှောက် တပည့်သား, ထိုတပည့် သားတို့၏ တပည့်သားဟု ဆိုအပ်သော တပည့်သား ယောကျ်ားအစုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ယာနကာယ ဟိ- သည်ကား ဝိတ္ထာရတည်း။ သမ္မုခသာဝကာနံ· ၏အရကား ဝိပဿီဘုရား ပွင့်တော်မူမှ စ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူသော အခါနီးတိုင်အောင် ရဟန္တာဖြစ်သော တပည့်သားရဟန္တာ အလုံးစုံတည်း။

သမ္မုခသာဝကတို့၏လည်း အသက်အနှစ်ရှစ်သောင်းဖြစ်သော် အဘယ် အကျိုးထူး လဒ္ဓဂုဏ်ရှိသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝေမဿ ယွာယံ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ [ဧဝံ စသည် သည် လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။]

ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ သမ္မုခသာဝကတို့၏လည်း အသက်ရှစ်သောင်း ဖြစ်သည် ရှိသော်။ ။ဝိမတိလာ (ဝိမတိဋ္ဌ ၁၊ ၉၅။) "ဥဒ္ဒိနံဟောတိ" ဟူသောစကား၌

ငါတို့ဘုရား၌မှာ သက်တော်ရှစ်ဆယ်၊ ဝါတော် လေးဆယ့်ငါးဝါကိုထောက်သော် ဝိပဿီဘုရားမှာလည်း သက်တော်ရှစ်သောင်း ဝါတော် လေးသောင်းငါးထောင် သာရ၍ သုံးသောင်းငါးထောင် ယုတ်သည်ဟူလိုသတည်း။ ဖြဟ္မစရိယံ ကိစ္စာပိ အဋ္ဌာသိ၊ ပန တထာပိ ပုရိသယုဂဝသေန။။

တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဝိပဿိ, သိခိ, ဝေဿဘူဟူကုန်သော သုံးဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ဣတရေသံ၊ ဤမှတစ်ပါးကုန်သော။ တိဏ္ဏံဗုဒ္ဓါနံ၊ ကကုသန်, ကောဏာဂုံ, ကဿပ ဟူကုန်သော သုံးဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏။ ငါတို့၏ဘုရားရှင် သာသနာကား အသို့နည်း၊ သာဝက အဆက်ဆက်အားဖြင့် တည်သောကြောင့် စိရဋ္ဌိတိက ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အမှာကံ ပန-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ပန-သဒ္ဒါကား ဝိသေသဇောတကတည်း။ လိုရင်းကား–အဿ သာသနကေ-ပရမ္ပရာဝသေန စသည်တည်း။ သာဝကအဆက်ဆက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် မြင့်ရှည်စွာ တည်ပါလျက်နှင့် အဘယ်ကြောင့် မြင့်ရှည်စွာတည်ခြင်း မရှိသည် သာဖြစ်သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အတိပရိတ္တာယုကကာလေ ဥပ္ပန္နော၊ တေန ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

အဘယ်ကြောင့် အလွန်နည်းသော အသက်ရှိသော တစ်ရာတန်းကာလ၌ ဖြစ်ခဲလေသနည်း။ ကောဏာဂုံဘုရားရှင်သည် ကကုသန်ဘုရား၏ အသက်တော် လေးသောင်းမှ တသောင်းယုတ် သုံးသောင်းတန်း၌ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကဿပဘုရားရှင်သည် ကောဏာဂုံဘုရား၏ အသက်တော် သုံးသောင်းမှ တသောင်းယုတ် နှစ်သောင်းတန်း၌ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထို့အတူ ကဿပဘုရားရှင်၏ အသက်တော်နှစ်သောင်းမှ တသောင်းယုတ် တသောင်းတန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ငါးထောင်တန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ တထောင်တန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ငါးရာတန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ရာပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် အမှာကံ ပနမှစ၍ ပရိပါကမဂမာသိ၊ တသ္မာ တိုင်အောင်သော စကားကို မိန့်သတည်း။

ပန-သဒ္ဒါ ဝိသေသဇောတကတည်း။ ဒသဝဿသဟဿာယုကကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ ကိဉ္စာပိ သိယာ ။ပ။ ပဉ္စဝဿသတာယုကကာလေဝါ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ ကိဉ္စာပိ သိယာ၊ ပန တထာပိ။ သေန္တဿ၊ ရှားမှီးတော်မူစဉ်။ ဉာဏံ၊ ပါရမီဉာဏ်ကို။ ပရိပါစေန္တဿ၊ ရင့်စေတော်မူစဉ်။ ဉာဏဂဗ္ဘံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ် တည်းဟူသော သားကိုဖွားမြင်ခြင်းအကျိုးငှာ ပါရမီဉာဏ် တည်းဟူသော

ဝမ်းတိုက်ကို (ဓာတ်ကံ)။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ ကို။ (ကာရိုက်ကံထည့်သတည်း။) ဂဏှာပေန္တော၊ ယူစေတော်မူစဉ်။

သုံးဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ စိရဋ္ဌိတိကာရဏကို ပြရခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီ မဟုတ်တုံလော့၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှာ "အထခေါ ဘာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ။ပ။ စိရဋ္ဌိတိကံ ဟူသောစကားကို သင်္ဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့ ဟောတော်မူအပ်လေသနည်း။ ရှေ့စကားနောက်စကား မစပ်ရာ သည်မဟုတ်လော့? ရှေ့စကားနောက်စကား အစပ်ကား အဘယ်နည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ထိုအမေးကိုပြ၍ ဖြေတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာ သည် "အထခေါ အာယသ္မာသာရိပုတ္တောတိကော အနုသန္ဓိ"စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အဒ္ဓနိယံ-၌ အဒ္ဓါနပုဒ်၊ ခမအနက်၌ ဏိကပစ္စည်းသက်၊ ကကို ယပြု၊ ဒ္ဓါ-၌ အာကိုလည်း အ-ရဿပြုဟု ပြလို၍ အဒ္ဓနိယန္တိ အဒ္ဓါနက္ခမံကို မိန့်အပ်သတည်း။

တာဝ၊ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်ရာကာလမှ ရှေးဦးစွာ။ "ပုနကာလံ ဒသေတုံ ယတော စ ခေါ သာရိပုတ္တာတိ အာဒိမာဟ"ဟု အထက်၌ မိန့်လတ္တံ့ သော စကားကိုထောက်။ ၎င်းတာဝကို ပကာသေန္တောမှာစပ်။ အကြောင်း ကား၊ "ယတော စ ။ပ။ ရတ္တညု" (ဝိ၊၁၊၁၁။) စသောစကားဖြင့် သိက္ခာပုဒ် တော်ကို ပညတ်ရာကာလကို နောက်၌ပြသောကြောင့်တည်း။

အာဒရ ဝသေနစေတံ ၌ စသဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘဇောတကတည်း။ ။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာစနာပေက္ခံ၊ တောင်းပန်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်ခြင်းကိုငဲ့သော။ ။ "သိက္ခာပဒံ ပညပေယျ"ဟူသောစကားအရ အနွတ္ထ ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တော် ပညတ်ခြင်းကို တဿာဂတော ဝ တတ္ထ (ဝိ ၁၊၁၀)၌ တသဒ္ဒါဖြင့်စွဲလေဟူလိုသတည်း။ တတ္ထ တဿာသိက္ခာပဒပညတ္တိယာတိ တဿံ ယာစိယမာန သိက္ခာပဒပညတ္တိယန္တိအတ္ထောဟူ၍ သာရတ္ထဋီကာ (၁၄၄၉-နှာ) ၌ မိန့်သည် အလိုအားဖြင့် တတ္ထ၌ ထ-ပစ္စည်းကို သတ္တမီအနက်မှာသက်။ တဿာ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ၌ သ-ဝိဘတ်ကိုလည်း သတ္တမီအနက်မှာပင်သက်။ ၎င်းပုဒ်တို့ကို ဇာနိဿတိမှာစပ်။ ထ-ပစ္စည်းကို ကြံထဟူသော ယောဂဝိဘာဂ ဖြင့် သာမိအနက်မှာသက်။ တဿာ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ၌ သ-ဝိဘတ်ကိုလည်း သာမိအနက်မှာပင်သက်။ ၎င်းပုဒ်တို့ကို -ကာလံမှာစပ်သော်လည်း သင့်ရာ သေး၏။

တာဝ၊ကာလကိုပြသည်မှ ရှေးဦးစွာ။န တာဝ သာရိပုတ္တဥ္စတာဝကို ပါဠိတော်ကို အနက်ပေးသောအခါ"တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး"ဟု အနက်ပေး။

အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ သံဃေ ပါတုဘဝန္တိ ... တေ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝီတိက္ကမဓမ္မာဟု မိန့်လတ္တံ့သည် အားလျော်စွာ ဝီတိက္ကမဓမ္မကိုစွဲ။

ယဒိဟိ ပညပေယျ စသည်ကား န သိက္ခာပဒံ ပညပေတိဟူသော ရှေ့စကား၏ အကြောင်းစကားကည်း။

ဟိ ယသ္မာ နပရိမုစ္စေယျ၊ တသ္မာ စ၊ ယသ္မာ ယထာ ဌာနေ နတိဋ္ဌေယျ၊ တသ္မာ စ၊ သိက္ခာပဒံ န ပညပေတိ၊ တထာဂတသာစဥ္စ စ-သဒ္ဒါကို ဤသို့ တသ္မာနှစ်ပုဒ်နောင်ယှဉ်၍ တသ္မာ ဝုတ္တံ န တာဝ စကား၌တသ္မာဖြင့် န ပညပေတိ ကိုစွဲ။ လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။ ။ပါကဋ္ဌံ ကတန္တိ၌ ဣတိကို "ဣတိ=ဤသို့" ဟုအနက် ပေး၍ ပဝတ္တေယျ၊သို့ ပြန်။ သေသံ၊ ကြွင်းကျန်သော အာသဝဋ္ဌာနီယာ စသောပုဒ်ကို ပြည်ခြင်းကို ပြခြင်းကို။အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ။ဖြင့် ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီကို မှီးသတည်း။ အယံ ဝါ တွေ့သခ်ေပတ္တော၌ ဝါသဒ္ဒါကို "ဝါ၊ တနည်းကား"ဟု အနက်ပေး။ အကျယ်နည်း။ အကျဉ်းနည်းသည် အကျယ် အကျဉ်း၏အဖြစ် ဖြင့် ထူးသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝါသဒ္ဒါနှင့်ဆိုသတည်း။ သို့ ဆိုကြောင်းကို နေတ္တိအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၉၅)၌မူကား "တတ္ထ ဝါသဒ္ဒေါ အဝဓာရဏော၊ ဟိဘာဒ္ဒေါ ပဂ်ဒ္ဓိယံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ တစ်နည်းဟု မှတ်လေ၊ ပသိဒ္ဓိဟူသည် ထင်ရှားပြုခြင်းဘပ္ပါကာရကရဏပင်တည်း။ ယခုကာလ စာအများ၌ပင် ဟိ သဒ္ဒါမရှိ။ ကသ္မာ ဟု အကြောင်းနှင့်မေး၍ ပဋိဃာတတာယဟု အကျိုးနှင့်ဖြေသတည်း၊ ဤသို့သော စကားသည် ကျမ်းဂန်တို့၌ အများ ပင် ရှိသတည်း။

အဘယ်ကြောင့်ဝီတိက္ကမဓမ္မဒေါသတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ သိက္ခာ ပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူသနည်း။ ဤသို့ သိက္ခာပုဒ်တော် ပညတ်တော်မူ သော်လည်း သိက္ခာပုဒ်တော်သည် ထားမြဲတိုင်းသော နေရာ၌ မတည်ခဲ့သော် ဝီတိက္ကမ ဒေါသတို့ကို မပယ်ဖျောက်သောကြောင့် ဝီတိက္ကမဒေါသတို့ကို ပယ် ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မမူရာသည် မဟုတ် လော့ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ဧဝံ ပညပေန္တော စသည်ကို မိန့် သတည်း။

ယသ္မာ ယထာ ဌာနေတိဌတိ တသ္မာ စ၊ ဧဝံ ဒ တိ ဝိတက္ကမဒေါသာ ယသ္မာ နဟောန္တိ၊ တသ္မာ စ၊ ငီတိက္ကမဒေါသာနံ ငရှိဃာတာယ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ၊ ဣတိ အယံ သခေ်ပတ္ထော။ ။ဤသို့ အနက်ပေးသော အရာသည် "ယင် ဟိ· ပညပေယျ" သော အကျယ်နည်းမှာ ဒ နက်ပေးခဲ့သေ ာ အရာနှင့်ညီညွတ်လှ သတ ည်း။ထိုစကားကို ဆိုသင့်စွ၊ "ယဒိ ဟိ ပညပေယျ" စသေ ာစက ားမှာဝ ည်း ယဒိ ဟိ ပညပေယျ စသောစကားကိ န သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ ဟူသောဒ ရင်း စကားသို့ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြန်ရသတည်း။

သာရတ္ထဒီပနီ, ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ နှစ်စောင်တို့၌ပင် ရောပေတ္ဂာ ပုဒ်ကို ထည့်၍ ဖွင့်တော်မူကြကုန်၏။ ယခုကာလ အစောင်စောင်သော အဋ္ဌကထာတို့၌ပင် "ရောဂံ ဝူပသမေတွာ" ဟူ၍ချည်း ရှိလေသတည်း။ သို့ရှိသည့်ပါဌ်ကား ပါဌ်ဟောင်းမဟုတ် ပါဌ်သစ် ဖြစ်သတည်း။ ထိုပါဌ်ဟောင်း ပါဌ်သစ် နှစ်ပါး၌ပင် အဓိပ္ပါယ်မှာမူကား သာရတ္ထဒီပနီဋီကာမှာ "ရောပေ–တွာတိ ဖာသုကံကတွာ"ဟု ဖွင့်သည့်အတိုင်း "ချမ်းသာအောင် ပြုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာမှာ "ရောပေတွာတိ ဖာလိတဋ္ဌာနေ နိန္နံ မံသံ သမံ ဝဍ္ဎေတွာ"ဟု ဖွင့်သည့်အတိုင်း ဓားငယ်ဖြင့် ခွဲရာအရပ်၌ အသားနုကိုတက်စေခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အနာကို ငြိမ်းစေခြင်းချည်း ဖြစ်၍ အဓိပ္ပါယ်မပြား တသားတည်းသာတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ အသားနု တက်စေခြင်းသည် ချမ်းသာအောင် ပြုခြင်းဖြစ်၍ သိဓိပတ္တာ အနက်ကို ဖွင့်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌မူကား ရောပေတွာ၌ ရုပဓာတ်သည် ပရိမဏ္ဍလံ ပါရုပိဿာမီတိ သိက္ခာကရဏီယာ ဟူသော သေခိယ သိက္ခာပုဒ်တော် ရုပဓာတ် ကဲ့သို့ တင်ထားခြင်း အနက်ကို ဟောသည်နှင့် ဓာတ်ကိုငဲ့၍ ဖွင့်တော်မူ သတည်း။ ဋီကာဆရာနှစ်ဦးတို့၏ လက်ထက်တော်အခါ၌ အဋ္ဌကထာမှာ ရောဂံသဒ္ဒါ မပါဘဲ "တိကိစ္ဆန္တော ရောပေတွာ"ဟု ရှိသတည်း ဟု မှတ်အပ်၏။တတြ၊ ထို့ရတ္တညူမဟတ္တ စသည်တို့တွင်။ ။ရတ္တညူမဟတ္တံ ပတ္တကာလေ–စသည်ကား တတြ ရတ္တညုမဟတ္တံ ပတ္တေ စသည်၏ နိဂုံးတည်း။

အဂ္ဂေါ ဥတ္တမောဖြင့် အဂ္ဂမဟတ္တံ၌ အဂ္ဂကို ဖွင့်သတည်း။ မဟန္တဘာဝေါဖြင့် မဟတ္တံကို ဖွင့်သတည်း။ မဟန္တသဒ္ဒါသည် အများဟောတည်း။ ကောင်းမွန် သော လာဘ်သည် အဂ္ဂမည်၏။ ထိုကောင်းမွန်သော လာဘ်အများသည် ဟန္တမည်၏။

ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၄၅၀–နှာ)မှာလာသော အဂ္ဂမဟန္တန္တိ စီဝရာဒိ လာဘိတဗ္ဗပစ္စယော လာဘော၊ တဿ အဂ္ဂံ မဟတ္တံ ပဏီတတာ ဗဟုဘာဝေါ

ဝါ–ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားရပ်၌ ပဏီတတာ–ဖြင့် အဂ္ဂံ–ကို ဖွင့်သတည်း။ ဗဟုဘာဝေါ–ဖြင့် မဟတ္တံ–ကို ဖွင့်သတည်း။ သို့ဖွင့်ခြင်းသည် သေဋ္ဌတ္တဉ္စ မဟန္တတ္တဉ္စ–ဟူသော အဋ္ဌကထာ နောက်စကားကိုမှီး၍ ဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဂ္ဂေါ ဥတ္တမော ဟူသော ပုဒ်တို့၌ ဘာဝပ္ပဓာနကြံ၍လည်းကောင်း ဝါ–သဒ္ဒါအကျေကြံ၍ လည်းကောင်း "အဂ္ဂေါ ဥတ္တမော ဝါ, အဂ္ဂဘာဝေါ ဥတ္တမ ဘာဝေါ ဝါ, မဟန္တ ဘာဝေါ ဝါ" ဟူသော အနက်ကို မှတ်အပ်၏။ မဟတ္တဟူသောပုဒ်သည် မဟတံ မဟာတုလျာဓိကရဏော ပဒေ ဟူသောသုတ်၌ မဟတံ ဟူသော ဗဟုဝစနသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် မဟန္တသဒ္ဒါကို မဟာပြု၍ ပြီးသတည်း။ အဂ္ဂမဟတ္တံ ဟူသော ပုဒ်ကိုလည်း "အဂ္ဂေါစ မဟန္တောစ အဂ္ဂမဟာ၊ အဂ္ဂမဟာနံ ဘာဝေါ အဂ္ဂမဟတ္တံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ မဟတံ မဟာတုလျာဓိကရဏော ပဒေ သုတ်၌ မဟတံဟူသော ဗဟုဝစနသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် မဟန္တသဒ္ဒါကို ကမ္မဓာရည်း သမာသ်မှတစ်ပါးသော ဒွန်သမာသ်၌ မဟာ–ပြု။ ဤကိုထောက်၍ ဒွန်သမာသ်၌ မဟာ–ပြုရသည်ကို သိအပ်၏။ လာဘေန ငါ စသော ဒုတိယ နည်းဖြင့် အဂ္ဂမဟာဖြစ်သောလာဘ်ကို အကြောင်းပြု၍ သံဃာတော်လည်း အဂ္ဂမဟာ ဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူသတည်း။

ရသေန၊ အပြစ်မရှိသောဘုရားရှင် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အခင်းစသော အနုပ်ဒိဋ္ဌာ အတွေ့သဘောနှင့်။ ရသံ၊ အပြစ်ရှိသော ဘုရားရှင်တားမြစ်တော်မူအပ်သော မာတုဂါမစသော ဥပါဒိဏ္ဏအတွေ့သဘောကို။ သတ္ထုသာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်ကို။ ဥဒ္ဓမ္မံ၊ သုတ်,အဘိဓမ္မာမှတက်သည်ကို (ဝါ)သုတ်, အဘိဓမ္မာမှထွက်သည်ကို။ (ဝါ)သုတ်, အဘိဓမ္မာမှ လွတ်သည်ကို။ (ဝါ)သုတ်အဘိဓမ္မာ မဟုတ်သည်ကို။ ဥဗ္ဗိနယံ၊ ဝိနည်းမှတက်သည်ကို(ဝါ) ဝိနည်းမှထွက်သည်ကို (ဝါ) ဝိနည်းမှလွတ်သည်ကို (ဝါ) ဝိနည်းမဟုတ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဒီပေန္တိ၊ ပြကြကုန်၏။ ပဌမအနက်သာသဒ္ဒတ္ထတည်း။ ဥ-ကား ဥဒ္ဓဂ်မ၊ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၉၆) ၌၊ "ဥဒ္ဓမ္မံ ဥဗ္ဗိနယန္တိ ဥဂ္ဂတဓမ္မံ၊ ဥဂ္ဂတဝိနယဉ္စ"- ဟုမိန့်အပ်၏၊ ထိုစကားရပ်၌ "ဥဂ္ဂတ ဓမ္မဉ္စ၊ သုတ်, အဘိဓမ္မာမှ တက်သည်ကိုလည်းကောင်း" ဟု အနက်ပေး။ နေမင်း၏ ယုဂန္ဓိုရ်တောင်မှတက်ခြင်းနှင့် သတ္ထုသာသန၏သုတ်, အဘိဓမ္မာမှ တက်ခြင်းသည်တူသတည်း။ နေမင်း၏ ယုဂန္ဓိုရ်တောင်မှလွတ်ခြင်းနှင့် သတ္ထုသာသန၏ သုတ်, အဘိဓမ္မာမှ လွတ်ခြင်းသည်တူသတည်း။ နေမင်း၏ယုဂန္ဓိုရ်တောင်မဟုတ်ခြင်းနှင့် သတ္ထုသာသန၏ သုတ်, အဘိဓမ္မာမဟုတ်ခြင်းသည် တူသတည်း။ ဥဗ္ဗိနယအနက်လေးချက်မှာလည်း ဤနည်းအတူ ဥပမာ, ဥပမေယျဟတ်လေ။

အဘယ့်ကြောင့် ဂုဏ်အားဖြင့် အယုတ်ဆုံးဖြစ်သော ထိုရဟန်းသည်၊ သောတာပန်မည်သနည်း။ သောတာပန္နော ဟူသောပုဒ်၏ " သောတ-အာပန္နော" ဟု ဝစနတ္ထကိုပြုရပါသည် မဟုတ်လော။ သောတ ဟူသော အမည်သည် အဋ္ဌင်္ဂိက အရိယမဂ်၏ အမည်မဟုတ်လော၊ သောတာပန္န ဟူသော အမည်သည် ထိုမဂ်နှင့်ပြည့်စုံသော မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည် မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သောတာပန္နောတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

သောတာပန္နောတိ စသည်ါကား ဝါကျာရမ္ဘတည်း၊ ထိုစကားအပေါင်း တို့တွင် သောတာပန္နောတိ မှစ၍ ပုဂ္ဂလဿတိုင်အောင် စကားဖြင့် စောဒက ဆရာ၏အာသာဂကို ပြတော်မူသတည်း။ ဖလဋ္ဌော သောတာပန္နောတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော·စကားဖြင့် အကြောင်းအဖြေကို ပြသတည်း။ အကြောင်း ဖြစ်သော မဂ်၏သောတဟူသောအမည်ကို အကျိုးဖြစ်သောဖိုလ်၌ ကာရဏူ-ပစာအားဖြင့် တင်စားရသည်ရှိသော် မဂ်က ဖိုလ်အားအမည်ကို ပေးရာကျ သောကြောင့် နာမံဒိန္နံ·ဟုမိန့်သတည်း။

သောတာပန္နောတိပဒဿ၊ ၏။ သောတံ အာပန္နောတိဝစနတ္ထော၊ ကို။ ကိဥ္စာပိကာတဗ္ဗော၊ အကယ်၍ကားပြုအပ်၏ရှင့်။ သောတောတိ တော် (အမိ-ဝစနံ) သည်။မဂ္ဂဿ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ်၏။ အမိဝစနံ၊ သည်။ ကိဥ္စာပိဟောတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်၏ရှင့်။ သောတာပန္နောတိဒေတ် အမိဝစနံ၊ သည်။ တေနမဂ္ဂေန၊ ထိုအဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ်နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အမိဝစနံ၊ သည်။ ကိဥ္စာပိဟောတိ၊ ရှင့်။

ယထာကိံဝစနံ၊ ကို။ အာဟ၊ နည်း။ သောတော သောတောတိ။ပ။ ဂေါတြဘူတိဝစနံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ပန တထာပိ၊ လည်း။ မဂ္ဂေန၊ အဋ္ဌင်္ဂိက အရိယမဂ်သည်။ ဖလဿ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယာဖိုလ်အား။ နာမံ၊ သောတဟူသော အမည်ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖလဋ္ဌော၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောတာပန္နောတိ၊ ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောဘိက္ခု၊ ဂုဏ်အားဖြင့် အယုတ်ဆုံး ဖြစ်သော ထိုရဟန်းသည်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်မည်၏။

ဃာဝမ္ဗော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောသည်။ အတ္တာနံ၊ သဘောရှင်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိကိုယ်ကို။ အပါယေသု၊ အပါယ်ဘုံတို့၌။ ဝိနိပါတေတိ၊

ဖောက်ပြန်စွာ ကျစေတတ်၏။ (ဝါ)ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွ ကျစေတတ်၏ (ဝါ) ပင်ပန်းခြင်းနှင့်တကွ ကျစေတတ်၏။(နောက်နှစ်နက်ကား အဓိပ္ပါယ်ထွက်တည်း)။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောဓမ္မော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောသည်။ ဝိနိပါတော၊ မည်၏။ အယံ သောတာပန္နော၊ အား။ ဝိနိပါတော၊ အပါယ်ဘုံတို့၌ ဖောက်ပြန်စွာ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းနှင့်တကွ ကျစေတတ်သော။ ဓမ္မော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော သောတာပန္နော၊ သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ မည်၏ဟု အနက်ပေး၊ ထိုကြောင့် “န အတ္တာနံ” စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ ဤ န အတ္တာနံ စသော စကားဖြင့် အဝိနိပါတဓမ္မော ဟူသောပုဒ်၏ အနက်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤသို့သော သဒ္ဒတ္ထသည်။ ဝုတ္တံဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ခံသော်လည်း သဒ္ဒတ္ထတည်း။

(တနည်းကား၊) ယောဓမ္မော၊ အကြင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသော အကုသိုလ်တရားသည်။ ဝိနိပါတေတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သောဓမ္မော၊ သည်။ ဝိနိပါတော၊ ၏။ အယံ သောတာပန္နော၊ အား။ ဝိနိပါတော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသော အကုသိုလ်တရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သော သောတာပန္နော၊ သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ မည်၏။ လဒ္ဓဂုဏ်ဆောင်လိုရကား န အတ္တာနံ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဝိနိပါတဓမ္မမရှိသော် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား အပါယ်ဘုံတို့၌ ကျခြင်းဖြစ်ခြင်း သဘောမရှိခြင်းတည်းဟူသော လဒ္ဓဂုဏ်ရှိ၏ ဟူလိုသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီကို မှီးသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌မူကား သာရတ္ထဒီပနီလာ ရှေ့နည်း, နောက်နည်း နှစ်ပါးတို့ ရောယှက်၍ ဖွင့်လေဘိသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီမှာ ရှေ့နည်းအလိုအားဖြင့် ဓမ္မသဒ္ဒါသည် သဘောဟောတည်း။ နောက်နည်း အလိုအားဖြင့် ဓမ္မသဒ္ဒါသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ် တရားဟောတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီမှာမူကား သာရတ္ထဒီပနီမှာကဲ့သို့ နည်းနှစ်ပါးမရှိ။ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် သဘောဟောတည်း။သဘာဝအရလည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသော အကုသိုလ်တရားတည်း။ ထိုကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ကား “ဣဒါနိ သဘာဝဝသေန” စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီမှာ ရှေ့နည်း, နောက်နည်း ကွဲသောကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာလာစကားကို အားထုတ်၍ သင့်တင့်အောင် ကြံအပ်၏၊ ဝိနိပါတနံဝါ စသော အဋ္ဌကထာ စကား၌ ဝိနိပါတနံမှာ ဝိရှေးနိရှေးရှိသော ပတဓာတ် ယုပစ္စည်းတည်း။ ဣညေသုစ သုတ်ဖြင့် ပ-အစိတ်အကို အာဝုဒ္ဓိပြု (ကာရိက်ပစ္စည်းသက်၍ ဝုဒ္ဓိပြုပြီးလျှင် ထိုကာရိက်ပစ္စည်းကို ချေရသည်မဟုတ်) ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊ ၄၅၁-နှာ)၌ “ဝိနိပါတန

သဘာဝေါတိ ဥပ္ပဇ္ဇနသဘာဝေါ” ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသာရတ္ထဒီပနီ စကားကို ထောက်၍ အဋ္ဌကထာမှာ “ဝိနိပါတနံ၊ ဖောက်ပြန်စွာ ကျခြင်း။ ဝိနိပါတန သဘာဝေါ၊ ဖောက်ပြန်စွာကျခြင်း သဘောတည်းဟု အနက်ပေး။

အပါယ်တို့၌ ဖောက်ပြန်စွာကျခြင်း သဘောနှင့် အပါယ်တို့၌ ဖြစ်ခြင်း သဘောသည် အတူတူပင်တည်း၊ သာရတ္ထဒီပနီ (၁၄၅၂-နှာ)၌ “သမ္ဘောဓိတိ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယသင်္ခါတာ သမ္ဘောဓိ”ဟူသော ပဌမနည်း အလိုအားဖြင့် သမ္ဘောဓိ ဟူသော ပုဒ်ကို “ဥပရိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ သမ္ဗုဇ္ဈတီတိ သမ္ဘောဓိ”ဟု ဖေနတ္ထ ပြုလေ။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာ၌ “ဥပရိ တီဟိ မဂ္ဂေဟိ အဝဿံ ဗုဇ္ဈိဿတီတိ ဝါ သမ္ဘောဓိ ပရာယနော” ဟု မိန့်အပ်၏။

အာမန္တေသိ-၌ မန္တ-ဓာတ်သည် မန္တ-ဂုတ္တဘာသနေ ဟူသည်နှင့် လျှို့ဝှက်စွာ ဆိုခြင်း အနက်ဟောလေသလော ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် “အာမန္တေသီတိ အာလပိ” စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ အာရှေးရှိသော မန္တဓာတ်ဖြစ်၍ အာလပန အနက်ဟော ဟူလိုသတည်း။

အာလပိ၌ အာ-ရှေးရှိသော လပ-ဓာတ် ဖြစ်၍ အာ-ရှေးရှိသော မန္တ-ဓာတ် ကဲ့သို့ ဟောရင်းဖြစ်သော ဝိယတ္တဝါစာ အနက်မှတပါး အခြားသောအနက်ကို ဟောလေသလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် အဘာသိကို မိန့်သတည်း။ ဟောရင်း ဝိယတ္တဝါစာ အနက်ကိုသာ ဟောသည် ဟူလိုသတည်း။

အဘာသိ၌ ဘာသ-ဓာတ်ဖြစ်၍ ကာသု ဘာသု ဒိတ္တိယံ ဟူသည်နှင့်အညီ တောက်ပခြင်းဒိတ္တိ အနက်ဟောလေ့သလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သမ္ဗော-ဓေသိကို မိန့်သတည်း။ ဘာသဗျတ္တာယံ ဝါစာယံ ဟူသည်နှင့်အညီ သိစေသော အားဖြင့်ဆိုခြင်း အနက်ကိုသာ ဟောသည်ဟူလိုသတည်း။

အနုဂ္ဂဏ္ဍန္တော စ ဝဍ္ဎေန္တော စဟု စ-သဒ္ဒါကိုယူဥ်။ မာဂဓိရသာနုတ္တော်လ၏ ပဌမ ဒိဝသ၌ ဤစကားကို ရှေးဝေါဟာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာ အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုတော်မူသတည်း။ ယခု ဝေါဟာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်မူကား တန်ဆောင်မုန်း လ၏နောက် ပက္ခ လပြည့်ကျော်အထွက် တစ်ရက်နေ့သည် ပဌမဒိဝသတည်းဟု သာရတ္ထဒီပနီ (၁၄၅၃-)၌ မိန့်အပ်၏။ ဝတ္ထဝသာနံ၊ ဝါကျွတ်ကုန်ပြီးသော။ နေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့တွင်။ ဖုဿမာသဿ၊ ပြာသိုလ်လ၏။

သုဝဏ္ဏရသပိဉ္ဇရာဟိ၊ ရွှေရေအယဉ်နှင့် တူကုန်သော ရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိကုန်သော။ အဓိပ္ပာယ်ကား...ကြေမွသောရွှေနှင့် ရောသော ရေအယဉ်အဆင်းနှင့် ရောင်ခြည်တော် အဆင်း တူသည် ဟူလိုသတည်း။

အထဝေါ၊ စသော စကားဖြင့်။ သာမညာဘိဟိတေ သဒ္ဒေါ ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌောဝ ပုမေနဝါ နပုံသကေနဝါတိပိ။ (သုတ္တနိဒ္ဒေသကာရကအစ)ဟု သဒ္ဒဝိဒူတို့ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ တစ္ဆ ခေါနော အသန္တံ ဟူသောသဒ္ဒါ၏ သာမညဖြစ်သော စီဝရပိဏ္ဍပါတ, ဝိဟာရ, ဘေသဇ္ဇ• တည်းဟူသော နပုလ္လိင်, ပုလ္လိင်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော အနက်ကို ဟောသောကြောင့် ရှေး၌ အပိစ ယော ဒေယျဓမ္မော၊ သော န ဒိန္နော-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုပြီးဖြစ်ငြားသော်လည်း သော စ၊ ခေါနော အသန္နောဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် မဆိုမူ၍ တစ္ဆ ခေါနော အသန္တံဟု နပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုအပ်သတည်း။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၄၅၇-နှာ)၌ ဣမိနာ သာမညဝစနတော ဧတ္ထ နပုံသကလိင်္ဂနိဒ္ဒေသောတိ ဒဿေတိဟု မိန့်အပ်သတည်း။ အဒါတုကာမတာယ၊ သည်လည်း။ နောအမှာကံ၊ တို့အား။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဤနည်းအလို နတ္ထိကား ထည့်ပါ၍ တည်း။ တစ်နည်းကား အဒါတုကာမတာယ၊ သည်လည်း။ အမှာကံ၊ တို့အား။ နော နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသန္တသည် အသန္တာဟု ပြင်၍ လိုက်သတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ နတ္ထိ စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ သာရတ္ထ ဒီပနီ ရှေးနည်း အလိုဘည်း။ ဤနည်းအလို အမှာကံကား ထည့်ပါ၍တည်း။

ကေသံ၊ အဘယ်သူတို့အား။ အဒါတုကာမတာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသနည်း။ ပဟူတဝိတ္တူပကရဏာနံ၊ များစွာနှစ်သက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဥစ္စာ စပါးစသည်ရှိကုန်သော။ မစ္ဆရီနံ ဂန်တိုကုန်သောသူတို့အား၊ အဒါတု-ကာမတာ၊ သည်။ အတ္ထိယထာ၊ ရှိသကဲ့သို့။ အဒါတုကာမတာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဝိသဒိသူပမာတည်း။)

ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ တုမှာကံ၊ တို့အား။ ဒေယျဓမ္မံ၊ ကို။ ဒဒေယျာမ၊ လှူဒါန်းကုန်ရာ၏။ တံ ကာရဏံ၊ ကို။ လဒ္ဓုံ၊ ငှာ။ ကုတော သက္ကာ၊ နည်း။ (တနည်းကား) မယံ၊ တို့သည်။ တုမှာကံ၊ တို့အား။ ဒေယျဓမ္မံ၊ ကို။ ယံ ဒဒေယျာမ၊ အကြင် လှူဒါန်းကုန်ရာ၏၊ တံ ကိစ္စံ၊ ထိုလှူဒါန်းသော ကိစ္စကို။ လဒ္ဓုံ၊ ရခြင်းငှာ။ ကုတော သက္ကာ၊ အဘယ်မှာ တတ်ကောင်းအံ့နည်း။

တံကုတေတ္ထလဗ္ဘာတိ ဧတ္ထ တန္တိ တံ ကာရဏံ၊ ကိစ္စံဝါ သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၄၅၇)။ ကိစ္စံ-အရ ဒဒေယျာမ၌ ဒါ-ဓာတ်အရ ဒါနကိစ္စတည်း။

ယံ ဒေယျဓမ္မံ၊ ပေးလှူခြင်းငှာ ထိုက်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို။အဟံ၊ သည်။ တုမှာကံ၊ တို့အား။ ဒဒေယျံ၊ ပေးလှူဒါန်းအံ့။ တံဒေယျဓမ္မံ၊ ကို။ ကုတော လဗ္ဘာ၊ နည်း။ ။ဃရာဝါသဗဟုကိစ္စဖြစ်၍ ပစ္စည်းများ ရှိသော်လည်း လှူဒါန်း ဖြစ်နိုင်ခဲသောကြောင့် လှူဒါန်းခြင်းငှာ ထိုက်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို ရနိုင်ခဲ သည် ဟူလိုသတည်း။

သုဘာတနုပုဒ်ကို "သေ့ဘာဝံ သုဘာတနံ" ဟူသော ဘာဝတဒ္ဓိတ်ဝစနတ္ထပြု။ "သေ့၊ နက်ဖြန်၌။ ဘင်၊ဖြစ်လတ္တံ့သော ကောင်းမှုအတွက် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်း" ဟု အနက်ပေး။

ထိုပုဒ်ကား တဒတ္ထသမ္ပဒါန်တည်းဟု ပြလိုရကား တတ္ထ သုဘာတနာယာတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်။

သေ့ပုဒ်နှောင် ဘာဝအနက်၌ ယဒနုပပန္နာနိပါတနာ သိဒ္ဓါန္တိသုတ်ဖြင့် တန-ပစ္စည်းသက် သေ့အစိတ် ဧ-ကို အာပြု၊ ထို့ကြောင့် တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ ကုန်ခါနီး ယဒနုပပန္နာနိပါတနာသိဒ္ဓါန္တိသုတ်၏ ဝုတ္တိ၌ "နိပါတေဟိစ ဘာဝတ္ထေ တန-ပစ္စယော အဇ္ဇဘာဝံ အဇ္ဇတနံ အဇ္ဇဘာဝါ အဇ္ဇတနီ သေ့ဘာဝံ သုဘာတနံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ သေ့ ဘာဝိယာတိဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ရှု၍ သေ့ ဘာဝံ၌ "သေ့၊ နက်ဖန်၌။ ဘာဝံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သည်တည်း" ဟု အနက်ပေး။ ဘာဝိယာတီတိ ဘာဝံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ သုဘာတနပုဒ်ကို ပဉ္စမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်၌လည်း မှတ်လတ္တံ့။

တတ္ထစ၌ စ-ကို သန္ဒဿေတွာစ, သမာဒပေတွာစ, ဂဏှာပေတွာစ, သမုတ္တေဇေတွာစ, ကတွာစ, သမ္ပဟံသေတွာစ-ဟု တွာပစ္စည်း ဆုံးသမျှပုဒ်တို့မှာ အသီးအသီးယှဉ်။

သမာဒပေတွာကို ဂဏှာပေတွာဟု ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း၊ သမုတ္တေဇေတွာကို သဥဿာဟံ ကတွာဟု ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။ အညေဟိစ၌ စကို တာယ-သဥဿာဟတာယစ, ဝိဇ္ဇမာနဂုဏေဟိ စ-ဟုယှဉ်။ ယံ ဒိဝသံ၊ အကြင်နေ့၌။ ဘဂဝါ၊ ကို။ နိမန္တိတော၊ ၏။ တဿာရတ္တိယာ၊ ထိုနေ့၏ အဆုံးဖြစ်သော ညဉ့်ကို။ ယံဒိဝသံဟူသော အနိယတ်အရကား နေ့အကုန်တည်း။ တဿာ-ရတ္တိယာဟူသော နိယတ်အရကား နေ့တစ်စိတ်တည်း။

ဩဏိတပတ္တပါဏိံ၌ အာဝ-ရှေးရှိသော နီ-ဓာတ်တည်း။ ဒန္တဇ-နကို မုဒ္ဓဇ ဏ-ပြုအဝသဒ္ဒါသည် ဝိယောဂ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "အပနီတပတ္တံ" ဟု မိန့်အပ်သတည်း။ အဝသဒ္ဒါသည် အပဂတအနက်ဟောတည်း။ "ပတ္တတော၊ သပိတ်တော်မှ။ အပနီတပတ္တံ၊ ပယ်၍ သပိတ်တော်၏ ပြင်ဖက်သို့ ဆောင်တော်မူအပ်သော လက်တော်ရှိသော။ ဩနီတ္တံ နာနာဘူတံ စသော သာရတ္ထဒီပနီ (၁၊၄၅၇)ပါဠ်၌ ဩဏီတပုဒ်သည် အဝရှေးရှိသော နမု-ဓာတ် တ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း။ အဝ-သဒ္ဒါသည် ဝိယောဂ အနက်ဟောတည်း။ ဒန္တဇ န-ကို မုဒ္ဓဇ ဏ-ပြု၊ ဣ-အာဂုံလာ ဘုဇာဒီနမန္တောနောဒွိစ သုတ်ဖြင့် မ-ကိုချေ။ တ-ကိုလည်း ဒွေဘော်ပြု၍ ပြီးသတည်း။ "ဩဏီတ္တပတ္တပါဏိံ၊ လက်တော်မှ ကင်းစေ၍ သင့်လျော်သော အရပ်၌ ညွတ်စေအပ်သော သပိတ်တော်ရှိသော" ဟု သဒ္ဒတ္ထ

အနက်ပေး။ လက်တော်မှ ကင်းစေ၍ သင့်လျော်သော အရပ်၌ ညွှတ်စေအပ်သော သပိတ်ရှိခြင်းဟူသည် လက်တော်နှင့်ကင်းသော သပိတ်ရှိခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "နာနာဘူတံ ဝိနာဘူတံ" ဟု(သာရတ္ထဒီပနီ-၁၊ ၄၅၈)၌ မိန့်အပ်သတည်း။

တနည်းကား – လက်တော်မှကင်းစေ၍ သင့်လျော်သော အရပ်၌ ညွှတ်စေအပ်သော သပိတ်ရှိခြင်းဟူသည် ဆွမ်းစသော အာမိသကို ပယ်သနှင့် စင်ကြယ်စွာပြုအပ်သော သပိတ်ရှိခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "အာမိသာပနယနေန ဝါ သုစိကတံ"ဟု (သာရတ္ထ-၁-၄၅၈-၌) မိန့်အပ်သတည်း။ ဤဒုတိယစကားဖြင့် နာနာ ဘူတံ ဝိနာ ဘူတံ ကို တနည်းလဲသတည်း။ ဩဏိဇ္ဇာပုဒ်၏ အနက်ကို တနည်းပြသည် မဟုတ်၊ အကယ်၍ တနည်းပြသည်ဟု ယူခဲ့သည် ရှိသော် ပါဏိတော ဟူသော အပ်ဒါန်နှင့် ဆန့်သတည်း။ လက်တော်မှ အာမိသကို ပယ်သည်မဟုတ်၊ သပိတ်တော်မှသာ အာမိသကို ပယ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဆန့်သတည်း။

ပတ္တုဏ္ဏ ပတ္တ ပဋ္ဋေ၊ ပတ္တုဏ္ဏတိုင်း အရပ်၌ဖြစ်သော ပုဆိုး့စိန့်တိုင်း၌ ဖြစ်သောပုဆိုး- ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ပုဆိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ အာယောဂ အံသဗဒ္ဓကကာယဗန္ဓနပရိဿာဝနာဒီနံ၊ အာယောဂပတ်၊ အံသကိုက်၊ ခါးပန်း၊ ရေစစ်စသည်တို့၏။ အာယောဂပတ်ဟူသည်နိသဇ္ဇနာ၊ ဓုတင်ကိုဆောက်တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ ထိုင်၍နေသောအခါ မိမိကိုယ်ကို မယိမ်းမယိုင် စေခြင်းငှါ တိုင်စသည်နှင့် မိမိကိုယ်ကိုဖွဲ့ချည်စရာ ပုဆိုးအပြားတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ်အဋ္ဌကထာ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဌ၊ ၁၊ ၇၆။)၌ နေသဇ္ဇိကဝဏ္ဏနာ၌၊ မုဒုကဿ အပဿေနမ္ပိ ဒုဿပလ္လတ္ထိကာပိ အယောဂပဋ္ဋောပိ ဗိမ္ဗောဟနံပိ ပဉ္စင်္ဂပိ သတ္တင်္ဂပိ ဝဋ္ဋတိ- ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားရပ်၌ အာယောဂပဋ္ဋော ဟု အပြားဟောပဋ္ဋ သဒ္ဒါပါရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာကို ထောက်ရသတည်း။

အံသဗဒ္ဓကဟူသည် အနံတင်ထွာ အလျားသုံးတောင် ပမာဏရှိသော ပုဆိုးအပြားကြိုးကွင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ တေစီဝရိကင်္ဂဝဏ္ဏနာ (၁၊ ၆၂)၌၊ ဓုတင်တေစီဝရိကဿ ပန စတုတ္ထံ ဝဋ္ဋမာနံ အံသကာသာဝမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ တဉ္စ ခေါ ဝိတ္ထာရတော ဝိဒတ္ထိ၊ ဒီဃတော တိဟတ္ထမေဝ ဝဋ္ဋတိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုကြိုးကွင်းကို ပခုံး၌ဆွဲ၍ သပိတ်ကို လွယ်ရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုကြိုးကွင်းသည် သပိတ်အိပ်ကြိုးကွင်းကြိုး အပြားသာတည်း။ အံသေ ဗန္ဓိယတိ တိ အံသဗန္ဓကော"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ထိုကြိုးကွင်းကို"လွယ်ဘိ"ဟု ရှေးဆရာတို့ ခေါ်ဝေါ်တော်မူကြကုန်သတည်း။

ပန တထာ ပိ၊ ထိုသို့တစုံတခုသော ရဟန်းအသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာကို မလှူဒါန်းအပ်သည် မည်သည်မဖြစ်လေငြားသော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ စီဝရ မတ္တမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဥပလက္ခဏနယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အနုဗန္ဓိတွာ၊ အစဉ်လိုက်၍။ (ဝါ) ပိုလိုက်၍။ ယထာဘိရန္တံပုဒ်၌ အဘိရှေး ရှိသော ရမုဓာတ်။ တ· ပစ္စည်း၊ ရမုဓာတ်သည် ရမု–ကီဠာယံ ဟူသည်နှင့်အညီ အလိုရှိခြင်းတည်း ဟူသော မွေ့လျော်ခြင်းအနက် ဟောတည်း။

ထို့ကြောင့်"ယထာဇ္ဈာသယံ ယထာရုစိတံ"ဟုဖွင့်သတည်း။အဇ္ဈာသယ·သဒ္ဒါ သည်"တံ တံ ကမ္မံ ကာတုံ အာသယတိ ဂုဏ္ဍတီတိ အာသယော၊ အာသယော ဧဝ အဇ္ဈာသယော" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒဟော တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် သံကိဏ္ဏဝဂ် (၇၆၆ ဂါထာ)၌ အဇ္ဈာသယော အဓိပ္ပါယော၊ အာသယောစာဘိသန္ဓိစ၊ ဘာဝေါဓိမုတ္တိဆန္ဒောထ၊ ဟု မိန့်အပ် ၏။ ရုစိသဒ္ဒါသည်လည်း အလိုဟောတည်း။ ထို့ကြောင့်–

အဘိဓာန် သဂ္ဂကဏ္ဍ(၁၆၃–ဂါထာ)၌ အာကင်္ခါရုစိဝုတ္တာသာ"ဟု မိန့်အပ် ၏။ ပါဠိတော်၌ "ယထာဘိရန္တံ၊ ဝေနေယျကို ဆုံးမလို၍ နေတော်မူခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူခြင်းတည်းဟူသော မွေ့လျော်တော်မူခြင်း အားလျော်စွာ"ဟု အနက်ပေး။ အဘိရမံ အဘိရန္တော၊ အဘိရှေးရှိသော ရမုဓာတ် တ·ပစ္စည်း ပက္ကမာဒီဟိန္တောစ သုတ်ဖြင့် တ·ပစ္စည်းကို အန္တပြု၊ရမုဓာတ် အစိတ်မကိုလည်း ချေ။ ပယာဂပတိဋ္ဌာနံ ဂန္တွာဖြင့်၊ ယေနပယာဂပတိဋ္ဌာနံ၊တေနုပသင်္ကမိ ဥပ· သင်္ကမိတွာကို ချုံး၍ ဖွင့်သတည်း။ ယေနမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဗာရာဏသီ၊သို့။ ဂန္တဗ္ဗာ၊ ၏။ တေနမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဗာရာဏသိံ၊ သို့။ အနုဝသရိ၊ ရောက်တော်မူပြီ။ တတြ· တသ္မိံ ဝစနေ၊ ထိုသမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ ဟူသော စကား၌။ ဝုတ္တာယ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ သမန္တပါသာဒိကာယ၊ သမန္တပါသာဒိက အမည် ရှိသော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏။ သမန္တပါသာဒိကတ္တ သ္မိံ၊ ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့် ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်၌။ ဣဒံဝက္ခမာနဂါထာဝစနံ၊ ဤ သို့ဆိုအပ်လတ္တံ့သော ဂါထာစကားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ (ဝါ) ဖြစ်လတ္တံ့။

ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍဝဏ္ဏနာနိဋ္ဌိတာ

ပါရာဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

ဣတော၊ ဝေရဉ္ဇ ဂဏ္ဍုတော၊ မှု။ ပရံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ယတ္ထယတ္ထ၊ အကြင် အကြင်ပါဠိ၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ဖွင့်ဆိုထိုက် ဖွင့်ဆိုသင့်သော စကားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံတဒေဝ၊ ထိုထိုပါဠိကိုသာလျှင်။ ဝဏ္ဏာယိဿာမ၊ ဖွင့်ကုန်အံ့။ ဘဏ္ဍာပဋိယော ဇနဥဒ္ဒါရသာရဏာ ဒိနာ၊ ရောင်းအပ်သော ဘဏ္ဍာကို ရောင်းသော အားဖြင့် ရောင်းအပ်သော ဘဏ္ဍာကိုဝယ်သောသူနှင့် ယှဉ်စေခြင်း, ဝယ်သော သူက ဝယ်ဖိုးကို ပေးခြင်ငှာ ချိန်းချက်အပ်သော နေ့၌ သွား၍ ဆောင်ယူခြင်း, ဤအမည်ရှိသောနေ့၌ ဝယ်ဖိုးကိုပေးရမည်ဟု သတိကို ဖြစ်စေသော အားဖြင့် အောက်မေ့စေခြင်း အစရှိသော။ ဒိသ္သာနယဿနှင့် ဒိသ္သာနပုဒ်၊ စရ ပိရေ ဝိနယာ–၌ကဲ့သို့ နယာ–ပုဒ်လောဟုမေးရန်ရှိသောကြောင့် ဒိသ္သာနသာတိ ဒိသ္သာနာ အဿ စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။သုဒိန္နော၊ သည်။ ဒိသ္သာန၊၍။ ကတ္တားကား သုဒိန္နောတည်း။ အဟောသိ၏ ကတ္တားကား တေ တည်း။ ဤသို့ ကတ္တားကွဲသောကြောင့် တွာ-ပစ္စည်းကိုဟိတ်အနက်၌သက်။ သုဒိန္နော ကတ္တား ကိုလည်း "သုဒိန္နဿ"ဟု သမ္ဗန်ထား၊ထို့ကြောင့် "ကတ္တားကွဲသော်၊ မတူရှိမူ၊ မိမိ ကတ္တား၊သမ္ဗန်ထား၍၊ ဖြစ်ငြားဟိတ်မှာ၊ သက်တို့လာသည်၊ တွာဒိပစ္စည်း သဘောတည်း"ဟု ရှေးဆရာတို့ မိန့်အပ်၏။

ကတ္တားတူရာ "ဩဒနံ ပစိတွာ ဘုဥ္ဇတိ"မှာလည်း ဟိတ်အနက် ပေးလို လျှင် ပေးရသေး၏။ ကတ္တားမတူရာ "သီဟံ ဒိသွာ ပုရိသဿ ဘယံ ဟောတိ" မှာလည်း ပုဗ္ဗကာလ အနက်ပေးလိုလျှင် ပေးရသေး၏။

ဘဗ္ဗကုလပုတ္တဿ၊ ဤဘဝ မဂ်, ဖိုလ်ကို ရထိုက်သော အမျိုးကောင်းသား သုဒိန်အား။ရှေးဖြစ်ကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ အထံတော်၌ ရအပ်သော ဗျာဒိတ် စကား ရှိကုန်သော ပစ္ဆိမဘဝိက ဖြစ်ကုန်၍ ဧကန် မဂ်, ဖိုလ်ကို ရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဂ်, ဖိုလ်ကို ရရာ၌ အန္တရာယ် မရှိကောင်း၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာကို ထောက်၍ ဆိုသတည်း။

ယံနူနာဟံ စသည်၌ န ဟိ နူန သော ဩရကော ဓမ္မဝိနယော(ဝိ၊၃၊၂၅။) ဟူသော စကား၌ "သော ဓမ္မဝိနယော၊ သည်။ နဟိ ဩရကောနူန၊ မယုတ် သည်သာ ဖြစ်ရာ၏" ဟု အနက်ပေးရသည်နှင့် နူန-သဒ္ဒါသည် အနုမာန အနက်၌ ဖြစ်သကဲ့သို့ "အဟံမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ယံနူသုဏေယျံ၊ အကြင် နာအံ့။ ဧတံဓမ္မသဝနံ၊ သည်။ သာဓုနူန၊ ကောင်းရာ၏" ဟု အနက်ပေးရသည်

ဖြစ်၍ နူန-သဒ္ဒါသည် အနုမာန အနက်ကို ပြလေသလော။ ယံသဒ္ဒါသည် ကြိယာပရာမသန ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝတ္တ ယံ နူနာတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အဘယ့်ကြောင့် ပရိဝိတက္ကဒဿန ဖြစ်သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝေ ကိရ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ယမယံ။ပ။ သုဏောယျုံ ဣတိ ဝေ အယံ သုဒိန္နဿ ပရိဝိတက္ကော ယသ္မာ ဥပ္ပန္နော ကိရ၊ တဿ ပရိဝိတက္ကဒဿနံ။

ဥဠာရဠာရဇနာ၊ ခတ္တိယမဟာသာလ စသော အလွန်မြတ်သော လူတ များ ရှိသော။ ပဉ္စာအာဂတေန ပဉ္စာအာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အထခေါ၊ စင်စစ် သော်ကား၊ ဘဂဝတော၊ ၏။ သိက္ခတ္တယူပသံဟိတံ သိက္ခတ္တယူပသံဟိတဿ၊ သော။ ထောကံ ထောကဿ၊ သော။ ဓမ္မကထံ ဓမ္မကထဿ၊ ကို။ သုတ္ဘာ သုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ ပရိဝိတက္ကနံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ၏။

ကေမန္တံ။ပ။ဧတဒဟောသိ ဟူ၍ အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူအပ်လေ သနည်း။ ထိုင်နေကာမျှ ဖြစ်သော သုဒိန်အား ဤအကြံအစည် မဖြစ်သေး၊ စင်စစ်မူကား ထိုင်နေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ သိက္ခာသုံးပါးနှင့် စပ်သော အနည်းငယ်သော တရားတော်ကို ကြားနာရသောကြောင့် အကြံအစည် ဖြစ်သည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ကေမန္တ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဓမ္မကထံ သုတ္ဘာ ဧတံ ပရိဝိတက္ကနံ ကိဥ္စာပိ အဟောသိ၊ ပန တထာပိ ပရိဝိတက္ကနံ အယံ သုဒိန္နဿ စသည်ဖြင့် အနက်ပေး။ နိသိန္နဿေဝ၊ ထိုင်နေ တုန်းဖြစ်သော သုဒိန်အားသာလျှင် ထိုင်နေစအခါ အကြံမဖြစ်သော်လည်း ထိုင်နေတုန်းအခါ ထိုင်နေခြင်း ကြိယာမပြီးသမျှ ကာလအတွင်း အကြံဖြစ် သောကြောင့် ကေမန္တ စသည်ကို ဟောတော်မူအပ်၏ ဟုလိုသတည်း။

ဣဒံ န သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ-ဟု သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၆၃။)ရှိ၍ ထိုစကားကို ပါထည့်သတည်း။ပဗ္ဗဇေယျန္တိ ဝေပရိဝိတက္ကော ဟောတိ-ဟု အရင်းသို့ပြန်။ အဂါရဿ ဟံတံ-၌ "န ဂစ္ဆန္တီတိ အဂါ၊ ထမ္ဘာ ဒယော၊ တေ ရာတိ ဂဏှာတီတိ အဂါရံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ အိမ်ကို ရ၏။ ထိုနောင် "အဂါရေ ဝါသော အဂါရံ" ဟု ဥတ္တရပဒလောပသမာသ် ဝစနတ္ထ ပြု၍ အိမ်၌နေခြင်းကို ရ၏။

ဉာတိသာလောဟိတာ မိတ္တာမစ္စာ၊ အဖမျိုး, သွေးစပ်သော အမိမျိုး, ချစ်အပ်သော မိတ်ဆွေ, ကိစ္စကြီးငယ်တို့၌ တကွဖြစ်သော အဆွေခင်ပွန်း

တို့သည်။ ကေပုတ္တကော၊ သနားအပ်သော တစ်ယောက်ကည်းသော သားသည် (ဝါ) သနားဖွယ်သော တစ်ယောက်တည်းသော သားသည်။ အနုကမ္ပာယ။ ပုတ္တကော၊ တဒ္ဓိတ်ရှုပသိဒ္ဓိ ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာသိဇ္ဈန္တိ ၏ ပြယုဂ် ကုစ္ဆိတော သမဏော သမဏကော ဟူသော ဂုဏ်းသုတ်၏ ပြယုဂ်ကိုထောက်၍ "အနုကမ္ပိတော ဧက ပုတ္တောတိ ဧကပုတ္တကော" ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌။ "ဧတ္တ စ ကေပုတ္တောတိ ဝတ္တဗ္ဗေ အနုကမ္ပာဝသေန ဧကပုတ္တကောတိ"ဟု မကြာမတင် မိန့်လတ္တံ့။ ယသ္မာ ဘဝိဿတိ ဂ္ဃတိ တသ္မာ န ယာစိ။

ဓူရနိက္ခေပေနဝ၊ ဘဏ္ဍာကို ရောင်းချသောအားဖြင့် ယှဉ်စေခြင်း စသည်တို့၌။ ဘဏ္ဍပယောဇန စသည်ကိုမပြုလိုဟု ဝန်ချခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ တံ ကရဏိယံ၊ ထိုဘဏ္ဍပယောဇန စသောကိစ္စကို။ ။နက္ခတ္တ ကီဠာယံ ဝါ စကားကို "ကတ္တိက နက္ခတ္တ ကီဠာကိစ္စနာတိပိ ဝဒန္တိ"ဟု မိန့်ဆိုခဲ့သည်နှင့်အညီ အာစရိယဝါဒ ရှိသည်အားလျော်စွာ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ ။မနာပေါ၌ အာပ-ဓာတ်သည် အာပ-ဗျာပနေ ဟူသည်နှင့်အညီ ပျံ့နှံ့စေခြင်း အနက်ဟောတည်း။ ပျံ့နှံ့စေခြင်းဟူသည် ပွားခြင်းပင်တည်း ထို့ကြောင့် မနာပေါတိ မနဝဍ္ဎနကောဟု မိန့်အပ်သတည်း။

ဧမိတော ၌ ဓေ-ဓာတ်သည် ဓေ-ဗုဒ္ဓိယံ လာဘေ စ (နီတိဓာတု-၁၀၀။) ဟူ၍လာသော အနက်နှစ်ချက်တို့တွင် ဝုဒ္ဓိအနက်ဟောဟု ပြတော်မူခြင်းငှါ သုခသံဝဍ္ဎိတောတိ အဋ္ဌကထာ-ဟု မိန့်အပ်သတည်း။

ဒုက္ခဿ၊ မရေတွက်နိုင်သော ဒုက္ခ၏။ ကိဋ္ဌိ၊ စိုးစဉ်းသော။ အပ္ပမတ္တကံပိ၊ အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော။ ကလဘာဂံ၊ တစ်စိတ်သော အဖို့ကိုမျှ။ န ဇာနာသိ၊ မသိ။ ယေနကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဇီဝန္တံ၊ အသက်ရှည်သော။ တံ၊ သင့်ကို။ အနုဇာနိဿာမ၊ ခွင့်ပြုကုန်အံ့။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ ကိံ နာမ အတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။

အနန္တရဟိတာယ-ပုဒ်၌ အန္တရသဒ္ဒါ ရှေးရှိသော ဓာ-ဓာတ်၊ အန္တရ ဓာ အဒဿနေ၊ အန္တရ ပုဗ္ဗော ဓာ-ဓာတု အဒဿနေ-(နီတိဓာတု-၂၂၀။) ဟူသည်နှင့်အညီ အန္တရသဒ္ဒါ ရှေးရှိသော ဓာ-ဓာတ် ဖြစ်သော်လည်း မမြင်ခြင်း အဒဿန အနက်ဟောမဟုတ်၊ ကြားအရာမှ အရာသို့လိုက်၍ ဖြန့်ခင်းခြင်း အတ္ထရဏ အနက်ဟောတည်း ဟု ပြလိုရကား၊ အနန္တရဟိတာယာတိ စသည်ကို မိန့်ဆိုသတည်း၊

"အနန္တရ ဓာတဗ္ဗံ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ အန္တရဟိတံ အတ္ထရဏံ။ နတ္ထိ အန္တရ ဟိတံ၊ တေိဿာ ဘူမိယာတိ အနန္တရဟိတာ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ဂန္ဓဗ္ဗနစ္စနာဋကာဒီနိ၊ သီချင်းသီတတ်သောသူ၊ ကချေသည်၊ ဂျမ်းသမား စသောသူတို့ကို။ လင္ဃ၊ စံပယ်လေ့။ ဥပလင္ဃ၊ လွန်စွာစံပယ်လေ့။ ရမ၊ မွေ့လျော်လေ့။ ကီဠသ္သ၊ မြူးထူးကစားလေ့။ ဒါနပ္ပဒါနာဒီနိ၊ မြဲသော အလှူ၊ ဥပုသ်နေ့ စသည်တို့၌ လှူအပ်သော လွန်သောအလှူ အစရှိကုန် သော။ ဤနည်းအလို ပ-ဥပသာရပုဒ်သည် ဘုသ-အနက်ဟောတည်း။ (ဝါ) ပဝေဏီ ကို စောင့်ရှောက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် လှူအပ်သောအလှူ၊ မိမိသည်သာဖြစ်စေ၍ လှူအပ်သောအလှူ အစရှိကုန်သော။ ဤနည်းအလို ပ-ဥပသာရပုဒ်သည် အာဒိကမ္မအနက်ဟောတည်း။ (ဝါ) သူတစ်ပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံသော အလွန်မမွန်မြတ်သော အလှူ၊ သူတစ်ပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အလွန်မွန်မြတ်သော အလှူအစရှိကုန်သော။ ဤနည်းအလိုလည်း ပ-ဥပသာရ ပုဒ်သည် ဘုသအနက်ကိုပင် ဟောသတည်း။

ကထာနုပ္ပဗန္ဓဝိစ္ဆေဒနတ္တံ၊ မိဘတို့က "တံ ခေါ သိ တာတ-သုဒိန္န" စသည် ဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားအစဉ်ကိုဖြတ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ နိရာလာပသလ္လာပေါ၊ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုခြင်း၊ တစ်ဖန် စကားတုံ့ပေးသောအားဖြင့် အညီအညွတ် ပြောဆိုခြင်းမရှိသည်။ အာဒေါဘာသနမာလာပေါ၊ သမ္ဗာသနံ တု သလ္လာပေါ။ ဝိရောဓရဟိတာံမိထု၊ (၁၂၃–၁၂၄–ဂါထာ) အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ။ ဂမနာဂမနာဒိ သမယေ အာဒိမှိ ဘာသနံ၊ ပိယဝစနမာလာပေါ။ အာဒိမှိလာပေါ အာလာပေါ။ မိထု အညမညံ ဝိရောဓရဟိတံ ဝစနံ။ သမ္ဗာသနံ သလ္လာပေါတိစ ဝုစ္စတိ။ ယထာ ကော ဗျုတော အဇ္ဇ သောဘနံ နက္ခတ္တန္တိ၊ ဂုတရောပျာဟ တထေ-ဝါတိ၊ အဘိဓာန်ဋီကာ (၁၂၃၊၄–ဂါထာ) အာလာပ၌ အာ– သည် အာဒိ-ကမ္မအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ အာဒိမှိ လာပေါ အာလာပေါဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအဘိဓာန်ဋီကာ၌ မိန့်အပ်သောစကားသည်၊ အဘိဓာန် အဗျယဝဂ် (၁၁ဂ၀၊ ဂါထာ)၌ မိန့်အပ်သော "အာဘိမုချသမီပါဒိ၊ ကမ္မာသိင်္ဂနပတ္တိသု" ဟူသော စကားနှင့် ညီ၏။

သလ္လာပ၌ သံသဒ္ဒါသည် သမောဓာန အနက်ဟော တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ "မိထု အညမည ဝိရောဓရဟိတံ ဝစနံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ မိန့်အပ်သော စကားသည်၊ အဘိဓာန်အဗျယဝဂ် (၁၁၇၀– ဂါထာ)၌ မိန့်အပ်သော သံမောဓာနသင်္ခေပ–စသော စကားနှင့် ညီ၏။

သာရတ္ထဒီပနီ(၂–၅။)လာ "နတ္ထိ တေသံ ဝစနပဋိဝစနသင်္ခါတော" ဟူသော စကား၌ ဝစနဖြင့်အာလာပကိုဖွင့်သတည်း။ ပဋိဝစနဖြင့် သလ္လာပကိုဖွင့်သတည်း။ "ဝစနပဋိဝစနသင်္ခါတော၊ ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုခြင်း၊ စကားတုံ့ပေးသောအားဖြင့် ပြောဆိုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော" ဟု အနက်ပေး။

သုဒိန်၏ အဖော်တို့သည် အကြံအစည် ဖြစ်သောအတိုင်း သုဒိန်၏ မိဘတို့ကို ခွင့်လွှတ်စေခြင်းကို ပြုကြပါကုန်၏လော့ဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် "တေ တထာ အကံသု"ကို မိန့်သတည်း။ တေ၊ ထိုသုဒိန်၏ အဖော်တို့သည်။ တထာ၊ ထိုကြံစည်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ထို ကြံစည်သောအတိုင်း။ အကံသု၊ သုဒိန်၏ မိဘတို့ကို ခွင့်လွှတ်စေခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။

ဥဒဂ္ဂေါ၊ ပုဒ်သည် ဥဒ–ပုဒ်, အဂ္ဂပုဒ်ဖြင့်ပြီးသောပုဒ်ဖြစ်၍ "ဥဒ– မောဒေ ကီဠာယဉ္စ"(နိတိ၊ဓာတု·၉၃)ဟူသည်နှင့်အညီ ဥဒ–သဒ္ဒါသည် ဝမ်းမြောက်ခြင်း အနက်ကိုဟောသောကြောင့် လည်းကောင်း၊အဂ္ဂ–၌ အဇ–ဓာတ်သည်ဖြစ်ခြင်း အနက်ကို ဟောသောကြောင့် လည်းကောင်း။"ဥဒေါ မောဒေါ အဂ္ဂေါ သဥ္စာ· တော တေသာတိ ဥဒဂ္ဂေါ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရကောင်းအံ့လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ဥဒဂ္ဂေါတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဥ–ပုဒ် အဂ္ဂ·ပုဒ်။ ဥ–သည် ဥဒ္ဓံမ အနက်ဟောဘည်း။ အဂ္ဂိ၌ အဇ ဓာတ်သည် တက်သွားခြင်း အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဥဒ္ဓံ အဇတိ ဂစ္ဆတီတိ ဥဒဂ္ဂေါ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုလေဟု ပြတော်မူသတည်း။

အထက်သို့ တက်ခြင်းဟူသည် ရှေးရှုအထက်သို့ တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ပင်တည်းဟု အဓိပ္ပါယတ္ထကို အရင်းမူသဖြင့် ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။

ကတိပါဟံ ဟူသောပုဒ်ကို "ကတိပယ အဟံ"ဟု ပုဒ်ဖြတ် ကတိပယပုဒ်၌ ယ–ကျေသ ဘည်း။ ထိုကတိပယ–သဒ္ဒါသည် နှစ်ခု, သုံးခု, လေးခုမှ ငါးခု စ၍ တသောင်း, တစ်သိန်း တိုင်အောင် အစုံစုံသော အရေအတွက် သချာဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် မဓုသာရတ္ထဒီပနီ နိဒါန်းအဖွင့်၌ ကတိပယာဝါတိ အပ္ပကာ· ဝါတိ အတ္ထော။ ကတိပယသဒ္ဒေါဟိ ဿတသဟဿံ ဥပါဒါယ ဒသပိ,သတံပိ· ကတိပယာတိ ဝုစ္စန္တိ။ကေစိ ပန ဒွေ တယော၊ကေစိ စတုပဥ္စာတိ-ဟုမိန့်အပ်၏။

ဤအရာမှာမူကား ကေစိဝါဒနှင့်အညီ နှစ်ခု, သုံးခု,နှင့် လျော်သတည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား "ကာယဗလံ ဇနေတွာ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သည်နှင့် အညီ နှစ်ရက်, သုံးရက် မိမိအိမ်မှာ လျောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်ကိုစား၍ နေသော် လည်းကောင်း မိမိကိုယ်ကို ပွတ်တိုက်ခြင်း ရေချိုး ခြင်း စသည်ဘို့ဖြင့် ရှက်ဆောင်သော် လည်းကောင်း, ကိုယ်အားကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း "န ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒဿ"

စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ (၁၇၁–နှာ) မိန့်အပ်သော စကားကို ရှု၍ "ကတိပါဟံ ဗလံ ဂါဟေတွာတိ၊ ကသ္မာ ပနဿ ဃံ တထာ ပဗ္ဗဇ္ဇာဃ တိပ္ပစ္စန္တေ အနုညာတော သမာနော ကတိဂါဟံ ဃရေယေဝ ဝိလမ္ဗိတွာ ကာယဗလဉ္စ ဒဂ္ဂဟေသီတိ။ အနုမတိဒါနေန မာတာပိတူသု သဟာယကေသု စ တုဋ္ဌေသု တေသံ စိတ္တတုဋ္ဌတ္ထံ ဟူ၍ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ-၆၇)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့် အညီ ရှင်, ရဟန်းပြုခြင်းငှါ ထက်သောအလိုဆန္ဒရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း တည်း။

ကတိ ပယာနိ အဟာနိ ကတိပါဟံဟု ဒိဂု သမာသ်ဝစနတ္ထပြု။ "တီဏိ နယနာနိ တိနယနံ" ကဲ့သို့ နပုံကေတ်ငဲ့ရမည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာသည် "ကတိ-ပါဟန္တိ ကတိပယာနိ ဒိဝသာနိ" ဟု မိန့်အပ်သတည်း။ တိမ်မြုပ်သောအရာတည်း။ ဘုဉ္ဇန္တော စ, ပရိဟရန္တော စဟု စ-သဒ္ဒါကို ယှဉ်၊ ထိုနှစ်ပုဒ်ကို ဇနေတွာ မှာစပ်။

ပန၊ အဖွိုတပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထဌာနေ၊ ဤ "အလတ္ထခေါ်" စသော စကားအရာ၌။ ဌတွာ၊ တန့်ရပ်၍။ သင္ဂအဋ္ဌကထာသု၊ မဟာအဋ္ဌကထာစသော အလုံးစုံသော အဋ္ဌကထာတို့၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ၊ ရှင်ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဥပ-သမ္ပဒါ စ၊ ပဉ္စင်းခံခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ကထေ့ပိ ကထိတာ၊ အကယ်၍ကား ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်၏ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကထိယမာနေ၊ သော်။ ပါဠိက္ကမေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ ကတာ၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ စ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုသို့ပါဠိတော်အစဉ်အားဖြင့်သာ အဖွင့်၏ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်၏ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေနတေန ဝိနိစ္ဆယေန၊ ကို။ အတ္ထိကာနံ၊ အလိုရှိကုန်သော အမျိုးသားတို့သည်။ ပါဠိက္ကမေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဣမံ ဝိနယသံဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ ဩလောကေတွာ၊ ၍။ သောသောဝိနိစ္ဆယော၊ သည်။ (ဝါ)ကို။ သုဝိညေယျော၊ ချမ်းသာသဖြင့် သိအပ်သည်။ (ဝါ) လွယ်သဖြင့် သိအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိတသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ မယံ၊ ဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာ ငါတို့သည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ယထာဌိတ ပါဠိဝသေနေဝ၊ အကြင်အကြင် တည်မြဲတိုင်းသောပါဠိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။(ဝါ) တည်မြဲတိုင်းသော ပါဠိအားလျော်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ခန္ဓကေ၊ မဟာဝါခန္ဓက ၌။ ကထယိဿာမ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်အံ့။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ (ဝါ) စဉ်းငယ်ဆိုရန် ရှိသေး၏။ ဝါ၊ သည်သာမဟုတ်သေး။ ကေဝလံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါမှ တပါးလည်း ဖြစ်သော မဟာဝါခန္ဓက စူဠဝါခန္ဓက ပရိဝါတို့၌ ဖွင့်ဆိုအပ်သောစကားနှင့် မရောယှက် သက်သက်။ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္ပဒ ဒွယံဝေ၊ ကိုသာလျှင်။ (ဝေ·ကျေ) ခန္ဓကေ၊ ၌။ ကထ

ယိဿာမ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်အံ့သည်ကား။ နု။ မဟုတ်ကုန်ပါသေး။ အထခေါ၊ စင်စစ် သော်ကား။ ဧတသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇုပသမ္ပဒဒ္ဒယမှာ ၊ မှ။ အညမ္ပိ၊တပါးလည်းဖြစ် သော။ ခန္ဓကေ၀ါ၊ မဟာဝါ၊ စူဠဝါခန္ဓကဌ္ဌလည်းကောင်း။ ပရိဝါရေဝါ၊ ၌ လည်းကောင်း။ ကထေဘဗ္ဗံ၊ ဖွင့်ဆိုထိုက်သော။ ယံ၀စနံ၊ အကြင်စကားကို။ အဌကထာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ကထိတံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်၏။ တံသဗ္ဗံဝစနံ၊ ထိုအလုံးစုံသောစကားကို။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထိုမဟာဝါခန္ဓက၊ စူဠဝါခန္ဓက၊ ပရိဝါ၌သာလျှင်။မယံ၊ငါတို့သည်။ ကထယိဿာမ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်အံ့။

ထိုဌ္ဌေပနစသော·စကားမှာ အနက်ပေးသည်နှင့် လျော်အောင်·စုဒ်,စော ဒနာဝင်လေ။ ရှေးခန္ဓကေ· အရကား ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒါကို မဟာဝါခန္ဓက မှသာ ဆိုသောကြောင့် မဟာဝါ ခန္ဓကသာတည်း။ နောက်ခန္ဓကေ၀ါ·အရ ကား တပါးသောစကားကို မဟာဝါခန္ဓကစူဠဝါခန္ဓက· ဆိုသောကြောင့်မဟာဝါ ခန္ဓက,စူဠဝါခန္ဓက နှစ်ပါးစုံတည်း။ တတော စသော စကားသည် ဝေယျ စသော ဟိတ်၏ ဟိတ်ကူတည်း။ ။

ဝေရူပေ၌ ရူပ သဒ္ဒါသည် သဘာဝဟောဘည်း၊ ထိုသဘာဝသည် တပါတည်းလားဟု လျှဉ်းပါရန် ရှိသောကြောင့်။ ဝေ ဝိမေစကားကိုမိန့်အပ် သဘည်း ဝိမအေရအပြားသည်။ ဒြပ်, ဂုဏ်, ကြိယာ, နာမ်, အားဖြင့် ပြား သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝေ ဇာကိကေ· စကားကို မိန့်အပ် သတည်း။ အမိပ္ပာယ်ကား၊ အာရည်ိကင်္ဂစသည်တို့၏ ဂစ်ခုသည် တစ်ခုနှင့် တူသော အခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သောဇာတ်အားဖြင့် ပြားသည်ဟူလိုသတည်း။ ဌ္ဌေစ အာရည်ိကင်္ဂါဒိ ပဓာနင်္ဂဝသေန သေသဓူတင်္ဂါနိပိ ဂဟိတာနေဝ· ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟူသော သာရတ္တဒီပနီ(သာရတ္ထ၊ဒု၊၂၆။)စကား၌ ဥပ· ဘောဂပရိဘောဂူပကရဏ မဟန္တတာယ၊ ငါးပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်ဟု ဆိုအပ် ကုန်သော အတွင်းအသုံးအဆောင်,ဆင်မြင်း ရထား မိန်းမ အစရှိကုန်သော အပ အသုံးအဆောင်တို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

သဋ္ဌိမတ္တေ ထာလိပါကေ ဟူသောစကား၌ သဋ္ဌိမတ္တေသည် ထာလိ၏ ဝိသေသနမဟုတ်၊ ပါက၏ဝိသေသနတည်း။နောက်၌ "သဋ္ဌိထာလိပါကေ"ဟု ပတ္တကိုဖြောက်၍ သဋ္ဌိနှင့် ထာလိပါကကို သမာသ်တစ်ခုတည်း ပြုသဖြင့် ဆိုလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အချို့သောအရာ၌ ပုဒ်ဇစ်စိတ်၏ ဝိသေသနဖြစ်သောအရာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဋ္ဌိမတ္တေသည် ထာလိ· ပါကေ၌ ထာလိ၏ဝိသေသနဟု မမှတ်မထင်ကြကုန်လင့်။ ထို့ကြောင့် ဧကမေ ကောစေတ္တ ထာလိပါကောဟု မိန့်အပ်၏။ ပါကေပုဒ်ကိုလည်း "ပစိတဗ္ဗာတိ· ပါကော"ဟု ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုအပ်၏။ ပါကအရကားထမင်းကိုရ၏။ ထို့ကြောင့် "ဘတ္တံ

ဂဏှာတိ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ပုဒ်တစ်ခုတ်၏ဝိသေသနဖြစ်သောအရာရှိသည်ကို ဝိပါကဝဋ္ဋဘူတေ ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္တိ ဖဿာဒယောဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ဝိဘင်းမူလဋီကာ (မူ-သဋီ၊၂၊၇၅။) စကားကို လည်းကောင်း၊ ဝိပါကဝဋ္ဋဘူတေ တိစ ဣဒံ ပဝတ္တိဝိသေသနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံဟူသော အနုဋီကာ (အနုဋီ၂၊၉၂) စကားကိုလည်းကောင်း ထောက်၍ သိအပ်၏။ “ထာလိပါကော၊ အိုးဖြင့်ချက်အပ်ကုန်သောထမင်းတို့ကို”ဟုအနက်ပေး။ပါဠိတော်၌ သဒ္ဒမတ္တေ ထာလိပါကေကား ပကတိ ကံတည်း။ ဘတ္တာဘိဟာရံကား ဝိကတိကံတည်း။

ပူတိဘာဝဒေါသေန အဘိဘူတော တိ အဘိဒေါသော ကား အဗျယီဘာဝသမာသ်တည်း။ အဗျယီဘာဝသမာသ်ဖြစ်သော်လည်း ဇာဝိဘတ္တိနှင့်မကာရန္တသုတ်၏ အနိစ္စဝိဓိသုတ်ဖြစ်သောကြောင့် အံပြု၍ အဘိဒေါသံဟုနပုံလိင်ဖြင့် နိပ္ဖန္နမချဘဲ အဘိဒေါသောဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် နိပ္ဖန္နချသတည်း။

“န ပဉ္စမျာယမမ္တာဝေါ၊ ကွစိတိ အမိကာရတော။
တတိယာ ဆဋ္ဌီ သတ္တမီ၊ နန္တု ဟောတိ ဝိကပ္ပတော။”

(ရူပသိဒ္ဓိ-၁၇၀-နှာ)

ဟူသော၊ ဂါထာကို ယေဘုယျအားဖြင့်သာ ဆရာတို့ဆိုအပ်သတည်း။ အဇ္ဈတ္တံဝုဋ္ဌာတိ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁၊၂၇၀)ဟူသော ပြယုဂ်၌ ပဉ္စမီဝိဘတ်ကို အံပြုသတည်း၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မ (အဘိ ၁၊ ၃။)၌ အံ-မပြုရ။ ဤ အဘိဒေါသောပြယုဂ်မှာလည်း၊ အံ-မပြုရ။

သာရတ္ထဒီပနီ၊ (၂၊၇၊)၌“ပူတိဘာဝေနေဝ” စသောစကားဖြင့် အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းပြသတည်း။ အဘိ-သဒ္ဒါသည် အဘိလက္ခဏ အနက်ဟောသည်း။ “အဘိလက္ခိတဗ္ဗော ဒေါသော အဘိဒေါသော၊ အဘိဒေါသောတော၊ အတ္တိတိ အာဘိဒေါသိကော” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ “ကေရတ္တာတိက္ကန္တဿ ဝါ” စသော စကားဖြင့် အဘိဒေါသသဒ္ဒါသည် ဤအရာမှာ မိုးသောက်ထအခါဟောသတည်း၊ မိုးသောက်ထ အခါကို လွန်လေက မိုးသောက်ထအခါသည် ညဉ့်၏အဆုံး၌ ဖြစ်သောကြောင့် တညဉ့်လုံးကို လွန်သတည်း။ ထိုကြောင့် ကေရတ္တာတိက္ကန္တဿ ဝါ - စသော စကားကို အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီကို မှီးသတည်း။

အဘိဒေါသယသဒ္ဒါသည် အဘိဒေါသကာလက်တော (ဝိ ၃၊၁၁။) ဟူသော မဟာဝါ မဟာခန္ဓကလာစကား၌ ညဉ့်သန်းခေါင်ဟောသတည်း။ထိုကြောင့်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၂၄၅။)၌“အဘိဒေါသကာလက်တောတိဟိယျောကာလက်-ပေ”ဟု မိန့်အပ်၏။ တေရသကဏ်ဋီကာ (သာရတ္ထဋီ ၃၊ ၁၆၁။)၌အဘိ-

ဒေါသကာလင်္ကတောတိ အစုံရတ္တေ ကာလင်္ကတော”ယု ဖွင့်အပ်၏။ အဘိ-မာန်(၆၇-၇)၌ အဘိဒေါသောပဒေါသော-ဟု ညွှဲဦးဟောလာ၏။ ဝိမတိ-ဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၁၀၀)၌ “ဒေါသာတိ ရတ္တိ။ပ၊အာဘိဒေါသိကံ စကားကို သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာနည်းမှ တစ်နည်းဆိုသတည်း။

ဧဝံရူပံ၊ ဤသို့ မုယောမုံပုပ်သဘောရှိသော၊ ဆဍ္ဍနီယဓမ္မံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော သဘောရှိသော။ ယံ ဝတ္ထုံ၊ အကြင်ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း။ ဆဍ္ဍနီယဓမ္မ တော၊ သော။ ဝတ္ထုတော၊ မှ။ အညံ၊ သော။ အပရိဂ္ဂဟိတံ၊ အရှင်သည် မသိမ်းအပ်သော။ ဝနမူလ ဖလဘေသဇ္ဇာဒိကံ၊ တောသစ်မြစ်, တောသစ်သီး, တောဆေးအစရှိသော။ [1]ယံဝတ္ထုံ၊ သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ကို။ ယထာသုခံ၊ ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ။

ဟိ ယသ္မာ ပဗ္ဗဇိတေ၊ ဟိယသ္မာ ပဝိဋ္ဌေ တေနကာရဏေန ကိဉ္စာပိ န သဉ္စာနိ ပနတထာပိ ယသ္မာ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ ဂဟေတုံ အသက္ခိ၊ ဣတိတသ္မာ၊ အာကာရံ အဂ္ဂဟေသိ ဤသို့ အနက်ယောဇနာမှ ဣတိသဒ္ဒါရှိကျိုးသာ၍ နပ်သတည်း။ ရှေးအဂ္ဂဟေသိကား ဗျတ္တိရှုပ်အကျိုးတည်း၊ နောက်အဂ္ဂဟေသိ-ကားသတ္တိရှုပ်အကြောင်းတည်း၊ထိုကြောင့်“အဂ္ဂဟေသိ ဂဟေတုံ၊ အသက္ခိ”ဟု ဖွင့်သတည်း။

အတ္ထိတိ ဝိဇ္ဇမာနတ္တေနိပါတောတိ ယောဇနာ။“မနံ ဝါ၊သည်လည်းကောင်း။ ဇီဝိတံ၊သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိနာမ အတ္ထိနုံ၊ ရှိကုန်သည်မဟုတ်လော”ဟု ဗဟုဝုစ် အနက်ပေးရသောကြောင့် အတ္ထိ-ပုဒ်ကို နိပါတ်ပုဒ်ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာဖွင့်သတည်း။ ကတ္တားနှစ်ခု ရှိသောကြောင့် ဒွိဗ်ကိုင်၍ အတ္ထိနာမကို ဗဟုဝုစ်အနက်ပေးရသတည်း။သတ္တာစ သာရိပုတ္တောစ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိကဲ့သို့မှတ်။ တိယန္တိတ္တံ သုတ်ဖြင့်စီရင်အပ်သော အတ္ထိကား ဧကဝုစ်ဖြစ်၍ အာချာတ် ပုဒ်တည်း။ ဗဟုဝုစ်အနက် ပေးရသောကြောင့် အတ္ထိပုဒ်၏ နိပါတ်ဖြစ်ခြင်းကို “အတ္ထိတိ သံဝိဇ္ဇန္တိ”ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ(ဋ္ဌ ၁၊၂၃၃။)၌တွေ့သာ-ကာရ အဖွင့်စကားကို လည်းကောင်း။ “အတ္ထိတိ ဝစနဝိပ္ပလ္လာသေန ဝုတ္တံ၊ နိပါတပဒံ ဝါ ဧတံ”ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ (ဝိသုဒ္ဓိ ဋီ ၁၊၂၉၈) စကားကို လည်းကောင်း ဆောက်၍သိအပ်၏။ အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ စသောပါဠိ၌ “အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏”ဟု ဗဟုဝုစ်အနက် ပေးရသတည်း။ တနည်းကား၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၌ “ဝစန ဝိပ္ပလ္လာသေန ဝုတ္တံ” ကို ဆောက်၍ ဤမှာလည်း

၁။ ဝနမူလ ဖလဘေသဇ္ဇာဒိကံ၊ တော၌ ရောက်သော အမြစ်အသီးဖြစ်သော ဆေး အစရှိသော၊ မူလဉ္စ ဖလဉ္စ မူလဖလံ၊ ဝနေဇာတံ မူလဖလံ ဝနမူလဖလံ။ ဝနမူလဖလဉ္စ တံ ဘေသဇ္ဇဉ္စာတိ ဝနမူလဖလဘေသဇ္ဇံ။ တံ အာဒိယဿာတိ ဝနမူလဘေသဇ္ဇာဒိကံ သမာသန္တေ ကော

အတ္ထိသည် အားချာတ်ပုဒ်ပင်တည်း။ မဟာဝုစ်၌ ဧဝံဝုစ်တိ-ဝိဘတ်သက်ရှိ တိ ကို တ္တိ ပြုသတည်း၊ အာချာတ်ပုဒ်ပင်တည်းဟု အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်း မှတ်သင့်သေး၏။

အတ္ထိယာ နဝ ဟူသော ပဋ္ဌာန်းသချ်ာဝါရလာ အတ္ထိ-ကား၊ နိပါတပဋိ-ရူပက(နိပါတ်တု)တည်း၊ ထို့ကြောင့် သတ္တမီ ဝိဘတ် မကျေသတည်း၊ ဤ အတ္ထိသဒ္ဒါ၏ အာချာတ်ပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်, နိပါတပဋိရူပကပုဒ်ဟု သုံးမျိုးရှိ သည်ကို မှတ်အပ်၏။

သာရတ္ထဒီပနီ (၂၈။)၌ "တထာတိ သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထော"ဟု မိန့်တော်မူအပ်၏။ ထိုစကားရပ်၌ သမ္ပဋိစ္ဆည်းဟူသည် ဝိကပ်တည်း။ "ယထာ၊ ထိုမှတပါး" ဟု အနက်ပေးရသောကြောင့်၊ အထ ဝါ- သဒ္ဒါ, ဝါ-သဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့ ဝိကပ်အနက် ရှိသတည်း။ အထူးကြံသောအားဖြင့် ဆည်းသောကြောင့် ဝိကပ်ကို သမ္ပဋိစ္ဆည်း ဆိုသတည်း။ သဒ္ဒါကြီးနာမ် စုလာနမိယုဝါ သရေဝါ သုတ်၏ ဝုတ္တိ ၌လည်း သမ္ပဋိစ္ဆည်းကိုပင် "ဝါတိ ဝိကပ္ပနတ္ထံ"ဟူ၍ ဝိကပ်ဆိုသတည်း။ ပရိဘာသာဥ္ဇသတိတိ-၌ ဣတိကို ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိဟု ရှေးသို့ပြန်၍ အနက်ပေး။

ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုလိုသည် ဖြစ်သည်ရှိသော် သုဒိန်၏အဖ သူဌေးသည် ဤ"အတ္ထိ နံ ခေါ တာတ သုဒိန္န အမ္ဘာကံ ဓနံ" စသော အပြည့်အစုံ စကား ကိုသာ ဆိုရာသည်မဟုတ်လော၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် "အတ္ထိ နာမ တာတသုဒိန္န အာဘိဒေါသိကံ" စသော ဤမျှအတိုင်း အရှည် ရှိသောစကားပြတ် စကားတစ်ပိုင်းအဖြစ်ကိုသာ ဆိုလေသနည်းဟု မေးရန်ရှိ သောကြောင့် သော ပန စသောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဣတိ ဣဒံ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ကို (ဝါ) သည်။ အာယာသမ္ပတော သုဒိန္နဿ ၏။ ပိတရာ၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ အပြည့်အစုံ။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝုတ္တံ ဝတ္တော၊ ဆိုလိုသည်။ ကိဥ္စာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်၏ရှင့်။ ပန တထာ ပိ၊ လည်း။ သော ဂဟပတိ၊ ထိုအရှင်သုဒိန်၏ အဖသူဌေး ဒါယကာသည်။ ဒုက္ခာဘိတုန္န-တာယ၊ ဒုက္ခသည် ထိုးကျင့်နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတမတ္ထံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝတ္တုံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တော အသက္ကောန္တတ္တာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။

အတ္ထိနာမ စသော စကား၌ အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏နည်းကို ပြပြီး၍ သဒ္ဒါ ဆရာတို့၏နည်းကို ပြပြန်လိုရကား "အက္ခရစိန္တကာပနေတ္ထ" စသည်ကို မိန့်အပ် သတည်း။

အနောကပ္ပနာ ပရိသမတ္တဝသေန ဟု တ္တ ရှေ့က ဩဋ္ဌဇ ပဉ္စမက္ခရာ မ-နှင့် ရှိ၏။ အနောကပ္ပနာ ပရိသဟ-တ္တဝသေန ဟူ၍သာ တ္တရှေ့က ကဏ္ဌဇ ဟ-အက္ခရာနှင့်ရှိရမည်။ "သဟ ပရိသဟနေ ပရိသဟနံ၊ ခန္တီ၊ သဟေတိ သဟနံ" ဟူသော ဓာတုမာလာ (၃၅၀-နှာ) စုရာဒိ ဂဏိကကိုထောက်။ သာရတ္ထဒီပနီ (၂-၉) ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊ ၁၀၀-နှာ)တို့၌ကား "အပရိသနံ အသဟနံ" ဟု ရှိ၏။ ကဏ္ဌဇ ဟ-နှင့် "အပရိသဟနံ အသဟနံ" ဟု ရှိရမည် သို့မှ သံဝဏ္ဏေ ဟဗ္ဗ သံဝဏ္ဏနာ လျော်သတည်း။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌၊ "န ပရိသဟာမိ" ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။

အနောကပ္ပန ပုဒ်၌ ဩကပ္ပန-သဒ္ဒါသည် အဝရှေးရှိသော ကပ္ပ ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသတည်း။ ကပ္ပ ဓာတ်သည် ဤအရာမှာ အဝ-ရှေးရှိရကား၊ "ကပ္ပ-ဝိမိမှိ" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "ကပ္ပဝိတက္ကဝိဓိသေ ဒနေသု" ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်သော အနက်တို့ကို မဟော၊ ယုံကြည်ခြင်းအနက်ကိုသာ ဟောသတည်း။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ န သဒ္ဒဟာမိ ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ အဝ ဥပသာရပုဒ်သည် အနုပဝိသန အနက်ဟောတည်း။ ထိုကြောင့် မူလဋီကာ (မူလဋီ ၁၊၇၉) ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရကထာအဖွင့်၌ ဩကပ္ပန လက္ခဏာတိ အနုပဝိသိတွာ ဝေဓမတန္တိ ကပ္ပနလက္ခဏာ" ဟု မိန့်အပ်၏။

တတောယန္တိ ပိ ပါဌော သောဓေတဗ္ဗော။ ကသ္မာ၊ တတောယန္တိပဒဿဝိယ တတောယန္တိ ပဒဿာပိ ကတော အယန္တိ ပဒစ္ဆေဒဿ ကတတ္တာ။ တဒါယန္တိဝစနံပိ ပဌန္တိ၊ တံဝစနံ န သုန္ဒရံ၊ ကသ္မာ၊ တဒါယန္တိ ဝစနဿ တဒါ အယန္တိ ပဒစ္ဆေဒဿ ကတတ္တာစေဝ လဒ္ဓါတိ၊ ပါဌသေသဿ အပါဒါနာပေက္ခတ္တာ စ, အာဓာရာန-ပေက္ခတ္တာ စ။ အထဝါ တဒါယန္တိ ဝစနဿ တံ အယန္တိ ပဒစ္ဆေဒဿ ကတတ္တာ စေဝ၊ တန္တိဝစနေန ပရာမသိတဗ္ဗဿ အတ္ထဿ အဘာဝါ စ။

တစ်နည်းမှာကား အဋ္ဌကထာ ဆရာကို မငဲ့မစား တံ၌ အံဝိဘတ်ကို "မနုဿ မံသံ ဝိရမ" ဟူသော ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့ အပါဒါန် အနက်မှာ သက်သော တံ-သည် တတော နှင့် ပုဒ်အနေသာကဲ့သို့ အနက်မကွဲသောကြောင့် သင့်ရာသေး၏။ သို့ပင် သင့်ရာသော်လည်း တဒါယံ—ပါဌ်သည် အဋ္ဌကထာဆရာ လက်ထက်တော်ကပင် "တတောယံ" ပါဌ်ကဲ့သို့ ပါဠိတော်မှာ ရေးသားလျက်မရှိ။ ဆရာတို့ နှုတ်ဝယ် ရွတ်ကြသော ပါဌ်သာ ဖြစ်၍ကား "တံ န သုန္ဒရံ" ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူတိုင်း မကောင်းဟူ၍သာ ပုံသေမှုချ မှတ်အပ်၏။

ဩပုဉ္ဇာပေတွာ၌ ဩပုဇိဓာတ် ဝိလိမ္ပန အနက်ဟော ထို့ကြောင့် "ဥပလိမ္ပာ-ပေတွာ" ဟု ဖွင့်သတည်း။

“သြပုဉ္ဇ ဝိလိမ္ပနေ။ ဂေါမယေန ပထဝိံ သြပုဉ္ဇတိ” ဓာတုမာလာ(နိတိဓာတု၊ ၄၉။) တိရောကရဏီယ၌ အဋ္ဌကထာရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် တိရောကရဏီ ပုဒ်ချင်းတည်း။ ယု-ပစ္စည်းကို အန-ပြုသော်လည်း ဣတ္ထိလိင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ယု ပစ္စည်း ဆုံးပုဒ်ရှိကျိုး၊ နပုံးများသဖြင့်” ဟုအများနှင့်စပ်တော်မူသတည်း။ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် တိရောသဒ္ဒူပပဒကရဓာတ်၊ အနီယပစ္စည်း။ ဒန္တဇနကို မုဒ္ဓဇဏပြု။ ဏီ၌ ဤဒီဃကိုလည်း ဣ-ရဿပြု။ တိရောကရဏီယ၌ အံကား ကံအနက်၌ ဖြစ်သတည်း။

တေနပဟီတိ ယသ္မာ စသော ရှေးနည်းဖြင့် တေနသဒ္ဒါသည် သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်ဟု ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် “တေနာတိ အယမ္ပိ ဝါ-စသော အနက်နည်းကို မိန့်တော်မူသတည်း။

ရှေးနည်း၌ တေနသဒ္ဒါဖြင့် အဓိဝါသေယျ၌ အဓိရှေးရှိသော ဝသဓာတ်သည် သည်းခံခြင်း အနက်ကို ဟောသတည်း။ သည်းခံသော်လည်းခြင်း ကြိယာ ဟူသော သိခါပတ္တအနက်ကို ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သိခါပတ္တအနက်ကို စွဲသည်ဟု ပြခြင်းငှါ တေနပဟီတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အယံပိ ဝါ၌ ပိ-ဖြင့်ဟိ-ကိုပေါင်း။ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် “တေန၊ ငါ ယောက္ခမ သေဋ္ဌေးကတော် တိုက်တွန်း၏” ဟု အနက်ပေး။ သို့အနက်ပေးရ ကြောင်းကိုကား ဥယျောဇနနှင့် စောဒနာအတူတူ ဖြစ်သောကြောင့် သိအပ်သတည်း။

ဣင်္ဃဟန္ဒလူစွေတောစောဒနတ္ထေ။ ဣင်္ဃ မေ တွံ အာနန္ဒ ပါနီယံ-အာဟရ ပိပါသိတောသ္မိ အာနန္ဒ ပိဝိဿာမီတိ။ သဒ္ဒနီတိကုန်ခါနီး (နီတိသုတ္တ၊ ၃၂၈။) စတုပဒဝိဘတ္တိလာ စကား၌ “ ဣင်္ဃ၊ ငါဘုရားတိုက်တွန်း၏” ဟု အနက်ပေးရသည်။ ထို့ကြောင့် “ဣင်္ဃမေ” စကားမှာကဲ့သို့ “တေနဟိ ဝဓူ” စကားမှာလည်း၊ “တေန၊ ငါ့ယောက္ခမသေဋ္ဌေးကတော် တိုက်တွန်း၏” ဟူသော အနက်ကို သိအပ်သတည်း။

ဣတ္ထိကာယပုဒ်၌ ဣတ္ထိပုဒ်နောင် သကတ်အနက်၌ က-ပစ္စည်းသက်၊ ထို့ကြောင့် မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၊ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၃၇၈) အဖွင့်၌ “အမ္မကာယာတိ ဣတ္ထိကာယ” ဟု မိန့်အပ်၏။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ(သာရတ္ထ၊ ဋီ၊ ၃၊ ၃၂၁) ၌လည်း၊ “အမ္မကာယာတိမာတုဂါမေန။ ဥပစာရဝစနဉ္စေတံ။ ဣတ္ထီသု ယဒိဒံ အမ္မကာ မာတုဂါမော ဇနိကာတိ၊” ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကား

ကို တေရသကဏ် ဋီကာဆရာ မိန့်တော်မူသည်ကား သုတ်မဟာဝါ မဟာ-ပရိ နိဗ္ဗာနသုတ်ဋီကာ လာဟိုင်း မိန့်တော်မူသတည်း။ "ဒေမ ပူဇာယ၊ ကမ္မနိ မော ဗောစ၊ အမွာ၊ အမ္ဗာ"ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာ(၂၄၄-ဂါထာ)နရဝင် အဖွင့်လာသည်နှင့်အညီ။ မိန်းမသည်သာ မိဘတို့ကို ပူဇော်တတ်သည်မဟုတ်၊ ယောကျ်ားသည်လည်း မိဘတို့ကို ပူဇော်တတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း "မာတုယာ ဂါမော ဝိယ ဂါမော ယဿာ သာ မာတုဂါမော"ဟူသော ဝစနတ္ထ နှင့်အညီ ယောကျ်ားသည်လည်း ဒေမိ၏သွားခြင်းကဲ့သို့ သွားတတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ "ဇနယတီတိ ဇနိကာ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ယောကျ်ား သည်လည်း သားသမီးတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "ဥပစာရဝစနံ"ဟု မိန့်အပ်သတည်း။ ဤအရာမှာ ရှင်ဋ္ဌကို ဥပစာရဟုဆိုသတည်း။ ဥပစာရ ဆယ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးမျှ မဟုတ်။ ဠတ္တိကာယ နာမ "မိန်းမမည်သည်၏-"ဟု အနက်ပေး။ ဠတ္တိကာယ ဠတ္တိခနံ ကား သုဂတဿ သုဂတစီဝရံ ကဲ့သို့တည်း။ ဠတ္တိခနံပုဒ်ကို ဠတ္တိယာ ခနံ ဠတ္တိခနံဟု ဝစနတ္ထပြု။ နိဗ္ဗုန္ဒပြီးသည့်ကာလ ဠတ္တိခနေ ပုရိသနေ စသော ခနသာမညကို ရသောကြောင့် သမ္ဗန္ဓဝိသေသကို သိစေတော်မူခြင်းငှာ ဠတ္တိကာယ ဟူသော သမ္ဗန္ဓဝိသေသကို ဟောတော်မူသတည်း။ အဌကထာ၌ ဠတ္တိခနံပုဒ်ကို ဠတ္တိပရိဘောဂါနံယေဝ နွာနစုဏ္ဏာဒီနံ အတ္ထာယ လဒ္ဓံ ခနံဟု ဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊

တဝေါ၊ ထိုသို့အရှင်သုဒိန်က "ဝဒေယျာမ ခေါ 'စသော စကားဆိုသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ (ပရံ-ကားထည့်သ၍ည်း)။ သေဠိ၊ အဖသူဋ္ဌေးသည် (အာဟ၊ မှာစပ်) ပုတ္တော၊ သားအရှင်သုဒိန်သည်။ (ကတ္တုကာမော မှာစပ်)

တဝေါ နိဒါန်ကို "တံ ခနသခေါတံ နိဒါနံ ကာရဏံ အဿ ဘယာဒိကဿာတိ တဝေါ နိဒါနံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ရပ်ပြီးစေသည့်ကာလ တံ-၌ ပဋ္ဌမာဝိဘတ်ကို တေသံဝိဘတ္တီယော လောပါစ သုတ်၌ နိဝတ္တာပန အပဓာရဏ အနက်ရှိသော စ-သဒ္ဒါမြစ်သောကြောင့် ချေခြင်းကိုမပြုဘဲ ထိုပဋ္ဌမာဝိဘတ်ကို ယဒနုပပန္နာ-နိပါတနာသိဇ္ဈန္တိသုတ်ဖြင့်တော-ပြုလေဟု ပြတော်မူလိုကား တဝေါနိဒါနန္တိ စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ စ-သဒ္ဒါမြစ်သည ကိုမူကား တေသံဝိဘတ္တိ-ယောလောပါစ ဟူသော သုတ်၏ ဝုတ္တိ၌ စဂ္ဂဟဏမဝဓာရဏတ္တံ၊ ပဘံကရော-ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း သမာသ် ရူပသိဒ္ဓိ၌ စဂ္ဂဟဏံ ပဘာက်-ရောတိ အာဒီသု လောဂနိဝတ္တနတ္ထံဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း သိအပ်သတည်း။

ပဌမာဝိဘတ်ကိုတော·ပြုပြီးသော် ဝါကျမဟုတ် သမာသ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမာသ်ဖြစ်ကလည်း ဝိဘတ်ကိုချေရသောကြောင့် လည်းကောင်း ထိုကာရီဖြစ်သော ပဌမာဝိဘတ်၏ ကာရိယဖြစ်သော တော·ကိုချေရမည်လော၊ **တစ်နည်းကား၊** အပေါင်းဖြစ်သော တတောဟူသောပုဒ်၏ **အစိတ်**ဖြစ်သော တော ကိုချေရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သမာသေစသ-စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ စသဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘတည်း သမာသေ နှောင်သန္တေပိပုဒ်ကျေ။ သမာသန္တေပိသည် စောဒက ဆရာ၏ အာဘောဂပြစကားတည်း။ တစ်နည်း စသဒ္ဒါသည် ဝါကျာရမ္ဘအနက်, ပိအနက် နှစ်ချက်ကိုဟောသတည်း။ ဤနည်းအလိုသမာသေနောင် သန္တေသဒ္ဒါသာကျေစေ ပိသဒ္ဒါမကျေစေနှင့်။

စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ သမာသေ၊ သမာသ်သည်။ သန္တေပိ၊ ဖြစ်လေငြားသော်လည်း။ **တစ်နည်းကား။** သန္တေစ သန္တေပိ၊ ဖြစ်လေငြားသော်လည်း။ အသ၊ ထိုကာရီဖြစ်သော ပဌမာဝိဘတ်၏။ တောလောပါဘာဝေါ၊ ကာရိယဖြစ်သော တော၏ ကျေခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ တစ်နည်းကား။ အသ၊ ထိုအပေါင်းဖြစ်သော တတောဟူသောပုဒ်၏။ တောလောပါဘာဝေါ၊ အစိတ်ဖြစ်သော တော·၏ ကျေခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂။၁၀·နှာ)၌ "အသာတိ ပစ္စုဋ္ဌဝစနဿ, ပဒဿဝါ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ပဒဿ အရ ကတောပုဒ်သာတည်း။ တတော နိဒါန် တပုဒ်လုံးမဟုတ်။

ဆမ္ဘိတတ္တံ၌ ထဘိ·ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း၊ ဣ-အာဂုံ၊ ထဘိဓာတ်သည် ခဘိထဘိ ပဋိဗဒ္ဓေ"ဟူသည်နှင့် အညီ၊ ခက်ထန်ခြင်း ပဋိဗဒ္ဓ အနက်ဟောတည်း၊ ထကိုဆပြု၍၊ ခက်ထန်ခြင်းဟူသည် ကိုယ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ရာဇူဟိ၊ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ အဋ္ဌကထာမှာ တေနဟိ ဝဒတိ။ပ။ အဝ္ဃော·စကားသည် ရှေ့နောက်·ပြန်သတည်း။

ပုရာဏဒုတိယိကန္တိ။ပ။အဝ္ဃော၊ စကားသည် အာရက္ခနံ စကား၏ အခြားမဲ့၌ ရှိရမည်။ ထိုနောင်မှ တေနဟိ ဝဒတိ။ပ။ အာမန္တေသိ၊ တေနဟိ ဝဒတိ စကားရှိရမည်။ ထိုနောင်မှ၊ တေနဟိတိ ယေန ကာရဏေန စသော စကားရှိရမည်။ "ပုရာဏဒုတိယိကံ၊ အာမန္တေသိ၊ တေနဟိ" ဝဒစသော ပါဠိတော်အစဉ်ကိုထောက်။ တေနဟိတိ ယေန ကာရဏေနစသော စကားဖြင့် သူဌေးကြီးသည် "မာတုဂါမနှင့် တူသော အနှောင်အဖွဲ့မရှိ" ဟုမှတ်ယူ၍ ရောင်ရောင်ရမ်းရမ်း အရှင်သုဒိန်၏ မယားဟောင်းကို ဆိုသောကြောင့် စကားမပြည့်စုံသည်နှင့် မှတ်ထင်ရင်းအနက်ကို စွဲလေဟု ပြတော်မူသတည်း။

အကယ်၍ သူငွေးကြီးသည် ဒုက္ခသည် မနိုပ်စက်အပ်လည်ဖြစ်အံ့၊ “မာတုဂါမသဒိသံဒါန် ပုရိသာနံ ဗန္ဓနံ နတ္ထိ၊ တေနဟိ ဝဓု တံ့” စသောစကားကို အပြည့်အစုံ ဆိုရာသည်၊ ထိုကြောင့်မာတုဂါမသဒိသံ ဗန္ဓနံ နတ္ထိ-ကိုငဲလေဟု ပြတော်မူသတည်း။ ဒုက္ခနိုပ်စက်သောကြောင့် အပြည့်အစုံမဆိုနိုင်သည်ကို မှုကား၊ သော ပန ဂဟပတိ ဒုက္ခာဘိတုန္နဟာယ တေမတ္တံ ဂရိပုဏ္ဏံ ဂ-တွာ ဝတ္တုံအာသက္ကောန္တော ဟူသော အဋ္ဌကထာ(၁၇၆-နှာ) ရှေ့စကားကို ထောက်၍ သိအပ်သတည်း။ မာ အမ္မေ မနံ ဒဃေတွာ ဟူသောစကားကို ဥပသက်မိတွာတေ ပုဋ္ဌေ ဝိဝရာပေတွာ အာယသ္မန္တံ သုဒိန္နံ တေဒဝေါစ၊(ဝိ၁။၁၉။)အစရှိသော စကားအားလျော်စွာဆိုသတည်း။မာတုဂါမဥ္စ ဥယျောဇေတွာဟူ သောစကားကို မှုကား တေန ဟိ ဝဓု တွံ ပိယာ စ, မာနပါစ(ဝိ၁၊၁၉။) အစရှိသော စကားအားလျော်စွာ ဆိုသတည်း။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ကုဋုမ္ဗိကောကိုပြခြင်း, မာဘုဂါမကို လွှတ်ခြင်း အမှုအရာ ကြံယာသည်။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရဟန်းတို့ကို။ ဝိဟေသာ၊ ညှဉ်းပန်းခြင်း အမှုအရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာ ဝိဟေဌယ်တ္ထ၊ မညှဉ်းပန်းကြပါကုန်လင့်။ ဣတိ၊ သို့၊ ဒ-ဝေါ စ၊ ၏။ သို့မှ အကြောင်းအကျိုး တန်သတည်း။

တေနဟိတိ အဘိရတိယံ ဥယျောဇေတိ စကားဖြင့် ဟိ- ကာ:ပဒပူရဏ၊ တေန-သာအနက် ရှိသည်။ ထိုတေန နိပါတ်ဖြင့် “အဘိရတော၊ အဟံ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမိ”ဟု သုဒိန်ရဟ-န်းက ဆိုသောအတိုင်း မွေ့လျော်ပါလေ-ဟု မွေ့လျော်ခြင်း၌ တ-ိုက်တွန်းသည် ဟူလိုသ-ည်း။ ထို့ကြောင့် “တေန၊ မွေ့လျော်ခြင်း၌ ဂ-ါ အမိတိုက်တိုက်ဟွန်း၏”ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် သ-ဓေ ကွံမှ စ၍ ဟောဟိ-ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။ ရဋ္ဌေ၊ ၌။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝသာမ နေရကုန်၏။ တ-သ္မာ၊ ကြောင့်။

ဣမံ သာပတေယျ ၊ ဧဝံ မဟန္တံ အမှာကံ ဝိဘဝံ စကာ-းဖြင့် “သဿ ပတိ သံပတိ၊ သံပတိဿ ဟိတံ သာပတေယျံ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဟိတံ၊ အစီးအပွားကို ရွက်ဆောင်တတ်သည်တည်း။ ဒိဋ္ဌမဗ္ဗိကသမ္ဗရာယိကဟိ-တာ ဝဟတ္တာ- ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာ (၂၊၁၁။နှာ)ထောက်။ ဏ-နဂါတ ဿဒ မည္တေ္တသုစ-သုတ်၌ စ—သဒ္ဒါဖြင့် ဟိတ အနက်၌ ဏေယျပစ္စည်းသ-က်။ ကွစိလောပ သုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ သခွင်း၊ တတိယပိုင်း သန္ဓိ ဒီဃံသုတ်ဖြင့် အ-ကို အာ-ဒီဃပြု၊ ထို့ကြောင့် သန္ဓိရူပသိဒ္ဓိ (၃၇-နှာ)၌၊ သကာရ-ဟကာရေသု ဥပသဂ္ဂန္တဿ ဒီဃော။ သာရတ္တော၊ သာရာဂေါဟု မိန့်အပ်၏။

အပုတ္တကံ၌ အ-ကား ဝိရဟ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အပုတ္တကံ ကုလမနုရက္ခကေန ပုတ္တေန ဝိရဟိတံ-ဟု မိန့်အပ်သတ-ည်း။

အ-သဒ္ဒါ၏ ပဋိသေဓ, ဝုဒ္ဓိစသော ဆယ်ပါးသော အနက်တို့တွင် သုည ဟူသည်- မရှိခြင်းတည်း။ ဝိရဟဟူသည်-ကင်းခြင်းတည်း။ မရှိခြင်းနှင့် ကင်းခြင်းသည် မခြားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ အသူးကား၊ ပကတိက-မရှိခြင်းသည် သုညမည်၏။ ပြုဂ်ကား အဘာဝေါတည်း။ ရှိပြီးမှ ကင်းခြင်းသည် ဝိဟာရ မည်၏။ ပြုဂ်ကား အပုတ္တကံပင်တည်း။

အတိဟရာပေသုံ၌ အဇ္ဇတနီ ဥံဝိဘတ်တည်း။ က-ရဿကာသ တ္တမဇ္ဇတနီမို့ သုတ်၌ ကာသတ္တံဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသ သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် သ-အက္ခရာလ၏ အပေါသိ, အဒါသိကဲ့သို့တည်း။ထိုအဇ္ဇတနီ ဥံ ဝိဘတ်သည်လည်း မာယောဇေ သဗ္ဗကာလေစ ဟူသောသုတ်နှင့်အညီ မာ-သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ရာ ကာလသုံးပါး၌ ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဤအရာမှာ အရာသို့လိုက်၍ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဖြစ်သတည်း ဟူ၍လည်းကောင်း ထိုအဇ္ဇတနီ ဥံဝိဘတ်သည် မာယောဂေ သဗ္ဗကာ-လေ စ ဟု ကာလကိုသာဆို၍ အနာဂတ်, အာသိဋ္ဌ စသောအနက် အထူးကို မဆိုသည်နှင့် သာမညသုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဤအရာမှာ အရာသို့လိုက်၍ အာဏတ္တိ အနက်ဖြစ်သတည်း ဟူ၍ ပြတော်မူလိုရာကား မာအတိဟရာပေန္တူ တိကို မိန့်သတည်း။

ဝဇိရဗုဒ္ဓိ (၆၉-နှာ) ၌၊ မာ အတိဟရာပေသုန္တိ ကာလဗျတ္တယဝသေန ဝုတ္တံ ဟု မိန့်အပ်၏။ “ကာလ ဗျတ္တယ ဝသေန၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ အတိတ် ကာလပြန်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်” ဟု အနက်ပေး။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ၌ ထိုစကား ကိုဆိုသည်ကား မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ သုတ်ကိုမငဲ့ဘဲ သမီပေဇ္ဇတနီ သုတ်ရင်းကိုသာငဲ့၍ ဆိုသတည်း။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ အဇ္ဇတနီ ဝိဘတ်သက် ဟူလိုသတည်း။ မာ နော အပုတ္တကံ သာပတေယျံ စသော ပါဠိတော်စကား၌၊ လိစ္ဆဝိယောကား ကာရိုက်ကံတည်း၊ သာပတေယျံ ကား ဓာတ်ကံတည်း။ တုမှေ ထည့်ပုဒ်ကား ကာရိုက်ကတ္တားတည်း။တုမှေ၊ သင်တို့သည်၊သာပတေယျံ၊ ဥစ္စာ၏ အရှင်၏အစီးအပွားကို ရှက်ဆောင်တတ်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာကို (ဝါ) ဥစ္စာနှစ်ကို၊ လိစ္ဆဝိယော၊ တို့ကို။ မာအတိဟရာပေသုံ၊ မဆောင်စေကုန်လင့်ဟု အနက်ပေး။

ပုပ္ဖဓာတ်သည် ပုပ္ဖဝိကသနေဟူ၍ ဓာတုမာလာ (နီတိဓာတု-၁၂၂။) နှင့် အဘိဓာန်ဋီကာ (၂၃၉-၅၄၅-ဂါထာလာသည်) နှင့်အညီ ပွင့်ခြင်း, စည်ကားခြင်း အနက်ဟောတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ဝဍ္ဎိတွာ ဘိဇ္ဇန္တိ-ဟူသည်နှင့်အညီ ဥတုသွေး သည် ပန်းကဲ့သို့ပွင့်တတ်, စည်ကားတတ်ရကား ပုပ္ဖမည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပုပ္ဖန္တိ စသည်ကို အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သတည်း။ ဒေါသေနေဝ၊ ဥတုသွေးတည်း ဟူသော အပြစ်နှင့်သာလျှင်။

ပုရာဏ ဒုတိယိကာယ ဗာဟာယံ ဂဟေတွာ ဟူသောစကား၌ ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တိပြယုဂ် မှာကဲ့သို့ ဗာဟာယံ၌ သို့ဝိဘတ်သည် ကရိုဏ်းအနက်၌ ဖြစ်သောကြောင့် "ဗာဟာယံ၊ မောင်းဖြင့်"ဟု အနက်သမွန်ရမည်လော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပုရာဏ ဒုတိယိကာယ ဗာဟာယံ ဂဟေတွာတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

တတြ နံ ဂဟေတွာ၌ တတြ-ဖြင့်"ဗာဟာယံ၊ မောင်း၌"ဟု အနက်ပေးဟု ပြသတည်း။ နံ-ဖြင့် ဂဟေတွာ၏ ကံကို ပြသတည်း။ ပါဒေသု ဂဟေတွာတိ ပါဒေ ဂဟေတွာဟူသော အဋ္ဌကထာ ရှေ့စကားကို ထောက်၍ " ဗာဟာယံ မောင်းကို "ဟု အနက်ပေးသော်လည်း သင့်သေးသတည်းဟု သာရတ္ထဒီပနီ (ဋီ၊၂၊၁၁။)၌ မိန့်အပ်၏။

အဘိဝိညာပေသိ၌ ဉာ-ဓာတ်သည် ဉာ-အဝဗောဓနေ ဟူသည်နှင့်အညီ အဝဗောဓနအနက်ကို ဟောသောကြောင့် အဝဗောဓာပေသိ ဟူသောအနက် ဖြစ်လေသလော၊ ဤအနက်ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤအနက်ကို ဟောတတ်သော အဘိညာပေသိ ကြိယာသည် အာခါရကို မငဲ့သောကြောင့် ပုရာဏ ဒုတိယိ-ကာယ ဟူသော အာခါရနှင့် မတန်ရာ၊ဆန့်ရာသည် မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် အဘိဝိညာပေသီတိ ပဝတ္တေသီကို မိန့်သတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် အဘိ-ရှေးရှိ၍ ဉာ-ဓာတ်သည် ဤအရာမှာ ပဝတ္တနအနက်ကို ဟောသတည်းဟု ပြသတည်း။ အဘယ်ကြောင့် ပဝတ္တေသိ ဟူသော အနက် ဖြစ်သနည်း၊ အဝဗောဓာပနကိုသာ ဝိညာပနဟု ဆိုအပ်သည်ရှိသော် ပဝတ္တေသိဟူသော အနက်မဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသော ကြောင့် ပဝတ္တနာပိ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အဘိရှေးရှိသော ဉာ-ဓာတ်သည် ပဝတ္တနအနက်ကို ဟောသောကြောင့် ကာယဝိညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ကိုယ်ကိုလှုပ်ရှားစေခြင်းဟု ဆိုအပ် သော ဖြစ်စေခြင်းကိုလည်း ဝိညာပနဟု ဆိုအပ်သောကြောင့် ပဝတ္တေသိ ဟူသော အနက်ဖြစ်သည် ဟူလိုသတည်း။

ကာယဝိညတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သောကိုယ်ကို လှုပ်ရှားစေခြင်းဟုဆိုအပ် သော ဖြစ်စေခြင်းကိုလည်း ဝိညာပနဟုဆိုအပ်သည် ဖြစ်ပါစေဦးတော့ သို့ပင် ဝိညာပနဟု ဆိုအပ်သည်ဖြစ်ငြားသော်လည်း အရှင်သုဒိန်သည် သုံးကြိမ် ဖြစ်စေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်း၏ အပြီးအဆုံးကိုမပြုရော

ပဝတ္တေသိ ဟူသောအနက် မဖြစ်ရာသည်မဟုတ်လေောဟု စောဒနာရန် ရှိသော ကြောင့် တိက္ခတ္တုံ စသည်ကို မိန့်သတည်း၊ ဟိတ်ကူတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တနာပိ၊ ကာယဝိညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ကိုယ်ကို လှုပ်ရှားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်စေခြင်းကိုလည်း။ ကာယဝိညတ္တိ စောပနတော၊ ကာယဝိညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ကိုယ်ကို လှုပ်ရှား ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ ဝိညာပနာတိ၊ ချ။ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧသ ဧသော သုဒိန္နော၊ သည်။ တိက္ခတ္တုံ၊ သုံးကြိမ်။ အဘိဝိညာပနံ၊ ကာယဝိညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော ကိုယ်ကို လှုပ်ရှားစေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်စေခြင်းဟု ဆိုအပ် သော။ ဂဗ္ဘသဏ္ဌာနသန္နိဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်ဝန်ကည်ခြင်း၏ အပြီးအဆုံးကို။ (သန္နိဋ္ဌာ· နတ္ထံ၊ဆဋ္ဌမူ။သီမူ) အကာသိ၊ ပြုပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း။ အဘိဝိညာပေသီတိဧတ္ထ၊ ၌။ ပဝတ္တေသီတိအတ္ထော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကာယဝိညတ္တိစောပနတော၊ ၌ စောပန ပုဒ်နောင် ပဝတ္တာပန၊ ပုဒ်ကျေ သတည်း။ သို့မှ ပဝတ္တနာပိ-ဟူသော ကံနှင့် ညီသတည်း။ မိဂသိင် တာပသ ဝတ္ထုကား စတ္တာလီသနိပါတ်၊ အလမ္ဗုသာဇာတ်မှာ လာသတည်း။ ဇာတ် အဋ္ဌကထာ (ဇာတက ၄၊၅။၁၆၂)၌ ဣသိသိင်္ဂေါတိဃနာမံ အကာသိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဣသိသိင်္ဂနှင့် မိဂသိင်္ဂအမည်ကား ထိုရသေ့ငယ်၏ အမည် ချည်းတည်း။ သာမ၏ဝတ္ထုကား သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်မှာ လာသတည်း။ မဏ္ဍဗျ၏ ဝတ္ထုကား မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ဂဟပတိဝဂ် ဥပါလိသုတ် (မ၊ဋ္ဌ၊၃၊၅၅) အဖွင့်မှာလာသတည်း။ စဏ္ဍပဇ္ဇောတဝတ္ထုကား မဟာဝါပါဠိတော် စီဝရခန္ဓက (ဝိ ၃၊၃၈၇)မှာ လာသတည်း၊ အယံ ကိရ ရာဇာ ဝိစ္ဆိကာယ ဇာတော၊ ဝိစ္ဆိကဇာတိယာ ပဋိဃာတာယ စ သပ္ပိဒ္ဒာသဇ္ဇံ ဟောတိ ဝိစ္ဆိ ကာ နံ ပဋိကူလံ။ တသ္မာဧဝမာဟ-ဟု မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ(ဝိ ဋ္ဌ၊၃၊ ၃၉၉)၌ မိန့်အပ် ၏။ အဋ္ဌကထာ ပေဟူသမျှပင် "ဗကာဘု ပန ပုရိသောနာမ နတ္ထိ၊ တာ ဥတု- သမယေ မေဃသဒ္ဒံ သုတွာ ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ-ဟုဒန္တငဖြစ်သော အဝဂ်လ-အက္ခရာကင်း လျက် ဩဋ္ဌဇ ဖြစ်သော တတိယက္ခရာပနှင့် ကဏ္ဍဇ ဃောမက္ခရာ ကာ-ဣတ္ထိလိင် ရှိ၏။ အဘိဓာန် အရညာဒိဝဂ်(၆၄၂)မှာမူကာ၊ ဗကောတု သုက္ကကာကော· ထ၊ ဗလာကာ ဝိသကဏ္ဍိကာ- ဟုလာ၏။ဒွယံ ကာကေဟိ သဒ္ဒိံ နိဋ္ဌံ ကတွာ ဝသနတော သုက္ကသကုဏေ။ ကော အာ ါဒေနဲ၊အ။ သေတဝဏ္ဏတာယ သု ာ စ ေသာ ကာကေဟိ သဒ္ဒိံ နိဝါသနတော ့ကာက သဏ္ဌာနတ္တာဝါ ကာကောစာကိ

သုက္ကကာကော။ ဒွယံ ဝိသင်္ကေတကာယံ။ ဗလ-ပါဠိနေ၊ ကုဠု၊ ဒီဃော၊ အကောဝါ။ ဝိသသဒိသော ကာဠကဝဏ္ဏော ကဏ္ဏော ယဿ သော ဝိသင်္ကေတကော၊ တေိဿ ပုမောနာမ န ဝိဇ္ဇတိ။ဝုတ္တာဥ္စ ပါဠိနေ၊ "ယထာ ဗလာကယောနိမှိ န ဝိဇ္ဇတိ ပုမော သဒါ။ မေဃေသု ဂဇ္ဇမာနေသု ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ တာ တဒါတိ(အဘိဓာန် ဋီကာ-၆၄၂-ဂါထာ)ဟု ဖွင့်အပ်၏။ ဒီဃောဝါ ဗလာ၌ လ-အာဂိတ်အ-ကို ဓာတုဿန္တော သုတ်ဖြင့်မချောဘဲ အာ-ဒီဃ အပြုသည်လည်းကောင်း။ အကောဝါ၊ ကုဠုပစ္စည်းကို အကပြုသည်လည်းကောင်း။ ယောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါမရေဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ပပံ, ပအာပံပြုယုဂ်မှာကဲ့သို့ အာ၌ နောက်ဖြစ်သော အ-ကိုချေ၊ ဗလာကသဒ္ဒါသည် ဗျိုင်းအောက်မကို ဟောငြားသော်လည်း မာတုဂါမော ကဲ့သို့ သဒ္ဒါပုလ္လိင်ဖြစ်သောကြောင့် "ဣတ္ထိလိင်တွင် အက-မြင် အ-လျှင်ဣ ဖြစ်မြဲ။" ဟူသော နိယံလာသည်နှင့် အညီအက၌ အ-ကိုဣ-ပြု၍ ဒါယိကာ ဥပါသိကာ- ပြုယုဂ်တို့ကဲ့သို့ ဗာလိကောရုပ် မဖြစ်ကောင်း။ ထို့ကြောင့်ပင် ဒီဃောဟူသည်နှင့်အညီ လ-အဂိတ် အ-ကို အာဒီဃ ပြုရသည်တည်း။ ဤသို့ အဘိဓာန်စာကိုယ်, ဋီကာလာသောကြောင့် ဗကသဒ္ဒါသည် ဗျိုင်းဖြူအဖိုကိုသာ ဟောသည်ဟု မဆိုသာ။ ပုလ္လိင် ပုတ္တောသဒ္ဒါသည် သားယောကျ်ားကို ဟောသည်။ ဣတ္ထိလိင် ပုတ္တီသဒ္ဒါသည် သမီးမိန်းမကို ဟောသည်။ ဤကဲ့သို့ပင် ပုလ္လိင် "ဗကော" သဒ္ဒါသည် ဗျိုင်းဖြူအဖိုကိုသာ ဟောသည်။ ဣတ္ထိလိင် "ဗကာ"သဒ္ဒါသည် ဗျိုင်းဖြူအမကို ဟောသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ အဘိဓာန်၌ ဗကော တု သုက္ကကာကော ဣ-ဟူသောစကားသည် ဥပလက္ခဏ-နည်းမျှသာတည်း။ ဗကသဒ္ဒါသည် ဗျိုင်းဖြူကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်၊ ဗျိုင်းအောက် ဗျိုင်းနှမ်းကိုလည်း ဟောသေး၏၊ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဗကာသု-စသောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ ဗျိုင်းဖြူတို့၌ အဖို အမ ရှိသည်ကိုငြား အဖိုအမအစုံ အသိုက်အမြုံ၌ နေသည် ကိုလည်းကောင်း၊ ရေကန်စသည်တို့၌ အဖိုအမအစုံ ကျက်စားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ မျက်မြင်အားဖြင့် သိအပ်သတည်း၊ ထိုကဲ့သို့ပင် ဗျိုင်းအောက် ဗျိုင်းနှမ်းတို့၌ အမသာရှိသည်ကိုလည်း အသိုက်အမြုံ၌ တင်ကောင်တည်းသာနေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ရေကန်စသည် တို့၌ တစ်ကောင်တည်းသာ ကျက်စားသည်ကိုလည်းကောင်း မျက်မြင်အားဖြင့် သိအပ်သတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ဗကာသု-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း "အဋ္ဌကထာတွင်၊ ဖြစ်လေလျှင်၊ နည်းပင်ခိုးယူဘိ"ဟူသည်နှင့်အညီ အဋ္ဌက-ထာမှာ ဆိုသောနည်း ယူရသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိလိင် ဗကာ—

သဒ္ဒါသည် ဗျိုင်းအောက် ဗျိုင်းနှမ်းကို လည်းကောင်း ဟောသေး၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ ဗျိုင်းအောက် ဗျိုင်းနှမ်းကို ဆိုသောအရာဖြစ်သောကြောင့် လ-အက္ခရာ ကင်းလျက် ဗကာသု မရှိသင့်။ လ-အက္ခရာနှင့်တကွ ဗလာကာသု ဟူ၍သာ ရှိရမည်ဟု မဆိုသာချေ။ အကယ်၍ အဋ္ဌကထာမှာ ဗလာကာသဒ္ဒါ အမှန်ဖြစ်ခဲ့သော် ဗလာက-သဒ္ဒါသည် မာတုဂါမောကဲ့သို့ သဒ္ဒါပုလ္လိင်ဖြစ်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဗလာကေသုဟု ဆိုရာသည်၊ ဆိုလည်းမဆိုခဲ့ နောက်ဝါကျမှာလည်း တေ-ဟု ဆိုရာသည်၊ ဆိုလည်းမဆိုခဲ့။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ဗကာသု" သဒ္ဒါသာ အမှန်ဖြစ်သတည်းဟု ဆစ်ဖုမရှိ မှတ်သိအပ်၏။

မာတာစ၊ အမိသည်လည်း။ ဥတုနီ (ဥပ္ပန္န ဥတုနီ) ဖြစ်ပြီးသော ဥတုသွေးရှိသည်။ ဥတုနီ၌ ဥပ္ပန္နဟူသော အစပုဒ် ကျေသတည်း။ သို့မှ မာတာဟူသော ပကတိကတ္တားနှင့် လျော်သတည်း။ ဥပ္ပန္နကျေသည်ကိုလည်း "တေနဟိ ဝဓုယဒါ ဥတုနီ အဟောသိ ပုပ္ဖဝတီ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ" ဟူသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ဥတုနီ ပုဒ်ကိုလည်း ပတိဘိက္ခု ရာဇိ ကာရဂေန္တဟိ ဣနီသုတ်၌ ဘိက္ခုသဒ္ဒါကို ဥပလက္ခဏ နည်းအားဖြင့်သာ ဆိုသောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့်ပင် ဣနီပစ္စည်းသက်ပြီးလျှင် ဝါပရောအသရူပါသုတ်ဖြင့် ဥ-မှနောက်ဖြစ်သော ဣကိုချေ၍ ပြီးစေ၊ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနီတိ၌ ပတျာဒိဘိက္ခာဒိ-ရာဇာဒီ ဒန္တေဟိ၊ ဣနီဟု သုတ် (နီတိသုတ္တ၊ ၄၆၉) တည်ပြီးလျှင် ဥတုနီဟူသော ပုဂ်ကိုထုတ်ဆောင်၍ ပြသတည်း။ ဂန္ဓဗ္ဗော ပုဒ်ကိုလည်း ဂမုဓာတ်နောင် တဗ္ဗ-ပစ္စည်းသက်ပြီးလျှင် ပက္ကမာဒီဟိ န္တော စသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတာဂမကို သံယောဂန္တပြုပြီးလျှင် မ-ကိုချေ၍ ဂန္တဗ္ဗဖြစ်သောကာလ "ဓာတာသာ ဂဗ္ဘက္ကမနာသန္တေ-သတ္တေ" (နီတိသုတ္တ၊ ၇၅) ဟူ၍ အမိန့်သို့ ကပ်ခါနီးသော သတ္တဝါကို ဟောသည်ရှိသော် တ-ကို ဓ-ပြုရမည် ဟူ၍ သဒ္ဒနီတိ သန္ဓိကျမ်း၌ မိန့်သည်နှင့်အညီ ဓော ဒဿ စသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် တ-ကို ဓ-ပြု၍ ပြီးစေ။

အဘယ့်ကြောင့် ဘုမ္မစိုးနတ်ကိုသည် အသံကို ကြားစေကုန်သနည်း။ မဟာဝန် အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ဟူ၍ ပါဠိတော်၌ လာသည်နှင့်အညီ မဟာဝုန်တောအုပ်သို့ သက်ဝင်၍ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌ ရှင်သုဒိန် မေထုန်မှီဝဲခြင်းအကျင့်ကို ဖြစ်စေသောကြောင့် ဘုမ္မစိုးနတ်တို့ မမြင်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လော။ မမြင်ကုန်ကလည်း အသံကို မကြားစေကုန်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဘုမ္မာဒေဝါ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုန္တိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ လိုရင်းကား "အသော သကလဝနသဏ္ဍနိဿိတာ" စသည်တည်း။

[ဒိသွာ၌၊ တွာပစ္စည်းကို ဟိတ်အနက်၌သက်။]

အဘယ်ကြောင့် ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည် မြင်ကုန်သနည်း။ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည် အရှင်သုဒိန် မေထုန်မှီဝဲခြင်းအကျင့်ကို ဖြစ်စေရာအရပ်သို့ မလာသောကြောင့် မမြင်ကုန်ရာသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ပရစိတ္တဝိဒူ စကားကိုမိန့်အပ်သတည်း။ [ပေတုမန္တဝိနယသနတည်း၊ ဒိသွာမှာ စပ်]

မလာသော်လည်း ပရစိတ္တ ဝိဒူ ဖြစ်သောကြောင့် အရှင်သုဒိန်တောအုပ်သို့ ဝင်ရာ စိတ်အကြံကိုသိသည်နှင့် လှမ်း၍ကြည့်သောကြောင့် မြင်ကုန်သည်ဟုလိုသတည်း။ အဘယ့်ကြောင့် (ပရစိတ္တဝိဒူ ဖြစ်သောကြောင့်,လှမ်း၍ကြည့်သောကြောင့်) မြင်ကုန်သနည်း မကောင်းမှုကို ပြုသော သူအား ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်မည်သည် လောက၌ရှိရာသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ယသ္မာ နတ္ထိ ။ပ။ ပကြုဗ္ဗတော၊ တသ္မာ စကားကို မိန့်သတည်း။

ထိုစကားကို ပရစိတ္တဝိဒူ ဟူသော အကြောင်းနှင့်ဟာကူဖြစ်သော ဒိသွာ ဟူသော ကြိယာမှာသာစပ်။

အဘယ့်ကြောင့် ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်သည် မရှိသနည်း၊ မည်သူမျှ မသိက ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်မည်သည် ရှိရာသည်မဟုတ်ပါလော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သဗ္ဗ ပဌမံဟိ-စသည်ကိုမိန့်အပ်သတည်း။ ဟိ ယသ္မာ အတ္တနာ ဇာနာတိ၊ တသ္မာ စ,အာရက္ခဒေဝတာ ဟိ ယသ္မာ ဇာနာတိ တသ္မာ စ တသ္မာပရိစိတ္တဝိဒူ ဒေဝါ ပရစိတ္တဝိဒုတ္တာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနတော ဩလောကနတော ဒိသွာ· ဒဿနတော အနုဿာဝေသုန္တိ ယောဇနာ။ ယထာ ယေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ နိစ္ဆာရိယမာနေသု၊မြွက်အပ် ကုန်သည်ရှိသော်။ သကလဝနသဏ္ဍနိဿိတေဟိ၊ သော၊ ဘုမ္မဒေဝေဟိ၊ မှ။ အညေပိ၊ ကုန်သော။ သကလဝနသဏ္ဍတော၊ မှ။ ဗဟိ၊ ၌။ ဝသန္တာ၊ သော။ ဒေဝါ၊တို့သည်။ သုဏန္တိ၊၏။ တထာတေန အာကာ· ရေန၊ ဖြင့်။ နိစ္ဆာရေတုံ၊ ကြားအောင် ကျယ်ကျယ်ကြီးမြွက်ကြကုန်၏။

တထာ နိစ္ဆာရေသုန္တိ တထာမဟန္တံ သဒ္ဒံ ကတွာ နိစ္ဆာရေသုံ။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၂၊၁၄)ကို ထောက်။

သကလဝနသဏ္ဍနိဿိတာ ဘုမ္မာဒေဝါ ဟူသောအဋ္ဌကထာစကား၌ ဘုမ္မဒေဝ·တို့ဟူသည် ဗိမာန်မရှိ၍မြေ၌နေရသော နတ်တို့တည်း။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ကုက္ကုရဝတိသုတ်၏(မ၊ဋ္ဌ၊၃၊၇၄)အဖွင့်၌ "ဝေမာနိကပေတာန်"ဟု ဗိမာန်ရှိသော ဝေမာနိကပေတ နတ်တို့ကိုအသီးအခြားဆိုသည်ကို ထောက်။

ရှိခါ မကောင်းကျိုးကိုခံစားရသောကြောင့် ပြိတ္တာနှင့်တူ၍ သဒ္ဒိသူပစာရအားဖြင့် ပေတဆိုသတည်း။ သကလဝနသဏ္ဍာနိဿိတာဒ္ဓ ဝနသဏ္ဍအရဖော်အုပ်၏တည်ရာ မြေကို ဌာနူပစာအားဖြင့်ယူ။ တောအုပ်ကို မယူလင့်။ အကြောင်းမူကား အပေါင်း တောအုပ်၌တည်သော အစိတ်သစ်ပင်၌နေသောနတ်တို့သည် "ရုက္ခဋ္ဌဒေဝတာ= ရုက္ခစိုးနတ်" ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ရုက္ခဋ္ဌကဒိဗ္ဗဝိမာနေ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၂၅) ဟု ပါဠိတ်အဋ္ဌကထာ ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်လာစကားကိုထောက်၍ ရုက္ခဒေဝတာ ဟု ပါဠိတော်မှာ မဆိုဘဲ ဘုမ္မဒေဝါဟူ၍သာ ဆိုသည်ကား။ မဟာဝိနည်းတော်၌ ဘုမ္မဒေဝနှင့်ရုက္ခဋ္ဌဒေဝသည် စပ်ခါနေသည်နှင့် ဘုမ္မဒေဝကိုဆိုက ရုက္ခဋ္ဌဒေဝကို ဆိုခြင်းကိစ္စကြီးသောကြောင့်တည်းဟု မှတ်အပ်၏။

အာကာသဋ္ဌဒေဝတာ အဿောသုံ - ၌ အာကာသဋ္ဌဒေဝ ဟူသည် ယုဂန္ဓိုရ်တောင်ထိပ်နှင့်မျှသော ကောင်းကင်မှာလဗိမာန်, နေဗိမာန်, နက္ခတ်တာရာ ဘုံဗိမာန်၌ နေကုန်သော နတ်တို့တည်း။ မဟာဝိနည်းတော အထက်ကောင်းကင် နက္ခတ်တာရာဘုံဗိမာန်၌ နေကုန်သော နတ်တို့သည် စတုမဟာရာဇ် ဘုံမှာနေသော နတ်တို့ပင်က် မဟာဝိနည်းတောနှင့် နီးသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "အာကာသဋ္ဌဒေဝတာ အဿောသုံ၊ အာကာသဋ္ဌာနံ စာတုမဟာရာဇိကာ"ဟု မိန့်အပ်သတည်း။

ဣတိဟာတိ နိပါတသမုဒယော ဝေံသဒ္ဒဿ အတ္ထေ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အာဟ ဧဝန္တိ။ သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာ (၂၁၄။)

တနည်းကြံဦးအံ့။ ဣတိဟ ဧတေန ခဏေန ဟူသော စကား၌ ဣတိဟာသ ပဉ္စမဝေဒပုဒ်မှာ ဣတိဟာသပုဒ်ကို "ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဟ၊ ဤအရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ အာသ၊ အလိုရှိလေ၏။ (ဝါ) ဒဲလိုရှိအပ်၏"ဟု အနက်ပေးအပ် သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဣတိ ဣဟ ဟုပဒစ္ဆေဒမှု၍။ "ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဟ၊ ဤအရပ်၌"ဟု အနက်ပေးရမည်လော၊ ဧတေန ခဏေန၊ ပုဒ်မှာ ဧတသဒ္ဒါသည် ကာလဝိသေသအနက်, နိဗ္ဗာပါဠိတို အနက်နှစ်ချက်တို့တွင် နိဗ္ဗာပါရဠိတိ အနက်၌ ဖြစ်လေသလော ကာလ ဝိသေသအနက်၌ ဖြစ်လေသလော ကာလ ဝိသေသအနက်၌ ဖြစ်သော် ဧတေန၌ တ-သဒ္ဒါသည် အနန္တရဝေသုံ ကြိယာကို စွဲသောကြောင့် အနန္တရ ကာလဝိသေသအနက်၌ ဖြစ်လေသလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဣတိဟ ဧတေန ခဏေနာတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဣတိဟ၊ ၌။ ဣတိကား၊ နိဒဿန အနက်ဟောဝ ည်း။ ပဒပူရဏတည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနီတိ စကုပဒမာလာ၌။ "(ဟဣတိပဒပူရဏ)မာက ပန

မေ ဘန္တေဘာဂဝါ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဟ-အက္ခရာကို ဖျောက်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်သတည်း။

တေနခဏေန-၌ ခဏသဒ္ဒါသည် တေနဒ္ဒ တ-သဒ္ဒါသည် “မေထုနံဓမ္မံ အဘိဝိညာပေယ်”၌ အဘိဝိညာပနကိရိယာဟု ဆိုအပ်သော အဇ္ဈာစာရ ကိရိယာကို စွဲသောကြောင့် အဇ္ဈာစာရကာလဝိသေသ၌ ဖြစ်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

တေန မုဟုတ္တေန၌ မုဟုတ္တအရသည် ခဏမှ အသီးအခြားလောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် တေန မုဟုတ္တေနာတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ခဏမှ အသီး အခြားမဟုတ်၊ ခဏနှင့်အတူပင်ရိယာယ် ဟူလိုသတည်း။

အဘိဓာန်(၆၆-၆၇-ဂါထာ) မူကား။

> ခဏော ဒသစ္ဆရကာလော၊ ခဏာဒသလယော ဘဝေ။
> လယာဒသ ခဏလယော၊ မုဟုတ္တော တေ သိယာ ဒသ။

ဟု ခဏနှင့် မုဟုတ္တ အထူးကိုမိန့်အပ်၏။

သော ပစ္စာနုတာပေါ၊ ထို့နောက်၌ အဖန်ဖန် ပူလောင်ခြင်းကို (ကုက္ကုစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ, ဝိပ္ပဋိသာရောတိ ဝုစ္စတိမှာစပ်) ကုစ္ဆိတကိရိယဘာဝဘောဖြင့် “ကရဏံ ကတံ၊ ကုစ္ဆိတံ ကတံ ကုကတံ။ “ကုကတမေဝ ကုက္ကုစ္စံ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ ဒီပနီ (၂၊ ၁၊)၌ ကုစ္ဆိတံ ကတံ ကိရိယာတိ ကုကတံ၊ ကုကတမေဝ ကုက္ကုစ္စန္တိ အာဟ ကုစ္ဆိတကိရိယာဘာဝတော ကုက္ကုစ္စန္တိ”ဟု မိန့်အပ်၏။

ပစ္စာနုတာပ-သည် ဋီကာ(၂၊ ၁၅)၌ “အရဟတ္တာဓိဂမော နာဟောသိ”ဟု မိန့်တော်မူသည် အားလျော်စွာ ရှင်သုဒိန် ဤဘဝမှာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်း၏ အန္တရာယ် ဖြစ်သည်နှင့် စက်ဆုပ်အပ်သော အမူအရာ ဖြစ်သောကြောင့် ကုက္ကုစ္စ မည်သတည်း။ ဤသည်ကား ဤအဋ္ဌကထာ ဤဋီကာတို့အလိုတည်း။ ကုစ္ဆိတံ ကတံ ကုကတံ၊ တဿ ဘာဝေါ ကုက္ကုစ္စံ၊ အဋ္ဌသာလိနီ အကုသလပဒ ဝဏ္ဏနာ (အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၉၉) အထဝါ ကတာ ကတာ ကုသလ ကုသလာ နုဿောစနေ။ မူလဋီကာ (မူလဋီ၊၁။၁၂၁) ဤမူလဋီကာ၌ ဂ-တနှင့် အကုသလ အကတနှင့် ကုသလစပ်။ ဤအရိပ်ကို ထောက်၍ ဋီကာကျော် (၁၀၈-နှာ)၌ “ကုစ္ဆိတံ ကတန္တိ ကုကတံ ကတာကတဒုစ္စရိတသုစရိတံ”ဟု မိန့်အပ်၏။

ကတဒုစ္စရိတ အကတသုစရိတ-ဟုစပ်။ ကတဒုစ္စရိတ သုစရိတ၊ အကတ-ဒုစ္စရိတ သုစရိတဟု မစပ်လင့်။ မဟာနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော် (ခု၊၇၊၂၉၂) မှာ "ဟိကာရဏေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကုက္ကုစ္စံ၊ ဟု လာသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကေအင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ၊ နီဝရဏပဟာနဝဂ်၊ စတုတ္ထသုတ်အဖွင့် (အံ-ဋ္ဌ ၁၊၂၆။)၌ "ကုက္ကုစ္စံ နာမ အကတကလျာဏာဿ ကတပါပဿ တပ္ပစ္စယာ ဝိပ္ပဋိသာရော" ဟု လာသောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။ အဋ္ဌသာလိနီ၊ မူလ ဋီကာနှင့် ဋီကာကျော်တို့လာ ကတ-ပုဒ်ကိုမူကား၊ "ကာတဗ္ဗန္တိကတံ" ဟု ကမ္မသာဓန ဝနေတ္တပြု။ ကတဒုစ္စရိတဟူသည် ပါဏာတိပါတ စသောအကုသိုလ် ကံတည်း။ အကုသိုလ်ကံသည် "ကာတဗ္ဗန္တိကမ္မံ" ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် ကမ္မမည်သတည်း။ ထိုကြောင့် "ကာတဗ္ဗန္တိကတံ" ဟု ကမ္မသာဓန ဝစနတ္ထပြု ရမည်ကို သိအပ်သတည်း။ နှစ်နည်းလုံးပင် အသင့်ချည်းဖြစ်၍ ဝိနည်း နည်းကို အဘိဓမ္မာမှာသုံး၊ အဘိဓမ္မာနည်းကိုလည်း ဝိနည်းမှာသုံးလေ။

မပြုမိသော ဒုစရိုက်၊ ပြုအပ်ပြီးသော သုစရိုက်ကို အာရုံပြု၍ ပူပန်သည် ကား ကုက္ကုစ္စအတု အကုသိုလ်သာသည်း၊ ကုက္ကုစ္စအစစ်မဟုတ်။ ဟိ ယသ္မာ ကုက္ကုစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဟိ ယသ္မာ ဝိပ္ပဋိသာရောတိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ ကုက္ကုစ္စန္တိ အဋ္ဌာ စာရ ဟောတုကော ပဏ္ဍာနုတာပေါ ဟောတိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရော တဿေဝ နာမံ ဟောတီတိယောဇနာ။

ပဋိစ္စဝိရူပံ၌ ပဋိစ္စဖြင့် ပဋ္ဌကို ဖွင့်သတည်း၊ ဝိရူပံဖြင့် ဝိ-ကို ဖွင့်သတည်း၊ ပဋိဝိသာရဆိုသည်လျှကာ ရှေးနောက်ပြန်သည်ကို ပြသဟူ၏။ တစ်နည်းကား ပဋိစ္စသာရော ပဋိသာရော၊ (ယုတ္တသမာသ) ဝိရူပံပဋိသာရော ဝိပ္ပဋိသာရော၊ (အယုတ္တသမာသ) ဝိ-နှင့် ပဋိ-သည် ပေါ်အင်သောအနက် မရှိ၊ ထိုအနက်ကိုပြခြင်းငှာ အဋ္ဌကထာ၌ 'ပဋိစ္စ ဝိရူပံ သရဏဘာဝတော" ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဖွင့်တော်မူသတည်း။ ။အလာဘာ ဝတ မေတိ-စသော စကား ဖြင့် ပါဠိတော်မှာ "အလာဘာ၊ မျှော်စသော ဂုဏ်ဘိုကိုရခြင်းတို့သည်။ ဝတ ကေန္တေနာ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏" ဟု အနက် ပေးလေဟု ပြတော်မူသတည်း။ ။န ဝတ မေ လာဘာတိစသော စကားဖြင့် ပါဠိတော်မှာ "လာဘာ၊ ရအပ်ကုန်သော ရှင်ရဟန်းပြုခြင်း, သမ္မာဂုံ သိက္ခာ ပုဒ်တော်ကို ဆောက်တည်ခြင်း ဂုဏ်တို့သည်။ ဝတ ကေန္တေနာ၊ ဖြင့်။ မေ၊ အား။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်" ဟု အနက်ပေးလေဟု ပြတော်မူသတည်း။ ။ဒုလ္လဒ္ဓံဝတ မေတိ စသောစကားဖြင့် ပါဠိတော်မှ "မေ၊ ငါသည်။ သာသနံ၊ ကို။ ပဟာ-

ကေန္တေန၊ ဖြင့်။ ဒုလ္လဒ္ဒံ၊ မကောင်းသဖြင့် ရအပ်၏။'' ဤသို့အနက်ပေးလေဟု ပြတော်မူသတည်း။ နဝတ မေ သုလဒ္ဓန္တိ စသောစကားဖြင့် ပါဠိတော်မှာ''မေ၊ ငါသည်။ သာသနံ၊ ကို။ ဝတ ကေန္တေန၊ ဖြင့်။ သုလဒ္ဒံ၊ ကောင်းစွာရအပ်သည်။ နပေါတိ၊ မဖြစ်''ဟု အနက်ပေးလေဟု ပြတော်မူသတည်း။ အဋ္ဌကထာမှာ ''န ဝတ မေ သုလဒ္ဓံ''စကား၌ ရှေ့ဝါကျမှ သာသနံကို အလိုက်ခံ၍''သာသနံ၊ ကို။ ဝတ ကေန္တေန၊ ဖြင့်။ မေ၊ သည်။ သုလဒ္ဓံ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်''ဟု အနက်ပေး။ ဗြဟ္မစရိယန္တိ သိက္ခတ္တယသံဂဟိတံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ·စကားဖြင့် သာသန ဗြဟ္မစရိယကိုစင်စေသတည်း။ ။ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုက ဇာတောတိ သဥ္ဇာတပုပ္ပဏ္ဍု ပုပ္ပဏ္ဍုကဘာဝေါ၊ ဖြင့် ဥ-သည်အနက်မရှိ။ ဥပ္ပဏ္ဍုစ ဥပ္ပဏ္ဍုစ ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကာ၊ သမာသန္တေ ကော၊ ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကာနံ ဘာဝေါ ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကော၊ ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကော ဇာတော ယေဿ သုဒိန္နဿာတိ၊ ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော'' ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။ ပဏ္ဍုပဏ္ဍုဟု ပရိယာယ်သဒ္ဒါ နှစ်ချက်ဆင့်၍ အလွန်ဖျော့တော့သည်ဟု ဆိုအပ်သော အတိသယ အနက်ကို ယူရသောကြောင့် ဥ-သဒ္ဒါသည် ပဗလ ဟူသော မဟာဗလအနက်, အလွန်အားကြီးခြင်းအနက်ကို ဟောခွန့်မရှိ။ ပဏ္ဍုသဒ္ဒါကား သိတပီတေ တု ပဏ္ဍုတ္တွာဟု အဘိဓာန် ဿက္ကာကဏ္ဍ (၉၆-ဂါထာ)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့် အညီ အဖြူအရွေ အရောင် ဖျော့တော့သော အဆင်းကိုဟောသတည်း။ ပဏ္ဍတိ ကေဿနံ ဂစ္ဆတီတိ ပဏ္ဍု၊ ပဍိ ဂတိယံ ဥ၊ ဟာရိကော ပဏ္ဍုနေ့တိပိ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏနာမာနိ။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ။(၉၆-ဂါထာ) သိတပီတာဘာဝေန၊ အဖြူအရွေ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကေဿနံ၊ တခဲနက်သို့။ ပဏ္ဍတိ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်၏။ ပဏ္ဍု ပလာသပဏ္ဍိဟာဂေါကား အဓိပ္ပါယ်ပြဘည်း။ဥပဏ္ဍု၌ ဥ-သဒ္ဒါ အနက်မရှိရာမှာ အထောက်ကား ပဠ ပရိဟာသေ။ ပဏ္ဍတိ၊ ဥပ္ပဏ္ဍတိ၊ မနုဿာနံ ဘိက္ခုနိ ဥပ္ပဏ္ဍေသုံ ဟူသော ဓာတုမာလာ (၂၉ဂ-နှာ) စုရာဒိဂဏ်ကရုပ် ဥ-ကာရန္တ ရုပ်ဘည်း။

ပသာဒပတိဋ္ဌာနေဘကာသဿ၊ စာဠုပသာဒစသော ပသာဒ၏ တည်ရာဖြစ်သောမျက်မှောင်ရှိးစသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အသားဆိုင်ဟု ဆိုအပ်သော အရပ်၏။ ။အဘ၊ထိုသို့တည်ဆဲ အခါ၌။ (အထသဒ္ဒါ အဝိစ္ဆိန္နဖန်နက် ဟော)။

အဝိစ္ဆိန္နတ္တေ အထခေါ ဘာဂပါ ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ ပဋ္ဋမှုသမုပ္ပါဒံ အနုလောမ ပဋိလောမ မနသာကာသိ(သဒ္ဒနီတိဓာတုပဒမာလာ—နိတိသုတ္တ၊ ၃၇၇။)

နံ ပါပကမ္မံ၊ ကိံ။ ပကာသေန္တော၊ ပြလိုသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ (ဝါ)၊ ဖြစ်သောကြောင့်။တေန ပါပေန၊ ကြောင့်။ (ဝါ)ဖြင့်။(သာရတ္ထဒီပနီကိုထောက်) မကောင်းမှုကို ပြုပြီး၍ ထိုမကောင်းမှုဝေးသည်နှင့် ထိုမကောင်းမှုသည်၊ နသက္ကိဿသိအရ မစွမ်းနိုင်ခြင်း ကြိယာနှင့်တကွ မဖြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော ကြောင့် မကောင်းမှုသည် ဟိတ်ဖြစ်သတည်း။ အတ္ထိ မေ ပါပကမ္မံ ကတန္တိ မယာ ကတံ ဧကံ ပါပကမ္မံ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘတိ သံဝိဇ္ဇတိ။ နိစ္စကာလယံ အာဘိမုခ်ဝိယ မေ တိဋ္ဌတိဟု အဋ္ဌကထာလာသည်နှင့် အညီ ဝေးသော်လည်း မျက်မှောက်သို့ တည်သည်နှင့် န သက္ခိဿ အရ မစွမ်းနိုင်ခြင်း၊ ကြိယာနှင့် တကွမဖြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် မကောင်းမှုသည် ကရိုဏ်း ဖြစ်သတည်း။ အကြောင်းအကျိုးနှင့် တကွမဖြစ်မှု ဟိတ်, အကြောင်းအကျိုးနှင့်တကွဖြစ်မှု ကရိုဏ်းဟု ဆရာဆရာတို့ မိန့်တော်မူကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒတ္ထဘေဒ-စိန္တာဋီကာ(၇၀-ဂါထာ) ၌-ကရောတ်အနေနာတိ ကတွာ တံ ကရဏံနာမ နနု စ ကမ္မာဒီနံပိ ကိရိယာနိပ္ဖတ္တိယံ၊ ဥပကာရတ္တာ ကရဏ သိယာတိ။ တန္နအတိ-သယေနာတိ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကမ္မာဒီနံဟိ ကိရိယာနိပ္ဖတ္တိနိယမုပကာရကဘာဝေပိ ပရသုဒ္ဓာဒိနော အဗျဝဓာနေန ကိရိယာနိပ္ဖတ္တိဟေတုတာတိ ကရဏတ္တံ နေတရေသန္တိဟု မိန့်ဆပ်၏။အဗျဝဓာနေန ကတ္တားနှင့် အခြားမရှိတည်သဖြင့်။ (ဝါ)။ကတ္တားနှင့် တကွတည်သဖြင့်။ပရသုဒ္ဓနာ ရှက္ခံ ဆိန္ဒတိ-၌ယုဂ်၌ ဖြတ်ဝတ် သော ကတ္တားနှင့်တကွ တည်သောကတ္တားနှင့် စပ်သဖြင့် တစ်ဉ်တည်း (တစပ်တည်း)တည်သော ကရိုဏ်းသည် ဖြတ်ခြင်းကြိယာနှင့်တကွ ဖြစ်သတည်း။

အက္ခရေဟိတိအာဒိသု ကရဏသာဓနေ ကရဏဝစနံ၊ န ဟေတုမှိ။ အက္ခရာ ဒီနိ ဟိ ဥဂ္ဃတ္တနာဒိအတ္ထ ာနိ၊ န ဥဂ္ဃတ္တနာဒိအက္ခရာဒိအတ္ထံ။ ယဒတ္ထာ စ ကြိယာ သော ပေ တု။ ယထာ အန္နေန ဝသတီတိ။ ။နေတ္တိအဋ္ဌကထာ (၅၉-နှာ) ဒေသနာဟာရဝိဘင်းအဖွင့်။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ကြိယာ၊ နေခြင်းစသော ကြိယာသည်။ ယဒတ္ထာ၊ အကြင်ထမင်းစသော အကျိုးရှိ၏။ သော၊ ထိုထမင်းစသော အကျိုးသည်။ ဟေတု၊ ဟိတ်မည်၏။ အက္ခရေဟိ ဥဂ္ဃာဋေတိ-စသောပြယုဂ်၌ အက္ခရာ-စသည် တို့သည် ဖွင့်လှစ်ခြင်း ဥဂ္ဃာဋန-စသော အကျိုးရှိကုန်သည် အဘယ်ကြောင့် နည်း၊ အက္ခရာစသည်တို့ကြောင့် ဖွင့်လှစ်ခြင်း ဥဂ္ဃာဋနစသော ကြိယာဖြစ် သောကြောင့်တည်း၊ ဥဂ္ဃာဋန-စသည်သည် အက္ခရာ စသော အကျိုးမရှိ အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဥဂ္ဃာဋနစသည်ကြောင့် အက္ခရာ-စသည်တို့သည်မဖြစ် စိတ် ကြောင့်သာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ အန္နေနဝသတိ-စသော ပြယုဂ်၌ ထမင်း

ကြောင့်နေခြင်းကြီးသာဖြစ်သည်။ နေခြင်းကြောင့် ထမင်းဖြစ်သည်၊ ဤသည်ကား နေတွင်းဥဒ္ဓကထာ အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဤနေတွင်းဥဒ္ဓကထာ အလိုအားဖြင့် "မေထုနသေဝန မကောင်းမှုကြောင့်သာ မှတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်။ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် မေထုနသေဝန မကောင်းမှုဖြစ်သည် မဟုတ်" ဤသို့ အကြောင်းအကျိုး လှည့်၍ မရသောကြောင့် ယေန ပါပေန သည်ဟိတ် မဖြစ်၊ ကရိုဏ်းသာဖြစ်လေရာသတည်း။

အနုမတိဂဟဏတွေ၊ အရှင်သုဒိန်၏ အလိုကိုယူခြင်း စုံစမ်းခြင်းအနက်၌။

ရဟန်းတို့က အာဝုသော ဘဂဝတာ စသောစကားကို ဆိုကြလေသော် အရှင်သုဒိန်က ပြန်လှန်၍ အသို့ဆိုလိမ့်မည်နည်းဟုအရှင်သုဒိန်၏အလိုကိုယူသည် စုံစမ်းသည်ဟူလိုသတည်း။

ဝိသံယောဂါယ စသော အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌ ပုဒ်ခြားသည်အလျောက် နည်းတင်ပါးကိုသိအပ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သေနယော သဗ္ဗပဒေသု စသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဤနည်းကို သိအပ်သော် အနည်းငယ်မျှ အထူးကိုမဆိုပြီလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဣဒံ ပနေတ္ထ ပရိယာယ ဝစနမတ္တံကို မိန့်သတည်း။ ။ပန၊ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိသံယောဂါယစသော အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတံ့သည်ကား။ ပရိယာယ ဝစနမတ္တံ၊ ဝိသံယောဂါယစသော ပရိယာယ်သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဆိုကာမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤသို့ အနက်ပေးသည်ကား ပဒတ္ထဝိဘာဝနဝသေန ဝုတ္တပရိယာယဝစနံ (သာရတ္ထဋီ ၂။၁၆။)ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီဋီကာလာ စကားကိုမှီ၍ ဖွင့်ဆိုအပ်သော ပရိယာယဝစန မတ္တန္တိ သဒ္ဒတ္ထကထနမတ္တံ ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၁၀၃) လာစကားကိုမှီ၍ အနက်ပေးသတည်း။ ပရိယာယ၌ အတ္ထကျေသတည်း။ ဝစနသဒ္ဒါသည် ကထန အနက်ဟောတည်း၊ သဒ္ဒါဟောမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် "ပရိယာယဝစနမတ္တံ၊ ပရိယာယ် သဒ္ဒါမျှသာတည်း၊"ဟု အနက်မပေးလင့်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အကယ်၍ ပရိယာယ်သဒ္ဒါဖြစ်သည်ကို အဋ္ဌကထာ ဆရာပြလိုသည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် "ဝိသံယောဂါယာတိ အာဒီနိ တေသံ ဒွိန္နံ ဝစနာနံ ပရိယာယဝစနာနိ"ဟု ဆိုရာသည်၊ ဆိုလည်းမဆိုခဲ့၊ ထို့ကြောင့်တည်းဟုဖြေလေ။ ပရိယာယဝစနမတ္တံ၌ မတ္တဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ကို နစ်စေသတည်း၊ အဓိပ္ပါယ်ကိုမူကား ရှေ့နှစ်ပုဒ်မှာကဲ့သို့ မဆိုလိုဟူလိုသတည်း။

မဆိုလိုရာမှာ အကြောင်းကား သေနယော သဗ္ဗပဒေသု ဖြင့် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ အနက်ကိုညွှန်ပြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှေးပြုပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကိုမှီ၍ သိလောက်သောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ အဓိပ္ပါယ်နှင့် တကွ အနက်ကို ညွှန်ပြကြောင်းကိုမူကား သေ နယော သဗ္ဗပဒေသူတိ အဓိပ္ပါယိ ကမတ္ထံ သဗ္ဗပဒေသု အတိဒိဿတိ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၂၊၁၆)စကားကို- ထောက်၍ သိအပ်၏။ အဓိပ္ပါယိကံ၊ အဓိပ္ပါယ်ရှိသော (ဝါ) အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ပဒတ္ထကို-ဟု အနက်ပေး

တသ္မိံ နာမ တံ့ စကားဖြင့် တတ္ထ နာမ တံ့ ပါဠိတော်စကားမှာ တတ္ထ တသ္မိံ မမေ့၊ ထိုတရားကို။ ဒေသိတေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်ပါလျက်။ စေတေဿသိ နာမ၊ စေ့ဆော်ဘိသနည်းဟူသော အနက်ကိုပြသတည်း။ နာမ သဒ္ဒါကား ဂရဟာအနက်၌ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဩ ဒ္ဒနီတိစတုပဒမာလာ (နီတိသုတ္တ ၃၇၄။)၌ အဟောနာမ ဣစ္စေတေ ဂရဟတ္ထေ။ အဟော ဝတ ရေ အသ္မာကံပဏ္ဍိတကာ။ ။အတ္ထိနာမတာတ မေ့အာနန္ဒ ထေရေ ဝိကွ္ခုံဝိဟေဌိယမာနေ အဇ္ဈုပေက္ခိဿထ-ဟု မိန့်အပ်၏။ "အဇ္ဈုပေက္ခိဿထနာမ၊ လျစ်လျူရှုကြကုန်ဘိ သနည်း"ဟု အနက်ပေး၊ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၁၀၃)၌လည်း၊ နာမာတိ ဂရဟာယံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

သင်္ခတာမမ္မာ၊ အသင်္ခတာမမ္မာတိ ဟူ၍။ မမ္မသင်္ဂဏိမာတိကာယံ၊ ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာသင်္ခါတာသင်္ခတမမ္မသမုဒါယ်တော၊ ဟောတော်မူ အပ်သော သင်္ခတ အသင်္ခတ တရားအပေါင်းမှ။ ရာဂဝိရာဂ ဘာဝါဒိဂုဏ- ဝိသေသဝန္တတ္တာ၊ ရာဂ၏ကင်းရာ၏အဖြစ်စသော ဂုဏ်ထူးရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ အသီးထုတ် အပ်သော လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်။ ဟုအနက်ပေး။ ဤသို့ သင်္ခတ အသင်္ခတ တရားအပေါင်းမှ အသီးထုတ်အပ်သည်ရှိသော် သင်္ခါရ တရားတို့မှ ထွက်မြောက် သတည်း၊ ဆိတ်သတည်း၊ ထိုကြောင့် အဓိပ္ပာယတ္ထကို ပြခြင်းငှါသာ၊ "နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရ နိဗ္ဗာနမေဝါတိ သင်္ခါရေဟိ နိက္ခန္တံ ဝိဝိတ္တံ၊"ဟူသောစကား ကို သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၁၆၈)၌ မိန့်အပ်သတည်း။ သင်္ခါရေဟိ ဟူသော သာရတ္ထ ဒီပနီလာ အပါဒါန်ကို ရှု၍၊ နိဗ္ဗတ္တိတပုဒ်မှာ သင်္ခါရေဟိ၊ ဟူသော အပါဒါန်ကို မထည့်ကြလင့်။

ဝေံဘဂဝါ ပဌမံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ပစ္ဆာအရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ဝေဒနာ ဝသေန ဝိနိဝဋ္ဋေတွာဒဿေသိ။သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၊ သတိ- ပဋ္ဌာန ဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသ။(အဘိ၊ဋ္ဌ၊ ၂-၂၅၄။)၊ဝိနိဝဋ္ဋေတွာတိ စတုက္ခန္ဓသမုဒါယ-

တော ဝိသုံ ဥဒ္ဒရိတ္ဗာ။မူလဋီကာ(၂၁၇၇။)။ ။ဤအဋ္ဌကထာ ဋီကာကို ထောက်၍ နိဗ္ဗတ္တိတ လောကုတ္တရနိဗ္ဗာနမေဝပုဒ်မှာ သခ်တာ သခ်တ ဓမ္မသမုဒါယတော ဟူသော ဒဲပါဒါန်ကို ထည့်အပ်သည်ကို သိအပ်သတည်း။ ပရမတ္ထတော သမ္မုတိ ဋ္ဌပေတွာ နိဗ္ဗတ္တိတ ပရမတ္ထဝသေန၊ ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနီ ဋီကာကျော် (အဘိဝိဘာဝနီ-၇၃၊)စကား၌၊ သမ္မုတိံ ဌပေတွာ စကားသည် အဓိပ္ပါယ်ပြသော တည်း။သမ္မုတိံ ဌပေတွာကို ရှု၍ နိဗ္ဗတ္တိတ-ပုဒ်မှာ သမ္မုတိတော အပါဒါန်ကို မခံသင့်၊ဓမ္မသမုဒါယတော၊ ပညတ္တိဓမ္မ ပရမတ္ထဓမ္မ ဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မအပေါင်းမှ ဟူသော အပါဒါန်ကိုသာ ခံသင့်သတည်း။ မဏိသာရ မဥ္ဇူသာကျမ်း(၁-၁၂၁။) ၌ကား၊ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပ။ ဝသေနာတိ ပညတ္တိတော ဝိသုံ ဥဒ္ဓဋ ပရမတ္ထ ဘာဝေ-နေဝ၊ ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားကိုလည်း အဓိပ္ပါယ်ကို ပြခြင်းငှါသာ မိန့်အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ နိဗ္ဗတ္တိတပုဒ်၌ နိ- ရှေးရှိသော ဝတု-ဓာတ် တ-ပစ္စည်း ဣ-အာဂုံ၊ နိ-ဥပသာရပုဒ်သည်၊အထော နီဟရဏေစေဝ၊ ဝရဏာဒေါ့စနီသိယာ၊ အဘိဓာန် အဗျယဝဂ် (၁၁၆၇-ဂါထာ) လာသည်နှင့်အညီ-နီဟရဏအနက်ကို ထွန်းပြသောကြောင့် ဝတု-ဓာတ်သည် ထုတ်နုတ်ခြင်း နီဟရဏအနက်ကို ဟော သတည်း။

နိဗ္ဗတ္တမိဇံ။ ဟူသောခုဒ္ဒသိက္ခာလာ စကား၌ အစေ့နှင့်တကွဖြစ်သော အပေါင်းသရက်သီးမှ အစေ့ကိုထုတ်သည်ဟူသော အနက်အမှန်ဖြစ်သတည်း။ ဤကဲ့သို့ပင် ဤမှာလည်း သခ်တ အသခ်တ တရားအပေါင်းမှ လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်ကို အသီးထုတ်အပ်သည် ဟူသောအနက် အမှန်ဖြစ်သတည်း။

နိဗ္ဗာနံဟိစသော စကားဖြင့် ရာဂေါ ဝိရဇ္ဇတိ ဧတ္ထာတိ ရာဂဝိရာဂေါ-စသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။ ကာမပိပါသာနန္တိ ကာမေသုပါတဗျတ ာန် စကားဖြင့် ပိပါသပုဒ်သည် ပါ ဓာတ်၊ ဘုဇဃ သဟရသုပါဒိဟိ ဟူသောယော ဂဝိဘာဂဖြင့် တုံပစ္စည်း ဣစ္ဆာအနက်ဟော မဟုတ်သော ကတ္တားအနက်၌ သပစ္စည်းသက်၊ ကွစာဒိဝဏ္ဏာနံ သုတ်ဖြင့် ပါကို ပါပါဟု ဒွေဘော်ပြု၊ ပုဗ္ဗောဗ္ဗာ သောဖြင့် ရှေ့ပါကို အဗ္ဗာသမှည့်၊ အန္တဿိဝဏ္ဏာကာရောဝါ၊ ဖြင့်ရှေ့ပါ အစိတ် အာကို ဣ-ပြု၊ ဤသို့ပြီးသည်ကိုပြသတည်း။ ပါတဗျတာနံ၌၊ တဗျပစ္စည်းကို ကတ္တားမှာသက်၊ ထိုကြောင့်ကိတ်သဒ္ဒနီတိ (၁၁၃၀ သုတ်) ၌၊ ကတ္တရိစတဗျော ယထာတန္တိဟု၊ သုတ်တည်ပြီးလျှင် ကာမေသုပါတဗျတံ အာပဇ္ဇိံသု၊ ပြယုဂ်ကို ထုတ်သတည်း။ ပါတဗျတံ၌ တာ- ကား သုတ္တာ၊ ငါတို့သဒ္ဒါကြီးဖြင့် စီရင်လို သော် ဏျေ ာစသုတ်၌ စ သဒ္ဒါဖြင့် ကတ္တားအနက်၌၊ တဗျပစ္စည်းသက်။

ကာမေဝါ စသောစကားဖြင့် ပိပါသပုဒ်သည် ပါဓာတ်၊ ဘုဇဃသဟရသုပါ ဒီပိတုမိစ္ဆတ္တေသု သုတ်ဖြင့် တုံပစ္စည်း၊ ဣစ္ဆာအနက်၌ သ-ပစ္စည်းသက် ရှေးနည်းအတိုင်းရုပ်ပြီးသည်ကို ပြသတည်း။ ပါတုံဣစ္ဆာ ပိပါသာ၊ ပါ-ပါနေ၊ သော၊ ဒွိတ္တာဒီ၊ အဘိဓာန်ဋီကာ စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်အဖွင့် (၄-၆၇ ဂါထာ) ဘူတဂါမပါတဗျတာယ ပါစိတ္တိယံ သိက္ခာပုဒ်တော်လာ ပါတဗျပုဒ်ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း ရုပ်ပြီးစေ။

အာရောစေသုံ၌ ရုစ–ဓာတ်သည် စုရာဒိတောဏေဏယာ သုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော ဏေ-ပစ္စည်းနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့် စုရာဒိဂဏိကဓာတ်တည်း။ ထိုရုစ–ဓာတ်သည်ရုစ-ရောစနေ ဟူသည်နှင့်အညီ နှစ်သက်ခြင်းအနက်ကို ဟောလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဘဂဝတောတေမတ္ထံအာရော-စေသုန္တိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် အာ–သည် ဓာတွတ္ထဗာဓက ဖြစ်သောကြောင့် ရုစ—ဓာတ်သည် ရောစနအနက်မှ တစ်ပါးဖြစ်သော အာစိက္ခန အနက်ကိုဟောသည်ဟု ပြသတည်း။

အာစိက္ခိံသု၌ စိက္ခဓာတ်သည် အာ-ရှေးရှိ၍ ထိုအာသည် ဓာတွတ္ထဗာဓက ဖြစ်သောကြောင့် စိက္ခစက္ခ ဝိယတ္တိယံဝါစာယံ-ဟူ၍လာသောအနက်မှ တစ်ပါး အာပုဗ္ဗ ရုစ—ဓာတ်ကဲ့သို့ အခြားသော အနက်ကို ဟောလေသလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ပဋိဝေဒယိံသုကို မိန့်သတည်း။

အာသည် ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တက ဖြစ်သောကြောင့် စိက္ခဓာတ်သည် ဟောမြဲတိုင်း ဖြစ်သော ဝိယတ္တိဝါစာ အနက်ကိုသာ ဟောသည်ဟုလိုသည်။ သိစေခြင်းနှင့် ကြားစေခြင်းသည် အတူတူပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်းဟု အကြောင်း ပေးလေ။

ကာလီသာသနံ၊ ဒေါသ၏ အဆုံးအမဟု ဆိုအပ်သော ဒေါသ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်သော ကဲ့ရဲ့ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အပြစ်ကို သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၁)ကိုမှီသတည်း။ ဝေလံ၊ သိက္ခာပုဒ်တော်တည်းဟူသောကမ်းကို။ မရိယာဒံ၊ သိက္ခာပုဒ်တော် တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားကို။ အာဏံ၊ သိက္ခာပုဒ်တော် တည်းဟူသော အမိန့်အာဏာတော်ကို။ အဇ္ဈာစာရင်တိက္ကမော၊ မေထုန်မှီဂဲသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော၊ လွန်၍ ကျင့်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော လွန်ကျူးခြင်းကို။

ပကရောတိ စန်ဇတ္တာ အာရဘတိဖြင့် ပ-ဥပသာရပုဒ်သည် အာရမ္ဘ အနက်၌ ဖြစ်သတည်း။ အားထုတ်၍ ပြုခြင်းဟူသည် အားထုတ်ခြင်းပင်တည်း ဟူ၍ပြသတည်း။ ကရောတိ ယောဝ ဝါဖြင့် ပ-ဥပသာရပုဒ်သည် ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တက ဖြစ်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

"ယထာ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ တံဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာရဟာနံ၊ ထိုချီးမွမ်းထိုက် ကဲ့ရဲ့ထိုက်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝဏ္ဏဥ္စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်းကောင်း။ အဝဏ္ဏဥ္စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးမရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ ဘဏန္တေသု၊ ဆိုတတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော၊ အလွန်ဆုံးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ တထာ တေန ကာရဏေန စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း-ဟု အနက်ပေး၍ ဝိဂရဟိမှာ စပ်လေ။

အဂ္ဂပုဂ္ဂလဖြစ်လျှင်ပင် အဘယ့်ကြောင့် ကဲ့ရဲ့တော်မူသနည်းဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် န ဟိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

သို့ပင် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကဲ့ရဲ့တော်မူသည် ချီးမွမ်းထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချီးမွမ်းသည်ဖြစ်ပါစေဦးတော့၊ အရှင်သုဒိန်သည် အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ မကဲ့ရဲ့ထိုက်လေက ကဲ့ရဲ့တော်မမူရာသည်မဟုတ်ပါလော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် အယဥ္စ ဂရဟိတဗ္ဗော ဟူသော ဟိတ်ကူစကားကို မိန့်သသည်း။

ဟိ ယသ္မာ ဝဋ္ဋတိတိ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ စ, ဟိ ယသ္မာ ပဋိစ္ဆာဒိတုံ စိတ္တံ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ စ, ဟိ ယသ္မာ ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ ဂရဟာတိဝေ၊' တသ္မာ စ, ဟိ ယသ္မာ ပသံသိတဗ္ဗံ ပသံသတိ ဝေ၊ တသ္မာ စ, ဟိ ယသ္မာ အယံ သုဒိန္နော ဂရဟိတဗ္ဗော၊ တသ္မာ စံ, တံ သုဒိန္နံ တာဒိလက္ခဏေ ဌိတော ဌိတတ္တာ အဝိကမ္ပမာနေန စိတ္တေန ဝိဂရဟိတိ ယောဇနာ။

တစ်နည်းကား၊ န ဟိ-မှစ၍ ပသံသတိ ဝေ တိုင်အောင်သော စကားသည် အဂ္ဂပုဂ္ဂလော စကား၏ အကြောင်းတည်း။ အယဥ္စ ဂရဟိတဗ္ဗော-လည်း အဂ္ဂပုဂ္ဂလော ဟူသော ဟိတ်၏ ဟိတ်ကူတည်း။ တသ္မာဖြင့် အဂ္ဂပုဂ္ဂလောနှင့် ဂရဟိတဗ္ဗောကိုခွဲ။

ထိုထိုသို့သောကျမ်းဂန်အရာများစွာတို့၌ အကျိုးစကားကို ရှေးဦးစွာထား ပြီး၍ ထိုအကျိုး၏ အကြောင်းကို အကျယ်ပြပြီးလျှင် အကျိုးစကားရင်း ငုတ်သောကြောင့် အကျယ်ပြသောအကြောင်း စကား၏ အဆုံး၌ ထိုရှေးဦးစွာ

ထားပြီးဖြစ်သော အကျိုးစကားကိုပင် တဖန်အဆုံးသတ်၍ ထားသောအရာများစွာပင် ရှိလေသတည်း။ ဤနောက်နည်းသာလျှင် သာလွန်၍ သင့်လေရာသတည်း။

တေသံဆဝိ°ဖြင့် အနနုစ္ဆဝိကံ၌၊ ဆဝိကို ဖွင့်သတည်း လူတို့မှာ အရေသည် ကိုယ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သတည်း။ ထိုကဲ့သို့ပင်သုဒ္ဓရဘာဝသည် သမဏ ကရဏ တရားမင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် သာသနာကို မှီ၍ ဖြစ်သည်နှင့် အရေနှင့်တူသောကြောင့် ထိုသုဒ္ဓရဘာဝကို ဆဝိဆိုသတည်း။ဆာယံ ဖြင့် အနနုစ္ဆဝိ ဆာယိကံဟုဆိုလိုလျက် ဆာယပုဒ်ကျေသည်ကို ပြသတည်း၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သုဒ္ဓရဘာဝကိုပင် ဆာယာဟု ဆိုသတည်း။ ဆဝိ ဂ ဆာယာ စ ဆဝိဟု ဝစနတ္ထပြု။ဆဝိ°အနုဂစ္ဆတီတိ အနုစ္ဆဝိကံ· နအနုစ္ဆဝိကံ၊ အနနုစ္ဆဝိကံဟုစနတ္ထပြု။ ပဋိရူပေါ နုစ္ဆဝိကံ။ အဘိဓာန် ဝိသေသျာဓိနဝင်။(၇၁၃-ဂါထာ)။ ။ဆဝိယာ-အနုရူပံ အနုစ္ဆဝိကံ။ သကတ္တွေကော။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ (၇၁၄·ဂါထာ)။ ။ဤပုဒ်နေကို ကြံမိခဲ့ကြလိမ့်သတည်း။

အနနုစ္ဆဝိကတ္တာ ဝေအစရှိသောစကားဖြင့် ပါဠိတော်မှာ အနနုစ္ဆဝိကံ· စသော ရှေးရှေးသော စကားသည် အနုလောမိကံ စသောနောက်နောက်စကား၏ ဆက်ခါဆက်ခါ အကြောင်းဖြစ်သတည်းဟု ပြသတည်း။

ကထဥ္စိနာမ-၌ ကထံ သဒ္ဒါသည် ဝိဘတ် ခုနစ်သွယ်တွင် အဘယ် ဝိဘတ် အဆုံးရှိသနည်းဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် လည်း ကောင်း, ဟိ-သဒ္ဒါ အနက်ရှိလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ကထံဟိနာမာတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ကထံသဒ္ဒါသည် ဥပါယ ပုစ္ဆနအနက်၌ ဖြစ်သောကြောင့် တတိယာဝိဘတ် အဆုံးရှိသည်၊ ဟိသဒ္ဒါသည် သောဟိဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့ အနက်မရှိ ပဒပူရဏ အနက်ဖြစ်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။ ကထံ သဒ္ဒါသည် ဥပါယ ပုစ္ဆန အနက်၌ဖြစ်သည်ကို သဒ္ဒနီတိ စတုပဒမာလာ (နီတိ-သုတ္တ ၃၇၃)၌။ ကထံဣတိ ဥပါယပုစ္ဆနတ္ထေ၊ ကထံ သု တရဘိ ဩဃံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ကထံဟိနာမသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် နသက္ကိသသိဟု အတိတ်၌ အနာဂတ်ကဲ့သို့ ပြယုဂ်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနီတိအာချာတ်၌ (နီတိ-သုတ္တ၊ ၂၇၆၊နှာ) ကထံဟိနာမပေါ်ဂေနာတိ ပေနာဂတဿေပဂယောဂေါ။ ကထဥ္စိနာမ သဒ္ဒဿယောဂေန အတီတေ နာဂတဿ လ္လဝပယောဂေါ ဟောတိ။ တွေစ ကထဥ္စိနာမာတိ နိန္ဒာဝစနေ၊ အပဒိဿနဟွေ နိပါကသမု·

ဒါယော၊ ကထဉ္စိနာမ တုံ့ မောဃပုရိသ ဓေဝံသွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဥဒရ-ကာရဏာ ပဗ္ဗဇိဿသိ၊ ဝိနယေမဟာဝဂ္ဂေပါဠိသော။ ကထဉ္စိနာမစသည်ကား ဝိနည်းမဟာဝါခန္ဓက ဥပဇ္ဈာယ ဝတ္တဘာဏဝါရ၌လာသတည်း။ ။ဤသဒ္ဒနီတိ စကားကိုထောက်၍ ကထံသဒ္ဒယောဂေန နသက္ကိုဃသိတိ အနာဂတာဝစနံ ကတံ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၂။)လာ စကား၌ "အနာဂတ ဝစနံ၊ အနာဂတ် မဟုတ်သော်လည်း အနာဂတ်ကဲ့သို့ဆိုခြင်းကို"ဟု နိုက်၍အနက်ပေး။

သာရတ္ထဒီပနီ ဆရာအလိုအားဖြင့် "တတ္ထ နာမ တုံ့"စသော ပါဠိတော်မှာ ကဲ့သို့ နာမသဒ္ဒါ ဂရဟာအနက်၌ ဖြစ်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် "နာမသဒ္ဒယောဂေနာတိစ ဝဒန္တိ (သာရတ္ထ၊ဋီ၊၂၊၂၂။)ဟု မိန့်အင်သတည်း။ နာမသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် အနာဂတ်ကဲ့သို့ဆိုခြင်းကို ပြခြင်းကို အာစရိယ ဝါဒဆိုသောကြောင့်သာရတ္ထဒီပနီဆရာအလိုအားဖြင့် နာမသဒ္ဒါကို ဂရဟာ အနက်၌ ဖြစ်စေ၍ နသက္ကိုဃသိကြိယာနှင့်ယှဉ်၍ အနက်ပေး။

အဋ္ဌကထာ၌ ကေနနာမကာရဏေနဟု ရေး၍ဖွင့်သည်ကား ယှဉ်ဘက်ဖြစ် ၍သာဖွင့်သတည်း။ "ကေနနာမကာရဏေန၊ အဘယ်မည်သောအကြောင်း ကြောင့်"ဟု အနက်ပေးရသောကြောင့် ဖွင့်သည်မဟုတ်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဣတောနိဒါနံ စကားသည် "ဘာဝနပုံသကဓွေတံ"ဟု သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၃။)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ဘာဝနပုံသကဖြစ်၍ "ဣတောနိဒါနံ၊ ဤ မာတုဂါမ၏ အင်္ဂါဇာတ်၌ မိမိအင်္ဂါဇာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းရှိသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ဖြစ်၍"ဟု ကြိယာဝိသေသနထင်အောင် အနက် ပေး။ ကြိယာဝိသေသနနှင့် ဓာတုဝိသေသနသည် သဒ္ဒါကျမ်းဆရာတို့ ဝေါဟာရတည်း။ ဘာဝနပုံသကသည် သာသနာကျမ်းဆရာတို့ ဝေါဟာရ တည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ (၁၁၂၊ဂါထာ)၌ ကြိယာဝိသေသနံ-သတ္တော၊ ဝုတ္တံဓာတုဝိသေသနံ။ ဘာဝနပုံကန္တေ်ဝ၊ သာသနေသမုဒီရိတံ ဟု မိန့်အပ်၏။ဘာဝံ အနုဂတော နပုံသကော ဘာဝနပုံသကော။ ။သဒ္ဒတ္ထဘေဒ-စိန္တာဒီပနီ (၁၁၂၊ ဂါထာ)။ ဘာဝနပုံသကန္တိ ဘာဝဇောတကံနပုံသကဝစနံ။ (သံယုတ်ဋီကာ၊ ၂၊၅၀၂) ဘာဝံအနုဂတံ နပုံသကံ ဘာဝနပုံသကံ (မဏိဒီပ)။ ပထမန္တိစ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော ကြိယာဝိသေသနန္တိပိ ဓာတု ဝိသေသနန္တိပိ ဝေါဟာရိယတိ။ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသောတိစ ဘာဝဓာတွတ္ထသင်္ခါတာယ ကြိယာယဂမ္ဘမာနာယပဝတ္တော နပုံသကနိဒ္ဒေသောတိအတ္ထော။ မဏိသာရ မဉ္ဇူသာ။ (၁၊၃၀။)

တဗ္ဗနာမတ္တန္တိတသ္မိံ နာမ စသောစကား၌ ရှေဦးအစဆုံးဖြစ်သော ဟတ္ထ နာမတ္တံ စကားမှာကဲ့သို့ အနက်ပေးပုံကိုသိအပ်၏။ ယံတတ္တန္တိစသောနည်းနှစ်ပါး တွင် ရှေ့နည်းအလိုအားဖြင့်။ "ယံ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား။ တံ့ တံ ဒွယံ ဒွယ သမာပတ္တိံ၊ ထိုအစုံအစုံ မေထုန်မှီဝဲခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို။ သမာပဇ္ဇိဿ- သိနာမ၊ ရောက်လေဘိသနည်း"ဟု အနက်ပေး။ တံ့၊ သည်ကား တံသဒ္ဒါနှင့် အတူ ထိုဟူသောအနက်ကို ဟောသော တံသဒ္ဒါ၏ ဝေဝုစ်နိပါတ ပဋိရူပက ပုဒ်တည်း။

တနည်းကား ယဒနုပပန္နာနိပါတနာသိဇ္ဈန္တိ သုတ်ကြီးဖြင့် တံသဒ္ဒါကို တံ့သဒ္ဒါပြု၊ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် ယံ တံ့ သည် ယံ ဝါ တံ ဝါ အနက်ကို ဟောသော နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ဝါသဒ္ဒါ နှစ်ခုလည်း ကျေသတည်း။ " ယံ တံ့ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဟုဘ်ဟုတ်ငြားငြား။ ဒွယံ ဒွယ သမာပတ္တိံ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇိဿသိ- နာမ ရောက်လေဘိသနည်း"ဟု အနက်ပေး။

ယန္တန္တိ ပန ပါဠေဝယုတ္တရူပေါတိ ဂဏ္ဌိပဒေသုဝုတ္တံ။ ယန္တန္တိနာယံ ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသော။

(သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ ၂၊၂၃။) ဂဏ္ဌိပုဒ်ဆရာတို့ကား ယံသည် ဥဒ္ဒေသ၊ တံသည် နိဒ္ဒေသဟု အာဘော်ရှိသတည်း၊ သို့အာဘော်ရှိကြောင်းကို နောက် စကားကို ထောက်၍ သိအပ်သတည်း။ယေန ဘဂဝါ ကေနုပသင်္ကမိပြုဂ်၌ကဲ့သို့ ဤအရာမှာ ယံ-ကား ဥဒ္ဒေသ, တံ ကား နိဒ္ဒေသမဟုတ်သောကြောင့် ဂဏ္ဌိပုဒ် ဆရာတို့ စကားမသင့်၊ ထို့ကြောင့် ထိုပါဌ်အမှန်မဟုတ်ဟု သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ ဆရာက ပယ်တော်မူသတည်း။

ယောပိ သော ဘိက္ခုဝေ့ ဘိက္ခုသေခေါ် အပတ္တမာနသော အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္ထယမာနော ဝိဟရတိ-။ ။မူလပဏ္ဏာသ မူလပရိယာယသုတ် ပါဠိတော်။ (မ ၁၊၅။) တတ္ထယောတိ ဥဒ္ဒေသဝစနံ။ သောတိ နိဒ္ဒေသဝစနံ။ ပိကာရောသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော၊ အသမ္ပိ ဓမ္မော အနိယတောတိ အာဒီသု ဝိယ။ ။ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။ (မ ဋ္ဌ ၁၊၄၂။)အဓိပ္ပေတဿ အတ္ထဿ အနိယမေတွာ ဝစနံ ဥဒ္ဒေသော၊ နိယမေတွာ ဝစနံ နိဒ္ဒေသောတိ အာဟ ယောတိ ဥဒ္ဒေသ ဝစနံ။ သောတိ နိဒ္ဒေသဝစနန္တိ၊ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထောတိ သမုစ္စယတ္ထော။ (မူလပဏ္ဏာ- သဋီကာ မ ဋီ ၁၊၉၁။) "ယောပိသောဘိက္ခု၊အကြင်ထိုရဟန်းသည်လည်း"ဟု အနက်ပေးရ၍ ယော-သည်၊ ရှေး၌ တစ်စုံတစ်ခုသောသဒ္ဒါဖြင့် မမှတ်အပ်သေး သော အကြင် ရဟန်းဟူသော အနက်ကို ဟောသောကြောင့် ဥဒ္ဒေသတည်း။

သောသည် ယောသဒ္ဒါဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော ရဟန်းဟူသော အနက်ကို ဟောသောကြောင့် နိဒ္ဒေသတည်း။ ထိုကဲ့သို့ပင် ယံတံမှာလည်း "ယန္တံ ဒုယံ ဒွယသမာပတ္တိ ၊ အကြင် ထိုအစုံအစုံ မေထုန်မှီဝဲခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို"ဟု အနက်ပေးသော် ယံကား ဥဒ္ဒေသ၊ တံကား နိဒ္ဒေသ၊ ဟုတ်ရာသောကြောင့် ဂဏ္ဌိပုဒ် ဆရာတို့ စကားလည်း သင့်ရာသေးသတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုပါဠ်လည်း ပါဠ်မှန်ဖြစ်ရာသေးသတည်းဟု ယူမှုယူကြကုန်ရာ၏။ သို့ပင်ဂဏ္ဌိပုဒ် ဆရာတို့စကားပင်သင့်ရာကုန်ပြားသော်လည်း "တန္တိတံသဒ္ဒဿဝေဝစနံ" ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုတော်မူသောကြောင့် ယံ တံ ပါဠ်သည်သာလျှင် ဘုရားဟောရင်း သင်္ဂါယနာတင်ရင်းပါဠ်ဖြစ်၍ ပါဠ်ဟောင်း ပါဠ်မှန် ဖြစ်သတည်း။ ယန္တံပါဠ်ကား ဘုရားဟောရင်း သင်္ဂါယနာတင်ရင်း ပါဠ်မဟုတ်၍ ပါဠ်ဟောင်း ပါဠ်မှန်မဟုတ်ဟု မှတ်အပ်၏။

ထိုသို့ ဘုရားဟောရင်း သင်္ဂါယနာတင်ရင်း ပါဠ်ဟောင်းမဟုတ်သောကြောင့် ပင် ဂဏ္ဌိပုဒ်တို့၌ "ယန္တန္တိပိပါဌော အတ္ထိ၊ သောပိယုတ္တရူပေါ"ဟု မဆိုမူ၍ "ယန္တန္တိ ပန ပါဌော ယုတ္တရူပေါ"ဟု မိမိတို့ပြင်ဆင်ရေးသား၍ အသစ်ထား အပ်သော ပါဠ်အနေအားဖြင့် ဆိုသတည်း။

ယံ တန္တိတွေယန္တိ ဟိဋ္ဌေနတွေ နိပါတော စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်သော အဋ္ဌကထာ နည်းမှတစ်ပါး တနည်းကြံဦးအံ့။ ဤပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ တတိယ ဈာန. ကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၂၂။)မှာ ဣဒါနိ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီတိ၊တွေယံ-ဈာနဟေတု ယံ ဈာန ကာရဏာ တံ တတိယဈာ. န သမင်္ဂိ ပုဂ္ဂလံဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာအာစိက္ခန္တိ ဟု ဖွင့်တော်မူသောနည်းကိုမှီး၍ "ယံ ယေနကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ သမာပဇ္ဇိဿတိ နာမ၊ ရောက်လေဘိသနည်း။ တေနကာရဏေန၊ ထိုသို့ ရောက်လေသော အကြောင်း ကြောင့်။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်၍ဖြစ်ရာ၏"ဟု အနက်ပေးသော် သင့်ရာသေးသတည်း။

တန္တိတံသဒ္ဒဿဝေဝစနံ ဟူသော အဋ္ဌကထာနည်းမှတစ်ပါး တစ်နည်းကြံဦး အံ့။ ပထဝိယံ နိပ္ပန္နဿ၊ ဝေ မေ အာသိ စေတသော၊ ဣစ္ဆမာနေသာအဟံအဇ္ဇ၊ ကိလေသေဿ တံယာမဟံ။ [အဋ္ဌသာလိနီသုမေဓကထာ (အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၄၃။)] ဿာတိယာမဟန္တိတွေ အလ္လတိစ ဟံ လ္လတိစ နိပါတာ။ အဟံ လ္လတိဝါ ဧကော နိပါတော ဘာဒ္ဒနာသိကော ကတော။ (မူလဋီကာ၊၁၊၂၅)

တစ်ခုသောဂါထာ တစ်ခုတည်းသောကြိယာမှာ ကတ္တားနှစ်ခု မရှိကောင်းသောကြောင့် နောက်အဟံကို နိပါတ်ဟု မူလဋီကာ ဆရာဖွင့်တော်မူသတည်း ထိုကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤမှာလည်း တစ်ခုတည်းသော သမာပဇ္ဇိဿာမိ ကြိယာမှာ တံ့ဟူသော ကတ္တားနှစ်ခု မရှိကောင်းသောကြောင့် နောက် တံ့သဒ္ဒါသည် အနက်မရှိဟု ကြံမှုကြံကြကုန်ရာ၏။

တနည်းကား အရှင်သုဒိန်၏ အစုံအစုံ မေထုန်မှီဝဲခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို ဘုရားရှင် နှစ်သက်တော်မမူ လှသောကြောင့် တံ့တံဟု နှစ်ကြိမ် ဝိစ္ဆာစကားကို ဆိုတော်မူသည်ဟု ကြံမှုလည်း ကြံကြကုန်ရာသေး၏။

ဂစ္ဆ ဂစ္ဆ လုနာဟိ လုနာဟိတိ အာဒီသု တုရိတေ ဟူသော အဘိက္ကန္တ ဘော ဂေါတမ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ စကားအဖွင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၁၊၃၁၁)ကို မှီးသတည်း။ သွားသည် ရိတ်ဖြတ်သည်ကို မနှစ်သက်ရာ၌ "သွားဟဲ့ သွားဟဲ့ ရိတ်ဖြတ်ဟဲ့ ရိတ်ဖြတ်ဟဲ့"ဟု ဆောဆောလျှင်လျှင် နှစ်ကြိမ် ဆိုသတည်း။ လောကမှာလည်း တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုကို ပြုသည်ကို မနှစ်သက်က "နင်ဟဲ့နော် နင်ဟဲ့နော်" ဟု ဆောဆောလျှင်လျှင် နှစ်ကြိမ်ဆိုရိုးရှိသတည်း။ အဋ္ဌသာလိနီမှာလည်း "ယန္နေ ကိလေသာတို့ကို ဖြတ်ခြင်းကို သုမေဓာရသေ့သည် မနှစ်သက်သေးသောကြောင့် အဟံ အဟံ-ဟု ဆောဆော လျှင်လျှင် နှစ်ကြိမ်ဆိုသတည်း"ဟု မူလဋီကာနည်းမှ တပါးကြံမှုလည်း ကြံကြကုန်ရာ၏။

ဣစ္ဆမာနေန စကားကို ပရိကပ္ပအားဖြင့် ဆိုသည်။ စင်စစ်မူကား ယန္နေ ကိလေသာတို့ကို ဖြတ်ခြင်းကို သုမေဓာရှင်ရသေ့ မနှစ်သက်ပေ။ "ဣစ္ဆမာနေန အလိုရှိသည်။ ယဒိသိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်" ဟု ပရိကပ္ပထင်အောင် အနက်ပေး။

အသဒ္ဓမ္မံပုဒ်ကို သ-သည် သဟသဒ္ဒါ၏ ကာရိယဖြစ်သောကြောင့် မေမှုန-သဟယာ ဒွယံ ဒွယံ သမာပတ္တိ ဝတ္တတီတိ သဒ္ဓမ္မာ။ န သဒ္ဓမ္မာ အသဒ္ဓမ္မာဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်လောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် အသဒ္ဓမ္မန္တိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။)

(အသတံဓမ္မောဟု ဝစနတ္ထပြုလေဟု ပြသတည်း)။ ယန္တသဒ္ဒဿသော ဘောဗောစန္တေသုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဓမ္မသဒ္ဒါ နှောင်းသောကြောင့် သန္တသဒ္ဒါကို သ-ပြု။ ထိုကြောင့် ရူပသိဒ္ဓိနာမ်(၅၇)၌ စာဒ္ဒဂ္ဂဟဏေန အ-သ-ဟာဒေပေ၊ သမာဒေ၊ ကုစိဘာဟာရာဒေသော ဟု မိန့်ဆိုပ်၏။ သဒ္ဒနီတိ၌လည်း ကာရုဒီသုစ။ သန္တသဒ္ဒဿ သဗ္ဘာဝေ ဘာဟာဒေသော ဟောတိ၊ ဘာရာဒီသုစ ပရေသု သက္ကာရော၊ သက္ကတော၊ သက္ကတွာဟု မိန့်ဆိုပ်၏။

အသတံ၌ သန္တသဒ္ဒါသည် ပသတ္တ အနက်ဟောဖြစ်၍ နှ·မြစ်သည့်ကာလ အပသတ္ထာနံ အနက်ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့်"နိစ္စနာနံ" ကို မိန့်သတည်း။

သန္တသဒ္ဒါသည် သာဓုအနက်ဟောဖြစ်၍ နှ·မြစ်သော် "နိစ္စနာနံ"အနက် ဖြစ်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။ထိုစကားမှန်၏။ သူတော်ကောင်း မဟုတ်က သူယုတ်ဖြစ်သတည်း။

ဂါမာနံ စကားဖြင့် ဌာနူပစာရအားဖြင့် ရွာနေလူကို ယူလေဟုပြလိုရာ ကား ဂါမဝါသိကမနုဿာနံ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဝသလ ဓမ္မံပုဒ်တွင် ဝသလပုဒ်ကို ဝသဓာတ် လ-ပစ္စည်း၊ ဝသဓာတ်သည် ဟိံသာအနက်ကို ဟောသောကြောင့် "အညေ ဝသန္တိ ဟိံသန္တိတိဝသလာ" ဟူ ဝစနတ္ထပြုရကောင်းအံ့လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝသလဓမ္မန္တိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ကသ သိသ ဇသ ဈသ ဝသ မသ ဒိသ ဇူသ ယူသ ဟိံသတ္ထာ(နိတိဓာတု၊ ၁၇၄)ဟု ဓာတ်နက်ရှိ၍ ဤသို့မေးသတည်း။ ဝသ ဓာတ် မဟုတ်၊ ဝဿ ဓာတ်တည်း၊ ထိုဝဿ ဓာတ်သည် သွန်းလောင်းခြင်း သေစန အနက်ဟော တည်း။ ဝဿ·ဓာတ်နှောင်။ လ၊ ပစ္စည်းသက်၊ ဝဿ- ဓာတ်၌။ သ-သံယုတ်ကို ချေ၍ ထိုပုဒ်ပြီးသတည်းဟု ပြသတည်း။

ဇိသု နိသု ဝိသု မိသု ဝဿသေစနေ (ဓာတုမာလာ ၁၇၄- နှာ) သို့ပင် အဋ္ဌကထာ ဆရာပြငြားသော်လည်း သကုဏောဝဿတိ ပြယုဂ်၌"ဝဿတိ၊အသံကိုပြု၏"ဟု အနက်ပေးရသကဲ့သို့"ဝသန္တိ၊ အသံကိုပြုကုန်၏"ဟု အနက်ပေးရာ ကောင်းအံ့ လော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်ပင် ပဂ္ဃရန္တိကို မိန့်သတည်း။

ဝသ သဒ္ဒေ သကုဏော ဝဿတိ၊ ဓာတုမာလာ (၂၃၉-နှာ) ဒိဝါဒိဂိုဏ်းကို သာရှု၍ ပါပဓမ္မေဟူသောကံကိုမရှုဘဲ စောဒက ဆရာမေးသတည်း။ အဋ္ဌကထာ ဆရာကား "ဝဿ-သေစနေ"ဟု ဓာတ်နက်ရှိ၍ ဝဿ ဓာတ်သည် သေစန အနက်ဟောဟုပြသတည်း။

ပါပဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အတ္တနော အတ္တနော၊မိမိ မိမိတို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဝဿန္တိ၊ သွန်းလောင်းတတ်ကုန်၏။ ပဂ္ဃရန္တိ၊ ယိုတတ်ကုန်၏" အကုသိုလ်တရားတို့ကို မိမိတို့၏ အထက်၌ ယိုခြင်းဟူသည် မိမိတို့၏အထက်၌ ဖြစ်စေခြင်းတည်း။

မေနုဝိယာ ခိရံ ပဂ္ဃရတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အဋ္ဌသာလိနီ နိဒါန်း(အဘိ၊ ဋ၊၁၊ ၂၀၊)သုတ္တပုဒ်၏ အဖွင့်။ မေနု၊ နွားမသည်။ ခိရံ၊ နို့ရည်ကို။ ပဂ္ဃရတိဝိယ

ယိုသကဲ့သို့။ ယိုခြင်းဟူသည် နို့ရေကိုထွက်စေခြင်းတည်း။ သူငယ်တို့ မစင်ကို ယိုခြင်းဟူသည် မစင်ကိုထွက်စေခြင်းကဲ့သို့မှတ်။ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်မျိုးကို ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အင်္ဂုတ္တိုလ်နိ နိဿယ သစ်၌ မှာထားတော်မူသတည်း။

ကိလေသပဂ္ဃရဏကမ္မံ၊ ကိလေသာတို့ကို ယိုတတ်သောတရားဖြစ်သော။ ဝသနိဝါသော၊ ဝသတီတိ ဝသလော၊ သုဒ္ဒေါ။ (ဏ္ဍာဒိ မောဂ္ဂလာန်-၁၈၂-သုတ်)။ ဝသတိ၊ အကုသိုလ်၌ နေတတ်၏ဟု အနက်ပေး။ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းမှတ်။

ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ဤငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌။ တွံ၊ နင်သုဒိန်သည်။ ဗဟူနံ၊ များစွာကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ မျောက်မ၌ မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်း စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ မျောက်မ၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်း စသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ် တရားတို့တွင်။ အာဒိကတ္တာ၊ အစဆုံးဖြစ်သော မယားဟောင်း၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်း အမှုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (ပုဗ္ဗင်္ဂမော-မှာဧပ်)။

အစဆုံးဖြစ်သော မယားဟောင်း၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်း အမှုရှိလျှင်ပင် အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ပုဗ္ဗင်္ဂမ ဖြစ်သနည်း။ သို့အစဆုံးဖြစ်သော မယားဟောင်း၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်း အမှုရှိလျှင် အာဒိကမ္မံ ဧတဿ အတ္ထီတိ အာဒိကမ္မိကော ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အာဒိကမ္မိကသာ ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သဗ္ဗပဌမံ ဧတံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နတ္တာ ဟူသောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

သဗ္ဗေသံပုဂ္ဂလာနံ ဧတဿ မဂ္ဂဿ ဂမနတော ပုဗ္ဗံ ပဌမံ ဧတံ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ ပဋိပဇ္ဇတီတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် ပုဗ္ဗင်္ဂမ ဖြစ်သည်ဟူလိုသ တည်း။

အဘယ့်ကြောင့် မျောက်မ၌ မေထုန်မှီဝဲကုန်သော ရဟန်း စသည် တို့၏ ရှေးဦးစွာ မယားဟောင်း၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဤခရီးသို့ ရောက်သနည်း၊ မျောက်မ၌ မေထုန်မှီဝဲကုန်သော ရဟန်း စသည်တို့၏ မေထုန်မှီဝဲခြင်း အမှုကို ပြုပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ရှင်သုဒိန်သည် မယားဟောင်း၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်း အမှုကို ပြုသည် ဖြစ်လေက မျောက်မ၌ မေထုန်မှီဝဲကုန်သော ရဟန်းစသည်တို့၏ ရှေးဦးစွာ မယားဟောင်း၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဤခရီးသို့ မရောက်ရာသည်

မဟုတ်လေ့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သဗ္ဗပဌမံ ကရဏာတော-စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ (ပဋိပန္နတ္တ၂၃၁စပ်) ပုဗ္ဗင်္ဂမော-မှာ မစပ်သင့်၊ ဝါကျအသုံ အသင် ခက်သောအရာဖြစ်သတည်း။

ခပ်သိမ်းသော အရာတို့၌ ဟိတ်၏ဟိတ်ကို များသောအားဖြင့် ကွစိတော ပဥ္စမျတ္တေသုဘ်ဖြင့် သက်အပ်သော တောပစ္စည်းနှင့်ထား၍ ဟိတ်ရင်းကို ဏျတ္တတာ ဘာဝေ တုသုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော တ္တ-ပစ္စည်းနှင့် ထားရိုးရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤအရာများမှာလည်း ပဋိပန္နတ္တာဟူသော ဟိတ်ရင်း၏ ဟိတ်ကို ကရဏတော-ဟု ကွစိတော ပဥ္စမျတ္တေ၊ သုတ်ဖြင့်သက်အပ်သော တောပစ္စည်း နှင့်ထား၍ ဟိတ်ရင်းကို ဏျတ္တတာ ဘာဝေတုသုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော တ္တ ပစ္စည်းနှင့်ထားသတည်း။ ခပ်သိမ်းသော အရာတို့၌ဟိတ်ရင်းကို ဏျတ္တတာဘာ ဝေတု-သုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော တ္တ-ပစ္စည်းနှင့်ထား၍ ဟိတ်ကူကိုလည်း ထို့ အတူ ဏျတ္တတာ ဘာဝေ တု-သုတ်ဖြင့်ပင် သက်အပ်သော တ္တ-ပစ္စည်းနှင့် ထားရိုးရှိ သတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤအရာမှာလည်း ဟိတ်ရင်းကို အာဒိကတ္တာဟူ ဏျတ္တတာဘာဝေတု-သုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော တ္တ-ပစ္စည်းနှင့်ထား၍ ဟိတ်ကူ ကိုလည်း ထို့အတူ ဏျတ္တတာဘာဝေတုသုတ်ဖြင့်ပင် သက်အပ်သော တ္တ- ပစ္စည်းနှင့် ပဋိပန္နတ္တာဟု ထားသတည်း။

စေ၀ံ မဂ္ဂံ၊ ဤများစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏မျောက်မဒ္ဒ မေထုန်မှီဝဲခြင်းစသည် တို့၏ ခရီးဟုဆိုအပ်သော မယားဟောင်း၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်းသို့။ ဒွါရံ၊ များစွာ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မျောက်မဒ္ဒ မေထုန်မှီဝဲခြင်း စသည်တို့၏ အခွင့်ကို။ ဒဒေါ၊ ပေးတတ်၏။ ဥပါယဒဿကော၊ များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မျောက်မဒ္ဒ မေထုန်မှီဝဲခြင်း စသည်တို့၏ အကြောင်းနည်းလမ်းကိုပြတတ်၏။ တွေ့ ဗဟူနံ ခေါ တျာဒိ ဝစနေ ဘဂဝတော အပေ ဝုတ္တော အဓိပ္ပါယော။

မဟိစ္ဆတာ၌ အသန္တုဋ္ဌိတာဥ္စ္စဟု သိနေရုပမာကျော်စာ၌ စ-ကိုရွေ့၍ယူဥ်လေ။

တဗ္ဗိပရိတဿ၊ ထိုကာယ ဝစီဒုစရိုက် အကုသလဝိပါက် သုံးပါးအပေါင်းမှ ပြန်သော။ ပါသာဒိကဿ၊ ကြည်ညိုခြင်းကို ရွက်ဆောင်တတ်သော။ ပသာ- ဒနီယဿ၊ ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ သန္တဿ၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သော။ သာချဉ္စဿ၊ ရဟန်းဘို့အား လျောက်ပတ်သော။ ကာယ- ဝစီ သုစရိတဿစေဝကို လည်းကောင်း။ ကုသလဝိတက္ကတ္တယဿစကိုလည်း ကောင်း။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။

သဗ္ဗကိလေသာ ပစယာဘူတာယ၊ ရာဂစသော အလုံးစုံသော ကိလေသာ တို့ကို မင်ဖြင့်ဖျက်ဆီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ရုံဖြစ်သော။ ဝိဝဋ္ဋာယ စ၊ ဝဋ်ကင်းရာနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာလည်းကောင်း။ တတ္ထ တသ္မိံ ပဒေသေ၊ ထိုရှင်သုဒိန် မြတ်စွာဘုရားကဲ့ရဲ့တော်မူရာအရပ်၌။ သန္နိပတိတာနံ၊ အညီအညွတ်စည်းဝေး ကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊ အား။ (ဓမ္မဒေသနံ ကတွာမှာစပ်၊)ယံ ဣဒါနိသိက္ခာပဒံ ပညပေဿတိ၊ တဿဖြင့် "တဒနုစ္ဆဝိကံ တဒနုလောမိကံ"၌ တ-သဒ္ဒါသည် ဝက္ခမာနာပေက္ခ, အတီတာပေက္ခအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင် ဝက္ခမာနာပေက္ခဟု ပြသတည်း။

အသုတ္တန္တဝိနိဗဒ္ဓံ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိတော်တို့၌ သင်္ဂါယနာ တင်သော အားဖြင့် မဖွဲ့အပ်သော။ (ဝါ) အသုတ္တန္တဝိနိဗဒ္ဓံ အသုတ္တန္တဝိနိဗဒ္ဓတ္တာ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံပါဠိတော်တို့၌ သင်္ဂါယနာတင်သောအားဖြင့် မဖွဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပါဠိဝိနိမုတ္တံမှာစပ်) ဝိသေသနခြင်းခြင်း ဟိတ်ဖြစ်သတည်း။ အသန္တံ၊ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မံကဲ့သို့မှတ်။ အသန္တံဟူသော ဝိသေသန သည် အဘူတံဟူသော ဝိသေသန၏ ဟိတ်ဖြစ်သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီနည်း မှ တစ်နည်းကြံသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီနည်း၌ အသုတ္တန္တဝိနိဗဒ္ဓံကို ပါဠိဝိနိမုတ္တံ ဖြင့် ပြတော်မူအပ်သည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ပါဠိဝိနိမုတ္တံ၊ ပိဋကသုံးပုံပါဠိတော်မှလွတ်သော။ တစ်နည်းကား၊ အသုတ္တန္တ ဝိနိဗဒ္ဓံ၊ သုတ္တံအဘိဓမ္မာပါဠိတော်တို့၌ သင်္ဂါယနာတင်သောအားဖြင့် မဖွဲ့အပ် သော။ ပါဠိဝိနိမုတ္တံ၊ ဝိနည်းပါဠိတော်မှ လွတ်သော။ ဩက္ကန္တိကဓမ္မဒေသနံ၊ ဉာဏ်တော်ဖြင့်သက်ဝင်၍ ကဲ့ရဲ့တော်မူခြင်းသိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူ ခြင်း၏အကြား၌ ဟောတော်မူအပ်သောဓမ္မဒေသနာကို။ ဝိဂရဟိတွာနှင့်သိက္ခာ ပဒံ ပညာပေဿာမိကိုထောက်။

ဩက္ကန္တိကဓမ္မဒေသနာကို အဘယ်သို့ပြုသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဘဂဝါ ကိရ စသည်ကိုမိန့်သတည်း။ ဩက္ကန္တိကဓမ္မဒေသနာဟူသည် ပကိဏ္ဏက ဓမ္မဒေသနာတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၂။၃၁)၌။ ပကိဏ္ဏကဓမ္မ ဒေသနာ ဟိ သင်္ဂဟံန အာရောပဟာပ် ဟု မိန့်အပ်၏။ ပကိဏ္ဏက ဓမ္မဒေသနာကို သင္ဂါယတနဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာအာသိဝိသဝဂ် ဆဋ္ဌသုတ်အဖွင့်လည်းကောင်း (သံ၊ဋ္ဌ၊၃၊၉၄) မဟာနိဒ္ဒေသအဋ္ဌကထာ၌ လည်းကောင်း အကျယ်ဆို၏။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနေဝ တိဏ္ဏံ ပိဋကာနံ အတ္ထဝဏ္ဏနာက္ကမောပိ ဘာသိတော ဟိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဘဂဝတာ ပဝတ္တိတာ ပကိဏ္ဏကဒေသနာယေဝ ဟိ အဋ္ဌကထာ။ သာရတ္ထဒီပနီပဏာမ (၁၊၂၁–နှာ)ဖွင့်။ နောက် ဗုဒ္ဓေန စသောဂါထာ၏အဖွင့်။

ဤသာရတ္ထဒီပနီလာ ပကိဏ္ဏကဒေသနာကား အဋ္ဌကထာတည်း။ ဤ၌ ပကိဏ္ဏက ဒေသနာကား အထူးထူးသော နည်းနာနယတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းဆန်းကြယ်သော သင်္ဂါယနာသို့ မတင်အပ်သော ဓမ္မဒေသနာတည်း။ ဤသံယုတ် အဋ္ဌကထာ၌ နာနာနယဝိစိတ္တ ဗဟုံ ဓမ္မိံကထံ စကားဖြင့် ပကိဏ္ဏက ကထာဟူသည် အထူး ထူးသော နည်းနာနယတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော တရားစကား ဖြစ်သတည်းဟု ပကိဏ္ဏကကထာ၏သဘောကိုပြသတည်း။ ဤမှာလည်း ဒီဃနိကာယပ္ပမာဏမ္ပိ မဇ္ဈိမနိကာယပ္ပမာဏမ္ပိ ဓမ္မဒေသနံ စကားဖြင့် သြကဏ္ဍိကဓမ္မဒေသနာဟု ဆိုအပ်သော ပကိဏ္ဏကဓမ္မဒေသနာ၏ အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို ပြတော်မူ သတည်း။ ထိုသို့ အတိုင်းအရှည်ကိုပြတော်မူသဖြင့် ပကိဏ္ဏကဒေသနာဟူသည် ဒီဃနိကာယ်ကြီး မဇ္ဈိမနိကာယ်ကြီးအတိုင်းအရှည်ရှိသောကြောင့် အထူးထူး သော နည်းနာနယတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသောတရားစကားဖြစ်သတည်းဟု ပကိဏ္ဏက ကထာ၏သဘောကိုလည်း သာမတ္ထိယအားဖြင့် ပြတော်မူသတည်း။ ပကိဏ္ဏက သဒ္ဒါသည် ရောပြွမ်းခြင်းအနက်ကို ဟောသည်ကို နှလုံးထား၍ ဤသို့ ကြံသတည်း။

အပ္ပေကစ္စေ အနာဂါမိ သကဒါဂါမိ သောတာပတ္တိဖလေသု ပတိဋ္ဌပေန္တော။ အပ္ပေကစ္စေဥပနိဿယ ဝိရဟိတေပိသဂ္ဂမဂ္ဂေပတိဋ္ဌပေန္တောတိ ယောဇနာ။

ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤမေထုန်မှ စောင့်စည်း ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အကြောင်းဖြင့်။ သိက္ခာ၊ မေထုနသံဝရ သိက္ခာမှ တစ်ပါးသော သီလဝိပဿနာစျာန် မဂ်တရားဟုဆိုအပ်သော သိက္ခာသို့။ ပဇ္ဇတေ၊ ရောက်အပ် ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဒံ၊ ပဒမည်၏။ အထဝါတက်သောနည်း၌ ပဒသဒ္ဒါသည် ဌာန,ပရိတ္တာန, နိဗ္ဗာန, ကာရဏ,သဒ္ဒ ဝတ္ထု, ကောဋ္ဌာသ, ပါဒတလ္လဉ္စန အနက်အားဖြင့် ကိုးပါးသောအနက်တို့တွင် ဝတ္ထုအနက်ကိုဟောသတည်းဟု မူလသဒ္ဒါဖြင့် ဖွင့်ပြသတည်း။

မူလသဒ္ဒါသည် မူလနက္ခတံ, အနီး, သစ်မြစ်, အကြောင်း, အရင်း ဥစ္စာ- အနက်အားဖြင့် ငါးပါးသောအနက်တို့တွင် သစ်မြစ်နှင့်တူသော တည်ရာဟော ဟု နိဿယောသဒ္ဒါဖြင့် ဖွင့်ပြသတည်း။

နိဿယ-သဒ္ဒါသည် နိဿာယ နံ ဝသတိတိ နိဿယောဟူသော ဝစနတ္ထ ကြောင့် မှီအပ်သောအနက်ထိုမဟော၊နိဿာယ ဝသတိ ဧတ္ထာတိ နိဿယော ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် မှီရာဟောဟု ပတိဋ္ဌာဖြင့် ဖွင့်ပြသတည်း။

မေထုနဝိရတိနှင့် မေထုနသံဝရမထူး မေထုနဝိရတိယာကိုပင် မေထုနသံဝရ-သာ ဟု ဆင့်ရှဲဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ "မေထုနသံဝရောဟိ"ဟူ၍ သာ မိန့်တော်မူသတည်း။ အကယ်၍ မေထုနဝိရတိနှင့် မေထုနသံဝရခြားလေ အံ့။ "မေထုနသံဝရောဟိ"ဟူ၍သာ မိန့်တော်မမူရာ၊ မေထုနဝိရတိ စေဝ ဟိ မေထုနသံဝရော စ"ဟု မိန့်တော်မူရာသည်၊ မိန့်လည်းမိန့်တော်မမူခဲ့။

ဤမှာလည်း မေထုနဝိရတိယာစေဝ မေထုနသံဝရဿ စေတံ အဓိဝစနံ-ဟု မိန့်တော်မူရာ သည်၊မိန့်လည်းမိန့်တော်မမူခဲ့။မေထုနဝိရတီသည် သိက္ခာပဒပြုယုဂ် ကားမှုချတည်း။ စေတနာနှင့် စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မသည် အဝိနာဘာဝနည်း အားဖြင့်သိက္ခာပဒမည်သတည်း။ထို့ကြောင့် မေထုနဝိရတိယာဖြင့်လည်းကောင်း မေထုနသံဝရဿဖြင့်လည်းကောင်း စေတနာနှင့်စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မကိုယူလေ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား သိက္ခာပဒဝိဘင်းပါဠိတော်မှာ ဤသုံးပါးသော တရားကို သိက္ခာပဒဟူ၍ ဘုရားမြတ်စွာ ညွှန်ပြတော်မူသောကြောင့်တည်း။

ဤဝိရတိစေတနာ, စေတနာသမ္ပယုတ္တ ဓမ္မသည် သိက္ခာပဒမည်၏ ဟူသော အနက်ကို မဟာအဋ္ဌကထာ နည်းအားဖြင့် သိအပ်လေသလောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် အယဉ္စတ္ထော စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ အယံ အတ္ထော၊ ဝိရတိစေတနာ, စေတနာသမ္ပယုတ္တ ဓမ္မသုံးပါးသည် သိက္ခာပဒမည်၏ ဟူသော အနက်ကို။ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ [ဝုတ္တနယေနေဝ၌ ဧဝဖြင့် မဟာအဋ္ဌကထာနည်းကိုကန့်။]

ပါဠိတော်နည်းဖြင့်သာ တရားသုံးပါးသည်သာ သိက္ခာပဒမည်၏ဟု သိအပ် လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အပိစ အစရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။

အပိစ အပရော ပါဠိတော်နည်းမှ တစ်ပါးသော။ နယော၊ မဟာအဋ္ဌကထာ နည်းကို။ မဟော၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ တဿ အတ္ထဿ၊ ထိုဝိရတိ, စေတနာ, စေတနာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ သုံးပါးတည်းဟူသော အနက်ကို။ ဒီပကံ၊ ပြတတ်သော။ ဝစနံပိ၊ တတ္ထ ကတမံ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ စသော ပါဠိတော် (အဘိ၊၂။၃၀၀) စကား သည်လည်း။ အတ္ထဒ္ဒါရေန၊ အနက်ကို အကြောင်းပြုသဖြင့်။ ဝါ၊ အနက်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကာရဏူပစာ-ရေနဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဖလူပစာရေနဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ သိက္ခာပဒံ၊

မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မဟာအဋ္ဌကထာနယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယော တတ္ထနာမကာယော ပဒကာယောတိ ဣဒံ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (သာရတ္ထဋီ၊ ၂၊၃၃) စကားကို ထောက်သတည်း။

စသစ္စံ၊ မှန်၏။ သိက္ခာပဒန္တိ။ပ။ဗျဉ္ဇနကာယောတိ၊ ၌။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန်သော သင်္ဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့သည်။ ဝုတ္တံပိ၊ ဟောလည်း ဟောအပ်၏။ ပိသဒ္ဒါဖြင့်၊ တတ္ထ ကတမံစသောစကားကို ဘုရားဟောအပ်သည်သာ မဟုတ် သိက္ခာပဒန္တိစသော စကားကို သံဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့ ဟောလည်းဟောအပ်၏ဟု ပေါင်း။

တတ္ထ၊ တိုတရားအပေါင်းတို့တွင်။ ယောနာမကာယော၊ အကြင်နာမ်ပုဒ် အပေါင်းသည်။ ။အထဝါစသော တတိယနည်းအလိုအားဖြင့်။ သိက္ခာပဒံ၌ ပဒ-သဒ္ဒါကောဋ္ဌာသအနက်ဟောတည်း။

သိက္ခာယ၊ အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာဟုဆိုအပ်သော သိက္ခာသုံးပါး၏၊ (ဝါ) သိက္ခာသုံးပါးတွင်၊ (ဝါ) သိက္ခာသုံးပါးတည်းဟူသော အနက်ကို ပြတတ်သောစကားတွင်။ ဧကော၊ တစ်ခုသော။ ပဒေသော၊ အဓိသီလဟုဆိုအပ်သော အစိပ်တည်း။ (ဝါ) အဓိသီလသိက္ခာဟု ဆိုအပ်သော အနက်ကို ပြတတ်သောစကား အစိပ်တည်း။ တဒတ္ထဒေါတကံ ဝစနံပိ သိက္ခာပဒန္တိ ဣဒမ္ပိ ဧတ္ထ လဗ္ဘတေဝ (သာရတ္ထ။၂၊၃၃) စကားကို ထောက်။

ဒသ အတ္ထဝသေ ဟူသောစကား၌ အတ္ထ-သဒ္ဒါသည် ဝုဒ္ဓိအနက်, ပယောဇနအနက်ဟောလေသလော ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဒသ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စာတိ ဒသကာရဏဝသေကို မိန့်သတည်း။

သံဃသုဋ္ဌုတာ စသည်တို့သည် အဋ္ဌကထာ၌၊ "သံဃဿ သုဋ္ဌုဘာဝေါတိ-မမဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထံ ပညပေဿာမိ"ဟု မိန့်အပ်သည်အားလျော်စွာ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏ "ဝုဒ္ဓိ ဝိသေသ,ဟိတဝိသေသ" ဖြစ်ကုန်၏။ သို့ပင်ဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း ထိုသံဃသုဋ္ဌုတာစသော အကျိုးတို့ကို ရစေလိုသောကြောင့် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူရကား ထို သံဃသုဋ္ဌုတာ စသည်တို့သည် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ပြန်သတည်း။ အန္နေန ဝသတိ-၌ ထမင်းကြောင့်နေသည်။ နေခြင်းကြောင့် ထမင်းကိုရသကဲ့သို့ မှတ်။

အတ္တူပနေတိ ဝုဒ္ဓိဝိသေသော အနာနိသံသ ဝိသေသော။ တေသံ ပန သိက္ခာပဒ ပညတ္တိကာရဏတ္တာ အာဟ ဒသကာရဏဝသေတိ။ (သာရတ္ထဒီပနီ၊ ၂၃၃-နှာ) စကားကို ထောက်။ အတ္တူပနေသေတိဧွ ဝုဒ္ဓိဝိသေသ အနာနိသံသ ဝိသေသောတိ အတ္တေွာ ကာဠာပိ သမ္ဘဝတိ၊ ပန တာဒ္ဓပိ ကော ဝုဒ္ဓိဝိသေသအာနိသံသ ဝိသေသာနံ-စသည်ဖြင့် ဋီကာမှာ အနက်ပေး။

ဒသကာရဏဝသေ ဒသ ကာရဏာနံ ကာရဏာသဘောရှိသလော၊ ဝသ သဒ္ဒါသည် အနုမ်းသ ဟ္တိဟောသ ဟု ရေးရန်ရှိသောကြောင့် သိက္ခာပဒ ပညတ္တိဟေတုစသည်ကို မိန့်သတည်း။ အကျိုးသဘောလည်း ရှိ၏။

ဝသ-သဒ္ဒါသည် ဝိသေသအနက်ကို ဟော၏ဟု မြဲဟော်မူသတည်း။ ဒသကာရဏဝသေန ဝသ-ါကို ဝန္တ ဟိ တဿ ကာရဏဿ ဝေန ဘဝိဟုံ ဝိသေသေ သကြောင်ဆိုဟ် ဝသ-ဟု ဖေနတ္တ ပြုံငှေလျှင် ကာရဏသဒ္ဒါကို ဝသသဒ္ဒါနှင့် ကာရဏာနိဇဝ ဝသာ ကာရဏာ သာ ဟု ဂစနတ္တ ပြု။ အစီးအပွား အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းငှာ အလူးအာ ရှိ နိုင်ကုန်သော ထူး ဖြစ်ကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဒသ၊ ... ကာရဏဝသေ၊ အကြောင်းထူးတို့ကို" ဟု အနက်ပေး။ ... ကာဝိသေသော-ဟု ... ကထာ၌ မိန့်အပ်သတည်း။ စကား ဆိုသင့်၏။ သံဃသုဋ္ဌုတာ စသည် တို့သည် ဟိတဝိသေသ ဖြစ်... ကာရဏပဓာ သလည်း အပြန်အလှန် အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သင့်သတည်း။

သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတု သိက္ခာပဒပဒါ ပ... တစ်မျိုးငည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ... ဝေနိဟော ...အပ်ကုန်သော။ ... ဝိသေသော၊ သံဃသုဋ္ဌုတာ စသော အကျိုးတို့ကို။

ပေသလာနံ ပုဒ်ကို ပိယသီလာနံ ဖွင့်သောကြောင့်။ ယဒနူပပန္နာ နိပါတနာ သိဇ္ဈန္တိသုကြီးဖြင့် ဝိယဉ် ဣကို ဧ-ဝုစ်ပြု၍ ယကိုချေ သိပ္ပ ဥကို အပြု၍ ပေသလပုဒ် ပြီးကြောင်းကို သိအပ်၏။

'ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဖာသုဝိဟာရတ္တာယ၊ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း အကျိုးငှာ' ဟု သုဒ္ဓဘာဝယာခနေ အနက်ပေး။ ... ရိုက် အနက် ပေးလင့်။

ကတ္တဗ္ဗာ ကာ ... ပြုအပ်သော အမှု၊ မပြုအပ်သောအမှုကို။ ... နဝ... အပြစ်ရှိသောအမှု၊ အပြစ်မရှိသောအမှုကို။ ဝေလံ၊ သိက္ခာပုဒ် ... တည်းဟူ သော ကမ်းကို။ မရိယာဒံ၊ သိက္ခာ ပုဒ်ဟော် တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားကို။

ဇာနန္တာ၊ မသိကြကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏၊ (ဝါ) အဇာနန္တာ အဇာနန္တဟုတ္တာ၊ ကြောင့်။ သိက္ခတ္တယပါရိပူရိယာ၊ သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းကို ပြည့်စုံစေခြင်းငှာ။ ဃဋမာနာ၊ဆော့ဆော်ကျိုးကုတ် အားထုတ်ကုန်သည် ရှိသော်။သန္ဒိဋ္ဌမာနာ၊ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇကို တပေါင်းတည်း တရောတည်းအတူ မရှိသောအားဖြင့် မြင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တစ်နည်းကား–သန္ဒိဋ္ဌမာနာ သန္ဒိဋ္ဌမာနတ္တာ၊ကြောင့်။ကိလမန္တိ၊ပင်ပန်းကြကုန်၏။တယ္မာ၊ကြောင့်။ ဥဗ္ဗာငှာ၊ သာသနာတော်၌ အပွားအစီး မရှိကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ သန္ဒိဋ္ဌမာနာ၌ သံသဒ္ဒါကား သမောဓာန အနက်ဟောတည်း။ ကတ္တဗ္ဗာ ကတ္တဗ္ဗ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇသည် သမောဓာနတည်း။ ကတ္တဗ္ဗာ ကတ္တဗ္ဗ သာဝဇ္ဇာနာဝဇ္ဇကို ဤအမှုကား ပြုထိုက်၏၊ ဤအမှုကား မပြုထိုက်ဟု ခွဲခြားရှုမမြင်ဘဲ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို မသိသောကြောင့် တပေါင်းတည်း အထူးမရှိသောအားဖြင့် မြင်ကုန်သည် ရှိသော် ယုံမှားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၃၄နှာ)၌ သန္ဒိဋ္ဌမာနာတိ သံသယံ အာပဇ္ဇမာနာ-ဟု ဖွင့်အပ်သတည်း။

ဗဟိ သဒ္ဒေ ဝုစ္စိယဥ္စ၊ ဗဟာတိ(ဓာတုမာလာ-၁၉၆)ဗဟိဿဥ္ဇော၊ ဗဟိ ဝုဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတီတိ ဗာဠ္ဟံ။ ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်(၂၂၃-သုတ်)။ဤအရာ၌မူကား ဥ-သဒ္ဒါသည် ဝိယောဂအနက်ရှိသောကြောင့် "ဥဗ္ဗာဠ္ဟာ၊ သာသနာတော်၌ အပွားအစီးမရှိကုန်သည်"ဟု အနက်ပေးရသတည်း။ "နတ္ထိ ဗာဠ္ဟံ ဝုဍ္ဎိ ဧတေသန္တိ ဥဗ္ဗာဠ္ဟာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဗဟုံ လာတီတိ ဗာဠ္ဟံ၊ ဥလောပေါ၊ ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော စ ဟသဒ္ဒေါ။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ(၄၁-ဂါထာ)။ဤအဘိဓာန်ဋီကာကိုမှီ၍ ဥ-သဒ္ဒါကို ပဒ္ဒိသေဓ အနက်ဟောကြံ၍ပြီးလျှင် "ဥဗ္ဗာဠ္ဟာ၊ များစွာသော ဖာသုဝိဟာရအကျိုးကို ယူတတ်သည် မဟုတ်ကုန်သည်"ဟု အနက်ပေးသော်လည်း သင့်ရာသေး၏။ ဖာသုဝိဟာရ အကျိုးကိုဟု အနက်ပေးသည်ကား နောက်၌ ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ-ကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။

ဥ တ္တာ၊ သိကြကုန်၍။ (တစ်နည်းကား) ဥတ္တာ ဇာနနတော၊ သိခြင်းကြောင့်။ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းအကျိုးငှာ"ဟု သုဒ္ဓဘာဝ သာဓန အနက်ပေး။ ကာရိုက်အနက် မပေးလင့်။ သွေဒ သော ဇဝ နိဂ္ဂဟော၊ သည်ပင်။ ဧသောယံ ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ၊ တို့ကို။ ဖာသုဝိဟာရော၊ ချမ်းသာစွာ နေစေတော်မူခြင်းတည်းဟု ကာရိုက်အနက်ပေး။ ဒုဿီလပုဂ္ဂလေ စသော အကြောင်းသည် ဗျတိရေက အကြောင်းတည်း။ ဒုဿီလပုဂ္ဂလေသု ပန-စသော အကြောင်းကား အန္ဝယ အကြောင်းတည်း။

ပ်န၊ ဗျတိရေက အကြောင်းမှ တစ်ပါး အန္နယ အကြောင်းကို ဆိုဦးအံ့။ ဘိက္ခုအနေကဂ္ဂါ စသော စကားဖြင့် သာမဂ္ဂီ မဖြစ်သော် ဖာသုဝိဟာရ မဖြစ်။ ဖာသုဝိဟာရမဖြစ်သော် ဥဒ္ဒေသ, ပရိပုစ္ဆာ, ကမ္မဋ္ဌာန-စသည်တို့ကို အားထုတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဥဒ္ဒေသ, ပရိပုစ္ဆာ, ကမ္မဋ္ဌာနတို့ကို အားထုတ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဖာသုဝိဟာရ မဖြစ်ခြင်းကို ဖလူပစာရအားဖြင့် ပြသတည်း။ သို့ယူမှ တတော ပေသလာ ဘိက္ခု ဖာသုဝိဟာရန္တိ ဟူသော အန္နယ စကားနှင့်, ဗျတိရေက အန္နယ အဖြစ်ဖြင့် လျော်သတည်း။ သို့ဖြစ်မှ "သေ့ဝ ပေသလံ ဖာသုဝိဟာရော" ဟူသော အကျိုးစကားရင်းနှင့်လည်း လျော်သတည်း။ ယဿာ သာမဂ္ဂီ န ဟောတိ၊ ကဿာ ဘိက္ခု။ ပ။ ဟိ ယဿာ န သက္ကောန္တိ။ တဿာ စ ဒုဿီလပုဂ္ဂလေသု နိဂ္ဂဟိတေသု သမဂ္ဂါ ပိ ဥပေါသထ အဓိဋ္ဌာနဒိကော အသာမဂ္ဂီပရိယောဒါနေသာ အယံ ဥပဒ္ဒဝေါ ယဿာ န ဟောတိ၊ တတော တဿာ ပေသလာ ဘိက္ခု။ ယဿာ ဖာသုဝိဟာရန္တိ တဿာစ, ဒုမ္မင်္ကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ သေ့ဝ နိဂ္ဂဟော ပေသလ ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရောတိ ယောဇနာ။ (ဇေ ပေသလာနံ စသည်ကား နိဂုံးတည်း)။

ဒုမ္မင်္ကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ၊ ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရာယဟူသော ပါဠိတော်စကား၌ အဋ္ဌကထာရှေးဦးအလိုအားဖြင့် နိဂ္ဂဟနှင့်ဖာသုဝိဟာရတခြားစီတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်းအကျိုးငှာဟု သုဒ္ဓဘာဝသာဓန-အနက်ပေး၊ ကာရိုက်အနက်မပေးလင့်။ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် နိဂ္ဂဟနှင့်ဖာသုဝိဟာရမခြား တသားတည်းသာတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ချမ်းသာစွာနေရစေခြင်း အကျိုးငှာဟု ကာရိုက်အနက်ပေး။ သုဒ္ဓဘာဝသာဓန အနက်မပေးလင့်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ဒွိဓာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော" ဟု မိန့်အပ်သတည်း။

တသ္မိညေဝ အတ္တဘာဝေ ပတ္တဗ္ဗာကို ယောက်၍ တသ္မိညေဝ အတ္တဘာဝေ-အာသေဝိတဗ္ဗာ ပါပုဏိတဗ္ဗာတိ-အာသဝါ-ဟု ပစနတ္တုပြု။ သု-မာက်သည် ပါပုဏန ဂတိ-အနက်ဟောတည်း။ ပိဓာနာယ-၌ ပိရှေက အ-အက္ခရာကျေတည်း။ ဣမဿာ ပန ဝါ မာတုယော ပုမ္ဗသာ ဒ ပိဏ္ဍစာပ ဂ္ဂဿ-အကာရော ကုစ် နိစ္စံ လောပံ ပပ္ပေါတိ၊ ကွစိ နိစ္စံ လောပံ န ပပ္ပေါတိ (နီတိဓာတု-၁၀၄)။ ဂင်္ဂမေပိဒ ဟိဿန္တိ၊ န တံ သက္ကောမိ ပြာဟုဏ၊ အပိဓေတုံ မဟာသိန္ဓုံ။ (ဓာတုမာလာ ၁၀၇-နှာ)။ အာဂမနမဂ္ဂကထနာယ-ဒိဋ္ဌဓမ္မိက-အာသဝတို့သို့ ရောက်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မေထုနအသံဝရဟုဆိုအပ်သော အကြောင်းခရီးကို ပိတ်ဆို့ဆီးတားခြင်းအကျိုးငှါ။ အသံဝရေ ဝိတေန စသော စကားကို ထောက်၍ ဤသို့

အနက်ပေးသတည်း။ တသ္မိညေဝ အတ္တဘာဝေ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယ ဗွာ ပါပုဏိတဗ္ဗာတိ အာသဝါဟု ဝစနတ္ထပြု။

သိက္ခာပဒပညတ္တိ၊ ကို။ ဥတ္တာ ဝါ၊ သိကုန်၍လည်းကောင်း။ (တနည်းကား) ဥတ္တာ ဝါ ဇာနနတော ဝါ၊ သိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဒိသ္ဝာဝါ၊ မြင်ကုန်၍ လည်းကောင်း (တနည်းကား) ဒိသွာ ဝါ ပဿနတော ဝါ၊ မြင်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ (ပသာဒံ အာပဇ္ဇန္တိ-မှာစပ်)

ယေပိဥ္စ ပိသဒ္ဒါကို တေသဒ္ဒါနောင်ယှဉ်။ တေပိ၊ ထိုမကြည်ညိုကုန်သော ပညာရှိသူ လူတို့သော်လည်း။ ပိ-သဒ္ဒါကား သမ္ဘာဝနာအနက်ဟောတည်း။ မကြည်ညို ကုန်သေးသော ပညာရှိသူ လူတို့သော်လည်း ကြည်ညိုခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သေး၏။ ကြည်ညိုကုန်ပြီးသော အမျိုးသားတို့ ကြည်ညိုခြင်းသို့ ရောက်ရမှာ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်းဟု ချီးမွမ်းသတည်း။

ဝိနယပိဋကေ၊ ဝိနည်းပိဋကတ်၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ပေါတ္ထကံ၊ ပေကို။ ဝိနယ ပိဋကေ-အရကား အက္ခရာအစဉ်တည်း။ ပေါတ္ထကံ-အရကား ပိဋကတ် အက္ခရာရေးအံ့ငှါ ပေသမားတို့ပြုပြင်အပ်သော တစ်တောင် လက်လေးသစ်ခန့် သော ပေရွက်တည်း။ ပေ၌ပိဋကအက္ခရာရေးရသောကြောင့် "ပေါတ္ထကေ ဝိနယပိဋကံ" ဆိုသင့်လျက်နှင့် မဆိုဘဲ "ဝိနယ ပိဋကေ ပေါတ္ထကံ"ဟု ဆိုသည် ကား မူလဋီကာ မိစ္ဆတ္တတိက်အဖွင့်မှာ (မူလဋီ ၁၊ ၄၅။) မာတုဃာတာဒီသု-ပဝတ္တမာနာပိ ဟိကသုခံ ဣစ္ဆန္တာ ပဝတ္တန္တိ ကဲ့သို့ ဝိသယာဓာရမှတ်။ ပဝတ္တ-မာနာ ပိ ဗ-လဇနာ။ (မခုသာရတ္ထဒီပနီ)၊ ဤ၌လည်း ဤစကားမှ ရှေးနှစ်ကြောင်း ကျော်ခန့်မှာ အသံဝရေ ဌိတေန-ကဲ့သို့မှတ်။

အညသာဘာဝ ဝိသယာဓာရ, ဗျာပိတ္ထေဒ ဝိသယာဓာရ နှစ်ပါးတို့တွင် ဝိနယ ပိဋကအာဓာရသည် သုတ္တန္တပိဋကေ အဘိဓမ္မပိဋကေ၊ အာဓာရနှစ်ပါးကို ဖြတ်ရကား ဗျာပိတ္ထေဒ ဝိသယာဓာရတည်း။

စတ္တာရိ ဧ သာသညာ သာနိ သာသညာ ဒိန္နက် ကို သဿ အဝိဇ္ဇမာနနိ ရှိသာသ-တော သမဟာနာမ ဟောန္တိ၊ သော အရိယမဂ္ဂေါ သမဏာဿ ကမ္မံ ပဋိပဒါတိ ကတွာ သာမညံ၊ တဿ ပန ဖလဘာဝတော အာရမ္မဏကရဏဝသေန အရဏီယ-တော ဖလနိဗ္ဗာနာနိ သာမညတ္တော၊ (မူလပဏ္ဏာသဋီကာ စတုတ္ထဝဂ် မဟာအသာ ပူရသုတ် (မဋီ ၂၊ ၂၃၂။) အဖွင့်ဖြင့် သိအပ်၏။

သော သဗ္ဗောပိ သဒ္ဒမှော၊ သည်လည်း။ (ဝီရဋ္ဌိတိကော ပေ ာတိ မှာစပ်) ဗုဒ္ဓဝစနံ-အရ ဘုရားဟော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတည်း။ "ပရိယာပုဏန္တိ ၊ ၁င် လည်းသင်ကြကုန်၏။ ပူရေတွာ စ၊ လည်း။ အဓိဂစ္ဆန္တိ စ၊ ရလည်းရကြကုန် ၏" ဟု ယထာပြည့်တ္တဥ္ဇ္စ သဒ္ဒါကို ရှေး၍ ကြိယာသုံးပုဒ်နှင့် ယှဉ်လေ။

ပဋိပတ္တမာနာ- ဖြင့် သီလကို ပြသတည်း။ ပဋိပတ္တိဖြင့် သမာဓိဝိပဿနာ ကို ပြသတည်း။ သမာဓိကား ချာန်လမ်း၊ ဝိပဿနာကား မဂ်လမ်း၊ ချာန်ကိုအခြေခံ၍ ဝိပဿနာအားထုတ်သည်ကို ပြ။ သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာ ဟူသော စကားရင်းကို ထောက်။

သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ၊ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းကြောင့်။ စိ- ရဋ္ဌိတိကော၊ မြင့်မြည်စွာတည်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ တောနိ ပဒါနိ၊ ဌ သံဃသုဋ္ဌုတာယ စသောပုဒ်တို့ကို။ တတြ တေသု သံဃသုဋ္ဌုတာယ တျာဒိပဒေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမပစ္ဆိမပဒ ယောဇနာ၊ ပဌမဖြစ်သော သံဃသုဋ္ဌုတာယပုဒ်, ပစ္ဆိမဖြစ်သော ဝိနယာ- နုဂ္ဂဟာယပုဒ်ကို သိက္ခာပဒံ ပညာပေဿာမိ စကားနှင့် ယှဉ်ခြင်းတည်း။ ပွေ၊ တေသု သံဃသုဋ္ဌုတာယတျာဒိပဒေသု။အပိစ အပရော နယော ယော ဝုတ္တော တ။ ယံ ယေန ကာရဏေန သံဃသုဋ္ဌု ဟောတိ၊ တံ တေန ကာရဏေန သံဃဿသု ဟောတိ၊ သံခလိကနယဥ္စ ဒသက္ခတ္တုံ ယောဇနဥ္စ ကတွာ။ (ကတွာ ဝေဒိ- တဗ္ဗံ ... စပ်၊)ယံ အတ္ထသတဒိကံ ပကရဏောတိ ဝုတ္တံ။ ကံ ... အတ္ထသတာဒိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဝိဒိတုံ အရဟံ ပန တထာပိ တံ တော် အတ္ထသတာဒိကံ၊ ကြံ တော် သည် ဘဝိသာတိမှာစပ်၊ ဝါ ကို န ဝဏ္ဏိတံ မှာ စပ်။ ပြီ ယသ္မာ ... သို့ ဝစနေ၊ ကျ ဝေဟူသော စကားနှင့်။ စ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သဒ္ဒမိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထာဓိကသမ္ဘဝတော၊ ကြောင့်။ ဗာတိရေကာနယနတ္တော၊ ဟောတော်မူရင်း ဖြစ်သော ဥဒ္ဒိဿနအနက်မှ အနက်လွန်ဖြစ်ကုန်သော ပရိယာပုဏနစသော အနက်တို့ကို ... အားဖြင့် ဆောင်ခြင်းအနက် ရှိ၏။ ... အယံ ...ကို၊ စသဒ္ဒေါ၊ ဖြင့်။ ဘဝတော၊ သည်။ ... စသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ... ကြောင့်။ ... သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုတိ တသ္မာ ကြောင်း။ ဥဒ္ဒိဿ ... ။ ပ။ ဝါ စေယျာက စာတိအတိရေကတ္ထော၊ သည်။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယမတ္ထော ... ရင်း ကောက်ပုံမှ ... ယတ္ထော ပတ္တ စ သဒ္ဒေါကို တွေ့။ ...

အတိရေကာနယနတ္တောဝါ- ဝါကျကို အကြောင်းအနက်ပေး၍ အရင်းသို့လှည့်။ တေန စသည်ကား အရင်းစကား၏ လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။ ဤနောက်နည်းအလို ဣတိသဒ္ဒါသည် ပရိသမာပန အနက်ရှိ၏။ "ဣတိ၊ ဤသည့်လျှင် ဝေဠုပန ။ပ။ ဥဒ္ဒိသေယျာထဟူသော ဝါကျ၏ အနက် အပြီးသတ်၏"ဟု အနက်ပေး။ စ ပန သဒ္ဒါကား ပက္ခန္တရ အနက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် "ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပန" ဟု ပန သဒ္ဒါကို မဖျောက်ဘဲ မိန့်တော်မူသတည်း။ န ဟေတု ခေါ ပန၌ ခေါ ပန သဒ္ဒါကဲ့သို့ စ ပန သဒ္ဒါသည် အတိရေကာနယနအနက်ရှိ၏ ဟူ၍လည်း ကြံ လိုလျှင် ကြံရသေး၏။ ဣမံ သိက္ခာပဒန္တိယံ သိက္ခာပဒံ ဝုတ္တံ၊ တံ သိက္ခာပဒံ ဒသသတ္တေ ဟောတိစ-ဖြင့် ဝေဠု၌ စကို ဟောတိနှင့်ယှဉ်လေဟု ပြသတည်း၊ မက္ကဋိဝတ္ထု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်အခါက ဖြစ်ပြီ။ ပဌမ သင်္ဂါယနာမတင်မီ ဘုရားလက်ထက်တော်က ဖြစ်ပြီဟူလိုသတည်း။ သံဂီတ-ကာရေဟိ ဝုတ္တံ- ဟု အနက်ပေး။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော် မူအပ်သည်။ ဟောတိစ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်၏။ အညံ၊ သုဒိန်ဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသော။ ဣဒံ ဝတ္ထု၊ ဤမက္ကဋိ ဝတ္ထုသည်။ ဥဒပါဒိစ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော တည်း။ ဤ ဣစဠု အညဝတ္ထု ဥဒပါဒိ-ဖြင့် ဝေဠုဒိ၌ စ-သဒ္ဒါ ဆည်းအပ်သော အနက်ကို ပြသတည်း။

ပဌမပညတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

မက္ကဋိံ အာမိသေန ဥပလာပေတွာ-စကား၌ မက္ကဋိ သဒ္ဒါသည် ဇာတျာ-ပေက္ခသဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် မက္ကဋိ အရ မဟာဝုန်တော၌ ရှိသမျှ မျောက်မ အကုန်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အာမိသေနအရ ဆွမ်းသာလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဥပလာပေတွာ ၌ လပ-ဓာတ်သည် လပ- ဝိယတ္တိယံ ပါဌာယံ- ဟူသည်နှင့်အညီ ဝိယတ္တိဝါစာ အနက်ကို ဟောလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း မက္ကဋိံ-အာမိသေနာတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

လိုရင်းကား ဧကံ မက္ကဋိံ စသည်တည်း။ ဤစကားဖြင့် မျောက်မတစ်ကောင်တည်းဖြစ်သောကြောင့် မက္ကဋိံ ဟူကေဝုစ်ဖြင့် ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် မက္ကဋိံ အရ တစ်ကောင်သောမျောက်မကိုသာ ယူလေဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာမိသေန အရ "အာမိယတိ အနွေဘုဉ္ဇိယတီတိ အာမိသံ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အတွင်းသို့ ထည့်သွင်းထိုက်သမျှ ယာဂု ထမင်း ခဲဘွယ် စသည်ကို ယူလေဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဥပလာပေတွာ၌ လပ-ဓာတ်သည် ဥပ-ဟူသော ဥပသာရုပ်ဒ်ရှေးရှိ၍ သင်္ဂြိုဟ်ပေါင်းဖော်ပေါင်ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်ဟူ၍လည်းကောင်း ပြတော်မူသတည်း။

သမင်,ဥဒေါင်း, တောကြက်,မျောက် စသော တိရစ္ဆာန်တို့ မည်သည်ကား လူတို့မှ ဝေးသောအရပ်၌ လှည့်လည်ကုန်သည်မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ဖြစ်ကုန်လျက် အဘယ့်ကြောင့် တစ်ကောင်သော မျောက်မကို ယာဂုထမင်း ခဲဖွယ်စသည်ဖြင့် တစ်ပါးသောရဟန်း ဖျားယောင်းလေသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် မက္ကဋိံ အာမိသေနာတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

မက္ကဋိံ အာမိသေနာတိ ကိဉ္စာပိ မိဂမောရကုက္ကုဋမက္ကဋာဒယော တိရစ္ဆာနာ မနုဿေဟိ ဒူရဋ္ဌာနေသု ဝိစရန္တိ၊ တထာပိ ယသ္မာ မဟာဝနေ-ဘိက္ခူနံ ခန္တိမေတ္တာဒိ ဂုဏာနုဘာဝေန နိရာသင်္ကစိတ္တာ ဗဟူ မိဂမောရကုက္ကုဋမက္ကဋာဒယော တိရစ္ဆာနာ ပဓာနာဂါရဋ္ဌာနေသု ဝိစရန္တိ။ တသ္မာ တတြ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ကော မက္ကဋိံ အာမိသေန ယာဂုဘတ္တခဇ္ဇကာဒိနာ ဥပလာ-ပေတွာ သင်္ဂဏှိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ ယောဇနာ။

ပဋိသေဝတိ-စကား၌ တစ်ကြိမ် တစ်ခါသာ မှီဝဲ၏ဟူသောအနက် ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပဋိသေဝတီတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အဘယ့်ကြောင့် ပစုရပဋိသေဝနော ဟောတိ- ဟူသောအနက် ဖြစ်လေသနည်း။ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှီဝဲခြင်းသည်လည်း ပဋိသေဝနပင် မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ပစုရတ္တေ ဟိ ဝတ္တမာနဝစနံကို မိန့်အပ်သတည်း။ ယသ္မာ ဣဓ ဌာနေ ပစုရတ္တေ ဝတ္တမာနဝစနံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပစုရပဋိ-သေဝနော ဟောတီတိ အတ္ထော ဟောတီတိ ယောဇနာ။

အာဟိဏ္ဍန္တာ၌ ဟိဍိ-ဓာတ်သည် ဂတိသာမညကို ဟောလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တာတိ-စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ [အာ-ရှေးရှိ၍ ဟိဍိဓာတ်သည် ဝိစရဏ အနက်ကို ဟောသည် ဟူလိုသတည်း။]

ဝိဿာသိက ဘိက္ခုသာ ဝိကာရံ ဒဿေသိ ဣဓ တေသံပိ ဘိက္ခူနံ တံ ဝိကာရံ ဒဿေသိ။

ဤ၌ အဝရှေးရှိသော ဠိ-ဓာတ်တည်း၊ အဝ ဥပသာရပုဒ်သည် ဝိယောဂ စသော အနက်တို့ကို ဟောလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဠိ-ဓာတ်သည် ဓာတ်လည်းမထင်မရှား, အနက်လည်းမထင်မရှား မည်သည့်အနက်ကို ဟောလေသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဩဠိတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ အဝသည် အဘိမုခ အနက်ဟော၊ ဠိ-ဓာတ်သည် ဌပနအနက်ဟော ဟူလိုသတည်း။

ကေမန္တံ နိလိယိံသု၌ နိပုဗ္ဗ လီဓာတ်၊ ဒိဝါဒိဂိုဏ်းတည်း။ ဒိဝါဒိတော ယောဖြင့် ယ-ပစ္စည်းသက်၊ လီဓာတ်သည် "လီ-သိလေသေ" ဟူသည်နှင့်အညီ စေးကပ်ခြင်း သိလေသ အနက်ဟောတည်း။ စေးကပ်ခြင်းဟူသည် တစ်ခုသောအရပ်၌ ပုန်းအောင်းခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် နိလိယိံသု-စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ မနုဿိတ္ထိယာ၊ လူမိန်းမ၌။ တံ သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ ဟောတိယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ ထာ၊ အတူ။ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာပိ၊ ၌လည်း။ တံ သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ ဟောတိ ဧဝ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ၌ ပေယျာလ ဝေါတိ အဓိပ္ပါယော ဟူသော စကားကို မှီ၍ အနက်ပေးသတည်း။

အနွမသော။ပ။ အသံဝါသော တိဝစနေန၊ ဖြင့်။ တိရစ္ဆာနဂတာယပိ၊ တိရစ္ဆာန်မ၌သော်လည်း။ မေထုနံ မေ့၊ ကို။ ပဋိသေဝိတွာ၊ ၍။ ပါရာဇိ-ကောယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠှတရံ၊ အထူးသဖြင့် မြဲမြံလှစွာ။ သိက္ခာပဒံ၊ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။

အဘယ်ကြောင့် အထူးသဖြင့် မြဲမြံလှစွာ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပြုသနည်း။ သိက္ခာပုဒ် အပြားမရှိက အထူးသဖြင့် မြဲမြံလှစွာ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို မပြုရသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဒုဝိဓံ ဟိ-စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

သိက္ခာပုဒ်နှစ်ပါးပြားငြားသော်လည်း နှစ်ပါးအထူးမရှိက အထူးသဖြင့် မြဲမြံလှစွာ မပြုရသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဝတ္ထု စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

နှစ်ပါးအထူးရှိငြားသော်လည်း ထိုနှစ်ပါး၌ပင် အထူးသဖြင့် မြဲမြံလှစွာ ပြုသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်လေက အထူးသဖြင့် မြဲမြံလှစွာ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို မပြုရသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ဟတ္ထ-စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ အနုပညတ် ဟူသမျှသည် အထူးသဖြင့် မြဲမြံလှစွာပြု၍ ဖြစ်သည်ချည်းလေလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အညတြ အဓိ-မာနာ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဂနု သဒ္ဒါကား- ဝိသေသတ္ထ ဇောတကတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ နည်းမှ တစ်နည်းကြံသတည်း။ လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ မြဲမြံစွာ ပြု၍ ဖြစ်သကဲ့သို့ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌လည်း မြဲမြံစွာပြု၍လည်း ဖြစ်လေသလော။

သို့ဖြစ်သော် အထူးသဖြင့် မြဲမြန်လှစွာ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို မပြုရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ အနုပညတ် ဟူသမျှသည် အနာပတ္တိကို ပြု၍ ဖြစ်သည်ချည်းလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် အန္တမသော စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ပန သဒ္ဒါကား ဝိသေသတ္ထဇောတကတည်း။ လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ အထူးသဖြင့် မြဲမြန်လှစွာပြု၍ ဖြစ်လေငြားသော်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ အနာပတ္တိကိုပြု၍ ဖြစ်လေငြားသော်လည်းကောင်း ဤပဌမသိက္ခာပုဒ်သည် ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ဖြစ်လေ၏ အထူးသဖြင့် မြဲမြန်လှစွာပြု၍ ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဣဒံ ပန စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ [ပန၊ သဒ္ဒါကား၊ ယသ္မာ-အနက်ဟောတည်း]။

တနည်းကား—ဒုဝိဓံ ဟိ စသောစကားသည် ဒဠှတရံ သိက္ခာပဒံ အကာသိ ဟူသော ရှေ့စကား၏ ဝိတ္ထာရစကားတည်း။ ဤစကားတွင် ဒုဝိဓံမှစ၍ ပညတ္တိဂတိကာဝ ဟောတိ တိုင်အောင်သောစကားသည် ဧဝံကာရ ၏ ဒဠှဘာဝကို ပြသောစကားတည်း။ ဣဒံ ပန စသောစကားသည်သာ ပရိဟာရဆိုရာ၏ အဖြေစကားတည်း။

ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ ဒုဝိဓံ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ပန တထာပိ ဣဒံ ပဌမသိက္ခာပဒံ ယသ္မာ လောကဝဇ္ဇံ စသည်ဖြင့် အနက်ယောဇနာလေ။ ဤသို့ အနက်ယောဇနာသောအားတိုင်း စောဒနာကုတ်လေ၊ ဤ နောက်နည်းသာလျှင် သာ၍သင့်မြတ်သတည်း။ တတ္ထ ယသ္မာ သစိတ္တကပက္ခေ စိတ္တံ အကုသလမေဝ ဟောတိ၊ တံ လောကဝဇ္ဇံ နာမ ဟူသောစကား၌ သာရတ္ထဒီပနီနှင့် ဝိမတိဝိနောဒနီအဖွင့်ကွဲသည်တွင် သာရတ္ထဒီပနီဖွင့်တိုင်းသာ သင့်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၁၁၀။)၌ န ဟိ သာမည တော ဣမ ဝုတ္တော ဝ အတ္ထော ပန သုရာပါနဒ္ဓ ထာယမ္ပိ ဝုတ္တောတိ သက္ကာ ဝတ္တုံ ဝုတ္တသော ပနဝစနေ ပယောဇနာဘာဝါ ကဒေ-သောပိ အစိတ္တကလောကဝဇ္ဇသ၊ ဝတ္တဗ္ဗတာပသင်တောဟ ဟု သာရတ္ထဒီပနီကား၏အပြစ်ကို ပြသောအားဖြင့် မိန့်ကုံသိ၏။ ဤ တတ္ထ ယသ္မာ သစိတ္တက-ပက္ခေ စိတ္တံ အကုသလမေဝ ဟောတိ၊ တံ လောကဝဇ္ဇံ နာမ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား သာမညဖြစ်သောကြောင့် သုရာပါန အဋ္ဌကထာမှာ ဂိသေသကိုဆိုသည်။ ခပ်သိမ်းသောအရာတို့၌ သာမည, ဝိသေသရှိသော် သာမညကို ဝိသေသ နောက်သို့လိုက်၍ ဝိသေသယူရရိုးဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် သာမညအားဖြင့်

ဆိုအပ်ပြီးသည်ကို တစ်ဖန် ငါသေသာဆဲရာ၌ အကျိုးရှိသတည်း၊ အကျိုးမရှိသည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ "ဝုတ္တသောဝ ပုန ဝစနေ ပယောဇနာဘာဝါ" ဟူသောစကားကို ဆိုသင့်မည် မထင်ပေ။ တင်ပါး ကုန်သော အစိတ္တက လောကဝဇ္ဇ ဒ်ကွာပုဒ်တို့၌ကား သုဝိညေယျ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသို့သဘောရှိသော အစိတ္တကအဖြစ်၏အကြောင်းကား လောကဝဇ္ဇအဖြစ်၏ အကြောင်းစကားကို အငှကာ၌ မမိန့်ဆိုအပ်သည် ဖြစ်သတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ "တဒညေသုပိ အစိတ္တကလောကဝဇ္ဇေသု ဝုတ္တဗ္ဗတာပသင်္ဂတော စ" ဟူသော စကားကိုလည်း ဆိုသင့်မည်မထင်ပေ။ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၁၁၀။) ၌ "အပိစ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဝဒန္တေန သစိတ္တကပက္ခေ အကုသလေနေဝ ပါပဗ္ဗတာယာတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တက္ကမေနေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ" ဟူသော စကားကိုလည်း ဆိုသင့်မည် မထင်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဝတ္ထုအဇာနနတာယဟူသော ရှေး အငှကထာ စကားကို ထောက်၍ အကုသလေနေဝ နောက်စကား၌ "သစိတ္တက ပက္ခေ" ဟူသော အာခါရကို သိလောက်သောကြောင့် သစိတ္တကပက္ခေဟူသော အာခါရကို မဆိုသောကြောင့်တည်း။ ပုန်မာနိဝေတ္ထ ပဌ္ဌ ကေန္တအကုသလ စိတ္တသမုဋ္ဌာနတ္တာ ပါဏာတိပါတာဒီနံ ပကတိဝဇ္ဇတော ရေမဏီယာ သေသာနီ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတော(ခုဒ္ဒကပါဌ အငှကထာ။ ၁၄၊နှာ)။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနသာ ပန သုရာဒီနဋ္ဌ အညတမံ ဟောတိ၊ မဒနီယပါတုကမျတာ စိတ္တဋ္ဌ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ။ တဇ္ဇဋ္ဌ ဝါယာမံ အာပဇ္ဇတိ၊ ပီတေ စ ပဝိသတီတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ။ (ခုဒ္ဒကပါဌ အငှကထာ ၂၁-နှာ)။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ ကာယတော စ ကာယစိတ္တတော စာတိ ဒွိ သမုဋ္ဌာနံ။ ။(ခုဒ္ဒကပါဌ အငှကထာ ၂၁ နှာ။) ဤခုဒ္ဒကပါဌအငှကထာစကားရပ်တွင် ကေန္တအကုသလ စိတ္တသမုဋ္ဌာနတ္တာ ဟူသော စကား၊ မဒနီယပါတုကမျတာ စိတ္တဋ္ဌ-ဟူသော စကား ဤစကား နှစ်ရပ်ကို "သာမဏေရော ဇာနိတွာဝ ပိဝန္တော သီလဘေဒံ အာပဇ္ဇတိ န အဇာနိတွာ" ဟူသော မဟာဝါ အငှကထာ (မဟာခန္ဓက သိက္ခာပဒဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာ (ဝါ၊ဋ္ဌ၊၃၊ ၂၉၆။)အဖွင့် စကားနှင့်အညီ ဆိုအပ်သတည်း။ကာယတော စ ကာယ စိတ္တတော စာတိ ဒွိ သမုဋ္ဌာနံ ဟူသောစကားကို လူ့ရှင်၊ ရဟန်း-သုံးပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံသော စကားဖြင့် ဆိုအပ်သတည်း။ဤအရာ၌ နှစ်ပါးစုံကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ကာယတော စ- ဟူသော စကားကို ရဟန်းကိုသာ ငဲ့၍ ဆိုအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ကင်္ခါ-ဝိတရဏီအငှကထာ (၂၃၈-နှာ) သုရာပါန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ "မဇ္ဇဘာဝ

ဝေါစ,တဿ ပါနဒ္ဓါတိ ဣမာနေတ္တ ဒွေ အင်္ဂါနိ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ယောန်းတို့မှာ သေ·ဟူ၍ သိခြင်းသည် ပမာဏ မဟုတ်၊ သောက် သောက်ခြင်းသည်သာ ပမာဏ ဖြစ်သတည်း။ ဤအရာသည်ကား လူ့ရှင်တို့ကို ငဲ့၍ ဆိုသော အရာဖြစ်သော ကြောင့် ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာနကိုသာ အလိုရှိအပ်၏။ ကာယ သမုဋ္ဌာန် ကို မူကား အလိုမရှိအပ်။ ဤသို့သာ ယူအပ်၏။ဤသို့ မယူသော် ကေနွှဒ ကုသလ· စိတ္တသမုဋ္ဌာနတ္တာ ဟူသော စကား, မဒနီယပါတုကမျတာ ဇ်တ္တယ့·ဟူသော စကား ဤစကားနှစ်ရပ်သည် “သာမဏေရော ဇာနိတွာဝ”စသော အဋ္ဌကထာ စကားနှင့် ဆန့်ကျင်ရာသတည်း။ သေမှန်းမသိ၍ သေကို သောက်က အကုသိုလ် မဖြစ်ကြောင်းကို ဘိက္ခုဝိဘင်း ပဌမ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၇၆), သာရတ္ထ ဒီပနီဋီကာ(၂၄၀၄၁)၊ သုရာပါန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝဇိရ ဗုဒ္ဓိဋီကာ(၃၂၈), ဘိက္ခုနီ ဝိဘင်း ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ(၃၅၃)တို့၌ မိန့်ဆိုအပ်၏။ မသိသော်လည်း သေကို သောက်သည ဖြစ်က အကုသိုလ်သာ ဖြစ်ရမည်။ ဘိက္ခုဝိဘင်း ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ၌ ဤ ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်ထား၍ အကျယ် ဆုံးဖြတ်၏။ မဟာဝါပဗ္ဗဇ္ဇခန္ဓက အဖွင့်, ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ လည်း အနည်းငယ် ဖွင့်ဆို၏။ ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်၍ ဆိုပါသော်လည်း ငါဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ကာယတောစ ဟူသော စကား ကို ရဟန်းကိုသာငဲ့၍ ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာယစိတ္တတော ဟူသော စကားကို လူရှင်ကိုငဲ့၍ ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အထောက် မရ၊ သာဓက သာဓေယျမတန်၍ မှန်မမှတ်အပ်။ အိပ်ပျော်စဉ် တစ်စုံ တစ်ယောက်သောသူ၏ ပယောဂဖြင့် သေဝင်ရာ၌ ကေန်စစ်စေ အကုသိုလ်မဖြစ် သင့်သောကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ စကားကို ခင်ခြင်ရန်ရှိသတည်း။ ဤ အရာသည် အလွန်ခက်သတည်း။ ဒွေပိ ဝတ္ထုနိ-သုဒ္ဓိနွဝတ္ထု, မက္ကဋီဝတ္ထုဟူ ကုန်သော နှစ်ပါးကုန်သော ဝတ္ထုတို့ကိုလည်း။

မက္ကဋီဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဘယ့်ကြောင့် ဝဇ္ဇိပုတ္တကာတိ ဝဇ္ဇီရဋ္ဌေ ဝေသာလိယံ ကုလာနံ ပုတ္တာ·ဟု အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်အပ်သနည်း။ ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့ကိုမှ ဘေးရန်ဖြစ် သကဲ့သို့ ဝေသာလီပြည်၌ နေကုန်သော ရဟန်းတို့ကိုလည်း မှ၍ ထိုသားအခြား ဘေးရန်ဖြစ်လေသကဲ့သို့ မမိန့်ရာသည် မဟုတ်လောဟု ဆောဒနာရန်ရှိသော ကြောင့် သာသနေ ကိရ·စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ “ယသ္မာ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇိ ကိရ၊ တသ္မာ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာတိ ဝဇ္ဇီရဋ္ဌေ ဝေသာလိယံ ကုလာနံ ပုတ္တာတိ မယာ ဝုတ္တံ”ဟု အနက်ပေး။

အင္ဂါနမေက္ခံ စသော စကား၌ ယံ(ယေန ငှာ နေနေ)၊ အကြင်အကြောင်း ကြောင့်၊ ပ။သ ဟေ ယ၊ ထိုတော်မူရာ၏။ တော်ငှာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ အင်္ဂါနံ၊ အကြောင်း ဟူတ်ဟု အနက်ပေး။ အဋ္ဌကထာ၌ တော်ငှာနံ ဝါ ဩကာသော ဝါ နတ္ထိ စကားသည် အစိပ္ပါယ်ဖွင့်ကေားတည်း။ ငှာန, ဩကာသကား ပရိယာယ်ဝ ည်း။ပဝတ္တိနိမိတ်ပြားသောကြောင့် "ငှာနံ ဝါ ဩကာသော ဝါ"ဟု ဝါသဒ္ဒါနှင့် အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသတည်း။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော အတ္ထံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အကျိုးသို့။ ဝါ—နိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးသို့။ ရသေခတိ ဘတ္တာနုလောမံဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သာမညလက္ခဏံ ဌဝ ရသောတိ အဓိပ္ပေတံဟု (သာရတ္ထဋီ၊ ၂။၄၅။) ဋီကာဆရာ ဖွင့်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း ရသောပုဒ်ကို "သာမညေန ရသီယတိ ပဋိဝိဇ္ဈီယတိတိ ရသော"ဟု ဝစနတ္ထပြုလေ။

ယံ ဘိက္ခဝေ၊ပ။ ကပ္ပတီတိ ဟူ၍၊ ဝေ၊ ဤသို့။ယေ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ၊ တို့ကို။ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။တေမေ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ၊ တို့သည်။ သုတ္တာနုလောမံ နာမ၊ မည်၏။ကာမရုတံ၊ မိမိ၏အယူကို ပြီးစေတတ်သော ပါဠိတော်လာများစွာသော အကြောင်းကို။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်သား၍။ အထပရော တဿအကပ္ပိယဘာဝသာဓကံ သုတ္တဝော ဗဟုံကာရဏဉ္စ ဝိနိစ္ဆယဉ္စ ဒဿေတိ ဟု (၁၉၈—နှာ) အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လတ္တံ့သော စကားကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ အတ္ထေန၊ မိမိမှတ်အပ်သော အနက်နှင့်။ အတ္ထေနာတိ အတ္တနာ သလ္လက္ခိတေန အတ္ထေန။ (သာရတ္ထ ဒီပနီ (၂၊၄၆)။ သာရတ္ထဒီပနီ ဆရာသည် 'ကာရဏံ သလ္လက္ခေတွာ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်သတည်း။ တစ်နည်းကား အတ္ထေန၊ မိမိသည် နည်းအားဖြင့် ယူအပ်သော အနက်နှင့်။အတ္ထေနာတိ အတ္တနာ နယဂ္ဂဟိတေန အတ္ထေန။(ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၁၂၂နှာ) ဝိမတိ ဝိနောဒနီဆရာသည် နယဂ္ဂါဟေန ဥပဋ္ဌိတာ- ကာရဏယာနံ ဟူသော အဋ္ဌကထာ (၁၉၅—နှာ) စကားကို ထောက်သတည်း။

ပါဠိံ ၀၊ မိမိအယူ၏ မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာနှင့် တကျဖြစ်သော ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း။ ပါဠိယာ၊ ထိုမိမိ၏အယူကို ပယ်ခြင်းငှါ ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆောင်ထားအပ်သော အဋ္ဌကထာနှင့်တကျဖြစ်သော ပါဠိတော်နှင့်။ အတ္ထဉ္စ၊ မိမိသည် နည်းအားဖြင့် ယူအပ်သော အနက်ကို လည်းကောင်း။ သံသန္ဒိတွာ၊ နှီးနှော၍။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီလာ အနက်တည်း။ ငါတို့မူကား အတ္ထေနပါဠိံ ဖြင့် အတ္ထကို ပဓာနပြု၍ ဆိုသတည်း။ ပါဠိယာစ အတ္ထံ ဖြင့် ပါဠိကို ပဓာနပြု၍ ဆိုသတည်း။ စကားနှစ်ရပ်၌ပင် အတ္ထေနအပ္ပိ အရမပြား။

သာရတ္ထဒီပနီဖွင့်တိုင်း မိမိသည် မှတ်အပ်သော အနက်ချည်းတည်း ဟူလို သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ အနတ္တနာ ဂဟိတံ စသောအနက်သည် အတ္တနပါဠိ ဟူသော စကား၏ အနက်သာတည်း၊ ပါဠိယာ စ အတ္ထံ ဟူသော စကား၏အနက် ကြွင်း ပြန်သောကြောင့် အဗျာပိတဒေါသ ရောက်သတည်း။

ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ၊ မတားမြစ်အပ် မတားမြစ် ကောင်း။ ကာရကသံဃသဒိသံ၊ သင်္ဂါယနာ တင်ခြင်းကို ပြုတော်မူသော အရှင်မဟာကဿပ အမှူးရှိသော သံဃာတော်နှင့် တူ၏။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ရှင်တော်ဘုရားတို့၏။ ဌိတကာလသဒိသံ၊ တည်ရာကာလရှိသေးသည်နှင့် တူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား–ရှင်တော်ဘုရားတို့၏ တည်ရာကာလ ရှိသေးသည်နှင့်တူသော် ထင်ရှားရှိသော ဘုရားနှင့် တူ၏ ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂။ ၄၆)၌ ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတကာလသဒိသန္တိ ဤမိနာ ဗုဒ္ဓေဟော ကထိတဓမ္မာ ရေမာန- ဗုဒ္ဓသဒိသန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဟု မိန့်အပ်၏။

ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော မမစ္စယေန သတ္ထာ (ဒီ၊၂။၁၂၆) ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ တည်း။

ဗာဟိရကသုတ္တံ ဝါ နှင့် သိလောကော ဝါ သည် ယှဉ်ဖက်တည်း။ အညံ ဝါ စသည်ကား ဗာဟိရကသုတ္တံဝါ၏ အဖွင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂။၄၇။)၌ ဗာဟိရကသုတ္တန္တိ တိသော သံဂီတိယော အနာရုဠှဂုဠှဝေဿန္တရာဒီနိ မဟာသံဃိကနိကာယဝါသီနံ သုတ္တာနိဟု- မိန့်အပ်၏။ သိလောကသဒ္ဒါသည် "ယသော သိလောကော ကိတ္တိတ္ထိ" ဟု အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ (၁၁၇–ဂါထာ)၌ လာသည်နှင့်အညီ ကျော်စောခြင်း အနက်ကိုလည်း ဟောသည်။ သိလောကော- တု ယသေ ပဇ္ဇေဟု အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်(၁၀၄၁–ဂါထာ)ပါဒ လာသည်နှင့် အညီ လည်းကောင်း၊ ယသေ ကိတ္တိယံ၊ ပဇ္ဇေ ခန္ဓဠာဘာဒေါဟု အဘိဓာန်ဋီကာ (၁၀၃၁-ဂါထာ)လာသည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း ဂါထာဟူသော အနက်ကို ဟောသည်။ ဤ၌ကား အဆုံးအားလျော်စွာ ဂါထာဟူသော အနက်ကို ဟောသတည်း။

ထိုဂါထာသည်လည်း သာသနာမှအပ ကျမ်းလာဂါထာ သာသနာကျမ်းလာ ဂါထာနှစ်ပါးတွင် ဗာဟိရက သုတ္တံ ဝါ မှ ဗာဟိရကပုဒ်တစ်စိတ်ခွဲ၍ လိုက်သဖြင့် အထူးပြုသောကြောင့် သာသနာမှအပ ကျမ်းလာဂါထာတည်းဟု သိအပ်၏။ ပုဒ် တစ်စိတ်ခွဲ၍လိုက်သော အရာရှိသည်ကိုမူကား ၁ မ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်းအဖွင့် ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိဒ္ဒသလာ (အဘိ၊ဋ္ဌ၊၂။

၁၆၁။) အဘာ၀က ဂဗ္ဘသေယျကာနံ အဏ္ဍဇာနဥ္စ-ဟူသော စကားကိုလည်းကောင်း အဏ္ဍဇာနဥ္စ အဘာ၀ကာနန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ-ဟူသော မူလဋီကာ (မူလဋီ၊၂။၁၃၄) စကားကိုလည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။အလေးအမြတ် အထူးအားဖြင့် မှတ်ကြလေ။

အာယံ၊ ဤသကာ၀ါဒီသည်။ တဿ၊ ထိုပရ၀ါဒီအား။ ကပ္ပိယ ဘာ၀သာခေကာ်၊ သော။ သုတ္တာတော၊ မိမိဆောင်ရေးအပ်သောသုတ်မှ။ ဗဟုံ၊ သော။ ကာရဏစ္ဆ၊ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝိနိစ္ဆယဥ္စ၊ အဋ္ဌကထာ အဆုံးအဖြတ်ကိုလည်းကောင်း။ အထ ဒဿေတ်၊ အံ့။ တဿ၊ ထိုသကာ၀ါဒီအား။ ပဋိက္ခိတ္တ-ဘာ၀ေါယော၀၊ မအပ်ဟူ၍ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ။နာမ-မတ္တံယော၀၊ အနာပတ္တိ အာပတ္တိစသော အမည်သည်သာ။ နာနံ၊ ကပ္ပိယ-အကပ္ပိယအမည် မျှ ထူး၏။ ။သုပ္ပ၀တ္တိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ပါဠိ-တောစ၊ ဝိနည်းပါဠိတော်မှ တစ်ပါးသော ဝိနည်းပါဠိ၏အနက်ကို ပြတတ်သော ပါဠိအားဖြင့်လည်းကောင်း။ပရိသုတ္တာတော၊ဆရာကို မေးမြန်းသဖြင့် ရအပ်သော ထေရ၀ါဒအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ထေရပရမ္ပရာ၊ အရှင်ဥပါလိမထေရ်စသော မထေရ်တို့၏အဆုံးအဖြတ်အဆက်ဆက်ကို။ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၄၉။)၌ အာစရိယပရံပရာတိ အာစရိယာနံ ဝိနိစ္ဆယပရမ္ပရာဟူ၍ လည်းကောင်း။ အာစရိယပရံပရန္တိ ဣမဿေ၀ ဝေပစနံ၊ထေရ၀ါဒင္ဂန္တိ ထေရပဋ္ဋပါဠိန္တိအတ္ထောဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်၏။ ထေရပဋ္ဋပါဠိံ၊ မထေရ်တို့၏ အယူအစဉ်ကိုဟူ အနက်ပေး။ ဝံသပရမ္ပရာ စကားသည့် ထေရပရမ္ပရာစကား၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလုယ်တည်း။ ထေရ၀ါဒင်စကားသည် အာစရိယပရမ္ပရာစကား၏ ဝေဝုစ် ဖြစ်သကဲ့သို့မှတ်။ သို့ ဝေဝုစ်ဖြစ်ခဲ့သော် ဝံသပရမ္ပရာစ–ဟု စသဒ္ဒါနှင့် မရှိ သင့်။ အချို့စာ၌ စ-သဒ္ဒါကင်း၍ ဝံသပရမ္ပရာ အဿ-ဟု ရှိသတည်း။ အတ္ထ-တောစ၊ ပဒတ္ထ,ပိဏ္ဍတ္ထ, အဓိပ္ပေတတ္ထ–စသော အနက်အားဖြင့် လည်းကောင်း။ ကာရဏတော၊ ထိုအနက်၏ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ထေရ၀ါဒင်ံ၊ မထေရ်တို့ အယူ၀ါဒ အစိတ်အစိတ် အစဉ်ကို။ ထေရပဋ္ဋိ ပါဠိန္တိ အတ္ထော၊ (သာရတ္ထဒီပနီ ထေရ၀ါဒင်၌ အင်္ဂသဒ္ဒါသည် "အင်္ဂါဒေသေ ဗဟုမှ ဂ်ံ၊ တထာ ဝယ၀ဟေတုသု ဟူ၍ အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ် ဂါထာဒွလာ (၉၅၆ ဂါထာ)အဝယ၀အနက် ဟောတည်း၊ ထိုအဝယဝသည် လည်း အစဉ်ဖြစ်သော အ၀ယ၀တည်း။

ခြောက်ဌာနတို့ကို ကြည့်ရှု၍ အဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေသည်ရှိသော် အဘယ် အကျိုးရှိသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယောဟိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဟိ၊ အကျိုးကို ဆိုဦးအံ့။ အပ္ပဋိဝတ္တိယော၊ မတားမြစ်အပ် မတားမြစ်ကောင်း။ ပါရာဇိကာပတ္တိတိ နတာဝ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟု သာမညအားဖြင့်သာ ဆိုအပ်ငြားသော်လည်း မေထုန စိတိက္ကမောပ ။ပ။ဩဠာရိကော ဟူသောစကားကို ထောက်၍ ပဌမပါရာဇိက, စတုတ္ထပါရာဇိက အာပတ်ဖြစ်မှု ပါရာဇိကအာပတ်သင့်သည်ဟု ဆိုကောင်းသည်ကို သိအပ်၏။ သုခုမာဟူသောစကားကို မိမိဟု ဆိုအပ်သော လွန်ကျူးသော ရဟန်းသော်မှုလည်း လျင်မြန်သောဖြစ်ခြင်း အပြန်ရှိသည်နှင့် ဘိုနိုင်ခဲသော သဘောရှိ၍ လွန်ကျူးကြောင်း ဖြစ်သော စိတ်သိမ်မွေ့လှသောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၂၂၀။) ၌ သုခုမာတိ အတ္တနောပိ ဒုဝိညေယျသဘာဝသ လဟုပရိဝတ္တိနော စိတ္တဿ သီဃပရိဝတ္တိတာယ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ စိတ္တလဟုကာတိ။စိတ္တံ လဟု သီဃပရိဝတ္တိ ဧတေသန္တိ စိတ္တလဟုကာဟု မိန့်အပ်၏။

အတ္တနောပိ၊ မိမိဟု ဆိုအပ်သော လွန်ကျူးသော ရဟန်းသော်မှုလည်း။ (ဒုဝိညေယျသဘာဝဿ၌စပ်)ဧဝ္ထကထာ၌ "ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တလဟုကာ၊ ပေါ့သော လျင်မြန်သော လွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော စိတ်ရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်၏"ဟု အနက်ပေး။

ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊ ၁၂၆။)၌ကား စိတ္တံ တဿ လဟုကန္တိ အတ္ထောဟု မိန့်အပ်၏။

ပါရာဇိကာပတ္တိတိ နတာဝ ဝတ္တဗ္ဗံ-စကား၌ မေထုနဝီတိက္ကမောဟိ။ပ။ဩဠာ-ရိကော ဟူသော စောဒက ဆရာ၏ ဗာဒဘောဂကို ပြသော စကားကို ထောက်၍ အဒိန္နာဒါနနှင့် မနုဿဝိဂ္ဂဟကို လွန်ကျူးရာမှာသာ ပါရာဇိက အာပတ်သင့်သည်ဟူ၍ မဆိုကောင်းဖြစ်သတည်း။ မေထုနဓမ္မနှင့် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို လွန်ကျူးရာ၌ကား ပါရာဇိကအာပတ် သင့်၏ဟူ၍ ဆိုကောင်းသတည်း ဟု မှတ်အပ်၏။

ကိဉ္စာပိ မေထုနဓမ္မဝီတိက္ကမော စ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝီတိက္ကမော စ ဩဠာရိကော ဟောတိ၊ ပန တထာပိ အဒိန္နာဒါနမနုဿဝိဂ္ဂဟဝီတိက္ကမာ ယသ္မာ စိတ္တလဟုကာ တသ္မာ၊ ယသ္မာ သုခုမာ ဟောန္တိ တသ္မာ၊ တေ အဒိန္နာဒါနမနုဿဝိဂ္ဂဟဝီတိက္ကမေ ဟိ ယသ္မာ သုခုမေနေဝ အာပဇ္ဇတိ၊ သုခုမေန ရက္ခတိ၊ တသ္မာ ဝိသေသေန တံ ဝတ္ထုကံ၊ တံ အဒိန္နာဒါနမနုဿဝိဂ္ဂဟ-ဝီတိက္ကမဝတ္ထုကံ ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆိယမာနော အာပတ္တိတိ အဝတွာ တိ ယောဇနာ၊

အဘယ့်ကြောင့် ပါရာဇိက အာပတ်သင့်၏ဟု ရှေးဦးစွာ အလျင်စလို မဆိုကောင်းသနည်း၊ မေထုနဓမ္မဝီတိက္ကမ, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝီတိက္ကမသည် ရှုန့်ရင်းပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ကသ္မာ-စသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်းဟု စောဒနာတင်လေ။

သုတ္တတော၊ ဝိနည်းပါဠိတော်ဟု ဆိုအပ်သော သုတ်တိုက်ရိုက်အားဖြင့်။ "သုတ္တံ နာမ သကလေ ဝိနယပိဋကေ ပါဠိ"(ဌ၊၁၊ ၁၉၆။) အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ခဲ့ပြီး။ နယတော၊ နေယျတ္ထ နည်းအားဖြင့်။ သီလာနိ၊ သီလတို့ကို။ သောဓေတွာ၊ ဒေသနာကံ အာပတ်ကို ဒေသနာ ကြားခြင်း, ဝုဋ္ဌာနကံ အာပတ်ကို ပရိဝါသ်နေခြင်း မာနတ်ကျင့်ခြင်း အဗ္ဘာန်သွင်းခြင်းဖြင့် သုတ်သင်၍ ဒွတ္တိံသာကာရံ တာဝ မနသိကရောဟိတိဟူသော စကားကို ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းရင်း ရဟန်းပင်ဖြစ်သော်လည်း အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း စသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ထက် ဒွတ္တိံသာကာရကမ္မဋ္ဌာန်းက ထင်ရှားသည့်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသောအားဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှာ လွယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း ရှေးဦးစွာ နှလုံးထားကောင်းသောကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသတည်း။

တာဝ၊ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းသည်မှ ရှေးဦးစွာ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဿဒ္ဓိယတိဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့သည်အားလျော်စွာ ဒွတ္တိံသာကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းစပ်သည့်တိုင်အောင် ဒွတ္တိံသာကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းထားလော့၊ ပြီးမှ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးထားလောဟု ဆိုရမည်ဟုလိုသတည်း။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၅၀။)၌ သဓါရာ ပါကဋ္ဌာ ဟုတ္ဝာ ဉပဋ္ဌဟန္တိတိ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာနိကော စေ၊ တဿ သဓါရာ ပါကဋ္ဌာ ဟုတ္ဝာ ဉပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဟု မိန့်အပ်၏။

ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာနိကော၊ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အမြဲ လက်စွဲရှိသော ရဟန်းသည်။ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အမြဲလက်စွဲ မရှိသော ရဟန်းဖြစ်က ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် မရောမယှက် သက်သက် ဒွတ္တိံသာကာရ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ နှလုံးထားလော့ဟု ဆိုရန်ရှိသတည်း။ ဒွတ္တိံသာကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ တပါးသော အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းစသော ကမ္မဋ္ဌာန်းလက်စွဲရှိသော ရဟန်းဖြစ်က ထိုအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းစသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးထားသည်မှ ရှေးဦးစွာ နှလုံးထားအပ်သတည်း။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၅၀။)၌ အညသ္မိံ ပန ကမ္မဋ္ဌာနေ ကာတပရိစယေန တဒေဝ မနသိကာတဗ္ဗံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

စတုတ္ထဝိနယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

တံ၊ ထိုယောကောစိရဟန်းကို။ တထာ၊ ထိုလိင်္ဂယုတ္တစသည့်တို့တွင် တခုသော အကြောင်းအရာဖြင့်။ ဉာပေတုံ၊ သိစေခြင်းငှါ။ တံ ပဘေဒံ၊ ထိုလိင်္ဂယုတ္တစသည်တို့တွင် တခုသောအခြင်းအရာ အပြားကို။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ "ယောဝယဒိဿတီတိ ယာဒိသော"စကားဖြင့် "ယာဒိသောတိ လိင်္ဂဝသေန"စကားလာ ယာဒိသောပုဒ်ကို ဖွင့်သတည်း။ ။ဝါသ ဓုရယုတ္တောဝါ၊ သဒ္ဒါရတရားတို့ကို အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ ဟု အထူးထူး အပြားပြား ရှုသောအားဖြင့် နေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဓုရကို အားထုတ်သည်လည်း။ [ဝါသဓုရယုတ္တောဝါတိ ဝိပဿနာဓုရယုတ္တောဝါ၊ သာရတ္ထဒီပနီ (၂၅၀)] ဉီနပဉ္စဝဿာတာယ၊ ငါးဝါ အောက် ယုတ်သောဝါ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နဝေါ ဝါ၊ သီတင်းငယ်ရဟန်း မူသည်လည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်လေစေ။ အတိရေက ပဉ္စဝဿတာယ၊ ငါးဝါထက် အလွန် ကိုးဝါတိုင်အောင်သောဝါ, ငါးဝါရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။မဇ္ဈိမော ဝါ၊ အလယ်အလတ် ရဟန်းသည်မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်လေစေ။

အတိရေကပဉ္စဝဿောစ ပဉ္စဝဿောစ အတိရေကပဉ္စဝဿောဟု ကေသိက်ပြု။

နဝေါတိ အပရိပုဏ္ဏပဉ္စဝဿောဟိ ဘိက္ခု နဝေါနာမ ဟောတိ၊ ပဉ္စဝဿတော ပဋ္ဌာယ မဇ္ဈိမော၊ ဒသဝဿတော ပဋ္ဌာယ ထေရော။ အပရော နယော၊ အပရိပုဏ္ဏဒသဝဿော နဝေါ၊ ဒသ ဝဿတော ပဋ္ဌာယ မဇ္ဈိမော၊ ဝီသတိဝဿတော ပဋ္ဌာယ ထေရော။ (သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ (သံဋ္ဌ၊၁၊၄၂) အဋ္ဌကထာနန္ဒနဝဂ် ဒသမသုတ်အဖွင့်) ဤအဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ အတိရေကပဉ္စဝဿပုဒ်ကို ကေသိက်ပြုသတည်း။

အထခေါ ကိန္တု၊စင်စစ်သော်ကား အထခေါတိ ဣဒံ ကိန္တုတိ ဣမဿ အတ္ထေ ဝုတ္တံ ဟောတီတိအတ္ထော။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၁၊၁၂၇)။

သဗ္ဗောဝ၊ သော။ ဧသော ဘိက္ခု၊ ကို။ ဣမဿ အတ္ထော၊ ဤအရာ၌။ ယောပနာတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၆။ (ဣမဿ အယံတိ၊ ဣမဿ ပါရာဇိကဝိသယော၊ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၁၂၇))။ အရိယာယ၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ယာစနာယ၊ တောင်းခြင်းဖြင့်။

အရိယာယ ယာစနာယာတိ၊ "ဥဒ္ဒိဿ အရိယာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဧသာ အရိယာနယာစနာယာ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တာယ အရိယယာစနာယ န ကပဏဒ္ဓိက, ဝနိဗ္ဗကာယာစကာနံဝိယ"ဒေဟိ ဒေဟိ"တိ ဧဝံပဝတ္တယာစနာယ။သာရတ္ထဒီပနီ(၂၅၁)

ဤစကား၌ အရိယာနယာစနာ ကိုဘောက်၍ အဋ္ဌကထာမှာ "အရိယာနံ သန္တကာအရိယာ" ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်ကိုသိ။ ဂုဏဿစ ' ဖလဿစ ဝဏ္ဏေန ကိတ္တနေန ပသံသာယ ယာစိတွာ ဝကန္တိအာဒဒန္တိ ဂဏှန္တီတိ ဝဏိဗ္ဗကာ။ ဝဏ္ဏ၌ ဏ တလုံးကိုချေ၊ ကုက, ဝက-အာဒါနေ၊ ဓာတု-ဓာလာ။ (၁၆-နှာ) ဝ-ဒွေ ဘော်ပြု၍ ဗ္ဗ နှစ်လုံးရေး။ "ဝဏိဗ္ဗကာတိဒါယကာနံဂုဏကိတ္တနဝသေန, ကမ္မဖလကိတ္တန မုခေနစ ယာစနကာ။ သုတ်သီလက္ခံ ကူဋဒန္တသုတ်ဋီကာ။(သီဋီ (နဝ) ၂၊၃၀၈) ပုဒ်ခက်၊ အသက်ခြောက်ဆယ်ပြည့်ခါနီးမှ ကြံ၍ရသာတည်း။ အငယ်ကကြံ၍မရ။

သူစိမဇလနစ၊ အပ်-အညစ်အကြေးဖြင့်လည်းကောင်း။ ဟတ္ထသောဒမလ-ဇလ္လိကာဟိစ၊ လက်မှထွက်သော ချွေးအညစ်အကြေးမှုတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဝသာနေ၊ သက်န်းချုပ်သည်၏အဆုံး၌။ ရဇနကပ္ပကရဏေဟိစ၊ ဆိုးခြင်း, ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးခြင်း, ပြုခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။

ဥပနိဿယ သမ္ပန္နတ္တာ ပုဗ္ဗေ အဋ္ဌပရိက္ခာရဒါနေန ဥပနိဿယသမ္ပန္နံ။ ယော ဟိ စီဝရာဒိကေ အဋ္ဌ ပရိက္ခာရေ ပတ္တစီဝရမေဝ ဝါ သောတာပန္နာဒိ အရိယဿ ပုထုဇ္ဇနဿေဝ ဝါ သီလသမ္ပန္နဿ ဒတွာ "ဣဒံ ပရိက္ခာရဒါနံ အနာဂတေ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝါယ ပစ္စယော ဟောတူ"တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ၊ တဿ တံ သတိ အဓိကာရ သမ္ပတ္တိယံ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုခီဘာဝေ ဣဒ္ဓိမယ ပရိက္ခာရလာဘာယ သံဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သာရတ္ထဒီပနီ။ (၂၊၅၁) ဤသာရတ္ထဒီပနီစကားသည်- သော အတ္တနော ကိစ္စံမတ္ထကပ္ပတ္တံ ဉတွာ ဘဂဝန္တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ အပရိပုဏ္ဏ ပတ္တစီဝရတာယ ပတ္တစီဝရံ ပရိယေသန္တော သင်္ကာရဋ္ဌာနတော စောဠက္ခဏ္ဍာနိ သင်္ကဍ္ဎတိ။ အထ နံ ပုဗ္ဗဝေရိကော အမနုဿော ကိဿာ တရုဏဝစ္ဆာယ ဂါဝိယာ သရီရေ အဓိမုစ္စိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ဧကအင်္ဂုတ္တိုရ်, ဒုတိယ ဧတဒဂ္ဂဝဂ်မှ နောက်ဖြစ်သော တတိယဝဂ် အဋ္ဌမသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာတည်း၊ (အံ ဋ္ဌ ၁၊၂၂၀)

အပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရတာယ ပတ္တစီဝရံ ပရိယေသန္တောတိ သော ကိရ ဝီသတိဝဿသဟဿာနိ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော "ဘိက္ခုနာ နာမ အတ္တနော ပစ္စယံ လဘိတွာ အညံ အနောလောကေတွာ သယမေဝ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ပတ္တေန ဝါ စီဝရေန ဝါ သင်္ဂဟံ နာကာသိ။ တေနဿ "ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ"တိ ဉတွာ ဧဟိ ဘိက္ခုဘာဝေန ပဗ္ဗဇ္ဇံ နာဒါသိ။ (ဧကအင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာ။ အံ ဋီ ၁-၁၈၁) ဤအဋ္ဌကထာ, ဋီကာစကားတို့နှင့် အညီတည်း။ သော၊ ယိုဒါရှိစိဒိယသည်။ ။ဤသာရတ္ထဒီပနီ

အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကိုထောက်၍ ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးကို လည်းကောင်း
သပိတ် သင်္ကန်းကိုသာ မျှင်လည်းကောင်း လှူ၍ ဟောဘိက္ခု ရဟန္တာဆိုကို
တောင်းဖူးမှုဟောဘိက္ခု ရဟန္တာဖြစ်သတည်း ဟု သိအပ်၏။

န ခေါ မေ ဘန္တေ ပရိပုဏ္ဏံ ပတ္တစီဝရန္တိ ကသ္မာ ကုလပုတ္တော ဣဒ္ဓိမယ
ပတ္တစီဝရံ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ?။ ပုဗ္ဗေ အဋ္ဌန္နံ ပရိက္ခာရာနံ အဒိန္နတ္တာ။ ကုလပုတ္တော
ဟိ ဒိန္နဒါနော ကတာဘိနီဟာရော၊ န ဒိန္နတ္တာတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဣဒ္ဓိမယ ပတ္တစီဝရံ
ပန ပစ္ဆိမဘဝိကာနံယေဝ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အယဉ္စ ပုန ပဋိသန္ဓိကော၊ တသ္မာ န
နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ အထ ဘဂဝါ သယံ ပရိယေသိတွာ ကသ္မာ န ဥပသမ္ပာဒေသီတိ။
ဩကာသာဘာဝတော။ ကုလပုတ္တဿ အာယု ပရိက္ခီဏံ၊ သုဒ္ဓါဝါသိကော
အနာဂါမိမဟာဗြဟ္မာ ကုမ္ဘကာရ ရသာလံ အာဂန္တွာ နိသိန္နော ဝိယ အဟောသိ၊
တသ္မာ သယံ န ပရိယေသိ။ ။ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်
အဖွင့်။ (မ၊ဋ္ဌ၊၄-၂၁၅) ကုလပုတ္တဒေ၀ရ ပုက္ကုသာတိမင်း ဖြစ်သတည်း။

အဋ္ဌန္နံ ပရိက္ခာရာနန္တိ နိရဝသေသဝသေန ပရိယာဒါနလက္ခဏဝစနံ ပနေတံ
အညတရဿာပိ ဝစနသေသော။ တထာ ဟိ "မယံ ဣဒ္ဓိမယပရိက္ခာရလာဘာယ
ပစ္စယော ဟောတူ"တိ ပတ္တန် ပဋ္ဌပေတွာ ပတ္တစီဝရံ, ပတ္တံ, စီဝရမေဝ ဝါ ဒိန္နေ
စရိမဘဝေ ဣဒ္ဓိမယ ပရိက္ခာရော နိဗ္ဗတ္တတီတိဝဒန္တိ။ ဒဒိန္နတ္တာတိ ကေစိဝါဒေါ။
တေနာဟ "ကုလပုတ္တော"တိအာဒိ ဩကာသာဘာဝတောတိဥပသမ္ပဒါ လက္ခ-
ဏဿ အသမ္ဘဝတော။ တေနာဟ "ကုလပုတ္တဿ အာယုပရိက္ခီဏ"န္တိ။
(ဥပရိပဏ္ဏာသဋီကာ၊ ၁)။ ပုက္ကုသာတိ အမျိုးကောင်းသားကို လှူအပ်ဖူးသော
ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါး ရှိသည်ဖြစ်၍ ဟောဘိက္ခုဖြစ်လိုသော ဆုတောင်းရှိ၍ မလှူဖူး
ဘူးဟုမဆိုအပ်သတည်း။ ဒါရုစီရိယကား ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးကို လှူပင်မလှူဖူးဖြစ်
သတည်း။ ပုထုဇဉ်ကို ဟောဘိက္ခုခေါ်တော်မူသည်ကား ဝိနည်းမဟာဝါ-
မဟာခန္ဓကလာ ရသေ့တထောင်တည်း။ ကေဒဂ်ုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယ တေ
ဒဂ္ဂဝဂ် ကောဒသမသုတ်အဖွင့်လာ ဝက္ကလိမထေရ်သည်လည်း ပုထုဇဉ်အဖြစ်
ဖြင့် ဟောဘိက္ခုရဟန်းဖြစ်သတည်း။ သောတာပန်ကို ဟောဘိက္ခုခေါ်တော်မူ
သည်ကား ဝိနည်းမဟာဝါမဟာခန္ဓကလာ ကောဏ္ဍညမထေရ်စသည်တည်း။
ရဟန္တာကို ဟောဘိက္ခုခေါ်တော်မူသည်ကား ဝိနည်းမဟာဝါ မဟာခန္ဓကလာ
ယသအမျိုးသားတည်း။ဝုတ္တေဟိ အဋ္ဌဟိ ပရိက္ခာရေဟိ သရီရေပဋိမုက္ကေဟိ-
ယေဝ(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊၁၊ ၂၀၆)။ သည် ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏတည်း။ ကိုကြောင့် ဝိမတိ-
ဝိနောဒနီ(၁၊ ၁၂၈)၌-သရီရေ ပဋိမုက္ကေဟိယေဝဥပလက္ခိတော ကိုသော
ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝုတ္တေဟိအဋ္ဌဟိ ပရိက္ခာရေဟိသရီရေပဋိမုက္ကေဟိ ယေဝ ဂုတ္တာအဋ္ဌ

ပရိက္ခာရသရိရပဋိမုက္ကော ဟုတွာယေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သောကိုယ်၌စွပ်အပ်သော မျှစ်ပါးသော ပရိက္ခရာရှိသည်ဖြစ်ရှိသော်လျှင် ဟူ၍လည်း အနက်ပေးအပ်သေး၏။ ထိုကြောင့် ကင်္ခါဝိတရဏီ ဥက္ခိတ္တကာယ သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်(၂၇၉-နှာ)၌၊ ဥက္ခိတ္တ ကာယောတိဥက္ခေပေန၊ ဇူတ္ထမ္ဘိုတ လက္ခဏော ကာရဏာဝစနံ၊ ကေတော ဝါ ဥဘတောဝါ ဥက္ခိတ္တစီဝရော ဟုတွာတိအတ္ထော-ဟုမိန့်အပ်၏။ ဘိန္နေန သီသေနာတိ ဘိန္နသီသာ ဟုတွာဟု သဒ္ဒါနီတိ (၅၉၇-သုတ်)၌လည်းမိန့်အပ်၏။ ဗုဒ္ဓါဧရိယကော၊ ဘုရားသာလျှင် ဖြစ်သော ရှင်ပြုသော-ဆရာ,ရဟန်းခံသော ဆရာရှိသည်။ ဗုဒ္ဓေါဝပဇ္ဇာစရိယော ဥပသမ္ပဒါစရိယောစ အဿာတိ ဗုဒ္ဓါစရိယကော။ (သာရတ္ထဒီပနီ) (၂၊၅၁) ထိုသာရတ္ထဒီပနီစကားသည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ရုပ္ပတိ ဟူသောအဋ္ဌကထာ-စကားနှင့်အညီဖြစ်သတည်း။ ဤပဗ္ဗဇ္ဇာစ ဥပသမ္ပဒါစ ရုပ္ပတိဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍။ ဟေဝိဘိက္ခုခေါ်တော်မူသော် ရှေးဦးစွာစကားအခိုက်အတန့်ရှင်ဖြစ်ပြီးမှ ရဟန်းဖြစ်သည်ဟု ယူရန်ရှိသတည်း။ သဟဿုပရိ၊ တစ်ထောင်၏ အထက်၌။ ဧကစတ္တာလီသုတ္တရာနိ၊ အလွန်ဖြစ်သော လေးကျိပ်တစ်ယောက် ရှိကုန်သော။ တီဏိဘိက္ခုသတာနိ၊ ရဟန်းသုံးရာတို့သည်။ တစ်ထောင်သုံးရာလေးကျိပ် တစ်ပါးဟူလိုသတည်း။ တိသတပရိဝါရော စသည်၌ နှစ်သောင်းခုနစ်ထောင်သုံးရာဟည်း။ ဒသာသဟဿ ကပ္ပိလဝတ္ထုဝါသိနော၌ တစ်သောင်း, သောဠသသဟဿ၌ တစ်သောင်းခြောက်ထောင်, နှစ်ခုစပ် နှစ်သောင်းခြောက်ထောင် သဟဿပရိဝါရော၌ တစ်ထောင်နှင့်စပ်သော် နှစ်သောင်းခုနစ်ထောင်ဖြစ်သတည်း တိသတပရိဝါရော၌ သုံးရာနှင့်စပ်သော် နှစ်သောင်းခုနစ်ထောင်သုံးရာဖြစ်သတည်း။

တေ၊ ထိုနှစ်သောင်းခုနစ်ထောင်သုံးရာကုန်သော ဟေဝိဘိက္ခု ရဟန်းတို့ကို။ ဝိနယ ပိဋကေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ နနိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မညွှန်းပြအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ နဝုတ္တာ၊မဆိုအပ်ကုန်။ ဣမေ၊ ဤတစ်ထောင့်သုံးရာလေးကျိပ်တစ်ပါးကုန်သော ဟေဝိဘိက္ခုရဟန်းတို့ကို။ တတ္ထ၊ ထိုဝိနည်းပိဋကဘ်ပါဠိတော်၌။ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ [နဝုတ္တာတိ၊ အဋ္ဌကထာယံ န ဝုတ္တာ၊ သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၅၁)] သတ္တဝီသသဟဿာနိ-စသောဂါထာဖြင့် တိသတပရိဝါရောစသည်ကို ချုံးသတည်း။

သတ္တ ဝီသသဟဿာနိစ၊ နှစ်သောင်းခုနစ်ထောင်ကုန်သော ဟေဝိဘိက္ခုရဟန်းတို့လည်းကောင်း။ တီဏိယေဝသတာနိစ၊ သုံးရာကုန်သော ဟေဝိဘိက္ခုရဟန်းတို့လည်းကောင်း။ ဧတေဟိ၊ ဤနှစ်သောင်းခုနစ်ထောင်သုံးရာကုန်သော ဟေဝိ

ဘိက္ခု ရဟန်းတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံ အလုံးစုံကုန်သော။ တေဘိက္ခူ၊ ထိုရဟန်းတို့ကို။ ဟေဘိက္ခုကါတိ၊ ဟေဘိက္ခု ရဟန်းတို့ဟူ၍။ သမ္ဗောဓိတာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ (သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗေ ကား ဝိစ္ဆာတည်း။ ထိုသဗ္ဗသည် အနု-ဝသေသသဗ္ဗတည်း)

ဟေဘိက္ခု ပသမ္ပဒါ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သရဏဂမနူပသမ္ပဒါ စ၊ ကိုလည်းကောင်း (ပါဠိယံ၊ ၌။ ဖော်ပြ ကျူ တိအာဒိဝစနေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ သည်။) ဝုတ္တာဝေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာတည်း။ အဋ္ဌကထာ၊ မိမိကိုယ်ကို ကုသိုလ်တရားဖြင့်အလှရှိသည်ကိုပြ၍။ သေယျေန အတ္တာကော သေယျတ္တ ကောကဲ့သို့တည်း။ ဒုက္ခ ထ ကို မုဒ္ဒ ၄- ပြု။ တစ်နည်းကား အဋ္ဌကထာ၊ ထိုတရားကို မိမိကိုယ်၌ရှိသည်ကိုပြု၍ (သာရတ္ထဒီပနီကို မှီးသတည်း)။ သဗ္ဗ-စေတသာ၊ အလုံးစုံသောနှလုံးသွင်းသောစိတ်ဖြင့်။ သာတသဟဂတာ၊ ပဌမ ဈာန်သုခဝေဒနာနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ။ပဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဂုလျာဏ ပုထုဇ္ဇနာဒယော၊ တို့သည်။ (ဂဏ္ဌိမှာစပ်)

ဘဒြေန္နသီလေန စ, ဘဒြေန္နသမာဓိနော စ, ဘဒြာယပညာယ စ, ဘဒြာယ ဝိမုတ္တိယာ စ, ဘဒြေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေန စ သမန္နာဂတတ္တာ။

တတော၊ ထိုအရဟတ္တ ဖိုလ်ထက်။ ။သာရတ္ထဒီပနီ (၂၅၅) ၌ “ဗျဉ္ဇနာနုရူပမေဝ၊ ကမ္မဝါစာနှင့် ပြားသော သဒ္ဒါရှိသည် အားလျော်စွာသာလျှင်”ဟု အနက်ပေး။ ကာရဏာရဟေန၊ ဥပသမ္ပဒကံကို ပြုခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်သော ဥပသမ္ပဒ ကမ္မဝါစာဟုဆိုအပ်သော ဘုရားစကားတော်အား ထိုက်သော။သဏ္ဍာ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနာရဟေန၊ အဆုံးအမဟု ဆိုအပ်သော ဥပသမ္ပဒ-ကမ္မဝါစာအား ထိုက်သော။

တွေစာတိဝဒနေ စသဒ္ဒေါ ဝါကျရမ္ဘတ္ထောတကော။ တွေ တေသို့ ဌာနေ ကေမေဝ ဥတ္တိတေတုဋ္ဌကမ္မံ ကိဥ္စိ ပိအာဂတံ ပန တထာပိ ဉတ္တိမသို့ ဌာနေတိ ယောဇနာ။

သမဂ္ဂေန သံဃေန။ပ။ ဥပသမ္ပန္နောတိ၊ ဟူသည်ကား။အဋ္ဌသု ဥပသမ္ပဒါသု၊ တို့တွင်။ အယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဓမ္မထုနံ ဓမ္မံ ပဋိဂ္ဂဟေဝိတ္တာ ပါရာဇိကော-ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ ဉတ္တိ အဋ္ဌေ၊ ကျိုးရာ၌။ ဘိက္ခုကောတိ အာဒယော၊ ဘိက္ခုကော ကျသို့ အာရှိသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဖတ္တု ဂြါဝသေန ဘိက္ခုသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ထုတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိရုတ္တိဝသေန၊ ထုတ်၍ ဆိုအပ်သော ဝိဂ္ဂဟ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိလာပဝသေနဝ၊ သမုတ် ခြင်း ဝန်ခံခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝေါဟာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သာလျှင်။

ဝေဖြင့် နိရုတ္တိကို ကန့်) ကမ္မဝါစာယ၊ ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာသည်။ အနုပ္ပန္နာယ၊ မဖြစ်မီ။ ဘဒြေ့ာတိအာဒယော၊ ဘဒြေ့ာစသော ရဟန်းတို့ကို။ ဂုဏ ဝသေန၊ရဟန်းဟူသော ဝေါဟာရ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော သီလအစရှိကုန်သော ထိုထိုဂုဏ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။

ဂုဏဝသေနာတိ သီလာဒိ တံ တံ ဂုဏယောဂတော၊(သာရတ္ထဒီပနီ၊ ၂။၅၇။)၊ ဂုဏဝသေနာတိ ဘိက္ခုဝေါဟာရ နိမိတ္တာနံ ဂုဏာနံ ဝသေန (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ၊ ၁၊၁၃၀။) ဤဋီကာရှင် နှစ်ပါးတို့သည် ဤစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်သည်ကားဘဒြေ့န သီလေန သမာဓိနာစသော အဋ္ဌကထာ ရှေးစကားကို အားထား၍ မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်သတည်း။

ပဉ္စင်္ဂသင်္ဂသီလံ တာဝ သီလမေဝ—ဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်တော်မူသည်ကား–တတြာ ယာယံ အဓိသီလသိက္ခာ။ အယံပ္ပမသို့ အတ္ထော၊ အဓိပေ့တာသိက္ခာတိ- ဟု ပါဠိတော် ရှိသည့်အတိုင်း ဝိနည်းအရာဖြစ်၍သာ မိန့်တော်မူသတည်း။ သုတ္တန်အရာမှာမူကား အပိစ နိဗ္ဗာနံ ပတ္ထယန္တေန သမာ- ဒိန္နံ ပဉ္စသီလံပိ ဒသသီလံပိ အဓိသီလမေဝ။ သမာပန္နာ အဓိသမာပတ္တိယောပိ အဓိစိတ္တမေဝ။ (သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ နဋ္ဌဝဂ်၊ နဝမ သုတ်အဖွင့်။ (သံ၊ဋ္ဌ၁၊၂၆။) ပဌမနယောသင်္ကေရဝသေန ပဝတ္တောတိ ဒုသင်္ကေရဝသေန ဒသောတုံ အပိ စာတိအာဒိနာ ဒုတိယ နယော ဝုတ္တော။ သမာပန္နာတိ တ္တောပိ နိဗ္ဗာနပတ္ထယန္တေနာတိ အာနေတွာ သမ္ဗန္ဓော။ ဝိပဿနာယ ပါဒကဘာဝံ အနုပဂတာပိ တဒတ္ထံ နိဗ္ဗတ္တနာဒိဝသေန သမာပန္နာတိ အယမတ္တော ပုရိမနယတော ဝိသေသော။ (သံယုတ်ဋီကာ၊၁၊၇၂။) ဤသို့အဋ္ဌကထာ ဋီကာလာတိုင်းမှတ်အပ်၏။ န ဟိ တံ သမာပန္နော ဘိက္ခုတိ ဂဟဋ္ဌေသု သောတာပန္နာနံသဒါရဝိတက္ကမ္မသမ္ဘဝတော ဝုတ္တံ။ ကထာဟိတေ သပုတ္တဒါရာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တိ။ (သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၂၆၁)။ ဤဋီကာ စကား၌ သောတာပန္နာနံ စကားသည် ဥပလက္ခဏာ နည်းတည်း။ သကဒါဂါမိ ကိုလည်းယူ။ ထိုကြောင့် သုတ်ပါထိကဋီကာ ပါသာဒိကသုတ်အဖွင့် (ဒီ၊ဋီ၊၃၊ ၉၃)၌ သောတာပန္နာဒယောတိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဒေန ဂဟိတေသု အနာဂါမိနော တာဝနဝသုပ် ဌာနေသု ဒိဋ္ဌာသဝ ဝါ ဝိယ အဘဗ္ဗာ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော ပန တတိယပဉ္စမဌာနေသု အဘဗ္ဗာတိ နဝတ္တဗ္ဗာ။ ဣဓ ရေသု သတ္တသု ဌာနေသု အဘဗ္ဗာဝဟု မိန့်အပ်၏။ သုတ်ပါထိကပါဠိတော် ပါသာဒိက သုတ်လာ ကိုးဌာနတွင် တတိယဌာနဟူသည် မေထုန်ကို မှီဝဲခြင်းတည်း၊ ပဉ္စမ ဌာနဟူသည် ဝတ္ထုကာမ, ကိလေသာ ကာမတို့ကို သိုမှီးသည်ကိုပြု၍ သုံးဆောင်

ခြင်းတည်း။ ဤသို့ ဤဋီကာမှာ သကဒါဂါမ်သည် သောတာပန်နှင့် တဲ့ရှိလာ
သည်ကိုထောက်၍ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် မိမိမယားနှင့် သွားလာပေါင်းဖော်
ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ပါဠိတော်မှာ ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းသာ လာရင်း
တည်း၊ သို့မင်လာရင်းဖြစ်လျက်နှင့် အဋ္ဌကထာ(ဒီ၊၃၊၁၊၉၆)၌ "တတ္ထ သဉ္စိစ္စ-
ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနာဒိသု သောတာပန္နာဒယောပိ အဘဗ္ဗာ။" ဟု မိန့်တော်
မူသည်ကား သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပန-စသော ကိုးဌာနတို့၌
သောတာပန် ရဟန်းစသည်တို့သည်လည်း အဘဗ္ဗချင်းရေတူသောကြောင့်
မိန့်တော်မူသတည်း။ ဋီကာ၌ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော ပန စသော စကား
ကို ဆိုသည်းကား လူသောတာပန် သကဒါဂါမ်တို့ကို ရည်၍ဆိုသတည်း။ သက-
ဒါဂါမ် မေထုန်မှီဝဲကြောင်းကိုမူကား မူလဋီကာသာ အင်္ဂုတ္တရ ပဉ္စမင်္ဂ ဇေတုတ္တ
စူဠဝေဒလ္လသုတ်အဖွင့်မှာ ဝိသာခါဒါယကာသည် သောတာပန်တည်သော
နေ့မှာကဲ့သို့ သကဒါဂါမ် တည်သောနေ့မှာလည်း ညဉ့်အခါ အသရေရှိသော
တိုက်ခန်းသို့ဝင်၍ မွေ့ဇိန္နာ အမည်ရှိသော အိမ်သူမယားနှင့် အတူတကွ
အိပ်သတည်း၊ အနာဂါမ်တည်သော နေ့ ညဉ့်အခါမှာသာ အတူတကွ မအိပ်
သတည်းဟု လာရှိသတည်း။ သကဒါဂါမ်တည်သော နေ့ညဉ့်အခါ အတူတကွ
အိပ်ကလည်း မေထုန်မှီဝဲခြင်း မကင်းဖြစ်သတည်း။ အဘယ်၍ မေထုန်ကို
စက်ဆုပ်ရာအတူတကွ မအိပ်ရာ၊ အိပ်လည်းအိပ်ခဲ့၏၊ ထိုကြောင့် မေထုန်မှီဝဲ
ခြင်း မကင်းသတည်း။

တတ္ထကာမရာဂ ဗျာပါဒါနံ တနုဘာဝါယာတိ ဧကေသံ ကိလေသာနံ
တနုဘာဝတ္ထာယ။ တတ္ထဒွိဟာကာရေဟိ တနုဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော အဓိစ္စုပ္ပတ္တိ-
ယာစ ပရိယုဋ္ဌာန မန္ဒတာယစ။ သကဒါဂါမိဿာဟိ ဝဋ္ဋာနုသာရိ မဟာဇန-
ဿေဝ ကိလေသာအဘိဏှံ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ
ဝိရဠာကာရာ ဟုတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိရဠဝါပိတခေတ္တေ အင်္ကုရာဝိယ။ ဥပ္ပဇ္ဇ-
မာနာပိစ ဝဋ္ဋာနုသာရိ မဟာဇနဿေဝ မဒ္ဒန္တာ ဖရန္တာ ဆာဒေန္တာ အန္ဓကာရံ-
ကရောန္တာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဒွိဟိပန မဂ္ဂေဟိ ပဟီနတ္တာ မန္ဒ မန္ဒာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တနုကာ-
ကာရာ ဟုတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အဗ္ဘပဋလံ ဝိယ၊ မက္ခိကာပတ္တံ ဝိယ စ။ တတ္ထကေစိ
ထေရာ ဝဒန္တိ၊ သကဒါဂါမိဿ ကိလေသာ ကိဉ္စာပိ စိရေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဗဟလာဝ
ပန ဟုတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တထာဟိဿ ပုတ္တာစ ဓီတရောစ ဒိဿန္တီတိ။ ဧတံ ပန
အပ္ပမာဏံ။ ပုတ္တဓီတရော ဟိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂ ပရာမသနမတ္တေနပိ ဟောန္တိ၊ ဒွိဟိ
ပန မဂ္ဂေဟိ ပဟီနတ္တာ နတ္ထိ ကိလေသာနံ ဗဟလတာတိ ဒွိဟာကာရေဟိ

ဟိဿ ကိလေသာနံ တနုဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော အဂ္ဂိစုပ္ပတ္တိယာ စ ပရိယုဋ္ဌာန်မန္ဒတာယစာတိ။ ။အင်္ဂုတ္တိုလ်နိ ကုသလ ဝမ္မပုဒ်အဖွင့်(အဘိ။ ၄၁၊ ၂၈၁၊ ၂။)

ကေစိဆရာတို့အလိုကား သကဒါဂါမ်အား ကြာမြင့်မှ ကိလေသာဖြစ်သော်လည်း ပုထုဇဉ်အားကဲ့သို့ ထူထဲစွာ ကိလေသာဖြစ်သတည်း။ အကြောင်းမှာ သကဒါဂါမ်အား သားသမီးတင်းသည်ကိုထောက်၍ ထူထပ်သောကိလေသာဖြင့် မေထုန်မှီဝဲသောကြောင့် ဟူလိုသတည်း။

အဋ္ဌကထာဆရာကား ပုတ္တဓီတရောဟိဿ စသောစကားကို ကေစိဝါဒအားလျော်စွာသာ မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ သကဒါဂါမ်သည် ပါးသောကိလေသာဖြင့် မေထုန်မှီဝဲသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်ဟု ယူအပ်၏။ သို့ယူသော် သုတ်ပါထိက ဋီကာစကား အားရှိ၍ မြဲမြံခိုင်ခန့်သတည်း၊ သို့ယူမှုပင်မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ စူဠဝေဒလ္လသုတ် အဖွင့်စကားနှင့် အင်္ဂုတ္တိုလ်နိစကားတစ်သားတည်း ကျရာသတည်း။ အကုံရဝတ္ထုသည် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ဗုဒ္ဓဝဂ်ဒုတိယမှာ လာသတည်း။ ဝေလာမပုဏ္ဏားဝတ္ထုသည် နဝက အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာဒုတိယ သီဟနာဒဝဂ် ဒသမသုတ်အဖွင့်မှာ လာသတည်း။ ဝေဿန္တရာဝတ္ထုသည် ဝေဿန္တရာဇာတ်မှာ လာသတည်း။

မယာဒသ ပါရမီယော ပူရေန္တေန ဝေလာမ မဟာယညော မဟာဂေါဝိန္ဒ မဟာယညော မဟာသုဒဿန မဟာယညော ဝေဿန္တရ မဟာယညောတိ အနေက မဟာယညာ ပဝတ္တိတာ။ အဋ္ဌကအင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယဝဂ် ဒုတိယသုတ်အဖွင့် (အံ၊ ၄၊ ၃။ ၂၁၃)။ မဟာသုဒဿနဝတ္ထုသည် သုတ်မဟာဝါ စတုတ္ထသုတ်မှာလာ၏။ မဟာဂေါဝိန္ဒဝတ္ထုသည် သုတ်မဟာဝါ ဆဋ္ဌသုတ်မှာ လာ၏။

ဘာဂဝတာ၊ သည်။ ဝိနယော၊ ၌။ ဥပိတံ၊ ပြသော။ တေသဗ္ဗံပိသိက္ခာပဒံ၊ ဤယောပနဘိက္ခုအစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တော်ကိုလည်း (သာဓိဝန္တိဝုစ္စတိမှာစပ်) သဘာဂဝုတ္တိနော၊ တူသောအသက်မွေးခြင်းရှိကုန်သည်။ ဇီဝိကာသဝိဝရဏေ၊ ဝတ္တနေ ဝုတ္တိနာရိယံ။ ။အဘိဓာန် (၉၆၆) အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထာဒွ။ ။ရှုပါ့ရှုပ-ဓမ္မာ ဝတ္တန္တိ ဧတာယာတိ ဝုတ္တိ၊ ဝကာရဿ အန္တဿ အကာရဿ ဥကာရာ-ဒေသော၊ သို့ ဝစနတ္ထပြုရမည်ကို "ဧကာယ ဣရိယန္တီတိ ဣရိယနာ။ ဝတ္တန္တီတိ ဝတ္တနာ။ ပါလယန္တီတိ ပါလနာ။ ဇီဝန္တိ ဧတေနာတိ ဇီဝိတံ-ဟူသော အင်္ဂုတ္တိုလ်နိ (အဘိ။ ၄၁၊ ၁၈၃) ဇီဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ထောက်၍ သိသတည်း။ သဘာဂဝုတ္တိ

နောတိသမာန ဝုတ္တိကာ၊ သဒိသပ္ပဝတ္တိကာတိ အတ္ထော။ ။သာရတ္ထဒီပနီ။ (၂၊၆၃) ဤသာရတ္ထဒီပနီဋီကာ အလိုအားဖြင့် ဝုတ္တိသဒ္ဒါသည် ဝတ္တနအနက်၌ ဖြစ်သတည်း။

သိက္ခာမိနုခေါ နံ သိက္ခာမိနုခေါတိ ဝိတ္တေန ဩလောကေန္တော အသိက္ခနံ အယုတ္တန္တိ မနသိကတွာ သိက္ခတိ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ အယံဘိက္ခု၊ သည်။ သာဇီဝသင်္ခါတော၊ သော။ တေသုံ သိက္ခာ ပဒေသုယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်သည်ကား။ နှ၊ မဟုတ်။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သိက္ခာယပိ၊ ၌လည်း။ ကဉ္စာပိသိက္ခတိ၊ အကယ်၍ကားကျင့်၏ရှင့်။ ပနတထာပိ၊ လည်း။ အနန္တရသ္မါ၊ နောက်သိက္ခာ ပုဒ်နှင့်အခြားမရှိသော။ (ဝါ) ကြောင့်။ တေံသာဇီဝံနာမာတိ၊ သော။ ဣမသ္မါ ပဒသ္မာ ဝေ၊ ၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တေသု သိက္ခတိတိ ဗဟုဝစနေန အဝတွာ တသ္မိံ သိက္ခတီတိ ဧကဝစနေန ဝုတ္တံ၊ အတ္ထော သာမတ္ထိယအနက်ကို၊ သိဖွင့်တိုင်း ပါဠိတော်မှာ အနက်မပေးရ။ ထို့ကြောင့် သာမတ္ထိယအနက် ဖြစ်သတည်း။

ဝေ့ဿသိက္ခတီတိပဒေ၊ ၌။ တဿ ၁ စ သိက္ခာယ၊ ၌လည်း။ (အာဓာရအနက်၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်)။

အပစ္စက္ခာယ၌ ပတိ ရှေး အာရှေးရှိသော ခါဓာတ် တဝာပစ္စည်း။ ပတိ၊ သည် နိသေဓအနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ခါ ဓာတ်သည် ခါ ပကထနေချာစ ဟူသည်နှင့်အညီ ပကထနအနက်ကို မဟော၊နိသေဓအနက်ကို ဟောရသတည်း။ နိသေဓဟူသည် ဤအရာမှာ သိက္ခာပုဒ်ကိုပယ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “အပ-ဋိက္ခိပိတွာ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သတည်း။

ဒုဗ္ဗလျေအာဝိကတောပိ-စကား၌ ယန္နူနာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျံ စသည်ဖြင့် သိက္ခာဇ်အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကို ထင်စွာပြုသတည်း။ သိက္ခာယ ပန ပစ္စက္ခာ-တာယ၌ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ စသည်ဖြင့် သိက္ခာကိုစွန့်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ။ဝိသေ-သတ္ထော ကိဥ္စာပိ န လဗ္ဘတိ။ ပန တထာပိ။ ။သိက္ခာပစ္စက္ခာနသ္မာ၊ ၏။ ဧကစ္စံ၊ အချို့သော“ယန္နူနာဟံ ဗုဒ္ဓံပစ္စက္ခေယျံ” စသည်ဖြင့် သိက္ခာချခြင်းသည်။ ဒုဗ္ဗ-လျာဝိ ကမ္မံ ဝေ၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသာလျှင် ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ၌ ဝေကျေ၊ ထို-ဝေဖြင့် သိက္ခာချခြင်း အကျိုးကို ကန့်။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် “သိက္ခံ၊ ကို။ အပစ္စက္ခာယ၊ ၍၊ သိက္ခာယ၊၌။ ဒုဗ္ဗလျံ၊ ကို။ အနာဝိကတွာ၊ ၍-ဟုသိက္ခာယပုဒ်ကို ဒုဗ္ဗလျံ၌ အာဓာရ ခံသတည်း။

တတ္ထတသ္မိံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အနာပဇ္ဇိတွာတိ ဝစနေ ဂဏံ စောဒကဿ စောဒနာ သိယာ၊ တတ္ထ နာ၌ စသဒ္ဒါဖြင့် "ဒုဋ္ဌုလ္လံ အနာပဇ္ဇိတွာတိပဒေ ဣမိနာ-ပဒေန န ကေဝလံ ဝိသေသတ္ထော၊ လဗ္ဘတိ ဟူသောစကားဖြင့် ဒုဋ္ဌုလ္လံ အနာပဇ္ဇိ-တွာ ဟူသောစကားကို ဆိုသင့်ဟု ပြဆိုသည်နှင့်အညီ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အနာပဇ္ဇိ-တွာ ဟူသော စကားကိုသာ ဆိုသင့် ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်၊ ဧင်စစ်မူကား ထိုစောဒနာစကားကိုလည်း ဆိုထိုက်သည်ဟု ပေါင်းသတည်း။

ဒုဋ္ဌုလ္လံ အနာပဇ္ဇိတွာတိ ဒ. ပ္ပေ ဝုတ္တမေနေ သိက္ခာ သာဇီဝ ပဒါနံ အနုက္ကမေနေဝ အတ္ထော ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ဣတော ဒုတ္ထတော အညထာ အညေန စောဒကေ ဟိ ဝုတ္တပကာရေနေ ယံ သာဇီဝဥ္စ သမာပန္နော၊ တတ္ထ စ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အနာပဇ္ဇိတွာ၊ ယဥ္စ သိက္ခံ သမာပန္နော၊ တဥ္စ အပစ္စက္ခာယာတိ အတ္ထော ဝုတ္တမာနေ သိက္ခာ-သာဇီဝပဒါနံ အနုက္ကမေန အတ္ထော ဝုတ္တော န ဟောတိ။

အပိစ အစရှိသောစကားဖြင့် ယသ္မာဝါ စသော နည်းကိုလဲသတည်း။ ဝိမတိ-ဝိနောဒနီကိုထောက်။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် ဒုဋ္ဌုလ္လံ၌ သာဇီဝကို အာခါရ ခံသတည်း။ အပိစ အပရောနယော ယောဝုတ္တတော သိက္ခာသာဇီဝပဒါနံ အနုပဋ္ဌိ-ပါဋိယာ တွေ တေသ္မိံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နောတိဝစနေ အတ္ထောပိ ဝေဒိတဗ္ဗောဟု ပိသဒ္ဒါကို ရွေ့၍ အနက်ပေး။

တစ်နည်းကား ရှိတိုင်းပင် အနက်ပေး။ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ရှေးနည်း၌ တစ်ခုတည်း သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အနက်ကိုသိဒေပ်သည်ကို ပေါင်း။ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အနာပဇ္ဇိကတွာတိ အတ္ထော ယသ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တသ္မာ ဣဒမေဝ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယာတိဝစနံ ဒုဋ္ဌုလ္လံအနာပဇ္ဇိတွာတိဝစနတော ပဌမံ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။

အဋ္ဌိယမာနေ့ာတိ စသောစကား၌ ပဌမနည်းအလိုအားဖြင့် အဋ္ဌသဒ္ဒါ သည် ပီဠိတ ဒုက္ခိတအနက်ကို ဟောသောနာမ်ပုဒ်တည်း။ ဤယူပမာနာစ-သုတ် ဖြင့် ဤယပစ္စည်းသက်ပြီးလျှင် ဝတ္တမာနေမာနန္တာသုတ်ဖြင့် မာနပစ္စည်းသက်။ ဒုတိယနည်းအလိုအားဖြင့် "အဋ္ဋံ ကရောတိ, အဋ္ဋိယတိတိ အဋ္ဋိယသဒ္ဒ" စသော စကားကို အာရုတ္ထဒီပနီ၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့် အဋ္ဋသဒ္ဒါသည် ပီဠန အနက်ကိုဟောသော နာမ်ပုဒ်တည်း။

တေနဘိက္ခု ဘာဝေနၥသည်။ အဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ကရိယမာနော၊ ပြုအပ် သည်ဖြစ်၍။ (ပီဠိယမာနောကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း) ပီဠိယမာနော၊ နှိပ်စက်အပ် သည်ဖြစ်၍ ဟု အနက်ပေး။ ဤယူပမာနာစ၌ ဤယ-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂ သုတ်ဖြင့် ဥပမာ မဟုတ်သော အဋ္ဋဟူသောနာမ်ပုဒ်နောင် ဤယပစ္စည်းသက်

ပြီးလျှင် ဝတ္တမာနေ မာနန္တာသုတ်ဖြင့် ဓာနပစ္စည်းသက်။ ရူပသိဒ္ဓိသဒ္ဒနီတိ၌၊ ဤသို့ ရုပ်ပြီးပုံ အဆိုကျန်သတည်း။ အဇ္ဈကရောတိကား၊ အဆတ္တံဆတ္တမိဝ အာစရတိကရောတိ ဆတ္တီယ တိ၌၊ ဒ ဆတ္တံ ဆတ္တမိဝ အာစရတိ ကရောတိသည် ဆတ္တီယတိ ပုဒ်ကိုဖွင့်သကဲ့သို့ အဇ္ဈိယတိပုဒ်ကို ဖွင့်သတည်း။ အဇ္ဈိယတိကား အဇ္ဈိယမာနေ ပုဒ်ကိုဖွင့်သတည်း။

တံဘိက္ခုဘာဝံ၊ ကို။ ဗိဂ္ဂစ္ဆန္တော၊ စက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍။ ။ဧတေဟိယန္နု-နာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျန္တိဗျဉ္ဇနေဟိ ဝါ အညေဟိယန္နုနာဟံ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခေယျန္တိ အာဒီဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ ဝါ၊ ဝေဝပိ ဏ္ဍမိနာ ယန္နုနာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျန္တိ ဝဒနေနပိ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဥ္စေဝ သိက္ခာအပစ္စက္ခာတာ စ ဟောတိ။ အညထာပိ ယန္နုနာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျန္တိဝဒနပကာရတော အညေနယန္နုနာဟံ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခေယျန္တိ အာဒိဝဒနပကာရေနပိ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဥ္စေဝသိက္ခာအပစ္စက္ခာ စ ဟောတိ။ ။ ဘာဝဝိကပ္ပာကာရေန၊ လူစသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ကြံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သာရတ္ထဒီပနီအနက်) (ဝါ)လူစသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မိမိ၏ဖြစ်ခြင်းကို ကြံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။(ဝိမတိဝိနောဒနီအနက်)။

သကိဥ္စနနှင့် သပလိဗောဓသည် ပရိယာယ်တည်း။ သနိဿယနှင့်သပတိဋ္ဌသည်လည်း ပရိယာယ်တည်း။ တတ္ထ ကေဘတ္တာဒီသု ဉဿာဟာဘာဝံ ကေဘတ္တာဒီနံ အသယှတ်။ ။

ပဒပစ္စာဘဋ္ဌံ၊ ပစ္စက္ခာမိဟူသော နောက်ပုဒ်၏နစ်၍ ဗုဒ္ဓံဟူသော ရှေးပုဒ်မှရှေးဟုဆိုအပ်သောအောက်သို့ လျောကျသည်ကို။(ဝါ)ပုဒ် ရှေ့နောက်ပြန်သည်ကို။ ။ဘဋ္ဌံတု ဂဠိတံပန္နံစုတဉ္စဓံသိတံဘဝေ။ ။(အဘိဓာန် ၇၅၁၊ဂါထာ) ဝိသေသျာဓိနဂဂ်။ ။ဘသ- အဓောပတနေ၊ တော အဘိဓာန်ဋီကာ။ ။ ပဋိဒါနံ နိသေဓေသု။ ဝါစာဒါန နိဝတ္တိသု။ ။အဘိဓာန် (၁၁၇၈-ဂါထာ) အဗျယဝဂ်လာ နိဝတ္တိအနက်ကို ပဋိ-သဒ္ဒါ ဟောသောကြောင့် "နစ်၍" ဟုအနက်ပေးသတည်း။ ဤအရာမှာ ပုဗ္ဗမဓောဋီတသုတ် မှာကဲ့သို့ ရှေ့ကိုအောက်ခေါ်သတည်း။ ပစ္စက္ခာမိ ဟူသော ပုဒ်သည်နစ်၍ ဗုဒ္ဓံဟူသော ရှေ့ပုဒ်မှ ရှေးဟုဆိုအပ်သော အောက်သို့ လျောကျသည်ရှိသော် ဗုဒ္ဓံဟူသော ပုဒ်သည် နောက်သို့ လည်သတည်း။ ထို့ကြောင့်သာရတ္ထဒီပနီ (၂၆၈)၌ ပဒပစ္စာ ဘဋ္ဌံ ကတ္ဘာတိ ပဒပရာ ဝုတ္တံ ကတွာ ဟုမိန့်အပ်၏။

တစ်နည်းကား—ပဒပစ္စာ ဘဋ္ဌံ၊ ပစ္စက္ခာမိ ဟူသောပုဒ်၏နောက်၌ ရှိတ်အပ်သော ဗုဒ္ဓံ ဟူသော ပုဒ်ကို အာဘာသိတဗ္ဗံ ဥစ္စာရေ တဗ္ဗန္တိ အာဘဋ္ဌံ၊ ပတိပစ္စာ အာဘဋ္ဌံ ပစ္စာဘဋ္ဌံ၊ ပဒဿ တံ ပစ္စာဘဋ္ဌဉ္စာတိ ပဒပစ္စာ ဘဋ္ဌံ၊

ဗုဒ္ဓန္တိပဒံ — ဟ ဝိသေသန ပရပဒကမ္မဓာရယ ဧနတ္ထ ပြု။ အသင်္ခါရိက ဘာဝေါပန် ပါဠိယံ အနာဘဋ္ဌတ္တာယေဝ န ဂဟိတော (အဘိ၊၄၊၁။၁၃၃။) (အဋ္ဌသာလိနီ ပထမ မဟာကုသိုလ်စိတ် အဖွင့်) အနာဘဋ္ဌတ္တာယေဝါတိ ဒိဋ္ဌိ-သုတန္တိ အာဒီသု ဒိဋ္ဌတာဒယော ဝိယ အဘာသိတဗ္ဗတာ အနာဘဋ္ဌတာ။ ။ (မူလဋီကာ။ မူလဋီ၊၁။၆၉။) ဤအဋ္ဌကထာ ဋီကာကိုထောက်၍ ဒုတိယ အနက်ပေးသတည်း။ ဣမေ အနာဘဋ္ဌတ္တိ ဧကန္တာ နာရမ္ဘဏေ နဘာသိတာ။ ဣန္ဒြိယ ဝိဘင်းအဖွင့် မူလဋီကာ (မူလဋီ၊ ၂။၇၁)။ အဋ္ဌကထာ၌ ဤအရာမှာ မိလက္ခုဘာသာသု ဝါ ဟု ကွ၌ဩဍ္ဍဇ ဥ-နှင့် ၎င်း။ နောက်၌ မိလက္ခကေန.... ဟုကွ၌ ကဏ္ဍဇ အ-နှင့် ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း အဘိဓာန် (၅၁၇-ဂါထာ)စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်တွင် သုဒ္ဒဝဂ်၌ တဗ္ဘေဒါ မိလက္ခ ဇာတိ၊ ကိရာတ သဝရာ-ဒယော-ဟု ကွ-၌ ကဏ္ဍဇ အ-နှင့် မိန့်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း မိလက္ခ အဗျတ္တသဒ္ဒေ။ မိလက္ခန္တေ အဗျတ္တံ ဘာသန္တေတိ မိလက္ခာ-ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ(၅၁၇-ဂါထာ) ဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း ကွ၌ ကဏ္ဍဇ အ-နှင့် မိလက္ခ ဘာသာသုဝါ ဟူသော ပါဠိသာ အမှန်ဖြစ်ရာသတည်း။ **တစ်နည်းကား**— ကွ၌ဩဍ္ဍဇ ဥ-နှင့် စာအများပင် ရှိသောကြောင့် မိလက္ခု-ဘာသာသုဝါ ဟူသော ပါဠိသာ ကောန် အမှန် ဖြစ်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ မိလက္ခ သဒ္ဒါသည် တောင်သူ ဟောတည်း၊ တောင်သူဟူသည်လည်း ကရင်, ရှမ်း စသော လူမျိုးတို့တည်း။

အဘိဓာန်မှာ "ကိရာတော၊ ကရင်။ သဝရ၊ ရှမ်း။" ဟု အနက်ပေး။ သဝရာဒယော၌ အာဒိဖြင့် အန္ဓ ဒမိဠ စသည်ကို ယူ။ မိလက္ခဏ်နာမ စသော အဋ္ဌကထာ နောက်စကားကိုထောက် မာဂဓဘာသာမှ ကြွင်းသော ဘာသာ ဟူသရွေ့သည် မိလက္ခုဘာသာချည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒတ္ထဒီပနီ(၂-၆၉)၌ မာဂဓ ဘာသတော အဝသိဋ္ဌာ သဗ္ဗာပိ အန္ဓဒမိဠာဒိဘာသာ မိလက္ခ ဘာသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အန္ဓဒမိဠာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ကိရာတ,သဝရ အစရှိသည်ကို ယူ။ ဤစကားကို ဋီကာဆရာ မိန့်တော်မူသည်ကား နောက်၌ အဋ္ဌကထာမှာ မိလက္ခဏ်နာမစသည်ကို မြွက်၍မိန့်သတည်း။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ သိက္ခာချခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏အဖြစ်တည်းဟူသော စိတ်နှင့် ယှဉ်သော။ ဝစီဘေဒံ၊ ဝစီ-ဘေဒသဒ္ဒါရုံကို စိတ်နှင့်ဝစီဘေဒ သဒ္ဒါသည် ကေပုဒ္ဒါဒစသော လက္ခဏာနှင့် အညီ မယှဉ်ငြားသော်လည်း သိက္ခာချချင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော စိတ်ထင်ရှား ရှိစဉ်သာလျှင် ဝစီဘေဒသဒ္ဒါ ဖြစ်သည်ကို ရည်၍ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်အပ်သတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီကို မှီးသတည်း။ ဝိမတိ-

ဝိနောဒနိဋ္ဌ စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒ္ဓာနန္တိ အဏ္ဏောကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။ အာဝဇ္ဇနာ-သမယေ၊ အနက်ကို ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းသောအခါ၌။ ။ဣ ခ်တာ ကခ်န္တေန၊ ယုံမှားသောသူသည်။ ။စ၊ ဆက်ရဲ ဆိုဦးအံ့၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယဒါ၊ ၌။ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိတိအာဒိနာ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ သိက္ခာ၊ ကို။(ဝါ)သည်။ ပစ္စက္ခာတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဂဒဟာပိ၊ မဆိုသော ရဟန်းသည်လည်း။ သဗ္ဗေသမ္ပိ ပဒါနံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိတိ ဝဒတိ၊ ဝိညာပေတိ အစရှိကုန်သော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၏။ ။စုဒ္ဒသ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ (ယောဇေတွာ မှာစင်) တွေ၊ ကျင်ါးဆယ် ခြောက်ပါးကုန်သော ပုဒ်တို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းကုန်သော ဥက္ကဋ္ဌတောစသော စကားသည်။ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ ပါရေ၊ ၌။ ကထန္တိကေန အာကာရေနာတိ-အာဒိနာဝစနေန၊ ဖြင့်။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

တေသံ ပဒါနံ၊ ထိုခုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သောပုဒ်တို့၏။ ဝေဝစနေဟိပိ၊ တို့ဖြင့်လည်း။။ ဘာတ္တယာနိ ဝါပနညာနိပိတိပါဠိယံ ဗုဒ္ဓန္တိ အာဒီနိစသောစကားကို ပါဠိတော် (၃၃-နှာ)၌ ယာနိဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ဗုဒ္ဓဝေဝစနာနိဝါ၊ ဓမ္မဝေဝ စနာနိဝါ”စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓ ဓမ္မပုဒ်စသည်ကို ပေါင်း၍ ဟောတော်မူအပ်လတံ့သည် အားလျော်စွာဗုဒ္ဓဓမ္မစသော-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့် မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဗုဒ္ဓန္တိအာဒီနိ၌ အာဒိ သဒ္ဒါဖြင့် ဓမ္မ-ပုဒ်စသည်ကို ယူရမည်ကို သိအပ်၏။ ဥပါလိဂါထာသုနာမသတံ၊ ၌ ဥပါလိဂါထာ တို့ကားသေရဂါထာ တိကနိပါတ်မှာလာကုန်သတည်း။ ဘာဇ္ဇတ္တ၊ အလုံးစုံကုန်သော သံဃံ ပစ္စက္ခာမိ-စသောပုဒ်တို့၌။ သေနယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဗုဒ္ဓံပစ္စက္ခာမိဘ်ပဒံ၊ သည်။ ဝေဝစနေန၊ ဗုဒ္ဓသဒ္ဒါ၏ ဝေဝုစ် ဖြင့်။ ပစ္စက္ခာနံ၊ သိက္ခာကို ချကြောင်းပုဒ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န၊ မဟုတ်သနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိတိပဒံ၊ သည်။ ယထာရုတမေဝ၊ ပါဠိတော်၌ ဟောတော် မူအပ်သည်အားလျော်သောပုဒ်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အနာဂတံ၊ မလာသော။ ဝေဝစနပဒံ၊ ဝေဝုစ်ပုဒ်သည်၊ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န၊ မဟုတ်။

“ဗုဒ္ဓံပစ္စက္ခာမိတိပဒံ၊ သည်”ဟု အနက်ပေးသည်ကား။ ဒွါဝီသတိပဒါနိ အဋ္ဌသတ္တတိပဒါနိ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူခဲ့သောကြောင့် အနက်ပေးသတည်း။

ယံ အာစရိယံ၊ အကြင်ဓမ္မာစရိယကို။ ပါဠိ၊ ပါဠိကို။ အပာံ၊ ငါသည်။ ဥဒ္ဒိသာပေမိ၊ ပါဠိသင်ပြတော်မူပါဟုသင်ပြစေ၏။ ယံ အာစရိယံ၊ အကြင် ဓမ္မာစရိယကို။ ဥဂ္ဂဟိတပါဠိသာ၊ သင်အပ်သော ပါဠိ၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။

ပရိပုစ္ဆာခမိ၊ မေးမြန်းရ၏။ ပုစ္ဆာ-ဓာတ်သည် ဒွိကမ္မကဓာတ်ဖြစ်၍ သို့အနက် ပေးသတည်း။

ဝါကိုဇောတိ၊ ကုန်သည်ဟူ၍။ ။"ကိနာထ ကိနာထာတိဝဏာတိ သဒ္ဒံ ကရောတီတိ ဝါကိုဇော"- ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ဝဏာသဒ္ဒေ ဣဇော။ ။အဘိဓာန်-ဋီကာ (၄၆၉–ဂါထာ)။ ကုန်သည်ဟောဖြစ်သောကြောင့်။ ဇဒ္ဒေဘော် မရှိသတည်း။

ကုန်သွယ်ခြင်း အနက်ဟော။ ဝါဏိဇ သဒ္ဒါကား။ ဇဒ္ဒေဘော် ရှိသတည်း။ ဝါဏိဇ္ဇ္ဇ ဝဏိဇ္ဇာထ။ (အဘိဓာန်၊၄၄၆) ဝဏိဇာနံ ကမ္မံဝါဏိဇ္ဇံ။ (အဘိဓာန်-ဋီကာ။ ၄၄၆–ဂါထာဖွင့်) ကမ္မအနက်၌ ဏျ ပစ္စည်း သက်၊ ဏ- ချေ။ ဇ-ကို ယ-သို့ကပ်၊ ဇျ-ကို ဒေါ်ဘောစ သုတ်၌ စ သဒ္ဒါဖြင့်။ ဇ္ဇ-အစုံပြု။

ဩကလ္လကောတိ၊အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲဟူ၍၊ ဒလိဒ္ဒတ္ထာ။ "ကလ္လတော ယုတ္တယော အဝကတောတိ ဩကလ္လကော။ ဟု ဝစနတ္ထပြု။ အဝ–သဒ္ဒါသည် ဝိယောဂ အနက်ဟော အဝကို ဩ-ပြု။ သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌ က လာ၊ ဆင်းရဲသောကြောင့် သင့်တင့်သော ရေချိုးခြင်းစသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို သုတ်သင်ခြင်းမှ ကင်းသည်ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ ဒီပနီ (၂၊ ၇၉ နှာ) ၌၊ ဩကလ္လကောတိ၊ ဥပ္ပိပါသာဒိ၊ ဒုက္ခ ပရေတာနံ ခီဏ သုခါနံ နဟာနာဒိ-သရီရ ပဋိဇဂ္ဂန ရဟိတာနံ ကပဏ မနုဿာနမေတံ အဓိဝစနံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ။ မောလိ ဗဒ္ဓေါတိ၊ ဦးစွန်းထုံးသောသူဟူ၍။(ဝါ)ဦးထိပ်၌ စွပ်အပ်သော မကိုဋ် ရှိသော သူဟူ၍။ မောလိဗဒ္ဓေါတိ သိခါဗဒ္ဓေါ၊ ဩမုက္ကမ ကုဋ္ဌေဝါ။ ။ သာရတ္ထဒီပနီ။ (၂၊၇၉)။ စူဠာသံယတကေသေသု၊ မကုဋ္ဌေမောလိစဒ္ဓိသု၊ ။ အဘိဓာန် (၈၆၄-ဂါထာ) အနေကတ္ထဝဂ် ဂါထဒ္ဓ။ ။သံယတကေသေသုဇန္တိတကေသေသု။ ။(အဘိဓာန်ဋီကာ။ ၈၆၄ ဂါထာဖွင့်) ဒွေ ဝါစိကောတိ၊ ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဟူ၍ နှစ်ကြိမ် သရဏဂုံဆောက်တည်သော စကားရှိသောသူဟူ၍။ကုမာရကောတိ၊ အလွန်ငယ်သော သာမဏေ ဟူ၍။ "ကုမာရတိ ကိဠတီတိ ကုမာရော အနုကမ္ပိတော ကုမာရော ကုမာရ-ကော၊"ဟု ဝစနတ္ထပြု။အနုကမ္ပါယံ ပုတ္တကော။ (တဒ္ဓိတ် ရူပသိဒ္ဓိ ၂၃၄-နှာ)။

စေလ္လကောတိ၊ ထို ကုမာရကသာမဏေထက်အသူးသဖြင့်ကြီးသော သာမဏေယ်ဟူ၍။ စေလ္လကပုဒ်၌ စေလ-သဒ္ဒါသည် စေလမစ္ဆာဒနဝတ္ထ၊ဟု အဘိဓာန် ၂၉၀-ဂါထာ နရဝဂ်လာသည်နှင့်အညီ အဝတ်သက်န်းဟောတည်း။ "အတ္တနော သရီရေ နိစ္စံစေလံ စီဝရံ အဿအတ္ထီတိ စေလ္လကော"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ လဒ္ဒေဘော်ပြု။ အစေလကော နိဂဏ္ဌောစ– ဟူသော အဘိဓာန်(၄၄၁-ဂါထာ)

စတုဗ္ဗဏ္ဏဝင်ကို မှီးသတည်း။ စေဠကောဟ်၊ သာမဏေလတ် ဟူ၍။ စိဠ-ပေ-သနီယေ။ ပေသိယတေသာမိနာစေတော။ ဓော၊သကတ္တေ ကော၊စေဠကော။ အဘိဓာန်ဋီကာ သုဒ္ဓဝဂ်(၅၁၄-ဂါထာ)အဖွင့်။ ။ဤကိုမှီး၍ "စေဠိယတေ ပေသိယတေ ဘိက္ခုနာတိ စေဠကော- ဟု ဝစနတ္ထပြု။ မောနိဂလ္လောတိ၊ သာမဏေကြီးဟူ၍။ ။မောနိဂလ္လောတိ မဟာသာမဏေရော။ (သာရတ္ထဒီပနီ။ ၂၀၀)"မောနိ ဘာဝေနကလ္လတိ အသဒ္ဒေ-ဟုတ္တာဘာဝတိတိမောနိဂလ္လော၊"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ မောနံ အပ္ပဘာသနံ တုဏှိဘာဝေါ အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၄၂၉-ဂါထာ)။ ။ကလ္လ-အသဒ္ဒေ အသဒ္ဒေါ နိဿဒ္ဒေါ၊ ဓာတုမာလာ၊ ၁၆၆-နှာ) က-ကိုဂပြု။(တစ်နည်းကား)မောနိမှိမောနံဘာဝေ၊တုဏှိဘာဝေ လဂ္ဂတီတိမောနိ-ဂလ္လော၊ ဟုဝစနတ္ထပြု။ ဩယိဂလ္လပုဒ်ကဲ့သို့ ရုပ်ပြီးရမည်၊ ဩဋ္ဌိဂလ္လ ပုဒ်ရုပ်ပြီးပုံကို "အဝလဂ္ဂတ္တိအသ္မိ ဩဋ္ဌိဂလ္လော၊လဂ္ဂ-သင်္ဂေ၊ အဝ ၁၊ ဋ္ဌတ္တံ။ အဿိ၊ ဂလော ပေါ၊ဒ္ဒိတ္တဉ္စ"ဟူသော အဘိဓာန် ဋီကာပါတာလဝဂ် (၆၀၄-ဂါထာ) အဖွင့်ဖြင့် သိအပ်၏။

သမဏုဒ္ဒေသောတိ၊ သာမဏေ သာမညဟူ၍။ သမဏုဒ္ဒေသောတိပန အဝိ-သေသတော သာမဏေရာခ်ဝစနံ။ (သာရတ္ထဒီပနီ။ ၂၀၀-နှာ) ဝိဂ္ဂဟ်မူကား-"သာမဏာလိင်္ဂါဘာရတ္တာ"သမဏောယ"န္တိ ဥဒ္ဒိသိ ယဗ္ဗာတိ သမဏုဒ္ဒေသော။ ဒိသိ- ဥစ္စာရဏေ၊ ဟူသော(အဘိဓာန် ဋီကာ ၄၄၀-ဂါထာ)စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်အဖွင့်ဖြင့် သိအပ်၏။

အသုစိသင်္ကဿရသမာစာရောတိ၊ မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍ ယုံးမှားခြင်းဖြင့် အောက်မေ့အပ်သော အကျင့်ရှိသော ရဟန်းဟူ၍။ အဝဿုတောတိ၊ ခြောက်ဒွါရတို့မှ ရာဂစသော ကိလေသာမိုး ယိုစီးသဖြင့် ကိလေသာမိုးစွတ်အပ် သောရဟန်းဟူ၍။ ကသမ္ဗုဇာတောတိ၊ အမှိုက်ကဲ့သို့ ဖြစ်သောရဟန်းဟူ၍။ အထော ကစဝရောတ္တာပေါ၊ သင်္ကာရောစ ကသမ္ဗုပိ။အဘိဓာန်ပုရဝဂ် (၂၂၄)။ ကသ-ဝိလေခနေ၊ အမ္ဗု။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ။(၂၂၄-ဂါထာ)

ကုဏ္ဍောတိ၊ လက်ခြေစသည်ပြတ်သောသူကဲ့သို့ သာသနာတော်၌ အစတုံး သောသူဟူ၍။ ကုဏ-သဒ္ဒေ၊ ပရရူပါဘာဝေါ ပြတ္တာဘာဝေါ စ။ ကုဏာတိ နဒတီတိကုဏ္ဍော၊ အဘိခိဏော။ ဆိန္နဟတ္ထပါဒါဒိကောဝါ။ ။ဏွာဒိမောဂ္ဂ-လာန်(၅၆-သုတ်)။

န သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပုတ္တောတိ၊ မဖောက်မပြန် အလိုလိုသာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်မဟုတ်သူဟူ၍။ ။ဝေံ မခါ ဘိက္ခဝေတိ ဟူသော စကားကို။ ဣတော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သိက္ခာ ချခြင်း အကြောင်းဖြစ်သော

သိက္ခာချခြင်းထက်။ ပရံ၊ အလွန်။ အညသ၊ တစ်ပါးသော။ သိက္ခာပစ္စက္ခာန-ကာရဏာသ၊ သိက္ခာကျခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော သိက္ခာချခြင်း၏။ ။ ယက္ခုမ္မတ္တကောဝါ ဟောတု၊ ပိတ္တုမ္မတ္တကောဝါ ဟောတု။ ပုရိမပဒေ၊ ရှေးဖြစ်သော ဥမ္မတ္တကောဟူသောပုဒ်၌။

ဝေဒနာဋ္ဋော- ၌ အဋ္ဋ-သဒ္ဒါသည် ပီဠိတ-အနက်ကိုဟောသတည်း။ နှိပ်စက်ခြင်းဟူသည် ဒုက္ခတွေ့ထိခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဖုဋ္ဌော-ဟုဖွင့်သတည်း။ ဝေဒနာတွေ့ထိက တွေ့ဝေမိန်းမောသတည်း။ ထို့ကြောင့် "မုစ္ဆာပရေတော"ဟု ဖွင့်သတည်း။ နာဂမာဏဝကဿဝါ၊ လူယောင်ဆောင်သောနဂါး၏လည်းကောင်း။

မနုဿဝိဂ္ဂဟနာဂါဒီနံ နာဂရူပါဒီနံ ဝါ သန္တိကေ ဘာသာဇာနနကိန္နရာဒီ-နံဝါ။ ။ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၉၉-နှာ)။ ။သဘာဂဿ ဝါ၊ ဝိသဘာဂဿဝါ ဝိညုဿဂဟဋ္ဌဿဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ သန္တိကေ။ ။အနဘိညာတာယ ဝါ၊ မသိခြင်းကြောင့်။ "အဘိဇာနနံ အဘိညာ၊ န အဘိညာ အနဘိညာ၊ အနဘိညာ-ဝေ အနဘိညတာ။ ။ဒဝါယာတိသဟသာ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် "သဟသာဘဏနဿ ဒဝါပန် ပဝတ္တာနံ ဒဝါ"ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။ အဆောတလျင်ဆိုခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းဟူသည် အဆောတလျင်ဆိုခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် သုတ်ပါထိကဋီကာ ဒီ၊ဋ္ဌိ၊၃၊၅၄၊၁၉၇။၌ "သဟ-သာ ပန ကိရိယာဒဝါ"ဟု မိန့်အပ်၏။ အရာဌာနအလျောက် သုတ်ပါထိကဋီကာ၌ သဟသာကြိယာကို ဒဝါဆိုသည်။ ဤ၌မူကား သဟသာဘဏနကို ဒဝါဆိုသည်။ ဒဝါယာတိသဟသာ ဟူသောအဋ္ဌကထာစကား၌ သဟသာပုဒ်နောင်ဘဏနေနပုဒ် ကျေသတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ ရဝါယာတိ ရဝါ-ဘဏ္ဍေန-ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ သဟသာပုဒ်ကား နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်အဗျယဝဂ် ၁၁၄၇-ဂါထာ၌"သဟသာတု အတက္ကိတေ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ပရိဟာသော ဒဝေါ ခိဍ္ဍာ၊ ကေဠိကီဠာစ ကီဠိတံ။ ။ဟူ၍ အဘိဓာန် (၁၇၆-ဂါထာ) သဂ္ဂကဏ္ဍလာ ပြုံးရယ်မြူးတူးခြင်း အနက်ကား ဤအရာမှာ မဆိုင်။ထို့ကြောင့် သုတ်ပါထိကဋီကာ ပါထိကသုတ် (ဒီ ဋ္ဌိ-၃၊ ၅၄) အဖွင့်၌၊ တဿနတ္ထိဒဝါတိခိဍ္ဍာ မိပ္ပါယေန ကြိယာနတ္ထိ။ နတ္ထိရဝါတိ သဟသာ ကြိယာ နတ္ထီတိ ဝဒန္တိ။ သဟသာပန ကြိယာဒဝါ၊ အညံကရိဿာ-မီတိ အညဿ ကရဏံ၊ရဝါ။ ဟု မိန့်အပ်၏။ ကီဠာယံ ကာနနေ ဒဝေါ အဘိဓာန် (၁၁၂၆-ဂါထာ)အနေကတ္ထဝဂ် ပါဒလာ စကားလည်းမဆိုင်။ ကာနနေ၊ တော၌။ အရညံ ကာနနံ ဒါယော (အဘိဓာန် ၅၃၆-ဂါထာ)ကိုထောက်။

ရဝါယာတိ ရဝါ'ဘညေန' ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် "ဝိရဝိတွာ ရဝနံ သဒ္ဒကရဏံ ကထနံ ရဝါ" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ရှုသဒ္ဒေ၊ မာတုမာလာ (၁၄၅-နှာ) ဘညေနပုဒ်ကိုလည်း "ဘဏနံ ကထနံ ဘညံ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြု။ ရဝါပုဒ်နှင့် ဘညေနပုဒ် တစ်ခုတည်းသော ပုဒ်ဖြစ်သည်ကို "ရဝါဘညေနာတိ ခလိတ ဘညေန" ဟူသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၉၉-နှာ) စကားကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သော အဆောတလျှင်ဆိုခြင်းသည်။ ။ပန၊ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ ဝုတ္တံ၊ ဤနောက်ဖြစ်သော ချွတ်၍ဆိုခြင်းသည်။ ပေါဋ္ဌကရူပသဒိသံ၊ ညွန်စေးရုပ်နှင့်တူသော။ မဟလ္လကဿဝါ၊ သိက္ခာချသည်ကို မသိအောင် အရွယ်ယွင်းယို အိုမင်းသောသူကို လည်းကောင်း။ သမယေ၊ ဘုရားအယူတော်၌။ အကောဝိဒဿ၊ မလိမ္မာသော။ ဂရုမေဓဿဝါ၊ လေးလံသော ပညာရှိသောသူကို လည်းကောင်း။ အဝိညူတံ၊ သို့။ ပတ္တာနံ၊ သော။ ဂါမဒါရကာနံဝါ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သာဝေတိ၊ ကြားစေအံ့။ ပေါတ္ထကန္တိ သာဏသာဋကံ၊ တေရသကနိပါတ် ဇာတ်အဋ္ဌကထာ(ဇာ-ဋ္ဌ ၄၊ ၂၅၁။) ပေါတ္ထကံမကစိဝတ္ထေ။(အဘိဓာန် ၁၀၀၆-ဂါထာ)အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထာဒွ။ ။မကစိဝတ္ထေ ယံ လောကေ စက္ကုတိ ဝုစ္စတိ၊ သာဏဝတ္ထန္တိပျေကေ။ (၁၀၀၆-ဂါထာ)။ သာဏဝတ္ထံ၊ ပိုက်ဆံအဝတ်။ အဘိဓာန်ဋီကာ၊ ဤအဘိဓာန်စာကိုယ် ဋီကာတို့ကို ထောက်၍ ပေါတ္ထကအရုပ်ကို ပြုလိုသော် ရှေးဦးစွာ အရုပ်ယောင်ခြင်း၊ ကတ်ကြားရက်ပြီးနောက်၊ နွားချေးကပ်ပြီးလျှင် စက္ကူကပ်၍ပြုရသတည်း။ ထိုအရုပ်ကား မြေညက်ဖြင့်ပြုအပ်သော အရုပ်နှင့် တူသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ ၂။၈၁-နှာ၌ မတ္တိကာယ ကတရူပသဒိသဿာတိ အတ္ထော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသာရတ္ထဒီပနီ စကားကိုမြော်၍ "ပေါတ္ထကရုပ၊ ညွန်စေးရုပ်" ဟုဆရာတို့အနက် သမ္ဗန်စေကုန်သတည်း။ ။ပေါတ္ထကန္တိ သာဏသာဋကံ၊ တေရသကနိပါတ် ဇာတ်အဋ္ဌကထာရုရုဇာတ် နဝမအဖွင့်။ ယေန ပရိယာယေန၊ အကြင်အကြင် ပရိယာယ်ဖြင့်။ ယေန တစ်ပုဒ်ကျေသတည်း။ ကေမွိကို ထောက်။ တတော၊ ထိုထိုပရိယာယ်မှ။ ကေမွိပရိယာယံ၊ တစ်ခုသော ပရိယာယ် ကိုလည်း။ (န သာဝေတိ မှာစပ်)

ပစ္စက္ခာန ဝိဘင်း မှတ်ရန်ပြီး၏။

အသဒ္ဓမ္မပုဒ်သည် အသန္တပုဒ်, ဓမ္မပုဒ်အားဖြင့် နှစ်ပုဒ်တည်း။ အသန္တပုဒ်၌ သန္တ-သဒ္ဒါသည် အစ္စိတ-စသော ခုနစ်ပါးကုန်သော အနက်တို့တွင် သာဓုအနက်ဟောတည်း။ အ-သဒ္ဒါသည်ကား အကုသလာ ဓမ္မာ၌ကဲ့သို့ ဝိရုဒ္ဓအနက်ဟောတည်း။ သူတော်ကောင်းတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သူတို့

ဟူသည် သူယုတ်တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် "အသဒ္ဒမ္မောတိ အသတံ နိစ္စဇနာနံ ဓမ္မော"ဟု မိန့်သတည်း။ အသန္တ ၌ သန္တ-သဒ္ဒါကို သန္တသဒ္ဒသ သော ဘော-ပေါစန္တေသုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဘ-အက္ခရာမှ တစ်ပါးသော ဓမ္မ သဒ္ဒါ နှောင်းသောကြောင့် သ-ပြု၊ ဝဂ္ဂေ ဃောသာ ဃောသာနံ တတိယ ပဌမာ-သုတ်ဖြင့် ဒန္တဇ စတုတ္ထ ဓ-ကို ဒန္တဇ တတိယ ဒ-အသဒိသဒွေဘော် ပြု။

ဝသလာနံ၊ သူယုတ်တို့၏။ "ပါပဓမ္မေ ဝသန္တိ နိဝသန္တီတိ ဝသလာ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြု။ ပဋ္ဌာဒိဟံျလံသုတ်ဖြင့် အလံ ပစ္စည်း။ ယော-ဝိဘတ်သက်၊ အလံ၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ ယောဝိဘတ်ကို ဇ-ာ-ပြု။

နောက်နည်း အလိုအားဖြင့် ဝဿ-ဓာတ် သေစန အနက်ဟော။ ။ ဇီသု နိသု ဝိသု မိသု ဝဿ သေစနေ။ ဇေသတိ၊ နေသတိ၊ ဝေသတိ၊ မေ-သတိ၊ ဒေဝေါ ဝဿတိ။ (နီတိဓာတု၊၁၇၄။) "ကိလေသေ ဝဿတိ သိဉ္စတီတိ ဝသလော"ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၊ အလံ ပစ္စည်းပင်သက်၊ ဝဿ ၌ သံယုတ် သ-ကို ချေ။ ဒုဋ္ဌုလ္လပုဒ်သည် ဒု-ပုဒ် ထူလ-ပုဒ်၊ ဒု-သည် "ဝိရူပတ္တေပျ သောဘနေ"ဟူသော အဘိဓာန် အဗျယဝဂ် (၁၁၆၉-ဂါထာ) လာသည်နှင့်အညီ အသောဘန အနက်ဟောတည်း။ အသောဘနနှင့် ဒုဋ္ဌုသည် အတူတူပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဒု-သဒ္ဒါကို ဒုဋ္ဌုဋ္ဌ ဟု ဖွင့်သတည်း။ အသောဘနနှင့် ဒုဋ္ဌု တူသည်ကိုလည်း ဒုပုဗ္ဗော ဌာတိ ပဝတ္တတိ အသုန္ဒရဘာဝေနာတိ ဒုဋ္ဌု၊ အသောဘနံ ဟူသော ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၆၊သုတ်။) စကားဖြင့် သိအပ်၏။ အဋ္ဌကထာမှာ "ကိလေသေဟိ ဒုဋ္ဌတ္တာ" ဟူသော ပါဌ်ကိုထောက်၍ "ဒုဋ္ဌုဋ္ဌ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သည်လည်း"ဟု အနက် မပေးလင့်။ "ဒုဋ္ဌုဋ္ဌ၊ မတင့်တယ်သည်လည်း" ဟူ၍သာ အနက်ပေးရမည်။ နာမ် ရူပ သိဒ္ဓိ ကုန်ခါနီး၌ "ဒုဋ္ဌု ကု-ဇိဂုစ္ဆာယံ" ကု-နိ ပါတ်ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ ဒုဋ္ဌုကို နိပါတ်ပုဒ်အရာမှာ ဆို၏။ ဒုဋ္ဌုပုဒ်သည် သုဋ္ဌုပုဒ်ကဲ့သို့ ဝိဘတ်ကြောင့် ရုပ်မထူးရကား ရူပသိဒ္ဓိဆိုတိုင်း သင့်မည်ထင်သတည်း။ အဋ္ဌကထာမှာ ထူ-ဒီဃသံယုတ် ကင်းသော လ - နှင့် ထူလဋ္ဌ ဟုစာအများရှိ၏။ ထု-ရဿလ - သံယုတ်နှင့် ထုလ္လဋ္ဌဟူ၍သာရှိရမည်။ နိပ္ဖန္နပုဒ်ကိုထောက်။ နိပ္ဖန္နပုဒ်၌ကား ဒန္တဇ ထ-ကို မုဒ္ဓဇ ဌ-[ပြု]ပြီးလျှင် ဒု-ရှေးရှိ၍ အသဒိသ ဋ္ဌ-ဒွေဘော်ဆင့်သဖြင့် ဒုဋ္ဌုလ္လံ ဟုရှိသတည်း။ ပီနံ ထူလဋ္ဌ ပီဝရံ။ ထုလ္လဋ္ဌ ဝဋ္ဌရဋ္ဌာ ထ။ ။အဘိဓာန် ဝိသေသျာဓိနဝဂ်(၇၀၁-ဂါထာ)ဝဋ္ဌရန္တံ ထူလေ၊ ပီတပ္ပနုကန္တိသု၊ ဇူနော။ ထူလ ပရိဗြူဟာဏော၊ အ ပီ ဓာတုတော ဤဝရော။ ပီဝရံ။ လပစ္စယေ ထုလ္လံ၊ ရဿာဒိ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၇၀၁-ဂါထာဖွင့်)။ ။ "လပစ္စယေ၊ ထုလ္လံ"စကားကိုနောက် ထုလ္လပုဒ်ကိုင်၍ ဆိုသတည်း။ ဇူတော၊

ဤဒုဋ္ဌုလ္လပုဒ်မှ။ ရဟာယံ ဟူသောပုဒ်သည် ရဟာပုဒ်နှောင် ကတ္တုဗ္ဗအနက်၌ ဏျ ပစ္စည်းသက်၊ မနောဂဏာဒိတောသုတ်မှ သသရောဝါဂမောသုတ်သို့ လိုက်သော အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်·သ-လာ၊ယသ္မိုကပ်၊ဒေါ်မဿစသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် သျကို သ အစို ပြု။ ရဟာသဒ္ဒါမနောဂိုဏ်းဖြစ်ကြောင်းကို သရော ဥရော ရဟော အဟော။ ။ ဣစ္စာဒိမနောဂဏော။ ဟူသောနာမ် ရူပသိဒ္ဓိ(၅၃-နှာ)ဖြင့် သိအပ်၏။

တံသမ္ဘိ၊ ထိုအလုံးစုံသော မေထုန ဓမ္မောနာမ ယော သော စကားကို။ဥဘိန္နံ၊ မိန်းမ ယောကျ်ားအားဖြင့် နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ရတ္တာနံ၊ မေထုနရာဂဖြင့် တပ်စွမ်းကြကုန်သော။ သာရတ္တာနံ၊ မေထုနရာဂဖြင့်သာလျှင် ပြင်းစွာတပ်စွမ်း ကုန်သော။ သာရာဂေါပုဒ်၌ကဲ့သို့ သံ-၌နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၍ အ-ကိုအာဒီဃ ပြု၍ သာရတ္တပုဒ်ဖြစ်သတည်း။ သံ-သည် ဘုသ အနက်ဟောတည်း။ ။အဝဿုတာနံ၊ မေထုနရာဂဖြင့် စိုစွတ်ကုန်သော။ပရိယုဋ္ဌိတာနံ မေထုနရာဂ၏ ဖြစ်ခြင်းသည် မြှေးရစ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော။ သဒိသာနံ၊တပ်သည်၏ အဖြစ်စသည်တို့ဖြင့် တူကုန်သော မိန်းမ ယောကျ်ားတို့၏။ ဓမ္မော၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်း အကျင့်တည်း။ သာရတ္တဒီပနီနည်းနှင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ပထမနည်းတည်း။ ဤနည်းအလိုအား ဖြင့် မိထုနသဒ္ဒါသည် သဒိသအနက်ဟောတည်း။

တနည်းကား၊ သဒိသာနံ၊ တပ်သည်၏အဖြစ်စသည်တို့ဖြင့် ပူးကုန်သော။ ဥဘိန္နံ၊ မိန်းမ ယောကျ်ား နှစ်ယောက်တို့၏။ ဓမ္မော၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်း အကျင့် တည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဒုတိယနည်းတည်း။

မေထုနံ ယုဂဠံ ယမကံ ဥဘယန္တိ ဟိ အတ္ထတော ဧကံ။ ။ဝိမတိ ဝိနောဒနီ။ (၁၁၃၀။) ဤဝိမတိ ဝိနောဒနီအလိုအားဖြင့် အဘိဓာန်အရညာဒိဝဂ်(၆၂၀-ဂါထာ)မှာ မိထုနံ ထီပုမဒွယံ၊ ယုဂန္တု ယုဂဠံ ဒွန္ဒံ။ ယမကံ ယမလံ ယမံဟူသော စကားဖြင့် မိထုနနှင့် ယုဂစသည်သည် အစုံဟောပရိယာယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်တူသည် ကို ပြတော်မူသတည်းဟု ယူရန်ရှိသတည်း။ ပရိယာယ်ခြားက တု-သဒ္ဒါနှင့် ဆိုမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် အဘိဓာန်မှာ မိထုန ထီ ပုမဒွယနှင့် ယုဂစသည်ကို ပရိယာယ် တခြားစီ ဟူ၍သာ ယူသင့်သတည်း။ အဘိဓာန်ကို စီရင်သည်ကား ရှေး အဘိဓာန်ကိုမှီ၍ စီရင်သတည်း၊ ရှေးအဘိဓာန်မှာလည်း "ယုဂန္တု"ဟု တု-သဒ္ဒါ နှင့် မိန့်ဆိုလေရာသတည်း။ မိထုနထီပုမဒွယကား ယုဂဠဝိသေသ ယုဂစသည် ခြောက်ပါးကား ယုဂဠသာမညတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ (၆၂၀-ဂါထာ)၌၊"ဆတ္တံ ယုဂဠမတ္တေ"ဟုမိန့်အပ်၏။ဥဘိန္နံ ရတ္တာနံ စသော အဋ္ဌကထာ စကားဖြင့် "မိထုနာနံ ဣဒံ မေထုနံ"ဟူသော ဣဒံ တဒ္ဓိတ်ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူ

သတည်း။ ထို့ကြောင့်သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၇၂။)၌ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနေန သဒိသဘာဝပ္ပတ္တိယာ မိထုနာနံ ဣဒံ မေထုနံဟု မိန့်အပ်၏။ ဝေမဇ္ဈဥ္စ၊ အောက်, အထက်နံပါး နှစ်ဖက်အရပ် ဤလေးခုသော နံပါးအရပ်တို့ကို မတွေ့မထိဘဲ အင်္ဂါဇာတ်တွင်းသို့သွင်း၍ ဖြစ်အောင် တစုံတခုသော အခြင်းအရာဖြင့် ပူးအပ်သော အလွန်ကြွယ်သောဟောင်းလောင်းပေါက်ရှိသော မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်၏ အပေါက်၏ အောက်ဆုံးဖြစ်သော အတွင်း, အပြင်, အလယ်-အရပ်လည်းကောင်း။

ဝေမဇ္ဈန္တိ ယထာစတ္တာရိ ပဿာနိ အသံဖုသန္တော ပဝေသေတိ၊ ဧဝံ ကတဝိဝရဿ ဣတ္ထိ နိမိတ္တဿ ဟေဋ္ဌိမတလံ ဝုစ္စတိ။ သာရတ္ထဒီနီပ။ (၂။၇၂၊၇၃။) ဤသာရတ္ထဒီပနီစကား၌ ဟေဋ္ဌိမ တလအရကို မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်၏ အောက်ဆုံးဖြစ်သော အတွင်းအပြင်အရပ်ကိုသာယူ။ မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်၏ အောက်စပ်အရပ်ကို မယူလင့်။ အောက်စပ်အရပ်ကိုကား စတ္တာရိ ပဿာနိ၌ယူပြီး။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၁၃၈။)၌။ ဝေမဇ္ဈန္တိယထာ စတ္တာရိ ပဿာနိ အဖုသန္တော ပဝေသေတိ၊ ဧဝံ ကတဝိဝရဿ ဣတ္ထိနိမိတ္တဿ အဗ္ဘန္တရတလံ ဝုစ္စတိဟု မိန့်အပ်၏။

ဟေဋ္ဌာ၊ မိန်းမ၏ အင်္ဂါဇာတ်၏ အောက်နံပါးအရပ်ဖြင့်။ ဥပရိတော၊ မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်၏ အထက်နံပါး အရပ်ဖြင့်။ ဥပရိဘာဂမဇ္ဈဥ္စ၊ အထက်အဖို့ဖြစ်သော တွန့်လိပ်သော အလယ်အရပ်လည်းကောင်း။ ၊စမ္မခီလံဝါ၊ အရေငုတ်ကိုလည်းကောင်း။ (ဝါ)၊ ကြွက်နို့ကိုလည်းကောင်း။ ပိဋ္ဌကံဝါ၊ ထွင်ရှုအိုင်းနာကိုလည်းကောင်း။ ဖောဋ္ဌေောတု ပိဋ္ဌကာဘဝေ၊ အဘိဓာန် နရဝဂ်။ (၃၂၄-ဂါထာ)။ ။ဒွယံ ဖောဋ္ဌေ။ ဖုဋ္ဌသံကိလေသနေ၊ ဘူဝါဒိ၊ ဖောဋ္ဌော၊ ဏော။ ပိဋ္ဌဝိဗာဓာယံ၊ စုရာဒိ၊ ဏ္ဍု။ ဣတ္ထိယမတော အာပစ္စယောတိအာ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ၊၃၂၄-ဂါထာဖွင့်)။ အပိစမှစ၍။ ဒုက္ကဋန္တိ တိုင်အောင်သောစကားဖြင့်။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ ကထနာကာရကို တနည်းပြသတည်း။ ဒုက္ကဋန္တိ၌ ဣတိသဒ္ဒါ တခုကျေ၊ 'ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကော၊အတယ်သူသည်။ ဇာနေယျ၊ သိနိုင်အံ့နည်း။ န ဇာနေယျဧဝ၊ မသိနိုင်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဧတံ ဝါ အညံဝါ။ ပ။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ စကားကို ယဒိဘာဂဝါ စသော စကားရှေ့နားကလိုက်၍အနက်ပေး။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ကရုဏာ ဂုဏ်ကိုဆင်ခြင်၍ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်, အဘယ်သူသည်သိနိုင်အံ့နည်း ဟု ဆင်ခြင်၍ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နောက်ကထေတဗ္ဗံမှာစပ်) ကထေတဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏၊ ဆိုရမည် ဆိုကြလေ ဟု အနက်ပေး။ နိသီဒိတဗ္ဗံမှာမစပ်လင့်၊ နိသီဒိတဗ္ဗ –သည် အပဓာန

စကားတည်း၊ "နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ နေရာ၏။ နိသီဒိတွာ၊ နေပြီး၍" ဟု အနက်ပေး။ အပိဓာယ၊ မပိတ်မူ၍။ ဒွါရံအပိဒဟိတွာ ဟူသော ပြယုဂ်မှာကဲ့သို့ အ–သည် ပဋိသေဓအနက်ဟောတည်း၊ အပိရှေးရှိသော ဓာ ·ဓာတ်၊ အ–ကျေ၊ ·အနှင့် အပိအကြားမှ ဗင်းငယ်ဖြတ်၍ရှတ်။ တနည်းကား အပိဓာယ၊ ပိတ်၍။ နတံ သက္ကာမိ၊ ဗြဟ္မာ အပိဓေတုံ မဟာသိန္ဓု။ခု၊၅။၃၇၇။ဟူသော ပြယုဂ်မှာကဲ့သို့ အပိရှေးရှိသော ဓာဓာတ်သည် ပိတ်ခြင်းအနက်ဟောတည်း။ အ· နှင့်ပိကို တယောတည်းရှတ်။ ။ဒန္တဝိဒံသကံ၊ သွားတို့ကိုပြသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တနည်းကား၊ ဒန္တဝိဒံသကံကတွာ။ သွားပြသည်ကိုပြု၍။ အဓိပ္ပာယ်ကားပြုံးပင် ပြုံးသော်လည်း သွားပေါ်အောင်မပြုံးရဘူးဟူလိုသတည်း၊

ဂဗ္ဗိတေန၊ မာန်ထောင်သကဲ့သို့တက်ကြွသည်၊ ဂဗ္ဗောဘိမာနေဟံ ကာရော။ အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ (၁၇၁–ဂါထာ)။ ။ဂဗ္ဗမာနေ၊ စုရာဒိ အ အထဝါ ဂရ- သေစနေ၊ ပေါ။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ (၁၇၁–ဂါထာဖွင့်) ဂဗ္ဗမာနေ။ မာနေ၊ အဟင်္ကာရော။ ဂဗ္ဗေတိ၊ ဂဗ္ဗယတိ။ ဂဗ္ဗနံ၊ ဂဗ္ဗိတော စုရာဒိဂိုဏ်း ဓာတုမာလာ (၃၂၈–နှာ) ဤအရာသည် ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ် ကျင့်ရမည်ကိုဆိုသောအရာ ဖြစ် သောကြောင့် ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ် မာန်မထောင်ကောင်းရာကား "ဂဗ္ဗိတော ဝိယာတိ ဂဗ္ဗိတော" ဟု ဥပမာ တဒ္ဓိတ် ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုရမည်။ မာန်ထောင်သကဲ့သို့ တက်ကြွခြင်းရ၏။ မာန်ထောင်သကဲ့သို့ တက်ကြွခြင်းဟူသည် ဤသို့သဘော ရှိသော မေထုန်နှင့် စပ်သော မသူတော်တို့၏စကားကို မဆိုလို၊ မေထုန်အမှုကို မမေးမြန်းလို ဟု စိတ်တွန့်တိုခြင်း, နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်းသို့ မရောက်ခြင်း ပင်တည်။ ထိုကြောင့်သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊ ၈၄) ၌ ဂဗ္ဗိတေနာတိ သံကောစံ အနာ ပဇ္ဇန္တေန၊ ဉဿာဟ ဇာတေနာတိ အတ္ထော ဟု မိန့်အပ်၏၊ သာရတ္ထဒီပနီ၌ "အသဗ္ဘိံ မသူတော်တို့၏ စကားကို၊ ကထေမိ ဆိုရတော့အံ့။ (ဝါ) ဆိုရတော့မည် တကား၊ ဣတိ ဤသို့၊ သံကောစံ၊ စိတ်တွန့်တိုခြင်း သို့။ (ဝါ) နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်းသို့" ဟု အနက်ပေး။

များစွာသော ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ, သာရတ္ထဒီပနီ, ဝိမတိဝိမနောဒနီ ဋီကာတို့၌ ယခုကာလ သြဋ္ဌဇ စတုတ္ထက္ခရာ ဘနှင့် ဂဗ္ဘိတေန–ဟု ရှိကြ၏။ သြဋ္ဌဇ စတုတ္ထက္ခရာဘနှင့် ဂဗ္ဘဓာတ်သည် အဗ္ဘ ဂဗ္ဘ မဗ္ဘ ယံ ဟူသည်နှင့် အညီလည်းကောင်း ဂဗ္ဘဓာရဏေ,(နီတိဓာတု ၁၂၇) ဟူသည်နှင့်အညီ လည်း ကောင်း ဂတိအနက်, ဓာရဏအနက်ကိုသာ ဟောသတည်း။ မာန်ထောင်ခြင်း အနက်ကိုကား မဟော။ ထို့ကြောင့် သြဋ္ဌဇစတုတ္ထက္ခရာ ဘ–နှင့် ဂဗ္ဘိတေန– ပုဒ်သည် ပုဒ်ဟောင်း ပုဒ်မှန်မဟုတ်၊ ပုဒ်သစ် ပုဒ်ပျက်သာ ဖြစ်သတည်းဟု

မှတ်ရန်ရှိသတည်း။ အချို့သော အဋ္ဌကထာ၌ ဩဋ္ဌဇ တတိယက္ခရာနှင့် ဂဗ္ဗိ-တေန–ဟု ပါဌ်မှန်ရှိ၏။ ဇမတ္တသုတ်မှာလည်း အပ္ပဂဗ္ဗောဟု ဩဋ္ဌဇ တတိ-ယက္ခရာ ဗ္ဗ–နှင့်ပင် အမှန်ရှိ၏။ "အပ္ပဂဗ္ဗော၊ မာန်မူခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍"၊

သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ မေတ္တသုတ် အဖွင့်မှာလည်း ထိုဩဋ္ဌဇတတိယက္ခရာ ဗ္ဗ–နှင့် ရှိသော အပ္ပဂဗ္ဗောပုဒ်ကိုပင် ဖွင့်သတည်း။ ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပါရာ-ဇိကဏ် အဋ္ဌဂ.ထာ များစွာသောပေတို့၌သာ ဩဋ္ဌဇစတုတ္ထက္ခရာ ဘ္ဘ–နှင့် ရှိသည်မဟုတ်။ ဉဿာဟေန ဂဗ္ဘိတေန ဟူ၍ပင် သီဟိုဠ်ဘာသာ အက္ခရာနှင့် ရေးသားသော ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌သည်း ရှိ၏။ သို့ပင်ရှိငြားသော်လည်း ဂဗ္ဗ၊ ဂဗ္ဗဘ်၊ ဂဗ္ဗယတေ၊ ဂဗ္ဗာပယတေ၊ ဂမက၊ အဟင်္ကာထ အဟင်္ကာရက ဂဗ္ဗ ဂဗ္ဗိတိ။ မုတ္တာ ဝလိ အဘိဓာန်၊ ဓာတုမာလာ ဗဂ္ဂ.ာရန္တ တတိယက္ခရာ။

သုဇီဝံ အဟိရိကေန၊ ကာကသူရေန ဓံသိနာ။
ပက္ခန္ဒိနာပဂဗ္ဗေန၊ သံကိလိဋ္ဌေန ဇီဝိတံ။
ဟိရိမတာ စ ဒုဇ္ဇီဝံ၊ နိစ္စံ သုစိဂဝေသိနာ။
အလီနေနာပ္ပဂဗ္ဗေန၊ သုဒ္ဓါဇီဝေန ပဿတာ။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော် ခု၊၁၊၄၇။ စူဠသာရိပုတ္တ သဒ္ဒဝိဟာရိက ဝတ္ထု၊)ပဂဗ္ဗေ-နာတိ၊ ကာယပါပဂဗ္ဗိယာဒီဟိ သမန္နာဂတေန။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ (၂၊၂၂၆။) ဤသို့ အရပ်ရပ်စကားကိုထောက်၍ ဩဋ္ဌဇတတိယက္ခရာ ဗ္ဗ–နှင့်ရှိသော ပုဒ်ကိုသာ ပုဒ်မှန်ဟု မှတ်အပ်၏။

မူလပညတ္တံ နိဋ္ဌိတံ။

ဗွေ၊ ဤတိရစ္ဆာနဂတာယပိ–ဟူသောစကား၌။ မဍ္ဍာရီပုဒ်သည် ဏွာဒိ မောဂ္ဂလာန်အလိုအားဖြင့် တာလုဇ တတိယက္ခရာ ဇ္ဇ ဒွေဘော်နှင့် ရှိရမည်။ မဇ္ဇ သံသုဒ္ဓိယံ။ သရိရံ မဇ္ဇတိ နိမ္မလံ ကရောတီတိ မဇ္ဇာရော။ ဗိဋ္ဌာရော။ ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၁၆၄–သုတ်) အဘိဓာန်စာကိုယ် ဋီကာအလိုအားဖြင့် ဍ–သံယုတ်နှင့် မဍ္ဍာရီရှိရမည်။ ဗိဋ္ဌာရော ဗဗ္ဗုမဍ္ဍာရော။ အဘိဓာန် သီဟာဒိဝဂ် (၆၁၅။ဂါထာ)။ မဇ သုဒ္ဓိယံ။ အာရော၊ နိဂ္ဂဟိတာဂမော။ (အဘိဓာန် ဋီကာ။) (၆၁၅–ဂါထာဖွင့်) မဇ္ဇ သံသုဒ္ဓိယံ။ မဇ္ဇတိ။ ဓာတုမာလာ(၄၇–နှာ) အဇဂရ်၊ စပါးကြီးမြွေ။ ဝါဟသော ဇဂရော ဘဝေ။ အဘိဓာန်ပါတာလဝဂ်။ (၆၅၁–ဂါထာ)။ ဒွယမဇဂရေ အဇံ ဆာဂံ ဂိလတီတိ အဇဂရော၊ ဣလာသတ္တံ၊ လဿ ရတ္တဥ္စ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၆၅၁–ဂါထာဖွင့်) ဂေါနသ၊ ငန်းကြားမြွေ။ ဂေါနသော တုတိလိစ္ဆော။ (အဘိဓာန် ပါတာလဝဂ်၊ ၆၅၁–ဂါထာ)

ဒွယံ ဂေါနသ သပ္ပေ၊ ငန်းကျဲတိချာဘော။ ဂဝသောဝ နာသသောတိ ဂေါန သော သညာယံ နာသသဒ္ဒသာ နသော ကတော။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ(၆၅၁-ဂါထာဖွင့်)။ယခုကာလ၌မူကား ငန်းကျဲမြွေကို ငန်းတော်ကြားဟု ခေါ်ဝေါ် ကြသတည်း။

ပဝေသနံ ကိစ္စာပိ နပ္ပဟောတိ၊ ပန တထာပိ မုခသဏ္ဍာနံ ဥ ဝဏ္ဏသံခေပံ ယသ္မာ ဂစ္ဆတိ တသ္မာ။ ။ရုက္ခသုနာ၊ ရှင့်။မငုံသ၊ မြွေပါ။ ဂေါဓ၊ ဖွတ်။

ပါရာဇိကောပုဒ်သည် ပရာဇ်ပုဒ် ဏိကပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသလောဟု လျှဉ်းပါးရန် ရှိသောကြောင့် ပါရာဇိကောတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ပရာပုဗ္ဗ ဇိဓာတ် တပစ္စည်း ပအစိတ် အကို အာဝုဒ္ဓိပြုပြီးလျှင် တ-ကို-က ပြု၍ ပါရာဇိကာပြီးသည်ဟု ပြသတည်း။ ပရာဇိတောပုဒ်ကို"ပရာဇေတီတိ ပရာဇိ-တော"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပရာဇယံ အာပန္နောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤစကားဖြင့် "ပရာဇေတဗ္ဗောတိ ပရာဇိတော ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသ တည်း။ပရာဇယံ အာပန္နော-ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း၊အဓိပ္ပါယ်ကို အရင်းမူသဖြင့် ကမ္မသာဓနကို ပြသတည်း။ ပုဂ္ဂလော ပန ကမ္မသာဓနနေ-စသော သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊ ၈၅) စကားကိုထောက်။ ။ဝဇ္ဇီနံဝါ၊ ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇီပုတ္တကာနံ ဝါ၊ ဝဇ္ဇီတိုင်းတွင် ဝေသာလီပြည်၌ နေကုန် သော အမျိုးသားတို့၏လည်းကောင်း။ ဝေသာလိကာတိ ဝေသာလီ ဝါသီ နော ဝဇ္ဇီပုတ္တကာတိ ဝဇ္ဇီရဋ္ဌေ ဝေသာလိယံ ကုလာနံပုတ္တာ။ ဝဇ္ဇီဝတ္တုကထာ (ဝိ၊ ၄၊ ၁၁၀၄) ဓမ္မေဝတ္တတီတိ ကိဉ္စာပိ ဝဒန္တိ၊ ပန တထာပိ ယသ္မာ။ တတ္ထ ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓံသေယျာတိအာဒီသုဝစနေသု။သော ဓမ္မော ဝိသုံ နဝတ္တဗ္ဗော။ တတ္ထ သိက္ခာပဒအာပတ္တိ ပုဂ္ဂလေသု။ တံ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသော ရဟန်းကို။ ပရာဇေတိ ရှုံးစေတတ်၏။ (ကာရိုက်ဏာပေ ပစ္စည်းကျေ)။

ပုဂ္ဂလာပတ္တိ သိက္ခာပဒ ပါရာဇိကေသု၊ တို့တွင်။ ယဒိဒံ ယာအယံ အာပတ္တိ၊ ကို။ ပါရာဇိကံနာမ ပါရာဇိက မည်၏ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံအာပတ္တိ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တော၊ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓမ္မာ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏တရားဖြစ်သော သာသနာတော်မှ။ စုတော စ၊ ရွေ့လျောသည်လည်းကောင်း။ အပရဒ္ဓေါ စ၊ ချွတ်ချော်သည်လည်းကောင်း။ ဘဋ္ဌော စ၊ လျောကျသည်လည်းကောင်း။ နိရင်္ကတော စ၊ ကင်းသည်လည်း ကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

စု စဝနေ၊ အဘိဓာန်ဋီကာ (၇၅၁-ဂါထာဖွင့်)။ အပရဒွေါပုဒ်၌ အပ ပုဗ္ဗ ရမဓာတ်၊ ရမ-ဓာတ်သည် ရမ ဟိံ သာယံ (နီတိဓာတု-၂၃၁) ဟူသည်နှင့်အညီ ဟိံသာအနက်ကို ဟောရင်းတည်း။ ဤအရာမှာမူကား အပဂတ အနက်ကို ထွန်းသော အ ၊-ဥ ၊ သာရပုဒ်မျှေးရှိသည်နှင့် ရမ-ဓာတ်သည် ချွတ်ချော်ခြင်း ဟူသော ကင်းခြင်းအပဂတ-ဟူသောအနက်ကို ဟောရသတည်း။ ဘင္ဂေ၌- ဘသဓာတ်သည် အဓော ပတန အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် ဋီကာဝိသေသျှာဒိနဝဂ် (၇၅၁-ဂါထာ)၌ ဘသ အဓောပတနေ၊ တော ဟုမိန့် အပ်၏။ အောက်သို့ကျခြင်းဟူသည် လျှောကျခြင်းပင်တည်း။ နိရက်တောပုဒ်၌ နိ ပုဗ္ဗ ကရဓာတ် တ ပစ္စည်းတည်း၊ သရနှင့်တကွ ရ-အာဂုမ်၊ ရ-ထက်၌ နိဂ္ဂ-ဟိတ်လာ၊ ကာဝဂ္ဂန္တ ၄—ပြု။ နိဥပသာရပုဒ်သည် ဝိယောဂ အနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ကရဓာတ်သည် ကင်းခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။

တဟိံ၊ ထိုသူတော်ကောင်းတို့၏ တရားဖြစ်သော သာသနာတော်မှ ရွေ့လျောသော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ (နတ္ထိမှာစပ်၊ သံဝါသောပိမှာ မစပ်လင့်၊) သံဝါသောပိ၊ ကေ ကမ္မက စသည်ဘို၌ လဇ္ဇီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ပေါင်းဖော်သော အားဖြင့်တကွ နေရခြင်းသည်လည်း။ ပိသဒ္ဒါဖြင့် သာသနာတော်မှ ရွေ့လျော ခြင်းကိုပေါင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တေံ အာပတ္တိံ၊ ကို။ ပါရာ- ဇိကံ ဣတိ၊ ပါရာဇိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေံ၊ နှင့် ပါရာဇိကံ သဒ္ဒါ၌ ဣတ္ထိလိင် သည် နပုံလိင် ပြန်သတည်း။ အာပတ်ဟော ပါရာဇိကသဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်သည် ကို "အာပန္နောပန ။ပ။ ပါရာဇိကာ တိ ဝုစ္စတိ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ တေံ အာပတ္တိံ၊ ကို။ ပါရာဇိကံ ဣတိ။ ဟူ၍ ဟု အနက်ပေးရမည်ကို တေနေတံ ၊ ဣတိ ဝုစ္စတီတိ တေနကာရေန တေံ အာပတ္တိံ ပါရာဇိကန္တိ ဝုစ္စတိ ဟူသော ပရိဝါ အဋ္ဌကထာ ပထမဂါထာ သင်္ဂဟိက (ဝိ ဋ္ဌ ၄၊ ၁၉၁) အဖွင့်စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ပရိဝါအဋ္ဌကထာ၌ တေန တံ ဣတိ ဝုစ္စတီတိ တေန ကာရဏေန တေံ အာပတ္တိံ ပါရာဇိကန္တိ ဝုစ္စတိ-ဟု မိန့်ဘော် မူအပ်လတ္တံ့သည် အားလျော်စွာ ရှေးနောက် ညီလေ အောင် ဤ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၌ တေန ဝုစ္စတိ၊ ကိန္တိ၊ ပါရာဇိကန္တိဟု ဆိုအပ် ဆိုသင့် ဆိုထိုက်၏။ သို့မဆိုဘဲ "တေန ဝုစ္စတိ၊ ကိန္တိ' ပါရာဇိကော ဟောတီတိ"၊ ဟုဆိုသည်ကား တံပရာ- ဇေတိ၊ တသ္မာ ပါရာဇိကာတိ ဝုစ္စတိ ဟူသော အဋ္ဌကထာ ရှေးစကားနှင့်အညီ ရှုံးစေတက်သောကြောင့် အာပတ်ကို ပါရာဇိကဟု ဆိုအပ်သည် ရှိသော်

ပုဂ္ဂလောယသ္မာ။ပ။ ပါရာဇိကောတိ ဝုစ္စတီတိဟူသော အဋ္ဌကထာ ရှေးစကားနှင့် အညီ ရှုံးခြင်းသို့ရောက်တတ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ပါရာဇိကဟု ဆိုအပ် ရာကျသောကြောင့် ဆိုသတည်း။ သို့ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ "ပုဂ္ဂလောယသ္မာ ။ပ။ ပါရာဇိကောတိ ဝုစ္စတိ"ဟူသော သာမေယျစကားနှင့် "ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံ။ ။ပ။ ဝုစ္စတိ" ဟူသော သာဓကစကားသည် သာဓက သာမေယျ တန်သတည်း။ သို့မဟုတ်က ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံစသော ဂါထာ၌ "နမယံ ပါရာဇိကာ၊ ယော အဝဟာဋ္ဌော။ သော ပါရာဇိကော"(ဝိ ၁၊ဂ၁)ဟူသော စကားမှာကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ် ဟောပါရာဇိကသဒ္ဒါ မပါမရှိသောကြောင့် သာဓက, သာမေယျ မတန်သည် ဖြစ်ရာသတည်း။

ဌေတ္ထကေကမ္မာဒီသု။ တို့၌။ သဟ၊ အတူတကွ။ ကမ္မကရဏပါတိမောက္ခုဒ္ဒေ-သနသမ သိက္ခနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝသန္တိ၊ နေကုန်၏။ ။သီမာပရိစ္ဆိန္နေဟိ ပကတတ္တေဟု ဘိက္ခူဟိ ကေတော ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတ္တာ။ သမံ၊ အညီအအမျှ။ သိက္ခိ-တဗ္ဗဘာဝတော၊ ကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝါ၊ သင်အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ။သိက္ခိတဗ္ဗဘာဝတောတိ အနတိက္ကမနဝသေန ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဒိနာ-သိက္ခိတဗ္ဗဘာဝတော။ (သာရတ္ထဒီပနီ၊ ၂၊ဂ၆၊) ပရိပုစ္ဆာဒိနာ၌ စ-ကျေ။ ထိုကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊ ၁၄၁။)၌၊ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဒိဝသေန စ-ဟု စသဒ္ဒါနှင့်တကွ မိန့်အပ်၏။အနတိက္ကမနဝသေန ဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာ၌၊ မေထုန ဝိရတိယာ မေထုနသံဝရဿေတံ အဓိဝစနံဟု သိက္ခာပဒံပုဒ် အဖွင့် (ဝိ ဌ၊၁၊၁ဂဂ)၌ မိန့်ခဲ့သည်အားလျော်စွာ မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ထို့ ကြောင့် ထိုအနတိက္ကမန ဟူသော စကားကိုငဲ့၍ သိက္ခိတဗ္ဗဘာဝတော၌ ပထမ အနက်ပေးသတည်း ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဓိနာဟူသော စကားကို မူကားအဋ္ဌကထာ၌ ပင်"အပိစ တာသာတ္တာသ ဒီပကံ ဝစနံပိ သိက္ခာပဒန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟု သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်(ဝိ ဌ ၁၊ ၁ဂဂ။)၌သာ မိန့်ခဲ့သည်အားလျော်စွာ မိန့်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ထို"အပိစ၊ တဿတ္ထဿ" စသော စကားကို ငဲ့၍ သိက္ခိတဗ္ဗ-ဘာဝတော၌ ဒုတိယအနက်ပေးသတည်း။ ဌေတ္ထ တေိသံ ပါဠိယံ၊ ၌။(ဂဟေတ္ဗာ နှင့် အာဟမှာစပ်) သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိကေ-ကမ္မာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပါရာဇိကော၊ သော။သော ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ အသံဝါသောတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ အင်္ဂဇာတေန အင်္ဂဇာတန္တိ။ ဟူသော။ ယန္တံဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေပလံ၊ ဥဘတော ဗျည်းစယည်နှင့် မရော မယှက် သက်သက်။ ဣတ္ထိယာ ဝေ၊ ၏သာလျှင်။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်အင်္ဂါဇာက်

သည်။ ပါရာဇိကဝတ္ထု၊ သည်။ နုမဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကာဒိန်ပိ၊ တို့၏လည်း။ နိမိတ္တံ၊ သည်။ပါရာဇိက ဝတ္ထု၊သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး၏။

နိမိတ္တံအရကား ဤအရာမှာ မဂ်သုံးဆယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိ-ဋ္ဌ-၁၊ ၂၂၆)၌ "ဧတေသု နိမိတ္တသညိတေသု"ဟု မိန့်တော်မူအပ်လတ့ံ။ သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊ဂ၂)၌၊ နိမိတ္တ အင်္ဂဇာတန္တိ အတ္ထဘော ဧကံဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည်ကား ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာမှာ အင်္ဂဇာတ်ကို နိမိတ်ဟု ဆိုသော အရာဖြစ်သောကြောင့် အရအားလျော်စွာ ဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ ကောလံ၊ မနုဿိတ္တိစသည်နှင့် မရောမရှက်သက်သက်။ မနုဿိတ္တိယာ ဧဝ၊ သာလျှင်။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်အင်္ဂါဇာတ်သည်။ ပါရာဇိကဝတ္ထု သည်။ နု၊ မဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အမနုဿိတ္ထိတိရစ္ဆာန-ဂတိတ္ထိ အမနုဿုဘတောဗျဉ္ဇနာဒီနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ် အင်္ဂါဇာတ်သည်၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု၊သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး၏။

မိမ္မ၏သာလည်းကောင်း, လူမိန်းမ၏သာလည်းကောင်း, နိမိတ်အင်္ဂါဇာတ်သည် ပါရာဇိကဝတ္ထုမဖြစ်သော နိမိတ်အင်္ဂါဇာတ်ခြင်း ရေတူသောကြောင့် ရှေ့ငွေ့စသည်ဘိုဖြင့် ပြီးသော မိန်းမရုပ်၏လည်း နိမိတ်အင်္ဂါဇာတ်သည် ပါရာဇိကဝတ္ထု ဖြစ်လေသလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် သုဝဏ္ဏရဇတာဒိမယာနဥ္စ-အစရှိသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

စသဒ္ဒါကား ပက္ခန္တရတ္ထတည်း။ ပါရာဇိက ဝတ္ထုဖြစ်သော အဖို့မှတစ်ပါး ပါရာ-ဇိက ဝတ္ထုမဖြစ်သော အဖို့တပါးကိုပြသော ဝါကျ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဣတ္ထိနမ္ပိ၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ရွှေငွေစသည်ဖြင့် ပြီးကုန်သော ဥဘတော ဗျည်းရုပ် စသည်ကို ပေါင်း။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်အင်္ဂါဇာတ်သည်။ ပါရာဇိကဝတ္ထု၊သည်။ရှေးက ပါရာဇိကသဒ္ဒါကို စွဲ၍ လိုက်သတည်း။ နဟောတိ ဧဝ၊ မဖြစ်သည် သာလျှင် တည်း။ ဝတ္ထု မေ၁က ဧဝကို နဟောတိမှာယှဉ်၊ နိမိတ္တသာမညတော၊ သုဝဏ္ဏ-ရဇတာဒိမယာနမ္ပိ နိမိတ္တံ ပါရာဇိက ဝတ္ထု ဟောတိ၊ နဟောတီတိ? ကဿစိ အာသင်္ကာ သိယာ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ဂ၇) စကားကိုထောက်။ ယတ္ထ ယတ္ထ အာသင်္ကတ္ထ တတ္ထ တတ္ထ ပဋိသေဓော ကာတဗ္ဗော (ဇူ၊၁၊ ၁၄၀) ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ လျှဉ်းပါဘွယ် ရှိရာမှာ ဧဝ-သဒ္ဒါကို ယှဉ်ရိုးဝ ည်း။ သာရတ္ထဒီပနီမှာ ဂဏ္ဌိပုဒ် သုံးဆောင်တို့၌ အမနုဿိတ္ထိ ပသင်္ဂနှင့် စပ်၍ဆိုသည်ကို အမနုဿိတ္ထိပသင်္ဂ မရှိကောင်းသောကြောင့် ဋီကာဆရာပယ်သတည်း။ ဝတ္ထု-

'မေဝ နပဟောတိ ဟူသော စကားဖြင့် မိန်းမနိမိတ်အင်္ဂါဇာတ်နှင့် မိမ္မရုပ်၏ နိမိတ်အင်္ဂါဇာတ်သည် အင်္ဂါဇာတ်ခြင်း ရေတူသောကြောင့် လျှဉ်းပါခြင်းသို့ ရောက်သော ရွှေငွေ စသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော မိန်းမတို့၏ နိမိတ်အင်္ဂါဇာတ်ကို ပါရာဇိက ဝတ္ထုမဟုတ်ဟု ပယ်တော်မူသတည်းဟု ဆိုထိုက်သည်ဟု ဋီကာဆရာ မိန့်သတည်း။ တသ္မာ ဖြင့် နကေဝလံ စသော ပထမဝါကျ,သုဝဏ္ဏ ရဇတာဒိမယာနန္တိအစရှိသော ဒုတိယ ဝါကျပေါင်း၍ နှစ်ဝါကျကိုနှဲ။

ယံ ယံ နိမိတ္တံ သည်၊ ယေသံ သတ္တာနံ သဗ္ဗတ္ထ အမနုဿိတ္ထိယာတျာဒိဝစနေသု၊ဧတေမဂ္ဂါ၊တို့သည်။(သမတ်ံ သမဂ္ဂါ ဟောန္တိ မှာ ပကတိ ကတ္တားစပ်) နိမိတ္တသည်တေသု၊ နိမိတ်ဟု မှတ်အပ်ကုန်သော၊ ဧတေသု မဂ္ဂေသု၊ ဤအမျိုးသုံးဆယ်သောမဂ်တို့တွင်။

တံမဂ္ဂံ၊ ထိုဝစ္စမဂ်သို့၊ အတ္တနော၊ ၏။ အင်္ဂဇာတံ၊ အင်္ဂါဇာတ်ဖြစ်သော။ ပုရိသနိမိတ္တံ၊ ကို။ သဗ္ဗတ္ထအာပတ္တိထုလ္လစ္စယဿတျာဒိဝစနေသု။ ဥပလာပေတွာ ဝါ ဝတွာဝါ။ ။ဟတ္ထပါဒ သိသာဒီသု၊ တို့တွင်။ နိပ္ပရိပ္ဖန္ဒံ၊ ‌တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိအောင်။ သုဂ္ဂဟိတံ၊ မြဲမြံစွာ ကိုင်အပ်သောလက်စသော အစိတ်ဖြစ်သော ကိုယ်အင်္ဂါကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဣတ္ထိယာ၊ ၏(ဝါ)ကို။ ဝစ္စမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ တဿဘိက္ခုနော၊ ၏။ အင်္ဂဇာတံ၊ ကို။ အဘိနိသီဒေန္တိ၊ ဖိ၍ ထိုင်စေကုန်၏။ ဣတ္ထိယာကား ကာရိုက်ကံ, အင်္ဂဇာတံကား အဘိဘာဝနအနက်ကို ဟောသော အဘိ၏ကံ။ သံပယောဇေန္တိကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်။ မိန်းမကို ဝစ္စမဂ်နှင့် ရဟန်း၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို ယှဉ်စေခြင်းသည် သံပယောဇာပနတည်း။

သောစေ ဉ္စ စေကို စေသာဒိယတိ ။ပ။ နိဟရဏကာလေ ပဋိသေဝနစိတ္တံ စေဥပဋ္ဌပေတိ–ဟု ကြိယာ တဆယ့်နှစ်ချက်နှင့်ယှဉ်လေ။ အသာဒိယန္တော၊ မသာယာသောရဟန်းသည်။ အင်္ဂဇာတံ၊ မိမိအင်္ဂါဇာတ်ကို။ အာသီဝိသမုခံ၊ မြွေဟောက်ခံတွင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌံဝိယစ၊ သွင်းအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အင်္ဂါရကာသုံ၊ မီးကျည်းစုသို့၊ (ဝါ)မီးကျည်းပြည့်သောတွင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌံဝိယစ၊ သွင်းအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မညမာနော၊ မှတ်ဘင်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ တနည်းကား မညမာနော မညမာနတ္တာ၊ ကြောင့်။

သမ္ဘဝ လိတာနိ အစရှိသောပါဌ်သည် သမ္ဘဝလိတာနိပုဒ်၏ အဆုံး၌လည်းကောင်း, ဥက္ခိတ္တာသိကေဝိယပုဒ်၏ အဆုံး၌လည်းကောင်း စသဒ္ဒါမပါမရှိဘဲ သဗ္ဗာယတနာနိ ပုဒ်နှောင် ဥပဋ္ဌဟန္တိပုဒ်နှင့် တကွ"သမ္ဘဝလိတာနိ သဗ္ဗာယ-

နာနိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဥက္ခိတ္တာသိကေဝိယ ဝဓကေ ပဋ္ဌ ကာမဂုဏေ ပဿန္တိ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်ပုဒ်၏အဆုံး၌ စ သဒ္ဒါနှင့် တကွ လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်နောင် ဥပဋ္ဌဟန္တိပုဒ်နှင့်တကွလည်းကောင်း၊ “သမ္ပဇ္ဇလိတာနိ စ သဗ္ဗာယတနာနိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဥက္ခိတ္တာသိကေဝိယစ ဝဓကေ ပဋ္ဌကာမဂုဏေ ပဿန္တိ” ဟူ၍ လည်းကောင်း နှစ်ထွေရှိ၏။ ထိုပါဌ်နှစ်ခုသည် ပါဌ်ဟောင်း ပါဌ်မှန်မဟုတ်၊ ပါဌ်သစ် ပါဌ်ပျက်တည်း။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ ရှေးပါဌ်မှာ သဗ္ဗာယတနာနိဟူသော ကံနှင့်ပဋ္ဌကာမဂုဏေ ဟူသော ကံသည် ပဿန္တိ ကြိယာ၏ ကံဖြစ်၍ စ- သဒ္ဒါရှိသင့်လျက်နှင့် မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာယတနာနိ ဟူသောကံကို ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဟူသော အကမ္မက ကြိယာနှင့် မစပ်သင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ နောက်ပါဌ်မှာ စသဒ္ဒါ ရှိငြားသော်လည်း သဗ္ဗာယတနာနိဟူသော ကံ မစပ်နိုင်သော ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဟူသော ကြိယာပါရှိသောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။ သဗ္ဗာယတနာနိပုဒ်နောင် ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဟူသော ပုဒ် မပါမရှိသဲ ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်နှစ်ခု၏အဆုံး၌ စ-သဒ္ဒါ နှင့် တကွ “သမ္ပဇ္ဇလိတာနိစ သဗ္ဗာယတနာနိ ဥက္ခိတ္တာသိကေဝိယစ ဝဓကေ ပဋ္ဌကာမဂုဏေ ပဿန္တိ” ဟု အချို့ပါဌ်ရှိ၏။ ထိုပါဌ်သည်သာ ပါဌ်ဟောင်း ပါဌ်မှန်ဖြစ်သတည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ သဗ္ဗာယတနာနိ ဟူသော ကံနှင့် ပဋ္ဌ ကာမဂုဏေ ဟူသော ကံသည် ပဿန္တိ ကြိယာ၏ ကံ ဖြစ်၍ စ သဒ္ဒါ ရှိသင့်သည့်အလျောက် ရှိသောကြောင့်တည်း။

ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဘဂဂါ၊ သည်။ ရက္ခန္တေ ၁စ၊ စောင့်တော်မူ လိုသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုမသာယာသော အာရဒ္ဓဝိပဿကဖြစ်သော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။

ပစ္စတ္ထိကာနံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ရန်သူကိုရှာမှီးကုန်သော ရဟန်းတို့ ၏။ (ဝါ)ရန်သူရဟန်းတို့၏။ မနောရထဝိဃာတံ၊ ရထားမှူးနှင့် တူသောစိတ်၏ ရထားနှင့်တူသော ပျက်စီးစေလိုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အလို၏ ပျက်စီးခြင်းကို။ (ဝါ)နှစ်လုံးအလို၏ ပျက်စီးခြင်းကို။ ကရောန္တော စ၊ ပြုတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။

ရထားမှူးကို ရထားသည် ထိုထိုအရပ်တို့၌ လှည့်လည်အောင်ပြုသကဲ့သို့ ရထားမှူးနှင့်တူသောစိတ်ကိုအလိုသည် ထိုထိုအာရုံတို့၌ အာရုံပြုသောအား ဖြင့် လှည့်လည်အောင်ပြုတတ်သောကြောင့် မနောရထ မည်သတည်း။

ပိဟာမနော ရထောဏ္ဍေသာ။ ။အဘိဓာန်သက္ကကဏ္ဍ(၁၆၃) စိတ္တသာနာနာ ရမ္မကောသု ဝိဟ္ဘမကရဏာတော မနသော ရထော ဏ္ဍဝ မနောရထော။ အဘိဓာန်ဋီကာ (၁၆၃-ဂါထာဖွင့်)အဘိဓာန်၌၊ မနောရထ သဒ္ဒါသည် တဏှာ စသော နှစ်ဆယ်နှစ်ပုဒ်တွဲစပ်လျက် လာရကား တဏှာဟောရင်းတည်း၊ သို့ပင် ဖြစ်လင့်ကစား ဤအရာမှာ အရာသိုလိုက်၍ အလိုနှင့်တဏှာသည် အာရုံကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူရကား အလိုကို မနောရထဟုယူအပ်၏၊ အလိုနှင့် တဏှာတူသည်ကိုမူကား၊ အတဏှာသဘာဝမ္ပိ ရုစိ အာလမ္ဗဏံစ္ဆာ သဘာဝ· သာမညေန ဏ္ဍမေဝ ဝတ္ထုမြာဟ အာကခါတုဏ္ဍစ္စာဒိ ဟူသော အဘိဓာန် ဋီကာကို ထောက်၍သိအပ်၏။

ပဌမ စတုက္ကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမ စတုက္ကံ ဒဿေတွာကို စတုက္ကာနိ ဒဿေန္တော မှာစပ်။

မတ္တံ၊ သေသောက်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့် မူးရစ်သော မိန်းမကို။ ဥမ္မတ္တံ၊ ဘီးလူး ဖမ်းစားခြင်းစသည်ဖြင့်ရူးသွပ်သောမိန်းမကို။ ပမတ္တံ၊ မေ့လျော့သောမိန်းမကို။ မဟာဘယေ၊ သိဟိုကျွန်းမှ ပြဟ္မဏတိဿ ခိုးသူဘေးကြီးဖြစ်သောအခါ၌။ ဏ္ဍဒဋ္ဌစသောစကားသည် "ပါရာဇိက ဝတ္ထုသ္မိံ ပါရာဇိက မေဝပညပေန္တိ" ဟူသော ရှေးစကား၏ ဒဋ္ဌိဟိတ်တည်း။ တသ္မာဖြင့် ပါရာဇိကဝတ္ထုသ္မိံ ပါရာဇိ· ကမေဝ ပညပေန္တိကိုစပ်။

အပိစ-အစရှိသောနည်းဖြင့် "ပါရာဇိကဝတ္ထုသ္မိံ ပါရာဇိကမေဝ ပညပေန္တိ" ဟူသောအကြောင်းမှ "တတော ပရံ ထုလ္လစ္စယံ နတ္ထီတိ ဒဿေတုံ ဌပေသိ" ဟူသောအကြောင်းလဲ၍ ထုလ္လစ္စယမေဝ ဒိဿတိ ဟူသော ဉပတိဿမထေရ်၏ အဆုံးအဖြတ်ကိုသာ အဋ္ဌကထာဆရာ ထောက်ပံ့တော်မူသတည်း။ (သာရတ္ထ· ထောက်)

ယသ္မာ တတောပရံ ထုလ္လစ္စယံ နတ္ထီတိ ဒဿေတုံ ဌပေသိ၊ တသ္မာ ထုလ္လစ္စယ· မေဝ ဒိဿတိ၊ ဏ္ဍတိပိ ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယဒိပိ ခယိတံ၊ ယဒိပိ နတ္ထိ၊ စေသတိပိ နိမိတ္တသဏ္ဍာနံ ယဒိ ပညာယတိ၊ ဧဝံ သတိ ယသ္မာ ပဝေသနံ ဇာယတိ၊ တသ္မာ ပါရာဇိကမေဝ ဟောတိ။

ဆဝိစမ္မံနတ္ထိဖြင့် သမ္ဗသော ခယိတံကို ဖွင့်သတည်း။ ယဒိပိ နတ္ထိ။ စေသတိ· ပိ ကို ပါရာဇိကမေမှာစပ် ယဒိပညာယတိ၊ စေသတိကိုမူကား လက္ခဏာသတ္တမိ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ပဝေသနံ ဇာယတိမှာစပ်။ ယဒိပိ။ ပ။ နတ္ထိ ဖြင့် စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြသတည်း၊ ပဝေသနံ ဇာယတိဖြင့် အကြောင်း ကို ပြသတည်း။ နိမိတ္တသဏ္ဍာနံ ပညာယတိကား ပဝေသနံ ဇာယတိဟူသော အကြောင်း၏ အကြောင်းကို ပြသတည်း။

တနည်းကား၊ နိမိတ္တ သညာ်ဘန် ပညာယ တိကို ဆင့်၍ ပဝေသနံ ဇာယတိ ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ သွင်း၍ဖြစ်အောင် နိမိတ်သညာ်န်ထင်ရမည်ဟု ဖွင့်သတည်း။ သွင်း၍မဖြစ်အောင် နိမိတ်သညာန် မပြောစလောက်ထင်မှု ထိုနိမိတ်၌ ခမထုန် မှီဝဲသော ရဟန်းအား ပါရာဇိကအာပတ်မသင့်ဟု ပြန်၍သိအပ်၏။

ပန တထာပိ ဝ ယော မဂ္ဂါ ယဒိ အက္ခာယိတာ၊ ဇဝံ သန္တေသု တေသု တီသု မဂ္ဂေသု ဥပက္ကမန္တဿ ပါရာဇိကံ။ ။အက္ခိ, နာသ, ကဏ္ဏ, ဆိဒ္ဒ, ဝတ္ထိကောသ-သေသုဝါ၊ မျက်စေ့ပေါက်, နှာခေါင်းပေါက်, နားပေါက်, စည်ဖေါင်းဖုံ့, သိုအိမ် တို့၌လည်းကောင်း။ ဒေဝ ခေဝ နာဘိယာဝတ္ထိ (အဘိဓာန်၊ (၂၇၆-ဂါထာ) နရဝဂ်)။ ။နာဘိယာအခေါ်ဘာဂေါ် ဝတ္ထိနာမ၊ သောဒ္ဓိသု။ ဝတ္ထိမုတ္တာပုဋ္ဌံ။ မုတ္တာသယဖုဋ္ဌောဝတ္ထိရိတိရတနာ မာလာ။ ဝသတိ မုတ္တမေတ္ထာတိ ဝတ္ထိ၊ ဝသ နိဝါသေတိ၊ တဿထော၊ ထိပစ္စယေနဝါ သိဒ္ဓံ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၂၇၆-ဂါထာ ဖွင့်)ဝသီယတိ အဓ္ဌာဒိယတ်တိ ဝတ္ထိ၊ နာဘိယာ အခေါ်ဘာဂေါ်၊ (ကစ္စာဒိ-မောဂ္ဂလာန် ၉၀-သုတ်)။ အင်္ဂလ္လုတ္တံ ကောသော စ။ (အဘိဓာန်နရဝဂ် ၂၇၃-ဂါထာ) ဒွယံ ပုရိသလိင်္ဂပသိဗ္ဗကေ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ) ဝတ္ထိကောသေသူတိ ဝတ္ထိပုဋ္ဌေသု ပုရိသာနံ အင်္ဂဇာတကောသေသု။ (သာရတ္ထဒီပနီ၊ ဋီ၊၂၊၉၁) ဝတ္ထိကို ဝတ္ထိပုဋ္ဌေသု ဖွင့်သတည်း။ ကောသကို ပုရိသာနံ အင်္ဂဇာတကောသေသု ဖွင့်သတည်း။ အဘိဓာန်နှင့် အညီပင်တည်း။ ဝတ္ထိကောသေသူတိပုရိသာနံ အင်္ဂဇာတကောသစမ္မေသု၊ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၄၄) သာရတ္ထဒီပနီနှင့် လည်းကောင်း၊ အဘိဓာန်, ကစ္စာဒိမောဂ္ဂလာန်နှင့် လည်းကောင်း မညီ။ ဥဒ္ဒမြာတကံ၊ ဖူးဖူးရောင်သည်။ကုထိတံ၊ ကျိုက်ကျိုက်ဆူသည်။ တိရစ္ဆာနဂတာနံ၊ တို့တွင်။

ဝတ္ထိကောသေ ထုလ္လစ္စယံ စကား၌ ဝတ္ထိကောသေဟု ကေဝုင်နှင့် ဆိုသည်ကား ကေတ်ငဲ့၍ဆိုသတည်း။ ဝတ္ထိနှင့်ကောသသည် ဒွန်ပုဒ်တည်း။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေနဝါ မေထုနရာဂေနဝါ စကား၌ သွတ်သွင်းခြင်းငှါ အလို မရှိဘဲ သက်သက်သုံးသပ်လိုသော အလိုဆန္ဒနှင့် စပ်သော ရာဂသည် ကာယ-သံသဂ္ဂရာဂမည်၏။ သွတ်သွင်းခြင်းငှာ အလိုရှိသော ဆန္ဒနှင့်စပ်သော ရာဂသည် မေထုနရာဂမည်၏။ မေထုနဿာဒေန လောမံ ဝါ အင်္ဂုလိ အင်္ဂုဋ္ဌဗီဇာဒီနိဝါ ပဝေသေန္တဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ ဟူသော အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၂၂)မူလပညတ် အဖွင့်၌ မေထုနဿာဒေနစကားဖြင့် ကာယသံသဂ္ဂရာဂကို နစ်စေသတည်း။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂရှိက သံဃာဒိသိသ်သာ ဖြစ်ရာသတည်းဟု သာရတ္ထဒီပနီ၌

မိန့်တော်မူသတည်း။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြစ်ပုံကား အမွေးစသည်နှင့် မိန်းမ၏ အင်္ဂါဇာတ်တွင်းရှိ အသားကို သုံးသပ်လိုသော အလိုဆန္ဒနှင့် စပ်သော ရာဂတည်း။

ပိဏ္ဍပါတစာရိကရဟန်းဝတ္ထုမှာ ပိဏ္ဍစာရိကရဟန်းသည်အိပ်ပျော်သော သူငယ်မကိုမြင်၍ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် တပ်သည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ချေမကို သူငယ်မ၏ အင်္ဂါဇာတ်တွင်းသို့ သွပ်သွင်းရာမှာ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ပညတ်တော်မူသတည်း။ ထိုဝတ္ထု၌ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဟူသည် မိမိ၏ခြေမဖြင့် သူငယ်မ၏ အင်္ဂါဇာတ်တွင်းရှိအသားကို သုံးသပ်လိုသောအလိုဆန္ဒနှင့်စပ်သောရာဂတည်း။ မိမိ၏အင်္ဂါဇာတ်ကို မိန်းမ၏အင်္ဂါဇာတ်တွင်းသို့ သွင်းရာ၌ကား ကာယသံသဂ္ဂ-ရာဂမဆိုင်၊ ပုံသေမေထုနရာဂသာ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့်-မိန်းမ၏အင်္ဂါဇာတ်တွင်းရှိအသားကို သုံးသပ်လိုသော အလိုဆန္ဒနှင့် စပ်သော ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့်သာ မိမိ၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို မိမ္မ၏ အင်္ဂါဇာတ်တွင်းသို့ သွတ်သွင်းပါသည်။ မေထုနရာဂဖြင့် မသွတ်သွင်းပါ။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကအာပါတ် မသင့်ပါ။ သံဃာဒိသိသ် အာပါတ်သာ သင့်ပါသည်ဟု အမြွက်မထောင်ကြကုန်ရာ။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၁၄၆-နှာ)၌ တတ္ထ ပန ယေနကေစိ အာကာရေန ဖဿသာ သာဒိယနက္ခဏေ ပါရာဇိကမေဝဟု မိန့်အပ်၏။ ။သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၁၀၆-နှာ)၌၊ ပါရာဇိကဘယေန အာကာသဂတမေဝ ကတွာ ပဝေသနာဒီနိ ကရောန္တဿ သဟသာ ထာလုကံဝါ ပဿံဝါ အင်္ဂဇာတံ ဖုသတိစေ၊ ဒုက္ကဋမေဝ၊ မေထုနရာဂဿ အဘာဝတော တိ ဝဒန္တိ၊ ဥပပရိက္ခိတွာ ဂဟေတဗ္ဗာဟု မိန့်အပ်၏။

မိမိ၏အင်္ဂါဇာတ်ကို မိမ္မ၏အင်္ဂါဇာတ်တွင်းသို့ သွတ်သွင်းခြင်း၌ တည်သော ရာဂသည်လည်း မေထုနရာဂမည်သကဲ့သို့ ခံတွင်းသို့ သွတ်ခြင်း၌ တည်သော ရာဂသည်လည်း မေထုနရာဂပင်ဖြစ်သောကြောင့် အာစရိယဝါဒကိုဋီကာဆရာ နှစ်သက်တော်မမူသည်နှင့် "ဥပပရိက္ခိတွာ ဂဟေတဗ္ဗာ"ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။

ကာယ သံသဂ္ဂရာဂေနဝါ၊ မေထုနရာဂေနဝါ ကိုအပဝေသေန္တေမှာမစင်လင့်၊ ဆုပတိမ္မာသာစပ်။ ။ဉတ္တိယာ၊ ၏။ နိမိတ္တံ၊ သို့။ အပဝေသေန္တော၊ မသွင်းသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။

မေထုနရာဂေန ။ပ။ ထုလ္လစ္စယံဟု ဆရာဆိုသကဲ့သို့ပင် မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် မဟာအဋ္ဌကထာ ယံပနစသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ပန ဆိုပုံထူးသည်ကို ဆိုဦးအံ့။ တနည်းကား–ဆရာမိန့်သည် အားလျော်စွာ မေထုနရာဂဖြင့် နိမိတ်ဖြင့် နိမိတ်ကို ထိုးခြင်းကြောင့် ထုလ္လစ္စဉ်းဖြစ်သော ကြောင့် မဟာအဋ္ဌကထာ၌ "ဣတ္ထိနိမိတ္တံ မေထုနရာဂေန နိမိတ္တေန ဆုပတိ ထုလ္လစ္စယံ"ဟု ဆိုအပ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် မဟာ-အဋ္ဌကထာယံ ပန စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

မေထုနရာဂေန ဣတ္ထိယာ နိမိတ္တံ၊ အပဝေသန္တော နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဆုပတိ ထုလ္လစ္စယံ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ပန တထာပိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ။ပ။ထုလ္လစ္စယန္တိ ဝုတ္တံ။ ။ဤမဟာအဋ္ဌကထာယံပန စသော စကားကို မိန့်ဆိုသည်ကား န စ ဘိက္ခဝေ ရတ္တစိတ္တေန(ဝိ၊၃။၂၇၀) စသော မဟာဝါ စမ္မခန္ဓက စကားမှာ ကေစိဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် နိမိတ္တံ မုခေန ဆုပတိ ဟူသော အတ္ထဝိကပ်မှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း ပကတိမုခေန ဆုပတိ ဟူသော အတ္ထဝိကပ် ဖြစ်ရာသည်၏ အကြောင်းကို ပြလို၍ စကားသွယ်သောအားဖြင့် မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီမှာ "အတ္ထဝိကပ္ပဿ၊ ၏။ ဗီဇံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို" ဟု အနက်ပေး။ နိမိတ္တံ ကာရဏံ ဌာနံ၊ ပဒံ ဗီဇံ နိဗန္ဓနံ။ (အဘိဓာန်၊ သက္ကကဏ္ဍ ၉၁-ဂါထာ) ဣမိဿာ ဇဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ၊ ဤအကြောင်းဝတ္ထု အမှုအခင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ န စ ဘိက္ခဝေ။ပ။ထုလ္လစ္စယဿာဝယ်၊ ၍။ အဝိသေသေန၊ အင်္ဂဇာတေန ဟူသော ဝိသေသန ကင်းသဖြင့်(ဝါ) သာမည အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံသဗ္ဗမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော မဟာအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သော စကား, စမ္မခန္ဓကဉ် ဟောတော်မူအပ်သော စကားကိုလည်း။

ဣတရထာ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟာန်းတို့၏ နိမိတ်အင်္ဂါဇာတ်အဇ ထိပ်ဖျားဖြင့် နွားမတို့၏အင်္ဂါဇာတ်ကို တို့ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အနက်မှ တစ်ပါးသော ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟာန်းတို့၏ ပကတိသော ခံတွင်းဖြင့် နွားမတို့၏အင်္ဂါဇာတ်ကို တို့ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ အနက်ကို။ ဂယှမာနေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ တံသန္ဓာယဘာသိတံ၊ ထိုခန္ဓကဉ်ရည်၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပကတိခံတွင်းဖြင့်သာ တို့ခြင်းကို။ ။ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန စသည်ကား ပသံသန္တိ၏ အကြောင်းစကားတည်း။ ယသ္မာကာယသံသဂ္ဂရာဂေန။ပ။ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တသ္မာ ပသံသန္တိ။

အဝသေသကေ့နသတ္တတိဒွိသတစတုက္ကကထာနိဋ္ဌိတာ။

သန္တတာယ၊ အဝတ်သစ်ရှက်စသော အနှီးကို မိမိ၏အင်္ဂါဇာတ်အတွင်း၌ သွတ်သွင်း၍ မိမိအင်္ဂါဇာတ်အသားကို ရဟာန်းအင်္ဂါဇာတ် သွတ်သွင်းသော ကာလမထိရအောင် ဖြန့်ခင်းသော။ ဣတ္ထိယာ၊ ၏။ ယဿာ ဣတ္ထိယာ။ပ။

ပဋိစ္ဆန္နောသာ ဉတ္တိသန္တတာ နာမ။ ။ယတ္ထကေ ပဝိဋ္ဌေ ပါရာဇိကံ ဟောတီတိ ဟေဋ္ဌာ မယာ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကံ အလ္လောကာသံ အတ္တနော အင်္ဂဇာတံ ဓေပဝိသတိ။ ။သဗ္ဗတ္ထ အလုံးစုံကုန်သော ပဝေသန စသည်တို့၌။

ဤယတ္ထကေ ပဝိဋ္ဌေ ပါရာဇိကံ ဟောတိဟူသော စကားကို အောက်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။ ၂၂၂)၌ ဤအတိုင်းဆိုပြီးမဟုတ်။ သဗ္ဗန္တိမေန ပမာဏေန ကေတိလဗီဇမတ္တမ္ပိ ဝါတေန အသံဖုဋ္ဌေ အလ္လောကာသေ ပဝေသေတိ ဟူသော အောက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော စကားကို ချုံ၍ ဆိုတော်မူသတည်း။

ဝေဋ္ဌနှင့်ပဗ္ဗာဒိနံ၊တဖက်ကအဆစ်ပိတ်သော ဝါးဆစ်ကျူစစ်စသည်တို့တွင်။ တဿ ဝေဋ္ဌနှင့်ဒိကဿ၊ ၏။ တလံ၊ အတွင်းဖြစ်သော အဆစ်ပိတ်အပြင်ကို။ ဉတ္တိနိမိတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တံယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဇဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဉတ္တိဝစ္စမဂ္ဂ ပဿာဝမဂ္ဂတို့၌။ လက္ခဏံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝိမတိကို ကြည့်၍အနက်ပေးသတည်း။

သန္ထတစတုက္ကဘေဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အညေပိ၊ မိမိမှတစ်ပါးကုန်သော မင်းချင်းယောကျ်ားတို့ကို။ အာဏာ-ပေန္တာပိ၊ စေခိုင်းသည်ဖြစ်၍လည်း။ ။ဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ-ဟူသော ပုဒ်၌ ဂန္ဓ-သဒ္ဒါသည် အနည်းငယ်ဟူသော အနက်, ဂန္ဓာရုံဟူသော အနက် ဤနှစ်နက်တို့တွင် ဂန္ဓာရုံဟူသောအနက်ဟောဖြစ်၍ ဂန္ဓာရုံကို ဂန္ဓ-ဟု ဆိုအပ်သလော ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် "ဂန္ဓန္တိ ဟဒယံ ဝုစ္စတိ စကားကို မိန့်သတည်း။

ဂန္ဓသဒ္ဒါသည် ဤအရာမှာ ထောက-အနက်ဟော ဖြစ်သတည်း။ ထောက အရလည်း နှလုံးသားတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။ ဂန္ဓသဒ္ဒါ ထောကအနက်, ဃာယနီယအနက် ဤနှစ်နက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို ဂန္ဓော ထောကေ ဃာယနီယေ၊ ဟူသော အဘိဓာန် (၁၁၂၉-ကထာ) အနေကတ္ထဝဂ်ပါဒကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ဂန္ဓာရုံသည် မိမိ၏တည်ရာဖြစ်သော စမ္ပာယ် စကားခရား စသော ပန်းတို့ကို ဤအရပ်မှာ ရှိသတည်းဟု ပြတတ်သကဲ့သို့ ဟဒယသည်လည်း မှီရာ၏အဖြစ်ဖြင့် မိမိကိုမှီသော မနောဝိညာဏ်အား ဤအာရုံကား ရူပါရုံဖြစ်သည်၊ ဤအာရုံကား သဒ္ဒါရုံဖြစ်သည် သို့ စသည်ဖြင့် ပြတတ်သတည်း။ သို့ပြတတ်သောကြောင့် ဟဒယဝတ္ထုကို ဂန္ဓဟု ဆိုအပ်သတည်း။ ထို ဟဒယဝတ္ထုသည် အနည်းငယ်သာတည်း။ အများမဟုတ်။

ဥပ္ပလဂန္ဓထေနော ဟူသောပြယုဂ်၌ ဂန္ဓ-သဒ္ဒါသည်ကား ဖြတ်ခြင်း ဆေဒန အနက်ဟောတည်း။ ဤ၌ကဲ့သို့ ဟဒယဝတ္ထုဟောမဟုတ်။ ဥပ္ပလဂန္ဓထေနောတိ၊

ဒုတ္တ ပန မေဆဒနေ(မာတုမာလာ)"ဥပ္ပလဂန္ဓထေနော၊ ကြာကို ဖြတ်တတ်သော သူခိုး"ဟု အနက်ပေး။

ဥပ္ပလ သဒ္ဒါသည် ကြာဟော ဖြစ်သောကြောင့် "ဥပ္ပလဥ္စ ဂန္ဓဥ္စ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် တံ ဥပ္ပါဋေန္တိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် ဥပ္ပလ သဒ္ဒါသည် ကြာဟောမဟုတ်၊ ဥရှေးရှိသော ပလ-ဓာတ် အ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း၊ ပလ-ဓာတ်သည် ပလ ဂတိယံ(နီတိဓာတု ၃၄၄) ဟူသည်နှင့်အညီ ဂတိ အနက်ကို ဟောရင်းတည်း။

ဤအရာမှာမူကား ဝိယောဂအနက်ကို ထွန်းသော ဥ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ပလ-ဓာတ်သည် ကင်းခြင်းဝိယောဂအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထိုဥပ္ပလ-ပုဒ်မှာလည်း ကာရိုက်ပစ္စည်းအတွင်း ဝင်သတည်း ဟု ပြတော်မူသတည်း။ "ဥပ္ပလာပေန္တိ ဥဒ္ဓရန္တီတိ ဥပ္ပလာ၊ ဂန္ဓံ ဟာဒယံ ဥပ္ပလာ ဥဒ္ဓရဏကာ ဥပ္ပလဂန္ဓာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ "ဥပ္ပလာပေန္တိ၊ ကင်းစေတတ်ကုန်၏"ဟု အနက်ပေး၊ ပုဒ် ရှေ့နောက်ပြန်၍ ပြီးသတည်း။ ဥပ္ပလာပေန္တိကို ဥဒ္ဓရန္တိဟု ငါ ဖွင့်သည်ကား ဥပ္ပါဋေတွာ ဝါ တိ မုဂ္ဂမာသာဒီနိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ ဟူသော ဒုတိယ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် ခေတ္တဋ္ဌကထာအဖွင့် (သာရတ္ထဒီပနီ ၂၊၁၄၄) စကားကို ထောက်၍ ဖွင့်သတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ "တံ၊ ထိုနှလုံးသားကို။ ဥပ္ပာဋေန္တိ၊ ကင်းစေကုန်၏ (ဝါ) ထုတ်တတ်ကုန်၏။" ဟု အနက်ပေး။ ဒန္တဇ တတိယက္ခရာ-ဒ-နှင့် ဥပ္ပါဒေန္တိ ဟု မရှိသင့်၊ ပါဌ်ပျက်တည်း။ သို့ရှိသော် "ဥပ္ပာဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏"ဟူ၍ အနက်ယောဇနာ ရသတည်း။ ထိုအနက်သည် ဤအရာနှင့် မလျော်။ ထို့ကြောင့် မုဒ္ဓဇ ပဌမ ဋ-နှင့် ဥပ္ပါဋေန္တိ ဟူသော ပါဌ်ကိုသာ ပါဌ်မှန် ဟု မှတ်အပ်၏။ ဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် ဥဒကဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၇၇) ၌ ဥပ္ပာဋိတမတ္တေ ဟူ၍ လည်းကောင်း, ဥပ္ပာဋိတာယ ဟူ၍လည်းကောင်း, ဥပ္ပာ-ဋေန္တဿဟူ၍လည်းကောင်း မုဒ္ဓဇ ပဌမ ဋ-နှင့်ပင် ရှိသတည်း။ ခေတ္တဋ္ဌကထာ ၌လည်း "ဥပ္ပါဋေတွာ ဝါ" ဟု မုဒ္ဓဇ ပဌမ ဋ - နှင့်ပင် ရှိသတည်း။ ငါ၏ပါရာ-ဇိကဏ် အဋ္ဌကထာသည် စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား၏မူမှ ကူးရေးသတည်း။

အဋ္ဌ, ပဋ္ဌ, ဏ္ဌ, ကိဋ္ဌ,ကာဋ္ဌ ဂတိယံ(ဓာတုမာလာ ၅၃ နှာ)၊ဤဓာတုမာလာကို ထောက်၍ ဥပ္ပါဋေန္တိ ပုဒ်သည် ဥ-ရှေးရှိသော ပဋ္ဌ - ဓာတ်နှင့်ပြီးသတည်းဟု သိအပ်၏။ ဥ - သည် ဝိယောဂ အနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ပဋ္ဌ - ဓာတ်သည် ကင်းခြင်း ဝိယောဂ အနက် ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပါဋေန္တိ၊ ကင်းစေကုန်၏၊(ဝါ)ထုတ်တတ်ကုန်၏" ဟု ငါအနက်ပေးသတည်း။

အယံ ဝိသေသော၊ ဤ ရာဇာနော ဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ စသော အထူးသည်။ ဧတ္ထ- ဧတေသု ရာဇပစ္စတ္ထိကဝါရာဒီသု စတူသု ဝါရေသု၊ တို့၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ဣမဿ သုတ္တဿ၊ ဤ အ မဂ္ဂေန အမဂ္ဂံ ပဝေသေတိ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ- ဟူသော ပါဠိတော်အား။ အနုလောမဝသေန၊ လျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော ပဌမက္ခမဂ္ဂဏ္ဍကာနာမ စသော အရာတို့၌။ ဝဏ္ဏသံခေ- ပေ၊ ၌။ ထုလ္လစ္စယံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိက သုဒ္ဓိက ဝါရ စသည်တို့၌။ ကဏ္ဍကဏ္ဍသရိရကမ္ပဒိနိ၊ ယားနာ, ပွေးနာ, ကိုယ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်း စသည် တို့သည်။ ။ကဏ္ဍု ကဏ္ဍူ တိကဏ္ဍုပယာ။ ခဇ္ဇုကဏ္ဍုဝဏံ ပျထ၊ ပါမံ ဝိတစ္ဆိကာ- ကစ္ဆု။ ။(အဘိဓာန် ၃၂၆-၇။ နရဝဂ်) ရှေးနှစ်ပါဒ လာ ပရိယာယ်ကား ယားနာ၏ ပရိယာယ်တည်း။ တတိယပါဒလာ ပရိယာယ်ကား ပွေးနာ၏ ပရိယာယ်တည်း။ ပဉ္စကံ ကဏ္ဍုယံ၊ တိကံ ကစ္ဆုယံ။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ (၃၂၆-၇ ဂါထာများ)။ ။ပဉ္စကံ၊ သဒ္ဒါငါးပါး အပေါင်းသည်။ ကဏ္ဍုယံ၊ ယားနာ၌။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တိကံ၊ သဒ္ဒါသုံးပါးအပေါင်းသည်။ ကစ္ဆုယံ၊ ပွေးနာ၌။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏၊

ဒဿေတွာ ဝါ မုခေန ဟတ္ထံ ပဝေသေတွာ ဟာဒယာရူပံ မဒ္ဒန္တာ ဟုတွာ ဝါ ဝိပ္ပလ္လတ္ထသညေ ဝိပရိတအတ္တေသညေ၊ ဖောက်ပြန်သော မှတ်ခြင်းသဘောရှိ သော သညာရှိသည်တို့ကို။ လယာန်ုလ္လယုဂ်။ ။ဝိပရိ အာသော ဝိပလ္လာသော၊ ဝိပရိ အတ္ထံ ဝိပလ္လတ္ထံ။ (သန္ဓိသဒ္ဒနီတိ။ ၁၁၀—သုတ်) ဝိပလ္လတ္ထသညေ-ပုဒ်၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ပရမတ္ထပုဒ်၌ အတ္ထသဒ္ဒါကဲ့သို့ သဘောဟောကည်း။ ဝိပရိတော အတ္တော ဧတိဿာ သညာယာတိ ဝိပလ္လတ္ထာ၊ ဝိပလ္လတ္ထာ သညာ ဧတေသံ သတ္တာနန္တိ ဝိပလ္လတ္ထသညာဟု ဝဇနတ္ထပြု။ တတ္ထ စ သုဘာဝိပလ္လာသဝိပလ္လဋ္ဌာ သတ္တာ။ ။(သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ, ဒီ ဋ္ဌ၊ ၂။ ၃၄၅) မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်အဖွင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ သတိပဋ္ဌာန ဝိဘင်း အဖွင့် (အဘိဋ္ဌ၊ ၂။ ၂၀၅) အနက်ကား "သုဘာဝိပ္ပလ္လာသဝိပလ္လဋ္ဌာ သုဘာဝိပ္ပလ္လာသဖြင့် မဖောက်မပြန် မှတ်ခြင်း သဘောရှိသော သညာရှိ ကုန်သော။ သတ္တာ၊တို့သည်–"ဟုအနက်ပေး။ "သုဘာဝိပလ္လာသေန ဝိပလ္လဋ္ဌာ- သညာ ဧတေသံ သတ္တာနန္တိ သုဘာဝိပလ္လာသ ဝိပလ္လဋ္ဌာ"ဟု ဝဇနတ္ထပြု။ တထာ နံ ဋ္ဌ ယုဂ်။ အဋ္ဌကထာ၊ အတ္ထကထာဝါ သဒ္ဒနီတိသန္ဓိ။ ၁၀၇-သုတ် ဤသဒ္ဒ- နီတိ-သန္ဓိလာသုတ်,ဥဒါဟရဏ်ကို ထောက်၍ ဝိပလ္လာသပုဒ် ဒန္တဇ တ္တ- မုဒ္ဓဇ ဋ္ဌ– နှစ်တွေ့ ရှိကောင်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၌ ဒန္တဇ တ္ထ

ဒွေ့ ပန ဓဆဒနေ(ဓာတုမာလာ)"ဥပ္ပလဂန္ဓထေနော၊ ကြာကို ဖြတ်တတ်သော သူခိုး"ဟု အနက်ပေး။

ဥပ္ပလ သဒ္ဒါသည် ကြာဟော ဖြစ်သောကြောင့် "ဥပ္ပလဥ္စ ဂန္ဓဥ္စ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် တံ ဥပ္ပါဠေတ္တိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် ဥပ္ပလ သဒ္ဒါသည် ကြာဟောမဟုတ်၊ ဥရှေ့ရှိသော ပလ-ဓာတ် အ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း၊ ပလ-ဓာတ်သည် ပလ ဂတိယံ(နီတိဓာတု ၃၄၄) ဟူသည်နှင့်အညီ ဂတိ အနက်ကို ဟောရင်းတည်း။

ဤအရာမှာမူကား ဝိယောဂအနက်ကို ထွန်းသော ဥ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ပလ-ဓာတ်သည် ကင်းခြင်းဝိယောဂအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထိုဥပ္ပလ-ပုဒ်မှာလည်း ကာရိုက်ပစ္စည်းအတွင်း ဝင်သတည်း ဟု ပြဆော်မူသတည်း။ "ဥပ္ပလာပေတ္တိ ဥဒ္ဓရန္တီတိ ဥပ္ပလာ၊ ဂန္ဓံ ဟာဒယံ ဥပ္ပလာ ဥဒ္ဓရဏကာ ဥပ္ပလဂန္ဓာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ "ဥပ္ပလာပေတ္တိ၊ ကင်းစေတတ်ကုန်၏"ဟု အနက်ပေး၊ ပုဒ် ရှေ့နောက်ပြန်၍ ပြီးသတည်း။ ဥပ္ပလာပေတ္တိကို ဥဒ္ဓရန္တိဟု ငါ ဖွင့်သည်ကား ဥပ္ပါဠေတွာ ဝါ တိ မုဂ္ဂမာသာဒီနိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ ဟူသော ဒုတိယ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် ခေတ္တဋ္ဌကထာအဖွင့် (သာရတ္ထဒီပနီ ၂၊၁၄၄) စကားကို ထောက်၍ ဖွင့်သတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ "တံ၊ ထိုနှလုံးသားကို။ ဥပ္ပါဠေန္တိ၊ ကင်းစေကုန်၏ (ဝါ) ထုတ်တတ်ကုန်၏။" ဟု အနက်ပေး။ ဒန္တဇ တတိယက္ခရာ-ဒ-နှင့် ဥပ္ပါဒေန္တိ ဟု မရှိသင့်၊ ပါဌ်ပျက်တည်း။ သို့ရှိသော် "ဥပ္ပာဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏"ဟူ၍ အနက်ယောဇနာ ရသတည်း။ ထိုအနက်သည် ဤအရာနှင့် မလျော်။ ထိုမုဒ္ဓဇ ပထမ ဠ-နှင့် ဥပ္ပါဠေန္တိ ဟူသော ပါဌ်ကိုသာ ပါဌ်မှန် ဟု မှတ်အပ်၏။ ဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် ဥဒကဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၇၇) ၌ ဥပ္ပာဠိတမတ္တေ ဟူ၍ လည်းကောင်း, ဥပ္ပာဠိတာယ ဟူ၍လည်းကောင်း, ဥပ္ပာ-ဠေန္တဿဟူ၍လည်းကောင်း မုဒ္ဓဇ ပဌမ ဠ -နှင့်ပင် ရှိသတည်း။ ခေတ္တဋ္ဌကထာ ၌လည်း "ဥပ္ပါဠေတွာ ဝါ" ဟု မုဒ္ဓဇ ပထမ ဠ - နှင့်ပင် ရှိသတည်း။ ငါ၏ပါရာ-ဇိကဏ် အဋ္ဌကထာသည် စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား၏မူမှ ကူးရေးသတည်း။

အဠ္ဌ, ပဠ္ဌ, ဏ္ဌ, ကိဠ္ဌ,ကာဠ္ဌ ဂတိယံ(ဓာတုမာလာ ၅၃ နှာ)၊ဤဓာတုမာလာကို ထောက်၍ ဥပ္ပါဠေန္တိ ပုဒ်သည် ဥ-ရှေ့ရှိသော ပဠ - ဓာတ်နှင့်ပြီးသတည်း ဟု သိအပ်၏။ ဥ - သည် ဝိယောဂ အနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ပဠ - ဓာတ် သည် ကင်းခြင်း ဝိယောဂ အနက် ကို ဟော သ တည်း။ ထို့ ကြောင့် ဥပ္ပါဠေန္တိ၊ ကင်းစေကုန်၏၊(ဝါ)ထုတ်တတ်ကုန်၏" ဟု ငါအနက်ပေးသတည်း။

'အယံ ဝိသေသော၊ ဤ ရာဇာနော ဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ စသော အထူးသည်။ ထွေ-
ဇ္ဇတေသု ရာဇပစ္စတ္ထိကဝါရာဒီသု စတူသု ဝါရေသု၊ တို့၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ဣမဿ သုတ္တဿ၊ ဤ အ မဂ္ဂေန အမဂ္ဂံ ပဝေသေတိ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ-
ဟူသော ပါဠိတော်အား။ အနုလောမဝသေန၊ လျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။
သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော ပဋ္ဌဂ်မုခမဏ္ဍကာနာမ စသော အရာတို့၌။ ဝဏ္ဏသံခေ-
ပေ၊ ၌။ ထုလ္လစ္စယံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဇဝ်၊ ဤသို့။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိက သုဒ္ဓိက ဝါရ စသည်တို့၌။
ကဏ္ဍုကစ္ဆုသရီရကမ္မဒ္ဒိနိ၊ ယားနာ, ပွေးနာ, ကိုယ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်း စသည်
တို့သည်။ ။ကဏ္ဍု ကဏ္ဍူ တိကဏ္ဍုယာ။ခဇ္ဇူကဏ္ဍူဝဏာံ ပျထ၊ ပါမံ ဝိတစ္ဆိကာ-
ကစ္ဆု။ ။(အဘိဓာန် ၃၂၆-၇။ နရဝဂ်) ရှေးနှစ်ပါဒ လာ ပရိယာယ်ကား
ယားနာ၏ ပရိယာယ်တည်း။ တတိယပါဒလာ ပရိယာယ်ကား ပွေးနာ၏
ပရိယာယ်တည်း။ ပဉ္စကံ ကဏ္ဍုယံ၊ တိကံ ကစ္ဆုယံ။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ
(၃၂၆-၇ ဂါထာများ)။ ။ပဉ္စကံ၊ သဒ္ဒါငါးပါး အပေါင်းသည်။ ကဏ္ဍုယံ၊
ယားနာ၌။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တိကံ၊ သဒ္ဒါသုံးပါးအပေါင်းသည်။ ကစ္ဆုယံ၊
ပွေးနာ၌။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏၊

ဒဿေတွာ ဝါ မုခေန ဟတ္ထံ ပဝေသေတွာ ဟာဒယာရုပ် မဒ္ဒန္တာ ဟုတွာ ဝါ
ဝိပ္ပလ္လတ္ထသညာ ဝိပရိတအတ္ထသညာ၊ ဖောက်ပြန်သော မှတ်ခြင်းသဘောရှိ
သော သညာရှိသည်တို့ကို။ လယာနံ့္လယုဂံ။ ။ဝိပရိ အာသော ဝိပလ္လာသော၊
ဝိပရိ အတ္ထံ ဝိပလ္လတ္ထံ။ (သန္ဓိသဒ္ဒနီတိ။ ၁၁၀—သုတ်) ဝိပလ္လတ္ထသညာ·ပုဒ်၌
အတ္ထသဒ္ဒါသည် ပရမတ္ထပုဒ်၌ အတ္ထသဒ္ဒါကဲ့သို့ သဘောဟောကည်း။ဝိပရိတော
အတ္ထော ဧတိဿာ သညာယာတိ ဝိပလ္လတ္ထာ၊ ဝိပလ္လတ္ထာ သညာ ဧတေသံ
သတ္တာနန္တိ ဝိပလ္လတ္ထသညာဟု ဝဓနတ္ထပြု။ တတ္ထ စ သုဘာဝိပလ္လာသဝိပလ္လဋ္ဌာ
သတ္တာ။ ။(သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ, ဒီ ဋ္ဌ၊ ၂။ ၃၄၅) မဟာသတိပဋ္ဌာန
သုတ်အဖွင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ သတိပဋ္ဌာန ဝိဘင်း
အဖွင့် (အဘိဋ္ဌ၊ ၂။ ၂၀၅) အနက်ကား "သုဘဝိပ္ပလ္လာသဝိပလ္လဋ္ဌာ
သုဘဝိပ္ပလ္လာသဖြင့် မဖောက်မပြန် မှတ်ခြင်း သဘောရှိသော သညာရှိ
ကုန်သော။ သတ္တာ၊တို့သည်–"ဟုအနက်ပေး။ "သုဘဝိပလ္လာသေန ဝိပလ္လဋ္ဌာ-
သညာ ဧတေသံ သတ္တာနန္တိ သုဘဝိပလ္လာသ ဝိပလ္လဋ္ဌာ"ဟု ပစနတ္ထပြု။ တထာ
နံ့ဋ္ဌ ယုဂံ။ အဋ္ဌကထာ။ အတ္ထကထာဝါ သဒ္ဒနီတိသန္ဓိ။ ၁၀၇–သုတ် ဤသဒ္ဒ-
နီတိ·သန္ဓိလာသုတ်,ဥဒါဟရဏ်ကို ကောက်၍ ဝိပလ္လာသပုဒ် ဒဋ္ဌဇ တ္တ· မုဒ္ဓဇ ဋ္ဌ–
နှစ်တွေ့ ရှိကောင်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၌ ဒန္တဇ တ္ထ

နှင့် ဝိပလ္လတ္ထ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ရေးတော်မူသတည်း။ သုတ်မဟာဝါ- အဋ္ဌကထာနှင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၌ မုဒ္ဒဇ ဋ္ဌနှင့် ဝိပလ္လဋ္ဌဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ရေးတော်မူသတည်း။ လယာနံ လယုဂံ။ ဝိပရိအာသော ဝိပလ္လာသော ဝိပရိအတ္ထံ ဝိပလ္လတ္ထံ။ ။ဤသဒ္ဒနီတိသန္နိဋ္ဌာန်၌ ဒန္တဇ တ္ထနှင့် လာရှိသောကြောင့် ဒန္တဇ တ္ထနှင့်သာ ဝိပလ္လတ္ထပုဒ် ရှိသင့်သည်ဟု မဆိုသာ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ လ္လ အစုံပြုသည်ကို ပဓာနပြု၍ လယာနံ လ္လယုဂံသုတ်ကို မိန့်တော်မူသတည်း။

ဒန္တဇ တ္ထ-ကို ပဓာနပြု၍ မိန့်တော်မမူ။ဒန္တဇ တ္ထ-နှင့် မုဒ္ဒဇ ဋ္ဌ-ကို တထာနံ ဋ္ဌယုဂံ (နီတိသုတ္တ ၁၀၇-သုတ်) ရှေ့သုတ်ဖြင့် မိန့်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိပလ္လတ္ထံဟု ဒန္တဇ တ္ထနှင့် မိန့်တော်မူသည်ကား ဥပလက္ခဏာ နည်းမျှသာတည်း။ မုဒ္ဒဇ ဋ္ဌနှင့် ဝိပလ္လဋ္ဌဟူ၍လည်း ရှိကောင်းသေး၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝိ-နောင်ပ-အက္ခရာသည် ဆိုအပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာတို့၌ ဒွေဘော်နှင့် ရှိ၏။ သဒ္ဒနီတိ၌ကား ဒွေဘော်မရှိ။ ရူပသိဒ္ဓိ ပရဒွေဘာဝေါသုတ်၏ ဝုတ္တိမှာ ဒွေဘော်ရောက်သည်ကိုအကျယ်ပြရာ ဝိ-နောင်ဒွေဘော် ရောက်ရမည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိ ပုဒ်၌ ပ-မှာ ဒွေဘော် ရောက်ရမည်ဟူ၍ မဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ကျမ်းဂန်တို့၌ ပဒွေဘော် ကင်းလျက် ဝိပရိတပုဒ်သာ လာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း အဘိဓာန်သံကိဏ္ဏဝဂ်[?]၇၇၆-ဂါထာ၌ ပ-ဒွေဘော်ကင်းလျက် ဝိပလ္လာသော ဉာတာဘာဝေါဟု လာရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ "ဝိပရိပုဗ္ဗော အသုခေပနေ ဏော ဝိပလ္လာသော"ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဒွေဘော် မရှိသည်သာ ယုတ္တတရ ဖြစ်သတည်း။ အချို့အဋ္ဌကထာတို့၌ ဒန္တဇ ပထမက္ခရာ တ္တနှစ်လုံးနှင့် ဝိပလ္လတ္တသညာဟု ရှိသေး၏။

စိတ္တေ ကာယေ သဘာဝေစ၊ သော အတ္တာ ပရမတ္တနိ။ (အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ် ဂါထာ ၈၆၁-ဂါထာ)။ ပရမတ္တနိ၊ တစ်ပါးကုန်သော မိစ္ဆာ တိတ္ထိတို့၏ အယူ၌ ရအပ်သော ကိုယ်၌ဟု အနက်ပေး။ ဤသို့သဘောဟော အတ္တသဒ္ဒါလာရှိငြားသော်လည်း သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဒန္တဇ တ္ထကို မုဒ္ဒဇ ဋ္ဌလဲ၍ ဝိပလ္လဋ္ဌာဟု လာရှိသောကြောင့် ဒန္တဇ ဒုတိယ ထ-အထက်၌ ဒန္တဇ ပထမ တ-ဆင့်၍ "ဝိပလ္လတ္ထသညာ" ပုဒ်သာ အမှန်ဟု အစဥ်မပြတ် အဆက်ဆက် မှတ်အပ်ကုန်ရာ၏။ အတ္ထပုဒ်မှာ ဒန္တဇ-တ္ထသာအရင်း ဖြစ်သည်ကိုလည်း သုဝုသာန မုဝုသာန မတောထောစ သုတ် သဒ္ဒါနရူပ အသတိ ဘာဝတိတိ အတ္ထော ဥဒါဟရုဏ်ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သိက္ခာပဒံ နာမ စကား၌ သိက္ခာပဒ မည်ရင်းကား ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော စသော သဒ္ဒါအစဉ်တည်း။ သိက္ခာပုဒ် ရှိခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်သတည်း။ သိက္ခာပုဒ်ကား အကြောင်းတည်း။ အာပတ်သင့်ခြင်းကား အကျိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းဖြစ်သော ယော ပန စသော သဒ္ဒါအစဉ်၏ သိက္ခာပဒ အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော အာပတ်၌ ကာရဏူပစာအားဖြင့် တင်စား၍ ဤအရာ၌ အကျိုးဖြစ်သော အာပတ်သည် သိက္ခာပဒမည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဆ သမုဋ္ဌာန စသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ ယော ပန စသော သဒ္ဒါအစဉ်မှာ သမုဋ္ဌာန် မရှိ။ အာပတ်မှာသာ သမုဋ္ဌာန်ရှိသတည်း။ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌"အာပတ္တိယေဝ ဟိ သိက္ခာပဒသီသေန ဝုတ္တာ။ သမုဋ္ဌာနာဒယော ဟိ အာပတ္တိယာ ဟောန္တိ န သိက္ခာပဒဿ" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပဒံ နာမ အတ္ထိ ဆ သမုဋ္ဌာနန္တိ ဧတ္ထာပိ သိက္ခာပဒသီသေန အာပတ္တိ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေနေဝ ဝက္ခတိ သဗ္ဗာနေတံ အာပတ္တိယံ ယုဇ္ဇတိ၊ သိက္ခာပဒသီသေန ပန 'သဗ္ဗအင္ဂကထာသု ဒေသနာ အာရုဠှာတိ ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်၏။

တတြာပိ ဆ သမုဋ္ဌာနာဒိ သိက္ခာပဒေသု ကိဉ္စိ ကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ။ တတြာပိ ကိရိယသမုဋ္ဌာနာဒိသိက္ခာပဒေသု ႏသညာဝိမောက္ခံ၊ ဝိတက္ကမသညာ မရှိသဖြင့် အာပတ်မှ လွတ်ခြင်းရှိရာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်။ နောသညာ ဝိမောက္ခံ၊ ဝိတက္ကမသညာ မရှိသဖြင့် အာပတ်မှ လွတ်ခြင်းရှိရာ မဟုတ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်။ သစိတ္တကံ၊ စိတ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်သည်။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံဖြစ်သော။ သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ တေသု၊ ထိုသုံးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော စိတ်တို့တွင်။ ယံ သိက္ခာပဒံ၊ သို့။ (ဝါ) အာပတ်သို့။ (ဝါ)ရုပ် အဗျာကတ အာပတ်သို့။ ကုသလစိတ္တေန၊ဖြင့်။ အာပဇ္ဇတိ၊လွန်ကျူးသောအားဖြင့် ရောက်၏။ တံ သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ (ဝါ) ထိုအာပတ်သည်။ (ဝါ) ရုပ်အဗျာကတ အာပတ်သည်။ ကာရဏူပစာရေန၊ ဖြင့်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်မည်၏။ ယံ သိက္ခာပဒံ၊ သို့၊ ဣတရေဟိ၊ ကုသိုလ်မှတစ်ပါးကုန်သော အကုသိုလ်, အဗျာကတတို့ကြောင့်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ ဣတရံ၊ ကုသိုလ်မှ တစ်ပါးသော အကုသိုလ်, အဗျာကတမည်၏။

ယံ ကုသလစိတ္တေန အာပဇ္ဇတိ တံ ကုသလံ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် နှိုက်၍ အနက်ပေးရမည်ကို ယံ ကုသလစိတ္တေန အာပဇ္ဇတီတိ ယံ သိက္ခာပဒသီသေန ဂဟိတံ အာပတ္တိံ ကုသလစိတ္တသမင်္ဂီ အာပဇ္ဇတိ။ ဣမိနာ ပန ဝစနေန တံ

ကုသလန္တိ အာပတ္တိယာ ဝုစ္စမာနေ ကုသလဘာဝေါ ပရိယာယတော၊ န ပရမတ္ထတောတိ ဒဿေတိ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၉၈)စကားကိုထောက်၍ သိသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ တံ ကုသလန္တိ၊ ၍။ အာပတ္တိယာ၊ ၌။ ကာရကပုပ-စာရေန၊ ဖြင့်။ ဝုစ္စမာနေ၊ တင်စား၍ ဆိုအပ်ခေါ်ဝေါ်အပ်သော။ ကုသလ-ဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်၏ အဖြစ်သည်။ (ဝါ) ကုသိုလ်ဟူသော အမည်သည်။ ပရိယာယတော၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်သာလျှင်။ (ဝါ) ကာရကူပစာရအားဖြင့် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရမတ္ထတော၊ မှန်သော အနက်အားဖြင့် (ဝါ) မုချ အားဖြင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏-ဟု အနက်ပေး။

ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊ ၁၅၁-နှာ) ၌ သာရတ္ထဒီနိပယံ ပန - စသည်ဖြင့် သာရတ္ထဒီပနီစကားကို အပြစ်တင်ဆို၍။ "ဧဝံ အဝတွာ ကုသလပက္ခေ ဧဝ-ကထနဿ ကာရဏံ န ပဿာမ" ဟူ၏။ ကုသိုလ်ကား အနဝဇ္ဇဖြစ်သတည်း။ အာပတ်ကား သာဝဇ္ဇဖြစ်သတည်း။ သို့အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော ကြောင့် ကုသိုလ်အဖို့၌ ဆိုသတည်း။ သို့ဆိုသတည်း ဟု အကြောင်းရှိ သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် အာပတ်ဟူသည် ပရမတ်တည်း၊ ပညတ်မဟုတ်။ သာရတ္ထဒီပနီဆရာအလိုရှိတိုင်း အာပတ်သည် ပရမတ်သာဖြစ် သင့်သတည်း၊ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၂၁၇၉) အဖွင့်၌ "န စ အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေနာတိ ဧတ္ထ အာဂတော ပါရာဇိကဓမ္မော ပဏ္ဏတ္တိနာမ ဟောတိ၊ ကသ္မာ အစ္စန္တအကုသ-လတ္တာ။ဝုတ္တမ္ပိ ဟောတံ အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာက-တ" န္တိဟု မိန့်အပ်၏။

ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၁၅၂) ၌ သဗ္ဗတ္ထာပိ ပညတ္တိ သဘာဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေနေဝ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဋ္ဌကထာယံ အာပတ္တိယာ အကုလာဒိသဘာဝံ ပရပရိကပ္ပိတံ နိဿာယေတ္တံ အာဒိကမ္မိကဿ အနာပတ္တိဝစနတော။ ပ။ ပဏ္ဏတ္တိ-မတ္တမေဝ အာပတ္တာဓိကရဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ သယမေဝ ဝက္ခတိ- ဟု မိန့်တော် မူတိုင်း ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၌ မရှိ။ အကယ်၍"ပဏ္ဏတ္တိမတ္တမေဝ အာပတ္တာဓိကရဏံ' စကားသည် ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌ရှိခဲ့မူ ထိုစကားသည် "န စ အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေနာတိ ဧတ္ထ အာဂတော ပါရာဇိကဓမ္မော ပဏ္ဏတ္တိ နာမ" ဟူသော ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ စကားနှင့် ပြောင့်ဖြောင့် ရှေ့နောက်ဆန့်ကျင်သတည်း၊ ရှေ့နောက်ဆန့်ကျင် သောစကားကိုလည်း အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာ ဆိုတော်မမူရာ။ ပဌမဒုဋ္ဌ

ဒေါသ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၂၉၀) ၌"ကောတိ ကေစိ။ပ။ တေနေဝ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တန္တိဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟုတမျက်နှာခန့်ဖွင့်တော်မူသေး၏။ အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုကေ စသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်မရှိ၊ အကယ်၍ ထိုပါဌ် အဋ္ဌကထာမှာ ရှိခဲ့မူ၊ ကုသလစိတ္တေန ဟိ အာပဇ္ဇိံ အာပဇ္ဇန္တော သဝိညတ္တိကံ အဝိညတ္တိကံ ဝါ သိက္ခာပဒဝီတိက္ကမာကာရပ္ပဝတ္တံ, ရူပက္ခန္ဓသာခါတံ အဗျာကတာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိဟူသောစကားကို သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊ ၉၈-) ၌ပထမ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ပုံသေမဆိုရာသတည်း။ စူဠဝါသမထက္ခန္ဓကအဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီမှာလည်း ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာကို ဆောင်၍ ပညတ်အာပတ်မည်ကြောင်းကို အကျယ်ဝိတ္ထာရအားဖြင့် မိန့်ဆိုသေး၏။ မိန့်ဆိုတိုင်း ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌ မရှိဖြစ်သတည်း။ မရှိဘဲနှင့်ဆောင်၍ မိန့်ဆိုသည်ကို ငါတို့ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် နှစ်သက်တော်မမူ။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ မိန့်ဆိုတော်မူတိုင်းကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ရုပ်အဗျာကတအာပတ်သင့်သည်ရှိသော် အကြောင်းကုသိုလ်စိတ်သည် အနုဝဇ္ဇ သုခဝိပါက လက္ခဏာရှိသည်။ ရုပ်အဗျာကတအာပတ်သည် အဝိပါကလက္ခဏာ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် "သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ" စသော ပါဠိတော်မှာ အဗျာကတအာပတ်ကို ချွင်းချန်ရမည်လောဟူမူ အဗျာကတအာပတ် သင့်မှန်းသိလျက်နှင့် ဖုံးလွှမ်းသောရဟန်းသည် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့် ထိုအဗျာကတအာပတ်ကို အရင်းခံ၍ ဖြစ်ပေါ်သော ဒုက္ကဋ်ဟု ဆိုအပ်သော အကုသိုလ် အာပတ္တာဓိကရုဏ်းသို့ ရောက်ပြန်သတည်း၊ ထိုအကုသိုလ် အာပတ္တာဓိကရုဏ်းသည် အကုသိုလ်သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သဂ္ဂမောက္ခတို့၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အာပတ်နှင့်တကွဖြစ်သော ရဟန်း၏ အပါယ်သို့ လားရာသည်၏အဖြစ်ကို သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ" စသော ပါဠိတော်မှာ အဗျာကတအာပတ်ကို မချွင်းချန်အပ်။ အဗျာကတအာပတ် အတွင်းဝင်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ စူဠဝါသမထက္ခန္ဓက အဖွင့် (သာရတ္ထ ဋီ၊၃။ ၃၉၇-နှာ)၌ ယဒိ ဧဝံ သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ နိရယံ ဝါ ဝဒါမိ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါတိ ပစနတော အဗျာကတဿ ပိ ဝိပါကမမ္ဘတော အာပဇ္ဇေယျာတိ၊ နာပဇ္ဇေယျ။ အသဉ္စိစ္စ အာပန္နာ ဟိ အာပတ္တိယော ယာဝ သော န ဇာနာတိ၊ တာဝ အနန္တရာယ ကရာ၊ ဇာနိတွာ ဆာဒေန္တော ပန ဆာဒနပ္ပစ္စယာ အညံ ဒုက္ကဋ္ဌသင်္ခါတံ အကုသလမာပတ္တာဓိကရဏမာပဇ္ဇတိ၊ တဉ္စ အကုသလသဘာဝတ္တာ သဂ္ဂမောက္ခာနံ အန္တရာယကရဏန္တိ သာပတ္တိကဿ အပါယဂါမိတာ ဝုတ္တာ။ အဗျာကတံ ပန

အာပတ္တာဓိကရဏံ အဝိပါကမ္မမေဝါတိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ–ဟု မိန့်တော်မူအပ်၏။ သဗ္ဗတ္ထအဗျာကတံ နာမ တဿ ဝိပါကာဘာဝမတ္တံ သန္ဓာယ ဇဝံ နာမကံ ဇာတန္တိ လိခိတံ ဝိစာရေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိ၊ ၅၂၀·)။ ဝိစာရေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံဟု ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ မိန့်တော်မူတိုင်း တေရသကဏ်ဋီကာ၌ စုံစမ်း၍ ဖွင့်တော်မူသတည်း။

တွေ့၊ ဤကာယဒွါရဖြင့်သာ ဖြစ်ရာ၌။ ။စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ ဇတံ သဗ္ဗံ၊ ဤအစုံလုံးစုံသော သမုဋ္ဌာန် စသည်သည်။ အာပတ္တိယံ၊ ၌။ ကိစ္စာပိ ယုဇ္ဇတိ၊ ရှင့်။ ပနတထာပိ၊ လည်း။ သိက္ခာပဒသီဧသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေသနာ၊ သို့။ အာရုဠှာ၊ ၏။ တသ္မာ။ ကြောင့်။ ဇဝံ၊ ဤသို့။ သမာသတော ပန သိက္ခာပဒံနာမာတိအာဒိဝစနံ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပန၊ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ ဝတ္ထုဂါထာ၊ ကို။ သိပ္ပိကာနံ၊ ပန်းချီသမားစသော အတတ်သည်တို့၏။ ပဋိစ္ဆန္နကရူပါနိ၊ သူတပါးတို့ အတုမယူရအောင် ဖုံးဖုံးကွယ်ကွယ် ထားအပ်ကုန်သော ပြုပုံကားရုပ်တို့ကို။

စီဝရသဒ္ဒါသည် သာသနာထမ်း ရဟန်းတို့၏ သင်္ကန်းဟောတည်း။ စီရသဒ္ဒါသည်ကား လျှော်တေသင်္ကန်းစသော ရသေ့နှင့် တိတ္ထိတို့၏ အဝတ်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၁၄၄–သုတ်) ၌ "စယတီတိ စီရံ၊ ဝက္ကလံ" ဟု မိန့်အပ်၏။

အဇိနက္ခိပန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သလောမံ၊ အမွေးနှင့် တကွသော။ သခုရံ၊ ခွါနှင့်တကွသော။ အဇိနမိဂစမ္မံ၊ သစ်နက်ရေကို။ ပြကတေ့သော သစ်နက်မည်သော သတ္တဝါ၏ အရေကိုယူ။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဆရာတို့သည်လည်း "သလောမံ သခုရံ အဇိနမိဂစမ္မံ" ဟုမိန့်ကုန်သတည်း။ အရှင်မဟာသီလဝံသ အစရှိသော ထေရ်မြတ်တို့လည်း"'ပုံးညက်သဖွယ်၊ ပန်းပြောက်ချယ်သို့၊ သပ္ပါယ်လှစွာ၊ ခြေသည်းမွှာနှင့်၊ အရာမပျက်၊ သစ်နက်အရေ၊ ဆောင်စနေကို" စသည်ဖြင့် မိန့်ကုန်သတည်း"ဟု အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိနိဒါန်း၌ မိန့်ဆို မှာထားတော်မူ၏။ ဤအဋ္ဌကထာ စကားဖြင့် "အဇိနံခိပတိ သမန္တတော ပရိက္ခိပတီတိ အဇိနက္ခိပံ"ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။ အရကား စမ္မရ၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီ (အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁။၃၉) နိဒါန်း၌ "သခုရံ အဇိနစမ္မံ"ဟု ခိပသဒ္ဒါ၏နေရာမှာ စမ္မသဒ္ဒါနှင့် မိန့်တော်မူသတည်း၊ မဂေါ် အဇိနယောနိ စ။ ။အဘိဓာန အရည်ာဒိဝဂ် (၆၁၇-ဂါထာ) အဇတိ ဝိက္ကယံ ယာတီတိ အဇိနံ၊ စမ္မံ၊ ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်(၁၀၂·သုတ်) ဌာန္ဒပ

စာရအားဖြင့် စမ္ပံဟု အရဟောကြားတော်မူသတည်းဟုယူသော် ဤပါရာဇိကဏ်
အဋ္ဌကထာလာ "အဇိနမိဂစမ္မ"စကားနှင့် ဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာန်စကား တသား
တည်းကျသတည်း။

သာရတ္ထော၊ ပြင်းစွာတပ်သည်ဖြစ်၍။ သံရတ္တောဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ သံ-သည်
ဘုသအနက်ဟော။ ဗျဥ္ဇနေ စ သုတ်ဖြင့် သ-ထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ တတိယ
ပိုင်း ဒီဃံ သုတ်ဖြင့် သ-အစိတ် အ-ကို အာ-ဒီဃပြု။ ။ဗျဥ္ဇနေ စ။ နိဂ္ဂဟီတံ ခေါ
ဗျဥ္ဇနေ စ ပရေလောပံ ပပ္ပေါတိ။ ကွစိ ဆန္ဒာနုရက္ခနာဒိမှို၊သကာရ ဟာကာရေ-
သု ဥပသဂ္ဂတ္ထာ ဒီဃော၊ အရိယသစ္စာန ဒဿနံ၊ တော် ဗုဒ္ဓါန သာသနံ၊
သာရတ္တော၊ သာရာဂေါ။ (သန္ဓိရူပသိဒ္ဓိ)။

ဥပ္ပလဝဏ်ထေရ်ရီမသည် သူဆင်းရဲ၏ သမီးလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်
"တေရသမေ ။ပ။ သေဋ္ဌိဓီတာ"စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ထိုသူဌေးသမီး ဥပ္ပလဝဏ် ထေရီမသည် ပကတိသာဝိကာမလောဟု မေးရန်
ရှိသောကြောင့် "သတသဟဿကပ္ပေ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နာ"စကားကို မိန့်အပ်
သတည်း။ အဂ္ဂသာဝိကာမ ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ် သုမေဓ
ကထာ(အဘိ၊၃၊၁၊၄၄)၌"ခေမာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာစ အဂ္ဂါဟေဿန္တိ သာဝိကာ"
မိန့်အပ်၏။ အဂ္ဂသာဝကယောကျ်ားမှာ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီ
ဖြည့်ရသည်ကို ထိုထိုကျမ်းတို့၌ မိန့်ဆိုအပ်သတည်း။အဂ္ဂသာဝိကာမမှာမူကား
ဤ သတသဟဿကပ္ပေ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နာ စကားကို ထောက်၍ သင်္ချေမပါ
ကမ္ဘာတစ်သိန်းသာ ပါရမီဖြည့်ရသည်ကို သိအပ်၏။

အဘယ့်ကြောင့် ထိုထေရီမသည် ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ-ဟူသော အမည်ကို ရသနည်း၊
ကြာသဏ္ဍာန်ရှိသောကြောင့် ဥပ္ပလဝဏ္ဏာဟူသော အမည်ကို ရလေသလောဟု
မေးရန်ရှိသောကြောင့် တဿာ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ပန– ကား ဝိသေသတ္ထဇောတကတည်း။ တာယေဝ၊ ထိုကြာညိုအဆင်း
နှင့်တူသော အဆင်းရှိသော ကိုယ်အရေကြောင့်သာလျှင် ကြာညိုအဆင်းနှင့်
တူသော အဆင်းရှိသော ကိုယ်အရေသည် ကောင်းသတည်း။ ထို့ကြောင့်
တာယေဝ၊ ဟူသောဟိတ်ကို ကူခြင်းငှာ"ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ"ဟူသောဟိတ်ကို
မိန့်အပ်ပြန်သတည်း။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ၊ အဆင်း၏ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝဏ္ဏဿ ပေါက္ခရတာ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ (သာရတ္ထဒီပနီ ၂၊၁၀၀)
ပေါက္ခရသဒ္ဒါသည် ဤအရာ၌ သုန္ဒရအနက်ဟောတည်း။

ပေါက္ခရံ ပဒုမေ ဒေဟော၊ ဝဇ္ဇာဘဏ္ဍမုခေပိ စ၊ သုန္ဒရတ္တေ စ။ သလိလေ၊ မာတင်ကရကောဠိယံ။ (အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်၊ ၈၂၇-ကထာ) သုန္ဒရဘာဝဂုဏတော ပုသိတဗ္ဗံ သိနေဟတဗ္ဗန္တိ ပေါက္ခရံ၊ ကာယဝဏ္ဏော။ ။ပေါက္ခရသာ သုန္ဒရသာကာယဝဏ္ဏသာ ဘာဝေါ ပေါက္ခရတာ ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ပုသ သိနေဟသဝနပူရဏေသု (ဓာတုမာလာ။ ၂၁၆။) ပုသ သရေဟိ ခရော။ ။ပုသ သရေဟိခရေ ဟောတိ။ ပေါသိယတိ ဧလေနာတိ ပေါက္ခရံ၊ ပဒုမံ (ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန် ၁၆၈-သုတ်)။ ။ပုသ ဝုဒ္ဓိမှိ ခရော၊ ဝုဒ္ဓိ သသာ ကော။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၆၈၅-ဂါထာ ပါတလဝဂ်အဖွင့်) ဤဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်, အဘိဓာန်ဋီကာလာ စကားကို မှီ၍ ပေါက္ခရပုဒ်ကို ရုပ်ပြီးစေအပ်၏။ ပေါက္ခလံနာမ သမိဒ္ဓ သုန္ဒရဥ္စ၊ တဿဘာဝေါ ပေါက္ခရတာတိ ရကာရံ ကတွာ ဝုတ္တော။ ။သမိဒ္ဓတာ သုန္ဒရတာတိ အတ္တော (ဝိမတိဝိနောဒနီ ၁၊၁၅၄)တစ်နည်းမှတ်။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာလာနည်းကိုလည်း တစ်နည်းမှတ်။

အသဒ္ဓမ္မာခိပ္ပါယေန၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်တို့၏အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော မေထုန်မှီဝဲခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိသော လုလင်တစ်ယောက်သည်။ ပရာမဋ္ဌာ၊ ယောနိသောမနသိကာရ ရှေ့သွားဖြင့် ညောင်းညာခြင်း ကင်းစေအံ့သော၌ ကိုယ်အင်္ဂါကို ဆုတ်နယ်သုံးသပ်ခြင်းမှတစ်ပါးသော အယောနိသောမနသိကာရ ရှေ့သွားဖြင့် ကာမဂုဏ်ကို သာယာ၍ကိုယ်အင်္ဂါကို သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော ဥပ္ပ သဝဏ် ထေရီမသည်။ (ပရာမာသာ ဓမ္မာဟူသော မာတိကာပုဒ်မှာကဲ့သို့ အနက်ပေးသတည်း)။ တဿ၊ ထိုလုလင် တစ်ယောက်သည်။ ထေရိယာ၊ ၏။ ဒဿနပထံ၊ မြင်လောက်သော ခရီးကို။ ဝိဇဟန္တသောဝ၊ စွန့်ဆဲ စွန့်စဉ်သာလျှင် [ဆဋ္ဌီ အနာဒရတည်း။ ရုဒတော ဒါရကဿ ပဗ္ဗဇိကဲ့သို့ မှတ်။ ရုဒန္တသ္မိံ ဒါရကေ ပဗ္ဗဇိကား သတ္တမီအနာဒရတည်း။]

ပုရိသသဏ္ဌာနံ၊ ယောကျ်ား၏ သဏ္ဌာန်ဟုဆိုအပ်သော။ မဿုဒါဌိကာဒိသဗ္ဗံ၊ မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ် အစရှိသော အလုံးစုံသည်။ အန္တရဟိတံ၊ ကွယ်ပျောက်၏။

ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ် အစရှိသည်သည် ပုရိသလိင်မည်၏။ အဋ္ဌသာလိနီ (အဘိ ဋ္ဌ၊၁၊၃၅၇)၌ တတ္ထ လိင်္ဂန္တိ သဏ္ဌာနံ၊ ဣတ္ထိယာဟိ ဟတ္ထပါဒဂီဝါ ဥရာဒီနံ သဏ္ဌာနံ န ပုရိသာသ ဝိယ ဟောတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။

အဋ္ဌသာလိနီ အလိုအားဖြင့် လက်, ခြေ, လည်ပင်း, ရင် စသည်သည် လိင်မည်၏။ နိမိတ္တန္တိ သဥ္ဇာနနံ၊ ဣတ္ထီနဥ္ဟိ ဥရမံသံ အဝိသဒံ ဟောတိ၊ မုခံ နိမ္မဿု-

ဒါဠှိကံ-ဟု အဋ္ဌသာလိနီ၌ မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်စသည်သည် နိမိတ္တမည်ကြောင်းကို မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာသည် ဝိနယဘာဏက, အဘိဓမ္မဘာဏက အလျောက် မိန့်တော်မူသည်။ မိမိ၏ စကားချင်းမညီဟု အပြစ်တင်ရန် မရှိ။ တတ္ထ ဣတ္ထိနံ အင်္ဂဇာတံ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ။ (အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ-၁၉၇)။ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းမှတ်။ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနံ၊ မိန်းမ၏ သဏ္ဌာန်ဖြစ်သော။ ထနာဒိကံ၊ အသားမြတ်စသည်သည်။ဥပ္ပန္နံ၊၏။ ဣတ္ထိလိင်္ဂန္တိ ထနာဒိကံ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနံ ဝုတ္တန္တိ အာဟ ပုရိသ ။ပ။ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ ၁၊၁၅၄။) အဿ၊ ထိုဘိက္ခုနီမ၏။ (သံဂမိတုံ-မှာစပ်)ဝသိတုံ၊ နေခြင်းငှာ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဋိရူပံ၊ မလျောက်ပတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခုနူပဿယံ၊ သို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ဘိက္ခုနီဟိ၊ တို့နှင့်။သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဝသိတုံ၊ ငှါ။ အနုဇာနာမိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ သည်။ ဝုတ္တံဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။သမ္ဘာပိ၊သော။တာ အာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ (ဝုဋ္ဌာတုံမှာ စပ်) ဝုဋ္ဌာတုံ-၌ ကာရိကဏာပေ-ပစ္စည်းကျေသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီကိုထောက်။

ဧတ္ထ စ ဒုဒ္ဒသဝတ္တုမှို၊ တတ္ထ၊ ထိုသို့ လိင်ကွယ်ပြောင်းရာ၌။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။ ဤသို့ ပါဠိသေသ ဆောင်၍ အနက်ပေး။

နိဒ္ဒိ၊ သို့။ ဩက္ကန္တာနံ၊ သက်ကုန်သော။ ဒွိန္နံ၊ သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့တွင်။ ကေသာ၊ အား။ ဒွါရံ၊ ပရိယတ်, ပဋိပတ်, ပဋိဝေဓတည်းဟူသော အကြောင်းကို။ ပရိယတ်သည် ပဋိပတ်၏အကြောင်း, ပဋိပတ်သည် ပဋိဝေဓ၏ အကြောင်း, မဂ်ဖိုလ်ပဋိဝေဓသည် နိဗ္ဗာန်ပဋိဝေဓ၏အကြောင်း။

ဓမ္မောတိ ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိပဋိဝေဓသင်္ခါတော တိဝိဓောပိ သဒ္ဓမ္မော ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၁၀၂) စကားကို မှီးသတည်း။

လဇ္ဇိနိယော သစေပိ ဟောန္တိ၊ တထာပိ ယသ္မာ သင်္ဂါဟိကာယော န ဟောန္တိ၊ တသ္မာ အညတ္ထ ဂန္တုံ လဗ္ဘတိ။ သစေ၌ ပိ-ကျေ၊ နောက်ဝါကျ သစေ၌လည်း ပိ ကျေ။ ပန ကိုလည်း တထာပိအနက်ပေး။ ယသ္မာ တသ္မာ ထည့်။ တတိယ ဝါကျ၌လည်း သစေ၌ ပိ-ကျေ။ ပန ကိုလည်း တထာပိ အနက်ပေး၊ ယသ္မာ, တသ္မာထည့်။

ပရိဒ ၁၀စရော၊ ပရိသတ်ဘောင်၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ နိဿယည်းဆရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျင်လည်ကျက်စားသည်။ ။ဝိနယကမ္မံ၊ ဝိကပ္ပနာဝိနည်းကံကို။ ပကတတ္တော၊ မပြန်သောလိင်ရှိ၍ ပကတိသဘောရှိသော အဖော်ရဟန်းသည်။

အနုပေက္ခဝိဿဇ္ဇနေနာတိ အညဿ အဒတွာဝ အနုတ္တိကတာယ နတ္ထိ ဣမိနာ ကမ္မံ၊ န ဣဒါနိ နံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီတိ ဝတ္တုံသု ဝါ “ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီ”တိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဝါ အနပေက္ခဝိဿဇ္ဇနေန။ (သာရတ္ထဒီပနီ။ ၂။ ၁၀၅)။ ။အနပေက္ခ ဝိဿဇ္ဇနေနာတိ ဝတ္ထုံ အနပေက္ခဝိဿဇ္ဇနေန ဝါ ပဋိဂ္ဂဟဏေန ဝါ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီတိ။ ။(ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ။ ၁၁၄)။ ။အနပေက္ခာ ဝိဿဇ္ဇနေနာတိ အညဿ အဒတွာဝ အနုတ္တိကဿေဝ ပဋိဂ္ဂဟိတ ဝတ္ထုနော ဗဟိ ဆဍ္ဍနေန။ ပ ။သာရတ္ထဒီပနိယံ ဟိ အနပေက္ခ ဝိဿဇ္ဇနေနာတိ ဧတ္ထ အညဿ အဒတွာဝ အနုတ္တိကတာယ နတ္ထိ၊ ဣမိနာ ကမ္မံ န ဒါနိ နံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမီတိ ဝတ္တုံသု ဝါ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပဋိဘုဉ္ဇိဿာမီတိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဝါ အနပေက္ခဝိဿဇ္ဇနေနာတိ ဧဝံ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမဿေဝ ပဋိဂ္ဂဟဏမတ္တဝိဿဇ္ဇနမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဟဏဝိဇဟနကာရဏံ ဝုတ္တံ၊ တံ နဂဟေတဗ္ဗံ။ (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ၁၊၁၅၈)။ ။ဝိမတိဝိနောဒနီစကား ဂရု ဖြစ်သတည်း။

ဝိနည်းအရာ၌ ဂရုက လဟုက နှစ်ပါးရှိမူ ဂရုက၌ တည်ရိုးတည်း၊ ပါစိတ် သန္နိဓိကာရ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌လည်း ဋီကာဝါဒ ကွဲသတည်း၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာလာစကားကား ဂရုဖြစ်သတည်း၊

ဘိက္ခုနီဟိ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏာယ၊ သော။ ပဋိစ္ဆန္နာယ၊ သော။ အာပတ္တိယာ၊ သဉ္စရိတ္တအာပတ် စသော အာပတ်ကြောင့်။ ပရိဝသန္တဿ၊ ပရိဝသ်နေစဉ်။ လိင်္ဂံ၊ ပုရိသလိင်သည်။ သစေ ပရိဝတ္တတိ၊ အကယ်၍ ပြန်အံ့။ နောက်၌ သဉ္စရိတ္တာပတ္တိကား ဥပလက္ခဏာနည်းတည်း၊ အာဒိဒီပကနည်း တည်း၊ ပရိဝါသ်နေပြီး၍ မာနတ်မကျင့်မီ သာဓာရဏ အာပတ်သင့်လည်း ပက္ခမာနတ်ကိုသာ ပေးအပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ “သစေ ဘိက္ခုနီတိ၊ ။ ပ ။ ပုန ပက္ခမာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ” စကားကို မိဂပဒဝလဉ္ဇနနည်းအားဖြင့်သာ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ အာစရိယဝါဒ၊ ထွက်သတည်း။ ။

ဆာရတ္တံ မာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ ဟူသောစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူသည်ကား ရဟန်းဖြစ်စဉ်က ပရိဝါသ်နေပြီးဖြစ်သောကြောင့် မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ သစေ မာနတ္တံ ဧရန္တဿ ပရိဝတ္တတိ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို လော်။

ပက္ခမာနတ္တံ၊ ကို။ စရန္တိယာ၊ ကျင့်စဉ်။ လိင်္ဂံ၊ ဣတ္ထိလိင်သည်။ သစေပရိ· ဝတ္တတိ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်(ဝါ) ကြောင့်။ တေန ပက္ခမာနတ္တေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဟောတိ၊ ရှိသည်မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဆာရတ္တမာနတ္တမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။လိင်ပြန်၍ ရဟန်း

ယောကျ်ားဖြစ်ကာလ မဖုံးလွှမ်းသောကြောင့် ဆာရတ္တမာနတ်ကိုသာ ပေးအပ်သည်ဟု ဟိတ်ကူကိုထည့်လေ။ တာသု ပဋိပဿဒ္ဓိ ဧဝ၊ ဣတိအယံ ပါဠိမုတ္တော ဩက္ကန္တိက ဝိနိစ္ဆယော။

ဒါရုမိတလိကာ၌ ဝိဂ္ဂဟ်ကား၊ အတ္တနော မိတာ ဝိယ ဝတ္တာလက်ာရေဟိ အာလာပိယတိ ဘူသာပိယတိ အလင်္ကာရိယတီတိ မိတလိကာ။ ဒါရူဟိ ကတာ-မိတလိကာ ဒါရုမိတလိကာဟု ဝစနတ္ထပြု၍ သစ်သားမိန်းမရုပ်ကို ရသတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဒါရုမိတလိကာ နာမ ကဋ္ဌရူပံ"ဟု မိန့်အပ်သတည်း။

အလ-ဘူသနေ၊ အလတိ။ အလင်္ကာရော၊(ဓာတုမာလာ။ နီတိဓာတု ၁၆၂) ဝါသိ ဘူသ အလင်္ကာရေ။ ဝါသတိ၊ ဘူသတိ၊ ဝိဘူသတိ။ ဘူသနံ၊ ဝိဘူသနံ။ (ဓာတုမာလာ။၁၇၃) စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဣမေသု ဒွိသုဝတ္ထုသု၊ တို့၌။ ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ တာဝ၊ ထိုအတူ။ ။ဧဋ္ဌာ၊ မိုက်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ဗာလော ဒတ္တု ဧဋ္ဌော မူဠ္ဟော၊(အဘိဓာန်ဝိသေသျာဓိနဝဂ်။၇၂၁-ဂါထာ) ဝဋ္ဋကတော၊ အိမ်ခွေး ့မြေခွေးစသည်တို့သည် ကိုက်ခဲသောအားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ဟင်းလင်းပေါက်ရှိသော။ တနည်းကား ဝဋ္ဋကတေ ဝဋ္ဋကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိဝဋ္ဋေ၊ ဖွင့်သော။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ဝဋ္ဋကတေကိုဆင့်၍ ဝိဝဋ္ဋေဖြင့် ဖွင့်သတည်း၊ သို့ဖွင့်သောကြောင့်ပင် ဝဋ္ဋကတေ၌ ဝဋ္ဋပုဒ်မှာ ဝရ–ဓာတ် တ–ပစ္စည်း၊ ဒုက္ကဋ၌ကဲ့သို့ ဒန္တဇ တ-ကို မုဒ္ဓဇ ဋ–ပြုသည်ကို သိအပ်၏။

"ဩဋ္ဌေန ဝရိယတိ သံဝရိယတိ ပိဒဟိယတီတိဝဋ္ဋံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ဝရ ဝရဏ သမ္ဘတ္တီသု၊ ဝရဏံ ဝတ္တံ ဗြဟ္မစရိယာဒိ ဟူသော ဏျာဒိမောဂ္ဂလာန် (ဂ၃-သုတ်)ကို မှီးသတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုသူ့ားတို့မှ ပြင်ဘက်နှုတ်ခမ်းသားတို့၏ အတွင်းအရပ်၌။ ။ပန၊ အဖွိတပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ဩဋ္ဌမံသေ၊ကို။ ဥပ္ပါဋိတေ၊ ခွာနုတ်၍ ပစ်အပ်သည်ရှိသော်။ ။ဗဟိ၊အပသို့။ နိက္ခမိတ္ဂာ၊ ထွက်၍။(ဝါ)ခေါ်၍။ တတ္ထ၊ ထိုအပသို့ ထွက်၍ ခေါ်၍ တည်သော သွား၌။ ဂိဝါယ၊ ၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။

ပေတိဝတ္ထု၌ နိဗ္ဗာမတဏှိကာစသော ပြိတ္တာမတို့သည် ရှိကုန်၏။ထိုပြိတ္တာမတို့သို့မေထုန်မှီဝဲခြင်းကို မဆိုထားဘိဦး။ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာလည်းမတတ် ကောင်းကုန်သည်မဟုတ်လော့။သို့ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ပြိတ္တာမ၌ မေထုန်မှီဝဲသောရဟန်းသည် ပါရာဇိကသို့ ရောက်သနည်းဟု စေတနာရန်ရှိသောကြောင့် ပေတိဝတ္ထုမှိစသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ပေတိဝတ္ထုမှို၌။ နိဗ္ဗာမတဏှိကာဒိ ပေတိယော၊ တို့သည်။သန္တိ၊ ၏။တာသံ တို့သို့။အလ္လိယိတုမ္ပိ၊ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာလည်း။ကိဥ္စာပိ န သက္ကာ၊ရှင့်။ပန တထာပိ၊ လည်း။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ယ ာသံ ဝိမာနပေတီနံ၊ တို့၏ ။ပ။ အနုဘောန္တိ၊ ၏။ တာ၊ဝိမာနပေတိယော၊ တို့သည်။ အတ္ထိသန္တိ၊ရှိကုန်၏။တသ္မာ၊ကြောင့်။ဝေရူပါ- ယ၊ သော။ပ။သစေပညာယန္တိ၊အံ့။ပေသန္တေသု၊ သော်(ဝါ)ကြောင့်။ တာသုဝိ- မာနပေတီသု၊တို့၌။ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ကို။ ပဋိသေဝန္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပါရာဇိကံ၊သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊၏။ ယက္ခိယာဝါ စကားကို ပြိတ္တာမနှင့် အလားတူ သောကြောင့် ဤပေတိဝတ္ထု၌ရေ၍ ဆိုသတည်း။

အယ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋမေဝ ကိဥ္စာပိ ဟောတိ သမ္ဘဝေယျ ပန တထာပိ အယံ ဘိက္ခု ယသ္မာ မေထုနဓမ္မေ ဝိရဇ္ဇိတွာ ကာယသံသဂ္ဂံ သာဒိယိတ် ဝေဒိ- တဗ္ဗော။တေန ကာရဏေန ဘဂဝါ အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသဿာတိ အာဟ။ ကသ္မာ ဆုပိတမတ္တဝတ္ထုမှို ဘဂဝါ အာပတ္တိသံဃာဒိသေသဿာတိ အာဟ။နနု- မေထုနေ ဝိရဇ္ဇိတွာ ဝိပ္ပဋိသာရိဿ ဒုက္ကဋမေဝ သမ္ဘဝေယျာတိ စောဒနံ သန္ဓာယာဟ ဆုပိတမတ္တဝတ္ထုသ္မိန္တိ အာဒိ။

ဘဒ္ဒိယဝတ္ထု၌ ဘဒ္ဒိယေ၊ ဘဒ္ဒိယ အမည်ရှိသော။ ဇာတိယာဝနေ၊ မြတ်လေးတော၌။ ဤသို့ အနက်ယောဇနာရ၍ မြတ်လေးတောသည် ဘဒ္ဒိယ မည်လေ သလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဘဒ္ဒိယဝတ္ထုသ္မိံ စသည် ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့ ဘဒ္ဒိယေ ဟူသော အာဓာရသည် သာမီပိကာဓာရဖြစ်သောကြောင့် ထိုမြို့သည် ဘဒ္ဒိယမည်သည်။ ထိုကြောင့် "ဘဒ္ဒိယေ၊ ဘဒ္ဒိယမြို့၌"ဟု အနက်ပေး ဟူလိုသတည်း။

အဘယ်သို့ သဘောရှိသော တောသည် ဇာတိယာဝနမည်သနည်း၊ထိုတော၌ မြတ်လေးခြုံသာရှိသော ဇာတိယာဝန-ဟု ရအပ်သော အမည်ရှိသော တော- သည် ဇတိယာဝန မည်လေသလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဇာတိ- ယာဝန နာမ-စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ယေဘုယျ နယေန၊ ဖြင့်။ ဧဝံ လဒ္ဓနာမံ၊ ဤသို့ဇာတိယာဝန-ဟု ရအပ် သော အမည်ရှိသောတောသည်။ ဇာတိယာဝနံ နာမ၊ ဇာတိ ယာဝနမည်၏။ ဇာတိယာဝနံကား၊ ဒ. လုတ္တသမာသ်တည်း၊ ထိုမြတ်လေးတောသည် ဘဒ္ဒိယမြို့ နှင့်ဝေးလေသလော၊ အကယ်၍ ဝေးအံ့၊ထိုသို့ဝေးခဲ့သော် မိန်းမတို့ မလာရောက် နိုင်ရာခဲ့သော ကြောင့် တယောက်သော မိန်းမလာသဖြင့်မြင်၍ ရဟန်း၏ အင်္ဂါ

ဇာတ်၌ထိုင်၍ အလိုရှိတိုင်းပြုပြီးလျှင် ဖဲသွားခြင်းမဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် တံ တဿ-စသည်ကို မိန့်တော်မူ အပ်သတည်း။

ပါဠိတော်၌ နိပန္နော ဟောတိ-ဟူ၍ လာ၏၊ သည်းစွာ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ မရောက်မူ၍ လျောင်းရုံသာလျောင်းလေသလော၊သို့ဖြစ်သော် တယောက်သော မိမ္မသည် အလိုရှိတိုင်း ပြုခွင့်မရရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာ ရန်ရှိသော ကြောင့် သော တတ္တစသည်ကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

ကေရသံ၊အာဝဋ္ဋန်းစသော ဝိထိစိတ်တို့နှင့် မရောသော သဘောရှိသော။ ကေသဒ္ဒါသည် အ သဟာယ အနက်ဟောတည်း။ ရသ သဒ္ဒါသည်သဘော ဟောတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ, ဝိမတိဝိနောဒနီကို မှီးသတည်း။ တစ်နည်းကား။ ကေရသံ၊ တစ်ခုတည်းသော ဘဝင်ကိစ္စရှိသော။ ဘဝင်မေဝ၊ သည်သာလျှင်။ နဒီသောတော ဝိယ၊မြစ်ရေအလျဉ်ကဲ့သို့။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏ဟု အနက်ပေး။

အာဝဋ္ဋန်း စသော ဝိထိစိတ်တို့မှာ အာဝဋ္ဋနဒဿနစသော ကိစ္စအများ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ရှိသကဲ့သို့ ဘဝင်မှာ မရှိ၊ ဘဝ၏အကြောင်း၏ အဖြစ် တည်းဟူသော တကိစ္စသာရှိသည် ဟူလိုသတည်း။ ဤသည်ကား ငါ၏နည်း တည်း။

ကိလိန္နံ ပဿိတွာ၌ အိပ်ပျော်စဉ် ကျင်ကြီးကျင်ငယ် သွားသောကြောင့် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းသော မိမိအင်္ဂါဇာတ်ကို မြင်လေသလောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် ကိလိန္နံ ပဿိတွာတိ-စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ် သတည်း။ အသုစိကိလိဋ္ဌံ၊ မိန်းမ၏ သုက်သွေးဖြင့် ညစ်နွမ်းသော မိမိ၏ အင်္ဂါ ဇာတ်ကို။ ။ဝုဋ္ဌဟန္တော၀၊ ထဆဲဖြစ်၍သာလျှင်။ဧဝ—ဖြင့် ထ၍ကြွသည်ကို ကန့်၏ ။

သင်္ဂါမ သီသယောဓော၊ စစ်မြေဦး၌ သူရဲကောင်းနှင့် တူသော။ဘိက္ခု၊ရဟန်း ပါပေတည်း။

ဗေတ္တဝတ္ထုမှ၊ တံခါးမကို ဖွင့်၍ အိပ်သော ဝတ္ထု၌။ ကိဥ္စာပိ န ဝုတ္တာ ပန တထာပိ ဒုက္ကဋံ ဥပါလိတ္ထေရာဒီဟိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ ဟု အနက်ပေး ။ ဒုက္ကဋံ ပသ္မာ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဧတ္တ အာပတ္တိ ဝိညာယတိတ် ယောဇနာ။ ဝိနယာ-လင်္ကာရ။(၁၁၂) ။တေ ဒုက္ကဋံ သိဒ္ဓံ။ ။ပရိဝတ္တကဒွါရမေဝ အလွယ်တကူ ဖွင့်လှစ်ကောင်းသော တံခါးသည်သာလျှင်။ ဂေါရူပါနံ၊ နွားတို့၏။ ရူပ-ပုဒ်ကား ပါရာဇိကဏ် တတိယ သံဂိတိလာ ရောဟိတမိဂရူပ ပုဒ်၌၊ ရူပ-သဒ္ဒါသည်

"ရောဟိတမိဂရူပန္တိ ဂေါကဏ္ဏမိဂဝေသံ" ဟု သာရတ္ထဒီပနီ (၁။၁၆၀) ဖွင့်သည်နှင့်အညီ အသွင်သဏ္ဌာန်အနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ အသွင်သဏ္ဌာန် အနက်ဟောမဟုတ်။ မာသက ရုပ်ပိ၊ ပဲကိုလည်း (ပါရာဇိကကဏ် ဒုတိယ သံဂီတိ၊ ၄–၁၂၆) ရုပ–ကား တဗွော။ မာသကော ယေဝ မာသကရူပံ(သာရတ္ထ ဋီ ၁၊ ၁၁၃။) မောင်းထောင် ပါရာဇိကဏ်နိဒါန်း ဂဏ္ဌိ၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ မာသကရုပ်ပုဒ်၌ ရူပသဒ္ဒါကဲ့သို့ အနက်မရှိ တဗ္ဗောတည်း။

ဝေဏုသလာကာ၊ ဝါးခြမ်းစိပ်တို့ကို။ ဂေါပွေတွာ၊ ဖရိုဖရဲ မကြဲရအောင် စောင့်ရှောက်သောအားဖြင့် သိ၍။ ။ဂုပ ရက္ခဏေ၊ ဂေါပတိ၊ ဂေါပကော၊ (ဓာတုမာလာ ၁၂၀) အာပတ္တိ၊ သည်။ ကိဋ္ဌာပိ နတ္ထိ၊ ပန တထာပိ သံဝရိတွာ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ တေ ဝတ္တံ၊ တသ္မာ သံဝရိတွာ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

သူစိဃဋိကာဒီသု၌ သူစိသရုပ် ဃဋိကာ သရုပ်ကို သုစီတိ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဒံကတွာ ပဝေသိတာ။ ဃဋိကာတိ ဥပရိ ယောဇိတာ" ဟု ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ(၁၊၁၁) ဒိဝါသယန ဝိနိစ္ဆယ၌ မိန့်တော်မူသည်အားလျော်စွာ တံခါးအကျဉ်သည် သူစိမည်၏၊ တံခါး၏အထက်မှထိုးသော မင်းတုပ်သည် ဃဋိကာမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ယသ္မာ ဘိန္နော ဝါ ဟောတိ၊ အဠ္ဌပိတော ဝါ ဟောတိ၊ တသ္မာ သံဝရိတုံ အထ န သက္ကောတိ၊ နဝကမ္မတ္ထံ ပ။ ကတော ဝါ အထ ဟောတိ၊ ယထာ ယေန အာကာရေန အဋ္ဌေ ဗန္ဓိယမာနေ သံဝရိတုံ န သက္ကောတိ၊ တထာ တေန အာကာရေန အဋ္ဌံ ဝါ အထ ဗန္ဓန္တိ၊ ဝေံသတိ ဝေရူပေ အန္တရာယေ ဝေရူပ အန္တရာယတ္ထာ။

နိဿေဏိံ၊ လှေခါးကို။ ။နိဿေဝိယတီတိ နိဿေဏိ၊ သောပါဏံ၊ (ဏာဒိမောဂ္ဂလာန်၊ ၆၁–သုတ်)

လှေခါးကို တင်၍ အိပ်မှသာ အပ်သလောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် သစေ နိဿေဏိံမတ္ထကေ စသည်ကိုမိန့်အပ်သတည်း။ ။လှေခါးကို အထက်သို့ မတင်ဘဲ တံခါးကို ပိတ်၍သော်လည်း အိပ်ရာ၏ဟုလိုသတည်း။

အယံ ဟေတ္ထ သခေ်ပေါ၌ အယံ သဒ္ဒါသည် ဒင်္ဂကရဏာဇော်တက ဟိ–သဒ္ဒါနှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် "ဣဒံ။ ပ။ နတ္ထိ ဟူသောစကား၏ အဆုံး၌ ဣတိ သဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်မရှိငြားသော်လည်း တတ္ထ သံဝရဏကိစ္စံ နတ္ထိ ၏။ အဆုံး၌ "ဣတိ အယံ သခေ်ပေါ" ဟု ဣတိ သဒ္ဒါကို ဆောင်၍ အနက်ယောဇနာ ရကား ဝုစ္စမာနာ ပေက္ခသာတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

အယံ ရှောက၊ နောက်မှာ ဣတိ၊ ရှိသည့်သဒ္ဒါ။ ကျမ်းဂန်မှာ ဝုစ္စမာနခေါ်။ ဟူသော နိယံ၌ တိုက်ရိုက်ရှိမှုသာမဟုတ်၊ ဆောင်၍ရှိလည်း အရှိဟုမှတ်အပ်၏။

ဣဒံ ဒိဝါ ပဋိသလ္လီယနံ-စသောစကားဖြင့် လောဟပါသာဒါဒိသု-စသော စကားကို အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ပြမြဲစေသတည်း။ ။ဟိ သ-စ္စံမှန်၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သည်ကား။ ဧတ္ထ ဤတံခါးကိုပိတ်၍ အိပ်ရာ၌။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။ သင်္ခေပစကား၏ တတ္ထသံဝရဏကိစ္စံနတ္ထိမှာဆုံးသည်၏အဖြစ်ကို အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝါပဋိသလ္လီယန္တေန ဒွါရံ သံဝရိတွာ ပဋိသလ္လီယိတုန္တိ (ဝိ·၁၊၄၇)ဟု ပါဠိတော်လာတိုင်း ဒိဝါပဋိသလ္လီယန ဝိနိစ္ဆယ ဤကွင်ပြီးသော ကြောင့် သိသတည်း။

ရတ္တိံ ဒွါရံစသော စကားကိုမူကား၊ ဒိဝါပဋိသလ္လီယနနှင့် ရတ္တိပဋိသလ္လီယန သည် ပဋိသလ္လီယနချင်း စပ်လျဉ်းသောကြောင့်ဆိုသတည်း။ အယံပေတ္ထ၊ သင်္ခေပေါအရမဟုတ်၊ အကယ်၍ သင်္ခေပေါအရဖြစ်ခဲ့သော် သင်္ခေပေါဆိုလေသမျှလည်း ဝိတ္ထာရဖြစ်သောကြောင့် အယံပေတ္ထ ဝိတ္ထာရောဟူ၍သာ ဆိုရာ ကြသတည်း။ အယံ သဒ္ဒါ ဝုစ္စမာနပေက္ခဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်သာ သိအပ်သည်မဟုတ်၊ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၁၁၇-နှာ)၌ အယံပေတ္ထသင်္ခေပေါတိ ဣဒါနိဝတ္တဗ္ဗံသန္ဓာယဝုတ္တံ ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် လည်း သိသတည်း။

အရုဏော၊ အရုဏ်ဦးသည်။ (ဝါ) အရုဏ်အစသည်။ဥဂ္ဂတော၊ တက်ပြီးသည် ရှိသော် (ဝါ) တက်ပြီးမှု။ ဥဋ္ဌဟတိ၊ လျှောင်းခြင်းဣရိယာပုဒ်မှ ယဒ့်။ အနာ-ပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ အရုဏ်ဟူသည် ထွက်စသောနေ၏ နီမြန်းသောအရောင် တည်း။ထို့ကြောင့် ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာအရုဏကထာ ဝိနိစ္ဆယ၌။ “သူရိယဿ ရက္တပဘာယေဝအရုဏောနာမ”(၁/၂၂)ဟု မိန့်အပ်၏။နေထွက်စအခါမှာ နေ၏ နီမြန်းသောအရောင်သည် ကာလမြင့်ရှည်တ[illegible]လေငြားသော်လည်း နီမြန်းသော အရုဏ်ဦးကိုသာ အရုဏဟု ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် စူဠဝါပါတိမောက္ခဒွပနခန္ဓက အဋ္ဌကထာအဖွင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၃၊၃၄၀)၌ ဥဒ္ဓသ္တေအရုဏေတိ ဥဂ္ဂတေ အရုဏ-သီသေဟု အဦးဟော သီသသဒ္ဒါနှင့်တကွ မိန့်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် “အရုဏော၊ အရုဏ်ဦး, အရုဏ်အလယ်, အရုဏ်အဆုံးအားဖြင့် အရုဏ်အလုံးစုံသည်”ဟု အနက်မပေးလင့်။ အရုဏ်အလုံးစုံတက်ပြီး မဟုတ်သော်လည်း အရုဏ်ဦး အရုဏ်အစ တက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အတိတ်ကာလ၌ သက်အပ်သော က-ပစ္စည်းနှင့်တကွဖြစ်သော အရုဏော ဥဂ္ဂတော စကားသည် လက္ခဏာ ဟာမိ ဖြစ်သ တည်း။ ထို့ကြောင့် အရုဏ်ဦး အရုဏ်[illegible] တက်ပြီးဖြစ်သော်လည်း နီမြန်း

သော အရုဏ်အလယ် အရုဏ်အဆုံးအတွင်းမှာ လျှောင်းခြင်း ဣရိယာပုထ်မှ ထရကား အရုဏ်တက်ခြင်းကြိယာနှင့် လျှောင်းခြင်း ဣရိယာပုထ်မှ ထခြင်းကြိယာပြိုင်သည်ကို စွဲ၍ အနာဒရသတ္တမီ မဖြစ်သင့်၊ ရုဒတောဒါရကဿပဗ္ဗဇိံယုဂ်၌ အန္တပစ္စည်းက ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ သက်အပ်သည်နှင့် သူငယ် ငိုမှုစ၍ မပြီးဆုံးသရွေ့ကာလပတ်လုံး ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ရကား သူငယ်ငိုခြင်းကြိယာအစ အခါမှာ အဖရုဟန်းပြုသည်ဖြစ်စေ, ငိုခြင်းကြိယာအလယ်အခါမှာ အဖရုဟန်းပြုသည်ဖြစ်စေ, သူငယ်ငိုခြင်းကြိယာဆုံးဆဲမှာ အဖရုဟန်းပြုသည်ဖြစ်စေ ရုဒတော-ဒါရကဿ သည် အနာဒရသတ္တမီဖြစ်သတည်း။

အနာပတ္တိ-ဖြစ်ရမှာ အကြောင်းကား— သုဒ္ဓစိတ္တေနနိပန္နဿ၊ နိဒ္ဒါယန္တ-ဿဝ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ ဥဂ္ဂတေယေဝ နိဒ္ဒါဝသေနေဝ အနာပတ္တိ-ဟု သာရတ္ထဒီပနီ (၂၁၁၀-နှာ)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ အရုဏ်မတက်မီ လျှောင်းခြင်း ဣရိယာပုထ်မှ ထအံ့ဟု စင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့် လျှောင်းသည်လည်းတစ်ကြောင်း, အိပ်ပျော်သည်လည်းတစ်ကြောင်း ဤနှစ်ပါးသောအကြောင်းတည်း။ ဤသာရတ္ထဒီပနီ စကားတွင် သုဒ္ဓစိတ္တေန နိပန္နဿ စကားဖြင့် အနာဒရိယဒုက္ကဋ်ကို ဇင်စေသတည်း။ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိယေဝ နိဒ္ဒါဝသေနေဝ စကားဖြင့် ဒိဝါပဋိ-သလ္လီယန ဒုက္ကဋ်ကို စင်စေသတည်း၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန နိပန္နဿ နိပန္နတ္တာ နိဒ္ဒါယန္တ-ဿဝ နိဒ္ဒါယန္တတ္တာဝ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိယေဝ၊ နိဒ္ဒါဝသေနေဝ အနာပတ္တိ ဟုသာရတ္ထဒီပနီမှာ အနက်ယောဇနာ။

ပဗုဇ္ဈိတွာ၊ နိုး၍။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ သစေ သုပတိ၊ အကယ်၍လျှောင်းခြင်း ဣရိယာပုထ်မှ မထဘဲ အိပ်မြဲတမ်းအိပ်ပြန်အံ့။ ဗဟုဒေဝရတ္တိံ၊ များစွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ ဇဂ္ဂိတွာဝါ၊ မပျောက်မပျက်ရအောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောင့်ရှောက်၍လည်းကောင်း။ အဒ္ဓါနံ၊ သို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ကိလန္တရူပေါ၊ ပင်ပန်းသောသဘောရှိသည်။ ဟုတွာဝါ၊ ၍လည်းကောင်း။ ကဏ္ဍဇတတိယဂ-နှင့် ဇဂ္ဂမာတိ၊ မာတု-မာလာမှာ မလာငြားလည်း ဤဇဂ္ဂိတွာပြယုဂ်ကို ထောက်၍။ ကဏ္ဍဇတတိယဂ-နှင့် ဇဂ္ဂမာတိလည်းရှိကြောင်းကို သိအပ်၏။ တံ့ အဇ္ဇ ဒဿဒိံ ကတွာ မမင္ဂုနေဋ္ဌတွာ မမ မာတရံ သဟတ္ထာ နှာပေန္တောဘောဇေန္တော ပါယေန္တော ပဋိဇဂ္ဂိဟိ (ကော-နိပါတ်ဇာတ် အဋ္ဌကထာ ဣတ္တိဝဂ် အသာတမန္တပဋ္ဌမ။ (ဇာတက ဌ၊၁။၃၀၄) ဤဇာတ်အဋ္ဌကထာကို ထောက်၍လည်း ကဏ္ဍဇတတိယ ဂ-နှင့် ဇဂ္ဂမာတ်လည်း ရှိကြောင်း သိအပ်၏။ ပဋိဇဂ္ဂါဟိ၊ အညစ်အကြေးမရှိအောင် စင်ကြယ်စေခြင်း, ထမင်းကြွေးခြင်း, ရေတိုက်ခြင်းတို့ဖြင့် စောင့်ရှောက်လေလော့။ ဇဂ္ဂ-မာတ်သည်

ရက္ခနအနက်ဟောတည်း။ အပ်ံ ဣမိနာ ဗြာဟ္မဏေန ကိစ္စေန ပဋိဇဂ္ဂိတော၊ (ကေနိပါတ် နန္ဒိဝိသာလဇာတ် အဋ္ဌကထာ (ဇာတက ဋ္ဌ၊ ၁၊၂၁၇)သာ တံ ယာဂုဘတ္တာဒီဟိ ပဋိဇဂ္ဂမာနာ မုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဝဍ္ဎေသိ (ကေနိပါတ်ကုရုင်္ဂဝဂ် ကဏှဇာတ် အဋ္ဌကထာ (ဇာတက ဋ္ဌ၊၁၊၂၁၀) ဤဇာတ်အဋ္ဌကထာကို ထောက်၍ ကဏ္ဍဇဟတိယ ၈-နှင့် ဇဂ္ဂဓာတ်လည်းရှိသည်ကို သိအပ်၏။

နိပန္နဂေ ၁ယေဝဠ် ဝေသဒ္ဒါဖြင့် ပါဒေပန-စသော ဒုတိယဝါကျလာ ရဟန်း နှစ်ပါးကို ကန့်။ ဖွဲ၍ အိပ်စေအပ်သော ရဟန်းကိုခွင့်ပြု။ နိပဇ္ဇာပိတော၁ဝဠ် ဝေ- သဒ္ဒါဖြင့် ကေဘဂ်နိပန္နရဟန်း နှင့်တကွ ယက္ခဂဟိတကရဟန်း, ဝိသညီဘူတရဟန်း တို့ကိုကန့်။နိသိဒိတွာ အပဿာယ စသောနှစ်ဝါကျလာ ရဟန်းနှစ်ပါးကိုခွင့်ပြု။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ မဟာပဒုမထေရေနဝုတ္တံဠ် မဟာအဋ္ဌကထာ အတွင်းမှာ မဟာပဒုမထေရ်သည် မိမိ၏စကားကိုထည့်၍ဆိုသည်ဟုမှတ်အပ်၏။ မဟာအဋ္ဌ- ကထာကို အရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သာ စီရင် တော်မူကုန်သတည်း။ အရှင်မဟာပဒုမထေရ် စီရင်တော်မူသည် မဟုတ်၊ အရှင် မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာ မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာဝါဒတို့ကိုဆရာပြုတော်မူ၏၊ ထိုအဋ္ဌ- ကထာနှစ်ဝါဒတို့ကို မှတ်ယူရမည်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဒွေ ပန ဇနာစသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

မဟာပစ္စရိယံ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ၊ ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ၊ ပန တထာပိ ဟုအနက်ပေး။

ဤဒွေ ပန ဇနာစသောစကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာလာ စကားတည်း။ ထိုစကားကို နောက်ဆုံးထား၍ မိန့်တော်မူသောကြောင့်"သဗ္ဗတ္ထ ယော ယော အဋ္ဌက ထာ ဝါဒေါ ဝါ ထေရဝါဒေါ ဝါ ပစ္ဆာ ဝုစ္စတိ သော ပမာဏတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော"(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၆၀)ဟု အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာမိန့်မှာတော်မူသည်နှင့် အညီ ထိုစကားကိုသာ ပမာဏပြုသောအားဖြင့် ယူအပ်၏။ သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၁၁၁-နှ၁)၌ မုစ္ဆိတွာ ပဟိတတ္တာထေရေန အဝိသယတ္တာအာပတ္တိ န ဒိဿ- တီတိ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အရှင်မဟာပဒုမထေရ်သည် အာပတ္တိ န ဒိဿတိ စကားကို မိမိ၏အာဘောဂကို ပြသောအားဖြင့် မိန့်တော်မူသည်ဟု မှတ်အပ် ၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အာပတ္တိ ကိဉ္စာပိ နဒိဿတိ ပန တထာပိ ယသ္မာ အာစရိယာ ဝေံ န ကထယန္တိ၊ တသ္မာ တဿာပိ အာပတ္တိယေဝါတိ မဟာပဒုမ ထေရေ န ဝုတ္တံ ဟု အနက်ယောဇနာရမည်။ ဤ ဒွေ ပန စသော စကားဖြင့် မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာလာ "ကေဘဂ်ေန နိပန္နကောပေ ပ မုစ္စတိ" စကားကို မပယ်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ကေဘဂ်နိပန္နရဟန်းဟူသည် ပါဒေပန ဘူမိ-

တော အမောစေတွာ စသည်ဖြင့်လာသော ရဟန်းပင်တည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ စကားကိုထောက်။ ထိုရဟန်းမှာ အနာပတ္တိဟု အဋ္ဌကထာဆရာ သန္နိဋ္ဌာန်ကျ မိန့်တော်မူပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာလာ ပါဒေ ပန ဘူမိတော မောစေတွာ နိပန္နောစသောစကားကိုလည်းကောင်း ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာလာ ဗန္ဓိတွာ နိပဇ္ဇာပိတောဝ မုစ္စတိ ဟူသောစကားကိုလည်းကောင်း ပယ်တော်မူသတည်း။ ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာလာ စကားကို ပယ်သည်ကား နိပဇ္ဇာပိတောဝ မုစ္စတိ-ဟု ယက္ခဂဟိတကရဟန်း, ဝိသညီဘူတရဟန်းတို့ကို ကန့်သော ဧဝ သဒ္ဒါနှင့်တကွ ဆိုသောကြောင့် ပယ်သတည်း။ ဗန္ဓိတွာ နိပဇ္ဇာပိတ ရဟန်း အာပတ်မှလွတ်သည်ဟု ဆိုသည်ကား အမှန်ပင်တည်း။ ဒေ့ပန ဇနာ စသော စကား မဟာအဋ္ဌကထာလာရင်းစကား ဖြစ်ကြောင်းကို ဒေ့ပန ဇနာတိ အာဒိပိ မဟာအဋ္ဌကထာယ*မေ*ဝစနံ-ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၁၊ ၁၆၂-နှာ)စကားကိုထောက်၍လည်းကောင်း,သဗ္ဗတ္ထ ယော ယော အဋ္ဌကထာဝါဒေါ ဝါ စသော အဋ္ဌကထာလာ စကားကိုလည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။ မဟာအဋ္ဌကထာသည် မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာ ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာတို့မှ ရှေးကျသော်လည်း မဟာအဋ္ဌကထာ၌ အခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော ယက္ခဂဟိတက ရဟန်းသည် ဘူတရဟန်းနှစ်ပါး အာပတ်မှမလွတ်ဟု မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း ထို့အတူပင် ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာ၌ နိပဇ္ဇာပိတောဝ၌ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော ကောက်-နိပန္နရဟန်းနှင့်တကွ ယက္ခဂဟိတက ရဟန်း, ဝိသညီဘူတရဟန်းကို ကန့်သောအားဖြင့် ထိုရဟန်းတို့ အာပတ်မှမလွတ်ဟု ပြသောအားဖြင့် မိန့်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာလာ "ပါဒေ ပန ဘူမိ-တော-စသော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာလာ ဗန္ဓိတွာ စသော စကားကိုလည်းကောင်း ပယ်အပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သတည်း။

ကိဉ္စာပိ အကာသိ ပန တထာပိ ယသ္မာ သော ဘိက္ခု အနာဂါမီ သမုစ္ဆိန္နကာမရာဂေါ၊ တသ္မာ နသာဒိယတိ။

ပထမပါရာဇိကဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

မန္ဒာတ်မင်းသည်တိကနိပါတ် သက်ပ္ပဝဂ်အဋ္ဌမဇာတ်၌ လာ၏။ မဟာဂေါဝိန္ဒမင်းသည် သုတ်မဟာဝါ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်၌ လာ၏။ သော စ ဂိဇ္ဈာ စသော ပထမစကားဖြင့် "ဂိဇ္ဈာ ဧတ္ထ သန္တီတိ ဂိဇ္ဈံ။ ကူဋံ။ ဂိဇ္ဈံ ကူဋံ ဧတဿာတိ ဂိဇ္ဈ ကူဋော-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဂိဇ္ဈသဒိသာနိ ဝါ စသော ဒုတိယ

စကားဖြင့် ဂိဇ္ဈံ ဝိယာတိ ဂိဇ္ဈံ၊ ကူဋ္ဌံ။ဂိဇ္ဈံ ကူဋ္ဌံ ဧတဿာတိ ဂိဇ္ဈကူဋော-ဟူသော ပစနတ္ထကို ပြသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ ယထာ–သာက, ပတ္တဝေါတိ-ဟု ဒန္တဇပထမက္ခရာ တ္တ-နှင့် စာအများ ရှိ၏။ ကျမ်းဂန်တို့၌ ဒန္တဇပထမ တ္တ-နှစ်လုံးနှင့် ဒန္တဇ အဝဂ် လ္လနှစ်လုံးသည် ထွေးယှက်တတ်သည်။ ဤအရာမှာ ဒန္တဇ အဝဂ် လ-နှစ်လုံးနှင့် 'သာကပလ္လဝေါ''ဟု ရှိရမည်။ "ဟင်းရွက်နှင့် တူသောရွက်နု''ဟု အနက်ပေး။ ။သာကော အနိတ္တိယံ ဉာကော၊ (အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် ၄၅၉–ဂါထာ) ဟင်းရွက်ဟော။ ပလ္လဝေါ ဝါ ကိသာလာယံ (အဘိဓာန် အရညာဒိဝဂ် ၅၄၃–ဂါထာ) ရွက်နုဟော။

သမ္မဟုလာပုဒ်သည် များစွာကုန်သောပါဠိ အဋ္ဌကထာ ပေ တို့၌ဩဋ္ဌဇ တတိယ ဗ-အက္ခရာ၌လည်းကောင်း ဟ-၌ ဦ-ဒီဃနှင့်လည်းကောင်းရှိကြ၏။မသင့်။ဩဋ္ဌဇ ပထမက္ခရာ ပ-နှင့်လည်းကောင်း, ဟ-၌ ဥ-ရဿနှင့်လည်းကောင်း ရှိသောပုဒ်သာ အသင့်ဖြစ်သတည်း။ သမ္ပဟောတီတိ သမ္ပဟုလံ အဘိဓာန်ဋီကာ ဝိသေသျ မိနဝဂ်အဖွင့် (၇၀၃-ဂါထာ)။ ။သံ-ရှေးပ-ရှေးဟု- ဓာတ်-ပစ္စရအနက်ဟော။ ကောက္ခရကောသမှာလည်း သံ–ရှေးပ–ရှေးရှိသောဟု-ဓာတ်ပစ္စရအနက်ဟောရာ သမ္ပဟုလာ ပြုဂ်ကို ထုတ်သတည်း။ အများဟော ဗဟုလ-ဟု ဩဋ္ဌဇတတိယ ဗ-နှင့်ရှိသောပုဒ်မှာ သံရှေးမရှိ၊ ထို့ကြောင့် ဝတ်ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်ရာမှာ ဩဋ္ဌဇပထမက္ခရာ ပ-နှင့်လည်းကောင်း ဟ-၌ဥ-ရဿနှင့်လည်းကောင်း သမ္ပဟုလာ-ဟူ၍သာ ရွတ်ကြဆိုသတည်း။

တတ္ထ ပဟုတေတိ အနုပ္ပဒေ ဗဟုမှိ ယာဝဒတ္ထိကေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘ–ကာရဿ ပ-ကာရော လဗ္ဘတိ ပဟုသန္တော နတာရတီတိ အာဒီသု ဝိယ။ (ခုဒ္ဒက ပါဌ အဋ္ဌကထာ ဘာတိရောကုဍ္ဍသုတ်အဖွင့် (ခုဒ္ဒကပါဌ-နှာ-၁၇၃-နှာ၌ရှု)။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာလာတိုင်း ပဟုဘာပုဒ်နှစ်ချက် သင့်ငြားသော်လည်း သမ္ပဟုလပုဒ်မှာ နှစ်ချက်သင့်ဟု ဆိုးဖြတ်သော အရာမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိဝါအဋ္ဌကထာကမ္မ (ဝိ-ဋ္ဌ-၄။ ၂၄၇။)အဖွင့်၌ ယံ ပန သုတ္တန္တိက ထေရာ ဒကာရော ဝ ကာရမာပဇ္ဇတိ။ ဟကာရော ဒကာရမာပဇ္ဇတိ၊ စကာရော ဇကာရမာပဇ္ဇတိ၊ ဇကာရော စကာရမာပဇ္ဇတိ၊ ယကာရော ဂ ကကာရမာပဇ္ဇတိ၊ ကကာရော ယကာရမာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဒကာရာ ဒီသု ဝတ္တဗ္ဗေသု ဟကာရာဒိဝစနံ နဝိရုဇ္ဈတီတိ ဝဒန္တိ တံ ကမ္မဝါစံ ပတ္ဝာ နဝဋ္ဋတိဟု မိန့်တော်မူသည်နှင့်အညီ ပထမက္ခရာပ-ကို တတိယက္ခရာ ဗ-ပြု၍မရွတ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်းသမ္ပဟုလ ပုဒ်ကို ဩဋ္ဌဇပထမက္ခရာ ပ-နှင့်သာ ရွတ်ကြဆိုသတည်း။

သဒ္ဒါကြီး ဥဏ္ဏာဒ်မှာ ဗဟုမှိ သန်ျာနေအလန္တိ ဗဟုလံ-ဟူ၍လာသော ဗဟုလ-ပုဒ်မှာ သံရှေးရှိက သမ္ဗဟုလဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သြဋ္ဌဇတတိယက္ခရာ ဗ-နှင့် သမ္ဗဟု လပုဒ်လည်း သင့်ရာသည်ဟု မဆိုသာ။ သို့သြဋ္ဌဇတတိယက္ခရာ ဗ-နှင့် သမ္ဗဟုလပုဒ် ရုပ်ပြီးကို တစ်စုံတစ်ခုသောကျမ်း၌ အဆိုမရှိသောကြောင့် တည်း။ ဤသည်ကား ဝဏ်ကမ္ဘဝါစာမှာ သြဋ္ဌဇတတိယက္ခရာ ဗ-နှင့်ရွတ်ကြအံ့ သည်ကို စိုးရိမ်လှသောကြောင့် ဆုံးဖြတ်သော သမ္ဗဟုလ ပဒဝိနိစ္ဆယ ဖြစ်သတည်း။

နာလကပဋိပဒံ ပဋိပန္နေန၌ နာလက မထေရဝတ္ထုကား သုတ္တနိပါတ် မဟာဝဂ် နာဠကသုတ်မှာ လာသတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၁၆၄)၌ သာရတ္ထဒီပနီယံ ကေဒေသေန အဝုတ္တမ္ပိ တံ ဒိဝသံ ဝုတ္တဘာဂါ ပေက္ခာယ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တံ န ယုတ္တံဟု မိန့်အပ်၏။ သာရတ္ထ ဒီပန်၌ မုချနိပ္ပရိယာယ အားဖြင့် ဝုတ္တ ဖြစ်သည်ကို မဆို။ ကျောင်း ဆောက်သောအရာစသည်မှာ ပြုလုပ်ပြီး များသောပြုလုပ်ပြီးသော အပေါင်း ကျောင်း၏ ကတဝိဟာရံ အမည်ကို ပြုလုပ်၍မပြီးသေးသော အစိတ် ကျောင်းတစ်စိတ်၌ တင်စား၍ ကတဝိဟာရ ဟု ကေဒေသျူပစာရအား ဖြင့် ဆိုသကဲ့သို့ ဝါကျတ်ပြီး လရက်များသောကြောင့် ဝါကျတ်ပြီး လရက် အများအပေါင်း၏ ဝုတ္တအမည်ကို ဝါကျတ်ပြီး မဟုတ်သော ပဝါရဏာနေ့ တစ်စိတ်၌တင်စား၍ ဝုတ္တဟု ကေဒေသျူပစာရအားဖြင့် ဆိုသောကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီစကားသည် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ မိန့်တိုင်း န ယုတ္တံမဟုတ်၊ ယုတ္တ သာတည်း။ ကေဒေသျူပစာရအားဖြင့် သာရတ္ထဒီပနီမှာဆိုကြောင်းကို ကတာ ကတ ဘာဂါပေက္ခာယ သမုဒါယေ-ပဝတ္တာ ကတာကတ ဝေါဟာရော ဝိယ-ဟူသော ဥပမာ စကားကို ထောက်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိပ္ပရိယာယတော စသောစကားကို ထောက်သဖြင့်လည်းကောင်း သိအပ်၏။ သာရတ္ထဒီပနီ ဥပမာစကား၌ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ပြုအပ်ပြီး၊ များသော ပြုအပ်ပြီးကို ငဲ့၍ ပြုအပ်ပြီးအပေါင်း၌ဖြစ်သော ကတဝေါဟာရသည် မပြီးသေးသော အစိတ်၌ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဟူလိုသတည်း။ အကတမှာလည်း ဆိုအတူပင်တည်း။ သမုဒါယေ-ပဝတ္တာ ကတာကတဝေါဟာရော ကေဒေသေ ပဝတ္တာတိဝိယ ဟု အနက်ပေး။ ကေဒေသေန အဝုတ္တမ္ပိဟူသော စကားရင်းကိုထောက်။ ဝိပ္ပကတံ ဟိ ယံကိဉ္စိ ကတာကတန္တိ ဝုစ္စတိ (၂၊ ၁၁၆) စကား၌ အပြီးချားသော ဝိပ္ပကတကို ကတဟု ဆိုအပ်၏။ မပြီးသည်များသော ဝိပ္ပကတကို အကတဟု ဆိုအပ်၏ ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်အပ်၏။ သ-၌ ယ-မပါသော ကေဒေသူပစာရ သဒ္ဒါ

သည့် အစိတ်၏အမည်ကို အပေါင်း၌ တင်စားခြင်းကို ဟောသတည်း။ သ-၌ ယ-ပါသော ကေဒေသျှ ပစာရသဒ္ဒါသည် အပေါင်း၏အမည်ကို အစိတ်၌ တင်စားခြင်းကို ဟောသတည်း။ "ကေဒေသိနေ့ာ နာမ ကေဒေသမှို ဥပစာ-ရော ဝေါဟာရော ကေဒေသျှုပစာရော"ဟု ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြု၊ ဣဝဏ္ဏော ယံနဝါသုတ် နှင့် သျှဖြစ်အောင်စီရင်။ သ-၌ ယ-ပါသော ကေဒေသျှုပစာရရှိကြောင်းကို သဒ္ဒတ္ထ ဇာလိနီ (၁၂-ဂါထာ)၌ မိန့်အပ်၏။ (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊ ၁၉၅)၌ အယဥ္စဝိစာရဏာ ဥပရိ ဝဿူပနာယိက ခန္ဓကေအဘိ ဘဝိဿတီတိ တတ္ထေဝ တံ ပါကဋံ ကရိဿာမ ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ မိန့်တော်မူတိုင်း ဝဿူပနာယိက-ခန္ဓကအဖွင့်၌၊ သတ္တာဟဝါရေန အရုဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထသဒိသ-ဝသာနိ ဧဟိဒ္ဓါ ဝိတိနာမေတွာ စသော စကားဖြင့် ထင်စွာပြုအပ်ပါသော်လည်း ကေဒေသျှုပစာရအားဖြင့် သာရတ္ထဒီပနီမှာ ဆိုပေရကား ယုတ္တသာတည်း၊ နယုတ္တမဟုတ်။

ယာဝ တတိယကံပုဒ်ကို တိဏ္ဏံပူရဏော တတိယော-ဟု ပူရဏတဒ္ဓိတ် ဝစနဒွေ့ပြု၍။ ဒွိတီဟိ တိယော-သုတ်ဖြင့် တိယပစ္စည်းသက်ပြီးလျှင် တစ်ဖန် ဒွါဒိတောကော နေကတ္ထေ စ သုတ်ဖြင့် အနေကအနက်၌ က-ပစ္စည်းသက်ပြီး နောက် ကာလဒ္ဒါန မစ္စန္တ သံယောဂေသုတ်ဖြင့် ကာလ အစ္စန္တ သံယောဂ အနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်၊ ထိုသို့ပြီးသည်ကို သိစေခြင်းငှာ ယာဝ တတိယ-ကန္တိ ယာဝတတိယဝါရံဟု မိန့်အပ်သတည်း။ "ယာဝ တတိယဝါရံ၊ သုံးခု မြောက်သောအကြိမ် တိုင်အောင်"ဟုအနက်ပေး။

ပရိပုဏ္ဏသိပ္ပေါတိ အတ္ထောဟူ၍သာ ရှိရမည်။ ပရိပုဏ္ဏသိပ္ပေါ ပရိသုဒ္ဓသိပ္ပေါ တိအတ္ထောဟု မရှိသင့်။ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ "အနူနေ ပရိပုဏ္ဏသိပ္ပေါ" ဟုမိန့်အပ်၏၊ အကယ်၍ ပရိသုဒ္ဓသိပ္ပေါဟု ရှိခဲ့သော် ပရိယောဒါတသိပ္ပေါတိ ပရိသုဒ္ဓသိပ္ပေါဟူသော စကားနှင့် ကားတပ်သကည်း။

အနဝယတ္တော၊ တစ်ပါးကုန်သော အိုးထိန်းသည်တို့၏ မိမိအောက်အိုးထိန်းသည်တို့၏ အမှု၌ အဖန်ဖန်မယုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ဆယ်ရေး တစ်ရေးရှိခဲ့မူလည်း။ အညေဟိ၊ မိမိမှတစ်ပါးကုန်သော အိုးထိန်းသည်တို့နှင့်၊ အသဒိသသိပ္ပေါ၊မ ာူသောသက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်သော အိုးထိန်းသည်တို့၏ အတတ်ရှိ၏။

ပိဋ္ဌသင်္ဃာတက ကပါဋ္ဌ သူစိ ဃဋိက ဝါတပါန ကပါဋ္ဌမတ္တံ၊ တံခါးပေါင်, တံခါးမအရွက် တံခါးအခြင်မင်းတုတ် လေသာပြတင်းတံခါးရွက်မျှကို။

အနုဒ္ဒယာ-ပုဒ်၌ဒယ-ဓာတ်သည် ဒါန ဂတိ ဟိံသာဒါနရက္ခာ အနက်တို့တွင် မည်သည်အနက်၌ ဖြစ်လေသနည်းဟု မေးနှံ့ရှိသောကြောင့် အနုဒ္ဒယာတိ အနုရက္ခနာ စကားကို မိန့်သတည်း။

မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂံ၊ မေတ္တာစျာန်၏ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌အစီးအပွားကို နှံ့စေကာမျှဖြစ်သော ကာမာဝစရမေတ္တာကို။ ကရုဏာပုဗ္ဗ-ဘာဂံ၊ ကရုဏာစျာန်၏ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၌ သနားကာမျှ ဖြစ်သော ကာမာဝစရကရုဏာကို။ မေတ္တာကရုဏာနံ၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်ကုန်သော မေတ္တာ, ကရုဏာတို့၏။ ပါတဗျဘာဝံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။

ပါတဗျဘာဝန္တိ ဝိနာသေ တဗ္ဗဘာဝံ၊ သာရတ္ထဒီပနီ။ ပါဓာတ် ပရိဘုဥ္ဇန အနက်ဟော၊ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်ပင် သုံးဆောင်ခြင်း ပရိဘုဥ္ဇနမည်၏။ ဗုဒ္ဓဝါဒ ပါတဗျတာယ ပါစိတ္တိယံ–သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ (ပါ၊ဌ၊၃၊၂၆။)၌၊ ပါတဗျဿဘာဝေါ ပါတဗျတာ၊ ဆေဒနဘေဒနာ ဒီဟိ ယထာရုစိ ပရိဘုဥ္ဇိတဗ္ဗ တာတိ အတ္ထောဟူ၍ ဖွင့်တော်မူအပ်သောစကားကို ထောက်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းသည် သုံးဆောင်ခြင်း ပရိဘုဥ္ဇနမည်သည်၏ အဖြစ်ကို သိစေအပ်သတည်း။

ယံ ယံ ဝတ္ထုံ၊ အကြင်အကြင်မြေကြီးကို တူးဖို့ခြင်းအစရှိသော အာပတ်၏ အကြောင်းကို။ ဝီတိက္ကမတိ၊ လွန်ကျူးကျော်နင်း၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုမြေကြီးကို တူးဖို့ခြင်းအစရှိသော အာပါတ်၏ အကြောင်းကြောင့်။ ယောပနဘိက္ခု ပထဝိံ ခဏေယျ ဝါတိ အာဒိနာဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ၊ သော။ အာပတ္တိံ၊ ပါစိတ်အာပတ် စသော အာပတ်ကို။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဓနိယတ္ထေရဿအား။ အာဒိကမ္မိကတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနာပတ္တိ၊ အလုံးစုံမြေဖြင့်ပြီးသော ကုဋီကို ပြုခြင်းကြောင့် အာပတ်မသင့်။ သေသာနံ၊ ဓနိယမထေရ်မှကြွင်းကုန်သော။ သိက္ခာပဒံ၊ နစဘိက္ခဝေသဗ္ဗမတ္တိကာမယာစသော သိက္ခာပုဒ်တော်ကို။ ဂိဥ္ဇကာဝသထ သခေ်ပေန၊ အုတ်ကျောင်းအသွင်ဖြင့်။ ဂိဥ္ဇကာတုစ ဣဋ္ဌကာ၊ အဘိဓာန်ပူရဝဂ် (၂၂၀-ဂါထာ) ဂဇိသဒ္ဒေ ဏျု အသိတ္တ၊ ဗိန္ဒာဂမောစ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ ဌ္တေ၊ ဤအလုံးစုံမြေဖြင့်ပြီးသော ကုဋီကို ပြုရာ၌။ တေသ၊ ဤဓနိယမထေရ် အား၊ ဝယကမ္မံ၊ တံခါးရွက်စသည်တို့ကို ပြုပြင်ခြင်းစသည်တို့၌ ပြုအပ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း ကုန်ခန်းခြင်းအမှုသည်လည်း (သာရတ္ထဒီပနီကိုမှီသတည်း) တစ်နည်းကား၊ ဝယကမ္မံ၊ မြေညက်ကို မြေမှုထုတ်ခြင်း မီးစာထင်းကိုဖြတ်ခြင်း စသည်ကို ပြုကုန်သော သူတို့အား ပေးအပ်သော ထမင်းရိက္ခာစသော ဝတ္ထုပစ္စည်း ကုန်ခမ်းခြင်းကြောင့် ပြီးသောအမှုသည်လည်း (ဝိမတိဝိနောဒနီကို မှီးသတည်း) သာရတ္ထဒီပနီအလိုအားဖြင့် “ဝယော ဝေ ကမ္မံ ဝယကမ္မံ” ဟု

ဝစနတ္ထပြု။ ဝိမတိဝိနောဒနီအလိုအားဖြင့် "ဝယေန နိပ္ဖန္နံ ကမ္မံ ဝယ ကမ္မံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ။အညာနိပိဥ္စ ပိသဒ္ဒါဖြင့် အကပ္ပိယံ, တိတ္တိယ ဓဇအကြောင်း နှစ်ပါးကိုပေါင်း။ ဤပိ-သဒ္ဒါကို ထောက်၍ ဤ အကြောင်းနှစ်ပါးကိုလည်း မဟာအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုကြောင်းကို သိအပ်၏။ဤအကြောင်းနှစ်ပါးကို အလို ရှိသောကြောင့် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာသည် အထူးနုတ်၍ မိန့်တော်မူ သတည်း။

အယံ အကပ္ပိယာ ဘိ အာဒိဝိနိစ္ဆယော တွေ့ ကုဋိကာဘေဒါပနေ မယာ အမိပ္ပေ တော။ဝိနိစ္ဆယော။

သေနာသန ဗာဟုလ္လ ပဋိသေဓနာယ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော မြေဖြင့် ပြီးကုန်သော မအပ်ကုန်သော ကျောင်းတို့၏ များပြားသည်၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။(ဝါ) ထိုသို့သဘောရှိသောမြေဖြင့်ပြီးသောကျောင်းကို ပြုပြင်ခြင်း၌ အများအမြဲအားထုတ်ခြင်းကို မြစ်ဝ ားတော်မူခြင်း အကျိုးငှါ ရှေးနည်းအလို "သေနာသနာနံ ဗာဟုလ္လံ"ဟု ပစနတ္ထပြု။ နောက်နည်းအလို "သေနာသနသ္မိ အဘိသင်္ခရဏေ ဗာဟုလ္လံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဣတိအာဒီနိ အညာနိပိ ကာရဏာနိ ဝုတ္တာနိ။ ။အနုပဝဇ္ဇော၊ အပြစ်တင်၍မဆိုအပ်။ နေဝဓောဒေတဗ္ဗော၊ရှေးဦးစွာ မစောဒနာအပ်။ နသာရေတဗ္ဗော၊ အဖန်ဖန် မအောက်မေ့စေအပ်။ အနုပဝဇ္ဇောကို ဆင့်၍ နေဝစောဒေတဗ္ဗော,နသာရေ- တဗ္ဗောဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ နတံ လဗ္ဘာ စသည်ကား အနုပဝဇ္ဇော နေဝ စောဒေ တဗ္ဗော နသာရေတဗ္ဗော ကြိယာသုံးပါး၏ အာကာရတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ နတံ လဗ္ဘာ ဝတ္ထုံသည် အနုပဝဇ္ဇော စသော သုံးပါးကို ပေါင်းဆိုအပ်သော စကားတည်း။

တတြ အကပ္ပိယံ ပရိက္ခာရန္တိ ဝစနေ၊ အန္တောဝါ၊ ထီး၏ အတွင်း၌ လည်းကောင်း။(ဝါ)ထီး၏အောက်အပြန့်၌လည်းကောင်း၊ဗဟိဝါ၊ ထီး၏အထက် အပအမို၌လည်းကောင်း။ ဗဟိတိ ဥပရိ။ အန္တောတိဟေဋ္ဌာ(ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ ကုန်ခါနီးပကိဏ္ဏက ဝိနိစ္ဆယ အဖွင့် ၃၅၀-နှာ) ပဉ္စဝဏ္ဏေန၊ အဖြူ အနီ အညို အရွှေ အစိမ်းအားဖြင့် ငါးပါးသော အဆင်းရှိသော။ ။သိဗ္ဗိတုံဝါ၊ ချုပ်ခြင်းငှါလည်းကောင်း။ ဆတ္တဒဏ္ဍဂ္ဂါဟကံ၊ မယိမ်းမယိုင်ရအောင် ထီးရိုးကို ယူတတ်သော။ သလာကပဉ္စရံ၊ ဝါးချမ်းစိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ထီးချိုင့် ထီးခရိုင်ကို။ ဝိနန္ဓိတုံဝါ၊ ဖွဲ့ခြင်းငှါလည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။

ဆတ္တဒဏ္ဍဂ္ဂါဟကံသလာကာ ပဉ္စရန္တိ ဧတ္တ ယော ပဥ္စရသလာကာနံ မဇ္ဈေဋ္ဌော ဗုန္ဒေ ပုထုလော အဟိဆတ္တက သဒိသော အဂ္ဂေသဆိဒ္ဒေါ ယတ္ထဒဏ္ဍန္တရံပဝေ-သေတွာ ဆတ္တံဂဏှန္တိ၊ ယော ဝါ သယမေဝ ဒီဃတာယ ဂဟဏ ဒဏ္ဍော ဟောတိ၊ အယံ ဆတ္တဒဏ္ဍောနာမ၊ တဿ အပရိဂဠနတ္ထာယ ဆတ္တသလာကာနံ မူလပ္ပဒေသ ဒဏ္ဍဿ သမန္တတော ဒဠှပဥ္စရံကတွာ သုတ္တေဟိ ဝိနန္ဓန္တိ။ သော ပဒေသော ဆတ္တဒဏ္ဍဂ္ဂါဟက သလာက ပဉ္စရံနာမ၊ တံ ဝိနန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ၁၊ ၁၆၆။) ပဥ္စရသလာကာနံ၊ ထီးချိုင့်ထီးခရိုင်ဖြစ်သော ဝါးခြမ်းစိတ်တို့၏။ ။ သဆိဒ္ဒေါ၊ ထီးအဘွတ် အဖျားတတ်ရန် အပေါက်ရှိ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်အဖျား၌ အပေါက်ရှိသောထီးရိုး၌။ဒဏ္ဍန္တရံ၊ ကန့်လန့်တုတ် တံတပါးကို။ ပဝေသေတွာ အဖျားအပေါက်၌သွင်း၍။ ။ဆတ္တသလာကာနံ၊ ထီးခရိုင်ဖြစ်သော ဝါးခြမ်းစိတ်တို့၏။ မူလပဒေသံ၊ အရင်းအရပ်ကို။ ဒဏ္ဍဿ၊ ထီးရိုး၏။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဒဠှံ၊ မြဲမြံစွာ။ ပဥ္စရံ၊ ချိုင့်ကို။ ဤသို့အနက်ပေး။

ဒဏ္ဍဗုန္ဒေ၊ ထီးရိုးအဖူ၌။ (ဝါ) ထီးရိုးအရင်း၌။ ဝုဏာတိဿဗုန်၊ ဝုဏိယတိ သံဝရိယတိတိ ဗုန္ဒော။ မူလပ္ပဒေသော။ ဏှာဒိမောဂ်–၉၆–သုတ် ဩဠှဇ တတိယ ဗ–နှင့် ဗုန္ဒပုဒ် အမှန်တည်း။ ဩဠှဇ တတိယ ဖ–နှင့် ဖုန္ဒပုဒ်အမှန် မဟုတ်။ ဆတ္တမဏ္ဍလိကံ၊ ထီးချိုင့်ထီးခရိုင်၏ အဆုံးအတွင်း၌ ထီးချိုင့်ထီးခရိုင် ဝါးခြမ်းစိတ်အစွန်းသွင်း၍၊ ဖွဲ့ရန်ငယ်သော သစ်သားလုံတံအဝန်းကို။ ရဇ္ဇု-ကေဟိ၊ ကြိုးတို့ဖြင့်။ ဂါဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဒဏ္ဍေ၊ ထီးရိုး၌။ ဗန္ဓန္တိ၊ ဖွဲ့ကြကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တသ္မိံ ဗန္ဓန ဌာနေ၊ ထိုဖွဲ့ရာအရပ်ဟု ဆိုအပ်သော ငယ်သောသစ်သား လုံတံအဝန်း၌။ ဝလယမိဝ၊ လက်ကောက်ကွင်းကဲ့သို့။ ဥက္ကိရိတွာ၊ အနိမ့်အမြင့်ပြုသောအားဖြင့် တက်၍။ လေခံ၊ အရေးအသားကို။ ဌပေန္တိ၊ ထားကြကုန်၏။ ယခုကာလ၌ကဲ့သို့ ထီး ကို ဖွင့်သောအခါ ငယ်သော သစ်သားလုံတံ အဝန်းအောက် ထီးရိုးမှာ ကန့်လန့်တုတ်တံသွင်းရန် အပေါက် မရှိ၍ သစ်သားလုံတံအဝန်း ကကြိုးကို ထီးရိုးကန့်လန့် တုတ်တံသွင်းသင့် သောနေရာ ထီးရိုးမှာ ဖွဲ့ချည်ရသတည်း။

နာနာ သုတ္တကေဟိ၊ အဖြူအနီအစရှိသော အထူးထူးသော အဆင်းရှိသော ချည်တို့ဖြင့်။ အာဂန္တုကပဋ္ဋံ၊ သလင်းထောင် အလှာကို။ ။အန္တာဝိကံပိအာရော-ပေတုန္တိ အာဂန္တုက ပတ္တုမ္ပိဒါတုံ။ (ဝိနည်း မဟာဝါ အဋ္ဌကထာစီဝရ ခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ၊ဌ၊၃၊၄၁၀)သလင်းထောင်သင်္ကန်းချုပ်ရပုံကိုမဟာဝါ အဋ္ဌကထာစီဝရက္ခန္ဓက အဖွင့်သို့ရောက်မှ ပြအံ့သတည်း။ ပဋ္ဋမုခေဝါ၊ နှစ်ခုကုန်သော အလျားအနံ

အလှာတို့၏ စပ်၍ ချုပ်ရာ အစ၌ လည်းကောင်း (ဝါ) အလှာတို့၏ အစွန်း အစ၌လည်းကောင်း (ဝါ) တစ်ခုသော အမှတ်မရှိသော အလှာ၏ ယုတ်သည် မလောက်သည်ကို ဖြည့်ခြင်းအကျိုးငှာ စပ်ရာအရပ်၌ လည်းကောင်း၊

ပဋ္ဌမုခေပိဝါတိဒ္ဒိန္နံ အာယာမ ဝိတ္ထာရပဋ္ဌာနံ သံဃဋ္ဋိဋ္ဌာနေ ကဏ္ဍောပိ ဝါ။ ကေသေဝ ဝါ ပတ္တသာ ဥဒ္ဓနပူရဏတ္ထံ သံဃဋ္ဋိတဋ္ဌာနေပိ ဝါ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂။၃၅၂) ပက်ဏ္ဏက ဝိနိစ္ဆယ အဖွင့်)။

ပရိယန္တေဝါ၊ အလျားအနားပတ်၏ နှစ်ခုသော အစွန်းအဆုံး၌။ ။ပတ္တသာ-ပရိယန္တေဝါတိ အနုဝါတဿ ဥဘယ ပရိယန္တေဝါ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊ ၂။ ၃၅၂။) ဝေဏိံဝါ၊ ပြောင်းနှံသဏ္ဌာန်အားဖြင့် ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ။ ဝေဏိန္တိ ဝရက သီသာကာရေန သိဗ္ဗနံ။ ။(သာရတ္ထဒီပနီ ၂၊၁၁၉)နှင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ။ (ဝါ) လူးနှံသဏ္ဌာန်အားဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း။

ဝေဏိန္တိ ကုဒြူသသီသာကာရေန သိဗ္ဗနံ၊ ကေစိ ဝရက သီသာကာ-ရေနာတိ ဝဒန္တိ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ ၂၊၃၅၂) ဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ ကေစိဝါဒ စကားကို ဆိုသည်ကား ဝေဏိန္တိစသော သာရတ္ထဒီပနီလာ စကားကို အမှတ် မရ၍ တစ်ပါးသော ဆရာတို့ ဆိုသည်ကို ကေစိ ထိုးသတည်း။ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ဆရာသည် သာရတ္ထဒီပနီဆရာ၏ တပည့်တည်း။ တပည့် ဖြစ်ကြောင်းကို မူကား ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ပဏာမ ရှိခိုးဥ်အရင် စကားကို ထောက်၍ သိသတည်း။ အကယ်၍ သာရတ္ထဒီပနီလာ စကားကို ဒ မှတ်ရက အလွန်အလေးပြု၍ ရှိခိုး ခဲ့သော ဆရာကို ကေစိမထိုးသည် ပုံသေတည်း။

သံခလိကံဝါ၊ ကြောင်နှောင်သံကွင်းဆက် သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ကရောန္တိ၊ ၏။ ပဋ္ဌမုခေဝါ စသည်ကား သုဝိကမ္မဝိကာရ၏ သရုပ်တည်း။ ထို့ကြောင့် သံခလိကံဝါ၌ ပုဒ်သေးစပ်ရမည်။ ကရောန္တိသို့ လှည့်၍ ဂံအနက်ပေးသည် လည်းကောင်းဟု အနက်ပေး၍ နဝဋ္ဌတိမှာ မစပ် လင့်။ အချို့အဋ္ဌကထာ၌ သံခလိကံဝါ၌ ပုဒ်သေးမရှိ။ ပုဒ်သေးကျသတည်း။ ။ ဝေဏိံ သံခလိကန္တိစေတ္ထ ဥပယောဂဝစနံ ကရောန္တီတိ ကရဏ ကြိယာပေက္ခံ။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၂၊၁၁၉။) ဆရာ မိန့်သည်ကား ဝေဏိံဝါ၊ သံခလိကံ ဝါ ကို နောက် နဝဋ္ဌတိ ကြိယာမှာ စပ်မည်စိုးသောကြောင့် မိန့်တော်မူ သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီစကားသည် အသင့်ပင်ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ကျမ်း၌ (၃၀၃၅) "ဝေဏိံ သံခလိကံဝါပိ၊ ကရောတော ဟောတိ ဒုက္ကဋံပ ဝေဏိံ သံခလိကံ နှစ်ပုဒ်ကို ကရောန္တိ၊ ကြိယာ၏ အရာ၌ တည်သော

ကရောတော ကြ်ယာ၏ကံ၏ အဖြစ်ဖြင့် မိန့်တော်မူသတည်း။ အကယ်၍ ဝေဏိံ ဝါ သံခလိကံ ဝါကို နောက်နဝဋ္ဋတိ်မှာ စပ်ခဲ့သော် ယံကိဉ္စိသုစိကမ္မဝိကာရ၏ သရုပ်တိမ်မြုပ်လေရာသတည်း။ ဂဏ္ဌိကပဋ္ဋကာဉ္စ၊ ကမ္ပတ်သီး တပ်ရန် ကမ္ပတ် အိမ်အလှသာကို လည်းကောင်း။ ပါသကပဋ္ဋကာဉ္စ၊ ကမ္ပတ်ကွင်းကြိုးတပ်ရန် ကမ္ပတ် အိမ်အလှသာကို လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိယဂယမုဂ္ဂရာဒိနိ၊ စေတီသဏ္ဌာန်,ချွန်း တောင်းသဏ္ဌာန်,ဆေးကိပုတ်သဏ္ဌာန် ချုပ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ကောဏသုတ္တ ပိဠကာစ၊ ကမ္ပတ်သီးအိမ် အလှသားအပြား ကမ္ပတ်ကွင်းအိမ် အလှသားအပြားတို့၏ အနထောင့်တို့မှ ထုတ်အပ်ကုန်သော ချည်အစွန်းတို့၏ (ဂဏ္ဌိပုဒ် သုံးစောင်အလို) ပိဠကသဒ္ဒါသည် ရှဲသေးနှင့်တူသော ချည်အစွန်းဟောတည်း၊ **တစ်နည်းကား** ကောဏသုတ္တ ပိဠကာစ၊ ကမ္ပတ်အသီးအိမ် အလှသားအပြား, ကမ္ပတ်ကွင်း အိမ် အလှသားအပြားတို့၏ အထောင့်တို့မှ ထုတ်အပ်ကုန်သော ချည်း ထိုချည် တို့၏ ပြန်နှစ်၍ ချုပ်အပ်ကုန်သော ချည်အစွန်းတို့သည်လည်း။ (ခုဒ္ဒသိက္ခာပြု အရှင်ဓမ္မသိရိမထေရ်နှင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယပြုဆရာ ဗုဒ္ဓဒတ်မထေရ်အလိုတည်း)။ ကဉ္စိကပိဠခလိအာဒီသု၊ ပအုံးရည်, မုန့်ညက်, ကစီရည်စသည်တို့၌။ ကဉ္စိတိဝါ- ယနတန္တမက္ခန ကဉ္စိသဒ္ဒိသာတူလာကဉ္စိ။ ပိဋ္ဌန္တိ တဏ္ဍုလပိဋ္ဌံ။ တဏ္ဍုလပိဋ္ဌေဟိ ပက္ကာခလိ (ဝိနိစ္ဆယဋီကာ။ ၂၃၅၄)။ စီဝရံ၊ ကို။ ပက္ခိပိတုံ၊ အဆင်ပြေပြစ် ပြောင်ချော်ခြင်းကို တောင့်တ၍ ထည့်ခြင်းငှာ။ ။ဝဏ္ဏမဋ္ဌမဘိပဏ္ဍယံ(ဝိနိစ္ဆယ အဋ္ဌကထာ။ ၃၁၄၀-ဂါထာ)။

ကဏ္ဍုသုတ္တကံနဝဋ္ဋတိ–ဟူသောစကား၌ ကဏ္ဍုသုတ္တသရုပ်ကို ထွေစ စီဝရေ အာယာမဟော ဝိတ္ထာရဟော စ သိဗ္ဗိတွာ အနုဝါ တဟော ဗဟိနိက္ခန္တ သုတ္တံ စီဝရံ ရဇိတွာသုက္ခာ ပန ကာလေ ရဇ္ဇုယာ ဝါ စီဝရဝံသေ ဝါ ဗန္ဓိတွာ သြလမ္ဗိတုံ အနုဝါတေ ဗဒ္ဓသုတ္တာနိ စ ကဏ္ဍုသုတ္တာနိနာမ။ ယထာဟစီဝရဿ ကဏ္ဍုသုတ္တကံ နဝဋ္ဋတိ၊ ရဇိတကာလေ ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ ယံ ပန အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကဏ္ဍုသုတ္တကန္တိ ဧဝံ အနုညာတံ၊ တံ အနုဝါတေ ပါသကံ ကတွာ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ရဇနကာလေ လဂ္ဂနတ္ထာယာတိ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၂၃၅၃၊၄)။ ဤဋီကာ စကားကို ရှု၍သိအပ်၏။

ဤဋီကာစကား၌ နိက္ခန္တသုတ္တဉ္စ ဗဒ္ဓသုတ္တာနိစ ကဏ္ဍုသုတ္တာနိနာမဟု အနက် ပေး၊ ဂဏ္ဌိကကပိ၊ ဝါး ဆင်စွယ် သား ချိုစသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ကမ္ပတ်သီး ၌လည်း။ ။ဂဏ္ဌိကေတိဝေဠုဒန္တဝိသာဏာဒိမယ ဂဏ္ဌိကေ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ (၂၃၅၅) လေခါဝါ၊ အလုံးစုံသော အရေးသည်လည်းကောင်း။ ပိဠကာဝါ၊ မုံညင်းစေ့နှင့်တူသော ငယ်သောအပြွတ်သည်လည်းကောင်း။ လေခါ- ဝါတိဝဋ္ဋာဒိဘေဒါလေခါ၊ ပိဠကာတိ သာသပ ဗီဇသဒိသာ ခုဒ္ဒကပုဗ္ဗုဠာ။ (ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၂၃၅၅-နှာ)။

အာရဂ္ဂေန၊ ပွတ်ဆောက်ဦးဖြင့်(ဝါ) အပ်ဦးဖြင့်။ အာရဂ္ဂေနာတိ အာရကဏ္ဋကဂ္ဂေန။ သုခိမုခေနဝါ။ (ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၂၊၃၅၅)။ လေခံ၊ အလုံးနွားသေးကောက်စသော သဏ္ဌာန်ရှိသော အမှတ်မရှိသော အရေးအသားကို။ ။ ပတ္တမဏ္ဍလေ၊ သလွဲမှု သလွဲမည်းစသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော သပိတ်၏ အောက်သပိတ်ခြေ စသည်တို့၏ အထက် အလယ် အကြား၌ ပြုအပ်သော ခွေဝန်း၌။ ။ ပတ္တမဏ္ဍလကေတိ ပတ္တေဆဝိရက္ခဏတ္ထာယ တိပုသီသာဒီဟိ ကတေ ပတ္တာဓာရေ။ ယေဟွာ အာခါရာဒီနံ ဥပရိဂ ာတဗ္ဗေ ပတ္တပဏ္ဍလေ။ (ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၂၊၃၅၅)။ ဘတ္တိကမ္မံ၊ ၁* ဆဋ္ဌမူ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ဘိတ္တိကမ္မံ-ဟု ရှိ၏။ ဝေဘန်အပ်သည်ကိုပြု၍ အထူးထူးသော အခြင်းအရာရှိသော အရုပ်ငယ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော အမှုသည်။ ။ဘတ္တိကမ္မန္တိ ဝိဘတ္တိကတာနာနာကာရရူပကကမ္မစိတ္တံ။ (ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၂၊၃၅၅) များစွာသော အဋ္ဌကထာ ပေတို့၌ ဣ-အက္ခရာနှင့် ဘိတ္တိကမ္မံ ရှိသည်ကား ဝိဘတ္တိကတာဟူသော ဝိနိစ္ဆယဋီကာ စကားနှင့်မညီလေ။ အ-အက္ခရာနှင့် ဘတ္တိကမ္မံရှိမှ ညီသတည်း။ ဘတ္တိသဒ္ဒါမှ ဝိဘတ္တအနက်ကို ဟောသတည်း။ ဘိတ္တိသဒ္ဒါသည် ဝိဘတ္တအနက်ကိုမဟော။ ။ မကရဒန္တကံ၊ မကန်းငါးတို့၏ သွားသဏ္ဌာန်သည်။ ဤအနက်ကား နောက်၌ "မကာရမုခံဝါ" ဟု မိန့်လတ္တံ့ သည်ကိုငဲ့၍ အနက်ပေး သတည်း။ မကာရမုခံဝါ ပုဒ်မှာ "မကန်းငါး၏ ခံတွင်းသဏ္ဌာန်သည်" ဟု အနက်ပေးရသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ "မကရမုခန္တိ မကရမုခသဏ္ဌာနံ" ဟု မိန့်အပ်သတည်း။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၃၀၅၃-ဂါထာ)၌လည်း "မကရဿမုခံပိဝ" ဟု မိန့်အပ်သတည်း။ တစ်နည်းကား မကရဒန္တကံ၊ တောင်ထွဋ်ရှ သဏ္ဌာန်သည်၊ မကရဒန္တကန္တိ ဂိရိကုဋ္ဋာကာရံ(ဝိနိစ္ဆယဋီကာ)(၂၊၃၅၅)မကန်းငါး၏သွားသည် တောင်ထွဋ်ရှ စုန့်စုန့်တက်သည်နှင့် တူသောကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် မကရဒန္တကသဒ္ဒါသည် တောင်ထွဋ်ကို ဟောသောအနေဖြင့် ဖွင့်တော်မူသည်ဟု မှတ်ရန်ရှိသတည်း။

ကာယ ဗန္ဓနဿ သောဘဏတ္တံ စသော အဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ ယခုကာလ ခါးပန်းကြိုးကို ပန်းရာ၌ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ အလွန်ပင် ယခုကာလ ခါးပန်းကြိုးတင့်တယ်သတည်း။ ပုဆိုးအပြားခါးပန်းဝက်အူကျစ်ရိုးရိုး ခါးပန်းကိုသာ ဘုရားဟောတော်မူသတည်း။ ပုဆိုးခါးပန်းအပြားမှာ "ဥဇုကမေဝ ပန မစ္ဆကဏ္ဋကံ ဝါ" စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာလာတိုင်း ပြုရမည်တည်း။ ဝက်အူကျစ်ခါးပန်းမှာ သံကောက်အိမ်ကဲ့သို့ပြုရသတည်း။ စူဠပါ ခုဒ္ဒက ခန္ဓက အဋ္ဌကထာစကားကိုလည်း ထောက်သတည်း။ မစ္ဆကဏ္ဋက ခါးပန်းကို ဆန်းမကြယ် ဖြောင့်ဖြောင့် ပြေပြေချောချော ပြုရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ

(၁၀၅၄၊ဂါထာ)၌ ဥဇုကံ မဇ္ဈကာဿံ ၀ါ၊မဇ္ဈံ ၀ါပန-ဟု မိန့်အပ်၏။ပဋ္ဋိက ခါးပန်းကို သင်ပေါင်းချက်သဏ္ဌာန်ပြုရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ(၁၀၅၄–ဂါထာ)၌ ပဋ္ဋိကံခဇ္ဇူရိပတ္တာကာရာကာရံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ပကတိဝီတာပဋ္ဋိကာ။ ။(ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ)(၁၀၅၅–ဂါထာ)။ဖွင့်

အဋ္ဌမင်္ဂလာဒိကံ၌ အဋ္ဌမင်္ဂလသရုပ်ကို အဋ္ဌမင်္ဂလာနိ နာမ သင်္ခေါ၊ စက္ကံ၊ ပုဏ္ဏကုမ္ဘော၊ဂဒါ၊သိရိဝစ္ဆော၊ အင်္ကုသော၊ဓဇံ၊သောဝတ္ထိကန္တိ-ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ(၂၁၂-နှာ)ဋီကာစကားဖြင့် သိအပ်၏။ ။သင်္ခေါ၊ ခရုသင်း။ စက္ကံ၊ စက်ဝန်း။ ပုဏ္ဏကုမ္ဘော၊ ရေပြည့်အိုး။ ဂဒါ၊ ချွန်းတောင်း။ သိရိဝစ္ဆော၊ အသရေရှိသော နွားငယ်။ အင်္ကုသော၊ ချွန်း။ ဓဇံ၊ တံခွန်။ သောဝတ္ထိကံ၊ လည်ရေးသုံးဆင့်။ (ဂဒါနှင့်ဂယာ ကား ပရိယာယ်တည်း)။ မူလေတနုကံ၊ အဂ္ဂမဟာဿကတ္ထာ ဂဒါကာရေနသိဗ္ဗနံ ဂယာဟူသော သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၂၊၁၁၉)စကားကိုထောက်။

ယထာဝါ၌ ဝါ ကို ဝေဒွေတ္ထာဝါဟု ယူ၍။ စတုရံသာ ဝါ ဟု ရ-၌ နိဂ္ဂဟိတ်နှင့် သ-မှာဒွေဘော်ကင်းလျက် စာအမျှားရှိ၏။ ကောဏောသောကောဋိ-နာရိယံ။ ။အဘိဓာန်ဗတုဗ္ဗဏ္ဏာဝဂ်(၁၉၄၊ဂါထာ) သိသေဝါယံ၊ အ၊ ရသော၊ အသော။ (အဘိဓာန် ဋီကာ) (၁၉၄–ဂါထာဖွင့်) အ။ အပစ္စည်းသက်၊ ရသော၊ သိခေတ်၏ ရှေ့အာ–ကို အ–ရသပြု။ သဒွေဘော်ကို မဆိုသော်လည်း ပုဒ်နေကိုထောက်၍ ဒွေဘော်ပြု။ အသောကောဏော ဟယေပျထ။ ။(အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ပါဒ။) (၁၁၀၂–ဂါထာ)။ ကောဏော၊ ဝိဒိသာယံ။ ဟယေတုရင်္ဂေစ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ) (၁၁၀၂–ဂါထာဖွင့်) ဤအဘိဓာန်စာကိုယ်, ဋီကာတို့ကိုထောက်၍ ရ–၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကင်းလျက် သ–ဒွေဘော်နှင့် စတုရဿာဝါ ရှိရမည်။ ရ–ကား အာဂုံ။ အံသ သဒ္ဒါသည် အထောင့်အမြောင့်ကိုမဟော။ ပခုံး အဖို့ အစု အနက် နှစ်ချက်ကို ဟောသည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ပါဒ (၁၁၀၂–ဂါထာ)၌၊ "အံသော ခန္ဓေ စ ကောဋ္ဌာ-သေ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအရာမှုကား အမြောင့်အထောင့်အနက်ကို အလိုရှိအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ရ–၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကင်းလျက် သ-ဒွေဘော်နှင့် စတုရဿာ ဝါ ရှိမှ သင့်သတည်း။

အာရကဏ္ဍကေပိ၊ ပေထိုးခေးမောက်၌လည်း။ ။အာရကဏ္ဍကေတိ ပေါ-တ္ထကာဒိ အဘိသင်္ခရဏတ္ထံကတေဒိဿမုခ သတ္ထကေ။ ။သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၁၂၁–နှာ)

တစ်နည်းကား အာရကဏ္ဍကေပိ။ သပိတ်ခြေ၊ သပိတ်လက်ကောက်ကွင်းတို့ကို ထွင်းကြောင်းဖြစ်သော စူးငယ်၌လည်း။ အာရကဏ္ဍကေတိ ပတ္တာဓာရဝလယာနံ ဝိဇ္ဈနကဏ္ဍကေ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၃၀၆၇–ဂါထာဖွင့်) အာရကဏ္ဍကံ နာမ ပေါတ္ထကာဒိ အဘိသင်္ခရဏတ္ထံ ကတဒီဃမုခ သတ္ထကန္တိ ဝဒန္တိ။ ဘမကာရာနံ ဒါရုအာဒိ လိခန သတ္ထကန္တိကေစိ။ (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ။) (၁၊ ၁၆၈။) ကေစိတို့အလိုအားဖြင့် "အာရကဏ္ဍကေပိ၊ ပွတ်ခုံစရာ ဓားငယ်၌လည်း" ဟု အနက်ပေး။ ပိပ္ဖလိကေပိ။ သင်တုန်းဓားငယ်၌လည်း။ သတ္ထံ တု ပိပ္ဖလံဘဝေ။ (အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်။)(၅၂၇–ဂါထာ) ဒွယံ ခုဒ္ဒကသတ္ထေ။ သသဟိံသာယံ။ ထော။ ပိယမ္ပိ ဖာလေတီတိ ပိပ္ဖလံ၊ ဖလဝိဒါရဏော။ ။(အဘိဓာန်ဋီကာ။ ၅၂၈–ဂါထာဖွင့်။) မဏိကံဝါ။ ထူသောအပြွတ်သည်လည်းကောင်း။ ပိဠကံဝါ။ ငယ်သောသိမ်မွေ့သော အပြွတ်သည်လည်းကောင်း။ မဏိကန္တိ ထူလပုဗ္ဗုဠံ။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ ၃၀၆၇–ဂါထာဖွင့်) ပိဠကန္တိ သုခုမပုဗ္ဗုဠံ။ ဥတ္တရာရဏိယံဝါ။ အထက်ပွတ်ကျေလုံတံ၌လည်းကောင်း။ အဓရာရဏိယံဝါ၊ အောက်ပွတ်ခုံ ဆုံငယ်၌လည်းကောင်း။ အရဏိ ဓနုကေဝါ၊ ပွတ်နှိုင်လေး၌လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ပေလ္လနဒဏ္ဍကေ ဝါ၊ ဓားနှိပ်သော ထွန်းသောလုံတံ၌လည်းကောင်း။

အရဏိ သဟိတေကန္တ ကိစ္စကရေဒဏ္ဍော ဥတ္တရာ ရဏီနာမ။ ဝါပိတိ ပိသဒ္ဒေန အဓရာရဏိံ သင်္ဂဏှာတိ။ ဥဒုက္ခလ ဒဏ္ဍဃာတံ အဓိဝစနံ။ အဋ္ဋနက ယန္တ ဓနု ဓနုကံ နာမ။ မုသလမတ္တက ပိဋ္ဌနဒဏ္ဍကော ပေလ္လဒဏ္ဍကောနာမ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၃၀၆၉–ဂါထာဖွင့်)။ ပိဋ္ဌနဒဏ္ဍော ကိုထောက်၍ ပေလ္လ၌ ပိလ–ဓာတ် ဖြစ်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ထိုကြောင့် ဩဋ္ဌဇပထမ ပ–နှင့် သော ပေလ္လ–ပုဒ် ရှိသင့်သတည်း။ ဩဋ္ဌဇဒုတိယ ဖ-နှင့် မရှိသင့်။

ဥဘောသု ဝါ ပဿေသု ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ကေပဿေကို စည်းသတည်း။ **တစ်နည်းကား** ကေပဿေဝါ စကားကြွင်းသတည်း။ [ကေပဿေဝါတိ ဝေနသေသော။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ။) ဟေလာဘာဇနေသု၊ ဆီခွက်တို့တွင်။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ ရှ-ဇပလ္လာဘာ ။ပ။ ဝုစ္စန္တိစကားကို အလဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် မင်းနှင့် အကျွမ်းပင်ဝတ်သောကြောင့်သာ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ မင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သမျှ ရဟန်းအလုံးစုံ အလဇ္ဇီဖြစ်သောကြောင့် မိန့်ဆိုတော်မူသည်မဟုတ်။ မောဂ္ဂလိပုတ္တမထေရ်မြတ်ကဲ့သို့ သာသနာတော်အရေးအရာနှင့်စပ်၍ မင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သောရဟန်းကို အလဇ္ဇီမဆိုထိုက် မဆိုကောင်းမဆိုသင့်။ ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့ သာသနာတော်ကို ဖျက်ဆီးလိုသောအားဖြင့် မင်းနှင့်အကျွမ်းဝင်သော

ရဟန်း ယခုကာလအရှိန်အစော်တန်ခိုးအာနုဘော်ကိုသာငဲ့၍ သာသနာတော်ကို မငဲ့ဘဲ မင်းနှင့်အကျွမ်းဝင်သောရဟန်း ဤရဟန်းမျိုးတို့ကိုသာ ဤအရာမှာ အလဇ္ဇီရဟန်းဟု ဆိုအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ "ရာဇဝလ္လဘာ အလဇ္ဇိနော ရာဇကုလူပဂါ ဝုစ္စန္တိ"ဟူ၍သာမမိန့်မဆိုဘဲပရနိကာယာပိ ။ပ။ အန္တရာယကရာဟူသော ဝိသေသနစကားကိုလည်း မိန့်ဆိုအပ်သတည်း။ မင်းနှင့်အကျွမ်းမဝင်ကုန်သော အလဇ္ဇီရဟန်းတို့၏ ကျောင်းသည်ကား ဝိရုဒ္ဓသေနာသနမမည်။ အလဇ္ဇီပင်ဖြစ်သော်လည်း။ မင်းနှင့်တကွ အကျွမ်းမဝင်က အားကိုးမရှိ၍ ဆိုဆုံးမသဖြင့် လဇ္ဇီ အသင်းအပင်း ရဟန်းကောင်း လဇ္ဇီဖြစ်တတ်ပြန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "ရာဇဝလ္လဘောတိ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သတည်း။

တေသုဒဗ္ဗသမ္ဘာရေသု။ ထိုအမိုးအခြင်အုတ်စသော ဒြဗ်အဆောက်အအုံတို့သည်။ (ပုတိဘူတေသုမှာစပ်။) (ဝါ) တို့ကို။ (ဟဋေသု ဒဍ္ဎေသု မှာစပ်။) ပူတိဘူတေသုဝါ၊ ဆွေးသည်ဖြစ်၍ ဖြိုက်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ ဟဋေသုဝါ။ ဆောင်အပ်ဆိုးအပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ ဒဍ္ဎေသုဝါ၊ လောင်အပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ အနုပဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်တင်၍ မဆိုအပ်ကုန်။ စောဒေတုံ၊ စောဒနာခြင်းငှာ။

ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဒါရုဂေဟ ဂဏကောစကား၌ ဒါရုဟိမာပိတံဂေဟံဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဂဏကသဒ္ဒါသည် ဟူးရားတတ်သောသူဟူသောအနက်ကို ဟောလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း တတ္ထစသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ [ဂဏကောတုမုဟုတ္တိကော။ အဘိဓာန်-စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၃၄၇-ဂါထာ)ဂဏကော ဟူးရားတတ်သောသူ။ မုဟုတ္တိကော ဟူးရားတတ်သောသူ] ဒါရုနံ ဒါရုဘဏ္ဍာနံ ဂေဟံ အာဂါရံ ဒါရုဂေဟံဟူသော ဝစနတ္ထကိုလည်းကောင်း ဒါရူနိ ဂဏေတိ ဂဏေတွာ ဂေါပေတီတိ ဂဏကော ဟူသော ဝစနတ္ထကိုလည်းကောင်း ပြသတည်း။

ဒေဝဂဟဒါရူနိ ပုဒ်ကို ဒေဝဿဂဟံဒေဝဂဟံ၊ ဒေဝဂဟတ္ထာယ နိက္ခိတ္တာနိ ဒါရူနိ ဒေဝဂဟဒါရူနိ-ဟု ဝစနတ္ထပြုရာကောင်းအံ့လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ဒေဝဂဟဒါရူနီတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဂဟိတဗ္ဗာနီတိဂဟာနိ၊ ဒေဝေန ဂဟာနိ ဒေဝဂဟာနိ။ ဒေဝဂဟာနိစ တာနိ ဒါရူနိစေတိ ဒေဝဂဟဒါရူနိ-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

နဂရပဋိသံခါရိကာနိ စကား၌ နဂရံ ပဋိသင်္ခရောန္တီတိ နဂရ ပဋိသင်္ခါရိကာနိ ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနီတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ ပဋိသင်္ခရောန္တိ ဧတေဟီတိ ပဋိသင်္ခါရိကာနိ နဂရဿ ပဋိသင်္ခါရိကာနိ နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနိ ဟူသောဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဥပါသိကာဒါယိကာ ဟူသော ဣတ္ထိလိင်အရာမှာ အ-ကိုဣ-ပြုရသည်ကား အမြဲတည်း။ နပုလ္လိင်အရာ၌ကား မမြဲ။ ဤအရာ၌မူကား နပုလ္လိင်အရာ၌အကို ဣ-ပြု။

အာပဒတ္ထာယ နိက္ခိတ္တာနိ၌ သားရဲစသော ဘေးရန်ကို အာပဒါဟု ဆိုအပ်သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အာပဒတ္ထာယ နိက္ခိတ္တာနီတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

စူဠဝါအဋ္ဌကထာ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓကအဖွင့်မှာ အာပဒါသူတိ ဝါဠမိဂါဒယော ဝါ ဒိတ္ထာ စသည်ဖြင့် သားရဲစသည်တို့ကို အာပဒါဟု ဆိုအပ်ကုန်သတည်း။ "အာဘုသံ ဝိပ္ပတ္တိံ ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ ဧတေဟီတိ အာပဒါ"ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ဝါဠ-မိဂ စသည်ရ၏။ ဤအရာ၌မူကား "ဝိရူပံ အာပဇ္ဇနံ အာပဒါ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဝိပ္ပတ္တိရ၏။ (ဝိပ္ပတ္တိစာပဒါ။ အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် ၃၇၅-ဂါထာ) ပဋိရာဇူ-ပရုန္ဓနာဒိနာ ဝါ။ ရန်သူမင်းတို့၏ နှိပ်စက်ခြင်းစသည်ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝေါပုရဋ္ဌာလကရာဇင္ဂေဏပုရဟတ္ထိသာလာဒီနံ၊ တံခါးမုခ်, ပြအိုး, နန်းတော်တွင်း, ဆင်တင်းကုတ်စသည်တို့၏။

မဂရေဋ္ဌေ ဖြင့် မဂဓသဒ္ဒါ မုချအားဖြင့် မဂမနိုင်ငံဟောဟု ပြသတည်း။ ။ မဟတိယာ စသောစကားဖြင့် မဟတိ မတ္တာ ပမာဏံ ဧတဿာတိ မဟာမတ္တော ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဒုတိယနည်းမှာ မဂရေညောဖြင့် ဌာနူပစာရ အားဖြင့် မင်းဟောဟုပြသတည်း။ မဟာ အမစ္စော စသော စကားဖြင့် အမတ္တသဒ္ဒါ အမတ်ဟောတည်း "မဟန္တော အမတ္တော မဟာအမတ္တော" ဟူသောဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ မဟာ မတ္တော ပဋ္ဌာနဥ္စ၊ မတိ သစိဝေါ မန္တိနီ။ သစိဝေါ သစိဝါ မစ္စော အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်။ (၃၄၀-ဂါထာ) မဟာ မတ္တော ပဋ္ဌာနံ ဤနှစ်ပုဒ်ကား အမတ်ကြီး ဟောတည်း။ မဟတီ မတ္တာ ပရိစ္ဆေဒေါ-ယဿ မဟာမတ္တော၊ ပကဋ္ဌေ တိဋ္ဌတီတိ ပဋ္ဌာနံ(အဘိဓာန်ဋီကာ ၃၄၀ ဂါထာဖွင့် မတိ သစိဝစသော ငါးပုဒ်ကား မင်းတိုင်ပင်အမတ်ဟောတည်း။ သဗ္ဗကိစ္စေသု ရညာ မန္တေန အမာ သဟာဘဝတီတိအမစ္စော။ အမာသဒ္ဒေါယံ နိပါတော သဟတ္ထေ။ စွပစ္စယော (အဘိဓာန်ဋီကာ ၃၄၀-ဂါထာဖွင့်) ဤအဋ္ဌကထာ၌မူကား မဟန္တသဒ္ဒါရှေးရှိသောကြောင့် အမစ္စသဒ္ဒါသည် အမတ်အနက်ကို ဟောသတည်း။ ရညာ မင်းနှင့်။ မန္တေန၊ တိုင်ပင်ခြင်းဖြင့်။ (ဝါ) တိုင်ပင်သော အားဖြင့်။ အမာသဟ၊ တကွ။ (အမာကို သဟဖွင့်)

တေနဟိ ဗြဟ္မဏဒါရကာဟေ ဂဏ္ဌိကံ အာဏာပေဟီတိ (ပါဠိတော်)စကား၌ ဂဏ္ဌိကံ၊ သစ်ဘက္လာစိုးကို။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တိကံ၊ အထံတော်သို့။ အာဂမနတ္ထာယ၊ လာခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဏာပေဟိ၊ စေလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါစ၊ ၏။ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ထင်ရှားအောင် အပြည့်အစုံအနက်ပေး။ အာဏာပေဟိနှင့် ပဏ္ဏာသာပေဟိသည် အတူတူပင်တည်း။ စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းငှာ သစ်ဘက္လာစိုးကို အခေါ်ထည့်သတည်း။ သောတာပန်တည့်ဘုရားရှင်ကျောင်းဒါယကာသည် တဘက်စကားနှင့် အဘယ်မှာသတ်ခြင်းငှာ စေလိမ့်မည်နည်း။ "ဟနိတုံ၊ သတ်ခြင်းငှာ။ အာဏာပေဟိ၊ စေလော"ဟု အနက်မပေးလင့်။ ပကတိယာပိ တဿ ဣဿာပကတော၀၊ သော ရညော အာဏာပေဟီတိဝစနံ သုတွာ–ဟူသော နောက်စကားကို ထောက်သတည်း။ ဤနောက်စကား၌ ဣဿာပကတာ ကြောင့်သာ အာဏာပေဟိဟူသော အရိပ်အမြွက်စကားကိုကြား၍ သတ်ခြင်းငှာတဆင့်စေသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ မင်းကြီးက သတ်ခြင်းငှာ စေသောကြောင့် သတ်ခြင်းငှာတဆင့်စေသတည်းဟု မမှတ်အပ်။

ဗန္ဓ၊ နှောင်ဖွဲ့သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဟနိတုံ၊ သတ်ခြင်းငှာ။ အာဏာပေဿာမိ၊ စေအံ့။ ပုရာဟံ ဟညာမိ-ဟူသောစကားကို ထောက်သတည်း။ မင်းကြီးကား သောတာပန်တည့် ဘုရားရှင်ကျောင်းဒါယကာဖြစ်သောကြောင့် သတ်ခြင်းငှာ မစေသည် ပုံသေတည်း။ ထိုအခါ သောတာ ပန်ဖြစ်ကြောင်းကို လောမေန တုံ့ မုတ္တော၊ မာ ပုန ပိ ဧဝရူပမကာသီတိ ဣဒံ ကိံ ဗျာပါဒဒီပကံ ဒါရုသုပိ လောဘက္ခန္ဓ ဒီပကံ ဝစနံ သောတာ ပန္နဿ သတော တဿ ရာဇဿ ပဋိရူပံ။ နနု နာမ ပုဗ္ဗေ ကဘံ သုကာံ ဘန္တေ၊ ဝဒေယျာထ ပုနပိ ယေနတွော်တိ ပဝါရေတွာ အတီဝပီတိ ပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဘေန သိယာတိ။ သစ္စမေတံ-သောတာပန္နတ္တာ အတိဝ ဗုဒ္ဓမာမကော ဓမ္မမာမကော သံဃမာမကောစ၊ တသ္မာ ဘိက္ခုနံ ဧကပ္ပိယံ အသဟန္တော။ သိက္ခာပဒ ပညတ္တိယာစ ဩကာသံကတ္တုကာမော သုပသုတ္တာနိ မေ ဒါရုနီတိ တုဋ္ဌစိတ္တော ပိ ဝေမာဟာ တိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟူသော ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၁၂၃-နှာ)စကားကို ထောက်၍သိအပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ ဝဓံဝါ ပါပုဏိဿတီတိ အကြံကို မင်းသောတာပန် တည်သည်ကို ဓနိယမထေရ်မသိ၍ ကြံသတည်း။ ဓနည်း မင်းသောတာပန် တည်သည်ကို သိသော်လည်း မင်းမသိဘဲနှင့် အမတ်ပဏ္ဏားတို့သတ်အံ့သည်ကို ကြံသတည်း၊ မင်းကြီးသည်သတ်ခြင်းကိုမပြု နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကိုမူကား သောတာပန်တည်ဖြစ် ပေသမှုလည်း ပြုသေး၏၊ ထို့ကြောင့် မဟာဝါဘေသင်္ဂဟကျမ်း၌၊ "အထခေါ

ရာဇာ ဝါဂါမော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရောတံ အာရာမိက ကုလံ ဗန္ဓာပေသိ(ဝိ၊၃ ၃၀၂နှာ)ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ဒါရုနံ ကူစ္စာ၌ ကိစ္စပုဒ်ကို ကရဏီယံကိစ္စံဟု ဝဏ္ဏနာမပြုရ၊ ကဆေ့ဧတိ ဧတေနာတိ ကိစ္စံဟူ၍သာ ဝဏ္ဏနာပြုဟု ပြလိုရကား ဒါရုနံ ကိစ္စာတိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ဝဓဗန္ဓနာဒယော ကိဥ္စာပိ ဟောတိ၊ ပန တထာပိ။

ဥဒ္ဓါယန္တိ၌ ဥ-ရှေးရှိသော စျေခေတ်လော၊ အကယ်၍ ဥ-ရှေးရှိသော စျေခေတ်ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် ဥ သည် ဥဒ္ဒဂ်မအနက်ကို ဟောရသောကြောင့် ဤအရာနှင့် မလျော်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် မနုဿာ ဥဒ္ဓါယန္တီတိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ တမ္ဗိပရိတုပပဒေဗျဥ္ဇနေစ သတ်ဖြင့်အဝ-ကို ဥ-ပြုရသောကြောင့် အဝ ရှေးရှိသော စျေခေတ်ဟုလိုသတည်း။

အဝသဒ္ဒါသည် ဝိယောဂအနက် ဟောလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အဝဇာနန္တာ တိ စျာယန္တိကို မိန့်သတည်း။ အဝသဒ္ဒါသည် အောက်ပြု၍ သိခြင်းဟူသော "အဝစျာနန အယုတ်အားဖြင့် သိခြင်း"အနက်ဟော ဟူလိုသတည်း။

စျေခေတ်ကို ခေတုပါဌကျမ်းမှာ စိန္တာအနက်၌ မိန့်အပ်ရှတ်အပ်သောကြောင့် စိန္တာအနက်၌ ဖြစ်လေသလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဩလောကနတ္ထံ ကို မိန့်အပ်သတည်း။ ခေတ်တို့၏ များသောအနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အတ္ထာတိသယ နည်းအားဖြင့် ခေတုပါဌကျမ်းမှာ စျေခေတ်ကို ဩလောကန အနက်၌ မမိန့်အပ် မရှတ်အပ်သော်လည်း ဩလောကန အနက်၌ စျေခေတ် ဖြစ်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

အဝ-သဒ္ဒါကို အဝဇာနနအနက်ဟော၊ စျေခေတ်ကိုလည်း အတ္ထာတိသယ နည်းအားဖြင့် ဩလောကနအနက်ဟောကြံသော်သာ ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် လာမကတော ဝါ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ အဝ-သဒ္ဒါ သည် ဟာနိအနက်ဟော, စျေခေတ်သည် စျေစိန္တာယံဟု ခေတုပါဌကျမ်း၌ မိန့်အပ်ရှတ်အပ်သည်နှင့်အညီ စိန္တာအနက်ဟော ဟူလိုသတည်း။

ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာပေန္တီတိ ဆန္ဒာယ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တောတိ အာဒိနိ ဒဿန္တာ တိ အာယသ္မန္တံ၊ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ အဝ ဇာနာပေန္တိ၊ အဝ-ညာယ ဩလောကာပေန္တိ၊ လာမကတော ဝါ စိန္တာပေန္တီတိ အတ္ထော။ လက္ခဏံ-ပနေတ္ထ သဒ္ဒသတ္ထာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ (ဘိက္ခုပါစိတ် တတိယသင်္ဂြုဟ်ပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ–ဝိ၊ ၃၊ ၃၉)။ ။ခေတုပါဌေ စျေသဒ္ဒေါ စိန္တာယံ ပဋ္ဌိတောတိ

အာဟ လာမကမတာ ဝါ စိန္တာပေန္တီတိအာဒိ။ အယမေဝ စ အနေကတ္တတ္တာ မှာတူနံ ဩလောကနတ္တော ပိ ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။တေရသကဏ္ဍဋီကာ (သာရတ္ထ၊ ဋီ၊ ၃၊ ၂၄။) ပဌ္ဌာန်းမူလဋီကာအဖွင့်အစ မဓုသာရတ္ထဒီပနီမှာလည်း ဓာတုပါဌကျမ်းမှာ မလာသောဓာတ်နက်ကိုဟောက အတ္ထာတိသယနည်းအားဖြင့် ဟောသည်ဟုမိန့်အပ်သတည်း။

ခိယန္တိ၌ ခီ-ဓာတ် ခယအနက်ဟောတည်း။ ဤအရာမှာ ကုန်စေခြင်းသာမည ဟောလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ခိယန္တီတိစသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ကုန်စေခြင်း ဝိသေသဟောတည်း။ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ကုန်စေခြင်းဟူသည် ကျေးဇူးမဲ့ကို ဆိုခြင်းပင်တည်းဟု အဓိပ္ပါယ်ကို အရင်းမူသဖြင့် ဓာတ်နက်ကို ပြသတည်း။ ခီယတိ ခ်ယျတ် ဝါ၊ သာသနာနုရူပေန သရေတ္တကာရေသ ဣယျာဒေသောဟု ဓာတုမာလာ (၁၈-နှာ)၌ မိန့်ရကား ခီယတိ ခိယျတိ နှစ်ချက်ပင်သင့်၏။

ဝိပါစေန္တိ၌ ဝိ-သည် ဝိတ္ထာရဏ အနက်ဟော ပစ-ဓာတ်သည် ပစ-သံပါကေ ဟူ၍ လာသော သံပါကအနက်, ပစ-ပါကေဟူ၍လာသော ပါကအနက်ကို မဟော။ ယထာ ဒဏ္ဍေန ဂေါပါလော၊ ဂါဝံပါစေတ် ဂေါစရန္တိအာဒီသု ဇဿောပိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောဟု ဓာတုမာလာ (၃၈-နှာ)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ပါကအနက်မှ တပါးသော ကရဏ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိပါစေန္တီတိစသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဝိတ္ထာရေန္တာ၊ ခဲ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိပါစေန္တိ၊ ခဲ့သည်ကို ပြုကုန်၏။ အဒိန္နံအာဒိယိဿတီတိ အယံပါဌော ဝေ၊ အဒိန္နံ အာဒိယိဿတိ ဟူသော ဤပါဌ်သည်သာလျှင်။ (ဝေကျေ) ဥဇ္ဈာယန္တော၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်ရှိသည်။ က်ဥ္စုပိ ဟောတိ၊ ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ ယံ တော် အဒိန္နံ၊ အကြင်အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် မပေးအပ်သော သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာကို။ (တော်၊ ကား ပဒါလင်္ကာရ၊ အနက်မရှိ) အာဒိယ်၊ ခိုးယူ၏။ ဝစနဘေဒေ၊ အဒိန္နံသဒ္ဒါ ဒါရှုနိသဒ္ဒါတို့၏ ကေဝုစ် ဗဟုဝုစ်အထူး၌။

ပုရာဏဝေါဟာရိကော မဟာမတ္တောစကား၌ ပုရာဏဝေါဟာရိကပုဒ်ကို "ပုရာဏော ဝေါဟာရိကော"ဟု ဝစနတ္တပြုရမည်လော ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝေါဟာရသဒ္ဒါသည် ဆိုခြင်းအနက်, ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းအနက်, သဒ္ဒပညတ်အနက်, ကုန်သွယ်ခြင်းအနက်, စေတနာအနက်တို့ကို ဟောလေသလောဟူ၍ လည်း

ကောင်း၊ ဝေါဟာရိကဉ် ဇာကပစ္စည်းသည် တရတိ စသော အနက်တို့တွင် အဘယ်အနက်၌ ဖြစ်လေသနည်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပုရာဏဝေါဟာရိကော သည် ဝိသေသျ, မဟာမေတ္တာသည် ဝိသေသနလောဟူ၍ လည်းကောင်း မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပုရာဏဝေါဟာရိကော မဟာမတ္တောတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဝေါဟာရသဒ္ဒါ ဆိုခြင်း၌ ဖြစ်သည်ကို, ဝေါဟာရောဝစနံဝစော ဟူသော အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ (၁၀၅)ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၌ ဖြစ်သည်ကို ဝေါဟာရောတု ဝိဝါဒေါထ ဟူသော အဘိဓာန် သဂ္ဂကဏ္ဍ (၁၁၇-ဂါထာ)ကိုပင် ထောက်၍ သိအပ်၏။ သဒ္ဒပညတ် စသည်၌ဖြစ်ခြင်းကို ပေါဟာရော သဒ္ဒ ပဏ္ဏတ္တိ ဝဏိဇ္ဇာ စေတနာ သုစဟူသော အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထဒ္ဓ (၇၄၉-ဂါထာ) ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ ဝိနိစ္ဆယ ဝေါဟာရေ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဤအရာမှာ ဝိနိစ္ဆယဝေါဟာရ ၌ ဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏။ ဝိနိစ္ဆယ ဝေါဟာရဟူသည် ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော တရားကို စောင့်ကုန်သောမင်းတို့သည် ရေးသားကုံး၍ ထားအပ်သော ဝိနိစ္ဆယ ဝေါဟာရတည်း။ တို့ကြောင့် သတ္တကနိပါတ်ဇာတ် အဋ္ဌကထာ ကုက္ကုဝဂ်ပဌမ ဇာတ်အဖွင့်၌ ဝေါဟာရသုစိန္တ ပေါရာဏကေဟိ ဓမ္မိ ကရာဇူဟိ လိခါပေတွာဌပိတ ဝိနိစ္ဆယဝေါဟာရေ သုခိ၊ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆယ ကာရကန္တိ အတ္ထော (ဇာတ.က ဌ ၃၊၃၀၁) ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုပေါရာဏက ဓမ္မိကရာဇာ တို့ ရေးသားသီကုံး၍ ထားအပ်သော ဝိနိစ္ဆယ ဝေါဟာရဟူသည်လည်း နီတိ ကျမ်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အသီတိနိပါတ်ဇာတ် အဋ္ဌကထာ ပဌမသုတသောမ ဇာတ်အဖွင့် (ဇာတက ဋ္ဌ၊၅၊၅၃၁)၌ နခတ္တ ဓမ္မေတိ တံ ခတ္တိယ ဓမ္မသင်္ခါတေ- နီတိ သတ္တေ န ကုသလောဟု မိန့်အပ်၏။ နီတိကျမ်းဟူသည် ရှေးမွေသတ် ကျမ်းတည်း။ ထို့ကြောင့် မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်း၌ ဧထိမုတ္တသင်္ဂဟအဖွင့် (၂၄၇)၌၊ တတ္ထနီတိပါဌေက ပမာဏတောတိ နီတိသတ္တေ အာဂတာယ ဒုဇ္ဇနသာ ဒဏ္ဍောအာဒါတဗ္ဗော၊ သုဇနသာ ပူဇာကာတဗ္ဗာတိ ပါဌသာ ပရိစ္ဆေဒေန ဟု မိန့်အပ်၏။ ယခုကာလရှိသော လောကနီတိကျမ်း, ဓမ္မနီတိကျမ်းသည် အသီတိ နိပါတ်ဇာတ် အဋ္ဌကထာလာ+နီတိကျမ်းမဟုတ်။

ဝိနိစ္ဆယ ဝေါဟာရပုဒ်ကို "ဝိနိစ္ဆယေန ဝေါဟာရတိ ကထေတိ ဧတေန နီတိ သတ္တေနာတိ ဝိနိစ္ဆယဝေါဟာရံ၊ နီတိသတ္တံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ တွေကေန၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော ငါးပဲ ထိုငါးပဲထက်လွန်သော ဥစ္စာကြောင့်။ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ ပညပေန္တိ။၏။ တွေကေန။ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော တစ်ပဲ

ထက်အလွန် ငါးပဲအောက် အယုတ်ဖြစ်သော ဥစ္စာကြောင့်။ ထုလ္လစ္စယ်၊ကို။ ပညပေန္တိ၊၏။ တွေကေန ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော တစ်ပဲ ထိုတစ်ပဲအောက် အယုတ်ဖြစ်သော ဥစ္စာကြောင့်။ ဒုက္ကဋံ၊ ကို။ ပညပေန္တိ၊၏။ ဤသို့ဝိသေသ ဖော်၍ အနက်ယောဇနာရသည်ကို မရိယာဒ် ဘိန္ဒိတွာ ပဉ္စမာသကံဝါ အတိရေကပဉ္စမာသကံဝါ အဂ္ဃနကံ ဥဒကံ နိက္ခာမေတိ၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ အတိရေကမာသကံ ဝါ ဦန ပဉ္စမာသကံဝါ အဂ္ဃနကံ ဥဒကံ နိက္ခာမေတိ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။မာသကံဝါ ဦနမာသကံဝါ၊အဂ္ဃနကံဥဒကံ နိက္ခာမေတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿဟူသော (ဝိ ၁၊၆၃) ဥဒကကထာ ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ဟနတိဝါဟူသော စကားကို ဗိမ္ဗိသာရမင်း သောတာပန် မတည်မီကသတ်သည်ကိုရည်၍ ဘုရားသခင် မေးမြန်းတော်မူသောအားဖြင့် ဟောတော်မူသတည်းဟုယူအပ်၏။

ပဉ္စမာသကောပါဒေါတိ တဒါ ရာဇဂဟေ ဝီသတိမာသကော ကဟာပဏော ဟောတိဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ မာသသရုပ်ကို ဤဝိနည်းပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကြီးသုံးစောင်, ဝိနည်းဝိနိစ္ဆယဋီကာ, ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်း ဋီကာသစ်, ဝိနည်းသင်္ဂြိုဟ်ဋီကာဟောင်း,ဝိနယာ လင်္ကာရဋီကာတို့၌ မပြအပ်။ ထို့ကြောင့် မာသ သရုပ်ကို လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ ဝိနယ ဂရုကပုဂ္ဂိုလ်တို့ မှတ်သားရန် ကျမ်းဂန်သာဓကနှင့်တကွ ပြအံ့သတည်း။

ပုနေက ဒိဝသံ ရာဇာပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ ဥယျာနံအဂမာသိ။ တဒါ ကော ကဏ္ဍကော တောရဏဂ္ဂေ ဝသတိ။ သော ရာဇာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဩတရိတွာ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ ကိံ ကရောတိ ပုစ္ဆိ။ မဟောသဓော မဟာရာဇ တုမှေ ဩဝဒတိ တိအာဟ။ သစေ ဝေါ မှာကံ ဒေတိ၊ ဧတဿ မာ နိဗ္ဗေ ဒေါ ဟောတု၊ ဘောဂမဿ ဒါပေဟီတိ။ ဒေဝ ဧဿ ဘောဂေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ခါဒနီယမတ္တံ အလမေဝဿာတိ။ ကိံ ပနေသ ခါဒတီတိ။ မံသံ ဒေဝါတိ။ ကိတ္တကံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီတိ။ ကာကဏိကမတ္တဂ္ဃနိကံ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ ကော ပုရိသံ အာဏာပေသိ။ ရာဇဒါယော နာမ ကာကဏိကမတ္တံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဣမဿ နိဗဒ္ဓံ အဍ္ဎမာသဂ္ဃနကံ မံသံ အာဟရိတွာ။ ဒေဟီတိ။ သော သာဓုတိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တထာ ပဋ္ဌာယ တထာ အကာသိ။ ။ မဟောသဓဇာတ် အဋ္ဌကထာ(ကကဏ္ဋကပဉှာ။) (ဇာတက ၄၊၆၊၁၇၅-နှာ)

ဤအဋ္ဌကထာစကား၌ မဟောသဓာက ပုတ်သင်စားလောက်ရုံမျှတချင်း ရွှေးခန့်ငွေ အဖိုးထိုက်သော အသားကိုရခြင်းငှါ အပ်ပါသည်ဟုဆိုသတည်း။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းက အစိုးရသော မင်းတို့၏ ပေးခြင်းသည် တချင်ရွှေးခန့်ငွေ အဖိုးထိုက်သော အသားကို ပေးလို့မလျော်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ပဲဝက်ရွှေးနီကြီး အချိန်နှစ်ရွှေးခန့် ငွေအဖိုးထိုက်သော အသားကို အပေးထည့်သတည်း။ ကာကဏိက ဟူသည် ရွှေးနီကြီးတည်း။ ရွှေးငယ်မျက်နှာမည်းမဟုတ်။ ထို ရွှေးနီကြီးကို ကာကဏိက-ဟု ယူမှ “စတ္တာရောဝီဟယော ဂုဉ္ဇာ” ဟူသော အဘိဓာန် စတုက္ကဏ္ဍဝဂ်-ဂါ စကားနှင့်ညီသတည်း။ ထိုစကားကို ဆိုသင့်စွ၊ ရွှေးငယ်မျက်နှာမည်းသည် စပါးလေးလုံးအချိန်မရှိ၊ ရွှေးနီကြီးသည်သာ စပါးလေးလုံးအချိန်ရှိသတည်းဟူ၍ အဘိဓာန်ဆရာ နှလုံးပိုက်တော်မူသတည်း။

ကာကဏိကမတ္တံနာမ ဒိယဍ္ဎဝီဟိတိ ဝဒန္တိ။ ကင်္ခါဋီကာသစ် နိဿဂ္ဂိယပတ္တဝဂ် ပထမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်။(၃၂၆–နှာ)။ ဤကင်္ခါဋီကာသစ်ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် စပါးတစ်လုံးနှင့် တစ်ချမ်းချိန်ဝန် အတိုင်းအရှည်သည် တစ်ရွှေးအတိုင်း အရှည်မည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

နစဿကိဉ္စိ ဘောဂါနံ ဝယောတိ ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ ဘောဂါနံ ဝယော န ဘဝေယျ။ (သုတ်သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာသာမည ဖလသုတ်အဖွင့် (ဒီဋ္ဌ၊၁၊၁၉၀) ကာကဏိကမတ္တံနာမ ကောဂုဉ္ဇမတ္တန္တိ ဝဒန္တိ။ ဒိယဍ္ဎဝီဟိမတ္တန္တိ၊ ဝိနယဋီကာယံ ဝုတ္တံ။ (သုတ်သီလက္ခန်ဋီကာသစ်။ သီဋီ(နဝ) ၂၊၁၂၈–နှာ) ဤစကားတွင် ကာကဏိကနှင့် ဂုဉ္ဇသည် ပရိယာယ် ဖြစ်သောကြောင့် ကောဂုဉ္ဇမတ္တံ ဟူသော စကားကို ဆိုသတည်း။ထိုကာကဏိက၏ ချိန်ဝန်ကို ပြခြင်းငှါ ဒိယဍ္ဎဝီဟိမတ္တံ စကားကို ဆိုသတည်း။ ဤနှစ်ပါဒတို့တွင် ဤအရာသည် ဝိနည်းအရာဖြစ်၍ ဂရုကဥ္စ တည်သောအားဖြင့် ကင်္ခါဋီကာသစ်၌မိန့်တိုင်းသာလျှင် ကာကဏိကပ-မာဏကို မှတ်ယူကြရာသတည်း။ ကင်္ခါဋီကာသစ်၌ ဝီဟိအရသည် “ဝီဟိတိ သဗ္ဗာပိဝီဟိဇာတိ” ဟု ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ(၈၉–နှာ) ဘောဇနဝဂ် ပဉ္စမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် လာသည်နှင့်အညီ သာလိယဝ ဂေါဓုမကင်္ဂု ဝရကကုဒြူသက။ ဤ စပါးခြောက်မျိုးမှ ကြွင်းသော စပါးတည်း။

ဂုဉ္ဇာ ဣတ္ထီ၊ ဂုဉ္ဇအာ။ လတာဝိသေသ။ ကုဉ္ဇတပ္ပရိယာယော။ ကာကစိဉ္စိ။ ကဏှလာ။ သာင်္ဂုဋ္ဌာ၊ ရတ္တိကာကာဓော ဏန္တိကာ၊ ကာကာဒနီ၊ ကာကာတိတ္တိကာ၊ ကာကဇင်္ဃာ၊ သိင်္ဂုဠီနီ၊ စူဠာမဏိ၊ သောမျာ-သိခဏ္ဍီ။ အာဂုဏာ၊ တာမ္ဗိကာ။ သိတပါကီ။ ဥစ္စဋ္ဌာ၊ ဂကုစဋ္ဌိကာ၊ ရတ္တာ၊ ကမ္ဘောဇီ၊ ဘိလ္လဘူသနာ၊ ဝန္ဓျာ။ သျာမလာ စူဠာ။ ကာကစိဉ္စိကာ။ ။ဂုဉ္ဇ

ပရိယာယ် ၂၃။ ။တိယဝပရိမာဏံ၊ ရတိပရိမာဏ စတုရင်္ဂုလပရိမာဏ ဂေါဓုမဒွယပရိမာဏ။ ။ဂုဍ္ဍအတိုင်း အရှည်။ (မုတ္တာဝဋ္ဋ အဘိဓာန်) တိယဝပရိမာဏ၊ သုံးမယောအတိုင်း အရှည်။ရတိပရိမာဏ၊ ရွေးအတိုင်း အရှည်။စတုရင်္ဂုလပရိမာဏ၊ လေးစပါးအတိုင်းအရှည်။ ဂေါဓုမပရိမာဏ၊ ဂျုံနှလုံးအတိုင်းအရှည်။ မာဂဓ၌ ကာကဏိက၊ သင္ကေတ၌ကား၊ ကာကဏာန္တိကပုဒ် ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ ဂုဍ္ဍအတိုင်းအရှည် လောကီသဒ္ဒါကျမ်းမှာ အထွေထွေလာငြားသော်လည်းဂရုပြုသင့်သော အရာဖြစ်၍ ကခါဋ္ဌိကာသစ် ဖွင့်တိုင်းမှတ်ကြရာသတည်း။

အစ္စုမာသဂ္ဃနကဟူသောပုဒ်၌ အစ္စုမာသ ဟူသည်ကာကဏိက မတ္တဂ္ဃနကံ ဟူသောရှေးစကားကို ထောက်၍ရွေးနီကြီး အချိန်နှစ်ရွေးရှိသော ငွေတည်း ဟုသိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် မာသဟူသည် ရွေးနီကြီး အချိန်လေးရွေးရှိသော ငွေဟုသိအပ်၏။

မုသာဝါဒေ၊ ကာကဏိကမတ္တသ္မိ အတ္ထာယ၊မုသာကထနေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ တတော အစ္စုမာသကသ္မိ၊မာသကသ္မိ၊ ဟူ၍လာသောသမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ သိက္ခာပဒ ဝိဘင်းအဖွင့်စကား (အဘိ၊ဋ္ဌ-၂၊ ၃-ရေ) မှာလည်း ထိုအတူပင် အစ္စုမာသနှင့် မာသသရုပ်ကို သိအပ်၏။ အဘိဓာန်၌ကား "ဒွေဂုဉ္ဇာ မာသကောဘဝေ"၊ ဟုရွေးနီကြီးနှစ်ရွေး အချိန်ရှိသော ငွေသည် မာသက-ဟုလာ၏။ သို့ပင်လာလေငြားသော်လည်း ဤအဘိဓာန်ဒါန် သိက္ခာပုဒ်တော်အရာမှာ အဘိဓာန် လာတိုင်းမာသအရကို မမှတ်အပ်၊ မဟာသဗ္ဗဇာတ် အဋ္ဌကထာ.လာ သဗ္ဗညု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည်နှင့်အတူ ဘုရားအလောင်းတော် မဟောသဓာ သုခမိန် မြွက်ဆိုအပ်သော ကာကဏိကမတ္တဂ္ဃနိကံ ဒေဝ-ဟူသောစကားကို မှီး၍ "ရာဇာဒါယောနာမ ။လ။ ဒေဟိ" ဟု ဝိဒေဟရာဇ်မင်း ဆိုအပ်သော "အစ္စုမာသ ဂ္ဃနိကံ မံသံ" ဟူသော စကားအတိုင်းလည်းကောင်း။ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူအပ်သော သင်္ဂါယနာတင် မဟာအဋ္ဌကထာလာတိုင်း ဘုရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာသည် စီရင်အပ်သော "မုသာဝါဒေ ကာကဏိကမတ္တသ္မိ အတ္ထာယ" စသော စကားအတိုင်းလည်းကောင်း၊ ရွေးနီကြီး အချိန်လေးရွေးရှိသော ငွေသည် မာသမည်၏ဟု မှတ်ယူအပ်၏။

သောဝစခေါ် ပေါရာဏာသ နီလကဟာပဏာသ ဝဿေန၊ ဟူသောအဋ္ဌကထာလာစကား၌။ နီလကဟာပန ပြုပုံကို ပေါရာဏသတ္ထာ နူ ရူပံ လက္ခဏံ သမ္ဗန္ဓာ ဥပ္ပါဒိတာ နီလကဟာပဏာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ(၂။၁၂၃-နှာ)ဟု ဤသာရတ္ထ ဒီပနီ၌ မိန့်အပ်၏။ ။သာရတ္ထ ဒီပနီဆရာ၏ တပည့်စီရင်အပ်သော ဥတ္တရ ဝိနိစ္ဆယ

ဋီကာ၌ (၄၀၈-နှာ) ပေါရာဏသတ္ထာနုရူပံ ဟူသော မိမိဆရာ၏စကားရိပ်ကို ကြည့်၍ ဆရာ၏စကားကိုထင်ရှားသိစေခြင်းငှာ ရှေးကျမ်းဟောင်းလာတိုင်း ပဉ္စမာသာသုဝဏ္ဏာဿ၊ တထာရဇတဿ၊ ဒသမာသာ တမ္ဗဿာတိ ဧတေဝီသတိမာသေ မိဿေတွာဗန္ဓနတ္ထာယ ဝီဟိမတ္တံလောဟံ ပက္ခိပိတွာ အက္ခရာနိစဟတ္ထိအာဒီနမညတရဥ္ဇရူပံ ဒဿေတွာ ကတော နိဒ္ဒေါသတ္တာနီလကဟာပဏော နာမ-ဟောတိ-ဟု မိန့်ဆိုအပ်၏။ ရွှေငါးပဲ၊ ငွေငါးပဲ၊ ကြေးနီဆယ်ပဲ၊ ဤပဲနှစ်ဆယ်တို့ကိုရော၍ အချင်းချင်း ဖွဲ့စပ်စေခြင်းငှာ စပါးတလုံးခန့်မျှသောခဲကို ထည့်၍ အက္ခရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်စသည်တို့တွင် တစ်ခုခုသော အရုပ်ကိုလည်းကောင်း ပြ၍ပြုအပ်သော ဒင်္ဂါးအသပြာသည် ဂျတ်သုပ်စသော အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်"နတ္ထိ ဧလံ ဒေါသော ဧတဿာတိ နီလော။ နီလောစသော ကဟာပဏောစာတိ နီလကဟာပဏော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ နီလကဟာပဏမည်သတည်း။ ထိုနီလကဟာပဏမည်သော ငွေဒင်္ဂါးသည် ရွှေစင်နှစ်ပဲနှင့် နှစ်ရွေးထိုက်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥတ္တရဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၄၀၈-နှာ)၌ "တံပန သုဝဏ္ဏမာသကဝသေနအစ္စုတိယမာသကံဟောတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ တံပန၊ ထိုနီလကဟာပဏသည်ကား။ သုဝဏ္ဏမာသကဝသေန ရွှေစဥ်ပဲ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အစ္စုတိယမာသကံ၊ အခွဲနှင့်တကွ သုံးပဲထိုက်သည် (ဝါ) နှစ်ပဲနှင့်နှစ်ရွေးထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအတိုင်း ရွေးနီကြီးအချိန် လေးရွေးရှိသော ရွှေသည် တစ်ပဲဖြစ်သောကြောင့် ပဲဝက်နှစ်ရွေးရှိသည်နှင့်သို့ အနက်ပေးသတည်း။ နီလကဟာပဏ၊ တမတ်ကိုခိုးသော်လည်းကောင်း၊ရွှေစင် အခွဲနှင့်တကွ သုံးပဲကို နှစ်ပဲနှင့်နှစ်ရွေးကို လေးစုငှနှစ်ရွေးနှင့် ရွေးဝက်ရွေး တစ်ချမ်းဖြစ်၏။ ဤငရွှေစင်နှစ်ရွေးနှင့် ရွေးဝက် ရွေးတစ်ချမ်းကို ခိုးသော လည်းကောင်း၊ ဤရွှေစင်နှစ်ရွေးနှင့် ရွေးဝက်ရွေးတစ်ချမ်းထိုက်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ခိုးသော်လည်းကောင်း ပါရာဇိကကျ၏ဟု ယူရန်ရှိသတည်း။

ယခုကာလ ပြောစမှတ်ပြုကြသည်အတိုင်း ရွှေစင်တစ်မတ်ကိုလည်းကောင်း ရွှေစင်တစ်မတ်ထိုက်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း ခိုးမှသာ ပါရာဇိကကျသည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် (ဝိ ၁၊၇၉-နှာ) "တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရောဘိက္ခုကုလလေန- ဥက္ခိတ္တမံသပေသိံ ပူရေသာမိကာ ပဿန္တိတိ၊ ဘေယျစိတ္တော အဂ္ဂဟေသိ။သာမိကာ တံ ဘိက္ခုံ စောဒေသုံ အဿမဏောသိတွန္တိ။ တဿ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ ။ပ။ အာပတ္တိ တွံ ဘိက္ခုအာပန္နောပါရာဇိကန္တိ"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုစကားဆိုသင့်စွ။ ရွှေစင်တစ်မတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ငွေဒင်္ဂါး ငါးအသပြာကိုလည်းကောင်း ထိုက်သော အလွန်ကြီးသော အသား

တုံးကို အာကာယ်မှာ စွန့်ချီခြင်းငှာ တတ်ကောင်းနိုင်လိမ့်မည်နည်း၊ မတတ်နိုင်သည်သာတည်း။ (ဝိ ၁၊၈၁။)၌ တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု သာဝတ္ထိယံ ဒုဗ္ဘိက္ခေ အာပဏိကဿ တဏ္ဍုလမုဋ္ဌိံ ။ပ။ မုဂ္ဂမုဋ္ဌိံ ။ပ။ ထေယျစိတ္တော အဝဟရိ၊ တဿ ကုက္ကုစ္စံ၊ အဟောသိ။ပ။ အာပတ္တိံ တွံ ဘိက္ခု အာပန္နော ပါရာဇိကန္တိ ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောတော်မူအပ်၏။ ဘုရားရှင် ရှေ့လက်ထက်တော်အခါက ဝေရဉ္ဇာနိုင်ငံမှာကဲ့သို့ သာဝတ္ထိပြည်မှာ အာဟာရပြတ်၍ သေကြလေအောင် အလွန်ငတ်မွတ်ရှားပါးသည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန်တို့၌ မလာမရှိ။ ထို့ကြောင့် သာဝတ္ထိပြည်မှာ တော်ရုံသာငတ်မွတ်သည်ဟု ယူရန်ရှိသတည်း။ သို့ယူရသော သာဝတ္ထိပြည်မှာ ငတ်မွတ်သောအခါ၊ နီလကဟာပဏ တစ်မတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရွှေစင်နှစ်ရွေးနှင့် ရွေးဝက် ရွေးတစ်ချမ်းကိုလည်းကောင်း ထိုက်သော တဆုပ်ခန့်သော ဆန်, ပဲနောက်, ပဲကြီး, နှမ်းကို ခိုးသည်ဟု ယူရန်ရှိသတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ (၁၊၁၆၉-နှာ)၌ကား ယသ္မိံ ပဒေသေ နီလကဟာပဏောနသန္တိ၊ တတ္ထာပိကာဋ္ဌက ဝိရဟိတဿ နိဒ္ဒန္တ သုဝဏ္ဏဿ ပဉ္စမာ-သဂ္ဃနကေနဘဏ္ဍေနပါဒပရိစ္ဆေဒေါကာတဗ္ဗော ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားသည် ရူပိယသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ (ဝိ ၄၊၂၊၂၆၉) သာ "ကဟာပဏောတိ သောဝဏ္ဏ-မယော ဝါ ရူပိယမယော ဝါ ပါကတိကော ဝါ"စကားနှင့်မညီလေ။ နီလက-ဟာပဏ ဟူသည် ပါကတိက ကဟာပဏတည်း။ ထိုအယူကို ဥတ္တရ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၄၀၁-နှာ)၌ တဿ ယထာဝုတ္တလက္ခဏဿ ကဟာပဏဿ သဗ္ဗဒေ-သေသု အလဗ္ဘမာနတ္တာ သဗ္ဗဒေသသာဓာရဏေန တဿ မိဿက ကဟာပဏဿ ပဉ္စမာသပါဒဂ္ဃနကေန သုဝဏ္ဏေ နေဝပါရာဇိကဝတ္ထုမှို၊ နိယမိတေ သဗ္ဗဒေသ-ဝါသီနံ ဥပကာရာယ ဟောတိတိ ဝံ သုဝဏ္ဏေ နေဝပါရာဇိကဝတ္ထု ပရိစ္ဆေဒေါ-ကတော၊ အယမေဝနိယမော သီဟဠစရိယဝါဒေဟိ သာရေတိ ဂဟိတော။ တသ္မာ သိက္ခာဂရုကေဟိ သဗ္ဗတ္ထပေသလေဟိ ဝိနယ ဓရေဟိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော-သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗော ဟူသောစကားဖြင့် ပယ်ရှားတော်မူပြီးဖြစ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏၊ တဿ မိဿက ကဟာပဏဿ ပဉ္စမာသ ပါဒဂ္ဃနကေန သုဝဏ္ဏေ နေဝ-ဟူသောစကား၌ မိဿက ကဟာပဏမည်သော နီလပဟာပဏ၏ ငါးပဲ ဟူသော တမတ်ထိုက်သော ရွှေစင်သည် နှစ်ရွေးနှင့် ရွေးဝက် ရွေးတစ်ချမ်းသာ အချိန်ရှိသတည်း၊ ချိန်ဝန်ရှိသတည်း။ ရွှေစင်ငါးပဲ ချိန်ဝန်ကား ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ၌ မိန့်တော်မူတိုင်း မရှိလေ။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာကို သာရတ္ထဒီပနီဋီကာဆရာ၏ တပည့်စီရင်အပ်ရကား ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာသည် ဝိမတိ-ဝိနောဒနီဋီကာ၏ ရှေ့၌ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာမရှိမီက ဖြစ်ထွန်းနှင့်သော ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာလာ အယူနှင့်

တစ်ထပ်တည်းကျသော အယူကို တဿယထာ ဝုတ္တလက္ခဏာဿ စသော စကားဖြင့် ပယ်ရှားတော်မူပြီး ဖြစ်သတည်း။ ဥတ္တရဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ၌သာ ပယ်ရှားတော်မူပြီးဖြစ်သည် မဟုတ်။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း "သောစခေါ ပေါရာဏာဂဿနိလကဟာပဏဿဝသေန" ဟူသော စကားဖြင့် ပယ်ရှား တော်မူပြီး ဖြစ်သတည်း။ အကယ်၍ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာလာတိုင်း ရွှေစင်ငါးပဲဖြင့် ပါဒကို ဆုံးဖြတ်ရသည်ဖြစ်လေက အဋ္ဌကထာ၌ "သောစခေါ ကာဠက ဝိရဟိတဿ နိဒ္ဓန္တသုဝဏ္ဏဿဝသေန" ဟူသောစကားကိုသာ မိန့်တော်မူသတည်း။ "သောစခေါပေါရာဏဿနီလကဟာပဏဿဝသေန" ဟူသော စကားကိုမူကား မိန့်ဆိုတော်မမူရာ။ စင်စစ်မူကား "သောစခေါကာဠက ဝိရဟိတဿ" စသောစကားကို မိန့်ဆိုတော်မမူဘဲ သောစခေါပေါရာဏဿ–စသောစကားကိုသာ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပယ်ရှားတော်မူပြီး ဖြစ်သတည်း။

တံ ဟိ ယသ္မာ စသောစကားဖြင့် ရဇကာဝတ္ထာနိ အတ္တရန္တိဇတ္တာတိ ရဇကတ္ထရဏံ" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။ ဟိ-ကို ယသ္မာ ဖြင့် ဖွင့်သည်မဟုတ်။ ထိုစကားသည် ဝိတ္ထာရ စကားဖြစ်သောကြောင့် "ဟိ ဝိတ္ထာ· ရေမိ။ ချဲ့ဦးအံ့"ဟု အနက်ပေး။ တေသံ၊ ထိုဝါသည်တို့သည်။ ပမာဒေန၊ မေ့လျော့သဖြင့်။ အပဿန္တာနံ၊ မမြင်ကုန်စဉ်။

ဂါမောနာမာတိ ဧဝမာဒိ၊ ဂါမောနာမ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို။(ဝုတ္တံမှာ ငေပ်။) ယသ္မိံ ဂါမေ-စသောစကားဖြင့် "ကော ဇေ ကုဋိ ယသ္မိံ ဂါမေတိ ကော ကုဋိကော" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

ကေ–သဒ္ဒါသည် ဥပလက္ခဏာနည်း။ နိဒဿန နည်းအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော သဒ္ဒါဖြစ်၍ နှစ်ခု၊ သုံးခု စသော အိမ်ရှိသောရွာဟု မှတ်ရမည်လော မေးရန်ရှိသော ဤ ကော ဇေ ကို မိန့်သတည်း။

ကုဋိ-သဒ္ဒါသည် ဂန္ဓကုဋိပုဒ်၌ ကုဋိသဒ္ဒါ ကျောင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ကျောင်းအနက်လောဟု မေးရန်ရှိ၍ ကေ ဂေဟံ-ကို မိန့်သတည်း။

ဂေါနိသာဒိနိဝိဋ္ဌ-ပုဒ်ကို "နိသာဒေတိ အဿာဒေတီတိ နိသာဒိ။ ဂေါဧဝ နိသာဒိ ဂေါနိသာဒိ။ ဂေါနိသာဒိ ဝိယနိဝိဋ္ဌော ဂေါနိသာဒိနိဝိဋ္ဌော"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရမည်လောဟု မေးရန်ရှိ၍ ဂေါနိသာဒိနိဝိဋ္ဌော နာမ–စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤစကားဖြင့် "နိသီဒန္တိ ပဝိသန္တိ သန္နိဝေသန္တိ ဧတသ္မိံ ပဒေသေတိ- နိသာဒိ၊ ဂုန္နံနိသာဒိဂေါနိသာဒိ။ ဂေါနိသာဒိဝိယ ဝိနိဋ္ဌော ဂေါနိသာဒိနိ ဝိဋ္ဌော" ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ သီဒ=ဝိသရဏဂတျာဝသာနေသု။ (နီတိဓာတု-၉၅)။ (ဓာတုမာလာ) ဥစ္စင်္ဂေမံနိသာဒေတွာ ပြုဂ်၌ (နု၊၆၊၁၅၂။) ကဲ့သို့ ဤဒီဃကို အာဒီဃပြုသတည်း။ "နိသာဒနံ ပဝိသနံ သန္နိဝေသနံ နိသာဒေါ၊ ဂုန္နံဝိယ နိသာဒေါ ဧတိဿာတိ ဂေါနိသာဒိ။ (ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ် ဘူမိနိဒ္ဒေသ။ (၃၂၆-နှာ)

ဝီထိသန္နိဝေသာဒိဝသေန။ လမ်းခရီး၌ စုရုံး၍နေခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာဒိ၊ ဖြင့် ခရီးမဟုတ်သောတောတောင်စသည်ကိုယူ၏။ ။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုနွားခြံ၌။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုရွာတည်ထောင်သင့်သော အရပ်၌။ ယဿဂါမဿ၊ အား။ အနုရာဓပုရဿ၊ အား။ ဒွေ၊ သော။ ဤနန္ဒခိလာ၊ တို့သည်။ သန္တိ ဝိယ၊ သို့။ ဒွေ၊ သော။ ဤနန္ဒခိလာ၊ သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ မာတုဂါမေ၊ သည်။ ခိပတိယထာစ၊ လည်းကောင်း။ ခိပန္တိယထာစ၊ လည်းကောင်း။ ဧဝံ တထာ အခိပိတွာ၊ နိဗ္ဗကော-သဿ စကား၌ နိဗ္ဗ-ဟူသည် အမိုးစွန်းတံစက်မြိတ်တည်း။ (နိဗ္ဗန္တိ၊ဆေဒကော-ဋ္ဌိယံ၊ အဘိဓာန်ပူရဝဂ်၊ ၂၁၇-ဂါထာ)။ ထိုအမိုးစွန်းတံစက်မြိတ်သည် ထွက်, ဝင်သောလူတို့၏ ဦးခေါင်းနှင့်ထိခိုက်တိုက်မိရာဖြစ်၍ ဆဲရေးအပ်သောကြောင့် "ကုသိယတီတိ အက္ကောသိယတီတိ ကောသော ဟူသော ဝစနတ္ထ၊ ကြောင့်။ ကောသ၊ မည်သတည်း။ ကုသ အက္ကောသနေ၊ (ဏှာဒိမောဂ္ဂလာန်)

ဧတ္ထ၊ ဤပရိက္ခိတ္တဿ၊ပ။လေဍ္ဍုပါတော၊ ဟူသောပါဠိတော်အရာ၌။ ဣဒံ၊ ဤမဟာအဋ္ဌကထာမိန့်အပ်သောစကားသည်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်အရာ၌။ ပမာဏံ၊ သည်။ ဟောတိယထာ၊ သို့။ ဧဝံတထာ၊ တူ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ရှေ့နောက်ဖြစ်သော အရာတို့၌။ ဤ တွင် ရှေးဟူသည် ပထမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် အဖွင့် ကုန်ခါနီး "ဒွါရံဝိဝရိတွာ-နိပန္နဝတ္ထု"အဖွင့်"ကောမုစ္စတိ ကော န မုစ္စတိ"စသော စကားတည်း။ ဝဇီရ-ဗုဒ္ဓိဋီကာ(၁၂၅-နှာ)၌ အနုဂဏ္ဌိပဒေပန ယောယော အဋ္ဌကထာဝါဒေါ ဝါ ထေရဝါဒေါ ဝါ ပစ္ဆာဝုစ္စတိတိ ဣတောအနာဂတံ၊ သန္ဓာယဝုတ္တံ၊ နာတီတံ၊ ယဒိ အတီတမ္ပိသန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ မဟာပဒုမထေရ ဝါဒေါဝ ပမာဏံ ဇာတန္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာအနာဂတမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ အာစရိယာ ကထယန္တီတိ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ သို့မိန့်အပ်ငြားသော်လည်း ဒွါရံ ဝိဝရိတွာနိပန္နဝတ္ထု အဖွင့်

မှာမဟာပဒုမတ္ထေရဒါဒကို နောက်ဆုံးဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဒွေပနဇနာ-စသော မဟာအဋ္ဌကထာစကားကိုသာ နောက်ဆုံးဆိုအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိုမဟာအဋ္ဌကထာစကားသာ ပမာဏဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္ထ အရ အတိတ်,အနာဂတ် ရှေး,နောက်နှစ်ပါးဟု မှတ်ယူအပ်သတည်း။ ဒွေပနဇနာ-စသော နောက်ဆုံးစကား (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၄၆။)မဟာအဋ္ဌကထာစကားဖြစ်ကြောင်းကိုမူကား "ဒွေပနဇနာတိ အာဒိပိမဟာအဋ္ဌကထာယမေဝ ဝုတ္တံ" ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၁၊၁၆၂။)ကိုထောက်၍သိအပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာလည်း "ဒွေပနဇနာ"စသော စကား မဟာအဋ္ဌကထာစကားဖြစ်ကြောင်းကို ဤပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာအစ (၂-နှာ)ပဋ္ဌိညာဉ် စကားမှာ မဟာအဋ္ဌကထံ သရီရံကတွာ-ဟူသော စကားကို ထောက်၍ သိသတည်း။ သေသမို၊ ကြွင်းသော ဂါမူပစာရလက္ခဏာကိုလည်း သေသမ္ပိတိ ဂါမူပစာရလက္ခဏံ သန္ဓာယဝဒတိ။ (သာရတ္ထ၊ ဋီ၊၂၊ ၁၂၅)။တတြ ထိုဂါမူပစာရကို ယူရာ၌။ယသ္မာ ဒုဝိဓော ဟောတိ။ တသ္မာ စ, ယသ္မာပရိက္ခေဒေါ ဟောတိ၊ တသ္မာစ,

ပရိက္ခေပေါယေဝ၊ ပရိက္ခေဒေါ-ဟူသော စကား၌။ ယောပိစ ဂါမော-စသည်ဖြင့် မိန့်အပ်လတ္တံ့ စကားကိုရှုရ၍ အလွန်ကျယ်သော အရာမ်သည် ပမာဏမဟုတ်-ဟု သိအပ်၏။ အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန ပရိစ္ဆိန္နော ဟောတိ ဟူသော မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ စီဝရခန္ဓက (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၄၁၇) အဖွင့်စကားကိုထောက်၍ အရာမ် ထိုက်ရာ အရပ် အရာမ်အပ်သော အရာမ်သည်သာ ပရိက္ခေဒ-ဟု သိအပ်၏။

ယော အာစရိယော ဝဒတိ။ တဿ အာစရိယဿ ဝါဒေ။ တတော အာပဇ္ဇနတော။ တသ္မာစသည်ကား လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။ တသ္မာဖြင့် အာပဇ္ဇတိ, သံကိယတိ, ဝေဒိတဗ္ဗော-ဟူသော ကြိယာသုံးပါးကိုစွဲ။ ဝုတ္တနယေနေဝ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ တသ္မိံ ဃရူပစာရေ ဌိတဿ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။

ဝုတ္တနယဖြင့် သာ ဂါမဂါမူပစာရကို ပုံသေ ကေန္တ သိအပ်လေသလော။ ဝုတ္တနယဖြင့်သာ သိအပ်သော် ရွာဟောင်းရွာဆိုးကုန်း၏ ရှေးကကျယ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုရွာဟောင်း ရွာဆိုးကုန်းကို ရှေးအပိုင်းအခြားဖြင့်သာ ပိုင်းခြားအပ်လေသာလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် "ယောပိ စ"အစရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။

စသဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘဇောတက၊ ယောဂါမော၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ မဟာ၊ ကျယ်သည်။ ဟုတွာ ဟောန္တောပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဤသို့ယောပိ၌ ပိ-ကို ဟုတွာနှင့် ယှဉ်၍အနက်ပေး။ သဏ္ဍော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၌ ကဲ့သို့ ဟုတွာ၌

တ္တာပစ္စည်းကို လက္ခဏာအနက်၌သက်။ "သက္ကော၊ သည်။ ဟုတ္တာ ဟောန္တော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်၏"ဟု အနက်ပေးရသကဲ့သို့ ဤမှာလည်း လက္ခဏာ အနက်ပေးမှ ပိသဒ္ဒါကို ဆိုကျိုးရှိသကည်း။ "ယင်းသုံးပစ္စည်း သက်ရာလည်း။ တစ်နည်း လက္ခဏာ (နိယာမ်)။ ယောပိဂါမော ဟုတ္တာသည် စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြသတည်း။

ထို့ကြောင့် ပိ·သဒ္ဒါကို ဟုတ္တာနှင့်ယှဉ်ရသတည်း။ ဤယောပိစ ဂါမော စသောစကားကို ထောက်၍ ကျောင်းတိုက်မှာလည်း အရပ်ထိုက်ရာ အရပ် ထက်လွန်၍ အရပ်ပြုသည်နှင့် ကျောင်းတိုက်အရပ် အလွန်ကျယ်က အရပ် ပမာဏမဟုတ်။ ဓူဝသန္နိပါတ ဌာန, ပရိယန္တဋ္ဌိတ ဘောဇနသာလ, နိဗဒ္ဓဝသနက အာဝါသတို့တွင် တစ်ခုခုသော ဌာနမှ အားအသယ်အလတ် ရှိသော ယောကျ်ား၏ ခဲ နှစ်ကျအတွင်းသာ အရပ်ဥပစာရသိမ် မည်သည်ကိုသိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါအဋ္ဌကထာ စီဝရခန္ဓကအဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၄၁၇)၌ ဥပစာရသိမာ ပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပေန, အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန ပရိစ္ဆိန္နာ ဟောတိ။ အပိစ ဘိက္ခူနံ ဓုဝ သန္နိပါတဋ္ဌာနတောဝါ, ပရိယန္တေဋ္ဌိတ ဘောဇနသာလတောဝါ, နိဗန္ဓဝသနက အာဝါသတောဝါ, ထာမ မဇ္ဈိမဿပုရိသဿ ဒွိန္နံ လေဍ္ဍုပါတာနံ၊ အန္တော ဥပစာရသိမာ ဝေဒိတဗ္ဗာဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာစကားရပ်တွင် ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနဟူသည် ဓူဝသန္နိပါတ ဌာနစသည်မှ ခဲတကျအတွင်းတည်း။ (ဟေရသကဏ်ဋီကာနှင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာအလို) တနည်းကား။ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနဟူသည်ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနစသည်မှ ခဲနှစ်ကျ အတွင်းတည်း။ (ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာအလို။) ဤမထေရ်သုံးပါး ဝါဒကို မဟာဝါ စီဝရက္ခန္ဓက အဖွင့်ဋီကာသုံးဆောင်မှာ လာရှိသတည်း။ ဤပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန ဟူသောစကားဖြင့် ပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ဟူသော ရှေးစကားမှာ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာန စသည်မှ ခဲနှစ်ကျအတွင်း၌ အရပ်သာ အရပ်မည်ကြောင်း ထိုထက်လွန်က အရပ်မမည်ကြောင်းကို ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၁၂၅)၌ ဃရူပစာရေ ဌိတဿမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဍ္ဍုပါတောတိ ဣမိနာ ပရိက္ခိတ္တဿပိ ဂါမဿ သစေ လေဍ္ဍုပါတတော ဒူရေ ဒူရေပရိက္ခေပေါ ဟောတိ။ လေဍ္ဍုပါတော ယေဝ ဂါမပရိစ္ဆေဒေါတိ ဂဟေ တဗ္ဗန္တိ ဝဒန္တိဟု မိန့်အပ်၏။ ဂါမပရိစ္ဆေဒကို ဆိုသောဋီကာစကားဖြင့် အာရာမ ပရိစ္ဆေဒကို သိကောင်းသတည်း။ အရပ်ပြားသည်ဟု မမှတ်မသားဘဲ မနေကြရာ။

ဤလက္ခဏာကို အလုံးစုံသောအရာတို့၌ သိအပ်သလောဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့်။ "အရညံနာမ ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစ ရဉ္စာတိ ဣမံစသည်ကို မိန့်သတည်း။

ပါဠိတော်မှာ "ဂါမာဝါအရညာဝါ"ဟူ၍သာ လာသောကြောင့် ဃရနှင့် ဃရူပစာရ ဂါမူပစာရကို စပ်လျဉ်းသောအားဖြင့်သာ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုတော်မူသည်၊ထို့ကြောင့်ဃရနှင့်ဃရူပစာရ ဂါမူပစာရမှာ ခိုးသော်ရမှာန်းအား ပါရာဇိကမကျ သို့လားဟုလျှဉ်းပါရန်ရှိသောကြောင့် "ဝေံဘဂတော" စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အဇ္ဈောဟရဏီယံ ကိဥ္စိပိ ဝုစ္စတိ၊ ပန တထာပိ သသာမိကဿ ဘဏ္ဍဿေဝ အာဒါနေန ပါရာဇိကဘာဝတော ဣဓ ယံကိဉ္စိ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ သသာမိကံ ဘဏ္ဍံဒ ဒိန္နန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယဿာ အာဒိယတိ။ တဿာစ သောယဿာထေယျ စိတ္တောဟောတိ။ တဿာစ။

အာဒိယေယျစသော ခြောက်ပါးသောပုဒ်တို့တွင်၊ "ပစ္စိမံ၊ ပစ္စိမံ၊ ပုရိမဿ ပုရိမဿ အတ္ထဝိဝရဏံ"ဟု တပါးသောအရာတို့၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ နောက်နောက်သောပုဒ်သည် ရှေးရှေးသောပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်၍ အထူးမရှိ ထို့ကြောင့် ထိုခြောက်ပါးသောပုဒ်တို့ကို ခိုးယူခြင်းသာမည၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အာဒိယေယျ။ပ။ သင်္ကေတံ ဝီတိနာမေယျာတိ တွေပနစသည်ကို မိန့်သတည်း။

ပနကား ပက္ခန္တရ ဇောတက။ ။အဘိယောဂဝသေန၊ သူတပါး၏ အရာမ်ကို မိမိနှင့်ယှဉ်စေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော တရားတွေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (အစုအဘိယောဂေ။ ။ဓာတုမာလာ) ဆဋ္ဌ၊ ဆဋ္ဌဖြစ်သော။ သင်္ကေတံဝီတိနာမေယျပုဒ်ကို။ ပရိကပ္ပဝသေနဝါ၊ ဥစ္စာထားရာအရပ်ကို ကြံသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သုင်္ကဃာတဝသေန၊ ကင်းထားရာအရပ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။

ဤနှစ်ပုဒ်တို့တွင် ပရိကပ္ပဝသေန ဟူသောစကားကို "သံကေတံဃတိပတိကပ္ပိယတိ တွေဌာနေတိ သံကေတံ" ဟူသောဝစနတ္ထ အားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပရိကပ္ပိတဋ္ဌာနံ ဟူ၍ မိန့်တော်မူလတ္တံ့။သင်္ကေတာပရိကပ္ပကား ဤအရာမှာ မဆိုင်။

ပရိကပ္ပ နှစ်ပါးရှိသည့်ကိုကား အဘိန္နသဒ္ဒ ဝတ္ထုမှ နောက်ဝတ္ထုအဖွင့်မှာ မှုပြလတ္တံ့။ သင်္ကေတ ဂမ္ဘကထာ၌ သင်္ကေတ–သဒ္ဒါကား ချိန်းခြင်းအနက် ဟော။

သုက်ဿာတငသေနဝါ ဟူသော စကားကို မူကား "သံကေတိယတိ ဉာယတိ ဧတ္ထ သုက်နှိသင်္ကေတံ"ဟူသော ဝစနတ္ထအားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။ ကိတ ဉာဏော ကေတတိ။ ကေတနံ၊ ကေတကော၊ သင်္ကေတော။ (ဓာတုမာလာ။ ၆၇-နှာ)။

အဘိယောဂဝသေန စသော စကားကိုဆောက်၍ ပါဠိတော်မှာ "အာဒိယေယျ၊ တရားတွေ့၍ ခိုးယူငြားအံ့။ ဟရေယျ၊ သူတစ်ပါး၏ ဘဏ္ဍာကို ဆောင်း၍ ခိုးငြားအံ့။ ဟရဓာတ်သည် ဆောင်ခြင်းအနက်ကိုသာ မဟော။ ဆောင်၍ ခိုးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သိခါပတ္တအနက်ကို ဟောသတည်း။ သတ္တဟာရကံဝါဿ ပရိယေသေယျ၌ ကဲ့သို့မှတ်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ဟရေယျာတိ၊ အညဿ ဘဏ္ဍံ ဟရန္တော။ ပ။ ခန္ဓံသြရောပေတိ၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ"ဟု မိန့်တော်မူလတ္တံ့။ "အဝဟရေယျ၊ ပစ္စည်းရှင်နှင့် ကင်းစေ၍ ခိုးငြားအံ့" ပစ္စည်းရှင်နှင့် ကင်းစေခြင်း ဟူသည် ငါမယူဘူးဟု ဆိုခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "နာဟံ ဂဏှာမီတိ ဘဏတိဟု မိန့်လတ္တံ့။အာဂ-သည် ဝိယောဂအနက်ရှိသတည်း။ "ဣရိယာပထံ၊ ဥစ္စာဘဏ္ဍာနှင့်တကွ ဖြစ်သောသူ၏. ဣရိယာပုတ်ကို ဝိကောပေယျ၊ ဖျက်ဆီးငြားအံ့။"ဌာနာ၊ကုန်း, ကြည်းစသော ဥစ္စာ၏ တည်ရာအရပ်မှ။ စာဝေယျ၊ ရွေ့စေငြားအံ့"။ "သံကေတံ၊ ကြံစည်ရာအရပ်, ကင်းသားရာ အရပ်ကို"။ ဤသို့အနက်ပေး။။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာ၊ ယောဇနာပနေတ္ထ- စသော စကားကို ခေါင်းတည်၍ အာဒိယေယျ စသော ပုဒ်တို့၌၊ ယောဇနာနည်းကို ပြတော်မူ၏။ ထိုယောဇနာနည်းကိုသာ သိအပ်လေသလောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် အပိစ-အစရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။

အပိစ၊ အပရောနယော မယောဝုစ္စတော။ ဧဝံ ဝဏ္ဏယတာဟိ၌-ဟိကား ဖလဇောတကတည်း။

ပဉ္စဝီသတိအဝဟာရေ တို့ကို ပြသော် ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသည်အားလျော်စွာ ဆရာပြမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဣမသ္မိံ စ ဌာနေစ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ပဉ္စပဉ္စကော။ပ။ သလ္လက္ခေတ ဗ္ဗာကို လုံရင်းကောက်။

အဘယ်ကြောင့် ကောင်းစွာ မှတ်သားအပ်သနည်း။ ဤအရာမှာ အလုံးစုံကုန်သော အဋ္ဌကထာလာ စကားတို့သည် အနာကုလ,အလုဠိတ, သုဝိညေယျ ဝိနိစ္ဆယ ဖြစ်ကုန်ခဲ့သော ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသည်အားလျော်စွာသာ မှတ်သား သင့်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဣမသ္မိံ စ ဌာနေ စသည်ကိုမိန့်သတည်း။

ဣမသ္မိံ စ ။ပ။ ဒုဝိညေယျ ဝိနိစ္ဆယာ၊ တသ္မာ ပဥ္စ ပဥ္စကေ စသည်ကို လိုရင်းကောက်။ ။အာကုလာ လုဠိတာ နှစ်ပုဒ်သည် အချင်းချင်း ပရိယာယ်တည်း။ လုဠိတာ-ပုဒ်သည် လုဠ ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသတည်း။ ဤပုဒ်ကိုထောက်၍ ဓာတုမာလာ၌ "လောဠ ဥမ္မာဒေ" ဟု လောဠ-ဓာတ်သာ လာရှိငြားသော်လည်း လုဠ-ဓာတ်လည်း ရှိသေး၏ဟု သိအပ်သတည်း။

ဒုဝိညေယျဝိနိစ္ဆယာ-ကား အသီးအခြားသော အပြစ်ပြ ပုဒ်တည်း။ အာကုလာ၊ နှောင့်ယှက်ကုန်သည်။ လုဠိတာ၊ မွှေနှောက် ချောက်ချားကုန်သည်။ ဤအရာ၌ အလုံးစုံကုန်သော အဋ္ဌကထာလာ စကားတို့၏ အာကုလ လုဠိတ ဒုဝိညေယျ ဝိနိစ္ဆယ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ဆရာ အဘယ့်ကြောင့် သိအပ်ကုန်သနည်း။ ပစ္စက္ခအားဖြင့် သိအပ်ကုန်သလောဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် တထာဟိ-စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ဤတထာဟိ စသည်ကား ရှေးဝါကျ၏ဉာပကအကြောင်းတည်း။ တထာဟိ ဝုတ္တံ သင်္ဂဟာကာရေဟိ။ တဿာနုဘာဝေန ဟတန္တရာယောတိ-ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝိနီဋီကာ (ပဏာမ)စကားကို ထောက်သတည်း။ ထို့ကြောင့် မဏိသာရမဉ္ဇူသာ (၁၊၄၄-နှာ)ကျမ်း၌ သကဝစနံ သာဓျ၊ ပရဝစနံ သာဓက၊ သကဝစနံ ဉာပျ၊ ပရဝစနံ ဉာပကန္တိဝစနတော သကဝစနံ ပရဝစနေန သာဓေန္တော ဉာပေန္တော စ အာဟ တထာဟိတိ အာဒိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ရှေးဝါကျ၏ ဉာပက, သာဓက အကြောင်း ဖြစ်လေငြားလည်း ထို တထာဟိ စသောစကားကို ရှေး ဣမသ္မိံ စ ဌာနေ စသောဝါကျ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် မပြန်လင့်၊ ဧဝမိမသ္မိံ ဌာနေ-စသော နောက်ဝါကျသို့သာ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သွား။ ရှေးဣမသ္မိံ စ ဌာနေ စသောစကားနှင့် နောက် ဧဝမိမသ္မိံ ဌာနေ စသောစကားသည် အတူတူပင်တည်း။ အတူတူဖြစ်လေက နောက်စကားကို မရေးသင့် ဟူရာမှာ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဤသို့ စကားကျယ်စိုင်း၍ အရင်းစကား အစစကား ငုတ်သောအရာမှာ အရင်းစကား အစ စကား အတိုင်း အဆုံးသတ်၍ ထားရိုးရှိသတည်းဟု ဖြေလေ။ တသ္မာဖြင့် နောက် ဧဝမိမသ္မိံ ဌာနေ စသည်ကိုစွဲ။ ရှေး၌ ဒဿိတံ ဒဿိတာနိ အဆုံးရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သောအဋ္ဌကထာစကားတို့သည် အာကုလ လုဠိတ ဖြစ်ကုန်သည်ဟု သို့သိအပ်ကုန်ရာ၌ အကြောင်းတို့တည်း။

အလုံးစုံကုန်သော အဋ္ဌကထာစကားတို့၏ အာကုလ လုဠိတ ဖြစ်ကုန်သည်အဖြစ်ကို ဤအကြောင်းကြောင့် သိအပ်ကုန်သည်ဟု သိအပ်ရာ၌ အကြောင်းကို ဆရာပြ၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဒုဝိညေယျ ဝိနိစ္ဆယ

ဖြစ်ကုန်သည်ကို သိအပ်ကုန်သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယဲနိ- အစ ရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။

သို့ပင် တစ်ခုသော ပဉ္စက နှစ်ခုကုန်သော ပဉ္စကတို့ကို ပြုအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ပါစေကုန်ဦးတော့ သို့ပင်ဖြစ်ကုန်လေငြားသော်လည်း ထိုပြုအပ်ကုန်သော ပဉ္စကတို့သည် ရှေးအလုံးစုံကုန်သော အင်္ဂါကထာတို့၌ ပြအင်ကုန်သည့်အတိုင်း ပဉ္စက ဖြစ်ကုန်လေက အလုံးစုံသော အင်္ဂကထာ ပါ စကားတို့သည် အာကုလ လုဠိတ ဖြစ်ကုန်သည်ဟု မသိအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ဧတာနိ စ-အစရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။

အဘယ်ကြောင့် ထိုပဉ္စကဘို့သည် ပဉ္စက မဖြစ်ကုန်သနည်း။ ငါးပါးသော အရေအတွက် စုံစေ့ပါသည် မဟုတ်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယတ္ထဟိ- စသည်ကို မိန့်သတည်း။

သို့ပင် ဆိုအပ်သည် ဖြစ်ပါစေဦးတော့ သို့ပင် ဖြစ်လေငြားသော်လည်း ပဉ္စဟာကာရေဟိ အဒိန္န-စသော ပါဠိတော်လာ စကား, ဆဟာကာရေဟိ-စသော ပါဠိတော်လာ စကားတို့၌ တစ်ခုတစ်ခုသောပုဒ်ဖြင့် တစ်ခုတစ်ခုသော အဝဟာရ ဖြစ်ခဲ့သော် ထိုပဉ္စကတို့သည် ပဉ္စက ဖြစ်ကုန်ရာသည်မဟုတ်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် တွေ ပန-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ရှေးစကား၏ ဟိတ်ကူတည်း။

ပန-သဒ္ဒါ ဝိသေသတ္ထ ဇောတက်။ ယသ္မာ ဒုဝိညေယျ ဝိနိစ္ဆယာ၊ တသ္မာ ပဉ္စ ပဉ္စကံ။ပ။ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ ကော် ပဉ္စကံ ယသ္မာ ဒဿိတံ တသ္မာစ, ဒွေ ပဉ္စကာနိ ယသ္မာ ဒဿတာနိ၊ တသ္မာစ, တောနိ ပဉ္စကာနိ ယသ္မာ န ဟောန္တိ၊ တသ္မာစ, ဟိယသ္မာ ယတ္တ ယေသု ပဉ္စကေသု ဧကေကေန ပဒေန အဝဟာရော ယသ္မာ သိဇ္ဈတိ တသ္မာ တံ ပဉ္စကံ ပဉ္စကံ နာမ ယသ္မာ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာစ,တွေ ပဉ္စဟာကာရေဟိ အဒိန္နံ့ အာဒိဝစနဆဟာကာရေဟိတျာဒိ ဝစနေသု၊ သဗ္ဗေဟိ အဒိန္နံ့ အာဒိဟိ ပဒေဟိ ဧကောယေဝ အဝဟာရော ယသ္မာ သိဇ္ဈတိ တသ္မာစ,တောနိ ပဉ္စကာနိ ပဉ္စကာနိ န ဟောန္တိ။ တတ္ထ တေသု ပဉ္စဝိသတိယာ အဝဟာရေသု လဗ္ဘမာနာနိယေဝ နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကာဒီနိ ယာနိပိ ပဉ္စကာနိ ဒဿိတာနိ သဗ္ဗေသံ တေသံ ပိ ပဉ္စကာနံ အတ္ထော ယသ္မာ န ပါကဋ- သိဒ္ဓော၊ တသ္မာစ, ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန ဣမသ္မိံ ဌာနေ သဗ္ဗအင်္ဂကထာ အာကုလာ လုဠိတာ ဒုဝိညေယျ ဝိနိစ္ဆယာတိ မယာ ဉာယတိ။ တသ္မာ ဣမသ္မိံ- ဌာနေ သဗ္ဗအင်္ဂကထာနံ အာကုလတ္တာ လုဠိတတ္တာ စေဝ ဒုဝိညေယျ ဝိနိစ္ဆယ-

တ္တာစ ပဉ္စ ပဉ္စကေ သမောဓာနေတွာ ဒသာိယမာနာ ဣမေ ပဉ္စဝီသတိ အဝဟာရာ သာဓုကံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။

တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စပဉ္စကတို့တွင်။ နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကဉ္စ ဧကဘဏ္ဍပဉ္စကဉ္စ လဗ္ဘန္တီတိ မှာစပ်။ နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကဉ္စတျာဒိ၊ စနေ မယာ ဝုတ္တံ။ ။ပရိကပ္ပါဝဟာရဿစ-ဟူသောစကားကို "သံကေတိယတိ ပရိကပ္ပိယတိ ဧတ္ထာတိ ဌာနေတိ သံကေတံ" ဟူသော ဝစနတ္ထအားလျော်စွာ မိန့်ဆိုသတည်း။ နိဿဂ္ဂိယာဝဟာရဿစ–ဟူသော စကားကိုမူကား "သံကေတိယတိဉာယတိဧတ္ထ သုက်န္တိ သံကေတံ" ဟူသောဝစနတ္ထ အားလျော်စွာ မိန့်ဆိုသတည်း။ တတိယ ပဉ္စမေသု ပဉ္စကေသုဥ တတိယ ပဉ္စက ကား သာဟတ္ထိက ပဉ္စကတည်း၊ ပဉ္စမ ပဉ္စကကား ထေယျာဝဟာရပဉ္စကတည်း။

နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကဉ္စ ဧကဘဏ္ဍ ပဉ္စကဉ္စ "တတ္ထ နာနာဘဏ္ဍ ပဉ္စကဉ္စ တျာဒိဝစနေန မယာ" ဝုတ္တံ။ ဤဝုတ္တံ စသော စကားသည် နိဂုံးတည်း[၁]။

တနည်းကား။ ။ဤဝုတ္တံစသော စကားသည် မေးခြင်းအကျိုးငှာ ရှေးဦးစွာ ထားအပ်သော ဥပနာ စကားတည်း။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် "မယာ၊ သင် အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်ဆိုအပ်ပေပြီ" ဟု အနက်ပေး။ ပိဋကတ်သုံးပုံ အဋ္ဌကထာမှာ ဤသို့သဘောရှိသော နိဂုံးစကား ဥပနာစကားကို အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ ရေးသား၍ ထားသည်ကား အလွန်ပင် ပါးရှားသတည်း။

ယေန အဝဟာရေန အန္တော သုင်္ဃာတေ ဌိတော ဗဟိသုင်္ဃာတံ ပါတေတိ၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ ဣမိနာဝစနေန သဒ္ဓိံ သံကေတံ ဝိတိနာ-မေယျာတိ ဣဒံ ပဒယောဇနံ လဗ္ဘတိ။ သော အဝဟာရော နိဿဂ္ဂိယောနာမ ဟုအနက်ပေး။

ယေနအဝဟာရေန၊သည်။(လဗ္ဘတိမှာစပ်) အန္တောသုင်္ဃာတေ စသော ပါဠိတော်စကားသည် သုင်္ဃာတကဏ္ဍမှာ လာသတည်း။ သံကေတံ ဝိတိနာ-မေယျ ဟူသော ပါဠိတော်စကားသည်။ အာဒိယေယျ အဖွင့်မှာ လာသတည်း။ သံကေတတသဒ္ဒါသည် ဤအရာမှာ "သံကေတိယတိ ဉာယတိ ဧတ္ထသုက်န္တိ သံကေတံ" ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် သုင်္ဃာတဌာနကို ဟောသတည်း။

သုင်္ဃာတကထာယံ၊ ၌။ အာဂတေန၊ သော။ အန္တောသုင်္ဃာတေ-ဌိတော ဗဟိ သုင်္ဃာတံ ပါတေတိ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ ဣမိ-နာဝ၊ [၂](စ–ဆဋ္ဌမှု) ဤအန္တောသုင်္ဃာတေ ။ပ။ ပါရာဇိကဿ ဟူသော စကားနှင့်သာလျှင်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။သံကေတံ ဝိတိ နာမေယျာတိ ဣဒံ ပဒယော

၁။ နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဧက ဘဏ္ဍ ပဉ္စကဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း တတ္ထ နာနာ ဘဏ္ဍ ပဉ္စကဉ္စတျာဒိဝစနေန၊ဖြင့်။ မယာ၊ သည်။ဝုတ္တံ၊ ပြီ၏ဟု အနက်ပေး။
၂။ နိဿဂ္ဂိယောမာကိပဒံ လဗ္ဘတီတိ ပဒေကတ္တာ (ယောဇနာ ၁၅၃–နှာ)။

ဇနံ၊ သံကေတံ ဝိတိ နာမေယျံ ဟူသော ဤပုဒ်ကို ယှဉ်ခြင်းကို။ လဒ္ဒတိ၊ ရအပ်၏။ ဣမိနာဝ ဥဒ္ဒ ဝေဖြင့် သုက်ဿာတ ကထာဥ္ပပင် ရှေးဖြစ်သော ပထမံ ပါဒံ သုက်ဿာတံ အတိက္ကာမေတိ။အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ၊ဒုတိယံပါဒံ အတိက္ကာမေတိ အာပတ္တိပါရာဇိကဿ ဟူသော စကားကိုကန့်။ အာယုံကြောင့်နည်း ဟူမူ ထိုပဌမံပါဒံ သုက်ဿာတံစသော စကားဖြင့် နိဿဂ္ဂိယ ခိုးခြင်းကို မပြမူ၍ သာဟတ္ထိက ခိုးခြင်းကိုသာ ပြသောကြောင့်တည်း။

အတ္ထသာဓကောနာမ၊ စေခိုင်းအပ်သော၏ သူတစ်ပါး၏ ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ခိုးယူခြင်းမှလည်းကောင်း။ ဖိနပ်စသည်တို့ကို စီ၍ကျစေခြင်းမှ လည်းကောင်း။ ရှေးထက် ရှေးဦးစွာကသာလျှင် ပါရာဇိက အာပတ်သင့်ခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးပြီးစေတတ်သော ခိုးခြင်းမည်သည်ကား။ ။အသုံနာမ ဘဏ္ဍံစသော စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။ ကိရိယာသိဒ္ဓိတောစသော သာရတ္ထ- ဒီပနီ(၂၁၂၀-နှာ) စကားကိုထောက်။ ။ပါဋ္ဌိယံ၊ ၌။ သံဝိဒါဝဟာရောနာမာတိ အာဒိနာစေဝ သံကေတကမ္မံနာမာတိ အာဒိနာစ နိမိတ္တကမ္မန္တိ အာဒိနာ စ အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ဝေမိမာနိ ဖသည်ကား ပဉ္စ ပဉ္စကာနိ နာမစသော စကား၏ နိဂုံးတည်း။

ပေါရာဏာအရ သင်္ဂါယနာတင်ဆရာဟု ဝဇီရ၌ မိန့်အပ်၏။ ။အတ္ထံ၊ အာပတ်သင့်ခြင်း, အာပတ်မသင့်ခြင်း စသော အကျိုးကို။ ။သာလယအခါ ကောက်မိသောဝတ္ထုကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း အကျိုးဖြစ်သတည်း။ နိရာလယ အခါ ကောက်မိသောဝတ္ထုကြောင့် အာပတ်မသင့်ခြင်း အကျိုးဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၂၁၃၁)၌ မာရေယျတ္ထံ ဝိစက္ခဏောတိ ဣမသေဝ စသည်ကို အထက်၌ မိန့်လတ္တံ့။

ပန တဿာပိ၊ ထိုသို့ ပါရာဇိကဖြင့် မဆုံးဖြတ်အပ်ငြားသော်လည်း။ ဘဏ္ဍသာမိကေသု၊ တို့သည်။ပ။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသို့ပေးရခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤနိရာလယအခါ သူတပါးဘဏ္ဍာကို ဆောင်ယူကောက်ယူရာ၌။ သာမီစိ၊ လောကုတ္တရာတရေး အားလျော်သော အကျင့်ဝတ်တည်း။ သာမီစိတိဝတ္တံ အာပတ္တိ ပန နတ္ထိတိ အဓိပ္ပာယော။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၂၁၃၀-နှာ) ဝဇီရဗုဒ္ဓိမှာလည်း ထိုနည်းတူလာ၏။

သကသညာယ အဒေန္တဿ အာပတ္တိ နတ္ထိတိ ဝဒန္တိ။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၁၁၇၄-နှာ)။ ပရသညာဖြင့် မပေးသော်လည်း နိရာလယပစ္စည်းကို ကောက်ယူသော အရာဖြစ်၍ ပါရာဇိကအာပတ်မသင့်။ ပရသညာအတွက်နှင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်သာ သင့်သတည်း။

ဍာမသာ အတ္တသာ၊ ဤနိရာလယအခါ သူတစ်ပါး၏ ဘဏ္ဍာကို ဆောင်ယူကောက်ယူသည့်ရှိသော် ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် မဆုံးဖြတ်ရခြင်း ဟူသော အနက်ကို။ ။ဘာတိယမင်း ဟူသည် သိဒ်ိုရိတည်း။ တတ္ထစေတိယင်္ဂဏေ၊ ၌။ မဟာဇနသမ္မဒ္ဒေါ၊ များစွာကုန်သော လူတို့၏အချင်းချင်း နင်းနယ်သွားလာခြင်းသည်။ ။မဒ္ဒ မဒ္ဒနေ မဒ္ဒတိ ပမဒ္ဒတိ ကဏ္ဍကံ မဒ္ဒတိ (ဓာတုမာလာ။ ၉၅-နှာ)မဟာဇနသမ္မဒ္ဒေါတိ မဟာဇနသခေါ်ဘောဟု သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၁၃၀)၌ ဖွင့်သည်ကား နင်းနယ်သွားလာခြင်းဟူသည် "လှုပ်လှုပ်ရှားရှား နင်းနယ်သွားလာခြင်းတည်း" ဟု အဓိပ္ပါယ်တွက်ကို ဖွင့်သတည်း။ ။ခုဘ သဉ္စလနေ ခေါဘတိ သခေါ်ဘတိ ဟတ္ထိနာဂေပဒိန္နမှိ၊ ခုဗ္ဘိတ္ထ နဂရံ တဒါ။ (ဓာတုမာလာ။ ၁၂၉-နှာ) သမ္မဒ္ဒေါတိနိ ဝိဒ္ဓတာ သခေါ်ဘောဝါ ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၁၇၄) အဖွင့်သည်လည်း နင်းနယ်သွားလာခြင်း ဟူသည် "အချင်းချင်း စပ်၍ နင်းနယ်သွားလာခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း, လှုပ်လှုပ်ရှားရှား နင်းနယ်သွားလာခြင်းဟူ၍လည်းကောင်း အဓိပ္ပါယ်တွက်ကိုပင် ဖွင့်သတည်း။

ဇနကာယေ၊ စေတီတော်ကို ဖူးမြော်သော လူများအပေါင်းသည်။ ဘဇ္ဇေ၊ စေတီရင်ပြင်တော်မှ သက်ဆင်းပြီးသည်ရှိသော် (ဝါ) သက်ဆင်းပြီးမှ။ ။ ဘဇ္ဇံ တု ဂဋ္ဌိတံ ပန္နံ ခုတဥ္စ ဓံသိတံ ဘဝေ။ ။အဘိဓာန်ဝိသေသျာဂ်နေဝဂ် (၇၅၁-ဂါထာ)။ ။ဘသ အဓောပတနေ တော။(အဘိဓာန်ဋီကာ)။ စေတီရင်ပြင်မှ သက်ဆင်းသော် စေတီရင်ပြင်နှင့် ကင်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၁၃၁-နှာ)၌ "ဘဇ္ဇေ ဇနကာယေတိ အပဂတေ ဇနကာယေ" ဟု အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသောအားဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ စေတီရင်ပြင်မြင့်သောကြောင့် စေတီယင်ပြင်မှ သက်ဆင်းရသတည်း။ စေတီယင်ပြင် မြင့်ကြောင်းကိုမူကား၊ အမစ္စပုတ္တော ဉာတိပရိဝုတော ပါစီနဒွါရေန စေတိယင်္ဂဏံ အာရုဠှော။ ဟူသော ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ ပဉ္စကဝဏ္ဏနာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊၁၇၅-နှာ)ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ တေ တဝ အနာပတ္တိယော ကိဉ္စာပိ အသ။ ပန တထာပိ ထေယျစိတ္တေန ဂဟိတတ္တာ။ ။အမတေန၊ အမြိုက်ရေဖြင့်။ အဘိသိတ္တော ဍူဝ၊ သွန်းလောင်းအပ်သကဲ့သို့။

သာမဏ္ဏံ၊ နည်းသောအဖိုးသည်။ သံသဒ္ဒါသည် ခေ်ပအနက်ဟောတည်း။သခေ်ပဟူသည် အနည်းတည်း။ထို့ကြောင့်သာရတ္ထဒီပနီ(၂။၁၃၁-နှာ)၌"သမဏ္ဍန္တိ အပ္ပဏ္ဍံ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ။အန္တရသမုဒ္ဒဟူသည် သိဒ်ိုရိမှထောက်သော် သမုဒ္ဒရာတစ်ဘက်ဖြစ်သောဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းတည်း။ မဟာဝိဟာရ၊ သိဒ်ိုရိကျွန်း မဟာဝိဟာရ ကျောင်းတိုက်သို့။ ။ဒါဠှအတ္တံ၊ထင်းတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ဆွမ်းချက်ရခြင်းစသော

ကိစ္စကို။ ။အတ္ထသဒ္ဒါသည် "အရဏံ ကိစ္စံ ဘာဝေန ပဝတ္တနံ အတ္တော"ဟူသောဝစနတ္ထကြောင့် ကိစ္စအနက်ကို ဤအရာမှာဟောသတည်း။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊ ၁၃၁-နှာ)၌၊ ဒါရုအတ္ထံ ဟရတီတိ ဒါရုဟိ ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ သာဓေတီ"ဟုမိန့်အပ်၏။ တနည်းကား၊ ဒါရုအတ္ထံ၊ ထင်းပြုရခြင်းဟူသောအကျိုးကို။ ဒါရု၌ ကရဏပုဒ်ကျေ သို့အနက်ပေးသော်လည်း သင့်ရာသေး၏။ မယိ သန္တေတိ အာဒိ သဗ္ဗံ ရညာ ပေသာဒေန ဝုတ္တံ၊ ထေရေန ပန အနုန္နဉ္စဝိကံ ကတန္တိ နမညိတဗ္ဗံ- ဟုသာရတ္ထ ဒီပနီ(၂၊၁၃၁-နှာ)၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့် သာသနာဝန်ထမ်း ရဟန်းပြုပြီးသော သူသည် ရဟန်းတို့အားမလျောက်ပတ်သော လူတရားကိုဆုံးဖြတ်ခြင်းအမှုကိုမပြုဘဲ မျက်နှာလွှဲ၍ ရဟန်းတရားကိုသာ အားထုတ်ကာ နေကြရာသတည်း။ ငါတို့လက်ထက်အခါမှာ မန္တလေးရတနာပုံနေပြည်တော်ဘည် ပဥ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီးသည် မှုးမတ်မိုဝန် မြို့သူကြီးစသော သူတို့ကို စိတ်မချသည်နှင့် လူမှုကိစ္စတို့ကိုကျေးတော မြို့ရွာ ဂိုဏ်းအုပ် ဂိုဏ်းထောက်တို့အား လွှဲအပ်ခြားသော်လည်း။ သာရတ္ထ ဒီပနီ၌ မိန့်တော်မူတိုင်း အာဘာမ္ဗိကဂေါဒတ္တ မထေရ်ထုံးကို နှလုံးထား၍ မျက်နှာလွှဲကာသာ ရဟန်းတရားနှင့်သာ နေကြကုန်ရာသည်။ သို့မနေဘဲ ဂတိလိုက်စား ရဟန်းတို့အား မလျောက်ပတ်သော လူ့ဘို့အခမ်ကျှဏ်းတရားကို လက်ခံ သိမ်းပိုက် ဆုံးဖြတ်ကြသည် ဖြစ်၍လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ မထေရ်မှန် မထေရ် မြတ်တို့၏ စောဒနာခြင်းကိုခံရသော ရဟန်း အမျှားပင် နိုင်ငံဝန်းကျင်မှာ ရှိလေသတည်းဟု ကြားသိရသတည်း။

ယထာ၊ အဖိုးနောက်မှ ယုတ်လျော့သော သပိတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ကောဂဿ၊ ယထာ ကုလူပကော။ဧဝံ နိဒ္ဒဿနေ၊ (သဒ္ဒနီတိ စတုပဒမာလာ။ နီတိသုတ္တ ၃၇၇-နှာ)ယထာ၊ ဥဒါဟရဏ် အဘယ်နည်းဟူးကား ဟု အနက်ပေးရခြားသော်လည်း။ ဂ-ကို က-ပြုရသော ဥဒါဟရဏ်ကိုဖေါ် ပြသော ပြယုဂ်၌ပါရှိသည်နှင့် နိဒဿနေ ဟူသတည်း။ ဤပထမနည်းအလိုအားဖြင့် ယထာ သဒ္ဒါသည် နိဒဿန အနက်၌ဖြစ်သော နိပါတ်တည်း။ တနည်းကား နဝခေါဘော၊ ပွတ်သစ်စဖြစ်သော။ ယထာ ယောပတ္တော၊ အကြင်သပိတ်သည် ဟု အနက်ပေး။ နောက်ဝါကျ၌ သော ဟူ၍ မိန့်အပ်သည်နှင့် အညီတည်း။ ဤဒုတိယနည်း အလိုအားဖြင့် ယထာသဒ္ဒါသည် ယ-အနက်ကိုဟောသော နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ ယထာ ဟာဝေ ပါဏရိဝေတ္ထ ရက္ခိတာ၊ ဒုဋ္ဌာ မယိ အညမဘိပ္ပ-မောဒယိ။ ။နဝကနိပါတ်သမုဂ္ဂဇာတ်။(ခု၊၅။ ၉၇။)ယထာဟဝေ ပါဏရိဝေတ္ထ-ရက္ခိတာတိ အယံမယာ အတ္တနော ပါဏာ ဝိယ တွေ အနေ္တာ ကုစ္ဆိယံ ပရိဟ-

ရန္တေန ရက္ခိတာ ဟူသော (ဇာတက ၄၊ ၃။ ၅၀၅။) အဋ္ဌကထာကို ရှု၍ ယထာ သည် အယံ–အနက်ရှိသည်။ ယထာသည် ယာ–အနက်ရှိသည်ဟု ကြံသော် သဘောလျော်သည်ဖြစ်၍ "ယထာ ယာ ဣတ္ထိ" ဟု အနက်ယောဇနာ ခဲ့သည် ဟု ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်တော်မူသော ပြည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် နဝနိပါတ် ဇာတ်နိသျှဉ်း မှာထားတော်မူသတည်း။

အာဏိဂဏ္ဍိကာ ဟတောဝါ၊ သံ မယ်န အလုံးအဖွဲ့တို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော် လည်းကောင်း။ ။ကေဒိသံ–စသော သာရတ္ထဒီပနီစကားဥ္ "သစေ ဝဒတိ ကေဒိဝသံ" စသောစကားကို ပဲခွပ်ဓားမကို ရောင်းရင်းဖြစ်သော ပန်းပဲသည် လက်မှာမူကား တံပူဖြတ်ခြင်းစသည်ကို ပြုငြားသော်လည်း အဖိုးမယုတ် သောကြောင့် ပဲခွပ်ဓားမရှင် ဝယ်ယူအပ်သော ပဲခွပ်ထားမကိုသာ ရည်၍ အဖိုးယုတ်သည်ကို အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်အပ်သတည်း ဟူလိုသတည်း။

ပါသာဏသက္ခရံ ဟူသောစကား၌ ပါသာဏနှင့် သက္ခရအထူးကို တတ္ထ· မုဋ္ဌိပ္ပမာဏတော ဥပရိပါသာဏာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာ သက္ခရာ– ဟူသော ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ ပသဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ကို (ဝိ၊၄၊၃၊ ၂၁။) ထောက်၍ သိအပ်၏။

ယထာရူပံ၌ ရူပသဒ္ဒါသည် ခန္ဓ, ဘဝ, နိမိတ္တ–စသော ၁၃ ယ်နက်တို့တွင် သဘာဝအနက်ဟု ပြခြင်းမှာ "ယထာ ရူပန္တိ ယထာ ဇာတိကံ–ဟု မိန့်တော်မူ သတည်း။ ယထာ ဇာတိကံ၌ ဇာတသဒ္ဒါ သဘာဝ ဟောဟည်း။

သကလပထဝိယာ၊ အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူမြေ၌။ ရာဇာ၊ မင်းတည်း။ ထိုကိုပင် ဆင့်၍ဒီပစက္ကဝတ္တိ ဖွင့်သတည်း။ ဒီပစက္ကဝတ္တိသရုပ်ကို အသောကသဒိသော–ဖြင့် ပြသတည်း။ သကလပထဝိယာ၊ "အလုံးစုံသော လေးကျွန်းမြေ၌" ဟု အနက် မပေးလင့် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ရာဇာနေ့စကားကို ဘုရားရှင် ရွှေလက် ထက်တော်အခါ ထင်ရှားရှိသော မင်းတို့ကိုသာ ရည်၍ဟောတော်မူသော ကြောင့်တည်း။ ဘုရားရှင် ရွှေလက်ထက်တော်အခါမှာ လေးကျွန်းကိုအစိုးရ သော စကြာမင်းမရှိကောင်း။ "ဒီပစက္ကဝတ္တိ၊ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ အာဏာစက်ကို လည်စေတတ်သော မင်းတည်း၊ အသောကသဒိသော၊ ဓမ္မာသောကမင်းနှင့် တူသော မင်းတည်း။ "ဒီပစက္ကဝတ္တိ၊ လေးကျွန်း၌ စကြာရတနာကို လည် စေတတ်သော မင်းတည်း" ဟု အနက်မပေးလင့်။ ဒီပဒေသေပ၊ ကျွန်း၏ တစ်စိတ်တွင်လည်း။ ကောကံ၊ သော။ မဏ္ဍလံ၊ အဝန်းအရပ်ငယ်ကို။ ။ ဗိမ္ဗိသာရ ပသေနဒီ စသော မင်းတို့ကဲ့သို့ကျယ်ဝန်းသော အရပ်ကို အစိုးမရ။ အဝန်းအရပ်ငယ်ကိုသာ စားသောက် အစိုးရကုန်သည် ဟူလို။

အန္တရဘောဂိက မင်းတို့ဟူသည် ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ ရခိုင်နိုင်ငံဒေ့ကြား တောင်ရိုး၌ နေကုန်သော ချင်းမင်းနှင့် တူကုန်သော မင်းတို့တည်း။

အက္ခဒဿာပုဒ်၌ အက္ခပုဒ်အရကား "အရန္တိ ယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ တွေ့ အဘိယုဥ္ဇနကာ မနုဿာ တိ အက္ခာ"ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ တရားဆုံးဖြတ်ရာ ဇရပ်ကို ရသတည်း။

အက္ခေ နိသီဒိတွာ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ ပဿန္တီတိ အက္ခဒဿာဟု ဝစနတ္ထပြု၍ တရားမ တရားသူကြီးကို ရသတည်းဟု ပြလိုရကား အက္ခဒဿာတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အက္ခပုဒ် ရပ်ပြီးပုံကား။ မုခါဒယော ဟူသော ဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာန် ၃၁–သုတ်ဖြင့် အရ–ဓာတ်နောင် ခ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးစေအပ်၏။ အရန္တိ ယန္တိ ဧတေနာတိ အက္ခော၊ သကဋ္ဌာဝယဝေါ ပါသကော စ ဟူသော ဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာန်လာ ဝိဂ္ဂုဟ်ကို မှီး၍ ဝိဂ္ဂုဟ်ပြုသတည်း။ အက္ခော၊ ဝင်ရိုး။ ပါသကော၊ အံစာ။ ဌာနန္တရပတ္တာ၊ အရာထူးသို့ ရောက်ကုန်သော။ ယေ အမစ္စာ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ယေရာဇကုမာရာဝါ၊ လည်းကောင်း။ ကတာပရာဓာ၊ ပြုအပ်သော မင်းပြစ် မင်းဒဏ် ရာဇဝတ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုမှူးမတ်မင်းသားတို့ကို။

သကဝိရိယ နိဿိတမင်းတို့ ဟူကုန်သည် ပါရာဇိကကဏ် အဋ္ဌကထာ တတိယပါရာဇိက ဝိနီတ ဝတ္ထု၊ ဝဠိတ္တိ ဝတ္ထုမှ နှစ်ခုမြောက် ဒုတိယဝတ္ထုလာ အဘယမည်သော ခိုးသူစသော မင်းတို့တည်း။

ယံ တံ အာဒါတဗ္ဗဘဏ္ဍံ ဒဿိတံ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ဘူမိအာဒီသု၌။ ဒိတံ၊ သော၊ တံ အာဒါတဗ္ဗဘဏ္ဍံ၊ သည်။ ဂစ္ဆတိမှာစပ်၊ (ဝါ)ကို ဒဿေတုံမှာစပ်။ ယထာ ယထာ၊ အကြင် အကြင်သို့သော ဌာနာစာဝန ဘာဇနဂတကရဏ စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ "ဌာနာစာဝေတိ အတ္တဂနော ဘာဇန ကတံ ဝါ ကရောတိ" စသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ ယထာ ယထာ အာဒါနံ ဂစ္ဆတိတိ ဘူမိအာဒီသု ဌိတံ ဘဏ္ဍံ သမ္ဘဝသော အဂ္ဂဟဏောပိ၊ ယေန ယေန အာကာရေန ဂဟဏံ ဥပဂစ္ဆတိ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၂။၁၃၁–နှာ)၌ သဗ္ဗသော၊ နှစ်ယောက်မြောက်သော အဖော်ကို ရှာမှီးခြင်း စသော အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဂ္ဂဟဏောပိ၊ မယူငြားသော်လည်း။ ယေန ယေန အာကာရေန၊ အကြင် အကြင် ဌာနာစာဝန ဘာဇန ဂတ ကရဏ

စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဤသာရတ္ထဒီပနီ စကား၌ သဗ္ဗသော အင်္ဂ-ဟဏေပိ ‑စကားဖြင့် အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မယူပါသည် မဟုတ်လော ဟု စောဒက ဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြသတည်း။ စောဒက ဆရာကား အဘယ်အကျိုးငှါ ဝိဘင်းကို ဟောသနည်း ဟု စောဒနာသတည်း။ ဇော် ဣမိနာ ဂါထာပဒေန ယံ သင်္ဂေသု အနေကယောဇနသတပ္ပမာဏ-သဗ္ဗရတနမယဝိမာနသုမ္ဗဝေဇယန္တပ္ပဘုတိသု သသာမိကံ၊ ယဥ္စ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ဝိရဟေန အပါယမေဝ ပရိပူရေန္တေသု သတ္တေသု သုညဝိမာနပ္ပဋိဗဒ္ဓံ အသာမိကံ၊ ယံ ဝါ ပနညမ္ပိ ပထဝိမဟာသမုဒ္ဒဟိမဝန္တာဒိနိဿိတမသာမိကံ ရတနံ၊ တံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ဟောတိ။ ခုဒ္ဒကပါဠ အဋ္ဌကထာ ရတနသုတ် (၁၄၃–နှာ) အဖွင့် ဤ စကားကို သုတ္တန်နည်း အဒိန္နဒါန်နှင့် စပ်၍သာ မိန့်တော်မူသတည်း။ ဝိနည်း နည်းအားဖြင့် လူတို့၏ ဥစ္စာသာ ပရပရိဂ္ဂဟိတ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ကင်္ခါဝိတရဏီ (–ကင်္ခါ၊ဋ္ဌ၊၁၂၀။ နှာ) ၌ အညဿ မနုဿဇာတိကဿ ဝသေန ပရပရိဂ္ဂဟိတံ ဟု မိန့်အပ်၏။သုတ္တန်,အဘိဓမ္မာနည်းအားဖြင့်နတ်, လူ, တိရစ္ဆာန် အမှတ်မရှိသောသူ၏ ဥစ္စာကို ခိုးယူသူ အဒိန္နဒါန်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာ-လိနီ (အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁၊ ၁၄၀) ၌၊ မနုဿ သဒ္ဒါမပါဘဲ "ပရ ပရိဂ္ဂဟိတံ" ဟူ၍သာ မိန့်တော်မူသတည်း။ ဤနိဒ္ဒေက ပါဠအဋ္ဌကထာ စကားကိုထောက်၍ လူတို့မြေ၌ မြှုပ်ထားအပ်သော ဥစ္စာပင်ဖြစ်သော်လည်း ဆွေမျိုးခုနစ်ဆက် အသိမ်း အဆည်းပြတ်က အသာမိက ဟု မှတ်အပ်၏။

ဋ္ဌိတံ တံဘဏ္ဍံ။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂ၊ ကို။ ယံ ယံ ဖန္ဒာပေတိ၊ အကြင်အကြင် တုန် လှုပ်စေ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော။ ဟတ္ထ တတ္ထ ဖန္ဒာပနေ၊ ထိုထိုအင်္ဂါ ကြီး, ငယ်ကို တုန်လှုပ်စေခြင်းကြောင့်။ ဒွါရပိဒဟနေဝါ၊ ဖွင့်ပြီးသော မိမိ၏ကျောင်း တံခါးကို ပိတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။အညသို ၊ဒွါရပိဒဟနမှတစ်ပါးသော။ ဂမနသ၊ အဖေါ်ရဟန်း၏ အထံသို့ သွားခြင်းအား။အနုပကာရေဝါ၊ ကျေးဇူး မပြုသော ကာယကံ, ဝစီကံကြောင့် လည်းကောင်း။ သဏ္ဌာပေတိ၊ ကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ထားအံ့ (ဝါ) ပြန်လှန်၍ ပြင်ဝတ်အံ့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ သော။ ဟတ္ထဝါရပဒဝါရေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗတ္ထ ဟတ္ထဝါရပဒဝါရေသု ဟူသော နောက်စကားနှစ်ရပ်ကို ထောက်၍ အနက် ယောဇနာသတည်း။

နိမိ၊ ရွှေဒိုးကို။ ဥပလဒွေါ၊ သိအပ်၏။ ။ဥပလဒွေါတိ ဉာတော၊ သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၁၃၂) လာဘန္တိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိကဲ့သို့မှတ်။

တံ ပမာဒလိခိတံ‑ စကား၌ သင်္ဂါယနာတင်သောအခါ၌ ပမာဒလိခိတ စကားမရှိ၊ ဝဋ္ဋဂါမဏိမင်းလက်ထက်တော် ပေထက်အက္ခရာတင်သော အခါမှာ

သာ ပမာဒလိခိတစကားရှိသတည်း။ပမာဒလိခိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အပရဘာဂေ ပေါတ္ထကာရုဠှကာလေ ပမဇ္ဇိတွာ လိခိတန္တိဝေဒိတဗ္ဗံ။ (သာရတ္ထဒီပနီ ၂၊၁၃၂)။ ပမာဒလေခန္တိ အပရဘာဂေ ပေါတ္ထကာရုဠှကာလေ ပမဇ္ဇိတွာလိခနဝသေန ပဝတ္တံ ပမာဒပါဌံ၊ (သာရတ္ထဒီပနီ- ၁–၂၂—နှာ။ အစပဋ္ဌိညဉ်အဖွင့်)။ အပရာ ပရံ လိခန္တေဟိ ပမာဒေန သတိံ အပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ အညတ္ထ လိခိတဗ္ဗံ အညတ္ထလိခနာဒိဝသေန ပဝတ္တိတာ ပမာဒလေခါနာမ။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၇–နှာ။ အစ ပဋ္ဌိညဉ်အဖွင့်)။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီအလို စာရေးတို့၏ ပမာဒလေခ။ သာရတ္ထဒီပနီ အလို ပေထက်အက္ခရာ တင်သော မထေရ်တို့၏ ပမာဒလေခ။ သာရတ္ထ ဒီပနီနည်းကို ဆရာတို့ နှစ်သက် သတည်း။ သင်္ဂါယနာတင် ရဟန္တာအရှင်တို့မှာ ပမာဒလေ့ခမရှိ ရဟန္တာမှ ပမာဒနှင့် လေခယှဉ်းယော် လက်ာစကားမတော်။

ဟိ ဝိတ္ထာရမိ တော်ဒုက္ကဋံနာမ ထေရေဟိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ ဌပိတံ ကဋံ ဝါ လတံ ပါ ဆိန္ဒတိတိ ဧဝနေ ပုဗ္ဗပယောဂသဟပယောဂေသု အသမ္ဘော-ဟတ္တံ သမောဓာနေတွာ ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋံ။ ပ။ ပဋိဿဝဒုက္ကဋန္တိ အဋ္ဌ-ဝိဓန္တိ ဒဿိတန္တိယောဇနာ။ ။ဧဝံနာစာဝနသင်္ခါတအဒိန္နာဒါနဿ ဒုတိယပရိ-ယေသနာဒိ သင်္ခါတေန ပုဗ္ဗပယောဂေန ပဝတ္တံ ဒုက္ကဋံ ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋံ။ ဧဝံနာစာဝန သင်္ခါတ အဒိန္နာဒါနဘူတ ပယောဂေန သဟပဝတ္တံ ဒုက္ကဋံ သဟ-ပယောဂဒုက္ကဋံ။တတ္ထ ဇာတကန္တိ အာဒိနာ ဟိ ပါဠိ အာဂတံ ဒုက္ကဋံ ဧဝံနာစာဝန သင်္ခါတ အဒိန္နာဒါနဘူတပယောဂေန အာသန္နတ္တာ ကေဝလံ အဒိန္နာဒါန-ဘူတပယောဂေန သဟ အပဝတ္တမ္ပိ သဟ ပဝတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။အနာမာသေ ပဝတ္တံ ဒုက္ကဋံ အနာမာသဒုက္ကဋံ။ဒုရူပစိဏ္ဏေန ပဝတ္တံ ဒုက္ကဋံ ဒုရူပစိဏ္ဏဒုက္ကဋံ။ဝိနယေ ပညတ္တံ ဒုက္ကဋံ ဝိနယဒုက္ကဋံ။ သတိ ပိ ဟိ ဉာတရေသမ္ပိ သတ္တန္နံ ဒုက္ကဋာနံ ဝိနယေ ပညတ္တဘာဝေ ဟေသံ သတ္တန္နံ ဒုက္ကဋာနံ ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋန္တိ အာဒိလဒ္ဓ-နာမ ဝိသေသတ္တာစေဝ ဉာမဿ ယံ ပန ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿာတိအာဒိ ဝုတ္တဒုက္က-ဋဿ အလဒ္ဓနာမ ဝိသေသတ္တာ စ ဉာဒမေဝ ဒုက္ကဋံ ဝိနယ ဒုက္ကဋံနာမ။ ဉာတေန ပဝတ္တံ ဒုက္ကဋံ ဉာတဒုက္ကဋံ။ ဉတ္တိယာ ပဝတ္တံ ဒုက္ကဋံ ဉတ္တိဒုက္ကဋံ။ ပဋိဿဝေန ပဝတ္တံ ဒုက္ကဋံ ပဋိဿဝဒုက္ကဋံ။

ပုဗ္ဗ သဟ နာမာသ၊စိဏ္ဏ ဝိနယာ။ ဉတ္တိ ဉာတ၊ ဋိဿဝ၊ အဋ္ဌ ဒုက္ကဋာ။

ထွေ ပနဥ် ပန ကား ဝိသေသတ္ထဇောတက တည်း။ အပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝါ အဓေဝိတွာဝါ ဉာဒံ ပန စသော စကားသည် အတ္တာဓိပ္ပေတပြစကားတည်း။ ပနကား ပက္ခန္တရတ္ထဇောတကတည်း။

အသဿာဘိကင်္ခနော၊ ထိုဘူမဋ္ဌဘဏ္ဍာကို ခိုးလိုသော ရဟန်းအား (သြက္ကမတိ-မှာစပ်) ဧရနိက္ခေပံ၊ ဘူမဋ္ဌဘဏ္ဍာကို မခိုးပါဘူးဟူသော ဝန်ချခြင်းကို။ အကတ္ဝာ၊ မပြုမူ၍။ ဘဉ္ဇဿဟော၀၊ ဘူမဋ္ဌဘဏ္ဍာကို ခိုးအံ့ဟု အားထုတ်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်။ ။ တတြ တေသု ဒ းဥပတ္တိဒုက္ကဋေသု အာပတ္တိဂုလ္လစ္စ-ယာဿာတိ ဝစနေသု။ ။တွေ့ တေသု ဒွိသု ဒုက္ကဋထုလ္လစ္စယ ပဒေသု ပဌမံ ဒုက္ကဋံ ပဒံ တာဝ မယာ ဝုစ္စတေ။ဒုဋ္ဌုံ၊ဖောက်ပြန်စွာ။ ကတံ၊ပြုအပ်သည်တည်း။ ဒုဋ္ဌု-ကို သတ္ထာရာ ဝုတ္တကိစ္စံ ဝိရာဓေတွာ”ဟု ကြိယာဝိသေသနှင့် ဖွင့်သောကြောင့် ဒုဋ္ဌုံ–ပုဒ်ကို ကြိယာဝိသေသန အနက်ပေးသတည်း။ နောက်နည်း၌သာ ကတံကို ကိရိယာဟု ဖွင့်၍ ရှေ့သို့ မဖွင့်သောကြောင့် “ကတံ၊ ပြုအပ်၏” ဟု အနက် ပေးသတည်း။ နှစ် ယောက် မြောက် သော အဖော် ကို ရှာမှီးခြင်း စသည်သည် သူခိုး ရဟန်းသည် ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “ကာတဗ္ဗန္တိ ကတံ”ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်ကတ မည်သတည်း။ နောက်နည်း၌ “ဒုဋ္ဌုံ၊ ဖောက်ပြန်သော။ ကတံ၊ ပြုခြင်းတည်း- ဟုအနက်ပေး။ ။ဝိရူပါ-သာ ကိရိယာကိုထောက်သတည်း။ ရှေ့နည်း၌ ဒုဋ္ဌုံကို “စွာ” ဟုအနက်ပေးသည်ကား။

ကြိယာဝိသေသနံ ယန္တံ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ နပုံသကေ။

ဒုတိယာယေကဝစနံ၊ ဂတိတဿဟိ တာဒိသီ။

ဟူ၍လာသော သမ္ဗန္ဓဇိန္တာ (၆၄-ဂါထာပုဒ်အဖွင့်)စကားနှင့် အညီတည်း။ ဒုဋ္ဌု-ပုဒ်သည် ဒုပုဗ္ဗ ဌာတိပဝတ္တတိ အသုန္ဒရဘာဝေနာတိ ဒုဋ္ဌု၊ ဒုးသောဘာနံ ဟုဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာန်(၆-သုတ်)လာသည်နှင့်အညီ ကိတ်ပုဒ်တည်း။ဒုဋ္ဌု နိန္ဒာယံ ဟုအဘိဓာန် (၁၁၅၄-ဂါထာ) အဗျယဝဂ်၌လာသည်နှင့်အညီ နိပါတ်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ပဌမနည်း၌ ဒုတိယာကေဝုစ်အံ-ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဒုဋ္ဌုံဟုမိန့်တော်မူလတည်း။ ယံပါပံ၊ အကြင်မကောင်းမှုသည်။ အပရဒ္ဓဥ္စ၊ ဘုရားရှင်ဟော တော်မူတိုင်း မပြုခြင်းကြောင့်ချော်သည်လည်းကောင်း။ ဝိရဒ္ဓဥ္စ၊ ကုသိုလ်ကို ချွတ်စေသည်လည်းကောင်း။ ခလိတဉ္စ၊ အရိယာတို့၏ အနွယ်အကျင့်ကို ယွင်းစေသည်လည်းကောင်း။ (ယဉ္စ-၌ စ-ကို ခလိတံမှာယှဉ်)။ ဟောတိ၊ ၏။ တံပါပံ၊ သည်။ ဒုက္ကဋံ၊ မည်၏။

ဤဂါထာဖြင့် ဒုက္ကဋ၏သရုပ်ကို အရင်းမူသဖြင့် ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဒုတိယဂါထာဖြင့် ဥပမာကိုပြသတည်း။

တံ ကမ္မံ၊ သည်၊ ကဋ္ဌုကပ္ပလံ၊ ခါးစပ်သော အကျိုးရှိသည်။ သံယောဂ-ဘာဝေါ၊ လ-သံယုတ်၏အဖြစ်ကို (ဝါ) လဒွေးဘော်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊

၏။ ။သံယောဂေ ပန ကတေ-စသော သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၂၁၃၄-နှာ) စကားကိုထောက်၍ ဤအရာ၌ ထုလ-ဟု ဦ-ဒီဃနှင့် ပုဒ်ရင်းဖြစ်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ထုလနှင့် ထုလ္လကား ပရိယာယ်တည်း။ ပိနံ ထူလဥ္စ ပီဝရံ။ ထုလ္လဥ္စ ဝဋ္ဋရဥ္စာထ၊ (အဘိဓာန် ဝိသေသျာဓိနဝဂ် ၇၀၁-ဂါထာ)။

ကေဿ သန္တိကေ ဒေသေတဗ္ဗောသူ ဖြင့် ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်ကို နစ်စေသတည်း။ တွေ့ ဧဟာသု ပုဗ္ဗပယောဂ သမာပယောဂေသု၊ တို့တွင်။ သဟပယောဂတော၊ ရှေ့အိုး၏အထက်၌ ပေါက်သော ထင်းနွယ်ကို ဖြတ်ခြင်းတည်းဟူသော အစဆုံးဖြစ်သော သဟပယောဂကို ပြုသည်မှ။ ပဋ္ဌာယေ၀၊ စ၍သာလျှင်။ ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ဒ. စဆုံး သဟပယောဂ အာပတ်မှလည်းကောင်း, သဟပယောဂအာပတ်အများတွင် နောက်နောက်သော သဟပယောဂ အာပတ်မှလည်းကောင်း ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော။ အာပတ္တိ၊ ဒုတိယပရိယာယ်သနစသည်ကြောင့် သင့်သောဒုက္ကဋ်အာပတ်, မှသားဆိုခြင်းစသည်ကြောင့် သင့်သော ပါစိတ်အာပတ်သည်။

အာပတ္တိဒွ ရ ပါစိတ်အာပတ်ကိုလည်း ယူရသည်ကို နောက်ဝါကျကို ထောက်၍သိသတည်း။ နောက်နောက်သော သဟပယောဂအာပတ်မှ ရှေးရှေး သဟပယောဂအာပတ်ကို ယူရသည်ကိုကား သဟပယောဂေ အစရှိသော ဝါကျကိုထောက်၍ သိသတည်း။ ထိုဝါကျ၌ စ-သဒ္ဒါသည် ဝါကျာရမ္ဘဇောတက တည်း။

ပန တထာပ် ဣဓ ဒုတိယပါရာဇိကေ။ ။ဣမိနာ အန္တေန၊ ဤမှာဘက် အိုးစွန်းဖြင့်။ ဖုဋ္ဌောကာသံ၊ ထိရာအရပ်ကို။ (အတိက္ကာမေတိ ၌ခတ်ကံ တည်း) ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ။ မျှလည်း။ ပါရိမန္တေန။ ထိုမှာဘက်အိုးစွန်းကို (ကာရိတ်ကံတည်း)အပနာမေန္တော။ တွန်းသောရပန်းသည်။ ။ကေဋ္ဌာနေဋ္ဌိတာယ ကုမ္ဘိယာ ကိုအစွန်းဖြစ်သော "ဌာနာစဝနံစေတ္ထ" ဝါကျသို့သမ္ဗန်၏ အပြစ်ဖြင့် လှည့်၍ အနက်ပေး။ နောက်မှာစပ်စရာမရှိ။ ။ဒွေဋ္ဌာနာနိ၌ သစ်ငုတ်တစ်ဌာန,သံကွင်းတစ်ဌာန သို့နှစ်ဌာနမှတ်။

သေသသု၊ ပစ္ဆိမဋ္ဌာနာဝနမှ ကြွင်းကုန်သော ခါဏုက ဥဒ္ဓရဏာသံခလိကဆိန္ဒနကုန်၌(ဝလယံကို ကတွာ မှာစပ်ပြီးလျှင် ပဝေသိတံမှာလည်းစပ်) တွေ့။ ဤသို့ရှေ့အိုး၏ အထက်၌ပေါက်သော သစ်မြစ်မှာ ကွင်းကိုသွင်းရာ၌။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

ဩကာသေ၊ ရွှေအိုးတည်ရာအရပ်၌။ ကုမ္ဘိံ၊ ကိုး ကတွာ၊ ထားသည်ကို ပြု၍။ . ။ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပဥ္စမာသကံဝါ အတိရေကပဉ္စမာသကံဝါ-ဟူ၍ ဟော တော်မူအပ်သောအပိုင်းအခြားကို။ ပန။ စင်စစ်သော်ကား၊ ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ်ပြီး ၍။ ဩကာသံ၊ ရွှေအိုးထုတ်ယူနိုင်လောက်သော အရပ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ဟုပေး၊ မူအစောင်စောင်တို့၌"ဆိန္နိတွာ ဩကာသံ ကတွာ"ဟု ချည်းသာရှိကြသည်။ နိဿယတို့၌လည်း ထိုအတိုင်းပင် အနက်သမ္ဗန်ကြသည်။ အပဗျူဟန္တောပိ။ ရွှေအိုးတွင်းမှာ အောက်ဆုံးအိုးဝန်း၌တည်သော ရွှေကို ရှေးဦးစွာယူအံ့ဟု နှလုံးပြု၍ လက်ဝဲလက်ယာနံပါး အိုး၏ဒေးတွင်းမှာရွှေနှစ်ဖြာ နေအောင် ပယ် သောအားဖြင့် ယက်သော်လည်း။ ဖန္ဒာပေတိ ယေဝ၊ တုန်လှုပ်စေသည် မည် သည်သာတည်း။

သုတ္တာရုဠှံ ဘဏ္ဍံဝါ ပါမင်္ဂံဝါ စသော ပါဠိတော်စကား၌ ဘဏ္ဍံ ဝါ အရကို"သုတ္တေန အာဝုတသာပိ တော် အမိဝစနံ"ဟူသော ပဉ္စမအောင်မြေယျ ကြား စကားအားလျော်စွာ "မုတ္တာဝဠိအာဒယောပိ ဧတ္တေဝ သင်္ဂဟံ ဂတာ" ဟူ၍ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ပုလဲသွယ် စသည်ကိုယူလေ။ ထိုစကား ဆိုသင့်စွ။ ပုလဲသွယ်စသည်ကို ချည်ကြိုး၌ သီကုံးသောအားဖြင့် တင်အပ် သာတည်း။ ဧတ္တေဝ၌ ဧသဒ္ဒါဖြင့် သုတ္တာရုဠ္ဌဘဏ္ဍာကိုသာ စွဲရသတည်း။ မုတ္တာဝဠိစသည်တို့သည် ပါမင်္ဂစသည့်တို့ကဲ့သို့ သုတ္တမယ မဟုတ်သောကြောင့် ဧတ္တေဝ၌ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ပါမင်္ဂစသည်တို့ကို မရုံ့။ ထို့ကြောင့် ဘဏ္ဍံဝါအရကို ပုလဲသွယ်စသည်ကိုယူလေ။ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် သုတ္တာဝုတဘဏ္ဍာကိုပြသည့် စကားနောက်ကျသည်ဟု အပြစ်တင်ရန်ရှိသည်မှာ ပါမင်္ဂါဒီနိစသောစကားကို ပစ္စာသတ္တိနည်းအားဖြင့် မိန့်တော်မူသောကြောင့် နောက်ကျသည်ဟု ဖြေ။ သုတ္တာရုဠှဟူသော ဝိဂ္ဂဟကို ဘဏ္ဍံဝါမှာသာ စပ်ရသည်မဟုတ်။ ပါမင်္ဂံဝါ စသည်မှာလည်း စပ်ရသတည်း။ ဤသို့စပ်ရသော် "ပါမင်္ဂါဒီနိ ဟိ သောဝဏ္ဏမယာနိပိ ဟောန္တိ" စသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ဆန့်ကျင်ရာသည် ဆိုခဲ့မူ သုတ္တာရုဠှံပုဒ်၌ သုတ္တသဒ္ဒါကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သောကြောင့် မဆန့်ကျင်ဟု ဖြေလေ။ သုတ္တေန အာဝုတသာပိ တော်အမိဝစနံဟူသော ရှေးအဘိမြေယျစကားကိုထောက်၍"သုတ္တေ၊ ချည် ကြိုး၌။ အာရုဠှံ၊ သီကုံးသောအားဖြင့် တင်အပ်သည်တည်း"ယု အနက်ပေး။ သုတ္တမယသာပိ တော် အမိဝစနံ-ဟူသော နောက်အဘိမြေယျ စကားကိုထောက် ၍ "သုတ္တာ၊ အဂ်ိတ်အစိတ်ဖြစ်သော အတိုင်ဖြစ်သောချည်၌၊ အာရုဠှံ၊ ရက်သွင်းသောအားဖြင့် တင်အပ်သည်တည်း" ဟု အနက်ပေး။

ပါမင်္ဂါဒိနိ ကောဠိယံ ဟူသောစကားကို ပါမင်္ဂါဒိနိ ဟိ သောဝဏ္ဏမယာနိပိ ဟောန္တိ-ဟူသော ရှေးစကားအားလျော်စွာ ဆိုသတည်း။ ပါမင်္ဂါဒိနိ၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် မုတ္တာဝဋ္ဋိ စသည်တို့ကိုလည်းယူ၊ ကဏ္ဍုသုတ္တက စသည်တို့ကို သာ မယူလင့်။ သမ္ပတိတ္ထိကံ ကုမ္ဘိ ကတ္ဝာ ဌပိတံ သုတ္တာရုဠ္ဟံ မုတ္တာဝဋ္ဋိ-အာဒိဘဏ္ဍပါမင်္ဂါဒိဝါ၊ မုခဝဋ္ဋိယံ ကတ္ဝာ ဌပိတံ သုတ္တာရုဠ္ဟံ မုတ္တာဝဋ္ဋိ အာဒိဘဏ္ဍပါမင်္ဂါဒိဝါ။ ။ဥပစာကုမ္ဘိယံ ဝါ၊ နှမ်း ဆန် စသည်ဖြင့် ထက်ဝက်ပြု သော အိုး၌လည်းကောင်း။ ရိတ္တကုမ္ဘိယံဝါ၊ နှမ်း ဆန် စသည်မှဆိတ်သော အချည်းနှီးသော အိုး၌လည်းကောင်း။ ပန၊ အဖိုတပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ပရိ-ပုဏ္ဏာယဝါ၊ နှမ်း ဆန် စသည်ဖြင့် အိုးနှုတ်ခမ်းထိပြည့်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဦနာယဝါ၊ သို့မပြည့်သည်ဖြစ်၍ ယုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ကုမ္ဘိယာ၊ အိုးမှ။ ဥပစာကုမ္ဘိယံဝါ ဟူသောရှေးစကားကို ထောက်၍ ဦနာယဝါပုဒ်၌ သို့အနက် ပေးသတည်း။ အန္တော ကုမ္ဘိယံ ဌပိတံ စသောစကားသည် သခေ်ပအဋ္ဌကထာ မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ မိန့်အပ်သော စကားတည်း။ ရှေးပါမင်္ဂါဒိနိ ကောဠိယံ စသောစကားလည်း မဟာအဋ္ဌကထာကိုမှီ၍ ဆိုအပ်သော အရှင် မဟာဗုဒ္ဓဃောသ စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါမင်္ဂါဒိနိ ကောဠိယံ စသော စကား၌ န သကလာ ကုမ္ဘိဟု- မိန့်အပ်သတည်း။

အန္တော ကုမ္ဘိယံ ဌပိတံ စသောစကား၌ တဿပိ သမ္ဗာပိ ကုမ္ဘီဌာနံ-ဟု မိန့်အပ်သတည်း။

မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန- စသော စကားကိုကား မိမိစကား၏ သာဓက အလိုငှါသာ ဆိုသတည်း။ ဣတရံ သခေ်ပမဟာပစ္စရိအာဒိသု ဝုတ္တာဝစနံ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယေဟိတ်အာဒိနာ မယာ ဝုတ္တကာရဏာတော အပိစ အပရံ ကာရဏံ မယာ ဝုစ္စတေ။ အတ္တနော ဘာဇနဂတံပါ ကရောတိ မုဋ္ဌိံ ဝါ ဆိန္ဒတိတိ ဝစနတောပိ အတ္တနော ဘာဇနဂတကရဏာသဝေ, မုဋ္ဌိဆိန္ဒနဿစ, အန္တောကုမ္ဘိယံ ယေဝ ကတတ္တာစ ယတ္ထာယေနဥပစာကုမ္ဘိယံ ဝါ ရိတ္တကုမ္ဘိယံ ဝါ ဌပိတန္တိ ဝုတ္တကာရ-ဏေန အန္တော ကုမ္ဘိယံ ဌိတဿ သဗ္ဗာ ကုမ္ဘီဌာနံ န ဟောတိ၊ တေ ဂ ာရဏံ တဿ ဣတရဿ သခေ်ပမဟာပစ္စရိယာဒီသု ဝုတ္တဝစနဿ အဂဟေတဗ္ဗဘာဝေ ကာရဏန္တိ ယသ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ တံ ဣတရံ သခေ်ပမဟာပစ္စရိယာဒီသု ဝုတ္တဝစနံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။

ထိုဘ္ပိုယထာ ယေန။ပ။ဝုတ္တကာရဏေန ဟု ယထာကို ဖွင့်သော အရာသည် အသင့်ပင်ဖြစ်သတည်း။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား "ယံ ပန ဥပစာကုမ္ဘိယံ ရိတ္တကုမ္ဘိယံဝါ ဌပိတံ" ဟူသော အနိယတ်ဝါကျကို "တဿ အတ္တနော ဖုဋ္ဌော-

ကာသောဝဋ္ဋာနံ၊ နသကလာ ကုမ္ဘိ” ဟူသောနိယတ်ဝါကျ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်ဆိုတော်မူခဲ့သောကြောင့်တည်း။ ထိုစကား ဆိုသင့်မှ။တဿ အတ္တနော စသော နိယတ်ဝါကျမှာ“ယံ ပန ဥပစုကုမ္ဘိယံ ဝါ” စသော အနိယတ်ဝါကျမှ တစ်ပါး အကြောင်းမရှိပြီ။

ဝစနတောင်္ဂ ပိ-ဖြင့် ဝိနယ ဂ်ီနိစ္ဆယေဟိ။ပ။ ဌာတဗ္ဗံ ဟူသောအကြောင်း ကိုဆည်း။ ဤအရာကား အလှန်ပင်ခက်သော အရာတည်း။ မုခံ၊ ခံတွင်းကို။ အနုပဒနတွာ၊ ကောပတ်စသည့် ထည့်ရန်အိုးဝမှ မပယ်မူ၍ (ငါ) နောက်သို့ မဆုတ်မူ၍ (ပိဝတောမှာ-စပ်)အာကစ္ဆုန္တဿ၊ ထောပတ်စသည် ထည့်ရန်အိုးကို ခံတွင်းသို့ငင်၍။ ပိဝတော၊ သောက်သော ရဟန်း၏။ ပရဂလ ဂတမေဝ ပုဒ်တွင် ပရဂလ-ပုဒ်၌စပ်။ရက္ခတိယေဝါတိ၌ ဣတိကို ဣတိအယံ ဝိဘာဝေါ ဒဿိတော ဟုအနက်ပေး။

* အယံ ဧွက၊ နောက်မှာ ဣတိ၊ ရှိသည့်အရာ၊ ကျမ်းဂန်မှာ၊ ဝုစ္စမာန ခေါ်” ဟူသည်နှင့် အညီတည်း။

စိက္ကနံ၊ ပြစ်ချွဲသည်။ (ဝါ)ခဲသည်။စိက္ကနန္တိ ဗဒ္ဓံ။ (သာရတ္ထဒီပနီ။၂။၁၃၆)။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (ဝိမတိဋီ။၁။၁၇၇)၌ တတ္ထပဝိဋ္ဌတေလာဒိနော စသည်ကို မဆိုသင့်။အကြောင်းကား–တစ်ပေါင်းတည်း စပ်သော်လည်း ဤမှာ ဘွဲ့ဖူးပုဆိုး သောက်အပ်သောတင်မတ် ထိုက်သော ထောပတ်သည် ဘွဲ့ဖူးပုဆိုး၌ စွန်းငြိ စွဲကပ်၍ ညှစ်မရအောင် ဘွဲ့ဖူးပုဆိုးမှာ တည်နေသည်နှင့် ဘွဲ့ဖူးပုဆိုးကို ညှစ်၍ ပစ်စေခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် လက်မှ လွတ်ခါမျှ၌ အတ္တသာဓက ခိုးခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ အတ္တသာဓက ခိုးခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကို “ပရဿ ဝါ ပန တေလကုမ္ဘိယာ ပါဒဂ္ဃနကတေလံ အဝဿံ ပိဝနကာနိ ဥပဟာနာဒီနိ ပက္ခိပတိ။ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေယေဝ ပါရာဇိကံ” ဟူသော သာဓက အတ္တ သာဓကကို တစ်နည်းပြသော ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ (၁၁၇–နှာ) စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ကုမ္ဘီဂတတေလမှာ ခွက်၌ ဆီကိုပြန်၍ ဆီအိုးမှာ လောင်းခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် ဆီကို ခပ်၍ ယူသည် နှင့် မနှိုင်းသင့်။ ။ အာတ တေလာဒိဝိနာသေန (ဝိမတိဋီ၊၁။၁၇၇) စသည် ကိုလည်းမဆိုသင့်၊အကြောင်းကား“အဝဿံ ပိဝနကံ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌မိန့်သော ကြောင့် ဆီမပျက်စီးဟု သိအပ်သောကြောင့်တည်း။ ပျက်စီးစေလိုက “ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ” စသည်ဖြင့် မိန့်လတ္တံ့သည် အားလျော်စွာ ဥစ္စာရပဿာဝံ စသည်ကိုသာ ထည့်လေရာသတည်း။

(**သာရတ္ထဒီပနီ၊ ၁၃၆– နှာလာ**) ထေယျစိတ္တေန ပရသန္တကဂ္ဂဟဏပယောဂဿ ကတတ္တာ စကားဌ် "ထေယျ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပရသန္တကဂ္ဂဟဏပယောဂဿ၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာကို ယူကြောင်း ဖြစ်သော အတ္တသာကေနှင့် ငပ်သော ပုဆိုး သားရေနယ်ပိုင်း စသည်ကို ထည့်ခြင်း ပယောဂကို။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ မုတ္တမတ္တေ၊ ဌ္ဍ။ ပါရာဇိကံ၊ ၏" ဟု အနက်ပေး။

တံဘဏ္ဍံ၊ သည်။ ဝတ္ထကုမ္ဘိယ ၊ ဌ်။ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ၊ ရှင့်။ ပနတထာပိ၊ လည်း။ တံမဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တဝစနံ၊ သည်။ တတ္တေဝ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ်သာလျှင်၊ ပရတော၊ နောက်ဌ်။ ဥဒကကထာယံ၊ ဌ်။ သဧမရိယာဒံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာတံ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝက္ခမာနေန၊ မိန့်အပ်လတ္တံ့သော။ သုက္ခတဠာကေ၊ ခြောက်သောတစ်ဖက်ဆီးကန်ကို ဆိုရာဌ်၊ (သုက္ခတဠာက·ဌ် ဝစန ကျေ) အာဂတာယ၊ သော။ သုက္ခမာတိကာယ၊ ကို။ ဥဇုကရဏဝိနိစ္ဆယေန၊ နှင့်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ "သုက္ခတဠာကေ၊ ခြောက်သောတစ်ဖက်ဆီးကန်ဌ်" ဟု အနက်ပေးက အစပ်မရှိ။ တွေဥ္စမာသဂ္ဂနကပိဝနေ၊ တဿ ကုမ္ဘိယံ ပက္ခိတ္တဘဏ္ဍဿ၊ ကို။ တတ္ထရိတ္တကုမ္ဘိယံ၊ ဌ်။ တတြကုမ္ဘိယံ၊ ဌ်။ အယံအညောဘိက္ခု၊ သည်။ ထေယျစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တေလပိဝနကဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ဧပက္ခိပတိ၊ အံ့။ ပန၊ ဝါဒထူးဟူသော အဖို့တင်ပါးကို ဆိုဦးအံ့။ အနာပတ္တိမတ္တမေဝ၊ အာပတ်မသင့်ခြင်းမျှကိုသာ၊ ဝုတ္တံ၊ ၏။ မတ္တာ ဖြင့် မဟာအဋ္ဌကထာဌ်ကဲ့သို့ နေဝအဝဟာရော နဂိဝါ"ဟု စီစစ်ခြင်းကိုကန့်။ ထို့ကြောင့် မဟာပစ္စရိက်အဋ္ဌကထာဆရာအလိုအားဖြင့် အဝဟာရဂိဝါ ဖြစ်ရမည် ဟူလိုသတည်း။

တစ်နည်းကား– အနာပတ္တိမျှကိုသာ ဆို၍ "ဂိဝါ" ဟု မဆိုသောကြောင့် ရှေ့ဌ်ဆိုအပ်ပြီးသော မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒကိုသာ မဟာပစ္စရိယအဋ္ဌကထာလာ "အနာပတ္တိမတ္တမေဝ" စကားဖြင့် တည်စေသတည်း။

ဩမင့်ဝါ။ အောက်သို့အဝမှ၍ ထိုးဖောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ဝါ) အထက်မှစ၍ ထိုးဖောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဥမ္မင်္ဂဝါ၊ အထက်သို့ အဝမှ၍ ထိုးဖောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ဝါ)အောက်မှ စ၍ထိုးဖောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝေမင်္ဂါ။ အိုးနံပါးမှ ရှေးရှုဖြောင့်ဖြောင့် ကန့်လန့်ဖောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဆိဒ္ဒံ။ အိုးပေါက်ကို။ ကရောတိ၊ ပြုအံ့။

ဩမင်္ဂနာမ အဓောမုခဆိဒ္ဒံစကားဖြင့် ဩမင်္ဂပုဒ်ဌ် အဝရှေးရှိသော မသခါတ် အဝ ဥပသဂ္ဂရပုဒ်၏ အဓောဘာဂ အနက်ကိုလည်းကောင်း အဓောဘာဂအရ အပေါက်၏ အောက်အဝဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း မသခါတ်၏

ဝိဇ္ဈာနဟူသော ဟိံသာအနက်ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူသတည်း။ "မသိတဗ္ဗံ ဝိဇ္ဈနေန ဟိံသိတဗ္ဗန္တိ မင္ဂံ။ အမခေါ မုခံ မင္ဂံ သြမင္ဂံ ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ဥမ္မင္ဂံနာမ ဥဒ္ဓံ မုခဆိဒ္ဒံစကားဖြင့် ဥ·ဥပသာရပုဒ်၏ ဥဒ္ဓင်္ဂမအနက်ကို လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓင်္ဂမ အရ အပေါက်၏ အထက်အဝ ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူသတည်း။

ဝေမင္ဂံနာမ စသော စကားဖြင့် ဝိ·ဥပသာရပုဒ်၏ အဘိမုခ·အနက်ကိုလည်းကောင်း, အဘိမုခ အရ အိုးအုံနံပါးပြင်ဘက်က အိုးအုံအလယ်တည့်တည့်ကျ အောင်ဖောက်ရာ အိုးအုံပြင်ဘက်တည်း၊ အိုးအုံနံပါးအတွင်းက အိုးအုံအလယ် တည့်တည့်ပြင်ဘက် အပေါက်နှင့်စပ်မိအောင် ဖောက်ရာ အိုးအုံအတွင်းတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။ တတြ သြမင္ဂသ·စသော စကားဖြင့် အောက်သို့အဝကျယ် သော်လည်း ထိုအဝကျယ်သည့် အိုးအတွင်း အရာ၌ မတည်သောကြောင့် အပေါက်ပြုသော အခြင်းအရာကိုစွဲ၍ အပကၡ၍ အပေါက်ပြုမှု အတွင်း အပေါက်အစွန်းမှ ထောပတ်စသည် လျှောကျသော် ပါရာဇိကအာပတ်သင့် သတည်း။ အတွင်းက စ၍ အပေါက်ပြုမှု အပ အပေါက်စွန်းမှ ထောပတ်စသည် လျှောကျသော် ပါရာဇိကအာပတ် သင့်သတည်း ဟု ပြတော်မူသတည်း။

ဥမ္မင္ဂသ ယထာ တထာဝါ·စသော စကားဖြင့် အထက်အဝဟူသော အတွင်း အဝကျယ်သည်နှင့် ထိုအထက်အဝဟူသော အတွင်းအဝကျယ်သည် အိုးအတွင်း အရာ၌ တည်သောကြောင့် အပစွန်းမှ ထောပတ်စသည် လျှောကျသော် ပါရာဇိက အာပတ်သင့်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

မေဝင္ဂသ·စသော စကားဖြင့် အိုးအုံအလယ်တည့်တည့်မှ ထောပတ်စသည် လျှောကျသည်ရှိသော် ပါရာဇိကအာပတ် သင့်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

ပန တထာပိ၊ ထိုသို့အင္ဂကထာတို့၌ မိန့်အပ်သော်လည်း။ တံ ဝေမင္ဂသာတိ အာဒိဝစနံ၊သည်။ အန္တော စ၊ အိုးအုံအတွင်းမှ လည်းကောင်း။ ဗဟိ စ၊ အိုးအုံ အပမှလည်းကောင်း။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မဇ္ဈေ၊ အိုးအုံအလယ် တည့်တည့်၌။ ဌပေတွာ၊ မဖောက်သေးဘဲ ချန်ထား၍။ ဝါ၊ ချန်ထားပြီးမှ။ ကတဆိဒ္ဒေ၊ထိုချန်ထားသော အိုးအုံ အလယ်တည့်တည့်၌ ပြုအပ်သော အပေါက် ရှိသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ တင္ဂကသာ၊ ၏။ မရိယာဒဘေဒနေန၊ နှင့်။ သမေတိ၊ ညီညွတ်၏။

ဤသို့ မဖောက်မူ၍ အတွင်းကစ၍ တလျှောက်တည်း ပြင်ဘက်ကျအောင် ဖောက်သော်လည်းကောင်း, ပြင်ဘက်ကစ၍ တလျှောက်တည်း အတွင်းကျအောင် ဖောက်သော်လည်းကောင်း။ တဋ္ဌကမရိယာဒဘေဒန်နှင့် မညီဟူလိုသတည်း။ အန္တောဝဋ္ဋာယ-စသော စကားကို မိန့်ဆိုတော်မူသည်ကား ဝေမဋ္ဌနှင့်စပ်၍ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီကို ထော က်။

ပန၊ ဝေမဋ္ဌ အပေါက်၏ အိုးအုံအလယ်မှ လျှောကျသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသည်မှတစ်ပါး ဝေမဋ္ဌ အပေါက်၏ အပစွန်း, အတွင်းစွန်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသည်ကို ဆိုဦးအံ့။ ပန တထာပိ ဘဏ္ဍဝိနာသဒွါရဿ ကတတ္တာ။

ဝဋ္ဋိတွာ ဝါ၊ လုံးလိမ့်၍လည်း။ ဂမိဿတိ၊ စီးသွားလတ္တံ့။ ဝေလံ ဝါ၊ မြောင်းကမ်းကိုလည်း။ ဥတ္တရာပေဿတိ၊ လျှံထွက်လိမ့်သတည်း။ (ဏာပေ-ပစ္စည်း အနက်မရှိ။) ဥတ္တရိဿတိ၊ ရှိသော် ယုတ္တတရတည်း။ ဝေလံ ဝါ ဥတ္တရတု-ကို ထောက်။ ဥတ္တရာပေတု-ဟုမဆိုသောကြောင့် ထိုစကားကို ထောက်သတည်း။ ဥတ္တရာပေဿတိ၌ ဂတ္တားကား ဥဒကံတည်း။ ထိုရေကို လျှံထွက်စေသော ကာရိုက်ကတ္တားကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဏာပေ-ပစ္စည်းအနက် မရှိသင့်၊ ဥတ္တရိဿတိဟူ၍သော်လည်း ရှိသင့်သတည်း။

ဥစ္စာရံ ဝါ-စသည်သည် အခါဒိတဗ္ဗံ ဝါ-စသော ရှေးပါဠိ၏အဖွင့်တည်း။ တတ္ထ တိဿံ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ ဘေဒနဆဋ္ဋနသင်္ခါတံ ပုရိမဒွယံ ကုမ္ဘိဇဇ္ဇရကရဏေန စ မာတိကာဥဇုကရဏေန စ န သမေတိ။ အဘယ်ကြောင့် ပုရိမဒွယသည် ကုမ္ဘိဇဇ္ဇရကရဏ, မာတိကာဥဇုကရဏနှင့် မတူဟု အပြစ်ကို ပြသနည်း။ ထိုပုရိမဒွယသည် ထိုကုမ္ဘိဇဇ္ဇရကရဏ, မာတိကာဥဇုကရဏနှင့် တူသော လက္ခဏာ မရှိကောင်းလေက ထိုသို့အပြစ်ကို မပြရာသည် မဟုတ်လော ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် တံ ဟိ စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

ကသ္မာ ပန သမေတီတိ အာဟ တံ ဟီတိအာဒိ။ ။သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၁၃၇-၈။)။ ဤသာရတ္ထဒီပနီ၌ ကသ္မာ န သမေတီတိ ဒေါသံ ပကာသေတီတိ စောဒနံ သန္ဓာယာဟ တံ ဟီတိ အာဒိ—ဟု အနက်ယောဇနာလေ။

ဟိ ယသ္မာ တံ ပုရိမဒွယံ ကုမ္ဘိဇဇ္ဇရကရဏေန စ မာတိကာဥဇုကရဏေန စ သဒ္ဓိံ ကေလက္ခဏံ ဘဝိတုံ ယုတ္တံ၊ တသ္မာ စ မဟာအဋ္ဌကထာယံ သံဝဏ္ဏိတနယေန ကေလက္ခဏံ ယသ္မာ န ဟောတိ။ တသ္မာ စ န သမေတီ တိ ဒေါသံ အဟံ ပကာသေမိ။

နောက် ဈာပန, အပရိဘောဂ နှစ်ပါးကား အသိုနည်း၊ သင့်လေသလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ပစ္စိမံ ပန–စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။

တတ္ထ တိဿံ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ ဈာပနအပရိဘောဂကရဏာသင်္ခါတံ ပစ္ဆိမဒ္ဒယံ ဌာနာ အစာဝေန္တေနာ ပိ ကာတုံ ယသ္မာ သက္ကာ။ တသ္မာ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ ပစ္ဆိမဒ္ဒယံ န ယုတ္တံ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြလိုရကား တသ္မာ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟသ္မာဖြင့် ပုရိမဒ္ဒယံ န သမေတိ၊ ပစ္ဆိမံ။ ပ။ ကာတုံ နှစ်ဝါကျကိုစွဲ။ ထွေ ဧတေသု၊ ဒွိသု ဒ္ဒယေသု ဝုတ္တံ က်ရ ပါရာဇိကံ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဘိန္ဒတိဝါတိ မုဂ္ဂရေန ပေါထေတွာ ဘိန္ဒတိတ်အာဒိနာ ဝုတ္တပကာရဖဿာ အညထာ အဓေန ပကာ-ရေန အတ္တသာ ဂဟေတဗ္ဗတော။ ပါဠိယံ ဟိ–စသည်ကား ဝိတ္ထာရတည်း။ ဆဠေ္ဍတိတိ အယံ ပရိဟာရော ဝေ ဧကေ ဝဒန္တိ။ ဧဝံစသည် နိဂုံးတည်း။

ထွေ တတ္ထ ဘိန္ဒတိ ဝါ တိ အာဒိဝစနေ အယံ ဝက္ခမာနော နယော သာရော။

ကေပလံ၊ ဌာနာ စာဝနနှင့်မရော်မယှက် သက်သက်။ ထေယျစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဘိန္ဒတိ၊ ခွဲ၏။ ဘိန္ဒတ္တာ၊ ကွဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ထွေ တေလာဒီသု၊ တို့တွင်။ ယံဝါတေလံ၊ သည်လည်း။ ပတ္တိန္နံ၊ ပြက်ခွဲ၏။ ပတ္တိန္နတ္တိ အတံရဇ်တတ္တာ ယဒ္ဓံ။ (မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ဇဝရခန္ဓက။ ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃။ ၄၀၀။) ဠိကာကျော် ထိနန္နံ ထိနံ့ဠ ထိ–မာတ်၊ယု-ကို အာနန-ပြု။ အာ–ကို ချေ၍ ထိနန့်ပြီး၊ ထိနံ ဠ ယု-ကို အန–ပြု အ-ကို ချေ၍ ထိနပြီး။ တံ ပတ္တိန္နံ ဘေလံ၊ သည်။ ကောဋဒ္ဒမေဝ၊ တပေါင်းတည်း မစီးမသွား ဖွဲ့စပ် လုံးခဲသည်သာလျှင်။ ပ႑တွာ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တံ ပတ္တိန္နံ တေလံ၊ကို။ ထေယျစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အဆဋ္ဋေတု ကာမောယေဝ၊ စွန့်ခြင်းငှါ အလိုမရှိသည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ကေဝလံ၊ စွန့်ခြင်းနှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ တတ္ထတေလေ၊ ၌။ ထေယျစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဥဒကဝါလိကာဒီနိ၊ တို့ကို။ အာကိရတိ၊ လောင်း၏။

ထိနန္တိ သပ္ပိပိဏ္ဍော ဝိယ အဃဋ္ဋာရိကတာယ ဃနဘာဝေန ဌိတံ။ (အဋ္ဌသာ-လိနီ နိက္ခေပကဏ္ဍအဖွင့်။ အဘိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၄၀၉) ကို ထောက်၍ ထိနံ–ဠ ထိ–မာတ်နောင် သက်အပ်သော ယု–ကို အနပြု၊ ဌာနံ၊ ဠ ယု- ကို အန ပြုရသကဲ့သို့တည်း။ လီ–သိလေသေ၊ လိနာတိ။ နိလိနာတိ။ (မာတုမာလာ) (၂၅၄–နှာ) ကိယောဒိ ဂိုဏ်းလာ လီ·မာတ်ကဲ့သို့ ထိမာတ်ရှိသည်ကို သိအပ်

၏။ ထိ–ခေတ်သည် ဂတိနိဝတ္တိ ဟောတည်း။ တစ်နည်းကား ထာ–ခေတ်၏ အစိတ်အာ·ကို ဋ္ဌ·ပြု။တနည်းကား ယု·ကို အနပြု။ အ·ကို ဋ္ဌ·ပြု အာ·ကိုချေ။ ထ–ကို ဋ္ဌ·သို့ကပ်။ ထိန ပြီး၏။ မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ စီဝရက္ခန္ဓကလာ "ပတ္တိန္န" ၌ နည်းတူ။ ဝုစ္စတီတိ ဧကေ ဝဒန္တိ။ နာသေတုကာမတာပကွေ ပန–စသည် ကား အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ၏ စကားတည်း။ ဤ နာသေတုကာမတာ ပက္ခေဟူသော စကားရိပ်ကို ထောက်၍ ဧကေဝါဒမှာ ထေယျစိတ္တေနပုဒ်ကို လည့်ကာ တည့်ကာ အနက်ပေးသတည်း။

ကေဝလဘိန္နနဥဒကဝါလိကာဒိအာ·ာ်ရဏာတော ဋ္ဌတရထာပိ ဋ္ဌတရေန ဥဒကသမ္ဘိန္နနဝမနပယာဝဆင္ဆန္နနပိ ဌာနာစာဝေတုကာမဿာပိ ဒုက္ကဋံ ယုဇ္ဇတိ ဟု ယောဇနာ။ ယုဇ္ဇတိ–ဟု သာမည ရှိငြားသော်လည်း ပါဠိတော်၌ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ ဟု လာရင်းရှိ၍ ဒုက္ကဋံ–ပုဒ်ကိုထည့်သတည်း။ ဇံ ဟိ စသည် ကား လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။ ပါဠိ ၌ သည်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌကထာ မဟာအဋ္ဌကထာသည်လည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗာပရေန၊ ရှေးဖြစ်သော တတ္ထေဝ ဘိန္ဒတိဝါ စသော ပါဠိတော်လာ စကားတို့၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာ စကား, နောက်ဖြစ်သော ဝိနီတဘိဏ္ဍပကာဝတ္ထုလာ ပါဠိတော် စကားတို့၏ အဖွင့် အဋ္ဌကထာ စကားနှင့်။ ပါဠိဒ္ဓာရ "တတ္ထေဝ ဘိန္ဒတိဝါ" စသော ပါဠိ, ဝိနီတ တိဏ္ဏပကာ ပတ္ထု ပါဠိတို့ကိုယူ။ အဋ္ဌကထာ အရကိုလည်း ထိုပါဠိတို့၏ အဖွင့်ကိုယူ။ တိဏ္ဏ ပကာဝတ္ထုသည် ဒုတိယ ပါရာဇိက ကုန်ခါနီးမှာ လာ၏။

ဘူမဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

- - -

ပဋ္ဌိစ္ဆန္နေ ဝါ၊ သော။ အပဋ္ဌိစ္ဆန္နေ ဝါ၊ သော။ ဘူမိတလေ ဝါ၊ ကောင်း။ ပါသာဏတလပဗ္ဗတတလာဒီသု၊ တို့တွင်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝါ၊ ကောင်း။ ဌပိတံ၊ ကားအပ်သောကဏ္ဍာကို။ ဘိလေသ နိယျာသာဒိ၊ သစ်စေး, ကျံ စသည်တို့ အစေး စသည်သည်။

ကေနစိ ဗန္ဓသိလေသေန ဝါ ပဋ္ဌိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ။ (ဦးန ပဉ္စဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ။ ဝိ၊ ၄၊ ၂၊ ၂၇၇) နိယျာသခါဒနီယေ ကော ဥဇ္ဇုနိယျာ- သော၀ သတ္တာပာ ကာလ်ကော။ ။(ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ ဝိကာလ ဘောဇန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်။ ဝိ၊ ၄၊ ၃၊ ၁၀၃)။

ကုမ္ဘိယာ၊ ၏။ (ဌာနမှာစပ်) (ဝါ) ကို။ (စာဝနမှာစပ်) သခ်လိကဗန္ဓသာ၊ ၏။ ဌာနဘာဒေါပိ၊ ကိုလည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဘူမဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ယဒိ ပန ကုမ္ဘိံ မုခဝဋ္ဋိယံ ပါသံ ဣတ္ထာတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သလ္လက္ခေ-တဗ္ဗော၊ ၏။

ထလဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

မုခတုဏ္ဍကေန၊ နှုတ်သီးဖျားဖြင့်။ ကလာပဂ္ဂေန၊ အမြီးစီး၏ အဖျားဖြင့်။ တံ အင်္ဂံ တဿ မောရဿ ဌာနံ ဥပ္ပတိတမတ္တော၀၊ ပျံတက်ခါမျှ၌လည်းကောင်း။ ဒုတိယပဒဝါရေဝ၊ ၌လည်းကောင်း။ ။ဝါတဝေရက္ခိတ္တံ၊ လေ၏ အဟုန်သည် အထက်သို့ ပစ်လွှင့်အပ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၌။ အာဘိမုခါဂတံ၊ မိမိ၏အထံသို့ ရှေ့ရှု လွင့်လာသော။ သာဋကံ၊ ကို။ သုဝဏ္ဏသလာကံ၊ ရွှေချောင်းကို။ စီဝရေ၊ ၌။ ပတိတံ၊ကျလာသောသင်္ကန်း၌ရစ်ပတ်၍ တည်နေသော လည်ရွဲစသောတန်ဆာ, ရွှေတုံး,ရွှေပိုင်းကို။ အနုဒ္ဓရိတ္ဝာဝ၊ ရစ်ပတ်သောသင်္ကန်းအတွင်းမှ မထုတ်ခဲ့မူ၍ သာလျှင်။ သီသေဝါ၊ ဦးခေါင်း၌ လည်းကောင်း။ မုခေဝါ၊ ခံတွင်း၌လည်း ကောင်း။ ပါဒေဝါ၊ ခြေထက်၌လည်းကောင်း။

ယတ္ထ ကတ္ထစိ စသော စကားသည် "မိ စီဝရေ ပတိတံ" မှစ၍ "ဒုတိယေ ပဒဝါရေ ပါရာဇိကံ" အဆုံးကျသော စကားတို့၏ အကြောင်းစကားတည်း။ ဤ အကြောင်းစကားတွင် "န သဗ္ဗံ ပတ္တစီဝရံ ဝါ" စကားကို ထောက်၍ "စီဝရေ ပတိတံ။ပ။ သေသ နယော" စကား၌ သင်္ကန်းသပိတ်၌ကျသော လည်ရွဲစသော တန်ဆာ ရွှေတုံး ရွှေပိုင်းကို လက်ဖြင့် သင်္ကန်း သပိတ် အထက်မှာပင် ရှေ့အစွန်းမှ နောက်အစွန်းသို့ လည်းကောင်း၊ နောက်အစွန်းမှ ရှေ့အစွန်းသို့ လည်းကောင်း၊ လက်ဝဲစွန်းမှ လက်ယာစွန်းသို့လည်းကောင်း၊ လက်ယာအစွန်းမှ လက်ဝဲအစွန်းသို့လည်းကောင်း၊ ပြောင်းရွှေ့သော် ထိုထိုနောက်အစွန်း ရှေ့အစွန်း လက်ယာအစွန်း လက်ဝဲအစွန်းတို့၏ တည်ရာအရပ်မှ လည်ရွဲစသော တန်ဆာ ရွှေတုံး၏ ရွှေပိုင်းတစ်ခုလုံး တစ်ဆံဖျားမျှ ရွေ့ရှားအံ့၊ ပါရာဇိကဖြစ်၏ဟု သိအပ်သတည်း။

အာကာသဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ ဝေဟာသဋ္ဌေ၊ တွင်။ မဥ္စပီဌေသု၊ တို့၌။ ဌပိတဘာဇနေသု၊ တို့၌။ တလဋ္ဌေ၊ ၌။ တံ သဗ္ဗေ ရာသိကတံ ဟောတီတိ အာဒိနာ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဧတ္ထ ကို ဌပိတဘာဇနေသု ၌ နိဒ္ဒါရဏ စပ်။ ဌပိတဘာဇနေ ကို ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်။ ထလဋ္ဌေကို ဝုတ္တနယေန၌စပ်။

ဘေသံ မဥ္စပါဒါနံ ဝသေန။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ပါဒါနံ၊ ညောင်စောင်းခြေတို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ခလိယာ၊ ဖြင့်။ ဗဒ္ဓသာဋကေန၊ သည်။ ဖုဋ္ဌောကာသမေဝ၊ ကိုသာ လျှင်။ (အတိက္ကမိတမတ္တေ ၌ ခေတ်ကံ) ဝ.တ္တ ဝ.သုံ ဗဒ္ဓသာဋကော၊ ကို။ (အတိက္ကမိတမတ္တေ၌ ကျေလေသော ကာရိုက်ပစ္စည်း၏ ကံ)။ အတိက္ကမိတမတ္တေ၊ လွန်အပ်စေကာမျှသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။

တတ္ထ တသ္မိံ စီဝရဝံသေ၊ ၌။ (ဌပိတစီဝရဿနှင့် ပတိဋ္ဌိတောကာသေန၌ စပ်)။ တတ္ထ၊ ရှေ့ကပုဒ်ခတ်။ ဌပိတစီဝရဿ၊ ထားအပ်သောသင်္ကန်းတစ်ထည်လုံး ၏။ ပတိဋ္ဌိတောကာသေန၊ တည်သောသင်္ကန်းအခေါက် အလယ်အရပ်သည်။ ဖုဋ္ဌောကာသော၊ တွေ့ထိအပ်သော သင်္ကန်းတန်း အလယ်အရပ်တစိတ်သည် သာလျှင်။ ဌာနံ၊ တည်း။ တံ စီဝရံ၊ ကို။ ဘာဂေ၊ သင်္ကန်းအခွေအထက်၌။ "အထက်၌" ဟု အနက်ပေးသည်ကား "တတ္ထ ပန" စသောနောက်ဝါကျကို ထောက်သတည်း။ ထိုဝါကျဖြင့် သင်္ကန်းအခွေအထက်၌ မကိုင်မူ၍ လက်ဝဲ, လက်ယာမှ သင်္ကန်းတန်းမှာ တွန်းရွှေ့သည်ကို ပြသတည်း။

ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အာကစ္ဆန္တဿ၊ မိမိသို့ရွှေ့ရှောင်လျက်။ ပါရတော၊ မှ။ ဝံသေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတောကာသံ၊ တည်သောသင်္ကန်း အခေါက်အလယ်အရပ်ကို။ (ဤပုဒ်သည်ကား အတိက္ကာမေန္တဿ၌ ကာရိုက်ကံတည်း) ဩရတော၊ မှ။ စီဝရေန၊ သည်။ ဝံသဿ၊ ၏။ ဖုဋ္ဌပဒေသံ၊ တွေ့ထိအပ်သော သင်္ကန်းတန်း အလယ်အရပ်တစ်စိတ်ကို။ (အတိက္ကာမေန္တဿ ၌ ခေတ်ကံတည်း)။ အတိက္ကာ-မေန္တဿ၊ လွန်စေသော ရဟန်းအား။ အဓန္တေ၊ သင်္ကန်းအခွေစွန်း၌။ တတ္ထ ဝ စီဝရဝံသေ၊ ၌သာလျှင်။ ပါမန္တေန၊ ကို။ (ကာရိုက်ကံ) ဒက္ခိဏန္တံ၊ သော။ ဌာနံ၊ ကို။ (ခေတ်ကံ) အတိက္ကန္တမတ္တေန ကို ဒသ ။ပ။ ဟရဏေနေဝ ဖြင့် ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။

ဤ၌ သင်္ကန်းဝါးတန်းမှ ဝဲယာတဖက်သို့ ရွှေ့သောအားဖြင့် လျှောကျစေသော အရာဖြစ်သောကြောင့် ဒုစ္စန်းနှစ်ခုအညီ ဖြန့်တန်းရာ အစွန်းတခုကို အစွန်းတခုမှ လက်ဆယ်သစ်, ဆယ့်နှစ်သစ်ခန့်မျှမြင့်၍ ဆောင်သောကြောင့်သာ ပါရာဇိကသင့်သတည်း။ ရွှေ့မှုကား သင်္ကန်းတန်းအလိုက်သင့် မိမိသို့ ရှေးရှု

ငင်လျက် လွန်စေသောကြောင့် တသစ်နှစ်သစ်ခန့်မျှ ငင်ခြင်းကြောင့်သာ ပါရာဇိကသင့်သတည်း။ ဤသို့ ရှေ့နောက်အထူးကို မှတ်အပ်၏။

ဖုသန္တံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဖုသန္တံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကတွာ၊ ၍။ (ထည့်)။ ။ဝလယံ၊ ကွင်းကို။ ကတွာ၊ သက်န်းဝါးတန်း၌ တပ်သည်ကိုပြု၍။ စီဝရေ၊ ကို။ ဌပိတေ၊ ကွင်းမှာ သက်န်းကိုဖွဲ့ချီသောအားဖြင့် ထားအပ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ မောစေတိ ဝါ၊ ကွင်းမှ သက်န်းကို ကြိုးဖွဲ့ကို ဖြေသောအားဖြင့် လွတ်မူလည်း လွတ်စေအံ့။ (ဆိန္ဒမတ္တေ-စသည်ကို ဆိန္ဒတိစသော အစဉ်အားဖြင့် မိန့်ဆိုသောကြောင့် အစဉ်အတိုင်းဟပ်) ဌပိတဿ၊ သော။ စီဝရဿ၊ သက်န်း တထည်လုံး၏။ ပတိဋ္ဌိတောကာသေန၊ တည်သောသက်န်း အလယ်အရပ်သည်။ ဖုဋ္ဌောကာသော၀၊ တွေ့ထိအပ်သောသက်န်းတန်း အလယ်အရပ်တစိတ်သည် သာလျှင်။ ဌာနံ၊ တည်ရာတည်း။ တတ္ထ တသ္မိံ ဌာနေ၊ ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယောမှာစပ်) သံဟရိတွာ၊ ခေါက်၍၊ ဌပိတေ၊ ထားအပ်သောသက်န်း၌။ တတ္ထ သံဟရိတွာ ပါရေတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တတ္ထ တာသု စီဝရဝံသ ဘူမိသု တို့တွင်။ အဗဒ္ဓသာဋကေ၊ ၌။ မဇ္ဈိမဋ္ဌေသု ဌပိတဘဏ္ဍေ ပနေတ္ထ ထလဋ္ဌေ ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၈၂။) အတိ-ဒေသနု ရူပံ-ဟူ၍ ညွှန်းပြသည်အားလျော်စွာ- ထလဋ္ဌေ၊ ၌။ တံ သစေ-ရာသိကတံ ဟောတီတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ လဂ္ဂနကံ၊ ငြိသော။ အကုသံ၊ ကို။ ဃံသန္တဿ၊ ပွတ်တိုက်လျက်။ လဂ္ဂနကံ၊ သော။အကုသံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗန္ဓံ၊ အထစ်ထစ်ရှိ၍ ကြမ်းကြမ်း တမ်းတမ်း သက်န်းကို ဖွဲ့ရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကုသံ၊ ကို။ ဃံသိတွာ၊ ပွတ်တိုက်၍။ အနီဟရိတွာ၊ မထုတ်မူ၍။ ဗုန္ဒေန၊ ဘဏ္ဍာ အရင်းဖြင့်။ ဉက္ခိပိတွာ၊ ၍။ ပ ။ အနိက္ခန္တေပိ၊ သော်လည်း။ ပါရာဇိကံ၊ ၏။ အကုသကော၊ ၌။ လဂ္ဂေတွာ၊ ၍။ ဌပိတဘဏ္ဍံ၊ ပစ္စည်းရှင်ထားအပ်သောဘဏ္ဍာ သည်။ ဘိတ္တိနိဿိတံ၊ နံရံအထက်၌ တည်သောအားဖြင့် မှီသည်။ သယံ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော သူခိုး ရဟန်းကိုယ်ပင်။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ဘိတ္တိ-နိဿိတံ၊ နံရံအထက်၌ တည်သောအားဖြင့် မှီသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဌာနတို့၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ တဿ စီဝရဝံသေ စာတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ မဿ၊ သည်။ ဝုတ္တောယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာတည်း။ တေသု ဘိတ္တိခိလာ-ဒီသု၊ ဘိတ္တိအာဒီသုပဋိပါဋိယာ ဌပိတေသု ဒ္ဒိသု ကီသု ခိလေသု အာရောပေတွာ ဌပိတံ။ ။ကေမေကဿ ကုန္တာဒ်နော၊ ဟိ သစ္စံ ဖုဋ္ဌောကာသမတ္တမေဝ။ ခိလ နာဂဒန္တံ တေသံ ကုန္တာဒိနံ ဌာနံဟောတိ။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၁း၈၀) ၌ "ပေလ္လေန္တဿ" ကို "နိပ္ပီဠေန္တဿ" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ပ်လခေါက် အန္တပစ္စည်း၊ လွှ-ချေဘော်နှင့် ရုပ်ပြီးပုံကို သိအပ်၏

လဂ္ဂိ တေဘဏ္ဍေ အကုံသကာဒီသု၊ ၌ အာဒိဖြင့် သိက္ကာဘိတ္တိ ခိလနာဂ ဒန္တတိုကိုယူ။ အင္ဂေန၊ ထန်းသီးအခိုင်အဖျားဖြင့်။ ပဏ္ဏန္တရံ၊ ထန်းရွက်အကြားသို့။ အာရောပေတ္ဂာ၊ တင်၍။ ဌပိတာ၊ သော။ တာလပိဏ္ဍိ၊ ထန်းသီးအခိုင်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုထန်းသီးအခိုင်၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော ဌစပ်။) ဣမသ္မိံ ယေဝ ဝေဟာသဋ္ဌေ၊ ၌။ ဘိတ္တိနိဃံ့ဋံ ဟောတီတိ ဒ. ာဒိနာ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ။သယံ၊ ခိုးသူ ရဟန်းကိုယ်တိုင်။ အင္ဂေန၊ ထန်းသီးအခိုင်အဖျားဖြင့်။ ပဏ္ဏန္တရံ၊ ထန်းရွက်အကြားသို့။ တာလပိဏ္ဍိ၊ ထန်းသီးအခိုင်ကို။ အာရောပေတ္ဂာ၊ တင်၍။ ။ပတ္တဋ္ဌပနကံ၊ သပိတ်ကို တင်ထားရန်ဝတ္ထုသည်။ ပစ္ဆိကာပိ၊ ခြင်းတောင်းသည်လည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်လေစေ။

ဝေဟာသဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပေါက္ခရဏီ အာဒီသု၊ တို့၌။ အသန္ဒနကေ၊ စီး၍မသွားသော။ ဥဒကေ၊ ဖေရ္ဒ (ဝါ) ရေညွန်၌။ ဣဓ ကဒ္ဒမေ ဩသာရေတိ (ဝိ။၁၊ ၂၈၆။) ကို ထောက်သတည်း။ တဿ ဥဒကဋ္ဌဿ ဘဏ္ဍဿ၊ ၏။ ပတိဋ္ဌိတောကာသော ယေဝ၊ ရေဟုဆိုအပ်သော တည်ရာအရပ်သည်သာလျှင်။ ဝါ၊ ရေညွန်ဟုဆိုအပ်သော တည်ရာအရပ်သည် သာလျှင်။ ဌာနံ၊ တည်ရာတည်း။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဥဒကံ၊ လေးထောင့်ကန်စသည်တို့၌ ရှိသမျှရေသည်။ (ဝါ) လေးထောင့်ကန် စသည်တို့၌ ရှိသမျှရေညွန်သည်။ ဌာနံ၊ သည်၊ န၊ မဟုတ်။ တတ္ထ ထိုမြေ၌ တည်သောအိုးကို တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့စေရာ၌။ ဣဓ၊ ဤရေ၌တည်သော ကြေးနီအိုးစသည်ကို တည်ရာအရပ်ရွှေ့စေရာ၌။ ဝေံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင် သိအပ်သည်။ သတ္တ၊ သော်။ ဆဟိ၊ သော။ အာကာရေဟိ၊ ဖြင့်။

ယသ္မိံ ပုပ္ဖေ၊ ၌။ ဝတ္ထု၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုသည်။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ တေ္တ ဥပ္ပလာဒီသု၊ တို့တွင်။ ဥပ္ပလဇာတိကာနံ၊ ဥပ္ပလဇာတ်ရှိကုန်သော ကြာတို့၏။ ဝါကော၊ အပွင့်ရိုး၏ အပြင်ဘက်မှ လျှော်သည်။ ။ပဒုမဇာတိကာနံ၊ ပဒုမ္မာဇာတ်ရှိကုန်သောကြာတို့၏။ ဒဏ္ဍေ၊ အရိုးတန်ကို။ ဆိန္နေ၊ ဖြတ်အပ်သည်ရှိသော်။ အဗ္ဘန္တရေ၊ အရိုးတွင်း၌။ သုတ္တံ၊ ချည်အမျှင်သည်။ အစ္ဆိန္နမ္ပိ၊ မပြတ်သေးသော်လည်း။ နရက္ခတိ၊ မစောင့်။ ဥပ္ပလဇာတ်ရှိသော ကြာမျိုးတို့မှာ အရိုးတံတွင်း၌ ချည်အမျှင်မရှိ၊ ပဒုမ္မာဇာတ်ရှိသောကြာတို့မှာသာ အရိုးတံတွင်း၌ ချည်မျှင်ရှိသည်။ ထိုကြောင့် ခွဲ၍ မိန့်ဆိုသတည်း။ ပဒုမ္မာဇာတ်ရှိသောကြာတို့၏လည်းအပွင့်ရိုး၏ ပြင်ဘက်လျှော်မပြတ်က စောင့်သေး၏။ ပါရာဇိက

မကျဟု မှတ်အပ်၏။ ။ဥပ္ပလာဒီသု၌ အာဒိဝန်လည်းကောင်း။ အာဒိဝန်၏ သရုပ်လည်းကောင်း။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ ပြဆော်မူ၏။ဥပ္ပလသရုပ်ကိုမူကား။"ဥပ္ပလန္တိ နီလုပ္ပလံ"ဟူသော အဿတိ နိပါတ် ကုဏာလဇာတ်အဋ္ဌကထာ(ဇာတကဋ္ဌ ၅၊၄၄၉)ဖြင့်သိအပ်၏။ ။သရောရုဟံ သတပတ္တံ၊ (အဘိဓာန်ပါတာလဝဂ် ဖြေဂ္ဂါထာ) အဖွင့် အနီအဖြူ ပြင်းသည် ပမာဏမဟုတ်၊ အထပ်တရာရှိက ပဒုမ္မာတည်း။ ။ပုဏ္ဍရီကံ သိတံ ရတ္တံ၊ ကောကနဒံ ကောကာသကော။(အဘိဓာန်ပါတာလဝဂ်၊ ဖြေဗ်ဂါထာ) အထပ်တရာမရှိ၊ ဖြူက ပုဏ္ဍရီက, နီက ကောကနဒတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီနည်းမှ တစ်နည်းတည်း။

ဥပ္ပလာဒီသု၊ ဥပ္ပလကြာပန်းစသည်တို့တွင်။ ယံ ပုပ္ဖံ၊သည်။ ဝတ္ထုံ၊ပါရာဇိကဝတ္ထုကို။ ပူရေတိ၊ပြည့်စေ၏။(ဥပ္ပလာဒီသု ယံ ပုပ္ဖံ—ဟူသော ရှေ့စကားကို ထောက်သတည်း)။

အထ ပန စသော စကားကို၊ရေကိုလှုပ်စေ၍ လှိုင်းတံပိုးကို ထစေ၍ တည်မြဲ တိုင်းမှ ရွေ့သည်ကိုပင် ပရိကပ္ပနှင့်စပ်၍ မိန့်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေ့ဝါကျကို ပရိကပ္ပနှင့်မစပ်မူ၍ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤတည်မြဲတိုင်းအရပ်မှ ရွေ့ရှားရာအရပ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်သော ကြာပွင့်အစဉ်ကို။ ဂဟေဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ဤသို့။ အထ ပရိကပ္ပေတိ၊ အံ့။ အာကဍ္ဎေန္တော၊ ရေ၏အတွင်းမှာပင် အထက်သို့မပေါ်စေမူ၍ငင်သည်ဟုတွာ၊ ၍။ ။ဧတ္ထ ပဌမံ ဗန္ဓနံ မောစေတွာ ပစ္ဆာဟရဏေ၊ ၌။ တေသံ ဒီဃတော ပုပ္ဖဂ္ဂေနာ တိ အာဒိနာ၊ဖြင့်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဆဟိ၊ သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဒုမိနိယံ၊ ပဒုမ္မာကြာခြုံ၌။

"ဥပ္ပလာနိ ဧတ္ထ သန္တီတိ ဥပ္ပလိနီ၊ ဂစ္ဆောပိ ဇလာသယောပိ၊ (မူလပဏ္ဏာသ အရိယပရိယေသနသုတ်ဋီကာ။မ၊ဋီ၊၂။၁၃၆) ဤသုတ်ဋီကာကိုမှီ၍ ဤ ပဒုမိနီ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကိုသိအပ်၏။"ဂစ္ဆံ ဂဟဏာဘူတံ မဟန္တံ ကဏ္ဍကသဏ္ဍံ။ ဂုမ္ဗန္တိ-မဟန္တိ ဝဒန္တိ။ဂစ္ဆန္တိ ပန တံဏာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ဂစ္ဆေ ရုက္ခတိဏေ တိ ဝုတ္တံ။ ဂုမ္ဗ-ကဏ္ဍကလတာဒိဘရိတာဝိရုဠံ။(မ၊ဋီ၊၁။၂၁၁။) ဥပ္ပလပုဒ်နောင် အသာတ္တိ ဤ ပစ္စည်းသက်ပြီးမှ ဣတ္တိလိင်ဇောတက ဤပစ္စည်းသက်။ ။ဖုဋ္ဌဥဒကဝသေန စကားကို အမြစ်ပါမနုတ်မူ၍ ဖြတ်၍ ယူသည်ကို ရည်၍ မိန့်ဆိုသတည်း။အမြစ်ပါ နုတ်သည်ကို ပုပ္ဖေ ဂဟေတွာ-စသည်ဖြင့်မိန့်ဆိုပြီးဖြစ်သတည်း။

တံ ပဒုမိနိံ ၊ ကို။ အနုပ္ပါဒ္ဒေတွာ၊မနုတ်မူ၍။ အကၡုန္တသာ၊ သော။ အဿ·
ဘိက္ခုနော၊ အား။ ဥပ္ပါဒ္ဒိတဘယ၊ သူတပါးတို့နုတ်အပ်ပြီးသော။ ဧတ္တ
ဘိသမ္ဗုဋ္ဌာလဥပ္ပါဒ္ဒနေ၊ ၌။ ဗဟိ ဂေါစရတ္တံ ဂတံ ကစ္ဆပမ္ပိ၊ ဥဒကင္ဒံ ကစ္ဆပံ။
နိဒ္ဓမနတုမ္ပံ၊ ထုံးအိုင်မှ ရေထွက်ကြောင်းဖြစ်သော ရေပြွန်ကို။

နိဒ္ဓမနပုဒ်၌ နိပုဗ္ဗ ဓမ-ဓာတ်ဖြစ်၍ သဒ္ဒဂ္ဂိသံယောဂေသု၊ (ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ
၂၀၁-ဂါထာ)ဟု လာသောအနက်မှတပါး နိဒ္ဓမေမ လမတ္တနော(ဓမ္မပဒ ၂၃၉-
ဂါထာ)၌ နိ-ပုဗ္ဗ ဓမ-ဓာတ်ကဲ့သို့ နိဂ္ဂမန အနက်ဟောဟည်း။ ။တုမ္ဗ·သဒ္ဒါသည်
တုမ္ဗ၂ာလာဗု စ လာ ဗုသာ(အဘိဓာန်အရည်ာဂ်။၅၉၆-ဂါထာ)။ တုမ္ဗံအဒနေ၊
တုမ္ဗဘိ ဟိံသတိ တုမ္ဗိ၊(အဘိဓာန်ဋီကာ)ဤသို့လာသည်နှင့်အညီ ရေဗူးဝည်း
ဟူသော အနက်ကို ဟောရင်းတည်း။ ရေပြွန်သည် ရေဗူးနှင့်အတူ ရေထွက်
ကြောင်းဖြစ်သော သဒိသူပစာရအားဖြင့် ဤအရာ၌ ရေပြွန်ဟူသော အနက်ကို
ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂-၁၄၁)၌ နိဒ္ဓမန တုမ္ဗန္တိ ဝါပိယာ
ဥဒကဿ နိက္ခမနမဂ္ဂံ·ဟု မိန့်အပ်သတည်း။

ဥဒကဝါဟကံ၊ မြောင်းငယ်သို့ ရေကိုဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော မြောင်းမ
ကြီးကို။(တဘော-စသော နောက်ဝါကျကို ထောက်သတည်း။)ဇတ္တ၊ ထိုတဖက်
ဆည်ကန်, ရေပြွန်, မြောင်းမ, မြောင်းငယ် တွင်းတို့တွင်။

နဝါရေန္တိ၌ တဋ္ဋာက နှင့် နိဒ္ဓမန တုမ္ဗ, ဥဒကဝါဟကသည် သင်္ဃသာဓာရဏ
ဖြစ်သောကြောင့် သိုထို၌နေသော ငါးတို့ကို ဖမ်းယူသောသူတို့ကို မတားမြစ်
ကုန်သည်ဟူလိုသတည်း။ နောက်၌ "တဋ္ဋာကေ ဝါ, နိဒ္ဓမနတုမ္ဗေဝါ, ဥဒက-
ဝါဟကေဝါ"ဟု မိန့်လတ္တံ့သည်ကို ထောက်၍ ဤ၌"တဋ္ဋာကေ စ နိဒ္ဓမနတုမ္ဗေ
စ ဥဒကဝါဟကေ စ"ဟုဆိုလိုလျက် မဆိုသည်ကား နိဒ္ဓမန တုမ္ဗေစ-ကို ချေသော
အားဖြင့် ညွှန်ပြသောကြောင့် မဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ နဒေန္တိ၌ သင်္ဃသာဓာ·
ရဏ မဟုတ်သောကြောင့် ဖမ်းယူခြင်းငှာ မပေးသည်ဟူလိုသတည်း။

တတ္ထ တဋ္ဋာကနိဒ္ဓမနတုမ္ဗဥဒကဝါဟကခုဒ္ဒကမာတိကာအာဝါဋေသု၊
တို့တွင်။ တတော ခုဒ္ဒကမာတိကာဝါဋတော၊ တို့မှ၊ (ဥပ္ပတတိ၌စပ်။ ။
ဝေရူပါဟိ-စသည်ကား ဟိတ်ကူတည်း)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော၊
မိသ၏။ ပရိက္ခပဋ္ဌာနေ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ရာ မြောင်းငယ်တွင်း အရပ်၌။
ဌိတဿဝ၊ တည်သော ငါး၏သာ။ တော၊ ထိုမြောင်းငယ်ကို သွယ်ကုန်သော
သူ, တွင်းတူးကုန်သော သူတို့သည်။ သာမိကာ၊ အရှင်ဖြစ်ကုန်၏။ အတ္တနော၊
၏။ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌာနတော၊ မှ။ အညတ္ထ၊ ၌။ ဌိတဿ၊ ၏။ တော၊ တို့သည်။

နသာမိကာ၊ အရှင်မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝ ရူပါ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်သော ငါး, ကမ်း၌ ကျသော ငါးတို့တည်း။ တတ္တဂတိကာ၊ ထိုသိမ်းဆည်းရာ အရပ်မှ တစ်ပါး သော အရပ်၌ဖြစ်သော ငါးအလားရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။အဝဟာရော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဂဏှတော၊ ဖမ်းယူသည်။ သမာနဿာပိ၊ ဖြစ်လေငြားသော်လည်း။ အဝ ဟာရော ယေဝ၊ ခိုးခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အကြောင်းကား သိမ်းဆည်းရာ အရပ်၌ ခိုးယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း)။ မာတိကံ၊ မြောင်းငယ်ကို။ တတော၊ ထိုမြောင်းငယ်မှ။ ပလောဘေတွာ၊ ဖြားယောင်း ၍။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော တံငါတို့သည်။ ကုတောစိဒေဝ၊ တစ်စုံတစ်ခု သာလျှင် ဖြစ်သော။ သဗ္ဗသာဓာရဏ ဋ္ဌာနတော၊ တစ်ဖက်ဆည် ကန်ကြီး ရေပြွန်, မြောင်းမဟု ဆိုအပ်သော သူ့ပေသိမ်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသော အရပ်မှ။ မစ္ဆေ၊ တို့ကို။ အာနေတွာ၊ ၍။ ပစ္ဆိမဝတ္ထုပြာသာဒေ၊ အဆုံးစွန်သော ငါး တို့၏ တည်နေရာအဖို့ရှိသော။ အာဝါဋ္ဌေ၊ မိမိတို့သည် တူးအပ်သောတွင်း၌။ ဥတ္တရိဘင်္ဂတ္ထာယ၊ ငါးဟင်းလျာ အကျိုးငှာ။

"ဥတ္တရိဘင်္ဂံ နာမ ဗျဉ္ဇနံ"ဟု ပိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ(၂၁၇)၌ ဖွင့်သော ကြောင့် ဤသို့ အနက်ပေးသတည်း။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ၌ ဤသို့ဖွင့်ခြင်း သည်။ ဗျဉ္ဇနန္တိ ဉတ္တရိ ဘင်္ဂံ၊ တေန မစ္ဆမံသမုဂ္ဂသူပါဒိဟိအနေကသူပံ၊ နာနပ္ပ- ကာရမံသာဒိ ဗျဉ္ဇနေဟိ အနေကဗျဉ္ဇနန္တိ ဝုတ္တံဟောတိ-ဟူသော မငွ။၁။၁၅၅- အဖွင့်နှင့်အညီတည်း။ "ဘတ္တဟော ဥတ္တရိ မစ္ဆမံသာဒိ ဗျဉ္ဇနသာဝေန ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗံ ဝိဘဇိတဗ္ဗန္တိ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် "မစ္ဆမံသာဒိဗျဉ္ဇ- နေဟိ အနေကဗျဉ္ဇနံ"ဟု မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်၏။ထိုစကားမှန်၏။ အနေကဗျဉ္ဇန ဖြစ်ခြင်းသည် ဝိဘဇိတဗ္ဗ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သတည်း။ ထိုသို့ ငါး, အမဲ ဟင်းလျာသည် ဥတ္တရိဘင်္ဂ မည်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာလာ ဘတ္တပိုင်မှုတင် ဆောက်တည်သည့် မုဒုပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါး,အမဲကို ကိုက်ဖြတ်၍ အရိုးကို ထွင်စေရ ငါးအမဲသည် ကပ္ပိယ မဟုတ်သည်နှင့် ကပ္ပိယ- ဝစ္ဆေဒက သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိဟု မှတ်အပ်၊ သိအပ်၏။ တတ္ထ နိန္နဋ္ဌာနေ။

ဥဒက ကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဇာတဿရေ၊ နာဝဋ္ဌေ။အစ္ဆန္တော၊ သစ်သားငါး၏ အတွင်း၌။ခဏိတွာ၊တူး၍။ ကတာဝါ၊ ပြုအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ဖလကေဟိ၊ ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့်။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့စပ်၍။ ကတာဝါ၊သော ဓုဝနာဝါ၊ကမ်းနား၌အမြဲတည်နေသောလှေသည်။ဇာတနာဝဋ္ဌေ။

ပနသဒ္ဒေါ ဝိသေသတ္ထ 'ဇောတကော။ ဘူမိဂတာယ ကုမ္ဘိယာ ဝုတ္တနယာ နေဝ တံ ထုလ္လစ္စယပါရာဇိကံ၊ သည်။ပရတော၊နောက်၌။ တီရေ ဗန္ဓိတ္ဝာ နိစ္စလေတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာဝိ၊ ထင်ထင်ရှားရှား။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ သေသံ၊ ကြွင်းကျန်သော။ ဗန္ဓနံ မောစေတွာ၊ ။ပ။ ထုလ္လစ္စယဿာဘိဝစနံ၊ သည်။ ဘူမဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ အန္တောကုမ္ဘိယံ ပဉ္စမာသကံ ဝါ အတိရေက ပဉ္စမာသကံ ဝါ အဂ္ဃနကံ ထေယျစိတ္တော အာမသတီတိ ဝစနေနစေဝ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ (ဂါ၊ဌ၊၁။၂၇၅) ဣတော စိတော စ အပဗျူဟန္တောပိ ဖန္ဒာပေတိယေဝါတိ ဝစနေနစ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ (ဝိ၊ဌ၊၁။၂၇၅) ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာတည်း။

ဧတ္ထ နာဝဋ္ဌေ။ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။ တတ္ထ မုတ္တမတ္တေ ပါရာဇိကဿ ဘဝနေ၊ ၌။ ယုတ္တိ၊ သင့်သောအကြောင်းကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော ဝေဟာ- သဋ္ဌ ကထာ၌။မုတ္တမတ္တမေဝ ဟိ တံ ဌာနာစုတန္တိ သန်္ဂဏှာတီတိ ဝစနေန၊ဖြင့်။ (ဝိ၊ဌ၊၁။၂၈၃)။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တာဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာသတည်း။

ပါသေ ဗဒ္ဓသူကရောဝိယာတိအာဒိနာ ဝုတ္တံ သန္ဓာယာဟ တတ္ထ ယုတ္တိံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာဝါတိ (သာရတ္ထဒီပနီ။ ၂၊၁၄၈ တစ်နည်းမှတ်)။ ပါသေစသည်ကို အဋ္ဌကထာ ဘူမဋ္ဌကထာ၌ မိန့်၏။

ဝိပ္ပနဋ္ဌနာဝါ၊ အထူးထူးအပြားပြား ကွဲအက်ပေါက်ပြဲ ပျက်စီးသောလှေ သည်။ ။ဩပိလာပေန္တဿ၊ နှစ်စေလျက် (ဝါ) နှိပ်လျက်။ ပိဋ္ဌ=အဝဂါဟနေ။ ပိဋ္ဌေတိ၊ နိပ္ပိဋ္ဌေတိ၊ (ဓာတုမာလာ။ ၃၅၀။ ဋ္ဌကြီး လယ် အထူးမရှိ)။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌနေ၊ တည်သောလှေအနှန်းကို (ကာချိုက်က်တည်း)။ အတိက္ကန္တမတ္တေ၊ လွန်ပေါ်မျှ၌။ (ကာရိုက်ပစ္စည်းကျေသတည်း)။ ဖုဋ္ဌောကာသဥ္စ, ဥဒ္ဒိကာ- သင်္ဂမတ္တဉ္စ။ ။ဒါရုဃဋိကာနံ၊ သင်တုံးတို့၏။

ဃဋိကာနန္တိ ဒါရုခဏ္ဍာနံ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ ၁၊၇၉)။ "ဗလဝါစ ဝါ တော အာဂမ္မ နာဝံ တရတိ" စသောအဋ္ဌကထာအဖွင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ- လာ စကားကို အဋ္ဌကထာမှာ သစေ ပန ဆတ္တံ ဝါ–စသော စကားကိုလေအား ကြီးပင် တိုက်သော်လည်း အသစ် လုလ္လမပြုသည်ကို ရည်၍ မိန့်တော်မူသော ကြောင့် ဆင်ခြင်ရန်ရှိသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၁၇၀) ၌ပင် သုက္ခမာတိကာယံ ။ပ။န ဟောတိ" စကားဖြင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၁၄၂)လာ "သုက္ခမာတိကာ ဥဇုကရဏောဝိယ" စသော စကားကို ပယ်သတည်း။ ပယ်သင့်မည်မထင်။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ ထိုစကားကို မိန့်တော်မူသည်လား အဋ္ဌ-

ကထာ အားလျော်စွာ လေအားကြီးတိုက်သော်လည်း အသစ် လုလ္လမပုံသည်ကို ပင် ရည်၍ မိန့်တော်မူပေရကား ပယ်ရှားသင့်မည်မထင်။ ညွှန်းပြကြောင်း ဥပမာ အသင့်ပင်ဖြစ်သတည်း။

နာဝင္ဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဒရစ္ဆန္နံ၊ ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့် မိုးအပ်သော။ယာနံ၊ သည်။ ဝယှံ၊ ပေါင်းချုပ် မည်၏။ (ဝါ)၊ ကား။ သဗ္ဗပလိဂုဏ္ဌိမံ၊ အလုံးစုံလက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်ကာရံ သောအားဖြင့်ဖြစ်သည်ကို (ဝါ) ကာရံသည်ကို။ ကတ္ဝာ၊ ပြု၍။ (ထည့်) ဆာဒေတွာ၊ မိုး၍။ ကတံ၊ သော။ ယာနံ၊ သည်။ ဝယှံ၊ ၏။

ရှေးနည်းအလို အကာအရံမရှိ၊ အမိုးသာရှိသတည်း။ နောက်နည်းအလို အကာအရံ အမိုး အစုံ ရှိသတည်း။ "ကုဠိ ဝေဓနေ ကုဏ္ဍေတိ-ဟု ဓာတုမာလာ (၂၉၉)၌ မုဒ္ဓဇ တတိယ ဍ-ကာရန္တသာ လာနိုင်ငြားလည်း ဤအဋ္ဌကထာ၌ သဗ္ဗပလိဂုဏ္ဌိမံဟု မုဒ္ဓဇ ဒုတိယက္ခရာ ဌ–နှင့်စာအများပင်ရှိသောကြောင့် မုဒ္ဓဇ-ဒုတိယက္ခရာ ဌ-နှင့် ဂုဋ္ဌ-ဓာတ်လည်း ရှိသင့်၏ဟု သိကြရာသတည်း။ ။ဝဟိ-ယတိ ဝုယှတိ ဝဟန္တိ ဧတေနာတိဝါ ဝယှံ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၁၊၉၀)။

တေသု ဝယှာဒီသု၊ တို့တွင်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိ တစ်ခုခု၌။ နာဝဋ္ဌေ၊ လည်းကောင်း။ ထလဋ္ဌေ၊ လည်းကောင်း။ နာဝါယ နိက္ခိတ္တန္တိ ယံ ကိဉ္စိ တိအာဒိနာ စေဝ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၇၉)တံ သစေ ရာသိကတံ ဟောတီတိ အာဒိနာ စ၊ လည်းကောင်း။ (ဝိ၊ ဋ္ဌ ၁၊ ၂၈၀) ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပါစယတော၊ မောင်းနှင်သောရဟန်းအား။ "ဂါဝံ ပါစေတိ ဂေါစရန္တိ အာဒိသု အဇ္ဈောပျတ္တော ဒဏ္ဍဗ္ဗော။ ။(ဓာတုမာလာ ၃၇)။ သစေပိ သကဒ္ဒမေ-စသည်၌ သ-ဧပိကို ပဝတ္တေန္တိနှင့်ယှဉ်။ ပဝတ္တေန္တိ နောင် တထာပိ ထည့်။

အယုတ္တကံ၊ နွားတို့ဖြင့် မယှဉ် မက အပ်သော။ ယံ ယာနံ၊ ကို။ ဓုရေ၊ လှည်းဦး၌။ ကောယ၊ တစ်ချောင်းသော။ ဥပထမ္ဘနိယာ စ၊ လှည်းထောက်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပစ္ဆတော၊ မှ။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဥပတ္ထမ္ဘိနီဟိ စ၊ လှည်းကောင်း။ (နောက်မှ လှည်းအိမ်နှစ်ခုအောက်၌ ထောက်ရသည်ကား နောက်သို့ လှည်းမလန်အောင် ထောက်ရသတည်း။) ကပ္ပကတာ၊ ပြုအပ်သော နှစ်မြွာရှိသည်။

ကပ္ပ-သဒ္ဒါ ယုဂ-အနက်ဟော၊ယုဂ-ဟူသည် အစုံတည်း။ယုဂနဒ္ဓ ယုဂဠ ဒွန္ဒံ၊ ယမကံ ယမလံ ယမံ။ ။(အဘိဓာန် အရညာဒိဝဂ် ၆၂၈–ဂါထာ) တ်ဏ္ဍိ အရကား လျှည်းဘီးစက်နှစ်ခုနှင့် နှစ်မှာမခွသော လျှည်းထောက်ထည့်ရာသည်။ စတ္တာရိအရကား လျှည်းဘီးစက်နှစ်ခုနှင့် နှစ်မှာခွသော လျှည်းထောက်ထည့်ရာ သည်။

ဓုရေန၊ လျှည်းဦးဖြင့်။ (ဎပိဟာဿဋ္ဌစပ်) တ်ဏ္ဍိ-အရကား လျှည်းဦးနှင့် လျှည်းဘီးစက်နှစ်ခုထိရာတည်း။ ဓုရေနစ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ စတူဟ်၊ သော။ အက္ခုဒ္ဒိဟိစ၊ ဝင်ရိုးကို မရွေ့မရှားရအောင် တားမြစ်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော လေးချောင်းကုန်သော ပက်စွယ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ပတိဋ္ဌိတဝသေန၊ တည်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။

အဂ္ဂဿ ဥဘယကောဋ္ဌိသု စက္ကာဝုဏ္ဏနဋ္ဌာနတော အန္တော ဒ္ဒိသု သကဋ္ဌ- ဗာဟာသု အက္ခရုဒ္ဓနတ္ထာယ ဒွေ အင်္ဂုလိယော ဝိယ အာကောဋ္ဌိတာ စတသော အာဏိယော အက္ခုဒ္ဒိနာမ။ ။(ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၁၊၉၄)

အက္ခရုဒ္ဓနတ္ထာယ၊ ဝင်ရိုးကို မရွေ့မရှားရအောင် တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥဒ္ဓိခါဏုကာ၊ ဝက်စွယ်တည်းဟူသော အငုတ်တို့သည်။ အထ န ဟောန္တိ၊ အကယ်၍ မရှိကုန်သည် ဖြစ်ကုန်အံ့။ ဝေ သန္တေသု၊ သော်။ သမမေဝ၊ ဝက်စွယ်ငုတ်နှင့် ညှပ်ရန် ဆောက်ခွားနှင့် ပြုသဖြင့် ချိုင့်ဝှမ်းရာအရပ် မရှိသည်နှင့် ညီညွတ် ပြေပြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဗာဟံ၊ လျှည်းသန်ပေါင်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ မဇ္ဈေ၊ လျှည်းသန်ပေါင် အလယ်၌။ ဝိဇ္ဈိတွာ၊ ဆောက်ဖြင့် ထွင်းဖောက်၍။ အက္ခသီသာနိ၊ ဝန်ရိုးအစွန်းတို့သည်။ ပဝေသိတာနိ၊ လျှည်းသန် အပေါက်၌ သွင်းအပ်ကုန်သည်။ တံ ယာနံ၊ ထိုလျှည်းယာဉ်သည်။ ဟေဋ္ဌိမ- တလဿ၊ အောက်အပြင်၏။ သမန္တာ၊ ဝဲယာရှေ့နောက် ထက်ဝန်းကျင်မှ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပထဝိံ၊ လျှည်းအဆုံးနှင့် စပ်သောမြေကို။ ဖုသိတွာ၊ တွေ့ထိ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့တည်နေသော အခါ၌။ စတူသု ဒိသာသုစ၊ လေးပါးကုန်သော အရပ်မျက်နှာတို့သို့ လည်းကောင်း။ ဥဒ္ဓဥ၊ အထက်သို့ လည်းကောင်း။ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနာတိက္ကမဝသေန၊ လျှည်း၏ တွေ့ထိရာ အရပ်ကို လျှည်းကို လွန်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဤပါရာဇိကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ အဆုံးကျသော စကားဖြင့်“စက္ကာနိ အပနေတွာ” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည် အားလျော်စွာ လျှည်းဘီးမပါသော လျှည်းနှင့် စပ်သော အဆုံးအဖြတ်ကို ပြတော်မူသတည်း။

နေမိယာ၊ အကပ္ပ်၏။ ဥဋ္ဌိတဘာဂံ၊ မိမိဟု ဆိုအပ်သော သူခိုးရဟန်းသည် ခြေဖြင့် နင်း၍ အကန့်အကပ္ပ်ဘုံကို အထက်သို့ ချီမြှောက်ရန် ပြုသဖြင့် အထက်၌ တည်သော တစ်စုံတစ်ခုသော အဖို့ကို။ [ထို့ကြောင့် "အဋ္ဌကထာ ကတဌာနံ ဌာနံ န ဟောတိ"ဟု မိန့်တော်မူအပ်လေတ္တံ့။]တင်္ဌိတောကာသဿ၊ တည်သော လှည်းဘီးအရပ်၏။ ဥပရိမော၊ အထက်ဖြစ်သော။ အနေ္တာ၊ လှည်းဘီးအစွန်းသည်။ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက်ဖြစ်သော။ အန္တံ၊ လှည်းဘီးအစွန်း တည်ရာအရပ်ကို။ အတိက္ကမတိ၊ လွန်အံ့။

ယာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘူမဋ္ဌ, ထလဋ္ဌာ–စသော ပုဒ်တို့ကို "ဘူမိယံ ဌာတီတိ ဘူမဋ္ဌံ, ဌလေဌာ တီတိ ထလဋ္ဌံ" စသည်ဖြင့် ဝိဂ္ဂဟ်ပြုရသကဲ့သို့ ဘာရဋ္ဌ–ပုဒ်ကိုလည်း ဘာရ အရ, ဌအရ ပြားသောကြောင့် "ဘာရေ ဌာတီတိ ဘာရဋ္ဌံ"ဟု ဝေနတ္တ ပြုရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဘူတော ပရံ–စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဘူတော၊ ဤ ယာနဋ္ဌဘဏ္ဍာမှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော ဘာရဋ္ဌဘဏ္ဍာ သည်။ ဘာရော ယေဝ၊ ဦးခေါင်း စသည်၌ တည်သော ဘဏ္ဍာဝန်သည် သာလျှင်။ ဘာရဋ္ဌံ၊ ဘာရဋ္ဌ မည်၏။

ဤစကားဖြင့် "ဘရိယတီတိ ဘာရော၊ ဘဏ္ဍံ။ သီသာဒီသု ဌာတီတိ ဌံ ဘာရောယော ဌံ၊ ဘာရဋ္ဌံ" ဟူသော ဝေနတ္တကို ပြသတည်း။ ဤသည် ကား "သီသေ ဘာရံ ထေယျစိတ္တော အာမသတိ"ဟု ပါဠိတော်လာသည် အားလျော်စွာ "ဘာရောယေဝ ဘာရဋ္ဌံ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်အပ်သည်နှင့် အညီ ပြုအပ်သော ဝေနတ္တတည်း။

ဘရတီတိ ဘာရော၊ ဘရတိ ဓောတေန ဟောသို့နိ့ဝါဘာရော။ ဤတိယထာဝုတ္တသီသဇ ဒယော အဝယဝါ ဝုစ္စန္တိ။ ဘာရေတိဋ္ဌတီတိ ဘာရဋ္ဌံ။ ဤတိသီသာဒီယု ဋ္ဌိတံ ဘဏ္ဍံ ဝုစ္စတိ။ ဘာရောယေဝ ဘာရဋ္ဌန္တိ အဋ္ဌကထာဝေနတော ဘရီယတီတိ ဘာရော ကမ္မနိ သိဒ္ဓေန ဘာရသဒ္ဒေန ဘဏ္ဍမေဝ ဝုစ္စတိ(ဝိနယာဝိနိစ္ဆယဋီကာ။ ၁၊ ၉၆)။ ဤစကားက ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာဆရာ မိန့်တော်မူရာ၌ ရှေ့နည်းကိုဘူမဋ္ဌ–၊ စသောပုဒ်၏ ဝေနတ္တနည်းကို မှီး၍ ထိုနှင့်အညီ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ နောက် နည်းကိုမူကား "ဘာရောယေဝ ဘာရဋ္ဌံ"ဟု လာသော အဋ္ဌကထာနည်းအား လျော်စွာ မိန့်တော်မူသတည်း။

ပုရိမဂလေ၊ လည်၏ရှေ့အဖို့၌။ ပုရိမဂလေသတိ ဂလဿ ပုရိမဘာဂေ။ (ဝိမတိ-ဝိနောဒနီ။ ၁၊၁၈၁။) ဤနည်းအလို ပုရိမနှင့် ဂလ–သည် အဝယဝသမ္ဗန္ဓ သမ္ဗန္ဓ ဖြစ်သတည်း။ ဂလ–သည် အဝယဝသမ္ဗန် ပုရိမသည် အဝယဝသမ္ဗန္ဓ။ တစ်နည်းကား ပုရိမဂလေ၊ ရှေ့လည်၌။

ဤနည်းအလို ဂလ-သဒ္ဒါသည် ဧကဒေသူပစာရအားဖြင့် လည်၏တစ်စိတ်ဖြစ်သော ရှေ့လည်ကို ဟောသတည်း။

ပိဋ္ဌိဂလေ ပ၊ လည်၏နောက်အဖို့၌။ (ဝါ) နောက်လည်၌။ ဥဘောသု ပဿေသု၊ နှစ်ဖက်ကုန်သော နံပါးအထက်တို့၌။ ကဏ္ဏစူဠိကာတိ၊ ဆံရင်းတို့ဟူ၍။ (ဝါ) နပန်းဆံတို့ဟူ၍။

ယေ ကဏ္ဏစူဠိကာတိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ-ဝါကျကို နိယတ်ကင်းသော ဝါကျဟု ဆရာတို့ မိန့်ဆိုကုန်၏။ ယေ ကေသာ၊ တို့ကို။ ကဏ္ဏစူဠိကာတိ၊ ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တေ ကေသာ၊ တို့သည်။ဩရုယှ၊ အောက်သို့သက်၍။ ဇာယန္တိ၊ ပေါက်ကုန်၏။ “ယတ သဒ္ဒါ နိစ္စသမ္ဗန္ဓာ” (ဇူ၊၂၊၁၀၃။ သဒ္ဒနီတိ ၂၊၃၇၅။) ဟူသည်နှင့်အညီ နိယတ်ကင်းသော အနိယတ် မရှိသောကြောင့် ဤသို့လည်း ဆရာတို့ အနက်ယောဇနာတော်မူကုန်၏။

ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေ၊ ဥက္ကောင်း၏ အောက်ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားတည်း။ ပိဋ္ဌိဂလာဝဋ္ဋတော၊လည်၏ နောက်ဗွေမှလည်းကောင်း။ သာရေတ္ဝာပိ၊ အထက်သို့ မရွှေ့မူ၍ ထိုမှ ဤမှလည်း ရွှေ့စေ၏။

သာရေတိတိ အနုက္ကမ္ပန္တော ဂလတော စိတော စ သာရေတိ။ ။(ဝိနယ-ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၁၊၉၆)။ စိတ္တံ ကိဥ္စာပိ အတ္တိ၊ ပန တထာပိ တေဟိ သာမိကေဟိ အနာဏတ္တတ္တာ။

ပန၊အလူးကိုဆိုဦးအံ့။အယံဒေသနာ၊ဤဘာရောနာမ–စသောဒေသနာကို။ သုဒ္ဓသီသဘာရာဒိနံယေဝ၊ သီသ စသော ဘာရနှင့် မရောမယှက် သက်သက်ဖြစ်ကုန်သော ဦးခေါင်း၌ တည်ကုန်သော ဝန်စသည်တို့၏သာ။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်၏။

နာဝါ နာမ စသော ဒေသနာ, ယာနံ နာမ စသော ဒေသနာတို့ကို နာဝါနှင့် ရောသော နာဝဋ္ဌဘဏ္ဍာ, ယာနနှင့်ရောသော ယာနဋ္ဌဘဏ္ဍာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အားထုတ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့အားထုတ်အပ်သည်ကို “နာဝဋ္ဌံဘဏ္ဍံ

အဝဟာရိဿာမိ။ နာဝံ အဝဟာရိဿာမိ၊ ယာနဋ္ဌံ ဘဏ္ဍံ အဝဟာရိဿာမိ၊ ယာနံ အဝဟာရိဿာမိ”ဟူသော ပါဠိတော်လာ စကားတို့ကို ထောက်၍ သိသတည်း။

ဤ ဘာရဋ္ဌနာမ စသော ဒေသနာကိုမူကား သီသ စသော ဘာရနှင့် မရောမယှက် သက်သက် သီသ၌တည်သော ဝန်စသည်တို့၏သာ အစွမ်းအားဖြင့် အားထုတ်အပ်သည်။ ဤသို့ အားထုတ်အပ်သည်ကို “သီသေ ဘာရံ ဝါ” စသော ပါဠိတော်လာစကားကိုထောက်၍ သိသတည်း။

ဘူမိတော ဝါ၊မှလည်း။ သုဒ္ဓစိတ္တေန၊ဖြင့်။ဂဟိတော ဝါ၊ယူဆောင်အပ်ခဲ့သည်မှလည်း။ဟောတု၊ဖြစ်လေစေ။ သီသာဒီဟိ၊ပစ္စည်းရှင်တို့၏ ဦးခေါင်းစသည်တို့မှ။ သုဒ္ဓစိတ္တေန၊ဖြင့်။ ဂဟိတော ဝါ၊ယူဆောင်အပ်ခဲ့သည်မှလည်း။ဟောတု၊ ဖြစ်လေစေ။အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော သူခိုးရဟန်း၏။ဟတ္တေန၊ လက်ဖြင့်။ဂဟိတာ ကာရတ္တာ၊ ယူဆောင်အပ်ခဲ့သောဝန်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟတ္ထေဘာရဋ္ဌေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ချံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တေသံဘာရာနံ၊ တို့တွင်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသောဝန်ကို။ ပါတရာသာဒိကာရဏာ၊ နံနက်စာစားလိုခြင်း အစရှိသောအကြောင်းကြောင့်။

ဘာရဋ္ဌကထာနိဋ္ဌိတာ။

ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ တတ္ထဇာတကော၊ ထိုအပင်၌ရောက်သော အမြစ်စသည်၌။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဝက္ခာမ၊ ဆိုကုန်အံ့။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့ကုန်သော စပယ်ပန်းစသည်တို့၏။ သူစိကာ၊ အညှောက်သည်။ ဝေဟာသဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ (ထည့်) ရုက္ခေလဂ္ဂိတကထာယံ၊ ၌။ ရုက္ခေဝါ လဂ္ဂိတန္တိ၊ တာလရုက္ခာဒိသူတိအာဒိနာဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ မိန့်အပ်ပြီ။ ။အဘိယုဉ္ဇနကသာ၊ တရားတွေ့တတ်သော ရဟန်း၏။ ဝိနိစ္ဆယကုသလတာယဝါ၊ တရားဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း (ဝါ) တရားဆုံးဖြတ်ခြင်း၌လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကိုပြောဆိုသဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗလဝနိဿိတာဒိဘာဝေနဝါ၊ အားကြီးသောအပင်းအသင်းကို မှီသည်စသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း။

ပန၊ သာမိကဿဝိမတိံ ဥပ္ပါဒေတိစသော စကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်မှ တစ်ပါး။ သာမိကော။ ပ။ ဓုရံနိက္ခိပတိစသော စကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုဆိုဦးအံ့။ ဓုရံနိက္ခိပတီတိ၊ ကား။ ယဒါ၊ ၌။ သာမိကော၊ အရှင်ရှင်သည်။ ပ။ ဓုရံ၊ ကို။ နိက္ခိပတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ သယမ္ပိ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော တရားတွေ့

တတ်သော ရဟန်းသည်လည်း (ဝါ) မိမိဟုဆိုအပ်သော တရားတွေ့တတ်သော ရဟန်းကလည်း။ ကတမံ ရုနိကွေပေါ၊ မပေးအံ့ဟုပြုအပ်သော ဝန်ချခြင်းရှိသည်။ သင္ဃေဟောတိ၊ အံ့။ ဝေဝံသတိ၊ သော်။ အဘိယုဥ္ဇကော၊ သည်။ ပါရာဇိကံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဤသို့အနက်ပေး။

ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၂/၁၄၃)၌ ကူဋဍ္ဍကာရကောပိ သစေ ဓုရံ နနိက္ခိပတိ၊ နတ္ထိအဝဟာရော့တိ အာဟ သစေ သယမ္ပိကတမံ ရုနိက္ခေပေါ ဟောတိတိ။ သယမ္ပိတ် အဘိယုဥ္ဇကောပိ၊ ကတမံ ရုနိက္ခေပေါတိ နဒါန်နံ ဣမဿ၊ ဒဿာမိတိ ဝေဝံသဒါမနေ ကတမံ ရုန်ကွေပေါ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကားရင်တွင် ကူဋဍ္ဍကာရကောပိ။ ပ။ နတ္ထိ အဝဟာရော ဟူသောစကားကို ဋီကာဆရာမိန့်တော်မူသည်ကား "အဘိယုဥ္ဇကော။ပ။ ဟောတိ"အဋ္ဌကထာစကား၏ ပြန်ဘက်ဗျတိရေကအားဖြင့် မိန့်တော်မူသတည်း။ အထ စ ပန၊ စသောစကားဖြင့် ပါရာဇိက ဖြစ်သည်မှတပါး မဖြစ်သောအဖို့ကို ပြသတည်း။ ပန သဒ္ဒါ ပက္ခန္တရ အနက်ဟော။ အထကို ဟောတိနှင့် ယှဉ်၍အနက်ပေး။ ဤ သစေသယမ္ပိ စသော ဝါကျသည် အရည်ဌကထာလာ သစေပန ဝေဒ္ဒေတ္ဗာ(ဝိ၊ဌ၊၁၊၂၉ဂ) စသော ဝါကျနှင့် တူ၏။

တနည်းကား--သစေသယမ္ပိ။ပ။ဟောတိ-ဟူသော ဝါကျကို မဏ္ဍေဒီပက နည်းအားဖြင့် မိန့်တော်မူသောကြောင့် သယမ္ပိ၌ ပိ-ကို သစေသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်၍ "သယံ၊ မိမိဟု ဆိုအပ်သော အရှေ့မိရှင်သည်။ ကတမံ ရုနိက္ခေပေါ၊ မရလတ္တံ့ ဟု ပြုအပ်သော ဝန်ချခြင်းရှိသည်။ သစေပိဟောတိ၊ အံ့။ ပနတထာပိ၊ လည်း။ ပ။သဥဿာဟော၊ သည်။ ထဟောတိ၊ အံ့။ ဝေဝံသတိ၊ သော်။ (ဝါ) ကြောင့်။ ဘာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ရက္ခတိ၊ ၏။"ဟု အနက်ပေး။

အကယ်၍ သစေသယမ္ပိ။ပ။ဟောတိ ဝါကျကို ရှေ့ဝါကျနှင့်သာ စပ်ရသည် ဖြစ်အံ့။ ဓုရံ နိက္ခိပတိ၊ သစေသယမ္ပိ။ပ။ဟောတိ အဘိယုဥ္ဇကော ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇတိ-ဟု ရေးတော်မူရာသည်။ သို့လည်း မရေးခဲ့၊ အာပဇ္ဇတိ အဆုံး ရှိသော ဝါကျနှင့် အထ စ ပန-စသော ဝါကျ၏ အလယ်၌ ရေးသတည်း။ ထို့ကြောင့် မဏ္ဍေဒီပက နည်းကြံသတည်း။ သယမ္ပိ၌ ပိ-ကိုလည်း အဋ္ဌာနပယုတ် ကြံ၍ သစေနှင့် ယှဉ်သတည်း။ သို့ယှဉ်ရသော် ဤသို့ ကြံသောနည်းသည် "သစေပိ သယံ" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မမိန့်သောကြောင့် မသင့်ကြ၍ မယူ သာချေ။ သစေသယမ္ပိ။ပ။ဟောတိ ဝါကျသည် အထ စ ပန-စသော နောက် ဝါကျနှင့် စပ်ရသည် ဖြစ်လေက ဤ သစေသယမ္ပိ-စသော ဝါကျဖြင့် စောဒက ဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြလေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အထ စ ပန စသော

နောက်ဝါကျ၌ စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြသော "သာမိကေန ဓုရေ နိက္ခိတ္တေပိ ဟူသော စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြသော စကားကို မရေးသားရာဟု ဆိုရန်ရှိ၍ ထိုထိုသို့သော အဋ္ဌကထာတို့၌ ပနသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဖွင့်သောအားဖြင့် သို့ရေးသားသော အရာအများပင် ရှိသတည်းဟု ဖြေလေ။ ပန-သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို သို့ဖွင့်တော်မူသည်ကား သစေသယမ္ပိ စသော ဝါကျကို ရှေ့ဝါကျနှင့်သာ စပ်ရသည်မဟုတ်။ ဤဝါကျနှင့်လည်း စပ်ရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဖွင့်တော်မူသတည်း၊ ဤသို့ ကြံသည်ကား ကျမ်းဂန်သ်မြင် ဆရာသခင် အရှင်မြတ်တို့၏ နည်းကိုမှီ၍ နောက်သားတို့ နည်းယူကြရန် ကြံသတည်း။

စာတုဒ္ဒိသံ သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဘ်ကျွုန် ဒိန္နံ-ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် စာတုဒ္ဒိသ သံဃိက မဟုတ်သော အာရာမ သံဃိကဝိဟာရ စသည်တို့ကို မူကား တရားတွေ့ခြင်းသည်ရောက်၏၊ ရောက်၍ ခိုးခြင်း မြောက်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ခိုးခြင်းမြောက်ငြားလည်း ဂရုဘဏ် ကိုယ်ဥစ္စာမဖြစ်၊ အာရာမ သံဃိက ရှိကြောင်းကို မဟာဝါအဋ္ဌကထာ စီဝရက္ခန္ဓကအဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၄၂၀)လာ "သံဃဿဒေတီတိ ဝိဟာရံပဝိသိတွာ ဣမာနိစီဝရာနိ သံဃဿ ဒမ္မီတိ ဒေတိ။ သမ္မုခီဘူတေနာတိ ဥပစာရသီမာယ ဌိတေန သံဃေန ဃဏ္ဋိံ ပဟာရိတွာကာလံ ဃောသိတွာ ဘာဇေတဗ္ဗံ ဟူသော စကားကို လည်းကောင်း။ သမ္မုခီ-ဘူတေနာတိ အန္တော ဥပစာရ သီမာယဌိတေန ဟူသောစကားကိုလည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။ စာတုဒ္ဒိသသံဃိကကျောင်းလှူရပုံကို ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ် အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ၊ ကထာဟံ ဘန္တေ ဇေတဝနေ ပဋိပဇ္ဇာမီတိ။ တေနဟိ တွံ ဂဟပတိ ဇေတဝနံ အာဂတာနာဂတဿ စာတုဒ္ဒိသဿ သံဃဿ ပတိဋ္ဌပေဟီတိ။ ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ် အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဇေတဝနံ အာဂတာနာဂတဿ စာတုဒ္ဒိ-သဿ သံဃဿ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ဟူသော စူဠဝါ ပါဠိတော် (ဝိ။ ၄၊ ၃၁၄) သေနာသနက္ခန္ဓက စကားကို ထောက်ထား၍ သိအပ်၏။ အမှစောရကစသော ဝတ္ထု(ဝိ။ဋ္ဌ။၁၊ ၃၃၆) အဖွင့်"မဟာပစ္စရိယံပန သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ စ အဝိသေ-သေန ဝုတ္တံ၊ ဆန္ဒေ ယာဝိဟာရေ ပန ဖလာဖလံ ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇတော ပါရာဇိကံ၊ ကသ္မာ အာဂတာ နာဂတာနံ သန္တကတ္တာ။ "ဤစကားမှာလည်း စာတုဒ္ဒိသ သံဃိကဖလာဖလတည်း။ ထို့ကြောင့် "အာဂတာနာဂတာနံ သန္တကတ္တာ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ဒီဃဘာဏကာဘယဒိသေဒဿ ပန ဂဏဿ ကေ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ-၌ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် အာရာမ သံဃာကိုဆည်း။

ဝိဟာရဋ္ဌကထာနိဋ္ဌိတာ။

နိဒမ္ပိတွာဝါ၊သပ်၍လည်းကောင်း။ ။နိဒပိ=နိဒမ္ပနေ၊ နိဒမ္ပနံ နာမ သဿ ရုက္ခာဒီသု ဝိဟိသီသံ ဝါ ဝရကသီသံ ဝါ အစ္ဆုပ္ပိန္ဒိတွာ ခုဒ္ဒကသာခံ ဝါ အဘဉ္ဇိတွာ ယထာ ဌိတမေဝ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎိတွာ ဗီဇမတ္တဿေဝ ဝါ (ပဏ္ဏမတ္တမေဝဝါ) ဂဟဏံ၊ (ဓာတုမာလာ ၁၂၁ နှာ။)

ဇင္ဃိတာနိ၊ မပြတ်ကုန်သေးသော ကောက်နှံ ပဲနှင့် ထွေးရှက်ကုန်သည်။ ။ သာမိကာနံ၊ တို့သည်။ ပဿန္တာနံဝါ၊ မြင်ကုန်စဉ်လည်းကောင်း။ အပဿန္တာ-နံဝါ၊ မမြင်ကုန်စဉ်လည်းကောင်း။

တဿစ ယေစဿ ကေစ္ဆန္ဒာ၊ သဗ္ဗေသံ တေသံစ ပါရာဇိကံ၊ သဗ္ဗတ္ထ ရဇ္ဇု သက်မနာဒီသု၊ ဧဝံ တထာ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊

ယေန ယေန ပယောဂေန၊ ဖြင့်။ တတ္ထ တတ္ထ ပယောဂေသု၊ တို့တွင်။ အကတံဝါ၊ မပြုအပ်သေးသော ကန်သင်းကိုလည်း။ ။

ခေတ္တဋ္ဌကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဗီဇံဝါ၊ မျိုးစေ့ကိုလည်းကောင်း။ ဥပရောပကေဝါ၊ သစ်ပင်ငယ်တို့ကို လည်းကောင်း။ ယော ပိ ဘူမိဘာဂေါ၊ သည်လည်း။ ။

ဝတ္ထုကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဂါမဋ္ဌေ ယံ ဝစနံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တံ ဝစနံ ဘူမထလအာကာသဝေဟာသဋ္ဌေသု-နိခါတန္တိ ဘူမိယံ ခဏိတွာ ဌပိတန္တိ အာဒိနာ ဝစနေန မယာဝုတ္တမေဝ။ ။

ဂါမဋ္ဌကထာနိဋ္ဌိတာ။

တောမည်သည် လူတို့သိမ်းဆည်းအပ်သော တောလည်းရှိသည်၊ မသိမ်း ဆည်းအပ်သော တောလည်းရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် "ရှောဂါမာဝါ အရညာဝါ"၊ ပုဒ်၏ပဒဘာဇနီဠ်ကဲ့သို့"အရညံနာမ ဌပေတွာ ဂါမဥ္စ ဂါမူပစာရဥ္စ အဝသေသံ၊ အရညံ နာမ" ဟူ၍သာဟောတော် မူသင့်ပါသည့် မဟုတ်လော့ဟူ၍ လည်းကောင်း, အဘယ်ကြောင့် ယံမနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ" ဟု

ဟောတော်မူပြီးမှ တဖန် အရည်-ဟု ဟောတော်မူအပ်သနည်းဟူ၍ လည်း ကောင်း စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် တတ္ထ–စသောစကားကို မိန့်တော် မူသတည်း။

တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ၊ ထိုအရည်နာမစသောစကား၌။ အရည်နာမ၊ သည်။ ။ပ။ ကိဥ္စာပိ အတ္ထိ၊ ရှိငြား ပနတထာပိ၊ လည်း။ ဣဓ၊ ဤအရည၌။ ယံ အရည်။ ကို။ (ဝါ) သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ၏။ သာရက္ခံ၊ ၏။ ယတော အရည်တော မှ။ ။ပ။ နလဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်။ တံအရည်၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ။ပ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ယတော–စသည်ဖြင့် ရှေ့စကားကို ဖွင့်သတည်း)။

ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့် "ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ" ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်သည် ဖြစ်တန်စေ၊ အဘယ်ကြောင့် အရည် ဟူသောစကားကို ထပ်မံ၍ အပိုအမိုကဲ့သို့ ဟောတော်မူအပ် လေသနည်း။ အနက်လွန်မရှိက သဒ္ဒါလွန်ကို ဟောတော်မမူရာသည် မဟုတ်လော၊ ဝဏ္ဏ ၌ကထာ၌ "ဝဏ္ဏနာမ အာရာမဝဏ္ဏ ဝိဟာရဝဏ္ဏ" ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ အရည်နာမ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ ဟူ၍သာ ဟောတော်မူရာသည် မဟုတ်လေလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် တေန–စသည်ကို မိန့်တော်မူအပ် သတည်း။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန ပုနဝုတ္တေန အရညန္တိ ဝစနေန၊ ထိုတဖန် ဟောတော်မူအပ်သော အရည် ဟူသောသဒ္ဒါလွန်ဖြင့်။ ။ပ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤ အနက်လွန်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ အရညန္တိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝေတ္တောပိ၊ အတိုအရှည် ကြိမ်သည်လည်းကောင်း။ လတာပိ၊ အတိုအရှည် နွယ်သည်လည်းကောင်း။ လတာ ဝေ၊ လတာ မည်သည်သာ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအတိုအရှည် ကြိမ်အတိုအရှည် နွယ်တို့တွင်။ အဘယ် မျှလောက် ရှည်သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် မဟာ ရက္ခေ စ အစရှိသည် ကို မိန့်သတည်း။

မဟာ ရက္ခေ ပုဒ်မှ မဟာသဒ္ဒါသည် ဂစ္ဆေပုဒ်ကဲ့သို့ ခွဲ၍လိုက်စေရမည်။ သစေပိနဝေတ္တော ဟု ပိသဒ္ဒါနှင့် စာအချို့၌ရှိ၏၊ ပိသဒ္ဒါမရှိသင့်၊ ဝေတ္တော ဝိတာ သစေနဟောတိ။ ဇဝံ ကို အဝဟာရံ ဇနေတိ။ ဤသစေ–စသော

ဝါကျသည် အာရာမင္တကထာ လာ"သစေ သယမ္ပိ ကတစုရနိကေ္ခပေါဟောတိ" ဟူသောဝါကျနှင့် တူ၏။ ဝေဒ္ဒေတ္တာဒီတာပန စသောဝါကျသည် ပက္ခန္တရတည်း၊ ဤဝါကျသည် အာရာမင္တကထာလာ အထပန စသောပါကျနှင့် တူ၏။

ယတ္ထ ရုက္ခေ။ ၌။ ။ အဒ္ဒဂတောပိ၊ မြင့်နှည့်စွာသော ကာလသို့ ရောက်သည် လည်းဖြစ်သော။ (ဝါ) ကာလ ကြာသည်လည်းဖြစ်သော။ လက္ခဏာစ္ဆိန္နဿာပိ၊ အမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် ဖြတ်အပ် မှတ်အပ်သော သစ်ပင်လည်း။ ။တာနိဂေဟာဒီနိ၊ ထိုအိမ်စသည်တို့သည်။ ကတာနိစ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီးသည်လည်းကောင်း။ အဇ္ဈာဝုတ္ထာနိစ၊ လူတို့ နေအပ်ကုန်ပြီးသည်လည်းကောင်း။ ယသ္မာအနိဿရော၊ ဣတိ တသ္မာစ, ဝေ ဝေ၊ ယသ္မာ ဣဿရော ဣတိတသ္မာစ, ယသ္မာဆဒ္ဒိတာနိ၊ ဣတိ တသ္မာစ, ယသ္မာ ဇာတာ၊ ဣတိ တသ္မာစ ဝဋ္ဋန္တိ၊

အရည္သကတာ နိဋ္ဌိတာ။

တတ္ထ တေသု ဘာဇနေသု, ပေါက္ခရဏီ တဋ္ဌာကေသု စ။ ။တတ္ထဇာတက ဘူတဂါမေန၊ ထိုလေးထောင့်ကန် တစ်ဖက်ဆည်းကန်တို့၌ ပေါက်သော ဘူတဂါမ်သစ်နှင့်။ မရိယာဒံ၊ လေးထောင့်ကန် တစ်ဖက်ဆီးတို့၏ ကံသင်းကို။ တေနေဝ ဟိက္ခုနာ မရိယာဒါ ဆိန္နာဟောတိ။ ။နိဗ္ဗာဟန ဥဒကံဝါ၊ မလိုသဖြင့် ထုတ်ပစ်အပ်သော ရေကိုလည်းကောင်း။ နိဒ္ဓမနတုမ္ဗံ ဝါ၊ ကောက်စသည်တို့၏ အပင်ုံးငှာ ရေထုတ်ပြွန်ကိုလည်းကောင်း။ ယထ ဘပန္ဒိယမာနေ တွေ့ တဋ္ဌာကေ ပဝိသတိ။ တထာ၊ ထိုသူတစ်ပါး တစ်ဖက်ဆည်းကန်၏။ ဥပပရိဘာဂေ၊ ၌။ မရိယာဒံ၊ သူတစ်ပါး တစ်ဖက်ဆည်းကန်၏ ကံသင်းကို။

ယော ပန နိဒါဃေ ။ ပ ။ ဘဏ္ဍဒေယျံ-ဟူသောစကား၌ သုက္ခဝါပိယာ၏ အရပ်ား ရေမှချောက်သော သူတစ်ပါးကို၏ တုံးအိုင်တည်း။ ဤ ယောပန စသောစကားဖြင့် ရေဖိုးပေးအပ်သည်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ယတ္တကံ စသော စကားဖြင့် ရေဖိုးသာမဟုတ်၊ ကောက်ဖိုးလည်း ပေးအပ်သည်ကို ပြတော်မူ သတည်း။

"တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုလာလတ္တံ့သော ရေဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ယတ္တကံ၊ အကြင်မျှလောက်သော။ သဿံ၊ကောက်သည်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ တတော၊ ထိုဖြစ်လတ္တံ့သော ကောက်မှ" ဟု အနက်ပေး။ (ပစ္ဆာ ကို နောက်ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပုဒ်မှာလည်းယှဉ်)။

ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၁၈၆)၌ ယတ္တကံ တပ္ပစ္စယာ သသာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဗီဇ-ကာသိကမ္ဗာဒိဗ္ဗယံ ဇသောစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ ဤ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ စကားတွင် "တေသ ဒါတဗ္ဗံ" တိုင်အောင်သောစကားကို ဆိုသင့်မည်မထင်ပေ။ ဝယကရဏကိုလည်း ပေးသင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ခနိယမထေရ်၏ ဝတ္ထု အဖွင့် (ဝိ။ ဋ္ဌ။၁၊၂၇၁)၌ "နနု တေသ ဝေတ္တဝယာ ကမ္မံပိ အတ္ထိတိ" ဟု မိန့်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ (၁၊၁၆၇)၌လည်း "ဝယကမ္မံပိ တိ မတ္တိ ကုဒ္ဒါရဏ ဇွဠက ဒါရုစ္ဆေဒနာဒိ ကာရကာနံ ဒိန္နဘတ္တ ဝေတ္တနာဒိ ဝတ္ထုဗ္ဗယေန နိပ္ဖန္နကမ္မံပိ အတ္ထိ၊ တေန ကုဋ္ဋိဘေဒကာနံ ဂိဝါဒိဘာဝံ ပရိသင်္ကတိ" ဟု ဖွင့်တော်မူ၏။ ဠဒ္ဓုတရဏသဿ ဇာတေ-စသော စကားကိုလည်း ဆိုသင့်မည်မထင်။ အကြောင်းကား တပ္ပစ္စယာ၌ တ-သဒ္ဒါဖြင့် လာလတ္တံ့သောရေကို သုံးသပ်ရသောကြောင့် လည်းကောင်း, ယော ပန ။ပ။ ဆိန္ဒတိဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားရင်းနှင့်အညီ နွေအခါကကန်သင်းကို ဖြတ်သည်ဖြစ်၍ ရေမလာသည်နှင့် ကောက်ပင်လုံးပုံး မဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။ ဠုတရထာဟိ-စသော (ဝိမတိဋီ ၁၊၁၈၆) စကားကိုလည်း ဆိုသင့်မည်မထင် အကြောင်းကား ဝိနည်းအရာမှာ ခပ်သိမ်းသောအရာတို့၌ ယုတ္တိကို မရှာကောင်းသောကြောင့် တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုတဖက်ဆီး ကန့်မြောင်းမှ မြောင်းငယ် လယ်တို့တွင်။ ယောဘိက္ခု၊ သည်။ ဥဒကေ၊ သည်။ တဠ္ဌာကတော၊ မှ။ အနိက္ခတေဝ၊ မထွက်မီလည်းကောင်း။ ပရေသံ၊ တို့၏။ မာတိကာ မုခံ သို့။ အသမ္ဘတ္တေဝ၊ မရောက်မီလည်းကောင်း။ အနိက္ခန္တေ၊ တဖက်ဆည်းကန်မှ ရေမထွက်မီ။ ဗဒ္ဓါ၊ ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်အံ့။ သုဗဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာဖွဲ့အပ်သည် မည်၏။ နိက္ခန္တေ၊ တဖက်ဆည်းကန်မှ ရေထွက်ပြီးသည်ရှိသော်။ (ဝါ) တဖက်ဆည်ကန်မှ ရေထွက်ပြီးမှ ဗဒ္ဓါ၊ ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်အံ့။ တံ ဝတ္ထုံ။ပ။ နသမေတိ-၌ တဋ္ဌာကဂတ—ရေ၏ သဗ္ဗသာဓာရဏဖြစ်၍ ပရသန္တက ဝတ္ထုမဟုတ်သောကြောင့် ဝတ္ထုံဟူသော လက္ခဏာနှင့် မညီဟူလိုသတည်း။

ဥဒက ကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဒန္တပေါဏံ။ ကို။ အာရာမေစတူဟိ ဌာနေဟိ တိအာဒိနာ ဝုတ္တေနအာရာ-မဋ္ဌက ဝိနိစ္ဆယေန ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။

"အချည်တော၊ မှ။ ဒန္တကဋ္ဌံ၊ ကို။ အာဟရတိ၊ ၏"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ(၁၂၉-ဂါထာ)၌ "ဝါရေန သာမဏေရာနံ၊ ဒန္တကဋ္ဌ ပရညတော၊" ဟု မိန့်ခဲ့၏။ နယ ဝိနိစ္ဆယ၌ ဤစကားကို မိန့်တော်မူသည်ကား၊

"တတ္တဇာတကံ ပန ဂရုဘဏ္ဍံ" ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာစကားကို ရှုမြော်၍ မိန့်တော်မူသတည်း။ ထိုစကား ဆိုသင့်ရ၊ တတ္တဇာတကံ ဟူသောစကားကို ထောက်ထား၍ "ယောသံဃဿ" စသောရှေးဝါကျမှာ တောမှ တံပူကို ဆောင်သည်ဟု သိအပ်သတည်း။

တောသံ၊ သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ် လူတို့၏။ အာရာမုယျာနဘူမိသု၊ တို့၌။ဇာတံ။ သော။ အရက္ခိတာဂေါပိတံ၊ မစောင့်ရှောက် မလုံခြုံစေအပ်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌံ၊ကို။ သာမဏေရာ၊တို့သည်။ ဝါရေန၊ ဖြင့်၊ ဘိက္ခူသံဃဿ၊ အား။ အာဟရန္တာ၊ သော်။(အရက္ခိတာ ဂေါပိတံကိုထည့်၍ အနက်ပေးသည်ကား"တာဝသမ္ဘတေသံ ယေဝ ဟောတိ"ကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း)။

ဒန္တပေါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဓိဝစနံ၊ သည်။ ကိစ္ဆာပိ ဟောတိ၊ ရှင်။ ပနတထာပိ၊ လည်း။ဣမ ဝနပ္ပတိ ကထာယံ၊၌။ သမ္ဗောပိ၊ သော။ အမ္ဗ လဗုဇ ပနသာဒိကော၊ သော။ မနုဿေ ဟိ၊ တို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတရုက္ခော၊ကို။ ပတီနံသာမိနံ ဝနံ ဝနပ္ပတိ တိ ဝစနတ္ထေန၊ ကြောင့်။ အဓိပ္ပေတော၊၏။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် နောက်ပုဒ်ရှေ့၌ ကျသော တပ္ပုရိသမာသ်ပ ည်း။ ကာယဿ ပုဗ္ဗ ပုရိမေဘာဂေါ ပုဗ္ဗကာယော၊ ဝေပဗ္ဗာကာယော၊ အယံဉတ္တရပဒဿပုဗ္ဗနိပါတဘာဝေန ဝုတ္တော ဒုရာဇာန မဂ္ဂေါနာမ ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ (သမာသ် နီတိသုတ္တ ၁၉၈-နှာ)

ဝနပ္ပတိသရုပ်ကို ထုတ်ပြ၍သိရပေပြီ၊ အာပတ်အဆုံးအဖြတ်ကား အဘယ်နည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယတ္ထပနစသည်ကို မိန့်သတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ စာအများပင် ယတ္ထာါပနဟု ဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါနှင့်ရှိ၏။ တနည်းပြုသော အရာမဟုတ်သောကြောင့် ဝါ သဒ္ဒါမရှိသင့်။

ယတ္ထ အမ္ဗ လဗုဇ ပနသာဒိရုက္ခေ၊ ၌။ ဝါကေနဝါ၊ လျော်နှင့်လည်းကောင်း။ သကလိကာယဝါ၊ အပွေးနှင့်လည်းကောင်း။ ဖေဂ္ဂုနာဝါ၊ အကာနှင့်လည်းကောင်း။ သန္ဓာရိတတ္တာ၊ တည်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဇုကမေဝ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင် (ဝါ) မတ်မတ်သာလျှင်။ ကိစ္ဆာပိတိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ကား တည်၏ရှင့်။ ပတန္တောဝါ၊ လဲပင်လဲသော်လည်း။ ဘူမိံ၊ သို့။ ကိစ္ဆာပိ န ပါပုဏာတိ၊ အကယ်၍ကား မရောက်၏ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ ထိုသို့တည်ငြား မရောက်ငြားသော်လည်း။ ဥပရိတော၊ အထက်မှ။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ စဉ်းငယ် လက်တသစ်ခန့်,

နှစ်သစ်ခန့်စသည်ဖြင့်။ ဘဿိတွာ၊ အောက်သို့လျော၍။ ဌိတတ္တာ၊ တည်လေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဌာနာ၊ တည်ရင်းအရာမှ။ စဝနတော၊ ရွေ့လျောတည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ဖြောင့်ဖြောင့်သာ တည်ရာမြေသို့ မရောက်ရာ၌။ ပရိဟာရော၊ ခိုးခြင်းကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (သာရတ္ထဒီပနီလာ အာစရိယဝါဒကို မှီးသတည်း)။

သာရတ္ထဒီပနီ၌ အာစရိယဝါဒကိုပြသည်ကား။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ စကားကို မနှစ်သက်၍ ပြသတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ၌ သာရတ္ထဒီပနီလာ အာစရိယဝါဒကို ကေစိဝါဒဆိုပြီးလျှင် မသင့်ဟုပယ်၏၊ သစ်ပင်အထက်မှ တသစ်ခန့်,နှစ်သစ်ခန့် အောက်သို့လျောသော် ရှေးဦးစွာ တည်ရာအရပ်ကို လွန်သည်ဖြစ်သောကြောင့် မပယ်သင့်။

ဝနပ္ပတိကထာနိဋ္ဌိတာ။

တံ၊ ထိုခိုးသူရဟန်းကို။ ဝလယံဝါ၊ အတွန့်အလိပ်မရှိ စင်းချောလက်ကောက်ကိုလည်းကောင်း။ ကဋကံဝါ၊ များစွာသောအတွန့်အလိပ်ရှိသော လက်ကောက်ကိုလည်းကောင်း။

ဝလယန္တိအဝက်ံမဋ္ဌဟတ္ထူပဂံ။ ကဋကံပိဝါတိ။အနေကဝင်္ကေ ယောဇေတွာ ဗဒ္ဓဂူဌာဒီနိ ဒဿေတွာဝါ အဒဿေတွာ ဝါ ကတံဟတ္ထူပဂံ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ ၁၊၁၁၄-နှာ)။နိယုရော ဝလယော နိတ္တိ။ ကဋကံပရိဟာရကံ(အဘိဓာန် နရဝဂ် ၂၈၅-ဂါထာ)။ အဘိဓာန်အလို ဝလယ,ကဋက မခြား။ အမှတ်မရှိသော လက်ကောက်ဟောချည်းတည်း။ ။ရုက္ခမူလ စီဝရ ဝံသေသုဝလယမိဝ-ဟူသော စကား၌ ရုက္ခမူလ စကားကို ဘုမဋ္ဌကထာ၌“သံခလိကာယ အင္ဂေ ဝလယံကတွာ၊ တတ္ထ ဇာတ ကေမူလော ပဝေသိတံ ဟောဘိ”ဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည်အားလျော်စွာ မိန့်တော်မူသတည်း။ စီဝရ ဝံသ စကားကို ဝေဟာသဋ္ဌကထာ၌ “ဝလယံ ကတွာ ဌပိတေ ဝလယံ ဆိန္ဒတိဝါ”စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူခဲ့သည်အားလျော်စွာ မိန့်တော်မူသတည်း။

ကဆုန္တသာ၊ ဆွဲငင်စဉ်။ ။တံ ဘဏ္ဍံ၊ ထိုတည်ရာအရပ်မှ ရွေ့စေအပ်ပြီးသော ဘဏ္ဍာကို။ ပစ္ဆာ၊ မိမိချစေအပ်ပြီးသည်မှ နောက်၌။ ပတိပါဠိယမာနဿ၊ ပစ္စည်းရှင်လိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ မုဥ္စတော ပိ၊ လွှတ်သောရဟန်းအားသည်း။ ။ အတိက္ကမန္တံ၊ မိမိကိုလွန်သည်ကို။ သော၊ ထိုသူခိုးရဟန်းသည်။ အထဝါပနဟု စာအများရှိ၏။ ပက္ခန္တရ၊ ဝါက္ကျ[illegible]စ်ရကား။ ဝါ-သဒ္ဒါမလို။ ။အထ ပန-သာမိကော တိဋ္ဌပိ ဌာတိ ဂုတ္တမတ္တေနေဝ ဩလောကေန္တောတံဒိဿာန ဂူဒါနိ

ဣဒံ မယှန္တိ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ နိရာလယော ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယတိ၊ တံ ထေယျစိတ္တေန ဂဏှတော ဥဒ္ဓါရေ ဒုက္ကဋံ။ အာဟာရာပေက္ခေ ဒါတဗ္ဗံ။ အဒေန္တဿ ပါရာဇိကံ။ ကသ္မာ တဿပယောဂေန ဆဍ္ဍိတတ္တာတိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ အညေသု ပန ဝိစာရဏော ဝေနတ္ထိ။ ပုရိမနယေနေဝ သကသညာယဝါ ပံသုကူလသညာယဝါ ဂဏှန္တဿ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယောတိ။(သမန္တပါသာဒိကာဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ ဒုတိယပါရာဇိကအဖွင့် ဟရဏက ကထာ)။

တေသုဒုတိယဒိဝသေအာဂန္တွာ ဝိစိနိတွာ အဒိသွာဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ဂတေသုပိဂဟိတံဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ။ ကသ္မာ၊ ယသ္မာ တဿ ပယောဂေန တေဟိ နဒိဋ္ဌံ။ (ကုသသင်္ကမနဝတ္ထုကထာ ဝိ ဋ္ဌ၊ ၁။၁၃၂)။ အညေသု ပန ဝိစာရဏာ-ဝေနတ္ထိတိ၊ တေသု အပ္ပဋိက္ခိတ္တေသု အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတေန ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာပိ စောရေဟိ အာဟဋံ စောဒေတွာ ဂဏှတော အနာပတ္တီတိ ဒီပိတံဟောတီတိ ဝုတ္တံ။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ၁၃၁-နှာ)။

အတ္တနော သန္တကံ၊ စောရေဟိ ဟဋံ၊ စောရေပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ-ဟု ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ၊ တသ္မာပနေတံ ထေယျစိတ္တော ဂဏှတိ ပါရာဇိကံ၊ သာမိကောဝ စေ ဂဏှတိ၊ န ပါရာဇိကံ၊ ယသ္မာ စောဒေတွာ၊ အစ္ဆိန္ဒိတွာ စ သော မမသန္တကံ ဂဏှာမီတိ ဂဟေတုံ လဘတိ။ ပဌမံ ဓုရံ နိက္ခိပိတွာ စေ ပစ္ဆာ ထေယျစိတ္တော ဂဏှတိ၊ ဧသနယော။ သာမိကေန ဓုရံ နိက္ခိတ္တကာလေ သော စေ စောရော-ကာလံ ကရောတိ၊ အညော ထေယျ စိတ္တေန ဂဏှတိ၊ နပါရာဇိကော။ အနိက္ခိတ္တကာလေ ဧဝ စေ ကာလံ ကရောတိ၊ တံထေယျစိတ္တေန ဂဏှန္တဿ ဘိက္ခုနော ပါရာဇိကံ၊ မူလဘိက္ခုဿ သန္တကဘာဝေ ဌိတတ္တာ။ စောရဘိက္ခုမှိ မတေ မ-တကပရိက္ခာရန္တိ သံဃော ဝိဘဇိတွာ စေတံ ဂဏှတိ၊ မူလသာမိကော မမ-သန္တကမိဒန္တိ ဂဟေတုံ လဘတိ။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ၁၃၇-နှာ) အာဏတ္တိကထာမှ နောက် အာပတ္တိဘေဒအဖွင့်)။ သစေ စောရော ပသယှ ဂဟေတုကာမောပိ အဓိဝါသေထ ဘန္တေ ဣမံ မေ စီဝရာနီတိ ဝတွာ စီဝရာနိ ထေရေန ဒိန္နာနိ အဒိန္နာနိ ဝါ သယံဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ထေရော ပုန ပက္ကောသိတွာစောဒေတုံ-လဘတိ၊ ပုဗ္ဗေအဓိဝါသနာ အဓိဝါသနသင်္ချံ နဂစ္ဆတိ ဘယေန တုဏှီဘူတတ္တာ၊ ယံ စီဝရံ ဣမဿာမိကော ပစ္စာဟရာပေတုံ လဘတီတိ ဝုတ္တံ။ သာမိကဿ ပါရာဇိကံ ကာတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ကိရ ဝတ္တန္တိဝုတ္တံ။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိ၊ သံဝိဒါဝဟာရအဖွင့် ဝဇိရ ၁၃၉-နှာ)။

အာဟာရာပေက္ခေ ဒါတဗ္ဗန္တိဧတ္ထ ဆဍ္ဍေတွာ ဓုရံ နိက္ခိပိတွာ ဂတာနမ္ပိ-နိရာလယာနံ ပုန အာဟရာပနဿ ဝုတ္တတ္တာ ဘိက္ခုနောပိ အတ္တနော သန္တကေ ပရိက္ခာရေ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ပရေဟိ ဂဟိတေ ဝတ္ထု

ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာပိ ပုန တံ ဗလက္ကာရေနပိ အာဟာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒေသာဝါသိနော အာစရိယာ ဝဒန္တိ၊ သီဟဠဒီပဝါသိနော ပန တံ ကေစိ အာစရိယာ န ဣစ္ဆန္တိ။ တေနေဝ မဟာဂဏ္ဌိပဒေ, မဇ္ဈိမဂဏ္ဌိပဒေစ ဝုတ္တံ “အမှာကံ ပန တံ န ရုစ္စတီ”တိ။ အညေသူတိ မဟာပစ္စရိအာဒီသု။ ဝိစာရဏာ ဧဝ နတ္ထီတိ တတ္ထာပိ ပရိက္ခေပါ ဘာဝတော အယမေဝတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (သာရတ္ထဒီပနီ ဟရဏာ ကထာအဖွင့် သာရတ္ထဋီ ၂၊၁၄၀၊၉-နှာ)။

အာဟာရာပေန္တေ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ ပဌမံ ပရိစ္စတ္တာ လယာနမ္ပိ ယဒိပစ္ဆာပိ သကသညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေသညေဝ တံဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ ဗလက္ကာရေနာပိ သကသညာယ တဿာဂဟဏေ ဒေါသော နတ္ထိ၊ အဒိန္နဿေဝ အဝဟာရောတိ-ဒဿေတိ။ ယဒိပန သာမိနော ပရိစ္စတ္တံ မယာ ပဌမံ၊ ဣဒါနိ မမ သန္တကံ ဝါ တံ နောတိ အာသင်္ကာ ဟောတိ၊ ဗလက္ကာရေန ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သက-သညာဗလေနေဝ ပန ဂဟေတဗ္ဗ ဘာဝဿ အာပန္နတ္တာ။ အဒိန္နဿ ပါရာဇိ-ကန္တိဝစနတော စောရဿ သကသညာယ ဝိဇ္ဇမာနာယပိ သာမိကေသု သာလယေသု အဒါတုံ နဝဋ္ဋတီတိ ဒီပိတံ ဟောတိ။ အညေသူတိ မဟာပစ္စရိ-ယာဒီသု။ ဝိစာရဏာယေဝ နတ္ထီတိ ဣမိနာ တတ္ထာပိ ပရိက္ခေပါ ဘာဝတော အယမေဝ အတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ (ဝိမတိ ဋီ ၁၊ ၁၇၇-နှာ)။ ။

ဤသို့ပြသည်ဖြင့် ဂင်္ဂါယနာ သုံးတန်ဝင် သမန္တပါသာဒိက ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ, ဋီကာလာရှိတိုင်း အနိုင်အထက် ဗလက္ကာရ လုယူပျောက်ပျက်သည့် ပစ္စည်းရပ်များကို သာလယ, နိရာလယ မရွေးမချယ် မစိမစစ် ယူသင့်သော်လည်း နေရာစ်ဆူ, လတစ်ဆူ ဝိနယပါရဂူ ဖြစ်တော်မူသည့် သာသနာပြုဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့ ဆုံးဖြတ် စီရင်တော်မူသည့်ကာလ မှ ပေးသင့်လျှင် ပေးရမည်။ ယခုမှာ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဖြစ်၍ ယူဦးမည်ဟု လျှောက်လိုရာလျှောက်၊ ဤ “ဒေထ ပန သာမိကာ”စသော အဋ္ဌကထာဋီကာလာ စကားတို့ကို ခင်းပြ၍ အမြွက်မျှ ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်သော အဆုံးအဖြတ် ဝိနိစ္ဆယ စာတမ်းကို မန္တလေးရတနာပုံမြို့တည် နန်းတည် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီးသည် မင်းသားအဖြစ်နှင့် လွန်မင်းသောသဒ္ဓါတရားရှိသည့်အတိုင်း သာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့ခွင့် မရသည်နှင့် မင်းမူရမှ သဒ္ဓါတရား ရှိသည်အတိုင်း သာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့ခွင့် ရနိုင်ချိမ့်မည်ဟု ရည်မှတ်ပြီးလျှင် အမရပူရမြို့မှထွက်၍ မိခြားဘတူ နောင်တော်ဘုရင် ပေါက္ကံမင်းနှင့် တစ်လကျော်ခန့် စစ်ပြိုင်ကြ၍ အထိန်းမရှိ ချည်ခင်ကဲ့သို့ တစ်နိုင်ငံလုံး လုပ်ချောက်ချားသည်နှင့် ရဟန်းစားသာတို့ သပိတ် သင်္ကန်း စသောပစ္စည်း ပရိက္ခရာ စာပေတို့ကို နှံပြူးသောစစ်သည်တို့ အနိုင်အထက် ဗလက္ကာရ လုယူသိမ်းပိုက်

ပြီးသည့်နောက် ပဌမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီး နန်းတက်စအခါ သံဃရာဇာ သာသနာပိုင်မရှိမီ ထိုနှစ်ဦးသော စစ်သည်တို့လက်၌ လည်းကောင်း, ထိုစစ်သည်တို့၏လက်မှ တစ်ဆင့်ဝယ်ယူသော သူတို့၏လက်၌ လည်းကောင်း တစ်ဆင့်ဝယ်ယူသောသူ စသည်တို့၏ လက်မှတစ်ဆင့် ဝယ်ယူသောသူ စသည်တို့၏လက်၌ လည်းကောင်း တွေ့မြင်သည်။ မိမိတို့ ပစ္စည်းရပ်များကို "အနိုင်အထက် ဗလက္ကာရ ယူသင့် မယူသင့်"ဟု ဝိဝါဒစကား ဖြစ်ပွားရာ ယူသင့် ယူထိုက်, ယူကောင်းသတည်းဟု စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမှတ်အသား ထားတော်မူအပ်သော အဆုံးအဖြတ် ဝိနိစ္ဆယ စာတမ်း ဖြစ်သတည်း။

ဟံရဏကထာနိဋ္ဌိတာ။

မိမိပစ္စည်းကို သူခိုးတို့ ခိုး၍ အဆင့်ဆင့်တွေ့ရာမှာ အနိုင်အထက် ယူသင့်ကြောင်း ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁။၁၁၈)၌ ပဋိသာမနကာလေ ဟိဿ–စသည်ဖြင့် အကြောင်းစပ်၍ သာရတ္ထဒီပနီလာ အာစရိယဝါဒကို ပယ်၏။ ပဋိသာမနကာလ၌ ထေယျ စိတ်မရှိငြားလည်း ထိုပဋိသာမနသည် ဓုရနိက္ခေပ၏အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဓုရနိက္ခေပ၏ မကောင်းသော ကာယပယောဂ ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် ဓုရနိက္ခေပမှာ ထိုပယောဂ ရှိရကား ကာယပယောဂမဟုတ်ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ မဆိုသင့်။ ထိုပယောဂ ရှိကလည်း မပြုအပ်သော သိမ်းခြင်းကို ပြုရကား ကြိယသမုဋ္ဌာန် အာပတ် ဖြစ်သတည်း။ နာဟံ ဂဏှာမိ ဟူသောစကား၌ စင်စစ် အပ်နှံ၍ ထားအပ်ပြီးသော သူတစ်ပါး၏ ပစ္စည်းသို့ မလွှတ်ခြင်းငှာ ကပ်ရာ၌ အတိတ်ကာလ၌ ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်သက်သတည်း။ "အဟံ၊ ငါသည်။ နဂဏှာမိ၊ ယူပြီးမဟုတ်"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၁။၁၈၈–နှာ)၌ ယောနကေနစိ ရဟသိ ဣဒံ မယှံ ဘဏ္ဍံ ပဋိသာမေတွာ ဒေဟီတိ နိယျာဒိတံ ဘဏ္ဍံ ပစ္ဆာသာမိကောန ဒေဟိ မေ တံ ဘဏ္ဍန္တိ ဝုတ္တေ အစ္စန္တ မုပဂန္တုံ၊ နာဟံ ဂဏှာမိတိ သမ္ပဇာန မုသာဝါဒံ ဘာသတောတိ အတ္တော။ ဂဏှာမိတိ အဂ္ဂဟေသိံ။ အစ္စန္တံ ဟေသော အတိတေ ဝတ္တမာန ပယောဂေါယံ။ဟု–မိန့်အပ်၏။ ထိုစကား၌ "အစ္စန္တံ၊ စင်စစ်။ ဥပဂန္တုံ၊ အပ်နှံ၍ ထားအပ်သော ပစ္စည်းသို့ မိမိဥစ္စာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကပ်ခြင်းငှာ။ (ဝါ) အပ်နှံ၍ ထားအပ်သော ပစ္စည်းကို မလွှတ်ခြင်းငှာ။ အတိတေ၊ ၌။ ယံ သော ဝတ္တမာနပယောဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧသော ဝတ္တမာနပယောဂေါ၊ သည်" အစ္စန္တံ၊ စင်စစ်။ ဥပဂမနေ၊ အပ်နှံ၍ ထားအပ်သော ပစ္စည်းသို့ မိမိဥစ္စာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကပ်ရာ၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏" ဟု အနက်ပေး။ ။စင်စစ် အပ်နှံ၍ ထားအပ်သော သူတစ်ပါး၏ ပစ္စည်းကို

မလွှတ်ခြင်းငှာ ကပ်ရာ၌ အတိတ်ကာလ၌ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ် သက်ခြင်းဟူသည် ပစ္စုပ္ပန် ကာလ၏ အနီးဖြစ်သော အတိတ်ကာလ၌ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ် သက်ခြင်း ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အာချာတ် သဒ္ဒနီတိ (၇၇၃–သုတ်)၌ တံ သမီပေ၊ တီတေ။ ။တဿ ပစ္စုပ္ပန္နဿကာလဿ သမီပေ တဗ္ဗော ဟာရှုပ်ခေါရတော အတီတေ ကာလေ ဝတ္တမာနာ ဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ကုတော နုတွံ ဘိက္ခု အာဂစ္ဆသိ။ ဧတ္ထစ အာဂန္တွာ နိသိန္နော သော ဘိက္ခုတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဟု မိန့်အပ်၏။ အာချာတ် ရူပသိဒ္ဓိစာကိုယ်, ဋီကာ၌လည်း ထိုအတူမိန့်အပ်၏။

ယော ဘိက္ခု၊အကြောင်အပ်နှံရာ ရဟန်းသည်။စိတ္တေန၊ဖြင့်။အဒါတုကာမော၊ သည်။ ဟုတွာ၊၍။ မုခေန၊ ဖြင့်သာ။ ဒဿာမိ၊အံ့။ ဣတိ၊ဤသို့။ ယဒိပိဝဒတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဆို၏။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အဒါတုကာမော၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေပဒနေ၊ ဤသို့ ခံဝန်ခြင်းဖြင့် ပေးပါအံ့ဟု ဆိုခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိလေသော်သည်း။ သာမိကဿ၊ ၏။ ဓုရနိက္ခေပေ၊ ကြောင့်။တဿ ဘိက္ခုဿ၊ အား။ ပါရာဇိကံ၊၏။

ဤသို့အနက်ပေးသည်ကား စိတ္တေနာ ဒါတုကာမောဝ၊ဒဿာမိတိမုခေန် စေ၊ ဝဒတော ဓုရနိက္ခေပေ၊ သာမိနော ဟိ ပရာဇယော။

(ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ၂၀–နှာ)

စိတ္တေနာ ဒါတုကာမော ဝါတိ ဧတ္ထ ယော တဿာတိ ပါဌသေသော။ စေတိ အပိသဒ္ဒတ္ထော။ ယော စောရော စိတ္တေန အဒါတုကာမောဝ၊ တဿ စောရဿ ဒဿာမိတိ မုခေန ဝဒတောပီတိ ယောဇနာ။ အထဝါ အဒါတု- ကာမောတိ ဧတ္ထ ဟုတွာတိ ပါဌသေသော၊ စေတိ ဝုတ္တဇော္တာ။ ဧဝါတိပရာ- ဇယောတိ ဣမိနာ ယုဇ္ဇတိ။ စိတ္တေန အဒါတုကာမော ဟုတွာ မုခေန ဒဿာ- မီတိ ဝဒတောပ် သာမိနော ဓုရနိက္ခေပေ သတိ ပရာဇယော ဟောတေဝါတိ ယောဇနာ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၁၊၁၇၊၉။) ဤစာတ့်ကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ အဋ္ဌကထာမှာ "စိတ္တေန ပန"၌ ပနကို ဝေပ်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော် အဋ္ဌကထာဆရာသည် "ယဒိပိ မုခေန။ ဒဿာမိတိဝဒတ်။ ဝေပိ စိတ္တေန အဒါတုကာမတ္တာ သာမိကဿ ဓုရနိက္ခေပေ ပါရာဇိကံ"ဟု ရေးသားရာသည် မဟုတ်မူလောဟူမူ။ "စိတ္တေန အဒါတုကာ- မော"ကို ဝဒတိ–ဟူသော ရှေးကြိယာနှင့်လည်း စပ်စေခြင်းငှာ ဤလယ်၌ ရေးတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာလာ "ယောစောရော စိတ္တေန အဒါတုကာမောဝ" ဟူသော အနိယတ် ပါဌကို အကြောင်းပြု၍ ပရာဇယောမှာလည်းစပ်လေ၊ သို့အကြောင်းကြံ၍ ပရာဇယော–မှာ စပ်သော်

ယောစောရော စိတ္တေန အဒိတ္တကာမော-ကား မူလအကြောင်းတည်း။ မုရ
နိက္ခေပေ-ကား ဟိတ်ကူတည်း။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းထပ်သည်ဟု မယူသင့်။
အဋ္ဌကထာကြီးမှာလည်း ထို့အတူ စိတ္တေန အဒိတ္တကာမော-သည် မူလ
အကြောင်းတည်း။ မုရနိက္ခေပေကား ဟိတ်ကူတည်းဟုမှတ်။ ဤသို့ "ယဒိပိ-
မုခေန ဒဿာမိတိ ဝဒတိ" စသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ ဤ
ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ အနာပတ္တိဘေဒအဖွင့် (၃၂၇-နှာ)၌ ယောပိ အဒိတ္တု-
ကာမော စိတ္တေန ပန အဓိဝါသေတိ၊န ကိဉ္စိဝဒတိ၊ သောပိ ပုနပစ္စာဟရာပေတုံ
န လဘတိ-ဟူသောစကားမှာ န လဘတိ-၌ န-အက္ခရာမရှိသင့်၊ န-အက္ခရာ
ပိုလွန်သည်ကို သိအပ်၏။ အဒိတ္တုကာမော ဟူသည်နှင့်အညီ အဒိတ္တုကာမဖြစ်၍
တစ်ဖန် ဆောင်ယူခြင်းငှာရသောကြောင့် န-အက္ခရာ ပိုလွန်သည်ကို သိအပ်၏။
စိတ္တေန အဓိဝါသေတိကို "န ကိဉ္စိ ဝဒတိ"ဟု ဆင့်၍ ဖွင့်တော်မူသော
ကြောင့် ဤအရာမှာ စိတ္တေန အဓိဝါသနာဟူသည်ကား မြစ်လိုသော စိတ်ဖြင့်
တားမြစ်သောအားဖြင့် တစုံတခုတားမြစ်သော စကားကိုမဆိုခြင်းပင်တည်း
ဟူ၍ သိအပ်၏။ ဝဿာသဋ္ဋိပဟ အင်္ဂါလာ အတ္တာမနကဲ့သို့ မိမိ၏ဥစ္စာကို
တပါးသောရပ-န်းယူသည်ကို ဝမ်းမြောက်သောအားဖြင့် သည်းခံသာယာခြင်း
မဟုတ်ဟု သိအပ်၏။အဓိဝါသေတိကို နကိဉ္စိဝဒတိ ဖြင့်ဖွင့်သည်ကိုလည်းကောင်း။
နလဘတိ၌၊ နအက္ခရာမရှိသင့်သည်ကို လည်းကောင်း။ ယော ပန ပရိသမဇ္ဈေ
လဇ္ဇာယ အဓိဝါသေတိ၊ နကိဉ္စိ ဝဒတိတိအတ္ထော။ပုန ဝတ္ထုကာမတာဓိပ္ပါယေပန
သောပိ ပစ္စာဟရာပေတုံ လဘတိတိ ဝုတ္တံဟူသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၁၃၉-နှာ)
စကားဖြင့်သိအပ်၏။ ဤယောပိ အဒိတ္တုကာမောစသော စကားသည်လည်း
ယောပန မယာ။ပ။ အယံ ပစ္စာဟရာပေတုံလဘတိဟူသော စကား၏ နောက်
၌ရှိသင့်သတည်း။ စကားရှေ့နောက်ပြန်သတည်း။ဤ "ယဒိပိ မုခေန ဒဿာ
မိတိဝဒတိ" စသော စကားကိုထောက်၍ပင် အပ္ပေဂ္ဃစေ့ကရဏကာလေပိ, ဒါန-
ကာလေပိ အတ္တနော ကုလူပက ဘိက္ခုံ မေဝ အာရဗ္ဘ ပရိစ္စဇန္တိ၊ တထာပိ ဒက္ခိ-
ဏောဒကပါတနကာလေ ဟောန သိက္ခာပိတာ ယထာ ဝုတ္တပါဠိံ ဝစီဘေဒံ
ကရောန္တိ၊စိတ္တေန ပန ကုလူပကဿေဝဒေန္တိ၊န သဗ္ဗ သံဃဿာရဏတ္တံ ဂဏှန္တိ။
ပ။ ဘတိယံ ပန ပုဗ္ဗကာလေပိ ဒါနကာလေပိ ကုလူပကပုဂ္ဂလမေဝ ဥဒ္ဒိဿ
ပဝတ္တတိ နသံဃံ၊ ကေဝလံ ဘိက္ခုနာ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ ဝစီဘေဒံ ကရောန္တိ။
ဝေံသန္တေ "ကိံ" အယံ ဝိပဿာရော စိတ္တဝသေန ပုဂ္ဂလိကော ဟောတိ, ဝစီ-
ဘေဒ ဝသေန သံဃိကော"တိ စိန္တာယံ ကေစ္စေ ဝေံဝဒေယျုံ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ
ဓမ္မာ၊မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ မနသာစေ ပသန္နေန ဘာသတိ ဝါ ကရောတိဝါ
တတောနံ သုခ မန္ဝေတိ ဆာယာဝ အနုပါယိနီတိ ဝစနတော စိတ္တဝသေန ပုဂ္ဂ-
လိကော ဟောတီတိ အညေ ယထာဒါယကာ ဝဒန္တိ တထာပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိဝစနတော

ဝစီဘေဒဝသေန သံဿဂေါ ဟောတီတိ ဟူ၍ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ ဝိဟာရဝိနိစ္ဆယကထာ (၂၊ ၇၃၊ ၄။)၌ မိန့်အပ်သော ဝါဒနှစ်ပါးတွင် ပဌမဗောဓဝါဒ၌ အပြစ်ပြရန်ရှိ။ ဤ ယဒိပိမုခေနစသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့်လည်းကောင်း၊ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၀၆)ယောပိ အဒိ့တု ကာမော စသော အဋ္ဌကထာ စကားနှင့်လည်းကောင်း ညီညွတ်သတည်း။

ဒုတိယအညောဝါဒ၌ကား၊ယထာ ဒါယကာ ဝဒန္တိ တထာပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊ ၉၇)ဟူသော စကားကို စိတ်ပါ၍ဆိုရာမှာသာ ဆိုတိုင်းကျင့်ရသည်ကို ပြခြင်းငှါ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ယထာ ဒါယကာ ဝဒန္တိ-စသော စကား သာမကေ မထိုက်သည်နှင့်သာမက, သာမေယျ မတန်ခြင်းတည်းဟူသောအပြစ်ရှိသတည်း။ ဉဒ္ဒါလရေယော၊ မထေရ်ကိုတပါးသော ရဟန်း၏ အဖိုးအများထိုက်သော သပိတ်ကို ချီကြွစေသောအခါ၌သာလျှင်။ စောရဿ၊ ခိုးသူရဟန်းအား။ ပါရာဇိကံ၊ ၏။

"ဉဒ္ဓရာ ပနံ ဉဒ္ဒါရော" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ သူခိုးရဟန်းမှာ အာဏတ္တိကခိုးခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။ ဩဒနိယစသော ဝတ္ထုအဖွင့် (၃၃၅–န္ဒာ)သာမိကေန ပန ဣမဿ ဒေဟိစသော စကား၌ ဤပတ္တစတုက္ကလာ၊ "ထေရဿ သာမိကေန ဒိန္နတ္တာ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ"စကားအတိုင်းငင် သာမိကဒိန္န ဖြစ်၍ အနာပတ္တိ။

ဒ္ဒိန္နမ္ပိ၊ နှစ်ဦးကုန်သော ရဟန်းတို့အားလည်း။ ဉဒ္ဒါရေယေဝ၊ ချီကြွစေသော (ကြွသော) အခါ၌သာလျှင်။ ပါရာဇိကံ၊ ၏။ [ဉဒ္ဒါရာပနံ ဉဒ္ဒါရော၊ ဉဒ္ဓရဏံ ဉဒ္ဒါရော။ ဉဒ္ဒါရော စ ဉဒ္ဒါရော စ ဉဒ္ဒါရော-ဟု ကေသိက်ပြု]။

ဝုတ္တနယေနေဝ ထေရဿ ပါရာဇိကံ၌ သူခိုးရဟန်း၏သာ သပိတ်ကို ချီကြွပြီးသော်လည်း ာညာပမာန မဟုတ်သည်နှင့် ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ ဣတ္ထန္နာမံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရ တိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ သော တံ မညမာနော အညံ အဝဟရတိ၊ မူလဋ္ဌဿ အနာပတ္တိ။ အဝဟာရကဿ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ-ဟူသော ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် နိမိတ္တကမ္မ(ဝိ၊၁၊၆၆) နှင့်အညီ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ ဉဒ္ဒါရ၌ မထေရ်အား ပါရာဇိက သင့်သည် ဟူလိုသတည်း။

သစေ သီသေ စကားဝယ် သစေ-၌ ပိ-သဒ္ဒါကျေ။ သီသေ ဘာရံ ခန္ဓေ သစေ ပိ ကရောတိ၊ ဝေ သတိ ပိ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ-ဟု အနက်ပေး။

အဉ္ဇော ဝါ ကောစိ အရကား ဆိုအပ်ပြီးသော ဥပါသိကာ ဝါ, ဥပါသကော ဝါ အရမှ တစ်ပါးသော အလွတ်ဖြစ်သော ဥပါသိကာ ဥပါသကာတည်း။ ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဥပါသိကာ ဝါ ဥပါသကော ဝါ အရကို အထူး ကြံသတည်း။ အဉ္ဇော ဝါ ကောစိ အရ ဆိုအပ်ပြီးသော ဥပါသိကာ ဝါ, ဥပါသကော ဝါ အရမှ တစ်ပါး အလွတ်ဖြစ်သော ဥပါသိကာ ဥပါသကသာ မဟုတ်သေး၊ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာအိမ်၌ထားရင်း မထေရ်မှ တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်လည်း အဉ္ဇော ဝါ ကောစိ အရပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ ဒီပနီ(၂၁၅၁။)၌ အဉ္ဇော ဝါ ကောစီတိ ဠမိနာ ပန ယေန ဌပိတံ၊ သောပိ သင်္ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ "ယေန ဘိက္ခုနာ၊ အကြင် ထားရင်းမထေရ်မှ တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်။ န ဌပိတံ၊ မထားအပ်။ သောပိ ဘိက္ခု၊ ကိုလည်း၊" ဟု အနက်ပေး။

ဝဇိရဗုဒ္ဓိ၌ အဉ္ဇေနာတိ အ ဝစနေန ဟုရှိ၏၊ အ-ကင်းလျက် ဝစနေန ရှိရမည် ထင်သတည်း။အဉ္ဇေန အရကား ဥပါသကေနနှင့် ဥပါသိကာယတည်း။"ယေန၊ အကြင်ဥပါသက ဥပါသိကာသည်။ ဂဟိတံ၊ မထေရ်၏ လက်မှ ယူအပ်၏။ [ဂေါပကာသ ဒါနေ ဝိယ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိ၊၁၃၂)ကို အနာဂတ္တိသို့ပြန်။ ဝိယမှာ ပုဒ်စပ်။] ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဠမ၊ ဤမထေရ်လက်မှ ယူသော ဥပါသက ဥပါသိကာ ပေးရာ၌။ ဘဏ္ဍာဒေယျ၊ ဘဏ္ဍာစားထိုက်၏။ န ဠမ-၌ န-မလို။ ဂေါပကဒါနမှာ ဘဏ္ဍာစားမထိုက်။ ဝါသဒ္ဒေန စသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိ စကားကို ဂေါပကဒါန ဖြစ်သည်နှင့် ခနိယမထေရ် အဒိန္နဒါန် မထိုက်ရကား စဉ်းစားရန် ရှိသတည်း။

အာဂတေန၊ လာသော။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။(ဝုတ္တော်မှာစပ်)။ ဠတရံ ရှုန့်ကြမ်းသော ပုဆိုးမှ တစ်ပါးသောပုဆိုး, အဖိုးအများထိုက်သော ပုဆိုးကို။ ဂဏှာတော၊ သော။ ဠတရဿ၊ ဤမှတစ်ပါးသော ရဟန်းအား။ တတြ၊ ထိုရဟန်းတို့တွင်—

စက်မန္တဿ, ဂါဟာပေန္တဿ, နိဿိန္နဿ, ဗျာဝဋ္ဌဿ, ဂဏ္ဍတော, သတော- ဤခြောက်ပုဒ်တို့၌ စဉ်-ဟု အနာဒရ အနက်ပေး။

တတ္တေဝ၊ ထိုဘဏ္ဍာတိုက်၌သာလျှင်။ ဥပစာရေ၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်, သွားရာ ဥပစာရသည်။ ။ အန္တော၊ ဘဏ္ဍာတိုက်၏ အတွင်း၌။ ဒွါရံ၊ ဘဏ္ဍာ တိုက်တံခါးကို။

မယိစမတေ–စသော စကား၏,အဖွင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌။ ဒွါရဋ္ဌ။ပ။ ဟရိဿာမ ကိုကြည့်၍ အာစရိယဝါဒ တွက်သတည်း။ ဝိမတိ၌ တဋ္ဌမာရေဿာမကို ကြည့်၍ ဆိုသတည်း။ အသင့်ချည်းတည်း။

သုစိယန္တတဋ္ဌ၊ ကျည်ငယ်ယန္တရားကိုလည်းကောင်း။ (ဝါ) တံခါးခြင်ကို လည်းကောင်း။ [သုစိတိမဇ္ဈေဆိဒ္ဒံ ကတ္ဝာ။ ပဝေသိတာ။ ။ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ (၁။၁၄)] ကုဋိကာ မုဒ္ဓိကာစ၊ သံကောက် သော့တို့ကို လည်းကောင်း။ သံကောက်ပေါက်နှင့် ထားအံ့၊ သံကောက်ကို ယှဉ်၍ ပေးသောအားဖြင့် ပိတ်ရသတည်း။ သော့အိမ်ရှိအံ့၊ သော့ကို ပေးသောအားဖြင့် သော့ခတ်၍ ပိတ်ရသတည်း။ ဃဋိကမတ္တံ၊ မင်းတုတ်မျှကို။ [ဃဋိကာတိ ဥပရိယောဇိတာ၊ ဝိနယလင်္ကာရဋီကာ (၁။၁၄။)]။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တတ္ထ၊ ထိုဘဏ္ဍာ တိုက်၌။ ဝသန္တာနံ၊ နေကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ သာမီစိ၊ လောကုတ္တရာတရား အားလျော်သော ကျင့်ဝတ်တည်း။ ပရိက္ခာရံ အရ သံဃိကကို ဆိုသော အရာ ဖြစ်၍ သံဃိကတည်း။ ။အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ သဘာဂဘိက္ခူနံ၊ ၏။ ဝသနဂဗ္ဘေသု၊ ၌။ ပရိက္ခာရံ၊ သံဃိက ပရိက္ခရာကို။ ဤသို့ အတ္တနော အတ္တနောကို သဘာဂဘိက္ခူနံမှာ စပ်သော်လည်း သင့်ရာသေး၏။ ဤနည်း အလိုအားဖြင့် သဘာဂရဟန်းတို့၏ တိုက်၌ သံဃိက ပရိက္ခရာကို သွား၍ ထားသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီအလိုအားဖြင့် မိမိတို့၏တိုက်၌ သဘာဂရဟန်းတို့ စောင့်အပ်သော သံဃိကပရိက္ခရာကို မိမိတို့ ထားသတည်းဟု မှတ်။

ငေ၊ စဉ်းငယ်ဆိုရန် ရှိသေး၏။ ကေဝလံ၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် ပျောက် ပျက်သော ပစ္စည်းဘဏ္ဍာနှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ ထေ့ကမေဝ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဆွမ်းခံ သွားခြင်းကြောင့် ပျောက်ပျက်သောပစ္စည်း ဘဏ္ဍာသည်သာလျှင်။ ဂီဝါ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ သဗ္ဗံပိ၊ သည်လည်း။ (ပိကျေ) ဂီဝါ၊ ၏။

ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝိယဟု ဥပမာဆောင်သည်ကား "ကေနစိ အာကာရေန ပမတ္တဿ သတော"ဟု မိန့်ဆိုပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဥပမာ ဆောင်သတည်း။

စောရာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပထံ၊ ခရီးရင်ဆိုင်။ ။ဗာဟိရနိဒါန်း (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၅၇။) အဖွင့် "အတ္ထိ အညောကောစိ မဟာရာဇဟူသော စကား၌။ တေ၊ သင့်အား။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော"ဟု မေးရာ "အဟံဘန္တေဟု မင်းကြီးက လျှောက်သော ကြောင့်" မမ၊ အား။ အဟံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏"။ အနက် ပေးရသည်

နှင့် မိမိအား မိမိရှိ၏ဟု အဘေဒူပစာရအားဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်သတည်း။ ဤကဲ့သို့ပင် ဤမှာလည်း အတ္တဒုတိယဿသည် အဘေဒူပစာရတည်း။ ဝါ သဒ္ဒါကိုလည်း ပရိယာယ်ခြား၍ ဆိုသတည်းဟု တစ်နည်း ကြံသည်ကို နှစ်သက်မှု ယူကြကုန်။

ပါကာဝတ္တတ္တာယ၊ အမြဲချက်အပ်သော ယာဂုဆွမ်းဟူသော ဝတ်အကျိုးငှာ။ ဥပဇီဝန္တေန။ အမြဲချက်အပ်သော ယာဂုဆွမ်းဟူသော ဝတ်ကို မှီ၍ အသက်မွေးသောရဟန်းသည်။ ဌာတဗ္ဗံ၊ ကျောင်းစောင့်အကြွမ်ဌ တည်ရာ၏။ ဖလာဖလတ္တာယပိ။ သစ်သီးကြီး, သစ်သီးငယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ တိုကို။ ဌပေန္တိ၊ ကုန်၏။

ဖလာဖလတ္တာယ–ကို သို့ အနက်ပေးသည်ကား နောက်၌ သေနာသနမ္ဗူပိဌပစ္စတ္တရဏရက္ခနတ္ထာယပိ ဟု ရက္ခန–သဒ္ဒါနှင့် မိန့်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ပေးသတည်း။

အနုပဇီဝန္တော၊ ကို။ ဝါရံ။ ကျောင်းစောင့်အကြိမ်ကို။ နဂါဟာပေတဗ္ဗော၊ မယူစေအပ်။ (ဝါရံ၊ ကဲ့ားထည့်သတည်း။)ဝသန္တောပိ၊ ဝါရံနဂါဟာပေတဗ္ဗော ကို ထောက်သတည်း။)

အာဝါသေဝသန္တေန ဝါရေဌာတဗ္ဗံ၊ ဝါရံနဂါဟာပေတဗ္ဗော။ နဝကော ကိဥ္စာပိ၊ ဟောတိ။ ပန တထာပိ။

သံဃဿ၊ ၏။ ဘာရံ၊ ဓမ္မဝါစနံ အစ, ဓမ္မကထာကထန အဆုံးရှိသော ဝန်မှ တပါးသောဝန်ကို ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ဥပေါသထခန္ဓက (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၃၄၁) အဖွင့်၌၊ ထေရေန ဘိက္ခုနာ နဝံ-ဘိက္ခုံအာဏာပေတုန္တိ ဧတ္ထာပိ ကိဥ္စိကမ္မံ ကရောန္တော ဝါ သဒါကာလမေဝ ကောဝါ ဘာရနိတ္ထရဏကောဝါ့ သရဘာဏက ဓမ္မကထိကာဒီသု အညတရောဝါ န ဥပေါသထာဂါရသမ္မဇ္ဇနတ္ထံ အာဏာပေတဗ္ဗော ဟုမိန့်အပ်၏။ ထိုစကားကို ဆိုသင့်စွ၊ ဤဥပေါသထ ခန္ဓကအဖွင့်၌ ဘာရနိတ္ထရက ရဟန်းသည် သရဘာ-ဏက, ဓမ္မကထိကရဟန်း စသည်တို့မှ အသီးလာသတည်း။ သံဃဿဘာရံနာမ သဒ္ဓမ္မဝါစနာဝေါတိ ဝုတ္တံ နဝကမ္မိကောပိ ဝုစ္စတိ တိစ၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဥပေါသထက္ခန္ဓက အဖွင့်(၁၃၂-နှာ)နှင့် ညီသည်မထင်ပေ၊ ဤဝဇီရ၌ ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် ရှေ့ဖြစ်သော ဗဟုဿုတော-စသည်ကိုသာ ချုံး၍ "သံဃဿ ဘာရံနိတ္ထရတိ" ဟု ဒဋ္ဌကထာမှာ မိန့်ဆိုဘည်ဟု ယူရန်ရှိသတည်း နောက်နည်းအလိုအားဖြင့်

ရှေ့နည်းကိုလည်း ချုံးသတည်း၊ နဝကမ္မိကရဟန်းကို လည်းယူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ပိသဒ္ဒါကင်းလျက် နဝကမ္မိကောဟူ၍သာ မမိန့်မူ၍ ပိ-သဒ္ဒါနှင့် တကွ'' နဝကမ္မိကောပိ''ဟု မိန့်တော်သတည်း။

ဣတိဝေါ၊ ဤသို့။ စေတိယဿ၊ ၏။ သန္တကေန၊ ဖြင့်။ သံဃဿ၊ ၏။ သန္တကံ၊ ကို။ မုက္ခာပေတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။(တပေါင်းတည်းထားသော အရာဖြစ်သော ကြောင့် သင့်သတည်း။)

ဥပနိဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သုက်ံ တတော-စသော စကားဖြင့်''ဟာနတ္တိဝိနာသေန္တိယတော ဌာနတောတိ ဃာတံ။သုက်ံဿ ဃာတံ သုက်ံဃာတံ''ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူသတည်း။

အဘယ့်ကြောင့် သုက်ံဌာန၏ အမည်ဖြစ်သနည်း။ ဧဘာသားဝါးပြတို့ မင်း၏ အခွန်ဘဏ္ဍာကို ဖက်အံ့ငှာ သွားကုန်သောသူတို့၏ အခွန်ဘဏ္ဍာကို လုယက်ဖျက်ဆီးရာ အရပ်သည် သုက်ံဃာတမည်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ''တဋ္ဌိ'' စသည်ကို မိန့်သတည်း။

တံသုက်ံဌာနံ ယသ္မာ တတောသုက်ံဌနတော။ ပ။ ဝိနာသေန္တိ၊ တသ္မာဟိ၊ ယသ္မာသုက်ံဃာတန္တိ ဘဂဝတာ၊ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ တေံသုက်ံဃာတန္တံနာမံ၊ သုက်ံဌာနဿ အဓိဝစနံ။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၁၁၉၂-နှာ)၌ ဝုတ္တမေဝတ္ထံပါကဋံ ကာတုံတံဥိတိ အာဒိဝုတ္တံ ဟုမိန့်တော်မူသောကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဆရာ၏အလိုအားဖြင့်တဋ္ဌိစသောစကားသည် ဝိတ္ထာရတည်း။ ဟိ၊ ဝိတ္ထာရေမိဟု အနက်ပေး။

ရာဇဂ္ဂံ ပုဒ်ကို ဗလဂ္ဂပုဒ်ကဲ့သို့''ရာဇာနံ ဂဏှေန္တိ'' တ္တောတိ ရာဇဂ္ဂံဟု ဝစနတ္ထ ပြုရမည်လောဟုမေးရန်ရှိသောကြောင့် ရာဇဂ္ဂံဘဏ္ဍန္တိစသည်ကို မိန့်သတည်း။

အဂ္ဂ-သဒ္ဒါသည်ကောဋ္ဌာသအနက်ဟောတည်း။ ''ရညောဒဂ္ဂံကောဋ္ဌာသော ရာဇဂ္ဂံ''ဟုဝစနတ္ထပြုလေဟုဒမိပ္ပါယ်ကို အရင်းမူသဖြင့် ပြသတည်း၊ မင်း၏ အဖို့ဖြစ်သော် မင်းအားဆိုက်သတည်း။ ရာဇကန္တိပိပါဌေ၊မှာရာဇက ပုဒ်ကို ''ရညာအာယတ္တံ ရာဇကံ''ဟု ဝစနတ္ထပြု။ သမ္မုဟတ္တေ ကဏ်ဏာသုတ်၌ အတ္ထ သဒ္ဒါဖြင့် အာယတ္တ အနက်၌ ကဏ်ပစ္စည်းသက်၊ မင်းနှင့်စပ်သော် မင်းအားထိုက် သတည်း၊ ထို့ကြောင့်''အယမေဝတ္တော''ဟုမိန့်တော်မူသတည်း။

ဣတောရာဇဂ္ဂဘဏ္ဍတော။ ။တံဘဏ္ဍံ၊ ကို။သုက်ံဌာနဗ္ဘန္တရေ။၌။ အာမ သတိ၊ အံ့။ ထို့ကြောင့်''သုက်ံဌာနေန ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ''ဟုမိန့်အပ်၏။ သုက်ံဌာနဿ အန္တော၌တော။ ။ရှကွေဝ၊ ကင်းထားရာ အရပ်မှ အပသုံ၍လည်းကောင်း။

ခါဏုမ္ပိဝါ၊ ကင်းထားရာအရပ်မှ အပသစ်ငုတ်၌လည်းကောင်း။ ပဋိဟတံဝါ၊ ထိခိုက်သည်လည်းကောင်း။ ဗလဝ ဝါတ ဝေဂုက္ခိတ္တံဝါ။ ကင်းထားရာ အရပ်မှ အပကတိုက်သော အားကြီးသော လေမုန်တိုင်း အဖ္ယုန်သည် ပစ်လွှင့်အပ်သည် လည်းကောင်း။ဟုတ္ထာ၊ရှိ။ဌပိတံ၊သော။ ဘဏ္ဍံ၊သည်။ ဝဋ္ဋမာနံဝါ ဝဋ္ဋိတံဝါ။ ။

ဒွေပုဋ္ဌကေ·စသောစကား၌၊တစ်ထုပ်ကို သုက်ဌာန သိမ အတွင်း၌ထားသည် တစ်ထုပ်ကို သုက်ဌာနသိမ အပ၌ထားသည်ဟုမှတ်။ တေန၊ ဗဟိပုဋ္ဌကေန သစေပန ပရိဝဋ္ဋေတွာစသော စကား၌ သုက်ဌာနသိမ အပ၌တည်သော အထုပ်ကို အတွင်း၌ထားသည် အတွင်း၌ တည်သော အထုပ်ကိုအပ၌ ထား သည်ဟုမှတ်၊ ဤသစေပန် ပရိဝဋ္ဋေသွာ စသောစကားကို သုက်ဌာနသိမအပ၌ တည်၍ထားသည်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ အတွင်းက တည်၍ထားသော်ထား သောရဟန်းသည် သုက်ဌာန သိမအတွင်း၌ တည်နေသောကြောင့်ချီကြကာ မျှ၌ ပါရာဇိကမသင့်။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီကိုမှီးသတည်း။

ဂစ္ဆန္တေ ယာနေဝါ·စသည်၌ သုက်ဌာနသိမသို့ မရောက်မီက သွားဆဲယာဉ် မြင်းကျောက်ကုန်းစသည်၌ ထားသည်ဟုမှတ်၊သာရတ္ထဒီပနီကိုထောက်သတည်း သာရတ္ထဒီပနီ၌ "အပဝိသိတွာ၊ မဝင်သေးမူ၍" ဟု အနက်ပေး။ ကေဝလံ· ထေယျစိတ္တေသ အာပတ္တိယာ·အနင်္ဂဘာဝတော, ယာနာဒိ ပယောဇက ကာယဝစီပယောဂဿ· အဘာဝတော, ဘဏ္ဍဌပိတ ယာနာဒိနော အတ္တနာဝ ဗဟိသိမပ္ပတ္တတ္တာ,တေနေဝ ဘဏ္ဍဿာပိ၊ ဂတတ္တာစ ဘိက္ခုနော အဝဟာရော နတ္ထီတိအတ္ထော။

(ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၁၊၁၂၁–နှာ)။ ။ကေဝလံ၊ ယာဉ်စသည်ကိုယှဉ်စေ တတ်သော ကာယ,ဝစီပယောဂနှင့် မရောမရှက် သက်သက်။အတ္တနာဝ၊အလိုလို သာ။ တေနေဝယာနာဒိနာ၊ဖြင့်။ ဂတတ္တာ၊အပိုင်းအခြား အပသို့သွားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတြ၊ ဤကင်းထားရာအရပ်သို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ အခွန်နှင့်တကွ ဝင်လာသောသူ၏။ သုက်ံ၊ကို။ ဂဏှန္တု၊လော့။ ဣတိ၊သို့။ဝုတ္တတ္တာ၊ ရေမြေစိုးရ ပြည်မသနင်း ဘုရင်မင်းက ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

အညဝိဟိတော-၌ အည ဟု အ-ရဿနှင့် ရှိမှသင့်၊ အညာဟု အာဒီဃနှင့် ရှိက မသင့်။ ဤပုဒ်၏အနက်ကို ပထမ ဓိခဏ္ဍနသိက္ခာပုဒ်၌ မှတ်လတ္တံ့။

ကိစ္စာပိ ပရိဟရတိ တထာပိ ဥပစာရဿ ဩက္ကမနတာ အဝဟာရော· ယေဝ။ ။ဥပစာရဟူသည် ကင်းထားရာစောင်ရမ်း အပိုင်းအခြားမှ ခဲနှစ်ကျ အပိုင်းအခြားတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ(၂၁၅၃–နှာ)လာ "ဝတိအာသန္နပ္ပဒေသ

သင်္ခါတံ ဥပစာရံ''ကို ထောက်သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီဆရာကား ဓေတ္တဒ္ဒီဟိ စသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်သတည်း။ တွေ့ကျကြင်းထားရာအရပ်၌။ ဒ္ဒီဟိလေ့ဍ္ဍုပါတေ ဟိ၊ ဖြင့်။

သုက်ဿာတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတော သုက်ဿာတတော ပရသ္မိံ ပါဏော အာဌပိတော၊ မိဘတို့သည် သူတစ်ပါးတို့၏ မြီကို ချေးယူကုန်၍ မြီကို ဆပ်ပေးသည်တိုင်အောင် ဤငါတို့၏ သားသမီးသည် သင်မြီရှင်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်စေသောဟု မြီရှင်တို့အား အပ်နှံ ပေါင်နှံ၍ ထားအပ်သည်။

မာတရာ ဝါ ပိတရာ ဝါ စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။ ဒိန္နော ဝါ ပန ကေနစိတိ မာတုလအယျကာဒီသု ယေနကေနစိဒါသံကတ္ဘာ ဒိန္နဝါ– ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၁၁၂၂–နှာ)ဋီကာ ဓနက္ကိတဒႆဖွင့်ကို ထောက်သတည်း။ ဦးရီး အဘိုး စသောသူတို့သည် ရောင်းထိုက်က ပေါင်နှံထိုက်ရာသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဦးရီး အဘိုး စသောသူတို့လည်း ပေါင်နှံ၍ ထားထိုက်သည်ကို သိအပ်၏။ ပေါင်နှံ၍ထားထိုက်ငြားသော်လည်း မိဘ ဘိုးဘွား မိမိ ကိုယ်မှ တစ်ပါးကုန်သော သူတို့ ပေါင်နှံ၍ထားသော ဣဏာယိက မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ရှင်ရဟန်းပြုကောင်း၏။ မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဣဏာယိကဝတ္ထုကထာကို ထောက်သတည်း။ ဤကား ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာလာ စကားသို့ လိုက်၍ မှတ်သားသတည်း။ မဟာဝါ အဋ္ဌကထာစကားနှင့်စပ်သော် ကေနစိ အရ မိဘ ဘိုးဘွားသာ ဖြစ်သင့်သတည်း။

အဝဟာရေ ကိဋ္ဌာပိ နတ္ထိ၊ပန တထာပိ ဓနံ ဂတဋ္ဌာနေ ဝဍ္ဍတိ၊ပေါင်နှံ၍ ယူအပ်သော ဥစ္စာသည် ဝစ်လမည်မျှ တစ်နှစ်မည်မျှ တိုးသည်ဟု လောက အမှတ်အသားရှိသည့်အတိုင်း အတိုးနှင့်တကွ ဘဏ္ဍာစားထိုက်သည် ဟူလိုသတည်း။

ဒါသဿ၊ ကျွန်ယောကျ်ားမှ၊ဇာတော၊ဖြစ်သော မွေးဖွားသောကျွန်သည်။ ဒါသဿ၊သည် (ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း)။

ကျွန်ယောကျ်ားမှ တစ်ပါးသော ကျွန်ယောကျ်ားမှဖြစ်သော မွေးဖွား သော ကျွန်ကိုလည်း ယူ။ သာရတ္ထဒီပနီကို ထောက်သတည်း။ ။ကရေန ဟတ္ထေန ပဟာရေန မရိတဗ္ဗော ဟိံသိတဗ္ဗောတိ ကရမရော၊ဘာဝပ္ပဓာနေတည်း။ ကရမရေန ကရမရဘာဝေန အာနီတော ကရမရာနီတော–ဟု ဝစနတ္ထပြု။ (ကရမရဘာဝေန အာနီတော စ၊ ဒ.ဘိဓာန်ဋီကာ ၅၁၅ ဂါထာ)။ တစ်နည်း

ကား–ကဇ္ဇေန ဟတ္ထေန ပဟာရေန မရိတဗ္ဗော ဟိ သိတဗ္ဗောတိ ကရမရော၊ ဒါသော။ ဘာဝပ္ပဓာနပင်တည်း။ ကရမရ ဘာဝါယ ဒါသဘာဝါယ အာနီတော မရကရာနီတော ဝစနတ္ထုပြု။ ကရမရာနီတံ ဝါ ဒါသန္တိ ပရဝိသယံ ဝိလုမ္ပိတွာ အာနေတွာ ဒါသဘာဝါယ ဂဟိတ သခါတံ ကရမရာနီတံ ဒါသံဝါ။ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ (၁၊၁၂၂–နှာ)။ ယောဟိ စသည်ကား ရွှေစကား၏ ဝိတ္ထာရတည်း။ မဂ္ဂဂမနဝသေန၊ ခရီးသွားဖော် သွားဖက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

ပါ‌ယောကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဟိနော တုဏ္ဍေန၊ မုခေန ဒိဗ္ဗတီတိ အဟိတုဏ္ဍိကော ဏိကော–ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာ ပါတလဝဂ် (၆၅၅–ဂါထာ) အဖွင့်ကို ထောက်၍ "အဟိတုဏ္ဍိက"ပုဒ်၌ ဒန္တဇ ပထမက္ခရာ တ–နှင့် ရှိရမည်ကို သိအပ်၏။

အပဒ ကထာ နိဋ္ဌိတာ။

လောမပက္ခာ၊ အမွေးဟူသော အတောင်ရှိကုန်သော ငှက်တို့လည်းကောင်း။ စမ္မပက္ခာ၊ အရေဟူသော အတောင်ရှိကုန်သော ငှက်တို့လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိပက္ခာ၊အရိုးဟူသောအတောင်ရှိသောငှက်တို့လည်းကောင်း။သဗ္ဗေပိတေမနုဿာ စ တေ ပက္ခဇာတာ စ၊ မောရဃောဝ ဆဟိ အာကာရေဟိတိ အာဒိနာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၁၊၂၇၂–နှာ) စေဝ, ဝေရူပံ ပါကံ ဟရိဿာမီတိ အာဒိနာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၃၁၆–နှာ) စ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒွိပဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပသုကာတိပစေန္နေ ပါဋ္ဌိယံ ဟတ္ထိ အဿာ သြဋ္ဌာဂေါဏာ ဂဒြဘာတိ အာဂကာဝသေသာ အာဂဘောဟိ ဟတ္ထိအာဒီဟိ အဝသေသာ မဟိသာဒိ သဗ္ဗ စတုပ္ပဒဇာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

မိဂါ တု ပသဝေါသိဟာ ဒယော သဗ္ဗစတုပ္ပဒါ။ (အဘိဓာန် အရညာဒိဝဂ် ၆၂၀–ဂါထာ)။ သီဟာဒယော ယထာဝုတ္တာ အဝုတ္တာ စ သဗ္ဗေ စတုပ္ပဒါ သတ္တာမိဂါပဝေါတိ စောစ္စန္တေ ပသဝန္တီတိ ပသဝေါ။ သု အဘိသဝေ၊ ပသ ဗန္ဓနေဝါ၊ဥ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၆၂၀–ဂါထာဖွင့်)။ ဤအဘိဓာန်ဋီကာ၌ သီဟာ-ဒယောဟု မိန့်ဆိုတော်မူသည်ကား "မိဂိန္ဒောကေသရီ သီဟော"(၆၁၁ ဂါထာ) ဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည်အားလျော်စွာ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ "မဟိသာဒိ"ဟု ငါဆိုသည်ကား ဟတ္ထိ အဿ စသည်တို့ကဲ့သို့ ခိုးခြင်းငှာ ထိုက်သောကြောင့်

ဆိုသတည်း။ ပသီယတိ ဗာဓိယတိ သာမိကေဟီတိ ပသု။ စတုပ္ပဒေါ။(ဏွာဒိမောဂ္ဂလ္လာန် ၂·သုတ်)။ ဤဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်၌ သာမညဖြစ်သော်လည်း ဤအဋ္ဌကထာလာဘိုင်း ဟတ္ထိစသည်မှ ကြွင်းသော မဟိံသ စသည်ကိုယူလေ။

တစ်နည်းကား။ အဘိဓာန်လာတိုင်း အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါ ဟူသမျှကို ယူလေ။

ဘိက်ဣာပ်၊ ဆင်ငယ်ကို။ ဣလဘောဝေ ဘိကော်ထ။ (အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် ၃၆၂-ဂါထာ)။မာတာပိတူဟိ ဘရိတဗ္ဗတ္တာ ဘိကော်။ ဘရတိသ ဘိကော်။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၃၆၂-ဂါထာဖွင့်)။

"အန္တေဝတ္ထုမြို၊ နန်းတော်အရပ်၏အတွင်း၌ဟု အနက်ပေး။ ထိုကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ အန္တေ၀တ္ထုမြိုတိ ပရိက္ခိတ္တေ အဝန္တေ ဝတ္ထုမြိုဟု မိန့်အပ်၏။ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၁၂၅) ၌ ဝသတိ တွောတိဝတ္ထု၊ ရာဇာဂါရံ၊ တဿ အန္တော အန္တေဝတ္ထု၊အန္တေဝရာဇဂေဟန္တိဒ တွောဟု မိန့်တော်မူသည်ကား မုချအားဖြင့် မိန့်တော်မူသတည်း။ ဝတ္ထုအရ မင်းနန်းတော်တို့သာ မယူရ၊ နန်းတော်အရပ်အတွင်းကိုလည်း သမီပူပစာရအားဖြင့် ယူအပ်သေးသတည်း။ ရာဇင်္ဂဏအရကား နန်းတော်အရပ်ပြင်ဘက် မြို့နေသူတို့၏အိမ်မှ အလွတ်အိမ်အတွင်း အရပ်တည်း။ ထိုကြောင့်သာ ရာဇင်္ဂဏ၌ တည်သောဆင်၏ အလုံးစုံ မြို့တွင်းသည် ဌာနဖြစ်သတည်း။

သော စတုသုပါဒေသု စသည်၌ ဗန္ဓိတွာ ဌပိတ အဿဿ ပန သစေသော စတူသုပါဒေသု ဗန္ဓောဟောတိ။ ဗဒ္ဓနာနံ ခုရာနဥ္စ ပဏ္ဏာသယ အဋ္ဌဌာနာနိ ဟူ၍ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၁၁၂၆။) ၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ အဋ္ဌ ဌာနသရုပ်ကို သိအပ်၏။

ခဏ္ဍဒွါရံ၊ မိမိဟူးဆိုအပ်သော သူခိုးရဟန်းသည် ချိုးဖောက်အပ်သော တံခါးကို။ သာခါဘင်္ဂံ၊ ချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကို။

ငံတုပ္ပဒကထာနိဋ္ဌိတာ။

နဝ နဝုတိ ကုလ္လစ္စသာနိ၊ ဧကံပါရာဇိကံ ဟူသောစကား၌ သတပဒိ ဟူသည် ခြောက်ရှိရကား ကိုးဆယ့်ကိုးချောင်းကုန်သောခြေတို့ကို တည်ရာမှ ရွေ့စေ ခြင်းကြောင့် ကိုးဆယ်ကိုးပါးကုန်သော ထုလ္လစ္စဥ်း အာပတ်သင့်ကုန်သည်။

အဆုံးစွန်ဖြစ်သော ခြေကိုတည်ရာမှ ရွေ့စေခြင်းကြောင့် ပါရာဇိကအာပတ်သင့်သည်ဟုလိုသတည်း။

ဗဟုပ္ပဒကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဩစရတိ ၌ အဝ-သဒ္ဒါ အန္တော အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အန္တောဟု ဖွင့်တော်မူသတည်း။

ဩစရတိ၊ အတွင်းသို့သွားတတ်၏။ အတွင်းသို့ သွားခြင်းဟူသည် အတွင်းသို့ဝင်ခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အနုပဝိသတိ ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။

ဩစရိတ္ဗာ ကို သလ္လက္ခေတွာဟု ဖွင့်သည်ကား သိခါပတ္တ အနက်တည်း။ ဩစရသဒ္ဒါသည် အတွင်းသို့သွားခြင်း အနက်ထက်ပို၍ မှတ်ခြင်း အနက်ကိုဟောသတည်း။

ပုရိသကာရူပ ဇီဝိ၊ ယောကျ်ားတို့၏ ပြုခြင်းကိုမှီ၍ အသက်မွေးသောသူသည် (ဝါ) ယောကျ်ားတို့၏ စွမ်းပကားကို မှီ၍ အသက်မွေးသော သူသည်။

ဩစရကကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဩဏိ ၌ အဝရှေးရှိသော။ နီ၊ ဓာတ်။ တ၊ ပစ္စည်း။ ဒန္တဇနေ၊ ကို။ မုဒ္ဓဇဏ၊ ပြု။ တ၊ ပစ္စည်းကို ချေ၍ ပြီးသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌။ "ဩဏိန္တိ ဩဏိတံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဩဏိ၊ မိမိ၏ထံသို့ သူတစ်ပါးတို့က အခိုက်အတန့်ကင်းစေ၍ ဆောင်ထားအပ်သောဘဏ္ဍာကို။ (အဝ-သည် ဝိယောဂအနက်ဟောတည်း)။

ဤ ဩဏိ၊ ပုဒ်၌။ နီ၊ ဓာတ်သည်ဆောင်ခြင်းအနက်ထက်လွန်၍၊ ထားခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌"ဣဒံ တာဝ ဘန္တေ မုဟုတ္တံ ဩလောကေထ၊ ယာဝါဟံ ဣဒံနာမ ကိစ္စံ ကတွာ အာဂစ္ဆာမီတိ ဝတွာ ရက္ခတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။

တစ်နည်းကား။ ။ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊ ၁၂၈)၌ "မုဟုတ္တံ အတ္တနိ ဋ္ဌပိတဿ ပရဘဏ္ဍဿ ရက္ခဏော ဩဏိရက္ခောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ မိန့်တော်မူရာ အတ္တနိ ဌပိတဿ စကားကို ထောက်၍ ဩဏိတ ပုဒ်၌ ဥ-ပုဒ် နီတ-ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း, ဥ-သဒ္ဒါ၏ ဥဒ္ဓံအနက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း, ဥဒ္ဓံအရလည်း မိမိ၏ အထက်ဖြစ်ကြောင်းကို

လည်းကောင်း, နီ-ဓာတ်၏ ဆောင်သောအားဖြင့် ထားခြင်းအနက်ကို လည်းကောင်း, "ဥဒ္ဓံအတ္တနိ နီတံ နယထွေန ဩပိတန္တိ ဩဏိတံ"ဟူသော ဝစနတ္ထကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏။

ဩဏိရက္ခကထာနိဋ္ဌိတာ။

သံဝိဓာယ အဝဟာရေ သံဝိဒါဝဟာရေ၌ သံဝိဓာယဖြင့် သံဝိဒါ-ပုဒ်၌ တွာ-ပစ္စည်းကျေသည်ကို ပြသတည်း။ ထိုစကား ဆိုသင့်စွ၊ ယ-သည် တွာ-ပစ္စည်း၏ ကာရိယတည်း။ သံဝိဓာ၌ သံရှေး ဝိရှေး ရှိသော ဓာ-ဓာတ်သည် "ဝိပုဗ္ဗော ဓာကရော တျွေ" (နီတိဓာတု၊ ၁၀၆) ဟူသည်နှင့်အညီ ကရဏအနက်ဟော တည်း၊ ကရဏဟူသည် ဤအရာမှာ သညာပန တည်း။ သညာပနဟူသည် သမန္တနတည်း။ ထို့ကြောင့် အညမညစသော နှစ်ဝါကျကို မိန့်အပ်၏။ တဿ၊ ထိုဘစ်ပါးသော ရဟန်းကို(ဝါ)တစ်ပါးသော ရဟန်း၏၊ ဥဒ္ဓါရေ၊ ချီကြွေသော အခါ ချီကြွသောအခါ၌။ "ဥဒ္ဓါရာပနံ ဥဒ္ဓါရော၊ ဥဒ္ဓရဏံ ဥဒ္ဓါရော၊ ဥဒ္ဓါရေစ ဥဒ္ဓါရောစ ဥဒ္ဓါရော"ဟု ကေသိက်ပြု၊ သို့ကေသိက်ပြုရကာ "ယဒိ ဝေ တေသု ကော-စသော စကားကို သာရတ္ထဒီပနီ၌ ဆိုဖွယ်မရှိပြီ။ ဥပနိဓိကထာလာ ဒွိန္နမ်ိ ဥဒ္ဓါရေ ယထာဝ ပါရာဇိကံ၌ကဲ့သို့ ကေသိက်ပြုရသတည်း။ ဒွိန္နမ္ပိ ဥဒ္ဓါရေယထာဝ၌ ကေသိက်ပြုရပုံကို ငါဆိုပြီးဖြစ်သတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဆရာတပည့် လေးယောက် တို့တွင်(အနေ္တ ဝါသိကေသု၌စပ်) အန္တေဝါသိကေသု၊ တို့တွင်။ ကော မေကဿ၌ စပ်)။

သံဝိဓာဝဟာရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သံကေတကမ္မန္တိ သဥ္ဇာနနကမ္မံ စကားဖြင့် "သံကေတနံ သဥ္ဇာနနံ သံကေတံ"ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ "သံကေတနံ ပရိကပ္ပနံ သံကေတံ"ဟူသော ဝစနတ္ထကို နှစ်သြေသတည်း။ ပရိကပ္ပါဝဟာရနှင့် ဆက်ဆံအောင် "သံကေတိယတိ ပရိကပ္ပိယတိ ဧတ္ထ ဩဒနေတိ သံကေတံ"ဟု ဝစနတ္ထပြုပြီး ရှိသတည်း။ "သံကေတိယတိ ဉာယတိ ဧတ္ထ သုက်န္တိ သံကေတံ"ဟူ၍လည်း ဝစနတ္ထပြုပြီး ရှိသတည်း။ ပဥ္စပဥ္စက တို့ကို ပြရာမှာ ဤဝစနတ္ထ နှစ်ခုကို ငါပြုပြီး ရှိသတည်း။ တံ သံကေတံ တဿ သံကေတဿ ပုရေ စ ပစ္ဆာစ၊ အသဝ ဝါ တံ သံကေတံ အသမ္ပတွာ ပုရေ စ တံ သံကေတံ အတိက္ကမ္မပစ္ဆာစ။

သံကေတ ကမ္မကထာနိဋ္ဌိတာ။

တေ္တနိမိတ္တကမ္မကထာယံ၊ သေသံ၀စနံ။ သံဃေ တကမ္မေ တေ္တစ ပုရေ သတ္တန္တိအာဒိနာ ၀ုတ္တနယမေ၀။

နိမိတ္တကမ္မကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သော အဝဟာရကော၊ သည်။ ယံ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ အာဏာပကေန၊ သည်။ နိမိတ္တသညံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်စသည်နှင့်ယှဉ်သော ဘဏ္ဍာကို ခိုးယူလော့ဟု အဆင်းသဏ္ဌာန် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ယူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော မှတ်ကြောင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ၀ုတ္တံ၊ ၏။ ယံ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ အဝဟရတိ၊ ၍။ ၀ုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဘဏ္ဍံ၊ ထိုအရပ်၌သာလျှင် တည်သော တစ်ပါးသော ထိုဘဏ္ဍာကို။ တေန္တိ၊ ခိုးလောဟုဆိုအပ်သော ထို ဘဏ္ဍာဟူ၍။ မညမာနော၊ မှတ်သင်သည်ဖြစ်၍။ သာရဘဏ္ဍံ၊ အနှစ်ဖြစ်သော ဘဏ္ဍာတည်း။ (ဝါ) အဖိုးအများထိုက်သော ဘဏ္ဍာတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဆရာ, အန္တေဝါသိက တပည့်တို့တွင်။ ဟိ ယသ္မာ သော သံဃရက္ခိတော အမေ့သု ဝိရဇာဘိကော။ ဣမသ္မိံ ကမ္မေ ပဋိဗလော ဣတိ တသ္မာ အဝဟရတု။ ဝိရ-သဒ္ဒါ သူရအနက်ဟော။

(သူရဝီရာတု ဝိက္ကန္တော။ အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် ၃ဂဝ-ဂါထာ)အာစရိယဿ၊ အား။ တာဝ၊ တုလ္လစ္စဥ်းမှ ရှေးဦးစွာ။ အာဏတ္တိယာ၊ သည်။ ယထာဓိပ္ပါယံ၊ စွာ။ အဂတာယ၊ မသွားလတ်သော်။ ဒုက္ကဋံ၊ ၏။

တာဝ-သဒ္ဒါကို ဆိုသည်ကား အာဏတ္တိသည် အလိုအားလျော်စွာ ဖြစ်လတ်သော် သင့်လတ္တံ့သော တုလ္လစ္စဥ်းကို ငဲ့၍ဆိုသတည်း။ တဒေ၀ ဟောတိ ၌ ဧ၀ ဖြင့် ဒုက္ကဋ်ကိုကန့်သတည်း။

တံ ဘဏ္ဍံ အဝဿံ ဟာရိယံ အထ ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ ယံ ယေန ကာရဏေန ပရတော သမ္ဘဝံ အာပတ္တိပါရာဇိကဿာတိ ဘဂဝတာ ၀ုတ္တံ။ တတော ကာရဏာတော ဣမဿ အာစရိယဿ တံ ခဏေယေ၀ အာဏာပနက္ခဏေ-ယေ၀ ပါရာဇိကံ ဟောတိ၊ ဟိ ယသ္မာ နိယောဇိတော၊ ဣတိ တသ္မာ ထုလ္လစ္စယံ။

မူလဋ္ဌဿေ၀ ဒုက္ကဋန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ၌ မူလဋ္ဌဿေ၀ပုဒ်ကို "မနုဿဿေ၀-တောသီသံ" ၌ မနုဿဿေဝကို မနုဿ သ ဣ၀ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသကဲ့သို့ မူလ ဋ္ဌဿ ဣ၀ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ "မူလဋ္ဌဿ၊ အရင်း၌တည်သော။ အာစရိယဿ၊ အား။ ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ ဣ၀၊ သို့။ အဝဟာရကဿ၊ သော။ သံဃရက္ခိတဿ၊

အား။ ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏” ဟု အနက်ပေးသော် အဋ္ဌကထာနည်း နှင့် အာစရိယဝါဒ ထပ်တူဖြစ်သတည်း။ အခြားစီမဟုတ်။ သာရတ္ထဒီပနီနှင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌မူကား။ မူလဋ္ဌသ စေ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်တော်မူသတည်း။ မူလ-ဋ္ဌဿဝ ဟူ၍မူကား ပုဒ်ဖြတ်တော်မမူကြလေ။ မူလဋ္ဌဿအရကား ရှေ့မူလ-ဋ္ဌဿအရကဲ့သို့ အာစရိယပင်တည်း။ ရှေ့မူလဋ္ဌဿ အာစရိယမှာ စေခိုင်း ခြင်းအလို အားလျော်စွာ သွားလေသောကြောင့် ထုလ္လစ္စဉ်းသင့်သတည်း၊ ဤမူလဋ္ဌအာစရိယ ဝါဒမှာမူကား စေခိုင်းခြင်း အလိုအားလျော်စွာ မသွား သောကြောင့် ဒုက္ကဋ်သင့်သတည်း။

အဝဟာရကော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ၊ ၌။ အဝဟာရကဿ-အာပတ္တိဒုက္ကဋဿဟု အနက်ပေး။ ဤကိုထောက်၍ အဝဟာရကော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ မူလဋ္ဌဿ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ ဟူသော ရှေးစကား၌ "အဝဟာရကော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အဝဟာရကဿ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ"ဟု တည့်၍ အနက်ပေးရ မည်ကို သိအပ်၏။ ဤသို့ နောက်ဝါကျကို ထောက်၍ သိလောက်သောကြောင့် ရှေ့၌ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿဟု ဟောဲတော်မမူဘဲ "မူလဋ္ဌဿ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စ-ယဿ" ဟူ၍သာ ဟောတော်မူသတည်း၊ အတ္ထသာဓကစေတနာ နာမ၊ စေခိုင်း အပ်သော ရဟန်း၏ ခိုးယူခြင်းမှ ရှေ့ဦးစွာ စေခိုင်းဆဲ ခဏ၌ စေခိုင်းတတ် သော ရဟန်း၏ ပါရာဇိကအာပတ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ပြီးစေတတ် သော စေတနာမည်သည်။ မဂ္ဂါနန္တရ ဖလသဒိသာ၊ မဂ်အခြားမဲ့ ဖိုလ်ဟူ သော အကျိုးရှိသော မဂ်စေတနာနှင့် တူသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန အာဏာပကေန ဘိက္ခုနာ သာဝိတတ္တာစ ဠတရေန အာဏတ္တေန ဘိက္ခုနာ သာဓုတိ သမ္ပဋိစ္ဆိတတ္တာ ဩရတတ္တာစ။

အာဏတ္တိကထာနိဋ္ဌိတာ။

တတ္ထ တတ္ထ ဘူမဋ္ဌထလဋ္ဌာဒီသု။ အင်္ဂုဋ္ဌ အာပတ္တိ ဘေဒဋ္ဌ ပန ဝိသေသော မယာ ဝုစ္စတေ။ တတ္ထ ဝါရတ္တယေ ဝတ္ထုဘေဒေ ပဋ္ဌမာသကဓတိဓရက ပဋ္ဌမာသက ဝတ္ထုအပြားသည်။ ။တတြ တေသု တီသု ဝါရေသု၊ ယံ တေံ ဘဏ္ဍံ၊ကို။ ။တံဘဏ္ဍံ၊သည်။ အနဇ္ဈာဝုတ္ထကံဝါ၊ မစိုးအုပ်အပ်သည်လည်း။ ထိုအနဇ္ဈာဝုတ္ထကံ ကိုပင်ဆင့်၍ "ဆဍ္ဍိ တံ ဆိန္နမူလကံ"ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ထိုနှစ်ပါးကိုပင် ပေါင်းရုံး၍ အသာမိက ဟူသတည်း။ အတ္တနော သန္တကံ ဝါ ကား အနဇ္ဈာဝုတ္တကံ ဝါ၊ ၏အဖက်တည်း။ ဤနည်းကား သာရတ္ထ ဒီပနီ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာ ၁နည်းမှ တစ်ပါးသော ငါ၏နည်းတည်း၊ တတ္ထအ ပရပရိဂ္ဂဟိတော။

သသညိဿာတိ သကသညိဿဖြင့် ကအက္ခရာကျေသည်ကို ပြသတည်း။ "အတ္တနော ဣဒန္တိသကံ၊ သကန္တိပဝတ္တာသညာ သသညာ။ သသညာတေဿ အိက္ခုနေ့ာတိ သသညီ"ဟု ဝစနတ္တပြု။ သသညိဿ၊ မိမိဥစ္စာဟု ဖြစ်သော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရာဘဏ္ဍမ္ပိ၊ သူတစ်ပါး၏ ဥစ္စာကိုလည်း။ (ပိ-ဖြင့် မိမိ၏ ဥစ္စာကိုပေါင်း)။ **တစ်နည်းကား** ပရဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ဂဏှတော၊သည်။ သမာန-ဿာပိ။ ဖြစ်သော်လည်း။[ပိ-က သမ္ဘာဝနာ] သကသညာရှိ၍ သူတစ်ပါး၏ ဥစ္စာယူသည်ဖြစ်သော်လည်း အနာပတ္တိ ဖြစ်တုံသေး၏၊ သကသညာရှိ၍ မိမိ၏ ဥစ္စာကိုယူသော် အနာပတ္တိဖြစ်ရာ၌ ဆိုရန်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။

ဣမိနာသုတ္တေန၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံသော ဝိနည်းမဟာဝါ စီဝရခန္ဓက ပါဠိတော်ဖြင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသောသူ၏။ သန္တကံ ကို။ဝိဿာသံ ဝိဿာသ ဂါဟေန၊ အကျွမ်းဝင်သောအားဖြင့် ယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ၊ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် "ဧဝ ရူပဿ သန္တကံ ဂဟိတေ မေ အတ္တမနော ဘဝိဿတီတိ ဇာနန္တေန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ"ဟု မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ။

သန္ဒိဋ္ဌောတိ ဒိဋ္ဌမတ္တက မိတ္တော-စကား၌ မတ္တသဒ္ဒါဖြင့် အတိဝိဿာသိက, ဒဋ္ဌမိတ္တတို့ကိုကန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယပါရာဇိကအဋ္ဌကထာအဖွင့် အဋ္ဌ-ကထာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊ ၂၄၇-)၌။ "သန္ဒိဋ္ဌောတိနာတိ ဝိဿာသိကာ နဒဋ္ဌမိတ္တာ၊ တတ္ထ တတ္ထ သင်္ဂမ္မ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဟိ တေသန္ဒိဋ္ဌာတိ ဝုစ္စန္တိ"ဟု မိန့်အပ်၏။

သမ္ဘတ္တောတိ ဒဋ္ဌမိတ္တော-စကား၌ အတိ ဝိဿာသိကဖြစ်သော သူသည်။ ဒမိဋ္ဌတ္တတည်း။ ထို့ကြောင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာ၌၊ သမ္ဘတ္တာတိ အတိ ဝိဿာသိကာ ဒဋ္ဌမိတ္တာ။ တေ ဟိ သုဋ္ဌု သတ္တာ ဘဇမာနာ ဧေ သမ္ဘော ဂ ပရိ-သမ္ဘောဂါတိ ကတ္တာသမ္ဘတ္တာ တိ ဝုစ္စန္တိဟုမိန့်အပ်၏။ ယံ သန္တကံ ဂဏှိတုံ တုံ ဣစ္ဆတိ။

ဇီဝတီတိ အနုဋ္ဌာန သေယျာယ-စသော စကားသည် ဇီဝတိသ-ရုပ်ကိုထုတ်ရုံ မျှသာတည်း။ အတ္တုဒ္ဓါ၍ မျှသာတည်း။ ဤအရာမှာမူကား မိမိ၏ ဥစ္စာကို ဝိဿာသဂါဟအားဖြင့် ယူသည်ကို ကေန္တသိလတ္တံ့ဖြစ်၍ ကေန္တ အတ္တမန ဖြစ်လတ္တံ့သော ဇီဝတိပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာယူအပ်၏။ ဇီဝတိပင်ဖြစ်သော်လည်း မိန်းမေ၊ တွေဝေ၍ လူမှန်းမသိ သေခါနီးသောသူတို့မှာမူကားမယူကြနှင့်။ ထို့ကြောင့် "တဿသန္တကံ ဝိဿာသဂါဟေန ဂဟိတံပိ ပုနဒါတဗ္ဗံ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့။ ဇီဝတိပင်ဖြစ်သော်လည်း မိန်းမေ၊တွေဝေ၍ လူမှန်းမသိသေခါနီး သောသူသန္တကန်မှာ မိမိ၏ဥစ္စာကို ဝိဿာသဂါဟအားဖြင့် ယူအပ်သည်ကိုလည်း မသိ အတ္တမနလည်းမဖြစ်။ ယူသည်ကိုသိ၍ အတ္တမနဖြစ်မှ ဝိဿာသဂါဟအား ဖြင့်အယူမြောက်သတည်း။

သန္နိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တ, အာလပိတ, ဇီဝတိ-အင်္ဂါတို့သည် အတ္တမန အင်္ဂါ၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့တည်း။ တိကောဟိဘတ္တံသိဒ္ဓံဥ္ဌကဲ့သို့ အကြောင်း၏ အကြောင်းကို အကြောင်းဟု ဟောတော်မူအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာသည် "ဝိညာသင်္ဂါဟော ပန တီဟိ အင်္ဂေဟိ ရူပေတိ" သော စကားကို မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သတည်း။ ထိုစကားသင့်စွ၊ အင်္ဂါသုံးပါးသုံးလီတွင် အတ္တမနအင်္ဂါ ခေါင်းဆောင်လျက် ပါရှိသည်ချည်းတည်း။ အချို့သောဆရာတို့ကား "ဧဝ ရူပဿ သန္တကံ ဂဟိတော မေ အတ္တမနော ဘဝိဿတီတိ ဇာနန္တေန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ" ဟူသော စကားကို ထောက်ထား၍ နှစ်သက်သောစိတ် ရှိလတ္တံ့ဖြစ်စေ, မရှိလတ္တံ့ဖြစ်စေ၊ နှစ်သက်သည်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု၍ ယူက မြောက်၏ မိန့်ဆိုကြကုန်၏။ မဆိုသင့်။ ဧဝရူပဿ-စသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်ဆိုတော်မူသည်ကား "အနာပတ္တိ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေ" ဟု ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ ယူဆဲအခါမှာ အနာပတ်ဖြစ်သည်ကို ပြခြင်းငှာသာ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ အယူမြောက်သည်ကို ပြခြင်းငှာလည်း မိန့်ဆိုတော်မူသည် မဟုတ်၊ ထိုကြောင့် မဆိုသင့်။

ယောပိအဒါတုကာမော-စသော စကားမှာ န-အက္ခရာ ပိုလွန်သည်ကိုလည်းကောင်း, စကား မျှနောက်ပြန်သည်ကိုလည်းကောင်း ဥပန်မိကထာ၌ ငါပြဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သတည်း။

ပဒဘာဇနိယ ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ

တတောပရံနိ ထေယျ စိတ္တောဘူမိတော အဂ္ဂဟေသိတိ ဝတ္ထုပရိယောသာနာ နိ ဝတ္ထုနိ စ ဥတ္တာ နတ္ထာနေဝ။ ဝေါဟာရဝစနမတ္တေဖြင့် နိရုတ္တိပထ ပုဒ်ကို နိရုတ္တိဝေပထော နိရုတ္တိပဘောဟု ဝစနတ္ထပြုလေဟု ပြတော်မူသတည်း။ "နိရုတ္တိဝေ၊ ခံတွင်းမှထုတ်၍ ဆိုအပ်သော မယာ အဝဟတံ ဟူသောစကားသည်ပင်။ ပထော၊ ဆောင်ယူ၏ဟု သိကြောင်းတည်း" ဟု အနက်ပေး။ ပါဓာဝေအညေ သံပိ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ မာ ပဇ္ဇန္တာနံ ပထဘူတ တ္တာ ဗျပ္ပထောတိ ဝုစ္စတိ။ (သန္ဓိသဒ္ဒနီတိ နီတိသုတ္တ ၁၂၈-သုတ်)

တဿ စေနံ အဂဏှန္တောဖြင့် အနာဒိယန္တော၌ အာ-ပုဗ္ဗ၊ဒါ-ဓာတ်၏ဂဟဏ အနက်ကို ပြသတည်း။ အာဒိရံ ဝါ အဂ ရောန္တောဖြင့် အာပုဗ္ဗ ဒါဓာတ်၏ အတ္တာတိသယနည်းအားဖြင့် အာဒရအနက် ပြသတည်း။

ဇေရူပါ၊ သော။ဥပဒ္ဒဝါ၊ လောလောပူသော စိမ်းစိုသောသူကောင်ကိုယ်၌ စော်သော ပြိတ္တာအစဉ်တစိုက်လိုက်ခြင်း, ပြိတ္တာကံအားလျော်စွာ သွားခြင်းဟူသော သေခြင်းဘေးရန်တို့သည်။ ။ယဿ၊ အကြင်သူသေကောင်၏။ ပကတော်ဃံသနေ့န၊ ပကတိအားဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုနှင့် မထိသဆွေမျိုးတို့ အလောင်းပြင်သောအခါ ပွတ်တိုက်မိသဖြင့်။

အထဝါ ပန သင္ဃေဒ္ဒေတွာ-စသော စကားဖြင့် ရွှေဝါကျကိုချွဲသတည်း။ အကျဉ်း,အကျယ်အားဖြင့် ထူးသောကြောင့် အထဝါနှင့်ဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဒါမရိက စောရာဝိယစ, ရာဇရာဇမတ္တာဒယောဝိယစ-ဟု စ-သဒ္ဒါကိုယှဉ်။ ယဿ ပန ပတ တော ဃံသနေန-ဟု ရှိ၏။ ယဿ ပန ပတတောတိ ယဿသရီ-ရဿ ပတ န္တဿ။ ယဿာတိ ပဒံ ဆဝိတိပဒေ သမ္ဗန္ဓော-ဟု ယောဇနာဖွင့်၏။ နိသ ယတို့၌ "ပတတော၊ လည်းကျသော။ ယဿ၊ အကြင်အလောင်းကောင်၏။ ဃံသနေန၊ ပွတ်တိုက်မိခြင်းကြောင့်"ဟု ပြန်ဆိုကြ၏။

သာရတ္ထဒီပနီ (ဋီ။ ၂၊ ၁၆၂) ၌ ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗောတိ ဘူမိယံ အနိက္ခိပိတ္ဝာ ဝိမံသိတတ္တာ ဝုတ္တံ၊ စကားကို "ဘူမိယံ ဌပေတွာ ဂဏှာတိ။ ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကံ"ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို မျှော်၍ မိန့်တော်မူသတည်း။

သာဋ္ဌကတ္ထိကောသမာနေ့ာပိ ယသ္မာ သာဋ္ဌက ပသိဗ္ဗကံ ဂဟေတွာ ဓဝ ဗဟိနိက္ခန္တော နမုဋ္ဌိတွာ နိက္ခန္တော တသ္မာ စ, ယသ္မာ ထေယျစိတ္တေန ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆန္တတ္တာစ, ပဒုဒ္ဓါရေနေဝ ကာရေတဗ္ဗောတ် ဝုတ္တံ၊ သာဋ္ဌကတ္ထ-ကောပိ–ဖြင့် ပုဆိုးကို အလိုရှိရင်းဖြစ်သောကြောင့် ဥဒ္ဓါရ၌သာ ပါရာဇိက သင့်ရာသည်ဟူသော စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂကိုပြသတည်း

သို့ပြသည်ကား—ဣဓေကစ္စော သာဋ္ဌကတ္ထိကော စသော မဟာအဋ္ဌကထာ စကားကို နှစ်သက်၍ စောဒနာမည့် စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂ-ကိုပြ။ သတည်း။

တွေ ပန စသည်ဖြင့် မဟာပစ္စရိတ်စသည်တို့၌ မိန့်အပ်သော စကားကို အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာပယ်သတည်း။

ပန တထာပိ တွေ၊ မဟာပစ္စရိ ဒ-ာဒီသု၊ယံ သာဋ္ဌကဘဏ္ဍံ ပရိက္ခိတ်၊ တံ သာဋ္ဌကဘဏ္ဍံအနန္ဒကာရေန အဒိင်္ဋ၊ တထာပိ ပရိက-ပွိတဘာဝေ ဋ္ဌိတံယေဝ၊ သာဋ္ဌကဘဏ္ဍံ ဥဒ္ဓရန္တဿ ဘဏ္ဍနော ပရိကပ္ပိတ ဘာဝေ ဋ္ဌိတသေ-ဝ ဥဒ္ဓဋ္ဌတ္တာ အဝဟာရော ဝုတ္တော။ ။တတြ တေသုဒ္ဓိသု ပရိကပွေသု။

ပဋ္ဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သစ်ရွက်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဖုံးလွှမ်း၍၊("ပံသုနာဝါ, ပဏ္ဏေနဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတိ" ဟုမိန့်လတ္တံ့သည်ကို ထောက်သတည်း) ကိဋ္ဌန္တာနံဝါ၊ သော။ ပဝိဘာန္တာနံဝါ။သော။မနုဿာနံ၊ တို့၏။ (အလက်ာရ ဘဏ္ဍကံ၌စပ်) တနည်းကား။ မနုဿာနံ၊ တို့သည်။ (ဌပိတံ၌စပ်) တနည်းကား မနုဿာနံ၊ တို့သည်။ ဥယျာနာဒီသု၊ တို့၌၊ကိဋ္ဌန္တာနံဝါ၊ ကစား ကုန်စဉ်လည်းကောင်း။ ပဝိသန္တာနံဝါ၊ ဝင်ကုန်စဉ်လည်းကောင်း။ (ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ ၌စပ်) သမဂ္ဂတရုံဝါ၊ အလွန် အဖိုးနည်းသည်လည်း ဖြစ်သော။

သံ အဂ္ဂတရံ ဝါ ဟု ပဒစ္ဆေဒပြုမူ။ သံ၊ သဒ္ဒါ သံခေပ အနက်ဟော။ သံခေပ ဟူသည် ဤအရာမှာ အနည်းတည်း။ သမအဂ္ဂတရပုဒ် ဖြတ်၍၊ "သမဂ္ဂတ.ရံ ဝါ၊ အလွန်အဖိုးမျှသည်လည်း ဖြစ်သော" ဟု အနက်ပေးသော် သမသမံဝါနှင့် စကားထပ်ရာသတည်း။ အလွန်မျှသည်ဟု လောကဝေါဟာရလည်းမရှိ။ သမဂ္ဂ-တရန္တိအပ္ပဂ္ဃတရံ (၂–၁၆၂)သာရတ္ထဒီပနီ။

ဝ.သို ၊ ထိုသူတစ်ပါး၏အဖိုး၌။ ပတိတေ၊ မိမိစာရေးတံကျပြီးသည်ရှိသော်။ ဒွိသုပိကောဋ္ဌာသေသု။ မိမိ၏အဖို့၊ သူတစ်ပါး၏ အဖို့တို့၌လည်း။ ပတ.တ-ဒဏ္ဍကေ၊ ကျသော စာရေးတံတို့ကို။ အဒသနံ၊ မမြင်ခြင်းသို့။ ဂမေတိ၊ ရောက်စေအံ့။ တေန၊ ထိုတစ်ပါးသော ရဟန်းသည်။ (ဝုတ္တေပိ ဌ်စပ်)။ ကိဥ္စာပိ အဂတံ ပန တထာပိ ဒသေ တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ၊ ဥပ္ပန္နစီဝရကထာစ, ပိဏ္ဍပါတကထာစ,အာဂတသေနာသန ကထာစ, သပ္ပိအာဒိဘေသဇ္ဇကထာစ·ဟု တဒဝသေသာ စ·ဌ် စ·ကို ဤသို့ယှဉ်လေ။

ကုသသင်္ကာမနဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အနုပသမ္ပန္နေန၊ ကို။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သည်ကို (ဝါ) ချက်သည်ကို။ သာမိ ကေသု၊ ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းဥစ္စာရှင် ဒါယကာတို့သည်။ ဒေန္တေသု၊ သော်။ ဤစကားကို ထောက်၍ "သံဃဿ ဩဒနေ ဘာဇိယမာနေ" စသော ပါဠိတော် စကားမှာ "သံဃဿ၊ ၏။ သန္တကေ၊ ဥစ္စာဖြစ်ပြီးသော။ ဩဒနေ၊ ကို။ သမ္မတေန၊ သည်။ ဘာဇိယမာနေ၊ သော်" ဟူသောအနက်သာ ဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်။ "သံဃဿ၊ ၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ အတ္တနော၊ ၏။ ဩဒနေ၊ ကို။ သာမိကေဟိ၊ ဆွမ်းရှင်ဒါယကာတို့သည်။ ဘာဇိယမာနေ၊ ကိုယ်တိုင်ဝေဖန်၍ လှူဒါန်းအပ်သည်။ သတိ၊ သော်" ဟူသောအနက်လည်း ဖြစ်သင့်သည်ကို သိအပ်၏။

သမ္မတေန ဝါ, သမ္မတေန အာဏတ္တေဟိ အာရာမိကာဒီဟိဝါ, ဒိယျမာနံ-သံဃဿ သန္တကဥ္စ, သာမိကေနဝါ။ သာမိကေနအာဏတ္တေနဝါ ဒိယျမာနံ ဂိဟီနံသန္တကဥ္စ, အပရဿဘာဂံ ဒေဟီတိ ဝတွာ ဂဏှတော ဘဏ္ဍဒေယျံ။ သမ္မတာဒီဟိ စတူဟိ အညေန ဒိယျမာနံ သံဃဿ သန္တကဥ္စ, ဂိဟိနံ သန္တကဥ္စ အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟီတိ ဝတွာ ဂဏှန္တော တဿုဒ္ဓါရေ ဘဏ္ဍဂ္ဃေနကာရေ-တဗ္ဗော။ (တဿုဒ္ဓါရေ-ကား နောက်ဝါကျကလိုက်သတည်း။)

အညေန ဒိယျမာနံ စသောဝါကျကို အသမ္မတေနဝါ စသောဝါကျဖြင့် ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။ ။အနာဏတ္တေနဝါ–အရကား သမ္မတရဟန်း၏ အနာဏတ္တ, သာမိက၏ အနာဏတ္တ နှစ်ပါးကိုယူ။ ။ဣတရေဟိ စသည်ဖြင့်

သံဃာဿသတ္တကံ—စသော အလုံးစုံသော အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသောစကားတွင် "ဂိဟိနုဋ္ဌသတ္တကံ သာမိကေနဝါ အာဏတ္တေနဝါ ဒိယျမာနံ အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟီတိ ဝတွာ ဂဏှတော ဘဏ္ဍဒေယျံ"ဟူသော စကားကို အရှင် မဟာဗုဒ္ဓ ဃောသ ဆရာသည် ပယ်ရှားတော်မူသတည်း။

သံဃဿ သန္တကံ သမ္မတေန ဝါ အာဏတ္တေဟိ ဝါ အာရာမိကာဒီဟိ ဒိယျ-မာနံ အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟီတိဝတွာ ဂဏှတော ဘဏ္ဍဒေယျံဟူသောစကားကို ကား ပယ်ရှားတော်မမူ။ ပယ်ရှားတော်မူရာမှာလည်း သံဃဿ သန္တကံ ။ပ။ အာရာမိကာဒီဟိဒိယျမာနံ အပရဿဘာဂံ ဒေဟီတိ ဝတွာ ဂဏှတော ဘဏ္ဍ-ဒေယျံစကားကို အာဘောဂထားသတည်း။ အသမ္မတ အနာဏတ္တေဟိ ဣတရေ ဟိ သမ္မတ အာဏတ္တေဟိ ဒိယျမာနံ ဂဏှတောသဗ္ဗအဋ္ဌကထာ စရိယာနံ မတေန ကိစ္စာပိ ဘဏ္ဍဒေယျံ ပန ဟထာပိ သာမိကေန ဣမဿ ဒေဟီတိဒါပိတံ ဝါ သယံ ဒိန္နံ ဝါ သာမိကေန ဒါပိတတ္တာ ဝါ သယံဒိန္နတ္တာသု ဒိန္နန္တိ အယံ ဣတရေဟိ ဒိယျမာနန္တိ အာဒိဝိနိစ္ဆယော တွေဂဟဏော သဗ္ဗအဋ္ဌကထာ ဝိနိစ္ဆယတော ဂိဟိနုဋ္ဌ သန္တကန္တိ အာဒိနာ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု အာဂတ ဝိနိစ္ဆယတော အဓိကော သာရော မမ ဝိနိစ္ဆယော။

တံ မညမာနော အတ္တနော ပဋ္ဌံပဏိတွာ အဒါသိ။ စောရဿ သာမိကေန ဒိန္နတ္တာ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ။ အသုဒ္ဓစိတ္တေန ပန ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ကဋံ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၃၀၇–နှာ) ဟူသော ပတ္တ စတုက္ကလာ စကားနှင့်လည်းကောင်း။ ဤသဗ္ဗ အဋ္ဌကထာ ဝိနိစ္ဆယထက် သာရတ္ထ ဝိနိစ္ဆယ ဖြစ်သတည်း ဟူသော စကား သည် "ဝုတ္တဝါဒကဝတ္ထုတ္တယလာ ပါဠိတော်စကားနှင့်လည်းကောင်း ညီညွတ်သတည်း။

မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ထေယျ သံဝါသကဝတ္ထုလာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၃၀၂) "ဘိက္ခု ပဋိပါဋိယာ"စသော စကား၌ အရှင်နှင့် စေခိုင်းသူတစ်ဦးတစ်ဦး လျှုသည်ကို ခံက သာမိကဒိန္နဖြစ်၍ ဘဏ္ဍဂ္ဂ္ဃဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရန်မရှိဟု ဤသာရတ္ထဝိနိစ္ဆယကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ အန္တေဝါသိကဥပဇ္ဈာယမာယံ ဌိတဿဝဘာဂံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥပဇ္ဈာယဿနံပိ ဘန္တေ ဘာဂံကို ထောက်သတည်း။

သာမိကာပိ သာလယာ, စောရာပိ, သဝလာယာ, ပံသု ကူလ သညာယ ခါဒန္တဿဘဏ္ဍဒေယျံ စကား၌ သာမိကနှင့် စောရ သာလယအဖြစ်ဖြင့် တူသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သာမိကာနံ ဘဏ္ဍဒေယျံ ဟူ၍လည်းကောင်း။ စောရာနံ ဘဏ္ဍဒေယျံဟူ၍လည်းကောင်း။ အထူးမဆို။ ဘဏ္ဍဒေယျံဟူ၍သာလျှင် သာမညအားဖြင့် ဆိုသောကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီလာ အာစရိယဝါဒသင့် သတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ၌ (၁၊၂၀၂။) စောရေနာပိ သာမိကဿေဝ ဒါ-တဗ္ဗတော-ဟု အကြောင်းခတ်၍"သာမိ-ကဿေဝ ဒါတဗ္ဗံ"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုစကားကို အလျော်အားဖြင့်သာ မိန့်တော်မူသတည်း။ ရောက်လာသော စောရအားပေးသော်လည်း "အတ္တနော သန္တကံ စောရေဟိဟဋံ့ စောရပရိဂ္ဂဟိ-တတ္တာ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ" ဟု ဝဇိရဗုဒ္ဓိ (၁၃၇)၌ လာသည်နှင့်အညီ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် စောရသန္တကလည်းဖြစ်ရကား ရောက်လာသောသူအား ပေးအပ်သည် အမှန်တည်း။

သံဃာရာမေ ဇာတံ ဝါ ဟောတု-စသော စကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာလာ စကားတည်း။ "ထေယျ စိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇတော န ပါရာဇိကံ" ဟု ပဋိသေဓ ဝါစကဖြစ်သော န-အက္ခရာနှင့် အချို့အဋ္ဌကထာ ပေတို့၌ ရှိ၏။ မသင့်၊ ပါရာဇိက ဟူ၍ ပဋိသေဓ ဝါစကဖြစ်သော န-အက္ခရာ ကင်းသော ပါဌ်သာ အသင့်တည်း။ ထိုကြောင့် စူဠဝါအဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄။၇၆)၌ "ဆဝ္ဂိတဝိဟာရတော မဉ္စပီဌာဒိနိ ထေယျစိတ္တေန ဂဏှန္တော ဥဒ္ဒါရေယေဝ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗော" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဆဝ္ဂိတဝိဟာရတောအရသည် သံဃိကဝိဟာရတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစူဠပါအဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓက အဖွင့် ဤဝါကျမှ နောက်ဝါကျ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊၇၆)၌ "သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိ-ဘုဉ္ဇန္တဿ နဋ္ဌံ သုနဋ္ဌံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤပါရာဇိကံ ပါဠိတော်(ဝိ၊၁၊၇၃)၌၊ လည်း "တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု သံဃဿမဉ္စံ ထေယျ-စိတ္တော အဝဟ ရိ။ပ။အာပတ္တိံ တွံ ဘိက္ခု အာပန္နော ပါရာဇိကန္တိ" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂။၃၄၃။)၌လည်း "ကိဉ္စိ ပါဒဂ္ဃနကံ ဟရန္တဿ ပါရာဇိကမေဝ" ဟု မိန့်အပ်၏။

ဆာတဇ္ဈတ္တံ၊ ငတ်မွတ်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သော ကိုယ်ရှိသောဝက်ကို။ အဇ္ဈတ္တ-သဒ္ဒါကိုယ်ဟော (သာရတ္ထဒီပနီ)။ ဝါ၊ ငတ်မွတ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းမီးဖြင့် ပူလောင်သော ဝက်ကို။ [ဈတ္တ-၌ ဈပ-ဓာတ်သည် ဒါဟ အနက်ဟော (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ)]

ဋ္ဌော ဧတေသု သူကရေသု၊ တတြ တေသု စတူသု သူကရေသု ။ ဝိဏ္ဏံ သူကရာနံ ။ပါသဋ္ဌာနံ ဝါ, သုနခသမီပံ ဝါ အသမ္ပတ္တံ။

ပါသံ၊ ကြော့ကွင်းကို။ ယဋ္ဌိယာ၊ မတ်တတ်တည်နေသော ကွင်းအတံနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပါတေတိ၊ မြေ၌ကျစေအံ့။ သူကရော၊ ကို။ ။အဒ္ဒုဟာလ-ပါသာဏောဟိ၊ ထောင်ချောက်ဖြစ်ကုန်သော ဘိတ္တိုသည်။ အက္ကန္တော၊ နင်းဖိ အပ်သည်။ အဒ္ဒုဟာလယန္တိ ယန္တပါသာဏော၊ ယေန အဇ္ဈောတ္တတ္တာ မိဂါ-ပလာယိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ။(ဝိမတိ၊ ဝိနောဒနီ။၁၊၂၀၃)။ အဒိဗန္ဓနေ၊

အနုတိ အနု။ သော ဩရိမတီရေ ဒဋ္ဌာယ "အနုယာ ပစ္စာဗာဟံ ဂါဠဗန္ဓန ဗန္ဓော။ ။(ခါတုမာလာ ၈၆) အနုတ္တိ ဗန္ဓနိ သတ္တာ တောယာတိ အနု၊ သင်္လိကာ။ (ကျာဒိဓောဂ္ဂလာန် ၂-သုတ်)

ဟာလာဟာလော (ပါတာလင်္ဂ-၆၅၅ ဂါထာ) ပနတီတိ ဟာလော၊ အာ၊ နဃလော(အဘိဓာန်ဋီကာ ၆၅၅-ဂါထာ) အဘိဓာန်ဋီကာကို ထောက်၍ ဟာလ-သဒ္ဒါသည် "ညှဉ်းဆဲတတ်သော အနက်ဟော"ဟု သိအပ်၏. ဓာတုမာလာ ကျာဒိ မောဂ္ဂလာန်တို့ကို ထောက်၍ ဒန္တဇ န-နှင့် အနုပုဒ်ဖြစ်ရာသတည်း။ အနုသဒ္ဒါသည် ဤအရာ၌ ဝက်ကိုပိ၍ ဖွဲ့စေတတ်သော ယန္တရားကျောက် ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "အနုဟာလပါသာဏ ဟိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌လည်း၊ "အနုဟာလန္တိ ယန္တပါသာဏော" ဟု မိန့်အပ်၏။ အနုတ္တိ ဗန္ဓတိ ယုဂကနှဒယော တောဟိတိ အနု။ ဟနန္တိ ဟိံ သတ္တိ ဟလာ။ အနုစ တာ ဟလာစာတိ၊ အနုဟလာ၊ အနုဟလာစ တာ ပါသာဏာစာတိ အနုဟလပါသာဏာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။

သူလေ၊ တံကျင်၌။ ဝိဒ္ဓံ ထိုးအပ်သော ဝက်ကို။

ဝက်ကို ထိုးမိစေခြင်းငှါ မုဆိုးတို့သည် တံကျင်စိုက်၍ ထားရကား မုဆိုးသည် တံကျင်၌ ဝက်ကို ထိုးအပ်သည် မည်သတည်း။

ဣမဲ ဝိဟာရဘူမိယံ။ ။ပစ္ဆာပုဏ္ဏ၊ ငါးမထွက်အောင် မြှုံးနောက်၌ ပိတ်အပ်သော အဖုံးအပိတ်ကို

ကိစ္စာပိ ဝိးရတိ ဝါ, ကိစ္စာပိ မုစ္စာတိ, ကိစ္စာပိ ဆိဒ္ဒံ ကရောတိ ဝါ။ ပန တထာပိ ယသ္မာ မစ္ဆာ အဘ္ဘန္တရေ၊ မမ္မတာယ ပလာယန္တိ။ တသ္မာ ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊ နပါရာဇိကံ။ ကိစ္စာပိ ဒသေတိ။ ပန တထာပိ ယသ္မာ ဆာတဇ္ဈတ္တာ ဇဃစ္ဆာ, ဒုက္ခေန ပိဠိတာ အဘ္ဘန္တရေ မစ္ဆာ ။ ။ ပလာယန္တိ၊ တသ္မာ ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝ။ အပဝိ၊ ယသ္မာ သာတဇ္ဈတ္တာ သာတေန ဇဃစ္ဆာယ ဥဒဂ္ဂိနာ ဗျတ္တာ-ဒုခ္ခာ ပိဠိတာ ဟုတွာ ။ပ။ ပလာယန္တိ၊ တသ္မာ ဘဏ္ဍ ဒေယျမေဝ။

ဆာတဇ္ဈတ္တာပုဒ်၏အနက် နှစ်ချက်တွင် ရှေ့အနက်ကား သာရတ္ထဒီပနီကို မှီသတည်း။ နောက်အနက်ကား ဝိ တိ ဝိနောဒနီကို မှီးသတည်း။ သာရတ္ထ ဒီပနီ အလိုအားဖြင့် ဆာတဇ္ဈတ္တ-ပုဒ်ကို ဆာတ+အဇ္ဈတ္တ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အဓိသည် အဘိဘဝနအနက်ဟော။ အတ္တ-သဒ္ဒါသည် 'စိတ္တေ ကာယေ သဘာဝေ စ၊သော အတ္တာပရမတ္တနိ' ဟု အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ် ဂါထာလာ စိတ္တစသော အနက် လေးချက်တွင် ကာယ-ဟောတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ အလိုအားဖြင့် အဓိ-

ရှေး, အာ–ရှေးရှိသော စျပ–ခာတ်၊ ဒါဟ-အနက်ဟောတည်း။ အဓိကား အနက်မရှိ။ စျပ–ဒ်ဟော။ စျာပေတိ။ စျာပယတိ၊ စျတ္တော၊ စျာနံ။ စျတ္တာ အသူ ကိဋ္ဌန္တာ (စုရာဒိဂိုဏ်း ခါတုမာလာ။ ၃၂၃-နှာ)။

ဆာတဇ္ဈတ္တန္တိ ဇိဃစ္ဆာ ဒုက္ခေန ပီဠိတအတ္တသန္တာနံ။ (သာရတ္ထ ဒီပနီ ၂၊ ၁၆၅)။ သုက်ရဝတ္ထုအဖွင့်။ ။ဆာတဇ္ဈတ္တန္တိ ဆာတေန ဆာတေန ဇိဃစ္ဆာယ ဥဒရဂ္ဂိနာ စျတ္တံ၊ ဒဍ္ဎံ ပီဠိတန္တိ အတ္တော။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ သုက်ရဝတ္ထု အဖွင့်။ ၁၊ ၂၁၃၊)

ဇေတ္ထ စ၊ ဤ မံသပေသိဝတ္ထု၌လည်းကောင်း။ ဒါရုဂေါပါလကဲရဇက သာဋ္ဌ-က် ဝတ္ထုသုစ၊ ဟို၌လည်းကောင်း။ ပါဋိဃံ၊ ၌။ အာဂတဝစနတော၊ မူ။ သေသံ၊ ကြွင်းကျန်သော။ ဝိနိစ္ဆယဝစနံ၊ ကို။ အမ္ဗစောရကာဒိ ဝတ္ထုသု၊ တို့၌။ ပံသုကူလသညာယ ဂဟဏေ အနာပတ္တီတိ အာဒိကေန ဧ ယျစိတ္တေန ဒုက္ကဋန္တိ-ပရိယောသာနေန ဝစနေန ဝုတ္တနယေန ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗံ။ ဝိနိစ္ဆယ ဝစနကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသည် ဆုံးဖြတ်ခြင်းပင်တည်း။ သေယျံ ဂ ပေယျ ကဲ့သို့တည်း။ အိပ်ခြင်းကို ပြုခြင်းဟူသည် အိပ်ခြင်းပင်တည်း။

ဝတ္ထုမှ မေတ္တ ဒါရုဂေါပါလကရဇကသာဋ္ဌက ဝဋ္ဋ သုစ, အမ္ဗ စောရကာဒိ ဝတ္ထုသု ဝုတ္တံဟု ရေးတော်မူသော် စကားပြောင့်သတည်း။ သို့မရေးမူ၍ ဤသို့ ရေးသည်ကား စိန္တာမယဉာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ အဋ္ဌက ာဆရာ ရေးတော်မူ သတည်း။ ဒါရုဝတ္ထုဟူသည် မံသပေသိဝတ္ထု၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ကဋ္ဌဝတ္ထု တည်း။ ကဋ္ဌဟူသည် ဒါရုပင်တည်း။ အမ္ဗပါလကဝတ္ထု၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော ဒါရုဝတ္ထုမဟုတ်။ ထိုဒါရုဝတ္ထုကိုမူကား အဋ္ဌကထာဆရာ အကျယ်ဖွင့်တော်မူ လတ္တံ ။ထိုဝတ္ထုသည် ဂေါပါလကဝတ္ထုစသည်နှင့် အစဉ်မကျ အလွန်နောက်ကျ သတည်း။

ဧဒ္ဒ ဝိသဲသဝတ္ထုနိ အမ္ဗစောရကာဒိဝတ္ထုသု ပံသုကူလသညာယ ဂဟဏေ အနာပတ္တီတိ အာဒိကေန ထေယျစိတ္တေန ဒုက္ကဋန္တိ ပရိယောသာနေန ဝစနေန ဝုတ္တံဝိနိစ္ဆယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ပရိစ္ဆိန္နဘိက္ခုကံ ဟူသော ဝိသေသနကို ဟုပန်းရှိသော ရှာငယ်ကျောင်း ဖြစ်သည်။ ဆဋ္ဌိပ-ရှာငယ်ကျောင်းမဟုတ်ဟု သံစေ့ပြင်းငှာ မိန့်တော်မူသတည်း။ ဆဋ္ဌိတ ရှာငယ်ကျောင်းမှာ မိန့်လတ္တံ့သော နည်းနှင့်မဆိုင်။စောရိကာယဟူသည် မဆိုင်ဘူးသင်၍ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့အား မပေးဘဲနေခြင်းတည်း။ထို့ကြောင့် "ဟောသု အာဂတေသု ထေ ာနံ ဖလာနိ ဒေထာတိ ကပ္ပိယကာရကေ န

အဝေါစို" ဟု မိန့်အပ်ပြီ။ အာဂန္တုကရဟန်းတို့လည်း သမ္မုခိဘူတ ဖြစ်၍ ဆိုင်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အာဝါသိက ရဟန်းတို့မှာ ဘဏ္ဍာဒေယျ အဖြစ် ဖြစ်လေရာသတည်း။စင်စစ်မူကား ဘဏ္ဍာဒေယျအဖြစ် မဖြစ်လေ။

"ဃဏ္ဍိ ပယာရိတ္ဘာ ဘာဇာပေတဗ္ဗာ။ပ။ပရိဘုဥ္ဇိတုံ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သည်နှင့် အညီ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့လည်း မိမိတို့အဖို့ဘာဂ ရသောကြောင့်တည်း။ ဥဒကဝတ္တု အဖွင့်လာ "အတ္တနာ ပန အဥ္ဈော ဿံ အပယာသန္ဒာနံ" စသည်မှာလည်း ဤအတူ အဓိပ္ပာယ်ယူက ရှေ့နောက် ညီညွတ်သည် ဖြစ်သတည်း။ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့လည်း သမ္မုခိဘူတ ဖြစ်၍ ဆိုင်သည်ဟု ထင်လက်နှင့် အာဂန္တုက ရဟန်းတို့အား မပေးဘဲ ခဲကြကုန်သော် တမတ်ထိုက်သော သစ်သီးကို ချီကြခါမျှ၌ ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ကြလေကုန်ရာသတည်း။ အဋ္ဌကထာမှာ "အဥ္ဈောဿဋ္ဌ အဘာဝံ" ဟု စာအများ ရှိ၏။ အာဂန္တုက မရှိသည်ကို မြင်က ခိုးသောအားဖြင့် ခဲနိုင်မရှိ အာဂန္တုကရှိသည်ကို မြင်မှသာ ခိုးသောအားဖြင့် ခဲရန်ရှိသတည်း။ အာဂန္တုကရှိသည်ကိုလည်း မြင်ကြကုန်သတည်း။ထို့ကြောင့်"တေသု အာဂတေသု ထေရာနံ ဖလာနိ ဒေထာတိ ကပ္ပိယကာရကေန အဝေါစို"ဟု မိန့်အပ်ပြီ။ ဤသို့အာဂန္တုရှိသည်ကို မြင်ကလည်း"အဥ္ဈောဿဋ္ဌ အတ္တိဘာဝံ"ဟု တွိ-အက္ခရာနှင့် အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာထည့်ပါဌ်ဖွင့် ပါဌ်၌ လည်းကောင်း ရှိသင့်သတည်း။

န တေသု အာဝါသိကာနံ ကတိကာယ ဌာတဗ္ဗံ-၌ ကတိကဝတ်ပြုပုံကို ဝိမတိ-ဝိနောဒနီ၌ မိန့်၏။

မဟာအဋ္ဌကထာယံ အနိုဿရာတိ ဝစနေန ဒီပိတော ဧဝ အတ္ထော။ မဟာပစ္စရိယံ စတုန္နံ ပစ္စယာနံ္တိ အာဒိနာ ဝိတ္ထာရေတွာ ဒဿိတော။ သာရတ္ထ ဒီပနီ (၂၊၁၆၆)၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၊၂၀၃)၊ဝါ ့မူကား ဋီကာတို့ကို မကြည့်မီ အဋ္ဌကထာသက်သက်ကို ရှေးဦးစွာကြည့်၍ ကြံစီသောအခါ ပါဋ္ဌိတော် မှာ "ဒေနာပတ္တိဘိက္ခဝေ ပရိဘောဂတ္ထာယ" ဟု အာဂန္တုကနှင့် ယှဉ်၍ ဟောတော်မူသည် ဒေါ့းလျော်စွာ မဟာအဋ္ဌကထာ၌လည်း အာဂန္တုကလာရ အနိဿရကိုသာ ပြ၍ အာဝါသိက အဖြစ်ကို မပြသည်နှင့် အာဂန္တုက, အာဝါသိက နှစ်ပါးစုံနှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့် အပြစ်ကို မဟာပစ္စရိက အဋ္ဌကထာ၌ ပြသတည်းဟု သိစေခြင်းငှါ မဟာပစ္စရိယံ ပန–စသော စကားကို မိန့်ဆိုသည်ဟု ကြံစည်မိသတည်း။

ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဥ္ဇန္တော အာဂန္တုကာ အာဝါသိကေသု အညာတရော ဘဏ္ဍံ အဂ္ဂဟေတွာ ကာရေတဗ္ဗောတိ အနက်ပေး။ ။ပန ဝိသေသော မယာ ဝုတ္တော၊ တွေ ဇောသု စတူသု ပစ္စယေသု ယံ ဖလံ သေနာသနတ္တာယ နိယမိတံ။

အမ္ဗပါလက စသော ဝတ္ထုအဖွင့်၌ မဟာသုမ ထေရ်ဝါဒကို မဟာပဒုမ မထေရ် ပယ်သတည်း။

ဧတေသံ၊ ဤအစောင့်တို့၏၊ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဝိဿဇ္ဇကာသ၊ စောင့်စေခြင်း စွန့်အပ်သော သစ်သီးကို(ဝါ)အစောင့်ထည့်သော သစ်သီးကို။ ။ပန တာထာပိ၊ ထိုသို့ အပ်ငြားသော်လည်း။ အာဟရာပေတွာ၊ အရာမ်မှ သစ်သီးကို ဆောင်ခဲ့ပါဟု ဆောင်စေ၍။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။

အလိုအလျောက် လှူလာသည်ကို မယူမူ၍ ဆောင်စေ၍ ယူသော ဝိညတ် ဖြစ်သောကြောင့် "အာဟရာပေတွာ ပန န ဂဟေတဗ္ဗံ"ဟူသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသတည်း။

ဂိဟီနံ၊ တို့၏။ (အာရာမပုဒ်မှာစပ်)။ ဇေတံ သဗ္ဗံ၊ မဟာပဒုမစကား, ကုရုန္ဒီ အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သောစကား, မဟာပစ္စရိတ် အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သော စကား အလုံးစုံသည်။ ဗျဥ္ဇနတော၊ အဆိုသဒ္ဒါအားဖြင့်။ နာနံ၊ ထူး၏။ အဓိပ္ပာယံ၊ ဆရာသုံးဦးတို့၏ အလိုကို။ ဥတွာ၊ သိ၍။ တေသံ အာစရိယာနံ၊ ထိုဆရာသုံးဦးတို့၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဝစနံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

မဟာပဒုမထေရ်သည် လူတို့၏ အရာမ်မှ သစ်သီးကို အရာမ်စောင့်တို့ လှူသမျှ အပ်သည်ဟု အလိုရှိသတည်း။ ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာဆရာ, မဟာပစ္စရိတ် အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့လည်း ထိုအတူ အလိုရှိသတည်းဟု အလိုကိုသိ၍ ယူရမည် ဟူလိုသတည်း။

သံဃော ယေန ဒါရုဘဏ္ဍာရေန၊ သံဃိကံ ကမ္မံ သစေ ကာရေတိ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ဘောဇနသာလံ ဝါ သစေ ကာရေတိ၊ တတော ဒါရုသမ္ဘာရတော အာပုစ္ဆိတွာဝ။

အာဟရာပေန္တော၊ သော။သံဃော၊ ကို။ယတော ပိ အာဟရိယမာတိကာ- တောဝါ ပေါက္ခရဏီ အာဒီသု၊ ယတောပိ ဠိတတော ဝါ။

အာဟာရိယမာတိကာတောဝါ[၁]၊ ရဟန်းသံဃာတို့ အလို့ငှာ ဒါယကာတို့ သွယ်အပ်သော မြောင်းမှ။ တံပိ၊ ထိုမြောင်းရေ, လေးထောင့်ကန် စသည်၌ တည်သော ရေကိုလည်း။ ယာဂတာ၊ အကြွင်မြောင်းရေ, လေးထောင့်ကန် စသည်တို့၌ တည်သောရေမှ။ ဥဒကပူဇံ၊ စေတီယင်ပြင်၌ သွန်းလောင်းခြင်း စသည်ဖြင့် ရေပူဇော်ခြင်းကို။ တတ္ထ၊ ထိုမြောင်းရေ, လေးထောင့်ကန် စသည်တို့၌ တည်သောရေ၌၊ ဂဏ္ဍနတ္တာဝါ, ပက္ခိပန္တောဝါ။

အတ္တနာ ပန အညေသံ-စသော စကား၌ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့ မဆိုင်ဘူး ထင်၍ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့ မမြင်စဉ် ယူသည်ဟု မှတ်ရန်ရှိသတည်း။

အမ္ဗဘာဇာပနာဒိဝတ္ထုဘို့၏ အဖွင့်လာ "ဖလ ဝါရေစ သမ္ပတ္တေ အညေ-သဥ္စ အတ္ထိဘာဝံ ဒိသွာ စောရိကာယ အတ္တနာဝ ခါဒန္တိ" (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊ ၃၃၉၊) စကား၌ကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ်ကို ဤသို့ယူသော် ရှေ့နောက် ညီညွတ်သတည်း။

တာဝကာလော ဂဏှိတုကာမဿ ဓေယာ စိတ္တဿ အတ္ထိတိ တာဝကာလိကံ။ တာဝကာလိကံ စိတ္တံ ဓေယာ ဘိက္ခုဿာတိ တာဝကာလိကော" ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ စိတ္တ-ပုဒ်ကျေသည်ကို တာဝကာလိကစိတ္တော။ဖြင့်ဖွင့်ပြသတည်း။

အညတရေန ဘိက္ခုနာ တာဝကာလိကော အဟံ ဘဂဝါတိ ဝုတ္တာနုရူပံ ဘဂဝါတိ တာဝကာလိကော အနာပတ္တိတိ အာဟ။ ဘဂဝါ ၌ ပိသဒ္ဒါကျေသတည်း။

ဒါရုဝတ္ထု မှာ "အာပုစ္ဆိတ္ဝာဝ တာဝကာလိကံ ဟရံတဗ္ဗံ" ဟု အဝဓာရဏတ္ထ ဝါစက ဧဝ—သဒ္ဒါနှင့် မိန့်တော်မူသည်ကား သံဃိက ဥပေါသထာဂါရ, ဘောဇနသာလတို့ကို ပြုဆဲဖြစ်သည်နှင့် မပန်မကြားမူ၍ တာဝကာလိက ဆောင်ခြင်းငှါ မသင့်သောကြောင့် မိန့်တော်မူသတည်း။ သံဃိကံ ကမ္မံ ကာရေ-တိ" ဟု ပစ္စုပ္ပန္နကာလ ဝါစက တိ-ဝိဘတ်နှင့် မိန့်တော်မူသည်ကို ထောက်သတည်း။

မတ္တိက ဝတ္ထု၌ သံဃကမ္မ, စေတိယ ကမ္မ ပြီးပြီးဖြစ်သည်နှင့် မပန်မကြား ဘဲလည်း အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ဆောင်ခြင်းငှါသင့်လေသောကြောင့် "အာ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဝါ တာဝကာလိကံပါ" ဟု ဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါ သဒ္ဒါနှင့် မိန့်သတည်း။ နိဋ္ဌိတေ" ဟု အတီတာ ဝါစက တ-ပစ္စည်းနှင့်မိန့်သည်ကို ထောက် သတည်း။

၁။ အာဟာရိမတောဟု ဆဋ္ဌမူတို့၌ ရှိ၏၊ အာဟာရန် အာဟာရော။ အာပုဗ္ဗ ဟရ ဟရဏေဓာတ်၊ အ ပစ္စည်း။ တေန နိဗ္ဗတ္တံ အာဟာရိမံ။ ဣမ-ပစ္စည်း။ ဘာဝါတေန နိဗ္ဗတ္တေ၊ မောဂ် ၄၊၆၃-သုတ်ဖြင့်သက်။ တတော အာဟာရိမတော ဟုပြု၍ "ဆောင်ယူခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော" ဟု အနက်ပေး။

ထေနာယ၊ ခိုးမြှ။ အဝဟာတေပိ၊ သူခိုးတို့ ဆောင်အပ်သော် လည်းကောင်း။ ဂိဝါ၊ သည်။ကိုဥပနိဓာတိ၊ ပနသာပိ၊ ဝသိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တေန တံ သံသိကမဥ္စ၊ ပိဋ္ဌိ ယထာဌာနေ ဌပေတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ တသ္မိ နဋ္ဌေ သည် ဥပက္ခာနည်းမျှသာတည်း။ ဇိဏ္ဏ အဝဟာတ–တို့ကြောင့်လည်း ဂိဝါဖြစ်၏။ ။ သခေသော–စသောစကားသည် သဓေပ်အဋ္ဌကထာလာ စကားတည်း။ ကဘ္ဗာပိဋ္ဌ ပိ–ဖြင့်ရှေးဝတ္တဗ္ဗံကိုပေါင်း။ ။"နံပါဂ တိကံ ဂ ရောမိ"ဟု ဆို၍သာ သွားခြင်းငှါ သင့်သည်မဟုတ် ဝန်ပို၍လည်း သွားခြင်းငှါသင့်၏၊ ဟူလို သတည်း။

တောကဋ္ဌုလယာဂုံ ပုဒ်၌ကဋ္ဌုလ–ပုဒ်ကို ကဋ္ဌန္တိ သက်ရာဘာဝေန ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ ကဋ္ဌုလာ။တိလဘဏ္ဍုလမုဂ္ဂါဒယော။ တဗေလာ ကဋ္ဌုလာ ဧတိဿာ ယာဂုယာတိ တေကဋ္ဌုလာ။ တောကဋ္ဌုလာစ သာယာဂုစာတိ တေကဋ္ဌုလ ယာဂု။ တုမုလာဒယော ဟူသော ဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာန်သုတ် (၁၉၃)ဖြင့် ကဋ္ဌုခါတ်နောင်ဥလ–ပစ္စည်းသက် ကဋ္ဌုခါတ်ရှိသည်ကိုကား၊ ကဋ္ဌ=ဂတိယံ ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာသဂ္ဂဏ္ဍ။ ကသာဝေါ နိတ္တယံ တိတ္တောဂါထာ(၁၄၈) အဖွင့်ကိုထောက်၍ သိသင့်သည်။ "တေကဋ္ဌုလယာဂုံ၊ သုံးပါးကုန်သော အရော ရှိသော ယာဂုကို ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ တိလတဏ္ဍုလ မုဂ္ဂေဟိဝါ–စသည်ကိုမိန့်အပ်သတည်း။ (တိလတဏ္ဍုလမုဂ္ဂေဟိ စသည်ကို ကတ္တာဟုဆိုစပ်။)တိလတဏ္ဍုလေဟိ သဒ္ဓိံ ယံကိဉ္စိ ကော အပဏ္ဏံ ပက္ခိပိတွာ တီဟိဝါ ကတာဟုအနက်ပေး။

ဏ္ဍမေဟိ တီဟိ၊ ဟိုမှ။ စတုဘာဂဥဒကသမ္ဘိန္နေ၊ လေးခုမြောက်သောအဖို့ ဖြစ်သောရေနှင့် ရောကုန်သော။ ခီရေ၊ နို့ကို။ (တီဟိကို စတုမှာစပ်)စတုတ္ထ ကျေ။

မဓုဂေါဠကောပုဒ်၌ မဓုသဒ္ဒါ ပျားရည်ဟော၊ ဂုဠသဒ္ဒါ တင်လဲဟော။ 'မဓုဂု ဋ္ဌာဝိယ ကရိယတိတိ မဓုဂေါဠကော"ဟု ဝစနတ္ထ၍ အလွန်ချိုသော အရသာ ရှိသော မုန့်ကိုရသတည်းထို့ကြောင့်"အတိရသ ပူဝေါ ဝုစ္စတိ"ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်သတည်း။ မဓုသိသကံ၊ ပျားဖယောင်း။ ဝုစ္စတိ ၏။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် "မဓုမက္ခိကော ဂုဠေဝိယ ကရိယတိတိ မဓုဂေါဠကော"ဟု ဝစနတ္ထ။

အဋ္ဌကထာဝတ္ထု၌ ဂိလာနေနော ဟုဆိုသော အဝေါစ"ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်တော် မူသောကြောင့် မိဘသေလွန်သော အခါမှ သူကြွယ်သားက အရှင်အာနန္ဒာကို လျှောက်သည်ကိုလည်းကောင်း။ မကျန်းမမာရှိသော အခါ သူကြွယ်က အဋ္ဌကထာ မဟာဝရဲကို လျှောက်သည်ကိုလည်းကောင်း သူကြွယ်သေလွန်သော အခါမှ

တူဖြစ်သူ သူကြွယ်၏ ဥစ္စာနှစ်ကို သိမ်းယူသည်ကို လည်းကောင်းသိအပ်၏။ သူကြွယ်ရှိစဉ်အခါပင် တစုံတခုမိဘတို့မနှစ်သက်သည့် အမှုအရာကိုသာ ပြုလေသောကြောင့် အမွေကိုဖြတ်ကလည်းသားဖြစ်သူ အမွေကို မခံရချေ၊ ထို့ကြောင့်အသီတိနိပါတ် မဟာသုတသောမဇာတ် အဋ္ဌကထာ(ဇာတ၊ကဋ္ဌ၊၅၊ ၅၀၆)၌။ အထ နံ ဝိနိစ္ဆယံ နေတွာ အပုတ္တဘာဝံ၊ ကတွာ နီဟရာပေသိ။ သောအပရဘာဂေ နိပ္ပစ္စယော ကပဏော ဇိဏ္ဏပိလောတိကံ နိဝါသေတွာ ကပါလဟတ္ထောပိဏ္ဍာယ စရန္တော အညတရံ ကုဋ္ဋံ နိဿာယကာလမကာသိ။ ဟုမိန့်အပ်၏။

မိဘတို့သည်ဤသို့ အထူးဝိသေသ မပေးမကမ်းမူ၍ သေလွန်ကုန်သည် ရှိသော် သားသမီးဖြစ်သူတို့သာ အမွေခံရသတည်း။ ထို့ကြောင့်သာရတ္ထဒီပနီ အဒိန္နံပုဒ်အဖွင့် (၂၊ ၁၂၇)၌၊ ပရိစ္စာဂါဒိမှိ အကတေ ဣဒံ မယှံ သန္တကန္တိ အဝိဒိတမ္ပိ ပရပရိဂ္ဂဟိတမေဝ မာတာပိတူနံ အစ္စယေန မန္ဒာနံ ဥတ္တာနသေယျကာနံ ဒါရကာနံ သန္တကမိဝ ဟုမိန့်အပ်၏။ ကပ္ပိယေပိစာတိ အဝတွာဂဟာဏ ယုတ္တော မာတာဒိသန္တကေပိ ထေယျစိတ္တုပ္ပါဒေန။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ။၁၄၄)

ကပ္ပိယေပိ စ ဝတ္ထုသ္မိန္တိ အဝတွာပိ ဂဏှိတုံ ကပ္ပိယေ မာတုပိတုသန္တကေပိ ဝတ္ထုသ္မိံ။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၂၊ ၁၆၉)ကပ္ပိယေပိ ဝတ္ထုသ္မိန္တိ အဝတွာ ဂဟေတုံ ယုတ္တေ မာတာပိတာဒီနံ သန္တကေပိ။ ။(ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာ(၁၊၂၀၆) ဤသို့ဋီကာသုံးဆောင်လာရှိသောကြောင့် မိဘတို့၏ ပစ္စည်း ဘဏ္ဍာကို ခိုးကလည်းပါရာဇိကရောက်သည်ကို သိအပ်၏။ ။

တတိယပါရာဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယ ပါရာဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယကထံ၊ ကိုယ်၌တပ်ခြင်း ကင်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော စကားကို။ ။အာသယ တောပိ။ဖြစ်ကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း[ပုဗ္ဗလောဟိတ မုတ္တကရီသပိတ္တသေမှာဒီနိဿန္ဒေန ဇာဋ-တ္တာ-ဋီကာ(၂၊၁၇၃)စကားကိုထောက် သတည်း။] သြကာသတောပိ၊ တည်ရာအရပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။["အသုစိ-ဋ္ဌာနေ ဇာတတ္တာ"ဋီကာစကားကိုထောက်သတည်း။] လောမာဒီနံအသုဘာ-သုစိ ပဋိက္ကုလဘာဝေါ ဝဏ္ဏံ တထာ ဝေဒိတဗ္ဗော။"အသုဘာယ အသုဘမာတိကာ ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ အဖွင့်ကို"ဟု ပါဋ္ဌိတော်၌အနက်ပေး။ ဝဏ္ဏေန္တော၊ ဖွင့်တော်မူသည် ဖြစ်၍။ ။သံဝဏ္ဏေန္တော၊ ကောင်းစွာဖွင့်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ ဝဏ္ဏံ၊ အဖွင့်ကို။ ။ ကေသာဒီသု ဝါ၊ သော။ ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသုဝါ၊ သော။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝတ္ထူသု၊ တို့၌။ ယာ အယံ ဘာဝနာ၊ အကြင်ပွားစေခြင်းသည်။ ယာ အယံ ဝဍ္ဎနာ၊

သည်။ ယာ အယံ ယံ ဤဒံ ဖာတိကမ္မံ၊ အကြင်ပွားစေခြင်းအမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဂုဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဤဒံ အယံ အာနိသံသော သောယျထာ ကတမော။ ပဉ္စင်ပွဟိနံ၊ ပယ်အပ်သော နီဝရဏဟူသော ငါးပါး သော အင်္ဂါရှိသော။ စိတ္တမုဥ္ဇုသံ၊ စိတ်ဖြောင့်ပူတာ, ဖာ, ကြူတ်ကို။ ။တတြ တောသု တိဝိဓ ကလျာဏ ဒသလက္ခဏောသု။ ။မဇ္ဈိမံ၊ ထိုန ဉဒ္ဒစ္စတို့၏အလယ်၌ ဖြစ်သော။ သမထ နိမိတ္တံ သမထဟူသော သုခအထူးတို့၏ အကြောင်းသို့။ တတ္ထ၊ ထိုတစ်ခုတည်းသော သဘောရှိသော အပ္ပနာ၏အာရုံ၌။ စိတ္တံ၊ အပ္ပနာ စိတ်သည်။ ယဥ္စ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ယဥ္စ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ယဥ္စ ပက္ခန္ဒတိ။အာဒိသာ၊ ၏။ဤမာနိ တိဏ်လက္ခဏာနိ၊ ဤပရိဗန္ဓဝိသုဒ္ဓိ အစရှိကုန်သော သုံးပါးကုန်သော လက္ခဏာ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ၏။ ဟောတိ၊ တိလက္ခဏာသမ္ပန္နဥ္စ ဤတိ ဝုစ္စတိ။

ဝေ၊ ဤသို့။ တိဝိဓတ္တဂတံ၊ သုံးပါးသောဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်သော။ ကိဝိဓ-ကလျာဏကံ၊ သော။ ဒသလက္ခဏ သမ္ပန္နံ၊ သော။စိတ္တံ၊ သည်။ဝိတက္ကသမ္ပန္နဥ္စေဝ၊ သည်လည်း။

ဝေမ္ပိ၊မေထုန မမှသို့ရောက်ခြင်းမှ စိတ်တွန့်ခြင်းစသည်-ဟူသော ဤသို့လည်း ဟောတိ၊ ၏။ ဤတ္တမ္ပိ၊ ဥပေက္ခာကောင်းစွာတည်ခြင်း, စက်ဆုတ်ရွံရှာခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ် ကောင်းစွာတည်ခြင်း ဟူသော ဤအပြားအားဖြင့်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။[စိတ္တံ ပတိလီယတိ၊ စသည်ကိုလည်းကောင်း။ ဥပေက္ခာ ဝါ-စသည် ကိုလည်းကောင်း ထောက်သတည်း။] ပတိလီယတိ၊ တွန့်၏။ ပဋိကုဋ္ဋတိ၊ ရှုံ့၏။ ပဋိဝဋ္ဋတိ၊ နစ်၏။ နသမ္ပသာရိယတိ၊ မပြန့်။ အဆုံး "န သမ္ပသာရိယတိတိ"၌ ဤတိကို "ဤတိ အယံ အာနိသံသော" ဟု အနက်ပေး။

ပဋိသလ္လီယိတုံ-၌ ပဋိဖြေး သံဖြေးရှိသော လီဓာတ်တုံပစ္စည်း ဤ-အာဂုမ် ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ ယ-ပစ္စည်းသက်၊ ပဋိ-သည် နိဝတ္တိအနက်ဟော။ နိဝတ္တိဟူသည် "န မှိ အဉ္ဉေန ကေနစိ ဘိက္ခုနာ ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူလတ္တံ့သည့်အားလျော်စွာ ရဟန်း လူမှ နစ်စေတော်မူခြင်း တည်း။ သ ထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို လ-ပြု၊ လီဓာတ်သည် စေးကပ်ခြင်း သိလေသန အနက်ဟောတည်း။ စေးကပ်ခြင်းဟူသည် စုလစ်မွန်းချွန် အထွဋ်တပ်သော ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူခြင်းပင်တည်း။ လီဓာတ်သည် ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ ယပစ္စည်းသက်။ ဤ-လာ။ ဝိလိ၊ ဝိလိနဘာဝေ။ သပ္ပိဝိလိယတိ-ဟူသော ဓာတု-မာလာ (၂၃၇) ဒိဝါဒိဂိုဏ်းကို ထောက်သတည်း။ လူ ရဟန်းမှ နစ်တော်မူ၍ စုလစ်မွန်းချွန် အထွဋ်ဝတ်သောကျောင်းတော်၌ စေးကပ်ခြင်းဟူသည် တစ်ပါး

တည်းသာဖြစ်၍ စုလစ်မွန်းချွန်အထွဋ်တပ်သောကျောင်းတော်၌ သိတင်းသုံးတော်မူခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ပဋိသလ္လီယိတုံ ကောာ ဟုတွာ ဝိဟရိတုံ" ဟု မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ လီ-ဓာတ်နက်ကို "ယဒါ ပန လီ သံလေသနေ တိ ဓာတု၊ တဒါ ပဋိသလ္လယနံ၊ ပဋိသလ္လာနန္တိ ယုပစ္စယေန သိဒ္ဓံ။ ဥပသဂ္ဂန္တသနိဂ္ဂဟီတဿ လတ္တံ၊ ရဟာဒိပရတ္တာ နဿဏတ္တံ၊ ကောရဿ ကွစိဓာတူတိ အာဒိနာ အာတ္တဥ္စ" ဟူသော ကိုတ်ရူပသိဒ္ဓိ (၄၀၇-နှာ) ကို ထောက်သတည်း။

ပဋိသလ္လီယိတုန္တိ ယထာဝုတ္တကာလံ ပဋိပဋိဒိဝသေ ဒိဝသေ သမာပတ္တိယံ မွေ-စိန္တာယ စိတ္တံ နိလီယိတုံ (သာရတ္ထ ဋီ ၂၊၁၇၈-နှာ) ဟု ဖွင့်တော်မူသောနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းတည်း။ ။သာရတ္ထဒီပနီအလိုအားဖြင့် ပဋိ-သည် ဝိစ္ဆာ "ပဋိပဋိ၊ အဖန်ဖန်" ဟု ဒ နက်ပေး။ အဖန်ဖန်ဟူသည် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်းတည်း။ လီ-ဓာတ်သည် နိလိယန အနက်ဟောတည်း။

ပယုတ္တဝါစံ၊ ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်စပ်သော ဝိညတ်စကားကို။ ဒဏ္ဍဝါဂုရာဟိ၊ လုံတန်တပ်ကုန်သော ပိုက်ကွန်တို့ဖြင့်။

ဒဏ္ဍဝါဂုရာဟီတိ ဒဏ္ဍပဋိဗဒ္ဓါဟိ ဒီဃဇာလသခါတာဟိ ဝါဂုရာဟိ။ (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ၊ ၂၀၈-နှာ) ပါကရာမိဂဗန္ဓနီ။ ။အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၅၂၀၊ ဂါထာ) ဝက အာဒါနေ အရော ဣတ္ထိယမတော အာ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ အဘိဓာန်ဋီကာအလို ကဏ္ဌဇအ-နှင့် က-မှာ ရှိရမည်။ ပါကရသဒ္ဒါပိုက်ကုံသာ ဟောသတည်း။ ကွန်ကိုမဟော။ အာနယော ဇာလ မုစ္စတေ။ အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၅၂၁-နှာ) မှာ ကွန်ပရိ ဿယ် အသီးအခြားလာသတည်း။ မိဂပက္ခိဃာတကမွေန အရ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံဟောည်း။

ကလျာဏပုပနိဿယဝသေန၊ ကောင်းသောရှင်ရဟန်းပြုခြင်း၏ ဥပနိဿယကံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ [ကလျာဏပုပနိဿယဝသေနာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥပနိဿယ-ဝသေန (သာရတ္ထဒီပနီ ၂၊ ၁၇၈-နှာ)] တတောမူလာကုသလကမ္မတော၊ ထိုရှေးဦးစွာ အကျိုးပေးသည်ဖြစ်၍ မူလဖြစ်သော မိဂပက္ခိဃာတ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယ ဟုဆိုအပ်သော သတ္တမဇော စေတနာအကုသိုလ်ကံမှ။ (အပရာပရ-မှာစပ်) အဝိပက္ကဝိပါကာ၊ မရင့်သေးသော အကျိုးရှိသော။ အပရာ ပရ၊ တစ်ပါး တစ်ပါးသော။ စေတနာ၊ အပရာ ပရိယဝေဒနိယ စေတနာသည်။ ။ဣမေ၊ ဤပုထုဇဉ် ရဟန်းတို့သည်။ ။အနတ္ထကေန၊ အကျိုးမရှိသော၊ သုတေန၊ ကြားအပ်သော။ အနယဗျသနေန၊ ပွားစီးခြင်းမရှိသော ပျက်စီးခြင်းဖြင့်။ မေ၊ အား။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣစ္ဆာမဟံ ။ပ။ ပိဏ္ဍပါတ နီဟာရ-ကေနာတိ၊ ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ၏။

ပရေကိချ စသည်ကား ရှေ့စကား၏ ဝိတ္ထာရဖြစ်သော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ စကားတည်း။ ကိရသဒ္ဒါကို ဆိုသည်ကား အဋ္ဌကထာဆရာသည် အပရေဝါဒကို မနှစ်သက်၍ ဆိုသည်ဟု မှတ်။ ဥပဝဒိဿန္တိကိရ၊ စွပ်စွဲကြ ကုန်လိမ့်တဲ့။

တတ္ထ– စသောစကားသည်လည်း ရှေ့စကား၏ ဝိတ္ထာရပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပရူပဝါဒဝိဝဇ္ဇနတ္ထံ၊ ပုဒ်မှာ "ပရူပဝါဒပဏ္ဍိတ ဝစနဝိဝဇ္ဇနတ္ထံ"၊ ဆိုလိုလျက် ပဏ္ဍိတဝစနပုဒ် ကျေသည်ကို သိအပ်၏။ ပဏ္ဍိတဝစန–လည်း အဆို နေရာမကျ၍ ကြဉ်အပ်သောသဘော ရှိသတည်း။

ထွေ၊ ဤဣစ္စာမဟံ ။ပ။ ပိဏ္ဍပါက နီဟာရကေန ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူရာ၌၊ ပဌမေဝ၊ သော။ ကာရဏံ၊ ကထေတွာစပန ။ပ။ တဿာ ဟူသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိ၏။

နာဿုမ–ပုဒ်၌ ပါဠိအဋ္ဌကထာမှာပင် န–၌ အ–ရဿနှင့် "နဿု"ဟု ရှိ၏။ သဒ္ဒနီတိ သန္ဓိ၌၊ နမာဒါ ဝါဿာ တြဏ္ဍာတွာဒိနံ သရလောပေ အယျညသ္ဃ· ဿုဘာနပကာရော ဒီဃံ ဟုသုတ်တည်၍ န–အက္ခရာ၏ သရကျေ၊ အဿု· သဒ္ဒါ၏ အ–ကို ဒီဃပြုရာမှာ "နာဿုမဧကာစိ ဘာဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတိ(နီတိ· သုတ္တ–၁၄)" ပြယုဂ်ကို ထုတ်တော်မူသောကြောင့် န–၌ အာဒီဃနှင့် "နာဿု" ဟု ရှိရမည်။ အဿုမ–ပုဒ်သည်အဿုပုဒ် ဣမပုဒ် နှစ်ပုဒ်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနီတိ (နီတိသုတ္တ ၂၇၅–နှာ)၌ "အဿုတိပိပဒပူရဏေ၊ နာဿု မ ကောစိ ဘာဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအရာမှာမူကား အဿုနှင့် ဣမသည် နိပါတ သမုဒါယတည်း။ ထို့ကြောင့် အဿုမာတိ ပဒပူရဏတ္ထေ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ဖြင့် အာကာရောကာရဏေ ဝုတ္တော၊ သဏ္ဌာနေ့ဂ္ဂတိတေပိစ (၉၇၂–အဘိဓာန်ဂါထာ)ဟု မိန့်အပ်သောအနက်တို့တွင် အာကာရ–သဒ္ဒါ၏ ကာရဏအနက်ကို ပြသတည်း။ ဝဏ္ဏ သဏ္ဌာန စသည် တို့သည်၊ "သောစ နေသံ အသုဘာ သုစိပဋိကူလဘာဝေါ ဝဏ္ဏတောပိ သဏ္ဌာနတောပိ ဂန္ဓတောပိ အာသယတောပိ ဩကာသတောပိတိ ပဉ္စဟိကာရဏေဟိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ခဲ့သည်အားလျော်စွာ အသုဘာသုစိ ပဋိကူလဘာဝ–၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သတည်း။

ဝေါကာရသဒ္ဒါသည် ဝိရှေး အဝ ရှေ့ရှိသော ကိရဓာတ်ဖြင့်ပြီး၍ ဝေါကိဏ္ဏ အနက်ကိုဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေါကိဏ္ဏော–ဟုဖွင့်သတည်း။

အဋ္ဌိယန္တိ၌ အဋ္ဌကားနာမဓာတ်တည်း။ သေတဋ္ဌိကာဟူသော ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ-လာပြယုဂ်, အဋ္ဌိသံရုံဟူသော စတုတ္ထပါရာဇိက (ဝိဋ္ဌ၊၂။၉၇)အဖွင့် အဋ္ဌကထာပြယုဂ်ကိုထောက်လေ။ အဆတ္တံဆတ္တမိဂ အာစရတိ ကရောတိ ဆတ္တိယတိ ကဲ့သို့ အဋ္ဌိယန္တိ ဟု ဋ္ဌိ၌ ဣ-ဒီဃနှင့်ရှိရမည်။ ဣယူပမာနာ စ—၌ ဣယ ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂသုတ်ဖြင့် ဥပမာန မဟုတ်သော အဋ္ဌ-နာမဓာတ်နောင် ဣယပစ္စည်းသက်။ ။ဟာရေ=လဇ္ဇာယံ ဟူသည်နှင့်အညီ "ဟာရာယန္တိတိ လဇ္ဇန္တိ" ဟု မိန့်သတည်း။ ။ဇိဂုစ္ဆန္တိ၌ ဂုပဓာတ်သည် ဂုပ=ရက္ခနေ ဟူသည်နှင့်အညီ ရက္ခန အနက်မှတစ်ပါးသော နိန္ဒာအနက်ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့်အာချာတ် သဒ္ဒနီတိ (၂၀၁-နှာ)၌ "ဂုပါဆော နိန္ဒာယံ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ။မင်္ကုနက ဓာတ်ကော၌ ဓာတ်သဒ္ဒါ သဘောဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် မင်္ကုနကပတိကော ဟု ဖွင့်တော်မူသတည်း။ သီသံ၌ အံ-ဝိဘတ်သည် သဟာဒိယောဂ၌ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့်"သီသေန သဒ္ဓိံ"ဟု ဖွင့်သတည်း။

မင်္ကုနုယောဂ ကာလံ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းငှာ လျောက်ပတ်ရာဖြစ်သော ဦးခေါင်းနှင့်တကွ ရေချိုး၍ပြီးရာကာလကို။

ကဏ္ဍော အာသင္ဂေန ကေနစိဒေဝပစ္စတ္ထိကေန အာနေတွာ ကဏ္ဍောဗဒ္ဓေန ပဋ္ဋိမုက္ကေန အဟိကုဏပေ ဝါ ကုက္ကုရကုဏပေန ဝါ မနုဿ ကုဏပေန ဝါ အဋ္ဌိယေယျ ယထာ၊ သော ပုရိသော တံ ကုဏပံ ပရိစ္စဇိတုကာမော ဝိယ၊ ဝိဂတစ္ဆန္ဒရာဂတာသ အတ္တနောကာယံ ပရိစ္စဇိတုကာမာ။
အတ္တနာပိ၊ မိမိတို့သည်လည်း။ အတ္တနာတ် အယံသဒ္ဒေါ ဝိဘတ္တိန္တ ပဋ္ဋိရူပကော အဗျယသဒ္ဒေါ (နီတိသုတ္တ-၁၅၁။)

သမဏကုတ္တက ပုဒ်ကို "ကရဏံ ကုတ္တံ၊ သမဏာသ ကုတ္တံ သမဏကုတ္တံကံ သမဏကုတ္တံ ကရောတိတိ သမဏကုတ္တကော" ဝစနတ္ထကို ပြလို၍ သမဏ ကုတ္တကောတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၁၇၉)၌ သမဏကုတ္တကောတိ သမဏကိစ္စကောဟု မိန့်အပ်၏။

ဝေတ္တာဘိက္ခုသု၊ ဝဂ္ဂုမုဒါပုဒ်၌ ဝဂ္ဂုပုဒ်, မုဒါပုဒ် နှစ်ပုဒ်။ မုဒါ-သဒ္ဒါသည် မ-အစိတ်အ-ကို ဥ-ပြု၍ပြီးလျှင် တ-ကို ဒ-ပြု၍ ပြီးသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီကို ထောက်သတည်း။ဝဂ္ဂု-သဒ္ဒါသည်"သောဘနံ ရုစိရံ သာဓုမနုညံ စာရု သုန္ဒရံ။ ဝဂ္ဂု မနောရမံ ကန္တံ၊ ဟာရိ မဉ္ဇု စ ပေသလံ" ဟု အဘိဓာန် ဝိသေသျာဓိနဝဂ်

(ဗြဲ၃–ဂါထာ) လာသည်နှင့်အညီ သောဘန အနက်ဟောတည်း။ "ဝဂ္ဂုတိ သောဘနဘာဝေန ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ ဝဂ္ဂု"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဥ-ပစ္စည်းသက် (ဝဂ္ဂု-ဂမနေ၊ ဥ၊ ဝဂ္ဂု၊ အဘိဓာန်ဋီကာ။ ဗြဲ၃–ဂါထာဖွင့်)။ သောဘန ဟူသည် ဤအရာ၌ ကောင်းမှုတည်း။ မတာ-သဒ္ဒါ သမ္မတ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဂ္ဂုမတာ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ [နဒီယာ ဘောည်ကား ရှေးဝါကျ၏ အကြောင်းတည်း]။

ဝိပ္ပဋိသာရ ကုက္ကုစ္စဟူသည် အဘိဓမ္မာနည်း ကုက္ကုစ္စတည်း။ ဝိနယကုက္ကုစ္စ ဟူသည် ကပ္ပိယ, အကပ္ပိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းတည်း။ ကပ္ပိယာ ကပ္ပိယံ နိဿာယ ကုက္ကုစ္စ ဥပ္ပန္နေ" (ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ သဟမ္ပေယျကဝဂ် ဒုတိယ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိ၊ ၃၊ ၁၄၂)။

ဥပဂ်ိတံ–ဖြင့် ဥပသာရပုဒ်သည် ဥပစယနအနက်ကို ထွန်းပြသောကြောင့် သု–ဓာတ်၏ ဥပစယနအနက်ကို ပြသတည်း။ ဇနိတံဝါ-ဖြင့် သု-ပသဝေ၊ ပသဝေါ ဇနနံ ဟူသည်နှင့်အညီ ပသဝ-အနက်ကို ပြသတည်း။

ဒွိဝစနံ၊ နှစ်ကြိမ်ဆိုခြင်းကို။ ။ဆမ္ဘိတတ္တံပုဒ်သည် ထဘိ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း၊ တ္တ-အာဂုံဖြင့် ပြီးသတည်း။ ထ-ကိုလည်း ဆ-ရေးသတည်း။ ထဘိ-ဓာတ်သည် စလန အနက်ဟောတည်း။ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် ထဘိ-ဓာတ်သည် ထဒ္ဓအနက်ဟောတည်း။

မရဏကာလတ္တမေဝ၊ သေတတ်သော သတ္တဝါကိုပင်လျှင်။ နပဿန္တိ၊ ပညာစက္ခုဖြင့်ကြည့်ရှု၍ မမြင်ကုန်။

ပဋိသလ္လာနာပုဒ်ကို ကေဘာဝတော ဖွင့်ရာ၌ ပဋိသလ္လီယိတုံ–ပုဒ်ဖွင့်၌ ကဲ့သို့ ရုပ်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ကို သိအပ်၏။

အနန္တိ ပနန္တိ အနေနာတိ အာနံ။ အနန္တိ ပနန္တိ၊ ထွက်သက် ရှုတတ်ကုန်၏။ အန=ပါဏနေ၊ ပါဏနံ သသနံ။ အနတိ၊ အာနံ၊ ပါနံ။ (ဓာတုမာလာ၊ ၁၅) ပါဏနေ၊ ထွက်သက် ရှူခြင်း ဝင်သက်ရှိုက်ခြင်း၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ သသန္တိ ပဏန္တိ ဧတေနာတိ သာသော။ အာဒိမှ ပဝတ္တော သာသော အဿာသော။ သသန္တိ ပဏန္တိ၊ ရှူတတ် ရှိုက်တတ်ကုန်၏။ အာနတော အပဂတံ ပါနံ။ ပပုဒ် အာနပုဒ်၊ ပ–သည် ဝိယောဂ အနက်ဟော။ အဿာသတော အပဂတော ပဿာသော။ ပ–သည် ဝိယောဂ အနက်ကိုပင် ဟောသတည်း။ အဘိဓာန် ဋီကာကို မှီးသတည်း။

ဝိနယနယေန အန္တော ဥဋ္ဌိတသသနံ အဿာသော။ ဗဟိ ဥဋ္ဌိတသသနံ ပဿာသော။ သုတ္တန္တနယေန ပန ဗဟိ ဥဋ္ဌဟိတွာပ် အန္တော သသနတော

အဿာသော။အန္တော ဥဋ္ဌဟိတွာပိ ဗဟိ သသနတော ပဿာသော။(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-ဋီကာ ၁၊ ၃၁၄။)။ အန္တောဥဋ္ဌိတော သာသော အဿာသော။ ဗဟိဥဋ္ဌိတော သာသော ပဿာသော။ ။အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဥဋ္ဌိတော၊ ဖြစ်သော။ သာသော၊ ထွက်သက်တည်း။ ဗဟိ၊ အပ၌။ ဥဋ္ဌိတော၊ ဖြစ်သော။ သာသော၊ဝင်သက်တည်း။ဤသည်ကားဝိနည်းနည်းတည်း။အာ-သည် အန္တော အနက်ဟော၊ပ-သည် ဗဟိအနက်ဟော။ဗဟိ ဥဋ္ဌိတော သာသော အဿာသော၊ အန္တော ဥဋ္ဌိတော သာသော ပဿာသော။ ။ဗဟိ၊ ၌။ ဥဋ္ဌိတော၊ သော။ သာသော၊ ဝင်သက်တည်း။ အန္တော၊ ၌။ ဥဋ္ဌိတော၊ သော။ သာသော၊ ထွက်သက်တည်း။ အာ-သည် ဗဟိအနက်ဟော ပ-သည် အန္တော အနက်ဟောတည်း။

ကိဉ္စာပိ သန္တဥ္စ ပဏီတဉ္စ ဟောတိ။ ပန တထာပိ သြဠာရိကာရမ္မဏတ္တာစ၊ နေဝ သန္တံယထာ န ပဏီတံယထာ။ ဧံ ဟထာ ကေနစိ ပရိယာယေန အသန္တော ဝါ အပ္ပဏီဟောဝါ နဟောတိ၊ ပဋိဝေဓေသေနိတဒအင်္ဂသန္တတာယပိ သန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော၊ အင်္ဂပဏီတတာယပိ ပဏီတော၊ အတိတ္တိကရော။ ဣတိ ဣဒံ အယံ အဓိပ္ပါယော ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ။

အဿ အာနာပါနသတိသမာဓိဿ၊ အား။ သေစနံ၊ သန္တပဏီတ၏အဖြစ်ကို ရှက်ဆောင်တတ်သောအားဖြင့် သန္တပဏီတအဖြစ်အားဖြင့် ဖြစ်လေအောင် သွန်းလောင်းတတ်သော ပရိကမ် ဥပစာရသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

နာဿသန္တပဏီတဘာဝဝဟံ ကိဉ္စိ သေစနန္တိ အသေစနကော ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၂-၁၇၃) စကား အသမ္မိသော ပရိကမ္မာဒိနာ (၂-၁၇၃) ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီစကား၊ ၂ စကားနှစ်ရပ်ကို ထောက်သတည်း။

ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ၊ ၌။ ဌာန-သဒ္ဒါသည် ဌာနမိဿရိယောကာသ၊ ဟေတူသု ဌိတိယမ္ပိစ” ဟု အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထာ (၇၄၆)၌ မိန့်အပ်သော လေးပါးကုန်သောအနက်တို့တွင် ဌိတိ အနက်ဟောကည်း။ ဌိတိ-ဟူသည် ခဏဌိတိတည်း၊ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထာ (၇၅၂)၌ ခဏော ကာလ ဝိသေသေစ၊ နိဗ္ဗာပါရဌိတိမှိစ-ဟု မိန့်အပ်၏။ဌာနသဒ္ဒါ ခဏဌိတိကို ဤအရာမှာ ဟောသည်၏အဖြစ်ကို “ခဏေနေဝါတိအတ္တနောပဝတ္တိက္ခဏေနေဝ” ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၁၇၄) စကားကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ ပဝတ္တိ ဟူသည် ဌိတည်း၊ ထို့ကြောင့် မဏိသာရမဉ္ဇူသာကျမ်း ရူပသင်္ဂဟဝိဘာဂအဖွင့် (၂၊၂၁၆)၌ “ပဝတ္တိဝုတ္တိ ဌိတွာ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝူပသမေတိ၌ ဝိ-သည် ဝိသေသနအနက်ဟောသည်း။ ဝိသေသဥပသမဟူ

သည် သမ္မဒေဝ ဥပသမတည်း။ ထို့ကြောင့် "သဗ္ဗု ဥပသမေတိ" ဟုမိန့်တော်မူသတည်း။ သဗ္ဗု ဥပသမေတိဟူသော ရှေ့နည်း၌ လောကီအာနာပါနသတိသမာဓိကိုသာ အာနာပါနသာတိ သမာဓိအရယူ။ လောကုတ္တရာ အာနာပါနသတိသမာဓိပါမယူလင့်။ သဗ္ဗုဥပသမသည် တဒင်္ဂ, ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်တည်း။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယတ္တာပါ နောက်နည်းမှာမူကား အာနာပါနသတိသမာဓိအရ လောကီ, လောကုတ္တရာအရေတည်း။ ဤနောက်နည်း၌ ဥပသမဟူသည် သမုစ္ဆေဒ ပဟာန်, ပဋိပဿဒ္ဓိပဟာန်တည်း။

အာကာသေ သမုဋ္ဌိတံ ဧဗ္ဗ ရေဏုဥ္ဇ ဟူသော စကား၌ ရဇောတိ၊ သုခုမရဇော။ ဇလ္လန္တိ မလီနဘာဝါဝဟော ရေဏုသဥ္စယော။ ဝေနာဟ ဖလံဝါတိ။ ။ (မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသဋီကာ မ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊၁၇၄။) ဗြဟ္မာယုသုတ်အဖွင့်ကို ထောက်၍ ရဇ, ဇလ္လသရုပ်ကို သိအပ်၏။

ဆတ္တိံသပရမာဏူနံ၊ မေကောဏုစဆတ္တိံသတော။
တဇ္ဇာရီ တာပ်ဆတ္တိံသ၊ ရထရေဏုဆတ္တိံသတော။
လိက္ခာတာသတ္တဦကာတာ၊ ဓညမာသော တိသတ္တတော။
သတ္တင်္ဂုလမမုဒ္ဓိဆ္ဆ၊ ဝိဒတ္ထိတာ ဒုဝေ သိယုံ။

(အဘိဓာန် ၁၉၄-၅)

အဘိဓာန် ပုရဝဂ်လာသည်နှင့်လည်းကောင်း, ရထာနံ သဋ္ဌရာဝသေန ပဝတ္တော ရေဏုရထရေဏု(အဘိဓာန်ဋီ ၁၉၄-ပါထာ)လာသည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း ရထားလှည့်လည် ခြင်းကြောင့် ကောင်းကင်သို့ တက်သော မြူသည် ရေဏုတည်း။ ထိုရထရေဏုမြူသုံးဆယ်ခြောက်ခုသည် လိက္ခာမြူတစ်ခုတည်း၊ ပကတိစက္ခုဖြင့် မြင်ကောင်းလေသောကြောင့် လိက္ခမည်သတည်း၊ သို့ဖြစ်သော် ရထရေဏုမြူကို ပကတိစက္ခုဖြင့် မမြင်ကောင်းဟု မှတ်ရန်ရှိသတည်း။ သို့မှတ်ရသော်ရဇ-မည်သော မြူသည်ပကတိစက္ခုဖြင့် မြင်ကောင်းသော မြူဖြစ်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ ဘောဇနဝဂ် ဒန္တပေါဏသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ "သစေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ ပတ္တေ ရဇံ ပတတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခာ ဂဟေတဗ္ဗာ" ဟု (ပါ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၁၁။)၌ မိန့်အပ်၏။ ထိုစကား၌ ရဇံအရသည်မြင်ကောင်းသော မြူတည်း၊ ထို့ကြောင့်ပင် သပိတ်ကို တဖန်အကပ်ခံ၍ ဆွမ်းခံရသတည်း။ မမြင်ကောင်းသော မြူကျအံ့၊ သပိတ်ကို တဖန် အကပ်ခံ၍ ဆွမ်းခံရန်မရှိပြီ။ ။ ရီယတိ ပသဒေတိတိ ရေဏု။ ရ ဇာ။ ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၆၃ သုတ်)အလိုအားဖြင့် ရဇနှင့်ရေဏု မခြား။

အနုဝိသဌ္။ အစဉ်ပြန့်နှံ့သော။ ။ကုဋ္ဌဂေါဏာ ယုတ္တရတော၊ သည်။ ဥပ္ပထမော၊ ခရီးမဟုတ်သည်သို့သာလျှင်။ ဓာဝတိဝိယ ပြေးသွားသကဲ့သို့။ ဥပ္ပထမော၊ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ၏ အာရုံဖြစ်သော အာနာပါနခရီးမှန်မဟုတ်သော ရူပါရုံအစရှိသော ကာမဂုဏ်ဟုဆိုအပ်သော ခရီးလွဲသို့သာလျှင်။ ဓာဝတိ၊ ၏။ ။ဥပနိသီဒေယျဝါ သေယျထာပိနာမ။ ကပ်၍မူလည်းနေရာသည် မည်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါ သေယျထာပိ ကပ်၍မူလည်း အိပ်ရာသည် မည်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း။

ခီရံ ပိဝိတွာ ဝစ္ဆော တံ ကုဋ္ဌဝစ္ဆံနှင့် ရူပါရမ္မဏာဒိ ရသပါနာ၊ စိတ် ဒုဋ္ဌစိတ္တံသည် ဥပမာ ဥပမေယျတည်း။ ဥပစာရပ္ပနာဝသေန ဥပနိသီဒတိ စေဝ ဥပနိပဇ္ဇတိ စ ဟူသောစကား၌ "ဥပစာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကပ်၍နေ၏၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကပ်၍အိပ်၏"ဟု အစဉ်အတိုင်းမှတ်။ ထိုင်နေခြင်းသည် အိပ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ဥပစာရသည် အပ္ပနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဥပစာရပ္ပနာဝသေနစသောစကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။ ထိုအာရုံသို့ ဥပစာရအပ္ပနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ကပ်၍နေသော်လည်းကောင်း ကပ်၍အိပ်သော်လည်းကောင်း အဘယ်အကျိုးရှိသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဝေမဿောတ်-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဓေဝံ၊ ဤသို့ဥပစာရအပ္ပနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကပ်၍နေခြင်း, ကပ်၍အိပ်ခြင်းသည်။ သတိရှိသော်။

ဝိမတိ ဝိနောဒနီအလိုအားဖြင့် ဓေဝံ ဖြင့် ဗန္ဓေယျဝံ-စသော ဒုတိယပါဒကို စွဲရမည်။ တေန ဝုတ္တံ စသည်ကား ဣမဿဟ်စသည်၏ နိဂုံးတည်း။ ။ အထဝါစသော နည်းဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် "အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ သမ္ပါပုဏိတုံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ရှေးနည်းဖြင့် လောကီစျာန်သို့ ရောက်သည်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေ့နည်း၌ "ဥပစာရပ္ပနာ ဝသေန ဥပနိသီဒတိ စေဝ ဥပနိပဇ္ဇတိစ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာ ဧရိယောဝိယ၊ မြေရာမြေကို သိသော ဆရာကဲ့သို့။ [နဂရဘူမိ ကို ထောက်သကည်း]။ ။တိဏဂဟနံဝါ၊ မြက်တောကိုလည်းကောင်း။ ဝနဂဟနံဝါ၊ သစ်တောကိုလည်းကောင်း။ ပဗ္ဗတဂဟနံဝါ၊ တောင်တောကိုလည်းကောင်း။

မြက်တော ဟူသည် ပကတိ မြေအပြင်မှာဖြစ်စေ, တောင်မှာဖြစ်စေ— အမှတ်မရှိသောအရပ်မှာ ပေါက်သော မြက်ပင်အပေါင်းတည်း။ **သစ်တော** ဟူသည် ပကတိ ညီညွတ်သော မြေအပြင်၌ ပေါက်သော သစ်ပင်အပေါင်း

တည်း။ တောင်တောဟူသည် တောင်၌ပေါက်သော သစ်ပင်အပေါင်းတည်း။ အရည်နာမ နိက္ခမိတွာ ။ပ။ အရည်း (အဘိ၊ ၂၊ ၆၀)စကားသည် ဈာနဝိဘင်း ပါဠိတော်လာစကားတည်း။ အရညကံ နာမ သေနာသနံ ပဉ္စဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမံ စကားသည် ဘိက္ခုဝိဘင်း ပတ္တဝဂ် အဋ္ဌမသိက္ခာပုဒ်လာ စကားတည်း။ဣန္ဒခီလာ ဗဟိ နိက္ခမိတွာ ဋ္ဌိတံ ယံ ဌာနံ အတ္ထိ၊ တော် သဗ္ဗံ ဌာနံ အရညံ ဟု အနက်ပေး။ ဣန္ဒခီလတော ဗဟိ နိက္ခမိတွာတိ အဋ္ဌော၊ (သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ ဈာနဝိဘင်းအဖွင့်) ပဝိဝေကသုခံ၊ ပဝိဝေကကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာရှိရာဖြစ်သော။ အရညံ၊ သို့။ ။ဒဋ္ဌဘာဝဋ္ဌ ပဝတ္တန သုခ-တဋ္ဌ အာရမ္မဏပရိဂ္ဂဟူပါယဋ္ဌ။

ပလ္လက်ပုဒ်သည် ပရိရှေးရှိသော အက-ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသတည်း။ ပရိ-သည် သမန္တအနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့် သမန္တတော-ဟု ဖွင့်သတည်း။ အကိ-ဓာတ်သည် လက္ခဏအနက်မှ တပါးသော ဗန္ဓနအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဦရုဗဒ္ဓါသနံ-ဟု ဖွင့်သတည်း။

"ပရိ သမန္တတော ဦရုဿ အက်နံ ဗန္ဓနံ ပလ္လင်္ကော"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ပလ္လင်္က-တော ပရိဝဋ္ဋေတွာ ပါပိတော၊ ဟတောယေဝနာမတိ အဋ္ဌော။ ။ (တိ°သနိပါတ် ပဏ္ဏရဇာတ် ဇာတကအဋ္ဌကထာ ၅၊ ၇၅။) ပရိအရှင်္ကတော ပုဒ်ဖြတ်၊ ပရိကို ပရိဝဋ္ဋေတွာ ဖွင့်သတည်း။ အင်္ကတောကို ဟတောယေဝနာမ-ဖွင့်သတည်း။ ရကို လပြု၊ ဣကို တ္တပြု၊ လကို ဒွေဘော်ပြု၍ ပလ္လင်္ကတော နေသည်။ ငါတို့ ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဓာတ်နိသျ အမှာတည်း။ ဤဓာတ်နိသျအမှာကို မှီ၍ ပရိ၌ ဣကိုအ-ပြု၊ ရကို လပြု၍ လ-ကို ဒွေဘော်ပြု၍ "ပလ္လက်" ပုဒ်ပြီးကို သိအပ်၏။

အာဘုဇိတွာ၌ ဘုဇ-ဓာတ်သည် အာ-ရှေးရှိ၍ ကောဋိလ္လအနက်မှ တစ်ပါးသော အာဗန္ဓနအနက်ကို ဟောသည်ဟု သိစေခြင်းငှာ "အာဘုဇိတွာတိ အာဗန္ဓိတွာ" ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။ ဘုဇ ကောဋိလ္လေ အာ-ဝိ-ပုဗ္ဗော အညတ္ထေသုစ။ ဥရဂေါ ဘုဇတိ။ အာဘုဇတိ။ ဘိက္ခု ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇတိ၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ အာဘုဇတိ။ အာဝဋ္ဋတီတိ အတ္ထော ဝဏ္ဏဒါနန္တိ အာဘုဇတိ။ မနသိ ကရောတီတိ အတ္ထော။ မူလာနိဝိဘုဇတီတိ မူလဝိဘုဇော၊ ရထော။ (ဓာတုမာလာ ၄၇)။

အထ၊ ထိုသို့မည္ဟတ်သည်၏ အခြားမဲ့၌။ (နု ဉပ္ပဇ္ဇန္တိမှာ ဇပ်၊) အတ သဒ္ဒါသည် အနန္တရ အနက်ဟော။ အနန္တရိယေ၊ အထ နံ အာဟ။ ။ (သဒ္ဒနီတိ စတုပဒမာလာ ၃၇၇)။ ပရိပဟတိပုဒ်သည် မုဒ္ဒဇ, ဒန္တဇ

နှစ်ချက်နှင့် နှစ်မျိုးရှိ၏၊ သင့်သည်ချည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အဇ္ဈတ္တိကနိဒါန်း အဖွင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ "ပဋ္ဌိတိ ပတန္တိ၊ အယမေဝ ပါဌော" (သာရတ္ထ၊ ဋီ ၁၊ ၂၀၄-၅) ဟု မိန့်အပ်၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ နည်းသည် အသဝါ·စသည်ဖြင့် ပြသော နောက်နည်းတည်း။

တတ္ထ ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော တျာဒိဝစနေ။ ။ဧဝံ တာဝ စသည်ကား နိဂုံးတည်း။ ဒီဃရဿာနံ တာဝ-ဟု အနက်ပေး။ တေန ဝုစ္စတိ ကာယေ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာသို့ ရောက်မှ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိဆုံးသတည်း။ ဣတိ အာဟ-ဟု ပြန်၍ အနက်ပေး။

သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပုဒ်၌ ပဋိ-သဒ္ဒါ ပစ္စေကအနက်ဟော။ သံ-သဒ္ဒါ သမ္မ-ဒေဝ အနက်ဟော။ သဗ္ဗ-သဒ္ဒါဖြင့် အဿာသ ပဿာသကာယကို အကြွင်းအကျန်မရှိ ယူရခြင်းပြီးသော်လည်း အဿာသ ပဿာသကာယ၏ များစွာသော ကလာပ်အပေါင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် အလုံးစုံကုန်သော အစိတ်အစိတ်အဿာသ ပဿာသတို့ကိုလည်း အသီးသီး သိခြင်းကို ပြတော်မူခြင်းငှါ ပဋိသဒ္ဒါကို ဟောတော်မူသတည်း။ ထိုသို့ အစိတ်အစိတ် အဿာသ ပဿာသတို့ကို အသီးသီး သိခြင်း၌ အရိုအသေပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူခြင်းငှါ သံ-သဒ္ဒါကို ဟောတော်မူသတည်း။

သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိ ။ပ။ ပဿသိဿာမီတိဟု နှစ်ဝါကျကို တစ်ရေးတည်းထည့်ပြီးလျှင် တစ်ရေးတည်း မဖွင့်မူ၍ သကလဿ အဿာသကာယဿ စသည်ဖြင့် အသီးအသီးအနက်အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြုတော်မူသည်ကား။ အဿာသ ပဿာသတို့၌ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဋိပတ်အစီအရင် တူငြားသော်လည်း အသီးအသီး ရှိသေစွာ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျင့်အပ်၏။ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုအသီးသီးသော အနက်ကိုသာ ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဝါကျပုဒ်နှစ်ပါးအနက် တူငြားသော်လည်း သကလဿ·စသည်ဖြင့် ဝါကျပုဒ်နှစ်ပါး၏ အသီးအသီး အနက်အဖွင့်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြုတော်မူသတည်း။ ဋီကာအဖွင့်ခက်၍ ဋီကာအဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်လိုက်သတည်း။

ယသ္မာ အဿသတိစေဝ ပဿသတိ စ၊ တသ္မာ စ, ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန အဿာသနေစေဝ ပဿာသနေ စ၊ သတိ အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ-သိက္ခနာ နာမ ယသ္မာ ဟောတိ တသ္မာ စ, အဿသိဿာမိ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီတိ ဝုစ္စတိ။

ကေဿဟိ·စသည်ဖြင့် အဿသိဿာမိပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတိဟူ၍သာ ဟောတော်မမူဘဲ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီသဒ္ဒါနှင့်တကွ ဟောတော်မူခြင်း၏

အကြောင်းကိုပြသတည်း။ဟိ ယသ္မာ ကေသာ ဘိက္ခုနော။ပ။ကိလမတိ။တသ္မာစ, ဟိ ယသ္မာ ကေသာ မစ္ဆုံ ။ပ။ န အာဒိပရိယောသာနံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ တသ္မာ စ ဟိ ယသ္မာ ကေသာ။ပ။ ကိလမတိ၊ တသ္မာ စ ဟိ ယသ္မာ ကေသာ။ပ။ ကိလမတိ၊ တသ္မာ စ တာဒိသေသန ဘဝိတဗ္ဗတ္တိ ဒဿေန္တော သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ သဒ္ဒေန သဒ္ဓိံ သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိ။ပ။ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီတိ အာဟ။

သိက္ခတိ၌ သိက္ခ-ဓာတ်သည် သိက္ခ-ဝိဇ္ဇောပါဒါနေဟူသည်နှင့်အညီ အတတ်ကို သင်ယူခြင်းအနက်ကို ဟောရင်းတည်း၊ ဤ၌မူကား အတတ်ကို သင်ယူ၍ အားထုတ်ခြင်းဟူသော သိခါပတ္တ အနက်ကို ဟောသည်ဟု သိစေခြင်းငှါ သိက္ခတိကို ဃဋတိဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် သိက္ခ-ဓာတ်သည် သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ခြင်း အနက်ကို ဟောသတည်း။

တတ္ထ တေသု ဒွိသု ဒီဃံဝါ အဿသန္တော။ပ။ပဇာနာတိ သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ။ပ။သိက္ခတီတိ နယေသု ပုရိမနယေ ယောဂကရဏေန ကေဝလံ အဿမ္ပိဿံ၊ ဣတော ကေဝလံ အဿသနံ ပဿသနတော။ပဋ္ဌာယ ဉာဏုပ္ပါဒနာဒီသု ဣတော ပဇာန နတော ပဋ္ဌာယ ကတ္တဗ္ဗဿ။

ပဿမ္ဘေန္တော၌ ပပုဗ္ဗ သမ္ဘု ဓာတ်၊ သ ဘု သမ္ဘု ဟိံ သာယံ ဟူသည်နှင့်အညီ (နီတိဓာတု၊ ၁၂၅) ဟိံသာအနက်ကို ဟောရင်းတည်း။ ဤ၌မူကား သန္တိအနက်ကို ထွန်းတတ်သော ပ-ဥပသာရပုဒ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ဓာတွတ္ထ ဗာဓကဖြစ်သော ပ-ဥပသာရပုဒ်၏ သန္တိအနက်ကို ဟောသေတည်း။ ပ-ဥပ သာရပုဒ် သန္တိအနက်၌ဖြစ်သည်ကိုကား အာဒိကမ္မေ ဘုသတ္ထေ ့၊သမ္ဘဝေါ’တိတ္ထ တိတ္တိသု။ နိယောဂ’ ဿရိယ’ ပ္ပိတိ–ဒါန ပူဇာဂ္ဂ သန္တိသု။ ဟူသော(အဘိဓာန် အဗျယဝဂ် ၁၁၆၂-ဂါထာ)စကားဖြင့် သိအပ်၏။ သမ္ဘုဓာတ်သည် ပ-ဥပသာရပုဒ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် သန္တိအနက်၌ ဖြစ်ရပုံမှာ “ပရာဇေတိ” ကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏။

တတြ ဩဠာရိကံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿမ္ဘေန္တောတိ ဝစနေ။ ။အာဘောဂ သမန္နာဟာရ မနသိကာရ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ရှေးဦးစွာဆင်ခြင်ခြင်း ကောင်းစွာ အဖန်ဖန် ဆောင်ခြင်း စိတ်၌ပြုခြင်း, ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းတို့သည်။ ။ အဓိမတ္တံ၊ ပြင်းပြသော ကာယသင်္ခါရသည်။ (ပုလ္လိင်သည် နပုလ္လိင် ပြန်သ တည်း) တနည်းကား အဓိမတ္တံ၊ ပြင်းပြစွာ။ (ကြိယာဝိသေသနတည်း)။ ။တတ္ထ ကာယ-သင်္ခါရေသု ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပုရိမဿ ပုရိမဿ ကာယသင်္ခါရဿ ပစ္စိမေန

ပစ္စိမေန ကာယသံခါရေန။ ။ အဿာသ ဥဿာသ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရန္တိ-ပဒဿ။ ။ကာယ် ဘာ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထို အဿာသ, ပဿာသ တရားတို့သည်။ ကာယပဋိဗဒ္ဓါ၊ ကိုယ်နှင့် စပ်ကုန်၏။ (ဝါ) ကိုယ်၌ မှီကုန်၏။ ကာယသင်္ခါရာ၊ ကိုယ်သည် ပြုအပ်ကုန်၏။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿာသသာ၊ အလုံးစုံသော အဿာသအပေါင်းကို ထင်စွာ ပြုအပ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အဿာသတို့သည်။ အာနမနာ၊ ရှေးရှုကိုယ်ကို ညွတ်စေခြင်း ။ ဝိနမနာ၊ အသီးသီး နံပါးသို့ ညွတ်စေခြင်း။ သန္နမနာ၊ အလုံးစုံအားဖြင့် ကောင်းစွာ ညွတ်စေခြင်း။ ပဏာမနာ၊ နောက်သို့ညွတ်စေခြင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကိရ ဧသ ကိစ္စတိ၊ အကယ်၍ ကျင့်အံ့။ ငြိမ်းစေအံ့ဟု ကျင့်သော် ငြိမ်းစေခြင်းဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၁၉၆။)၌ ဝုတ္တပ္ပကာရေန စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဝါတူပလဒ္ဓိယာ စ ၌ စ–ဖြင့် အဿာသပဿာသာနဉ္စ စသည်ကို ဆည်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၁၉၆)၌ "စသဒ္ဒေါ သမုစ္စယတ္ထော" ဟု မိန့်အပ်သတည်း။

စောဒကဆရာသည် ဩဠာရိက ကာယသင်္ခါရကို ဩဠာရိက, သုခုမ နှစ်မျိုးသာ ခွဲ၍ သုခုမကာယသင်္ခါရတို့ကို ငြိမ်းစေလျက် ကျင့်သည်ဟု နှလုံးပိုက်၍ စောဒနာသတည်း။ ပရိဟာရဆရာကား ကာယသင်္ခါရကို ဩဠာရိက, သုခုမ အတိသုခုမ သုံးမျိုးခွဲ၍ အတိသုခုမ ကာယသင်္ခါရကို မငြိမ်းစေဟု နှလုံးပိုက်၍ ဖြေသတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၁၉၇)၌ ဟဘာဝနာ ဟောတိ တိ ယဒိ ပိ–စသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ သုခုမသဒ္ဒနိမိတ္တာရမ္မဏာတာ ပိ သုခုမသဒ္ဒနိမိတ္တာ ရမ္မဏဖာယပိ စိတ္တံ ပဝတ္တတိ၊ တာ၌ ယ–ကျေ။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၁၉၇)၌ "သုခုမတရ နိမိတ္တာ ရမ္မဏာဘာဝေနာပိ" ဟု မိန့်အပ်၏။

ဒယံဝဏ္ဏနာ။ ဧတ္ထ ဧတေသု စတူသု စတုက္ကေသု၊ ဒုတိယစတုက္ကာဒိတော တာဝ ပဌမံ ကာယာနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တဿ ပဌမစတုက္ကဿ အနုပုဗ္ဗပဒ ဝဏ္ဏနာ။ ။ပဌမစတုက္ကဟူသည် သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ စသည်တည်း။ ဒုတိယစတုက္ကစသည်သည် ပီတိပဋိသံဝေဒီစသည်တည်း။ ပီတိပဋိသံဝေဒီသုခပဋိသံဝေဒီ စတုက္ကတစ်ခု။ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီ၊ စိတ္တပဋိသံဝေဒီ။ ပ။ ဝိမောစယံ စိတ္တံ စတုက္ကတစ်ခု။ အနိစ္စာနုပဿီ ။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ စတုက္ကတစ်ခု။

ဧတ္ထ ပဌမစတုက္ကေ၊ ပတ္တမျာနဿ။ ။ဝေဒနာစိတ္တဓမ္မာနုပဿနာဝသေန ၌ ပီတိပဋိသံဝေဒီသုခပဋိသံဝေဒီစတုက္က၌ ဝေဒနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသတည်း။ စိတ္တသင်္ခါရ ပဋိသံဝေဒီ စတုက္က၌ ဝေဒနာနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသတည်း။ အနိစ္စာနုပဿီ ။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ

စတုက္က၌ ဓမ္မာနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဧဝံ ဝေဒနာနုပဿနာနယေန ဣဒံ စတုက္ကံ ဘာသိတံ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၂။၃၄။) ဧဝံ စိတ္တာနုပဿနာဝသေန ဣဒံ စတုက္ကံ ဘာသိတံ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၂။၃၅။) အနိစ္စတ္တိ ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ" စသည်ကို မိန့်လတ္တံ့။

အနိစ္စာနုပဿီ စသည်တို့သည် ဓမ္မာနုပဿီတည်း။ ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ စသည်တို့သည် အနိစ္စ စသည်မည်ကုန်သော် အနိစ္စာ စသည်တို့သည် ဓမ္မာနုပဿီ၌ ဓမ္မအရ ဖြစ်သောကြောင့် ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ စသည်တို့ကို အဖန်ဖန်ရှုခြင်းသည် ဓမ္မာနုပဿနာ မည်သတည်း။ ဣမေဝ ပဌမ စတုက္ကေ ကမ္မဋ္ဌာနတော တာဝ အာဒိကမ္မိကဿ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၂၀)။ ။စတုဗ္ဗိဓံ သီလံ ပရိသောဓေတ္ဗေဒတော တာဝ ဝိသောဓေတဗ္ဗံ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၂၀)။ ။သီမဋ္ဌကဒေဝတာဒီဟိ ပဌမံ တာဝ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ(ဝိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၂၁။) သဗ္ဗတ္တ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည် ပြုအပ်သော အမှု၌။ (ဝါ) အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်း၌။ဣတိ ကတ္ဘာ စ,ဣတိ တဿာ စ,ပဒဋ္ဌာနတ္တာ စ။

သဗ္ဗတ္ထကပုဒ်သည် သဒ္ဒပုဒ် အဿကပုဒ်၊ သဗ္ဗကို သဗ္ဗတ္ထဖွင့်သတည်း။ အတ္တဂကို အတ္တယိတဗ္ဗံ ဖွင့်သတည်း။ကံအနက်၌ အတ္ထ-ခါတ်နောင် ဏျပစ္စည်း သက်။ဏျကို အကပြု။ ။ဣမ ပန စသည်ဖြင့် အတ္ထာခိပ္ပေတကို ပြသတည်း။

ဝိသုဒ္ဓသီလေန ဇ ဥပစ္ဆိန္နပလိဗောဓေန စ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှန္တေန ဘိက္ခုနာ။ (အယံ ပန၌ ပနသည် ဝိသေသတ္ထဇောတကတည်း) သဗ္ဗတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနေသု အသမ္မူဠှော။ တတြ၊ ထိုအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်အပ်ရာ၌။ ပဉ္စသန္ဓိကံ၊ ငါးပါးသောအစပ်အဖို့ရှိသော။ (ဥဂ္ဂဟစသည်တို့သည် အခါင်းချင်း အကြောင်း အကျိုးအားဖြင့် စပ်သောကြောင့် သန္ဓိမည်ကုန်သတည်း)။ ဥဂ္ဂဟော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါဠိကို သင်ခြင်းလည်းကောင်း။ ပရိပုစ္ဆာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါဠိ၏အနက်ကို မေးခြင်းလည်းကောင်း။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏နိမိတ်ထင်ခြင်းကို မှတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ (ဥပစာရဈာန်ကြောင့်သည်း)။ အပ္ပနာ၊ ဤသို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ နိမိတ်ထင်သောဈာန်သို့ ရောက်တတ်၏ဟု မှတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ လက္ခဏံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ သဘောကို မှတ်ခြင်းလည်းကောင်း။

ဥပဋ္ဌာနံ-၌ ဥပစာရဈာနပုဒ် ကျေသည်ကို "ဧဝံ ဘာဝနာမနုယုဉ္ဇန္တဿ ဧဝမိမဲ့နိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာတီတိ ဥပစာရဈာန် ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ(သာရတ္ထ၊ ဋီ ၂၊ ၂၀၅။) စကားကိုကောက်၍ သိအပ်၏၊ သာရတ္ထဒီပနီဆရာသည် "န စိရသေဝ နိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာတီ"ဟု မိန့်အပ်ပေါ်သော အဋ္ဌကထာ (၂၊ ၂၉။) စကားကိုထောက်၍ ဤစကားကို မိန့်ဟောမူသတည်း။

ဝေါ၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုအပ်လတ္တံ့သော "ဂဏောန္တေန စ ပဋမံ ဒန္တ ဂဏနာယ" (ဝိ၊ ၂။ ၂၃)စသော နည်းဖြင့်။ ဘာဝနံ၊ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ-ဘာဝနာကို။ အနုယုဉ္ဇန္တဿ၊ အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ **ဝေါ၊** ဤသို့ ကြွယ်၏အဆင်း စသည်တို့ကဲ့သို့။ ဣမ၊ ဤသို့ ဂဏနာဖြင့် အားထုတ်ရာ၌။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာတတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပမာရဏံ၊ ရှေးအဖို့ မစီးဖြန်းမိက မှတ်သားရခြင်းပယည်း ဟု **အနက်ပေး။** (သာရတ္ထဋီကာ ၂၀၇-အနက်)။

အပ္ပနာပုဒ်၌ ဥပမာရဏပုဒ် ကျေသည်ကိုလည်း "တထာ ကမ္မဋ္ဌာနမပ္ပနာ ဇဝံ ဗျာနံမပွေတီတိ" ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၂၀၇) စကားကိုပင် ထောက်၍ သိအပ်၏။ ။ကမ္မဋ္ဌာနမပ္ပနာ၊ ကမ္မဋ္ဌာနမပ္ပနာသည်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ **ဝေါ၊** ဤသို့ ကြွယ်၏အဆင်းစသည်တို့ကဲ့သို့ နိမိတ်ထင်သော်။ ဗျာနံ၊ ဗျာန်သို့။ အပွေတိ၊ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပမာ ရဏံ၊ မှတ်သားခြင်းတည်း။ ဤအရာ၌ အပ္ပနာသဒ္ဒါသည် အပ္ပနာဗျာန်ဟောမဟုတ်၊ ရောက်ခြင်းအနက် ဟောတည်း။

ဂဏနာ စ၊ **ကော်** ကော် စသည်ဖြင့် ထွက်သက်, ဝင်သက်တို့ကို ရေတွက်ခြင်းလည်းကောင်း။ အနုဗန္ဓနာ စ၊ ထွက်သက်, ဝင်သက်တို့သို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့် သတိကို မပြတ်ဖြစ်စေခြင်းလည်းကောင်း။ ဖုသနာ စ၊ နှာသီးဖျားစသောအရပ်ကို ထွက်သက်, ဝင်သက်တို့ကို ထိစေခြင်း လည်းကောင်း။ ဌပနာစ၊ ကောင်းစွာ အာနာပါန အာရုံ၌ အပ္ပနာဗျာန်ကို ထားခြင်း လည်းကောင်း။ သလ္လက္ခဏာ စ၊ အနိစ္စတာ စသည်တို့ကို မှတ်သောအားဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ, အနတ္တ-ဟု နာမ်, ရုပ်ကို ကောင်းစွာ မှတ်ခြင်း, ဝိပဿနာရှုခြင်း လည်းကောင်း (အာနာပါန ဗျာန်ကို ရပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဗျာန်ကို ခြေပြု၍ ဝိပဿနာ ရှုသတည်း)။ ဝိဝဋ္ဋနာ စ၊ ပဝတ္တဟူသော, နိမိတ္တဟူသော မှလည်းသော မဂ်လည်း ကောင်း။ ပါရိသုဒ္ဓိ စ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းသော ဖိုလ်လည်း ကောင်း။ ပေယာ၊ ထိုမဂ်ဖိုလ်တို့ကို။ ပဋိပဿနာ စ၊ ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် အဖန်ဖန် ရှုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒသယံ၊ သည်။ မနသိကာရဝိဓိ၊ တည်း။

ပစ္စဝေက္ခဏာ၌ ဣတိ ကျေသတည်း။ ပဝတ္တဟူသည် သံသရာဝဋ်တည်း။ နိမိတ္တဟူသည် သင်္ခါရနိမိတ်အာရုံတည်း။ အန္တရေ၊ ငါးခုအတွင်း စသည်တို့၏ အကြား၌။ ခဏ္ဍံ ဇကံ တိဏံ ပဉ္စ စသည်ဖြင့် နှစ်ခု, လေးခု စသည် ကျိုးပေါက် မပါသည်ကို။ နှ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ မပြအပ် မထင်စေအောင်။

ဒန္တဂဏနာယ၊ နေးနှေးရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ ဓညမာပက ဂဏနာယ၊ စပါး ခြင်သော သူတို့၏ ရေတွက်ခြင်းဖြင့် (ဝါ) ကညည်းတို့၏ ရေတွက် ခြင်းဖြင့်။ (ဓညမာပက ဂဏနာယဖြင့် ဒန္တဂဏနာယကို ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။)

နာဠိံ၊ ကွမ်းစားခွက်ကို။ ပတ္တော တု နာဠိ နာရိယံ။ (အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် ၈၄–ဂါထာ) ဩကိရတိ၊ လောင်း၏။

ဥပမာ စကား၌ ကိဉ္စိ ကစဝရံ ဒိသွာ တံ ဆဒ္ဒေန္တော ဖြင့် နှေးနှေးရေတွက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသတည်း။ ဥပမေယျစကား၌ "အသာဿ ပဿာသေသု ယော ဥပဋ္ဌာတိ တံ ဂဟေတွာ" ဖြင့် နှေးနှေး ရေတွက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသတည်း။ (ဒသဒသာတိ-၌ ဣတိ-ကို ဂဏေတဗ္ဗံမှာ စပ်။) ပဝတ္တမာနံ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အဿာသပဿာသတို့တွင် တစ်ခုခုကို။

ဤဒန္ဓဂဏနာမှာ သီဃဂဏနာ၌ ကဲ့သို့ "အန္တော စ ဗဟိ စ အဂဟေတွာ" ဟု မိန့်ဆိုတော်မမူသောကြောင့် ဝင်သက်ဖြစ်အံ့ နှာခေါင်းမှ စ၍ ချက်တိုင်အောင် ဝင်သော ဝင်သက်, ထွက်သက် ဖြစ်အံ့ ချက်မှစ၍ နှာခေါင်းဝတိုင်အောင် ထွက်သော ထွက်သက်ကို ယူ၍ ရေတွက်ရမည်ကို ဋီကာဉာဏ်ဖက်၍ အချက်ကျစွာ သိအပ်ရာ၏။

"ပုရိမနယေန ဂဏယတော"သည် သီဃံ သီဃံ ပုနပ္ပုနံ သဉ္စရန္တိ"၏ သမ္ဗန္ဓဒါန်လည်း ဟုတ်၏။ အကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။ ပုရိမနယေန အရသည် "ပုရိမနယေနာတိ သီဃဂဏနာယ ဂေါပါလကဂဏနာယာတိ အတ္ထော" ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ, သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၂။၂၁၁) နှစ်စောင်လာရှိသည့် အတိုင်း ဒန္ဓဂဏနာ၌ကဲ့သို့ အတွင်း, အပ အဿာသပဿာသတို့ကို ယူ၍ "ဧကော။ ပ။ ဒသ" ဟု လျင်စွာ လျင်စွာ တွက်သောနည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤပစ္ဆိမနည်း၌ "အန္တော စ ဗဟိ စ အဂဟေတွာ" ဟု မိန့်အပ်သတည်း။ ဤသို့ဖြစ်သော် ပုရိမသီဃဂဏနာနှင့် ဒန္ဓဂဏနာ မထူးရာဟူမူ။ ပုရိမသီဃဂဏနာကား ဒန္ဓဂဏနာထက်လျင်မြန်သတည်း။ ဒန္ဓဂဏနာကား ပုရိမသီဃဂဏနာ လောက် မမြန်ဟုဖြေလေ။ ရေတွက်ရပုံမှာ အတွင်းအပ အဿာသပဿာသတို့ကို ယူ၍ ရေတွက်ရသည် ချည်းတည်း။ ဒုတိယသီဃဂဏနာကား "ဒွါရပတ္တံ ဒွါရပတ္တံ ယေဝ"ဟု မိန့်အပ်သောကြောင့် နှာခေါင်းဝ-သို့ ရောက်လာသော အဿာသပဿာသတို့ကိုသာယူ၍ ရေတွက်ရသတည်း။

အထာနေန-စသောနည်းသည် ပထမသီဃဂဏနာနည်းတည်း။ ဝေမိမဿာပိ အစရှိသောနည်းသည် ဒုတိယသီဃဂဏနာနည်းတည်း။ ဥပမာမှာလည်း ဆေကော ဟိ စ ... ဒုတိယသီဃဂဏနာတည်း။ ...တည်းကား ဒုတိယ သီဃဂဏနာပင်တည်း၊ ဤသို့ ဥပမာ ဥပမေယျနှစ်ပါးစုံ၌ပင် သီဃဂဏနာသည်

နှစ်မျိုးရှိသောကြောင့် ရှေးသီဃဂဏာနာ ရှိရကား "ပုရိမနယေနာတိ ဒန္တဂဏာနာယ" ဟူသော ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၁၊ ၂၁၆)စကားမသင့်။ နွားကျောင်းသားသည် နွားတို့ကို ခြံမှ တစ်ကောင်စီ မနှေးမမြန် ထွက်စအခါ "ဧကော, ဒွေဟု မနှေးမမြန်ရေတွက်ရသတည်း။ ထို့နောက် မြန်မြန်ထွက်သောအခါ လျင်မြန်စွာ ရေတွက်ရသတည်း။ ဤကဲ့သို့ပင် ပုရိမဂဏာနာမှာ ဒန္တဂဏာနာ၌ကဲ့သို့ အတွင်းအပ အဿာသ ပဿာသတို့ကိုယူ၍ "ဧကော။ ပ။ ဒသ" ဟု မနှေးမမြန်ရေတွက်ရသတည်း။ သို့ရေတွက်ရသည်ကို တိုက်ရိုက်မလာသော်လည်း ဥပမာစကားကို ထောက်သဖြင့်လည်းကောင်း ပုရိမနယေန ဂဏယတောဟူသော အဋ္ဌကထာစကားရပ်ကို ထောက်သဖြင့်လည်းကောင်း သိအပ်၏။။အန္တော အရကို ချက်တိုင်အောင်ယူ။ ဗဟိအရကို နှာခေါင်းဝတိုင်အောင်ယူ။ ဝင်သက်ထွက်သက် အစဉ်အတိုင်း အန္တော ဗဟိမှတ်၊

ဒွါရပတ္တံ ဒွါရပတ္တံယေဝ၊ နှာခေါင်းဝသို့ရောက်လာ, နှာခေါင်းဝသို့ရောက်လာသော ထွက်သက်ဝင်သက်ကိုသာလျှင်။ ။အဗ္ဘန္တရံ၊ အတွင်းအရပ်သည်။ ဝါတဗ္ဘာဟတံ ဝိယ စ၊ လေပြင်းခပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မေဒပူရိတံ ဝိယ စ၊ အဆီဖြင့်ပြည့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ မေဒပူရိတံ ဝိယ၌ စ-သဒ္ဒါ ကျေသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီကို ထောက်သတည်း။

အဘယ့်ကြောင့် အနုဗန္ဓနာဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ယောဂီရဟန်းသည် ဖုသနာဌပနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်သနည်း။ ဖုသနာဌပနာသည် အနုဗန္ဓနာနှင့် မတူ၊ မနသိကာရဝိဓိ အသီးအခြားမဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဂဏာနာနုဗန္ဓနာဝသေန ဂိယာ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ ဂဏာနာနုဗန္ဓနဝသေန ဝိသုံ မနသိကာရော အတ္ထိ ဝိယ ဖုသနာဝသေန စ ဌပနာဝသေန စ[၁]၊ ဝိသုံ မနသိကာရော နတ္ထိ၊ တသ္မာ အနုဗန္ဓနာယ မနသိကရောန္တောန ဖုသနာဝသေန စ ဌပနာဝသေန စ မနသိကာတဗ္ဗံ။ သာရတ္ထဒီပနီ၌– ဂဏာနာယ စ၊ နှင့်လည်းကောင်း။ အနုဗန္ဓနာယ စ၊ နှင့်လည်းကောင်း။ ဝိနာ၊ ၍။ ဖုသနာယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ ဌပနာယ၊ ဖြင့်။ မနသိကာရော၊ သည်။ နတ္ထိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဖုသနာယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ ဂဏာနာယပိ၊ ဖြင့်လည်း။ မနသိကာရော၊ သည်။ နတ္ထိယေဝ နနု၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကျေ။

---

[၁]။ ဖုသနာ ဌပနာဝသေန ဟု ဆဋ္ဌမူ၌ ရှိ၏။

ဂဟေတဗ္ဗာ ယထာ၊ ဧဝံ တထာ အနုပဗ္ဗနာဉပနာယ မူလဘာဝတော ပဓာနဘာဝေန ဂဟေတဗ္ဗာ၊ တာယ အနုပဗ္ဗနာယ ဝိနာ။ နာနန္တရိက ဘာဝေ ဂဏနာ အနုပဗ္ဗနာနှင့်အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။

ဣတရာသံ၊ ဤဂဏနာအနုပဗ္ဗနာမှ တစ်ပါးကုန်သော ဖုသနာဉပနာ တို့၏။ တဒဘာဝံ၊ ထိုမူလမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ။တာ ဖုသနာဌပနာ ဖုသနာ ဉပနာဝသေန။ ။ဝိသုံ မနသိကာရော နတ္ထိတိ ဣမိနာစသော ဝိမတိ ဝိနောဒနီ စကားအဆိုကောက်သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီနည်း ဖြောင့်သတည်း။

ပဂုံဌဒေါဝါရိကောပမာဟိ စ ပင္ရိသမ္ဘိဒါယံ ဝုတ္တ ကကစောပမာယ စ ။ ပဂုံဋ္ဌော၊ အဖ ဆွံ့သည်။ အတ္တနော ဘရိယာယ ပုတ္တဿ စ၊ (သာရတ္ထဒီပနီ ၂။ ၂၁၃ ထောက်)။ ကိဋ္ဌတံ (ကိဋ္ဌန္တာနံ)။ ။ဥဘော ကောဋိယော စ မဇ္ဈဉ္စ ဥပနိဗန္ဓနတ္ထမ္ဘမူလေ၊ ဧယဉ်ပခက်ကို ဖွဲ့ချိရာဖြစ်သော သည်ငုံငင်နှင့်တူသော နှာခေါင်းဖျား ခံတွင်းဝနိမိတ် အနီးအပါး၌။ တတ္ထေဝနိမိတ္တေ၊ ထိုနှာခေါင်းဖျား ခံတွင်းဝ နိမိတ်၌သာလျှင်။

သတိယာ နိသိန္နောတိ သတိဝသေ န နိသီဒန္တော။ သတိ ဟိ တတ္ထာတိ အာဒိနာ ဌာနေ ဝိယ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋီကာအတိုင်း ရေးသားသော သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ (၂။ ၂၁၄) စကားဖြင့် သတ်ကို သတိဝသေန ။ပ။ ဌတ္ဝာ”ဟု အဋ္ဌကထာ ရှေးက မိန့်ခဲ့သည့်အတိုင်း “သတိဝသေန တတ္ထေဝ နိမိတ္တေ နိသိန္နော”ဟု ရှေ့နောက် ညီညွတ်အောင် ရေးသင့်သည်ကို ပြသတည်း။

ဟိ ယသ္မာ အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာနတော အညာနိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဥပရူပရိ ဝိဘူတာနိ ဟောန္တိ ယထာ။ တထာ အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥပရူပရိဝိဘူတံ န ဟောတိ၊ ဣဒံ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ။ပ။ န ဥပဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ သုခုမတာယ သုခုမတာယ နိမိတ္တာရမ္မဏံ ပဝတ္တတိ ယေဝ။

ဒေသတော၊ ပကတိ ထိရာ နှာခေါင်းဖျားအရပ်ဖြင့်။ ။အလ ပစ္စာ၊ ထို ကင်ခြင်သည်မှနောက်၌။ ဧဝံ ဤသို့။ ပဋိသဥ္စိက္ခတာ၊ ဆင်ခြင်ပြီးသော ယောဂီရဟန်းသည်။ (ပဋိစောဒေတဗ္ဗော၊ ၌စပ်)။ ။ပနတာထာပိ မန္ဒပညာ- တာယ ပဋိက္ကဟတုံ န သက္ကောသိ။ ဣတိ ပဋိစောဒေတဗ္ဗော၊ အထ ပစ္ဆာ၊ ထိုသို့အပြစ်တင်ကာ တဖန်စောဒနာသည်မှ နောက်၌။ အနေန၊ ဤရဟန်း သည်။ ပကတိဖုဋ္ဌဝသေနေဝ၊ ပကတိအဿာသပဿာသ ထိရာနှာခေါင်း ဖျားအရပ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ (ဣဒမဟိ—စသည် ကား ထိုစကား၏ အကြောင်းတည်း။) ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပူပေတဗ္ဗံ၊ ထားသင့်ယားထိုက်၏။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တေတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဥလ္လမမေဝတိ – စသည်ကား ပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ ၏ ဒဋ္ဌီတည်း။)

ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ဥလ္လမမေဝ အတ္တဝသံ၊ ဤအကျိုး၏ အကြောင်းကိုသာလျှင်။ ဥလ္လမမေဝါတိ ဥလ္လမံ ဧဝ အနုပဋ္ဌဟန္တသာ ကာယသခ်ါရသာ ကဏ္ဍကုဋ္ဌာပန-ညာဏယန ဥပဋ္ဌာပန ဝိဓိမေဝ ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၁၇)စကား၌ ဆူးကို ဆူးနှင့်ထွင်ရသကဲ့သို့ စူးသောဆူးနှင့် မထင်ရှားသည့်၏ အဖြစ်ဖြင့်တူသော မထင်ရှားသော အဿာသပဿာသကို အဿာသပဿာသထင်ရာ နှာခေါင်းဖျားနှင့် မှတ်ရ၍ ထင်သောအဿာသပဿာသနှင့် ရှာဖွေကြံရာကား ကဏ္ဍ-ကုဋ္ဌာပနညာဏေန ဟူသတည်း။ ကဏ္ဍာပိ ဟိ–စသည်ဖြင့် မနသိကာရေ ပဝတ္တေ တဗ္ဗောကို ချဲ့သတည်း။ ခုနစ်ကြောင်းခန့်မှာ တေန ဘိက္ခုနာ န တေ အဿာသ-ပဿာသာစသည်ကို လိုရင်းကောက် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၂၀) ဗလဝတိ သတိ စ ပညာ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာသည် ထို ဘေန ဘိက္ခုနာ န တေ အဿာသပဿာသာ စသည်၏ အကြောင်းတည်း။ တာဟိ စ ပန စသည်ကား ဟိတ်ကူတည်း။ ယထာဟိစသည် ကား ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ အဆုံးရှိသောစကား၏ တပ္ပါကဋ္ဌိကရဏတည်း။ နောက်ယထာ ပန–စသည်သည် တာ ဟိ စ ပန စသည်၏ တပ္ပါကဋ္ဌိကရဏတည်း။ ဧဝံ ဟိ စသည်သည် ဖလဝါကျတည်း။

တတော၊ ထိုသို့ထင်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ အရ အဿာသပဿာသ တို့ကား ပဋ္ဌိဘာဂနိမိတ်မဟုတ်။ ပရိကမ္မနိမိတ်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် တတော–စသောဝါကျဖြင့် ပရိကမ္မနိမိတ်ဖြစ်သည်မှ နောက်၌ကျင့်ရာသော အစီအရင်ကို ပြသတည်း။

တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ။ ထိုနှာခေါင်းဝအရပ်၌သာလျှင်။ အဿာသပဿာသော၊ တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၍။ ပန၊ ဝါဒတပါးကို ဆိုဦးအံ့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ သော အဆုံးအဖြတ်သည်။ အဋ္ဌကထာ ဂ်ိနိစ္ဆယော၊ မဟာအဋ္ဌကထာလာ အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ။ပဗ္ဗတေယျာ၊ ပောင်ထိပ်မှ စီးဆင်းသော။ ဝေါသာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ စိတ်ဆုတ်နစ်ခြင်းသို့။ နိရာသော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ အာသာကင်းသည် ဖြစ်၍။ ဝိသီဒေယျ၊ ပင်ပန်းရာ၏။

သီဒ ဝိသာရဏာ ဂတျာဝသာနေသု—ဟု ဓာတုပါလာ၌ မိန့်အပ်သော အနက် တို့ကို သီဒဓာတ်မဟော၊ အဘိဓာန်ဒီပိုယဝဂ်လာ ဝိ–သဒ္ဒါ၏အနက် တဆယ့် ကိုးပါးတို့တွင် ဝိ ဥပသာရုပုဒ်သည် ခေဒ အနက်ကိုထွန်းပြ၍ သီဒဓာတ်၏အနက် ကို ဖြစ်သောကြောင့် သီဒဓာတ်သည် ခေဒအနက်ကို ဟောသတည်း။ သာရတ္ထ-ဒီပနီ၌ ဝိသီဒေယျကို ဝိလာဒံအာပဇ္ဇေယျဟုဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။

"ဝိသာဒံ၊ ပင်ပန်းခြင်းသို့" ဟု အနက်ပေး၊ ဝိသာဒပုဒ်၌ သိ-အစိတ် ဣ-ကို အာ-ပြုသတည်း။ ပသာဒေါပုဒ်၌ကဲ့သို့မှတ်။ ပသာဒပုဒ် သီဒဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်ကို သီဒဝိသာရဏ ဂတျာဝသာနေသု။ သီဒတိ။ ပ။ နိသီဒန္တိ။ ပသီဒန္တိ၊ ဝိပ္ပသီဒန္တိ၊ နိသီဒတိ။ ပသာဒေါ။ ဟူသောဓာတုမာလာ (နိတိဓာတု၊ ၉၅။) ထောက်၍ သိသာတည်း။ ကိလေသာ တို့တည်။ သန္နိသိန္နာ၀၊ ကောင်းစွာနေကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ ၏။ သံ-သည် သမ္မာ အနက်ဟော။

ဒ္ဒိဟိ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ နှစ်ပါးကုန်သော အကြောင်းတို့ဟူသည် နိဝရဏတို့ကို ပယ်သဖြင့် ဈာန်တရားတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော နီဝရဏတို့မှ ဝေးသည်၏ အဖြစ်, ဈာန်အင်္ဂါ ထင်ရှားဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဈာန်တို့၏ မြဲမြံသည်၏အဖြစ်။ ဤ နှစ်ပါးကုန်သော အကြောင်းတို့တည်း။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ ဋီကာစပ်၍မှတ်။

ဉပစာရဘူမိယံ အရ ဌာနဘုံမဟုတ်၊ အဝတ္ထာဘုံတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၂၀)၌ "ဉပစာရဘူမိယန္တိ ဥပစာရဝတ္ထာယံဟု" မိန့်အပ်၏။ ပဋိလာဘဘူမိယံ၌လည်း ထို့အတူပင်တည်း။ ဧတ္ထ အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာနေဇဝ ပတ္တစတုတ္ထဇ္ဈာနော ဘိက္ခု သလ္လက္ခဏာ ဝိဝဋ္ဋနာဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝဍ္ဎေတွာ ပါရိသုဒ္ဓိံ ပတ္တုကာမော-ဇဋ္ဌကထာ စကားဲ၌ သလ္လက္ခဏာဝသေန ဝိဝဋ္ဋနာဝသေန ဟု ပုဒ်ကိုစွဲ။ သလ္လက္ခဏာကား ဝိပဿနာ၊ ဝိဝဋ္ဋနာကား မဂ်၊ သလ္လက္ခဏာဝသေနကို ဝဍ္ဎေတွာ, ပတ္တုကာမော ကြိယာနှစ်ခု၌စပ်။ ဝိဝဋ္ဋနာဝသေနကို ပတ္တုကာမော မှာသာစပ်။ ဝိဝဋ္ဋနာနှင့် ကမ္မဋ္ဌာနဝဍ္ဎန မဆိုင်။ ပါရိသုဒ္ဓိ အရ ဖိုလ်တည်း။ ပတ္တုကာမော အရ သာရတ္ထဒီပနီ၌ နှစ်ချက်ဖွင့်ရာတွင် သလ္လက္ခဏာဝသေန သမာပဇ္ဇိတုကာမော၌ သလ္လက္ခဏာအရ အာဝဇ္ဇနဝသီဘော် ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းတည်း။ သလ္လက္ခဏာသဒ္ဒါ မှတ်သားဆင်ခြင်ခြင်း အနက် ဟောတည်း။

တေသံ ဈာနင်္ဂါနံ နိဿာယံ တံ နိဿယာနိ၊ တာသာ ဟဒယဝတ္ထုနော နိဿယာနိ တေသံ ဘူတာနံ နိဿယံ။ ။ယထာ ပရိဂ္ဂဟိတ ရူပါရမ္မဏံ ဝါ၊ အကြောင်းအကြောင်းသိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော ဟဒယဝတ္ထု မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်လျှင် အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ယထာ ပရိဂ္ဂဟိတ ရူပဟဒယုဒ္ဓါရမ္မဏံ ဝါ၊ အကြောင်း အကြောင်း သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော ဝေဒနာစသော ရုပ်,နာမ်ဟဒယဝတ္ထု စက္ခု

စသော ဒွါရလျှင် အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော။(ဝိမတိဝိနောဒနိကို မှီးသတည်း) အဋ္ဌကထာမှာ ပဌမစကားကို "ကေသံ နိဿာယ ဟဒယဝတ္ထု" စသည်နှင့်အညီ ဆိုသတည်း။ ဒုတိယစကားကို "သမာပတ္တိတော" စသည်နှင့်အညီ ဆိုသတည်း။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ အဆိုကောက်သတည်း။

ကမ္မာရဂဂ္ဂရိယာ၊ ပန်းပဲသည်တို့၏ သားရေအိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ယွတ်တိတည်း။ ဘသတ္ထ၊ သားရေအိတ်ကိုလည်းကောင်း။ တဇ္ဇံ၊ ထိုသားရေအိတ်အား လျော်ပတ်သော။ ဝါယာမဥ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အယာသာ ပယာသာ တိ ပယာတိ၊ တံ ပစ္စယံ ဒိသွာ။

ဧတ္ထ အဝသေသေသု ပဒေသု ဝိသေသမတ္တံ ဧတ္ထ ဒုတိယစတုက္ကေ ဝိပဿနာ ဘူမိဒဿနတ္ထံ၊ သော နိရောဓော။ ဧတ္ထ ဒုတိယစတုက္ကေ၊ သော နိရောဓော။ ဧတ္ထ ပီတိပဋိသံဝေဒီ စတုက္ကေ ၌။ တစ်နည်းကား။ ဧတ္ထ၊ ဒုတိယစတုက္က၌။ အပိစ၊ ဝိသေသော မယာ ဝုစ္စတေ။

တတ္ထ တသ္မိံ အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တန္တိ ဝဠနေ။ သမာဒဟံ စိတ္တံ အဖွင့်၌ ရှေးနည်းသည် သမထနည်းတည်း။ နောက်နည်းသည် ဝိပဿနာနည်းတည်း။ တာနိ ဝါ ပန၌ ပနကား အနက်မရှိ၊ ဝဇနာလင်္ကာရတည်း။(ဝါ) တနည်းကား။ တဒုဘယဒဿနဝသေန၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသော ခယဝိရာဂ ၊ အစ္စန္တဝိရာဂ တို့ကို မြင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် (ဝိပဿနာသည် ခယဝိရာဂကို မြင်သတည်း။ မဂ်သည် အစ္စန္တဝိရာဂကို မြင်သတည်း။)

ဥဒယဗ္ဗယံ၊ နှစ်ပါးစုံသော ဝိပဿနာဉာဏ်, မဂ်ဉာဏ်သည်လည်း။ ပုရိမ ပုရိမ ဉာဏာနံ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော ဝိပဿနာဉာဏ်, ဂေါတြဘူဉာဏ်တို့၏။ အနု အနု ပဿနာပဿနာ၊ နောက်၌နောက်၌။ ပဿနတော၊ သင်္ခါရနှင့် နိဗ္ဗာန်ကို ရှုတတ်မြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ရှေးရှေး ဝိပဿနာဉာဏ်၏ နောက်၌ သင်္ခါရကို ရှုမြင်သတည်း။ မဂ်ဉာဏ်သည် ဂေါတြဘူဉာဏ်၏ နောက်၌ နိဗ္ဗာန်ကို ရှုမြင်သတည်း။

တတိယပါရာဇိက ပဒဘာဇနီယာ၊ တတိယပါရာဇိက အာပတ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းငှာ။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါရောပနံ၊ ချခြင်းတည်းဟူသော။ ယံ တံ နိဒါနဥ္စ၊ အကြောင်း အကြောင်းသည် လည်းကောင်း။ ယံ တံ ပကရဏဥ္စ၊ အဖြစ်အပျက်သည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ ။ပဋ္ဌိပုဗ္ဗိတဉ္စာ ဝိဂရဟိတ္ဘာ။ တတ္ထ၊ ထိုမိမိကိုယ်ကို မိမိဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချခြင်း, အချင်းချင်း ဇီဝိတိန္ဒြေမှချခြင်း, မိဂလဏ္ဍိကကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချစေခြင်း သုံးပါးတို့တွင်။ ဧတ္ထ တတိယပါရာဇိကဌာနေ။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တယာ၊ သင်ဒါယကာသူတော်ကောင်းသည်။ ကလျာဏံ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို။ သုစိကမ္မံ၊ စင်ကြယ်သောကံကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီး။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ သင်ဒါယကာသူတော်ကောင်းသည်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ကတ ကလျာဏော၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ရှိသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ကိဗ္ဗိသံ၊ မကောင်းမှုကို။ သာဟသိကံကမ္မံ၊ အဆောတလျင် သတ်ဖြတ်ခြင်းအမှုကို။ လောဘာဒိကိလေသုဿဒံ၊ လောဘစသော ကိလေသာ ထူပြောသည်ကို။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤအကတပါပေါစသော စကားကို။ အဝေါစ်၊ ငါတို့ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းတို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သနည်း။

ယသ္မာ စသော စကားဖြင့် ပါဠိတော်မှာ ကတံ ဇယာ-စသောစကား၏ အကတပါပေါ-စသော စကားကို ဆိုခြင်း၏ အကြောင်းစကားဖြစ်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

ကလက်တော၊ ပြုအပ်သော သေရာကာလရှိသည်။ (ဝါ) ပြုအပ်သော သေခြင်းရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ကာမဂုဏောဟိ-၌ ကာမ သဒ္ဒါ ဝတ္ထုကာမဟော ဟူ၍လည်းကောင်း, ဂုဏသဒ္ဒါ ရာသိဟောဟူ၍လည်းကောင်း ပြတော်မူခြင်းငှာ ပဉ္စဟိ-စသည်ကို မိန့်တော်မူသတည်း။

ယာနိ စသည်ဖြင့် အဟိတာနိ အဝုဓိကမှုနိ၏ အကြောင်းကို ပြသတည်း။ ယာနိ ဘောဇနာဒီနိ။ ဥဿုက္ကဝစနံ၊ နောက်ဖြစ်သော ဝေါရောပေယ ကြိယာကို အားထုတ်ကြောင်း, ကြိယာကို ဆိုကြောင်းစကားတည်း။ ။ပကပ္ပေတွာ၊ ကြံစီ ပိုင်းခြား၍။ အယံ၊ ဤစိတ်တိက္ကမသည်။ သဉ္စိစ္စသဒ္ဒဿ၊ ၏။ သိခါပတ္တော၊ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော။ အတ္တော၊ တည်း။

သတ္တဟာရကဲ၀ါ' ဿပရိယေသေယျ၌ ပရိယေသေယျ သဒ္ဒါသည် ရှာမှီး ခြင်းအနက်ထက် လွန်၍ ရှာမှီး၍လည်းခြင်း သိခါပတ္တအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ သဉ္စိစ္စသဒ္ဒါသည် ကောင်းစွာ စေ့ဆော်၍ လွန်ကျူးခြင်း သိခါပတ္တအနက်ကို ဟောသည်ဟူလိုသတည်း။

သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၅၁)၌ "အပရိယေသိတဝီတိက္ကမမှိ၊ မဆုံးသေးသော လွန်ကျူးခြင်းဖြစ်သော။ အဝသာနံ၊ သဉ္စိစ္စသဒ္ဒါ၏ အဆုံးဖြစ်သော အနက် အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော အနက်ဟု ဆိုအပ်သော သိခါပတ္တအနက်သို့"ဟု အနက်ပေး။

သဗ္ဗသုနုမအတ္ထဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဥပပါတ်, သံသေဒဇ လူတို့၏ အတ္တဘောထက် သိမ်မွေ့ သေးဖွဲ့သော အတ္တဘောတို့ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ ။ပဌမံ၊ သော၊ တညွှစိတ္တံ၊ ယိုပဋိသန္ဓေစိတ်လည်းကောင်း။ တံ သမ္ဘယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာ စ၊ တို့လည်း ကောင်း။ တေန၊ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ သော။ကလလ- ရူပဥ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိအယံ မနုဿဝိဂ္ဂဟော၊ သည်။ သဗ္ဗပဌမော၊ သော။ မနုဿဝိဂ္ဂဟော၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုမနုဿဝိဂ္ဂဟာတွင်။ ဇာတိဥဏ္ဏာယ၊ ထိုနေ့ ဖွားသစ်စဖြစ်သော သိုးမွေး၏။ (ကေစိဝါဒ–ဇာတိသဒ္ဒါသည် ဖွား မြင်ခြင်း ပသုတိအနက်ဟော။) (ဝါ) ဇာတ်နှင့်ပြည့်စုံသော သိုးမွေး၏ (အပရေဝါဒ–ဇာတိသဒ္ဒါသည် ကုလအနက်ဟော။) (ဝါ) ကိုယ်ဝန်ကိုခွဲ၍ ယူအပ်သောသိုးမွေး၏ (အညေဝါဒ–ဇာတိသဒ္ဒါ ကိုယ်ဝန်ဟော)။

နိကာယေ သန္တိသာမည-ပသုတိသု ကုလေ ဘဝေ။ ဝိသေသျေ သုမနာယဥ္စ၊ ဇာတိ သခ်တလက္ခဏော။ (အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ် –၇၉၂–ဂါထာ)

တိလတေလဿ၊ နှမ်းဆီ၏။ အနာဝိလံ၊ မနောက်သော။ ဗိန္ဒုယထာ၊ အစက် အပြောက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အနာဝိလော၊ သော။ သပ္ပိမဏ္ဍော ယထာ၊ ထောပတ်အကြည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဧဝံဝဏ္ဏပ္ပဋိဘာဂံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နှမ်း ဆီပေါက်, ထောပတ်အကြည် အတိုင်းအရှည်သဏ္ဌာန် ဖြင့် ခွဲဝေပိုင်းခြားအပ်သောရုပ်ကို။

ဝဏ္ဏသဒ္ဒါသဏ္ဌာန်ဟော။ ပဋိဘာဂသဒ္ဒါ ခွဲဝေပိုင်းခြားအပ်သော အနက် ဟော။ "ပဋိပဋိတဗ္ဗံ ဝိဘဇိတဗ္ဗန္တိ ပဋိဘာဂံ ဧဝံ ဝဏ္ဏေန ပဋိဘာဂံ ဧဝံဝဏ္ဏ- ပဋိဘာဂံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။

တစ်နည်းကား။ ။ဧဝံ ဝဏ္ဏပဋိဘာဂံ၊ ဤသို့သော အဆင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော ရုပ်ကို။ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ အဆင်းဟော။ ပဋိဘာဂသဒ္ဒါ သဏ္ဌာန်ဟော။ "တိလတေလ ဗိန္ဒုနာ စေဝ, သပ္ပိမဏ္ဍေ စ ပဋိသဒိသတံ ဘဇတိ သေဝတီတိ ပဋိဘာဂံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ကလလရုပ်၏ သဏ္ဌာန်ရင်း။

တစ်နည်းကား–ဧဝံ ဝဏ္ဏပဋိဘာဂံ၊ ဤသို့သော အဆင်းသဏ္ဌာန်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းရှိသော ရုပ်ကို။ ပဋိ-သဒ္ဒါ သဒိသအနက်ဟော၊ ဘာဂ-သဒ္ဒါ ရောက်ခြင်း အနက်ဟော။ ယာဝ ရောကာလာ တွေ့ရသော မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ။ (ပါဠိတော်)။ ဧဝံ ပဋိတ္တကံ ထွေ့ အဒိဋ္ဌကတွာ

ပကတိယာ ဝီသဝဿသတာယုကဿ သတ္တဿ ယာဝ မရဏကာလာ တွေန္တရေ အနုပုဗ္ဗေန ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တော အတ္တဘာဝေါ ဧသော မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ။ (အဋ္ဌကထာ)။ ကလလ ရေကြည် တည်စမှစ၍ သေသည်တိုင်အောင် မရဏာသန္နဝီထိ ကျသည်တိုင်အောင် ဤအတွင်း၌ ကြီးပွားသော အတ္တဘော သည် မနုဿဝိဂ္ဂဟမည်၏ ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တစ်ယောက်သော သူသည် နံနက်တစ်ချက်တီးအခါက သတ်၍ သုံးချက်တီးအခါမှာ သေလတ္တံ့ သောသူကို တစ်ယောက်သောသူသည် နှစ်ချက်တီးအခါ ထပ်၍ တစ်ချက် တည်း လည်ဂုတ်ကိုဖြတ်သဖြင့် ထပ်၍သတ်အံ့၊ ရှေးဦးစွာ သတ်သူ မှာ ပါရာဇိကာပတ်ကို မထိုက်၊ ကြီးပွားသော အတ္တဘောကို သတ်သော ကြောင့် နောက်သတ်သူမှာသာ ပါရာဇိကာပတ်ကို ထိုက်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနိတဝတ္ထုကထာ ပဌမဝတ္ထုအဖွင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိ။ ဌ၊ ၂။ ၆၁။)၌ "သစေ ဟိ တဿ သံဝဏ္ဏနံ သုတွာ အာဟာရုပစ္ဆေဒါဒိနာ ဥပက္ကမေန ဧကဇဝနဝါရာ- ဝသေသေပိ အာယုသ္မိံ အန္တရာ ကာလံ ကရောတိ၊ ဣမိနာဝ မာရိတော ဟောတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာစကားဖြင့် မရဏာသန္နဝီထိ မကျမီ တစ်ဝီထိခန့်ဆုတ်၍ သတ်သောသူ၏ ပယောဂကြောင့် သေမှုလည်း ဇီဝိတာ- ဝေါရောပန ဖြစ်သောကြောင့် သတ်သောသူမှာ ပါရာဇိကာပတ်ကို ထိုက်၏ဟု ပြတော်မူသတည်း။ ကင်္ခါဝိတရဏီ မူလဋီကာ သတ္တရသမဝဂ် (မူလဋီ၊ ၃။ ၁၀၆) ၌လည်း ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ သတိ ဇီဝိတေ ဇီဝိတာဝသေသေ ဇီဝိတာဝေါရောပေတီတို ဝစနတော အတ္တနော ဓမ္မတာယ မရန္တံ ကောဋ္ဌေန္တဿဝါ သီသံ ဝါ ဆိန္ဒန္တဿ နတ္ထိ ပါရာဇိကာပတ္တီတိ အာစရိယာ ဝဒန္တိ။ ပါဏောပါဏသညီတာ ပဓာနစိတ္တ- ဥပက္ကမ မရဏာေသု ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ န တေန ဥပက္ကမေန မတောတိ နတ္ထိ ပါရာဇိ ပါရာဇိကာပတ္တီ အဓိပ္ပါယော။ ဝံ ပန မရန္တေန တေန ဧကစိတ္တဝါရမ္ပိ ဓမ္မတာ မရဏ- တော သြရိတော နမတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ မရန္တံ၊ သေခါနီးသောသူကို။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အာစရိယာနံ၊ တို့၏။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဝံ ပန စသည်ဖြင့် အာစရိဝါဒကို ပယ်သတည်း။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ ဧဝံမရန္တဿ၊ ကို။ တေန ဥပက္ကမေန၊ ထို နှုတ်ခြင်း, ဦးခေါင်းကိုဖြတ်ခြင်း လုံ့လ ပယောဂကြောင့်။ (န မတော၌ စပ်၊) ဧကစိတ္တဝါရံ၊ ပကတိသော မရဏာသန္နဝီထိမကျမီ တစ်ခုသော စိတ်အကြိမ်၌။ (န မတော-၌ပင်စပ်)

နတ္ထိ ပါရာဇိကာပတ္တီ၊ ပါရာဇိကာပတ္တိ လက္ခဏာဘာဝတောတိ အဓိပ္ပါယော၊ တမေဝလက္ခဏာဘာဝံ ဒဿေတုံ ပါဏော ပါဏသညီတာတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ နတေနာတိ ယော ပနေန ဥပက္ကမော ကတော၊ တေန ဥက္ကမေန န မတော၊ ဓမ္မတာ မရဏေနေဝ မတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ဝါ

ယောဲတု သုဝိညေယျံ ဝါ၊ အင်္ဂပါဠိ ပူရိယာဝ ပါဏာတိပါတော။ ။(အနု ဋီကာ၊ ၃၊၁၄၂၃။) အနုဋီကာဆရာသည် မူလဋီကာကို နှိပ်ရောင်ရေးင်နှင့် မူလ ဋီကာကို အားပေးသဖြင့် အာစရိယဝါဒကို ရေနစ်ရာမှာ ဝါးနှင့်နှိပ်သကဲ့သို့ ထပ်၍နှိပ်သတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ သာမံ အဓိဋ္ဌာယ- စသော မာတိကာ၏ ဝိတ္ထာရအဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၄၃)၌ "အထ ဒုတိယပ္ပဟာရေန မရတိ၊ နတ္ထိ ပါဏာတိ ပါတော" စကား၌ ဒုတိယပုဒ်ခတ်ခြင်း အားကြီးသောကြောင့် သေမှု ပါဏာတိပါတကံ မမြောက်၊ အကြောင်းကား မသေစေလိုသော စိတ်ဖြင့် ပုတ်ခတ်သောကြောင့်တည်း။ သေစေလိုသောစိတ်ဖြင့် ပုတ်ခတ်မှု ဒုတိယ ပုတ်ခတ်ခြင်းဖြင့် ကံမြောက်သတည်း။ ပဌမ ဒုတိယပုတ်ခတ်ခြင်းသည် သေလောက်သောပယောဂကို ပြုသည်ချည်းဖြစ်သောကြောင့် ပယောဂ တူမျှ ခဲ့မူ ဒုတိယပုတ်ခတ်ခြင်းကို သေစေလိုသောစိတ်ဖြင့် ပြုငြားသော်လည်း တစ်ယောက်သောသူ၏ သန္တာန်မှာ ဇီဝိတိန္ဒြေတစ်ခုကို အာရုံပြု၍ ပါဏာတိပါတ ကံ နှစ်ခုမထိုက်ကောင်းရကား ပထမပုတ်ခတ်ခြင်းဖြင့်သာ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်သတည်း။ ဥဘယေဟိ မတေပိ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၄၃) စသော စကား၌ ဥဘယ၏ အရတွင် ဒုတိယပဟာရကို အညစိတ္တဖြင့် ပြုသည်ဟု ဋီကာသုံးစောင်ဖွင့်သည် ကား အညစိတ္တေန ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားအားလျော်စွာ ဖွင့်သတည်း။

ဥပက္ကမေန ဝါ-ဟု ဝါ-ကို ရွှေ၍ယူ၌။ ဇီဝိတာ ဝိယောဇေယျာတိ အတ္ထော။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ။ ပန တထာပိ ယသ္မာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနံ နာမ။ သ္မာယံ အတ္ထော၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အစဉ်အဆက်ကို ဖြတ်၏ဟူသော အနက် ကို။ တတ္ထ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာတိ ဝစနေ။ ။တေသု အတီတာနာဂတေသု ကော် အတိတံ နိရုဒ္ဓံ၊ ကော် အနာဂတံ အနုပ္ပန္နံ။

တသ္မိံ တဒုဘယေ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သန္တတိပစ္စုပ္ပန် အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၌။ ။တံ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေကို လျင်မြန်စွာ ချခြင်းအစီအရင်ကို။ ။ဇီဝိတာဝေါရောပေယျာ တိ ကလလကာလေပိတိအာဒိနာ ဝုတ္တံ ပကာရမေဝ။ တေ စတ္တာရောပိ ပရတော ပါဠိဝဏ္ဏနာယမေဝ သာမန္တိ သယံ ဟနတီတိ အာဒိနာ ဝိတ္ထာရတော အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။

အာတပ္ပနိုကာ၊ အာတပ္ပနဗေဒင်ကို သိကုန်သောသူတို့သည်။ အာတပ္ပနံ အာတပ္ပနဗေဒင်ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ မန္တံ၊ ကို။ ဤတိ၊ နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ဥပဒ္ဒဝံ၊ အလွန်နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ရောဂံ၊အနာ သာမညကို။ ပဇ္ဇရကံ၊ ဖျားနာကို။ သုစိကံ၊ တံကျင်ကို။ ဝိသုစိကံ၊ တံကျင်နှင့်တကွ စိမ်းစိုသော ဝမ်းသွေးအံသော အနာကို။ ပက္ခန္ဒိယံ၊ သက်သက် သွေးအံသော အနာကို။

ပက္ခန္ဒတိ နိဿရတီတိ ပက္ခန္ဒိကာ။ ကုမ္ဘ ပဒဝိကြွေပေ။ "ဠက္ကိယ မတိယာဝေါ ဝါ၊" ဇတိ။ "ပက္ကမာဒီပဋိန္ဒော စေ"တိ တေ္တ ကောဒ္ဒေန တိဿ န္တိ၊ ဓာတုန္တ- လောပေါ စ၊သကတ္တေ ကော ဒ္ဒိဘ္ဘော။ယဒဒိနာ ပရ ဣကာ ရဿ ခေ၊ပက္ခန္ဒိကာ၊ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၃၂၅ ဂါထာ)။

တ္တေဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဒိယံ။ ဒိဋ္ဌ ဒဋ္ဌ ဖုဋ္ဌ ဝိသာနံ၊ ကြည့်ခြင်းအဆိပ်၊ခဲခြင်းအဆိပ်၊ တွေ့ခြင်း အဆိပ်ရှိ ကုန်သော။ တတြ မရဏော။ နေသံ ယက္ခာနံ၊ မရဏေ စ ဣဒ္ဒါနုဘာဝေစ အာကာသဂမနာဒိသု စ အာဏာပဝတ္တနာဒိသု စ မရဏေ စ။

ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ န သမေတိ၊ နည်း။ ဟိ ယသ္မာ ကုသလာစေဝ အဗျာကတာ စ ။ပ။ ဟိ ယသ္မာ ပါဏာတိပါတော ပရိတ္တော ဣတိ တသ္မာ န သမေတိ။

ဥပနိက္ခိပေယျာတိ အတ္တတော ဠာတရတော ပရိယေသနမတ္တတ္တေ ယော အဓိပ္ပေတော သတိ။

ပန တထာပိ၊ ဥပနိက္ခိပေယျ အနက်ဖြစ်သော်လည်း။ပါဠိယံ၊ ၌။သမ္ဗန္ဓ၊သော။ ဗျဉ္ဇနံ၊ ကို။ အနာဒိယိတွာ၊ ၍။ ဌာနေ၊ ဤသတ္တမီ ရဟိတဝါဒ ပရိယေ သေယျ ဟူသောစကား၌ ။ ဝုတ္တာဝသေသံ၊အသံ ဝါ ယသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်မှ ကြွင်းကျန်သော။ ဒဿေန္တောပိ၊ ပြသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ ဘာဏန္တောပိ၊ ဆိုသည်ဖြစ်၍သည်းကောင်း။ သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၅၈-နှာ)၌၊ ယသ္မာ။ ပ။တသ္မာ ဒ္ဒိခာ ဘိန္ဒိတွာ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တန္တိ၊ သော။ ဤဒိသံဝစနံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ စကား၌။ ဝုတ္တဝိဘင်္ဂနယဒဿနဒဿနံ၊ ဟောသင့်ဟောထိုက်ဟော ရသောဝိဘင်းနည်း အပြားကိုပြကြောင်း ဖြစ်သော စကားတည်းဟု အနက်ပေး။

မရဏ မနော သို့ ရှေ့ပုဒ်က ဝုတ္တသဒ္ဒါလိုက်၍ ဝုတ္တ မရဏမနော ဟုယူဉ်။ဣတိ အတ္ထော ကိဥ္စာပိ ဟောတိ ပန တထာပိ။ ဣတိသဒ္ဒ ပန၌ ပနကား ပက္ခန္တရတ္ထ တည်း။ ယသ္မာ အာဟရိဘာဗ္ဗော တသ္မာစ ဇဝ် အာဟရိယမာနေ ဣတိသဒ္ဒေန မရဏဿ အာမသနတော ဣတိသဒ္ဒတ္တာ ဝုတ္တတ္တာစ ဣတိ သဒ္ဒတ္တာ ဝစနတော တာဝ အတ္တော န ဝုတ္တော။

ယသ္မာစေတ္တ၌ စသဒ္ဒါကား ဝါကျာရမ္ဘတ္တဇောတက။ တေ္တ စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ ဘိ ဝဇနေ။ အထခေါ သံဝိဒဟနမတ္တဿေဝံ အမိဝနံ-ဖြင့် ဣပ္ပ-သဒ္ဒါ၏ ဝိမိ- အနက်၌ဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ဝိမိသဒ္ဒါ၏အနက်ကား ပြုပြင်စီရင် ခြင်းတည်း။

ကပ္ပေါ ကာလေ ယုဂေ လေသေ၊ ပညတ္တိပရမာယုသု။
သဒိသော တီသု သမန္တ-ဝေါဟာရကပ္ပဗိန္ဒုသု။
သမန္တတ္ထေန္တရကပ္ပါ-ဒိကေ တက္ကေ ဝိဓိမှိ စ။ (အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ် ၇၉၉။ ဂါထာ)

ကပ္ပ ဝိဓိမှိ။ ဝိဓိကြိယာ။ သီဟသေယျံ ကပ္ပေတိ၊ (ဓာတုမာလာ၊ ၃၂၃--နှာ) သံကပ္ပေ'၊ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းသည်။ သံကပ္ပနှင့်ကပ္ပသည်အတူတူ၊ သံဥပသာရ လျှောက်သည်သာ ထူးသတည်း။

သမာဒပနတော တာဝ။ မုဋ္ဌိ ဇာဏု နိပ္ပေါဠနာဒီဟိ၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိလက်ဆုပ်ဖြင့်ပုတ်ခတ်ခြင်း, ပုဆစ်ဒူးဖြင့်ပုတ်ခတ်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့်။ မရဏာ သမာဒပနဝသေန၊ သေအောင်တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ။ကေတော၊ အတ္တတကမ္မ။ဘုဥ္ဇန္တဿ၊ စားဖေါ်ဘေးဖက်ဖြစ်သောသူ၏။ နခေ၊ လက်သည်း၌။ ဝိသံ၊ အဆိပ်ကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ မရဏာဒိ သမာဒပနဝသေန၊ သေခြင်းစသည်ကိုတိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။

ဝိသံ ပက္ခိပိတွာမရဏာဒိ သမာဒပနေ၌ အာဒိဖြင့် ဆရာ ဇီဝကသည် တမန်သည် ကာကအား လက်သည်း၌ ဝမ်းကျဆေးထည့်၍ ရှစ်ရှားသီးကို ဆိတ်ပြီးလျှင် ထိုရှစ်ရှားသီးကို ကာကအား ပေးသောဝတ္ထုနှင့်အညီ လက်သည်း၌ ဝမ်းကျဆေးထည့်၍ သေခြင်းစသည်ကို တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခြင်းကိုယူလေ။

ယသ္မာ ဒသိတံ၊ တသ္မာ စ, ယသ္မာ တန္တိ နဋ္ဌပိတာ၊ တသ္မာ စ, ယသ္မာ နသက္ကောန္တိ၊ တသ္မာ စ, ယသ္မာ ဩကာသော ဟောတိ တသ္မာ စ, ဒုက္ကုလ္လာနံ သဗ္ဗာကာရေန နယဂ္ဂဟဏတ္ထဉ္စ, အနာဂတေ ပါပပုဂ္ဂလာနံ ဩကာသပဋိဗာဟနတ္ထဉ္စ။ တ္တောတော တ္တောဒ္ဓေန သာမန္တိ သယံ ဟနတိ တျာဒိဝစနေန။

အညစိတ္တေန၊ သေစေလိုသောစိတ်မှတစ်ပါးသော နာကြင်စေလိုသောစိတ်ဖြင့်။

ပန ဝိသေသော မယာ ဝုတ္တော။ ဣမ အာဂန္တုကမာရကော။ တတ္ထ ပရသေနာယ အာဏာပကဿ။ ပရသေနာယ အရဟာ သစေ ဟောတိ။ ။ ဟောန အာဝိဋ္ဌဟိတွာ အာဏာပေတီတိ အာဒိနာ ဝစနေန။

ယောဗ္ဗန ထာဝရိယာဒိ ကာလော စ၊ နုပျိုရာကာလ, မြဲမြံစွာတည်ရာကာလ အစရှိသော ကာလသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ၏။

ယောဗ္ဗညံတုစ ယောဗ္ဗနံ(အဘိဓာန်၊နရဝဂ် (၂၅၀)။ ။ယုဝဿ ဘာဝေါ ယောဗ္ဗညံ၊ ယောဗ္ဗနဉ္စ၊ ဘာဝေဏျော။ ဏော စ၊ အထ ဝါ ယု မိဿနေ။ယု– ဥဿ ခဝါဒေသော ဝုဒ္ဓိ။ တေသံ ဘာဝေါ ယော ဗ္ဗညာဒိ။ ။(အဘိဓာန်ဋီကာ ၂၅၀-ဂါထာ) ယုဝဿ ဘာဝေါ ယောဗ္ဗနံ၊ မဟာဝုဒ္ဓိနာ နကာရာဂမော။ ။(တဒ္ဓိတ် ရူပသိဒ္ဓိဧဝိသမာဒီဟိ သုတ်ဓါဝုတ္တိ၊ ရူ–၂၃၉) ယောဗ္ဗန – အရကား မုချအားဖြင့် နုပျိုသောသူ၏အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော နုပျိုခြင်းကြီးယာကို၏။ ဤမှာမူကား ထိုကြီးယာ၏ တည်ရာကာလကို ဥပစာရအားဖြင့်ယူ။ သို့မှာသလောဟူသော ဝိသေသျနှင့် ဝိသေသန ဝိသေသျတန်သတည်း။ ထာဝရော ဇင်္ဂမာ အညော(အဘိဓာန်၊ ဝိသေသျာဓိနဝဂ်(၇၂၁ ဂါထာ)။ ။ တိဋ္ဌတီတိ ထာဝရော။ ဌာ ဂတိနိဝတ္တိယံ၊ ဝရော။ ဝဏ္ဏဝိကာရော ထာဝရေ။ ဓာဝရောပိတျေကေ။ ။အောက်ချေ–ဌာဝရောပိတျေကေ။ အဘိဓာန်ဋီကာ ၇၁၂-ဂါထာ။ ဌာ–ဂတိနိဝတ္တိယံ, တိဋ္ဌတိ သံလေန ထာဝရော, စိရကာလပဝတ္တနကော, ဝရပစ္စယော၊ ဌကာရ ထကာရော စ နိပါတနာ။ မောဂ် ပဉ်၊၅၊၅၄။ (အဘိဓာန်ဋီကာ–၇၁၂-ဂါထာ)။

မဟလ္လကော စ ဝုဍ္ဍော စ၊ ထေရော ဇိဏ္ဏော စ ဇိဏ္ဏကော။ ။(အဘိဓာန် နရဝဂ်)။ ။မာ–ဂတိ နိဝတ္တိယံ၊ ဠရော။ မဿ ထတ္တံ။ အာသေ တ္တံ၊ ။(အဘိဓာန်ဋီကာ ၂၅၄-ဂါထာ)။ ဒေဋ္ဌံ တိဋ္ဌတီတိ ထာဝရော၊ ထာဝရတ္တံ-ပတ္တောတိ ထာဝရိယော။ ပဉ္စတဒ္ဓိတ် ဏိက–ပစ္စည်း၊ က–ကိုယ ပြု။ ။ထေရ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ကြီးရင့်သောသူကိုရ၏။ ဤမှာမူကား ထေရပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ကြီးရင့်သောသူ၏ မြဲမြံစွာတည်ရာကာလကို ဥပစာရအားဖြင့်ယူ။

ဝိဇ္ဈနံဝါ၊ ဝမ်းစသည်ကို ထိုးဖောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဆေဒနံဝါ၊ လက်စသည်ကို ဖြတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ဘေဒနံဝါ၊ ဝမ်းစသည်ကိုခွဲခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဤနည်းကား လက်နက်နှင့်မမှတ်မူ၍ အရပ်ကိုသာမှတ်သော နည်းတည်း၊ ဤနည်း၌ ဝိဇ္ဈနံဝါ ပုဒ်နက်ကို သာရတ္ထ ဒီပနီ၌ မသွင်းငြားလည်း နောက်၌ "ဥသုနာ ဝိဇ္ဈနံ" ဟု (သာရတ္ထဋီ ၂-၂၆၂) မိန့်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း ဥသုနာ ဝိဇ္ဈနသည် အမှတ်မရှိ ဝမ်းစသည်ကို ထိုးဖောက်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။

တနည်းကား၊ ဝိဇ္ဈနံဝါ၊ မြားစသည်ဖြင့် ထိုးဖောက်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဆေဒနံဝါ၊ သံလျက်ဖြင့် ခုတ်ဖြတ်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဘေဒနံဝါ၊ ဆောက်ပုတ် စသည်တို့ဖြင့် ဦးခေါင်း စသည်ကို ခွဲခြင်းကို လည်း ကောင်း။ [ဤနည်းကား လက်နက်နှင့် မှတ်သောနည်းတည်း။ အရပ်ကိုမူကားမမှတ်] သမ္ဘုဉ္စနံဝါ၊ ခရုသင်းကဲ့သို့ ဦးပြည်းသည်ကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။

ယဒိ ဟိ ဝတ္ထုံ–စသောစကားသည် ဝတ္ထု, ကာလစသည်တို့တွင် ဝတ္ထု၏ ဝိတ္ထာရ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပုရိမ ပဿ–စသည်ဝ့် ၏ ဝတ္ထုသဘော ရှိသည်နှင့် ဝတ္ထုဖြင့်ယူရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သာရတ္ထဒီပနီ စကားသင့် သတည်း။ ။သခ်မုဏ္ဍကစသည်သည် ကြိယာအထူးဖြစ်သကဲ့သို့ ပုရတော ပဟာရဏ် စသည်သည် ကြိယာအထူးမဟုတ်သောကြောင့် ငိမတိ ဝိနောဒနီ စကားမသင့်။ ငိမတိ ဝိနောဒနီ ဆရာကဲ့သို့ယူရမည် စိုးသောကြောင့်ပင် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၁၅၉) ၌။ "ပုရတော ပဟာရိတ္ထာတိ အာဒိဝတ္ထု သင်္ကေတမေဝ ကိရာဟု မိန့်အပ်၏။ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာဆရာ (၂၊၂၆၃။)သည် ဤဝဇိရ ဗုဒ္ဓိဋီကားစကာရပ်ကို ရှု၍ "ပုရိမ ပဿာဒိနမ္ပိ ဝတ္ထုသဘာဂတော ဝတ္ထုဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟဏန္တိ အာဟ ပုရတော ပဟာရိတ္ထာတ်အာဒိ"စကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

ထွေ၊ ဤဝတ္ထုအရာ၌။ ပန–ကားပက္ခန္တရတ္ထ။ ။မာရေတုံ၊ သတ်ခြင်းငှါ။ ပါယမန္တဿ၊ အားထုတ်စဉ်။ [ဝိဂတော သင်္ကေတော အာဏတ္တိနိယာမော ဧတ္တာတိ ဝိသံကေတော။ ။(ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊၁၊၁၄၁။)။ ။သင်္ကေတ သဒ္ဒါသည် နိယာမအနက်ဟော။ ။ဣမာယ ဓာရာယ၊ ဤအလယ်အသွားဖြင့်။ မာရေဟ်၊လော့။ဣတိ၊သို့။ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဣတရာယ ဓာရာယ ဝါ၊ ဤမှတစ်ပါး သော အရင်းအဖျား အသွားဖြင့်လည်းကောင်း။ တလေန ဝါ။ သံလျက်အပြင် ဖြင့်လည်းကောင်း။ တုဏ္ဍေန ဝါ၊ သံလျက်ဦးဖြင့် လည်းကောင်း။ ထရုနာ ဝါ၊ သံလျက်ရိုးဖြင့် လည်းကောင်း။ မာရေတိ။ သတ်အံ့။ ။သော အာဏာတ္တော။ ထိုစေခိုင်းအပ်သောသူသည်။ (ဝေါရေ ပေတိ၌စပ်။) ယော၊ အကြင်သူကို။ (အက္ခာတော၌စပ်) ယံ၊ အကြင်သူကို။ (ဝေါရောပေတိ ၌စပ်) ဣတိ၊ ဤသို့။ ယော မာရိတော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ (ယော အာဏာပကေန အက္ခာတောကို ထောက်သတည်း။)ယော၊ကို။ အာဏာပကေန၊ သည်။ ဇီဝိတာ ဝေါရေ ပေတိ၊ ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ။တဿ၊၏။သဟာယံ၊ သော။ ဣမံ၊ ဤအနီးဌ်တည်သော သူကို။ အာဏာပကေန၊ သည်။ဝုတ္တတော၊ ဆိုအပ်သည်မှ။ တာဝ၊စွာ။

ပရိဝတ္တိတ္ဋာ၊၍။ တသ္မိံ ဌာနေ၊ ၌။ ဌိတံ၊ သော။ ဗလဝ သဟာယတော၊မှ။ ဣဘရမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ။အဿ၊ ၏။ ဣမံသဟာယံ၊ ကို။ အာဏာပကေန၊ သည်။ဝုတ္တတော၊ မှ။ဘာဝ၊ စွာ။

ဘိက္ခုဘိက္ခုံ အာဏာပေတိ။ ဣတ္ထန္နာမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟီတိ။ ဤပါဠိ တော်ကို ထောက်၍စသည်ကို တခင့်ဟောပြ ပြောကြားရာ၌ ကာရိုက်နှင့်ထားရ မည်ကိုလည်းကောင်း။ ဓေရာ၌ ပဉ္စမီဝိဘတ်နှင့်ထားရမည်ကိုလည်းကောင်း။ မှတ် သိအပ်၏ဟု ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်တော်မူသတည်း။

ထုလ္လစ္စယံ တောဝ ဒုက္ကဋံ။ ။ဝီရဟုရိသော ဉာတိ ဝဒေတိ။ ဉာတိ အာရောစေတိ။ ဉာဘိ တစ်ခုကျေ။ ကေသံပိ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ မမ္မရက္ခိတာနံ။

ဝိသက္ကိယ ဒူတ "ပဒနိဒ္ဒေသေစကား၌ ဝိသက္ကိယပုဒ်ကို ငိယောဂေန သက္ကာပိ- တဗ္ဗော ဂမာပိ တဗ္ဗောတိ၊ ဝိသက္ကိယော" ဟု ဝစနဘ္ဘူပ္။ ဝိသည်ဝိယောဂအနက် ဟော၊ သက္ကဓာတ်သည် ကကိဝကိ သက္က တိကင္ဂိက သေက ဂတျတ္ထာ။ ကက်တိ၊ ဝက်တိ၊ သက္ကတိ။ ဟု (၁၇–နှာ)ဓာတုမာလာ မိန့်ရှိသည်နှင့်အညီ ဂတ်အနက်ဟောတည်း။

အရင်း၌တည်သော ဆရာနှင့်ကင်းသောအားဖြင့် ဆရာက သွားစေအပ်သော သူဟူသည်သံဃရက္ခိတသို့သာလျှင် ပြောဆိုသောဗုဒ္ဓရက္ခိတတည်း၊ ထိုဗုဒ္ဓရက္ခိတ သည် ဆရာစေတိုင်းမပြု ချွတ်ယွင်းသည်ကိုပြုရကား ထိုချွတ်ယွင်းသည်ကို ပြုခြင်း သည်ပင် ဆရာနှင့်ကင်းသောအားဖြင့် သွားခြင်းမည်သတည်း။ ထိုသို့သွားခြင်း သည် အရင်း၌တည်သောဆရာနှင့် လုံးလုံးမကင်းရကား ဆရာကသွားစေခြင်း ပင် ပရိယာယ်အားဖြင့်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "ငိသင်္ကေတ ကရဏေန နေဝ ဟိ သေ ဝိသက္ကိယ ဒူတောတိ ဝုစ္စတိ" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လတ္တံ့။

မူလဋ္ဌသော ဝ ဒုက္ကဋန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သည် မဟာအဋ္ဌကထာ စကားတည်း။ ဝေံ- သန္တေစသည်ဖြင့် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာသည်မဟာအဋ္ဌကထာစကားကို ပယ်သတည်း။

ဝေံ၊ ဤမဟာအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အတ္ထ၊ သည်။ သန္တေ၊ သော်။ ပဋိဂ္ဂဟဏေ၊ သံဃရက္ခိတ ဝန်ခံရာ၌။ သံဃရက္ခိတဿ၊ အား။ အာပတ္တိယော၊ ဒုက္ကဋ်အာပါတ်သည်ပင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နသိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တသ္မာ စ၊ ကောင်း။ သဉ္စရိတ္တ ပဋိဂ္ဂဟဏ မရဏာ ဘိနန္ဒနေသုပိ၊ တို့၌သော်လည်း။ (ပိ-ကား သမ္ဘာဝနာ)။ အာပတ္တိ- သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး ၏၊ တသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း။ မရဏာ ပဋိဂ္ဂဟဏေ၊ ၌။ ဂ ထံ ကေန ကာရဏေ န၊ ကြောင့်။ နသိယာ၊ မဖြစ်ဘဲနဲ့အံ့နည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သိယာ ဧဝ၊ တည် ။ တသ္မာ စ၊ ကောင်း။ ပဋိဂ္ဂဟဏသ္မိဿ၊ အားသာလျှင်။ ဧတံ ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပုရိမ နယေပိ ဧ-၌ စ-ကား ဝါကျာရမ္ဘဇောတက)။ ပုရိမနယေပိ၊ အခြားမရှိ လွန်လေပြီးသော အဝိသက္ကိယ ဒူတနိဒ္ဒေသနည်း၌လည်း။ ဧတံဒုက္ကဋံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဟဏသ္မိဿ၊ အား။ ကာတုံပိ ဝေဒိတဗ္ဗမေဝ၊ အကယ်၍သိအပ်သည်သာ လျှင် ဖြစ်၏ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ သည်။ ဩဟာသာဘာဝေန၊ ဟောခွင့်၏မရှိခြင်း

ကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ (တဿာ စသည်ကား လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။ တဿာ၊ ဖြင့်။ ဩဘာသဘာဝေန န ဝုတ္တံ၊ ကိုဖွဲ့။) တေသု ပဉ္စမဝါရေ ဒုတိယဝါရေ ဒိတော တာဝ။ ဘာဝိတတ္တာ စ ဩရတတ္တာ စ။

ဒုတကာသ နိဒ္ဒိတ။

တတ္ထ အ ရဟော ရဟောသညီ ဥလ္လပနာဓိသု။ ။စောရပိ၊ လည်း။ တံ၊ ထိုရဟန်းကို။ န ဟနန္တိနာမ၊ မသတ်ဘဲရှိလှသို့ကုန်သည်မည်သနည်း။ န ခုံ-သတိ နာမ, န အဟာရတိနာမဟုယဉ်။ တသ္မိံ၊ ထိုရန်သူရဟန်းသည်။ သမ္မုခေဝ၊ မျက်မှောက်၌သာလျှင်။ သတိ၊ ရှိစဉ်၊ ပရမ္မုခသညီ၊ မျက်ကွယ်၌ရှိသည်ဟု အမှတ်ရှိသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ။တသ္မိံ၊ ထိုရန်သူရဟန်းသည်။ ဂတေပိ၊ သွားပြီးသော်လည်း။ ။ယထာ ယေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါဒီဟိ၊ ဖြင့်။ ဉာမသ္မိံ အတ္တော၊ ကို။ ဒဿိယမာနေ၊ သော်။ သော ဇနော၊ သည်။ ။ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဉာတိ အယံ အတ္တော၊ ကို။ ဇေနေ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဉာတိ၊ ကြောင့်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တထာ တေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထ မုဒ္ဒါဒီဟိ၊ ဖြင့်။ ဉာဒံ အတ္တံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

သဗ္ဗတ္ထ ဝါရေသု၊ ၌။ သံဝဏ္ဏနာယ၊ ကြောင့်။ ။တဿ၊ ၏။ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယံ၊ ကြောင့်။ ဒုက်ခဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်သော် ဒုက္ကဋ်သင့်။ ဒုက္ခဖြစ်လတ္တံ့ ဖြစ်သော် ဒုက္ကဋ် မသင့်။ ထုလ္လစ်ဉ်းသင့်။ မသေသောအရာ၌ သို့ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဒုက္ကဋ် ထုလ္လစည်းသင့်သတည်း။

သော ဇနော၊ သည်။ တံ သံဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ နဇာနာတိ၊ မသိ။ ။ဒိန္နံ၊ တို့ကို (ကံအနက်၌ ဆဋ္ဌီ)။ ဒိန္နံ၊ ၏။ မရဏံ၊ ကို၊ ဥဒ္ဒိဿ၊ ၍။ (ဤနည်းအလို မရဏံ ပုဒ်ထည့်)။

ဇဝံ၊ ဤသို့ သီသံ ဝါ ဘိန္ဒိတွာ ပပါတေ ဝါ ပပတိတွာ—စသောနည်းဖြင့်။ အာရောစိတမဂ္ဂေ၊ ၌။

ဒုက္ခမဖြစ်သော် ဒုက္ကဋ်။ ထုလ္လစည်း မသင့်။ ဒုက္ခဖြစ်သော် ထုလ္လစ်ဉ်းသင့် ဒုက္ကဋ်မသင့်၊ မသေသော အရာမှာ ဆိုသင့်သည်။

ဉာတိဿဝါ၊ အဖမျိုးအားလည်းကောင်း။ သာလောဟိတဿ ဝါ၊ သွေးစပ်သော အမိမျိုးအား လည်းကောင်း။ တဿ ဓမ္မာ ဟောတိ၊ ဉာတ် ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဉာတိ၊ သို့။ လိခတိ၊ အံ့။

ဧတ္တာပိ လိခနေ ဒုက္ကဋ ထုလ္လစ္စယာ သဗ္ဗတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ ယာတိ' အာဒိနာ စေဝ, သာသနေ အာရောစိတမတ္တေ ဒုက္ကဋန္တိ အာဒိနာ စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ။ ။တထာ ကတ္ဂာ ဝါ မုစ္စတိ။

မသိ၊ မှင်ကို။ မက္ခေတိ၊ ဆူးအားရေးအက္ခရာ ထင်အောင်လိမ်းကျံအံ့။ ။ သစေ ဗဟုကာ မရန္တိ၊ ဇဝံ သန္တေသု ဗဟူ ဥဒ္ဒိဿ လိခိတေတိ အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တသဒိသောဝ နယော။ ။သံဃာန္ထိတော၊ ဆက်စပ်အပ်သည် ရှိသော်။ဒုဗ္ဗော တေဝါ၊ မကောင်းသဖြင့် ဆေးဖျော်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုဗ္ဗာပိတေဝါ၊ မကောင်းသဖြင့် မီးတိုက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပတ္တေ၊ ပေပြား၌။ ယာဝ၊ လောက်။ အက္ခရာနိ၊ တို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ကုန်သေး၏။

ခဏန္တဿ၊ အား။ ထုလ္လစ္စယတော၊ မှ။ တာဝ၊ စွာ(ဒုက္ကဋံ ဟောတိ၌စပ်)။

ဤ၌လည်း ဒုက္ကဋ် ထုလ္လစ်ဥဿ ပါရာဇိက အာပတ်ယင့်ပုံကို ရှေး၌ ငါပြခဲ့ပြီးသော နည်းကို မှီ၍ သိအပ်၏။

အာနန္တရိယ ဝတ္ထုသုစဉ် စ–ကား ဝါကျာရမ္ဘဇောတက၊ တတ္ထ ဩပါတခဏနေ စေတနာ ဗဟူ ဟောန္တိ။ ။မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ မဟာပစ္စရိ သင်္ခေပ-အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တနယတော တာဝ ဝုတ္တံ။ ။ သန္နိဋ္ဌာပိကာ၊ အလုံးစုံကုန်သော ပယောဂတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော ပယောဂကို ပြီးစေတတ်သော။ အတ္ထ-သာဓကစေတနာ၊ သေခြင်းတည်း ဟူသော အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော စေတနာသည်။ မဂ္ဂါနန္တရဖလသဒိသာ၊ မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သောဖိုလ်တည်းဟူသော အကျိုးရှိသော မဂ်စေတနာနှင့် တူ၏။

သုတ္တန္တိကဏ္ဌေရာတိ – စသော သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၆၇) စကား၌ အာစရိယဝါဒသာ မဟာအဋ္ဌကထာစရိယတ္ထေရေယေဝ–အရ အရှင်မဟာကဿပ စသော မထေရ်မြတ်တို့ကို မယူသင့်။ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ မိမိတို့အယူဝါဒကို ထည့်၍ ရေးသားကုန်သော သုတ္တန္တိက မထေရ်တို့ကိုသာ ယူသင့်သတည်း။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူ ဒီရှင်မဟာကဿပ စသော မထေရ်မြတ်တို့ကို မည်သူမျှဦးခေါင်းမေ၍ ပြက်ရယ်သမှု မပြုဝံ့သောကြောင့်တည်း။

သုတ္တန္တိကတ္ထေရာ၊ မဟာအဋ္ဌကထာအတွင်း၌ မိမိတို့၏ အယူဝါဒကို ထည့်၍ ရေးကုန်သော သုတ္တန္တိက မထေရ်တို့သည်။ သန္နိဋ္ဌာပိ က ဧတနံ ဝေ၊ ကိုသာ လျှင်။ (ဝေကျေ။) ဂဏှန္တိ၊ ကုန်၏။ ကုလတ်၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဧဝ·ဖြင့် သဗ္ဗန္တိမ ပယောဂ သန္နိဋ္ဌာပိက စေတနာမှ ကစ်ပါးသော ကေ ကုဒါလ ပဟာရ ပယောဂသန္နိဋ္ဌာပိက စေတနာကို ကန့်။

သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော တစ်ပါးသောသူတို့ တွင်း၌ ချ၍ သေစေခြင်းစသည် တို့၌။ ဝိသင်္ကေတော၊ ချွတ်ယွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဧသေဝနယော·ဖြင့် ဧကော ဩပါတံ စသော စကားလေးရပ်ကို ညွှန်းသတည်း။] ဣမေဝ၊ ဤ ယေ ကေစိ မာ·ရတုကာ·မာ စသော နည်း၌သာလျှင်။ ပုရိမနယေ၊ (ယေ) မရိတုကာမာ စသော ရှေးနည်း၌။ မာတရံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပိတ ရံဝါ၊ ကိုလည်း·ကောင်း။ အ·ရဟန္တေ ဝါ၊ တို့ကို လည်းကောင်း။ ဝေရိကေဟိ၊ တို့သည်။ အာ·နေတွာ၊ ၍၊ တတ္ထ·ဩပါတေ၊ ၌။ မာရိတေ၊ သေစေအပ်သည် (ဝါ) သတ်·အပ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အာနန္တရိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဗ္ဗသာပိ၊ အလုံးစုံသောကျခြင်း, ကျစေခြင်းတို့၌လည်း။ ယထာနုရူပံ၊ အမိအဖ, ရဟန္တာ သတောအားလျော်စွာ။

ဩပါတခ·ဏကယောဝ၌ ဧဝ·ဖြင့် စောရတို့ကို ကန့်။ တတ္ထ ပတိတံ စသော စကားကို ယောက်၍ သတ်အံ့ငှါ လိုက်ရာ သတ်အပ်သောသူ ပြေးလာသည်ကို ရဟန်းက ဖမ်း၍ ပေးရာ ထိုသူကို သတ်က ပါရာဇိကကျသည်ကို သိအပ်၏။

မရဏော၊ ၌။ ဝတ္ထုဝသေန၊ ဘီလူး, ပြိတ္တာ, တိရစ္ဆာန်တည်း ဟူသော ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်။ [ဘီလူး, ပြိတ္တာ သေသော် ထုလ္လစ္စည်းသင့်သည်။ တိရစ္ဆာန် သေသော် ပ·စိတ်သင့်သည်။] န နာသိသန္တိ၊ မပျက်စီးကုန်လတ္တံ့ သေး။ သုဥ္ဇုဒ္ဓါတုဝါ၊ လည်း။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြင်ကုန်လတ္တံ့။

အနေ·ဒိဿ ခ·ဏ စသည်၌ ပကတိရင်း·က တိရစ္ဆာန်သည် ဘီလူး, ပြိတ္တာ ယော·င်ဖန်ဆင်းခိုက် ဖြစ်·၍ ဘီလူး ပြိတ္တာ အသွင်ဖြင့် ကျ၍ မိမိဘို့သဘော အားဖြင့် သေမှု ဖြစ်သောကြောင့် တိရစ္ဆာန်အသွင်နှင့် သေရသတည်း။ ထို့ကြောင့် "ယော ပန ဘိက္ခု သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ ပါစိတ္တိယံ" သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့် အညီ မိန့်တော်မူ၍ ပမာဏဖြစ်သောကြောင့် ဖုသဒေဝ မထေရ်ဝါဒကို နောက်ထား၍ မိန့်တော်မူ·သ·တည်း။ မိမိသဘောအားဖြင့် သေမှု ဖြစ်သည်ကို သာရတ္ထဒီပနီ (၂၂၆၈။)၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၂၃၁။) တို့၌ မိန့်အပ်၏။ မိ·ငိန္ဒပဉှ(၂၆၇)၌ "မတာနံ မဟာရာဇ ယက္ခာနံ သရီရံ ကိဋ္ဌဝဏ္ဏော-န ပါ ဒိဿတိ၊ ကိမိဝဏ္ဏော နာ ဝါ ဒိဿတိ၊ ကိပိလ္လိကဝဏ္ဏော န ဝါ ဒိဿတိ၊ ပဋင်္ဂ· ဝဏ္ဏော န ဝါ ဒိဿတိ၊ အဟိဝဏ္ဏော န ဝါ ဒိဿတိ ဝိစ္ဆိကဝဏ္ဏော န ဝါ ဒိဿတိ၊ သတပဒိဝဏ္ဏော န ဝါ ဒိဿတိ၊ ဒိဇဝဏ္ဏော န ဝါ ဒိဿတိ မိဂဝဏ္ဏော န ဝါ ဒိဿတီတိ

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်ကို ထောက်၍ မိမိတို့၏သဘောအားဖြင့် သေကုန်သော သတ္တဝါတို့တွင် ဘိက္ခုဘိက္ခုနီသည်သော ကာလ ပိုးကောင်, ခြပုန်း စသော အဆင်း သဏ္ဌာန်ဖြင့် အကောင်ကျန်ရစ်သည်ကို သိအပ်၏။ ယက္ခော ဝါ စသော ပါဠိတော်၌ ပကတိ ယက္ခ ပေတ တိရစ္ဆာနဂတ မနုဿဝိဂ္ဂဟ သုံးပါးတို့၌ ပါဠိတော်လာ ဖြစ်၍ လှည်းပါးရန် မရှိ။

ပကတိနဂါး,ဂဠုန်,တိရစ္ဆာန်သည် ဘိက္ခုပြဲ့တွင်အသွင်နှင့် ကျရှုံ့သော လျှင်းပါး ရန်ရှိသောကြောင့် အနေဒ်သာ စသည်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ ဂဏ္ဌိပုဒ်ဝါဒသင့်သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ၌ နှစ်ဝါဒ ထုတ်သည်ကား ပါဠိတော်ကိုစွဲ၍ ထုတ်သတည်း။ အဋ္ဌကထာကိုစွဲ၍ ထုတ်ရန် မရှိ။ သာရတ္ထဒီပနီလာ ကေစိဝါဒအလို "ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ"အရ ပကတိ ယက္ခပေတ။ "တိရစ္ဆာနဂတ မနုဿ ဝိဂ္ဂဟဟော ဝါ"အရ တိရစ္ဆာန် ယောင်ရှူ ယောင်ဆောင်သော ယက္ခပေတတည်း။ တိရစ္ဆာနဂတ မနုဿ ဝိဂ္ဂဟဟော ဝါ၌ ဝါ ဖြင့် အစိတ်အစိတ်ကို ဆည်းနိုးမပြတ်သည်နှင့် ထိုကေစိဝါဒကို သာရတ္ထ-ဒီပနီဆရာ မကြိုက်သောကြောင့် ကေစိ ထိုးသတည်း။ ကေစိဝါဒအလို တိရစ္ဆာနဂတ မနုဿ ဝိဂ္ဂဟဟော ဝါ ကို။ တိရစ္ဆာန ပေတဝိဂ္ဂဟဟော စ မနုဿ ဝိဂ္ဂဟဟော စ တိရစ္ဆာနဂတ မနုဿ ဝိဂ္ဂဟဟော"ဟု ဒွန္ဒဝိဂြိုဟ်ပြု။ ဝါ သဒ္ဒါဖြင့် အစိတ် အစိတ်ကို အထူးကြံ။ ဂဏ္ဌိပုဒ်သည် ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ ၏ ဝိသေသန။ ဂဏ္ဌိပုဒ်သုံးဆောင် အလိုအားဖြင့် "တိရစ္ဆာနဂတ မနုဿ ဝိဂ္ဂဟဟော ဝါ။ လူယောင်ဆောင်သော တိရစ္ဆာန်သည်လည်းကောင်း ဟု ပါဠိတော်မှ အနက် ပေး။

ပဋိန္တော၊ လဲသော။ ရုက္ခော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။

တင္ဂါကံ ဝါ ၌ ဝါ ကို ရွေ၍ ကာရေဘာနှင့်ယှဉ်။ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ ၌။ဝါ ကို တင္ဂါကံနှင့်လည်းယှဉ်။ အာဝသံ ဝါ ၌ ပါ ကို ကာရေဘာနှင့်ယှဉ်၊ သင်္ကမနံ ဝါ ၌ ဝါ ကို အာဝါသံနှင့်လည်းယှဉ်။

တင္ဂါကံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ ကာရေတွာ ဝါ ဧတိ၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဝါ ဗောမ်ံ ရေပေတွာ ဝါ အာဝါသံ ဝါ သင်္ကမနံ ဝါ ကာရေတွာ ဝါ ပုစ္ဆာကိ ပေဘဇန ။

ပါသာဒီသုပိ အဋ္ဌုပ္ပလာ ဒိတော ဟာဝပါသ် ပြေ ခွဲ။ ဝယိံ၊ စောင်ရန်း ကို။ ကတွာ၊ ကွင်း၏ ဝဲ, ယာ၌ ပြုရဲ။ သာ ရော ပင်းလို။ ပဇဝေသတ်၊ သွင်းအံ့။ (ဝါ) ဝင်စေအံ့။ ။ယန္တကံ၊ မြှုံပုဒ္ဒ၊ ပါသ ကို၊ ကွင်း ဝါ ကွင်းအရိုးကို။ ဌပေတိ၊ အံ့။ ။တဏ္ဍုလသာကပါဒိုံ၊ ယိုအခင်ပြုတ်သော

ကုင်းတံ ကုင်းရိုးကို။ ။သယံ၊ မိမိသည်။ ငန္တိတံ၊ ရေ၍ ကျစ်အပ်သော ကုင်းကြိုးကို။ ဉဇ္ဇုဓရနှတွာ ဝါ၊ ကြိုးတို့ကိုဖြေ၍လည်းကောင်း။ ဝါကော၊ တိုကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ဝဋ္ဋိဘံ၊ မိမိကျစ်အပ်သော ကြိုးကို။ ဟိရိ ဟိရိ၊ အမြှင်အမြှင်။ ကတွာ ဝါ၊ ပြု၍လည်းကောင်း။ မုဉ္စတိ၊ ၏။သာမု သုဋ္ဌု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ မရတ္၊ သော။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိနန္ဒန္တော၊ အလွန်နှစ်သက်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝတ္၊ ပုံ၍ (ယည့်)။ ဂစ္ဆတိ၊ အံ့။

မရဏာဘိနန္ဒန ဝဏ္ဏဒါရဥ္ဖြ ဖြစ်သည် အရဟော ရဟောသညီ နိဒ္ဒေသ ပါဠိ, ဒ ဥ္မကတ်ကိုတောက်၍ သိမှုသောကြောင့် ဤသို့ အနက်ပေးသတည်း။ ။ သာဓုသုဋ္ဌု မရတူတိ ဝစီဘေဒံ ကရောတိ။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ။ ၁၆၇-နှာ)။

တဒတ္တမေ၊ ထိုဒသစေခြင်းအကျိုးငှာသာလျှင် "မရဏတ္ထာယ ဣဒံ နိဂ္ဂိတ္တံ"ကိုထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။

ပါကတိကံ၊ သူတစ်ပါးဘို့သည် ပြုအပ်သော ပကတိသော လက်နက်ကိုသာလျှင်။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ မူလဋ္ဌေန၊ သည်။ ဌပိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အံ။ ဝေသတိ၊ ယော်။ မူလဋ္ဌော၊ သည်။ မုစ္စတိ၊ ၏။

မူလဋ္ဌ ရဟန်း ပြုရင်းလက်နက် မဟုတ်သောကြောင့် ထိုလက်နက်ကိုမူ မူလဋ္ဌရဟန်း လားမြဲ ရောက်မှတည် တစ်ပါးသောရဟန်းသည် ရွေ၍ထားသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မူလဋ္ဌ ရဟန်းလွတ်သတည်း။ ရွေ၍ထားသည်ကို "သစေ ပန အဉ္ဉာနေ"စသည်ကိုထောက်၍ သိသတည်း။
ဝိသဂဂဇ္ဇနေပိ ။ပ။ ဝေဿဝ နယော-ဖြင့် "တသ္မိံ အပယောနေ"စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းကို ညွှန်ပြသတည်း။

မဟန္တတရံ၊ အလွန်များစွာသော။ သစေ ကရောတိ ဝါ၊ အကယ်၍ပြုမူလည်း ပြုအံ့။ မ နဋ္ဌံ၊ များသောအဆိပ်ကို။ (ကရောတိမှာစပ်) အတိရေကံ၊ လွန်ကည်။ ပေဿတိ၊ ၏။ ဣတိ မနသိ ကတွာ၊ ၍။ ခုဒ္ဒကံ၊ ငယ်အောင်။ သစေ ကရောတိ ဝါ ဖြံ၊ တနုကံ၊ ကျဉ်ကို။ ဗဟလံ၊ ထူအပ်အောင်။ သစေ ကရောတိ ဝါ ပြုအံ့၊ ဗဟလံ၊ ကို။ တနုကံ၊ အောင်။ သစေ ကရောတိ ဝါ၊ ၏။ အတ္တနော ။ ဝါ ဥပတ္တာ၊ ပူစေ၍၊ ဟောဋ္ဌာဝါ၊ အောက်သို့လည်းကောင်း။ ဥပရိဝါ၊ အထက်သို့လည်းကောင်း။ သစေ သဥ္ဇာရေတိပါ၊ အကယ်၍ ရွှေမူ လည်း ရွှေအံ့။ ပေ သတိ၊ သော်။ တဿာပိ၊ အားလည်း။ ပါရာဇိကံ၊ ၏။ ဟောဋ္ဌာ ဝါ ဥပရိ ဝါ ကို၊ သဉ္စာရေတိ သို့ စာကြောင်းများ တည့်အောင်စီရွေ့၍ အနက်ပေးသတည်း။ ဥပရိ ဝါ-ဋ္ဌဝါ-ကို ဟောဋ္ဌာမှာလည်း ယူဉ်။

ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ တေ ဆိန္ဒိက္ခာ ဝါ။ ။အပဿေန ဖလကာဒီနံ၊ သော။ စက်မေ၊ ဌ်။ အာလမ္ဗနရုက္ခ ဖလကပရိယောသာနနမှို၊ အမှီတံကဲသင်ပုဒ်, အမှီဘံကဲပျဉ်အသုံးရှိကုန်သော မှီရာတို့၏သည်း။ ပိ·ကို ရှေ့သည်။

အပဿေန ဖလကာဒီနံ၌။ အာဒိဖြင့် "အပဿေနံ နာမ နိဋ္ဌပရိဘောဂေါ စသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုအပ်ပြီးသော စကားကို ကြည့်၍ "အပဿေန ထမ္ဘ စသည်ကို ယူလေ။ သောဗ္ဘာဒီသု မဥ္စ ဝါ စသော စကားသည် သောဗ္ဘေ ဝါ နရကေ ဝါ စသည်၏ အဖွင့်မဟုတ်သေး။ ဒုဗ္ဗလံ ဝါ ကရောဘိ ၏ အဖွင့် သာတည်း။ ။ယထာ တတ္ထ ။ပ။ ပတတိ·ဝါကျသည် ရှေး၀ါကျ၏ အာကာရ တည်း။ ယထာ ယေန အာကာရေန ဥပိယမာနေ ပတတိ။ တထာ တေန အာကာရေန မဥ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ဒးပဿေန ဖလကံ ဝါ အာနေတွာ သစေ ဥပေတိ ဝါ သောဗ္ဘာဒီသု သဥ္စရုကာသေတု ဟောတိ။ တံ ဒုဗ္ဗလံ သစေ ကရောတိ ငါ။ ဧဝံ ကရောန္တဿ ကရဏေ ဒုက္ကဋံ။ ။မဥ္စဝါ၌ ဝါကို ရှေ့၍ ဥပေတိ ၌ ယှဉ်၊ သို့ယှဉ်မှ သောဗ္ဘာဒီသု ဝါ စသော ဝါကျ၌ ကရောတိ ဝါ ဟုအနက်ပေးရသည်နှင့် ညီအံ့သတည်း။

ဘိက္ခုံ အာနေတွာ·စသည်သည် သောဗ္ဘေ ဝါ နရကေ ဝါ စသည်၏ အဖွင့်တည်း။ သယံဝါ ပါတေတိ·စသည်သာ ဘိက္ခုံ အာနေတွာ စသော ရှေးစကား၏ ဝိတ္ထာရတည်း။ ။အဝုတ္တော၀ ၌ ဝါကို မဇ္ဈေဒီပကနည်းအားဖြင့် မိန့်အပ်သတည်း။

သယံ ပါတေတိ ဝါ, အညေန ပါတာပေတိ ဝါ အဘ္ဘနော ဓမ္မတာယ ပါတေတိ ဝါ အမနုဿော ပါတေတိ ဝါ, ဝါတပ္ပဟာရေန ပတတိ ဝါ, အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတတိ ဝါ, ဟု ဝါ·သဒ္ဒါကိုယှဉ်။ ။သံပဇ္ဇိတွာ ဝါ, ဝတွာ ဝါ·ဟု ဝါသဒ္ဒါကိုယှဉ်။ ။အတ္တာနံ ပဟရတု ဝါ, အညံ ပဟာရေတု ဝါ ဘာသိ ဒတွာ မူလံ ဒတွာ ဟု·မူလံ ဒတွာ၌ ဒတွာကို အသိ မှလည်းယှဉ်။ အသိ ဒတွာ ဟုရှိသည်ကားမသင့်။

. အရေနှ၊ တံစဉ်းဖြင့်။ ဿံသိတွာ၊ ပွတ်တိုက်၍။ ပေါ်ပွ ကေ တံ ငါဒေတွာ သစေပိ ကောဒ မရတိတိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေန၀။

ပရံ၊ မိမိမှတစ်ပါးသော။ အမနုဿရူပံ၊ စိတ်နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော အဆင်းရှိသော သူကို။ (သာရတ္ထဒီပနီနက်)။

အတ္တနာ ဝါ စသော အဌကထာ နောက် စကားနှင့်အညီဘည်း။ ပါဠိတော်၌ "ဒုမနာပိကံ ရူပံ ဥပသံဟရတိ" ဟု အဆင်းကို ဆောင်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပါလျက်နှင့် ပရံ ဝါ စသည်ဖြင့် အဆင်းရှိသောသူကိုဆောင်သည် ဟု ဖွင့်တော်မူသည်ကား သက်သက်အဆင်းကို ဆောင်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် ဖွင့်တော်မူသတည်း၊ သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၇၈။)၌ ပါရာဇိကန္တိ ပါဠိတော်မလာ ဒုဋ္ဌဗ္ဗာဟု၊ မိန့်သောကြောင့်"ဣတရေ ပါ။ မရတိ၊ ပါရာဇိကံဟု ရှိသည်၌ ပါရာဇိကံကို အပိုမှတ်။

ဝိသဖသ မဟာကစ္ဆုဖသာဒယော၊ အဆိပ် အတွေ၊ မျောက်ယောင်းမပင် အစရှိသည် ကိုသည်။ ဝိသဖသ မဟာကစ္ဆုဖသာဒယော၊ အဆိပ်အတွေ့၊ ဝဲကြီးအစရှိ စသည်ဖြင့် နိဿယများ၌ ပြန်ဆိုကြသည်။ ကစ္ဆုတိ မဟာကစ္ဆု-ဟု မဟာနိဒ္ဒေသဋ္ဌ(၅၁)၌ဖွင့်သည်။ ကပိကစ္ဆုဒုဖဿောထ (အဘိဓာန် ၅၈၂) သည် ပရိယာယ်ဖြစ်သည်ဟုမထင်။ ကပိကစ္ဆု ဒုဖဿောထ။ ။(အဘိဓာန် အမှာပင်။ ၅၈၂။ ။)မျောက်ယောင် မပင် ပရိယာယ်။ ။ကင်ိနံ ဝါနရနံ ကစ္ဆုံ ဇနေတီတိကပိကစ္ဆု၊ ဒုက္ခ သမ္ဖဿတာယ ဒုဖဿော။ ။(အဘိဓာန် ဋီကာ၅၈၂-ဂါထာ)။ ။

တနည်းကား။ ဝိသဖဿ မဟာကစ္ဆု ဖဿာဒယော၊ အဆိပ်အတွေ့ ပွေးကြီးနှာ အတွေ့စသည်ကိုသည်။ ။ပါမံဝိတစ္ဆိကာ ကစ္ဆု။ ။(အဘိဓာန် ရောဂ၊ ၃၂၇-ဂါထာ) စိနပဋ္ဌ ဟံသပုပ္ဖ လိကာ ဖဿဒယော၊ စိန့်တိုင်း၌ ဖြစ်သော ပုဆိုးအတွေ့ ဟင်္သာတို့၏ အတောင်အတွေ့ လဲအတွေ့စသည်တို့သည်။

ဟဿမာနေနာ ကိဠာပိ ဘဏာဘိ။ တထာ ပိ ဒေါမနဿ စိတ္တေနေဝ ဘဏတိတိ ပေဒိတဗ္ဗာ။

အနုပ္ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဘာဝါ စ၊ ဒေါမနဿ ၏ အစဉ်ဖွဲ့ခြင်း၏ မင်္ဂခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မကောက္ကကဘာဝံ၊ တစ်ပါ.သော ဂင်လာနရဟန်း၏ သေခြင်းကို မိတ်တို့အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ယထာယနာဝ၊ အသက်အားလျော်သဖြင့် သာလျှင် ယာဂ နိဒ္ဒါ နိဿနာဝ၊ အသက်အပိုင်းအခြားအားလျော်သဖြင့်သာလျှင်။ [ဒုနိသန္တိ ဩ၊ အနဲ့ ရှ၊ သံ-ရေရှိသော ခါ-ခါတ်သည် ပရိစ္ဆဒဟော] တစ်နည်းကား ယကာနှာ နိဿာဝ၊ အသက်အစဉ်အားလျော်သဖြင့်သာလျှင်။ [ဒု နှု-ရှေး သံ-ရှေးရှိသော ခါ-ခါတ်သည် အနုပ္ပဗ္ဗဟော]။

အသဥ္စိစ္စ ကင်ပ် ဘာဂဝါတိ။ (ပါဠိတော်ဝိ၊၁။၁၁၁) ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဝယ်၊ သည်။ အသဥ္စိစ္စ၊ ၍။ မတ္တကော၊ ၌။ အဝတ္တာသိ၊ ဖိမိပါ၏။ ။

အသဥ္စိစ္စေတိ အဝဓကစေတနော။ (အဋ္ဌကထာ ဝိ၊ ၂၊၆၇)။ အသဥ္စိစ္စာ အဟန္တုံ ပါဏံယံ နဒီယတိ။ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တတ္တာ တထာ ရူပါယ ပါဏံယာဘာဝီ တဗ္ဗန္တိ ဝဒန္တိ (ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ။ ၁၆၇-နှာ)။

ပဥ္စဗန္ဓံ၊ ဘောဇဥ်ကိုနှိပ်စက်သည်ကို။ ဝါ။ ဘောဇဥ်၏အန္တရာယ်ကို။

အဂ္ဂကိရိယံ၊ ဆွမ်းဦးကိုပူဇော်ခြင်းကို။ ကြိယာကိုဆိုသဖြင့် ဌာနျူပစာရ အားဖြင့်လည်းကောင်း, ဒဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ကြိယာဝန္တ ဆွမ်းကို ယူဟုပြလိုသောကြောင့် ပဌမံ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ရှေးနည်းအလို အဂ္ဂသဒ္ဒါ အာဒိအနက်ဟော။ အဂ္ဂသဒ္ဒါတစ်ခုမကျေ။ နောက်နည်းအလို အဂ္ဂသဒ္ဒါတစ်ခုကျေ။ အဂ္ဂသဒ္ဒါ ဥတ္တမအနက်ဟော။

အဓိသယိတံ၊ အိပ်နေရာဖြစ်သော။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ရဇ္ဇုကေဟိ၊ ကြိုးတို့ဖြင့်။ ဗန္ဓန္တိ၊ ဖွဲ့ချည်ကုန်၏။ တတ္ထ တေသု အဋ္ဌကထာဝစနေသု။ ဘိဇ္ဇန္တောတိ၊ ထိုးမှုလည်းထုံးမိရာ၏၊ တေတ္ထတာဒိသဋ္ဌာနေ၊ တတြတေသု ဥပရိဋ္ဌာနေ၊ ဟေဋ္ဌာဋ္ဌာန, ဥဘယဋ္ဌာနေသု။ ဥပရိဋ္ဌာနတော အညတော ဟေဋ္ဌာ ဋ္ဌာန ဥဘယဋ္ဌာနတော ပတတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဌာနတော အညတ္ထ ဥပရိဋ္ဌာန ဥဘယဋ္ဌာနေသု ပတတိ။ ဘေသဇ္ဇ ဝိဇ္ဇမာနေစ ဥဘဋ္ဌာကေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု။ ။ဝိသေသာဓိဂမံ၊ လောကုတ္တရာတရားအထူးကိုရခြင်းကို။ ဗျာကရိတွာ၊ ပြောကြား၍။ အာဟာရံ၊ ကို။ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ၊ အံ့။ နဝဋ္ဋတိ၊ အပ်။

အာဟာရကို ငါဖြတ်သဖြင့် ငါ၏တရားအထူးကိုရခြင်းကို သီတင်းသုံးဖော်တို့ သိလေစေဟု နှလုံးပိုက်၍ တရားအထူးကိုရခြင်းကို ပြောကြားပြီးသော အားဖြင့် အာဟာရကိုဖြတ်အံ့၊ မအပ်ဟုလိုသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၇၃-နှာ) နောက်နည်းကိုကြည့်၍ အဓိပ္ပါယ်ကိုဆိုသတည်း။

အဘယ့်ကြောင့်မအပ်သနည်း ဝိသေသာ ဓိဂမကိုပြောကြားခြင်းငှါ ဖြစ်သည်မဟုတ်လေလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် "သဘာဂါနံ ဟိ" စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ သဘာဂါနံ လဇ္ဇီဘိက္ခူနံ ဝိသေသာဓိဂမံ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ဝိသေသာဓိဂမံ ဗျာကရိတွာ အာဟာရံ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ။

နဝဋ္ဋတိ။ ။နဝ ကပ္ပံ ကရောန္တောဝါ ဘာဇ္ဇကံ ဓောဝန္တောဝါ မျက္ခံဝါ ဓောဝန္တော ဘာဇကံ ဝါ ဥက္ကိပိတွာ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ဋ္ဌေတိ။

သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ဂိလာနအား လုပ်ကျွေးခြင်းကို (ဂါထာပဒ-မှာစပ်) ပဝတ္တပတိကာ၌ ဒန္တဇ ပထမ တ-နှင့် ပဝတ္တ-သဒ္ဒါသည် ဂေဟေသောဟာရဏ ဇီဝိကာ- ဝုတ္တိသု ပဝတ္တေ စ ပါပသမာကမ္မနော။ ကထနေ ပဝတ္တ- ဘာဝဝစနေ ဒါ ဝုတ္တမပိ တိသု" ဟု (အဘိဓာန်အနေကတ္ထဂါ ၇၉၆-လာ) အနက်တို့တွင် ပဝတ္တအနက်ဟောသည်။ ဝါနည်းကား "ပဝုတ္ထပတိကာ၊ လွတ်ကင်းသောလင်ရှိသော မိန်းမသည်"။ ဤသဒ္ဒါနည်းနှင့် ဤအနက်မသင့်။ ပ-သည် ဝိယောဂအနက်ဟော။ ဝုတ္ထသဒ္ဒါသည် ဝသ-ဓာတ်ဖြင့်ပြီး၍နေခြင်း အနက်ဟောသည်။ "ပဝုတ္ထပတိကာ၊ မိမိနှင့်ကင်း၍နေသောလင်ရှိသော။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမသည်" (သဒ္ဒတ္ထ)။ အဋ္ဌကထာ၌ ပဝါသံ ဂတပတိကာဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပါယတ္ထ။ "ပဝါသံ၊ ကင်း၍နေရာအရပ်သို့။ ဂတပတိကာ၊ သွားသော လင်ရှိသော" ဤသဒ္ဒါနှင့် ဤအနက်သာသင့်မည်ထင်သတည်း။

အကြောင်းမှာ ပါဠိ၌ အဋ္ဌကထာ အစောင်စောင်တို့၌ ဒန္တဇ ဒုတိယ ထ-နှင့် ရှိသောကြောင့်တည်းဟုဆိုမူ ဆိုကုန်ချေ။ သို့ငြားဆိုကုန်ငြားလည်း အဘိဓာန် အထောက်မြဲသောကြောင့် ရှေးသဒ္ဒါ ရှေးအနက်သာ သင့်သတည်း။

ဝဍ္ဎုပ္ပတ္တိဝတ္ထု ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၌ တာလုဇ ဒုတိယ ဆ-နှင့် ဂစ္ဆ ရှိသည်ကား မမှန်၊ ဝဍ္ဍျာဒေယာ။ ။ဝဍ္ဍျာ အာဒေယာ ဈောက် အန္တာ နိဂ္ဂဟိတ္တေ၊ ဝနယာ ဝနေ၊ ဝနောတိ အတ္တာနမနုဘာဝိတုံ ယာစတီတိ ဝဍ္ဍော။ အဖလရုက္ခော။ ဈော၊ အပ္ပသဝါ ဣတ္ထီ။ (ကစ္စာဒိမောဂ္ဂလာန် ၄၇-သုတ်)။ သာဣတ္ထီ ဂဗ္ဘံ အဂဏှ- နက ဣတ္ထိနာမ ကာဍ္ဎာပိ နတ္ထိ၊ ပန ဗဿာပိ ယဿာ ဣတ္ထိယာ။ ။ဂဗ္ဘံ ကာဍ္ဎာပိ ဂဏှိတ္တိ ကိ၍၊ ပန ဟဿာပိ။

အာဘာနုဝဍ္ဎိ သိန္ဓုယံ ယောဟိ-စသည်ကား ရှေးစကား၏ အကြောင်းတည်း။

ပမ္ဗာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ (မူလအကြောင်း။) ဒွိဟိအာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါး ကုန်သောအကြောင်းတို့ကြောင့် (တစ်ဆင့်အကြောင်း) ဝါတော၊ သောသော- တွာ ကိဍ္ဍာပိ အန္တရဓာယေတိ ပါဟကာ ခါဒိတွာ ကိဍ္ဍာပိ အန္တရဓာယန္တိ။ ပန တထာပိ။ ။ဘေသံ ဘိက္ခုအာဒီနံ သန္တကံ ဘေသဇ္ဇံ သစေသအတ္ထိ၊ ဖေသံယော၀ သန္တကံ၊ ဘေသဇ္ဇံ ဂဟေတွာဟု မိန့်လတ္တံ့သည်ကို ထောက် သတည်း။ သာဠုသံ မာတုအာဒီနံ။ယာ၀ ဉာတကာ န ပဿန္တိ.ဟု အဋ္ဌကထာ အများရှိ၏။ ဆွေမျိုးတို့မမြင်သရွေ့ ကာလပတ်လုံး ဆေးကုကောင်း၏ ဟူလို သတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၇၄) ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၂၇၅)တို့၌ "ယာ၀ ဉာတကာ ပဿန္တိ" ဟု န-အက္ခရာကင်းလျက်ရှိ၏။ ဆွေမျိုးတို့မြင်သည့်တိုင်အောင် ဆေးကုကောင်း၏ဟူလိုသတည်း။

ပိတုစ္ဆာယ၊ အရီးအား၏။ ။မာတုစ္ဆာ မာတုဘဂိနီ ပိတုစ္ဆာ ဘဂိနီပိတာ။ ။ (အဘိဓာန်နရဝဂ်၊ ၂၄ဂ။)မာတုယာ ဘဂိနီ မာတုစ္ဆာ။ ဧွစ္ဆာ။ ပိတု ... ဘဂိနီ-ပိတုစ္ဆာ၊ ဘဝေတျ ၜတ္ထာ။ (အဘိမာန်ဋီကာ။ ၂၄ဂ-ဂါထာ)ဤကို ထောက်၍ ပိတုစ္ဆာပုဒ်သည် ဘဂိနီဘဒ္ဓိတ်ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘဂိနီအနက်၌ စ္ဆ–ပစ္စည်း သက်ရကြောင်းကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏။

တေသံယေဝ၊ ထိုအစ်ကိုစသောသူတို့၏သာလျှင်။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဆေးမြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကေလံ၊ မိမိဆေးမြစ်နှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ ယောဇေတွာ၊ ဖော်စပ်ယှဉ်စေ၍။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝေဒနဉ္စ ... ယနတ ဤနည်းနှင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော စူဠမာတုယာ စသောပုဒ်တို့၌။ ... သာမိကော ဂိလာနော ဟောတိတိ ဣဒါဒိကော ဝိနိစ္ဆယော ... ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေသံ အသာတကာနံ ဘာတုဇာယာ ဘဂိနီသာမိကာဒီနံ မာတုဇာယ။

အာစရိယဓမ္မေဝါသိကသု၊ နိဿယည်းဆရာစသော ... ပညွှေ ဝါသိကတို့၌။

ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထ-ဟူသော စကားသည် ကပ္ပိယဝေါဟာရ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုအသုံးပြုရာတို့ကို သာယာခြင်းလည်း ဝေဝ ရူပ ... ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယန အပြစ်မရှိ။

အယံ ဘာဂေါ၊ သည်။ အာစရိယ ဘာဂေါနာမ၊ ... လိမ္မာသော ဆရာသည် ရအပ်သောအဖို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတွာ၊ ဆို၍။ ကပ္ပိယ ... ပုပ္ဖအာဟရထဟူသော ကပ္ပိယဝေါဟာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ... သိမ်းယူစေ၍။ ပုပ္ဖပူဇံ၊ ပန်းပူဇော်ခြင်းကို။ ဇ.က.ဘသိ၊ ၏။

ဤ "ပုပ္ဖပူဇံ အကာသိ" စကားကို "ပုပ္ဖပူဇံ ကာရေသိ" စကားအားလျော်စွာ မထေရ် ပန်းပူဇော်သောကြောင့် မိန့်ဆိုသတည်း။ ... မပြုမူ၍ အလိုရှိရာမှာ အပ်သောအားဖြင့် သုံးဆောင်သော်လည်း ... ရှိပြီ။ "ပုပ္ဖပူဇံ ကရောထ" စကားသည် "ဣမံ ပရိက္ခာ ... (ဝိ၊ဋ္ဌ ၂၊၂၄၇)"ကဲ့သို့ ကပ္ပိယဝေါဟာရ စကားမျှသာတည်း။ ... သုဝဏ္ဏံ ဝိဟာရဿ ဒေမ ဟုဆို၍ လှူရာမှာ အလိုရှိရာ ... ။ ပူဇံ အကာသိ'တိ ဝုတ္တတ္တာ ဥယံ ဂဟေတုံ နဝဋ္ဋတိ"တိ ... ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၁၆ဂ-နှာ) စကားကို ဆရာ့ဆရာတို့ နှစ်သက်တော်မူကြကုန်၏။ "အမှာကံ ရူပိယံ နဝဋ္ဋတိ၊ ပုပ္ဖပူဇနတ္ထံ ပုပ္ဖံ ဝဋ္ဋတိ"တိ အာဂန္တွာ ပဋိက္ခိပိတွာ ကပ္ပိယေန ကမ္မေန ဂါဟာပေတွာတိ အတ္တော-ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၊၂၃၆)

စကားကိုလည်း "ပုပ္ဖပုဗ် ကရောဘ"ဟု ဇ ပ္ပိယ ဝေါဟာရအားဖြင့် လျှသော အရာဖြစ်သောကြောင့် ပယ်ရှအပ်သောအဖြင့်နှင့် ယူစေရန်မရှိသောကြောင့် ဆရာအရာတို့ နှစ်သက်တော်မူလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် "ပုပ္ဖအာဟာရဘာ"တိ အားဒိနာ ဇပ္ပိယဝေါဟာရေ ဝသေနာတိအတ္ထော"ဟု သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၇၅-နှာ)၌ မိန့်တော်မူတိုင်းသော "ပုပ္ဖအာဟာရဘ"ဟု ကပ္ပိယဝေါဟာရအားဖြင့် သိမ်းယူစေသည်ဟု မှတ်သိအပ်၏။

ပရိဘုတ္တံ ဘာသာသတိ ဝတ္တုံ နေဝ စေ ဇာနန္တိ၊ ဒေသနေ့သု ပရိဘုတ္တံ ဘဏ္ဍထာတိ-ဝဒထာတိ အ စိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ။နေဝ စေ ဇာနန္တီတိ ယဒိ ဧဝံ ဝတ္တုံ န ဇာနန္တိ။ (သာရတ္ထဒီ ၂၊၂၇၅)

အောက်ချေ ပေမှု၌ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဟု ဆိုသည်။ ထို ကျမ်း၌ ဂုဏ်ပါ၌မရှိ။

အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတော။ မသုံးသပ် မယူအပ်သေးသော ဆွမ်းဦးရှိသော ဆွမ်းကို။အနာမဋ္ဌော အဂ္ဂေါ ဧတဿ ပိဏ္ဍပါတဿာတိ အနာမဋ္ဌော စ သော ပိဏ္ဍ-ပါတော စာတိ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတော သာရတ္ထဒီပနီ၌ အပဗ္ဗဇိတဿ စကားကို ရဟန်းမကျမ်းအပ်သော ဆွမ်းဦးကိုပေးရာ၌ သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတန မရှိသောကြောင့် မိန့်ဆိုသတည်း။ မာတာပိတူနံပိ ထာလကေ ပက္ခိပိတွာ ဒါတုံ နဝဋ္ဋတိ။

ခန္ဓာဝါရံ၊ သစ်တပ်မှုကို။ ဥပ္ပာသောတွာ၊ မနေစေမူ၍။ (ဝါ) ပြေးစေ၍။ [ဥပ္ပဝ ဝသေ၀တ် ကာရိုက်ဓေ ပစ္စည်း၊ ဥ-သည် ဝိယောဂအနက်ဟော]။ ပန-တာသောပိ တုမှာကံ ကုလေနာ ပဋိသန္ဓာရေန။ ။ဝချဲပါတ္တက စိတ္တဘ္ဘရဏာ၊ မြတ်သော အရှင်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော အခင်းကို။

ပေါတ္ထကံ မေ ဘ စိဘတ္တော။ ဂန္ဓေလေပျာဒိကမ္မနိ၊ ဟုအဘိဓာန် (၁၀၄၆) အနေ ကထ္တ ဝတ် ပါယမ္ဘာသည့်နှင့်အညီ အရှ ဟူသော အနက်ကို ပေါတ္ထက သဒ္ဒ-ဤအရာမှာ ဟောသတည်း။ အဒူဟလပါသာဏော၊ ထောင်ချောက်၏ အထက်၌ တင်အပ်ကုန်သော ကျောက်တို့သည်။ မိဂံ။ ကို။ မာရေသုံဝိယ၊ သေစေကုန် သကဲ့သို့၊ မာရေသုံ၊ သေစေကုန်၏။ ပန ဓထာပိ ယဿာ တေ သတ္တရသ ဝဂ္ဂိသာဘိက္ခု။ ။ဘူတဝိဇ္ဇာပါဌကော၊ ဘူတဝိဇ္ဇာကို ရွတ်ဖတ်မန်းမှုတ်တတ်ကုန်သော သူဘို့သည်။ ။အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သည်ကား။ ပါဋ္ဌိမုတ္တက-နယော၊ ပါဠိတော်မှ လွတ်သောနည်းတည်း။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဘွေ အမနုဿ ဂဟိတာဝတ္ထုသု တို့၌။ နမရဏာဓိပ္ပါယဿ၊ အား။ အနာပတ္တိ ကို။ ဘာဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မနသိကတွာ၊ နှလုံးပိုက်၍။ ဘွေကေန၊ ဤသို့ဟောတော်မူအပ်သော ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသောစကားတော်ဖြင့်။ (ဝါ) ဤသို့ဟောတော်မူအပ်သော ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော စကားတော်ကို အမြွက်ပြုသဖြင့်။ အမနုဿ ဂဟိတဿ၊ ဘီလူးစွဲ ဖမ်းအပ်သောသူအား။ ပဟာရော၊ ပုတ်ခတ်ရိုက်နှက်ခြင်းကို။ န ဒါတဗ္ဗော ဝေ၊ မပေးအပ်သည့်သာတည်း။

ဤ သို့ ဧတ္တကေနေဝ ၌ ဧဝကို ဒါတဗ္ဗောသို့ ရွေ့၍ အနက်ပေး။ ၎င်းမှ "ပဟာလ ပဏ္ဍံ ပန" စသော အနွယ ဝါကျနှင့် ရှေ့နောက်ညီသတည်း။ ဒ္ဋီကာဆရာ သည်း ဤ "န ဧတ္တကေနေဝ အမနုဿ ဂဟိတဿ" စသော စကားကိုမိန့်တော် မူသည်ကား အလျော်အားဖြင့်သာ မိန့်တော်မူသတည်း။ မောက္ခာ- ဓိပ္ပါယ နားဖြင့် ဘီလူးဖမ်းသောသူအား ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုပေးမှု အပြစ် မရှိ၊ အနာပတ္တိသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုပါစိတ် သဟဓမ္မိကဝဂ် စတုတ္ထ သိက္ခာပုဒ် (ဝိ ၂၊ ၁၉၃) ၌ "အနာပတ္တိ ကေနစိ ဝိဟေဌိယမာနော မောက္ခာ- ဓိပ္ပါယော ပဟာရံ ဒေတိ" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ မမ်ကို တစုံတစ်ယောက် သောသူသည် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းအပ်သည်ဖြစ်၍ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၍ ပုတ်ခတ် ခြင်းကို ပေးကောင်းသေး၏ ထိုနည်းတူ ယာစ်ပါးသောသူကို ဘီလူးဖမ်း၍ လွတ်စေခြင်းငှါ အလိုရှိ၍ ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုပေးသေးအပ်သတည်း။

ပန၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကို မပေးအပ်သည်မှတပါး ပြုအပ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့။ ။ သဂ္ဂကထာဒီနိ၌ အာဒိဖြင့် သဂ္ဂကထာနှင့်စပ်သော ပါဠိတော်စကား၊ နိရယ ကထာ၊ ဆိုကထာနှင့်စပ်သော ပါဠိတော်စကားတို့ကို ယူအပ်၏။ နိရယကထာ ကိုသာ မယူအပ်။ ထို့ကြောင့် သဂ္ဂကထာဒီနိ ဟု ဗဟုပုစ်နှင့် မိန့်တော်မူ သတည်း။

သဂ္ဂကထာ စသည်အလုံးစုံတို့သည် ဥတ္တာနတ္ထချည်းလော့ဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် "ယံ ပေယ္ယ" စသည်ကို မိန့်သတည်း။

(ဟိသည် ဝိသေသတ္တဇောတကတည်း)။ ဟိ ဝိသေသော မယာ ဝုတ္တော။ ဘွေ သဂ္ဂကထာဒိသု။ ယံ သဂ္ဂကထာ နိရယကထာ ပဒံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တံ သဂ္ဂကထာ နိရယ ကထာ ပဒံ "နေနယိကာ သတ္တာ ဘာနဒဿံ ရဿာတဗ္ဗာ ဒီဃာ ဝေ သဂ္ဂကထံ ဒေဝနာဂ ရူကာဒိနံ" တိ အာဒိနာ စ (ဝိ ၄၊ ၂၅၉) ဓမ္မပဟာရေ ဝုတ္တမေဝ။

ဆေတွာ ဝါ ခဏ္ဍိတွာ ဝါ သီလံ၊ ဘူတဂါမ ပါ တဗ္ဗကာယ ပါစိတ္တိယံ, ယော ပန ဘိက္ခု ပထဝိံ ခဏေယျ ဝါ ခဏာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ ဟူသော

သိက္ခာပုဒ်တော် ရှိသည်အလျောက် ဘူတဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း, မြေကို တူးခြင်း တူးစေခြင်းတို့မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း သီလကို။ န စ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ၊ မစွန့်အပ် မစွန့်ကောင်းသည် သာတည်း။ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိဂဏှာတု၊ သိမ်းဆည်းသော အားဖြင့် ရေတွက်၍ (အချို့စာမှာ ပရိဂ္ဂဟေတွာ။ ရှိသည်အသင့်ချည်းတည်း)။ ဝေ၊ ဤသို့ သစ်ပင်ကို ဖြတ်ခြင်း, မြေကိုတူးခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်,မပြုကြ နှင့်။ ဩတ္တရဏက ရုက္ခတော အညမ္ပိ ရုက္ခံ ဆင်န္ဒိတွာ။ ။အညေသံ ဘိက္ခူနံ ဘူတဂါမံ ဆင်န္ဒိတွာ။ နိဿေဏိံ ကတွာ ဥဋ္ဌရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အာလိမ္ပေသုံ၌ အာပုဗ္ဗလိပဓာတ်၊ လိပ=လိမ္ပနေ ဟူသည်နှင့်အညီ လိမ်းကျံ ခြင်း လိမ္ပန အနက်ဟော။ ဤအရာမှာ မီးဖြင့် လိမ်းကျံခြင်း ဟူသည် မီးကို ပေးခြင်း, မီးတိုက်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အဂ္ဂိံအဒံသု–ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။ လိပ–၌ လ-ငယ်ကို ဋ္ဌ-ကြီးပြု။

ပန သဒ္ဒေါ ပက္ခန္တရတ္ထော။ တွေ ဒါယာဋ္ဌိမ္ပနဝတ္တုံသု။ ပုဗ္ဗေ ဩပါတ ကထာယံ မနုဿံ ဥဒ္ဒိဿ ဩပါတံ ခနတိတိ ဣတ္ထန္နာမေ ပတိတွာတိ အာဒိနာ (ဝိ။၄၁၂။၅၂။) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒဗ္ဗူပကရဏာနိ၊ အချို့ကုန်သော လူတို့သည် ဖြတ်၍ ထားအပ်ကုန်သော သိမ်းဆည်းသောသူ ရှိကုန်သော သစ်ဝါးဒြပ် အဆောက်အအုံတို့သည် (ဘဏ္ဍာ-ဒေယျလည်း ဖြစ်၏)။ ။ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ သဝိဉ္ဉာဏကနိန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြေရှိသော လူရှိ, ဣန္ဒြေရှိသော လူမရှိသော။ အလ္လသုက္ခံ။ စိုစွတ်,ခြောက်သွေ့သောတော ကို။ ဉယှတု။ လောင်စေသတည်း။

လူလောင်သေမှု ပါရာဇိက၊ ဘီလူးပြိတ္တာ သောင်သေမှု ထုလ္လစ္စည်း၊ တိရစ္ဆာန် လော်သေမှုပါစိတ်၊ ဘူတဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်လည်း ပါစိတ်၊ဒဗ္ဗူပက-ရဏာတို့ကို မီးတိုက်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သတည်း။

ပရိတ္တမ္ပိ၊ အစောင့်အရှောက် အရံအတားကိုလည်း။ တံ–စသည်ဖြင့် ပရိတ္တ ကို ထင်စွာပြသတည်း။ ယထာ ယေန အာကာရေန ကရိယမာနေ။ပ။နိဗ္ဗာတိ၊ တထာ တေန အာကာရေန ပရိတ္တမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တော၊ ကုံ။ သဗ္ဗံ ပဋိဂ္ဂဒါ-နာဒိကံ။

ကောပ္ပဟာရဝစနေ၊ တစ်ကြိမ်ပုတ်ခတ်ဟု ဆိုရာ၌။ ပါရာဇိကံ၊ ကုံ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ ယ ာ၊ သို့။ ဝေတတာ။တူ၊ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ပကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဇီဝိတာ၊မှ။ ဝေါရောပေဟိ၊ လော။ ဣတိအာဒိ ဝစနေသုပိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကား တို့ကို ဆိုရာတို့၌လည်း။ ပါရာဇိကံ၊ ကံ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၏။ တီဟိပကာရေဟိ မာရိတေ၊ ဟိ သစ္စံ၊ (မှုဟောင်း) အာဘိဓမ္မိကပေါဒတ္တမထေရ် စကားမှန်၏

ဧဝရူပါနိ၊ ဤကာဗန္ဓာဝတ္ထုနှင့် တူသော သဘောရှိကုန်သော။ ဝတ္ထူနိ၊ တို့ကို။ ဉာမယာ ဝတ္ထုသုသ၊ ဤအာဃာတနဝတ္ထု၏။ အတ္ထဒီပနေ၊ အနက်ကို ပြရာ၌။ ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

တိမာရိတ ဒွိမာရိတ, တိမာရိတ ဝိသံကေတ· ဖြင့်၍ ပါရာဇိက မကျသည်နှင့် စပ်သျှဉ်းသော အားဖြင့်။ အသိသဏ ကဓန္ဓ ပြေးသွားသူကို တင်ပါးသူ ပုတ်ခတ် လဲစေရာမှာ ပါရာဇိက မကျသော ဝတ္ထုနှင့် တူသော သဘောရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို ဤအာဃာတန ဝတ္ထု၏ အနက်ကို ပြဆိုရာ၌ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်ကုန်၏ ဟူလိုသတည်း။ သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၇၈-နှာ)၌ "ဇိဝိတိန္ဒြိယ· ယဿ တတ္ထ အပိစ္ဆမာနတ္တာ"ဟု မိန့်အပ်သော စကားသည် အသင့်ပင်ဖြစ်သတည်း။

တတ္ထ ယသ္မိံ ဘာဂေ ဟာဒယဝတ္ထု တိဋ္ဌတိစသည်ဖြင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊ ၂၃၈)၌ မိန့်အပ်သောစကားသည် ဦးခေါင်းပြတ်က နှစ်ပါးသော ဦးခေါင်းနှင့် ကိုယ်အဖို့၌ ဇီဝိတိန္ဒြေ ကြွင်းမရှိသောကြောင့် မှီရာဝတ္ထုမရှိ၍ ဇီဝိတိန္ဒြေချုပ်က ချုပ်ရသတည်း။သို့မှီရာ ဝတ္ထုမရှိက ထိုဝတ္ထုကိုမှီသော ဝိညာဉ်မဖြစ်၊ ထိုကြောင့် မသင့်ဟု ဆရာ့ ဆရာတို့ မိန့်တော်မူကြသတည်း။

ယံ တက္ကံ ဝုတ္တံ တတော တက္ကတော အညံ တက္ကံ။ ။ဟာရိတကာမလက· ဝိဘီတကကသာဝေ စ သဗ္ဗခညာနိ စ သဗ္ဗအပရဏ္ဏာနိ စ သတ္တန္နမ္ပိ ဓညာနံ ဩဒနဥ္စ ကဒလိဖလာဒီနိ သဗ္ဗဖလာနိ စ ဝေတ္တကေ တကာဠဇူရိကာဒိ ဆာဒယော သဗ္ဗကဋ္ဌီရေ စ မစ္ဆမံသ ဏ္ဍာနိ စ အနေကာနိ မဓုဖာဏိတာ သိန္ဓဝလောဏ· တိကဋုကာဒီနိဘေသဇ္ဇာနိ စ ပက္ခိပိတွာ။ ။ဝါတကာသကုဋ္ဌပဏ္ဍု ဘဂန္ဒရာ· ဒိနဥ္စ သိနိဒ္ဓဘောဇနံ ဘုတ္တာနဥ္စ ဥတ္တရပါနံ တာဒိသံ ဘတ္တ ဇီရနကဘေသဇ္ဇံ နတ္ထိ။

တတိယ ပါရာဇိကဏ္ဍ ဒီပနီနိဋ္ဌိတာ

အဓိဋ္ဌေမ ပုဒ်၌ အဓိပ္ပါယ ဌာ-ဓာတ် ဂုဏ်ပုဝါဒိတော အ-ဖြင့် အ-ပစ္စည်းသက်၊ ထို အ-ပစ္စည်းကို လောပဥ္စတ္တမကာ ရေ-သုတ်ဖြင့် ဧ-ပြု၊ ဌာဓာတ်၏ အစိပ်အာ ကိုချေ၊ ဌာဓာတ်သည် ပါဌ အနက်ကို ထွန်းပြသော အဓိဥပသာရပုဒ်နှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ပြောဆိုခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။ ဌာဂတိနိဝတ္တိယံ·ဟု မိန့်အပ်သော ဂတိနိဝတ္တိ အနက်ကိုမဟော၊ ဌာဓာတ်၏ ပါဌ အနက်ကို ထွန်းပြသည်၏အဖြစ်ကို "အဓိ ကိယာရပါဌာဓိ"ဟူသော အဘိဓာန်(၁၁၇၇)အဗျယဝဂ် စကားကိုထောက်၍ သိအပ်၏၊ ထိုစကား၌ ပါဌဟူသည် ဥစ္စာရဏတည်း။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ(၁၁၇၇-ဂါထာ)၌“ပါဠေ ဥစ္စာရဏေ”ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤအရာ၌ ဥစ္စာရဏဟူသည် အာစိက္ခန အနုသာသနတည်း၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဝေ ကာတဗ္ဗံ”စသောစကားကို မိန့်အပ်၏။

ဒုတေယျံ၌ ဏေယျပစ္စည်းသည် ကာရာဂါ တသော ဒမည တွေသု စ သုတ်၌ စ သဒ္ဒါဖြင့် ကမ္မအနက်၌ သက်ရသတည်း၊ ထို့ကြောင့်“ဒုတေယျန္တိ ဒူတကမ္မံ”ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသတည်း။ စဂ္ဂဟဏေန တတ္ထ ဇာတော၊ တတ္ထ ဝသတိ၊ တဿဟိတံ တံ အရဟတီတိ အာဒိသု ဏေယျ ပစ္စယောဟု ရူပသိဒ္ဓိ(၂၃၀-နှာ) တဒ္ဓိတ်၌ မိန့်အပ်သည်ကိုထောက်၍ ကမ္မအနက်၌ ဏေယျပစ္စည်းကို ကာရာဂါ-တသောဒမည တွေသု စ သုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် သက်ရသည်ကို သိသတည်း။ ။ စဂ္ဂဟဏေန ကာရာဂါတသောဒမည တွေသု စသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့်။ တံအရဟတီတိ အာဒီသု၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ကမ္မစသောအနက်ကို ယူရသတည်း။

မနုဿေ ဥတ္တရိတ္တ ဓမ္မဿ စသည်ဖြင့် “မနုဿေ ဥတ္တရိတိ ဥတ္တရိမနုဿော၊ ဗြဟ္မတ္တံ ဝါ နိဗ္ဗာနံ ဝါ လဗ္ဘတိ၊ ဥတ္တရိမနုဿဿ ပါပနကော ဓမ္မော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော ဈာနံ ဝါ မဂ္ဂဖလာနိ ဝါ လဗ္ဘန္တိ” ဤဝစနတ္ထ အဘိဓေယျတို့ကို ပြတော်မူသတည်း။ ဈာန, မဂ္ဂ, ဖလ, အဘိဓေယျတို့ကို တိုက်ရိုက်မပြသော်လည်း၊ ဗြဟ္မတ္တံ ဝါ နိဗ္ဗာနံ ဝါ ဟူသော အကျိုးစကားကိုထောက်၍ သိရသတည်း၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော် (ဝိ၊၁၊၁၁၃)၌ “အသုကော ဘိက္ခု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဈာနဿ လာဘီ” စသောစကားကိုလည်းကောင်း, အသုကော ဘိက္ခု သောတာပန္နော” စသောစကားကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူသတည်း။

တတ္တဂိဟိ ကမ္မန္တာဓိဋ္ဌာနာဒိသု။ ။အမှာကဲ ဂိဟိနံ အညမညဿ ဥတ္တရိ မနုဿ ဓမ္မဿ ယော ဝဏ္ဏော ဘာသိတော၊ သော ဝေ သေယျော။

ဥတ္တရိ မနုဿ ဓမ္မဿ၊ကို။ ယော ဝဏ္ဏော၊အကြင်ချီးမွမ်းခြင်းကို။ဘာသိတော၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သည်။ဘာဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ တတော ဥဘယတောပိ၊ထက်လည်း။ သော ဝေ ပဏ္ဏော၊ ဤချီးမွမ်းခြင်းသည်သာလျှင်။ သေယျော၊ မြတ်၏။

အမှာကံ၊ တို့တွင်ပေး၍ အညမညဿ၌ စပ်၊ ဂိဟီနံကို-တို့အားပေး၍ ဘာသိတော မှာစပ်။ အညမညဿ ကို ဓါပေး၍ ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မဿ၌စပ်။

အမှာကံ၊ တို့တွင်၊အချင်းချင်းသည်။ အညဿ၊ ၏။ ဥတ္တရိ မနုဿ ဓမ္မဿ၊ ကို။ ယော ဝဏ္ဏော၊ အကြင်ချီးမွမ်းခြင်းကို။ ဘာသိတော၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သည်။ ဘာဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ သေယျောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပန၊ အပြစ်ကိုဆိုဦးအံ့။ အနာဂတသမ္ဗန္ဓေ၊ ဘဝိဿတိဟူသောအနာဂတ် ကြိယာနှင့် စပ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ သော်။ ဧတေဟိ ဘိက္ခူဟိ၊ ထိုဘိက္ခုမှဒါ မြစ်နားဌနေကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုကြံစည်ခဏ၌။ သောဝဏ္ဏော၊ ထိုချီးမွမ်းခြင်းသည်။ ဘာသိတော၊ ဆိုအပ်သည်သာလျှင်။ (ဝါ)ဆိုအပ်ရာ ကျသည်သာလျှင်။ ဘူတော ဖြစ်၍"(ဝါ) ဖြစ်လေသောကြောင့်။ (ဝါ) ဖြစ်လေသော အပြစ်ရှိသောကြောင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဟူသောစကားကို ဆိုခြင်းငှါမသင့်။ ဧဿ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဝစနေ။ ။သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၇၈-နှာ) ၌ ဟိသစ္စံ၊ ၏။ ဤဒိသေ၊ သော။ ဌာနေ၊ အရာ၌။ ဓာတုသမ္ဗန္ဓေ၊ အနာဂတ်ကြိယာကို ဟောသော အာချာတ်ဓာတ်နှင့်စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ပစ္စယာ၊ ကိတ်ပစ္စည်းတို့သည်။ အနာဂတေ၊ ၌။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာလက္ခဏေန၊ ဤသုတ်ဖြင့်။ ဓာတ္ဝတ္ထသမ္ဗန္ဓေ၊ အနာဂတ်ကြိယာကို ဟောသော အာချာတ်ဓာတ်နှင့်စပ်ခြင်းသည်၊ သတိ၊ သော်။ အယထာ ကာလဝိဟိတာပိ၊ ကာလအားလျော်စွာ မစီရင်အပ်သည်သည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ ကိတ်ပစ္စည်းတို့သည်။ သာဓဝေါ၊ အနာဂတ်ကာလကို သိစေသောအားဖြင့် ပြီးစေတတ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏'ဟု အနက်ပေး။

"ကိတာ ဓာတွတ္ထ သမ္ဗန္ဓေ၊ ဟောန္တိ ကာလန္တရေသွပိ"ဟုသော ကစ္စာယန သာရ(၄-ဂါထာ) စကားသည် ဤအဋ္ဌဂထာ ဤဋီကာစကားနှင့် အညီတည်း။ "ကိတာ၊အတိတ်ကာလ၌ ယက်အပ်ကုန်သော တ-စသော ကိတ်ပစ္စည်းတို့သည်။ ဓာတွတ္ထသမ္ဗန္ဓေ၊ အနာဂတ်စသော ကြိယာနှင့်စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်၊ ကာလန္တရေသွပိ၊ အနာဂတ်စသော ကာလတပါးတို့၌လည်း။ ဟောန္တိ။ ကုန်၏။"

[၃၇] နေသံ ဘိက္ခူနံ ပကတိ ဝဏ္ဏတော အညော ဝဏ္ဏော အဘိနဝေါ သရီရ ဝဏ္ဏော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ။

ပဋ္ဌာဟိ၊ သော။ ပသာဒေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ပရိပုဏ္ဏတ္တာ၌စပ်)ဆဋ္ဌာ၊ ခြောက်ခုမြောက်သော မနိန္ဒြေ၏။ အဘိနိဝ္ဗေဂဘာသည၊ မှီသောအားဖြင့် သက်ဝင်၍ တည်ရာဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု၏။ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ၊ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိသေသာန ကိုယ်အင်္ဂါ မျက်နှာအဆင်း အထူးမရှိသော အားကြောင့်။ ပသန္နော၊ ကြည်လင်သော်ဖြစ်၏။ အဇ္ဈတ္တ၊ ကြည်၏။ ကဏ္ဏိကာရပုပ္ဖါ-ဒိ ဘာဒိသနေဝ၊ မဟာလှေကားပန်းစသည်နှင့် တူသည်သာဖြစ်သော။ ဟေန-ဝဏ္ဏေန၊ ဖြင့်။ ဣမေသံ ဘိက္ခူနံ၊ အဘိဝဏ္ဏော ဝိပ္ပသန္နော ယက ာ ပေ တထာ တေသံ အညေသံ မနုဿာနံ ဆဝိဝဏ္ဏော န ဝိပ္ပသန္နော။

ဉာတိပေဟတေ၌ ဟ-ကား အာဂုမ်ဘည်း။ ဤဉာတိပေဟတေ သော စကား သည် နိဂ္ဂုံးစကားတည်း။ ယသ္မာ န အနုယုဉ္ဇန္တိ တသ္မာ စ, အနုယုဉ္ဇန္တာ အနု-ယုဉ္ဇန္တတ္တာ စ ဉာမံ သရိရသောဘံ ပါပုဏိ သုံ။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၂၄၁)၌ "ဥဒ္ဒေသံ ပရိပုစ္ဆံ အနုယုဉ္ဇန္တာ ဉာမံသရိရသောဘံ" ဟု မိန့်သည် ဒ္ဓလိုအားဖြင့် အဋ္ဌကထာ ဗျတိရေက ရှေ့စကား၌ နေဝဥဒ္ဒေသံ န ပပုစ္ဆံန ဣမှဋ္ဌာနံ အနု ယုဉ္ဇန္တာ" ဟု အာကာရန္တနှင့် ရှိစေလိုဇ်။

ယထာ၊ ဥပမာအာဘယ်နည်း ဟူမူကား။ (တံ-ကားအနက်မရှိ။) ဗာလာ၊ မိုက်ကြကုန်သော ရဟန် ဖြစ်ကုန်၍။ (ဝါ) ကြောင့်။ ထိုကြောင့် "အဇာန-နတော" ဟု သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၇၉-နှာ)၌ မိန့်အပ်ဇ်။ ဘဏ္ဍိမိဂပဋိဘာဂါ၊ တုန်လှုပ်သော တောသမင်နှင့် တူကုန်၏။

ခမနီယံ၌ အနိယပစ္စည်း သက္ကအနက်ကို ထွန်းသည်ကို သိစေခြင်းငှါ "သက္ကာခမိတုံ" ဟု ဖွင့်သတည်း။ ခမုဓာတ်အနက်ကို သဟိတုံဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ပရိဟရိတုံဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်သတည်း။ ယာပေတုံ၊ ရောက်စေခြင်းငှါ။ ဤအနက်ကို ဂမေတုံဖြင့် ဖွင့်သတည်း။

ကုစ္ဆိပရိကန္တိတော၊ ဓားငယ်ဖြင့် ဖြတ်အပ်သော ဝမ်းရှိသည်ရှိသော်။

ပရိကတ္တောပုဒ်လည်း ပရိကန္တိတောနှင့်အတူ ပရိပုဗ္ဗကတိဓာတ် တ-ပစ္စည်း နှင့် ပြီးသတည်း။ ဉာအာဂုမ်မလာ၍ တ-ကို တ-သို့ကပ်၍ ပြီးသတည်း။ ကတိ-ဆေဒနေ မံသံ ကန္တတိ၊ သလ္လကတ္တော မဟာဝိဇ္ဇော၊ (ဓာတုမာလာ-၆၇-နှာ)

သမ္ဗမိ ဝေ သက္ကာရာဒိကံ။ ဉာမသ ပါပတိကွာနော။ ပရိပါစေတုန္တိ ပရိဏာ မေတုံ။ (သာရတ္ထဒီပနီ။၂၊၈၀-နှာ) ပရိပါစိတေသုတိ သာမိတေသု။ (အနု ဋီကာ ဉာဏဝိဘင်းအဖွင့်(၂၊၂၀၂)) ဓာတုသဋ္ဌပင်ကွာရာနံ လာဘီ ဟုတွာ ရေတိ။ ဘိက္ခာစာရေ၊ ဆွမ်းခံရှည့်လည်ခြင်းသည်။ အသမ္ပဇ္ဇမာနေ၊ မနေရင်းအရင်၌ မပြည့်စုံခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ (စရန္တိ၌ပေ) အနုမောဒနာယ စ ဓမ္မ-ကထာယ စ ဉာရိယာပထသမ္ပတ္တိယာ စ။

အမှာဒိသော၊ ငါကဲ့သို့သဘောရှိသော သူတို့ကို။ ဥဂ္ဂဟာပေတုံ၊ သင်စေ ခြင်းငှါ။(ဝါ) ပို့ချခြင်းငှါ။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်သော။ ကော၊ အဘယ်ဆရာ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိအံ့နည်း။ တစ်နည်းကား-အမှာဒိသော၊ တို့ကို။ ဥဂ္ဂဟာပေတုံ၊ ငှါ။ ကော၊ အဘယ်ဆရာသည်။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်အံ့နည်း။ သယမ္ဘူဉာဏာဝိ-ဂတံ၊ ဘုရားရှင်သယမ္ဘူဉာဏ်တော်ဖြင့် သိအပ်သော။ တံ ဓမ္မ ဝိနယံ ကို။ အတ္တန ၊ ကိုယ်တိုင်၊ (ဝါ) မိမိအလိုလို။ ဧဋ္ဌိဝိဓ္ဓိ၊ ထိုးတွင်း၍ သိအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဝေဒေတိ၊ ကြား၏။

သာခါရဏာ ရိက္ခရာဘာဝေန၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ပရိက္ခရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ။ တာနိ၊ ထိုဂရုဘဏ် ဂရုပရိက္ခရာတို့ကို။ ။ တထာဘာဝတော၊ ထို အဝိဿဇ္ဇိယ အဝေဘင်္ဂိယ အဖြစ်ကို။ ထေနေတွာ၊ ခိုး၍။

အဝိဿဇ္ဇိယ အဝေဘင်္ဂိယ အဖြစ်ကို အဝိဿဇ္ဇိယ အဝေဘင်္ဂိယ မဖြစ်ရအောင် ခိုးသည်ဟုလိုသတည်း။ ထေယျစိတ်ဖြင့် ခိုး၍ လူတို့ကို ချီးမြှောက်ပေးကမ်းသည်မဟုတ်။

စာဝေတုံ ကာတုံဝါ။ ။ဝေဲဟိစသည်သည် ယသ္မာတံ ဥလ္လပိတွာစသော ရှေးဝါကျ၏ဟိတ်ကူတည်း။

အာယံ အဂ္ဂေါ။ ပ။ ဥလ္လပတီတိ၊ သော။ယံဝစနံ၊ကို။ မယံ၊ငါ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ အဝေါစုမှ၊ ဟောခဲ့ကုန်ပြီ။ တံ ကိဿဟေတူတိ။ ကား။ ကေနကာရဏေန၊ ကြောင့်။ တော် ဝနံ၊ ကို။ မယံ၊ ငါဘုရားမြတ်စွာတို့သည်။ အဝေါစုမှ၊ ဟောခဲ့ကုန်သနည်း။ ဣတိ ဤသို့၊ စေဝဒေယျ၊ အကယ်၍မဝံ့မစားဆိုခဲ့ငြားအံ့။ သောရဋ္ဌပိဏ္ဍော၊ တေနဘိက္ခုနာ။

ပဝေဒေယျ ဥ္ဘ၊ ပဟုဗ္ဗ ဝိဒခါတ်သည် ဉာဏအနက်ဟော၊ ကာရိုက်ဏော ပစ္စည်းကျေသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ "ဇာနာပေယျ"ဟုဖွင့်သတည်း။ ။

သိဝေ ရှုံသာ လောဟု ဓေဒနာရန်ရှိသောကြောင့် "ပဝေဒေတွာစ ပန်' အစရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။ ဝ-ကားဝါကျာရမ္ဘ ဇောတက၊ ပန ကား ဝစနာလင်္ကာရတည်း။

နိက္ခစ္စပုဒ်၌ နိပုဗ္ဗ ကရဓာတ် နိသည် ဝဥ္စနာအနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ကရခါတ်သည် ဝဥ္စနာအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေနိပါတ်ဇာတ် အဋ္ဌကထာကုလာဝကဝဂ် အဋ္ဌမ ဗကဇာတ် အဖွင့် (ဇာတက ၄၊ ၁၊ ၂၀) ၌ "နိကတိ ဝုစ္စတိ ဝဥ္စနာ၊ နိကတိပ္ပညော ဝဥ္စနပညောပုဂ္ဂလော"ဟု မိန့်အပ်၏ ထိုသို့နိပုဗ္ဗ ကရဓာတ်၏ ဝဥ္စနာ အနက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် "နိကစ္စာတိ ဝဉ္စေတွာ"ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်တော်မူသတည်း။ နိကစ္စပုဒ်သည်နိပုဗ္ဗ ကရဓာတ် စနဲ့ ဟိရုစ္စ ဟူသော သုတ်၌ ရုစ္စ ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂသုတ်ဖြင့် ကရဓာတ်မှနောက်ဖြစ်သော ယ္ကာပစ္စည်းကို ရစ္စပြု၍ ပြီးသတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကိတ်ရူပသိဒ္ဓိ (၃၉၄၊ ၁၂။) ၌ ရစ္စ ဟိ ယောဂဝိဘာဂေန အညသ္မာပိ၊ ကရ ကရဏော သက္ကစ္စ အဓိကိစ္စ ဣကာရာဂမေဟု မိန့်အပ်သတည်း။ သဒ္ဒနီတိ၌လည်း၊ ရူပသိဒ္ဓိကဲ့ မှီး၍ ရစ္စိစနမ္ဘာဒိဟိ (၁၂၀၃-သုတ်)ဟု သုတ်တည ပြီးလျှင် ပဒက္ခဏံ

ကစ္စပြုသုဂ်ကိုထုတ်သတည်း။ဤအဋ္ဌကထာလာ နိကတိပညာသည်လည်းကောင်း ဗကဇာတ အဋ္ဌကထာ နိကတိ ပညာသည်လည်းကောင်း မဟာကုသိုလ်ဉာဏ- သမ္ပယုတ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော ပညာတည်း၊မာယာမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌက နိပါတ် ကဠုနဝဂ် သုလသာဇာတ် အဋ္ဌကထာ(ဇာတကဌ၊ ၃၊ ၄၂၆)၌၊ သတ္တု ကောတဿ မိပ္ပာယံ အဇာနန္တော သာမုဘဒ္ဒေ ဟေတိ ဉပရူဟာသုမန္တိအာဟ။ သုလသာတံတိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဉပရူဟိတွာ ဣဒါနိ တံသာမိ စတူ- သုပဿေသု ဝန္ဒိဿာပိဟိ ဝတွာ ပါဒပိဋ္ဌိယံ သီသံ ဌပေတွာ ဗာဟုပဿေ ဂန္ဓိ- တွာ ပစ္ဆိမပဿံ ဂန္တွာ ဝန္ဒမာနာ ဝိယ ဟုတွာ နာဂဗလာ ဂဏိကာ စောရံ ဒိသု ပစ္ဆာပါဒေတ္တ ဂဟေတွာ ဟေဋ္ဌာ သီသံ ကတွာ သတပေါရိသေ နရကေ- ခိပိ။ သော တဒသုဝ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏ ပတုံ မရိ။ တံ ကိရိယံ ဒိသွာ ပဗ္ဗတမတ္တကေ နိဗ္ဗတ္တ ဒေဝတာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ။

> န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု၊ ပုရိသော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော။
>
> ဣတ္ထီ ပိ ပဏ္ဍိတာ ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစက္ခဏာ။
>
> န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု၊ ပုရိသော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော။
>
> ဣတ္ထီ ပိ ပဏ္ဍိတာ ဟောတိ၊ လဟုံ အတ္ထ ဝိစိန္တိကာ–
>
> ။ ပ ။ ဒေဝတာ ပန အဟမေဝ၊ ဟု မိန့်အပ်၏။

သတ်တော့အံ့ဟု စိတ်ကို မသုံးဖြတ်မီ ကြံစီဆဲခဏ၌ ပညာဖြစ်သတည်း။ ဤ၌လည်း သတ်တော့အံ့ဟု စိတ်ကိုမဆုံးဖြတ်မီ ကြံစီဆဲခဏ၌ ပညာဖြစ် သတည်း။ မဟောသဓာတ်တော်မှာသည်း ဗစ်တိုက်သောအရာမှ ပင် ပညာ ပါရမီဖြစ်ကြောင်း လာရှိသတည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ ဉာဏဝိဘင်းအဖွင့် (အဘိ ဋ္ဌ ၂၊၃၉၇) ၌ လည်း သဗ္ဗာပိ တတြုပါယာ ပညာ ဉပါယကောသလ္လန္တိ ဣဒံ ပန အစ္စာယိက- ကိစ္စေ ဝါ၊ ဘယေ ဝါ ဉပ္ပန္နေ တဿ တိကိစ္ဆနတ္ထံ၊ ဌာနုပ္ပတ္တိယကာရဏ ဇာနနဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံဟု မိန့်အပ်၏။

တတြုပါယာတိ တတြဉပါယဘူတာ။ ဌာနေ ဉပ္ပတ္တိ ကာရဏာတိ ဌာနုပ္ပတ္တိယံ။ ကိန္တိ? ကာရဏဇာနနံ၊ ဘယာဒိနံ ဉပ္ပန္နက္ခဏေ တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ လဟုဉပ္ပန္နကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။မူလဋီကာ (၂၊၂၀၃) နိကာတိပညာ ဝဍ္ဎနပညာ ပဂ္ဂဏော။ (ဇာတက ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၄၀။) ကေနိပါတ်ဇာတ် ဒွ- ကထာ။ ။ဝဍ္ဎောတိ ဝိစာရဏပညာ၊ ဝေ ဟန္တ ဣဒံ နာမ ဘဝိဿတီတိ ဧဝ ဧက ဝိစာရဏပညာ အတ္ထို။ (ဇာတက ဋ္ဌ၁၊၂၇၇။) ဧကနိပါတ် ဂါ- နရိန္ဒဇာတ် အဋ္ဌကထာ။ ။

ကိတဝပုဒ်သည် ကိ-ဓာတ်၊ နိဝါသ အနက်ဟော အဝ-ပစ္စည်း "ကေတတိ ဝဥ္စနဘာဝေန နိဝါသေတီတိ ကိတဝေါ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဝဥ္စကဖြစ်သော ငှက်မုဆိုးရ၏။

သာဠှဝါဒယော။ ။သာဠှဝအာဒယော အဝန္တာ နိပစ္စန္တေ၊ ကိတ နိဝါသေ၊ ဓာတွာဘာဝေါ။ ကေတတီတိ ကိတဝေါ၊ ဇူတကာရော စောရော စ။ ။ (ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန် ၂၀၀-သုတ် ကေတတိ၊) ကစားသည်၏အဖြစ် ခိုးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် နေတတ်၏။

ကိတ နိဝါသေ ရောဂါ ပနယနေ စ။ ကေတတိ၊ သာကေတံ နဂရံ၊ နိကေတံ ပါဝိသိ၊ တိကိစ္ဆတိ။ (ဓာတုမာလာ၊ ၆၅-နှာ)

ယံ တံ ဘောဇနံ၊ အကြင်ဘောဇဉ်ကို။ ဘုတ္တံ၊ စားအပ်၏။တံ ဘောဇနံ၊ ကို။ (ဘုတ္တံ နာမ ဟောတိဥ္စပ)။ ။ယေသံ၊ အကြင်ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သာမညံ၊ ရဟန်း၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေသံ၊ ထိုဒုဿီလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ထွေကမေဝ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အရိယဒ္ဓဇ ဓာရဏမတ္တံ၊ အရိယာတို့၏ တံခွန်သဖွယ်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံသော အားဖြင့် ဆောင်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်တည်း။ မိစ္ဆာဇီဝေါတိ အယံ အတ္တော။

တတ္ထ အဓိမာန ဝတ္ထုမှိ။ ။အဓိဂတမာနေနနှ၊ရ၏ဟုမှတ်ထင်ခြင်းဖြင့်။ ။ ဝါ၊ ကား။ အဓိကာမာနေန၊ လွန်သောထောင်လွှား မာန်တက်ခြင်းဖြင့်။ ပတ္တံ အာဝုဓသာ စသည်ဖြင့် ရှေ့စကားကို ဖွင့်သတည်း။

ဉာတရေသု ဒေါသာယပိ စိတ္တံ နမတီတိ အာဒီသု ဝစနေသု။ အန္တရာ။ အရဟတ္တဖိုလ်၏အတွင်းဖြစ်သော သောတာပတ္တိ, သကဒါဂါမိ, အနာဂါမိဖိုလ် ဟူသော သေက္ခဘုံ၌။

အန္တရာ ဌာပေတီတိ သေခ ဘူမိယံ အဓိမာနော ဌပေတိ။ ။(ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီ၊၁၊၂၄၂)။ခိဏာသဝဿ စိတ္တစာရေ ဟောတိ ဉာဝတာသ သမထဝိပဿနာ လာဘိဿ စိတ္တစာရော ဟောတိ။ အန္တရာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏ အတွင်းဖြစ်သော သောတာပတ္တိ, သကဒါဂါမိ အနာဂါမိဖိုလ်ဟူသော သေက္ခဘုံ၌။ အဌာပေ၊ မတည်မနေပ်နိုင်။

အနဘိဇာနံ-ပုဒ်သည် အ-ပုဒ် နဘိဇာနံ-ပုဒ်မဟုတ်၊ န ပုဒ် အဘိဇာနံပုဒ် ဖြစ်သတည်း ဟုယ်စေခြင်းငှါ အနဘိဇာနန္တိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

နအာဘိဇာနံပုဒ်ဖြစ်သော် အဘယ်ကြောင့်“အသန္တံ အဘူတံ အသံဝိဇ္ဇမာနံ”ဟု ဟောတော်မမူ၍“အဇာနန္တော အပဿန္တော”ဟုဟောတော်မူသနည်း။“အသန္တံ အဘူတံ အသံဝိဇ္ဇမာနံ”ဟု မဟောဘဲ သက်သက် “အဇာနန္တော အပဿန္တော” ဟူ၍သာ ဟောတော်မူရသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ယဿ္မာ ပန-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ပနတာထာပိ၊ ထိုသို့ နအဘိဇာနံ-ပုဒ်ဖြစ်သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အဘူတော ဟောတိမှာစပ်)ယံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ၊ ကို။ အနဘိဇာနံ အနဘိဇာနန္တော၊ မသိဘဲလျက်။သမုဒါစရတိ၊ ငါ၌ရှိ၏ဟုပြောဆို၏။ သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော၊ သည်။ အဿ၊ ထိုပြောဆိုသောရဟန်း၏။ သန္တာနေ၊၌။ အနုပ္ပန္နော စ၊ မဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အသစ္ဆိကတော စ၊ မျက်မှောက်မပြုအပ်သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အဘူတော၊ ခိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း မဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုအနဘိဇာနံဟူသောပုဒ်၏။

သန္တာနေနအနုပ္ပန္နောတိ၊ အဘူတော ဟောတိ၊ သည်။ အသန္တံ အဘူတံ ဟူ၍ ဟောခြင်း၏ အကြောင်းစကားတည်း။ ဉာဏေန စ၊ အသစ္ဆိကတော တိ၊ အဘူတောဟောတိ သည် အသံဝိဇ္ဇမာနံ ဟူ၍ ဟောခြင်း၏ အကြောင်းစကားတည်း။ ထို့ကြောင့်သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၇၃)၌ အသန္တံ အဘူတန္တိ ဣမဿ စသည်ကိုမိန့်သတည်း။ အသန္တံ အဘူတန္တိ ဣမဿ ဝစနဿ၊ ကို။ ဝစနေ၊ ဟောရာ၌။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းစကားတည်း ဟုအနက်ပေး။ သို့အနက်ပေးမှ“အသန္တံ၊ အဘူတံ၊ အသံဝိဇ္ဇမာနန္တိဝုတ္တာ”ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားနှင့်ညီသတည်း။

ဧဝံ ဓမ္မော မယိ သန္ဒိဿန္တီတိ အတ္တနိ တံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥပနေတိ။ အဟံ ဧတေသု သန္ဒိဿာမီတိ အတ္တာနံ ဝါ တတ္ထ ဥပနေတိ။ ဟတ္ထာတိ တေ ဝါ ကုသလေ ဓမ္မော ဝစေနေ။ ။ဧတ္ထ ဓမ္မာနာဒ်ဘေဒေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ၊ ၌။ အဿဓမ္မာနာဒိဘေဒဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ၊ အား။ ။ တတ္ထ အလမရိယဉာဏ ဒဿနန္တိ ဝစနေ။ ။သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော၊ ကို။ ။တဒေဝ ဉာဏဒဿနံ၊ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဉာဏဒဿနံ ဟူသော စကား၌။ ။ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အယံ၊ ဤဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောကြားသောရဟန်းသည်။

ဥဂ္ဂါဟ ဗဟိဒ္ဓါ အဘိနိဝိသိတွာ။ အဓိဂတံ ကိန္တိအဓိပ္ပါယော။ ။ယေနဘိက္ခုနာ ယော ဓမ္မော အဓိဂတော၊ သော ဓမ္မော တဿဘိက္ခုနော။ ။

ယဿာတိက္ခနော ယော အာဘိနိဝေသော။ သစေ ဝဒတိ၊ ဧဝံ သတိ တွော ဝတာပို တွေကေန ဝစနမတ္တေနာပိ အဿ ဘိက္ခုနော ဝစနံ နသဒ္ဒါတဗ္ဗံ နသဒ္ဒဟိတဗ္ဗံ။

သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၀၄)၌။ "သဏ္ဍာယ မဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာသု၊ သရဏ္ဍာယ်သော အစဉ်ဖြင့် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်ခြင်းတို့၌"ဟု အနက်ပေး။ အဋ္ဌကထာမှာ ဥဂ္ဂဟာအရ ပါဠိ, ပရိပုစ္ဆာအရ အဋ္ဌကထာတည်း။

ယဒိ သုတ္တတိ။ ။ဒီဃရတ္တံ စသော စကားဖြင့် သုတ္တနာကာရကို ထင်စွာ ပြသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဒီဃရတ္တံ စသောစကားသည် ယဒိနေဿ-စသော စကား၏ ဝိတ္ထာရစကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ယဒိသဒ္ဒါကို သုတ္တတိ၌ ယှဉ်ရ သကဲ့သို့ ပညာယတိနှင့်လည်းယှဉ်။ သာရတ္ထဒီပနီကို မှီးသတည်း။

အဘယ်ကြောင့် ထိုရဟန်း၏ ဖြေကြားခြင်းသည် ပဋိပဒါနှင့် နှီးနှော သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သေယျထာပိနာမ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿာတိက္ခနော၊ ၏။ ဗျာကရဏံ၊ သည်။ သေယျ-ထာပိနာမ။ပ။ပဋိပဒါစာတိ၊ဟူ၍။ မဟာဝဂ္ဂသုတ္တေ၊ ၌။ မဟာဂေါ ဝိန္ဒသုတ္တေ၊၌။ ပဋ္ဌသိခေန၊ ပဋ္ဌသိခ အမည်ရှိသော။ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တေန၊ စောင်းနတ်သား သည်။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ မြတ်စွာဘုရားအား လျောက်ထားအပ်သော ပဋိပဒါ၏ နိဗ္ဗာန်နှင့်နှီးနှော ညီညွတ်ခြင်းနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗျာကရဏံ၊ သည်။ ပဋိပဒါယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံသန္ဒတိ၊ နှီးနှော၏။ ဤစကားနှင့်တူသော စကား ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ (မ၊ဋ္ဌ၊၄၊၆၆) ဆဗ္ဗိသော ဓနသုတ်အဖွင့်မှာလည်း ရှိသတည်း။

အယဉ္စ ယသ္မာ၊ စသည်ကား ဝိဂ္ဂဟာရတည်း။ ဟိ ဝိတ္ထာရမိ။

တသ္မာ တံ ဝိသုဒ္ဓိံ၌ တသ္မာဖြင့် ဘိက္ခုဘာဝေါ ဝိသုဒ္ဓိနာမ နဟောတိ, ဂိဟိ အာဒိဘာဝေါ ဝိသုဒ္ဓိနာမ ဟောတိ၊ နစ်ဝါကျကိုစွဲ။ ဤ တံဝိသုဒ္ဓိံ စသည်ကို လိုရင်းကောက်။ ဣစ္စသဒ္ဒ ဣတိကို ဣတိတသ္မာအနက်ပေး။ ထို ဣတိတသ္မာဖြင့် ဘိက္ခုဘာဝေ။ပ။ အဓိဂန္တုံကိုစွဲ။ တသ္မာဿ၌ တသ္မာဖြင့် ဘဗ္ဗော ဟောတိ ဟူသော အခြားမဲ့စကားကိုစွဲ။ သဗ္ဗ ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗာ ကာရေန နယံ ဂဟေတုံ ယသ္မာ န သက္ကာတိ။

သဋ္ဌုမုတ္တောဖြင့် ဝိ၏ ဝိသေသအနက်ကို ပြသတည်း။

ဝိဝိဓေဟိ ေင့် ဝိဓ၏ ဝိဓအနက်ကို ပြသတည်း။ ဇွော ဈာနင်္ဂီ ပဌမံ ဈာနင်္ဂီ အာဒိဝစနေ၊ သေသံ ဝစနံ။ ဇွော ဝိမောက္ခင်္ဂီ ကာဒီသု။ တေသု သုညတ ဝိမောက္ခပဒါဒီသု၊ ထိုသုညတ ဝိမောက္ခပုဒ် စသည်တို့တွင်။ ဣမဿ၊ သုညတ ဝိမောက္ခစသည်တို့ဘွင် ဤမည်သော ဝိမောက္ခကို။

တိဿော ဂိဇ္ဇာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဒိဗ္ဗစက္ခု အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏ်တည်း။ ဣတိ ဣမာ ဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာ၊တို့တည်း။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့်ဒွန်သမာသ်တည်း။တစ်နည်းကား - ပုဗ္ဗေနိပါသာနုဿတိ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတ ဖြစ်သော။ ဉာဏ်၊ လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ဖြစ်သော၊ ဉာဏ်၊ လည်းကောင်း။ အာသဝါနံ ခယေဉာဏ်၊ အာသဝါနံ ခယေဉာဏ်လည်း-ကောင်း။ ဣတိ ဣမာ ဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာ၊ တို့တည်း။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် ဝါကျတည်း။ ဝတ္ထုသင်္ဂဟေ ဝတ္ထုနိနာမ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဟဒယဝတ္ထုစေတိ၊ ဆဗ္ဗိဓာနိ ဘဝန္တိ။ ။ (အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ် ပကိဏ္ဏက သင်္ဂဟဝိဘာဂ)။အဋ္ဌကထာ ယံ စက္ခု။ပ။ ဝတ္ထု စေတိဧတ္ထ စက္ခုဝေ ဝတ္ထု၊ စက္ခုဝတ္ထု၊ တထာ သေသေသုပိ။ စက္ခုဝတ္ထု၊စ။ပ။ ဟဒယဝတ္ထုစ စက္ခု ။ပ။ ဟဒယဝတ္ထု" ပုဗ္ဗပဒေသု ဥတ္တရပဒလောပေါ။ စ. သဒ္ဒေါ ပန ဒွန္ဒဝါကျ ဉာပေတုံ ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယဒိ ဝါကျံ သိယာ၊ တဒါ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသော ဝါ သိယာ၊ ဝိဘတ္တိ လောပေါဝါ။ စေသတိ စက္ခု စက္ခု ဘူတံ ဝတ္ထုစ သောတံ သောတဘူတံ ဝတ္ထုစာတိအာဒိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (မဏိသာရ မဉ္ဇူသာ၊၁၊ ၄၂၀)။

အာသဝါနံ ခယေဉာဏံ ပုဒ်သည် အလုတ္တသမာသ်တည်း။ "အာသဝါနံ ခယေဉာဏံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်၌ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်လည်းကောင်း"ဟုအနက်ပေး။

အာသဝါနံ ခယေဉာဏာယာတိ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏာတ္ထာယ။ ။(ဤပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ (၁၃၆)။ ။ဤသို့ အဋ္ဌကထာဖွင့်တော် မူသည်ကား - ခယေဉာဏန္တိမဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ဉာဏံ။ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏန္တိ ဖလသမင်္ဂိ-ဿ ဉာဏံ။ ။(နိဂ္ဂဏ္ဍပကဏ္ဍပါဠိတော်။ အဘိ၁၊ ၂၆၅)။ မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ဉာဏန္တိ ဧတ္ထာရိ မဂ္ဂဉာဏာနိ။ ၎င်းအဖွင့် အဋ္ဌကထာ။ (အဘိဋ္ဌ ၁၊ ၄၃၆)။ ။ဤသို့ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးသည် အာသဝက္ခယ ဉာဏ်မည်ကြောင်း လာရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း နိဗ္ဗိဒါယစေဝ ပဋိဝေဓာယစ-ဟူသော

ဉာဏဝိဘင်းပါဠိတော် (အဘိ ၂၊ ၃၄၃)မှာ၊ ယထာနုရူပံဝါ အာသယံကွယ-ဘာဝဇော, ဖလေ ဝါ၊ အာသယဂ္ဂယေ သတိ ယထာနုရူပံ တံ နိဗ္ဗတ္တနတော စဘူသုပိ မဂ္ဂေသု ပညာ ဆင်္ခ အဘိညံ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ–ဟု မူလဋီကာ(၂၊ ၂၀၄)ဖွင့်သည့်အားလျော်စွာ၊ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးသည်၊ အာသယံကွယဉာဏ်ဖြစ်သော ပဋိဝေဓဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အာသယံကွယဉာဏ်၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်လေးပါး၊ ဤသို့ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဖွင့်တော်မူသတည်း။

တတ္ထ တာသု တီသု ဝိဇ္ဇာသု။ ။တမ္ပိ ဝစနံ။သင်္ဂလည်း။သမေတိ၊သမေပ အဋ္ဌကထာလာ စကားနှင့် ညီညွတ်၏။ တမ္ပိဋ္ဌ ပိဖြင့် မဟာအဋ္ဌကထာ လာစကားကိုပေါင်း။

တတ္ထသတိပဋ္ဌာနာဒီသု။ ဓေကေက မမ္မဝသေနာပိ၊ သေသာ မနေ့ာမယိဒ္ဓိ-အာဒယော ပါရာဇိက ဝတ္ထု ဟောန္တိ။

အာစရိယော ။ပ။ ပါရာဇိကမေဝါတိ၊သည်။ ပဋိက္ခိတ္တ၊ ။အာကာရတည်း။

တွေဌာနေ၊ နိဗ္ဗာနံပါဠိယာ, ကိဥ္စာပိ အနာဂတံ။ ။ယသ္မာ ပဋိယာယ ဝစနံ၊ တသ္မာ ပါရာဇိကမေ။ ။ကုရုန္ဒိယမ္ပိ ပါရာဇိကာ န မုစ္စတီတိ ဝုတ္တံ။ မဟာ-အဋ္ဌကထာယံ၊ ကို။ ဝိစာရိတတ္တာ ဒ္ဓေပ်။ ။ဇာနိဿတိတိ ဓေဝံ ပရိဝိတက္ကော ဟောတိ။

ရှေးရှေးသောဘဝက အဋ္ဌသမာပတ်ကို မရဘူးသော သူမည်သည်မရှိ၊ ရဘူးသည်သာတည်း။ ကမ္ဘာပျက်ခါနီးအခါ အသီးသီး ချာန်သမာပါတ်ကို ရကြသည်ချည်းတည်း။ ဘဝကူးက အဋ္ဌသမာပတ် ပျက်စီးသတည်း။ ဤဘဝ အတိတ်၌ရသော အဋ္ဌသမာပတ် ပျက်စီးသည်ကို။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ သမ္မပ္ပဓာန ဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသလာ(အဘိဋ္ဌ ၂၊ ၂၇၈-)အတတ်ဆန်း ကန်းမနှင့်ညားသော သာမဏေဝတ္ထုစသည်ကို ထောက်၍သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "အတီတေ၊ ဤဘဝတွင် အတိတ်, ရှေးရှေးဘဝအတိတ်၌။ အဋ္ဌ-သမာပတ္တိလာဘီ၊သည်။ အမှု၊ ၏။ ဉာတိ၊သို့၊ ဒေဒေတာ၊ ဆိုသော မှဟန့်အား။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ ကား။ကုပ္ပဓမ္မတ္တာ၊ ရပြီး၍ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။သို့ကုပ္ပသဘောရှိသောကြောင့် ဤဘဝ အတိတ်ကိုရည်၍ မရမူ၍ ရသည်ဟုပြောသော်လည်း ပါရာဇိကမရှိဟူလိုသတည်း။

ပန၊ ပါရာဇိက မရှိသည်မှတစ်ပါး ပါရာဇိက ရှိသည်ကိုဆိုဦးအံ့၊ ဣမ စ ပစ္စုပ္ပန္နတ္တဘာဝေ၊ ဤ ခဏ ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော [illegible] ၌။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ၊ သည်။ အမှု၊ ၏။ ဉာတိ ဤသို့။ ဝဒေဟော၊ အား။

ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ကဿ၊ ကား။ အကုပ္ပ မမ္မတ္တာ၊ ခဏ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘော၌ သမာပတ်ကိုရသည်ဖြစ်က မပျက်မစီးခြင်း သဘောရှိသည်အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ အဟိတ တတ္တဘာဝ၊ ရှေးရှေးဘဝအတိတ် အတ္တဘောကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ကထေန္တဿ၊ အား။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန္နတ္တ-ဘာဝံ၊ တစ်ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အခွါ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကထေန္တဿဝ၊ အားသာလျှင်။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန်သရုပ်ကို အဒ္ဓါဝသေန တာဝ ကောဿ ဘောသ္မိ ဘဝေ ပဋိသန္ဓိတော ပုဗ္ဗေ အတီတံ၊ စုတိတော ဥဒ္ဓံ အနာဂတံ၊ ဥဘိန္နမန္တရေ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ဟူသော သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ ခန္ဓဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသ(အဘိ ဋ္ဌ၊ ၂၊၇၊) စကားဖြင့် သိအပ်၏။

ပစ္စုပ္ပန္နတ္တဘာဝံ–အရ အဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောဖြစ်သည်ကို "အဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန္န-ဝသေန ဝတ္တမာန တာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဉာပနတ္ထံ ဝုတ္တံ"ဟူသော ဝဇိရ ဗုဒ္ဓိ(၁၇၂-နှာ) ဋီကာစကားဖြင့် သိအပ်၏။

[၂၀၀-ပုဒ်]ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ၊ ချဲ့တော်မူပြီး၍၊(ဒဿေတဗ္ဗာစပ်)၊ တဿ သမ္ဗန္ဓာန မုသာဝါဒဿ အင်္ဂ ပုဗ္ဗဝဿ ဟောတိ မုသာ ဘဏိဿန္တိတ် အာဒိနာ ဝစနေန ဒဿေတဗ္ဗာ။

ဒဿေတဗ္ဗာ၊ ပြပြီး၍။ တတော ပရံ၊ ထိုသို့ပြသည်မှ နောက်၌။ (ဗန္ဓန္တော၌ စပ်၊)ဗန္ဓန္တော၊ ဖွဲ့တော်မူသော ဘုရားမြတ်စွာသည်။ တတော၊ ထို့သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဥလ္လပနာကာရဥ္စ။ တတော၊ ထိုအင်္ဂါကို ပြသည်မှ။ပရံ၊ နောက်၌။ တဿေဝ သမ္ဗန္ဓာန မုသာဝါဒဿ၊ ၏သာလျှင်။ ဝိတ္ထာရနယ ဝသေန၊ အကျယ် ဖြစ်သောနည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စက္ကပေယျာလံ၊ ကို။ ဝတ္ထုဝိသာရကဿ၊ ၏။ သဥ္စမုလကပေယာ၊ မှ၊ ပရံ။ ၌။ တီဟာကာရေဟိ၊ ပဌမစျာနံ၊ သမာပဇ္ဇိန္တိ-အာဒိနာ၊ သော။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဥလ္လပနာကာရဥ္စ။ ကိုလည်းကောင်း။ န ပဋိဝဇ္ဇာနန္တဿ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာတိအာဒိနာ၊ သော။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ အာပတ္တိဘေဒဥ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဧကမေကံ၊ သော။ ပဒံ၊ ဒုတိယဥ္စျာနံ စသောပုဒ်ကို။ ဃဋေန္တေန၊ စပ်သဖြင့်။ သမ္ပဒါနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဒုတိယဥ္စျာနံပုဒ်အစ မောဃာ စ မေ စိတ္တံ နိဝရဏာံပုဒ်အဆုံးရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သောပုဒ်တို့ကို။ ဃဋေတ္ဗာ၊ စပ်၍။

ဗဒ္ဓဂက္ကံ နာမ ဝုတ္တံစကား၏ အခြားမဲ့၌ တံ ဟိ ပုန အာနေတ္ဗာ၊ပဌမစျာနေန သိဒ္ဓိံ ယောဇိတံ၊ တဿ ဗဒ္ဓစက္ကန္တိ ဝုစ္စတိ ဟူသော စကားကြွင်းသည်ကို ရှေးစကားထောက်၍ သိအပ်၏။

ဘဏိတေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ အဿာဘိက္ခုနော၊ အား။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤနည်းအလို ဘဏိတဿကို "ဘဏိတေ အဿ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသတည်း။ နောက်နည်းအလို "ဘဏိတဿ၊ ဆိုပြီးသောရဟန်းအား"ဟု အနက်ပေး။ နိဋ္ဌိတဝစနဿ ဟောတီတိ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။ ဧတ္ထ၊ ဘဏိတဿ ဟောတိ-ဟူသော စကား၌။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ ဝိဿဇ္ဇနတော၊ မှ။ တာဝ၊ စွာ။ ။သာသုစ္ဆာ၊ ကို။ ဘဏိတံ ဝါ ဟောတီတိ ဝိဿဇ္ဇိတာ။ ပစ္ဆာဘာဂေ၊ မုသာဘဏိတန္တိ သဥပေပိ န ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိပိ ပါရာဇိကမေဝ၊ ဧတ္ထ၊ ဤပုဗ္ဗဝဿ ဟောတိ စသော စကား၌။ ဣတော၊ ဤတိဟာကာရေဟိ စသောစကားမှ၊ ပရံ၊ နောက်၌။ (ဝုတ္တံ၌ စပ်)အဿာဘိက္ခုနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ မေ ပဌမံ ဈာနန္တိ။ ၍။ ဧဝံ သဘာဝမေဝစ၊ ဤသို့သော အလိုရှိသည်သာလျှင်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤစကားဖြင့် ဝိနိဓာယသဘာဝံ ဟူသော စကား၏အနက်ကို ပြသတည်း။ ဘာဝ သဒ္ဒါသည် "ဘာဝေါ ပဒတ္ထေ အတ္တာယ၊ မဓိပ္ပါယ ကြိယာသုစ" (၈၀၇- အဘိဓာန်ဂါထာ) မိန့်ရကား အဓိပ္ပါယ ဟော။ တေသမ္ပိ ဒိဋ္ဌိအာဒီနံ။ ။ တတ္ထ ပရိဝါရေ။ ။သညာမတ္တမ္ပိနာမ၊ မုသားဆိုအံ့ဟူသော အမှတ်သညာမျှ မည်သည်ကိုလည်း။ အဝိနိဓာယ၊ ရှေးအဖို့၌မထားမူ၍။

ဣတော၊ ဤဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော တိဟာကာရေဟိ-စသော စကားမှ။ ပရံ၊ တစ်ပါးသော။ သဗ္ဗမ္ပိ ဝစနံ၊ သည်လည်း။ ။ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ကိလေသပ္ပဟာနပဒဿ၊ ၏။ ပဒဘာဇနေ၊ ၌။ ရာဂေါ မေ စတ္တော ဝန္တောတိအာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ပဒါနံ၊ တို့၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဥပေတွာ၊ ၍။ ယံပဒံ၊ ကို။ ဣမိနာ ဝိနိစ္ဆယေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာတုံ၊ ငှါ။ နသက္ကာ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။ ဧတ္ထ သုဒ္ဓိက မဟာဝါရေ၊ ၌။ တံပဒံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မဲ့။ သသံယံ အဝေတွာ၊ ထို ရာဂေါ မေ စတ္တော ဝန္တော အစရှိသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဝါ) ဆိုအပ်လတ္တံ့။ ဧတ္ထ ရာဂေါ မေ စတ္တော ဝန္တောတိ အာဒိဝစနေ။

အတ္တော စ ဝါရပေယျာလပ္ပဘေဒေါ စ သဗ္ဗော ဣမ သုဒ္ဓိကဝါရေ ဘဂဝတာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလံ ဟိ အယံ ဝါရော။ ။တန်ထားသော သစေ ဇာနာတိ ဧဝံ သတိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ။ ဧတ္ထ ဝတ္ထုကာမဝါရေ ဇာနနလက္ခဏံ။

တတ္ထ ဝိကာရာဒိဟိပိ၊ သော။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂစောပနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ["ဟတ္ထ မုဒ္ဒါဒိဟတ္ထဝိကာရေစ အင်္ဂပစ္စင်္ဂစောပနဥ္စ"ဟု ဝိနယဋ္ဌကထာ (၁၊ ၁၄၉) ဖွင့်သောနည်းကို တစ်နည်းမှတ်။]

ဝိညတ္တိပထေ၊ ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်တို့ကို အားရုံပြုသောအားဖြင့် ယူခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော တင်ဆယ့်နှစ်တောင်ဟတ္ထပါသ်အတွင်းအရပ်၌။

ဝိညတ္တိပထေ ဌိတဿာတိ ဒွါဒသ ဟတ္ထတ္တနေ ပဒေသေ ဌိတဿ။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၁၊၁၄၉)။ အင်္ဂပစ္စက်စောပနေဟ်သည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာ တည်း။ ဝစီ ဘေဒကိုလည်းယူ။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၉၁)၌ "ဝိညတ္တိပထေတိ ကာယ ဝစီဝိညတ္တီနံ ဂဟဏယောဂ္ဂေ ပဒေသေ"ဟု ဖွင့်သတည်း။

သော အဝ န ဇာနာတိ၁၊အထ အာပဇ္ဇတိ၀ါ၊အထ ဇာနာတိ၀ါ၊ စေ႕သတိ အပ္ပဋိဝိ ဇာနန္တော ဣစ္စေဝ သ၀ျ ဂစ္ဆတိ။

သောပိ ဝ ီက္ခူ၊ ထိုချာန်ိ ဝိမောက္ခ်ဟူသော သဒ္ဒါမျှကို ကြားတုးသော ရဟန်းသည်လည်း။ (ဇာနာတိ၊ ၌စပ်၊) တေန၊ ထိုဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောကြား သောရဟန်းသည်။ ချာန်ံသမာပဇ္ဇိန္တိ၊ ၍။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ချာန်ံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ဝင်စားပြီ။ ဣတိ၊ဤသို့။ သေ သော ဘိ က္ခုသည်။ ဝဒတိ ကိရ၊ ဆိုသတတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧ္တကမတ္တမ္ပိ၊ ဤမျှတည်းကိုသော်လည်း။

ပိ- ဖြင့် ဤ ရဟန်းသည်ချာန်ကိုရသော ချာနလာဘီရဟန်းဟု သိသော် အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း၊ ကေန် ဇာနာတိ ဖြစ်သတည်းဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ ။ တေန ပဌမံ ချာနံ သမာပဇ္ဇာမိတိအာဒိဝစနေ ဝုတ္တေ ချာနံ ကိရ သော-သမာပဇ္ဇတ်တိ ယဒိ တ္တေကမတ္တမ္ပိ ဇာနာတိ။(ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ။ ၁၊၁၅၁)

ဝါရပေယျာလ ဘေဒဥ္စ အတ္ထဥ္စ။ ။ပစ္စတ္တဝစနဝါရ၊ ပဌမာ ဝိဘတ်ကို ခေါင်းတည်၍ဟောအပ်ကုန်သော ဝါရတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ကရဏ ဝစနဝါရ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်ကို ခေါင်းတည်၍ ဟောအပ်ကုန်သော ဝါရတို့ ကို။ ဣစ ပစ္စယ-ပဋိသံယုတ္တဝါရေ။ ဝုတ္တေန။ ။

အဓိမာနဥ္စ ဝိနာတိ အဓိ၀ေ ဒိဋ္ဌသညိတာဒိ သဘာဝံ အဓိဂတ မာန-သင်္ခါတံ အဓိဂတ ဥတ္တရိနုမဿဓမ္မော အဟမ္မိတိ အဓိမာနဥ္စ ၄ပေတွာ။ ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ။ ၁၊၁၄၉)

အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို လွန်ကျူး၍ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပြဟမ္မစာရီနံ၊ တို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ နာတံ အာဝုသော မစ္စုနော ဘာယာမိတိ၊ ဒိန္နာ၊ ဖြင့်။အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ကို။ ဗျာကရောန္တဿ၊ ဝေါဟာရအားဖြင့် ပြောရကျသော ရဟန်းအား။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ (သာရတ္ထဒီပနီ, ဝိမတိဝိနောဒန်ဋီကာ။ ၁၊၂၄၇။ နှစ်စောင်ကိုမှီ၍ အနက်ပေးသတည်း။)

ပဒဘာဇနီယ ဝဏ္ဏနာ ဒီပနီ–နိဋ္ဌိတာ၊

သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊ ၉၁)၌ ဘာယန္တေ့ာပီတိ၊ ကား။ ဣမဿ ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မဿ၊ ၏။ မယိ၊ ငါ၌။ နတ္ထိဘာဝံ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဇာနန္တာ၊ သိကြ ကုန်သော။ အညေ့ာပိ၊ ငါမှတစ်ပါးကုန်သော သူတို့သည်လည်း။ အတ္တိနုခေါ၊ ရှိလေကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘာယန္တေ့ာပိ၊ ကြောက်သည်ဖြစ်၍လည်း။

ဟာသန္တေ့ာပိဟိ၌ ဟိ-ကို ဟိယသ္မာအနက်ပေး။ မဇ္ဈတ္တောပီတိ၌ ဣတိ-ကို ဣတိတသ္မာအနက်ပေး၍ တိဝေဒနံ-သို့ပြန်။

ခန္ဓကဝတ္တ သေခိယဝတ္တ ပရိပူရဏတ္ထံ ဝါ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ အာပဇ္ဇနတ္ထံ ဝါ ပါသာဒိကေ ဟိ အာဘိက္ကမာဒိကေ ဟုတ္ဝာ။ (ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏပုဒ် ဖြစ် သောကြောင့် သို့ အနက်ပေးသတည်း။

အရဟာ အဟန္တိ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ စိတ်ဖြင့် ကြံရုံမျှ မက နှုတ်မြွက်ဆို၏။ ပရိ။ ဿခ်ါနုဝသေန၊ ရောဂါဝေဒနာကို သိမ်းဆည်းဆင်ခြင်သော ပညာဉာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဓိဝါသနခန္တိယံ၊ ရောဂါဝေဒနာကို မိမိ၏ အထက်၌ နေစေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သည်းခံခြင်း၌။

ဝိနိဓာယဒိဋ္ဌိံ၊ ဝိနိဓာယခန္တိံ၊ ဝိနိဓာယရုစိံ၊ ဝိနိဓာယဘာဝံဟူသော ဤ စတုတ္ထပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် သုဒ္ဓိကဝါရလာ စကား၌ ခန္တိသဒ္ဒါသည် အလို ဟော၊ ဒိဋ္ဌိ ရုစိ ဘာဝသဒ္ဒါတို့နှင့် ယှဉ်ဘက်ပဋိယောဂီအားဖြင့် ဟောတော်မူ သည်နှင့် အလိုဟူသောအနက်ကို ဟောသည်ကို သိအပ်သတည်း။ ဤ၌မူကား အလိုဟူသောအနက်ကို မဟော၊ သည်းခံခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်းဟု သိစေခြင်းအဓိဝါသနသဒ္ဒါနှင့်တကွ "အဓိဝါသနခန္တိယံ"ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။ အဓိဝါသနပုဒ်နက်ကို ခန္တီပရမန္တိအာဒိသု ပဍ္ဍပဝါဒံ ပရပကာရံ သီတုဏှာဒိ- ဘေဒဥ္စ ဂုဏောပရောဓံ ခမတိ သဟတိ အဓိဝါသေတီတိ ခန္တိ ဟူသော သုတ်မဟာဝါမဟာပါဒါနသုတ် ဋီကာ(ဒီ၊ ဋီ၊ ၂၊၇၄။)၊ သာရတ္ထဒီပနီ ဋီ၊၁၊၄၄၁၊) ဝေရဥ္စကဏ္ဍအဖွင့်စကားကိုတောက်၍ သိသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ထိုစကား တို့၌ အဓိဝါသေတိပုဒ်ကို "အဓိဝါသေတိ၊ မိမိအထက်၌ နေစေ၏"ဟု အနက် ပေးရသတည်း။

ကေဝလံ၊ အာသနာနိ ပညာပေထ စသောစကားနှင့် မရောယှက် သက်သက်။ အရဟန္တဝါဒပဋိသံယုတ္တံ၊ ကိုဥ္စာပိ ဟောတိ၊ ပန တထာပိ တံ အရဟန္တာနံ အာသနာနိ ပညာပေထာတိအာဒိကာနံ ဝစနာနံ ဝဏံ။ အဿ ဗြာဟ္မဏဿ။ ပသာဒဘည့် ပသာဒမတ္တေန ဝဏ္ဏနံ၊ သဒ္ဒ စရိတတ္တာအတ္တနော

သဒ္ဒါဗလေန သမုဿာဟိ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဝစနံ ယသ္မာ ဟောတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ။ (ပသာဒဘညံကို ဆင့်၍ သဒ္ဒါစရိတတ္တာ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။)

ပသာဒဘညေတိ ကိဉ္စာပိ အာဟ။ ပန တထာပိ၊ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား—

အနုက္ကဏ္ဌိတဘာဝေန စ အဘိရတဘာဝေန စ။ ။ကိစ္စေနဝါ, ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနဝါ ဘိက္ခာစာရတ္တံဝါ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာနံ အတ္ထာယဝါ အညေန တာဒိသေနကရဏီယေနဝါ အာဝါသံ ဝါတိအာဒိနာ ပုဗ္ဗေ ပရိစ္ဆိန္နံ တံ ဌာနံ၊ အတိက္ကမိတွာဂစ္ဆတိ၊ တဿ အနာပတ္တိ။ ဒါနိ အဟံ တတ္ထ ဝသိတဋ္ဌာနေ ယဒိ နာမိဿာမိ၊ ဧဝံသတိ မံ အရဟာတိ အညတရသ္မိံ အာဝါသေ မယာ သဒ္ဓိံ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တာ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ၊ သမ္ဘာဝေဿန္တီတိ ဧင်္ဂလာမိနာ ယထာ-ဝုတ္တေန ကိစ္စာဒိကာရဏေနဂတဿ အဿဘိက္ခုနောဂမနတော ပစ္ဆာ ဥက္ကဏ္ဌာ-စာရော သစေပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ သတိပိ အနာပတ္တိယေဝ။ သမ္ဘာဝေဿန္တီတိ၌ ဥက္ကဏ္ဌာစာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌စပ်။ ဧဝံကို ဂတဿ၌စပ်။

ဟုတွာဝါ အနုဗန္ဓော ဝါ ပဝိသိတုကာမော ဝါ။ တဿာပိ အနာပတ္တိ။ ။ တမ္ပိ ပါရာဇိကံ၊ သို့။ (နာပဇ္ဇတိ၌စပ်) အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ (ဂါ) တစ်ပြိုင်နက်။

ဤသို့အနက်ပေးရသည်ကို၊ ယထာ ဟိ သကုဏော အာကာသေနာဂန္တွာ ရုက္ခဂ္ဂေ နိလီယမာနော ဝ ရုက္ခသာခဉ္စ ဃဋ္ဋေတိ၊ ဆာယာ စဿ ပထဝိယံ ပဋိဟညတိ၊ သာခါ ဃဋ္ဋနဆာယာဖုဋ္ဌာနိ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဧကက္ခဏေယေဝ ဘဝန္တိ။ ဟူသော အဋ္ဌသာလိနီ (အဘိ၌၁၁၄) ဒွါရကထာ စကားကို ထောက်၍ သိသတည်း။ ဤအပုဗ္ဗအစရိမံ စကားကိုထောက်၍ သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊၂၉၊)လာ ကေစိ ပန "ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတွာ" စသည်ဖြင့်လာသော ကေစိဝါဒ မသင့်သည်ကို သိအပ်၏။

တံ အဇ္ဈာဟရတိ ဇာနိဿာမာတိ ဝါ ပုပ္ဖါနိ ဌပေတွာ ။ပ။ ဇာနိဿာမာတိ ဝါ ဂစ္ဆတိ အာဒိနာ နယေန ကတိကာ ကတာ သစေ ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ၊ တတြာပိ ကတိကာ ကရဏော ဂစ္ဆာစာရ ဝသေန တထာ နိ ဿီဒနာဒိ အာကာရံ ကရောန္တဿ ဘိက္ခုနော ပါရာဇိကမေဝ။ ဇာနိဿာမဉ္ဇ ဂစ္ဆတိ ကျေသတည်း။ ပုပ္ဖါနိ ဌါ၍ ဝါကို ဤကျေလေသော ဂစ္ဆတိနှင့်လည်းယှဉ်။ အာဒိနာ နယေန ဧး၌ဂစ္ဆတိ တစ်ခုကျေသတည်း။ တတြာပိ၌အပိသဒ္ဒါဖြင့် ရှေး ကတိကာကရဏာ ကိုပေါင်း။ ယေ အရဟန္တော။ပ။ ဝသန္တု၊စ,စီဝရာဒီနိ ဂဏှန္တု၊ စ ဂစ္ဆတိ အဓိပ္ပါယေန ဝိဟာရော ကတော ဝါ သစေပိ ဟောတိ၊စီဝရာဒီနိ ဌပိတာနိဝါ သစေပိ ဟောန္တိ။

စေ၀သတိပိ တတြာပိ ကတိကာ ကရဲဏော၊ ဣစ္ဆာ၀စာရ ၀သေန၊ ၀သန္တဿ ၀ါ ဝိ၀ရာဒိ နိ ဂဏှန္တဿ ၀ါ ပါရာဇိကမေ၀ ဟောတိ။ ဤတတြာပိ၌ အပိဖြင့် ရှေး ကတိကာ ကရဏ နှစ်ပါးကိုပေါင်း။ ကတိကဝတ်ပြုရာ၌ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ကျော်နင်းလွန်ကျူးသောရဟန်းတို့၏အပြစ်ကို ပက္ကမနဝတ္ထုသို့စသောစကား ဖြင့် ပြတော်မူ၏

ကတိကဝတ်ကိုကား အသို့နည်း ပြုကောင်းလေသလောဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် တေပန စသည်ကို မိန့်သတည်း။(ပန)ကားပက္ခန္တရတ္ထဇောတကတည်း။

ယောဝလ္လမမှာ အာ၀ါသာတိ ေ ာဒိနာ တော်ဝုတ္တံ၊ တော် ကတိကာဝတ္တံ အခမ္ပိကံ၊ ကတိက ၀တ္တံယသ္မာ ဟောတိ တသ္မာ န ကာတဗ္ဗံ။ ။
နာနာ၀ေရဇ္ဇကာ။ အထူးထူးသော တိုင်းခရိုင် နိုင်ငံမှ ကင်းသော ဇနပုဒ်၌ နေကုန်သော။[ရဇ္ဇတော ၀ိဂတာ ၀ေရဇ္ဇာ။ ဇနပဒါ။ နာနာ၀ေရဇ္ဇေသုဝါသိနော နာနာ၀ေရဇ္ဇကာ]။

ယ္ဟာယံ လက္ခဏတ္တေရော၊ ကို။ အာယသ္မာလက္ခဏောာတိ၊၍။ ၀ုတ္တော၊ဟော တော်မူအပ်၏။ သေ ေယောလက္ခဏတ္တေရော၊သည်။ (မဟာသာ၀ကော၌စပ်) တစ်နည်းကား–သောေသော လက္ခဏတ္တေရော၊ကို။ (၀ေဒိတဗ္ဗော၌စပ်)လက္ခဏ သမ္ပန္နေန၊ ပုရိသလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော။ ။အတ္တနောသမ္ပတ္တိံ အနုဿရိ- တွာ၀ ဗုဒ္ဓဉာဏသမ္ပတ္တိံ သရိတွာ။ (အတ္တနောသမ္ပတ္တိဟူသည် ဤသို့သဘော ရှိသောအင်္ဂါကသခ်လိက အတ္တဘောမှ လွတ်ခြင်းတည်း။) တေဇနော၊ တို့သည်။ ဒုဿဒ္ဓါပယာ၊ ငြိုငြင်သဖြင့် ယုံကြည်စေအပ်ကုန်သည်။ ။တတ္ထ ဟ္လဓာဟံ အာဝု-သောတိအာဒိ၀စနေ။

ဝိတုဏ္ဍကန္တိ၌ ဝိပုဗ္ဗ တုဒိဓာတ်တောဋ္ဋအနက်ဟော။တုဒိ တောဋ္ဋနေ။ တုဏ္ဍတိ၊ တုဏ္ဍော၊ တုဏ္ဍေနာဒါယဂစ္ဆေယျ။ ။(ဓာတုမာလာ(၅၇)။ဝိတုဒန္တိ၌ ဝိပုဗ္ဗ- တုဒဓာတ်၊ဗျထနအနက်ဟော။ တုဒ–ဗျထနေ၊တုဒတိ ဝိတုဒတိ။(ဓာတုမာလာ။ ၁၀၅)။ ဝိတုဏ္ဍေန္တိ ဝိတုဒေန္တိဟု ပါဠိ အဋ္ဌကထာ စာအများရှိသည် အလို အားဖြင့် လောပဋ္ဌေတ္တမကာရောသုတ်ဖြင့် အကို ပြေ။ အသိဓာရူပမေဟိ အသိဓာရာ ဥပမေဟိဟု ပုဒ်ဖြတ် "အသိဓာ ရူပမေဟိ၊ သံလျက်သွားနှင့် တူကုန်သော"

အဋ္ဌသာရံပုဒ်၌ အဋ္ဌသဒ္ဒါသည် ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပဒ်ဝဏ္ဏနာအရာမှာ လာသော အင်္ဂါယမာနောပုဒ်၌ အဋ္ဌသဒ္ဒါကဲ့သို့ ဒုက္ခိတအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "အဋ္ဌဿရံ၊ ဆင်းရဲသောသူ၏အသံကို" အာဝုရဿရံ၊ နာကျင်

သောသူ၏အသံကိုဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် "ဗလဝ ဝေဒနာတုရာတာဒိသံ သရမကာသိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ သာဝကောပိနာမ၊ သာဝကစဉ်လျက်လည်း။ ဝေရူပံ၊သော။ သတ္တံ၊ကံ။ဉ သတိဝါ၊ သိလည်းသိနိုင်ပေ၏။ သတ္တောဒိဋ္ဌောတိ ဘဂဝါ ဝဒတိ ပါဠိတော်၌ "သော တဿ ကမ္မဿ။ ပ။ နိရယေ ပစ္စတွာ" စကားဖြင့် တစ်ကြိမ်သတ်သော ဂေါဃာတကဥပပဇ္ဇဝေဒ နိယကံ၏အကျိုးကို ပြတော်မူသတည်း။ ၊တဿေ၀ ကမ္မဿ စသောစကားဖြင့် တစ်ကြိမ် သတ်သော အပရာပရိယဝေဒနိယကံ၏ အကျိုးကို ပြတော်မူသတည်း။ အကြိမ်ကြိမ် ပြုငြားလည်း ဂေါဃာတကကံခြင်း တူသော ကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် "တဿေ၀ ကမ္မဿ" ဟု ဟောတော်မူသတည်း။ တာနိယေ၀ ဩသဓာနိ(သာရတ္ထ၊ဋ္ဌီ။၂၊၂၉၄။) ကဲ့သို့တည်း။ စင်စစ်မူကား ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယ၊ အပရာ ပရိယဝေဒနိယ ကံ၏အဖြစ်ဖြင့် တစ်ခြားစီတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ တဿနာနာစေတနာဟိ စ-သည်ကိုမိန့်သတည်း။ နာနာစေတနာဟိ ဟူသော စကားကို အကြိမ်ကြိမ် ဂေါဃာတက ပါဏာတိ ါတကံကိုပြုရုမှာပင် အလယ်ဇောဝါးချက်ဖေဟနာပေါင်း အများ ဖြစ်၍ များသောကြောင့်မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ ။ ဂါဝေါ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ ဟူသော အဋ္ဌကထာလာ ဝိစ္ဆာစကားကို ထောက်သတည်း။ တတြဟိ စသည် ကား ဝိတ္ထာရတည်း။

ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။တတြ၊ ထိုအကြိမ်ကြိမ်ပြုအပ်သော ဂေါဃာတကကံတွင်။ ယာယစေတနာယ၊ အကြင်ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံ စေတနာဖြင့်။

အဝသေသ ကမ္မံဝါ စသောစကားဖြင့် အပရာပရိယဝေဒနိယကံ၏အကျိုးကို ပြသတည်း။ ဤစကားသာ အပရာပရိယာဝေဒနိယကံ၏အကျိုးကို ဟောတော် မူသော တဿေ၀ ကမ္မဿ ဝိပါကါဝသေသေန ဟူသောပါဠိတော်အားလျော်စွာ ဆိုအပ်သောစကားဖြစ်သောကြောင့် လိုရင်းစကားဖြစ်သတည်း။ ယာယစေ တနာယ။ပ။ ပရိက္ခီဏော၊ စကားကိုမူကား အပရာပရိယာဝေဒနိယကံ၏အကျိုး ပေးရာကာလကိုလည်းကောင်း။ အဝသေသကမ္မံဝါ၌ အဝသေသ အပါဒါန်ကို လည်းကောင်း ပြခြင်းငှါမိန့်တော်မူသတည်း။ ထိုစကားဆိုသင့်စွ။ တဿာ- ဝိပါကေ ပရိက္ခီဏေဟူသော ကာလသတ္တမီ စကားဖြင့် အပရာပရိယဝေဒနိယ ကံ၏အကျိုးပေးရာ ကာလကိုပြသတည်း။ ထိုစကားဖြင့်ပင် တတော ဥပပဇ္ဇ- ဝေဒနိယ ကမ္မတော-ဟု အဝသေသ အပါဒါန်ကို သာမတ္ထိယအားဖြင့် ပြသတည်း။

ကမ္မသဘာဂတာယ၊ ဂေါဃာတက ကံ၏အဖြစ်ဖြင့် သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အာရမ္မဏသဘာဂတာယဝါ၊ နွားတို့၏ အရိုးစု

ဟူသော အာရုံအားဖြင့် သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တသောဝ ကမ္မဿ ဝိပါကါဝသေသေဝတိ၊ ၍။ သဒိသူပစာရေန၊ ဖြင့်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၊၂၄၈)၌ တေနဂါထာတက ကမ္မက္ခယော ပုဗ္ဗစေတနာ စသောစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ၌ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ, အပရာပရိယဝေဒနီယကံ နှစ်ပါးယူသင့်သောကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီစကားသင့်မည်မထင်ပေ။ ဤပါဠိ, အဋ္ဌကထာ၌ ပုဗ္ဗစေတနာ အပရစေတနာမဆို၊ ထိုစေတနာတို့ကိုမဆို။ ပုဗ္ဗစေတနာ အပရစေတနာ အကျိုးမပေးသည်ကားမဟုတ် အကျိုးပေး၏၊ အကျိုးပေးကြောင်းကို သဂါထာ ဝဂ္ဂကောသလသံယုတ် ဒုတိယဝဂ် ဒသမသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ(သံ၊ဋ္ဌ ၁၊၁၄၇၊၈။)ဋီကာ (သံ၊ဋီ ၁၊၁၉၃)၌ မိန့်တော်မူ၏။

ဂေါမ်ံသ ပေသိယော ကတွာဟု ဂေါမ်ံသ-ပုဒ်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်ကင်းလျက် စာအများရှိ၏။ ပါဠိတော်၌ "မံသပေသိံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ"ဟု လာရှိသည် စကားမှာ မံသပုဒ်နှင့်ပေသိပုဒ် ရောလျက်လာရှိသည်ကိုထောက်၍ ဂေါမံသံ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်မရှိသည်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဂေါမံသပုဒ်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်ကို နောက်ဆရာတို့ ဖျောက်ဖျက်သည်ဟုမှတ်ရန်ရှိသတည်း၊ မံသပေသိံ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိံ ပါဠိတော်လာစကား၌ မံသပုဒ်နှင့်ပေသိပုဒ် တရောတည်းရှိသည်ကား ဂစ္ဆန္တိ၊ ၌ ဂမုဓာတ်သည် ပကတိကံ ဝိကတိကံကို မငှဲ့သောကြောင့် အသင့်ပင်တည်း။ ဤအရာ၌မူကား ကတွာ၌ ကရဓာတ် သည် ပကတိကံ ဝိကတိကံကို ငှဲ့သော ကြောင့် ဂေါမံသံ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်ဆုံး၍ တစ်ပုဒ်စီဖြတ်မှ သင့်သတည်း။

ဂေါမံသံ၊ နွားသားကို။ ပေသိယော၊ အသားတစ်အသားတုံးတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဟု အနက်ပေး။

အဗ္ဘုဒါ ဇာယတေ ပေသီတိ တသ္မာပိ အဗ္ဗုဒါသတ္တာဟစ္စယေန ဝိလီနာ၊ တိပုသဒိသာ ပေသိနာမသဥ္စာယတိ။ သာမရိစဖါဏိတေန ဒီပေတဗ္ဗာ။ ဂါမဒါရိကာ ဟိ သုပက္ကာနိ မရိစာနိ ဂဟေတွာသာဋကန္တေဘဏ္ဍိကံ ကတွာ ပီဠေတွာ မဏ္ဍံ အာဒါယ ကပါလေ ပက္ခိပိတွာ အာတပေ ဌပေန္တိ၊ တံ သုက္ခမာနံ သဗ္ဗဘာဂေဟိ မုစ္စတိ။ ဧဝရူပါ ပေသိ ဟောတိ။ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ ယက္ခသံယုတ် ပဌမသုတ် (သံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၇၅) အဖွင့်ကိုထောက်၍ ပေသိ-သဒ္ဒါ အသားတစ် အသားတုံး ဟောသည်ကို သိအပ်၏။

ဝေဠုဒိကံ ကပ္ပေဘဗ္ဗာ နရုန္တာ ဥပ္ပန္နဿ တဿ ကာရဏံ ကာဿ ။ "ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော" ဟု အနက်ပေး။

တတော၊ ထိုင်ရဲဖြစ်သည်မှ။ ပရုံ၊ နောက်၌။ ပက္ကာ၀သေသေန။ ဝိပါက်ကြွင်းဖြင့်၊ ဣမေ ပေတလောကေ၊ ဤပြိတ္တာဘုံ၌။ ။အဏ္ဍာဘာရိတာ၀တ္ထုသို့၊ ဝှေးစေ့တည်းဟူသော မချိမကြွနိုင်သော ဝန်ရှိသော တရားဆုံးဖြတ်သော တရားမသူကြီးအမတ်တွေ၌။

ဂါမကူဋဿဝတ္ထုပုဒ်ကို "ဂါမေ ဂါမဋ္ဌေ ဇနေသမူဟော ကုဋ္ဋော၀ကော် ၀ဋ္ဌကောတိ- ဂါမကုဋ္ဋော" ဟု ဝစနတ္ထပြုလေဟု ပြုလိုရကား ဂါမကူဋ္ဋောတိ ဝိနိစ္ဆယာ မစွေ့ကို မိန့်သတည်း။

ဝိနိစ္ဆယာမစွေ့၊ တရားဆုံးဖြတ်သော တရားသူကြီးအမတ်တည်း။

ကုဋ္ဋကောဋ္ဌိလျေ၊ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်(၁၉၀) အ-ပစ္စည်းသက်။ဝုဒ္ဓိမရောက်ရ။ (သာရတ္ထဒီပနီဝါဒ)။ "ဂါမေ ကုဋ္ဋော ဇေဋ္ဌကော ဂါမ ကုဋ္ဋော၊ ကုဋ္ဋောဝိယာ- တိ ကုဋ္ဋော" ဝစနတ္ထပြု၍ အထွတ်သဖွယ်ဖြစ်သော လူကြီးရ၏၊ (ကေဇဝါဒ)

ကုမ္ဘမတ္တာ၊ ရေအိုးအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ မဟာဃဋပမာဏာ၊ ရေအိုးကြီးအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ အဏ္ဍာ၊ ဝှေးစေ့တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ကုမ္ဘမတ္တာကို မဟာဃဋပ္ပမာဏာဟု ဆင့်၍ဖွင့်သတည်း။ ကုမ္ဘနှင့်ဃဋကား ရေအိုးဟောတည်း။ ဃဋော့ ဒွိသု ကုဋ္ဋောနိတ္ထိ၊ ကုမ္ဘောကလသဝါရကာ။ ။ အဘိဓာန်စတုပ္ပဏ္ဏဝဂ်(၄၅၇) ကုမ္ဘမတ္တာ၊ အိုးစရည်းအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ဟု အနက်မပေးလင့်။ မဏိကံဘာဏကော့ာစ်အရဥ္စရော ဟုဃဋော စသောဂါထာ၏(၄၅၆)ရှေ့၌ အိုးစရည်းပရိယာယ်၊ အသီးအခြားလာသတည်း။ "ရဃဂ်၊ ဝှေးစေ့သည်" ဟု အနက်ပေး။ ထွဲကြောင့် ပါဠိတော် (ဝိ၊၁၊၁၄၆)၌ "အဏ္ဍေ့ခန္ဓေ အာရောပေတွာဂစ္ဆတိ၊ (နိသိဒန္တောပိ) တေသွေ၀ အဏ္ဍေသု နိသိဒတိ" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း အဏ္ဍေနိသိဒတိနေရာမှာ "ရဟာဿဂေ် ဝိသမာ နိသဇ္ဇာ အဟောသိ" ဟုမိန့်အပ်၏။အဘိဓာန်(၂၇၃)၌ကား "အဂ်ဇာတံ ရဟာဿဂ်၊ ဝတ္ထဂုယှဥ္စ မေဟာနံ။ နုမိတ္တဥ္စ ဝရဂ်ဥ္စ။ ဗီဇဥ္စ ဖလမေ- ၀ စ၊ လိင်္ဂံ အဏ္ဍန္တု ကောသောစ" ဟု မိန့်အပ်၏။ မိန့်သည် အလိုအားဖြင့် ရဟာဿဂ်-သဒ္ဒါသည် ဝှေးစေ့ကိုသာ မဟော၊ အင်္ဂဇာတ်ကိုလည်း ဟော၏ဟု သိစေသတည်း။ အင်္ဂဇာတ်ကိုသာ ဟောသည်ဟု မသိစေ။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်စကားသည် ဤပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာစကားနှင့် မဆန့်ကျင်။ ဧတေသု ဗီဇ ဖလ သဒ္ဒါ အဏ္ဍောပ် ဝတ္တန္တိ။ အဏ္ဍ သဒ္ဒေါ ဧတ္ထ ဗိဇေပိ-ဟု အဘိဓာန် ဋီကာ (၂၇၃-ဂါထာဖွင့်)၌ စာထက်ကဲ၍ ဆိုသကဲ့သို့ ငါလည်း ရဟာဿဂ်- သဒ္ဒါသည် ဝှေးစေ့ကို ဟောသည်ဟု အဘိဓာန် စာထက်ကဲ၍ ဆိုသတည်း။

မိဋ္ဌသုခေန၊ မစင်အတွေ့ ချမ်းသာနှင့်တူသော။ ကာမသုခေန၊ ကာမဂုဏ် အတွေ့ချမ်းသာဖြင့်။ တတ္ထ ဂူထ ကူပေ၊ ထိုမစင်တွင်း၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ၏။ ယသ္မာ အနိယာမော၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ ဥပ္ပါဒေသိ၊ တသ္မာ စ။ ။ ဓံသိတွာ ဘဿိတွာ-ဟု စာအများရှိ၏။ အချို့စာ၌ ဘဿိတွာ မရှိ။ သာရတ္ထဒီပနီ (ဋီ-၂၊၂၉၅)၌ ဓံသိတွာတိ ဘဿိတွာ အပဂန္တွာ ဟု မိန့်၏။ ထို၌ ဆင်ခါ ဆင်ခါ ဖွင့်သတည်း။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဓံသိတွာ-သာ ရှိသင့်သတည်း။ နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ (သံဋ္ဌ ၁၊ ၂၀၃)၌ ဝဋ္ဋိတွာ ရှိ၏။ ဋီကာ (သံဋီ ၂၊ ၁၇၅)၌ ဝဋ္ဋိတွာတိ ဘဿိတွာ ဖွင့်၏။

မင်္ဂုလိပုဒ်ကို "မင်္ဂံ ဂမနံ ဝိရူပဘာဝေန ပဝတ္တနံ မင်္ဂေါ၊ မင်္ဂေန ဥလတီတိ မင်္ဂုလိ" ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဝိရူပ မိန်းမကိုရသတည်း။ ထို့ကြောင့် မင်္ဂုလိတ္ထိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

မင်္ဂနဝသေန ဥလတီတိ မင်္ဂုလိ။ ဝိရူပ ဗီဘစ္ဆ ဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၂၉၅) (ဓာတုမာလာ၊ ၂၇) မဂိ-ဂမနေ။ (နိဿယဓာတု၊ ၂၇။) အပရံ ဂန္တွာ မင်္ဂနဝသေန မင်္ဂုဋ္ဌိ။ ဝိရူပ ဝိဂစ္ဆ ဘာဝေန ပဝတ္တကာတိ အတ္ထော။ သံယုတ် ဋီကာ။ ဤအလို မင်္ဂဓာတ် ဝိရူပ အနက် ဟောသတည်း။ ၁။ ၁၂၀၆-နှာ၊ အောက်ခြေ မှတ်ချက်။ အပရံဂန္တွာ။ ။ မင်္ဂနဝသေန ဥလတီတိ မင်္ဂုလိ၊ ဝိရူပ ဗီဘစ္ဆ ဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ ဟု သံဋီ ၂။ ၁၇၅ ၌ ရှိသည်။ မာခေါ်မင်္ဂ အဟောသိမှာလည်း မင်္ဂဓာတ် ဝိရူပအနက်ဟော။ ကုပစ္စည်းသက်။ "မင်္ဂတိ မုခဝိရူပဘာဝေန ဝိရူပံ ဘဝတီတိ မင်္ဂု"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဤသံယုတ် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့ကို ဆောက်သော် ဤနည်းပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့၌ မင်္ဂုလိရှိသင့်သတည်း။

ဗြာဟ္မဏ်ဘိက္ခု ကမ္မံ၊ နတ်ပြင်သည့်မတို့၏ အမှုကို။

ပါဠိအဘိဓာန်ဋီကာ တုလျှာ။ (အဘိဓာန် နရဝဂ်။ ၂၃၆။) သုဘာသုဘ-သူဏ္ဌိကနံ နိရူပနံ ယထာဝတ္တတိ၊ ဏ္ဌ။ သကတ္တေ ကော။ (အဘိဓာန် ဋီကာ။ (၂၃၆။) ယဿာ ဝါ ရဏ္ဌိယာ၊ အကြောင်နတ်ဝင်မအား။ သုဘာသုဘကာယ၊ ကို။ ဏ္ဌိကနံ၊ ပြခြင်းသည်။ နိရူပနံ၊ ပြခြင်းသည်။ အတ္ထ၊ ၏၊

ဒုဋ္ဌာသနဿ၊ နတ်ပူဇော်သော် ပွားစီးခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော မကောင်းသောအယူကို။ ဒုဋ္ဌသိက္ခာ၊ မကောင်းသဖြင့် ရှုအပ်သည်၊ (ဝါ) မရှုစောက်သည်။

ဥပ္ပက္ကာ၌ဥ-သည် ဥဒ္ဓါမ အနက်၌ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၂၉၅)၌ "ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ အဂ္ဂိနာ ပက္ကသရီရတာယ ဥပက္က" ဟု နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ဋီကာ လက္ခဏသံယုတ် ဩကိလိနီဝတ္ထု အဖွင့် (သံဋီ ၂၊ ၁၇၅) လာတိုင်း မိန့်ကော် မူသတည်း။ ဤဋီကာတို့၌ "ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ပက္ကသရီရတာယ" ဟူသောစကားကို "ခရေန အဂ္ဂိနာ ပက္ကသရီရာ" ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား အားလျော်စွာ မိန့်ဆိုတော်မူကြသတည်း။ ထိုစကားဆိုသင့်စွ။ ခရေန အဂ္ဂိနာ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် တိုး၍ဘိုး၍ တစတစ အထက်အထက်၌ ကြမ်းတမ်းသော မီးဖြင့်ကျက်သော ကိုယ်ရှိသည်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် ဥပ္ပက္ကာစေဝ- အထက် အထက်၌ မီးဖြင့် ကျက်သော ကိုယ်ရှိသည် လည်းကောင်းဟု အနက်ပေး။

တစ်နည်းကား–ဥပ္ပက္ကာ၌ ဥ-သည် ပဗလတ္ထအနက်၌ ဖြစ်သတည်း။ ပဗလတ္ထ ဟူသည် "ပဗလတ္တေ မဟာဗလုတ္တေ" ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ အဗျယဝဂ် (၁၁၆၇-ဂါထာ) အဖွင့်လာတိုင်း မဟာဗလတ္ထတည်း။ ပ-ကို မဟာနှင့်ဖွင့်သည် ကား "အာဒိကမ္မေ ဘုသတ္တေစ" ဟု အဘိဓာန်အဗျယဝဂ်(၁၁၆၂)လာသည်နှင့် အညီ၊ ပ-သည် ဘုသအနက်၌ ဖြစ်သောကြောင့် ဖွင့်သတည်း။ ဘုသ-ဟူသည် အလွန်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ(၄၁-ဂါထာ)၌ "ဘုသမတိသ-ယေ ၀။ ဒဠှံ၊ တိဗ္ဗေကန္တာတိမတ္တဗာဠှာနိ" ဟု မိန့်အပ်၏၊ ဤနည်းအလို အားဖြင့် "ဥပ္ပက္ကာစေဝ၊ အလွန်ပြင်းပြစွာ မီးဖြင့်ကျက်သော ကိုယ်ရှိသည် လည်းကောင်းဟု အနက်ပေး။

တဿာဟိ၊ ပ။ အင်္ဂါရာသည် ဥပ္ပက္ကာစေဝ စသော ပဌမပါဠိကျ၏ ဝိတ္ထာရ တည်း။ ဥဘယ ပဿေသုပိ အင်္ဂါရာ ပတန္တိ-သည် ဩကိလိနီစ-အစရှိသော ဒုတိယပါဠိကျ၏ ဝိတ္ထာရတည်း။ အာကာသတောပိဿာ စသည်သည် ဩကိရိနီစ-အစရှိသော တတိယပါဠိကျ၏ ဝိတ္ထာရတည်း။

ပုဋ္ဌတိပုဒ်ကို ဆရာတော် ဦးဗုဓ် သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၌ တာလုဇ တတိယက္ခရာ ဇ-နှင့် ပုဇ္ဇတိ-ဟု ပြင်၍ရေးသတည်း။

ပါဏိနာစ၊ ဖြင့်လည်း။ သေဒံ၊ ပူအောင်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ရဉ္ဇေစ၊ သည်။ အစ္စိရပက္ကန္တဿ၊ ဖွဲသွားစဉ်။

သောဂစ္ဆာရဃာတကော၊ သည်။ ။လောကဿ၊ သည်။ ။(သဒ္ဒါ-ဒေယျဝယ် ဒေယျ၌စပ်)၊ (ဝါ) ၏။ (ပစ္စယေ ၌စပ်) စိတ္တကေဠိံ၊ စိတ်ရှိတိုင်း မြူးတူးကစားခြင်းကို။ ကော၊ တစ်ခုသော။ ဗုဒ္ဓန္တရံ၊ ကဿပ, ဂေါတမ ဘုရားရှင်

တို့၏ အကြားကာလပတ်လုံး။ ယတော ဒဟတော၊ထိုနဂါးတို့ကစားရာ အကြင် ရေအိုင်မှ။ အယံတပေါဒါ၊ ဤတပေါဒ မြစ်သည်။ ဒေဝလောကသဒိသံ၊ နတ်ဘုံနှင့်တူသော။ နာဂဘဝနံ၊ နဂါးဘုံသည်။ ရမဏီယေန၊ သော။ ထလေနစ၊ နှင့်လည်းကောင်း။ တတ္ထ၊ ထိုနဂါးဘုံ၌။ (သာမညာခာရ) နာဂါနံ၊ တို့၏။ ကီဠနဋ္ဌာနေ၊ ကစားရာ ပျော်ပါးရာအရပ်၌။ (ဝိသေသာခေရ) တတောဥဒကဒဟတော၊ မှ။ ဘူမိတလေ၊ ၌။ မဟာပေတလောကော။ ကြီးစွာသောပြိတ္တာဘုံသည်။ တတ္ထမဟာပေတလောကေ၊ သို့။ ဒ္ဒိန္နံ၊ သော မဟာလောဟကုမ္ဘိနိရယာနံ၊ မဟာလောဟကုမ္ဘိငရဲတို့၏။ အန္တရေန အထက် အကြားဖြင့်။ အယံဘပေါဒါ၊ဤတပေါဒါမြစ်သည်၊ အာဂစ္ဆတိ။ စီးလာ၏။

အန္တရေန-အရကို မဟာလောဟကုမ္ဘိငရဲတို့၏ အောက်အကြားကို မယူသင့် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ မဟာလောဟကုမ္ဘိငရဲတို့သည် ဘူမဋ္ဌကနဂါးဘုံမှ အောက်ကျသောကြောင့်တည်းဟု ဖြေလေ။

ဝိဇယဘေရိံ၊ အောင်စည်ကို။ အာဟိဏ္ဍတိ၊ လှည့်လည်၏။ နန္ဒတိ ဝေရ ဝိဇယော သမိဇ္ဈတိ တေသာယာတိနန္ဒိဟု ဝစ်နတ္ထုပြု၍ အောင်စည်ကို ရသတည်း။ နန္ဒ-သမိဒ္ဓိယံ (ခါတုမာလာ-၉၀)။

ထေရော၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန် မထေရ်သည်။ ကတဟတ္ထာ၊ လေးအတတ်၌ ကောင်းစွာပြုအပ် သင်အပ်လေ့ကျက်အပ်သော လက်ရှိကုန်၏။ ကတုပါသနာ လေးအတတ်ကို ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပြုအပ်သော မင်းမျိုးတို့သို့ ကပ်၍ မြားပစ်ခြင်းရှိကုန်၏။ ရာဇာ၊ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်။လိစ္ဆဝိဟိ၊တို့မှ။ပဘာဂ္ဂေ၊ ရှုံးသော အားဖြင့် ပျက်စီး၏။ (ဝါ) ရှုံး၏၊ယံပရာဇယံ၊မှုဝယ် အကြင်ရှုံးသည်ကို။

အာနေဥ္စပုဒ် နပုံသ ဗ္ဗုဇ္ဇမာတ်ဖြင့် ပြီးသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ အနေဇံဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ အနေဇံ၌ ဧဇဓာတ်သည် ဧဇ ကမ္ပနေဟူသည်နှင့်အညီ ကမ္ပနအနက် ဟောတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ အစလုံကိုမိန့်သတည်း။ ဒုဓိပ္ပါယ်ကိုပြခြင်းငှာ ကာယဝါစာဝိပ္ဖန္ဒ ဝိရဟိတံဟု ဖွင့်သတည်း။

အာစိဏ္ဏဝသီဘာဝေါဟု စာအများရှိ၏ အနသဒ္ဒါနှင့် အနာစိဏ္ဏာဝသီဘာဝေါ ဟု ရှိရမည်ထင်သတည်း၊ ထိုကြောင့် "သညာမတ္တကမေဝ ကတွာ"ဟုမိန့်အပ်၏ သညာ မတ္တကမေဝ ရှိ၏ ဟူသော ဒုမှတ်အသားမျှကို မတ္တ သဒ္ဒါဖြင့် လေ့ဆာသည်ကို ကန့်သတည်း။

ဓမ္မေ၊ ကို။ သုဋ္ဌု၊ စွာ။ နပရိသောခေတွာ၊ မသုတ်သင်မူ၍။ ဣကိစေံသည်ီ အပေဟာသိကံရ။

ဣတရသာ ဣတရေန နာနာဝဇ္ဇနေန အနုဿရဏာ သခ်ါတေပကာရေသတိ တဿ တဿ အတိတေ နိဝါသဿ။ ထိုထိုဖုတ်တ်၌ နေဘူးသော ပုဗ္ဗေနိဝါသ-ခန္ဓာကို ယသ္မာ န ဥဇ္ဈာယေယျု တသ္မာ-စ ယသ္မာ အာဟ တသ္မာ စ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ခေါ၊ စင်စစ်။ သာဇာတိ၊ သည်။ အနန္တရာ၊ အခြား မရှိသော။ ကောယေဝ၊ တစ်ခုသောဇာတိသာတည်း။ သာ ဇာတိ ကို။ ဥပ္ပန္ဒိ-ပါဠိယာ၊ အစဉ်ချွတ်သောအားဖြင့်။ (ဝါ) ခုန်၍။ န အနုဿာရိတာ၊ မအောင်း မေ့အပ်။

အသညသမာပတ္တိံ၊ သညာကင်းသော ဘာဝနာသည် ဖြစ်စေအပ်သော စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်ကို။ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ထိုးအပ်သည်နှင့်တူ၏။ ဒဿိတံ ပြအပ်သည်နှင့် တူ၏။

သာရတ္ထဒီပနီ ၂၊ ၂၉၇-၌ ခရမ်းသီးအလယ်၌ ဆံအမြှင်တစ်ခုကို ကညစ် ချေးခန့် အစထွက်စေ၍ ချည်ထားသည်၊မျှားစွန်း၌ ထို့ အတူ ချည်ထားသည်၊ ချည်စချင်းထိုးမိအောင် မျှားနှင့်ပစ်သည်၊ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ ယထာနာမ ကောစိဓနုသိပ္ပေ-စသော စကား၌ အဓိပ္ပာယ်ကို ယူအပ်၏။

ဣဓဘိက္ခုဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌပါရာဇိကပရိဒီပနမေဝ၊ ညွှန်းပြအပ်ပြီးသော ပါရာဇိကတို့ကို ပြကြောင်း စကားသာတည်း။ [ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် အလုံးစုံရှိ သမျှ ပါရာဇိကတို့ကို ပြကြောင်းစကားမဟုတ်ဟု အလုံးစုံရှိသမျှ ပါရာဇိကတို့ကို ပြခြင်းကို ကန့်မြစ်သတည်း။] ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ကောဒသ အဘဗ္ဗ-ပုဂ္ဂလာဒီဟိ၊ ဘာဝ အဋ္ဌပါရာဇိကာနိ။ (ဤသို့ တာဝကို အဋ္ဌ၌စပ်။) စောသု ကောဒသ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေသု၊ တယော၊ တို့သည်။ ဝတ္ထုဝိပန္နာ၊ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရဟန်းအဖြစ်၏ ထိုက်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ် ဟု ဆိုအပ်သော ပျက်စီးသောဝတ္ထုရှိကုန်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏ဟု အရင်းသို့ပြန်။

ထို့ကြောင့် ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊ ၁၆၀)၌ "ဟိသဒ္ဒေါ ဟေတုမှိ။ ယသ္မာ ဝတ္ထုဝိပန္နာ၊ တသ္မာ ဣဓ အဘဗ္ဗာဝေ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အဘဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ယသ္မာ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာ။ တသ္မာ မဂ္ဂေါ ဝါရိတောဟု အနက်ပေး။ အဟေတုကပဋိသန္ဓိယာသည် မဂ္ဂေါပန ဝါရိဘော၏ အကြောင်း တည်း။

ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၁၁၆၀။)၌ "အဟေတုက ဗဒ္ဓိသန္ဓိကာ" တိ၀စနေန ဣမေသံ ဝိပါကာဝရဏယုတ္တဘာဝမာဟ၊ ဣမိနာ စေတသံ မဂ္ဂါဓိဂမယဿ ၀ါရိတဘာဝ ဝေါ ဒဿိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံဟု မိန့်အပ်၏။ တွေ့၊ ဝိပန္နာကို အကြောင်းပြု၍ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာသို့ ပြန်ရသော အရာသည် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာကိုသာ ထောက်၍မဟုတ် "ဣမေ အဋ္ဌအတ္တနော ကိရိယာယဝိပန္နတ္တာ အဘဗ္ဗဋ္ဌာနံ ပတ္တာတိ ပါရာဇိကာဝ"ဟူသော အဋ္ဌကထာနောက်စကားကိုလည်း ထောက်၍ပြန်သတည်း။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာဆရာလည်း ဤစကားကို ထောက်၍ ပြန်သတည်း။

ယသ္မာ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာ တသ္မာ စ တေ မဂ္ဂပ္ပဋိ လာဘာယဝတ္ထု ဝိပန္နတ္တာ ဟိ ယသ္မာအဘဗ္ဗာ၊ တသ္မာသ, မဂ္ဂေါ ဝါရိတော။

ပဗ္ဗဇ္ဇာပိ ဥပ ပြင့် မဂ္ဂကိုပေါင်း။ တေပိ ပဏ္ဍကာဒယော တယော ပုဂ္ဂလာ။ တေသု ထေယျသံဝါသ ကာဒီသု အဋ္ဌသု ပုဂ္ဂလေသု။ ဣတရေသံ မာတုဃာတကာဒီနံ ပဉ္စန္နံ။ ဟိ ယသ္မာ နိဗ္ဗတ္တနကသတ္တာ တသ္မာ ဝါရိတံ တေ ကေန ဝိသတိ ပုဂ္ဂလာ။

သ ဘိက္ခုနိ၊သည်။ အဇ္ဈာစာရဝီတိက္ကမံ၊ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်တော်ကို လွန်ကြူး၍ ကျင့်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်တော်ကို လွန်ကြူးခြင်းကို၊ အကတွာပိ၊ လည်း။ တွေ့ဝတာဝ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော လူတို့၏ ဝတ်ခြင်းကို ဝတ်ခါမျှ တည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။အဿမဏော၊ သည်။ ပေးာတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ဂိဟိနိဝါသနနိဝတ္ထာယ၊ သော။ဘိက္ခုနိယာ၊ နှင့်။သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ ဝိသတိ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမာနိ ပါရာဇိကာနိ တို့သည်။ လမ္ဗီအာဒီဟိ၊ တို့မှ။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိသတိ၊ သော။ ပါရာဇိကာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ။ အံ့။ တောနိ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ၊ တို့ကို။ (ဝုတ္တနိ ဥ စပ်)။ (ယသ္မာကို အမ္ဘဋ္ဌိသေင်တွာ ဟူသော အပဓာန ကြိယာ၌စပ်)။ တေန ပရိယာယေန၊ ရာဂအစွမ်းအားဖြင့် အလိုတူသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော သူနှစ်ရောက်တို့၏ အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော ဤပရိယာယ် ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ သော။ ဂိဟိကာလေစ၊ လူဖြစ်စဉ် အခါ၌လည်းကောင်း။အနုပသမ္ပန္နကာလေစ၊ ရှင်သာမဏေဖြစ်စဉ်အခါ၌လည်းကောင်း။ ဘိက္ခူဟိ၊ တို့နှင့်။သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ သံဝါသံ၊ ကို၊ နလဘတိယထာ၊ သို့။ တသေဝ၊ လျှင်၊ ပစ္ဆာ၊ ရဟန်းဖြစ်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌။ ပါရာဇိကံ၊ သို့၊ အာပန္နောပိ။ ရောက်သော သူသည်လည်း။ ဘိက္ခူဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ သံဝါသံ၊ ကို။ နလဘတိ၊မရ။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿပါရာဇိကအာပန္နဿပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ သံဝါသော၊ သည် နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသံဝါသော၊ အသံဝါသမည်၏။

အက္ခရာကေမေကာဠ၊ ဗုဒ္ဓရူပံသမံသိယာ။ တသ္မာဟိပဏ္ဍိတောပေါသော လိက္ခေယျ ပိဋကတ္တယံ။

သက္ကရာဇ် ၁၂၇၃-နှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၄ ရက်နေ့ ၂-ချက်တီး၊ ချိန်တွင် ရေးကူး၍အပြီးသို့ရောက်သည်။

နိဗ္ဗာနပစ္စယောဟောတု။ ။ ပု၊ ဒိ၊ အာ နှင့် ပြည့်စုံပါလို၏။ နတ်လူ သာဓုခေါ် စေသော်။

ပါရာဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာနိဋ္ဌိတာ

သံဃာဒိသေသကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

ပါရာဇိကဿ သမနန္တရံ-ယံ တေရသကံ ကဏ္ဍံသင်္ဂီတံ၊ တဿတေရသကဿ ကဏ္ဍဿ အယံ အပုဗ္ဗပဒ ဝဏ္ဏနာ ဟောဿတိ။ ဝိကဏ္ဍိတ္တစိတ္တော သည် အနဘိရတော-၏ အကြောင်းတည်း။ ကာမရာဂပရိဠာဟေန ပရိဍယှမာနော သည် ဝိကဏ္ဍိတ္တစိတ္တော ၏ အကြောင်းတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီကို ထောက်သတည်း။

ယသ္မာ ကာမရာဂပရိဠာဟေန ပရိဍယှမာနော တသ္မာ, ယသ္မာ ဝိကဏ္ဍိတ္တစိတ္တော တသ္မာ, သမထေဝ ဝိပဿနာယ ဝါ အနဘိရတော။ ။ဟိယသ္မာ အယံ ဥဒါယီ ။ပ။ လောလဇာတိကော ဟောတိ၊ တသ္မာ တဿ ထေရဿ နာမမ္ပိ ဉာယတိ။

နော-သည် ပဋိသေဓဇောတကနှင့် အဝဓာရဏဇောတက မဟုတ်၊ ပုစ္ဆာ ဇောတက ဖြစ်သတည်းဟု ပြလိုရကား ကိစ္စိန္နုတံကို မိန့်သတည်း။

နော ဣတိ ပဋိသေဓနေ တ္ထ။ ။ နောစ ဒုဗ္ဗာသိတံ ဘဏေ(နီတိသုတ္တ၊၃၇၂) နော ဣတိ ပုစ္ဆာယမ္ပိ။အဘိဇာနာသိနော တုံ့ မဟာရာဇ ဣမံ ပဉ္ဟံ အညေသမဏ-ဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိတာတိ ဧတ္ထ အဘိဇာနာသိ နောတိအဘိဇာနာသိနု။ နောဣတိ အဝဓာရဏေ ပိ၊ န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန၊ သမံ ရတနံ နတ္ထေဝါတိ အတ္ထော။ (သဒ္ဒနီတိဓာတုပဒမာလာ(၃၇၃)။

ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဘောဇဉ်ကို (လိင်အနက်၌ တတိယာ ဝိဘတ်သက်။မဏိနာ မေ အတ္ထော (ဝိ ၁၊၂၂၁) ၌ကဲ့သို့ တည်း။အတ္ထော၊ လိုအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ယာဝဒတ္ထံ၊ မည်၏။(ဝါကျ ဝတ္ထိကန္တဝိဂ္ဂြိုဟ်ဖြစ်၍ ဒုတိယာဝိဘတ်နှင့် နိပ္ဖန္နချသတည်း) ဘောဇနေန၊ ကို။ အတ္ထော၊ လိုအပ်၏။

ဤယာဝတာ တေ ဘောဇနေန အတ္ထော ဖြင့်၊ယာဝတာ အတ္ထော၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသတည်း။ ယတ္တ က် တွံ ဣန္ဓသိဖြင့် ယာဝဒတ္ထံ ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသတည်း။ တတ္တကံဘုဥ္စသည်ဖြင့် ယာဝဒတ္ထံ ဘုဥ္ဇ,ယာဝဒတ္ထံ သုပ, ယာဝဒတ္ထံ န္နာယ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ယာဝဒတ္ထံ ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်နှင့်စပ်လျဉ်းသောအားဖြင့်တပေါင်းတည်း ရောစပ်သဖြင့် ပြသတည်း။ ။နတ္တိတိ ဣဒံ အယံ အဓိပ္ပာယော ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ။

ဥဒ္ဓံ ပဝတ္တော ကဏ္ဍော ဥက္ကဏ္ဍော၊ဥက္ကဏ္ဍော တေသာ ဥဒါယိဿတိ ဥက္ကဏ္ဍိ၊ ဥက္ကဏ္ဍိနော ဘာဝေါ ဥက္ကဏ္ဍိတာ။

ကဌ=ကိစ္ဆဇီဝနေဓာတ်၊ ဥက္ကဏ္ဍနံ ဥက္ကဏ္ဍာ၊ဥဒ္ဓံဂတောကဏ္ဍော တေိဿတိဝါ ဥက္ကဏ္ဍာ၊ ကိစ္ဆဇီဝိကာ၊ ဥက္ကဏ္ဍံ ဣတော ဂတောတိ ဥက္ကဏ္ဍိတော။ ဥက္ကဏ္ဍိတဿဘာဝေါ ဥက္ကဏ္ဍိတတာဟု ပြုလေ။

သာရတ္ထနှင့်ဝိမတိကို မှီးသည်။ သမ္ဗုဒ္ဓုတာ၌ကဲ့သို့ ဤကို ဣရဿပြု။

ဝိက္ခိပတိစေဝစသည်ဖြင့် အနုဒ္ဓံသေတိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသတည်း။ ဣတိတံ စသည်ဖြင့် မောစေဟိတိ၌ ဣတိ သဒ္ဒါ၏အစပ်ကို ထည့်ရမည်ဟု ပြသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏ ပါဠိတော်၌ ဣတိသဒ္ဒါ၏စပ်ရာစကား တိုက်ရိုက်မလာမရှိ။

တတ္ထ တေသန္တိအာဒိဝစနေ။ ဘဝဂ်ဝါရော ယသ္မာ ပဝတ္တတိ၊ တသ္မာ သတိ သမ္မဇညဝါရော က်ဥ္စာပိ ဂဋ္ဌတိ။ ။ဒိဝါပန္နေန စသည်ဖြင့် သယနကာလေ စသည်ကို ချဲ့သတည်း။

ကော် ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ ဒသဟိကမ္မဋ္ဌာနေဟိ စိတ္တရုစိယံ ဂ မ္မဋ္ဌာနံ ဝါ။ဟိယာသ္မာ စေ ကရောန္တော ။ပ။ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာမနသိကာရော ကာတဗ္ဗော။

တေပနသကံကမ္မံ စသည်ကား မနသိကာရော ကာတဗ္ဗော၏ ဗျတိရေကတည်း။ တေ နဝုတ္တံ စသည်ကား လဒ္ဒဂုဏ်တည်း။တေန၌တ-ဖြင့်မနသိကာရောကာတဗ္ဗော ဟူသောအန္တယစကားနှင့် တေ ပန သကံကမ္မံစသော ဗျတိရေကစကားနှစ်ရပ်ကိုစွဲ။

အဿာဒစေတနာ၊ သုတ်လွှတ်ခြင်း၌ သာယာသော သုခဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော စေတနာသည်။

တတ္ထ စေတေတီတိမောစနဿာဒသမ္ပယုတ္တာယ စေတနာယ မုစ္စတူတိ စေတေတိ။ (ဝိ ၃၊၂၁၁၂)။ သမ္ပယုတ္တအဿာဒသီသေနာတိ ရာဂသမ္ပယုတ္တသုခဝေဒနာ မုခေန။ (သာရတ္ထ၂၊၂၅၅)။ဣမ မောစနံနာမ သမ္ဘဝဓာတုမောစနံ၊ တဒတ္ထာယ တဗ္ဗိသယ ရာဂသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ မောစနဿာဒေါနာမ။ တေနာဟ အဋ္ဌကထာ ယံ "မောစေတုံ အဿာဒေါ-မောစနဿာဒေါတိ။ (ဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊၁၁၀၆၂)။ ဤစကားတို့ကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။

"အဗ္ဘောဟာရိကာ၊ အာပတ်၏ အင်္ဂါဟူ၍ ခေါ် ဝေါ်ခြင်းကို မထိုက်"ဟု အနက်ပေး ထို့ကြောင့် အာပတ္တိယာ အင်္ဂံ နဟောတိဟု မိန့်အပ်၏။

အာပတ္တိယာ အင်္ဂန္တိ ဝေါဟာရံ အရဟတီတိ ဝေါဟာရိကာ။န ဝေါဟာရိကာ အဗ္ဗောဟာရိကာဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၂၅၂)၌ "အဗ္ဗော ဟာရိကာတိ သီလဝိပတ္တိ ဝေါဟာရံ နာရဟတီတိ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ "သီလဝိပတ္တိဝေါဟာရံ၊ သီလဝိပတ္တိ၌ အင်္ဂါဟူသော ဝေါဟာရကို" ဟု အနက်ပေးမှ အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ညီညွတ်ရာသတည်း။ "သီလဝိပတ္တိဝေါဟာရံ သီလဝိပတ္တိဟူသော ဝေါဟာရကို" ဟု အနက်ပေးက အဋ္ဌကထာစကားနှင့် မညီမညွတ် ရှိလိမ့်မည်တည်း။

သံဝိဇ္ဇတိ စေတနာအဿာဖြင့် သံသဒ္ဒါ၏ သံဝိဇ္ဇမာနအနက်ကို ပြသတည်း။ သံဝိဇ္ဇမာနအနက်နှင့် အဘိဓာန် အဗျယဝဂ် (၁၁၇၀)၌၊ သံမောဓာနသမေပ၊ သမန္တတ္ထသမိဒ္ဓိသု၊ လာ ရာတွင် သမိဒ္ဓိအနက်သည် အတူတူပင်တည်း။ သမိဒ္ဓိဟူသည် ပြည့်စုံခြင်းတည်း၊ ပြည့်စုံခြင်းဟူသည် ရှိခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (သာရတ္ထ၃၊၂၀၀)၌ "သံ-သဒ္ဒေါ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထတာယ သာတ္ထကော" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် ထိကပစ္စည်းအနက်မရှိ။ ဒုတိယနည်း အလိုအားဖြင့် ထိကပစ္စည်း အနက်ရှိ၊ သံသဒ္ဒါအနက်မရှိ။

သဉ္စာနန္တော။ တကွသိသည်ဖြစ်၍ (သံသဒ္ဒါ သမောဓာန အနက်ဟော)၊ သိခါပဒတ္တော အတ္တောဘွ၌၊ သိခါပဒ္တ အနက်ဟူသည် သာတ္ထဟာရ ကံဝါဿ ပရိယေသေယျ၌ကဲ့သို့ ဥဒ္ဒေသနိကာ သဒ္ဒါ၌ စေတနာရှိသည်ဟူသော အနက် ထက်လွန်သော စေတနာရှိ၍ သုက်ကိုလွှတ်စေခြင်းတည်းဟူသော အထွင်အထိပ်

သို့ရောက်သော အနက်တည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊ ၂၅၂)၌ ဆိုခါပတ္တော အတ္တောတိ 'အဓိပ္ပေတတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ'' ဟူ မိန့်အပ်၏။ "အဓိပ္ပေ တတ္ထံ၊ ဟောရင်းအနက်မှ လွန်၍အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို''ဟု အနက်ပေး။

ယဿသုက္ကဿ၊ ကို။ ယာသာဝိဿဋ္ဌိ၊ အကြင်စွန့်ခြင်းသည်။ (သဒ္ဒတ္ထ) ဝါ၊ အကြင်လွှတ်စေခြင်းသည်။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ) အတ္တို၊ ရှိ၏။

ဝိဘင်္ဂ၌ ဝိပုဗ္ဗ သဇဓာတ်၊စွန့်ခြင်း ဝိဿဂ္ဂအနက်ဟောတည်း။ သဇဝိဿဂ္ဂ ပရိဿဇ္ဇနဗ္ဗ၊ကိုရဏေသု။ (ဓာတုမာလာ၊ ၄ဂ-နှာ)

တံသုက္ကံ၊ ထိုသုက်ကို။ တဿောဝိဿဋ္ဌိတော၊ ထိုသို့စွန့်ခြင်းမှ။ (ဝါ) ထိုသို့ လွှတ်စေခြင်းမှ။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝိဿဋ္ဌိတိ၊ ကား။ ဝိဿဂ္ဂေါ၊ စွန့်ခြင်း တည်း။ (ဝါ) လွှတ်စေခြင်းတည်း။ [ဝိဿဇ္ဇနံ ဝိဿဋ္ဌိ၊ ဝိဿဇ္ဇနံ ဝိဿဂ္ဂေါ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။] ဝတ္ထိသီသံ၊ ချက်၏အောက်အဖို့ဖြစ်သော စည်ဖေါင်းဖုး၏အတွင်း၌ ထိပ်အပြင်သည်။

ဒွိသုခော နာဘိ ယာဂတ္တို၊ (အဘိဓာန်နရဝင် ၂၇၆)။ နာဘိယာ အဓော၊ ဘာဂေါ ဝတ္ထိနာမ။ ဝသတိ မုတ္တမေတ္ထာတိ ဝတ္ထိ၊ ဝသနိဝါသေ၊တိ၊ တဿထော- တ္ထိပစ္စယေနဝါသိဒ္ဓံ (အဘိဓာန်ဋီကာ၊ ၂၇၆-ဂါထာ)။ ဝသီယတိ အစ္ဆာဒီယတီ တိဝတ္ထိ၊ နာဘိယာ အဓော။ (ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန၁၊၉၀)။ ဝတ္ထိကောသေသုတိ ဝတ္ထိပုဋေသုပုရိသာနံ အင်္ဂဇာတကောသေသု။ (သာရတ္ထဒီပနီ ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ဋီ၊ ၂-၉၁)။ ဤစကား၌ ချက်မှအောက်ဖြစ်သော စည်ဖေါင်း အဖုံသည် ဝတ္ထိမည်၏။ သိုအိမ်သည် ကောသမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ လာလတ္တံ ကုန်သော ဝတ္ထိ ဝတ္ထုတို့၌ ဝတ္ထိအရကား အင်္ဂါဇာတ်အဖျားကို ဖုံးလွှမ်း တတ်သော အရေအဖုံတည်း။

ဧတ္ထေပန်ဘိပနသဒ္ဒေါ ဝိသေသတ္ထဇောတကော။ ဧတ္ထေတေသု တံ့ဏ္ဍာ အာစရိယာနံ ဝါဒေသု၊ ဒကသောတော ရောဟဏ်စေတ္တာတိ ဧတ္ထစသဒ္ဒေါ ဝါကျာရမ္ဘတ္ထ ဇောတကော ဧတ္ထ ဧတေသု တီသု ဝါဒေသု။ တဿာအသက္ကျ- ဏေယျကာယဝုတ္တတ္တာ၊ သာအာပတ္တိ၊ ဒကသော တောရောဟဏံ စေတ္တာတိ အာဒိနာ ဝုတ္တော အယံ ဝိနိစ္ဆယော သဗ္ဗာစရိယာနံ၊ သာဓာရဏော၊ ဝိနိစ္ဆယော။

အတ္တကာမ တာယဝါ၊ကြောင့်လည်းကောင်း။အနုတ္တကာမတာယ ဝါ၊ကြောင့် လည်းကောင်း။ အတ္တာယ ဝါ၊ ငှါလည်းကောင်း။ အနုတ္တာယ ဝါ၊ ငှါလည်း- ကောင်း။ ။ သံသဂ္ဂဘေဒတော၊ ဓာတုက္ခောဘ ၊ အနူဘူတ ပုဗ္ဗစသော

နှစ်ခု ဓာတုကွေဘာ၊ အနူဘူတ ပုဗ္ဗ၊ ဒေဝတောပသံဟာရ စသောသုံးစုရော ယှက်သောအပြားအားဖြင့်။ ။ရူပနိမိတ္တာဒိ အာရမ္မဏာ ဝါ၊ ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တံ ဝါ။ ။ ယထာ နိဒ္ဒါယ။ သွာယံ သော၊ အယံ ကုသလာကုသလော၊ ။ တွေ၊ ဤ သဋ္ဌေတနိကာ စသော သိက္ခာပုဒ် စကား၌။ သဋ္ဌနွေ၊ ရှေ့ပုဒ်၊ နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တွေ၊ ဤသဋ္ဌေတနိကာ စသော သိက္ခာပုဒ်စကား၌။ ဝစနတ္ထော၊ ကို။ ဝေ၊ ဤသို့ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သံသော အာဒိမှိ စေဝ၊ အစရှိသော ဝိဂ္ဂဟ်သည် တိပဒ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် တည်း။ သမာသ်၌၊ ဤသို့ ကြိယာပုဒ်ကို ထည့်၍လည်း ဝိဂ္ဂဟ်ပြုကောင်းသေး၏။ ထို့ကြောင့် သမာသ် သဒ္ဒနီတိ(၇၀၀-သုတ်)၌၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနမဿ အတ္ထိတိ ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကော”ဟု မိန့်အပ်၏။ တဒ္ဓိတ်သဒ္ဒနီတိ(၇၇၅)၌ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗတ္တေ အာပတ္တယောဟောတိ။ သံဃော အာဒိမှိ သေသေ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော အဿာတိ သံဃာဒိသေသော၊ ဧဝံ နာမကော အာပတ္တိကော ဋ္ဌာသောဟု မိန့်အပ်၏။ မိန့်သည်ကို နည်းတစ်ပါးအားဖြင့် မှတ်အပ်၏။

သေသေ၊ သော၊ မဇ္ဈေ စ။ ၌လည်းကောင်း။ အဝသာနေ စ၊ ၌လည်း-ကောင်း။ တွေပရိဝါသဒါနာဒီသု။ အဿ သံဃာဒိသေသောတိ၊ ဣဒံ ပဒ ဿ။ ၏။ သံဃော၀။ပ။ သံဃာဒိသေသောတိ၊ ဣဒံပဒဘာဇနံ။ ကို၊ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဒသောဘုံ ကိုဝုတ္တံ ၌စပ်) စသစ္စံထိုစကားမှန်၏။ ဝစနကာရဏံ၊ သံဃာ ဒိသေသောဟူသော သဒ္ဒါ၏ ပဝတ္တိ နိမိတ်ဟူသော အကြောင်းကို။ ဋ္ဌတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ တိဿံဂါထာယံ အာဒါတာနိ ပရိဝါသဒါနာဒီနိ။ တတြေ၀ သမုစ္စယက္ခ-န္ဓကေ၊ နေသံ ပရိဝါသဒါနာဒီနံ။ တတ္ထ အာပတ္တိ နိကာယဿာတိ ဝစနေ၊ တေရသကဏ္ဍိကာ (သာရတ္ထ ဋ္ဌီ၊၂၊၃၃၄၊၃၁၀)၌။ ကေသွိ ပ်၊ တစ်ခုလည်း ဖြစ်သော။ ဝိသိဋ္ဌေ၊ သမ်ိစုဏ္ဏ အစရှိသော အာယဝူပစာရ ပြုဂ်၌ထူးသော ဗြုပ်, ပိတ်ချင်း, ဂျင်း, အစရှိသော အမျှသည်။ သကိပိ၊ သံသဒ္ဒါ၏ အနက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ရင်းဖြစ်သော်လည်း။ သာမညာ၊ အဝယဝူပစာရ အားဖြင့် တင်စား၍ရအပ်သော အပေါင်းဖြစ်သော ဆေးမှုန့်၏အမည်သည်။ ပဝတ္တတိ-ဝိယ၊ သို့”ဟု အနက်ပေး။

တွေဟိ-၌ ဟိ-သည် ဝိတ္ထာရဇောတကတည်း။ အဋ္ဌုတ္တရူပေဟိ၌ ဟိ-သည် ကာရဏဇောတကတည်း။

အဇ္ဈတ္တရူပေဝါဒ္ဒ အဇ္ဈတ္တရူပေဟိဝါဟု ယောဇနာ ဂဏ္ဌိနှင့် နိဿယဟောင်းတို့၌ ဆိုသောကြောင့် ဟိနိပါတ်ရှိပုံရသည်။ ယခုကာလ၌ မရှိတော့ပြီ။

ဣတော၊ ဤအဇ္ဈတ္တရုပ် အစရှိသည်ထက်၊ ပရံ၊ အလွန်။ တတ္ထ အဇ္ဈတ္တရူပေတိ ဝစနေ။ ရာဂူပတ္ထမ္ဘာဒိကာလေသု ဟိ-၌ ဟိ-သည်လည်း ကာရဏဇော-တကသာတည်း။ယဿအင်္ဂဇာတဿကမ္မနိယတ္တေ သတိ မောစေတိ။ကံအင်္ဂဇာတံ ကမ္မနိယံ ဟောတိ။ ။ဣတော ရာဂူပတ္ထမ္ဘာဒိကာလေဟိ၊ တို့ထက်။ပရံ၊ အလွန်။ ပါဠိတော်၌ "ရာဂူပတ္ထမ္ဘေ၊ ရာဂ၏ ခက်ထန် ကြမ်းတမ်းခြင်းသည်။ သဥ္စာတေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ မောစေတိ၊ လွတ်စေ၏"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ထဒ္ဓဘာဝေ"ဟု မိန့်အပ်လေတ္တ့။ ဓာတုမာလာ (၁၂၇-နှာ)၌လည်း ထဘ် ခဘိ ပဋိဗန္ဓေ။ ထမ္ဘတိ၊ ဝိတ္ထမ္ဘတိ၊ ခမ္ဘတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘတိ။ ထမ္ဘော၊ ဟဒ္ဓေါ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ရာဂ၏ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းခြင်းဟူသည် ရာဂ၏ အားကြီးသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ရာဂဿ-ဗလဝတာဝေ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကာနာမ၊ ဥစ္စာလိင်္ဂပိုး မည်ကုန်သည်ကား။ လောမသာ၊ အမွေးရှိကုန်သော။ ပါဏကာ၊ ပိုးတောင့်တဲတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ၏။

ဥစ္စာလိင်္ဂေါ လောမသပါဏကော။ (အဘိဓာန် သီဟာဒိဝဂ်၊ ၆၂၃)။ အဘိဓာန်နိဿယ၌ ပိုးတောင့်တဲကိုယူ ဟူ၏။ ဒွယံကဏ္ဍ လောမကိဋ္ဌေ၊ဥစ္စံဝါနံ အာလိင်္ဂတီတိဥစ္စာ လိင်္ဂေါ။ ဗဟုလောမယုတ္တော ပါဏကော လောမသပါဏ-ကော။ ။(အဘိဓာန်ဋီကာ-၆၂၃)

တတ္ထဥစ္စာလိင်္ဂပါဏက ဒဋ္ဌပတ္ထမ္ဘေဟိဝစနေ၊ ။မောစနေနစ။ သုက်လွှတ်ကြောင်းဖြစ်သော လို့ လပြုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နဒါနေနဝါ စသည် ကို ဒါနံဒသာမိ၊ ပုညံဘဝိဿတိ ယညံယဇိဿာမိ စကားစဉ် အတိုင်း မိန့် သတည်း။

ယထာယေန အာကာရေန၊ အကြင်အဇ္ဈတ္တ ရှင်စသည်၌ စေ့ဆော်ခြင်း စသော အခြင်းအရာ ဘားဖြင့်။ မောစေန္တော၊ လွတ်စေသောရဟန်းသည်။ အာပတ္တိံ၊ စ၊ သို့လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟောယံ ပဒါနံ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တရူပစသော ပုဒ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယတ္တကော၊ သော။ အာပတ္တိဘေဒေါ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော အခြင်းအရာအာပတ်အပြားကို။ ။ မောစနဿ ဒသမ္ပယုတ္တာယ သုက်လွှတ်ခြင်းနှင့် သာယာသော သုခဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော။ [သမ္ပယုတ္တ အ ဒသိကေနာတိ ရာဂသမ္ပယုတ္တသုခဝေဒနာမုခေ-န။ (သာရတ္ထဋီ၊ ၂။ ၇၅)။] (ဝါ) သုက်လွှတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော

ကဏှာနှင့်ယှဉ်ပေသာ။ [မောစနိစ္စာဝ မောစနသာဒေါ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ။၁၊ ၂၅၄။)] ဣဒါနိနီလန္တိ အာဒီနံ ပဒါနံ တာဝ ဝုတ္တော အာရောဂျတ္တာယာတိ အာဒီသု ဒသသု ပဒေသု အာရောဂျတ္တာယ သုခတ္တာယာတိ အာဒိနာ ပဋိပါဋိယာဝ ဒဝတ္တာယ အာရောဂျတ္တာယာတိ အာဒိနာ ဥပ္ပဋိပါဋိယာဝ။

ပဋိပါဋိယာဝ နှင့် ယောဇ္ဇာဝ ဂဟေတ္ဗာ ဥပရိဂဏှန္တသာစပ်၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဝ နှင့် ဥပ ဝ ဂဟေတ္ဗာ ယောဇ္ဇာ ဂဏှန္တသာစပ်။ ဥဘတောဝ စသော စကား အရ ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မလာ မရှိ။ ဖြစ်သင့်ရုံသာ အဋ္ဌကထာ ဆရာပြ သတည်း။ ဥဘတောအရကား အာရောဂျဒဝတည်း။ မဇ္ဈေအရကား ပုညတည်း။ ဒုတိယဖြစ်သော မဇ္ဈေအရလည်း ပုညပင်တည်း။ ဥဘတော အရကား အာရောဂျစသော အောက်ယှဉ်သော အဆက်တည်း။ သဗ္ဗမူလကအရ ပါဠိ တော်၌ တိုက်ရိုက်ရှိသတည်း။ဂဏှန္တသာပုဒ်ကို “ဂဏှန္တဿ၊အား” ဟုအနက်ပေး၍ ဝိသံ ကေယောနာမ နတ္ထိ၌စပ်လေ။ ပါဠိတော်၌ ကေမူလကသာ ခဏ္ဍစက္က ၌ “အရင်းသို့ မလှည့်ရသည်နှင့် ပြတ်သောကြောင့် ခဏ္ဍစက်မည်၏” ဟု မှတ်အပ်၏။ စတုတ္ထပါရာဇိက အဖွင့်အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်သတည်း။ ဗဒ္ဓစက္က မူလံ သံခိတ္တံ (ပါဠိ-၁၄၂)၌ “အရင်းသို့ လှည့်၍ဖွဲ့သောကြောင့် ဗဒ္ဓစက်မည်၏” စတုတ္ထပါရာဇိကအဖွင့်အဋ္ဌကထာစကားကိုပင် ထောက်သ တည်း။

ယောသဇ္ဇတ္တံစသည်ကို ချုံ့သောကြောင့် “မူလံသံခိတ္တံ” ဟု ဟောတော် မူသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ဣဒံ သဗ္ဗမူလကံ၌ ဣဒံသည် ဝုစ္စမာနာပေက္ခတည်း၊ ထို့ကြောင့်“ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား” ဟု အနက်ပေး။ မိဿကစက် ဟူသည် အာရောဂျ စသည်နှင့် နီလ စသည်ကိုရောနှော၍ နှစ်ဖက်မှ တိုးပွား သောစက်တည်း။ မိဿကစက္ကန္တိ ဥဘတော ဝဍ္ဎနကံ (သာရတ္ထဋီ ၂၊၃၁၅) ကို ထောက်သတည်း။ ကုစ္ဆိစက်ဟူသည် သပ္ပဝဏ္ဏကို မူလထား၍ နီလဟူသော အပမှ ပြေးလျှင် ပီတက အစ ဒဓိဝဏ္ဏအဆုံးရှိသော ဝမ်းနှင့်တူသော အတွင်းသို့ လှည့်သော စက်တည်း။ ပိဋ္ဌိစက်ဟူသည် ပီတက အစ ဒဓိဝဏ္ဏအဆုံးရှိသောပုဒ် တို့ကို အသီးသီးတမူစီထား၍ နီလ ဟူသော ကျောက်ကုန်းနှင့်တူသော ရှေ့အဆုံးအပပုဒ်သို့ချည်းလှည့်သောစက်တည်း။ ခဏ္ဍစက္ကဗဒ္ဓစက္ကာဒိဘေဒ၌၊ အာဒိဖြင့် သဗ္ဗမူလကစက်, မိဿကစက်, ကုစ္ဆိစက်, ပိဋ္ဌိစက်တို့ကိုယူလေ။

တတ္ထ တိသံ ဝိဝိတ္တ ယံ ပါဠိယံ၊ နီလဥ္စ ပီတကဥ္စာတိ၌ အာဒိအနက်ရှိသော ဣတိသဒ္ဒါဖြင့် အာရောဂျတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ ဘေသဇ္ဇတ္ထဉ္စ၊ နီလဥ္စ, ပီတကဥ္စ, လောဟိတကဥ္စ အစရှိသည်တို့ကိုယူလော ကောနေ၊ တခုသော အာရောဂျ

စသောပုဒ်နှင့်။ ကော၊ တခုသော နီလစသောပုဒ်လည်းကောင်း။ဒွိဟိ၊ နှစ်ခုကုန်သော အာရောဂျ, သုခစသောပုဒ်တို့နှင့်။ ဒွေ၊ နှစ်ခုကုန်သော နီလ, ပီတစသောပုဒ်တို့လည်းကောင်း။ ပီတကာဒီသု၊ တို့သည်။ မုတ္တေသုပိ၊ လွတ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ ဣတရေသု၊ ဤပီတက စသည်မှ တစ်ပါးကုန်သော နီလစသည်တို့သည်။ မုတ္တေသုပိ၊ လွတ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗပစ္ဆိမပဒံ၊ အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော သပ္ပိကဏ္ဍပုဒ်ကို။ တတြဝါသို သလ္လက္ခေတဗ္ဗောတိဝစနေ၊ မုတ္တေကိုဆင့်၍ ဌာနာစုတေဖြင့်ဖွင့်သတည်း။ ။ကဏ္ဍပိ-အနာပတ္တိ။ ပန တထာပိ မေထုနဓမ္မဿပယောဂတ္တာ။

ကဏ္ဍူပနပုဒ်နေ၌ "ကဏ္ဍူ ဒေဒနေ။ ယုမှိ ကဏ္ဍူဝနံ၊ အသုဥဝါဒေယသာဒိသော" ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာနရဝဂ်(၃၂၆-ဂါထာ)အဖွင့်ဖြင့် သိအပ်၏။ ကဏ္ဍူ၌ ဓာတွန်ကျေ၊ ယုပစ္စည်းသက်၊ အနပြု။ ဓာတွန် အ-ကို ဥ-ပြု၊ ဥ-ကို ဥဝ ပြု၊ဥဝ-၌ ဥ-ကို ဦဒီဃ ပြု။

ဒဒ္ဒုခစ္ဆုပိဠကပါကကာဒီနံ၊ ပွေးနာ,ယားနာ, ထွင့်အိုင်းနာ, ပိုးစသည်တို့တွင်

ဒုက္ခံဒဒါတီတိ ဒဒ္ဒု။ ကုဋ္ဌဝိသေသော။ ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၉၇-သုတ်) ကဏ္ဍူဇပထမကအက္ခရာတာလုဇ ဒုတိယစ္စအက္ခရာနှင့် ဂစ္ဆုဟု ဤအရာ၌လည်းကောင်း၊ မဟာဝါဒ-ဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓကအဖွင့်၌လည်းကောင်း ရှိသည်ကားမသင့် ကြောင်းကား။ ပါမံ ဝိတစ္ဆိကာကစ္ဆုဟု အဘိဓာန်နရဝဂ် (၃၂၇)၌ ပွေးဓာဂရိယာယ် လာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဤအရာ၌ ပွေးဟောပရိယာယ် ဒဒ္ဒုသဒ္ဒါလာရှိ၍ ပရိယာယ်ထပ်ရာသောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ ကဏ္ဍူဇဒုတိယ ခ-အက္ခရာ တာလုဇ ဒုတိယဆ္ဆအက္ခရာနှင့် ခစ္ဆုဟု ရှိသည်သာအသင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ နရဝဂ်အဖွင့်(၃၂၈-ဂါထာ)၌ ခစ္ဆုထေ ယျကရောတျထနေသု။ ဘူဝါဒိ ဥ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ပဝေ ဋ္ဌော တု ပိဠကာဘဝေ။(အဘိဓာန်နရဝဂ် ၃၂၄)။ ပိဠ ဝိဗာဓေယံ၊ စုရာဒိ၊ ဏွု။ ။ဣတ္ထိယမတောအာပစ္စယောတိအာ။ ပိဠကာ, ပိဠကာ, ပိဠကံ တိဘုပ်။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၃၂၄-ဂါထာ)။

ကဏ္ဍုဝနသာဒေယျ၊ ယားနာကိုဖျောက်ခြင်း၌ သာယာခြင်းဖြင့်။

ကဏ္ဍုဝနသဒ္ဒါသည် ယားနာဟူသော အနက်ရင်းထက်လွန်၍ ဖျောက်ခြင်းဟူသော သိခါပတ္တအနက်ကို ဟောသတည်း။

ကဏ္ဍုဝနေ၊ ယားနာကိုဖျောက်ခြင်း စသည်ရှိသော ရဟန်းအား။ [ဤ၌လည်း ကဏ္ဍုဝနသဒ္ဒါသည် ယားနာဟူသော အနက်ရင်းထက်လွန်၍ဖျောက်ခြင်းဟူသော သိခါပတ္တအနက်ကိုဟောသတည်း]။

မာတုဂါမဿ၊ ၏။ အနောကာသံ၊ ကြည့်ရှုခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သောအရပ် မဟုတ်သော အင်္ဂါဇာတ်နိမိတ်အရပ်ကို။ အနောကာသန္တိအင်္ဂဇာတပ္ပဒေသံ။ (သာရတ္ထဋီ၊ ၂။ ၃၁၅)။ တိဿန္နံ ပန ဣတ္ထီနံ နိမိတ္တံ ရတ္တစေတသာ။ ပုရတော ပစ္ဆတောဝါပိ၊ ဩလောကေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယ၊ ၃၃၀-ဂါထာ)။ ဥပနိဇ္ဈာယနဝတ္ထုမှိ "နစဘိက္ခဝေ သာရတ္တေန မာတုဂါမဿ အင်္ဂဇာတံ ဥပနိဇ္ဈာယိတဗ္ဗံ။ ယော ဥပနိဇ္ဈာယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ ပါဠိယံ မာတုဂါမဿာတိ သာမညေန ဝုတ္တတ္တာ တိဿန္နံ္တိ ဝဒတိ။ တိဿန္နံ ပန ဣတ္ထီနန္တိ မနုဿာမနုဿတိရစ္ဆာနဂတာ၀ သေန တိဿန္နံ ဣတ္ထီနံ။ အင်္ဂဇာတန္တိ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တတ္တာ နိမိတ္တန္တိ မုတ္တကရဏမေဝ ဝုစ္စတိ။ ပဌမံ သတောနာပိ ပဋိစ္ဆာဒိတံ ဝါ အပဋိစ္ဆာဒိတံ ဝါ ယောနိမဂ္ဂန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ အဋ္ဌကထာယံ "သစေပိ ပဋိသတံ နိဝတ္ထာ ဟောတိ၊ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဌတွာ ဣမဿိ နာမ ဩကာသေ နိမိတ္တန္တိ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ အနိဝတ္ထာနံ ဂါမဒါရိကာနံ နိမိတ္တံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ ပန ကိံ မေဝ ဝတ္တဗ္ဗ"န္တိ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊ ၁။ ၁၆၇) ဤသို့ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ စာကိုယ်၊ ဋီကာ၌ကို ဆောင်ထားသည်ကား။ မိန်းမသုံးမျိုး လာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း။ အနောကာသံအရာ၌ နိမိတ္တံဟုမိန့်သော ကြောင့်လည်းကောင်း ဆောင်ထားသတည်း။

မိန်းမသုံးမျိုးတို့တွင် တိရစ္ဆာန်မိန်းမကို ဆိုသည်ကား "တိရစ္ဆာနဂတာနံပိ နိမိတ္တေ ဝေဝနယော"ဟူသော အဋ္ဌကထာလာစကားနှင့်အညီ ဆိုသတည်း။ အမနုဿ မိန်းမကိုဆိုသည်ကား အလျော်အားဖြင့်သာဆိုသတည်း။

ဝနဘင်္ဂေါ နာမ မဥ္ဇဝနဘင်္ဂပုဒ်၏အတ္ထုဒ္ဓါရ, ဝစနတ္ထ, အတ္ထာဓိပ္ပေတကျသုံးပါးကို (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊ ၁၆၂) လာ ပနတောဘဥ္ဇိတွာ အာဘတံ့ယံ ကိဉ္စိဖလပုပ္ဖါဒိ ဝနဘင်္ဂိယံ နာမ။ ဣဓ ပန ရာဂဝသေန ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တ မာတုဂါမေဟိ ဝိရဟဒုက္ခာပနယတ္ထံ တေသံဌာနေ ဌပေတွာ ဒဿန ဖုသနဝသေန ဝိနောဒနံ ရုဂိဟိ ဂဟေတဗ္ဗတော တေဟိ ပိဋ္ဌန္တိတမာလသာဟိတံ တမ္ဗူလန္တိ ခေမာဒိ ဝနဘင်္ဂိယန္တိ အဓိပ္ပေတံ။

ဝိဒေဿရက္ခာပနယနတ္ထံ-၌ ဝိရဟဒုက္ခာပနယနတ္ထံ-ဟူ၍ လည်းကောင်း, ဝိဒေသဒုက္ခာပနယနတ္ထံ-ဟူ၍ လည်းကောင်း ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၁၊ ၁၆၂။ ဆင့်မူ၌ တွေ့ရှိရသည်။

ဝိဒေဿရက္ခာပနယတ္ထံ-၌ ရက္ခ၊ ရက္ခနေဓာတ်၊ ဏာပေပစ္စည်း၊ ယုပစ္စည်း၊ ယ အာဂုံဖြင့် ပြီးသောပုဒ်တည်း။ ဝိဒေဿရက္ခာပနယတ္ထံ၌ သ-ဒွေးဘော်နှင့် ဂဏ္ဌိဆရာအလိုရှိရမည်။

ဟူသော စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာလာစကားကိုမှီ၍ ဤ အဋ္ဌကထာလာ ဓနဘဂ်ပုဒ်ကို "ဘဋ္ဌနံဘဂေါ။ ဝနတောဘဂေါ ဝနဘဂေါ။ ဝနဘဂ်နံ အာဘတော ဝနဘဂေါ"ဟု ဝစနတ္ထပြုအပ်၏။

ဝနဘင်္ဂိယပုဒ်နှင့်ဝနဘဂ်ပုဒ်သည် ပရိယာယ် ဝေဝုစ် ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ သခေပ စကား၌ ဝနဘင်္ဂိယ-ဟု မိန့်ပြီးလျှင် ဝိဘင်္ဂရ စကား၌ ဝနဘဂေါဟု ပရိယာယ်ဝေဝုစ်တူစကားကို မိန့်သတည်း။ ။ပဋိဗဒ္ဓ စိတ္တမာတုဂါမေ ဘိဇ္ဇိ ကို (အာရိုက်တတိယာကံ)။ဝိဒေသရက္ခာ ပနယတ္တံ၊မိမိကို မှန်းထားခြင်းကို စောင့်ရှောက်စေခြင်းအကျိုးငှါ (ဝါ) မိမိကို ချစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ ဝိဒေသရက္ခာပနယတ္တံ၌ ယ-ကား အာဂုံတည်း။

နစေတေတိ။ပ။အနာပတ္တိတိ ဣဒံဝစနံ အာဂတမေဝ။ ။ဝတ္ထုံ ဒဠှံဂဟေတွာ ပဲ့သောစကား၌ အင်္ဂါစောက်အများကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော သိုအိမ် အရေအဖုဘည်း။ တေရသကဏ်, ဝိဓတိ ဝိနောဒနိဋီကာလာ စကားတို့ကို ထောက်၍ ဤသို့ဆိုသတည်း။ရှေး၌လာပြီးသော ဝတ္ထုံသိသနှင့် ဤ၌လာသော ဝတ္ထုံသည် အသီးအခြား တစ်ပါးစီတည်း။

သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

အာဝေနိကော၊ တောအရပ်၌ တည်ထောင်ဖန်ဆင်းအပ်သော ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၏ တည်ရာတောမှ အသီးအခြားဖြစ်သော။ အရညေ၊တော၌။ နိ ဝိဟာရတိ၊မနေ။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။(အထခေါလည်း။) တသော စ ဝိဟာရဿ၊ ထိုဥဒါယီ၏ ကျောင်း၏သားလျှင်။

စ သဒ္ဒါအဝ ဓာရဏအနက်ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် အချို့အဋ္ဌကထာ၌ "တဿ ဝိဟာရဿေဝ"ဟု ဝေသဒ္ဒါနှင့် ရှိသတည်း။ ဝေသဒ္ဒါဖြင့် ဇေတဝန် ကျောင်းတော်ကို မြစ်ကန့်သတည်း။

ပရိယာဂါရော၌ ပရိသဒ္ဒါသည် ပရိက္ခေပ အနက်ဟောတည်း။ အာဂါရ၊ သဒ္ဒါသည် ဟဇောင်းဘန်းဟောတည်း၊ လှည့်လည်ဝန်းရံ ပိုင်းခြားသော တဇောင်းဝန်းသည် "ပရိက္ခေပ ဝသေန ဌိတော အာဂါရောတိ ပရိယာဂါရော" ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် ပရိယာဂါရမည်သတည်း။ ယ-ကား အာဂုံတည်း။

အဿမဇ္ဈေဂဗ္ဘာ၏။ သမန္တာ၊ ထာဝဝန်းကျင်မှ။ မဏ္ဍလမာဠပရိက္ခေပေါ။ ကဇောင်းဝန်းအရံသည်။ ဟောတိ၊ ရှိသည်ဖြစ်၏။ [စတုရဿံဂဗ္ဘံပူသည် မဇ္ဈေ ဂဗ္ဘတည်း] ယထာဝယေနအာကာရေန၊ဖြင့်။ အဋ္ဌောဝယော၊ ကျောင်းတွင်း၌ သာလျှင်။ အာဝဇ္ဇန္တေဟိ၊ လှည့်လည်ကုန်သောသူတို့သည်။ ပီဝရိတုံ၊လှည့်လည်

သွားလာခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊သည်။ဟောတိ၊၏။တာသာ တေန အာကာရေန၊ဖြင့်။ ကတော-သည်။ ဟောတိ၊၏။

ဝ-၌ ဂု-နှင့်ယှည်းကောင်း, ဘာလုံဗုဒ္ဓတိယာစ္စနှင့်လည်းကောင်း အာဝိစ္စန္တေ-ဟိဟုအချို့စာရှိ၏။ ဂ-၌ဣ-နှင့်လည်းကောင်း ဘာလုဗစတုတ္ထဗှနှင့်လည်းကောင်း အာဝိဇ္ဈန္တေဟိ၊ ဟု အချို့စာရှိ၏။ မသင့်သည်သာ ဖြစ်တည်း။ ဂ-၌ အ-နှင့်လည်းကောင်း တာလုဇ ဘဟိယဇ္ဇနှင့်လည်းကောင်း အာဝဇ္ဇန္တေဟိ၊ ဟု ရှိသည်သာ အမှန်တည်း။ ကိုကြောင့် ဤအကြောင်းသာ ဗာဟိရနိဒါန်းအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၈၆) ဘုရားရှင် ဟိုဟိုကျွန်းသို့ ကြွတော်မူသည်ကို ဆိုရာ၌ "အာဝဇ္ဇ"ဟု ဂန်အပ်၏။ ပဋ္ဌဒါရာဝဇ္ဇနပုဒ်၌ အာဝဇ္ဇနသဒ္ဒါသည်၊ ညွှတ်စေခြင်း, လည်စေခြင်း အနက်ဟောတည်း။ ဒန္တပေါ်ဏ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၃၄၅)၌ "သာမဏေရေဟိ ကုမ္ဘေဟိ ဂိဝံ ပဌက မုခဝဋ္ဋိယံ ဌပေတွာ အာဝဇ္ဇေတိ" ဟု လာရှိသတည်း။

ယထာ သယာ ယေနယေနအာကာရေန စ၊ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဩကာသေ စ ဌပိတံ ပါသာဒိကံ ဟောတိ ယေဘုယျေန၊တသော တဿ တေန တေန အာကာရေနစ တသ္မိံ တသ္မိံ ဩကာသေ စ ဌပိတံ။ ။ယေသု ဝါ တပါနေသု၊ အကြွင်းအလယ် အတွင်းတိုက် သေသာပြတင်းတို့ကို။ ဝိဝရေသုပိ၊ ဖွင့်လှစ်အပ်ကုန်သော်လည်း။ (ပိသဒ္ဒါ ချေသတည်း။)အန္ဓကာရော၊ မှောင်မြဲတိုင်းမှောင်သည်။ဟောတိ၊ ၏။ ယေသု ဝါတပါနေသု၊ အကြွင်းအလယ်အတွင်းတိုက်မှ အပြင်ဖက်တဖောင်း ဝန်းလေသာပြတင်းတို့ကို။ ပိဝရေသု။ သော်။ ဆော်လောကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အန္ဓကာရော ဟောတိ ဟူသော စကားကို တဖောင်းဝန်းက တံခါးပိတ်လျက် ရှိသောကြောင့် မိန့်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၂၅၇)၌၊ ကေသုစိ ဝါတပါနေသု အရေ အလယ် အတွင်းတိုက် လေ သာ ပြ တင်း တည်း။ ဗဟိပိအန္ဓကာရော ဟူသောစကားကို တဖောင်းဝန်းက တံခါးပိတ် လျက်ရှိသောကြောင့် ဆိုသတည်း။

ဝိဝဋ္ဌကဝါဋ္ဌေ၊ ပြင်ဖက်နံရံ၌ဖွင့်သော တံခါးရွက်ဖြင့်။ ဓညတော။ တဖောင်းဝန်းမှတပါး အပြင်ဖက်မှ။ အာဂစ္ဆန္တသာ၊ ဝင်လာသော။ အာလောကဿ၊ အလင်းကို။ နိဝါရဏတော၊ ပြင်ဖက်တံခါးရွက်ကို ပိတ်သည် ဖြစ်၍ တားမြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကဝါဋ္ဌေသု၊ အတွင်းတိုက်တံခါးရွက်၏။ ပိဋ္ဌပသေ၊ ပြင်ဖက်နံပါး၌။ ဿနန္ဓကာရော။ တခဲနက်အမိုက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဤဝိမတိဝိနောဒနီစကားတွင် ကေသုစိ–စသော ပထမစကားကို အဋ္ဌကထာလာ ယေသု–စသော ပထမဝါကျအားလျော်စွာ ဆိုသတည်း။ ဝိဝဋ္ဋကဝါဋ္ဋေနစသော ဒုတိယစကားကို အဋ္ဌကထာ ယေသု–စသော ဒုတိယဝါကျ အားလျော်စွာ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် "အနုကာရော ဟောတီတိ အာဒိဝုတ္တံ" ဟု (ဝိမတိဋီ-၁၊ ၂၅၇) အာဒိသဒ္ဒါနှင့်ဆိုသတည်း။

သာဖြဟ္မသာကီ၊သည်။ (အဝေါစ ဣစ်) အယ်ဖြဟ္မဏော၊ သည်။ ပသန္နော၊ အရှင်ဥဒါယီ၌ကြည်ညိုသည်၊ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပဗ္ဗဇိတုကာမော မနော။ ရဟန်းပြုလို ယောင်ကကား။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်ထင်၍၊ နိဂူဟိတဗ္ဗမ္ပိ။ သျှို့ဝှက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ တံဝိပ္ပကာရံ၊ ထိုဥဒါယီ မထေရ်၏ မိမိအင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို သုံးသပ်ခြင်းတည်းဟူသော ဖောက်ပြန်သော အမှုအရာကို။

ကေရသကဏ်ဋီကာ အဖွင့်စကားကိုထောက်၍ ဤသို့ အနက်ပေးသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၊ ၂၅၇)၌ "ကုလိတ္ထီနံ တိုကို။ ဝေါ၊ဤသို့ မိမိတို့ အင်္ဂါ ကြီးငယ်တို့ကို သုံးသပ်သဖြင့်။ အဘိဘဝနံ နာမ။ နှိပ်စက်ခြင်းမည်သည် ကား၊ အစွန္တ ာဝမာနော၊ စင်စစ်မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်းတည်း" ဟု အနက် ပေး။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဆရာ၏အလိုအားဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ "အတ္တနောအား။ တံ ဝိပ္ပကာရံ။ ထိုသို့အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို သုံးသပ်ခြင်းတည်းဟူသော ဖောက်ပြန် စွာဥဒါယီမထေရ်ပြုခြင်းကို" ဟုအနက်ပေး။

အနိုဂ်ဒ္ဓါ၊ မထုန်မှီဝဲစပ်ယှက်သောအားဖြင့် မဖောက်မထွင်းအပ်သေးသွန် သောသတို့သမီးတို့ကို။ဝုစ္စန္တိ၊ ၏။ ကုလဒါရကာနံ၊တို့၏။ဝဓုယော၊မယားမိန်းမ တို့တည်း။

ဝဓူသဒ္ဒါသည်"ဝဓူသဒ္ဒေါသုဏိသာ ဘရိယာနမ္ပိဝါစကော"ဟု အဘိဓာန်ဋီ- ကာနရပင်(၂၃၁၊ဂါထာ)အဖွင့်လာသည်နှင့်အညီ သုဏိသာ,ဘရိယာအနက် နှစ်ချက်တို့တွင် ဤအရာ၌ ဘရိယာအနက်ဟောသည်း။ ထို့ကြောင့် ကုလဒါရ ကာနံဟူသောသမ္ဗန်ပုဒ်ကို မှီနိူသတည်း ။ထိုမယားမိန်းမတို့သည် အမျိုးသတို့ သားတို့၏မိဘတို့၏ချွေးမတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ကုလ သုဏှာနာမ ဟူသော စကားကို မှီနိူးသည်း၊ နေ့ဘက်ကလိအား" ဟု ကြက်မည်တမ်း သကဲ့သို့ မမှတ်ကြရာ။ ။

ယက္ကာဒ်ပတိ၊ တိုသည်။ သက္ကာ၊ တိုသို့။ ဤတိပါဝိယ၊ သက်ဝင်ပူးဝင်ကုန် သကဲ့သို့။ ကုလဒ္ဒိနိ၊ ဟင်းစသည်တို့သည်။ သန္တာ၊ တိုသည်၊ အသေပေကွတ္တာ၊ မယင်ခြင်ကုန်မူ၍။ ညှိတ်ဏ္ဏာဂိယ၊ ဆက်ဆင်းကုန်သကဲ့သို့။ အာသ မပေက္ခိတွာ၊

မဆင်ခြင်မူ၍။ ရဇနိယေ၊ သော။ ဌာဖနေ၊ဉ်။ ရဇ္ဇန္တော၊ သည်။ ဟုတ္ဝာ၊၍။ သယံပါ၊ သည်လည်း။ ရာဂံ၊သို့။ ဥာတိဏ္ဏော၊ သက်ဆင်းတော်၏။ [ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် ဩဟိဏ္ဏသဒ္ဒါသည် ကမ္မသာဓနတည်း။ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် ဩတိဏ္ဏသဒ္ဒါသည် ကတ္တုသာဓနတည်း]။ ဥဘယထာပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော သက်အပ်သည်၏အဖြစ်, သက်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။

သာရတ္တော ကို သံရတ္တောပုဒ်ဖြတ်။ သံသည် သမ္မာ အနက်ဟောဖြစ်၍ သုဋ္ဌုဟု ဖွင့်သတည်း။ ကုစိလေပံ၊ သုတ်ဖြင့်သာ-ကက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ သ-ခွင်းသန္ဓိဒုတိယပိုင်း ဒီဃံသုတ်ဖြင့်ဒီဃပြု။ သန္ဓိရူပသိဒ္ဓိ ကုစိလေပံသုတ် အဖွင့်၌ ဤသာရတ္တောပုဂ် ကိုလုတ်သတည်း။ သာရတ္တောကို သံရတ္တော ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဗျဥ္ဇနေစ-သုတ်ဖြင့် သာက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။သန္ဓိ တကိယပိုင်း ဒီဃံ-သုတ်ဖြင့် ဗျည်းနိမိတ်ကြောင့်သ-၏ အစိတ်အ-ကို အာ-ဒီဃပြု၊ ဤသို့ သာသျှင် သာရတ္တော-ရုပ် ပြီး၏။

ပကတိဓောာ အညထာ။ အဒေ္ဓန ဝိပရိဏာမကာရေန။ ရှေ့နည်းအလို အားဖြင့် ဓာတ္တတ္ထဗာဓက ဝိဥပသာရပုဒ်သည် အနုဝတ္ထိတိ အနက်ကိုထွန်းသော ကြောင့် ပရိပုဗ္ဗ နမု-ဓာတ်သည် အညထာပဝတ္တန အနက်ကိုဟောသတည်း။ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် ဓာတွတ္တဝိသေသက ဝိဥပသာရပုဒ်သည် ဓာတ်၏ အနက်ကို အထူးပြုသောအားဖြင့် အနုဝတ္တိတိ အနက်၌ဖြစ်သတည်း။ ပရိပုဗ္ဗ နမု ဓာတ်သည်ကား ဟောရင်းဖြစ်သော နတိအနက်၌ဖြစ်သတည်း။

ယထာယေနအာကာရေန။ ဓေ တထာ တေန အာကာရေန အမိပ္ပါယော ကိဋ္ဌာပိ ဟောတိ။ ပနတ ဘာပိ တော်ဝိပရိဏတံ စိတ္တံ။ အသ ဝိပရိဏတေန္ဘတိ ပဒသာ။

သညမဝေလံ၊ စောင့်စည်းခြင်း တည်းဟူသော သီလအပိုင်း အခြားကို။ အတိဘဝိတွာ။ လွှမ်းမိုးဖိစီး၍။ အာစာရော။ မာတုဂါမ၏လက်ကို ကိုင်ခြင်း စသည်ကိုပြုခြင်းတည်း။

အဆဘ္ဘံ ဆတ္တုမိဝ အာစရတိကရောတိတိ ဆတ္တိယတိပြုဂ်၌ကဲ့သို့ အာပုဗ္ဗ စရ-ဓာတ်သည် ကရဏအနက်ဟောတည်း။ သို့ကြောင့်ဘေရသကဏ်(သာရတ္ထ ဒီ ၂၊၃၁၇) ၌ "အာစာရေတိ အာစရဏံ ပဋ္ဌဂဟဏာဒိကိရိယာ" ဟုမိန့်အပ်၏။

အချို့အဋ္ဌကထာ၌သညမဝေလံ အဇ္ဈာစာရောဟုရှိ၏။ အဓိကို "အတိဘဝိ-တွာ" ဟု ဖွင့်ပြီးဖြစ်ရကား အာစာရောဟူ၍သာရှိရမည်။ အသ ကာယသံသဂ္ဂ သာမာပဇ္ဇေယျာတိ ဝစနာ။

တီဟိ၊ သော။ ကေသဝဋ္ဋိဟိ၊ ဆံလုံးတို့ဖြင့်။ ဝိနန္ဓိတွာ၊ သုံးပုံခွဲဖွဲ့ထုံး၍။ ။ သုဝဏ္ဏစီရကေဟိဝါ၊ ရွှေဆံတိုးဘိုနှင့် လည်းကောင်း။ ကောသု ဝေဏိသု။ တွေ့ ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဝါတိအာဒိဝစနေ။ ။ပရာမသနံ၊ သည်။ ဇင်္ဂသာ၊ ကို။ ပရာမသနံ၊ မည်၏။ ။အသာ ဟတ္ထဂ္ဂါဟံဝါတိ အာဒိဝစနသာ။ ဝိတ္ထတသို့ ပဒဘာဇနေ။

ပုဗ္ဗေဝါကာသံအနုတိက္ကမိတွာ စကားကို ပရာမသနာဒနာမ ဣတော စိတော စ သံစောပနာ ဟူသော ပဒဘာဇနီပါဠိတော်၌ လာသော ပရာမသနမှ ထူးခြေ ခြင်းငှာ မိန့်သတည်း။

သံဃဋ္ဋနာ ပြင်းပြင်းပြု ထိပါးခြင်းတည်း။ [သံ–သည် ဘုသအနက် ဟောတည်း။ ဒာမဋ္ဌမတ္တော၌၊ မတ္တဖြင့် ပရာမသန စသည်တို့ကို နှင့်စေသတည်း။ အသံဃဋ္ဋေတွာ၊ ပြင်းပြင်းပြုမထိပါးမူ၍။ဖုဋ္ဌမတ္တ၊ ထိရုံ တို့ရုံမျှသာတည်း။ မတ္တဖြင့် ပြင်းပြင်းပြုပြု ထိပါးခြင်းကို ကန့်သတည်း]။ ဒေတသု အာကာရေသု။

ပုနပ္ပုနံ အာမသနံ ဟု မိန့်သောကြောင့် ပဒ ဘာသနာပုဒ်ကို "ပရတော ပရတော အာမသနာ ပရာမသနာ" ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်ကို သိအပ်၏။ ပရသဒ္ဒါ သည် ဝိစ္ဆာ ဝိဇ္ဇောလောပတည်း။

ပရာမသန္တောပိ။ တပါးမှတပါး သုံးသပ်သော ရဟန်းသည်လည်း။ ။ ဩမသန္တောပိ။ အောက်သို့လျှောက်၍ သုံးသပ်သော ရဟန်းသည်လည်း။

အဝမသနာဟု ပုဒ်ဖြတ်။ အဝ ဥပသာဂ္ဂပုဒ်သည် အဓောအနက် ဟော တည်း။ ဩနဒ္ဓေါ်ဇ္ဈကဲ့သို့ အဝ,ကို ဩ,ပြု။

ဥမ္မသနာယပိ။ အထက်သို့လျှောက်၍ သုံးသပ်ရာ၌လည်း။ [ဥ,ဟူသော ဥပသာဂ္ဂပုဒ်သည် ဥဒ္ဒဂ်မအနက် ဟောတည်း] ဩလင်္ဃနာယ၊ အောက်သို့ခုန် စေရာ ညွတ်စေရာ၌။ (နာမေဘူဘာ ကိုဆောက် သတည်း) ဥလ္လင်္ဃနာယ၊ အထက်သို့ ခုန်စေရာ မ စေရာ၌။ (ဥဋ္ဌာပယာတောကို ဆောက်သတည်း)

ရာဇိလာဃိဂတာ၊ ဂ္ဂပေ၊ နယ်တိ၊ ယောင်ပါ။ ဥလ္လင်္ဃတိ လင်္ဃိတာ၊ ဥလ္လင်္ဃိကာ ပိတိ၊ လင်္ဃိတွာ။ (မာဂ္ဂ ... ၂၉–နှာ)။ အာကာနနာယ၊ မိမိတို့ရှေ့ရှု ငင်ရာ၌။ (အာ–သည် အဘိမုခအနက် ဟောသတည်း။) ပဋိကာနနာယပိ။ တွန်းရာ ၌လည်း။ (ပဋိ–သည် မိမိမှနက်စေခြင်း နိဝတ္တနအနက်ကို လွှန်သောကြောင့် အခုဝေဘာသည် တွန်းခြင်း ပဋိကာသနအနက်ကို ဟောသတည်း)။

အဘိနိဂ္ဂဏှနာယ၊ မြဲမြံနိစွာကိုင်ရာ၌ အဘိသည် ဝိသိဋ္ဌ အနက်ဟော တည်း။ ဝိသိဋ္ဌဟူသည် မြဲမြံခြင်း ဒဠှတည်း။ ဒဠှဟူသည် ပြင်းပြခြင်း ဘုသ တည်း။ ဘုသမတိသယော ဒဠှံ၊ တိဗ္ဗေကန္တာတိမတ္တ ဗာဠှာနိ။ ။(အဘိဓာန် သဂ္ဂကဏ္ဍ-၄၁)။ ။အမုဋ္ဌိတ္ဖာသ္သပိကျေ။ ။မူလဂ္ဂဟာ ။ဝေပမာဏဖြင့် အမုဋ္ဌိတ္ဖာ စသည်ကို ပယ်သတည်း။

အဘိနိပ္ပီဠနာယဖြင့် ပြင်းပြစွာ နှိပ်ရာ၌။ ။ဒုက္ကဋမေပါတိအာဟ။ ။ဟိသ စီ မှန်၏။ တာဠုတ္တိယော ပေနဘိက္ခုနာ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဣတ္ထိသရီရတတ္ထုနာ၊ အာမဋ္ဌာပေ ဥ္။ ။

ကမ္မဟုလ ။ပ။အာပဇ္ဇတိ-သည် မဟာအဋ္ဌကထာ၊ ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာ စကားတည်း။ "မဟာအဋ္ဌကထာယဉ္စ ကုရုန္ဒိယဉ္စ ဝုတ္တော" ဟု မိန့်လတ္တံ့။ ။ သည်ကို ထောက်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုသို့ ကိုယ်နှင့် စပ်ဟန်သော ကြိုးအဝတ်စသည်တို့ဖြင့် ဝန်းရံ၍ များစွာကုန်သော မိန်းမတို့ကို ကိုင်ရာ၌။ (သင်္ဂဟတ္ထာ၌ စပ်၊) ဧတ္ထ ဒွီသု နယေသု ပုရိမနယော ယော ယုတ္တ ဘရော ဒိဿတိ။ (ပုရိမနယကား မဟာ အဋ္ဌကထာ၊ ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာနည်းတည်း။) ပုရိမနယေနေဝ၊ ကြိုးအဝတ် စသည်တို့ဖြင့် ဝန်းရံ၍ယူခြင်း၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ။ ပုရိမနယေနေဝ၊ သမယာရုဂနည်းဟူသော ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ။ဟိ သစ္စံ သဗ္ဗာသံ တာသံ ဣတ္ထိနံ တေန ဘိက္ခုနာ ပုရိမနယေနေဝ သမသာရာဂ- နယေနေဝ။ (ဘာသာကို ကာယပုဒ်နှစ်ခု၌စပ်၊ တေနကို အာမဋ္ဌ၌စပ်။ ။ သောပိ ဘိက္ခု တံ ဣတ္ထိံ။

တတ္ထ ကာယ၌ သံသာဒိသေသာပဇ္ဇနေ။ ။ယထာ ဝတ္ထုကမေဝ၊ မိန်းမ၏ ကိုယ်ထိုမိန်းမ၏ကိုယ်နှင့်စပ်သော ပတ်စားကန်ဆာတည်း ဟူသော ဝတ္ထုအား လျော်စွာသာလျှင်။ ဧဝံ ပတ္တတိ၊ သံဃာဒိသိသ် ထုလ္လစ္စဥ်းအာပတ်သို့ ရောက်၏။

ယထာ နိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဒေသ-ဣတ္ထိ စ ဟောတိ ဣတ္ထိသညီ သာရတ္တော စ၊ ဘိက္ခု စ နံ ဣတ္ထိယာ ကာယေန ကာယံ အာမသတိ ပရာမသတိ သြမသတိ ဥမ္မသတိ သြိလင်္ဃေတိ ဥလ္လင်္ဃေတိ အာကဍ္ဎတိ ပဋိဃံသတိ အဘိနိဂ္ဂဏှာတိ အဘိနိပ္ပီဠေတိ ဂဏှာတိ ဆုပတိ၊ အာပတ္တိသံဃာဒိသေ- သဿ(ဝိ၊၁၊၁၇၅။)စသည်ဖြင့် အကြင်အကြင် ညွှန်းပြအပ်ပြီးသော။ ကာယ သံသဂ္ဂနိဒ္ဒေသ၌။ ဝတ္ထုစ။ ပ။ပဋိဝိဇာနနာ၊ လည်းကောင်း။ တေန ကာရေ- ဏေန၊ ထိုဝတ္ထုသည်သာ အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ

အပ်သော။ ဂရုကံ၊ ဂရုကဖြစ်သော သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို။ ကာရယေ၊ ဆုံးဖြတ်စေသောအားဖြင့် ပြုစေရာ၏။ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်ရာ၏။

ဣတရောပိ၊ ဤ "ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ဂဟိုဿာမိ"ဟု နှလုံးပြု၍ ကိုယ်ကို ကိုင်သော ရဟန်းမှတစ်ပါးသော "ကာယံ ဂဏှိဿာမိ"ဟု နှလုံးပြု၍ ကာယပဋိဗဒ္ဓကိုကိုင်သော ရဟန်းသည်လည်း။

သသာယာပိ သည်။ ဝိရာဂိတမ္ပိစ၊ ချက်ယှင်းသော်လည်းကောင်း။ဂဟဏေ၊ သည်။ ဝိရာဂိတေစ၊ သော်လည်းကောင်း။ တတ္တတည့် ကာရဏေ၊ ထိုသညာ- ဂဟဏဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ယာ နိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ၊ ဣတ္ထိ စ ဟောတိ၊ ဣတ္ထိသည် သာရုတ္တော စ သိက္ခု စ နံ ဣတ္ထိယာ ကာဒယေန ကာယပဋိဗဒ္ဓံအာ- မသတိ ပရာမသတိ ။ပ။ ဂဏှာတိ ဆုပတိ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ (ဝိ၊၁၊ ၁၇၉။) စသည်ဖြင့် အကြင် အကြင် ညွှန်းပြအပ်သော ကာယ သံသဂ္ဂ- နိဒ္ဒေသ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော ဂရုကံ၊ သည်။ နဒိဿတိ၊ မထင်။ ဣမံနာမ ဝတ္ထုံ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌လာသော ကာယ, ကာယပဋိဗဒ္ဓတို့တိုင် ဤမည် သောဝတ္ထုကို။ (သာရတ္ထဋီကာ ၂၊၃၁၇၊ ဝ။ ကို ထောက်၍ ဤသို့ အနက်ပေးသတည်း။)

တတ္ထ ဒိသု ဝါဒေသု မဟာသုမတ္ထေရဝါဒေါယေဝ။ "ဣမာယ ပါဠိယာ စ ဝိနိစ္ဆယေဟိ စ" ဟု စ–ကိုယှဉ်။ ။ပါဠိယာနောင် သမေတိမရှိသင့်ဝတ္ထုသညာ ဝိမတိဝသေနဝ၊ မိန်းမပဏ္ဍုက်၊ မိန်းမယောကျ်ား စသော ဝတ္ထုဣတ္ထိသညာ စသောသညာ မိန်းမလော ပဏ္ဍုက်သောဟု ယုံမှားခြင်းစသော ယုံမှားခြင်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သာလျှင်။ အာပတ္တိသံဃာဒိသေသေန ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ (ဝိ၊၁၊၁၈၁၊) ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ အာပတ္တိယော၊ သံဃာဒိသိသ်, ဒုက္ကဋ် စသော အာပတ်တို့ကို။ သေသော၊ မိန်းမမှ ကြွင်းသော ပဏ္ဍုက်၌။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အာမသန စသည်တို့၌။ ဒုက္ကဋံ၊ ၏။ နိဿဂ္ဂိ- ယေန ကာယဝါရာဒိသု၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗတ္ထ စ၊ အလုံးစုံကုန်သော ပါရတို့၌ လည်းကောင်း။ အာဒိဖြင့် နိဿဂ္ဂိယေန ကာယပဋိဗဒ္ဓဝါရ နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယဝါရ တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ "ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ"တိ ဟူသည်ကား ဟူ၍ ရှေးဝါယမတိနှင့်ခွဲ၍ အနက်ပေး။

ဖဿ ကိုသိရုံမျှနှင့် သံဃာဒိသိသ်မသင့်၊ ဖဿကို သိခြင်းငှာ ကိုယ်ကိုလှုပ်မှ သံဃာဒိသိသ် သင့်သတည်း ဟု ပြလိုရကား "ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ"တိ ဟုသော စကားကိုမိန့်သတည်း။

ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်၊ နိဿဂ္ဂိယေန ။ပ။ ဒုက္ကဋဿာတိ ဝစနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တာဝ၊ ထိုရွှေလောက်။ ။ဧတ္ထ၊ ဤနိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယပါရဉ်၌။ ပုပ္ဖံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဖလံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ သည်။ နိဿဂ္ဂိယေန၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော။ ပုပ္ဖေန ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဖလေန ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပဟာရန္တိ ံ၊ ပုဏ်ခတ်အပ်သော။ ဂုတ္တိံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ (ဂုတ္တိံ ပုဒ်သို့ ဖလံဝါပုဒ်မှ ဝါသဒ္ဒါလိုက်၍ ဤသို့ အနက်ပေးမှ အဝိပ္ပါယ်ရသတည်း)။

နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယပါရ (ပိ၊၁၊၁၇၀။) ၌ နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယာမသန လာသတည်း။ ဤသိက္ခာပုဒ်အဆုံး ဝိနိတဝတ္ထု၌ (ပိ ၁၊ ဂ၆။) ၌ ဝိယမိဘ္ဘာ အဆုပနလာသတည်း။

ဧတ္ထ၊ ဤမောက္ခာဓိပ္ပာယ ရဟန်းမေ ယောင်းတို့ပင်။ သော၊ ဤမိန်းမ သည်။ (ပက္ကမိဿာ ဗိ-၌စပ်)။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ မယာ၊ ငါဖြင့် (ဝါ) ငါ့ကို။ အနတ္ထကော၊ အလိုမရှိ။ ဉာတိမနသိကတွာ၊ ၍။ သယမေဝ မိမိအလိုလို သာလျှင်။ ပက္ကမိဿတိ၊ ဖဲသွားလိမ့်သတည်း။ ဉာတိမနသိကတွာ၊ ၍။ အဇာနန္တောဝိယ၊ မသိသကဲ့သို့ (ဝါ) မသိယောင်ဆောင်၍။ နိစ္စလော၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ

တတ္ထ၊ ထိုအမိစသည်တို့တွင်။ ။နိဝါသနပါရုပနာဒို့ အာဘာရဏာ ဘဏ္ဍမ္ပိကို အနာမာသမေပ ၌စပ်။တိကဏ္ဍုပကံဝါ ကာလပဏ္ဏမတ္တိကံဝါ ကို ဥပါဒါယ၌စပ်။ ထို့ကြောင့် ရှေ့နှစ်ပုဒ်၌ ပိ နှင့်ထား၍ နောက်နှစ်ပုဒ်၌ ဝါ-နှင့် ထားသတည်း။

တိကဏ္ဍုပကံဝါ၊ ပန်းရှင်းမြိတ်စသော မြက် ...အမြစ် ဖြင့် ပြုအပ်သော ခေါင်းခုကိုလည်းကောင်း။ တာလပဏ္ဏမုဒ္ဒိကံ ဝါ၊ ထန်းရွက်သက်စွပ်ကိုလည်း ကောင်း။(အကျုပကံ စုဖွဲ့ဒွက် ...ခုနှံ တေဘုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်-၄၅၇၊ခေါင်းခုပရိယာယ်) ဌပိတမေ အနာမာသံ။

ပရိဝတ္တေတွာ၊ အဝတ်အမျိုး အဖြစ်မှ ပြန်လှန်၍ (ဝါ) အဝတ်အရုံအဖြစ်မှ ပယ်၍။ (ဝါ) သင်္ကန်းအမျိုးငှာ ညွတ်စေ၍။ ပေ ရသယောဇဋီကာ=(သာရတ္ထ ၃၊ ၂၇၁၉)။ ၌ "ဂူဇာဒိအသုံး၊ နေရာခင်းသုံး ပူဇော်ခြင်းအလို့ရှိသော အကျိုးငှာ။ ပုယ်ပီ၊ ဒေသာ။ ... ၏။ နှံ၁၊ ၀ါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပါရုပနံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ... အဝတ်အရုံကို လည်းကောင်း ... ကိုင်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။

ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့် ဘိက္ခုနိံ၊ ငှါ၏။ ပဋိမာရူပံ၊ ဆင်းထုရုပ်ကို။ ဘိက္ခုနီ၊ တို့အား အာမသိတုံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနေန၊ ဘိက္ခုနီမ မဟုတ်သော ပကတိသော လူမိန်းမသဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော မိမ္မရုပ်ကို။ တိရစ္ဆာနဂတရူပမ္ပိ၊ တိရစ္ဆာန် မိန်းမ ရုပ်ကိုသော်လည်း။ အနာမာသံ၊ မသုံးသပ်အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏" ဟု အနက်ပေး။ သာရတ္ထ၊ ဒု-၂။ ၃၁၉။ ၌ ဤကဲ့သို့ ပါ၌မရှိ၊ ကွဲလွဲနေသည် (အောက်ခြေမှထည့်ရန်)

သဗ္ဗရတနမယံ၊ အလုံးစုံသော ရတနာဖြင့်ပြီးသော မိန်းမရုပ်ကို။ ဌပေတွာ၊ မချက်မဆီးထားရ၍။

ဥပကရဏာရဟံ ဥပကရဏေ စကားကို၊ ပိဋ္ဌမယရုပ်ကိုထား၍ တပါးကုန်သော ကဋ္ဌမယရုပ် စသည်တို့ကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။ ။ပရိဘောဂါရဟံ ပရိဘောဂေ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ စကားကို ပိဋ္ဌမယရုပ်ကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။

တတ္ထ ဇာတကမ္ပိ၊ ထိုကောက်ပင်၌ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ။တတ္ထ ဇာတကာနိ၊ ထိုအပင်၌ဖြစ်ကုန်သော။မုဂ္ဂမာသာဒီနိ၊ ကုန်သော။ အပရဏ္ဏာနိပိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တာလပနသာဒီနိ။ ကုန်သော။ ဖလာနိပိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ။အာကရမုတ္တော၊ တည်ရာအရပ်မှလွတ်သော။ မဏိ။သည်။

"သခေါ် မေနသခေါ်စ ဧ တာဝိဒ္ဓေါ ရတ နမိသော အနာမာသော"ဟု မေနသခေါ်၌။ ဧ ဧ အပ္ပုနှင့် အချိုးတဲ့ရှိ၏။ အောက္ခရ ကင်းလျက် အချိုးရှိ၏။ "သခေါ်မေနသခေါ်စ ဓောတဝိဒ္ဓေါ စ ရတနမိသော စ အနာမာသော" ဟု အချိုးရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ရှေ့ပါဠိသာအသင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီ၊ ၁၊၂၆၂)၌ "ဓမနသခေါ် စ ဓောတဝိဒ္ဓေါစ ရတနမိသော စာတိ ယော ဇောတဗ္ဗော"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မိန့်သည်ကား ဓမနသခေါ်စ၌ စ-သည် အာဒိဒီပက ဟု နှလုံးပိုက်၍ မိန့်သတည်း။

ဇတ္တစာတိ ဝစနေ စကာရော ဝိကျာရမ္ဘတ္ထဇာတကော။ ဇွဲ ဇာတသ္မိ သိလာတိ အာဒိဝစနေ။ ။ကဏာရဏ္ဏမ္ပိ။ လက်ကောက်လက်ကြပ် စသည်ဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော ဘဏ္ဍာလည်း ဖြစ်သော။ အကတ ဘဏ္ဍမ္ပိ၊ လက်ကောက်လက်ကြပ် စသည်ဖြင့်မပြု ပ်သေးသော ဘဏ္ဍာလည်းဖြစ်သော။ ရဇတဥ္စ၊ ငွေကိုလည်းကောင်း။ ဇာတရူပဥ္စ။ ရွှေကိုလည်းကောင်း။

ပဋိက္ခိပိတ် ဓာတုဋ္ဌပနတ္ထာယ ဂဏှာတိ အဝတ္ထာ တုမှာက ဂဏှာတိ ပေသိတတ္ထာ ပဋိက္ခိပ်။ ၂တေရသကဏ္ဍဋီကာ =(သာရတ္ထ ဋီ ၂၊၃၂၁။) စေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ ကုမ္မေ ဂဟေတွာ ဌပေထာတိ ဝုတ္တေန ပန အမှာက်

ဂဟေတုံ နှ် ဝဋ္ဋတီတိ ပဋိက္ခိပိဟာဗ္ဗံ။ ဧရာဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာစကား (ဝိ။ဋ္ဌ။၂၊ ၂၅၇)။ ဤအဋ္ဌကထာစကားနှင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာစကားညီညွတ်, မညီညွတ်သည်ကိုစဉ်းစားသော် မညီညွတ်ဟု မှတ်ထင်သတည်း။ မညီညွတ်ခဲ့မူ အဋ္ဌကထာစကားသာ ပမာဏတည်း။

အာရကုဋ္ဋလောဟမ္ပ၊ တေးခပ်ပြာသည်လည်း။ ။[ရိရိတ္တိအာရကူဋ္ဌော ဝါ၊ အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၄၉၂-ဂါထာ)။ ကဏ္ဍဇ ဟာ-အက္ခရာနှင့် ဟာရကူဋ္ဌ-လောဟမ္ပိပုဒ်ကား အမှန်မဟုတ်။] အာဝုဓသင်္ခေပေန၊ လက်နက်အသွင်ဖြင့် (ဝါ) လက်နက်အမှတ်အသားဖြင့်။ ။[လက်နက်အကျိုးငှာ ခုတ်ဖြတ်ဖောက်ထွင်းသဖြင့် သူတစ်ပါးကို သတ်ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာပြုက အနာမာသတည်း။] (ဒိသွာ-ကို ဂဟေတုံ၌စပ်)။

အသိတော ဣတရာနိပိ သတ္တိတောမရာနိ၊ ကိုဋ္ဌိ၊ အချွိသော လှံကို။ သတ္တကတ္တာယ၊ ခါးငယ်အကျိုးငှာ။ ကိုဋ္ဌိ၊ အချို့သောခရင်းကို။ ကတ္တရ-ဒဏ္ဍာဒိ အတ္တာယ၊ သူအိုဆောင် တောင်ဝှေးစသည် အကျိုးငှာ။ ဘေရိ-သင်္ဃာဋ္ဌောပိ၊ ကျက်အပ်ပြီးသော သားရေရှိသော စည်သည်လည်းကောင်း။ ဘေရိသင်္ဃာဋ္ဌောတိ သင်္ဃဋိတစမ္မဘေရိ၊ (သာရတ္ထဋီကာ ၂၊၃၂၁။) ဤနည်းအလိုအားဖြင့် သင်္ဃာဋ္ဌသဒ္ဒါသည် စည်နှင့်စပ်အပ်သော သားရေဟောတည်း။ တစ်နည်းကား ဘေရိသင်္ဃာဋ္ဌောပိ၊ စည်၏ အဆောက်အအုံ အပေါင်းသည်လည်း။ ။ဘေရိအာဒီနံ ဝိနဒ္ဓနောပကရဏသမူဟော ဘေရိ ဝီဏာသင်္ဃာ-ဋ္ဌောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၁၊၂၆၃။) ဤနည်းအလိုအားဖြင့် သမူဟော ဂဏာသင်္ဃာတာ-ဟု အဘိဓာန်(၆၂၉)လာတိုင်း သင်္ဃာတသဒ္ဒါသည် အပေါင်းဟောတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ တေရသကဏ် ဋီကာစကားကို ပယ်မြွားသော်လည်း ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာ၌ ဘေရိသင်္ဃာဋ္ဌောပိ ဝီဏာသင်္ဃာဋ္ဌောပိ စကားကို မဟာအဋ္ဌကထာ၌လာ စမ္မပိနဒ္ဓါနိ ဘေရိအာဒီနိ စကားအားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။ မဟာအဋ္ဌကထာလာ စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်းဟု နှလုံးပိုက်၍ ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာ၌ "တုစ္ဆပေါက္ခရမ္ပိ" စသည်ကို မိန့်သတည်းဟု ယူသော် တေရသကဏ်ဋီကာဆရာ၌ အပြစ်မရှိ။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာ၌သာ အပြစ်ရှိသတည်း။

ဆဉ္ဆိတံ၊ သော။ ဘေရိသင်္ဃာဋ္ဌာဒိံ၊ ကို။ ဒိသွာပိ။ လည်း။ စမ္မံ၊ ကို။ သတ္တကကောသံ၊ သင်တုန်းဓါးအိမ်ကို။ ကရိဿာမ၊ အံ့။ ဂါဝိယာပိ၊ နွားမနှင့်လည်း။ ကာယသံသဂ္ဂေ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ကဋမေဝ၊ တည်း။ ဒါရုနာ၊ ဖြင့်။ ကဘာဝေ၊ သော။ ဣတ္ထိမှုပေ၊ ၌။ ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ နှ၊ မဟုတ်သေး။

ကောပဒိကသက်မောဝါ၊ တစ်ခုသော ခြေဖြင့် သွားလာအပ်သော တံတား သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်လေစေ။ သကဋမဂ္ဂသက်မောဝါ၊ လှည်းလမ်း တံတားသည်လည်း။ ဟောတု၊ စေ။

ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဟာသန္တိ-၌ ဥ-သည် အဝ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယတည်း။ အဝ-သည် စဉ်းငယ် ဤသံအနက်ဟောတည်း။ ဤသဒတ္ထေ ပရိဘာဝေ။ (အဘိမာန် အဗျယဝဂ် ၁၁၇၃)။ ဤသံအတ္ထေဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဒ-ကား အာဂုမ်တည်း။ ဤသံ-ဟူသည် မန္ဒတည်း။ ထို့ကြောင့် "မန္ဒဟသိတံ ဟသန္တိ"ဟု ဖွင့်သတည်း။ သိတံ၊ ပြုံးသည်ကို။ မန္ဒော သော မိဟိတံ ခံတိ။ (အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ ၁၇၅) လာပြုံးခြင်း၏ ပရိယာယ်။

ဥလ္လပန္တိ-၌ ဥ-သည် ဥဒ္ဒဂ်မ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဥစ္စကရဏံ" ဟု ဖွင့်သတည်း။

ဥဇ္ဇဂ္ဃန္တိ-၌ ဥ-သည်လည်း ဥဒ္ဒဂ်မ အနက်ဟောပင်တည်း။ ဇဂ္ဃ-ဓာတ်သည် "ဇဂ္ဃ-ဟသနေ" ဟူသော (နိတိဓာတု ၂၉)နှင့် အညီ ဟသန အနက်ဟော တည်း။ ထို့ကြောင့်"ဥဇ္ဇဂ္ဃန္တီတိ မဟာ ဟသိတံ၊ ဟသန္တိ"ဟု ဖွင့်သတည်း။

ဥပ္ပဏ္ဍေန္တိ-၌ ဥ-သည် ယောကျ်ားမဖြစ်မှု ကင်းခြင်း ဝိဒယာဂအနက် ဟောတည်း။ ပဍိ-ဓာတ်သည် ပဍိဂတိယံ ဟူသော (နိတိဓာတု ၅၀)နှင့်အညီ ဂတိ အနက်ဟောတည်း။ ဂမန ဂတိ ဥဒိုင်တဲ့ပင်ဘွေ့ ဂတိ ပုံကောန ဂတိ လေးပါးတို့တွင် ပဝတ္တနဂတိ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဥပ္ပဏ္ဍေန္တိ၊ ယောကျ်ား၏ အဖြစ်မှကင်းသောအားဖြင့်ဖြစ်စေကုန်၏။" ထိုသို့ယောကျ်ား၏ အဖြစ်မှ ကင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းဟူသည်၊ ယောကျ်ား မဟုတ်ဟု ပြက်ရယ်ပြုခြင်းတည်း။ထို့ကြောင့်"ဥပ္ပဏ္ဍေန္တီတိ။ပဏ္ဍကေနန္တိ"ဟုဖွင့်သတည်း။

သာတ္ထက နိရတ္ထက တေဥ္ဇ အာသဒ္ဒမ္မ ပဒ္ဒမ္မ ပဋိသံ ယုတ္တ ကထဥ္စ ။ ဩဘာသေယျ၌ ဩ-သည်၊ ဝ ကာရိယ ဩပသည်း။ အဝ-သည်ပြန့်နှံ့ခြင်း ဗျာပန အနက်ဟောတည်း။ ပြန့်နှံ့သော စကားကို ဆိုခြင်းဟူသည် အထူးထူး အပြားပြားသော မသူတော်တို့၏ စကားကို ဆိုခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဩဘာသေယျာတိ ။ပ။ ဝဒေယျ"ဟု ဖွင့်သတည်း။သညမင္ဂလေ အတိဘာဝိတွာ အာဘာရော။ ။ အတိ-ကို ဇာတိဘာဝိတွာ ဖွင့်သတည်း။

တေန နာမ ဇုတ္တိ လက္ခဏေန၊ ထိုဂုတ္တိလက္ခဏာမည်သည်နှင့် တေန နာမ သုတ္တ လက္ခဏေန၊ နှင့် ခုသ်ဆာက္ကောေ။ (ဓာတုမာလာ၊ ၃၄၇)။ ခုံသေဟိတိ၊ ဝါဝ ပဘောဒေန ဃဋ္ဋတိကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။ ဝမ္ဘ၊ ပိဒ္ဓိသနေ။ (ဓာတုမာလာ၊ ၃၃၀။) ပမ္ဘတိ အပသာဒေတိတိကား အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်တည်း။ ဂရဟ၊ ကလဟ ကုစ္ဆာနေ (ဓာတုမာလာ၊ ၁၉၆)။ "ဂရဟတိတိ ဒေါသံ၊ ဒေတိ"ဟု ဖွင့်သည်ကား အမျက်ယှက်ခြင်း ကုစ္ဆန ဟူသည်အမျက် ဒေါသကို ပေးခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဖွင့်သတည်း။

ဝေပုရိသိကာပုဒ်ဝယ် ပုရိသပုဒ်၌ ရူပသဒ္ဒါကျေသတည်း။ တိုရူပသဒ္ဒါသည် သဏ္ဌာန်ဟောတည်း။ မဿုဒါဌိကာ ဝန္တာဘာဝေန ဝိဝိဒံ ပုရိသရူပံ ဝိပုရိသံ။ ဝိပုရိသံ ဓာရေတိတိ ဝေပုရိသိကာဟု ဝေနတ္ထပြု။

ပေသာ ဝစနာနံ အတ္တောကာယသံသဂ္ဂေ သော သာရတ္တောစ ဇူတ္တိ သညီစာ(ဝိ၊ ၄၊ ၁၊ ၁၂၂)တိ အာဒိနာ ဒုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလံပုဒ်၌ အဘိဇာဏုမဏ္ဍလံဟု ပဒစ္ဆေဒကို ပြုအပ်၏။ ။ အဘိသည် ဥဒ္ဓံကမ္မ အနက်ဟောတည်း။ အဘိကို အဗ္ဘ-ပြုသကဲ့သို့ အဘိကို ဥဗ္ဘပြု။

ဓေတ္တောဝ ဒုက္ကဋ္ဌခေတ္တော၊ ဌ်။ ယထာ ယေန အာကာရေန ကရိယမာနေ အာယတိံ တံ ဝေမူပါ န ဟောတိ အပ္ပမာဒံ ဇူဒါနိ တထာ တေန အာကာရေန တံ ကရေယျာသိ။

ပဒဘာဇနီယဂဏ္ဌိ နိဋ္ဌိတာ။

ကက္ကသလောမံ ၌ ကက္ကသ-ပုဒ်ကို "ကိဗ္ဗံကရောတိတိ ကက္ကသံ၊ ဗဟုလောမံ"သဟုဝစနပြု။ ဝယဒိဝကရကရေပျှ သဏာသက်ပါသကာသာ ဟူသော ဏှာဒိ-မောဂ္ဂလာန်(၂၈၇)သုတ်ဖြင့် ကရဓာတ်နောင် ကသ-ပစ္စည်းသက်။ ကိဗ္ဗိသံ၊ ကြမ်းတမ်းသော ကမ္ဗလာ အမွေးနှင့် ခြုံမှုသောမိန်းမ၏ကိုယ်ကို ကြမ်းကြမ်း ဟမ်းတမ်း တွေ့ထိခြင်းတည်းဟူသော အဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဇူတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကက္ကသံ၊ ကက္ကသမည်၏။ ဗဟုလောမံ၊ များစွာတိုသော အမွေးရှိသော ကမ္ဗလာကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

အပ္ပတိဋ္ဌိတောကာသေ ဝါ ပါဏကေဟိ ဝိနာသိတဗီဇေ ဩကာသေ ဝါ။ ။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးကုန်သော ပဋိဝပ္ပနတို့တွင်။ ။ကေသုတိ အာသိဘ္ဘသမိက-တေသု ဗီဇေသု။(ယောဇနာ)။ ဤကျမ်းအရပဋိဝပ္ပနသုံးမျိုးကား ဥဒကဝပ္ပေ-

ဗီဇေဟိ အပ္ပဋိဋ္ဌိတောကာသေ ဝါ ပုန ဗီဇံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဥဒကေန အာသိတ္တံ။ (တချက်) ပါဏကေဟိ ဝိနာသိတ ဗီဇေ ဩကာသေဝါ ပုနဗီဇံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ အာသိတ္တံ။ (တချက်) ထလဝမ္ဗေ။ပ။ သမိကတံ။(တချက်) ဤသို့ သုံးပါးယူလေ။

ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဂဏ္ဌိနိဋ္ဌိတာ၊

အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဘိသက္ကဿ ကမ္မံဖြင့် ကမ္မအနက်၌ ဏျပစ္စည်းသက်သည်ကို ပြသတည်း။ က္ကကို ဂ္ဂပြု။ ဂ္ဂကို ယသို့ကပ်၊ ဂတလုံးကိုချေ။ဂျကို ဇ္ဇပြု။

ဝသနန္တိ ဟိနံ လာမကံဖြင့် "ဝသေ အစ္ဆာဒနေ အလႆ္တိ ဝသံ" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ (ဝါကျာဝတ္ထိကန္တတည်း)။ ။ဝသ တိတိ ဝသလောဖြင့် ဝသာ သေစနေဟူသော(နိကိဓာတု-၁၇၄)နှင့်အညီ ဝသာဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်ကို ပြသတည်း။

နိဋ္ဌုဘိတွာပုဒ်သည် ကဏ္ဍစ ဟနှင့်နိဋ္ဌုဟိတွာဟု ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌ ရှိ၏။ သြဋ္ဌဇစတုတ္ထ ဘ-နှင့် နိဋ္ဌုဘိတွာ ပုဒ်သည်သာ အမှန်တည်း။ သြပ=နိဋ္ဌု-ဘနေ။ နိဋ္ဌုဘနံ။ ခေဠုပါတနံ။ (ဓာတုမာလာ-၁၂၁) ဤသို့ဆိုသင့်ငြား သော်လည်း သာသနာတော်ကျမ်း၌ အက္ခောဘဏီ၊ လောကီသဒ္ဒါကျမ်း၌ အက္ခောဟဏီ။ ဤသို့ဟ-နှင့် ဘ-သည် ကာရိ ကာရိယ ဖြစ်သကဲ့သို့ ပရိသေဘိ ပရိသေဟိ၌ ဟ-နှင့်ဘ-သည် ကာရိကာရိယဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ နိဋ္ဌု-ဘိတွာ နိဋ္ဌုဟိတွာ၌လည်း ဟ-နှင့်ဘ-သည် ကာရိ ကာရိယဖြစ်သောကြောင့် ပုဒ်နှစ်ပါးပင် အသင့်ဖြစ်သတည်း။

စူဠဝါအဋ္ဌကထာ ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ။၄၄၆)လာ နိဋ္ဌုဟန္တောပုဒ် ဝိနယ သင်္ဂဟ နစ္စာဒိကထာလာ (ဝိနယသင်္ဂဟ၊ဋ္ဌ။ ၄၃၉) နိဋ္ဌုဘန္တောပုဒ် နှစ်ပါးသည်လည်း ကာရိ ကာရိယဖြစ်သောကြောင့် သင့်သတည်း။

တတြ။ ထိုနှစ်ပါးကုန်သော အတ္ထဝိကပ်တို့ထင်။ (ဟေတုစ-ဟူသော စကားကို ကာမဂုဏ်သည် လုပ်ကျွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။) ကာမောစေဝ ကာမဂုဏ်သည်။သေသံ၊ ကြွင်းသောပါဠိတော်၌ လာသောအဓိပ္ပါယ်သဒ္ဒါသည်။ ဗျဉ္ဇနံ၊ အနက်မရှိ သဒ္ဒါမျှသာကည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ကာမ,ဟေတုပုဒ် နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။(ကေစိနှင့် ဂဏ္ဌိပုဒ်ဆရာတို့အလို ဖြစ်သောအနက်ဘည်း) အတ္ထော၊ အဓိပ္ပါယ်တည်း။ သေသံ၊ ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော

အတ္တနော ကာမံ။ပ။ အတ္တနော ပါရိစရိယံ စကားမှ ကြွင်းသောပါဠိတော်၌ မလာသော မေထုန ဓမ္မသန္နိဓာနေန ကာမေန အစရှိသော ဝိဂ္ဂဟဝါကျသည်။ ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဒါမျှသာတည်း။

(ကျေလေသောမတ္တာသဒ္ဒါဖြင့် ကာမေဝဓေဝ·အစရှိသော အဓိပ္ပါယတ္တကို ကန့်သတည်း။နောက်စကား၌အဂ္ဂတ္ထာ၊အဓိပ္ပါယတ္တတည်း)။သေသံ၊ ပါဠိတော်၌ လာသော အတ္တနော ကာမံ။ပ။ အတ္တနော ပါရိစရိယံဟူသော စကားမှ ကြွင်းသော ပါဠိတော်၌ မလာသော "အတ္တနာ ဝါ ကာမိတာ ဣစ္ဆိတာ" အစရှိသော ဝိဂ္ဂဟဝါကျသည်။ ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဒါမျှသာတည်း။ ကျေလေသော မတ္တာသဒ္ဒါဖြင့် အဓိပ္ပါယောစေဝ အစရှိသော အဓိပ္ပာယတ္တကို ကန့်သတည်း။) စူဠဂဏ္ဌိ၊ မဇ္ဈိမဂဏ္ဌိ၊ မဟာဂဏ္ဌိ ပုဒ်ဆရာတို့ အလိုဖြစ်သော အနက်တည်း။ ဤနောက်နည်းကိုသာလျှင် တေရသကဏ္ဍဋီကာဆရာ နှစ်သက်သတည်း။

တေ သောပါရိစရိယာ၊ သည်။ ပါရိစရိယာနံ၊ တို့ထက်။ အဂ္ဂံ အဂ္ဂါ၊ ၏။ တနည်းကား၊ ပါရိစရိယာနံ၊ တို့တွင်။ တေ သော ပါရိစရိယာ၊ သည်။ အဂ္ဂံ အဂ္ဂါ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (နောက်ဘာသာယောဇနာ၌ခပ်)။ မေထုနုပသံဟိတေန သံဃာဒိသေသောတိ၊ ကား။ ဧဝံ ဣမိနာ တေဒဂ္ဂန္တိ [?] အာဒိအစကားရှေ့နေ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ၊ ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဘာသတော စ၊ ဆိုသောရဟန်းအား သော်လည်း။ (စ-သဒ္ဒါသည် အပိ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သော သမ္ဘာဝနာအနက် ဟောတည်း။)

ဝဏ္ဏကိုဆိုသော်လည်း မေထုနဓမ္မနှင့် မစပ်သော စကားဖြင့်ဆိုမူ သံဃာဒိသိသ် မသင့်ဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ ထိုကြောင့် "ဝဏ္ဏံ ဘာသမာနဿာပိ" ဟု သမ္ဘာဝနာ အနက်ရှိသော အပိ-သဒ္ဒါနှင့် မိန့်လတ္တံ့။

တေဒဂ္ဂံ။ပ။ တေဒဂ္ဂံ ပါရိစရိယာနန္တိ အယံ ပဒသမ္ဗန္ဓော။ တေဒဂ္ဂန္တိ အာဒိနံ ပဒါနံ သမ္ဗန္ဓော။ မေထုနုပသံဟိတေန သံဃာဒိသေသောတိ။ပ။ သံဃာဒိသေသောတိ အယံ ပဒသမ္ဗန္ဓော မေထုနုပသံဟိတေနာတိပဒဿ သမ္ဗန္ဓော။ ပဒသမ္ဗန္ဓံ တတော ဣဒါနိ အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယာယ ယော ဝုတ္တော။

ဘာသမာနဿာပိ၊ ဆိုသောရဟန်းအားသော်လည်း။ အပိ-သဒ္ဒါ သမ္ဘာဝနာ အနက်ဟောတည်း။ မဆိုသော် သံဃာဒိသိသ် မရှိရာ၌ အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်းဟု ချီးမွမ်းသတည်း။

အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပဒဂဏ္ဌိနိဋ္ဌိတာ။

သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတာဖြင့် “သဘာဝေန ပဏ္ဍတိ ဂစ္ဆတိ ဇာနာတီတိ ပဏ္ဍာ ပညာ။ ပဏ္ဍာယ ပညာယ ဣတာ ဂတာ ပဝတ္တာတိ ပဏ္ဍိတာ။ အထ ဝါ ဣတာ သဉ္ဇာတာ ပဏ္ဍာ ပညာ ဧတေသန္တိ ပဏ္ဍိတာ။ အထ ဝါ ပဏ္ဍတိ ဉာဏဂတိယာ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ ပဏ္ဍိတာ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဝေယျတ္တိယေန သမန္နာဂတာဖြင့် “ဝိသေသေန အယတိ ဂစ္ဆတိ ဇာနာတီတိ ဗျတ္တာ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ မေဓာယ သမန္နာဂတာဖြင့် “မေဓတိ မေဓာဟံ ဟိံသတီတိ မေဓာ။ အထ ဝါ ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ မေဓတိ အာဒဒါတိ ဓာရေတိ စာတိ မေဓာ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဒက္ခာတိ ဆေကာဖြင့် “ယာဂုဘတ္တသမ္ပာဒနာဒီသု ဆေကဘာဝေန နိပုဏ-ဘာဝေန ဒလတိ ဒိပ္ပတီတိ ဒက္ခာ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဒလ ဒိတ္တိယံ။ ခေါ၊ လသ ကော။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ဝိသေသျာဓိနဝဂ် (၇၂၁-ဂါထာအဖွင့်) တနည်းကား ယာဂုဘတ္တသမ္ပာဒနာဒီနိ ဆေကဘာဝေ နိပုဏဘာဝေန ဒက္ခတိ ဂစ္ဆတိ ဇာနာတီတိ ဒက္ခာ ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ (ဒက္ခ-ဟိံသာဂတီသု။ ဓာတုမာလာ ၂၆။) ဒက္ခ-ဝုဒ္ဓိ ဟိံသာ-ဂတိသီဃေသုဝါ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၇၂၁-ဂါထာ။) တနည်းကား။ ယာဂုဘတ္တ-သမ္ပာဒနာဒီနိ ဆေကဘာဝေန နိပုဏဘာဝေန ပဿတီတိ ဒက္ခာ ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဒိသဿ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခ ဝါ-သုတ်ဖြင့် ဒိသဓာတ်ကို ဒက္ခပြု။ ဣတ္ထိယမတိယဝေါဝါသုတ်ဖြင့် အ-ပစ္စည်းသက်။

အနလသာတိ ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နာဖြင့် “ဥဋ္ဌာနဝီရိယ သမ္ပန္နဘာဝံ လသတိ ရုစ္စတီတိ လသာ န လသာ အလသာ။ န အလသာ အနလသာ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ လသ ဓာတ်သည် “လသ ကန္တိယံ” ဟူသော နီတိ-ဓာတု ၁၇၃ နှင့် အညီ ကန္တိအနက်ဟောတည်း။ မဟာဝါ ဒုဋ္ဌကထာ ဘောသဇ္ဇ-သိက္ခာ ပုဒ် အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ။၃၊၃၇၄။)၌။ “ဒက္ခာတိ ဆေကာ အနလသာဝါ”ဟု ဖွင့်၏။ ငါဆိုးဖြစ်လတ္တံ့။

အနုစ္ဆဝိကာဖြင့် “အနုစ္ဆဝိကဘာဝေန ဆဒိတဗ္ဗာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာတိ ဆန္နာ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

ကိစ္စံ ဝိယဖြင့် ကိသ္မိံ ဝိယနိပါတ်ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယတ္ထသာဖြစ်သော ကိစ္စတ္ထကို ပြသတည်း။ သဒ္ဒတ္ထကိုပြသည်မဟုတ်။ သဒ္ဒတ္ထကား ကီဒိသံ ဝိယတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဘောဇနဝဂ် စတုတ္ထဖြစ်သော ကာဏမာတာ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ။၃၊၈၆) ၌။ ကိသ္မိံ ဝိယာတိ ကီဒိသံ ဝိယ။ လဇ္ဇနကံ ဝိယ ဟောတီတိ အဓိပ္ပါယော ဟုမိန့်အပ်လတ္တံ့။ ကီဒိသံ ဝိယ၊ အဘယ်သို့

သောသဘောရှိသကဲ့သို့။ (ဝါ) ဘာလိုလို။ ကိစ္ဆဟူသည် ဆင်းရဲခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ (၇၉) ၌။ ဒုက္ခဉ္စ ကသိရံ ကိစ္ဆံ။ နီဃော ဗျသနံ အဃံ ဟုမိန့်အပ်၏။

ဆင်းရဲခြင်းဟူသည် ဤအရာ၌ ပင်ပန်းသောအားဖြင့် ပူလောင်ခြင်းတည်း ဟု သိစေခြင်းငှါ ကိလေသော ဝိယ ကိုမိန့်သတည်း။ ပင်ပန်းသောအားဖြင့် ပူလောင်ခြင်းဟူသည် ဤအရာ၌ ရှက်ခြင်းတည်း ဟုသိစေခြင်းငှါ ဟိရီ ဝိယကို မိန့်သတည်း။ တနည်းကား၊ ဟိရီဝိယဖြင့် ကႆိမ္ပိ ဝိယနိပါတ်ပုဒ်၏ ရှက်ခြင်း လဇ္ဇနာကာရ၌ ဖြစ်သည်ကို ပြသတည်း။ လဇ္ဇနဟူသည် ပင်ပန်းသောအားဖြင့် ပူလောင်ခြင်းတည်း ဟု သိစေခြင်းငှါ ကိလေသော ဝိယကို မိန့်သတည်း။ ပင်ပန်းသောအားဖြင့် ပူလောင်ခြင်းဟူသည် ဆင်းရဲခြင်းတည်းဟု သိစေခြင်းငှါ ကိစ္ဆံ ဝိယကို မိန့်သတည်း။ ဤသို့ပဋိလောမအားဖြင့်ပြ၍ အဓိပ္ပါယတ္ထကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနီတိ(နိတိသုတ္တ ၃၉၀)၌ “ ကိသ္မိံ ဝိယ ဣတိ လဇ္ဇနာကာရ နိဒဿနေ။ ကိသ္မိံ ဝိယ ရိတ္တ ဟတ္ထံ ဂန္တုံ။ ဧတ္ထစ ကိသ္မိံ ဝိယာတိ လဇ္ဇနာကာရေ ဝိယ ကိလေသောဝိယ ဟောတီတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကားကို သဒ္ဒနီတိ ဆရာမိန့်သည်ကား။ ကာဏမာတာသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်(ဝိ။ဋ္ဌ။၃၊၇၆)ကိုရှု၍ မိန့်သတည်း။

အတ္ထနော ဒါရိကာယ ပရကုလပေသနံ–ဖြင့် “ဝါဟတော အာဟရဏ- တော ပရကုလပေသနေန ဝိဂမောတိ ဝိဝါဟော” ဟူသော ဝစနတ္ထ ကို ပြသတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၂၆၇) ၌ “ဝိဓိနာ ပရကုလေ ပေသနံ ဝိဝါဟော” ဟုမိန့်အပ်၏။

ဤနည်းအလိုအားဖြင့် ဝိ–သည် ဝိဓိအနက်ဟောတည်း။ ဝဟ–ဓာတ်သည် ပေသနအနက်ဟောတည်း။ ဝါရေယျန္တိဟူ ကေဝုစ်နှင့် တည်ပုဒ်ရှိသတည်း။ ပါဠိတော်၌ “ဝါရေယျာနိပိ” ဟုဗဟုဝုစ်နှင့်ရှိသတည်း။ ပါဠိတော်၌ “အာဝါ- ဟာနိပိ,ဝိဝါဟာနိပိ” ဟုဗဟုဝုစ်နှင့်ရှိသော်လည်း ဇာတ်ကို ငဲ့၍“အာဝါဟော- တိ”ဟူ၍“ဝိဝါဟောတိ” ဟူ၍ ဧကဝုစ်နှင့်တည်သကဲ့သို့ ဇာတ်ကိုငဲ့၍ပင် ဝါရေယျန္တိဟု ဧကဝုစ်နှင့်တည်သတည်း၊ ဝါရေယျံ၌ ဝရဓာတ်သည် ဝရ- ဏတ္ထာယံဟု ဓာတုမာလာ(၃၃၆) စုံရာဒိဂိုဏ်းလာသည်နှင့်အညီ ဣစ္ဆာ,အနက် ဟောတည်း။ ဤ၌မူကား အလိုရှိ၍ တောင်းဆိုခြင်းတည်းဟူသော သိခါပတ္တ အနက်ကိုဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့်ယာစနံဟု ဖွင့်သတည်း။ တနည်းကား၊ ဝရဓာတ်သည် ဤအရာ၌ နေ့,နက္ခတ်,မုဟုတ္တ အပိုင်းအခြားကိုပြုသောအား ဖြင့် အလိုရှိခြင်းအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့်“ဒိဝသနက္ခတ္တမုဟုတ္တ ပရိစ္ဆေဒ- ကရဏံဝါ”ဟုမိန့်သတည်း။

ဂဏကာဿ၊ စာရေး၏။[1] ရန္ဓာပန ပစာ ပနပရိဝေသနာ ဒိနာ၊ ထမင်းကိုချက်စေခြင်း ဟင်းစသည်တို့ကို ချက်စေခြင်း လုပ်ကျွေးစေခြင်း အစရှိသော။ ယေနဘောဂေန၊ အကြင်သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်။

ဒလိဒ္ဒါဖြင့်"ဒုက္ခေန ကိစ္ဆေန ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ ဒုဂ္ဂတာ" ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။ ။ဒလိဒ္ဒဒုဂ္ဂတိယံ။ ဒုက္ခေန ကိစ္ဆေန ဂတိ ဂမနံ၊ အန္နပါနာဒိလာဘော။ ဓာတုမာလာ(၁၀၄) ဒလိဒ္ဒတာယ၊ ဒုဂ္ဂတော။ (မူလဋီကာ·စိတ္တာံအဖွင့်)(၁၊၆၆)။ ယတ္ထဝါ စသည်ဖြင့် "ဒုဋ္ဌု ကုလံဂဘာ ဒုဂ္ဂတာ"ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။

မဏ္ဍိဘာပသာဓိတော၊ အပဖြစ်သောပန်းနှံသာ စသောအဆောက်အဦဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်ခြင်း အတွင်းဖြစ်ကုန်သော ဆံပင်စသည်တို့ကို ပြုပြင်ခြင်းဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်အပ်ပြီးစေအပ် ပြုပြင်စီရင်အပ်သည်။ [သိဓုသံရာဓနေ သိဇ္ဈတိ။သိဒ္ဓိ။ ။(ဓာတုမာလာ)(၂၃၁)။][2] အစိရကာလာဓိကာရိကံ၊ မကြာမြင့်သောကာလသဉ္စဲ၍ ပြုပြင်ခြင်းရှိသော။

ဣဒါနိ,၌ ယာဒတ္တံ၊ အကြင်မယား,လင်ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ။ဇာယာဘာဝေ၊ မယား၏အဖြစ်တည်း ဟူသောအကျိုးကြောင့်။

နိမိတ္တတ္ထေ၊ ဘုမ္မံ။ (တေရသကဏ္ဍဋီကာ၂၊၃၂၇)စကား သာဓကတည်း။ ဒါရေ ဇာယာ ကလတ္တဥ္စ၊ ဃရဏီ ဘရိယာ ပိယာ။ ပဇာပတိ စ ဒုတိယာ၊ သာ ပါဒပရိစာရိကာ။ (အဘိဓာန်နရဝဂ်။၂၃၇ မယားပရိယာယ်။)

ဇာရဘာဝေ၊ လင်၏အဖြစ်တည်း ဟူသော အကျိုးကြောင့်။ ဇာရဘာဝေတိ သာမိကဘာဝါ ယ။ ။တေရသကဏ် (၂၊၃၂၇) ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ(၁၊၂၆၁)။ အထော ပပတိဇာရေဆော ဟု အဘိဓာန် နရဝဂ်(၂၄၀)၌ သယော်က်လင်ဟော၊ ဇာရ-သဒ္ဒါလာသည်ကား ဥပလက္ခဏာနည်းမျှသာတည်း။ ဇာရသဒ္ဒါ လင်သာမညကို ဟောသည်ကိုလည်း ဤ"ဇာရဘာဝေ" စကားကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ရှေးနည်းသည် မဟာအဋ္ဌကထာနည်းတည်း နောက်နည်းသည်ကား ပါဠိတော်နည်းတည်း။ ဤနောက်နည်း၌

၁။ ဂဏကာဿ၊ဟူးရား၏ဟုလည်းကောင်း၊ ဂဏကီ၊ဟူးရားကတော်၏ဟုလည်းကောင်း ပြန်ဆိုကြကုန်၏။

၂။ သိဓု–သံရာဓနေ။သိဇ္ဈတိသိဒ္ဓိဟူသော သာဓကသည် သံဝဏ္ဏနာနှင့်လည်းကောင်း၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့်လည်းကောင်း လျော်အံ့မထင်။ သာဓော သိဒ္ဓိမှိ ဘူဒိသွာ၊ ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ၊ ၃၉၇·ဂါထာအရ သာဓ-ဓာတ်ဖြင့် ပြီးစေအပ်၏။

ဇာယာအရ အမြဲမယားဟည်း။ ဇာရီအရသယောက်မယားတည်း။ နောက်နည်း၌“ဇာရိယာဘာဝေါ ဇာရတ္တန္တိ”ဟုဝစနတ္ထ ပြု၊

ဇာတ္တိယာဘာဝေါ ဇာတ္တတ္တံ–၌၊ ကဲ့သို့ ဤကို အ-ပြု၊ ဤနောက်နည်းအလိုအားဖြင့် ပါဠိတော်၌ “လင်ရင်း, သယောက်လင်” ဖြစ်စေခြင်းငှာ ယောကျ်ားအား ပြောကြားသောအရာ တိုက်ရိုက်မလာမရှိငြားသော်လည်း ကေပဿနည်းဟူသော တဖက်ပြန်နည်းဖြင့် လင်ရင်း, သယောက်လင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ ယောကျ်ားအား ပြောကြားသောအရာကိုလည်း သိအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့်အဋ္ဌကထာ၌ “တေနေဝ စ ဥပါယေန” အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

သေရိဝိဟာရံ၊ မိမိ၏ဆန္ဒအားဖြင့် အလိုရှိတိုင်း လှည့်လည်သွားလာခြင်းကို။ သေရိဝိဟာရန္တိ သစ္စန္ဒစာရံ။ (တေရသကဏ်ဋီကာ, (၂၃၂၇) ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာ (၁၂၆၇) ဤဋီကာစကားဖြင့် အဓိပ္ပါယတ္ထကိုသာ ဖွင့်သတည်း၊ သဒ္ဒတ္ထကိုမူကား မဖွင့်။ ထို့ကြောင့် ထိုအနက်သည် အဓိပ္ပါယတ္ထသာတည်း၊ သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်။ သဒ္ဒတ္ထကား “သေရိဝိဟာရံ၊ မိမိ၏ ကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်နေခြင်းကို” ဟုအနက်ပေး။ ။ သေရိတိ သာယတ္တိကော။ ။ မူလဋီကာနိဒါန်းအဖွင့်။ (မူလဋီ ၁၊ ၅)။ သာယတ္တိကောတိစ တေန် သေရိသဒ္ဒဿ ဣရယတီတိ ဧရော၊ အတ္တာ။ သဿ ဧရော သေရော။သော ဧတဿ အတ္ထီတိ သေရီတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ သာယတ္တိကောတိစ အာယတီတိ အာယတ္တော၊ အတ္တာ။ သေန် အာယတ္တော သာယတ္တော၊ သော ဧတဿ-အတ္ထီတိ သာယတ္တိကောတိ အတ္တော။ မဓုသာရတ္ထဒီပနီ (ပထမအုပ်၊ ၆၇) ဤမူလဋီကာ, မဓုသာရတ္ထဒီပနီစကား တို့ကိုထောက်၍ သေရိပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို သိအပ်၏။ ဤအရာ၌မူကား ဝိဟာရပုဒ်နှင့် သမာသ် တွဲစပ်လျက်ရှိသည်နှင့် သေရိပုဒ်ကို ဘာဝပ္ပဓာန်ကြံ၍ “သေရိဘာဝေန ဝိဟာရော” သေရိဝိဟာရော ဟု ဝစနတ္ထပြု။

အာယတိ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်တတ်၏။ အာယတ္တော တု စ သန္တကော၊ (အဘိဓာန်ဝိသသျာမိနဝဂ်၊ ၇၂၇) ယာဘ ပယာတနေ၊ အာပုဗ္ဗော အဝသီဘာဝေ၊ တော။ အဘိဓာန်ဋီကာ (၇၂၇ ဂါထာဖွင့်) ဤအဘိဓာန်ဋီကာအလိုအားဖြင့် “အာယတိ ပယဿ, အဝသီ ဘဝတီတိ အာယတ္တော၊ အတ္တာ။ သေန် အာယတ္တော သာယတ္တော၊ သာယတ္တော ဧတဿ-အတ္ထီတိ သာယတ္တိကော” ဟုဝစနတ္ထပြု။ သေရိပုဒ်ကို အဘိဓာန်ဋီကာ၌ “သေန အတ္တနာ ဤရိတံ သီလံ အဿာတိ သေရီ။” ဟုဝစနတ္ထပြု၏။ သဒ္ဒနယ ဝိစိတြ ဖြစ်သည်နှင့် နည်းနှစ်ပါးကိုပင် မှတ်အပ်၏။

မာတုရက္ခိတာမိန်းမကို မာတုရက္ခိတာတိ အာဒီသု ယံပိတရိ နဋ္ဌေ ဝါ မတေ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနာဒီဟိ ပဋိဇဂ္ဂိယမာနာ ဝါ သုပဓ္ဓံ ကုလဃရေ ဒသ္သာမီတိ မာတာ ရက္ခတိ၊ အယံ မာတုရက္ခိတာ နာမ ဟူသော မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ပပဉ္စသူဒနီ သာလေယျကသုတ် (မ၊ဋ္ဌ၊၂၊၂၃၀) အဖွင့်စကားဖြင့်လည်းကောင်း မတေ ဝါတိ၊ဝါသဒ္ဒေါ အဝုတ္တဝိကပ္ပတ္ထော။ တေန ပဗ္ဗဇိတာဒိဘာဝံ သင်္ဂဏှာတိ ဟူသော မူလပဏ္ဏာသ ဋီကာ (မ၊ဋီ၊၂၊၂၄၀) စကားဖြင့်လည်းကောင်း ထင်ရှားစွာ သိကြရာ၏။

ပိတုရက္ခိတာ မိန်းမစသည်တို့ကိုမူကား တေနုပါယေနာတိ ယံ မာတရိ မတာယ, နဋ္ဌာယ ဝါ ပိတာ ရက္ခတိ။ သာ ပိတုရက္ခိတာ။ ယံ ဥဘောသု အသန္တေသု ဘာတာ ရက္ခတိ။ သာ ဘာတုရက္ခိတာတိ ဧဝမာဒိံ သန္ဓာယာဟ ဟူသော မူလပဏ္ဏာသဋီကာ (မ၊ဋီ၊၂၊၂၄၀) စကားဖြင့် ယုံမှားကင်းကွာ သိကြရာ၏။

ဂေါတ္တံ ဝါ၊ ဂေါတမ အစရှိသော အနွယ်သည်လည်းကောင်း။ ဓမ္မော ဝါ။ ပဏ္ဍုရင်္ဂပရိဗိုဇ်စသော သူတို့၏ အကျင့်တရား, ထိုထိုအမျိုးတို့၏ အကျင့်တရား သည်လည်းကောင်း၊ နရက္ခတိ၊ မစောင့်မရှောက်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ သဂေါတ္တေဟိ စ၊ ဂေါတမ အစရှိသော အနွယ်ရှိကုန်သော သူတို့သည်လည်း ကောင်း၊ (ဝါ)အနွယ်တူ လူတို့သည်လည်းကောင်း (ဂေါတ္တရက္ခိတမိန်းမကို ငဲ့၍ ဤစကားကို မိန့်သကည်း)။ သဟဓမ္မိကေဟိ စ၊ အတူတကွ ကျင့်သုံးအပ်သော တရားရှိကုန်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း။ (ဝါ)တူသောအမျိုးတို့၏ တရားရှိ ကုန်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း။ (ဓမ္မရက္ခိတာမိမ္မကိုငဲ့၍ ဤစကားကို မိန့်သတည်)။

(ကော် သတ္တာရံ စသည်ဖြင့် သဟဓမ္မိကေဟိစကို ဖွင့်သတည်း။)ထိုတွင် ကော် သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတေဟိ စကားကို ပဏ္ဍုရင်္ဂပရိဗိုဇ်စသော ဆရာကို ရည်ညွှန်း ကုန်၍ ရဟန်းပြုကုန်သော သူတို့ကို ငဲ့၍ မိန့်သကည်း။ ဧကဂဏပရိယာပန္နေဟိ စကားကို ပန်းကုန်သည် အစရှိသော အပေါင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော သူတို့ကို ငဲ့၍ မိန့်သတည်း။ သဟဓမ္မိကေဟိ၌ ဓမ္မအရကား ပဏ္ဍုရင်္ဂပရိဗိုဇ် စသည်တို့၏ တရား, ပန်းကုန်သည် အစရှိကုန်သော ထိုထိုအမျိုးတို့၏ တရားတည်း။ ထို့ကြောင့်တေရသကဏ်ဋီကာ (၂၊၃၂၇)၌ ဓမ္မောတိ ပဏ္ဍုရင်္ဂပရိဗ္ဗာဇကာဒီနံ, တေသံ တေသံ ဝါ ကုလာနံ ဓမ္မော ဟူ၍လည်းကောင်း။ သဟဓမ္မိကေဟီတိ ဧကဿ သတ္ထုသာသနေ သဟစရိတာ မဓမ္မေဟိ သမာနကုလဓမ္မေဟိ ဝါ ဟူ၍ လည်းကောင်း မိန့်အပ်၏။ ဂဏံဝါတိ မလ္လဂဏဘဏ္ဍိပုတ္တဂဏာဒိကံ။ ပူဂန္တိ ဓမ္မဂဏံ။ သေဏိန္တိ ဂန္ဓိကသေဏိ ဒုဿိကသေဏိအာဒိကံ-ဟူ၍ ဘိက္ခုနီ အဋ္ဌကထာ သံဃာဒိသိသ် ဒုတိယ သိက္ခာပုဒ်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၇၁၊) အဖွင့်လာ ဂဏ,

သေဏိတို့ကို ကောဂဏ ပရိယာပန္န ၌ သွင်းအပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုနီ အဋ္ဌကထာလာ ပူဂသည် ဤသဥ္စရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်လာ ကော် သတ္တာရံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတတို့ ပင်တည်း၊ အထူးသွင်းရန်မရှိ။ "မလ္လဂဏ၊ ပရမိသ္သာနတ်ကို ခံစားသော သူအပေါင်း။ ဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏ၊ ပိဿန္နိုးနတ်ကို ခံစားသော သူအပေါင်း။ ပဏ္ဍရင်္ဂ ပရိဗ္ဗာဇကာဒီနံဝါ။ တို့၏လည်းကောင်း၊ တေသံ တေသံ ကုလာနံ ဝါ၊ ထိုထို ပန်းကုန်သည်အမျိုးအစရှိကုန်သော အမျိုးတို့၏ဟု အနက်ပေး။

ကော် သတ္တာရံ၊ တစ်ယောက်သော ပဏ္ဍရင်္ဂပရိဗိုဇ်အစရှိသော ဆရာကို။ ဥဒ္ဒိဿ၊ရည်မှတ်၍။ ပဗ္ဗဇိတေဟိ စ၊ ပရဗိုဇ် ရဟန်းပြုကုန်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကောဂဏပရိယာပန္နေဟိ စ၊ တစ်ခုသော ပန်းကုန်သည်အပေါင်း အစရှိသော အပေါင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း။ ရက္ခိတာ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမကို။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဂေါတ္တရက္ခိတာ မမ္မရက္ခိတာတိ၊တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊၏။

သာရက္ခ,သပရိဒဏ္ဍ မိန်းမနှစ်ယောက်တို့ကို သဘာဂကုလာနိ ပန ကုစ္ဆိ-ဂဓတာသုပိ ဂဗ္ဘေသု ကတိကံ ကရောန္တိ "သစေ မယှံ ပုတ္တော ဟောတိ၊ တုယှံ ဓိတာ၊အညတ္ထ ဂန္တုံ န လဘိဿတိ၊မယှံ ပုတ္တဿေဝ ဟောတူ"တိ ဧဝံ ဂဗ္ဘေပိ ပရိဂ္ဂဟိတာ သသာမိကာနာမ။ ယော ဣတ္ထန္နာမံ ဣတ္ထိံ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ၊ ဧတ္တကော ဒဏ္ဍောတိ ဧဝံ ဂါမံ ဝါ ဂေဟံ ဝါ ဝီထိံ ဝါ ဥဒ္ဒိဿ ဌပိတဒဏ္ဍာ သာ သပရိဒဏ္ဍာနာမ ဟူသော မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ပဥ္စမဝဂ်သာလေယျက သုတ်(မ။ဋ္ဌ။၂၊၂၃၀) အဖွင့်စကားဖြင့်လည်းကောင်း။ သဘာဂကုလာနီတိ အာဝါဟကိရိယာယ သဘာဂါနိ ကုလာနိ ဟူသော မူလပဏ္ဏာသဋီကာ(မ။ဋီ။၂၊၂၄၉)စကားဖြင့်လည်းကောင်း သိအပ်ကုန်၏။ ပဒဘာဇနီ၌ "သာရက္ခာ နာမ ဂဗ္ဘေပိ ပရိဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ "မယှံ သော"တိ အန္တမသော မာလာဂုဠ ပရိက္ခိတ္တာပိ"ဟု ဖွင့်တော်မူသောကြောင့် မာလာဂုဠပရိက္ခိတ္တ မိန်းမကို သာရက္ခမိန်းမ၌ သွင်းအပ်၏။ မာလာဂုဠပရိက္ခိတ္တ မိန်းမကို အန္တမသော မာလာဂုဠပရိက္ခိတ္တာပီတိ ယာ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန "သော မေ ဘရိယာ ဘဝိဿတီ"တိ သညာယ တဿာ ဥပရိ ကေနစိ မာလာဂုဠံ ခိပန္တေန မာလာဂုဠမတ္တေနာပိ ပရိက္ခိတ္တာ ဟောတိ ဟူသောမူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ သာလေ-ယျကသုတ်(မ။ဋ္ဌ။၂၊၂၃၀) အဖွင့်စကားဖြင့် သိအပ်၏။အဋ္ဌကထာ၌ "တာသံ နိဒ္ဒေသာ ပါကဋ္ဌာဝ"ဟု ဣတ္ထိလိင်နှင့်ရှိ၏။ နောက်တသွာသာ နိဒ္ဒေသေဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒေသေပိဿဟူ၍လည်းကောင်း ရှိရကား "တေသံ နိဒ္ဒေသံ ပါကဋ္ဌာဝ"ဟု ရှိသည်သာ အသင့်။ "တေသံ ပဒါနံ၊ ထိုသာရက္ခသပရိဒဏ္ဍာပုဒ်တို့၏"ဟု အနက်ပေး။

ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌ "ဩဘာသဇ္ဇုမ္ဗတာ" ဟု မှ-၌ ကတ္တား အ-ရဿနှင့် စာအများရှိ၏။ အဘိဓာန် စာကိုယ်,ဋီကာ (၄၅၇-ဂါထာ) တို့၌ စုမ္ဗုဋ္ဌကံဟု မှ-၌ ဩဋ္ဌဇ ဥ-ရဿနှင့်ရှိ၏။

ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ဝိမဋ္ဌနာမ၊ ကြားသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်သည်မည်သည်။ ဂေဟာဒါသိပိ၊သည်လည်းကောင်း။ အညော၊သော၊ ကောစိဝါပိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ။အဝုတ္တောသုပိ၊ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် ဘုရားမဟောကြားအပ်သည် လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ။ဟိ ဝိသေသော မယာ ဝုစ္စတေ။ဒတ္ထ ဧဟေသု ပိတု-ရက္ခိတံ ဖြူဟီတိ အာဒိဝစနေသု။

"ကေမူလ ဒုမ္မူလကာဒိဝသေနစ မူလဋ္ဌာနဝသေနစ"ဟုမူလဋ္ဌာန၌ဥစ-ကိုယူဥ်။ နိက္ခေပပဒါနိနောင်ပါဠိတော်၌ ကေမူလက စသည်လာရှိသတည်း။ ပုရိသဿ မာတာ ဘိက္ခုံ ပဟိဏာတိ-စသောသုံးဝါကျနှင့် ဣတိ ဝေမာဒိကို အသီးသီး ယှဉ်လေ။ပဌမအာဒိဖြင့် ပါဠိတော်လာတိုင်း"ပုရိသဿ ပိတာ ဘိက္ခုံ ပဟိဏာတိ" စသည်ကို ယူအပ်၏။ ဒုတိယအာဒိဖြင့် ပါဠိတော်လာအတိုင်းပင် "ပိတုရက္ခိ-တာယ ပိတာ ဘိက္ခုံ ပဟိဏာတိ" စသည်ကို ယူအပ်၏။ တတိယအာဒိဖြင့် ပါဠိတော်လာအတိုင်းပင် "ပိတုရက္ခိတာ ဘိက္ခုံ ပဟိဏာတိ" စသည်ကို ယူ အပ်၏။ ပုရိသဿ မာတာ ဘိက္ခုံ ပဟိဏာတိ၌ ဒုတိယ ဝါကျအဖွင့် တေရသ ကဏ်ဋီကာ (၃၂၉)လာ စကားကိုမှီ၍ အတ္တနော ဝါ ပုတ္တသန္တိကံ ဣတ္ထန္နာ-မာယ ပတိ ဟောတူတိ ဘိက္ခုံ ပဟိဏာတိ ဣတ္ထိယာ ဝါ သန္တိကံ မမ ပုတ္တော ဣတ္ထန္နာမာယ ပတိ ဟောတူတိ ဘဏာတိ စကားကို ယူအပ်၏။

ပေယျာလဘေဒ, ထူးသော ထိုပေယျာလဘေဒ၏ ဝိဘာဂကို ပြခြင်းငှာ ရှိသေခြင်းကို ဆရာ ပြုကောင်းအံ့လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သော်ပိ စသောစကားကို မိန့်သတည်း။

သောပေယျာ လဘေဒေါ၊သည်။ ဝိသေသော၊ သည်။ သမာနောပိ၊ဖြစ်လေ သော်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ သော။ ပဌမသံဃာဒိသေသေ၊ ၌။ အာရောဂျတ္ထဥ္စ သုခတ္ထဥ္စအာရောဂျတ္ထဥ္စ ဘေသဇ္ဇတ္ထဥ္စာတိ ဧဝံ အာရောဂျပဒံ သဗ္ဗပဒေဟိ ယောဇေတွာ ဝုတ္တမေကံ ခဏ္ဍစက္ကန္တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တန-ယတ္တာ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တနယေန၊ဖြင့်။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ၊ ဤပဥ္စမသံဃာဒိသိသ် ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက် သဖြင့်သာလျှင်။ ဇာနိတုံ၊ ငှာ။ သက္ကာ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ ပေယျလဘေဒဿ၊ ကို။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြခြင်းငှာ။ အာဒရံ၊ ကို။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ နကရိမှ၊ မပြုကုန်။

အာဒိပဒေန၊ အစဖြစ်သော။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝီမံသတိ ပစ္စာဟရတိ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ တိဝင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ၊ ပဋိဂ္ဂဏှန, ဝီမံသန, ပစ္စာဟရဏ ဟူသော သုံးပါးသော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။

ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝီမံသတိ ပစ္စာဟရတိ-ဟူသော သုံးပုဒ်၏ အပေါင်းဖြစ်သော ဝါကျကို တစ်ခုတည်းသော အာဒိပဒဟု မိန့်သည်ကား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ခြင်းတည်းဟူသော အလိုရှိအပ်သော တစ်ခုတည်းသောအနက်ကို သိစေတတ်သော ပုဒ်အပေါင်း၏ ပုဒ်မည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်"ပဇ္ဇတိ အဝဗုဇ္ဈိယတိ ဧတေနာတိ ပဒံ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ မိန့်သတည်း။ ထိုကြောင့် မူလဋီကာတိက်အဖွင့်အစ၌ အဓိပ္ပေတပ္ပကာရတ္ထဂမကော ပဒသမုဒါယော ပဒတ္တာ ပဇ္ဇတိ အဝဗုဇ္ဈိယတိ ဧတေနာတိ ပဒံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာတိ ဧတေန စ ပဒသမုဒါယေန ယထာဓိပ္ပေတော အတ္ထော သမတ္တော ဝိညာယတိ။ တသ္မာ သော ပဒသမုဒါယော ပဒန္တိ ဝုစ္စတိ (မူလဋီ ၁၊၂၇)ဟုမိန့်အပ်၏။ အနုဋီကာ(အနုဋီ ၁၊၂၇)၌လည်း တေန ဝါကျံ ဣဓ ပဒန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဒဿေတိ" ဟု မိန့်အပ်၏။

မဇ္ဈေ ပဝတ္တေဟိ အန္တေ ပဝတ္တေနံ တတ္ထ တေသု ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိအာဒိ ဝစနေသု။ ။ဧတ္တာဝ၊ ဤ မိန်းမအား ကြားရာအရပ်မှသာလျှင်။ ပက္ကမတိ၊ အလိုရှိရာအရပ်သို့ ဖဲသွား၏။ (ဝေ-ဖြင့်စေရင်း ယောကျ်ားအား ကြားခြင်းကို ကန့်သတည်း။)

ပါဠိတော်လာတိုင်း တစ်ယောက်သောယောကျ်ားသည် များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့ကို စေရာ၌ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့၏သာ အာပတ်ကို သိအပ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယထာ ပန စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ကေဿပိ၌ ပိကိုမြှော်၍ ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။ ဧဝံ ကရောန္တော ပန၌ "ပနကို စင်စစ်သော်ကား"ဟု အနက်ပေး။ ဧကော ပုရိသော ။ပ။ သမ္ပေသံ သံဃာဒိသေသော စကားကို သမ္ဗဟုလေ ဟိက္ခူ အာကောပေတိ-စသော ပါဠိတော်စကားဖြင့် တစ်ယောက်သော ယောကျ်ားသည် များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့ကို တစ်ယောက်သော မိန်းမ၏ အထံသို့ စေသည်ကို ပြပြီးဖြစ်ငြားသော်လည်း တစ်ယောက်သောယောကျ်ား စေခိုင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ဖြင့် မိန့်ဆိုအပ်သတည်း။ စကားထပ်သည်ဟု အပြစ်မတင်သာချေ။ ထိုဝါကျ ပိုမိုသည်ဟု မမှတ်မသားသင့်ချေ။

ဧတ္ထ ဧတေသု ဧကော ဣတ္ထိ ဧကံ ဘိက္ခုန္တိ အာဒိဝစနေသုပိ ဧကော ဣတ္ထိ ဧကံ ဘိက္ခုန္တိအာဒိ သုပိ တို့၌လည်း ဣဒါနိ ပုရိသော ဘိက္ခုံ

ပဟီကာတိတိ အာဒီသု ပဋိဂ္ဂဏှာတီတိ သော ဘိက္ခု (ဝိ၊၄။၂၁၄၂။) တိ အာဒိနာ ဝုတ္တော ဧသနယော ဟောတိ။

ဧတ္ထ စာယံ ကော ဂုတ္တိတိ အာဒိဝစနေ၊ ဍ္ဍ။ သဘာဂ ဝိသဘာဂတာ နာမ၊ယောကျ်ားဟူသော သဘာဂ,မိန်းမဟူသော ဝိသဘာဂ၏ အဖြစ်သည်။ အပ္ပမာဏာ၊ ပမာဏမဟုတ်။

ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးစုံသော ဂစ္ဆန္တော ႞သာမ္ဗာဒေတိ-စသော ဝါကျပုဒ် ဂစ္ဆန္တော ဝိသံဝါဒေတိ စသော ဝါကျပုဒ်၌။

ဂိလာနဿ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ၌ ဂိလာန အရသည် သာမညာ ဖြစ်လေငြား လည်း ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ၌–

“စေတိယဿ စ သံဃဿ၊ ဂိလာနဿ စ ဘိက္ခုနော။
ဂစ္ဆတော ပန ကိစ္စေန၊ အနာ ပတ္တိ ပကာသိတာ”–

ဟု မိန့်သောကြောင့် ရဟန်းဂိလာနကိုသာ ယူအပ်၏။ ထိုစကား ဆိုသင့်စွ။ “ဂိလာနဿ။သော။ဘိက္ခုနော စ၊၏ လည်းကောင်း။ ကိစ္စေန၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆတော၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ အနာပတ္တိ၊ ကို။ ပကာသိတာ၊ ၏”ဟု အနက် ပေးရသတည်း။ “ဂိလာနဿ စ၊ ရဟန်း,လူ မဟူ အမှတ်မရှိသော ဂိလာန၏ လည်းကောင်း။ ကိစ္စေန၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆတော၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ အနာပတ္တိ၊ ကို။ ပကာသိတာ၊ ၏”ဟု အနက်မပေးရ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား ဤဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌ “ဂိလာနဿ”ဟု သာမညအားဖြင့်သာ လာရှိသည်နှင့် ရဟန်း,လူ မဟူ ဂိလာန သာမညကို ယူကြလိမ့်မည်ကို စိုးရိမ်၍ “ဂိလာနဿ စ ဘိက္ခုနော”ဟု ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ၌ မိန့်သောကြောင့်တည်း။ ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌ သာမညဖြစ်သောအရာကို ဝိနယဝိနိစ္ဆယ၌ ဝိသေသဖြင့် ပြခြင်း အလေ့သဘော ရှိသတည်း။

ဂန္တွာ ဝါ ဒိသွာ ဝါ ၊နာလံ ဝစနီယာ ၌ အလံ-သဒ္ဒါသည် အလမိတိ အရဟတိ ပဋိက္ခိတ္တေသု ဟူ၍ ကစ္စည်းသိလာဃသုတ်၌ မိန့်အပ်ကုန်သော အနက်နှစ်ပါးတို့တွင် အရဟ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝဇီယတေ ဝစနံ ဝစနာယ အလံ အရဟတိ အလံဝစနီယာ”ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ' အာဓိပ္ပါယ် ကား။ မိန်းမနှယောကျ်ား လင်မယားတို့၏ အဖြစ်၌ ချအပ်သော ဝန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် စင်စစ်ကွာကွင်းသောကြောင့် အချင်းချင်းပေါင်းမိစေခြင်း အကျိုး ငှာ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားကုန်သော ဆွေမျိုးတို့က ဤသို့ မပြုကြကုန်လင့် ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်ဆိုခြင်းငှာ ထိုက်သော မိန်းမဟူလိုသတည်း။ ဤနည်းသည်

ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ (၁၊၂၇၁)လာနည်းတည်း။ နနာလံ ဝစနီယတာတိ မမာယန္တိဝါ နိဂ္ဂဟပဂ္ဂဟေ ဝါ နိရာသင်္ကံ ဝတ္တုံ နာဟရတီတိ အလံဝစနီယာ၊ အသာမိကာ၊ သာ ဟိ ကေနစိ မယှံ သောတိ ဝတ္တုံ ဝါ နိရာသင်္ကေန နိဂ္ဂဟ ပဂ္ဂဟာဝစနံဝတ္တုံ အသက္ကုဏေယျာ။အလံ ဝစနီယာ န ဘဝတီတိ နာလံဝစနီယာ၊ သသာမိကာ၊ သာ ဟိ သာမိကေန တထာ ကာတုံ သက္ကုဏေယျာတိ နာလံ ဝစနီယာ၊ န ဘဝတီတိ နနာလံဝစနီယာ၊ အလံဝစနီယပဒေန ဝုတ္တာ အသာမိကာ ဧဝ၊ ပဋိသေဓာ ဒွေ ပကတိမတ္ထံ ဂမယန္တီတိ၊ န နာလံ ဝစနီယာယ ဘာဝေါ နနာလံဝစနီယတာ၊ နိရာသင်္ကေန အဝစနီယတာ အသာမိက ဘာဝေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သဥ္စရိတ္တဝသေန ဘိက္ခုနာ ဝစနီယာ နဟောတီတိဝါ အလံဝစနီယာတိပိ ဂဟေတဗ္ဗမေဝ။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊၁၉၂)။ ဤဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ အလိုအားဖြင့် အလံ-သဒ္ဒါသည် ပဋိက္ခိတ္တအနက်ဟောတည်း။

ယံသ္မာ ကေနစိဒေဝကာရဏေန ကလဟံ ကတွာ ဂတာ။ တသ္မာ အလံ ဝစနီယာ နဟောတိ၊ ဟောနေဝ နာလံဝစနီယဘာဝကာရဏေန တွေ တေသိံ ကလဟာဝတ္ထုသ္မိံ အနာပတ္တီတိ ကိဥ္စာပိ အာဟ ပန တထာပိ။

ဒုဋ္ဌုလ္လာဒီသုပိဋ္ဌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် အတ္တကာမ, သဥ္စရိတ္တတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ကိဥ္စာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပန တထာပိ အဌကထာသု တော ယံသ္မာ ပန ကာယ-သံသဂ္ဂတိ အာဒိဝစနံ န ဝိစာရိတံ။

သဥ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဂဏ္ဌိ နိဋ္ဌိတာ။

သညာစိကာယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သညာစိကာယောပုဒ်ကို သံ ယာစိကာယော-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ သညောဂေါ ပုဒ်ကဲ့သို့ ရုပ်စီရင်အပ်၏။ သံ ဥပသာရ ပုဒ်သည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၌ သံ ဥပသာရ ပုဒ်ကဲ့သို့ သယံအနက်ဟောတည်း။ "ယာစိတဗ္ဗာတိ ယာစိကာယော"ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ပါဠိဇာဇိကပုဒ်၌ ကဲ့သို့ ဒန္တဇပဌမက္ခရာ တ-ကို ကဏ္ဍဇပဌမက္ခရာက-ပြု။ ယာစ-ဓာတ်သည် "တောင်းခြင်း ယာစန"အနက်ထက် "လွန်၍ယူခြင်း ဂဟဏ"အနက်ဟု ဆိုအပ်သော သိဒ္ဓါပတ္တအနက်ကို ဟောသတည်းဟူ၍ "သညာစိကာ တောသံ အတ္တိတိ သညာစိကာ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုအပ်၏ဟူ၍ သိစေခြင်းငှာ သညာစိကာယောတိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ကာရုပေန္တီတိ ကရောန္တိ ပိ ကာရာပေန္တိ ပိ-ဟူသော အဌကထာစကား၌ ကရောန္တိပိကား သာမတ္ထိယအနက်တည်း၊ သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်၊ သညာစိက ကုဋိကို ပြုသောရဟန်းသည် သညာစိက ကုဋိကိုပြုစေသောရဟန်းနှင့်အတူ ဤသိက္ခာပုဒ်

၏ ဝိဘင်း၌ ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်သာလျှင် ကျင့်အပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "ကာရယမာနေ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ"ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် ပြုသောရဟန်းသည် ဤသို့ကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်၌ဆိုဖွယ်မရှိသည်သာတည်းဟူသော အနက်သဘောသည် အနက်အားဖြင့် လာသည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ကာရယမာနေန ဟူသော စကားကိုသာ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့်၊ ကရောန္တိပိအနက်သည် သာမတ္ထိယအနက်ဖြစ်သတည်း။

အပရိစ္ဆိန္နပ္ပမာဏာယော-ဖြင့် အ-သဒ္ဒါ၏ သုညအနက်ကိုပြသတည်း။ ဝုဒ္ဓိပ္ပမာဏာ ယော ဝါ-ဖြင့်၊ အ-သဒ္ဒါ၏ ဝုဒ္ဓိအနက်ကိုပြသတည်း။

ပုရိသတ္တကရန္တိ-စသော စကား၌ ပုရိသေန ကာတဗ္ဗံ စကားဖြင့် ကမ္မအနက်၌ တ္တ-ပစ္စည်း သက်သည်ကို ပြသတည်း။ ဟတ္ထကမ္မံ စကားဖြင့် "ကာတဗ္ဗန္တိ ကရံ"ဟုဝစနတ္ထပြု၍ ဟတ္ထ-ကမ္မကို ရသည်ကို ပြသတည်း။ ဤစကားနှစ်ရပ်ဖြင့်"ပုရိသတ္တဿ တံ ကရဥ္စာတိ ပုရိသတ္တကရံ"ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရမည်ကို ပြသတည်း။ ဏျတ္တတာတိယောဂဝိဘာဂေန ကမ္မနိသကတ္တေစ ဏျာဒယော၊ဝိ-ရာနံ ဘာဝေါ ကမ္မံ ဝါ။ ။(တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ၂၃၇၊ဏျတ္တတာဘာဝေတုသုတ်အဖွင့်။) ဤရူပသိဒ္ဓိစကား၌ ကမ္မနိပ္ဖဒ်ကို "ကာတဗ္ဗန္တိ ကမ္မံ"ဟု ဓေနတ္ထ ပြုရသည်နှင့် ကမ္မနှင့်ကာတဗ္ဗသည် သဒ္ဒါသာပြား၍ အနက်မခြားဖြစ်သတည်း။

ပုရိသတ္တကရံ ယောက်ကျား၏ ပြုအပ်သောအမှုကိစ္စကို။ (အတ္တံ ဝုစ္စတိ ကိစ္စ၊ တမေဝ ကတ္တဗ္ဗန္တိအတ္တကရံ၊ ပုရိသဿ အတ္တကရံ ပုရိသတ္တကရံ ဒုတိယကင်္ခါ-ထ-နှင့်လိုသည်။ ပါရာဇိကဏ်ပါဠိနိဿယအမွာစကားချုပ်

တံဟတ္ထကမ္မံ၊သည်။(ပကတိကတ္တား) မိဂလုဒ္ဒကမစ္ဆဗန္ဓကာဒီနံ၊ တို့၏။ သကကမ္မံ၊ မိမိတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မုဆိုးအမှု့တံငါအမှုကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍ အဝသေသံ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အမှုသည်။ (ဝိကတိကတ္တား)ကပ္ပိယံ၊ အပ်၏။

(ပုရိသတ္တကရန္တိ ပုရိသေန ကာတဗ္ဗံ ဟတ္ထ ကမ္မံ ဝုစ္စတိ။ ဟတ္ထကမ္မံနာမ ကိဥ္စိ ဝတ္ထု န ဟောတိ။ဘာသွာ တံ ဌပေတွာ မိဂလုဒ္ဒကမစ္ဆဗန္ဓကာဒီနံ သကကမ္မံ၊ အဝသေသံ သဗ္ဗံ ကပ္ပိယံဟု အဋ္ဌကထာမူဟောင်းတို့၌ရှိ၏၊ ထိုအားလျော်စွာ ဤဂဏ္ဌိသစ်၌ နိဿယပြန်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဆဋ္ဌမူ၌ ဟတ္ထကမ္မံ ဝုစ္စတိဝါကျနောက်၌"တံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ"ဟု သီးခြားဝါကျတစ်ခု ပါ၍"တသ္မာ တံ ဌပေတွာ"ဟူသောဝါကျ၌ တံ-မပါ။)

တသ္မာ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော်၌ တသ္မာဖြင့် တံ ဌပေတွာ။ ပ။ သဗ္ဗံ ကပ္ပိယံကို စွဲမှ နောက်စကားနှင့် အကြောင်း အကျိုး သင့်လျော် တော်တန်သတည်း။ ဝိညတ္တိပစ္စယာ ဒေါသော နတ္ထိကို စွဲမူကား နောက်စကားနှင့် အကြောင်း, အကျိုး မသင့်လျော်မတော်တန်လေ။

တသ္မာကို န ယာစိတဗ္ဗာ စကားနှစ်ရပ်နှင့် ယာစိတဗ္ဗာ, ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတေ ကာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ ကြိယာသုံးချက်၌စပ်လေ။

ဣမံနယံ၏ အရသည် သစေ ဟိ-မှစ၍ န ကာရေတဗ္ဗံ အဆုံးကျသော နည်းတည်း။ ထို့ကြောင့်ဣမံသည် ဝုတ္တမာနာပေက္ခတည်း။

ဥဒ္ဒရိတွာ ဒေန္တိ ဝါ, ထမ္ဘေ ဒေန္တိ ဝါ, ဣဋ္ဌကဝဋ္ဋကီနံ၊ သန္တိကံ, ဂေါဇ္ဈဒကာနံ သန္တိကံ, စိတ္တကာရာနံ သန္တိကံ၊

ဣတိမှစ၍ သန္တိကံဘိုင်အောင်သော စကားဖြင့် ပါသာဒ ဒါရုနံ ။ပ။ စိတ္တကာရာနံ ကို ချုံးသတည်း။

လဒ္ဓမ္ပိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော သစ်စသည်ကို။

ရှေးအခါက သပိတ်ဖုံးမပါဘဲ ဆွမ်းခံသောကြောင့် "ဟတ္ထေသု ပတ္တော ပိဓာတဗ္ဗော"ဟု မိန့်သတည်း။ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ ဣတိ အယံ ဂန္ထော ယာစနေ နယော။ ဟတ္ထကမ္မံ န ကာရေတဗ္ဗံ။ ဣတိအယံ အဂန္ထော ဟတ္ထကမ္မယာစနေ နယော။ န ကာရေတဗ္ဗံ၌ ဣတိသဒ္ဒါကျေသတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေး၌ "ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ"ဟု ဣတိသဒ္ဒါနှင့် မိန့်ခဲ့သတည်း။ တံ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အာဒိနာ ဝုတ္တော အယံ နယော ဂေါဏာဒီသု နယတော တာဝ ပုရိသတ္ထ- ကရေ နယော။

တာဝကာလိကံ ဝဋ္ဋတိစကားကို အညာတကအပဝါရိတဌာနနှင့် ဉာတက- ပဝါရိတဌာနနှစ်ပါးကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၂၀၀)၌ တာဝ တာလိကနယေန သဗ္ဗတ္ထ ဝဋ္ဋတီတိ အဋ္ဌကထာ ဝစနတော ယာဝ ကမ္မကရဏကာလံ၊ တာဝ နိယမေတွာ ဉာတက အညာတက ပဝါရိတ- အပ္ပဝါရိတေ သဗ္ဗေပိ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ဝါသိဖရသု ကုဓာရီ ကုဒါလ နိခါဒနေသု စ ပရပရိဂ္ဂဟိတေသု ဝလ္လိအာဒီသု စ သေနယော။ ။ သာ ဝိညတ္တိ၊ သည်။ ဒွိသု၊ သော။ ပစ္စယေသု၊ သင်္ကန်း ဆွမ်းပစ္စည်းတို့၌။

ဥပဒ္ဒုတာ-ပုဒ်၌ ဥပ-ရှေးရှိသော ဒု-ဓာတ်သည်။ ဒု-ဂတိယံ ဟူသည်နှင့် အညီ ဂတိအနက်ပေော ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း, သူတောင်းစားတို့၏ တောင်းခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း, ယာစနာယနှင့် ဝိညတ္တိယာသည် သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်မျှ မပြားဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဤဝါကျကို သဒ္ဒက္ကမအားဖြင့် အနက်ယောဇနာရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း, မနုဿာ ဥပဒ္ဒုတာ ယာစနာယ ဥပဒ္ဒုတာ ဝိညတ္တိယာတိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဒု-ဓာတ်သည်။ ပီဠနအနက်ကို ထွန်းသော ဥပ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ပီဠနအနက်ကို ဟောသတည်းဟူ၍ လည်းကောင်း, ထိုရဟန်းတို့၏ တောင်းခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း ယာစနာယနှင့် ဝိညတ္တိယာသည် တောင်းခြင်းဟူသောအနက်အားဖြင့် တူလေပြားလည်း တောင်းခြင်း သိစေခြင်းဟူသော သဒ္ဒပဝတ္တိ နိမိတ်ပြားသတည်းဟူ၍ လည်းကောင်း, ဤဝါကျကို အတ္ထက္ကမအားဖြင့် အနက် ယောဇနာရမည်ဟူ၍ လည်းကောင်း ပြတော်မူသတည်း။ ။ ယာစနာယနှင့် ဝိညတ္တိယာ အနက်ဟူသည်ကိုကား "အတ္ထတော ပနေတ္ထ နာနာကရဏံ နတ္ထိ"ဟု မိန့်အပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာ (ဝိ။ ဋ္ဌ။ ၂၊ ၁၄၈) စကားဖြင့်သိအပ်၏။

ဥပ္ပိဏ္ဍတိ၌ ဥ-ရှေးရှိသော ပိဏ္ဍ-ဓာတ်သည် "ပိဏ္ဍ ဘယ စလနေသု" ဟု (နီတိဓာတု-၂၂၄)၌ မိန့်အပ်သော ဘယ, စလန အနက် နှစ်ချက်တို့တွင် ဘယအနက်၌ ဖြစ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဥပ္ပိဏ္ဍိတာ ကိံ နု အာဟာရပေယ္ယန္တိကိ ဥပ္ပေဂ္ဂံ ဣဥ္စနံ စလနံ ပဋ္ဋလဘန္တိကို မိန့်သတည်း။

ဣဥ္စနံ၌ ဣဇိ-ဓာတ်သည် ဓာတ်တို့၏ များသော အနက် ရှိသောကြောင့် စလန အနက်မှတပါးသော အနက်ကို ဟောလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် စလနံကို မိန့်သတည်း။

ဥတ္တသန္တိပိ၌ ဥ-ရှေးရှိသော တသ-ဓာတ်သည် တသ ပိပါသာယံ (နီတိ-ဓာတု၊ ၂၃၉) ဟူသည်နှင့်အညီ မွတ်သိပ်ခြင်း ပိပါသ အနက်ကို ဟောလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဥတ္တသန္တိ ပီတိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

တနည်းကား ဥ-ရှေးရှိသော တသ-ဓာတ်သည်"တသ သဒ္ဒေ"ဟူသည်နှင့် အညီ အသံပြုခြင်း သဒ္ဒအနက်ကို ဟောလေသလောဟုမေးရန် ရှိသောကြောင့် ဥတ္တသန္တိပီတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဤစကားဖြင့် ဥ–ရှေးရှိသော တသ ဓာတ်သည့် ဓာတ်တို့၏ များသော အနက်ရှိသောကြောင့် ထိတ်လန့်ခြင်းတသ အနက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသတည်း၊ သက်သက် တသ–အနက်ကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်မူကား တသ အနက်ထက်လွန်၍ ဥက္ကမန ဟူသော သိခါပတ္တ အနက်ကိုလည်း ဟောသတည်း ဟု ပြသတည်း။ တသအနက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကိုကား ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ကေနိပါတ် အဋ္ဌမဖြစ်သောဝါရုဏဝဂ် သတ္တမဖြစ်သောမဟာ သုပိနဇာတ်အဖွင့် (ဇာတက၊ ၄။၁၊၃၆၂)လာ၊ "အထဉ္စေတသာ၀ကာ ဋ္ဌေကေ ဒုရတော၀ ဒိသွာ တသိတာ တာသပ္ပတ္တာ ဟုတွာ" ဟူသော်စကားဖြင့် သိအပ်၏။ တသာ၊ထိတ်လန့်တတ်ကုန်သော။ ၀ကာ၊ သစ်ကြုပ် တို့သည်။ ဤဝိနည်း အဋ္ဌကထာလာ ပုရိသော တာသေယျ (ဝိ။၄။၂၊၁၅၂)။ ဟူသောစကားဖြင့် လည်း သိအပ်၏။

အဟိံ၊ မြွေကို။ ဒိသွာ၊ မြင်ကုန်၍။ သဟာသာ၊ အဆောတလျှင် ရှောင်တခင်း တသိတွာ၊ ထိတ်လန့်ကုန်၍။ အဟိတော၊ မြွေမှ။ ဥက္ကမန္တိ၊ အပဂစ္ဆန္တိဝိယ၊ ဖဲသွားကုန်၏သို့။ ကော်စိမနုဿာ၊ တို့သည် သန္တိကံ၊ မိမိ၏အနီး အပါးသို့။ ပတ္တော၊ ရောက်လာကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊တို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ သဟသာ၊ အဆောတလျှင် ရှောင်တခင်။တသိတွာ၊၍။ ဘိက္ခုဟိ၊တို့မှ။ ဥက္ကမန္တိအပဂစ္ဆန္တိ၊ ဖဲသွားကုန်၏။ကေစိ မနုဿာ၊တို့သည်။ ဒုရတော၀၊ အဝေးမှသာလျှင်။ ယေန ၀ါ တေန ၀ါ၊ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော ၀ဲ့ ယာခရီးဖြင့်။ပလာယန္တိ၊ ပြေးသွား ကုန်၏။ကေစိ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ယံ မဂ္ဂံ၊ သို့။ ပဋိပန္နာ၊ သွားကုန်၏။တံ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ နိ၀တ္တိတွာ၀ါ၊ ပြန်နစ်ကုန်၍ ၀ါမံ၀ါ၊ လက်ဝဲခရီးကို ဒက္ခိဏံ၀ါ၊ လက်ယာခရီးကို၊ ဂဟေတွာ ၀ါ၊ ယူကုန်၍။ နိ၀တ္တိတွာ၀ါ၌ ၀ါ ကို ဤ၌လည်းယှဉ် ဂစ္ဆန္တိ သွားကုန်၏။

ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ ဟူသော စကား၏အခြားမဲ့၌ ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေတိ ဣတိ အစရှိသော စကားကိုသာ မိန့်တော်မမူမူ၍ ဒွါရမ္ပိ ထကေန္တိ။ ပ ။ အာမန္တေသိ ဟူသော ဤစကားကို မိန့်တော်မူသည်ကား-ဤစကားကိုမိန့်တော် မမူမူ၍ ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေတိ ဣတိ–အစရှိသော စကားကိုသာ မိန့်တော် မူလေသော် ပါဠိတော်၌ "ဒွါရမ္ပိ ထကေန္တိ" အစရှိသော တစ်ဆယ့်နှစ်ကြောင်း ခန့်သော စကားကို အပိုအမိုကဲ့သို့မှတ်ထင်၍ နောက်သားတို့ ဖျက်ဆီးလေရာ သောကြောင့် ပါဠိတော်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ မိန့်တော်မူသတည်။

ဂရဟိတွာ စ ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ စ။ ။တေသံ ဒိန္နံ ဣသီနံ တို့တွင် ပိဋ္ဌန္ခနံ၌ ယု-ပစ္စည်းသည် "ယုတု သဗ္ဗမှိ သာခနေ ဟူသော (ကစ္စာယနသာရ – ၃၃-ဂါထာ)နှင့်အညီ သာခနခုနစ်ပါး၌ ဖြစ်ရကား ဤအရာ၌ ကမ္မသာခနေ၌ ဖြစ်

သတည်းဟု သိစေခြင်းငှါ ပိဋ္ဌိဘံ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ပိဋ္ဌိ-ခေတ်သည် ပိဋ္ဌိ-
အလက်ာရေ ဟူသော(နီတိဓာတု ၁၈၉)နှင့်အညီ တန်ဆာဆင်ခြင်း ဒ လင်္ကာရ
အနက်ဟောသတည်း။ တန်ဆာဆင်ခြင်းအလင်္ကာရဟူသည် သည်၌ ဇွပ်ခြင်း
တည်းဟု သိစေခြင်းငှါ အာမုတ္တန္တိ အဖွဲ့ စကားကို မိန့်သတည်း။
အာမုက္ကံ၊ စွပ်အပ်သော၊ မဏိ ၊ ကို၊ ပသာဓိ၊ ၄ ။

ဝိပုလံ၌ ဝိပုဗ္ဗ ပုလ-ဓာတ်သည် ပုလ မဟတ္တေ ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ(၇၀၀—
ဂါထာ)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ မဟတ္တအနက်ဟောတည်း။ ဝိ-ကား အနက်မရှိ၊
ထို့ကြောင့် ဝိပုလန္တိ ပဟုတံ ဟုမိန့်သတည်း။ ပဟုတံ၌ ပပုဗ္ဗ ဟု-ဓာတ်သည်
အများပစုရ အနက်ဟောသတည်းဟု ကျွန်ုပ်ကောသ၌ မိန့်အပ်၏။
ပုလ သင်္ဃာတေ-ဟု ဓာတုမာလာ (နီတိဓာတု ၁၆၄)၌ မိန့်အပ်၏။
သင်္ဃာတဟူသည် အမှုဟော ဂဏသင်္ဃာတာ-ဟု အဘိဓာန်အရညာဒိဝဂ်(၆၂၈)
၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ အပေါင်းတည်း။ အပေါင်းဖြစ်သော် တစ်ခုတည်း
မဟုတ် အများတည်း။ ထို့ကြောင့် မဟတ္တနှင့် သင်္ဃာတသည် အထူးမရှိ
အတူတူပင်တည်း။ နာနပ္ပကာရော ဟုတွာ ဥလတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ ပုလာ၊
ပုလာ ဧဝ ဝိပုလာ။ ဥလာ ဧဝ ဝါ ပုလာ၊ ဝိဝိဓာ အနေကပ္ပကာရာ ဟုတွာ
ပုလာ ပဝတ္တာ ဝိပုလာ (မဏိသာရမဉ္ဇူသာ ပဏာမအဖွင့် ၂၈ နှာ)။

ပဏီတဘာဝေန ဥလတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ ဥဠာရံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ပဏီတ
အနက်ပါနကို ရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှါ ဥဠာရန္တိ ပဏီတံ ဟူသောစကားကိုမိန့်
သတည်း။

ကင်္ခါဒိမောဂ္ဂလာန်(၁၆၃)၌ အလတိ(ယာတိ)ဗန္ဓတီတိ အာဠာရရေပြယုဂ်ကို
အာရပစ္စည်းသက်၍ ပြီးစေအပ်သကဲ့သို့ ဥဠ-ဓာတ်နောင် အာရ ပစ္စည်းသက်၍
ဥဠာရပုဒ်ကို ပြီးစေအပ်၏။

ဇိဂီသေကို ဇာနေယျ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဟရဿ ဂီသေ-သုတ်ဖြင့် ဟရ
ဓာတ်ကို ဂီ-ပြုရသကဲ့သို့ ဉာ-ဓာတ်ကိုလည်း ဂီသေ ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့်
ဂီ-ပြုအပ်သည်ကို သိအပ်၏။ ဟရဿ ဂီသေ။ ဟရဣစ္စေတဿ ဓာတုဿ သဗ္ဗဿ
ဂီ-ဟောတိ သပစ္စယေ ပရေ။ ဂီသေတိ ယောဂဝိဘာဂေန ဇိဃပိ။(အာချာတ်
ရူပသိဒ္ဓိ(၃၂၇) ဤစကားတွင် ဇိဃပိ-သည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။
ဉာ-ဓာတ်ကိုလည်း ဇိဃပိစကားဖြင့်ပင် ယူအပ်၏။

ဥဗ္ဗာဋ္ဌေ-၌ ဥ-ပုဗ္ဗ ဝဟ-ဓာတ်သည် ပိဋ္ဌန အနက်ကို ဟောသတည်းဟု
သိစေခြင်းငှါ ပိဋ္ဌိတောဟု ဖွင့်သတည်း။

၁။ ဝိပုလန္တိ ဗဟုလံ-ဟု ယာခု စာမူတို့၌ ရှိ၏။

ကိဋ္ဌာပိ န အာဂစ္ဆတိ ဝတ္တမာနသာမီပေ အတီတေ။ ။အာဂတော၊ လာပြီးသည်။ ။ဝိဒေသော၊ မုန်းထားအပ်သည်။ ။ ဒိသီ-အပ္ပီတိယံ (ဓာတုမာလာ(၁၇၇။)

သယံ ယာစိတကေဟိ·စသော စကားဖြင့်၊ ကြိယာဝန္တကို ယူလေဟုပြသတည်း။ ဝတ္ထုမ္ပိ ကိဋ္ဌာပိ သိယာ ပန တထာ ပိ ယသ္မာ။

အသော ကုဋိယာ၊ထိုကုဋိအား။ ။အဗ္ဗောဟာရိကံ၊ ပမာဏကိုလွန်၍ဟူသော ဝေါဟာရသို့ မရောက်။

တေန ပမာဏာတိက္ကန္တဝေါဟာရံ န ဂစ္ဆတိ။ ကုဋိယာအနင်္ဂတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော။(ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၂၇၅)။ ။တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၃၃၄)၌ “အဗ္ဗောဟာရိကန္တိ အပ္ပမာဏံ”ဟု မိန့်သည်ကား-ပမာဏာတိက္ကန္တဝေါဟာရသို့ မရောက်သော သေတကမှသည် ပမာဏမဟုတ်သောကြောင့် မိန့်သတည်း။ တိဟတ္ထာတိ ဝဍ္ဎကီဟတ္ထေန တိဟတ္ထာ၊ ပမာဏယုတ္တာ မဉ္စာတိ ပကတိဝိဒတ္ထိယာ နဝဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏာ မဉ္စာ။ ။တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၃၃၄)။ ။တိဟတ္ထာတိ ပကတိဟတ္ထေန တိဟတ္ထာ ဝဍ္ဎကီဟတ္ထေနာတိပိ ဝဒန္တိ တံ ယုတ္တံ။ပ။ အယံ ကုဋိတိ သချံ နဂစ္ဆတီတိ ဉာမိနာ ဝိရုဇ္ဈတိ။ဝဍ္ဎကီဟတ္ထေန တိဟတ္ထာယပိ ကုဋိယာ ပမာဏယုတ္တာယ မဉ္စော သုခေန ပရိဝတ္တနတော။ ။ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊၂၇၅)။

ဝဍ္ဎကီ သုံးတောင်သည် ပကတိလေးတောင်ထွာရှိသတည်း။ပကတိ ကိုးထွာသည် လေးတောင့်ထွာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဍ္ဎကီ သုံးတောင် အနံရှိသော ကုဋိ၌ ပမာဏယုတ္တဖြစ်၍ ပကတိလေးတောင်ထွာရှိသော ညောင်စောင်းသည် အိုးတန်ဆန်တန်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ မလည့်လည်လောက်ရကား တေရသကဏ္ဍဋီကာ ဆရာစကားသာ သင့်သတည်း။

ယတ္ထ ယဿံ ကုဋိယံ။ ။တ ဒ္ဒ တသ္မိံ လေပပရိယာသာနေ့တိ ဝစနေ။ ဣဒံ ဣဓမလေပါဒယော လေယျတော ကတာမေ။ ။အလေပါရဟော၊သော။ သဗ္ဗောပိ၊သော။ ဩကာသော၊ကို။အလေပေါကာသောတိ၍။ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏။

တတ္ထ တသ္မိံ တေနာဝါ အာဒိဝစနေ။ ။ဒုတိယမ္ပိ ယာစိတဗ္ဗာတိ၊သော။ ဗဟုဝစနံ၊ကို။ ဘိက္ခူ၊တို့ကို။ သန္ဓာယ၊၍။ ဝုတ္တံ၊၏။ ။သဉပဒ္ဒဝံ၊ပိုးရွခြ ပိုးစံသော ဘေးရန်ရှိသော။ ။သဉပစာရံ၊ နွားနှစ်ကောင် ယှဉ်ကာအပ်သော လှည်း လှည့်လည်လောက်သော ဥပစာရရှိသော။ ။အနုသာဝနာနယေန။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော- အစရှိသော ကမ္မဝါစာနည်းဖြင့်။ ဩလောကေတွာပိ၊ပန်ကြားရှုလည်း။

ကုပိလ္လိကာနံ၊ ပိုးရှုတို့၏။ နိဗဒ္ဓဝသနဋ္ဌာနံ၊ သည်။ အာသယော၊ သည်။ ဟောတိယထာ၊ သို့၊ ဝေါဉ္ဇကဒဲ၊ ဥပစိကာဒီနမ္ပိ၊ ခြစသည်တို့၏လည်း။ ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ ကုပိလ္လိကာဒီနံ။ ။ဣမာနိ ဆ ဌာနာနိ သတ္တ ဌာနာဒီဟိ တာဝ။ ဧတေသံ သီဟာဒီနံ၊ တို့၏။ စာရဘူမိလှည့်လည်ရာ လာရာ ဌာနကို။ န ဂဟိတာ၊ မြစ်သောအားဖြင့် မယူအပ်။(ဝါ) မယူစိအပ်။ [န ဂဟိတာတိ န ဝါရိတာတိ အဓိပ္ပါယော။ ။(ဘေရသကာဏ္ဍီ ဗ၁၊၃၃၄။)] ပန၊အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဧတ္တ ဧတေသု အပရစ္ဆိန္နဋ္ဌိဟာဒီသု ကာရဏာသရံ၊ နှောင်အိမ်ကို။[ကာရာ တုဗန္ဓ-နာဂါရံ။ ။ဒသောခါနံစတုပ္ပဏ္ဏင်(၄၀၄) ကာရဏ နှင့် ကာရ အနက် ဒီတူတူ တည်း။] ပေရိဃရံ၊ ရန်သူတို့ကို အကျဉ်းထားရာအိမ်ကို။

ဓမ္မဘဏ္ဍကား၊ ဒဏ္ဍနီတိ ဓမ္မသတ်ကျမ်းနည်းဖြင့် လက်, ခြေ စသည်ကို ဖြတ်ရာ စဉ်းတီတုံးကို၊ ။သုဘဝမဟာဝါမဟာဝဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ (ဒီ၊ဋ္ဌ။ ၂၊၆၄)ဋီကာ(ဒီ။ဋီ၊ ၂၊၇၃)၌ အဘဿတနဘဏ္ဍကာဟု ရှိ၏။

သေသံ ဥယျာနနိဿိတန္တိအာဒိ ဝစနံ။ ။တံ ဧနာရခမ္ဘတိအာဒိ ဝစနံ သာနုဗ္ဗတိ အာဒိနာ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ပါဠိယံ အာဂတမေဝ၊

(တဘ္ဘ တသ္မိံ အရခေ့ သူဘိ သောခေကာ် ဇောတိ ပံသုံ ဥဒ္ဒရတိ ခ်နာတိဘ်ပဲ ဣတိသဒ္ဒါနှင့် စာအချို့၏မသင့်။ ဟည့်ပ ဋ္ဌမဟုဘ်) ပါဠိနံ၊ ကုဋိတည်ရာ၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ စီးပဲသော အုဋ္ဌနံရံ၏အခြေသည် တိုင်တို့၏ အခြေတို့ကို ထားရာ တည်နေကို။

ပါဠိနန္တိ ကုဋိဝတ္ထုသာမန္တာ စိနိတဗ္ဗအဓိဋ္ဌာနံ (တေရသကာဏ္ဍဋီကာ (၂၊၃၃၅)။ ပါဠိနန္တိ သေနာသနဿ ဘူမိဘာဝ ပဗ္ဗာယ ယာဝ တာလာဝ သာနံ စနိတဗ္ဗဝတ္ထုကံ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ယဿ ဥပရိ ဘိတ္တိထမ္ဘာဒီနိ ပတိဋ္ဌပေန္တိ။ တေနာဟ တတော ဋ္ဌာယာတိ အာဒိ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ။၁၊၂၇၆)။

သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗေသု ပါသိဖရသုနိဿာနာဒီသု၊ ။ဘတော ပါဠိနပန္နနတော ပဋ္ဌာယ။ ။ပတ္တတောသု ကုဋိသု။ ယံ ထမ္ဘာဒိဥပကရဏံ။သဗ္ဗတ္ထ သော။ တံ တံ လမ္ဘာဒိ ဥပကရဏော၊ ဌ။ ဒဗ္ဗာယ၊ ယုံမြှုပ်ရှင်းအကျိုးငှါ။ ပါရုကုဋိ-ကံဝါ၊ သစ်နံရံရှိသော ကုဋိကိုလည်းကောင်း။

ကော် ပိဏ္ဍံ အနာဂတေ ဇာသတ္တိ ထလ္လစ္စယဿတိ- ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနုရူပံ၊ ဟောတော်မူအပ်သ အားလျော်စွာ။ ယာဝ၊ အကြင်ရွေ့လောက်။ ထုလ္လစ္စယံ၊ ပည် နပေတိ၊ မဖြစ်သေး။ ။ ဒဝသာနေ၊ သော။ တသ္မိံ ပိဏ္ဍေ၊ ဂည်။ (ဝါ) ကို။ (အာဂတေ၊ကို "ဒိန္နေ ဋ္ဌပိတေ"ဟုဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း)။ မဏ္ဍကာပ၊ သစေ လိမ္ပတိ။ ဓ၊

ဆက်ရှိဆိုဦးအံ့။ တသ္မိံ ဒွါရဗန္ဓနာဒိကေ၊ ဂံ။ (ဌပိတ၊ န္တစပ်)။ တဿ ဒွါရ- ဗန္ဓနာဒိကဿ၊ ၏။ သစေ န ဃဋ္ဋိယတိ၊ ဝေံ သတိ၊ တာဝ ရက္ခတိ။ တံ ဒွါရ- ဗန္ဓနာဒိကံ၊ သည်။ ဌပိယမာနံ၊ သော်။ ။တတ္ထ တိဿံ ပဏ္ဏသာလာယံ- ဝ်တပါနံ၊ ကို။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍။ ဧတ္ထ ဌာနေ၊ ၌။ ထေရ ဿကထံ ဋီကာ၌-"ပုရိမေန ရှေးရဟန်းသည်။ လေပဿ၊ ကို။ အဃဋ္ဋိတတ္တာ၊ မစပ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်"ဟု အနက်ပေး[1]။

ဓော်သံ၊ ဤပမာဏကိုလွန်ခြင်း, ကုဋိရာကို မကြားခြင်းတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေါမိဿကာပတ္တိယောတိ ဒုက္ကဋသံဃာဒိသေသမိဿကာပတ္တိယော။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၊ ၁၉၄)။ ဘူမိယံ ဝါ ၌ ဝါ မလို။

ဟိ သစ္စံ ဧတ္ထ ဧတေသု သဗ္ဗစတုက္ကေသု ယံ ဝစနံ ပါဠိအနုသာရေနေဝ ဒုဗ္ဗညေယျံ သိယာ။ သံဝဏ္ဏိတဝစနတော အညံ ကိဉ္စိ တံ ဝစနံ နတ္ထိ။ ဣတိ အယံ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဧတ္ထ တေသုံ အတ္ထနာ ဝိပ္ပကာသနတ္ထံ အာဒိဝစနေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဧတ္ထ တေသုံ သော စ ဆဒနမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တောတိ ဝစနေ သာခ- ကာနိ။

ကုက္ကုဋစ္ဆိကဂေဟ ပုဒ်၏ အနက်ကား ကြက်၏ မျက်စေ့ကဲ့သို့ မိုးအပ်သော အိမ်ဟူသော အနက်တည်း။ ကြက်၏မျက်စေ့ကဲ့သို့ မိုးသော် ကွန်ရက်ကဲ့သို့ ဖွဲ့သည်ကိုပြု၍ အမိုးဖြစ်သတည်း။ ဧတ္ထ ဝေါသံ တိဏကုဋိယံ။ ။ယထာ သမာဒိဋ္ဌာသ ဘိက္ခု သမာဒိသိတွာ ပက္ကမတိ ကုဋိံ မေ ကရောထာတိ၊ သမာဒိသတိ စ ဒေသိတဝတ္ထုကာ စ ဟောတု အနာရမ္ဘာ စ သပရိက္ကမနာစ (ဝိ။၁၊၂၃၀)ဟူ၍ ညွှန်းပြသည့်အားလျော်စွာ အကရဏပစ္စယာ၊ မပြုခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ၁ ဗုဒ္ဓ၊ အလုံးစုံသော ဥပေါသထာဂါရ အစရှိသည် ကို ပြုစေခြင်း၌။ အဟုတ္တ၊ ငါသည်လည်း။ ဝဿိဿာမိ၊ နေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိဝိတက္ကာ၊ သည်။ အဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ သစေပိ ဟောတိ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိပိ၊ လည်း။ ကာရိတေပိ၊ ပြုစေအပ်သော်လည်း။ အာပတ္တိယေဝ၊ တည်း။[2]

1။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ(သာရတ္ထ ၂၊၃၃၅)၌ ပုရိမဿ လေပဿ အဃဋ္ဋိတတ္တာ ဟုရှိ၏။ ဝိမတိ ၁။ ၂၇၇ ၌လည်း ကဲ့အတူပင်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤစကားရပ်သည် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီ ၁၉၃ လာ စကားရပ်ဖြစ်၏။

2။ ဝိ။ဋ္ဌ။၂။၁၆၀ ၌ အနာပတ္တိယေဝ ဟု ရှိသည်။ ဥပေါ။ပ။ မိတိ ဝိတက္ကန် ဟောတိ။ ဥပေါသထာဂါရာဒိကေ ဘိက္ခုနာ ကာရိတေပိ အနာပတ္တိယေဝ (ဟောဇနာ)နှင့် ညီကဏ္ဍိစာမှုတို့တူညီသည်။

ကာရိတေပိ၌ ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် “သက်သက်ငါနေအံ့ဟု ပြုသော်ဆိဖွယ်မရှိ”ဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ ဧဝံ သာတိပိ၌ ပိ သဒ္ဒါဖြင့်လည်း ထို့အတူပင် ချီးမွမ်းသတည်း။ ဧဝံသတိပိကို ကာရိတေပိဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ “ကြည်ညိုရှိမျှမက ပြုစေသည်”ဟု ဖွင့်သတည်း။ ကရောန္တဿေဝ၌ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ဥပေါသထာဂါရ, ဇန္တာဃရ စသည်တို့၏ အကျိုးငှါ ပြုသည်ကို မြစ်သတည်း။

ဥမ္မတ္တကဿ စ အာဒိကမ္မိကာနံ အာဋ္ဌဝကာနံ ဘိက္ခုနုဋ္ဌ အနာပတ္တိ။ ။

ကုဋိကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိဟာရဿ၊ ကျောင်း၏။ ဂါမေန၊ ရွာသည်။ ပူဇိတံ၊ ပူဇော်အပ်သော စေတီဟု သမုတ်အပ်သော သစ်ပင်ကို ဝါ၊ ကား။ ဂါမဿ၊ ရွာသည်။ ပူဇိတံ၊ ကို။ ဉာတိတဿ၊ ကြောင့်။ ဂါမပူဇိတံ၊ ကို။ (ပူဇိတံ၌ ဒုတိယာ ဝိဘတ်တည်း။ ပဉ္စမာဝိဘတ်မဟုတ်။) ထို့ကြောင့် ဉာဝိဂ္ဂိုဟ်သည် ဝါကျာဝတ္ထိက ဝိဂ္ဂိုဟ်တည်း။ ပဒါဝတ္ထိက ဝိဂ္ဂိုဟ်မဟုတ်၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြစ်ကြောင်းကိုကား ဂါမပူဇိတံပုဒ်သည် စေတိယ ရုက္ခံပုဒ်၏ ဝိသေသနတည်း။ စေတိယ ရုက္ခံပုဒ်သည် “ပါဒပေါ ဝိဋပီ ရုက္ခော” ဟု အဘိဓာန်အရ သဝဂ်(၅၃၉)၌ လာသည်နှင့်အညီ ပုလ္လိင်တည်း။ ထိုသို့ ဂါမပူဇိတံပုဒ်သည် ပုလ္လိင်ဖြစ်သော စေတိယ ရုက္ခံပုဒ်၏ ဝိသေသနဖြစ်သည်နှင့် ပုလ္လိင်ဖြစ်ရကား ဂါမပူဇိတံပုဒ်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏၊ ပဉ္စမာဝိဘတ်ဖြစ်သည်ကို မသိအပ်၊ ထို့ကြောင့် ဝါကျာဝဝိဂ္ဂိုဟ်ဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏၊ ပဒါဝတ္ထိကဝိဂ္ဂိုဟ်ဖြစ်သည်ကို မသိအပ်။

သေသပဒေသု ပိ၊ ဂါမပူဇိတံပုဒ်မှ ကြွင်းကုန်သော နိဂမပူဇိတံ စသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧတ္ထ ဧတေသု နိဂမပူဇိတန္တိ အာဒိပဒေသု-တို့၌ အပိစ ဝိသေသော၊ ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။

သညာစိတ ကုဋိတော၊ ထက်။ မဟန္တဘာဝေါ၊ မြက်သည်၏အဖြစ်သည်။ ပမာဏမဟန္တ တာယပိ၊ ပမာဏအားဖြင့် ကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ သဿာမိက ဘာဝမတ္တမေဝ စ, သမ္မဋ္ဌာနဘာဝေါ စ, ပမာဏနိယမာ ဘာဝေါ စ-ဟု စ-သဒ္ဒါကိုယှဉ်။

ဝိဟာရ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝေဠုယုတိ၊ ဝါးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ အင္ဂါရသဟာဝေထွန၊ သော။ ပါကာ-ရေနစ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ရေကွိတ္တံ၊ ရံကာအပ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဂေါပုရဋ္ဌာလကာယုတ္တံ၊ တံခါးမုခ်ပြအိုးနှင့်ယှဉ်သည်။

ဂေါပုရံ ဒွါရ ကောဌကော ။ပ။ အဋ္ဋော တဋ္ဋာလကော ဘဝေ။ (အဘိဓာန် ပုရဝဂ် ၂၀၄) ဂေါပုရံ၊ တံခါးမုခ်။ အဋ္ဋာ၊ ပြအိုး။ တွေ ဧသွံ ဝေဠု-ဝနေ။ ။ကာလန္ဒကာတိပိ။ ဧတံ နာမံ၊ သည်လည်း။ ကာဠကာနံ၊ ရှဉ့်နက်တို့၏။ နာမံ၊ တည်း။[၁] ကလန္ဒယာတိပိ-ဟု အဋ္ဌကထာနှင့် နိဿယတို့၌ရှိ၏။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏-ဟု ပြန်ဆိုကြ၏။

သာဝခေနာ၊ သည်။ ဗတ္တဗ္ဗံ နာမ၊ ရောက်အပ်ရောက်ကောင်းသည်မည်သော။ (ဂုဏ ဇာတံ၌ စပ်။) ဿောဥသဝ်မကိစ္စာတော၊ ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ။ ပဋိဓာနံ၊ သည်။ နတ္ထိ ဝိယာ ၏၊ မရှိသကဲ့သို့လည်း။ ပဋိပိသနံ၊ တင်ဖန်ကြိတ်ရခြင်းသည်။ နတ္ထိ ဝိယာ ၏၊ လည်းကောင်း။ ပဋိပုပ္ဖနံ၊ တင်ဖန်ပွင့်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ ဝိယာ ၏၊ လည်းကောင်း။ ဇောန္ဓမ္မိ၊ ပွားစေရခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

တတော တတော၊ ထိုထို ၍၊ ယိုဂ်အာရုံမှ။ ။ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ပဋိသဥက္ခတိ ဂရ၊ ဆင်ခြင်သာတတ်။ တကြ၊ ထိုအမျိုးသားတို့တွင်။ ပါသာဒ ပိ ာရအခုယောဂါဒိနံ ၏၊ လေးထောင့်ပြာသာဒ်, နှင်ဖက်ဆောင်မိုးသောကျောင်း, ဂဠုန်တောင်ကဲ့သို့ မိုးသောကျောင်း အစရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ မဍ္ဍပိဋ္ဌဃာတောဒိနံ ၏၊ ညောင်ခစောင်း, အင်းပျဉ်၊ အခင်း အစရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော ။ သေနာသနာနိ ကျောင်းအိပ်ယာနေရာတို့ ကို။[ဝိသေသန နှင်ပုဒ်ဘ် စ-ဿ ဒွါကျေသဘည် ။] တ္တောကျ္ကာအမျိုးကောင်းသားတို့တွင်။ ပဟောသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၁ို။ ပဋိသဥ္စ္စတိ၊ ၏။ "ပဟောမိတိ" ဟု စာအချို့ရှိသည်း။

၁။ ကလန္ဒကာတိ ဟိ ဟု အဋ္ဌကထာနှင့် နိဿယတို့၌ ရှိ၏။ ဟိ သစ္စံ မှန်၏ဟု ပြန်ဆိုကြ၏။

နိပ္ပပဉ္စာရာမောနန္ဒ၊ ရဟန်းတရားမဟုတ်သောအကျယ်ချဲ့ခြင်း၌ မမွေ့လျော်သည် မဟုတ်လော။

အယဥ္စ ကိရ-ဟူ အချို့စာရှိသည်ကား သင့်သတည်း။ အကာသိ ကိရ-ဟုယှဉ်။ ။အဌသင္ခိယာ ဘိက္ခူသဟဿေဟိ၊ ခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်ကုန်သော ရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရှင်ပြု၍။ ။အထပစ္ဆာ၊ ထိုသို့အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်မှ နောက်ကာလ၌။ ရဟောဂတဿ၊ သော။ အယံ ဒဗ္ဗဿ၊ သည်။ ကိံ နုခေါ ။ပ။ ကရေယျန္တိ၊ ဟူ၍။ စိန္တယတော၊ ကြံစီစဉ်။ ဠမာနိ ဒွေ ဌာနာနိ။ ပဋိဘံသုတိ ပရိယာရော။

တေန ဝုတ္တံ စသည်ကား ဉာပက အကြောင်းတည်း။ အထ၊ ထိုသို့ ဘုရားရှင်အထံတော်သို့ သွားသောအခါ၌။ ။တကြ၊ ထိုသို့တားရန်ဖြစ်သောအခါ၌။ အယံ၊ ဤရှင်ဒဗ္ဗသည်။ ကုဏ္ဍိုဘူတော၊ သံဃာတော်က သေနာသနပညာပကဘတ္တုဒ္ဒေသကကို တောင်းပန်သောအခါ မပယ်ဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ (ဝိဇာရေတိ၊ ဦးပဲ)။ တတော၊ ထိုသို့ကဲ့ရဲ့ကြသောကြောင့်။ ဌပိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝက္ခန္တိ၊ ဆိုကြကုန်လတ္တံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ ဝက္ခမာနေသု၊ ဆိုကြကုန်သည်။ သမန္တသု၊ သော်။ ဂရဟတော၊ မှ။ မုစ္စိဿတိ၊ လွတ်လိမ့်သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဂဝါ သည်။ ယေသတိ၊ ၏။ အယ၊ ထိုသို့ပစိတ်အာဖော်သင့်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ကေဝလံ သုံးပါးကုန်သော။ သမ္မုတိ၊ စသည်တို့နှင့် မရောမယှက်သက်သက်။ ဒွေဧဝ၊ နှစ်ပါးကုန်သော သမ္မုတိ တို့ကိုသာလျှင်။ (ဒွေဠ ဧဝ-ကျေ)၊ ဒါတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋန္တိ၊ သင့်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သခေ ပဟောတိ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ပန၊ မစွမ်းနိုင်သည်ကိုဆိုဦးအံ့။ အပ္ပဟောန္တာနံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သော။ ဒွိန္နံပါ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ ဝကဏ္ဏံပါ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ ကောပိ၊ တစ်ခုခုသောသမ္မုတိသည်လည်း(ဝါ)ကိုလည်း။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ ဤအဘူ။ သေသာနံ၊ သုတ္တန္တိကရဟန်းတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော ဝိနယဓရ ရဟန်းစသည်တို့၏။ သေနာသ နံ၊ ကို။ ပညပေတိ၊ ၏။

အတ္တိဿန္တိ၌ အာသာ-ခေတ်၊ ဥပဝေသန=နေခြင်းအနက်ဟော။ ဣသုယမုန မန္တော ဌော ဝါ၊သုတ်ဟယ် ဌော-ဟူသော ပေါ်ဂ ဝိဘာဂဖြင့် သ-ကို ဌ-ပြု။

၁။ အဋ္ဌသင္ခိယာ ဘိက္ခုသဟဿေဟိ ဟု ဆရာဘုန်း ရှိ၏။ ခြောက်သန်းရှစ်သိန်းကုန်သော ရဟန်းတို့နှင့်-ဟု ပေ။

ရသံ သုတ်ဖြင့် အာ-ကို ရသပြု။ ထို့ကြောင့် အချောတ် ရူပသိဒ္ဓိ ဋ္ဌသုယမုန မန္တောဒ္ဓေဇ္ဆာဝါသုက်အဖွင့် (၂၇၆)၌ "အာဘာ ဥပဝေသနေ၊ ယောဂဝိဘာဂေန စ္စာဒေသော ရသာကုံ အစ္စတိ အစ္စန္တိ"ဟု မိန့်အင်၏။ ဥပဝေသနေ၊ ထပ်ရှဲနေခြင်းအနက်၌ ဤသို့ ဥပဝေသာန အနက်ဟော၊ အာသာ-ဓာတ်၊ ဿန္တိ-ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် "အစ္စိသန္တိတိ ဝိဟရိသာန္တိ"ဟု မိန့်သတည်း။

တံ အာနုဘာဝံ သုတွာ တသ္မိံ ဝိဟာရေ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ပူရေန္တိ။ ပေါန၊ ထို့ကြောင့်။ ။ဘဏ္ဍောဟိတာဝ။ ဇော၊ ဤသို့ယုတ်သော ကျောင်းတို့၏ရှေ့ကျင်းသည်။ အနစ္ဆရိယံ၊ မအံ့အပ်။ ။ပညာပေန္တိ၊ အသီးသီးစာရေးတံ ချထားကုန်၏။ ဥပ-တောသန နိသာနေသု။ ဉာပေတိ ဉာပယတိ၊ ပညတ္တိ။ ပပုဗ္ဗော နိက္ခိပနေ။ အာသနံ ပညာပေတိ။ ရသတ္တံ။ ပညပေတိ။ ။ဓာတုမာလာ ၎ရ-ဒိဂိုဏ်း (၃၂၂)။

သွာတနပုဒ်သည် သေ့ပုဒ်နောင် ဘဝအနက်၌ တန-ပစ္စည်းသက်၍ သေ့အင်တ် ဧ-ကို အာ-ပြု၍ပြီးသတည်းဟုပြလိုရကား "သေ့ဘဝေါ"စကားကို မိန့်သတည်း။

ဘဝတ္ထေတနပစ္စယော။ သေ့ဘဝံသွာတနံ။ ။တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ။ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာသိဇ္ဈန္တိသုတ်အဖွင့် (၂၅၆)။ သွာတနပုဒ်ကို ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍအဖွင့်၌လည်း မှတ်ပြီး။

ဗလဝတိ၊ သော။ တေသံ မေဏ္ဍိယ ဘူမဇကာနံ၊ တိုနှ၏။ မန္ဒပုညတာ သည်။ သတိ၊ သော်[၁]။

ပစ္စာယန္တေ၌ ပပုဗ္ဗဧ ဧတ်သည် ဥယျာနအနက်ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် "ပစ္စုပါယန္တော"ဟုဖွင့်သတည်း။ "ဝပ ဥပ ဒ သန္တာပေ"ဟု ဓာတုမာလာ(၁၂၂)၌လာသည်နှင့်အညီ ဥပ-ဓာတ်သည် သန္တာပအနက်ဟောသတည်း။ ဥယျာနနှင့် သန္တာပသည် အတူတူပင်တည်း။

ပစ္စုပါယန္တော၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်သော ဒေါသ၏အစွမ်းအားဖြင့် ပူလောင်ကုန်သည်။

၁။ ဟိသ ယံ ယေန မန္ဒပုညတာသင်္ကာရဏေန သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တာနမ္ပိ အာသမန္နာဟာရော အာဘောဂါ ရှိယံ ဟောတိ။ ဇင်တေသံ မေဏ္ဍိယ ဘူမဇကာနံ မန္ဒပုညတာ မလဝင်တိ ယောဇနာ ဟူသော ပါရာဇိကဏ် ယောဇနာပါဠ်ကို ထောက်၍ ဆဋ္ဌမူ အဋ္ဌကထာပါဠ်အတိုင်း အမှန်ကိုသိလေ။

ပဓူပါယန္တာတိ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနကောဓဝသေနပဓူပါယန္တာ (ဝိမတိဝိနောဒနီ ၁။၂၇၁)။ ပ – ဟူသော ဥပသဂ်ပုဒ်သည် ဘုသအနက်ဟောတည်း၊ ဘုသ ဟူသည်ကား အဖန်ဖန်ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ ၌ "ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနကောဓဝသေန" ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ အယန္တာ။ ပဓူပေန အယန္တာ ပဓူပါယန္တာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ တနည်းကား အာယနာမတော ကတ္တုပြုမားနာ ဒါရ ၁ရေ သုတ် တွင် အာယ နာမတော–ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ပဓူပ–ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် အာယပစ္စည်းသက်။

ယတ္ထ၊ အကြင်သာသနာတော်၌။ နိပါတံ၊ မေထုနသေဝန တည်းဟူသော လေမရှိ။

ဒဗ္ဗ၊ ဒဗ္ဗ။ တွံ၊ သည်။ ဧရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော မေထုန်မှီဝဲခြင်းကို။ ကတ္တာ၊ ပြုသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ သရသိ၊ အမှတ်ရ၏လော။ ။တဒြ တသ္မိံ ငတ္တုပဋိဇေသဝနာဘာဝေ၊ ၌။ ဒဗ္ဗဖဗ္ဗာတိ ဒသောတိ။ ။ကဿ၊ အဘယ်သူအား။ ဒါနိ၊ယခု။ ကိံ ဝဒါမိ၊ အဘယ်သို့အကျွန်ုပ် သုဒ္ဓဖြစ်သည်ဆိုနိုင် တော့အံ့နည်း။ ယတြ ယသ္မိံ ဌာနေ၊ အကြင်အရာ၌။ ။ဝုဋ္ဌိနောဘာတိ ဥပဝါဒေ၊ ဘဝေယျ။ ကူဒံ သက္ခိံ ကို။ ဝုဋ္ဌာန လက္ခဏံ အာပတ်မှထကြောင်း လက္ခဏာဟူ၍။ ။ဝိနာသေယျ၊ ကူဟိ တသ္မာ နာဝေ၀ါစ။ ။ဇဝံ သတိ ကတန္တိ၊ ကရိဿန္တိတိ မနသိ ကတွာ။ ။တတ္ထာတိ တသ္မိံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာတိ ဝစနေ သမဘိနိဝိဋ္ဌာ အန္တက္ကူ ဘူ ဘ နာသနာ။ ။ ပန၊ အတ္တုဒ္ဒရမှ တပါး သော ဒတ္တာဓိပ္ပေတာကိုဆိုဦးအံ့။ ကူဓ ကူမသ္မိံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာတိ ဝစနေ။ ။ အကာရိကာ။ ကူဒံ ဘနေ္တ။ ပ ။ ဒုသိတာ(ဝိ ၁၊ ၂၄၇) ဟု စွပ်စွဲခြင်းကို ပြုတတ်။ ။ ဘနုပာဋ္ဌ၊ မေးမြန်းစိစစ်ကြကုန်။ ဂဧသာယ၊ ရှာကြကုန်။ ဇာနာယ၊ သိကြကုန်။ (ဝါ) သိကောင်းပြုကြကုန်။ကူတိ ကူမံ ဒတ္တံ၊ ကို။ ဒိပေတိ၊ ၏။ ။ တွေ့ တေသ္မိံ ဌာနေ တသ ဝါဒေ ကို ဝဋ္ဋဗ္ဗံ အပနိသမတ္တာ တော ဟောဒနာ။ အဝသိဋ္ဌ ဓောဒနာ ပြုဟိ၊ အပဂ္ဂိညာတော ဝန်မခံသည်မှ။ တာဝ၊ ရှေ့ဦးစွာ။ ပဋိညာယ ဒ ယျော နမှိ ဒုသိတာ ဟူသော ဝန်ခံခြင်းဖြင့်။ ယဒိ နာ သိဘာ၊ အကယ်၍ အရှင်ဒဗ္ဗက ဖျက်ဆီးသည်အတွက် နင့်သိက္ခုနီမ ကို ဖျက်ဆီးရပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ။ အပ္ပဋိညာယ၊ အယျော နမှိ ဒုသိဘာဟူသော ဝန်မခံခြင်း ဖြင့်၊ (ဝါ) ဝန်ခံခြင်းကို မပြုမူ၍။ အာသ နာသိယာ၊ အကယ်၍ ပကတိက ဘိက္ခုနီ၏ ဒုဿလ၏ အဖြစ်ကြောင့်ဖြစ်၍ ဖျက်ဆီး အပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (နိဒ္ဒေါသသည် ဓောဒနာ ကောဆိုးမည်း)။

ဣမဿမိံ ယောဇနေ၊ ဤ ဘိက္ခုနီ နှင့်စပ်သော ပုဒ်၌သာလျှင်။ အတ္တနော၊ မိမိတို့၏။ သုတ္တံ၊ တေနဟိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထ-ဟူသော မိမိတို့ ပြုပြင်အပ်သော သုတ်ကို။ (ဝါ) မိမိတို့ အလိုတူသော သုတ်ကို။ ဝတွာ၊ တဖွားဖွား ရွတ်ကြကုန်၍။ တုမှာကံ၊ သင်မဟာဝိဟာရ ဝါသီဂျပ္ပာန်းတို့၏။ ဝါဒေ၊ ဝါဒ၌ဃာ၊ အယူ၌သာလျှင်။ ဌေနေ၊ ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တထေရ်သည်။ ကာရကော၊ ဘိက္ခုနီမကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုပြုတတ်သည်။ ပဟာတိ၊ ၏။ အဘယဂိရိ ဝါသီရဟန်းတို့၏။ ဝါဒေ၊ ၌၊ ထေရော၊ ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တသည်။ ကာရကော၊ ဘိက္ခုနီမကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုပြုတတ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

သကာယ ပဋိညာယ ဟူသော ဟောကြောင်းမှတဲ့ သာမညအားဖြင့်သာလျှင် "မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထ" ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် သက်ရောက်လာသော အကြောင်းတွေ့ ဒ မှုအခင်း၌သာလျှင် ဘိက္ခုနီမကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မူအပ်သောကြောင့် ငါတို့မဟာဝိဟာရ ဝါသီမထေရ်တို့၏ အယူဝါဒ၌သာလျှင် ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တထေရ်သည် ကာရကဖြစ်သတည်း။ ငါတို့အဘယဂိရိဝါသီ ရဟန်းတို့၏ အယူဝါဒ၌ကား ဒဗ္ဗမထေရ်သည် ကာရက မဖြစ်။ အကြောင်းကား "သကာယ ပဋိညာယ" ဟူသောစကား၌ ရှေ့၌ သာလျှင်ပြီးပြီးသော ပါရာဇိကကို ပြုတတ်သော ဘိက္ခုနီမ၏ ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ဖျက်ဆီးကုန်ဟူသော အနက်ပြီးသောကြောင့်တည်း။

မဟာဝိဟာရဝါသီနောပိ၊ တို့သည်လည်း။ အတ္တနော၊ မိမိတို့၏။ သုတ္တံ၊ တေနဟိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထ ဟူသောဘုရားရှင် နှုတ်တော်ထွက်သုတ်အနက်ကို။ ဝတွာ၊ တဖွားဖွား ရွတ်ကုန်၍။ တုမှာကံ၊ သင်အဘယဂိရိဝါသီမထေရ်တို့၏။ ဝါဒေ၊ ဝါဒ၌ဃာ၊ အယူ၌သာလျှင်။ ထေရော၊ သည်။ ကာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အမှာကံ မဟာဝိဟာရ ဝါသီမထေရ် ငါတို့၏။ ဝါဒေပန၊ ၌ကား။ ထေရော၊ သည်။ ကာရကော သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

သကာယ ပဋိညာယ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် သက်ရောက်လာသော အကြောင်းတွေ့ အမှုအခင်း၌သာလျှင် ဘိက္ခုနီမကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို စီရင်တော်မူအပ်သောကြောင့် ငါတို့အဘယဂိရိ ဝါသီမထေရ်တို့၏ အယူဝါဒ၌သာလျှင် ဒဗ္ဗမထေရ်သည် ကာရကဖြစ်သတည်း။ ငါတို့မဟာဝိဟာရ ဝါသီမထေရ်တို့၏အယူဝါဒ၌ကား ဒဗ္ဗမထေရ်သည် ကာရက မဖြစ် ဟူလိုသတည်း။ အဘယဂိရိ ဝါသီ, မဟာဝိဟာရဝါသီမထေရ်တို့၏ အာဝေဏိက မနသိကာရ နှစ်လုံးသား

ခြင်းသည်သာ ကဲ့ပြားသတည်း။ ဤရှင်ဗုဒ္ဓမထေရ်မူကား နှစ်ဝါလုံး၌ပင် အကာရကချည်းဖြစ်သတည်း။

အမစ္စော ဘန္တေ-တုမှာကံ ဝါဒေ ထေရော ကာရကော ဟောတိ ဟူသော စကား၌ တေန ဟိ ဘိက္ခုဝေ မေဃိယံ ဘိက္ခုနိံ သကာယ ပဋိညာယ နာသေထ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သည် ရှိသော် ဖြေးနှံ့ပြီးပြီးသော ပါရာဇိကအာပတ်ကို ဝန်ခံသော ပဋိညာဉ်ကို မယူဘဲ "အဃေ့ နမို ဒူသကာ" ဟူ၍ ဘိက္ခုနီမ၏ ငြင်းခံခြင်းပဋိညာဉ်ကိုသာ လင် ဖျက်ဆီးအပ်သော မူကြောင့်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓမထေရ်သည်ကာရကဖြစ်ရသတည်းဟူလိုသတည်း။

ပန၊ စောဒနာ့သောနောကိုဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ ဓေဇသု ဒွိသု ဝာနေသု၊ တို့တွင် ကိံ ဝါနာ၊ သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဂါး။ စောဒနာ တည်း။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ မဟာဝိဟာရဝါသိဟိ၊ တို့သည်။ ဒဿယိရိထေရနံ၊ တို၏။ ဝါနတော၊ မှ။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဟိသဒ္ဒံ၊ မှန်၏။ အဋ္ဌကထာစရိယာ၊ ဟောင်ဝရိ၊ သဒ္ဓေပ၊ အနုကာဌကထာ ဆရာတို့သည်။ ဇဘံ၊ ဤနောက်၌ မိန့်အပ်မဟာဝိဟာရဝါသီမထေရ်တို့၏ စကား၏ သင့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘာဝိတာ၊ စိစစ်အင်၏။

စိစစ်ကြောင်းစကားသည်ကား ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ။ပ ။ ပါရိတ္တိယန္တိ ဝုတ္တံ။ တထာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ အမူလကေန အန္တိမဝတ္ထုနာ အနုဒ္ဓံသေတိ။ ပ ။ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌာယေဝ နာသေသိတိ (ဝိ၊ ၃၊ ၂၁၀၉) ဟူသောစကားတည်း။

ထိုစကားရပ်တို့တွင် ယသ္မာ ပန သာ ။ပ။ နာသေသိ-စကားသည်သာလျှင် စိစစ်ကြောင်းစကားတည်း။ [illegible] ကျန်ကုန်သောစကားတို့တွင် ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ။ ပ ။ ပါစိတ္တိယန္တိ ဝုတ္တံ-စကားသည် ဥပမာစကားတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်စကား၌ တထာ-ဝ ဒ္ဒါကို မိန့်သတည်း။ "တထာ၊ ထိုအတူ" ဟုအနက်ပေးရသတည်း။ တထာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ ။ပ။ နာသေနာ နတ္ထိ စကားသည် စောဒကမ၏ အာဘောဂကို ပြသောစကား တည်း။ "ဘိက္ခုပိ နတ္ထိ ပန တထာပိ ယသ္မာ သာ ဘိက္ခုနီ" စသည်ဖြင့် အနက်ပေး။ ယသ္မာ ပန သာ ။ပ။ နာသေသိ စကားသည်သာလျှင်၊ စိစစ်ကြောင်းစကား ဖြစ်သည်ကိုလည်း "တတြ သံဃာဒိသေသော ။ပ။ [illegible] နာသေတိ [illegible] ပိဋကသုံးပုံ [illegible] ဟူသော ဝိဇိရဗုဒ္ဓိနိ (၁၊ ၂၀၂) စကား [illegible]။ [illegible] ကာစရိုသော ရှုစကားသည် [illegible] ဖြစ်၍ ပေယျာလအတွင်း၌ ရှိသော ယသ္မာ အစရှိသော စကားနှင့်တကွ

အသုဒ္ဓတ္တာဒယဝ နာသေသီ စကား၌သည်သာလျှင် လိုရင်းတည်း။ အသုဒ္ဓတ္တာ-ယော၌ ဧဝ သဒ္ဒါဖြင့် ရှင်ဒဗ္ဗ၏ ဖျက်ဆီးခြင်းကို ကန့်သတည်း။ ပဂ. တိက ဒုသီလဖြစ်၍ မစင်ကြယ်သော ကြောင့်သာလျှင် ဖျက်ဆီးရသတည်း၊ ရှင်ဒဗ္ဗက ဖျက်ဆီးသောကြောင့် ဖျက်ဆီးရသည် မဟုတ်ဟူလိုသတည်း။ ဘိက္ခုနိံ အနုဒ္ဓံသေတိ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ-ဟု နောက်၌လာသော ဣတိ ဝုတ္တံနှင့်စပ်၍ အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဇေရသကဏ္ဍိကာ (၂၃၄၆) ၌ "ဘိက္ခုနိံ အနုဒ္ဓံသေတိ ဒုက္ကဋန္တိ ဣမိနာ မဟာအဋ္ဌကထာ ဝါဒေါ ဒဿိ-တော"ဟုမိန့်အပ်၏။

တနည်းကား ကျမ်းဦးအစ ပဋိညာဉ်စကား၌ "မဟာအဋ္ဌကထံ သရီရံ ကတွာ"ဟုမိန့်သည် ကို နှလုံးထား၍ တေရသကဏ္ဍိ ဆရာ မိန့်ရကား ဣတိ ဝုတ္တံနှင့်စပ်၍ အနက်ပေးရန် မရှိ။ ထိုစကားမှန်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံနှင့်စပ်၍အနက် မပေးရသော်လည်း "မဟာအဋ္ဌကထံ သရီရံ ကတွာ"ဟု မိန့်ခဲ့သည်ကို ရှု၍ မဟာအဋ္ဌကထာ စကားဟုသိအပ်သတည်း။

တတြ တေသုဒ္ဒိသု ဒုက္ကဋ္ဌပါစိတ္တိယေသု၊ တို့၌။ အယံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်လတ္တံ့ သည်ကား။ အဋ္ဌကထာဝစရိယာနံ၊ တို့၏။ ဝိစာရဏာ၊ မည်သည့်အာပတ်သင့် လျော်သည် မသင့်လျော်သည်ကို စိစစ်ခြင်းတည်း။ ပစ္ဆိမကုဋ္ဌနိဿနယတော-တာဝ။ ။ဣမာဟိ ကျိုးရှေးဖြစ်သော မဟာအဋ္ဌကထာနည်း၌လည်း။ (ပိသဒ္ဒါ ဖြင့်ရှေးဖြစ်သော ဥပမာစကားကို ပေါင်းသတည်း ။ဥပမေယျစကား၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ဥပမာကို ပေါင်းရသည်ကား မမှာတည်း)။

ပစ္ဆိမနယေပိ၊ နောက်ဖြစ်သော ကုရုန္ဒီနည်း၌သည်း။ ရှေ့ဖြစ်သော မဟာအဋ္ဌကထာ၏ နည်း၌ သော်လျှင် မှုမှန်းသောကျောက အမူလက အန္တိမ ဝတ္ထုဖြင့် ဘိက္ခုနီကို စွပ်စွဲ၍ မှုသာဝါး မိုသည် မဟုတ်သေး စင်စစ်မူကား နောက်ဖြစ်သော ကုရုန္ဒီနည်း၌ သည်း မှုမှန်းသောကျောက အမူလက အန္တိမ ဝတ္ထုဖြင့် ဘိက္ခုနီကို စွပ်စွဲရာ၌ မုသာဝါး ဖြစ်သေး၏ဟု ပိသဒ္ဒါဖြင့် ပေါင်း သတည်း။

ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝစနပမာဏတော၊ ဝိသံဝါဒနာဓိပ္ပာယ ဖြစ်ငြားသော် လည်း အနုဒ္ဓံသနအစရှိသောအထူး၌ သံဃာဒိသေသ်အစရှိသည်ကို စီရင်သော "အဒိန္နသ ဟောတိ ပါရာဇိကံ ဝုံ့အမျှ ပဗ္ဗဇ္ဇနွော ။ပ။ အာပတ္တိ ဝါစာယ ဝါစာယ ဒုက္ကဋ္ဌသာ (ဝိ-၁၊၂၅၁) အသုဒ္ဓေါ ဟောတိ ပုဂ္ဂလော ။ပ။ အာပတ္တိ ဩမသဝါဒေန ဒုက္ကဋ္ဌဿ (ဝိ။၁၊၂၅၄)ဟူသော ပါဠိ တော်စကား၏ ပမာဏ၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဘိက္ခုသာ၊ ၏။ ဘိက္ခုနိယာ၊ ကို။ အနနုဒ္ဓံသနေ၌၊ ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဉတ္တိဝါနံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဉတ္တိ အယံ၊ ကား။ အင္ဂုကထာ ဝနိယာနံ၊ တို့၏။ ဝိဝါဒရကာ၊ တည်း။ အယံ အင္ဂုကထာ ဝိဝါရကော ကိဋ္ဌာပိဟောတိ။ ပန တထာပိ။

တတြ တသ္မိံ ပါဠိဝဏ္ဏိယမေဝ ယုတ္တတိကိ ဝါဒေါ။ ။ကေနေ၊ အဘယ်အာပတ်၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ ဉတ္တိ၊ ဤသို့။ သမ္ဘဝန္တ၊ ဖြစ်ရာသော။ ဉာဒိ စောဒနာဝစနံ၊ ဤသို့စောဒနာလိမ့်မည့် စကားကို။ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ၊ မြော်တွေးရှုမြင် ဆင်ခြင်အပ်၏။

"မရိုက်ခင်က ငိုနှင့်သည်၊ မလာခင်က ကြိုနှင့်သည်" ဟူသော လောက ပုံနှိုး လက်သုံးစကားကဲ့သို့ စောဒကဆရာတို့ မစောဒနာမီက စောဒနာလိမ့်မည့် စကားကို အင္ဂုကထာဆရာ ထားတော်မူသတည်း။

တတြ တသ္မိံ ဥပပရိက္ခနေ- ထိုသို့ မြော်တွေးရှုမြင် ဆင်ခြင်ရာ၌။ (ဉတ္တိ ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော-၌ စပ်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဒိသတ်၊ မထင်။ ဉတ္တိ တသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနိ၊ ကို။ အနနုဒ္ဓံသေန္တသာ၊ အား။ အနာပတ္တိ-ယာ၊ သည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နသက္ကာ၊ မဘတ်ကောင်း။ ဉတ္တိ တသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ တွေ တောသု နှိသု ပုရိမနယပစ္ဆိ-မနယေသု၊ တို့တွင်။ ပုရိမနယော၊ ရှေးဖြစ်သော မဟာအင္ဂုကထာနည်းသည် သာလျှင်။ ပရိသုဒ္ဓတရော၊ အပြစ်ကင်း အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ခါယတိ၊ ထင်၏။ ပစ္ဆိမနယောပိ၊ နောက်ဖြစ်သော ကုရုန္ဒီ အင္ဂုကထာ နည်းသည်လည်း။ ပရိသုဒ္ဓတရော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နခါယတိ၊ မထင်။ ဉတ္တိ၊ ဤသို့။ ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော၊ ၏။

တထ ခေါ် မေတ္တိယာဘူမဇကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဇဝံ၊ ဤသို့။ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထ ဉမေ စ ဘိက္ခူ အနုယုဉ္ဇထာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ မိန့်တော်မူခဲ့၍။ ဉတ္တိ၊ ဤသို့။

(တနည်းကား) ဉတ္တိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌာ ဒေါသောတိ ဇတံ ပဒဒွယံ၊ သည်၊ ဇေဒသာ၊ သော။ ပုဂ္ဂလသာ၊ ကို။ အာကာရနာနတ္တေန၊ ဒဿိတာ ကာရဒ္ဒူသကာ ကာရထူးသည်၏ အမှုံ ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသနံ၊ ပြကြောင်း ဖြစ်သော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းတည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။

၁။ ထတ္တ စ သဒ္ဒလက္ခဏံ ရေိယေသိတပ္ပံ ဟုပေမူ၌ စသဒ္ဒါဖြင့်ရိုး၏။ ယခု မူတို့၌ကာ စသဒ္ဒါ မပါမရှိ။

တတ္ထ တသ္မိံ ဒုသိတေ ဒုသကောစာတိ ၊ ဝစနေ၊ အနဘိရဒ္ဓေ၌ အဘိရှေးရှိ၍ ရာခ-ခတ်သည့် သုခအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် "အနဘိရဒ္ဓေဝါတိ နသုခိတော" စကားကို မိန့်သတည်း။ ဘနည်းကား အဘိရှေးရှိ၍ ရာခခတ်သည့် ကုသာန အနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် "အနဘိရဒ္ဓေဝါတိ နသုခိတော" စကားကို မိန့်သတည်း။ နဝါ စသော နောက်နည်း အပိုအားဖြင့် အဘိရှေးရှိ၍ ရာခခတ်သည့် ပသာဒနအနက်ကို ဟော သတည်း။ ရာခ-ခတ်မှုခြင်းကို အာ ပုမ်း ဘ ရာ အာဘိ အာဒီသု" ဟူသော တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၄၇၁၊)စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

အဘ္ဘိတော၌ နံ-ရှေး ပတိ-ရှေးရှိသော ဣ-ခတ်၊ တ-ပစ္စည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍ ကာ (၂၁၄၇၁)၌ နအဘိဂတော ဟု ဖွင့်သတည်း။ ထိုစကားရပ်၌ ပတိ ကို အဘိနှင့် ဖွင့်သတည်း။ ဣဘောကို ဂတောဖြင့် ဖွင့်သတည်း၊ နပ္ပတီတော ၊ ဒွေးချုမကပ်အပ်။ ပီတိသုခါဒီဟိ ဝဍ္ဎိတောကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သတည်း။ နကို ဝဍ္ဎိတောနှင့် မယှဉ်လင့်၊

ယေန ကောပေန၊ ဖြင့်။ ။သေန ဒေါသေန။ ။သာယ အနတ္တမန-တာယ၊ ။ယာယ အနဘိရဒ္ဓိယာ။ ။အသာ ပါရာဇိကာယ၊ ထိုပါရာဇိကအာပတ် အား။ မူလံ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ရှိရှာခြင်းဟု ဆိုအပ်သော စောဒနာခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ နအတ္ထိ မရှိ၊ ။ဒုဒ် ပါရာဇိကံ သည်။ ၊တံ၊ ထိုရင်း မရှိသော ပါရာဇိကသို့။ ။ ဧတံ၊ ဤစုဒိတကာ၏ ရောက်သည့် မရောက်သည့်၏ အဖြစ်သည်။ ဣဓ၊ ဤပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်၌ (တေရသကဏ္ဍဋီကာ အနက်) ဝါ- ဤသို့စပ်၍ ဂဋ္ဌ၊ (ဝိမတိဝိနောဒနီ အနက်) အပ္ပမာဏ၊ အာပတ်၏ အကြောင်းမဟုတ်သည်နှင့် ပမာဏမဟုတ်။ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။

တတ္ထ အဓိဋ္ဌာနမ အစရှိသောနည်းသည် မဟာအဋ္ဌကထာနည်းတည်း။ အဋ္ဌနော စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းများသာတည်း။ ပရယကိုလည်း သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် "ဒိဋ္ဌ နာမ အတ္တနာ ဝါ ပရေန ဝါ" ဟု မိန့်တော်မူလတ္တံ့

တထော၊ ထိုအဘူတာ ဗျဉ်း။ (ပသာဒသော ဒိဗ္ဗသောတဖြင့် ဟူသော အနက်ကို ညွှန်းပြသတည်း) တတ္ထ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌ အစရှိသောနည်းသည် မိမိ၏နည်းတည်း။

တတ္ထ တေသု ဒိဋ္ဌာဒီသု၊ တို့တွင်။ ။ဒိဋ္ဌပရိယာယကိုတံ၊ မြင်ခြင်းသို့ အစဉ်လျောက်သော ယုံမှားခြင်းလည်းကောင်း။ သုတပရိယာယကိုတံ၊ ကြားခြင်းသို့ အစဉ်လျောက်သော ယုံမှားခြင်းလည်းကောင်း။ မုတပရိယာယကိုတံ၊ ဃာနသို့ တွေ့ခြင်းဖြင့် အစဉ်လျောက်သော ယုံမှားခြင်းလည်းကောင်း။ ဃာယိတွာ

တေ ဘိက္ခူ ပဋိသက်န္တိဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူသည်ကို ဆောက်၍ မုတ္တ-ပရိသဂ်ကိုတံ ပုဒ်ကို ဤသို့ အနက်ပေးသင့်သည်။ တစ်ပါးကုန်သော အရာတို့၌ ကား ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယပသာဒတို့ဖြင့် တွေ့ထိအပ်သည်ကို မုတဟု ဆိုသတည်း။ အရာဌာနအလျောက် မှတ်ယူပါ။

ဣမေသံ၊ ဤရဟန်းနှင့် မိန်းမတို့သည်။ ဧတံ၀ါ၊ မေထုန်အမှုကို ပြုအပ်သော်လည်း ပြုခဲ့ပြီ။ ဣမေသံ ဣမေ ဤရဟန်းနှင့် မိန်းမတို့သည်။ ကရိ-ဿန္တိ၀ါ၊ မေထုန်အမှုကို ပြုကုန်သော်လည်း ပြုကုန်လတ္တံ့။

ယသ္မာ သော တဿ ဝစနေန ဒေဝ တံ ဓောဒေတိ။ တသ္မာ အာကာရဿ ဝါစာယ ဝါစာ ဿ စောဒါပက ေယာဝ သံဃာဒိသေသော ဟောတိ။ ၊ တွေ တေသံ စောဒေတိ ဝါ စောဒါပေတိ ဝါတိ ဝစနံ။ ။စောဒေတုံ နလဘန-ဟောဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ဒုဗ္ဗလစောဒကာဝနံ စောဒေတုံ လဘန္တော တေ ဝ ဂယှေတွာ ကောပဲ စောဒကဘိက္ခု စောဒေတုံ န လဘတိ။ ။ဧတံ ကထာ သလ္လာပံ အဋ္ဌဟေတွာ။ ။ဒူတံ၀ါ၊ စောဒနာ ရန်ညှိ ဒ ခြင်းဒ ရာကို မသင်မပြ ဘဲ သင်သည်သာလျှင်သွား၍ အလိုရှိတိုင်း စောဒနာချေဟု စေလွှတ်အပ်သော ရဟန်းတမန်သည်ကိုလည်းကောင်း ပဏ္ဏံ၀ါ၊ စောဒနာ စကားကို ရေးသားရေ ပေရွက် ထန်းရွက် အ ရှိသော သရေ့ရွက်ကိုလည်းကောင်း။ သာသနံ၀ါ၊ မည် သည့် ရဟန်းပါရာဇိကသို့ ရောက်ဟူ၍ စေကြောင်းဖြစ်သော သတင်းစကား ကိုလည်းကောင်း။ ပေသေတွာ၊ စေ၍။ စောဒေန္တဿ၊ စောဒနာသော ရဟန်းအား။ သီသံ၊ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်ဟူသော အဖျင်းသို့။ နေတိ၊ မရောက်-ဟု အနက်ပေး။

ထို့ကြောင့် တေရသကဏ် ဋီကာ(၂၊၁၅၁)၌ ဒူတံ၀ါ ပဏ္ဏံ၀ါ သာသနံ ၀ါ ပေသေတွာတိ တံ ယေဝ ဂန္တွာ စောဒေဟီတိ ဒူတံ ဝါ ပေသေတွာ ယော တံ စောဒေတုံ သက္ကောတိ၊ တဿ မုခသာသနံ ဝါ ပဏ္ဏံ ဝါ ပေသေတွာ-ဟု မိန့်ဆင်၏။ "တံယေဝ၊ သင်သည်သာလျှင်။ ဂန္တွာ၊ သွား၍။ စောဒေဟိ အလိုရှိတိုင်း စောဒနာချေလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒူတံ၊ တမန်ရဟန်းကို။ ပေသေတွာ၀ါ၊ စေ၍လည်းကောင်း။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ တံ ဘိက္ခုံ ကို။ စောဒေတုံ၊။ သက္ကောတိ၊ စွမ်း၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ မုခသာ-သနံ၀ါ၊ ခံတွင်းသတင်းစကားကိုလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏံ၀ါ၊ စောဒနာ စကားကို ရေးသားရာ ပေရွက် ထန်းရွက် အစရှိသော သရေ့ရွက်ကို လည်းကောင်း။ ပေသေတွာ၊ စေ၍-ဟု အနက်ပေး။ ။ထို့ကြောင့် တေရသကဏ် ဋီကာ ဆရာ၏ အနွေဝါသိက တပည့်သည် စီရင်အပ်သော ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ (၁၊၂၀၉) "ပဏ္ဏံ ဝါ အဒတွာ ဓောဋ္ဌ ငေဋ္ဌ ဝဒ,တိ သာသနဋ္ဌံ။ အဒတွာ

တံ စောဒေယျတိ၊ အတ္တမတ္တမေဝ ဒဿာ နိဿဇ္ဇော ဘိက္ခု ဣဓ နိဿဇ္ဇ-ဒုဟောတိ ဂဟေတဗ္ဗော"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ စကားဖြင့် ထန်းရွက်ကိုပေး၍ လည်းကောင်း "ဤသို့လည်း ဤသို့လည်း ဆိုလေလော့"ဟု သတင်းစကား ကိုပေး၍လည်းကောင်း။ ရဟန်းကို စေခြင်းသည်"ပဏ္ဏံ ဝါ သာသနံ ဝါ ပေသေတွာ အရ ပေသန ဖြစ်သတည်း"ဟု သိအပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ တစ်နည်းကား"ဒူတံ ဝါ၊ စောဒနာရမည့် အခြင်းအရာကို သင်၍လည်းကောင်း၊ မသင်မူ၍လည်းကောင်း၊ စေလွှတ်အပ်သော ရဟန်း တမန်ကိုလည်းကောင်း။ ပဏ္ဏံ ဝါ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ လူဖြစ်စေ အမှတ်မရှိသော သူ၏ လက်၌ စောဒနာစကားကို ရေးသား၍ ပေးအပ်သော ပေရွက် ထန်းရွက် အစရှိသော သစ်ရွက်ကို လည်းကောင်း။ သာသနံ ဝါ၊ မည်သည့် ရဟန်းပါရာဇိကသို့ရောက်၏ ဤသို့အစရှိသောနည်းဖြင့် ရဟန်းဖြစ်စေ လူဖြစ်စေ အမှတ်မရှိသော သူအား ပြောဆို၍ စေကြောင်း ဖြစ်သော သတင်းစကားကို။ ပေသေတွာ၊ စေ၍။" ဟုအနက်ပေး။ ယင်းကြောင့်"ပဏ္ဏံ ဝါ သာသနံ ဝါ" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ သာမညအားဖြင့်သာလျှင် လာငြားသော်လည်းကောင်း။ "ယော ဟ စေ ဒေတုံ သက္ကောတိ။ တဿ မုခသာသနံ ဝါ ပဏ္ဏံ ဝါ ပေသေတွာ"ဟု တေရသကဏ်ဋီကာ၌လည်း သာမညအားဖြင့်သာလျှင် ဖွင့်ငြား သော်လည်းကောင်း တေရသကဏ် ဋီကာ ဆရာသည် အဋ္ဌကထာစရိယမတည်း ဖြစ်သတည်း။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ဆရာသည် တေရသကဏ်ဋီကာစရိယမတည်း ဖြစ်သတည်း။ တစ်နည်းကား တေရသကဏ်ဋီကာ ဆရာသည် "ယော တံ စောဒေတုံ သက္ကောတိ။ ပ။ ပေသေတွာ" စကားကို ရေးသားပြီးမှ ထိုစကား သာမညဖြစ်၍ တပည့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာဆရာက လျှောက်ထားမေးမြန်း သည်နှင့် ပဏ္ဏံ အရ ရဟန်း ဖြစ်စေ, လူဖြစ်စေ အမှတ်မရှိသောသူ၏ လက်၌ စောဒနာစကားကို ရေးသား၍ ပေးအပ်သော ပေရွက် ထန်းရွက် အစရှိသော သစ်ရွက် ဖြစ်သတည်း။ သာသနံအရ မည်သည့် ရဟန်းပါရာဇိကသို့ ရောက်၏။ ဤသို့ အစရှိသောနည်းဖြင့် ရဟန်းဖြစ်စေ, လူဖြစ်စေ အမှတ်မရှိသော သူအား ပြောဆို၍ စေကြောင်းဖြစ်သော သတင်းစကားဖြစ်သတည်းဟု မိန့်ဆိုတော် မူအပ်သည်ဖြစ်၍ အထ ဝါ ဒူတန္တိ ဣမိနာ စောဒေတုံ ဥဂ္ဂဟာပေတွာ တမနုဂ္ဂဟာပေတွာ ဝါ နိသဇ္ဇော ဘိက္ခု ဒူတော ဝေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ ပဏ္ဏန္တိ ဣမိနာ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ အပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ကဿစိ ဟတ္ထေ စောဒနံ လိခိတွာ ဒိန္နပဏ္ဏံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သာသနန္တိ ပါရာဇိကံ အာပန္နောတိ အာဒိနာ နယေန ဝတွာ ပေသိယမာနံ သာသနံ ဂဟေတဗ္ဗံ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ၁၂၀၆) ဟု မိန့်တော်မူသည်ဟု မှတ်ယူရန်ရှိသတည်း။

စောဒေန္တဿ၊ အား။ သီသံ၊ သံသာဒိသိသ် အာပတ်သင့်ခြင်းဟူသော အရှင်းသို့။ နစေတိ၊ မရောက်။ ။ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ၊ ဖြင့်။ သီသံ၊ သိက္ခာကျခြင်း ဟူသော အရှင်းသို့။ နေတိ၊ မရောက်။ ။ သီသံ၊ သံသာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ခြင်း,ပါရာဇိကကျခြင်းဟူသော အရှင်းသို့။ နေတိယေဝ၊ အစဉ်အတိုင်း ရောက်သည်သာ မျှင်တည်း။ ။ သမေယနာ၊ ပကာတိအားဖြင့် ဒသံကိုကြား၍ သိသင့်ရာအခါ၌။ (ဝါ) သိရိုးအခါ၌—

"သဒ္ဒံ ပဌမစိတ္တေန၊
တီတံ ဒုတိယစေတသာ။
နာမံ တတိယစိတ္တေန၊
အတ္ထံ စတုတ္ထစေတသာ"—

ဟူသော (အဘိဓာန် ၂၄၇၂) ဂါထာနှင့်အညီ သိရိုးအခါကို မှတ်အပ်၏။

ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ အာတူတာသော့ရေနံ,ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ,အတ္တကာမ, ဒုဋ္ဌဒေါသ, ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒါနိ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗာ နေဝ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့သည်။ ။ ဝတ္ထု တိယံ စတုဗ္ဗိဓာယံ စောဒနာယံ၊ တွင်။ ။အဝသေသာနံ ပဉ္စန္နံ အာပတ္တိခန္ဓာနံ။ ။ဝတ္ထာဝတာ၊ ညှိမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝါဝါသကိုပယ်ခြင်းဖြင့်။ ။တံအကာရဏံ၊ ကို။ ကရော- တော၊ ပြုသောရဟန်း၏။ ။ဒက္ခာတော အကရဏေန။ ။ယံ ဘိက္ခုံ အာပုစ္ဆိ ကုံ ဣစ္ဆတိ အပရော၊ သော။ (စောဒနာ၌ဖပ်) ကော် ဓမ္မိကန္တိ ဝစနံ၊ ကို။ အာဒိ ၊ အစကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ။အတ္တာဒါနံ၊ မိမိသည် ဒိဋ္ဌဒေစရှိသော မူလကတို့ဖြင့် ယူအပ်သောစောဒနာကို။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ စကားကိုမှီ၍ ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။)

ဒိဋ္ဌစောဒနာဘိ အာဒိန ၊ မယာ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါသု။ ။စေတိယံ၊ ကို။ တာဝ၊ ငါဆိုဆုံးဖြတ်သည်မှ ရှေးဦးစွာ။ ဝန္ဒထ၊ လော့။ ။ဥဗ္ဗာဟိကာယ၊ အလဇ္ဇီ တို့၏ ခြိမ်းခြောက်ငြင်းခုံခြင်းကို ကင်းစေကြောင်းဖြစ်သော သံဃသမ္မုတ်ဖြင့်။ တထာ တေန ဓမ္မဝိနယသတ္ထုသာသနေန။ ။ကတြ ကသ္မိံ ငူပသမနေ။ ။ လဇ္ဇိဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ပဋိညာသ၊ "သုဒ္ဓါ အဟံ"ဟု အပြစ်မရှိသည်ကို ဝန်ခံခြင်းဖြင့်။

သစေ စောဒေတိ။ ။သစေ န သက္ကောတိ ဧဝံ သတိ။ တသာ နယော ဒါတဗ္ဗော။ ကေဿ၊ တခုခုသော ဝိပတ္တိကြောင့်။ စောဒေဿ၊ စောဒနာ သလော။ ဣတိ နယော ဒါတဗ္ဗော။ ပန ဟ ထာပိ၊ လည်း။ ။ဣဒံ နယဒါနံ၊ သည်။ ။တတြ တေသု အလဇ္ဇီလဇ္ဇီသု၊ တို့တွင်။ လဇ္ဇိဌ္ဌာနေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။

ဌာနေ နှ တိဋ္ဌတီတိ လဇ္ဇိဋ္ဌာနေ န တိဋ္ဌတိ”ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သော တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၁၅၂)ကို သော်၍ ဤသို့ ဝိနိသသနအနက်ပေးသတည်း။

သစေ ဟောတိ၊ သစေ ကယေတိ၊ တေမ္ပိ၊ ဤအမှုသည်လည်း။ သစေ န ဒေတိ။ ဝေံ သတိ အလဇ္ဇိဿ အသုဒ္ဓေါ် အဟန္တိ ပဋိညာယ ဝေ ကာတဗ္ဗံ။

ဝေ-သဒ္ဒါဖြင့် “အသုဒ္ဓ”ဟု ဝန်မခံသော် “အသုဒ္ဓ”ဟု မဆုံးဖြတ်အပ်။ နောက်၌လာလတ္တံ့သော နည်းဖြင့် “နေဝသုဒ္ဓနာသုဒ္ဓ”၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင် နာသိတကပြုရမည်ဟု ပြသတည်း။

အတ္ထပစ္စတ္တိကာ[၁]၊ ဝိဝါဒ-ဟု ဆိုအပ်သော အနက်၌ ဆန့်ကျင်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ။တော်၊ ဤမေထုန်မှီဝဲခြင်းအမှုကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ။ပါဒကထလိကာယ၊ ခြေပွတ်အိုး ဖြင့်မ်း၌။ ။မယာ၊ သည်။ တုမှေ၊ တို့ကို။ ကိလမိတာ၊ ပင်ပန်းစေအပ်ကုန်သည်။ အတ္တ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။သေ သော အသဇ္ဇ၊ သည်။ ဇိဝမတကောနာမ စ၊ အသက်ရှိလျက် သေသည် မည်သည်လည်းကောင်း။ အာမကပုတ်ကောနာမ စ၊ စိမ်းစိုလျက် ပုပ်သည်မည်သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဤအလဇ္ဇိစောဒက၊ လဇ္ဇိစုဒိတက ရဟန်းနှစ်ယောက်တို့တွင် လဇ္ဇိစုဒိတက ရဟန်းသည် မမိပြုအပ်သော တစုံတခု မပြောပလောက်သော အာပတ်တည်းဟူသော အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းအကျိုးငှာ အဆောတလျှင် ရှောင်တခင် တစုံတခုစိုးစဉ်းမျှသော မုသာဝါဒကိုပြု၍ စကားကို ချတ်ယွင်းစေအပ်သည်ရှိသော် အသို့နည်း ထိုအတူပင် အာပတ်တည်းဟူသော အပြစ်ကို ဒေသနာကြား၍ လွှတ်လိုက်ရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အထ ပနေတ္ထ ဖုဒိတကေန သဟသာ ဝိရဒ္ဓံ ဟောတိ ။ပ။ ဝိနိစ္ဆယော နဒါတဗ္ဗော ပူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

အဘယ်ကြောင့်စကားကို ချတ်ယွင်းစေအပ်သောကြောင့် ဝိနိစ္ဆယကို မပေးအပ်သနည်း၊ ရဟန်းဟူသမျှသည် ရဟန်းခံသည်မှစ၍ အလဇ္ဇိမည်သည် မရှိကောင်းလကဲ့သို့ ထိုလဇ္ဇိစုဒိတက ရဟန်းသည်လည်း ရဟန်းခံသည်မှ စ၍ အလဇ္ဇိမည်သည်မရှိသည်မဟုတ်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အလဇ္ဇီနာမ နတ္ထိ။ ပဌမံ ပန ဝိရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ အလဇ္ဇီနာမ ဟောတိဟူသော ပါဌ်သေသနှင့်တကွဖြစ်သော စကားကို မိန့်သတည်း။

၁။ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာဒ ဟု အခွမှူ၌ရှိသည်။

သဥ္စိစ္စ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပဇ္ဇိံ ပရိဂူဟတိ ဟူသော ပါဠိတော် (ဝိ ၅၊၂၇၉)နှင့်အညီ အလဇ္ဇီမည်သည် ဖြစ်သတည်း။ ဤစကားသည် ပဋ္ဌမဟိတ် စကား၏ ဟိတ်ကူစကား ဖြစ်သတည်း။

အလဇ္ဇီဖြစ်လျှင်ပင် အဘယ်ကြောင့် ဝိနိစ္ဆယကိုမပေးအပ်သနည်း။ တင်ပါး ကုန်သော အလဇ္ဇီရဟန်းတို့အား ဝိနိစ္ဆယကို ပေးအပ်သကဲ့သို့ ဤအလဇ္ဇီ ရဟန်းအားလည်း ဝိနိစ္ဆယကို ပေးအပ်ပါသည်မဟုတ်လောဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် သော စ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဤစကားသည် ဒုတိယဟိတ်စကား၏ ဟိတ်ကူစကားဖြစ်သတည်း။ ဤဝါကျ၌ စ-သဒ္ဒါကို မဇ္ဈေဒီပကနည်းအားဖြင့် မိန့်သောကြောင့် ရှေ့နောက် ဟိတ် ဝါကျဟူသမျှ၌ ယှဉ်အပ်၏။ ထိုသို့ယှဉ်အပ်သည်၏အဖြစ်သည် အနက်ယောဇနာ သောအခါ၌ ထင်ရှားဖြစ်သတ္တံ့။ ပဋိညာဉ်ကို မပေးသော်လည်း သံဃာညီညွတ် ခဲ့မူ ပဋိညာ လဇ္ဇိသု ကတာ၊ အလဇ္ဇိသု ဧဝံ နဝဇ္ဇတိ။ ဗဟူမ္ပိ အလဇ္ဇီ ဘာသေယျ၊ ဝတ္တာနုသန္ဓိတေန ကာရေယ။ (ဝိ ၅၊၂၇၉)ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ ဝိနိစ္ဆယကို ပေးအပ်ပါသည်မဟုတ်လောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် မယံ ။ ပ ။ ဥဗ္ဗာဟိကာယ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဤစကားသည် တတိယဟိတ်စကား၏ ဟိတ်ကူစကား ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ထားသောကြောင့် အခါခပ်သိမ်း သုဒ္ဓဖြစ်ကောင်းခဲ့မူ ဝိနိစ္ဆယကို ပေးအပ်သည်မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဝိနိစ္ဆယကို မပေးအပ်သနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သော တေသံ အစရှိသော နှစ်ဝါကျကိုမိန့်သတည်း။ ဤစကားသည် စတုတ္ထဟိတ်စကား၏ ဟိတ်ကူစကား ဖြစ်သတည်း။ ဤနှစ်ဝါကျတို့တွင် ပဌမဝါကျသည် စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂ ကိုပြသော စကားသာဖြစ်သတည်း။ ဟိတ်ကူစကားမဟုတ်။ ဒုတိယဝါကျသည် သာလျှင် ဟိတ်ကူစကားဖြစ်သတည်း။

ပဌမဝါကျ၏အဓိပ္ပါယ်ကား — အလဇ္ဇီအပင်းအသင်းများစွာကုန်သောရဟန်း အဖျင်းတို့၏ "မယံ သဒ္ဒဟာမ မယံ သဒ္ဒဟာမ"ဟု ဆိုအပ်သောစကား အတွက်နှင့် အပေါင်းအသင်းကို ငဲ့ကွက်သဖြင့် ထိုအလဇ္ဇီရဟန်းအား တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ်သုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယကိုပေးအပ်၏ဟူ၍ ဆိုသတည်း။

ဒုတိယဝါကျ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ရဟန်းအများ အစွန့်ရှည်စွာ ကုက္ကုစ္စ မရှိသည်၏အဖြစ် တည်းဟူသောအကျိုးငှါ ဘုရားရှင်၏ မျက်နှာတော်ကို သာလျှင် ငဲ့ကွက်၍ အလဇ္ဇီ အပေါင်းအသင်းများစွာကုန်သော ရဟန်းအဖျင်း ယို၏ မျက်နှာတို့ကို မငဲ့မကွက်ဘဲ ပိနယဓရပုဂ္ဂိုလ်မွန်ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့က တစ်ဖန်

မေးမြန်းပြန်သောအခါ၌လည်း အဖြေဖြောင့်မပြော အဖြောင့်စကားမထွက် တစ်ဖန်သာလျှင် ထပ်မံ၍ စကားကို ချွတ်ယွင်းစေရာကာလမှစ၍ သုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယကို ရငြားသော်လည်း လဇ္ဇီအရာ၌မတည် ဟူ ယူသတည်း။ ဧတရသကဏ်၌ရှိသော စကားကို မျှော်ရှု၍ ဤသို့ စုဒ်စောဒနာပုစ္ဆာထုတ်သတည်း။

ပန၊ အဖို့ဘစ်ပါးကို ဆုံးဦးအံ့။ ဧတ္တဝေသု လဇ္ဇီစောဒကလဇ္ဇီစုဒိတကေ-သုတို့တွင်။ စုဒိတကေနသည်။ သဟသာ၊ အဆောတလျှင် ရှောင်တခင်။ ဝိရဒ္ဓံ၊ မိမိပြုအပ်သော တစ်စုံတစ်ခု မပြောပလောက်သော အာပတ်တည်းဟူ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းအကျိုးငှါ ယင်းစုံတစ်ခုစိုးစဉ်းမျှသော မုသာပါဒကိုပြု၍ ချွတ်ယွင်းစေအပ်သည်။ အထာဟောတိ၊ အံ့။ ဇေ ဝံ သတိ စ ဇေ သန္တတ္တာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ အာဒိတော၊ ရှေးဦးစွာ။ အလဇ္ဇီနာမ၊ မည်သည်။ ကိဉ္စာပိ နတ္ထိ၊ ရှင့်။ ပန တာသ ပိ၊လည်း။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝိရဒ္ဓကာလတော၊ ချွတ်ယွင်းစေရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အလဇ္ဇီနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊၏။ တသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ သော အလဇ္ဇီ၊ ထိုအလဇ္ဇီစုဒိတက ရဟန်းသည်။ ပဋ္ဌာနုရက္ခနတ္ထာယ၊ ငှါ။ ပဋိညံ၊ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဒေတိ၊ မပေး။ ယသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ မယံ၊ တို့သည်၊ သဒ္ဓဟာမ၊၏။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ သဒ္ဓဟာမ၊၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တာ၊၍။ ဗဟူ၊ ဘို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုဋ္ဌာပေန္တိ ထကုန်၏။ တသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ သော၊ ထိုအလဇ္ဇီစုဒိတကရဟန်းသည်။ တေသံ ဗဟူနံ၊ တို့၏။ ပဋိညာယ၊ ဖြင့်။ ကေဝလံ၊ တစ်ကြိမ်။ ဒွေဝါရေ၊ နှစ်ကြိမ်။ သုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေလော။ ပန တထာ ပိ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း။ နိက္ကုက္ကုစ္စကဘာဝတ္ထာယ၊ ကုက္ကုစ္စမရှိသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ဝိနယဓရာနံ၊တို့၏။ ပုစ္ဆနကာလေ၊ မေးမြန်းပြန်သောအခါ၌။ ဝိရဒ္ဓကာလတော၊ အဆိုချွတ်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ။ စ၍။ သုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယော၊ကို။ လဒ္ဓေပိ၊ သော်လည်း။ ဌာနေ၊ ဂဇ္ဇီဇ္ဇီအရာ၌။ အသ န တိဋ္ဌတိ၊ အံ့။ ဇေ ဝံ သတိ စ ဧ ဝံ သန္တတ္တာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ကို။ န ဒါတဗ္ဗော၊ မပေးအပ်။

ပိဋကသုံးပုံ အဋ္ဌကထာ၌ ဤသို့ ဟိဘ်ကူစကားများသောအရာရှားသတည်း။

ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၁၊၂၈၈)၌။ဝိရဒ္ဓံ ဟောတိတိ သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ သဟသာ အာပန္နော ဟောတိ။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အလဇ္ဇီနာမ နတ္ထိတိ ဣဒံ ပက္ခာနုရက္ခနတ္ထာယ ပဋိညံ နဒေတိတိ ဣမသ္မိ အလဇ္ဇီလက္ခဏသမ္ဘဝတော ကာရဏာဝစနံ - ဟု မိန့်သောကြောင့် ပိမတိပိနောဒနီဆရာ အလိုအားဖြင့် “ဝိရဒ္ဓံ၊ စေတနာရှိ၍ မုသာပါဒ အာပတ်သို့ အဆောတလျှင်

ရှောင်တခင်ရောက်သဖြင့် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ချတ်ယွင်းစေအပ်သည်။ အထ ဟောတိ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ စ ဧဝံ သန္တေ ဝါ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဒိတော၊ ရဟန်းခံစဉ်။ ပဉ္စာယ၊ စ၍။ အလဇ္ဇီ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ သော လဇ္ဇီ၊ သည်။ ပက္ခာနုရက္ခနတ္ထာယ၊ ငှါ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိညံ၊ ကို။ န ဒေတိ၊ မပေး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိညာယ၊ ကို။ အဒါနကာလေ၊ ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အလဇ္ဇီ၊ သည်။ သမ္ပဝတိ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း၊ မယံ သဒ္ဒဟာမ မယံ သဒ္ဒဟာမာတိ၊ ၍။ ဗဟူ၊ တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ သော၊ ထိုအလဇ္ဇီစုဒိတကရဟန်းသည်။ တေသံ ဗဟူနံ၊ တို့၏။ ပဋိညာယ၊ ဖြင့်။ ဧကဝါရံ၊ တကြိမ်။ ဒွေ ဝါရံ၊ နှစ်ကြိမ်။ သုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတုလော။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ နိက္ကုက္ကုစ္စဘာဝတ္ထာယ၊ ငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝိနယဓရာနံ၊ တို့၏။ ပုစ္ဆန ကာလေ၊ ၌။ ဝိရဒ္ဓကာလတော၊ မှ။ ပဉ္စာယ၊ စ၍။ သုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ လဒ္ဓေပိ၊ လည်း။ ဌာနေ၊ လဇ္ဇီအရာ၌။ အထ နတိဋ္ဌတိ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ ဧဝံ သန္တေ ဝါ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ နဒါတဗ္ဗော၊ အပ်- အနက်ယောဇနာသည်ကို မှီ၍ ပုစ္ဆာကိုသည်းထုတ်အပ်၏။

နှင်ပါးသောနည်း၌ပင်လျှင် အဆုံးအဖြတ်ကို မပေးဘဲ သံဃာမှ ဖဲကြဉ်စေသဖြင့် နာသိတကပြုရမည်ဟူလိုသတည်း။

စုဒိတကစောဒကေသုတို့၌။ ပဋိပတ္တိ၊ အနုဝိဇ္ဇကဖြစ်သော ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်အပ်သောအစဉ်ကို။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါသု ပနာတိအာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဥတ္တာ၊ သိပြီး၍။ ။အတ္ထ သံဟ်ဘေန၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သဖြင့်။

ကာရဏာနိဿိတံ ကတွာ ဝဒန္တော အတ္ထသံဟိတေန ဝဒတိ နာမ၊ (တေရသကဏ္ဍဋီကာ ၂၊၃၅၂)။ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ကာရဏာအနက်ဟောတည်း။ စုဒိတက၌ရှိသောအပြစ်သည် ဖစ ဒနာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကာရဏာမည်သတည်း။ တနည်းအား အတ္ထ သံဟိတေန၊ ဒ ပြစ်မှ ထမြောက်ခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးနှင့်စပ်သဖြင့်။ ။ဒေါသ တော ဝုဋ္ဌာပေတုကာမ- တာယ ဝဒန္တော အတ္ထသံဟိတေန ဝဒတိနာမ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ ၁၊၂၈၈။) အတ္ထသဒ္ဒါသည် အကျိုးဟောသည်း။

ဒေါသန္တရော၊ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။

အန္တရသဒ္ဒါ၊ စိတ်ဟောတည်း။ ။ဒေါသန္တရောတိ ဒေါသစိတ္တော။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ ၁၊၂၈၈။)

ဣမာယ စောဒနာယ၊ ဖြင့်။ (စောဒကောနဋ္ဌစပ်)။ ။ဘူမ္မပ္ပတ္တိယာ၊ သတ္တမိဝိဘတ်ရောက်လုလတ်သည်၊ သန္တာယ၊ သော်။ စောဒကော၊ ကို။ ။သံဃာဒိသေသောတိ ဣဒံ အယံ အငံပ္ပါယော ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ။ ။ဣဒံ သာမန္တဂ္ဂါဟိဟာမာနော ။ပ။ ပဟ်ဋ္ဌာတိတိ ဝစနံ၊ ကို။ ။ အဇ္ဈကရဏဋ္ဌေနေ၊ သမသကို စွဲ၍ပြုအပ်သော အနက်ကြောင့်။ အဿ အဓိ-ရဏဿ၊ ၏။ တံ နာနတ္တံ၊ ကို။

ယဒိ ဂါဟော ။ပ။ အဓိကရဏဿ ပုန ဇဝံ အဋ္ဌကထာသု ဝိစာရိတံ။ ပန တထာပိ တံ ဇတံ အဋ္ဌကထာသု ဝိစာရိတံ ဝစနံ။ (တံ ဇတံကို ဝိရုဇ္ဈတိ၌စပ်) ဟိ ယသ္မာ တေ ကေစိ အာစရိယာ ။ပ။ န ဣစ္ဆန္တိ တသ္မာ စ, ပဏ္ဏတ္တိနာမ ဟိ ယသ္မာ န ဟောတိ တသ္မာ စ တဒေဝ ပါရာဇိကဿ အမူလကစောဒနာ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိဘိ အယံ ပဋိနိဒ္ဒေသော ဟိ ယသ္မာ ဟောတိ တသ္မာ စ, ပဏ္ဏတ္တိယာ အယံ ပဋိနိဒ္ဒေသော ဟိ ယသ္မာ န ဟောတိ တသ္မာ စ ဝိရုဇ္ဈတိတိ။

န ဟိ အညံ အစဋ်သည်၌ "အညံ၊ တစ်ပါးသောပါရာဇိကကို။ နိဒ္ဒိသိတွာ၊ ညွှန်ပြ၍။ အညံ၊ တပါးသောပညတ်ကို။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ပဋိနိဒ္ဒိ-သတိ၊ ညွှန်ပြတော်မမူ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဏ္ဏတ္တိယာ၊ ၏။ ပဋိနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်"ဟု အနက်ပေး။

ပဏ္ဏတ္တိသည် အဓိကရဏ လုံးလုံးမသင့်ပြီလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယသ္မာ ပန-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ပန၊ ဆန့်ကျင်၍သင့်သည်မှတပါး သင့်သည်ကိုဆိုဦးအံ့။ ။ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်တုံသေး၏။ သင့်ရာ၌ အကြောင်းတစ်ပါးလဲ၍ ပြလိုရကား ယသ္မာ-အစ ရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။ နေရာတိုင်း၌ သင့်သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် တတ္ထ ခေါ်-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တံ ပဏ္ဏတ္တိယာ အဓိကရဏတ္တံ ဣဓေဝ သိက္ခာပဒေ ယုဇ္ဇေယျ။

ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊ ၂၃၀။)၌ "ကောတိ ကော တံ န ယုတ္တန္တိ ယံ ကေစ္စဟိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ"အရှိသည်ဖြင့် ပညတ်အာပတ်မည်ကြောင်း အဋ္ဌကထာစကားကိုပြ၍ နေးသားဖွင့်ဆို၏။ ဤသို့ ဖွင့်သောစကား မသင့် ကြောင်းကို ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒဂဏ္ဌိ၌ အကျယ်ကို ပြဆိုအပ်ပြီး ဖြစ် သတည်း။

တတ္ထ တေသု ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒီသု၊ တို့၌။ (ငါ) တို့တွင်။ ။ဟိ ယသ္မာ ဣမေ အဓိပ္ပေတာ။ တသ္မာ အတ္တာဓိဒ္ဓါရဝသေန ဝုတ္တာနိ။ တံ ပါရာဇိကံ။ အယံ အတ္ထော၊ ဤ “ဒုဋ္ဌောဒေါသောတိ ဒူသိတောစေဝ ဒူသကော စ(ဝိ၊၄၊၂၊၁၃၉) အစရှိသည်ဖြင့် ငါပြအင်ပြီးသော အနက်သည်။ ပရတော၊ ၌။ အဒိဋ္ဌဿ ဟောဲတီတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒဿန ဝစနဿ၊ ပြကြောင်း ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော စကား၏။ အတ္ထတော၊ မှ။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ မယာ၊ ငါ ဗုဒ္ဓဃောသဆရာသည်။ ဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်အပ်သော။ သပဒါနုက္ကမနိဒ္ဒေသဿ၊ ပုဒ်တို့၏အစဉ်ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်သော ပဒဘာဇနီနှင့်တကွဖြစ်သော။ အဿ သိက္ခာပဒဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ (သံဃာဒိသေသသာတိဝယ် ဣတိ၌ ပုဒ်သေးရှိမည်မထင်၊ စာအများ၌ပင်လျှင် ရှိခဲ့၏။)

ပန၊ အထူးကိုထိုဦးအံ့။ နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါ်သထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ သံဃကမ္မံ ဝါ တိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမာနိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ သုဒ္ဓါနိ၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသိ အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုသောပုဒ်နှင့် မရော မယှက် သက်သက်တို့သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ သိသံ၊ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်တည်း ဟူသော အမျှင်းသို့။ န ဧန္တိ၊ မရောက်စေကုန်။ (ကာရိုက်ပစ္စည်းကျေသတည်း။)

ပန၊ မရောက်စေကုန်သည်မှတစ်ပါး ရောက်စေကုန်သည်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဒုဿီလာဒိ ပဒေသု ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသိတိအာဒိပဒေသု ဝါ။ ။ကောဏ္ဍော= သီလမရှိ သီလပြတ်၍ လက်, ခြေအစရှိသည်ဖြင့် တုံးသောသူနှင့်တူသော သီလတုံးသော သူခိုးနှင့်တူသောသူသည်။ အသိ၊ဖြစ်၏။

ကောဏ္ဍောတိ စောရော၊ ဒုဿီလောတိ အတ္ထော။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ။ ၁၊ ၂၈၂။)ကုဏ-သဒ္ဒေ၊ ပရရူပ'ဘာဝေါ ၏။ ကုဏတိ နဒတိ'တိ ကုဏ္ဍော၊ အတိဝိဓော။ ကောဏ္ဍော၊ ဆိန္နဟတ္ထပါဒါဒိဠ္ဌကော။ ။ (ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်၊ ၅၆)ဇေဋ္ဌဗ္ဗတိကော၊ သိရီဒေဝီ နတ်သမီး၏ အမဖြစ်သော ကာဠိဒေဝီနတ်သမီး၏အကျင့်ကို ဆောင်သောသူသည်။ အသိ၊ ၏။

သိရီနတ်သမီး၏ အကျင့်သည်ကား အင်္ဂုတ္တရ နေမိတ္တ ၁ စာ၇၀၊၈ အစ ရှိသည်ဖြင့် ပါဠိတော်ပါဠိတော် ဆက္ကနိပါတ်၊ ပဌမ အာဝါရိယဝဂ်၊ သတ္တမ သိရီကာဠကဏ္ဏိဇာတ် (၃၊ ၅၊ ၁၄၃။) ၌လာ လာရှိသတည်း။

ကောကာံ၊ တခုတခုသော "ဒွေ၊ ဝေမတိကော" အစရှိသော ပုဒ်ကို။ ဒွိမာ၊ ဒသနနှ ပုဂ္ဂလ ဒ ပြားနှစ်ပါး အစဉ်သော နှစ်ပါးသော အပြားဖြင့်။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ၍။ ။ အနောကာသံ ပုဒ်သည် ဒွိပဒ အယုတ္တ သမာသ်ပုဒ်တည်း။ ဒုသဒ္ဒ ဘောဇိ အစရှိသည်ကား တိပဒအယုတ္တ သမာသ်ပုဒ်တည်း။

ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာ ပဒဂဏ္ဌိ နိဋ္ဌိတာ။ ။

တော၊ ထိုမေတ္တိယ ဘုမ္မဇကဟေန်းတို့သည်။ ။ ဇာနိသာမ၊ အံ့။ ဣတိ မနသိ ကတွာ၊ ၍။ ။ဆဂလကံ၊ ဆိတ်ဖိုကို။ မလ္လပုတ္တာ၊ သော။ ဒဗ္ဗံနာမ၊ ကို။ အယံ ဆဂလကော၊ သည်။ မလ္လ ပုတ္တော၊ သော။ ဒဗ္ဗောနာမ၊ ဒဗ္ဗမည်၏။ တောဘိကျွ၊ ထိုအနုဝိဇ္ဇကာ ရဟန်းတို့သည်။ သံဃံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိသု၊ ကုန်၏။ ။ အညဘာဂဿ၊ ဒဗ္ဗမထေရ်၏ လူဇာတ်နှင့် ရဟန် အဖြစ်မှ တပါးသော တိရစ္ဆာန် ဇာတ်နှင့် ဆိတ်ဖို၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဒ ဖို၏။ ဣဒံ ဆဂလကဇာတံ၊ ဤဆိတ်ဖိုတည်း။

ဣဒံနှင့် လိင်လျော်အောင် ဇာတသဒ္ဒါကို ထည့်သတည်း။ အညဘာဂဿ ဟူသော သမ္ဗန်သည် ဒေဝ်နံ ရာဇာ၌ ဒေဝါနံဟူသော သမ္ဗန်ကဲ့သို့ ဣဒံ ဟူသော သာမိ၏ သမ္ဗန်ဖြစ်သောကြောင့် သာမိသမ္ဗန်တည်း။

ယော ဟိ သော-အစရှိသော ကေားသည် ဝိတ္ထာရ ကေားတည်း။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိဟု အနက်ပေး။

ယော သော ဆဂလကော၊ ကို။ မလ္လပုတ္တော၊ သော။ ဒဗ္ဗောနာမာတိ၊ ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သော ဆဂလကော၊ သည်။ (ဤပုဒ်ကို၊ ဟောဝ် ၌ပေ်)

တတော အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ မလ္လပုတ္တဿ အာဂတော အညဿ ဘာဂဿ ကောဋ္ဌာသဿ ပဒဿ ထိုကိုဆင်၍ "တိရစ္ဆာနဇာတိယာ ဝေ ဆဂလ ဘာဝဿစ" ဟု ဖွင့်သတည်း။ အညဘာဂဿ ဣဒံ၌ အဝိဿ ကို သမ္ဗန် အနက်ပေးသကဲ့သို့ အညဿ ဘာဂဿ ကောဋ္ဌာသဿ အစရှိကုန်-သော ပုဒ်တို့ကိုလည်း သမ္ဗန်အနက်ပေးရသည်။

စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ ယာဿ၊ ကြောင့်။ သော ဆဂလကော၊ သည်။ (အဝိဋ္ဌာနံ ဟောတိ ၌ ပေ်) တနည်းပေး သော ဆဂလကော၊ ကို။ (ဒေဒိ တဗ္ဗော၌ပေ်)။ ဝဒန္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံမေတ္တိယ ဘုမ္မဇကာနံ၊ ၏။ (နာမကရဏ ၌ပေ်) တဿ၊ ထိုဒဗ္ဗ မထေရ်၏၊ (နာမ၌ပေ်)နာမကရဏာသညာယ၊ အမည်သညာ၏။

[ကရဏသဒ္ဒါသည် အဋ္ဌသာလိနီ(အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၀၇။လာ)“ကမ္မနာနာကရဏ”၌ ကရဏ သဒ္ဒါကဲ့သို့ အနက်ရှိ]။

ဟိ သစ္စံ။ တံ အဓိကရဏံ။ ။အဓိကရဏာနံ၊ တို့တွင်။ ။ဟိ ယသ္မာ န ဥပါဒိယ်ံသု တသ္မာ စ, လေသောနာမ ဟိ ယသ္မာ န အတ္ထိ တသ္မာ စ အသမ္ဘဝေါ ဟောတိ။

ဇာတိလေသာဒယော ဟိ–ဇသော နှစ်ဝါကျသည် န စ စတုန္နံ။ ပ။ ဧတ္ထိ ၏ အကြောင်း ဝါကျတည်း။ ဤဒုဋ္ဌ ဒဗ္ဗော စသည် သား လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။

ဤတိ တသ္မာ၊ ထိုဆိုတ်ပိုင်၏ အညဘာဂိယ ဟူသော အခြေအတွက်ကို ရသည်၏အဖြစ်, ထိုဆိုဝဖို့ကို အဓိကရဏ–ဟူ၍ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

အညဘာဂိယန္တိ သချံ လဘတိ၊ အဓိကရဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော ဟူသော နှစ်ဝါကျတို့ကို ဤတိသဒ္ဒါ စွဲသတည်း။တသ္မာ။ ပ။ ဋ္ဌိတာဃကား ဟိတ်ကူတည်း။

(ဧတ္ထစ၌ စ–သည် ဝါကျာရမ္ဘတ္ထဇောတက) ဧတ္ထ ဧတေသု ဒွီသု ဒေသလေသေသု၊ တို့တွင်၊ ဧလောန၊ ဤဇာတ် စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အဖို့ဖြင့်။ (ဤသို့ ဧတေနကို ယူလျှင် ဇာတိ အာဒိသု–စသည်နှင့် ညီသတည်း။) အယန္တိ၊ ဤဒုဗ္ဗမထေရ် ဟူ၍။ ဒိဿတိအငဒိသာတိ၊ညွှန်းပြအပ်၏။ဝေါဟာရိယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ။ဒဗ္ဗတော အညမ္ပိ-ဂလကာသခါတံ ဝတ္ထုံ လိဿတိ။။ တတော ကိဉ္စိ ဒေသံ လေသမတ္တန္တိ ဝဓနတော ပရိဝနံ၊ တံ အညဘာဂိယ-တဗ္ဗာဂိယံ။ ။ယာ သာ စောဒနာ ဝုတ္တာ။ ဧတ္ထ အာပတ္တညဘာဂိယန္တိ-ဝစနေ။ (စ-သဒ္ဒါ ဝါကျာရမ္ဘတ္ထဇောတက)။ ပုန္နံ၊ ယော။ အကြောင်းကို။ ။ယသာ ယေန အာကာရေန။ တံ လေသံ။ ။သဝတ္ထုကံ၊ ဇာတိ အရှိသော ဝတ္ထုရှိသည်ကို။ ပဝါရဏာတိ ဓေဝဒေတိ။ ။ဧတ္ထ ခတ္တိယလေသာဥဒ္ဓေဿ။ ။ဟံ အာပတ္တိလေသံ ဧဿ ထုံ။ ။ဧသ အာပတ္တိလေသ၊ ကို။ တဲဧတ္ထ အာပတ္တိလေသနိဒ္ဒေသေ ဤမ ပဋ္ဌလေသ နိဒ္ဒေသ ။ ။ပန၊ အလုံးကို ဆိုဦးအံ့။ အယံ နိဒ္ဒေသော၊ဤကိစ္စသံယဒိဿေသံ အစဉ်ရှိသော နိဒ္ဒေသကို။ ယဒိ ဝုတ္တော၊ ဧဝံ သတိ ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်၊ အာပတ္တိယာ၊ အာပတ်ကြောင့်။

ယော စ ဇနေ ၊ သည်သည်။ ဧဝေဒတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ တ္တွေ သိသာ ဒိ ... ဝစနာ၊ ကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။ တံ သိက္ခ ၊ သို့။ ... သော ဒ ဖြစ်သည်။ ဖုသေယျ၊ ရောက် ပါစေတော့ ... ညာ-ခေါင်း၏ ညာ အနက်ကို ပြသတည်း။ ... သတ နိသာနေသု (နိတိ-ခေသု ၅၁။)ဟု ... တော့သန အနက်ကို ပြသတည်း။

ဇွေ ... ဘော ကူဠ ... အာဒိဝစနေ။ ပန သဒ္ဒေါ ပက္ခန္တ-ရတ္ထော။ ... သော အညောဂါမန္တကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ သစ္စံ မှန်၏ ... သော ... အာဒိဝစနေ။ မဟာဏ္ဏာဝယော၊ ဒုက္ခ ၏ အဆုံး ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ကို ပြုခြင်း၌ ကြီးမားသော အလိုရှိသည်။ မဟာယာသဟော၊ ဒုက္ခ၏အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုပြုခြင်း၌ ကြီးမားသော အားထုတ်ခြင်းရှိသည်။ ။အဓိဝါသ ... ခန္တိသမ္ပန္နော၊ သည်းခံခြင်းတည်းဟူသော ခန္တီနှင့်ပြည့်စုံသည်။ (အဓိဝါသ နှင့် ... ရှိ-ဟူသော ခန္တီကိုနှစ်စေသည်။) တတြ တောသု စတုသု ပန္တလေသ ... အရည်။ ။ပဒပရမော၊ ဗျည်းတည်းဟူသော ပုဒ်သာလျှင် ... ရှည်မျှသည်။ ။မညီသာန္တိတိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယော။

ဝေ၊ ဤသို့ဟို ... သောနည်းဖြင့်။ ။ဒွါရံ၊ ရွာနီးကျောင်း၌ နေရခြင်း၏ အကြောင်းကို။ ။အသိ ... ပြုတ္တာ၊ ပြီးစေ၍။ ဇိဏ္ဏကာလေ ဝါ သမုပ္ပန္န-ခါတုက္ခော ... ကာလေ ဝါ--ဟု နောက်ကဝါကိုယှဉ်။

(ဇိဏ္ဏ ... လေဝါ ... ဝ ... ဝါ သဒ္ဒါမရှိ။) တေသံ အရိယ မဂ္ဂါဇ္ဈေဒေါ ယသ္မာ ... နာ ... ဝ ... န ... ဘဝေယျ တသ္မာ စ, သဗ္ဗသာသနံ ... ယသ္မာ ဘဝေယျ တသ္မာ စ, အသဗ္ဗညု ယသ္မာ ... ယသ္မာ ဘဝေယျ တသ္မာ စ။

... ။(အပရိသင်္ကိတ ကို ဇာနိတဗ္ဗ ၌ ... ။ ... (ဇာ ... ဒိဟတ္တေ-ဟု ဆဋ္ဌမူ၌ရှိ၏။ နှစ် ... ကုန်သောင်္ဂ ၌ ရှိကုန်သော။ နိက္ခမန္တေဝါ၊ ... တော၊ ... ၊ တို့ကို။ ယေဿန္တိ၊ မြင်ကုန်၏။ ။ နေသ ... သို့ ... ဌာ၊ ပဝိဋ္ဌာန်၊ ဝင်ကုန်သော ... ။ ... သည်။ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတ နာမ၊ မြင်သဖြင့် ... ။ ... ကို။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ [... နကို ... တာနိုင်ပေ၌၊] ရာဇယုတ္တာဒီနံ၊ ... ။ ... ဝေ၊ အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။

ပဝတ္တမိသံ၊ ဈေးစသည်တို့၌ ဖြစ်သော ရောင်းအပ်သောအသားကို။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာယ ဝါ၊ ၎ါ လည်း။ သမ္မာဒိတံ၊ ပြည့်စုံစေအပ်၏။ (ဝါ) ချက်ပြုတ်အပ်၏။ ပေတကိစ္စတ္ထာယ ဝါ၊ ပြိတ္တာတို့၏ကိစ္စအကျိုးငှါ လည်းကောင်း။ (ဝါ) ဆွမ်းသွတ်ခြင်းအကျိုးငှါလည်းကောင်း။

ယသ္မာ ယံ ယံ မစ္ဆမံသံ ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ အကတံ ဝေ တသ္မာ စ, ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ ကတေပိ ယတ္ထ စ္ဆမံသေ ယသ္မာ နိဗ္ဗေမတိကော ဟောတိ၊ တသ္မာ စ, တံ သဗ္ဗံ ဟိ ယသ္မာ ကပ္ပတိ တသ္မာ ဒေသေ ဝ နယော။ ဤသို့ အနက်ပေးယောဇနာရမည်ကို "ယံ ယံ ဟိ တိ အာဒိ တဿ ကာရဏဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ" ဟူသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၂၀၅) စကားကို ထောက်ထား၍ သိသတည်း။

ပဥ္စသု ဟိ-စသည်ကား သဗ္ဗေသံ ဝဏ္ဏတိ၏ အကြောင်းတည်း။ ။ဟဋ္ဌော၌ ဟံသ-ဓာတ်သည် ရွှင်ခြင်း ဟသ-အနက်ကို ဟောပေ၏ တည်း၊ နှစ်သက်ခြင်း ကြောင့် ရွှင်သတည်း၊ အကြောင်းမဲ့ ရွှင်သည် မဟုတ်ဟု သိစေခြင်းငှါ ဟဋ္ဌောကို တုဋ္ဌော-ဟုဖွင့်သတည်း။ ။ဥဒဂ္ဂေါ ကိ ဥဒ+အဂ္ဂေါ ဟုပုဒ်ဖြတ်၊ ဥဒ-ဓာတ်သည် ဥဒ မောဒေ ကီဠာယဥ္စ-ဟူသည့် (နိတိဓာတု-၉၂။) နှင့်အညီ မောဒ အနက်ဟောသတည်း။

အဂ္ဂပုဒ်သည် အဇ-ဓာတ်၊ အ-ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသတည်း။ အဇ-ဓာတ်သည် ပဝတ္တနဂတိ၊ အနက်ဟောသတည်း။ "ဥဒေါ မောဒေါ အဂ္ဂေါ သဥ္စာရေတာ စေတသာတိ ဥဒဂ္ဂေါ" ဟု စေနတ္ထပြု၍ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့်သည်ဖြစ်၍ ထက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသတည်း။ ထိုကြောင့် ဥဒဂ္ဂေါကို "ဥဒ္ဒတကာယစိတ္တော" ဟု ဖွင့်သတည်း။

ဥဒ-မောဒေ ကီဠာယဥ္စ။ ဥဒတိ။ ဥဒနံ။ ဥဒဂ္ဂေါ။ ဥဒါနနတ္ထေန ဥဒနံ။ ဥဒဂ္ဂေါတိ သဥ္စာတသောမနဿော။ ။ (ဓာတုမာလာ၊ ၉၃။)

ဖနည်းကား ဥန္နတကာယစိတ္တောဖြင့် ဥန္နတကာယစိတ္တတာ၏ ဒွိ အဇတိ ဂစ္ဆတီတိ ဥဒဂ္ဂေါ ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။ ဤနည်း၌ ဒ-သည် အာဂုမ်တည်း။ ။ ဥဒသာ ကဲ့ရဲ့သော ကရိယကိုသုံးကြောင်းခန္ဓမှ ကြာမိန့်ရင်ငြိမ်း ယှဥ်။ ။

ဣဂ္ဂိတာကာရ၊ သိစေတတ်သော အမူအရာကို။ ဣဂ္ဂိတပုဒ်သည် ဉာဏဂတိ အနက်ဟော၊ ဣဂ္ဂိ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသတည်း။

(အာသန္နမိုက်ို ဒုက္ကဋ်စပ်)ယာ ၈ ပဋိပဒါ၊ ဧတေသံ သမဏာနံ၊ တို့အား။ သာ၊ ထိုက်ိုလေသာသူကို ခေါ်ပေါ်ဒေတတ်သော အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော။ ဝုတ္တံ၊ အချင့်သည်။ ဒ [illegible] ၊ နိုင်။ [မ [illegible] သာဝကာနဉ္စ မေ–ဟု အချို့စာ ၌ရှိ၏။ မေ–သဒ္ဒ ပို သတည်း။ အချို့စာ၌မရှိ။]

အာဏာဒေသဒါယဖြင့် ရဟင်္ဂလက္ခဏာစသောအနက်တို့ကို နှစ်စေသတည်း။

ဓမ္မိံ ကထံ ကတွာ–ဟူ သာဂ ည် ပ ဋ္ဌိသာက် "ပသာဒါယ။ ပ ။ ဧဝဥ္စ ပန ဘိက္ခဝေ" ဟူ သာ [illegible] (ဝိ ၁၊ ၂၉၆။)၌ ၌ပ်သဇည်။ ၎မပါရာဇိက သုဒ္ဓိနကဏ္ဍရဲ့ ကုန်ခါနီး ပန္နရသဝေါ်(ဝိ။ ၁။ ၂၄။)ကို လောက်၍ သိအပ် သဝ ည်း။ ဓမ္မဒေး [illegible] [illegible] ၌။ ညှိသုံ့ထည့်၍ အနက်ပေး။ ယေ ခေါ ဒေဝဒတ္တ သမဂ္ဂံ ဿံ ဘိန္ဒတိ၊ ကပ္ပဋ္ဌိကံ ကိဗ္ဗိသံ ပသဝတိ။ ။

ကပ္ပံ နိရယမှိ ပစ္စတိ တိ ဝစနော။ ။ [illegible] မ္မာယဝိနေ့နာဒနီအင္ဂဏ ထာဝစန ဧဉ္စ မူဂ ဋ္ဌိ ဘာန္ဋီ [illegible] နာနိ ၈ ဝ ရဇ္ဇုဒ္ဒိ ကေရသကဏ္ဍ ဝိဓတိ ဝိနောဒနီ ၌ကာပနော့နိ ၈ မိဿန္တဝဏ္ဏတနာဥ္ဇတိ ဗဟူနိ ဝစနာနိ အာဟရိတွာ ကပ္ပိနိစ္စယံ ကရေမ။ [illegible] ပဋ္ဌိတိယာ [illegible] တိ သံဃဘေဒေါယဝ စေတ္တ ကပ္ပဋ္ဌိတိယာ။ သဏ္ဌာ [illegible] တိ ကာပ္ပေ ကပ္ပဝဏ္ဍေ ဝါ သံဃဘေဒံ ကတွာ ကပ္ပဝိနာ [illegible] ဝ မုစ္စတိ။ သ [illegible] ယိ ကပ္ပေ ဝိနဿိဿတိ အဇ္ဇ [illegible] က [illegible] တိ၊ [illegible] ယ မုစ္စတိ ဧဝ ဒိဝသမေဝ နိရယေ ပစ္စတိ။ ဧဝ ကဒါ ပန နဋ္ဌံ ကို [illegible] ဟာဝိ [illegible] ဒနီယံ ဉာဏဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာယံ အာဂတော (အဘိ ဌ၊ ၂၊ ၃၀၊ ။ ။ ။ [illegible] ။ [illegible] ။ ကပ္ပဝိနာသေယေဝ မုစ္စတိတိ ဣဒံ [illegible] ကပ္ပဋ္ဌကကာယ [illegible] တိ။ [illegible] ဟိ ဌ [illegible] တာယံ ဘုတ္တံ၊ အာယုကပ္ပေါတိ ဣဒံ [illegible] ယ် [illegible] သော [illegible] ဓိသတိ [illegible] ဧ ကတွာ ဂဟေတာ ကော [illegible] ဘာဂမတ္တံ ကာလံ တိဋ္ဌေယျ၊ တံ [illegible] ယုကပ္ပ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ။ (အဘိဋ္ဌ၊ ၃။ ၂၃၄။) ကပ္ပဝိနာသေယေဝါတိ [illegible] က ဝိနာသေ ယေဝါတိ အတ္ထော၊ သတိ နတ္ထိ ဝိ [illegible] ဓား ဧတ္ထ ဝ [illegible] ဟာန္တိ ဣဒံ သော ဝိနဿိဿတိတိ ဝိယ အာဂတာဒ်ရှိ [illegible] ပ [illegible] ။ ကောဝိ ဃမေဝ [illegible] တိ၊ တတော ပရံ ကပ္ပဘာဝေ [illegible] ဘာယု [illegible] ဝတောတိ အဝိရေ မေတော အတ္ထ [illegible] ဒဋ္ဌဗ္ဗတိ [illegible] ကာယံ (မူလဋီ ၂။ ၂၀၇။) အာဂတော။ ကပ္ပဝိနာသေကိ [illegible] ကတော်တိ ဂုတ္တတ္တာ မဟာကပ္ပဝိနာသံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ [illegible] ပဋ္ဌကဿ ယ နှ သမေတိတိ ဧတ္ထ အာယုကပ္ပဿ အန္တဝေတတ္တာ။ အာယုကပ္ပေါ စေတ္ထ [illegible] ယံ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာနံ အန္တရကပ္ပ-

ပရိမာဏံ ပရမာယု ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တံ ဟိ သန္ဓာယ ဧကံ ကပ္ပံ အသီတိဘာဂေ ကတွာ တတော ဧကဘာဂမတ္တံ ကာလန္တိ ဝုတ္တံ။ တာယိဒံ ဧကံ ကပ္ပန္တိ ယဒိ ဧကံ မဟာကပ္ပန္တိ အတ္ထော၊ တထာ သတိ ဝီသတိ အန္တရကပ္ပပရိမာဏော ဧကော အသင်္ချေယျကပ္ပေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတ ဧကံ အသင်္ချေယျကပ္ပန္တိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗထာပိ စတုသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပါတိဝစနေန ဝိရုဇ္ဈတီတိ ဝိမံသိတဗ္ဗံ။ ယထာ ပန ကပ္ပဋ္ဌကထာယ အယံ အဋ္ဌကထာယ သမေတိ။ ဘာ ဒဿေတုံ ကပ္ပဝိနာသေယေဝါ-တိ ပနာတိ ဒေါဒိမာဟာတိ အနုဋ္ဌိကာယံ(အနုဋ္ဌိ ၂၊ ၂၀၉)အာဂတော။ မဓုသာ-ရတ္ထဒီပနိယံ ပန ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကိဉ္စိမတ္တံပိ ဝစနံ န ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန ကသ္မာ သဏ္ဌာ ။ ပ ။ ကပ္ပဝိနာသေယေဝါတိ ဝစနံ ဝုတ္တံ။ နနု အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တဿ သဏ္ဌာ ။ ပ ။ ကပ္ပဝိနာသေယေဝ မုစ္စတီတိ ဝုတ္တဿ ဝစနဿ ကထာ-ဝတ္ထုအဋ္ဌကထာယံ အာဂတာယ ကပ္ပဋ္ဌကထာယ အသမာနတ္ထတာယ ကပ္ပဋ္ဌ-ကထာယ ဝိရောဓော ဘဝေယျာတိ စောဒနံ သန္ဓာယ သဏ္ဌာ။ပ။ကပ္ပဝိနာသေ ဧဝ မုစ္စတီတိ ဣဒံ ကပ္ပဋ္ဌကထာယ န သမေတိ။ ကပ္ပဝိနာသေတိ ပန အာယု-ကပ္ပဝိနာသေယေဝါတိ အတ္ထေ သတိ နတ္ထိ ဝိရောဓောတိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ စ ကပ္ပဝိနာသေဝါတိ ဝစနေ မဟာကပ္ပဝိနာသေ ဧဝါတိ အတ္ထံ ဂဟေတွာ စောဒနံ ကရောန္တဿ စောဒကဿ အာသော ဂံ သဏ္ဌာ။ ပ။ ကပ္ပဝိနာသေဝ မုစ္စတီတိ ဣဒံ ကပ္ပဋ္ဌကထာယ နသမေတီတိ ဝစနေန ဒဿေတိ။ ကသ္မာ သဏ္ဌာ ။ပ။ ကပ္ပဝိနာသေဝ မုစ္စတီတိ ကပ္ပဋ္ဌကထာယ နသမေတိ။ ယဒိ ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာယံ အာဂတာယံ ကပ္ပဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာယံ အာပါယိ-ကောတိ ဣဒံ ဝုတ္တမဟာကပ္ပံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ သိယာ။ ဧဝံ သတိ နနု-သဏ္ဌာ ။ပ။ ကပ္ပဝိနာသေဝ မုစ္စတီတိ ဣဒံ ကပ္ပဋ္ဌကထာယ သမေယျာတိ စောဒနံ သန္ဓာယ တတ္ထဟီတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ အာပါယိကောတိ ဝစနေ ဣတိ သဒ္ဒေါ အာဒျတ္ထော။ တေန နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌောတိ ဝစနံ သင်္ဂဏှာတိ။ အာဒျတ္ထေန ဟိ ဣတိ သဒ္ဒေန သင်္ဂဟိတေ နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌောတိ ဝစနေယေဝ အာယုကပ္ပေါ စတံ ကပ္ပဋ္ဌောတိ ကပ္ပဝစနံ အာဂတံ အာပါယိကောတိ ဣဒံ သုတ္တန္တိဝစနံ ပနေတံ ဝုတ္တေန ဝုတ္တန္တိ ပဒေနေဝ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ န ပန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေန ဝုတ္တန္တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ တတြာယံ ယောဇနာ ကဏ္ဍာပိ သဏ္ဌာ။ ပ။ ကပ္ပဝိနာသေဝ မုစ္စတီတိ ဝုတ္တံ ဝစနံ ဣမသ္မိံ ဝစနေ မဟာကပ္ပဝိနာသေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ သိယာ ကထာဝတ္ထု-အဋ္ဌကထာယံ အာဂတာယ ကပ္ပဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာယ နသမေတိ။ ဟိ ယသ္မာ ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာယံ အာဂတာယံ ဝဏ္ဏနာ ဟိ ယံ ကပ္ပဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ-ယုတ္တာယံ အဋ္ဌကထာယံ အာပါယိကောတိ ဣဒံ သုတ္တံ ယံ သော ဧကံ ကပ္ပံ

အသီတိဘာဂေ ကတွာ တတော ဧကဘာဂမတ္တံ ကာလံ တိဋ္ဌေယျ တံ အာယု-
ကပ္ပံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ကပ္ပဋ္ဌကထာယ ကပ္ပဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာယ
န သမေတိ။ ပန တထာပိ ယသ္မာ ကပ္ပဝိနာသေ ယေဝါတိဝစနေ အာယုကပ္ပ
ဝိနာသေယေဝါတိ အတ္ထော သတိ သဏ္ဌ ။ ပ ။ ကပ္ပဝိနာသေဧဝ မုစ္စတီတိ
ဣမဿ ဝစနဿ ကပ္ပဋ္ဌကထာ ကပ္ပဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာယ
ဝိရောဓော နတ္ထိ တသ္မာ သဏ္ဌ ။ ပ ။ ကပ္ပဝိနာသေဧဝ မုစ္စတီတိ ဝစနံ ဝုတ္တန္တိ။
အနုဋီကာယံ ပန တယိဒံ ဧကော ကပ္ပန္တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ တယိဒန္တိ ဝစနံ ဝိမံသိ-
တဗ္ဗန္တိ ဝစနေ နသမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ တယိဒံ တံ ဣဒံ ကော ကပ္ပံ အသီတိဘာဂေ
ကတွာ တတော ဧကဘာဂမတ္တံ ကာလံ တိဋ္ဌေယျာတိ အဋ္ဌကထာဝစနေ ယဒိ
ကော မဟာကပ္ပန္တိ အတ္ထော ဟောတိ။ တထာ သတိ ဧကော မဟာကပ္ပော
အသီတိဘာဂါနံ ကရဏတော စေဝ တေသံ ယော အသီတိဘာဂါနံ ပုန စတုဓာ
ကောဋ္ဌာသေ ကတေ သတိ စတုန္နံ ဝီသတိကောဋ္ဌာသာနံ ပဝတ္တနတော စ
ဝီသတိ အန္တရကပ္ပပရိမာဏော ဧကော အသင်္ချေယျကပ္ပေါတိ အဋ္ဌကထာစရိ-
ယေန ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ စ ကော ကပ္ပန္တိ ဝစနေ အယံ ကော ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာ-
ယီအသင်္ချေယျဘူတံ အသင်္ချေယျကပ္ပန္တိ အဓိပ္ပါယော ဟောတိ။ တထာ သတိ
ဧကော ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ အသင်္ချေယျဘူတော အသင်္ချေယျကပ္ပော အသီတိဘာဂါနံ
ကရဏတော စေဝ တေသံ ယော အသီတိဘာဂါနံ ပုန စတုဓာ ကောဋ္ဌာသေ ကတေ
သတိ စတုန္နံ ဝီသတိကောဋ္ဌာသာနံ ပဝတ္တနတော စ ဝီသတိ အန္တရကပ္ပပရိမာ-
ဏော ဧကော အသင်္ချေယျကပ္ပေါတိ အဋ္ဌကထာစရိယေန ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ
သတိ စ ဧကော မဟာကပ္ပော ဝါ ဧကော ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ချေယျဘူတော
အသင်္ချေယျကပ္ပော ဝါ စတုသဋ္ဌိပရိမာဏော အဘာဝတော သမ္ဘဝေပိ သမ္ဘ-
နာပိ မဟာကပ္ပ အသင်္ချေယျကပ္ပပကာရေန အာစရိယေဟိ ဝုတ္တန္တ စတုသဋ္ဌိ-
အန္တရကပ္ပါတိဝစနေန ဝိရုဇ္ဈတိ ဣတိ တသ္မာ ဝိ မံသိတဗ္ဗန္တိ အနုဋီကာယံ အတ္ထ-
ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ အနုဋီကာယံ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ကော ကပ္ပန္တိအာဒိဝစနဿ
အန္တရကပ္ပံ သန္ဓာယ သင်္ဂဟကာရေန အဝုတ္တတ္တာ စေဝ အန္တရကပ္ပံ အနပေက္ခိ-
တွာ ဧဝ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ချေယျဘူတော ကပ္ပော အသီတိဘာဂကရဏံ ယေဝ
သန္ဓာယ ဝုတ္တတ္တာ စ ကော ကပ္ပန္တိ အာဒိဝစနေ အသီတိဘာဂကရဏံ ယေဝ သန္ဓာ-
ယ ဝုတ္တ သတိ တဿ အသီတိဘာဂဿ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပ ပရိမာဏတာဝေန
သမ္ဘဝတော စ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ ကော ကပ္ပန္တအာဒိဝစနံ အာစရိယေဟိ
ဝုတ္တေန စတုသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပဝစနေန ဝိရုဇ္ဈတီတိ မညာမိ၊ ယဒိ ပန ဣမသ္မိံ ဌာနေ
ဌေတွာဝဟာ သန္တောသံ အကတွာ ဗလဝုဿာဟံ ဇနေတွာ ဝိတက္ကေတွာ မဓုရာ
ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယတော အညံ ယုတ္တဝိနိစ္ဆယံ လဘန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေသု မဓုရာ

ဝုတ္တာဝိနိစ္ဆယတော အညံ ယုတ္တဝိနိစ္ဆယံ ဂဏှန္တု။ ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာယံ ယံ သော ကေ ကပ္ပံ အသီတိဘာဂေ ကတွာ တတော ဧကဘာဂမတ္တံ ကာလံ တိဋ္ဌေယျ တံ အာယုကပ္ပံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ။ မိလိန္ဒပဉှာယံ ပန ဒေဝဒတ္တပဗ္ဗဇ္ဇပဉှာယံ (၁၀၆) ကူဒါနိ သံဃဗ္ဘေဒံ မိလိန္ဒပဉှာဝေါတ္ထုကေသု ဥပ္ပါပိ "ဒေဝဒတ္တော မဟာရာဇ ဆ ကောဋ္ဌာသေ ကတေ ကပ္ပေ အတိက္ကန္တေ ပဌမကောဋ္ဌာသေ သံဃံ ဘိန္ဒိ၊ ပဉ္စ ကောဋ္ဌာသေ နိရယေ ပစ္စိတွာ တတော မုစ္စိတွာ အဋ္ဌိဿရော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ပါဠော အတ္ထိ။ တထာပိ ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာယံ အာဂတံ ယံ သော ကေ ကပ္ပန္တိအာဒိဝစနံ ပမာဏံ ကတွာ မိလိန္ဒပဉှာယံ "ဒေဝဒတ္တော မဟာရာဇ အသီတိကောဋ္ဌာသေ ကတေ ကပ္ပေ အတိက္ကန္တေ ပဌမကောဋ္ဌာသေ သံဃံ ဘိန္ဒိ၊ ဒုတိယကောဋ္ဌာသေ နိရယေ ပစ္စိတွာ တတော မုစ္စိတွာ အဋ္ဌိဿရော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီတိ ပါဠောယေဝ ဘူတပါဠောတိ မညာမိ။ အမှာကံ ပန ဘဒ္ဒန္တဗုဒ္ဓဃောသာစရိယော အတ္တနာ ရစိတာသု အဋ္ဌသာလိနီအာဒီသု တာသု တာသု အဋ္ဌကထာသု မိလိန္ဒပဉှံ ဂရုံ ကတွာ မိလိန္ဒပဉှာယံ အာဂတဝစနံ အာဟရိတွာ ယုတ္တဋ္ဌာနေ အာပနေတိ။ ယဒိ ပန အမှာကံ ဘဒ္ဒန္တဗုဒ္ဓဃောသာစရိယဿ ကာလေ မိလိန္ဒပဉှာယံ "ဒေဝဒတ္တော မဟာရာဇ ဆ ကောဋ္ဌာသေ ကတေ ကပ္ပေ အတိက္ကန္တေ ပဌမကောဋ္ဌာသေ သံဃံ ဘိန္ဒိ၊ ပဉ္စ ကောဋ္ဌာသေ နိရယေ ပစ္စိတွာ တတော မုစ္စိတွာ အဋ္ဌိဿရော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ပါဠော သံဝိဇ္ဇေယျ၊ ဧဝံ သန္တေ သုတ္တိပိဋကတ္တယပါဠိံ ပစ္စက္ခံ ဝိယ ပဿန္တော အမှာကံ ဘဒ္ဒန္တဗုဒ္ဓဃောသာစရိယော ဒေဝဒတ္တော မဟာရာဇ ဆ ကောဋ္ဌာသေတျာဒိ မိလိန္ဒပဉှာဝစနေန ဝိရုဒ္ဓံ ယံ သော ကေ ကပ္ပန္တိ အာဒိဝစနံ န ဝဒေယျ။ ဝဒတိ စ၊ တသ္မာ မိလိန္ဒပဉှာယံ ဒေဝဒတ္တော မဟာရာဇ အသီတိကောဋ္ဌာသေ ကတေ ကပ္ပေ အတိက္ကန္တေ ပဌမကောဋ္ဌာသေ သံဃံ ဘိန္ဒိ၊ ဒုတိယကောဋ္ဌာသေ အဋ္ဌိဿရော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီတိ ပါဠောယေဝ ဘူတပါဠောတိ ဂဟေတဗ္ဗောတိ မညာမိ။ ဒေဝဒတ္တော မဟာရာဇ ဆ ကောဋ္ဌာသေ ကတေ ကပ္ပေ အတိက္ကန္တေ ပဌမကောဋ္ဌာသေ သံဃံ ဘိန္ဒိ၊ ပဉ္စ ကောဋ္ဌာသေ နိရယေ ပစ္စိတွာ တတော မုစ္စိတွာ အဋ္ဌိဿရော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီတိ ပါဠော ပန အသီတိကောဋ္ဌာသေတိ ဝစနေ သီ-တိသဒ္ဒပရိဟီနံ ကတွာ အဝဏ္ဏဘူတေန အ-ကာရေန အ-ကောဋ္ဌာသေတိ ဝစနံ ဒိသွာ ပိဋကတ္တယသ္မိံ ကတ္ထစိ အဝဏ္ဏဘူတေန အ-ကာရေန တာလုဇ-ဒုတိယ ဆ-ကာရသဒိသ သက္ကရက္ခရဝတ္တာ ကတ္ထစိ အဝဏ္ဏဘူတေန အ-ကာရေန အ-ကောဋ္ဌာသေတိ ပါဠော န ဘူတပါဠော။ တာလုဇ ဒုတိယ ဆ-ကာရေနေဝ

ဆ ကောဋ္ဌာသေတိ ပါဌေဘယော ဘူတပါဌောတိ မနသိ ကတွာ ကဆာင်တ္ထု အဋ္ဌကထာဝ‌ေနံ အနောလောကေတွာ ပတ္တိမေဟိ ဂန္ထ-သောမကောဟိ အာစရိယေဟိ လိဒိတပါဌော ဘဝေယျ။ ယထာ ဝုတ္တနယေ နေဝ ပန မိလိန္ဒပဉ္ဟာယံ ပ့ရိ‌ဝါကျေ အသီတိကော-ဋ္ဌာသေတိ ပါဌေဘယော ဘူတပါဌော သတိ ဒုတိယပါကျေ ဒုတိယကော-ဋ္ဌာသေ နိရယေ ပစ္စိတွာတိပါဌောယော ဘူတပါဌောတိ မညာမိ။ ဧဝံသတိ မိလိန္ဒပဉ္ဟာယံ မဟာရာဇ ဒေဝဒတ္တော ကပ္ပေ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ္ပေ အသီတိကော-ဋ္ဌာသေ ကတေ သတိ၊ ပဌမကော‌ဋ္ဌာသေ အတိက္ကန္တေ သတိ ဒုတိယကော-ဋ္ဌာသေ သံဃံ ဘိန္ဒိ၊ ဒုတိယကောဋ္ဌာသေ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဒွေ အသင်္ချေယျ-ကပ္ပေ ပူရိတပ‌ေစ္စကဗုဒ္ဓပါရမိတ္တာ ဂူတော ဒ ဒ္ဒကပ္ပတော ပရံ ကပ္ပသတ-သဟဿမတ္တကေ အဋ္ဌိဿရောနာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီတိ ယောဇနာ-ယော ကာတဗ္ဗာ။ န ပန ဒုတိယကောဋ္ဌာသေ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဂူမသို-ယော ဘဒ္ဒကပ္ပေ အဋ္ဌိဿရောနာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာယံ (ဓမ္မ၊ဋ္ဌ၊၁။၉၅)ပဌမဝဂ္ဂဝဏ္ဏ-နာယံ သော ဟိ ဂူတော သတသဟဿကပ္ပမတ္ထကေ အဋ္ဌိဿရော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီတိ။ ဧမှာကံ ပန မြမ္မရဋ္ဌေ ဓမ္မရာဇနာမိကေန ထေရေန မြမ္မဘာသာယ ရစိတေ ဉာဏဝဓုနနာမကေ ဝိနိစ္ဆယေ ဒေဝ-ဒတ္တော မဟာရာဇ ဆ ကောဋ္ဌာသေတျာဒိကံ မိလိန္ဒပဉ္ဟာဝေနံ အာဟရိတွာ မိလိန္ဒပဉ္ဟာယံ ဆ ကောဋ္ဌာသေတိ ဝုတ္တတ္တာ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ချေယျကပ္ပံ ဆ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ပဌမကောဋ္ဌာသေ သံဃံ ဘိန္ဒတိ အာဒိဝစနံ ဝုတ္တံ။ တံ ပန ဝစနံ မိလိန္ဒပဉ္ဟာယံ ပဌမပါကျေ မယာ ဝုတ္တနယေန တာလုဇဒုတိယ-ဆ-ကာရေန ဆ ကောဋ္ဌာသေတိ ဝေနသဆေဝ ဒုတိယပါကျေ ဩဋ္ဌဇပထမ-ပ-ကာရေန ဧဝ မုဒ္ဓဇဒုတိယဌ-ကာရေန စ ဩဋ္ဌဇပဥ္စမမ-ကာရေန စ ပဌမ-ကောဋ္ဌာသေတိ ဝေနသ အယုတ္တတ္တာ ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာယံ (၂၀၅)ပန ပဌမသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ ကပ္ပံ နိရယေ မှိတိ အသင်္ချေယျကပ္ပံ ဝိဝဋ္ဋ-ဋ္ဌာယိကာလေဝေဝ သံဃဘေဒါ ဟောတိတိ။ ကပ္ပန္တိ အာယုကပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ၊ တဿ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ ကာလေယောဝတျာဒိကေန ပစ္ဆိမဝစနေန အသင်္ချေယျကပ္ပန္တိ ပုရိမဝစနံ ပဋိက္ခိပတိ။ တတ္ထ စ အာဂတော အာယုကပ္ပေါ နာမ ဂူမိသံ မူလဋီကာယံ ဝဏ္ဏိတအာယုကပ္ပေါယော။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာယံယော သံဃဘေ-ဒက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ (၅၃၃) အာယုကပ္ပန္တိ ဧတ္ထ ကိဥ္စာပိ အဝီစိမှိ အာယုပရိ-မာဏံ နတ္ထိ၊ ယေန ပန ကမ္မေန ယတ္ထကံ အနုဘဝိတဗ္ဗံ၊ တဿ အာယု-ကပ္ပန္တိ ဆေဒိယဋ္ဌာန္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထာပိ စ အာဂတော အာယုကပ္ပေါပိ

ဣမဿံယေဝ မူလဋီကာယံ ဝဏ္ဏိတအာယုကပ္ပေါယေဝ ဟောတိ။ နာဉ္ဉော ပန ဇာယုကပ္ပေါ ဟောတိ။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာစရိယော ဟိ မူလဋီကာကာရဿ အာနန္ဒာစရိယဿ သိဿော၊ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာယံ (၃၆) ဣတော ပဋ္ဌာယ ယတ္ထ ယတ္ထ အာစရိယေန လိခိတန္တိ ဝါ အာစရိယဿ တက္ကောတိ ဝါ ဝုစ္စတိ တတ္ထ တတ္ထ အာစရိယော နာမ အာနန္ဒာစရိယော ကလသပုရဝါသီတိ ဂဟေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာစရိယော မူလဋီကာစရိယဿ သိဿော ဟောန္တော သတိ မူလဋီကာစရိယဿ အဓိပ္ပါယေန ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ စရိယဿ အဓိပ္ပါယော ဝိသေသော န ဘဝေယျ။ သာရတ္ထဒီပနီယံ ပန ပဌမသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ ဣမိဿံ မူလဋီကာယံ ဉာဏဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာယံ အာဂတဝစနံယေဝ ဂဟေတွာ ဝဏ္ဏိတံ သာရတ္ထဒီပနီယံယေဝ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ (၃၊၄၂၂) ကပ္ပန္တိ အန္တရကပ္ပသင်္ခါတံ အာယုကပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ စ အန္တရကပ္ပသင်္ခါတန္တိ ဝုတ္တေပိ ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာနာမိကာယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာယံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာဝဏ္ဏနာယံ (၂၊၅၃) ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ချေယျံ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပသင်္ဂဟံ။ ဝီသတိ အန္တရကပ္ပသင်္ဂဟန္တိ ကေစီတိ ဝဏ္ဏိတောစေဝ၊ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီယံ ပဉ္စမပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာယံ(၁၆၈) ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္နဿ အန္တရကပ္ပဿ ဝသေန စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပပ္ပမာဏော ဟောတိ၊ ဝီသတိအန္တရကပ္ပပ္ပမာဏောတိ ကေစီတိ ဝဏ္ဏိတော စ အန္တရကပ္ပေါ န ဟောတိ။ ကော ပန ကပ္ပံ အသီတိဘာဂေ ကတွာ ဧကဘာဂမတ္တော ကာလောယေဝ။ ဧဝဉ္စ သတိ သာရတ္ထဒီပနီယံ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ အာဂတံ "ကပ္ပန္တိ အန္တရကပ္ပသင်္ခါတံ အာယုကပ္ပ"န္တိ ဣဒံ ဝစနံ သာရတ္ထဒီပနီယံယေဝ ပဌမသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ အာဂတဝစနေန သမေတိ။ ဝိမတိဝိနောဒနီယံ (၁၊၂၉၅-၆။) ပန ပဌမသံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ "ကပ္ပန္တိ အသင်္ချေယျကပ္ပံ။ အာယုကပ္ပန္တိပိ ကေစိ။ မဟာကပ္ပဿ ဟိ စတုတ္ထဘာဂေါ အသင်္ချေယျကပ္ပေါ။ တတော ဝီသတိမော ဘာဂေါ သံဃဘေဒကဿ အာယုကပ္ပန္တိ ဝဒန္တိ။ တံ အဋ္ဌကထာသု ကပ္ပဋ္ဌကထာယ န သမေတိ။ ကပ္ပဝိနာသေ ဧဝ မုစ္စတီတိ အာဒိ ဝစနတောတိ ဝုတ္တံ။ ဝိမတိဝိနောဒနီယံယေဝ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ(၂၊၂၅၄)ကပ္ပန္တိ မဟာနိရယေ အာယုကပ္ပံ။ တံ အန္တရကပ္ပန္တိ ကေစိ။ ကေစိ ပန အသင်္ချေယျကပ္ပန္တိ" ဝုတ္တံ။ ဝိမတိဝိနောဒနီယံ ပန အာဂတာနိ ဒွေ ဝစနာနိ အညမညံ ဝိရုဒ္ဓါနိ။ ပဂေဝ အညေဟိ ဋီကာ ဝစနေဟိ ဝိရုဒ္ဓဘာဝေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဝိမတိဝိနောဒနီယံ အာဂတဝစနေဟိ ဣမိဿံ မူလဋီကာယံ အာဂတဝစနံ နသံ သန္ဒေထ။ အမှာကံ ပန မြမ္မရဋ္ဌေ မြမ္မဘာသာယရစိတေ သမန္တစက္ခုဒီပနီနာမိကေ ပကရဏေ မိလိန္ဒပဉှာယံ အာဂတံ "ဒေဝဒတ္တော မဟာရာဇ

ဆင်္ကောဋ္ဌာသေ ကတေ ကပ္ပေ အတိက္ကန္တေ ပဌမကောဋ္ဌာသေ သံဃံ ဘိန္ဒိ၊ ပဥ္စကောဋ္ဌာသေ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဟတော မုစ္စိတွာရ အင်္ဂုဿရော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါဘဝိဿတီ"တိ ဝစနံ အာဒိမှိ ဌပေတွာ သာရတ္ထဒီပနိဋ္ဌိကာဝစနာဒီနိ ဗဟူနိ ဝစနာနိ အာဟရိတွာ ဣမေသု စတူသု အာစရိယဝါဒေသု အသုကဿ နာမ အာစရိယဿ ဝါဒေါယေဝ ယုတ္တောတိ ဉာတုံ သက္ကောန္တာ အာစရိယာယေဝ ယထာဘူတံ ဝတ္တုံ သက္ကုဏေယျုံ။ မယံ ပန ယထာဘူတံ ဝတ္တုံ န သက္ကော မာတိ ဝုတ္တံ။ မြမ္မဘာသာယ ပန စိတေ မိလိန္ဒပဉ္စာဝတ္ထု-မှိ ပိ "ဒေဝဒတ္တော မဟာရာဇ ဆကောဋ္ဌာသေတျာဒိ မိလိန္ဒပဉ္စာ ပါဠိ-ဝစနံယေဝ အာဒိမှိ ဌပေတွာ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက ပါဠိဝစနာဒီနိ ဗဟူနိ ဝစနာနိ အာဟရိတွာ ဂန္ထကာရာစရိယာနံ ဝါဒေ ဒဿေတွာ အန္တေ ဣမသ္မိံ ကပ္ပဋ္ဌိတိယ သံဃဘေဒကမ္မေ ဂန္ထကာရာစရိယာနံ ဝါဒါ ဘိန္နာ၊ ယုတ္တိံ ပန ကပ္ပေတွာ ဂဏှထာတိ ဝုတ္တံ။

စိတ္တေန စ သရီရေန စ အဝိယုတ္တဘာဝေန သမံ သမဘာဝံ အဇတိ ဂစ္ဆတိ ပါပုဏာတီတိ သမင်္ဂေါဟု ဝစနတ္ထပြုလေဟူ၍ ပြလိုရကား "သမင်္ဂဿာတိ သဟိတဿ"ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

စိတ္တေန စ သရီရေန စ သဟ အာယတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ သဟိတော ဟု ဝစနတ္ထပြု။

အဗ္ဘုဿိတံ၊ ရှေးရှုတက်သည်ကို။ တံ အဓိကရဏံ အဿ ဘိက္ခုုဟိ ဧဝ-မဿ ဝစနီယောတိ ဝစနဿ။ ပဒဘာဇနေ။

သမေတုကို သမံ အာ ဧတု-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ထိုကြောင့်"သမာ ဂစ္ဆတု" ဟု ဖွင့်သတည်း။ ဓာတုမာလာ (၃) ၌ ဧတိ အာ ဧတိ-ဟု လာသည်ကို ထောက်သတည်း။

အဿ သံဃဿ၊ အား။
ဂိလာနံ ပဋိစ္စ အစ္စယောဇနံ ဝုတ္တံ၊ ဣတရံ ပဋိစ္စ အဓိကံ ဒူရမ္ပိ ပန ဂန္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။ တေနေဝါဟ ၊သစေ သက္ကောတီတိ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၁၊ ၂၁၅။)

ဟတ္ထေသု စ၊ လက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဗာဟာသု စ၊ လက်မောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်ဆွဲ၍။ တစ်နည်းကား။ ဟတ္ထေသု စ၊ လက်တို့၌လည်းကောင်း။ ဗာဟာသု စ၊ လက်မောင်းတို့၌လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုံ၊ ဘေဒါနုဝတ္တကရဟန်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။

ပါဒေသု ဂဟေတွာတိ ပါဒေ ဂဟေတွာ၊ ဥပယောဂတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ၊ ပါဒေသု ဝါ တံ ဂဟေတွာ။ ။(သုဒ္ဓိန္နကဏ္ဍအဖွင့် အဋ္ဌကထာစကား ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၇၇။ စကား။)

ဣမေ အာဇီဝကာ ဘိက္ခူ သု အဘိဝါဒေန္တိ။ ကမ္မကရဏ နိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမီ သုတ်၏ ကံအနက်၌ သတ္တမီဝိဘတ်သက်ရသော ပြယုဂ်တည်း။ (ကမ္မံ ကတ္တဗ္ဗောဟု စာအများရှိ၏။ ကမ္မံ ကတ္တဗ္ဗံ·ဟုရှိမှ ကံနှင့်လိုင်တန်သတည်း။)

အဿ ဝစနဿ၊ ထိုယာဝ တတိယ် သမနုဘာသိတဗ္ဗော·ဟူသော စကား၏။ (ဋ္ဌ၊၄၁၄။) တာ တိဿောပိ အာပတ္တိယော၊ တို့သည်လည်း။ (ပဋိပဿမ္ဘန္တိ ၌စပ်) [ဋ္ဌ၊ ၄၁၅] သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗသို့ ဓမ္မ ကမ္မေ ဝေမတိကောတိ အာဒိဝစနေ။ ဣဓ ဣမသို့ ပဋမသံဃဘေဒသိက္ခာပဒေ။

အသမနုဘာသန္တဿာတိ အသမနုဘာသိယမာနဿ(ဋ္ဌ၊၄၁၆။)ဖြင့် ကံအနက်၌ အန္တ ပစ္စည်းသက်သည်ကို ပြသတည်း။

အသမနုဘာသန္တဿာတိ ကမ္မကာရကေ ကတ္တုနိဒ္ဒေသောတိ အာဟ၊ အသမနုဘာသိယမာနဿာတိ။ (တေရသကဏ် ၂၊၃၆၂။) ကမ္မဝါစာ၌ ခမတိ·ပုဒ်ကို ဤနည်းတူ ရုပ်ပြီးစေအပ်၏။ ဤနည်းကား မာနပစ္စည်းသက် ထိုမာနပစ္စည်းကို အတ္တနောပုဒ်အမည်မှည့်၊ အန္တပစ္စည်းကို ပရဿပုဒ်အမည် မှည့်၊ အတ္တနောပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံသုတ်ဖြင့် အတ္တနောပုဒ် မာနကို ပရဿပုဒ် အန္တပြု၊ တုမှာဒိသေဟိ ပဗ္ဗာဇေန္တော ဝါ ဥပသမ္ပာဒေန္တော ဝါ ဟူသော အဋ္ဌသာလိနီ နိဒါန်း (အဘိဋ္ဌ၊၁၊၂၉)လာ ပြယုဂ်ကဲ့သို့တည်း။ ။တုမှေဟိ၊ သင်တို့သည်။ ပဗ္ဗာဇေန္တော ဝါ၊ ရှင်ပြုအပ်သော ' သူသည်လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပာဒေန္တော ဝါ၊ ပဉ္စင်းခံအပ်သော သူသည်လည်းကောင်းဟု အနက်ပေး။ မာနကို အန္တပြုရသည်ကို မဏိဒီပ ၌ မိန့်အပ်၏။

ယထာ ဟိ ၌ ဟိသည် ဝိတ္ထာရဇောတကတည်း။ "ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ" ဟု အနက်ပေး။ ။"သမနုဘာသမာနော န ပဋိနိဿဇ္ဇိ။" ဟု အချို့စာရှိ၏၊ မသင့်။ "သမနုဘာသနာယ န ပဋိနိဿဇ္ဇိ" ဟုအချို့စာရှိသည်သာ သင့်သတည်း။ ပရိဝါရ ပါဠိဒုတိယ် ကတ္တပညတ္တိဝါရ(ဝိ၊၅၊၃၆) ၌ ဤသို့ပင်ရှိသတည်း။

သမနုဘာ သန ကမ္မေန၊ သည်။ ကာတေန၊ ပြုအပ်သည်။ ။တံ ဝစနံ၊ ထိုအာဒိကမ္မိကဿ ဟူသောစကားကို။ အဿအာဒိကမ္မိကဿာတိဝစနဿ။

၏။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုသမန်ဘာသနကံ ကို။ သာသော အနာပတ္တိ။ ။ အသမနုဘာသန္တော နာမ၊ မဆုံးမအပ်သော ရဟန်းမည်သည်ကို။ (ဝုစ္စတိဦ ပကတိကံ၏ အဖြစ်ဖြင့်စပ်) သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု။ ။တိဝင်္ဂိကံ၊ သော။ ကေသမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

တဿ၊ ထိုသံဃာကို သင်းခွဲသောရဟန်းသို့။ ဝဏ္ဏတ္ထာယ စ၊ အခြံအရံ အကျိုးငှာလည်းကောင်း။ (ဝဏ္ဏသည် အခြံအရံအနက်ဟောတည်း)။ ပက္ခဝုဒ္ဓိ- အတ္ထာယ စ၊ အသင်းအပင်း ပွားများခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း။ စေတံ တဿ ဝဏ္ဏာယာတိ၊ အာဒိဝစနံ။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင်သံဃာ ကွဲပြားခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်းအမှုကို။ သော ဒေဝဒတ္တော၊ သည်။ ဒုတိယသံဃာဒိသေသ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဝမ္ဘနဝစနံ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုဟောသော သဒ္ဒါတည်း။ ဥက္ကံသဝစနံ၊ မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။ ။

၁။ ဝေန္တိ တဿ ဝဏ္ဏာယ ပက္ခာယ ဌိတာ ဟောန္တိတိဝစနံ (ယောဇနာ) ဟုရှိသည်၊ ထိုသို့ရှိမှသင့်မည်။

အပသာရေတုကာမော၊ ပစ်ပယ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ခိပိတုကာမော— ဟူသော တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၃၆၃) စကားကိုလည်းကောင်း။ အပသာ- ရေတီတိ သံသာရေတိ၊ ဟူသော သုတ်ပါထိကဋီကာ သင်္ဂီတိသုတ်အဖွင့်ကို လည်းကောင်း။(ဂဝေသိတဗ္ဗံ)သရ အင်္ကေ့ပေ။ သရေတိ။ သရယတိ။ သရော။ သရောတိသဒ္ဒေါ။ ဟူသော ဓာတုမဉ္ဇူသာ(၃၃၅) စုရာဒိဂိုဏ်းရ-ကာရန္တကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ တစ်နည်းကား "အပသာရေတုကာမော၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။" တဇ္ဇေတုကာမော ဝါ ဟူသော- တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၊၃၆၃) စကားကိုလည်းကောင်း။ အပသာရေတဗ္ဗောတိ သန္တဇ္ဇေတဗ္ဗော ပိဝါဒပရိဟာရဏတ္တံ ဟူသော သုတ်ပါထိကဋီကာ (ဒီဋ္ဌိ၊၃၊၉၁) ပါသာဒိကသုတ်အဖွင့်ကိုထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ ဤသုတ်ဋီကာစကား တို့ကိုထောက်၍"မုဒ္ဒဇ ရ-နှင့် "အပသာရေတုကာမော" သာအမှန်တည်း။ ဒန္တဇ ဒ-နှင့် "အပသာဒေ တု ကာမော"ကား အမှန်မဟုတ်''ဟု သိအပ်၏။ ပိဋကတ်တိုက်တော်ရှိ ရွှေစာ မင်စာတို့၌ ဒနှင့်ရ- ထွေးယှက်သော သဘော ရှိ၏။ ရွှေစာ မင်စာတို့ကို ရေးကူးသော စာရေးတို့သည် ဒ-ကိုရ-ရေးတတ်

ကုန်သည်ဟု ငါတို့၏ဆရာ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်ရှိတော်မူဘိသတည်း။

ဘိက္ခုပါတိမောက် ပါဠိဒေသနီမှာလည်း ထို့အတူ မုဒ္ဒဇ ရ-နှင့် ရှိရမည်။ သခေါ် နာမ သပတ္တော အပ္ပကဏ္ဍော ဥခါပိခါနာဒိပ္ပမာဏော သမူလော ဧကော သေဝါလဝိသေသောဟု အဘိဓာန်ဋီကာ(၆၉၀-ဂါထာ) ပါဌ်လဝင် အဖွင့်၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဆူးရှိ၍ အိုးဖုံး, စလောင်းဖုံး စသည် ပမာဏရှိသော ရှည်သောအမြစ်ရှိသော အရွက်ရှိသော မှော်သည် သခ်မည်၏ဟု သိအပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ အမြစ်နှင့်အရွက်ကိုသာမှတ်၍ မိန့်တော်မူသတည်း။ ဆူးနှင့်ပမာဏကို တိုက်ရိုက်မိန့်တော်မမူ။

နီလသေဝါလော၊ အိုးဖုံး စလောင်းဖုံး စသည်အောက်ငယ်သော နှမ်းစေ့စသည်ထက်ကြီးသော စိမ်းသောမှော်တည်း။ သခ်-အဖွင့် အဘိဓာန်ဋီကာ-စကား, ပမာဏအဖွင့် အဋ္ဌကထာ စကားတို့ကို ထောက်ထား၍ အနက်ပေး

ပဏကောတိ၊ မှော်ညှင်းဟူ၍။ သချံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တေန မဟာဝါတေနပိ-သည်လည်း။

[၄၄၇၊၄၂၆] တေ ပန ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ [ကေူန ဝိသတိ ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၌ ပကတိကံအဖြစ်ဖြင့်စပ်။ ကေူန ဝိသတိ ဓမ္မာ-ကား ဝိကတိကံတည်း။] အနုမာန သုတ္တေ၊ မူလပဏ္ဏာသ ဒုတိယသီဟ နာဒဝဂ် ပဉ္စမ အနုမာနသုတ်၌။ ။ အဘိသဂိတာ၊ အလွန်ဒေါသကပ်ငြိခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ။ စောဒကံပဋိပ္ဖရတေတာ၊ စောဒက၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၍ တည်သောအားဖြင့် ပျံ့နှံ့သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ စောဒကံ အပသာရဏတာ၊ စောဒကကို မောင်းမဲခြိမ်းခြောက်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ စောဒကဿ ပစ္စာရောပနတာ၊ စောဒက၏အထက်၌ တစ်ဖန် အပြစ်ကိုတင်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ။အပဒါနေန၊ အပြစ်ဒေါသတို့ကို ဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော သမ္မာ, မိစ္ဆာပယောဂဖြင့်။ န သမ္ပာယနတာ၊ မပြည့်စုံစေ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသိအာဓာနဂ္ဂါဟိဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိတာ၊ မိမိအယူကို တပါးသောအားဖြင့် သုံးသပ်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ မြဲမြန်စွာယူသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ စွန့်နိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ လိပ်ကဲ့သို့ မိမိ၏

အယူကို စိတ်တွင်း၌ထားသဖြင့် တပါးသောအားဖြင့် သုံးသပ်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ မိကျောင်းကဲ့သို့ မြဲမြံစွာယူသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ (စွန့်နိုင်ခဲသည်ဟူလိုသတည်း)

ပဒက္ခိဏေန၊ လက်ယာအားဖြင့်။ (ဝါ) အရိုအသေအားဖြင့်။ ။

ပကာရေဟိ အာဝဟန် ပဒက္ခိဏံဟု တေရသကဏ်ဋီကာ(၂၊ ၃၆၇)ဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်တည်း။ "ပကာရေဟိ၊ ဆုံးမတိုင်းသော အပြားတို့ဖြင့်။ အာဝဟန်၊ နာယူသောအားဖြင့် ရွက်ဆောင်ခြင်းသည်။ ပဒက္ခိဏံ၊ မည်၏"ဟု အနက်ပေး။

သဟဓမ္မိကေန၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ သိက္ခာပဒေန၊ ဖြင့်(ဝါ) ကား။ သဟဓမ္မေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ [ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် သဟဓမ္မနေ၌၊ ဏိက-ပစ္စည်းကျေသတည်း။ နောက်နည်းအလို ဏိက-ပစ္စည်းမကျေ သက်ပင်မသက်ရချေ]။

ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

[၃၁၄၃၁။] ဝိဟာရေ၊ တပါးကုန်သော ရဟန်းတို့၏ကျောင်း၌။ ဝသန္တိ၊ နေရှိသာ နေကုန်၏။

ဝေကျေ ထိုဝေဖြင့် နဝကမ္မကရဏ စသည်ကိုကန့်။ နိဝါသော နိဝါသမတ္တံ ဟူသော တေရသကဏ်(၂၊ ၃၆၈)ဋီကာကိုထောက်။

ဆမ္ဗဂ္ဂိယာနံ၊ တို့တွင်။ (ဝါ)တို့ထက်။ ဇေဋ္ဌက ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ၊ အကြီးဆုံးဖြစ်ကုန်သော ဆဗ္ဗဂ္ဂီတို့တည်း။ ဆ ဇနာ၊ ခြောက်ယောက်ကုန်သော လူတို့သည်။ ကိစ္စေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ခဲ့သည် ရှိသော်။ နိတ္ထရဏကဋ္ဌာနေ၊ ထွက်မြောက်နိုင်ရာ၌။ ။သတ္တုပညာသာယ ကုလသတ သာဟဿယော၊ ငါးသန်းခုနစ်သိန်းကုန်သော အမျိုးတို့သည်။ ။ အာယမုခဘူတာ၊ အခွန်အတုပ်၏ အဝဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ။သီလဝန္တော စ၊ သီလရှိကုန်သည်လည်း။ ယောန္တိ၊ ကုန်၏။ [စ-ဖြင့် ဘုရားရှင်နှင့်တကွ လှည့်လည်ရခြင်းကိုပေါင်း]။ ဝိစရန္တိ၊ လှည့်လည်လည်း လှည့်လည်ရကုန်၏။ [ပိ-ဖြင့် သီလရှိသည်ကို ပေါင်း]။ ။ အကတဝတ္ထုံ၊ တပါးကုန်သော ရဟန်းတို့သည် လွန်ကျူးသောအားဖြင့် မပြုအပ်သော ဝတ္ထုကို။

မာလာဝစ္ဆဟုဒန္တဇ ဝနှင့် ပါဠိ၌အဋ္ဌကထာရှိ၏၊ကဏ္ဍဇ တတိယဂ-နှင့်မာလာဂစ္ဆရှိသင့်သတည်း။ ဂစ္ဆော တု ခုဒ္ဒပါဒပေါ။ (အဘိဓာန် အရည၀ဂ် ၅၄၀။)

ဂမုဂမနေ၊ ဏော၊ "ဂမိဿန္တောဧွာ ဝါ သဗ္ဗာသု"တိ ဧွာ၊(အဘိဓာန်ဋီကာ ၅၄၀)။

ဧတ္တ မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တီတိ အာဒိဝစနေ။ ပနသဒ္ဒေါ ပက္ခန္တရဇောတာ၊ ဥဒ-ကဿ၊ ပိုးရှိသော အကပ္ပိယရေကို။ ။မာလာဝစ္ဆာဒယော၊ တို့သည်။ ရော-ပါပေတဗ္ဗာ၊ ကုန်သော်။ (ဤ၌ စာကိုယ်မှာ ပုဒ်သေးရှိရမည်မထင်၊ ရှိကြ၏။)

ပရိယာယာဒိတ္တယသခါတံ ဉတရတ္တယံ။ ။ယံ ကပ္ပိယဝေါဟာရာဒိစတုက္ကံ စ-သဒ္ဒေါ ဝါကျာရမ္ဘဇောတာ။ ။သေသံ ကပ္ပိယ ဝေါဟာရာဒိစတုက္ကံ။။ဥဇုံ ကာတုမ္ပိ သိဉ္စိတုမ္ပိ နှာယိတုမ္ပိ ဆဋ္ဌေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ [ဟတ္ထပါဒမုခ ဓောဝနုဒကာနိစ၌ စ-ဖြင့် အစိတ် အစိတ်ကိုဆည်း]။ တတ္ထ အာရာမတ္ထာယ ဝနတ္ထာယ ဆာယတ္ထာယ စ ရောပိတရုက္ခေ ကုလဒူသနတ္ထာယ သြစိနန သြစိနာပနေ။ အညတ္ထာယဝါ ကုလဒူသနတော အညတ္ထ ဝတ္ထုပူဇနာဒိနော အတ္ထာယ ဝါ။ (ဝတ္ထုသဒ္ဒါ ရတနတ္တယ ဟောတည်း)။ အနာစာရတ္တာ စ ဝုတ္တေ ပါပသမာစာရတ္တာစ ဂန္ထနာဒိနံ၊ တို့၏။ အနာစာရတ္တေ စ၊ လည်းကောင်း။ ပါပသမာစာရတ္တေ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ အာရာမာဒိအတ္ထာယ၊ ငှါ။ ကပ္ပိယပထဝိယံ၊ ၌၊ ရုက္ခရောပနေ၊ ၌။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့။ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ၊ ရဘနာသုံးပါးကို ပူဇော်ခြင်း ငှါ။ ဂန္ထနာဒိသု၊ ပန်းကုံးခြင်း စသည်တို့၌။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ နည်း။ ကုလဒူသနတ္ထာယ၊ ငှာ။ ဂန္ထနာဒိနံ၊ တို့၏။ အကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ သိယာနနု၊ ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒကော၊ သည်။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုငြားအံ့။ အနာပတ္တိယေဝ၊ အနာပတ္တိသာ ဟုတ်၏။ (ပဋိဝစနဝိသဇ္ဇနာတည်း။)

အနာပတ္တိယေဝကို ထင်စွာပြလိုရကား ယထာ ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သတည်း။

ဟိ တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ့။ တတ္ထ အာရာမာဒိအတ္ထာယ ရုက္ခရောပနေ၊ ၌၊ ကပ္ပိယ ဝေါဟာရေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရိယာယာဒိဟိ စ၊ တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ရုက္ခေ၊ ကို။ ရောပိတေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ရောပိတေ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဂန္ထာပနေပိ၊ ၌လည်း။ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန စ၊ ဖြင့် လည်းကောင်း။ ပရိယာယာဒိဟိ စ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဂန္ထာပနေ၊ သည်။ သတိ၊သော်။ အနာပတ္တိယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ သယံ၊

ကိုယ်တိုင်။ ဂန္တွေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပရိဟာရော၊ တည်း။ (ဣတိ ပရိဟာရော ကားထည့်သတည်း)။

ကသ္မာ၊ ကြောင့်၊ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂန္တွေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ နဟောတိ၊ နည်း။ နနု စ စောဒေမိ၊ အံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟာပစ္စရိကုရုန္ဒီသု၊ တို့၌။ ကပ္ပိယပထဝိယံ သယံ ရောပေတုံ-ဝဋ္ဋတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ၊ ငှာ။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂန္တွေ၊ သည်။ သတိပိ၊ လည်း။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတိ၊ ၏။ မဟာပစ္စရိကုရုန္ဒီသု၊ တို့၌။ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ၊ ရှင့်။ ပန တထာ ပိ၊ လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ န ဝုတ္တံ၊ မမိန့်အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂန္တွေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။

ဟိ သစ္စံ တတြ ရောပနံ သိဥ္စနဝိသယေ။ ။ အညတြ အာရာမာဒိ အတ္ထာယ မာလာဝစ္ဆာဒိရောပနေ။ တတ္ထ မာလာဝ စ္ဆံ ရောပေဋ္ဌေ့တိအာဒိဝ-စနေသု။ ဣဓဂန္ထေ့တိ အာဒိဝစနေသု။ မဟာအဋ္ဌကထာဒီသု အဋ္ဌကထာသု။

သဗ္ဗံ စသော စကားသည်။ "တတြ ဟိ အဝိသေသေန" စသော စကား၏ နိဂုံးတည်း။

သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ရောပန စသည်, ဂန္တနစသည်ကို။ ဝွေ ပန အကပ္ပိယ ဝေါဟာရေတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။ တတ္ထ ဂန္တနာဒီသု ကဿစိ စောဒကဿစောဒနာသိယာ။ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယပိ သယံဂန္တာနာဒီသု အာပတ္တိ ယဒိ ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယဟရဏာဒီသု ကသ္မာ အနာပတ္တီတိ စောဒနာ။ ကုလိတ္ထိအာဒီနံ အတ္ထာယ ဟရဏတော အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာနံ ဘိက္ခူနံဟရဏတော ဟရဏဝစ-နတော တံ ဟရဏသမ္ဗန္ဓေန ဧကတော ဝဏ္ဏိကမာလံ ဟရိဿန္တိပိတိ ဘာဂဝတာ ဂရုဟိတတ္တာ စ သာရေတ္ဗာ အာပတ္တိ ရောပေတဗ္ဗာတိ အာပတ္တိရောပနတော စ ဝတ္ထုပူဇနတ္ထာယ ဟရဏာဒီသု အနာပတ္တီတိ ဉာယတိသာရတ္ထဒီပနီကိုထောက်၍ ဟရဏတောကို ဟရဏဝစနတောဟု ဖွင့်၍ အနက်ပေးသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီကိုထောက်၍ တံဟရဏသမ္ဗန္ဓေန စသော ပါဠိကူနှင့်ခုကိုထည့်၍ အနက်ပေးသတည်း။

ပဋိက္ခိတ္တ ဟူသည် ကဲ့ရဲ့တော်မူ၍ အာပတ်သို့တင်ခြင်းတည်း။ တတ္ထ-ဂဏ္ဍေတိတိ အာဒိဝစနေသု။

ကေတော ပဝတ္တံဝဏ္ဏံ ကေတောဝဏ္ဏံ။ ကေတော ဝဏ္ဏံတေိဿာ မာလာယ အတ္ထီတိ ကေတောဝဏ္ဏိကာ ဟုဝစနတ္ထပြု။ မူ႑ယောဂတောမဠရိ ရော နဒါဒိ၊ ဉဿတ္တဥ္ဇ၊ ဟု အဘိဓာန်ဋီကာအရညဝဂ် (၅၅၀) အဖွင့်၌ မိန့်တော်မူသော ကြောင့်၊ တာလုဇ တတိယဇနှင့်မဠရိကရှိရမည်။ တာလုဇပဉ္စမ ဧ-နှင့် မရှိသင့်။ မဠူသဒ္ဒါ တာလုဇ တတိယ ဇနှင့်ရှိရမည်ကိုကား "မနိဝဗ္ဗန္တိ မဠူ ဇု-မန-ဉာ-ဏေ" ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာ သက္ကကဏ္ဍအဖွင့် (၁၂၈) ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ဝိမူတိကာ—၌ ဝိ-ပုဗ္ဗ မူ—ဓာတ် "မူ—ကမ္ပနေ" (နိတိဓာတု—၂၄၉) ဟူသည်နှင့်အညီ ကမ္ပနအနက်ဟော။ "ဝိမူနာပနံ သိန္ဓုဝါရပုပ္ဖာဒိနိ ကမ္ပာပနံ ဝိမူတံ ဝိမူတေန ကတာ ဝိမူတိကာ" ဟုဝစနတ္ထပြု။ ဥဒ္ဓံ တသိယတေတိ အဝဋံသော သော ဧဝ ဝဋံသကော။ သကတ္ထေ ကော တဿ ဠော။ အနေကတ္ထတ္တာ ဥပသဂ္ဂနိပါတာနံ ဥဒ္ဓံဘာဂဇောတကော စေတ္ထ အဝ-သဒ္ဒေါ—ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ နရဝဂ်အဖွင့် (၃၀၈)၌ မိန့်တော်မူသည်နှင့်အညီ ဝဋံသကပုဒ်နေကို သိအပ်၏။ ဥတ္တံသော သေခရာဝေဠာ။ မုဒ္ဓမာလျေ ဝဋံသကော (အဘိဓာန် နရဝဂ် ၃၀၈)။ ဦးဆောက်ပန်းပရိယာယ်ငါးပုဒ်) ဤငါးခုသော ဦးဆောက်ပန်းတွင် "ဝဋံသကာဦးဆောက်ပန်းကားနား၌ဆင်ရသောတစ်ပွင့်တစ်ခုသောပန်းတည်း" အာဝေဠ ဦးဆောက်ပန်းကား နား၌ပင် ဆင်ရသောပန်းအပေါင်းတည်း။ဤသို့ ဤအဋ္ဌကထာ၌မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်"အာဝေဠာတိ ကဏ္ဏိကာ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီကိုလည်းထောက်သတည်း။

မုဒ္ဓံ အဝတိ ရက္ခတိတျာ ဝေဠော။ အဝ-ရက္ခဏေ။ ဧလော။ ဌတ္တံ။ အာဝေ-ဠာတိပိ ပါဌော။ ဒီဃတ္တံ (အဘိဓာန်ဋီကာ၊၃၀၈) အဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် ကဏ္ဏံ အဝတိ ရက္ခတိတိ အာဝေဠာ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ဝေတ္ထ မာလာဝဋံသံ ရောပေန္တိတိ အာဒိဝစနေသု။ ။
မာလာဝဋံသံ၊ ကို။ ရောပေန္တဿ၊ ကိုယ်တိုင်စိုက်ပျိုးသော ရဟန်းအား။ စိတ္တိယမ္ဗဝ၊သည်လည်ကောင်း။ ဒုက္ကဋမ္ဗ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ပထဝီခဏနပါစိတ်နှင့်ကုလဒူသနအကျိုးငှာ စိုက်သည့်အတွက် ဒုက္ကဋ်ရှိသင့်သတည်း။

ဒုက္ကဋမေဝဒ္ဓ ကုလဒူသနအကျိုးငှာ စိုက်ခြင်း, စိုက်စေခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်သာသင့်သည်။ ကပ္ပိယမြေ၌ စိုက်ခြင်း,စိုက်စေခြင်းကြောင့် ပထဝီခဏနပါစိတ်မသင့် ဟူလိုသတည်း။

ဥဘယတ္ထာပိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယပထဝီယံ။ ။သပါစိတ္တိယဒုက္ကဋံ ဝါ ကို ကုလဒူသနအကျိုးငှာ အကပ္ပိယပထဝီ၌ စိုက်စေသည်ကိုရည်၍ မိန့်သတည်း။ သုဒ္ဓဒုက္ကဋံ ဝါ ကို ကုလဒူသနအကျိုးငှာ ကပ္ပိယ ပထဝီ၌ စိုက်စေသည်ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။

သဗ္ဗတ္ထ ကုလသင်္ဂဟပရိဘောဂအာရာမာဒိဖ္ဘတ္တာယ ရောပိတေ။ ။ ကပ္ပိယေန ဥဒကေန တေသံယောဝ ဒိန္နံ ကုလဒူသနပရိဘောဂါနံ အတ္တာယ သိဥ္စနသိဉ္စာပနေ ဒုက္ကဋံ။ ဧတ္ထ သိဥ္စန သိဥ္စာပနေ တွင်။ ။ အညတ္ထ ဝတ္ထုပူဇာဒိအတ္တာယ ဩစိနနေ။ ။အညတြ ဝတ္ထုပူဇာဒိအတ္တာယ ဩစိနနေ ပါစိတ္တိယမေဝ။ ဥပ္ပလပဒုမာဒီသု ဝါ။ ။ပုပ္ဖေသု ဝါ။ ။ဒဏ္ဍကံ ဝါ ဝဏ္ဋံ ဝါ။ ။ဂန္ထေတ္ဗာ ကုဇကမေဝ ဖြင့်“ဂန္ထနံ ဗန္ဓနံ ဂန္ထော။ ဂန္ထနေ နိဗ္ဗတ္တံ ဂန္ထိမံ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ဇာတာဒိနမိမိယာ စ သုတ်ဖြင့် ဣမ-ပစ္စည်းသက်။

ဒန္တဇ္ ၊ စတုတ္တဂန္ထနှင့် ဒန္တဇဒုတိယဂန္ထ အထူးမရှိ။ ။သန္ထ ဂန္ထ ဗန္ဓနေ။ ဓာတုမာလာ၌ ဒန္တဇ ဒုတိယ ဂန္ထလာငြားသော်လည်း ဂန္ထ,ဂန္ထနှစ်ချက်သင့်သတည်း။

ဂေါပ္ဖနံ၊ ဖွဲ့ချည်သောအားဖြင့် စောင့်ရှောက်ခြင်းတည်း။

ဂုပ-ရက္ခဏေ။ ဓာတုမာလာ။ (၁၂၀)ဤဂေါပ္ဖနံ စကားဖြင့် အန္တတ္ထကိုသာပြသတည်း။ ဝိဂ္ဂဟ်ကား“ဂေါပ္ဖေန နိဗ္ဗတ္တံ ဂေါပ္ဖိမံ” ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၃၇၁)၌ ,,သေ နယော သောသေသုပိ” ဟုမိန့်အပ်၏။ ဇာတာဒိနမိမိယာ စ သုတ်အဖွင့် တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ (၂၃၀)၌လည်း။ ဂေါပ္ဖိမော ဂန္ထိမောပြယုဂ်ကို ထုတ်သတည်း။

ဝဿိကပုပ္ဖာဒီနိ ဟူသော ယောဝိဘတ်၏ကာရိယ နိ-နှင့် ရှိသည်ကား ဂေါပ္ဖနံ-ဟူသော ဘာဝဝါစကပုဒ်နှင့်မတန်။ ကမ္မတ္ထဆဋ္ဌီ နံ-ဝိဘတ်နှင့်ဝဿိက-ပုပ္ဖာဒီနံ ဟု ရှိမှ ဂေါပ္ဖနံဟူသော ဘာဝဝါစကပုဒ်နှင့် တန်သတည်း။ ဝါကံ ဝါ စသော နောက်နည်းအလို ပန်းပြုပုံသာ ခြားသတည်း။ ဝိဂ္ဂဟ်မခြား။ ။ပုရိမနယေနေဝဖြင့် တံ ဘိက္ခုဿ ဝါ စသည်ကို ညွှန်သတည်း။

ဝဏ္ဏေသု ဝါ ဆိဒ္ဒေ ဝါ။ ။ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ အာဝုတ္တိဖြင့် “ဝိဇ္ဈနံ ဝိနိဝိဇ္ဈနံ ဝေဓော ဝေမေနံ နိဗ္ဗတ္တံ ဝေဓိမံ” ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

ဗန္ဓိတုံ ဝါ ဝိဇ္ဈိတုံ ဝါ ပဝေသေတုံ ဝါ။ ။ဆိဒ္ဒေသု ဝါ အန္တရေသု ဝါ။ ။ ဓမ္မရဇ္ဇုယမ္ပိ၊ တရားသဖြင့် ကျစ်အပ်သော ကြိုး၌လည်း။

စေတိ ဗောဓိကို ပန်းသွင်းခြင်း အကျိုးငှာ လှည့်လည်၍ ဖွဲ့အပ်သော ကြိုးဖြစ်၍ ဓမ္မ ရဇ္ဇုမည်သတည်း။ နွား ကျွဲစသည်ကိုချည်ခြင်း အကျိုးငှာ ကျစ်အပ်သော ကြိုးသည်ပြန်ဘက် အားဖြင့် အဓမ္မရဇ္ဇုမည်၏ဟု မှတ်ရန် ရှိသတည်း။

ပုပ္ဖေဟိ ဝေဌေန္တိဖြင့်“ဝေဌနံ ဝေဌော ဝေဌေန နိဗ္ဗတ္တံ ဝေဌိမံ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

ဗန္ဓိတုံ ဝါ ကာတုံဝါ ပုရိမဌာနံ အတိက္ကာမေတိဖြင့်“ပုရိမသ္မာ ဌာနသ္မာ အတိက္ကမာပနေန ကတံ ပုရိမံ”ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

ကလမ္ဗကပုဒ်ကို“အပ္ပကံ လမ္ဗကော ကလမ္ဗကော”ဟု ဝစနတ္ထပြု ကာပ္ပတ္တေသုံစ သုတ်ဖြင့် အပ္ပအနက်၌ဖြစ်သော ကု-ကို ကာ-ပြု၊ ကာအစိတ် အာ-ကို အ-ရဿပြု။ ကြာသွတ်အိုးသဏ္ဍာန်ပန်းဆိုင်းကို အနည်းငယ်ဆွဲသည်ကို“ကလမ္ဗက” ဆိုသတည်း။ ။တမ္ပိ ပုပ္ဖဒါမ ကရဏံ ဣမ ဌာနေ ပုရိမဌာနေယေဝ ပဝိဋ္ဌံ။ ပုပ္ဖဂုဠဒါမမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ပုရိမဌာနေ၊ ၌။ပဝိဋ္ဌံ၊သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ သဗ္ဗတ္ထ ဂန္ထိမာဒီသု။

တုဝဋ္ဋေန္တိ၌ တုဝဋ္ဋ-ဓာတ် နိပ္ဖဇ္ဇာအနက်ဟော တုဝဋ္ဋ-နိပဇ္ဇာယံ (ဓာတုမာသာ(၂၉၇))။ ။လာသေန္တိ၌ လသ-ဓာတ်သည် “လသ-သိလေသနကီဠနေသု”ဟ မိန့်အပ်သောအနက်တို့ကို မဟော။“လသ သိလျယောဂေ။ သိလျယောဂေါ လာသိယံ နာဋကာ နာဋနံ ရေ စ ကဒါန်”ဟု(နီတိဓာတု၊ ၃၄၆) မိန့်အပ်သောကြောင့် သိလျယောဂအနက်ကိုဟောသတည်းဟု ပြတော်မူခြင်းငှာ လာသေန္တိတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

သဗ္ဗတ္ထ နစ္စန္တိယာပိ ငါဒေန္တိတိ အာဒိဂစနေသု။အဋ္ဌပဒဖလကေ၊ရှစ်ခုရှစ်ခုသော ရှစ်ကွက်ရှစ်ကွက်သော အံစာ၏ တည်ရာရှိသော ပျဉ်ပြား၌။ ပရိဟရိတဗ္ဗံ၊ ရှောင်လွှဲအပ်သော။ ။ပန္တိကကီဠာယံ[၁], သစ်သားနှစ်စသောဇယ်အစဉ်

၁။ သန္တိကကီဠာယဟု ယခုစာအုပ်တို့၌ ရှိကြသည်။ နိဿယကား မထူးခြားလှပါ။

ကစားခြင်းဖြင့်။ ။ဇူတခလိကော ၂ တလင်းနှင့် တူသော အန်အဝန်း၌။ ။ ဒဏ္ဍကကီဠာ၊လှံတံဖြင့်ကစားခြင်းကို(ဝါ)ကျည်းသားထောက်၍ကစားခြင်းကို။

ဂုဠေနအံစာဖြင့်။ပဏ္ဏနာဠိကာ၊ထန်းရွက်ကျည်တောက်ကို။

ခုဒ္ဒကရထေန၊ဖြင့်။ က-ပစ္စည်းကို ခုဒ္ဒကအနက်၌ သက်ဟု ပြသတည်း။ ဟီဠနာနုကမ္ပ ခုဒ္ဒက ကုစ္ဆိတသကတ္ထေသု ကော။ခုဒ္ဒကတ္ထေ–ဂါမကော(တဒ္ဓိတ် သဒ္ဒနီတိသုတ္တ၊၂၅၇)။

နိဗ္ဗုဇ္ဈန္တိ၌ နိပုဗ္ဗ ယုဓာတ်သမ္ပဟာရအနက်ဟော၊ သမ္ပဟာရဟူသည် ပုတ်ခတ်ခြင်းတည်း။ ယ-ကို ဗ-ပြု။

နိဗ္ဗုဇ္ဈန္တိ၊အောက်အဖို့ပြု၍ အောက်ကဝင်၍ ပုတ်ခတ် လက်ပွေ့သတ်ကုန်၏။(ဝါ)လက်ဖြင့် ဖွဲ့သည်ကိုပြု၍ နပမ်းလုံးကုန်၏။ ။နိဗ္ဗုဒ္ဓံ မလ္လယုဒ္ဓမို။ (အဘိဓာန် တေပုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်၊၄၀၂)။ အဓောဘာဂံ ဗန္ဓနံ ဝါ ကတွာ ယုဇ္ဈန္တိ ဧတ္ထာတိ နိဗ္ဗုဒ္ဓံ။ ယဿ ဗော(အဘိဓာန်ဋီကာ ၄၀၂–ဂါထာ)။ နိ-သည် အဓောဘာဂ နှင့် ဗန္ဓန-အနက်ဟော။ ။ဒဿနော သာနနိက္ခန္တာ ဓောဘာဂေဿ ဝ ဓာရဏော။ (အဘိဓာန် အဗျယဝဂ်(၁၁၆၆)။

တစ်နည်းကား “နိဗ္ဗုဇ္ဈန္တိ၊အချင်းချင်း လက်ပမ်းလုံးသည်ကို ဖြည်ကုန်၏။ [အညမညဿ ဝေဓံ နိဗ္ဗေဓေတ္ဗာ ယုဇ္ဈန္တီတိ ဝါ နိဗ္ဗုဒ္ဓံ။ ဝေဓ ဝေဓနေ တော။ ဿော။(အဘိဓာန်ဋီကာ)၄၀၂–ဂါထာ)[ဠ၊၄၇၂] ဝါစံ မုနာတိ သံဝရတီတိ ဗောန္ဓော။စကားတကော်ကော်ရှိ၍ စကားကိုစောင့်သောသူရ၏။

ဗောန္ဓော၊ စကားတကော်ကော်ရှိ၍ စကားကို စောင့်သောသူကို အဗဠ္ဌော၊စကားပြောခြင်းငှာအားမရှိသောသူဟူ၍။ဝုစ္စတိ ကိုရ၊ဆိုအပ်သတတ်။

လ-ငယ်ကို ဠ-ကြီးပြု။ မုန-ဓာတ်ကို ဗုန်ပြု၊ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ဒ-ပစ္စည်းသက်။ “ဏှာဒိမောဂ္ဂလာန် ဝုဏာတိဿ ဗုန်၊ ဝုဏိယတိသံဝရိယတိတိ ဗုန္ဒော၊ မူလပ္ပဒေသော-ဟူသော (ဏှာဒိ၊၉၆-သုတ်)ကို မှီးသတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ “ဗောန္ဒောတိ၊ ကား။ ဏဠော၊ စကားတကော်ကော်ရှိ၍ စကားပြောခြင်း၌ ညွတ်သောသူတည်း”ဟု အနက်ပေး။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ဗောန္ဒောတိ၊ ကား။

၂။ ဇူတခလိကေတိ ဇူတ မဏ္ဍလေ ဇူတဖလကေတိပိ အရုနော ပါဌော။ (သီ၊ဋီ၊သစ်၊၁။၃၆၁)

လော ဋ္ဌော၊ စကားတကက်ကက်ရှိ၍ နှုတ်လျှပ်ပေါ်သောသူတည်း”။ ဟု အနက်ပေး။ ၁

အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဗဋ္ဌဗဋ္ဌော ဝိယ၊ စကားတကက်ကက်ရှိသကဲ့သို့။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေတထာ၊ တူ။ အမှာကံ၊တို့၏။ အယျာ၊ သော။ အဿ- ဇိနုဗ္ဗသုကာ၊ တို့သည်။ အဗဋ္ဌဗဋ္ဌာ ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ။ (ဝါ)ကား။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်ချွတ်သောအားဖြင့်။ တိဏ္ဏမ္ပိ၊ သော။ အာကာရာနံ၊ အဗဋ္ဌဗဋ္ဌအဖြစ်စသော အခြင်းအရာတို့၏။ တော်၊ ဤဆွမ်းမရ ခြင်းကို။

ပယုတ္တဝါစာ၊ ဝိညတ်နှင့်ယှဉ်စပ်သော စကားသည်။ ။ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ပဥ္စော၊ ဤ“အပိ ဘန္တေ ပိဏ္ဍော လဗ္ဘတိ”ဟူသော အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ သည်။ ပုစ္ဆိတ ပဥ္စော နာမ၊ မေးအပ်သော ပြဿနာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကထေတုံ “န ခေါ အာဝုသော ပိဏ္ဍော လဗ္ဘတိ”ဟု ဖြေဆို ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။

ပသာဒါဒီနံ၊ တို့ကို။ ဝိနာသေန၊ဖျက်ဆီးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။န ဒုဋ္ဌော၊ မဖျက်ဆီးအပ်။ ပုဂ္ဂလဝသေန၊ မကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်သော အဿဇိပုနဗ္ဗသုကအလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဋ္ဌော၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။

ဒါနပထာနီတိ ဒါနာနိယေဝ ဝုစ္စန္တိ၊ ဖြင့် “ဒါနာနိယေဝ ပထာနိ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဒါနာနိယေဝ၊ တို့သည်လျှင်။ ပထာနိ၊ ဒိဋ္ဌာ- နုဂတိသို့ လိုက်ကုန်သောသူတို့၏ အကြောင်းတို့တည်း။

ဝါစာ ဧဝ အညေသမ္ပိ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ မာပဇ္ဇန္တာနံ ပထဘူတတ္တာ ဗျပ္ပထောတိ ဝုစ္စတိ (သဒ္ဒနီတိ သန္ဓိ၊၃၂)။ ဒါနနိဒ္ဒေသါနိဖြင့် “ဒါနာနိယေဝ ပထာနိ”ဟူ၍ပင် ရှေးနှင့်အတူ ဝစနတ္ထပြု။ ပထ-သဒ္ဒါသည် ခရီးအစဉ်နှင့် အတူစပ်သည် မြဲသည် ကို ဟောသတည်း။ ဒါနဝတ္တာနိကား အမိပ္ပာယ်အဖွင့်။

ရိဉ္စန္တိ ၌ ရိစ-ဓာတ်သည် ကင်းခြင်း ဝိရေစန အနက်ဟောပ၍ပြခြင်းငှာ ရိဉ္စ- န္တိတိ ဝိသုံ ဟောန္တိ ဟုဖွင့်သဘည်း။ [ရိစ·ဝိရေစနေ(ဓာတုမာလာ၊၂၁၃)]။

၁။ ဆဋ္ဌမူ၊ သာရတ္ထဋီ၊၂။၃၇၄။ ဝိမတိဋီ၊၁။၃၀၂•တို့၌ ဗောဓန္တောတိ လောလော၊ မန္ဒဓာတုကောတိ အတ္ထော ဟုရှိသည်။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၊၃၃၄။)၌ သာရိပုတ္တ ။ပ။ ကဒတာတိ-၏ ရှေ့၌ သဒ္ဒသ ။ ပ။ ပသာဒဗဟုလတာယ ပသန္နသ ရှိရမည်ကို ပါဠိတော်ကို ထောက်၍သိ။ စကားရှေ့နောက်ပြန်သည်။

ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ ကရောထ-ဟူသော ပါဠိတော်စကား၌ ကုလဒူသနအမှုကို ပြုမိသော်လည်း ပုံသေးကန္တအားဖြင့် ပဗ္ဗာဇနီယကံ ကို ပြုရသည်မဟုတ်၊ ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိမှပြုရသတည်း။ ပြုခြင်းငှာ အလိုမရှိက မပြုမူ၍ နေအပ်၏။ ထို့ကြောင့် စူဠဝါပါဠိတော် ကမ္မက္ခန္ဓက အာကင်္ခမာန စုဒ္ဒသက (ဝိ၊၄၊၃၁။)၌ "တီဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာ- နော သံဃော ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ ကရေယျ"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ပြုလိုသော်လည်း ကုလဒူသနဒုက္ကဋ်အာပတ် ဒေသနာကြား၍ မငြိမ်းမိသေးလျှင် ပြုအပ်၏ ဒေသနာကြား၍ ကုလဒူသနဒုက္ကဋ်ငြိမ်းခဲ့သော် ပဗ္ဗဇနီကကံ မပြုအပ် မပြုကောင်း၊ ပြုခဲ့သော် အဓမ္မကံဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စူဠဝါပါဠိတော်ကမ္မက္ခန္ဓက အဓမ္မကမ္မ ဒွါဒသက(ဝိ၊၄၊ ၂၃)၌။ "အပရေဟိပိ ဘိက္ခဝေ တီဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ အဓမ္မကမ္မဉ္စ ဟောတိ အဝိနယကမ္မဉ္စ ဒုဝူပသန္တဉ္စ၊ အနာပတ္တိယာ ကတံ ဟောတိ။ အဒေသနာဂါမိနိယာ အာပတ္တိယာ ကတံ ဟောတိ။ ဒေသိတာယ အာပတ္တိယာ ကတံ ဟောတိ"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤစကားကို ငါတို့၏ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တော်မူသော စူဠဝါနိဿယသစ်ကို စီရင်တော်မူသော မန္တလေးရတနာပုံ နေပြည်တော် စံကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံး- တော်မူသော"သုဒဿနဝရ ဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ် ရှိတော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးအမိန့်တော် ရှိသတည်း။ (ဤမှနောက်၌ ဆရာတော် မိန့်တော်မူသည် ဆိုသမျှမှာ ဤဆရာတော် ဘုရား ကြီးကို သိကြလေ။)

[၃၊ ၄၃၃] ယံ၊ အကြင်ဝတ္ထုအာပတ်ကို။ န သရန္တိ၊ အမှတ်မရ မအောက် မေ့ မိကုန်။ တံ၊ ထိုဝတ္ထုအာပတ်ကို။ (သရ-ဓာတ်၏ကံတည်း) အသမ္ပဇာနဗ္ဗ- သုကာ၊ တို့ကို။ (ကာရိုက်ကံတည်း)။ သာရေတဗ္ဗာ၊ အောက်မေ့စေအပ်ကုန်၏။ အယံ ဝိနိစ္ဆယော၊ "မယံ တုမှေ"စသော အဆုံးအဖြတ်သည်။ တွေ၊ ဤ ပဌမံ အသမ္ပဇာနဗ္ဗသုကာ-စသောစကား၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တေန သာမန္တဂါမေပိ ပိဏ္ဍာယ န စရိတဗ္ဗံ အစရှိသော စကားတို့၌ ပိဏ္ဍာယဟူသော စကားသည် နိဒဿနနည်းမျှသာတည်း။ ပစ္စည်း လေးပါးတို့၏ အကျိုးငှာမလှည့်သည်အပ်၊ လှည့်လည်၍ ရအပ်သောပစ္စည်း လေးပါတို့ကို မသုံးဆောင်အပ်ဟု မှတ်အပ်၏။ မိဘဆွေမျိုးတို့၏ ကိစ္စအစ

ရှိသော အကြောင်းရှိမှု လှည့်လည်အပ်၏။ န နဂရေ စရိတုံ့ဘ္ဗ ပိဏ္ဍာယ သမ္ပဒါန် ရှေးကလိုက်။

န စရိတဗ္ဗံ န စရိတုံ ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ကုလဒူသက အပြုခံရသော ဒါယကာမှ တပါး အခြားသော ကုလဒူသကပြုရာ ရွာနေလူတို့ကျောင်းသို့လာ၍ လှူဒါန်းခဲ့ကုန်မူ ခံယူသုံးဆောင်ကောင်း၏။

[ဠ၊ ၄၃၅] သမဏော ပဋိပဒံ ကထေတွာ အယံ သမဏော အယံ အသ-မဏောတိ မနုဿေ သညာပေတွာ-စကား၌ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုသံဃ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နဿ အာရောစေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ ပါစိတ္တိယံ သိက္ခာပုဒ်ကိုထောက် ၍လည်းကောင်း၊ အယံ အသုစိံ မောစေတွာ သံဃာဒိသေသံ အာပန္နောတိ အာဒိနာ ပန နယေန ဝတ္ထုနာ သဒ္ဓိံ အာပတ္တိံ ဃဋ္ဋေတွာ အာရောစေန္တဿေဝ အာပတ္တိဟု ၎င်းသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဠ၊၃၊၂၀။) စကားကိုထောက်၍ လည်းကောင်း၊ မရည်မညွှန်းမူ၍သာပြောဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ပဋိပဿဒ္ဓကမ္မေနာပိ ၌ အပိ–သဒ္ဒါဖြင့် ကံ-မပြုရသေးသော ရဟန်းကိုလည်းပေါင်း။ ကံပြုဆဲရဟန်းကိုသာ မပေါင်းလင့်။ ထို့ကြောင့် ကံ-ငြိမ်းပြီးသော ရဟန်းကဲ့သို့ ကံ-ပြုဆဲရဟန်း၊ ကံ-မပြုသေးသောရဟန်းတို့သည်လည်း "တတော ပစ္စယာ န ဂဟေတဗ္ဗာ" စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာလာတိုင်း ကျင့်အပ်၏။

တတော ပစ္စယာ န ဂဟေတဗ္ဗာ အစရှိသော စကားဖြင့် တစ်ရံတစ်ခါသာ လှူဖူးကုန်သော ဒါယကာတို့၏ ပစ္စည်း၌ ကျင့်ရာသော အစီအရင်ကို ပြသတည်း။

ပကတိယာ ဒိန္နဋ္ဌာနေယေဝ အစရှိသောစကားဖြင့် အမြဲပုံသေလှူ၍ နေ-ကုန်သော ဒါယကာတို့၏ ပစ္စည်း၌ ကျင့်ရာသော အစီအရင်ကို ပြသတည်း။

တတော ပစ္စယာ န ဂဟေတဗ္ဗာစကား၌ ကုလဒူသနပြုရာ ဒါယကာက ကုလဒူသနပြုခြင်းကြောင့်လှူသောပစ္စည်းကိုသာ မခံအပ်။ မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်ကို ရည်ရော်၍ လှူအပ်သော ပစ္စည်းကိုမူကား ခံအပ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ပစ္စည်းနှစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့် မိန့်ဆိုခြင်းသည် "ဤပစ္စည်းကား ကုလဒူ-သနပြုမိခြင်းကြောင့် လှူသော ပစ္စည်းတည်း။ ဤပစ္စည်းကား; မဂ်,ဖိုလ်ကို ရည်ရော်၍ လှူအပ်သော ပစ္စည်းတည်း ဟု မသိနိုင်သောကြောင့် မိန့်ဆို

သတည်း” ဟု မှတ်အပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုတိုင်းပယ်၍ ခံသင့်လျှင် ခံလေ၊ မဂ်ဖိုလ်ကိုရည်ရော်၍ လှူသော ပစ္စည်းဟု ပုံသေသိအံ့ ပယ်ရန်မရှိ ခံ၍သာ သုံးဆောင်လေ။

ပကတိသာ ဒါနဌာနေယော စသော စကား၌ ပကတိလှူမြဲတိုင်း ပစ္စည်းကို ကုလဒူသနကြောင့်လှူသော် အပ်သည်သာဟု မှတ်အပ်၏။

ယံ ဝဇ္ဇေတွာ အစရှိသော စကားကို ကုလဒူသနကြောင့် လှူသည်ကို သာရည်၍ ဆိုသတည်း။ အလျှင်းမအပ်သောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် “ဣဒါနိ သီလဝတ္တတာယ ဒေမာတိ ဂဟေတဗ္ဗာ” ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ယေန ဝတ္တေန စိဏ္ဏေန သာပတ္တိကဘာဝတော- အစရှိသော ဋီကာသာရတ္ထဒီပနီ(သာရတ္ထဒီ၊၂၁၃၇၆။) လာစကား၌ အာပတ္တိအရ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ကုန်သော ဝတ်တို့ကို မဖြည့်ခြင်းကြောင့် သင့်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကိုသာ ယူလော။ ကုလဒူသန ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို မယူလင့် ကုလဒူသနဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်ကား မည်သည့်အခါမဟူ ဒေသနာကံဖြစ်၍ ဒေသနာကြားလျှင် ငြိမ်းသတည်း။

န နေတ္တာရံ ဝတ္တန္တိ-၌ နေတ္တာရ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို စူဠဝါ အဋ္ဌကထာ ကမ္မခန္ဓက(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၁၃။) အဖွင့်လာ။ “နေတ္တာရံ ဝတ္တန္တိတိ နိတ္ထရန္တာနံ ဝေန္တိ နေတ္တာရံ။ ယေန သက္ကာ နိဿာရဏာ နိတ္ထ ရိတုံ၊ တံ အဋ္ဌာရသဝိဓံ သမ္မာဝတ္တနံ ဝတ္တန္တီတိ အတ္တော။ ဟူသော စကားကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ “နိဿာရဏာ၊ နှင်ထုတ်ခြင်းမှ”ဟု အနက်ပေး။ [ဋ္ဌ။၄၁၆၊၄၁၇]

နဂရမှိ ဂါမဂ္ဂဟဏေနေဝ–စသောစကား၌ အရံသာရှိသော်လည်းကောင်း၊ အရံ ဈေးနှစ်ပါးမရှိသော်လည်းကောင်း၊ ဂါမမည်၏။ ဈေးသာရှိမူ နိဂမ မည်၏။ အရံ ဈေးနှစ်ပါးရှိမူ နဂရ မည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

မဏ္ဍနတ္ထာယ ပန သီဝလိင်္ဂါဒိပူဇနတ္ထာယာတိ တွေကမေဝ ဝုတ္တတ္တာ ဣမံ ဝိက္ကိဏိတ္ထာ ဇီဝိကမ္ပိကပ္ပေယန္တီတိ မာတုအာဒီနံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။ (တေရသကဏ္ဍဋီကာ)(သာရတ္ထ၊၂၁၃၇၆။)။ မဏ္ဍနတ္ထာယ ပန သီဝလိင်္ဂါဒိပူဇနတ္ထာယာတိ တွေကမေဝ ဝုတ္တတ္တာ ဣမံ ဝိက္ကိဏိတ္ထာ ဇီဝိယန္တိတိ မာတာပိတူနံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သေသဉာတီနံ ပန တာဝကာလိကမေဝ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ)(၁၊၃၀၃။)။ သီဝါဒိပူဇနတ္ထန္တိ မဟိဿရာဒိဒေဝတာ ပူဇနတ္ထဥ္စ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ။)(၁၊၂၂၄။)။ မဟိဿရ ပရမီသ္သွာနတ်။ ကာမာယတန

ကျမ်း၌ ပရမီသွာနတ်မင်း၏ဂုဏ်ကိုပြရာ၌ "ကေလိင်္ဂ မဟာဒေဝံ"ဟူ၍ လာရှိသတည်း။ ။"ကေလိင်္ဂ၊ သူတစ်ပါးတို့နှင့်မတူသော လိင်အင်္ဂါဇာတ်ရှိသော" ဟူ၍ အနက်ပေးရာသတည်း။ ဤစကားကိုမှီး၍ "သိဝလိင်္ဂ ဒိပူဇနတ္ထာယ၊ သူတစ်ပါးတို့နှင့်မတူသော လိင်အင်္ဂါဇာတ်ရှိသော ပရမီသွာနတ် အစရှိသည်တို့ကို ပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှါ"ဟူ၍ အနက်ပေး။ လိင်္ဂ-သဒ္ဒါသည် ဝိသေသန မျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဂဏ္ဌိကျမ်း၌ လိင်္ဂ-သဒ္ဒါမပါဘဲ "သိဝါဒိ-ပူဇနတ္ထံ"ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။ အဘိဓမ္မာ ဝိဘာဝနီ ပဉ္စမပရိစ္ဆေဒ အဖွင့်(၁၉၇)၌။ တတ္ထ ဂုတ္တိန္နံ အင်္ဂဇာတံ ဂုတ္ထိလိင်္ဂံ-ဟူသောစကားသည် ကာမာယတန ကျမ်းလာ ကေလိင်္ဂံ ဟူသောစကားနှင့် ထပ်တူကျ၏။ အင္ဂကာထာယံ ပန အညထာ ဂုတ္တိလိင်္ဂါဒီနိ ဝဏ္ဏိတာနိ ဟူ၍ (အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ ၁၉၇) ပြအပ်သော အင္ဂသာလိနီ အင္ဂကထာ ရူပကဏ္ဍအဖွင့် (လိင်္ဂတ္တိ သဏ္ဌာနံ)စကားသည် ကာမာယတနကျမ်းလာ ကေလိင်္ဂံ ဟူသောစကားနှင့် ထပ်တူမကျဖြစ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ မုတ္တာဝလိအဘိဓာန်အဖွင့်၌ သံဝလိင်္ဂ-ဟူ၍လာရှိသတည်း။ မုတ္တာဝလိပရိယာယ်၌ "ပုရိသစိဟနလိင်္ဂံ" ဟူ၍လာရှိသတည်း။ ထိုစကားရပ်၌ လိင်္ဂံ-ဟူသည် အင်္ဂါဇာတ်ဖြစ်သတည်း။ကာမာယတနကျမ်းလာ "ကေလိင်္ဂံ" ဟူသောစကားနှင့် အင္ဂသာလိနီအင္ဂကထာရူပကဏ္ဍအဖွင့်စကား ထပ်တူမကျသော်လည်း ဗုဒ္ဓမတည့်အင္ဂကထာဆရာမိန့်တော်မူအပ်သော စကားဖြစ်သည်နှင့် တနည်းအားဖြင့် မှတ်အပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ "မဏ္ဍနတ္ထာယ ပန သိဝလင်္ဂါဒိ-ပူဇနတ္ထာယ" ဟူသော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ လိင်္ဂ-အရ အင်္ဂါဇာတ်ဖြစ်သတည်း။ အညထာအရ ဟတ္ထ, ပါဒ, ဂီဝါ, ဥရ-အစ ရှိသည်တို့ကို ယူရမည်ကို အင္ဂသာလိနီ အင္ဂကထာ ရူပကဏ္ဍအဖွင့်စကားကို ရှု၍သိအပ်၏။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ လာသော အာဂရိယဝါဒ ဒေ့လုံအားဖြင့် "ဤပန်းကိုရောင်း၍ အသက်မွေးခြင်းကို ပြုကြကုန်လတ္တံ့"ဟု နှလုံးပိုက်၍ အမိအဘမှ ကြွင်းကုန်သော ဆွေမျိုးတို့အားလည်း မူလစ္ဆေဇ္ဇအားဖြင့် ပေးခြင်းငှာ အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဆန္ဒအလိုအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောအတိုင်း နှလုံးပိုက်၍ အမိအဘတို့အားသာ မူလစ္ဆေဇ္ဇအားဖြင့် ပေးခြင်းငှာအပ်၏၊ ကြွင်းကျန်သော ဆွေမျိုးတို့အားမူကား တာဝကာလိက အားဖြင့်သာလျှင် ပေးခြင်းငှာအပ်၏။ ဤ၌သာ အယူဝါဒကွဲပြားသည်မဟုတ်၊ တတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌လည်း အယူဝါဒကွဲပြားခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် တတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၂၇၅။)၌၊မယှံ ဒသန္နံ ကရိဿန္တီတိပစ္စာသာယ ကရောန္တဿပိ ယာစိတ္တာပိ ဂဟေတဗ္ဗဋ္ဌာနတာယ ဉာတကေသုဝေဇ္ဇကမ္မံဝါ။ ကုလဒူသကာပတ္တိ ဝါ န ဟောတီတိ ပဒန္တိ။ ဟုမိန့်အပ်၏။ "ယာစိတ္တာပိ၊ မဖိတ်သည်တောင်း၌လည်း"ဟု အနက်ပေး။ ထို၏အဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၊

၁၊ ၂၃၇။ ၌ တာဝကာလိကံ ဒသာဟမိတိ အာဘောဂံ အကတွာ ဒေန္တဿာပိ ပန-
အန္တရာပတ္တိ ဒုက္ကဋံ ဝိနာ မိစ္ဆာဇီဝံ ဝါ ကုလဒူသနံ ဝါ နပဟောတိယေဝ ဟု
မိန့်အပ်၏။ ထိုနှစ်ဝါဒတို့တွင် တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ ဝိ၊ ဌ၊ ၂၊
၆၇။ ၌ "တာဝကာလိကံ ဒါတဗ္ဗံ" ဟူ၍လာသော စကားကိုရှု၍ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌
မိန့်သတည်း။ အာဘောဂံ ကတွာတိ ဧတ္တကတ္တာ အညာတာ ဒေန္တဿ အာပတ္တိ-
ယေဝ သာရတ္ထဒီပနီယံ ပန အာဘောဂံ ကတွာတိ ဣဒံ ကတ္တဗ္ဗကရဏဒဿန-
ဝသေန ဝုတ္တံ၊ အာဘောဂံ ပနအကတွာပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီတိ တီသု ဂဏ္ဌိပဒေသု
လိခိတန္တိ ဝုတ္တံ။ ပေါရာဏဋ္ဌိကာယံ ပိ တဒေဝ ဂဟေတွာ လိခိတံ။ ဝိမတိ-
ဝိနောဒနီယံ ပန တံ ဝစနံ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ ကေစိ ပန အာဘောဂံ
အကတွာ ပိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ တံ န ယုတ္တံ ဘေသဇ္ဇကရဏာဿ ပါဠိယံ
အနာပတ္တိ ဘိက္ခုပါရာဇိကဿ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ဧဝံ အန္တရာပတ္တိဒဿန-
ဝသေန သာမညတော ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ အဋ္ဌကထာယံ အဝုတ္တပ္ပကာရေန ကရော-
န္တဿ သုတ္တေနေဝ အာပတ္တိ သိဒ္ဓါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တေနေဝ အဋ္ဌကထာယမ္ပိ
ဂေဟဿေဝ သန္တကန္တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ။ ။(ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ ဘေသဇ္ဇာဒိ-
ကရဏဝိနိစ္ဆယကထာ ၁၊၅၅)

ဧတံ ယာဂုဘတ္တာဒိကံ၊ သည်။ အကပ္ပိယံ၊ မအပ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။
ဝါ၊ ဖြစ်သောကြောင့်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အားလည်း။
နဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ။အတ္တနော သန္တကေ စ ပရသန္တကေ စ သံဃိကေ စ
သေနာသနတ္ထာယ နိယာမိတေ စ ဒုက္ကဋာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ။တမေတာ
ဖလပရိစ္ဆေဒရက္ခ ပရိစ္ဆေဒတော။ ။ဣမေ စတ္တေ။ ။ပဏ္ဏဒါနံ ပန စတ္တေ
ဋ္ဌာနေ နအာဂတံ။ ဇင်္ဃေန ပေသနံ ဇင်္ဃပေသနံ။ ဇင်္ဃပေသနဿ ဟာရကံ
ဇင်္ဃပေသနိကံ ဟု ဝစနတ္ထကိုပြုလို၍ ဇင်္ဃပေသနိယန္တိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။
ဣတ္ထန္နာမဿ နာမ၊ ဤအမည်ရှိသော သူမည်သည်၏။ အချိစာ၌ နာမမရှိ။
သာ၍သင့်သတည်း။ သာသနံ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိအဿ ဘိက္ခုနော ပါပါသမာစာရ
အတ္ထိ၊ တေ ပါပသမာစာရ။ ဒဿာ ပါပသမာစာရောတိပဒဿ။ ။

ကုလဒူသက သိက္ခာပဒဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

(၄၄၂) ဧတေသံ နဝန္နံ သံဃာဒိသေသာနံ။ ။(ဣတရေ စတ္တာရော
သံဃာဒိသေသာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၌စပ်) ကာမေန၊ မိမိ၏အလိုဖြင့်။ (ဝါ)
မိမိအလိုရှိမှ။ ပရိဝါသံ၊ ကို။ သမာဒါယ၊ ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ နေရသည်။ နမဟုတ်။

ကာမေန ဝသေန၌ ဝသေနပုဒ် မပါသင့်၊ ဝသေန ပရိဝါသံ သမာဒါယဝတ္တဗ္ဗံနဟု နောက်
အနက် ဖြစ်သင့်၏။

ဂဏ္ဌေါကိုရှေ့ကထား၍ သံယောဇ်ဖွင့်သတည်း။ ။အသာ ဘိက္ခု ၁ံ့သသား၊ အား(သမာသ်ပုဒ်အညပုဒ် အနက်မခြား အသောဒ္ဒုပစာရတည်း။) ရှေ့နည်းအလို အဘိပုဗ္ဗ ဣ-ဓာတ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆနအနက်ဟော။ နောက်နည်းအလို အဘိပုဗ္ဗ ဣ-ဓာတ် အဝှါန-အနက်ဟော။

တေရသ ကဏ္ဍဒီပနီဋ္ဌိတာ။

အနိယတကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

(၄ ၄၄၃)န ဥက္ကဏ္ဍသိ၊ မေထုန်မှီဝဲဆဲအခါ လင်နှင့် မဆန့်ကျင်ဘူးလော့။ နကိလမတိ။ မေထုန်မှီဝဲဆဲအခါ မပင်ပန်းဘူးလော့။ဆာတာ၊ မေထုန်မှီဝဲဆဲအခါ မွတ်သိပ်သည်။ န အသိ မဖြစ်၏လော့။ ။ အသာဝိသာခါယ။ ဝိသတိပုတ္တာ- ၌ ပုတ္တ-ဖြင့်"ပုတ္တော စ ပုတ္တီ စ"ဟုဧကသိသ်ပြု၍ ပုတ္တီကိုလည်းယူ^၁။

ဒါနပ္ပဒါနေသု ငယ်သော ကာလျှုကြီးသော အလှူတို့၌။

ပဒါန၌ပ ကား မဟန္တ-အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၃၇၉)၌၊ "ဒါနပ္ပဒါနေသူတိ ခုဒ္ဒကေသုစေဝ မဟန္တေသု စ ဒါနေသု" ဟု မိန့်အပ်၏။

အန္တရဃရဝေ သု အာသင်္ဂိုဝဲရအာနက္ခတ်ပွဲသဘင်ကြီးတို့၏ အကြားအကြား၌ဖြစ်သော ပွဲသဘင်ငယ်တို့၌။

ဣမေ ပိ ဒါရကာ စသည်ဖြင့် ရဟန်းသံဃာတို့၌ သဒ္ဓါတရားမရှိကုန်သော သူတို့၏ ရဟန်းသံဃာတို့ကို ဆွမ်းမကျွေးဘဲ သက်သက်လူတို့ကို ကျွေးမွေးရာ ဝိသာခါ ဒါယိကာမကို ကျွေးသည်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ ယေပိ သဒ္ဓါ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

န ဝါ အာဒရမကာသိဖြင့် အဘ္ဘာတိသယနည်းအားဖြင့် အာပုဗ္ဗ ဒါ-ဓာတ်၏ အာဒရအနက်ကို ပြသတည်း။ တနည်းကား နအာဒရိယိဆိုလိုလျှက်ရ-အက္ခရာ ကျေသည်ကို ပြသတည်း။(နာမဓာတ်။)

(၄ ၄၄၄၊၄၄၅။)ကမ္မက္ခမံဖြင့်ခမ- တဒ္ဓိတ်ကို ပြသတည်း။ ဏရာဂါတသော ဒမညတ္တေသု စ သုတ်၌စ သဒ္ဒဖြင့် ခမ-အနက်၌ အနီယ-ပစ္စည်းသက်။ စဂ္ဂဟ-

---

^၁ ဝိသတိပုတ္တကား အဋ္ဌကထာ၌ ပါရှိသော ပါဠ်မဟုတ်၊ ယထေဝ ဟိ တဿဝါကျ၏ ထည့်ပါဠ်ဖြစ်သည်။တဿာဝိသာခါယ ဝိသတိပုတ္တာ ဟောန္တိ ယထေဝ၊ဇေဝ တထာ ဟုစပ်လေ။

နေန တတ္ထ ဇာတော၊ တတ္ထ ဝသတိ တဿ ဟိတံ တံ အရဟတီတိ အာဒိသု နေယျပစ္စယော။ ။(ဏာရာဂါတဿေဒမညတ္ထေသုစသုတ်အဖွင့်တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ ၂၃၀-နှာ၊)

အဿ အာသနဿ[၁]၊ ထိုနေရာအား။ အလံ ပရိယတ္တံ[၂]၊ စွမ်းနိုင်သော။ ကမ္မနိယံ၊ မေထုန်လွန်ကျူးခြင်းအမှုအား ခန့်သည်၏အဖြစ်သည်။ (ဘာဝပ္ပစ္စ နတည်း။) အတ္ထိ၊ ၏။ ။ ယတ္ထ အာသနေ၌။ အဇ္ဈာစာရ၊ ကို။ ကရောန္တာ၊ တို့သည်။တံ ကမ္မံ၊ ထိုအဇ္ဈာစာရအမှုကို။ ကာတုံ။ငှါ။ သက္ကောန္တိ၊ ကုန်၏။

နိသဇ္ဇ-အရနှင့် ကရေယျ၌ ကရ ဓာတ် အရမခြား ထို့ကြောင့်“နိသီဒေယျ” ဟုမိန့်သဘည်း။ အခိပ္ပါယ်ဖွင့်မှာ အတ္ထော-ထားရကား “အတ္ထော-အခိပ္ပါယ် နက်တသ်း” ဟု အနက်ပေး။ ယသ္မာ ပန စသည်၌ နိသိန္န, နိပ္ပန္နနှစ်ပါး၌ပင် ပါဠိတ်အာပတ်သင့်သတည်း။ နိသဇ္ဇ-ဖြင့် နိပ္ပန္န-ကိုလည်း အဝိနာဘာဝနည်း အားဖြင့် ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်ပဒဘာဇနီ၌ “ဥပနိသိန္နော ဝါ ဟောတိ၊ ဥပနိပ္ပန္နော ဝါ” ဟု ဟောပေ‌ာ်မူအပ်သတည်း။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ အနိယတေ၊ ၌။ ကိဉ္စာပိ အာဂတံ၊ ပန တထာပိ စက္ခုဿ ရဟော နေဝ၊ ဣါ ဧတ္ထ စသောစကားဖြင့် သော တဿ ရဟောဟု လာသည်ကား အတ္ထုဒ္ဓါရကိုသာပြတော်မူသဘည်း။ ဒွါရေ၊ တံခါး၌။ ။ ဒွါရေ နိသိန္နော ဝါ[၃]ဖြင့် တံခါးမှ အပ ပြင်ဘက်၌နေသော ယောကျ်ား အနာပတ္တိ ကိုမပြုသည်ကိုပြသတည်း။ ဒ္ုနေ္တာ အနာပတ္တိ ။ နကရောတိ သမီပေ ၌ဝေ ပိ ဒ္ုနေ္တာ နကရောတိ-စသည်ကို ထောက်၍ ညဉ့်မိုက်သောအခါ အလင်းကို မရသော တိုက်ခန်းစသည်၌ မာတုဂါမနှင့်ထိုင်ရာ အနီးအပါး သစက္ခုက ယောကျ်ားအနာပတ္တိကို မပြုသည်ကို သိအပ်၏။

သဒ္ဓေယျဝစသာတိ သဒ္ဓါတဗ္ဗဝစနာ-ဖြင့် သဒ္ဓေယျ-၌ ဏျပစ္စည်း၏ ကမ္မသာဓန၌ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓေယျနှင့်ဝစ ၏ ကမ္မဓာရည်း သမာသ်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ပြသတည်း။ “သဒ္ဓေယျဝစော ဧတိဿာ

၁။ ကမ္မနိယ ဇာတာဒီန မိမိယာစ-သုတ် အာဒိ သဒ္ဒါဖြင့် ကမ္မပုဒ်နောင်ခမ အနက်၌ ဣယ ပစ္စည်းသက် န အာဂုံလာ၍ ပြီးစေ၊ ရူ ၂၃၁ ပါ အတ္တနိယံ ပုဒ်ပြီးပုံကို မှီးသည်။ မောဂ် ၄၊၇၃ ဖြင့်လည်း ကမ္မပုဒ်နောင် နိယ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးနိုင်သည်။

၂။ ဆဋ္ဌမှုအောက်ခြေပြပါငှါ။

၃။ ဒွါရေ နိသိန္နေ ၁၀ ဟု အဋ္ဌကထာဟောင်းနောက်ဝါကျ၌ ဧဝ-သဒ္ဒါပါသည်။

ဥပါသိကာယ အတ္တိတိ သဒ္ဒေယျ ဝစသာ" ဟု ကမ္မဝါရည်းသမာသ်မှာ အဿတ္တိတဒ္ဓိတ်ဆင့်။ သုမေဓသော-၌ကဲ့သို့ သ-ပစ္စည်းသက်။ အဿာ ဥပါသိကာယ အာဂတံ ဖလံ အတ္တိ။

အဘိသမေတာဝိနိ၌ အဘိ-ရှေး သံ-ရှေးရှိသော ဣဓာတ်၊တာဝီ ပစ္စည်း။ ထိုနောက် ဣနိ-ပစ္စည်းသက်ဣ-ဓာတ်သည် ဉာဏ ဂတိ—အနက်ဟော၊ ဉာဏ-ဂတိဟူသည် ပဋိဝိဇ္ဈန-တည်း။ ထို့ကြောင့်"ပဋိဝိဒ္ဓစတုသစ္စာ"ဟု ဖွင့်သတည်း၊

တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၊၃၇၀။) ၌ နေဝ သုဒ္ဓေါ န အသုဒ္ဓေါ ဝတ္တဗ္ဗော"၌ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်လိုက ပါရာဇိက အရိပ်ထင်၍ စောဒနာရာ အလဇ္ဇိစုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်က ဝန်မခံမှု၍ နေအံ့၊ ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း စောဒကပုဂ္ဂိုလ်တို့ စောဒနာတိုင်း ပါရာဇိကထင်အံ့။ နေဝ သုဒ္ဓ နာသုဒ္ဓ ပြုသဖြင့် သံဃာမှ ကြဉ်ရမည်ဟူလိုသတည်း။ နေသုဒ္ဓ-အမိပ္ပါယ်ကား မပေါင်းလိုသူ နေစေ။ နာသုဒ္ဓ-အဓိပ္ပါယ်ကား ပေါင်းလိုသူ ပေါင်းစေ ဟူလိုသတည်း။

ဒွါရေ၊ အိမ်တံခါး၌ ။ ကုဋ္ဌာဂါရကဏ္ဏိကံ၊ အထွတ်တတ်သော ကျောင်း၏အထွတ်ကို၊ ယသာ ဝဆုကိ ကဏ္ဏိကမဒ္ဒေ နိသီဒိတွာ စတုပ် ဒိသာယပိ ဂေါပါနသိယော ဥက္ခိပိတွာ ဘော ကော် ပမုဋ္ဌံ အတ္တိတိ ဒံသပ ။ကိံ ဘော ပမုဋ္ဌံ သဗ္ဗမေဝ တုံ ပမုဿသိတိ၊ဣမာ ဘော ဂေါပါနသိယော ကတ္ထ ပတိဋ္ဌဟိဿန္တိတ်။ ကဏ္ဏိကာ နာမ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိတိ။(သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊သက္ကပဉ္စသုတ်အဖွင့် ဒီ၊၃။၂၃၀၆)၊ ကူဋံ တု ကဏ္ဏိကာ။(အဘိဓာန်ပုရာဝဂ်၊၂၁၉)။ ဒွယံ ဂေဟာဒိနံ ကူဋေ။ ကူဋမဆောဒနေ၊ကမ္မန်တော၊ နယဂမနဣ္ဇာ၊ကော သိသေ နယတိတ် ကဏ္ဏိကာ၊ကျွ၊ ဣတ္တံ၊ ဏတ္တဥ။(အဘိဓာန်ဋီကာ၊၂၁၉)။

ကုဋ္ဌာဂါရကဏ္ဏိက-အရ အထွတ်၏ အရင်း အတွင်းစွန်းကိုယူ။ ထို့ကြောင့် "ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေသိ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ရက္ခေယျာသိ မံ၌ ငါ၏တန်ခိုးဂုဏ်ကို သူတစ်ပါးတို့အား မပြောပါနှင့် စောင့်ပါ ဟူလိုသတည်း။ မာတုဂါမနှင့်အတူတကွ အိမ်တွင်း၌ နေသည်ကို သူတစ်ပါးတို့အား မပြောပါနှင့် စောင့်ပါ မဟူလို။

[၃၊၄၄၆။] ဣတော ယေန ဝါ။ပ။ဘာရေတဗ္ဗောတိ ဝစနတော ပရံ။

[၃၊၄၅၁။] ဧတ္ထာပိ ဒုဘိယစတုက္ကေ၊ သဗ္ဗတ္ထ စတုက္ကေသု၊သဗ္ဗတ္ထ အက္ခိအဉ္ဇနာဒီသု။

မာတုဂါမေ အင်္ဂန္တွာ နိသိန္နမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ–ဟူသောစကား၌ ရဟောနိသဇ္ဇသာဒဖြင့် နေစဉ် မာတုဂါမ လာ၍ ထိုင်သောကြောင့်သာ မာတုဂါမ ထိုင်ခါမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သတည်း။ ရဟော နိသဇ္ဇသာဒကို ပယ်ဖျောက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းစသည်ဖြင့်နေစဉ် မာတုဂါမထိုင်လာအံ့၊ ထိုင်လှာကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ်မသင့်။ နောက်တစ်ဖန် ရဟောနိသဇ္ဇသာဒ ဖြစ်သော်သာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်လေ။ အညာ အင်္ဂန္တွာ နိသီဒတိ စသည်၌လည်း ဤအတူတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၀၆)၌ နိသဇ္ဇာယ ပါစိတ္တိယန္တိ ရဟော နိသဇ္ဇသာဒ-စသည်ကို မိန့်အပ်၏။ အသာဒေ ဥပ္ပန္နေ ပါစိတ္တိယံ-သည် မဟာအဋ္ဌကထာစကားတည်း။

အသာဒ-မဖြစ်သော် ပါစိတ်အာပတ်မသင့်ဟု စကားကျသည်နှင့် ပါစိတ်အာပတ်မသင့်က ရဟသာဒဖြင့် သွားလို၍ မျက်စေ့ကုင်းသည်မှစ၍ ထိုင်သည်တိုင်အောင် အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ်မသင့်သည် ဖြစ်ရာလေသလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်။ မဟာပစ္စရိယံ ပန စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အာပတ္တိယော၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်သာလျှင်တည်း။

ပဌမ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ စက္ခုသာ ရဟ-လိုရင်းတည်း။ စက္ခုသာ ရဟ-လည်းရှိစေ။ မာတုဂါမလည်း ထိုင်သည်ဖြစ်စေ, ရဟသာဒ-ဖြင့် မာတုဂါမ၏ အနီးအပါး၌ ထိုင်သည်လည်းဖြစ်စေ, မြင်ကောင်းသော အရပ်၌ သစက္ခုက အနိဒ္ဓါယန္တ ဝိညူပုရိသ-လည်း မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ရဟန်းနောက်မှ ထိုင်ရာ၌ အင်္ဂါလေးပါး။ ။ရဟန်းဦးစွာထိုင်ရာ၌ကား—စက္ခုသာ ရဟလည်း ရှိစေ, ရဟသာဒဖြင့် ထိုင်သည်လည်းဖြစ်စေ, အနီးအပါးသို့ လာ၍ မာတုဂါမ ထိုင်သည်လည်းဖြစ်စေ, ထိုင်သည့်ကာလ ရဟန်းမှာ ရဟသာဒလည်းဖြစ်စေ, မြင်ကောင်းသောအရပ်၌ သစက္ခုက အနိဒ္ဓါယန္တ ဝိညူပုရိသ-လည်း မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ အင်္ဂါငါးပါး။

ဒုတိယ ရဟော နိသဇ္ဇ-သိက္ခာပုဒ်၌ သောတ ရဟ-လည်းရှိစေ, မာတုဂါမ ထိုင်သည်လည်းဖြစ်စေ, ရဟသာဒ-ဖြင့် မာတုဂါမ၏ အနီးအပါး၌ ထိုင်သည်လည်းဖြစ်စေ, တစ်ဆယ့်နှစ်တောင်အတွင်း၌ အဗဓိရ, ဝိညူဖြစ်သော မိန်းမယောကျ်ားမရှိသည်လည်းဖြစ်စေ, ရဟန်းနောက်မှထိုင်ရာ၌ အင်္ဂါလေးပါး။

ရဟန်းရှေ့ဦးစွာ ထိုင်ရာ၌ အင်္ဂါငါးပါးကို ရှေးနည်းကိုမှီ၍ သိအပ်၏။ သွားဆဲကား လိုရင်းမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်(ဝိ။၁၊၂၈၉)၌ "ဂမနံ ပဋိဇာနာတိ။ နိသဇ္ဇံ ပဋိဇာနာတိ၊အာပတ္တိံ န ပဋိဇာနာတိ။ န ကာရေတဗ္ဗော" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။

နိသိန္နာယ ဂုတ္တိ ယာတိ ဂုဒ္ဓိနာ နိသီဒနက္ခဏေ-စသော ဝိမတိဝိနောဒနီ စကား(၁၊၃၀၆)၌ မာတုဂါမ၏ နိသီဒနက္ခဏ ကိုယူ။ ။သစေ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဂန္တွာ နိသိန္နာယ စသည်ကို အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ရဟန်း၏ နိသီဒနက္ခဏကို ညှိပါဠိဖြင့် ပြဖွယ်မရှိ။ သုဒ္ဓစိတ်ဖြင့်သွား၍ထိုင်သော ရဟန်း၏ အထံသို့သာ၍ မာတုဂါမ သိုင်ဆဲခဏ၌ ရဟန်းမှာ ရဟဿာဒ ဖြစ်သော်လည်း အာပတ်မထင်၊ ပယောဂမှုရသော အရာမရှိ၊ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ စကားကို သင့်အောင် ကြံစည်နိုင်လျှင် ကြံစည်ကြကုန်။

ပဌမအနိယတ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၄၅၂၁၇] ယံ နိသဇ္ဇံ၊ကို။ ကပ္ပေယျ၊ပြုငြားအံ့။ တံ နိသဇ္ဇံ၊ကို။ ကပ္ပေတုံ၊ ငှါ။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊၏။ ဣတိ ဧဝံ ဤသို့၊ပါဌ်သသံ၊ ယံ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ တံ-ဟူသောပါဌ်ကြွင်းကို၊အဇ္ဈာဟရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။သမ္ဗန္ဓော၊ ။ ပေဒိဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ အပြစ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ပါဌသေသံ၊ကို။အဇ္ဈာဟရိတွာ၊၍။သဗ္ဗဇနေနတော၊ မှ။ ဂူတရထာ ဂူတရသ္မိံ၊ တစ်ပါးသော။ ယထာ ရုတေန၊ အကြွင်းအကြွင်း ပါဠိတိုက်ရိုက်အားဖြင့်။ သမ္ဗန္ဓေ၊သည်။ သတိ၊သော်။ကော ကောယာတိ၊ ၌။ အဝတ္ထာ၊ ဟောတော်မမူ၍။ ကော ကောယာတိ၌။ ဘာဂဝတာ၊ သည်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ကား။ န လဘာတိ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ကော ကောယ။ပ။နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေတုန္တိ၊ဟူ၍။ အဝတွာ၊မူ၍။ ပဋိက္ခိတ္တန္တိ၊ဟူ၍။ ဘာဂဝတာ၊သည်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ကြောင့်။ လိင်္ဂတ္ထော၌ ပဝတ္တပစ္စတ္တဝစနန္တဿ၊ ဖြစ်သော ပဌမာ ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော။ ကောတိပဒဿ၊၏။ နိသဇ္ဇာယ ကပ္ပ-နန္တိ၊ရ၍။ ကမ္မသာ၊ကို။ဝါ ကောန၊ သော။ပဋိက္ခိတ္တန္တိပဒေနနှင့်။ အသမ္ဗန္ဓနတော၊ မစပ်နိုင်သောကြောင့်။ ကော၊တစ်ယောက်သော ရဟန်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တံ ပယ် အပ်၏။ဣတိ ဤသို့။သမ္ဗန္ဓမာနေ၊သည်။ သတိ၊သော်။ အတ္ထယုတ္တိယာ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကော ကောယာတိ၍။ အဝတွာ၊၍။ ကော ကောယာတိ၊ ၌။ ဘာဂဝတာ၊သည်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊သည်။ သိယာ၊၏။

[၄၅၊-၅၃] ပရိဝေဏင်္ဂဏာဒိ၊ ၌ အာဒိ-ဖြင့် ယူရမည် ကို "အာဒိသဒ္ဒေန ပါကာရာဒိပရိက္ခိတ္တံ စေတိယမာင်္ဂဏာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ"ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီ

(၁၊၃၀၇)၌ မိန့်အပ်၏။ ဤသို့သာယူရသည်မဟုတ်သေး၊ စဲကွဲဝိညာဏ်မဖြစ်ရာဟူသမျှကိုလည်းယူလေ။ ထိုစကားဆိုသင့်စွ၊ ဟင်းလင်းအပြင်ပင်ဖြစ်သော်လည်း တင်စိုတစ်ယောက်သောသူတို့ မမြင်ရလျှင် ပဋိစ္ဆန္နဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပဌမ အနိယတသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ "သမိပေ ဋ္ဌိတောပိ အန္ဓော န ကရောတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ တိုက်နံရံစသည်တို့ဖြင့် အကွယ်အကာမရှိသော်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ မြင်ရလျှင် အပဋိစ္ဆန္နဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ ကေဝလံ ဟိ ဣမ- စသည်ကို ဗမိရော ပန စသည်ကိုလည်းကောင်း မိန့်အပ်၏။

ပဋိစ္ဆန္န-ဖြစ်လျှင် ရှေးအနိယတသိက္ခာပုဒ်၏ အရာတည်း။ အပဋိစ္ဆန္န-ဖြစ်လျှင် နောက် အနိယတသိက္ခာပုဒ်၏အရာတည်း။ သိက္ခာပုဒ်နှစ်ပါး၏ လက္ခဏာအသီးအခြားတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေးအနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ "ရဟော ပဋိစ္ဆန္နေ" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ နောက် အနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ "နဟေဝ ခေါ ပန ပဋိစ္ဆန္နံ"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၁၊၃၀၈)၌ "ကာယေနာပိ- ဒုဋ္ဌုလ္လောဘာသ သမ္ဘဝတော"စသော စကားကိုမိန့်အပ်၏။ ဝေရသကာဏ္ဍီကာ (၂၊၃၇၂) ၌"သောတဿ ရဟသော ကူခာ ဓိပ္ပေတတ္တာ ဗမိရော ပန စက္ခုမာပီတိ ဝုတ္တံ"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အဋ္ဌကထာ ရှေးအနိယတ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် "ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ ပါဠိယံ သောတဿ ရဟောတိ အာဂတံ၊ စက္ခုဿ ရဟောနေဝ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော"ဟုမိန့်တော်မူသကဲ့သို့ နောက် အနိယတ သိက္ခာပုဒ်၌ အထူးမိန့်တော်မမူသောကြောင့် စက္ခုဿ ရဟ, သောတဿ ရဟ-နှစ်ပါးကိုပင် နောက် အနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်၍ ဝိမတိဝိနောဒနီစကားသင့်ရာသတည်း။ အကယ်၍ နောက်အနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ ရှေးအနိယသိက္ခာပုဒ်ကဲ့သို့ သောတဿ ရဟ-ကိုသာ အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ အဋ္ဌကထာ၌ "မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ"ဟူသော စကား၏ အခြားမဲ့၌ "ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ ပါဠိယံ စက္ခုဿ ရဟောတိ အာဂတံ၊ သောတဿ ရဟောနေဝ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော"ဟုမိန့်တော်မူသည်။ မိန့်တော်မူသင့်လျက်နှင့်မိန့်လည်းမိန့်တော်မမူခဲ့။

ဒုတိယ အနိယတ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

အနိယတဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

ပရိဘုဥ္ဇိတုံ အနုညာတံ ဟောတိ-ဟူသောစကား၌ တိစီဝရိတ် သင်္ကန်းကို သုံးဆောင်ခြင်းငှာသာ ခွင့်ပြုတော်မူသတည်း။ အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှါကား ခွင့်ပြုတော် မမူသေးဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်အပ်၏။ ထိုစကား မှန်၏။ မဟာဝါ စီဝရက္ခန္ဓ (ဝိ။၃၊၄၀၂)က၌ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိစီဝရံ"ဟု ခွင့်ပြုတော်မူပြီးနောက်မှ ရဟန်းတို့အကြံဖြစ်၍ လျှောက်သည်နှင့် အဓိဋ္ဌာန်ကို ခွင့်ပြုတော်မူရသည်။

ယေနတိစီဝရေနဖြင့် (ဌ။၃၆၀) ပဋိလာဘဝသေန၊ ယက်ပြီး သင်္ကန်းကို ရသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိပ္ဖတ္တိဝသေန၊ ယက်ကန်းအမှုဖြင့်ပြီးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ပြီးသည်။ နော၊ မဟုတ်။

"ဣမိနာ နယေနာပိ ဇာနာတီတိ" ဟု ဣတိနှင့် အချိုးစာရှိ၏။ ရှေ့သို့ပြန်ရမည် မဟုတ်သောကြောင့် မသင့်။ ရှေ့သို့ပြန်ရမည်မဟုတ်သည်ကို ဝေ-စသော နောက်စကားကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

ဌ။ ၃၆၂-၆၃ ဓောဟသမ္ပိ ဝိနဋ္ဌာဒိစီဝရာနံ၊ တို့ကို။ ဥဗ္ဘတာသ္မိံ၌ ဥ-ပုဗ္ဗ ဘာရ-ဓာတ်။ ဥ-သည် ဝိယောဂအနက်ဟော ဓာတွတ္ထဗာဓက ဥပသာရဖြစ်သော ကြောင့် ဘာရ-ဓာတ်သည် "ဘာရဘရဏေ" ဟု မိန့်အပ်သော ဘရဏ-အနက်မှတပါး ဝိယောဂအနက်ကို ဟောရသတည်း။ ကင်းစေခြင်း ဝိယောဂ-ဟူသည် ဤအရာ၌ ကထိန်နုတ်ခြင်းတည်း။

ကောယ ဝါ အန္တရုဗ္ဘာရေန ဝါ။ ပက္ကမနန္တိကာ၊ နေရင်းဥပစာရသိမ်သို့ ပြန်မလာအံ့ဟု ဖဲသွားခြင်းအဆုံးရှိသော ကထိန်နုတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ နိဋ္ဌာနန္တိကာ၊ သင်္ကန်းပြီးဆုံးခြင်း အဆုံးရှိသော ကထိန်နုတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ သန္နိဋ္ဌာနန္တိကာ၊ ဤသင်္ကန်းကို မချုပ်အံ့၊ နေရင်း ဥပစာရ သိမ်သို့ ပြန်မလာအံ့ဟု စိတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းအဆုံးရှိသော ကထိန်နုတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ နာသနန္တိကာ၊ သင်္ကန်းပျောက်ပျက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ကထိန်နုတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ သဝနန္တိကာ၊ သံဃာတော်တို့ ကထိန်နုတ်ပြီးဟု ကြားခြင်းအဆုံးရှိသော ကထိန်နုတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ အာသာဝစ္ဆေ-

ဒိကာ၊ သက်နီးလျာပုဆိုး ရန်းခြင်းပြတ်ခြင်းရှိသော ကထိန်နုတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ သီမာတိက္ကန္တိကာ၊ ဥပစာရသိမ်ကို လွန်သော ရဟန်းအား ဖြစ်သော ကထိန်နုတ်ခြင်း လည်းကောင်း။

"အာဂစ္ဆံ အန္တရာမဂ္ဂေ တဒုဒ္ဓါရ မ˚တိက္ကမေ-" ဟု (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ။ ၁။ ၂၇၁၈-ဂါထာ) ဗုဒ္ဓဒတ္တ ဖြစ်သော အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဒတ္တဆရာ မိန့်တော်မူ သောကြောင့် သံဃာတော်သည် ပြုအပ်သော အန္တရုဗ္ဘာရ- ကထိန်နုတ်ခြင်း ကို မီအောင် လာပါသော်လည်း ဝိဟာရသိမ်သို့ မရောက်မီသာလျှင် ကထိန်နုတ် ခြင်းကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကထိန်နုတ်ခြင်းကိုမမီသော ဥပစာရ သိမ်ကို လွန်သော ရဟန်း၏ ပြန်လာစဉ် ခရီးအကြား၌ဖြစ်သော ကထိန်နုတ် ခြင်းသည် "သီမံ ဥပစာရသီမံ အတိက္ကန္တော သီမာတိက္ကန္တော။ ဘိက္ခု။ သီမာတိက္ကန္တဿ ပဝတ္တော သီမာတိက္ကန္တိကော"–ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် သီမာတိက္ကန္တိက မည်၏။

ဤ သီမာတိက္ကန္တိက-အရာ၌ ပြန်လာအံ့ဟုသွား၍ ပြန်လာစဉ် ကထိန်နုတ် သည်ကို ကြားသည့်ကာလ ကထိနုဒ္ဓါရ- ဖြစ်သတည်း။ သဝနန္တိက၌ ပြန်လာ အံ့ဟု သွား၍ ပြန်မလာ ရောက်ရာအရပ်က ကထိန်နုတ်သည်ကို ကြားသည့် ကာလ ကထိနုဒ္ဓါရ-ဖြစ်သတည်း။ ပက္ကမနန္တိက၌ ပြန်မလာအံ့ဟု ဖဲသွား သတည်း။ ဤသို့ အထူးကိုမှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂။၂၇၉။)၌ ဧတ္ထ စ သီမာတိက္ကန္တိကော နာမ စီဝရကာလသီမာတိက္ကန္တိကောတိ ကေနစိ ဝုတ္တံ။ ဗဟိ သီမာယံ စီဝရကာလသမယဿ အတိက္ကန္တတ္တာ သီမာတိက္ကန္တိကောတိ သာရတ္ထဒီပနိယံ ဝုတ္တံ။ "အာဂစ္ဆံ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ တဒုဒ္ဓါရမတိက္ကမေ"တိ ဝုတ္တတ္တာ ပန သံဃေန ကရိယမာနံ အန္တရုဗ္ဘာရံ အာဂစ္ဆန္တော ဝိဟာရသီမံ အသမ္ပတ္တောယေဝ ကထိနုဗ္ဘာရဿ ဇာတတ္တာ တံ န သမ္ပာပုဏေယျ၊ တဿေဝံ သီမမတိက္ကန္တဿေဝ သတော ပန အာဂစ္ဆတော အန္တရာမဂ္ဂေ ဇာတော ကထိနုဗ္ဘာရော သီမာတိက္ကန္တိကောတိ အမှာကံ ခန္တိ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ အလိုအားဖြင့် သီမာတိက္ကန္တိက ပုဒ်၌ သီမ-အရ ဥပစာရသိမ်ကိုယူ အပ်၏။ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဒတ္တဆရာသည် မဟာဝါကထိနက္ခန္ဓက (ဝိ။၃၊၃၅၄။)၌ လာသော "ဘိက္ခု အတ္ထတကထိနော စီဝရံ အာဒါယ ပက္ကမတိ ပစ္စေဿန္တိ၊ သော ဗဟိသီမဂတော တံ စီဝရံ ကာရေတိ၊ သော ကတစီဝရော ပစ္စေဿံ ပစ္စေဿန္တိ ဗဟိဒ္ဓါ ကထိနုဒ္ဓါရံ ဝီတိနာမေတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော သီမာတိက္က- န္တိကော ကထိနုဒ္ဓါရော"ဟူသော စကားကို ကြည့်၍ "အာဂစ္ဆံအန္တရာမဂ္ဂေ

တဒုဒ္ဓါရမတိက္ကမေ”ဟူသော စကားကို ရေးသတည်း။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ဆရာသည် ဝိနယဝိနိစ္ဆယစကားအားလျော်စွာ ဖွင့်သတည်း။

မဟာဝါကထိနက္ခန္ဓကအဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၂၊၁၉၅)၌ သီမာတိက္ကန္တိကောနာမ စီဝရမာသာနံ ပရိယန္တဒိဝသသင်္ခါတာယ သီမာယ အတိက္ကမနတော သဥ္ဇာတော။ ကေစိ ဗဟိ သီမာယ ကာလာတိက္ကမော သီမာတိက္ကမောတိ မညန္တိ၊ တေသံ အန္တောဥပစာရေ စီဝရကာလာတိက္ကမေပိ ကထိနုဗ္ဘာရော အသမ္ဘဝတောနာမ သိယာတိ န စေတံ ယုတ္တံ။ တသ္မာ ယထာ ကတ္ထစိ ကာလာတိက္ကမော သီမာတိက္ကမောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဟု မိန့်အင်၏။

ဤ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာစကား၌ တေသံ အန္တော-စသော စကားကိုဆိုသင့်မည်မထင်ပေ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဤ ပဌမ ကထိနစီဝရသိက္ခာပုဒ်တော်၌ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ ဥဗ္ဘတသ္မိံ-စကား၌ နိဋ္ဌာနန္တိက-စသည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကတ္တားတည်း။ ဥဗ္ဘာရနှင့်အန္တရုဗ္ဘာရမှာ သံဃာကတ္တားတည်း။ ထိုသို့ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သံဃာသည် ဥဗ္ဘာတသ္မိံ၏ ကတ္တားဖြစ်သည်နှင့် ရဟန်းနုတ်သည်ကိုသာ လိုအပ်သတည်း။ စီဝရကာလာတိက္ကမကိုကား မလိုအပ်။ ထို့ကြောင့် ဥပစာရသိမ်တွင်း၌ စီဝရကာလာတိက္ကမ ဖြစ်သော ကထိန်ဒွါရ-မဆိုင်။ ထို့ကြောင့် တေသံအန္တော- စသော စကားကိုဆိုသင့်မည်မထင်ပေ။ စီဝရကာလတိက္ကမ ဖြစ်သော ကထိန်နုတ်ခြင်းကိုကား ဒသာဟာနာဂတံ ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမံဘိက္ခုနော ပနေဝ အစ္စေကစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အစ္စေကံ မညမာနေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ယာဝစီဝရကာလသမယံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ တတောစေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ-ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တော်၌ တတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျစကားဖြင့် သိအပ်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ(ဝိ။ ၃။ ၂၊ ၃၀၄) “အတ္ထတေ ကထိနေ ကောဒသ-ဒိဝသာဓိကော ပဉ္စမာသော တတော ပရံ ကောဒိဝသမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားကို သင့်စွ၊ ကထိန်သက်နမ်းမှာ စီဝရကာလတိက္ကမ-ဖြစ်က ကထိနုဒ္ဓါရ-အလိုအလျောက် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပါဠိတော်၌ “တတော စေ”အစရှိသောစကားကို ဟောတော်မူသတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ လည်း“တတော ပရံ”စသောစကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။

အလ ကာလေသ၊ ထိုကာလအား။ ဗတံ ဒသာဟ ပရမံ-စသောစကား၌ တံ ဒသာဟ ပရမံ-ဖြင့် ဝိဘတ်ချဲ့သတည်း။ ကာလံ-ဖြင့် အဘိမေယျကို ပြသတည်း။ ဓာရေတဗ္ဗံ-ဖြင့် အစပ်ကိုပြသတည်း။

အတ္တမတ္တမေဝ၊ အဓိပ္ပာယတ္ထ မျှကိုသာလျှင်။[မတ္တ-ဖြင့် သဒ္ဒတ္ထကို ကန့်သတည်း]။

အဘယ်သို့သော အဓိပ္ပါယတ္ထကို ပြသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် "ဣဒံ ဟိဝုတ္တံ ဟောတိ"စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ-ကား ဝိတ္ထာရဇောတကတည်း။ ဒသာဟပရမန္တိ ဧတ္ထ ကိုဝုတ္တံ ဟောတိ-ဥစပ်။ ဝိမတိဝိနောဒနီစကားအဆိုမဖြောင့်။

အတိရေကံ၊ အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်း,ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သင်္ကန်းတို့ထက်လွန်သော။ တဿ ပမာဏံ ဒီဃတော ဒွေ ဝိဒတ္ထယော တိရိယံ ဝိဒတ္ထိ။ တတြာယံ ပါဠိ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာယာမေန အင်္ဂုလံ သုဂတင်္ဂုလေန စတုရင်္ဂုလ ဝိတ္ထတံ ပစ္ဆိမံ စီဝရံဝိကပ္ပေတုန္တိ"။ ။(ဤပထမကထိန သိက္ခာပုဒ် ဧ ဖွင့်အဋ္ဌကထာ)။

မဇ္ဈိမဿပုရိသဿ ဝိဒတ္ထိ သန္ဓာယ ဒွေ ဝိဒတ္ထိယောတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ ဒီဃတော ဝဍ္ဎကိဟတ္ထပမာဏံ ဝိတ္ထာရတော တတော ဥပဍ္ဍပမာဏံဝိကပ္ပနုပဂန္တိ ဒဿေတိ။ တထာ ဟိ သုဂတဝိဒတ္ထိနာမ ဣဒါနိ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ တိဿော ဝိဒတ္ထိယော၊ ဝဍ္ဎကိဟတ္ထေန ဒိယဍ္ဎောဟတ္ထော ဟောတီတိ ကုရုန္ဒိကာရသိက္ခာပဒဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ သုဂတင်္ဂုလေန ဒွါဒသင်္ဂုလံ ဝဍ္ဎကိဟတ္ထေန ဒိယဍ္ဎောဟတ္ထောတိ သိဒ္ဓံ။ ဧဝဉ္စ ကတွာ သုဂတင်္ဂုလေန အင်္ဂုလံ ဝဍ္ဎကိဟတ္ထပမာဏန္တိ ဣဒံ အာဂတမေဝါတိ၊ (တေရသကဏ္ဍဋီကာ။ ၂၊ ၃၇၆)

မနုဿာနံပကတိဝိဒတ္ထိံ သန္ဓာယ ဒွေဝိဒတ္ထိယောတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာဒီဃတော ဝဍ္ဎကိဟတ္ထပမာဏံ ဝိတ္ထာရတော တတော ဥပဍ္ဍပမာဏံ ဝိကပ္ပနုပဂန္တိ ဒဿေတိ။ တထာ ဟိ သုဂတဝိဒတ္ထိနာမ ဣဒါနိ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿတိဿောဝိဒတ္ထိယော၊ ဝဍ္ဎကိဟတ္ထေန ဒိယဍ္ဎော ဟတ္ထော ဟောတီတိ ကုရုန္ဒိကာရသိက္ခာပဒအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ သုဂတင်္ဂုလေန ဒွါဒသင်္ဂုလာ သုဂတဝိဒတ္ထိ၊ ဝဍ္ဎကိဟတ္ထေန ဒိယဍ္ဎော ဟတ္ထောတိသိဒ္ဓံ။ ဧဝဉ္စ ကတွာ သုဂတင်္ဂုလေန အင်္ဂုလံ ဝဍ္ဎကိဟတ္ထပမာဏန္တိ အာဂတဋ္ဌာနေပိ စ သမေတိ။(ဝိမတိဝိနောဒနီ။ ၁၊၃၁၁။)။

သုဂတဝိဒတ္ထိယာတိ သုဂတ ဝိဒတ္ထိနာမ ဣဒါနိ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ တိဿော ဝိဒတ္ထိယော ဝဍ္ဎကိဟတ္ထေန ဒိယဍ္ဎော ဟတ္ထော ဟောတိ (ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၊(ဝိ။ဋ္ဌ၊ ၂။၁၅၃၊၄)။ယာ ပန ဒီဃတော သဋ္ဌိဟတ္ထာပိ ဟောတိ တိရိယံ၊

တိဟတ္ထာ ဝါ ဥဒ္ဓနကစတုဟတ္ထာ ဝါ၊ ယတ္ထ ပမာဏ ယုတ္တော မဉ္စော'ဩလတော ခိတော စ နပရိဝတ္တတိ၊ အယံ ကုဋိတိသင်္ချံ နဂစ္ဆတိ။ (ကုဋိကာရ သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ ဝိ။ ၃။ ၂၊ ၁၅၄။)။ ဟတ္ထာတိ ဝဍ္ဎကီဟတ္ထေန ကိ ဟတ္ထာ။ ပမာဏ ယုတ္တော မဉ္စောတိ ပကတိဝိဒတ္ထိယာ နဝဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏော မဉ္စော။ (တေရသ ကဏ်ဍဋီကာ(၂၊၃၃၄။) တိဟတ္ထာတိ ပကတိဟတ္ထေန တိ ဟတ္ထာ၊ ဝဍ္ဎကီဟတ္ထေ-နာတိပိ ဝဒန္တိ တံ ယုတ္တံ။ ပ။ အယံ ကုဋိတိသင်္ချံ နဂစ္ဆတီတိ ဣမိနာ ဝိညာယတိ ဝဍ္ဎကီဟတ္ထေန တိဟတ္ထာယပိ ကုဋိယာ ပမာဏ ယုတ္တဿ မဉ္စဿ သုခေန ပရိဝတ္တနတော။ ဥဒ္ဓနကစတုဟတ္ထာဝါတိ ဣဒံ ပစ္ဆိမ ပမာဏ ယုတ္တဿ မဉ္စဿ အပရိဝတ္တနာရဟံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ယဒိ ဟိ ပကတိ ဟတ္ထေန စတုဟတ္ထာယပိ ကုဋိယာ ပမာဏယုတ္တော မဉ္စော နပရိဝတ္တတိ သာ ဧကကုဋိယေဝ တဿာမဉ္စ ပရိဝတ္တာနမတ္တေနေဝ ပမာဏန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပမာဏယုတ္တော မဉ္စောတိ သဗ္ဗ ပစ္ဆိမ ပမာဏ ယုတ္တော မဉ္စော။ သောဟိ ပကတိ ဝိဒတ္ထိယာ နဝ ဝိဒတ္ထိကော အဍ္ဎဝိဒတ္ထိကော ဝါ ဟောတိ၊ တတော ခုဒ္ဒကော မဉ္စော သိဿုပဓာနံ ဥပေတွာ ပါဒံ ပသာရေတွာ နိပဇ္ဇိတုံ န ပဟောတိ။ (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၁၊၂၇၅။)။ အဋ္ဌ-င်္ဂုလ ပရမန္တိ မနုဿာနံ ပမာဏင်္ဂုလေန အဋ္ဌင်္ဂုလ ပရမံ။ (စူဠဝါ အဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒက ခန္ဓကအဖွင့်(ဝိ။၃။၄၊၅၆)။ ပမာဏင်္ဂုလေနာတိ ဝဍ္ဎကီအင်္ဂုလေန။ ကေစိ ပန ပကတိ အင်္ဂုလေနာတိ ဝဒန္တိ၊ တံ စတုရင်္ဂုလပစ္ဆိမကံ ဝါဒေန သမေတိ။ န ဟိ ပကတင်္ဂုလေန စတုရင်္ဂုလပ္ပမာဏံ ဒန္တကဋ္ဌံ ကဏ္ဌေ အဝိလဂ္ဂံ-ခါဒိတုံသက္ကောတိ၊ (ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၂၊ ၂၃၆)။ ။ဤအရပ်ရပ် စကားကို ထောက်၍ တေရသကဏ် ဋီကာ ဆရာအလိုအားဖြင့် မဇ္ဈိမပုရိသ။ နှင့် ဝဍ္ဎကီ သာထူးမရှိ။ ပကတိပုရိသကား အသီးအခြားတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဆရာ-ကား ပကတိဟတ္ထနှင့် ဝဍ္ဎကီဟတ္ထနှစ်ပါး ပထမကထိန သိက္ခာပုဒ်၌မထူးကြောင်းကို ဆို၍ ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ စူဠဝါ ခုဒ္ဒကခန္ဓက အဖွင့်၌ထူးကြောင်းကိုဆို၏။ ရှေ့နောက် မညီလေ။

ဗျာမပ္ပဘာယာတိ ဥဗ္ဗေဓတော နိဂြောဓပ္ပမာဏာယ။ သမန္တတော ပန ပကတိ ပုရိသဿ၊ အသီတိဟတ္ထရတနပ္ပမာဏာယ ပဘာယ၊ သုပ္ပဘာ သုဋ္ဌု ဩဘာသန္တိ သာ ဟိ ဘဂဝတော ဓော်ရတနံ မဇ္ဈိမ ပုရိသဿ တိရတနံ ဟောတိ။ မဇ္ဈိမ ပုရိသဿ ကေ ရတနံ ပကတိ ပုရိသဿ အဋ္ဌင်္ဂုလာဓိကရတနံ။ တဿာ ဘဂဝတော စတုရတနဘူတံ ဗျာမံ ပကတိ ပုရိသဿ သောဠသရတနံ ဟောတိ။ ဧကေနတုဒိသာဥပရိဒိသာတိ ပဉ္စသုဒိသာသု သောဠသ သဠသာ ဠသာ တိ ကတွာ သမန္တာ အသီတိ ရတနပ္ပမာဏာတိ။ (ပရိတ်ဋီကာ။)

ဗျာမပ္ပဘာဝါယာတိ သမန္တတော ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိစ အသီတိဟတ္ထမတ္တေ ဌာနေ ဃနီဘူဘာဝါယ ဆဗ္ဗဏ္ဏာယ ပဘာယ ယတော ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော တင္ခာ-ကတော မာတိကာယော ဝိယ နိက္ခမိတွာ ဒသသု ဒိသာသု ဓာဝန္တိ၊ သာ ယသ္မာ ဗျာမမတ္တာဝိယ ခါယတိ၊ တသ္မာ ဗျာမပ္ပဘာတိ ဝုစ္စတိ။ (ဝိမတိဝိ-နောဒနီ။(၁၊၈၉။)ဤဝိမတိဝိနောဒနီစကားသည် အထယ် ပုရိမကာယတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပစ္ဆိမကာယတော ဒက္ခိဏဟတ္ထတော၊ ဝါမဟတ္ထတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ အသီတိ-ဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဥပရိ ကေသန္တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗကေသာဝဋ္ဋေဟိ မောရဂီဝဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂဂနတလေ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေဟိ ပဝါဠဝဏ္ဏာ ရသ္မိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဃနပထဝိယံ အသီတိ-ဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ၊ (မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဂဟပတိဝဂ် တတိယသေခပဋိပဒါသုတ် အဖွင့် အဋ္ဌကထာ။ (မ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၅။)"အသီတိဟတ္ထေ ပန ဗုဒ္ဓါလောကေနေဝ-အန္ဓကာရော အန္တရဟိတော။ (သုတ်မဟာဝါဋီကာ၊သက္က ပဉှသုတ်အဖွင့် ဒီ၊ ဋီ၊ ၂၊၂၅၀။)။ ဤအဋ္ဌကထာ ဋီကာစကားတို့ကို ထောက်၍ ကုဋီကာရသိက္ခာ ပုဒ်အဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာစကားအမှန်တည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ "ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုခန္ဓက အဖွင့်စကားအမှားတည်း ဟု သိအပ်၏။ ပရိတ်ဋီကာစကားလည်း အမှားတည်းဟု သိအပ်၏။

တံ ယထာဝုတ္တဇာတိပ္ပမာဏံ စီဝရံ-ကား ကာရိုက်ကံတည်း၊ ဒသာဟပရမံ ကာလံ-ကား ဓာတ်ကံတည်း။

ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ဒေသနာကြားသည်မှ ရှေ့အဘို့၌။ (ဝါ) ဒေသနာမကြားမီ ရှေ့အဖို့၌။ (ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ "နိဿဇ္ဇိတွာ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။)

ဒုတိယ အတ္ထဝိကပ္ပတော၊ မှ။ ပဌမံတာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ အတ္ထဝိကပ္ပံ၊ ကို။ ဒသေ တုံ။ ငှာ။ ။တတ္ထ ဇကာဒ-သေတျာဒိဝစနေ။ ပန။အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ။ဇတ္တ ဂဏ္ဍာယ ၊ ဝ ပုဂ္ဂလဿ စ နိဿဇ္ဇနေ အယံပါဠိ။ ။တတ္ထ ဂဏ္ဍာယ နိဿဇ္ဇနေ ဇေ ကံ နိဿဂ္ဂိယံ။ ပါစိတ္တိ-ယန္တိ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိအာဒိနာ ဝုတ္တေနပုရိမနယေနေဝ။ ။ဣတော နိဿဋ္ဌ စီဝရ-ဒါနတော။

(၅၊၄၆၈) စီဝရေ၊ သည်။ ဒသာဟံ၊ ကို။ အတိက္ကန္တေ။ လွန်ကုတ်သည် ရှိသော်။ ဣဒံ စီဝရံ၊ သည်။ ဒသာဟံ၊ ကို။ အတိက္ကန္တံ။ လွန်ကုတ်၏။ ဣတိ

ဇဝံ သညီ၊ ဤသို့သော အမှတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဝါ၊ ကား။ ဒသာ- ဟော၊ ကို၊ စီဝရေန၊ သည်။ အတိက္ကန္တေ၊ လွန်အပ်သည်ရှိသော်။ ဒသာဟော၊ ကို။ စီဝရေန၊ သည်။ အတိက္ကန္တော၊ လွန်အပ်၏။

အတိက္ကန္တေ-၌ အန္တပစ္စည်းကို ရှေးအလိုအားဖြင့် ကတ္တားအနက်၌သက်၊ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် ကံအနက်၌ သက်အပ်သော အတ္တနောပုဒ်မာနကို ပရဿပုဒ်အန္တပြု။

နိဿဂ္ဂိယံပါစိတ္တိယန္တိ န ဣမ-စသည်၌၊ နိဿဂ္ဂိယံပါစိတ္တိယန္တိဝစနေ၊ ၌။ ဟု အနက်ပေး။(ယုဇ္ဇနိဋ္ဌ၌ စပ်)။ န ဣမ သညာ ရက္ခတိ-သည်၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယာ ပတ္တိ၏ အကြောင်းတည်း။

ဣခ ပဠမတိကော။ ။သမ္ဗုတ္တ တိကေသု၊ အနုမိဋ္ဌိတတိက်၊ အဝိကပ္ပိတတိက် အစ ရှိကုန်သောခုနစ်တိက် ဟုဆိုအပ်ကုန်သော တိက်တို့၌။ ဤနှစ်တိက်တို့ကို ပါဠိ တော်၌အစပုဒ်ကိုသာပြသဖြင့် ချုံး၍ထားသတည်း။ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိ(၂၁၉) ၌“အနုမိဋ္ဌိတေ အမိဋ္ဌိတသညီ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ ဣဒ” မေ ကဿ တိက- ပါစိတ္တိယဿ အာဒိပဒဒီပနံ။ သေ နယော အဝိကပ္ပိတေတိ အာဒီသုပိ” ဟု မိန့်အပ်၏။

တတြ ကေတော ဥပိတေသု။ စီဝရေသု။ ။ပန ဝိသေသော မယာ ဝုစ္စတေ။ အဝိလုတ္တေတိ တ္တေ ဝစနေ။ ။အညဿ၊ တစ်ပါးသော ရဟန်း၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုနိဿဂ္ဂိယ သင်္ကန် ကို။ ပရိဘုဉ္ဇတောပိ၊ အားလည်း။ အနာပတ္တိ။ အာပတ်မသင့်။ ။စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တွေ့ တေသို့ အနာပတ္တိဘာဝေ၌။ ။ပရိဘောဂံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧတံ၊ ၏။ အပရိဘုဉ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဥပနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ နဝုတ္တံ၊ မမိန့်အပ်။

[ဥ၊ ၄၆၉] အမိဋ္ဌာနုဂတံ ဝိကပ္ပနုပဂ္ဂ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၌ အမိဋ္ဌာနုပဂဝိကပ္ပနုပဂ ဖြစ်သည်ကို “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိစီဝရံ အမိဋ္ဌာတုံ”စသော ပါဠိတော် ဖြင့် ပြတော်မူသတည်း။ ထိုသို့ (ဝိ၊၃။၂၁၁။)ပြတော်မူသောကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓမ- ကညု ဖြစ်တော်မူသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် တတ္ထ တိစီဝရံ အမိဋ္ဌာတုံ နေ့န- စသော စကားကို မိန့်တော်သတည်း။

သဗ္ဗာနိ တာနိ အမိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ နုခေါ (ဝိ၊ ၃။၄၁၁၊) စသည်ဖြင့် ရဟန်းတို့ အကြံဖြစ်သည်ကား “အနာပတ္တိ အနန္တာဒသာဟံ အာမိဋ္ဌေတိ ဝိကပ္ပေတိ-

ဟူသော ပါဠိတော် (ဝိ၊၁။ ၂၉၆)ကို ထောက်၍ အကြံဖြစ်ပုံရသတည်း။ အလို အလျောက် မကြံနိုင်လေရာ။

တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတုန္တိ နာမံ ဝတ္ထာ အဓိဋ္ဌာတုံ။ န ဝိကပ္ပေတုန္တိ နာမံ ဝတ္ထာ န ဝိကပ္ပေတုံ-ဟူသော ဝေရသကဏ္ဍ ဋီကာစကား ၂။၃၇၇။ စကား၌ တိစီဝရံ တိစီဝရသင်္ခေပေနေဝ ပရိဟရတော အဓိဋ္ဌာတုမေဝ အနုဇာနာမိ န ဝိကပ္ပေတုံ ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂။၂၃၁) စကား ရှိရကား တိစီဝရိက်သက်န်းကို တိစီဝရိက်အသွင်ဖြင့် ဆောင်လိုသောရဟန်း အား သံဃာဋီစသော အမည်ကိုဆို၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှာသာ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ ဝိကပ္ပနာ သက်န်းအသွင်ဖြင့် ဆောင်လိုသော ရဟန်းအားသံဃာဋီ စသော အမည်ကိုဆိုလို၍ ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ အခွင့်ပြုတော်မမူ။ သံဃာဋီ – စသော အမည်ကိုမဆိုမူ၍ သာ ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာအခွင့်ပြုတော်မူ၏ ဟူသောအဓိပ္ပာယ် ကို သိအပ်၏။အဋ္ဌကထာစကား၌လည်း တိစီဝရိက်သက်န်းကို တိစီဝရိက်အသွင် ဖြင့် မဆောင်သောရဟန်းအား သံဃာဋီ–စသော အမည်ကိုဆို၍ အဓိဋ္ဌာန်တင် ခြင်းငှာသာ အခွင့်ပြုတော်မူ၏။ဝိကပ္ပနာ ပြုခြင်းငှာ အခွင့်ပြုတော်မမူ။တိစီဝရိက် သက်န်းကို တိစီဝရိက် အသွင်ဖြင့် မဆောင်လိုသော ရဟန်းအား သံဃာဋီ– စသောအမည်ကို မဆိုမူ၍ ဝိကပ္ပနာ ပြုခြင်းငှာ အခွင့်ပြုတော်မူ၏ ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို သိအပ်၏သို့ဖြစ်သော် အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ဋီကာစကား တစ် သားတည်း ကျသတည်း။ ဋီကာဆရာသည် "နာမံ ဝတ္ထာ န ဝိကပ္ပေတုံ" (၂။ ၃၇၇။) စကားကို မိန့်သည်ကား "သံမုခါဝိကပ္ပနာ နာမ ဣမံ စီဝရံ တုယှံ ဝိကပ္ပေမိ" ဟူသောတိက္ခပါစိတ် သုရာပါနဝဂ် နဝမသိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီလာ စကား(ဝိ ၂။၁၉၀)ကိုလည်းကောင်း။ ဤပါဠိတော်လာစကားကိုမှီး၍ ရေးသား အပ်သော "ဣမံ စီဝရန္တိ ဝါ ဣမာနိ စီဝရာနီတိ ဝါ ဧတံ စီဝရန္တိ ဝါ ဧတာနိ စီဝရာနီတိ ဝါ ဝတ္တာ" ဟူသော ဤ ယထာကထိန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်လာအဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂။၂၃၀) စကားကိုလည်းကောင်း မျှော်ထောက်၍ မိန့်တော်မူသတည်း။

နှစ်တောင်ပမာဏရှိသော သင်းပိုင်ဖြင့် အဝန်းသုံးပါးညီညွတ်စွာ ဖုံးလွှမ်း ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသည်ဖြစ်၍ အောက်သို့ချသဖြင့် ဝတ်ရသောကြောင့် ပါရုပနေနှ ပိ ဟိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ စီဝရဿ ပါရုပနေနပိ နာဘိံ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ သက္ကာ။ ဣတိ တသ္မာ ဒွိဟတ္ထောပိ ဝဋ္ဋတိ။

ဒွိဟတ္ထောပိ-၌ ပိ-သဒ္ဒါ သမ္ပိဏ္ဍနာ နှစ်တောင်ထက် လွန်သော် ဆိုဖွယ်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ ပါရုပနေနပိ-၌ ပိ-သဒ္ဒါ ပရိဗ္ဘောဂ ပါရုပန-ကို ပေါင်းသတည်း။ဤ၌ပါရုပနသဒ္ဒါ သပ္ပုရိသ္စနပ ရုပနတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၁၂)၌ ဒွိဟတ္ထေန စသည်ကို မိန့်အပ်၏။

ပစ္စုဒ္ဓရာမိ၊ သံဃာဋိအဓိဋ္ဌာန်ကို ထားသဖြင့် နုတ်ပါ၏။ ရေ-ခါတ်သည် ဓရ-ဓရဏေ။ ဓရဏံ ဝိဇ္ဇမာနတာ (နီတိဓာတု-၁၇၃။)ဟူ၍ မိန့်အပ်သော အနက်မှ တပါး ဥ-သည် ဝိယောဂအနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ကင်းစေခြင်း ဝိယောဂ-အနက်ကို ဟောသတည်း။

သံဃာဋိအဓိဋ္ဌာန်ကို ကင်းစေခြင်း၊ သံဃာဋိအဓိဋ္ဌာန်ကို သံဃာဋိအဓိဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ဖြင့် မတည်စေရအောင် ထားပယ်ခြင်းတည်း။စွန့်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ ပစ္စုဒ္ဓရာမီတိ ဌပေမိ။ ပရိစ္စဇာမီတိ ဝါ အတ္ထော(၂၊၃၈၈) ဟု မိန့်အပ်၏။

အထ အန္တေဝါသိကဒ္ဓ ဝါ ဥပါလိပါဠာဒေ ဝါ သောဠသေဟ ၌ တိုက်တွင်း ပြာသာဒ်အထက် အနီးအပါးကျောင်း၌ သက်နံးကိုထားသည်ကို မှတ်မိသည်ကို "ဌပိတဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ" ဟု ဆိုသည်။ မဟာဝါဒဋ္ဌကထာ ဓမ္မက္ခန္ဓက အဖွင့်(ပါ၊ဌ၊၃။၃၇၁)၌ သက်န်းဒါယကာတို့က တမန်စေလွှတ်၍ လျှောက်ကြားလာသည်ရှိသော် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရမည်ဟု သာမညအားဖြင့် မိန့်ဆို၏။ ဤသို့ ဆိုငြားသော်လည်း သာမညကို ဝိသေသနောက်သို့လိုက်၍ မှတ်ရမြဲဖြစ်သည်နှင့် ဤပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်လာတိုင်း ဝိသေသမှတ်သင့်သတည်း။

စီဝရသလ္လက္ခဏမေဝေတ္ထ ပမာဏံ ဟူသော တေရသကဏ္ဍဋီကာ စကား (သာရတ္ထ၊၂၊၃၈၈)၌ "ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ စီဝရသလ္လက္ခဏမေဝ၊ သင်္ကန်းဝသော သက်န်းကို မှတ်မိခြင်းသည်သာလျှင်" ဟု အနက်ပေး၍ "ဤတိုက်တွင်း၊ ဤ ပြာသာဒ်အထက်၊ဤအနီးအပါးကျောင်း၌ သံဃာဋိ ထားသည်ဥတ္တရာသင်္ဃကို ထားသည်။ အန္တရဝါသကကို ထားသည် ဟု"သက်န်းကိုမှတ်မိခြင်းသည်သာလျှင် ပမာဏဖြစ်သတည်း"ဟု ဝေ-သဒ္ဒါဖြင့် သင်္ကန်းဝသော သက်န်းနှင့် မရော မယှက်သက်သက် ထပိတဋ္ဌာနကိုသာ မှတ်မိခြင်းကိုသာကန့်၍ အဓိပ္ပါယ်ယူသော် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာစကားနှင့် မဆန့်ကျင်။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ၌သည်း

၁။ ဧင်းဒွိဟတ္ထေန စသော ဝိမတိပါဌ် ဆန့်မှု၌ နှ ပဋိသောမပုဒ်မပါ၊ ရှေ့နောက်စကား ရပ်တို့ကို ထောက်ဆ၍ နှ-ပဋိသောမပုဒ်ပါသင့်၏။

တေရသကဏ္ဍဋီကာလာ ဖကားကို ကေစိထိုးသည်ဟု မှတ်ရန်မရှိ။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ ဤစကားကိုဆိုသည်ကား "သက်နှုံးကြီးဖြစ်အံ့ ဣမံ သံဃာဋိံ ,ကေသီဖြစ်အံ့ ဣမံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ, သင်းပိုင်ဖြစ်အံ့ ဣမံ အန္တရဝါသကံ" ဟုဆို၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရသောကြောင့် အလျော်အားဖြင့် ဆိုသတည်း။ သင်္ဃာဋိ-စသည်ကို မမှတ်မိငြားသော်လည်း သုံးထည်သော သက်နှုံး၏အမည်ကို အကုန်ယူ၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်သော် တစ်ထည်ထည်နှင့် တိုက်ဆိုင်မိသည်ဖြစ်၍ အဓိဋ္ဌာန်မြောက်သည်ပင်။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၊၃၁၃။)၌ တတ္တပ် စီဝရဿ ဌပိတဘာဝသလ္လက္ခဏမေဝ ပမာဏံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ တစ်နည်းကား "စီဝရသလ္လက္ခဏမေဝ သက်နှုံး ထားသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်မိခြင်းသည်သာလျှင်။ ပမာဏံ၊ တည်း"ဟု အနက်သမ္ဗန်မှ တေရသကဏ္ဍဋီကာအားသည် ဝိမတိဝိနောဒနီစကားနှင့် မြားပစ်သကဲ့သို့ ပြောင်သတည်း။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာလာ စကားကို ဤဋီကာဆရာနှစ်ပါး နှစ်သက်တော်မမူ။

အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာတိ ပရိက္ခာရစောဠာဒိဝသေန။ ။(ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ ၂၂၁) အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဌပိတဝတ္ထေဟိတိ ပစ္စတ္ထရဏမုခပုဉ္ဆနဟောဠပရိက္ခာရစောဠဝသေန အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဌပိတဝတ္ထေဟိ။ အဓိဋ္ဌာနတော ပုဗ္ဗေ သံဃာဋိအာဒိနာဝါဟာရေသာ အဘာဝတော။ (ကင်္ခါဝိတရဏီဋီကာသစ် ၂၈၁)။ ဤသို့ဖွင့်သောကြောင့် ပစ္စတ္ထရဏ, မုခပုဉ္ဆန, ပရိက္ခာရစောဠအဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ထားအပ်သော အဝတ်ကို သံဃာဋိ-စသည် ပြုကောင်းကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သို့ပြုကောင်းသော် ပရိက္ခာရစောဠကဲ့သို့ ပစ္စတ္ထရဏ, မုခပုဉ္ဆန အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဝတ်ရုံသင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၄၀၈)၌ ပစ္စုဒ္ဓရိတ္ဝာ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနီတိ ဣဒဉ္စ သင်္ဃာဋိအာဒိစီဝရနာမေန စသော စကားကို "ပဌမံ တိစီဝရံ တိစီဝရ ဓိဋ္ဌာနေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ"ဟူသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၂၂၉။)လာ စကားကို မနှစ်သက်၍ ဆိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌လည်း တေရသကဏ္ဍဋီကာနှင့်အတူ ဆို၏။

အဓိဋ္ဌိတေန ပန သင်္ဃာဋိ-စသော စကား၌ အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးသော သက်နှုံး တစ်ထည်လုံးထက် အလျားမျှ၍ အနံကြီးသည်လည်းဖြစ်သော, အနံမျှ၍ အလျားကြီးသည်လည်းဖြစ်သော, အလျားအနံကြီးသည်လည်းဖြစ်သော ထပ်၍ ချုပ်ဖို့ရန်ဖြစ်သော သက်နှုံးအလှာကို ပဋ္ဋ-ဆိုသတည်း။ ဂီဝေယျက,ဇင်္ဃေယျက-စသော အလှာကိုဆိုသည်မဟုတ် ချုပ်သည့်ကာလ ထပ်၍ချုပ်ရမည်။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၂၂၂)၌ နု ကေဝလံ ဧတ္တ ဒုတိယပဋ္ဋမေဝ၊ တတိယပဋ္ဋမ္ပိ။ ယထာဟ အနုဇာနာမိ။ ပ ။ ဥတုဒ္ဓဋာနံ ဒုဿာနံ စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋိံ ။ ပ ။

ပံသုကူလေ ယာဝဒတ္ထန္တိ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ထိုစကားဆိုသင့်စွ၊ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ ထပ်ကာထပ်ကာချုပ်သည်ကိုဆိုသတည်း။

တိစီဝရံ ပန ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ-ဟူသောစကား၌ တိစီဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးသောသင်္ကန်း, မတင်ရသေးသောသင်္ကန်း, နှစ်ပါးစုံနှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့် တိစီဝရံ-ဟူသောစကားကိုမိန့်သတည်း။ တိစီဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးသင်္ကန်းကိုသာ ရည်၍မိန့်တော်မူသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် တော၊ သကဏ်ဋီကာ (၂၁၇၈) ၌ မဟာပစ္စရိယံ စီဝရပ္ပမာဏယုတ္တံ သန္ဓာယ တိစီဝရံ ပန ဘာဏိတံ ဝုတ္တံ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၂၂၃) ၌မူကား ပဋ္ဌမံ တိစီဝရံ တိစီဝရေန အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုန ပရိဟာရံ အသက္ကောန္တေန ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ န တေန ဣတိ ဘာဝိတော-ဟုမိန့်အပ်၏။ "အာဒိတော၊ ရှေးဦးစွာသော်လျှင်" ဟုအနက်ပေး "ရှေးဦးစွာသော်လျှင်" ဟု အနက်မပေးလင့်။ ပုန ဟူသောစကားကိုယှဉ်၍ ဤသို့ အနက်ပေးသတည်း။ ထိုစကားကို "ပရိက္ခာရစောဠမှ အာဒိတော အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ-ဟူသော အဝသေသသင်္ကန်းတို့ဆိုသောစကား, "ပရိက္ခာရစောဠံ နာမ ပါဋေက္ကံ နိဓာနမုခမေတံ"-ဟူသော မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာလာ စကားတို့ မညီသည်နှင့် ဝေရသကဏ်ဋီကာဆရာ နှစ်သက်တော်မမူ၍ "မဟာပစ္စရိယံ စီဝရပ္ပမာဏယုတ္တံ"-စသည်ကို မိန့်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "တိစီဝရံ၊ တိစီဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးသင်္ကန်း, တိစီဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်မတင်ရသေးသော မဟာပစ္စရီ-စသော တိစီဝရိတ်ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော တိစီဝရိတ် ပမာဏလောက်သော သုံးထည်သော သင်္ကန်းကို" ဟု အနက်ပေးရမည်။

ပါဋေက္ကံ၊ တိစီဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်တင်သော သင်္ကန်းမှအသီးအခြား။ နိဓာနမုခံ ဒသာဟအစောင့်အရှောက်ရသည်ဖြစ်၍ နိဿဂ္ဂိယ မဖြစ်ရလေအောင် သိုမှီး ထားရခြင်း၏အကြောင်းတည်း-ဟု အနက်ပေး။

မယံ ပုဗ္ဗေ- အစရှိသောစကား၌ အရည်ပါသိနော- ဟူသောစကားဖြင့် အရည်ကျင်ခုတင်သောက်တည်သည်ကို ပြသတည်း။ ရုက္ခသုသိရဒိသု-ဟူသော စကားဖြင့် ရုက္ခမူစုတင်သောက်တည်သည်ကို ပြသတည်း။

ပဝေန ပဒဟနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တိ-ဟူသော စကားဖြင့်အရည်ကျင်ခုတင်, ရုက္ခမူ ချောင်သောက်တည်ရုံသာမဟုတ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအားထုတ်သည်ကို ပြသတည်း။

မေ့ွသဝနတ္တာယ ဂဘာနဥ္ဇ – ဟူသောစကားဖြင့် တရားနာရသည်ဖြစ်၍ ဗဟုဿုတရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ။ဤသို့ပြသဖြင့် ကပ္ပိယအကပ္ပိယ အရာ၌ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ဤသို့ပြသဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နောက်သို့ အတုလိုက်၍ ကျင့်သင့်သည်ကို ပြသတည်း။

နေသံ အရည ဝါသိနံ ဘိက္ခုနံ၊တို့၏။ ။ဂစ္ဆန္တိ-၌ ဣတိ၊ သဒ္ဒါကျေသတည်း။ ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ကို။အဿုမှ၊ကြားဘူးကုန်၏။ ။သုခပရိဘောဂဂထံ၊ ညဥ့်ကိုမစောင့်ရသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာစွာ သုံးဆောင်ရခြင်းအကျိုးငှါ။ တိစီဝရံ၊ အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး တိစီဝရိတ်သက်န်းကို။ ပရိက္ခာရစောဠန္တိ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတုံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊၏။ ဣတိ၊ဤသို့။အာဟ၊၏။

တေရသကဏ္ဍိကာ(၂၃၈)၌ ကထိနမာသေ ဥပ္ပန္နံ ဟိ စီဝရံ-စသော စကား၌ တပေါင်းလဆန်း ခုနစ်ရက်နေ့မှစ၍ တပေါင်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင် သောကာလ၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းဖြစ်အံ့၊ တပေါင်းလပြည့်ကို လွန်ကာမျှ၌ နိဿဂ္ဂိယ မဖြစ်သေး၊ တပေါင်းလဆန်း ခုနစ်ရက်နေ့၌ဖြစ်သော သင်္ကန်း ဖြစ်အံ့၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ကိုလွန်မှ ဒသာဟတိက္ကန္တဖြစ်၍ နိဿဂ္ဂိယဖြစ်သတည်း။ တပေါင်းလပြည့်၌ဖြစ်သောသင်္ကန်းဖြစ်အံ့။ တပေါင်း လပြည့်ကျော် ကိုးရက်နေ့ကိုလွန်မှ ဒသာဟတိက္ကန္တဖြစ်၍နိဿဂ္ဂိယ ဖြစ်သတည်း ဟု မှတ်အပ်၏။

ဝါ (မာတိကာ ဋ္ဌကထာယ) န သမေတိ-စသောစကား၌ မာတိကာ အဋ္ဌကထာကိုလည်း အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာ စီရင်သတည်း။ သမန္တပါ-သာဒိက အဋ္ဌကထာကိုလည်း အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာ စီရင်သတည်း။ ဤသို့ဖြစ်၍ မိမိစကားချင်း မဆန့်ကျင်လေပြီလောဟူမူ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာသည် မာတိကာ အဋ္ဌကထာကို မစီရင်မီ သီဟဠမာတိကာအဋ္ဌကထာ ရှိနိုင့်သတည်း။ ဤသို့ရှိကြောင်းကို အာရဘိ ယမဟံ သဗ္ဗံ၊ သီဟဠဋ္ဌကထာ-နယံ ဟူသော ဘိက္ခုနီ ကင်္ခါဝိတရဏီ နိဂုံးလာ စကားကိုလည်းကောင်း။သီဟဠ ဋ္ဌကထာနယန္တိ သီဟဠမာတိကာဋ္ဌကထာနယံ-ဟူသော ကင်္ခါဋီကာသစ် စကားကိုလည်းကောင်းထောက်၍သိသတည်း။ သီဟဠမာတိကာ အဋ္ဌကထာ နည်းအားဖြင့်သာလျှင် မာတိကာအဋ္ဌကထာ၌ မိုးလေးလကို လွန်ခါမျှဖြင့် အဓိဋ္ဌာန် ကျကြောင်းကို စီရင်သတည်း။ မိမိအလိုအားဖြင့် မစီရင်ပေ။

တစ်နည်းကား–သမန္တပါသာဒိကအဋ္ဌကထာကို ဗုဒ္ဓဃောသဆရာတစ်ဦး စီရင်သတည်း။ မာတိကာ အဋ္ဌကထာကို ဗုဒ္ဓဃောသဆရာတစ်ဦး စီရင်သတည်း။

စူဠဗုဒ္ဓဃောသဆရာရှိသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဃောသဆရာတစ်ဦးရှိရာသေးသတည်း။ စူဠဗုဒ္ဓဃောသဆရာရှိကြောင်းကို ဒုဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိညာဉ်စကားလာ "ဘိက္ခုနာ ဗုဒ္ဓဃောသေန။ သင်္ကတ္ထံ အဘိဓာနိ...တာ" ဟူသောစကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ထိုနှစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့် မိမိစကားချင်း ဆန့်ကျင်သည်ဟု အပြစ်မဆိုသင့်။

ပရိဝါရဋ္ဌကထာယ၌ အတ္တာပတ္တိ ဟေမဏ္ဍေ အာပဇ္ဇတိ၊ နော ဂိမှတိ ဧတ္ထ ကုဒ်ံ ဝုတ္တံ-ဟူသော ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍဋီကာစကား(၂၊၃၉၀။)၌ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့၌ ဝိကပ္ပနာပြု၍ ထားအပ်သော မိုးရေခံသင်္ကန်းကို ဝတ်သော်ဆောင်း၌သာ အာပတ်သင့်၍ နွေ၌ အာပတ်မသင့်ကြောင်းကို ကာဠုဒါယိ-ပေါ်သထေရ ပစ္ဆိမပါဠိပဒဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အာသဠ္ဌိပုဏ္ဏမာ အယမေကော အစ္စုမာသော ပရိယေသနက္ခေတ္တနိဝါသနာနံ တိဂ္ဂုမှိ ခေတ္တံ။ ဧတ္ထိ ဟိ အန္တရေ ပရိယေသိတုံ ကာတုံ နိဝါသေတုဉ္စ ဝဋ္ဋတိ၊ အဓိဋ္ဌာတုံ ယေဝ န ဝဋ္ဋတိ-ဟူသော နိဿဂ္ဂိယဝဏ္ဏနာဋီကာ- သိက္ခာပုဒ် ဝိ၊၃။၂၊၂၉၈။ အဖွင့်အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ တစ်နေ့ ပုံ အပ်သည် မဟုတ်။ ဤပရိဝါရ အဋ္ဌကထာလာစကားကိုထောက်၍ "အနဲ့ဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿိကသာဋိကံ"စသော ပါဠိတော်အဖွင့်၊ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍဋီကာလာစကား၌ ကောစိပါဒ သင့်မြတ်ကြောင်းကိုသိအပ်၏။ ၎င်းပါဠိတော်အဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီလာစကား၌ အဒေသဂါဒ သင့်မြတ်ကြောင်းကိုလည်း သိအပ်၏။ ကေစိပါဒ, အပရေဝါဒ သင့်မြတ်မည်မထင်။

ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၃၉၀)၌ "ဟေမန္တေ ပဟာတဗ္ဗာန ဃတ္တံ"၏ အခြားမဲ့၌ သက်ိ အဓိဋ္ဌိတံ။ပ။ ကုဒ်ံ ပဒံ န ဝုတ္တံ-ဟု ရှိရမည်၊ ၎င်း၏အခြားမဲ့မှ "ပမာဏိကာတိ။ပ။ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ" ရှိရမည်။ ၎င်း၏အခြားမဲ့မှ "အတ္တနော သန္တကဘာဝတော"စသော စကားရှိရမည်။ စာရှေ့နောက်ပြန်သတည်း။

တိစီဝရိကပရာဇာလောက်သော သင်္ကန်းကိုလည်း ပစ္စတ္ထရဏ-အဓိဋ္ဌာန်ပြင်၍ ဝတ်ရုံကောင်းသေး၏၊ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိ။၃။၂၊၂၇)၌ "တံ ပန မဟန္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ"ဟု၍ မိန့်အပ်၏။ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၃၉၁။)၌လည်း ဘေနာသနဲ့ ရိက္ခာ ပတ္တ ယ ဒိန္နပစ္စတ္ထရဏတ္တိ ဧတ္ထ အနိဝါသေတွာ ဒေပါရုပိတွာ စ ဝေဠဝလံ ဥဗ္ဘိရေသုပေယာဝ အဓိ ရိတွာ ပရိဘုဥ္ဇိယမာနံ ပစ္စတ္ထ-ရဏ အတ္တနော သန္တကမ္ပိ အနဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတိ ဝဒန္တိ။ ဟေဋ္ဌာ ပန ပစ္စတ္ထရဏမ္ပိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝါတိ အဘိသဓေန ဝုတ္တတ္တာ အတ္တနော သန္တကံ အဓိဋ္ဌာ-တဗ္ဗမေဝါတိ အမှာကံ ခန္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်း (ဂ၊၁၇။)၌လည်း ဧတ္ထ အဓိဋ္ဌာနတော ပုဗ္ဗေ တိစီဝရံ နဝံဇ ပါဠေတွံ့ နတ္တိ သံဃာဋ္ဌအာဒိပ္ပဟော နကာသ ပစ္စတ္ထရဏာဒိ-ဝသေနာပိ အဓိဋ္ဌာတုံ အနုညာတတ္တာ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ပစ္စတ္ထရဏ-အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဝတ်ရုံသင့်သော မှုခ ပုဋ္ဌန ဒူဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဝတ်ရုံသင့်ကြောင်း ကိုလည်း သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် နိဓာန မုခမေတံ ဗဟူနိပိဝဋ္ဋန္တိတိ ဝဒန္တိ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်၏။ အတိရေက သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံ ရာ၌သာ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၌ အပြစ်လာသတည်း။ အတိရေက မဟုတ်သော သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံရာ၌ အပြစ်မလာ၊ အနာပတ္တိသာတည်း။ ထို့ကြောင့် "အနာပတ္တိ အနန္တာ ဒသာဟံ အဓိဋ္ဌေတိ၊ ဝိကပ္ပေတိ" (ဝိ။၁၊၂၉၆)ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ဘေသဇ္ဇနဒကမ္မဝါကျပ်ာ အောင်နံ့စသောစကား၌ မိမိ၏ဥစ္စာ၏အဖြစ်မှ မလွတ်စေမူ၍ ထားသော အရာကိုရည်၍ "အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗ-မေဝ"ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုလိုသတည်း။ မိမိ၏ဥစ္စာ၏အဖြစ်မှ လွတ်စေ၍ ထားသောအရာကိုရည်၍ အနာပတ္တိဟု မဟာပစ္စရိက် ဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊ ၉၁)၌ အတ္တနော သန္တကဘာဝတော။ ။ပ။ အဓိဋ္ဌါယော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၁၁၄။)၌ မဟာပစ္စ-ရိယံ စီဝရဝသေန ပရိဘောဂကိစ္စာ အဘာဝံ သန္ဓာယ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာဟု-မိန့်အပ်၏။ မိန့်သည့်အလိုအား "ဝတ်ရုံခြင်းကို မငဲ့မူ၍ ထားအပ်သော အဝတ်သင်္ကန်းဟူသမျှကို အဓိဋ္ဌာန်မတင်အပ် ကပ္ပနာ မပြုအပ်"ဟု ကောကျ ခဲ့၏။ ဤသို့ကောကျည့်အလိုင်းပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာမှာ တိုက်ရိုက်သည်းလော မရှိ၊ အရိပ်အမြွက်လည်း မရှိ။

ဧတေသုစ ဒိန္နပစ္စတ္ထရဏေ စ။ ။

ဘိဉ်မိနမ္ဗာဟနပါဂါရ ကာဇာဝ တို့၌ ကေတိအာ ဖြင့် သေနာသန အသုံး အဆောင်ပရိက္ခာဖြစ်သောကြောင့် ဓိဋ္ဌာန်တင်ရန် ကိစ္စမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကင်္ခါဋီကာ (၁၀၃။)၌ ဘိ မိမ္ဗာဟနပါဂါရကော-ဇဝါနမ္ပိ သေနာသနပရိက္ခာရဘာဝတော အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ။ သေနာသန ပရိက္ခာရတော ယေ၊ ကျောင်းအသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်"ဟု အနက်ပေး။ ။ ပစ္စတ္ထရဏ-၌မူကား မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်မှ ဓိဋ္ဌာန်တင်ရန် ကိစ္စရှိ၏၊ သေနာသန ပရိက္ခာရအဖြစ်နှင့် လှူအပ်သည်ဖြစ်၍။ မိမိ၏ဥစ္စာ ဖြစ်၏၊ သံဃိက ဖြစ်သော်သာလျှင် အဓိဋ္ဌာန် တင်ရန် ကိစ္စ မရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် ကင်္ခါဋီကာ သစ် (၂၇၃)၌ သေနာသန ပရိက္ခာရတ္ထာယ ဒိန္နပစ္စတ္ထရဏေ စာတိ ဣမိနာ အတ္တနော သန္တကံ ပန် ကိစ္စံ ကတိ ဟု မိန့်အပ်၏။

တတ္ထ တိစီဝရေ။ ။ယံ တာဝ-၌ ယံ-ကို ယံ ပစ္စိမပမာဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ ၏၊ တံ ပစ္စိမပမာဏ်၊သည်။ သုတ္တေ၊ ပါဠိတော်နှင့်။ န သမေတိ၊ မညီလေ။ ထိုသို့သဘောရှိသော ပစ္စိမပမာဏ၏ပါဠိတော်၌ မပါမရှိသောကြောင့် မညီ ဟူလိုသတည်း။

အပရိစ္ဆိန္နော၊ အနံကို မပိုင်းခြားသောဝါဒသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ခဲ့၏။ "ပရိစ္ဆိန္နတိတိ ပရိစ္ဆိန္နော" ဟု ဝစနတ္ထပုံ။ [ဘိဒါဒိတော ဣန္န အန္န ဤ ဏာဝါ-သုတ်ဖြင့် ဧရင်လေ] "ပမာဏေဝရညာ၊ ပစ္စိမပမာဏရှိသော သင်္ကန်း ၏" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ပစ္စိမပမာဏတော- ဟု မိန့်တော်မူလတ္တံ့။

ပမာဏတော၊ ပစ္စိမပမာဏမှ။ န ဘိန္ဒတိ၊ မဖျက်ဆီး။ ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ ဝေ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ မမိန့်အပ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဣဒံ နာမ၊ ။ ပ ။ မဟန္တံ စီဝရန္တိ-ဟူ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ မမိန့်အပ်။ တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ အပရိစ္ဆိန္နော၌စပ်) [ကျမ်းတက်] သို့ပင် မမိန့်အပ် သော်သည်း မစ္ဆိမပမာဏမှ အပ၌ အပေါက်သည် အခွဋ္ဌာန်ကို မဖျက်ဆီးက မဟန္တသာ-စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားသော ဝါဒသည် ပိုင်းခြားသည် မည်ရာသည် မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် အပိ စေတ္တ-စသည်ကို မိန့် သတည်း။

အပိ စ အပရံ၊ တပါးသော။ ကာရဏံ၊ ဟိတ်ကို အကြောင်းကို။ မဟာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။ ကွေ၊ ဤမဟာသုမ ထေရ်၏ဝါဒ၌။ တိစီဝရာဒီနံ၊ ဟုဒိ၏။ မုဋ္ဌိပဉ္စကာဒိတေဒ၊ မုဋ္ဌိပဉ္စက-စသည့် အပြားရှိသော ပမာဏကို။ ပစ္စိမပ္ပမာဏန္တိ၊ ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘေဒပုတ်၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (နဘိန္ဒေယျ-၌စပ်) တတ္ထ မဟန္တစီဝရေ၊ ၌။ ပစ္စိမပ္ပမာဏတော၊ မှ။ ဗဟိ၊ ၌။ ဆိန္ဒ၊ သည်။ အခွဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယဒိ န ဘိန္ဒေယျ၊ အံ့။ ဝေ သာတိ၊ သော်။ ဥက္ကဋ္ဌပတ္တသ ပိ၊ ၏လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမပတ္တသ ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဩမကပမာဏတော၊ မှ။ ဗဟိ၊ ၌။ ဆိဒ္ဒံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အခိ ဋ္ဌာနံ၊ အခွဋ္ဌာန်ကို။ န ဘိန္ဒေယျ၊ မဖျက်ဆီးရာ။ တသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဘိန္ဒတိ၊ မဖျက်ဆီးသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း။ အယမ္ပိ ဝါဒေါ၊ မဟာသုမထေရ်၏ ဝါဒသည်လည်း။ အပရိစ္ဆိန္နော၊ မဟန္တသ စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားသော်လည်း ပိုင်းခြားသည် မမည် ပိုင်းခြားရာမကျ။

ခုဒ္ဒကံ စီဝရံ မဟန္တံ ကရောတိ-စကားကို အစော်တိုး၍ ချုပ်သည်ကို ရည်၍ ဆိုအပ်သည်။ မဟန္တံ ဝါ ခုဒ္ဒကံ ကရောတိ-စကားကိုမူကား သံဃာဋိ၊ ဥတ္တရာ-သင်္ဂ၊ အန္တရဝါသကတို့၌ ထိုက်သည့် ပမာဏလျော်သော “ပဌမ သံဃာဋိယာ စ ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃန္တေန ဝါ အနုဝါတ (။ ၂၇)၌ မိန့်ဆိုအပ် ပြီးသည့်အတိုင်း အခွင့်မကျသော ပြင်ဖက်အနားဖြတ်၍ ငယ်အောင်ပြု သည်ကို ဆိုသတည်း။ “ဥဘော ကောဋိယော-စသည်ကို ဆောက်၍ ကုံးပြန် ၍ ချုပ်သင့်သည်ကို သိအပ်၏။ ကွင်းသင်းပိုင် မအပ်သည်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ရဇကောဋိ-စသောစကား၌ အဓိပ္ပာယ်မကျသော်လည်း ဝတ်ချဲခြင်းငှာ မအပ်။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိ (၂၂၄)၌ အဓိဋ္ဌာန အဓိဋ္ဌာနမေဝ၊ ပရိဘောဂကာလေ ပန အရဇိတံ န ဝဋ္ဋတိဟု မိန့်အပ်၏။ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာစ- မိမိ၏ခံတွင်းဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာစ၊ သူတပါး၏ ခံတွင်းဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုစေခြင်းလည်းကောင်း။

သမ္မုခ-၌ သံ-သည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၌ သံကဲ့သို့ သယံအနက် ဟောသတည်း။ သမ္မုခါ၌ သွာ-ဝိဘတ်ကို ကရိုဏ်းအနက်၌ချက်။

ဓီဘာနံ ကေဝလာ ဘာဝံ-စသည်၌၊ တတ ဘော်ကာလျင်း အရှိ ဖြစ်အံ့ ဤမံ ဓီဘရံ။ အတည်အများ အနီးဖြစ်အံ့ ဣမာနိ ဓီဝရာ။ တဘည်အဝေးဖြစ်အံ့ ဧတံ ဓီဝရံ။ အဘည်အများ အဝေးဖြစ်အံ့ ဧတာနိ ဓီဝရာနိ ဟုဆိုရမည်ဟူလိုသတည်း။ ပစ္စတ္တ ဝါသိတွင်းဖြစ်အံ့ အဘိုဟည်း၊ ပစ္စတ္တဝါသိ မှအဝေးဖြစ်အံ့ အဝေးတည်း။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို ဒသဟဒ္ဒ ပါဒေသ(ဝါ။ ဒု။ ၂၆)စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ် ပြီးသော စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

တတော ပဋ္ဌာယ ပရိဘောဂါ ဝဋ္ဋတိဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဝိကပ္ပနာ ရဟန်းအသီးအခြားရှိသည်ကို သိအပ်၏။ ။ဘာသော ဝ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ ဝသော စကားကိုမိန့်တော်မူသောကြောင့် ရဟန်း၏ ထံ၌သာ ဝိကပ္ပနာ ပြုအပ်သည်ကို သိအပ်၏။ ဝါ ဒါယကော့ ဘိက္ခုယာ ပါ၊ ဗါလည်း ကောင်း။ သာမဏေရော ပါ၊ ဗါ ကေနာ ရောင်း ကို။ ဂဏေ ကွာ၊ ၍”ဟု အနက်ပေး။ တဝေ ဝ-၌ တ ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်-အရ ရဟန်းကိုဆို၊ ပက္ကန္တဝိသယ-တည်း။

ဝိကပ္ပိတဝိကပ္ပနာ နာမဓေယာ ဝိနည်း-သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဝိကပ္ပနာ၏ အကြောင်း တည်း။ ။တိဝီဝရံ တိစီဝရံသာမေဝ ပန ဝ-စသောစကား၌ တိစီဝရိက်နှင့်အလား တူ မိုးရေခံသင်္ကန်းစသည်ကိုလည်း သိအပ်၏။ မိုးကာလ၌ မိုးရေခံသင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်သာဘင်ရသည် မဟုတ်၊ ဝိကပ္ပနာလည်းပြုအပ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသာ ပမာဏတည်း။

[ကျမ်းတက်]တိစီဝရိက်သက်န်းကို အချိန်မရွေး အဓိဋ္ဌာန်တင်လိုလျှင် တင်ရသကဲ့သို့ ဝိကပ္ပနာပြုလိုလျှင် ပြုရသကဲ့သို့လည်းကောင်း မိုးရေခံသက်န်းကိုလည်း အချိန်မရွေးအဓိဋ္ဌာန်တင်သိုလျှင် တင်ရမည်လော၊ ဝိကပ္ပနာပြုလိုလျှင် ပြုရမည်လောဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဝဿိကသာဋိကံ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အမာလူမ်းသက်န်းလည်း မိုးရေခံသက်န်းနှင့်အတူ ဝိကပ္ပနာလည်းပြု၍ သုံးဆောင်ရ၏။ တိစီဝရံ တိစီဝရာနံ ဝေ-ပန-စသော စကားကိုထောက်၍ အလုံးစုံသော တိစီဝရိက်သက်န်းကို ဝိကပ္ပနာပြုသောအခါ၌ လည်း ဖွယ်ရှိ၊ တိစီဝရိက်တွင် တစ်ထည်ထည်ကို ဝိကပ္ပနာပြုရာ၌သာ လည်း ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဝေဒ္ဓ တိ-စသည်ဖြင့် လာဂုဏ်ဆောင်သတည်း။ ဤ ဝေဒ္ဓ သတိ-စသောစကားကို ထောက်၍ ထည်ကို ဆောင်သော်လည်းကောင်း နှစ်ထည်ကိုဆောင်သော်လည်းကောင်း အပ်သည်ကို သိအပ်၏။

တဿ တိစီဝရေ အဓိဋ္ဌာနံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ-စသော စကားကိုထောက်၍ “နကပ္ပတိ စာတုမာသံ နိသီဒနေန ဝိပ္ပဝသိတုံ၊ ယော ဝိပ္ပဝသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ”(ဝိ။ ၄၊ ၂၆၁)။ ဟုဟောတော်မူသောကြောင့် နိသီဒိုင်သက်န်းရှိခဲ့လျှင် မိုးလေးလပတ်သုံး မကင်းရသည်ဖြစ်၍ နိသီဒိုင်ကို ပစ္စုဒ္ဓိုရ်ပြု၍ ဝိပ္ပဝါသသုခ အကျိုးငှါ ဝိကပ္ပနာပြုကောင်းသည်ကို သိအပ်၏။

ဝိကပ္ပနာယ ဖြင့်သော -စကားသည် နိဒဿန နည်းမျှသာတည်း။ ပရိက္ခာရစောဠ ပစ္စတ္ထရဏ မုခပုဉ္ဆန အဓိဋ္ဌာန်လည်းတင်သင့်၏။ ။ ဂာထာ ၊ ဓိဋ္ဌေတိ ဝိကပ္ပေတိ သမည်သော ဝုတ္တ ပိ-စသော ဝိ-တိ ပိနော ဒိ(၁၁၁၆) လာစကားကို ဆင်ခြင်ကြလေ။

သင္ဃာဋိ၊ အစုံ စုံကုန်သော နိသီဒိုင်စသော ငါးထည်ကုန်သော သက်န်းတို့၌။ ။ကွဒံ စီဝရံ ကိ။ ဟုယုံ သင့်အား။ ။ ပေ ၊ ပေ သျှ၏ ခြင်း ဗေမိ၊ မြိုင်း ဟုယုံ သင်၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ တော့ဘိ၊ ယူလော။ မသုံး၊ ငါ၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဂစ္ဆာဝ၊ ယူ၏။

ဂဏ္ဍာဟိကံ ဝုတ္တေ ဝေဒိတိ ဝုတ္တသဒ္ဒိသံ ဟော ကာ မု ဟော ဒိန္နတ္တာ သုပ်နှံဟော တိ ဂဏ္ဍာဗိပ ဝ ဝုတ္တမှုသော ဂဟာ ဟော တိ၊ တသ္မာ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ (ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ ၁၊ ၁၅၆)။

တဝ သန္တကံ ကာဒာပယီတိ အာဒီနိ ပန ပရိယာယဝစနာ ဒါနဂ္ဂဟဏာနိ၊ တာသု ဒုဒ္ဒိန္နံ ဒုပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ လောကေ ဟိ အပစ္စဗဒ္ဓကာမာပိ ပုန ဂဏှိတုကာမာပိ တဝ သန္တကံ ဟောတူတိ နိယျာတေန္တိ၊ ယထာ တံ ကုသရဂ္ဂေ မှ တုရက္ခံ နိယျာတေမိ၊ တေနာဟ နေဝ ဒါတာ ဒါတုံ ဇာနာတိ န ဂဏှာတုံ ဂဏှာတူနိ။ ။(ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ ၁း၃၅၆။)။

ကာမဉ္စ ရဇ္ဇံ အနုသာသမာနေ တိ ဝဒန္တော ပဝေမိ ဂါထမာဟ။ အနုသာသ အနုသာသိ ဗောဓိ ပုနိသ ... ဒတွာ ပုန ဂဏှန္တော နာမ နယုတ္တန္တိ ပိတု ပါ ဟာဝတု ပါ ဒနိယျာတေတွာ ပန ... နိယျာတေန္တော ဝေမာဟ။ ။(ဇာ-ဋ္ဌ။ ၅။၃၀၇။)

သစေ ပန ဒတိ အာဒိနာ ပန ဒါနေနာ ပညတ္တိယံ အကောဝိဒတာယ ပရိယာယ စေနေ ... ဂဟိတာ ကာ အဘူတေနာ ပညတ္တိယံ ကောဝိဒ-တာယ ... နာ ဂဏှာတိ၊ ပာသုဒ္ဓိ ... ဂဟိတန္တိ ဝုတ္တံ၊ ။(ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ။၁၊၁၅၆၊။)

နိဿဂ္ဂိယံ ပန-စသော ဝေဓဿကေတိဋီကာ (၂။၁၃၇။) စကား၌ နိဿဂ္ဂိယ သင်္ကန်းကို နိဿဂ္ဂိယ ... သိ၍ လည်းကောင်း၊ မသိမူ၍ လည်းကောင်း ယူသည့်သူကို မြစ်ခြင်းငှာ 'တံ နယုတ္တံ' စကားကို အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်ဟူလို သတည်း။

ခပ်သိမ်းကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ အနာပတ္တိ ။ပ။ အာဒိကမ္မိကဿာတိမှာ ဆုံးခြင်းကုန်သည်။ ... ပါဠိလျက်နှင့် အဋ္ဌကထာ၌ အနာပတ္တိ-စသော စကား၌ အကျုံး ... သော ... သော ... တို့၏ ... နှင့်တကွ ... ၏ အဖြစ်ကို ပြသော နာသတိ၏အာဒိ ... ဟူသော ... ၏အဆုံး "ယော န ဒဒေယျ ။ပ။ ကာရေ ... ဘိ" ... စကား ပြန်ရှိနေသည်ကို မြင်၍ စာပြင်ဆရာ တော်တို့က ... နှင့် နေသောစကားကို ပယ်ကာဖြု ... ပါဠိတော်၌ 'ဒသာဟာတိက္ကမေ' ဟူသောစကား၏ရှေ့၌ရှိသော "တေန ခေါ် ပန ... ယော ။ပ။ ... တိ" ဟူသော စကားကို 'အနာပတ္တိ ။ပ။ အာဒိကမ္မိကဿာတိ' ဟူသော စကားနောက် ... ရှေ့ ရေးထားသောကြောင့် ထိုစကားသည်နောက်၌ ... ကုန်၏။ အဋ္ဌကထာမှာ "ယော န ဒဒေယျ ။ပ။ ... တိ" ဟူသော စကားသည် "ဒသာဟာတိက္ကမေ ... တိ" ... စိဝရ (ဝိ။ ၂၊ ၂၄) ဟူသော စကား၏ရှေ့၌ရှိရမည် ပါဠိတော်၌လည်း "တေန ခေါ ပန သမယေန ။ပ။

ဒုက္ကဋဿာတိ”ဟူသော စကားသည် “ဒသာဟာတိက္ကန္တေ”ဟူသော စကား၏ ရှေ့၌ရှိရမည်။ ဤသို့ရှိမှ “နိဿဂ္ဂိယံ ဒါတဗ္ဗံ။ ဣမံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒမ္မိတိ”–ဟူသော စကားနှင့် ‘မပေး၍ နေသော် ဒုက္ကဋ် သင့်သတည်း”ဟု အပြစ်ကို ပြသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ရှေ့နောက်စကား စပ်သတည်း။

သညာယ အဘာဝေပိ န မုစ္စတိ-သည် နောသညာဝိမောက္ခ၏ အကြောင်းတည်း။ အဇာနန္တေပိ အာပဇ္ဇတိသည် အစိတ္တက၏အကြောင်းတည်း။

ပဌမကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

[၄၇၁] အန္တရန္တိ အန္တရဝါသကော ဓေတ်-ဖြင့် ဝါဘက သဒ္ဒါကျော်ညွှဲကို ပြသတည်း။ ။ ဥတ္တရန္တိ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ-ဖြင့် အာဒေ-သဒ္ဒါကျေသည်ကို ပြသတည်း။ ။ ဿဟာအန္တရေန-စသောစကားဖြင့် “အန္တရေန သဟ ယံ ဝတ္တတိတိ သန္တရံ။ သန္တရဥ္စ တံ ဥတ္တရဥ္စာတိ သန္တရုတ္တရံ”ဟူသော ဝိဂြုဟ်ကိုပြသတည်း။

အန္တရဝါသကေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တေန၊ သော။ ဥတ္တရာသင်္ဂေန၊ ဖြင့်၊ ဤ သန္တရုတ္တရေန-ပုဒ်၌ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏအနက် ဋီကာတတိယာဝိဘတ်သက်။ “သန္တရုတ္တရေန သန္တရုတ္တရ ဟူသော သင်းပိုင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော ကိုယ်တော်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍”ဟု အနက်ပေး၊ ဘိက္ခူနံ ယဲဒေနံ ဘိက္ခုသီသာ ဟုတ္တားဟု အနက်ပေးရသကြောင့်တည်း။ ဤကိုဆောက်၍ သမာသ်ပုဒ် ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏ ပြယုဂ်ရှိသည်ကိုလည်းသိအပ်၏။ နဥက္ကဋ္ဌကာယ-ကိုဆောက်၍ တပုဒ်တည်း၊ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏပြယုဂ်ရှိသည်ကိုသိအပ်၏။

တတ္ထ ဘိက္ခူန သီသေနာတိ ဘိက္ခုသီသာ ဟ တုာ၊ သေနာသော ဣတရေတြာပိ။ ဣတိ ဗုဒ္ဓသဘာဝနေ နိုသု သမာနာဓိကရဏ ပဒေသု ဝုတ္တော ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏံ ဘဝတိ။ ဘဒ္ဒသဂ္ဂေ ပန ဝိနာ သမာသဝိဂ္ဂဟေ ကောပဒံ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏံဝ ဒဿိ။ ကိဒ္ဒကေန ရှိဗ္ဗာဒေဿမဒ္ဒက္ခတိ ဝဲ ဒန္တကေန ပလက္ခိတံ ပရိဗ္ဗာဇကမဒ္ဒက္ခိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ သေသေသုပိ ရူပေနမဒ္ဒက္ခတိ တွောပိ။ (နီတိ သုတ္တ၊ ၉၀-သုတ်)။

ဥက္ကဋ္ဌကာယာတိ ဥက္ကဋေန၊ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ ကရဏဝစနံ၊ ကေတော ဝါ ဥဘတော ဝါ ဥက္ကဋ္ဌိ မြိယန ဟုတ္တာတိ အတ္ထော။ (ဝေဠိယတရောမ ၉၇)။ ဥက္ကဋ္ဌကာယဂ်ိဂြုဟ်-ဟု ဓနိတိဆရာ ဆောင်ပြလိုသည်ဟု သဒ္ဒါတိနိဿယ (၁၃၆၁)၌ ဆရာတော်ဦးပုဏ္ဏမိနွှင်း။

သန္တရုတ္တာဒေနေ ဇနေးစောရိယံ ကေ္တုနတ္ထိ။ ကသ္မာ? ကိဉ္စာပိ န ဘိက္ခုဝေ သန္တရုတ္တရေန ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗောတိ ပဝိသေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ပယောဂံ ဝုတ္တံ။ ပတ္တ ပန ဥဒ္ဒေသ သကဗ္ဗေ ဝေ္ဒယာ ဝါဿဏ္ဍိယာ နိဂ္ဂေပါယာ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေဿ၊ အန္တရဝါ သကဂါ နိဂ္ဂေပါယဂိလာနော ဝါ ဟောတိ၊ ဝဿိကသင်္ကေတံ ဝါ နဒီပါရံ ဂန္တုံ ဝါ၊ အဂ္ဂဠဂုတ္တိဝိဟာရော ဝါ၊ အတ္ထတကထိနံ ဝါ ဟောတီတိ ဝုတ္တတ္တာ အဒ္ဓ ဂ ဝ မ္ပိဿ ပဉ္စသု ဝေ တေသု အဂ္ဂဠဂုတ္တိဝေ ပမာဏံ။ ဂုတ္တ ေဝ ယံ ကိဉ္စာဝေ နိက္ခိပိတွာ ဗဟိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နာ ဂုတ္တေတိ ဝုတ္တတ္တာ အပ ဂုတ္တေသ ကေတီ တေ ဘိက္ခူ။ အဂ္ဂဠဂုတ္တိဝိဟာရေ ဌပေထာတိ ဝတွာ ဘာသာဂနံ ဟ တ္တ စီဝရံ နိက္ခိ တွာ ရုတ္တာဒေန ဂါမပ္ပဝေသေ လဒ္ဓ-ဇပ္ပိယာ နေ ဒစောရိယံ ကေ္တမိ သူ ထဲ ပေမိတ ဗ္ဗံ။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ၂၄၀-နှာ) ဤနိဿာကို ထောက်၍ ကျောင်းတိုက် ပိ ် သင်ရိုင်ကိုယ်ဝတ်ဖြင့် ရွာတွင်းသို့ ဝင်သင့်သည် ကို ပြ ၏။ ဤ ပေါက်ကြီး ဘင်္ဂဒသန်ကျယည်ကိုဆိုရာ ပဏမ ကထိနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ပါဠိကဘိသယဖော ရုဲအယူဝါဒ (ဝိ၊ဋ္ဌ။၂၂၊၂၂၈)၌ ဒေ္ဒစိဝရာနဲ ပါ ုဒ္တ က-ဟူ ေသ ေကာင်းကို အလျှော်အားဖြင့်သာ ဆိုသည် ဟုမှတ်အပ်၏။ (ဋ္ဌ ၇ ၂၄) အပိုပ္ပါယ ကင်း နေဖြင်းမဂ္ဂခြင်းကြောင့် အမ္မုတိ၊ သမုတ်ခြင်းယည်း။

ကင်း န်နေခြင်းကြောင့်သာ ကော ဓ တ်ခံစေလိုသောကြောင့် သမုတ် သည် ဟုလိုသတည်း။ ကေသ ချင်း ၌ "အဝိပ္ပဝါသတ္တံ၊ ကင်းရှိနေခြင်း မရှိခြင်းအကျိုးကြောင့်" ဟု ခေါ်၏။

[ဋ္ဌ ၇၃၅ ၇ ၆] ဟုရိ ဒွေ ဝေဒိယ ဘာတ္တံ အဂ္ဂဟောတ္တာ-စာဘား၌ "အတ္တံ ဘတ္တား ယ်" ဟု န ေ း။ ဈေးပဘမ ယာသိနသိက္ခာပုဒ်၌ ဘိက္ခုနော ကို မာဒေရ ကဒ္ဒံ ၌ ကဏ္ဍ း ကြောင့်စ ရုဲသောကြောင့် ဘတိယား ပိ ဘ ၏ ဘ ္တ အနက် ယူ ုသာ်သို ဤဒုတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ ကိုသို ကာ ္တ ၏ အကြမ်ဖြင့်စပ် ေရှိကောင်းကြောင့် ဘတ္တားအနက်ကို မယူရ ဟုပို ၏။ ယော ာလိ ႏ သက္ခာပုဒ် ဒုတိ ၏ န ဗိက္ခာပုဒ် နှစ်ပါးတို့၌ ပေါ် တ်ကွ န ကို ဥက္ကာ ၌ မော လော ။ ပဏ္ဍမနန္တိက အရှိကုန်ခဲ့သော ကသိနုဒ္ဓါရသို့ ကွင် သ ဗ္ဗ နှစ်ပါး ကို ယ်သာသသာနက်ရ ေ ေ န် ၁ ရိ ေ ့ ဘိက္ခုနော ကို ဥက္ကာသို ၌ မစပ်ရ။ ဂ ုဒ္ဒိ ုဒ် သိ ဘ န ႏ ပါ တို့ ၌ ဆိုက် သ ့ ခွားခလျော်စွာ ႏ ကဆံ ယ ပည်း။

ကရဏဝစနေနဖြင့် ဧတ္တာကို ကရိုဏ်းဆိုသည်ကား တကိယာဝိဘတ်ကို ကရိုဏ်ဝိဘတ်ဟုခေါ်ပေါ်သော ရှေးဝေယာကရဏ်ဆရာတို့ကြောင့် ဆိုသတည်း။

ဣဒံ နာမ ကာတဗ္ဗန္တိ နတ္ထိ ၌ ရှေးပဝာရကဝရနှ သိက္ခာပုဒ်၌ ဆယ်ရက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာလပတ်လုံး ဆောင်အပ်၏ဟူ၍ ပြုအပ်သော အမှု ရှိသကဲ့သို့ ပြုအပ်၏ဟူသော အမှုမရှိ ဟူလိုသတည်း။

ဧတ္ထ စေတဿ ပရိက္ခိတ္တာဝါ ပေ။ ပရိက္ခိတ္တာတိ ယေန ကေနစိ ပါကာရေန စသောစကား၌ မဟာဝါအဋ္ဌကထာ တေသဉ္စကူဋ္ဌကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ။၃၊၃၀၀) လာ ဂေါနိသာဒိကာဘူမိအရာ၌ ပြုအပ်သော အရံကဲ့သို့ နွား-မ-ကျော်နိုင်အောင် ရံသော အရံကို။ ထင်ရှားကျက်ယောင်းသည် ရှိလွန်မည်။ဧတ္တာဝတာ ဝရိက္ခိတ္တာတိ ဝစနေန။ ။ဧတ္ထ အနရိက္ခိတ္တာ ဂါမေ။

[၄၁-၄၇၉] သဘာဂေ ဣတိလိင်ဗျတ္တယေန သဘာ ဝတ္တာဟူသောစကားနှင့်သဘာဟူသော ဣတ္ထိလိင်သဒ္ဒါသည် သဘာယံ ဟုနပုံလိင်ပြန်သည်ကို လိင်ပြန်သည်ဟုဆိုသည်မဟုတ်၊ သဘာယ-သဒ္ဒါသည် နပုလ္လိင်တည်ဟူသော လိင်အထူးနှင့်ယှဉ်၍ ဆည်ဖြစ်၍ သဘာ-ဟူသောဣတ္ထိလိင်သဒ္ဒ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သည်ကိုသာ လိင်ပြန် ဆိုသတည်း။ တေရသကဏ္ဍကာ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ နှစ်စောင်ကိုမှီး၍ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို သိသတည်း။

တတ္ထ သဒ္ဒသိဿဋ္ဌနေနဝါ-စသော အဋ္ဌကထာစကား၌ သဘာယေဝါဟု သာမညအားဖြင့်ဆိုပြီးသော်လည်း သက်နိုးထားရာသဘင်ကိုသာ ယူရမည်၊ အမှတ်မရှိသော သဘင်ကို မယူအပ်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ သဘာယ နိက္ခိပိတ္ဝာ ပန စသော စကားကို ဆိုသတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာစကား၌လည်း သဘာယေဝါအရ အမှတ်မရှိသော သဘင်ကို မယူ၍၊ သက်နိုးထားရာ သဘင်ကိုသာ ယူရမည်၊ အကယ်၍ ဒါမ်၌ သက်နိုးကိုထားရာ၌ အမှတ်မရှိသော သဘင်ကို ယူသည်ဖြစ်အံ့ သဘင်၌သက်နိုး ထားရာ၌လည်း အမှတ်မရှိသော သဘင်ကို ယူရရာသည်။ ဤသို့ ... သဒ္ဒသိဿဋ္ဌနေန ဝါ၊ နဂရဒ္ဒါရမူလေဝါ ဒရက်လည်း သက်နိုးထားရာ သိမ်နှင့်နီးသော ... ဂါရင်းကိုသာ ယူရမည်။ အထောက်ကား ... သဘာယေ နိက္ခိပိတွာ ပန စသောအဋ္ဌကထာစကားတည်း ။ ဇရင်းအဋ္ဌကထာ၌ ... ဒွါရမူလေဝါ ဟုသာမညအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်ကို ဗုဒ္ဓမတ္တည့်ဖြစ်၍ ဝိသေသ

၁။ ကတ္ထုတာသို့ ဂါမေဝ ဧကူပစာရော နာမ ကောတဗ္ဗော ဟုရှိမည်။

ဖွင့်သတည်း။ သဘာဝယံ ဂစ္ဆန္တေန စသော ပါဠိတော် စကား၌ သင်္ကန်း ထားလို၍ သဘင်သို့ သွားသော ရဟန်းသည် သဘင်၌ ပရိသတ်ပြုမ်းသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်သော အိမ်စျေး၌ထားသည်ဟူမှတ်။

ဟတ္ထပါသေ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ စသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ဟတ္ထပါသ အရ ရဟန်း၏ဟတ္ထပါသ်ကိုသာယူ။ သဘင်၏ ဟတ္ထပါသ်ကို မယူလင့်။ အကြောင်းကား လမ်းသွားဆဲရဟန်း ထားသောအရာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ အာပတ္တေ-ဖြင့် ဟတ္ထပါသ-အရ နှစ်တောင့်ထွာ ပမာဏမဟုတ်၊ နှစ်တောင့်ထွာ ပမာဏသို့ရောက်သော အိမ်စျေးဟု ပြုသတည်း။ ဤသို့ ဖွင့်သည်ကား စီရင်ဂ္ဂိပိတ္တာကို ထောက်၍ ဖွင့်သတည်း။ ဟတ္ထပါသဂတ-အရ အိမ်ကျောင်း စသည်တို့နှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် ကိုယ်ခွဲ အာပတ္တေ-ကို မိန့်သတည်း။ အိမ်စျေးသည်၏လက်၌ထားသည် ဟူ ဆိုသတည်း။ သဘင်၌ သင်္ကန်းကိုထားအံ့ဟု လမ်းသွားဆဲပုဂ္ဂိုလ်ရသော အနုဇာနကို ဆိုသောအရာဖြစ်၍ လမ်းမ၌ အိမ်ကျောင်းစသည်မရှိ အိမ်စျေးသာ ရှိသင့်သောကြောင့် ဤသို့ ဖွင့်သတည်း။ သဘာဝယံ ဂစ္ဆန္တေန-စသော ပါဠိတော်ကိုထောက်၍ ဖွင့်သတည်း။

[ကျော်တော်] အဘယ့်ကြောင့် အိမ်ကျောင်းသည်၌ မထားသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ။ပ။ နက္ခမပသုဒေ-စသောစကားကို မိန့်သတည်း။ (လမ်းသွားနှင်း အသားလွဲသောကြောင့် ဟူ ပိုသတည်း။)

အာပတ္တေဟု ဝိသေသဖွင့်သည်ကား လမ်းအားလျော်စွာ ဖွင့်သတည်း။ လမ်း၌ရှိသမျှ ကင်းတဲ ရေချမ်းစင် စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ သိအပ်၏။ ပုရိမ နယေနေဝ-ဖြင့် ဟတ္ထ သဒ္ဒသံသန္ဒေနဝါ။ပ။ အသက္ကောန္တေန ကို ညွှန်းသတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ သဘာဝေ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ ဒွါရမူလေ ဝါ၊ ဟတ္ထပါသာ ဝါ နဝိဇဟိ-တဗ္ဗံဟု သာမညအားဖြင့်သာဆိုငြားသော်လည်း ဥပတိဿမထေရ်ဝါဒကို ထောက်၍ သင်္ကန်းထားရာလမ်း တစ်လျောက်ရှိသော သဘင်လမ်း၏ ရှေးရှုဖြစ်ကုန်သော တံခါးတို့၏ ဟတ္ထပါသ်ကိုယူ။

ဟတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော-စသည်ဖြင့် ဟတ္ထပါသေ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ စသော နောက် စကားကိုသာ အံ့ဖြတ်သတည်း။ ရှေ့စကား၌ ဤ အဆုံးအဖြတ် မရကောင်း။ လမ်း၌ ထားသည် မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ တတြ ဟတ္ထပါသာ ဝါ နဝိဇဟိတဗ္ဗန္တိဝစနေ ယသ္မာ ပန ဝီထိယာ နှင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော ကိုယ်ခွဲ အာပတ္တေ-အရတူသည်း။ ။သဗ္ဗတ္ထ ဒွါရသ-သသသုး ။ဟသာာ သမ္မုခဋ္ဌာနေ-ဖြင့် လမ်းတစ်လျောက်ရှိသော သဘင်နှင့်

လမ်း၏ရှေးရှုဖြစ်သော တံခါး၌ ကျင့်ရသော အစီအရင်ကို ပြသတည်း၊ တဿာ ဝီထိယာ သမ္မုခဋ္ဌာနေ-ပသော ပြေရာသ ဖော်ပြ ပါ (၂၄၉၄) စာပိုဒ်၌ တတ္ထဖြင့် သမ္မုခဋ္ဌာနေကိုစွဲ၊ သာ စ အန္တရဝီထိ-ဟူရာကိုလည်း သက်နိုးထား ရာ ရှေးလမ်းကိုယူ။ သာ စ ဟု တာ-သဒ္ဒါဖြင့်ဆိုသောကြောင့် ညွှန်ယူရမည်ကို သိအပ်၏။ လက်ဝဲလက်ယာလမ်း၏ အကြားဖြစ်သောကြောင့် အန္တရဝီထိ-ဟု ဆိုသတည်း။

ဂိမ္ဟတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၁၇။) ၌ ကား သင်္ကတံခါးတို့၏ အကြားခရီးဟူ၏။ သက်နိုးသားရာရှေး၏ အနီး၌ သင်္ကန်းရှိမှ ...။ သင်္ကန်းတစ်လျှောက်၌ အိမ်ကို ယူရသည်ကား လမ်းတစ်ပြောင်းပြောင်းသော အားပေါ်သောကြောင့်တည်း။ သင်္ကန်းနှင့်အိမ်ပြတ်၍ နေရာ၌ ခရီး၏ဟတ္ထပါသ်ပြင် ပိုင်းခြားရသည်။ ထို့ကြောင့် "ဝီထိဟတ္ထပါသေ နုက္ခတိ" ဟု ... ဝင်ငံနေသော် ဝီထိဂေဟ-ကို ယူဆို၍ အာဒိသရိယောသ ... ပယ်တော်အပ်၏။ အော-ပဏအရ သင်္ကန်းနှင့် နီးနီးသော အိမ်... ယူရသည်ကြောင့် ... အပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ သာရသ ဟတ္ထပါသေ ဂတ္တ-ဟူသော ... သင်္ကန်းမရှိသော အိမ်ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ သင်္ကန်းသော ... ပြခဲ့မှု ယည့် သဇေ့ စိဝရံ နိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ ဝ.သို့ သဧရ ... ပါ ဝသော ... လာတိုင်း ဆုံးဖြတ်အပ်၏။

ပုရေဘတ္တ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တ ဝါ-ဟူသော စကားကို နှစ်ခုသော ခရီးတို့ကို နှံ့၍ဘည်သော အိမ်ဖြစ်၍ မွေနောက်ခရီးသွားသော ... ခရီးအသော အရှောက် ရလေသလောဟု ... ဆိုသတည်း။ အိမ်၏ရှေ့နောက်နှင့်အတူ ခြေရင်းခေါင်းရင်း၌လည်း အိမ်၏ ဟတ္ထပါသ်၌သာ အရုဏ်တက်စေရမည်။ ဟတ္ထပါသေ-ဟူသော ... ကိုလည်း သင်္ကန်းမရှိသော အိမ်ကိုယူ၍ ဆိုသတည်း။ ဝေ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝီထိဟတ္ထပါသကိုဂန္ဓ၊ သင်္ကန်း-ယေ စိဝရံ နိက္ခိပိတ္ဗ-ဝသော ပင်္ဂိမဏ္ဍလာကို သင်္ကန်းယေ နိက္ခိပိတွာ ပန-စသည်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ သင်္ကန်းယေ ဝါ-ဟု ... သက်နိုးထားရာ သင်္ကန်းကိုသာ ယူလေ။ သမ္မုခေ သင်္ကန်းယေ ဟု မဖွင့်သောကြောင့်တည်း။

တဿ သမ္မုခေ ဟူရဒ္ဒါရှုသော် သက်နိုးထားရာသင်္ကန်းနှင့် နီးသည်ကို သမ္မုခေ-ဆိုသတည်း။ သ ဘင်ပေ သာသာ ပနဲ ယဒိ ... ဝေနတ္ထာ သာလာသဒ္ဒိသ ကဘာ-ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၁၈)၌ စကားကို ထောက်၍ အိမ်ဝန်းပွဲလမ်းကျင်းပရန် များစွာသောသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော အား ဖြင့် လည်းကောင်း, ဆက်ဆံသောအားဖြင့် လည်းကောင်း ဆောက်လုပ်၍

ထားအပ်သော ဟင်းကုတ်ကိုယူလေ။ သာဘာ ပန ဟဒိ သမ္ဗေသံ ဝသနတ္ထာယ သာလာသဒိသာ ဂေဟာ။ အန္တရာရာမေ ပိယ ယထာ သုခံ ဝသိတုံ ဧန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၁၈) စကားကိုယောဂ်၍ ရှာတင်း ဇရပ်၌ ရှာတင်းကျောင်း အာရာမ်၌ကဲ့သို့ အလိုရှိတိုင်း သက်နှမ်းမှုံခြင်းစသည်ကို မပြုမူ၍ နေရမည်ကို သိအပ်၏။ သဗ္ဗတ္ထ နိဝေသနာဒိသု ကေပူပစာရတော စ။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၁၊၃၉၄) ၌ သဗ္ဗတ္ထာပိတိ ဂါမာဒိသု အဇ္ဈောကာသ ပရိယန္တေသု ပန္နရသသု-ဟု ဖွင့်အပ်၏။ ဂါမ၌ ကေပူပစာရ, နန္တပစာရကို ပြုပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သဗ္ဗတ္ထ-အရ ဂါမ ပါသင့်မည်မထင်ပေ။

အာဒိမှိ စ အန္တေ စ-ဟု စ-သဒ္ဒါကိုယူဥ်။ သဗ္ဗတ္ထ နိဝေသနာဒိသု ပဉ္စကေ- ပါဒိဝသေန။ ။

[၁၁၄၀၀–၄၀၁] သမ္ဗောသုံးသူခပ်သိမ်းတို့နှင့်

[၁၁၄၀၂၊၄၀၇] ၎ တော ဥဒ္ဒေါသိတတော ပဋ္ဌာယ။ ။

[၁၁၄၀၈]ပရိယာဒိယိတွာ သိမ်းယူ၍(ဝ)လှမ်းမိုး၍။အဇ္ဈောကာသေ ရှာကျွင်းမြစ်တွင်း ၌။ နဒီပရိယာရော စ လည်ပတ်၏အပွင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီလာ ဒဇ္ဈေ ဝါဒကို တေရသကဏ် ဋီကာဆရာ၊ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာနှစ်ပါးပင် နှစ်သက်တော် မမူ။

ဝိဟာရရံ ဂန္ဓာ ဂေသိ တမ္ဗုံ၌ တစ်သိမ်မှ ပေးအပ်သော ဆန္ဒသည် တစ်သိမ်သို့ မရောက်သကဲ့သို့၊ သိမခြားသည်ဖြစ်၍ သက်နှမ်းအစောင့်အရှောက် မရှိသောကြောင့် ကျောင်းသို့သွား၍ နေအပ်သည်ဟူလိုသတည်း။

ယသ္မာ နာနာကုလာ ပရိက္ခိတ္တော ခေတ္တာ စသော တေရသကဏ်, (၂၊၃၉၅)၌ကာလာ စကားကို ထောက်၍ ပင်္ဂြေ ဝိဂယ်နာနာကုလ ပရိက္ခိတ္တ ခေတ္တဝဍ္ဍကရော အာရာမ တို့ကိုဆိုသောအရာ၌ "အန္တော ခေတ္တေ ဝတ္ထဗ္ဗံ အန္တော ဋ္ဌကရဏေ ဝတ္ထဗ္ဗံ,အန္တော အာရာမေ ဝတ္ထဗ္ဗံ" ဟူသော စကား သုံးချက် မရှိသင့်သည်ကို သိအပ်၏။ လောဂမာရဇိန် ကျောက်စာ၌လည်း မရှိ။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋီကာဟောင်း၌လည်း မရှိ။

[၁၁၄၈၁-၄၉၂] အဇ္ဈာကာသေ၌ ဝိဟာရနေနိဝေသန သဒိသော-ဟူသော စကားဖြင့် မိမိဖွင့်အပ်ပြီးသော ဟတ္ထပါသာဝါတိ ဂဗ္ဘဿ ဟတ္ထပါသာ စသော စကားကို ညွှန်ပြသတည်း။ နိဝေသန အဆုံးအဖြတ်နှင့် ဝိဟာရအဆုံးအဖြတ် အလုံးစုံမတူ။ ပါဠိတော်လာပုံကိုယောက်သတည်း။ "နိဝေသန သဒိသော၊

နိဝေသနဌ် ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသည်နှင့်တူ၏”ဟု အနက်ပေး။ (ဝုတ္တ-သဒ္ဒါ ကျေသတည်း)။

ဝိဟာရေနာမ သပရိက္ခိတ္တော ဝါ စသော ဧရသကဏ်ဋီကာ(၂၊ ၃၉၅) စကားဌ် ကျောင်းတိုက်ကို အာဝါသဆိုသတည်း။ ကျောင်းတိုက်ကို တည်ထောင်ရင်း ဒါယကာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကောကုလ,နာနာကုလ သန္တက ကို သိအပ်၏။ ကျောင်းအရံကို ပြုတတ်သော ဒါယကာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် မှတ်ခဲ့သော် ပရိက္ခိတ္တ-မှာ အမှုက်ခက်သတည်း။

အဋ္ဌကထာဌ် ဆာယာယ ဖုဋ္ဌောကာသဿ-ဟုဆိုငြားသော်လည်း ဝိရုဠသာခါယပန-စသော နောက်စကားကို ထောက်၍ အပန်းဖြေ၍ နားနေခြင်းငှာ လျောက်ပတ်သော အရိပ်ကိုသာ ယူရမည်။ နေပူမျှား၍ နားနေခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်သော အရိပ်ကို မယူလင့်။

အဂါမက် နာမ-စသော စကားဌ် ရွာနယ်မှ လွတ်သော တောကိုသာ ယူလေ။ ဝိဥ္ဈာဋဝိတော-သည် ဝေဘာမ်ပင် အနီးအပါးဌ် ရှိသတည်း။ မဇ္ဈိမဒ္ဓါနံ အဂမနပထေ-သည် သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ၏အဖွင့်တည်း။ ဒီပကေသု-သည် မဇ္ဈိမဒ္ဓါနံ အဂမန ပထေ-၏ အဖွင့်တည်း။ ကင်္ခါဂဏ္ဌိ ဌ်“အဂမနပထေသု[၁] တို့ဌ်”ဟုအနက်ပေးသတည်း။ မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဥပေါသထက္ခန္ဓက အဖွင့် (ဝ႑ြ၊၃၊၃၃၆)ဌ် ဤအဋ္ဌကထာဌ် ကဲ့သို့ အဂမနပထေ-သာရှိသတည်း။ ဣတရသ္မိံ၊ အရှေ့အရပ် သို့ သွားသည်မှ တပါးသော အနောက်အရပ်သို့သွားရာဌ်။

[၁၄၂၅]အသဲ၊ ထိုရဟန်းသည်။ (ဝါ)၏။ နာယန္တဿေဝ၊ ရေချိုးစဉ်သာ လျှင်။ ဆင္ဒီ အနာဒရတည်း။ ။အပရိဘောဂါရဟတ္တာတိ၊ ဣမိနာဝ-စသော တေရသကဏ်ဋီကာ (၂၊ ၃၉၅) စကားဌ် အဋ္ဌကထာမှာ နိဿဂ္ဂိယ ဘာဝဿ ဓာနေ အပရိဘောဂါရဟတ္တာ ဟု ဝိသေသမဆို၊သာမညအားဖြင့်သာဆိုသော ကြောင့် ဤအပရိဘောဂါရဟတ္တာ-ဟူသော သာမည စကားဖြင့် ဒုစိတ္တက အနက်သဘောပြီး၏ ဟူလိုသတည်း။

ဒွေ ဟတ္ထေန ဂဟေတ္ဗာ-ဟူသော စကားကို ကေသီနှင့် ဒုကဋ်ကို မဝတ်ရှိ သင့်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ကော် ပါဠိပိုတ္ဒာ ကော် အံသကူဋေ ဌပေတ္ဗာ ဂန္တဗ္ဗန္တိ၊ ဣဒံ ဗဟူနံ သဉ္စာရဋ္ဌာနေ-စသော တေရသကဏ် ဋီကာ(၂၊ ၃၉၅)ဌ်

၁။ ချောင်းကောက် ကင်္ခါဂဏ္ဌိ(၃၂)ဌ်“အဂမနပထေသု-လူးလာ မပြန်နိုင်ကုန်သော” ဟုရှိ၏။

န သာရုပ္ပံ-ဟုဆိုသည်ကိုထောက်၍ တစ်ထည်တို ဝတ်၍၊ နှစ်ထည်ကိုကိုင်၍ သွားသော်လည်း အပြစ် မရှိသည်ကို သိအပ်၏။

နသက္ကာ-စသော အဋ္ဌကထာစကား၌ စီဝရံ အပနေတွာ စကားကုံ နိသိဂ္ဂိယ-သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံလျက် ဝိနည်းကံ မပြုကောင်း သောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် နဟိက္ခဝေ နိဿဂ္ဂီစီဝရံ န ဒါတဗ္ဗံ။ယော နဒဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ-ဟု (ဝိ·၁၊၂၉၇။) ဟောတော်မူအပ်၏၊ နိဿဂ္ဂိယသင်္ကန်းကို ဝတ်လျက် ဝိနည်းကံမပြုရသည်နှင့် ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေး၍ ဝိနည်းကံ ပြုရသောကြောင့် ဤစကားကို ဆိုသတည်း။

ဗဟိ ဂါမံ ဂန္တွာ-ဟူသောစကားကုံ ဆွမ်းစားဇရပ် စသည်မှ တစ်ပါးသော အရပ်၌ သုပ္ပဋိစ္ဆန္န-သိက္ခာပုဒ်နှင့်အညီ နေရသည်ဖြစ်၍ သင်္ကန်းကို ကိုယ်မှ ပယ်ရှားခြင်းငှာ မအပ်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။

သစေ ဂစ္ဆန္တာနံ ယေဝ-စသော စကားကို မယေရ်တို့က သိတင်းငယ်တို့ကို ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိ ၍ သွားနှင့်သော အရာကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ မငဲ့မူ၍ သွားစ ခဏ၌ နိဿရည်းငြိမ်း၏။ ။စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ-၌ ဆရာ၏သင်္ကန်း နိဿဂ္ဂိယ ဖြစ်သည် ဟူလိုသတည်း။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၁၃၉၅)၌ ဥဿာဟော အပရိ-စ္စတ္တေပိ စကား၌ မအိပ်မီက အရှင်၏အဘွင်း၌ မိအောင် လိုက်အံ့ဟူသော အားထုတ်ခြင်းကို ဥဿာဟ-ဆိုသတည်း။ ဤ ဥဿာဟော အပရိစ္စတ္တေ ပိ စသော အာစရိယဝါဒကို ဂါမံ ပဝိသ်တွား၊ပ။ န ပဋိပဿမ္ဘတိဟူသော အဋ္ဌ-ကထာစကား့ ယေပ် အန္တေ၁အရူဏေ ယေဝ။ ပ။န ပဋိပဿမ္ဘတိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားတို့ကို ထောက်ထား၍ ဆင်ခြင်ရန်ရှိသတည်း။ဤအရာ၌ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာလာတိုင်း သင့်လိမ့်မည်ထင်သတည်း။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ သစေ ဇဝံ ဂစ္ဆန္တာ-မှစ၍ ကာယ၁ ဝုတ္တံ-တိုင်အောင် သော စကားသည် စောဒနာစကားတည်း။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ နိဿယ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယေဝ-၌ ဝေ-ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယကိုကန့်။

တစ်နည်းကား ဝေ-ကို န ဝတ္တဗ္ဗာ-နောင် ရွှေ့၍ အနက်ပေး။ ဝုစ္စတေ-ကား အဖြေတည်း။ သဥဿာဟတ္တာ စသော စကား, သတိပိ-စသောစကား (သာရတ္ထ ၂၁၃၉၆။)တို့သည် ဝုစ္စတေ၏ အကြောင်းစကားတို့တည်း။

သစေ ပန ဓေနုဘယေန ဝါ-စသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆုံဖြတ်တိုင်း သင့်သတည်း။ ဂါမံ ပဝိသိတ္ဝာ စသော အဋ္ဌကထာစကား, ယေ ပိ အန္တောအရုဏေယေဝ စသော အဋ္ဌကထာစကားတို့နှင့် လျော်သတည်း။

အန္တောသိမာယံ၊ အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်အတွင်း၌။ ပစ္ဆာ၊ သိမ်သမုတ်သည်မှနောက်၌။ ပတိဋ္ဌာပိတံ၊ တည်ထောင်စေအပ်သော။ ဂါမံ၊ ရွာသို့။

နေဝစီဝရာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ ဟောန္တိ-၌ အကြောင်းကား အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်အတွင်း၌ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ နိဿယော ပန ပဋိပဿမ္ဘတိ-၌ အကြောင်းကား အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်တွင်းဖြစ်ငြားသော်လည်း ဥပစာရသိမ်တွင်း မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

ပစ္စုဒ္ဓရိတ္ဝာဝ ဒါတဗ္ဗံ စကားကို ထိုနေ့သိတင်းငယ် ပြန်မလာသော် နိဿ-ဂ္ဂိယ ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ပစ္စုဒ္ဓရာပေတွာဝ ၌လည်း ဤအတူတည်း။ သစေ အဿတိယာ ဂစ္ဆတိ-ကို ထောက်၍ ဌပေတဗ္ဗံ-စကား၏အဆုံး၌ ဒဟ-ရေနာပိ အတ္တနော စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတ္ဝာဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ထေရဿာပိ စီဝရံ ပစ္စုဒ္ဓရာ-ပေတွာဝ ဒါပေတဗ္ဗံ-ဟူသော ဝါကျကိုလည်း သိအပ်၏။ အဿတိယာ၊ သတိမဟုတ်သဖြင့်။ (ဝါ) သတိမေ့သဖြင့်။

ဝိဿာသေန ဂဟေတွာ-၌ ဝိဿာသအားဖြင့် အယူမြောက်သည်ဖြစ်စေ မမြောက်သည်ဖြစ်စေ အခွင့်ဒါန်ကျသည်ချည်းတည်း။

ဥဒ္ဒေါသိတသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

(၄-၄၉၇) ဥက္ခိပိတွာ-ဖြင့် ဥဿာပေတွာ-၌ ဥပုဗ္ဗ သိ-ဓာတ်၊ ဥ-သည် ဥဒ္ဓဂ်မအနက်ကို ထွန်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် သိ-ဓာတ်သည်။ သိ-ဂတိယံဟူ၍ လာသော ဂတိအနက်မှတစ်ပါးသော ဥက္ခိပန-အနက်ကို ဟောသည်ဟု ပြသတည်း။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၇၉၆)၌ ဘဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိ ဘဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိတိပိ ပဌန္တိ-ဖြင့် ဘဏ္ဍိက၌ အ-ချဿနှင့် ဘဏ္ဍိကဗဒ္ဓါနိ-ဟူ၍သာ ရွတ်သည်မဟုတ်။ ဘဏ္ဍိ-ကာ၌ အာဒီဃနှင့် ဘဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိ-ဟူ၍ ရွတ်အပ်ကုန်၏ ဟူလိုသတည်း။ ဘဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိကို ဘဏ္ဍိက+အာဗဒ္ဓါနိ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ဘဏ္ဍိကာကတွာ ဗဒ္ဓါနိတိ အတ္ထော ဖြင့် ပါဌ်နှစ်ပါးတို့၏ အနက်ကို ပြသတည်း။

(၄+၄၉၉-၅၀၀) အဋ္ဌကထာ၌ ကောဒသမာသေတိ ကော်-စသည်၌ ပစ္ဆိမကတ္တိက မာသံ-အရကား။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ကစ၍ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်တိုင်အောင် တစ်လတည်း။ ကင်္ခါဝိတရဏီ (၁၅၉)၌ ဝဿာနဿ ပစ္ဆိမော မာသော-ဟု မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ထိုတစ်လသည် မိုးလ၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သောကြောင့် ပစ္ဆိမ-သဒ္ဒါဖြင့် ပစ္ဆိမကတ္တိကမာသံ-ဟုမိန့်သတည်း။ ကတ္တိကဿ ယုဇာမာသာ' ပစ္ဆိမပုဗ္ဗကတ္တိကာ ဟူသောအဘိဓာန်(၇၆-ဂါထာ)အရ ပုဗ္ဗကတ္တိကသည် သီတင်းကျွတ်လတည်း၊ ပစ္ဆိမကတ္တိကသည် တန်ဆောင်မုန်း လတည်း၊ တစ်မျိုးစီမှတ်အပ်၏။

တေရသကဏ်ဍဋီကာ(၂၃၉၇)ဝယ် အဋ္ဌကထာယ န သမေတိ-၌ အဋ္ဌကထာ အရ အစ္စေကစီဝရ-သိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာတည်း။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ အကာလ သင်္ကန်းဖြစ်လျက်နှင့် သင်္ကန်းကာလ၌ အစောင့်အရှောက် ရကြောင်းကို ဆိုသတည်း၊ ထို့ကြောင့် မညီ။

အကာလစီဝရသာမညတော၊ အကာလသင်္ကန်းနှင့် တူသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သဒိသူပစာရ-အားဖြင့် အကာလစီဝရ မည်သည်ကို ပြသတည်း။ ယဒိ ဝေ ကေပုဂ္ဂလဿ အစရှိသော စကားဖြင့် (သာရတ္ထ၊၂၃၉၇) အကာလ သင်္ကန်းနှင့် မတူသည်ကို စောဒနာသတည်း။

အာဒိဿ၊ အကာလသင်္ကန်းဟု ရည်ညွှန်း၍။ ဝစနသာမညတော၊ သံဃာ အား လှူအပ်သော အကာလသင်္ကန်းနှင့် လှူသောအခါ ဒါယကာဆို၍ လှူပုံ ရေတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လဒ္ဓမာနမတ္တံ၊ အကာလသင်္ကန်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်ကာမျှကို (သာရတ္ထ၊၂၃၉၇)။ ဝစနသာမညတောကို လဒ္ဓမာနမတ္တံ-၌ စပ်။ မတ္တ-ဖြင့် အကာလသင်္ကန်းစစ်နှင့် တူသောကြောင့် အကာလသင်္ကန်း မည်သည်ကို ကန့်သတည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ ကေပုဂ္ဂလဿ ဝါ စသည်၌။ "ကေပုဂ္ဂလဿ ဝါ အကာလ စီဝရန္တိ ဥဒ္ဒိဿိတွာ ဣဒံ တုယှံ ဒမ္မိတိ ဒိန္နံ" ဟု အနက်ယောဇနာ။ ။ အထောက်ကား- အာဒိဿ ဝစနသာမညတော ဟူသော တေရသကဏ်ဍဋီကာ စကားတည်း။ ဤအရာဝယ် ဂိုဏ်းကို ပုဂ္ဂိုလ်၌သွင်း။ သံဃာ၌ သွင်းသော် မလျော်။

သုတ္တန္တိက ဂဏဿ-၌ နှစ်ပါးသုံးပါးကို ဂဏအရယူ။ ။တတော၊ ထိုသို့ လှူအပ်သော သင်္ကန်းမှ။ (ပတ္တဘာဂဝသေန-၌စပ်) တတော၊ ထိုသို့ရသော

ကြောင့်။ ။ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ထည့်) ပေသိတံ၊ စေအပ်ပြီ (ဝါ) စေအပ်နေကျတည်း။ အတ္တော ကိစ္စာပိ ဟောတိ။ ပန တထာပိ မာသပရမတော စေဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျာတိ ဇဝံ အဝတွာ။ ။အန္တရာ၊ မူလသက်နီးဖြစ်သည်မှဆယ်ရက်အတွင်း၌ဖြစ်သော ဒုတိယနေ့ စသည်၌။ပစ္စာသာစီဝရေ၊ သင်္ကန်းလျာပုဆိုးရနိုးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ သော်။ (အတ္တနော ဂတိကံ ကရောတိ-၌စပ်) ပစ္စာသာစီဝရံ၊ သည်။ မူလစီဝရံ၊ ကို။ မူလစီဝရံ၊ သည်။ ပစ္စာသာစီဝရံ၊ ကို။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ "ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ပစ္စာသာစီဝရံ၊ ကို။ပ။ မူလစီဝရံ၊ သည်။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ကရဏသမ္ဗန္ဓတာမတ္တေန၊ ချုပ်ကာ စပ်ကာမျှဖြင့်။(မတ္တ-ဖြင့် ချုပ်၍ပြီးမှ ပိုင်းခြားသည်မဟုတ် ဟူသော အနက်ကို ပြသတည်း။) ယဒိ ပူရတိ။

အဋ္ဌကထာ၌ ပစ္စာသာစီဝရမ္ပိ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ စကား၌ "သစေ န လဘတိ၊ ပစ္စာသာစီဝရမ္ပိ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-ဟူသော ကင်္ခါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ(၁၆၃)။ ပိသဒ္ဒေန နကေဝလံ မူလစီဝရမေဝါတိ ဒဿေတိ-ဟူသော ကင်္ခါဝိတရဏီဋီကာ (၃၀၁)တို့နှင့် စပ်၍ အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်အပ်၏၊ ပစ္စာသာသင်္ကန်းနှင့် ရောအပ်သော မူလသင်္ကန်းကို ကာလအတွင်း၌ ဆိုး၍ မပြီးလျှင် ပရိက္ခာရစောဠ တင်ရသည်။

တတိယကထိနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

(ဋ္ဌ၊၅၀၃-၅၀၅) တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၃၉၈)၌ ပိတာ စ မာတာ စ ပိတရော-စသော စကားကို အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုသတည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပိတု ပိတာ ပိတာမဟော-စသည်ကို မိန့်အပ်၏။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ ပိတာ စ မာတာ စ ပိတရော ဟူသော စကားကို ပကတိသော ပိတုပုဒ်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ ပကတိသော ပိတု-ပုဒ်အာမဟ ပစ္စည်း၏အနက်ဖြစ်သော ပိတု-ပုဒ် ဤနှစ်ပါးစုံကိုရည်၍ ဆိုသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဇဝံ ဟိ ပိတာမဟဂ္ဂဟဏေနေဝ မာတာမဟောပိ ဂဟိတောဟု(သာရတ္ထ ဋီ၊ ၂၊၃၉၈။)မိန့်အပ်၏။ ပိတာမဟာ တေသံ ယေဝ-ကိုထောက်၍ ပိတူနံ ပိတရော-ရှိသင့်သတည်း။

တစ်နည်းကား၊ ပိတူနံ ပိတာ-ကား ဧာတျာပေက္ခ။ ပိတာမဟာ တေသံ-ကား ဒဗ္ဗာပေက္ခ။ ပိတာမဟာ တေသံ-ဟူသော ဗဟုဝုစ်စကားကို အဖ၏အဖတစ်ယောက်၊ အမိ၏အဖတစ်ယောက်။ ဤသို့ နှစ်ယောက်ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ ပိတာမဟဒွန္ဒာ-ဟူ၍လည်းကောင်း ပိတာမဟ

ဒွန္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း ပါဠိနှစ်ထွေရှိ၏။ ပိတာမဟ ဒွန္ဒာ-ရှိမူ "အဖိုးအဖွား တို့၏ အသက်အစုံတိုင်အောင်" ဟုအနက်ပေး။ ပိတာမဟဒွန္တာ ရှိမူ "အဖိုး အဖွားတို့၏ အသက်အဘိုင်းအရှည်ဟုဆိုအပ်သော ကာလအစွန်နှင့် ဆုံးသည့်တိုင် အောင်" ဟု အနက်ပေး။ ရှေးပါဠိအရှိများသတည်း ပိတာမဟယုဂါ-ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်ညီသတည်း။ ယုဂနှင့် ဒွန္ဒ-သည် ပရိယာယ်တည်း။ ယုဂန္တု ယုဂင်္ စ ဒွန္ဒံ၊ အဘိဓာန်အရညာဒိဝဂ်(ဗြ၂ဂ-ဂါထာ)။

ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၁၃၂၃)၌ ပိတာ စ မာတာ စ ပိတရော၊ ပိတူနံ ပိတာ စ မာတာ စ ပိတာမဟာ စသော် စကားကို အဋ္ဌကထာနည်း ဧတရသကာဏ် ဋီကာနည်းမှ တစ်နည်းဆိုသတည်း။ ပိတုပိတာ ပိတာမဟော-စသော အဋ္ဌ- ကထာစကားကိုဒေသနာမုခမေဝ စေတံဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ပိဘာမဟော ယုဇ္ဇတိဘိ ယုဂံ-ဟု ဝစနတ္တပြု၍ အာယုပ္ပမာဏကိုရသောကြောင့် "ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။

[ကျမ်းတက်]ပိတာမဟနှင့် ယုဂကို ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဝစနတ္တပြုရမည်ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် "ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ" ဟု မိန့်တော်မူတိုင်း အာယုပ္ပမာဏ သည် ပိတာမဟယုဂ-မည်၏ ဟု မှတ်ရမည်လောဟု စောဒနာချန်ရှိသောကြောင့် တစ်နည်းဆို အဘိလာပမတ္တမေဝ စေတံ-ကို မိန့်သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား ပိတာမဟယုဂ-သဒ္ဒါသည် သဒ္ဒါမျှသာဖြစ်သတည်း။ သဒ္ဒါ ရှိတိုင်းအနက်ကို မယူရ။ အနက်ကိုကား "ယထာ ကတဥ္စ ဗျပ္ပတ္တိ၊ ရုဋ္ဌိယာ အတ္တဝိနိစ္ဆယော-ဟူသော(ဘေဒစိန္တာ၊ ၁၇၁)ပရိဘာသာနှင့်အညီ ပိတာမဟကို သာ ယူလေဟူလိုသတည်း။

ဧတရသကာဏ်ဋီကာ၌ ပိတာမဟဒွန္ဒာဟု မိန့်သည်ကား အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းတည်း။အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ယုဂသဒ္ဒါသည် ဒွန္ဒအနက်ကိုမဟော။ ပိတာပိတုပိတာ-စသော ရှေ့စကား၌ တဿ ပိတာ စ မာတာ စ-အစရှိသော နောက်စကားကိုထောက်၍ တဿ ပိတာ စ မာတာ စ ဘာတာ စ ဘဂိနီ စ ပုတ္တာ စ ဓီတရော-စဟူသော စကားကိုလည်း သိအပ်၏။ ဉာတိ ဗေဝံ ဉာမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဟုအနက်ပေး။ ဉာတိ ဗေဝံ-တိုင်အောင်သောစကားသည် နည်းပြစကားဖြစ်၍ အကျယ်နည်းကို ဤသို့ သိအပ်၏။

ပိတာ ပိတုပိတာ တဿပိတာ စ မာတာ စ၊ တေသံ ပိတာ စ မာတာ စ။ တေသံ ပိတာ စ မာတာ စ တေသံ ပိတာ စ မာတာ စ။ တေသံ ပိတာ စ မာတာ စ။ (ဤသည်ကား အဖအဘိုးမှစ၍ အထက်ခုနစ်ဆက်တည်း)။

ပိတာ ပိတုပိတာ။ တဿ ဘာတာ တဿ ပုတ္တာ စဓိတရော စ၊ တေသံ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ တေသံ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ။ တေသံပုတ္တာ စ ဓိတရော စ (ဤသည်ကား အဖအဘိုးတို့၏ညီအစ်ကိုမှစ၍ အောက်ခုနစ်ဆက်တည်း) ပိတာ၊ ပိတုပိတာ၊ တဿပုတ္တာ၊ တေသံ ပုတ္တာ စ၊ ဓိတရော စ၊ တေသံ ပုတ္တာ စ၊ ဓိတရော စ၊ တေသံပုတ္တာစ၊ ဓိတရော စ၊ တေသံ ပုတ္တာ စ၊ ဓိတရော စ (ဤကားအဖအဘိုး၊ အဘိုး၏သားမှစ၍ အောက်ခုနစ်ဆက်တည်း။)

ပိတာ ပိတုပိတာ၊ တဿ ဓိတရော။ တာသံ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ။ တာသံ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ၊ တာသံ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ တာသံ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ။ (ဤသည်ကား အဖအဖိုး အဖိုး၏ သမီးမှစ၍ အောက်ခုနစ်ဆက်တည်း။)အဖအဘိုး အဘိုး၏မိဘ၊ ထိုအမိအဖ၏ ညီအစ်ကိုမောင်ကြီး မောင်ငယ် အစ်မ နှစ်မ ညီမ သား သမီးမှစ၍ အောက်ကိုလည်းသက်လေ။ နောက်၌ ပိတု မာတာ တဿာ မာတာ စ ပိတာ စ ဘာတာစ အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုသည်ကား နည်းပြတည်း။

ပိတုမာတာ တဿာ ပိတာ စ မာတာ စ တေသံ ဘာတာ စ ဘဂိနီ စ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ-ဟု မဆိုသော်လည်း သိအပ်၏။ ဤ ပိတာ၊ ပိတုမာ-တာ အစရှိသော စကား၌ ပိတာ၊ ပိတု ပိတာ-စသော ရေးစကား၌ကဲ့သို့ ငါးမျိုးတည်း။ ပိတာ ပိတုပိတာ အစရှိသော စကား၌ ပိတာ ပိတုဘာတာ တဿ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ။ တေသံ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ အစရှိသည် ဖြင့် ခုနစ်ဆက်။ ပိတာ၊ ပိတုဘဂိနီ တဿာ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ-အစရှိသည် ဖြင့် ခုနစ်ဆက်။ ပိတာ၊ ပိတုပုတ္တာ တေသံ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ အစရှိသည် ဖြင့် ခုနစ်ဆက်။ ပိတာ၊ ပိတု ဓိတရော။ တာသံ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ အစရှိ သည်ဖြင့် ခုနစ်ဆက်။ အဖအဆက်ပြီး၏။

မာတာ၊ မာတုမာတာ၊ တဿာ ပိ မာတာ-အစရှိသော စကား၌လည်း အဖဆက်ကို မှီ၍ သိအပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ရှေ့နှင့်နောက်ကို နောက်နှင့် ရှေ့ကို စပ်၍ အကျယ်ဝိတ္ထာရကို ဤသို့ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သိအပ်၏။

ဘ၊ ဘိုး၊ ဘေး၊ ဘီ၊ ဘင်၊ အဖေး၊ အဖွေး။ လောကစကားသည် ဤအဋ္ဌကထာနှင့် ညီ၏။ သား၊ မြေး၊ မြစ်၊ တီ၊ မြွေး။ ကျွတ်၊ ဆတ်၊ လောကစကားတွင် ကျွတ်၊ ဆတ်၊ ဤနှစ်ခုသည် ဤအဋ္ဌကထာ၌မလာ။

ဥဘတောသံဃေတိ ဘိက္ခုနီ သံဃော စသည်ကို ရဟန်းမိန်းမတို့၏ အထံ၌ ရှေးဦးစွာ ရဟန်းခံရသောကြောင့် ဆိုသတည်း။

ဧတ္ထ ကိဥ္စာပိ-စသော တေရသကဏ္ဍဋီကာစကား၌ သာကိယာဒိနံ-၌ အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် မိထွေးတော်ဂေါတမီကိုယူ။ ကိဥ္စာပိ-မှစ၍ လဗ္ဘတိ-တိုင်အောင်သော စကားဖြင့် ငါးရာ ကုန်သော သာကီဝင် မင်းသမီး၊ မိထွေးတော် ဂေါတမီ လိုင်ပြန်ကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဧကတော ဥပသမ္ပန္န ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းမိန်းမတို့ကို ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဘိက္ခုနီမ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သည်ကို ပြသတည်း။

ပကတိ နိယာမေနေဝ၊ ပကတိဖြစ်သော မှတ်သားခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ (သာရတ္ထ ၂၊ ၃၉၉) ရဟန်းမိန်းမတို့၏ အထံ၌ ရဟန်းခံမှု ဧကတော ဥပသမ္ပန္န ရဟန်းမိန်းမတည်း၊ ရဟန်းယောကျ်ားတို့၏အထံ၌ ရဟန်းခံမှု ဥဘတောဥပသမ္ပန္န-ရဟန်းမိန်းမတည်းဟု တပည့်သားသာဝကတို့ ပကတိသာမညအမှတ်အသားကို ပကတိနိယာမဟု ဆိုသတည်း။

(၄၁၅၀၆)တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၃၉၉)၌ ကာယ ဝါစာဟိ ကဍ္ဍိ ဝိကာရံ အကတွာ-၌ ဤရဟန်းသည် သက်နီး ဖွပ်စေလို၏ဟု သိစေသောအမူအရာကို ကဍ္ဍိ ဝိကာရံ-ဆိုသတည်း။ ဧကေန ဝတ္ထုနာတိ ပဌမ ဂဏေန-ဟူသော ဝိမတိ ဝိနောဒနီစကား (၁၊ ၃၂၃)၌။ ပဌမ ကတေန၊ ဓောဝါပန စသည်တို့တွင် အမှတ်မထင် ရှေးဦးစွာ ပြုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုဖြင့်" ဤသို့အနက်ပေးမှ တေရသကဏ္ဍဋီကာစကားနှင့် ညီသတည်း။ ဧတ္ထ သိက္ခာပဒေ။ ။

အဥ္ဇကထာ၌ အာနေဟိတိ ဝုတ္တေ-၌ ဝစ-ဓာတ်သည် ဒွိကမ္မကဓာတ်၊ ဘိက္ခုနီလည်း ကံတခု။ စကားလည်း ကံတခု၊ ထိုတွင် စကားကိုငဲ့၍ ဝုတ္တေ-ဆိုသတည်း။

အာနေဟိတိ ဝုတ္တာ-၌ကား ဘိက္ခုနီမကိုငဲ့၍ ဝုတ္တာဟု ဆိုသတည်း။ စကားကိုငဲ့မှု ရှေ့၌ကဲ့သို့ ဝုတ္တေ ဟုသာ ဆိုရာသတည်း။ ။ သဗ္ဗတ္ထ ပဒေသု။ ။

ရဟန်းယောကျ်ားတို့၏ အထံ၌ ပဉ္စင်းမခံမီ ရဟန်းမိန်းမတို့၏ အထံ၌ ပဉ္စင်းခံသည်ကို ဧကတော ဥပသမ္ပန္န ဆိုသတည်း။ ။ပဉ္စသတာ သာကိယာ-နိယော ဟု ဆိုခြားသော်လည်း မိထွေးတော် ဂေါတမီကိုလည်း သိအပ်၏။ တေရသကဏ္ဍဋီကာဝယ် အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် ရှေကဖွင့်ခဲ့ပြီသည်ကို ထောက်သတည်း။ ဤအရာဝယ် တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၊ ၃၉၉)၌ ပဉ္စသတာနိ ပရိမာဏ မေတာ သန္တိ ပဉ္စသတာနိ-ဟု အညပုဒ်ကို ဣတ္ထိလိင်နှင့်ထား၍ နိ-အက္ခရာနှင့်

နိပ္ပန္န ချလျက်စာအများရှိ၏။ နိ-အက္ခရာပိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၊ (၁၊၃၂၃) အာကာရန္တနှင့်ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ပဋ္ဌသတာ-ဟုရှိသည်နှင့်ညီသတည်း။ ။

ပုရာဏစီဝရ သိက္ခာပဒ ဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

[၄၊၅၀၈] ပိဏ္ဍပါတတော အရ ဌာနီဆွမ်းကိုဆိုသဖြင့် ဌာနဆွမ်းခံရာကိုယူ။ ကတစောရိကကမ္မာ ဟုတ္ဝာ။ ဟုတ္ဝာ ထည့်၍အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဟရိတ္ဝာ ဟုဖွင့်သတည်း။ [ဟရိတ္ဝာ၊ ခိုးယူကုန်ပြီး၍]။ ။စောရဇေဋ္ဌကော-ဖြင့် စောရာနံ ဂါမော သမူဟော စောရဂါမော။ စောရဂါမံ နေတီတိစောရဂါမဏိကော ဟု ဝစနတ္ထပြု၍။ စောရဇေဋ္ဌက ကို ရသတည်းဟုပြသတည်း။

ဂါမဏိကနှင့်ဂါမဏိယအတူတူ။ ဂါမဏိယော တု မာတင်-ဟယာဒျာစရိ-ယော ဘဝေ။ ။အဘိဓာန်ကုလဝင် (၃၆၈-ဂါထာ)။ ဂါမံ ဝါ ဟတ္ထာဒိသမူဟံ နေတီတိ ဂါမဏိယော။ နသ္သ ဏတ္တံ။ ။(အဘိဓာန်ဋီကာ ၃၆၈ ဂါထာဖွင့်) ဂါမဏိသေဋ္ဌသတ္တမာ။ ။အဘိဓာန်ဝိသေသျာဓိနဝင်။ ။(၆၉၅-ဂါထာ) ဂါမံ နေတီတိ ဂါမဏိ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ၊ ၆၉၅) တိသု ဂါမဏိ သေဋ္ဌသ္မိံ အဓိပေ ဂါမဇေဋ္ဌကေ။ အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝင် (၈၂၀)။

ဓေတ္တော၊ ဤအရပ်သို့။ မာဂစ္ဆထ၊ မသွားကြပါကုန်လင့်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံ ကုန်သောခိုးသူတို့သည်။ ဣတော၊ ဤအရပ်သို့။ ထေ အာဧထ၊ လာကြကုန်။ သမာဓိမှာ၊ ဖလသမာပတ်သမာဓိမှ။ ။ တံ မံသံ အဂ္ဂဟေသိ ၌ ဒန္တပေါန သိက္ခာ ပုဒ် သန္နိဓိသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပညတ်တော်မမူသေးသည်နှင့် မိမိကိုယ်တိုင် အသားကိုကောက်ယူ၍ ထိုနေ့ကိုလွန်မှ ချက်ပြုတ်၍ ဘုရားသခင်အား လှူလေ သတည်း။ "အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏာ ပဋိဝိရတော"-ဟု သုတ္တန် (ဒီ ၁၊၅) ၌ ဟောတော်မူသော်လည်း ဒါယကာတို့လှူသော သားစိမ်းကို ခံသည်ကိုရည်၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ပံသုကူဖြစ်၍ ကောက်လေသတည်း။ ဒါယကာတို့ လှူသော သားစိမ်းကိုရည်၍ ဟောတော်မူကြောင်းကိုကား အဒိန္နဒါန်သိက္ခာ ပုဒ်၌ ခြင်္သေ့,သစ်,ကျားတို့၏ စားကြွင်းကောက်ရသည်ကို ဆိုသည်ကိုထောက် ၍ သိအပ်၏။

သြဟိယျကော-၌ အဝ-ပုဗ္ဗ ဟာ-ဓာတ်၊ ဏျ-အနက်ဟော၊ ဟာ-၏ အစိတ် အာ-ကို ဣ-ပြု။ ဏျ-ကို အကပြု၊ ယ-လာ။ ရဟန်းတို့ဆွမ်းခံဝင်၍ ဥဒါယိကိုစွန့်သော် ဥဒါယိကလည်း ရဟန်းတို့ကို စွန့်သည်မည်သတည်း။ စွန့်ခြင်းဟူသည် ကြွင်းကျန်ရစ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သြဟိယျကောတိ-စသည်ကိုမိန့်သတည်း။ အန္တိမန္တိပဋ္ဌန္နံ-စသည်ဖြင့် သဒ္ဒတ္ထကိုပြသတည်း။ အန္တိ-

မန္တိ ပတ္တိမံ–ဖြင့် သင်္ကေတတ္ထကို ပြသတည်း။ ဤ၌ တစ်ခုတည်းသောပုဒ်ကို နှစ်ခါတည်၍ဖွင့်သတည်း။ ။ ပဉ္စန္နံ စီဝရာနံကို နိဒ္ဓါရဏအနက်ပေး။ ကေမကံ ဟု နိဒ္ဓါရဏီယထည့်။ ထို့ကြောင့်တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၄၀၀)၌ "ပဉ္စန္နံ စီဝရာနံ ကေမကံ"·ဟုမိန့်အံ့ပ်၏။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၄၀၀)၌။ သဗ္ဗသော ဝါ ပရိယန္တံ-၌ "သဗ္ဗသော၊ ခြောက်ခုမြောက်သော သင်္ကန်းမရှိခြင်း၊ မိမိမှတပါး သော နှစ်ခုမြောက်သောသင်္ကန်းမရှိခြင်းတည်းဟူသော အလုံးစုံသော အခြင်း အရာအားဖြင့်"ဟုအနက်ပေး။

လေသေနာပိ၊ ငါးထည်ထက် အပိုထားလိုသော အမြွက်အားဖြင့်လည်း။ အကြောင်းထူးရှိသောကြောင့်တဘက်ကိုဝတ်ရသည်နှင့် သံကစ္စိကံ နိဝါသေတွာ ကိုမိန့်သတည်း။ ဥပမံ ဒဿေတွာ–ဖြင့် နိ·၏ နိဟရဏတ္ထ·ကိုပြသတည်း။ ဥပမာကို ထုတ်ခြင်းဟူသည် ဥပမာကို ပြခြင်းပင်တည်း။ တနည် ကား ဂါင္ဃံ ဖြင့် နိ·၏ဘုသတ္ထ·ကိုပြသတည်း။ ဥပမံ ဒဿေတွာ·ဖြင့် ဂါင္ဃံ ပိဠိယမာနာ–၏ သရုပ်ကို ပြသတည်း။

[၄၊၅၁၀] ဥဇ္ဈာယိံ သု-၌ ဉာတိကျေသတည်း။ ဉာတိ အယံ စောဒနာ-ဟု အနက်ပေး။

ယာပေဿာမ၊နည်း။ ဉာတိ၊ ဤသို့။စိန္တာယံ၊ ကြံစည်သောအခါ၌။ ဝိဟတ္ထ တာယ၊ ရဟန်းယောကျ်ားတို့က မိမိဟူသော ဘိက္ခုနီမတို့၏ သင်္ကန်းကို ခံယူခြင်းမှ ပျက်စီးသောလက်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သမတိတုန္တတ္တာ၊ နှိပ်စက် အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

[၄၊၅၁၂] ဟတ္ထ ပ္ပသာရဏာဒီသု ဖြင့် ပယောဂ·သရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပယောဂ၏ ကေသိက်ကိုလည်းကောင်း၊ သာမည နိဒ္ဒေသကိုလည်းကောင်း ပြသတည်း။ တနည်းကား–ပယောဂေ၌သို့ ဝိဘတ်၏ ဗဟုဝုစ်၌ဖြစ်ခြင်းကို ပြသတည်း။ တနည်းကား ဧ·၏ သု·ဝိဘတ်၏ကာရိယ အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ တနည်းကား သုကို သို့·ရေးသည်ကိုပြသတည်း။ ပဋိဂ္ဂဟဏေနဖြင့် အဓိပ္ပါယတ္ထကို ပြသတည်း။ တနည်းကား ပဋိ သည် ဓာတွတ္ထဗာဓက ဖြစ်၍ လဘဓာတ်၏ ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထ၌ ဖြစ်ခြင်းကိုပြသတည်း။ တနည်းကား အတ္တာတိသယနည်းအားဖြင့် လဘ ဓာတ်၏ ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထ၌ ဖြစ်ခြင်းကို ပြသတည်း။ ပဋိလာဘေန ၌ နာ-ဝိဘတ်ကိုသတ္တမီအနက်၌ သက်။

[၄၊၅၁၃][ကျမ်းတက်]အညာတိကာယ အညာတိကာသည် ဧသော စကား၌ အညာတိက၌ အညာတိက အမှတ်ရှိ၍ ဟောင်းခံသော ရဟန်းအားသာ

နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်ရာသည်။ အညာတိကာ၌ ဝေမတိကဖြစ်၍ ညာတိကအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ခံသောရဟန်းအားမူကား နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်မသင့်ရာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာသင့်ရာသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝေမတိက ညာတိကအခန်း၌ "အညတြ ပါရိဝတ္တကာ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ" ဟူသောပါဌ်သည် မှားယွင်းသည်ဖြစ်လေသလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် အညာတိကာယ အညာတိကသညီတိ တိကပါစိတ္တိယံ စကားကိုမိန့်သတည်း။

[၄၊၅၁၄] ဟာရိဋ္ဌကီခဏ္ဍေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ မဟဏ္တံ၊ ကို။ စေတာပေတွာ၊ ၍။ စီဝရံ၊ ကို။ သစေ ပိ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အံ့။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ "အနဓိဋ္ဌာနုပဂသာမညတော၊ သပိတ်အိတ်စသည် တို့နှင့်အဓိဋ္ဌာန်မလောက်ခြင်းသဘော တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်"ဟုအနက်ပေး။ အဋ္ဌကထာ၌ ပတ္တတ္ထဝိက စသည်တို့ကိုဆိုပြီး ဖြစ်လျက်နှင့် ကော ပန ဝါဒေါ စသည်ဖြင့် ပတ္တတ္ထဝိက စသည်တို့ကို ဆိုပြန်သည်ကား သစေ ပိ မဋ္ဌပ္ပမာဏာ စသော ရှေးဝါကျ၌ ပိ သဒ္ဒါ၏ သမ္ဘာဝိတတ္ထကို ပြခြင်းငှာဆိုပြန်သတည်း။

စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၄၊၅၁၅] ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့တွင်။ ပတိကံ၊ ဌ္ဌော၊ ယုတ်သော။ လောလဇာတိကော၊ လျှပ်ပေါ် လော်လည်ခြင်း သဘောရှိသော ရဟန်းတည်း။

နိပဟိနော ဟိန လာမကာ၊ ပတိကိဋ္ဌ နိကိဋ္ဌဋ္ဌ" (အဘိဓာန် ၆၉၉-ဂါထာ) ကိဋ္ဌ-ဂတိယံ၊ ပတိ နိ ပုဗ္ဗော တု နိဿာယံ၊ ဌ္ဌော၊ ပတိကိဋ္ဌ နိကိဋ္ဌဋ္ဌ။(အဘိဓာန် ဋီကာ)။ လောဋ္ဌ- ဥမ္မာဒေ။ (ဓာတုမာလာ၊ ၂၀၀) ဘူဝါဒိဂိုဏ်း မုဒ္ဒဇ ဌကာ-ရန္တဓာတ်ကိုထောက်၍ လောဋ္ဌတွင် နောက်ဌသည် မုဒ္ဓဇ ဌတည်း။

ပဌ္ဌောတိ ဆေကော၌ သြဋ္ဌဇ ပဌမ(ပ) မုဒ္ဒဇ ဒုတိယ(ဌ)နှင့် ပဌ္ဌော"ဟူ၍ သြဋ္ဌဇပဌမ(ပ)၊ မုဒ္ဒဇ ဒုတိယ(ဌ)နှင့် "ပဋ္ဌော"ဟူ၍ သြဋ္ဌဇပထမ(ပ)၊ မုဒ္ဒဇပထမက္ခရာ(ဋ)နှင့် ပဋ္ဌောဟူ၍လည်းကောင်း စာအစောင်စောင်ရှိ၏။ ထိုတွင် နောက်ဆုံး သြဋ္ဌဇ ပထမ(ပ)မုဒ္ဒဇ ပထမ ဋနှင့်"ပဋ္ဌော" ဟူသော ပုဒ်သာ အသင့်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၄၀၁)၌ "ပဋ္ဌုယေဝ ပဋ္ဌော"ဟုမိန့်အပ်၏။ ကတဟတ္ထော စ ကုသလော၊ ပဝီဏာဘိညသိက္ခိတာ နိပုဏော စ ပဋ္ဌု ဆေကော။ စတုရော ဒက္ခ ပေသလာ။ ။ (အဘိဓာန်-၇၂၀-၁)ပဋ္ဌ ဂမနေ-ဥ(အဘိဓာန်ဋီကာ)၊ ဂမနအရည်းဉာဏဂတိတည်း၊ ပဋ္ဌတီတိ ဇာနာတီတိ ပဋ္ဌုဟု ဝစနတ္ထပြု။

ပဋ္ဌျယော ပဋ္ဌောဟူသော တေရသကဏ္ဍဋီကာစကားဖြင့် ပဋ္ဌ-ပုဒ်နောင် သကတ်အနက်၌ ဏျ-ပစ္စည်း သက်သည်ကို ပြသတည်း။ ဏျ-ပစ္စည်း ဖော အနက်၌သာလျှင် "ဏျ, တ္တ, တန၊ ပစ္စည်းကျ၊ ဘေတ္တ နပုံးယူ" ဟူသည်နှင့် အညီ ဏျ-ပစ္စည်း အဆုံးရှိသောပုဒ် နပုလ္လိင်၌ ဖြစ်သတည်း။ တတ္တ သာဓု-အနက်၌ ဖြစ်သော် ပုလ္လိင်၌ အချို့ ပြယုဂ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မူလ မောဂ္ဂလာန် တဒ္ဓိတ်(၄၊၇၂)၌ ဏျော တတ္ထ သာဓု။ ။သတ္တမျန္တာ တတ္တ သာဓုတိ အသ္မိံ အတ္တေ ဏျော ဟောတိ။ သဗ္ဗော ပါရိသဇ္ဇော-ဟု မိန့်အပ်၏။ သဗ္ဘိမှိ သာဓု သဗ္ဗော။ ပရိသတိ သာဓု ပါရိသဇ္ဇော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ပုလ္လိင်၌ အချို့ပြယုဂ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တဒ္ဓိတ်သဒ္ဒနီတိ(၇၈၃)၌ တဿာဓုမှိ ဏျော။ တသ္မိံ သာဓု ဣစ္စတ္တေ ဏျပစ္စယော ဟောတိ။ ကမ္မနိ သာဓု ကမ္မညံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ပဋ္ဌ-၌ ဥ-ကို ချေရသောကြောင့် လည်းကောင်း။ ဏျ-၌ ဏ-ကို ချေရ သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဋ္ဌ-ကို ယ-သို့ ကပ်၍ ပဋ္ဌျ-ပုဒ်ဖြစ်၏။ ထိုပဋ္ဌျ-ပုဒ်၌ ဋ္ဌျ-ကို ဒေါ ဓဿ စ-သုတ်၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဋ္ဌ-နှစ်လုံးပြု။ ဤသို့ ပြုရမည်ကို မောဂ္ဂလာန်, ရူပသိဒ္ဓိ, သဒ္ဒနီတိ-စသော သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ မဆိုငြားသော်လည်း ပြယုဂ်ရှိသည်သာလျှင် ပမာဏဖြစ်သည်နှင့် ဋ္ဌျ ကို ဋ္ဌ-ပြုသတည်း။

ဒက္ခေ စ တိခိဏေ ဗျတ္တော။ ရောဂမုတ္တေ ပဋ္ဌုတ္တိသု။ အဘိဓာန်(၉၂၆)။ ပဋ္ဌ-သဒ္ဒါသည် ဆေက-အနက်ဟောသတည်း။ ဆေက-ဟူသည် သမတ္ထတည်း။ သမတ္ထ-ဟူသည် အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်(၁၀၆၈)၌ "သက္ကေ သမတ္ထော သမ္ဗန္ဓေ" ဟုလာသည်နှင့်အညီ သက္က-တည်း ထိုသက္က-ဟူသည် ပဋ္ဌိဗလ တည်း။ ထို့ကြောင့် သမတ္ထော ပဋ္ဌိဗလောကို မိန့်သတည်း။ ပါစိတ်ဘိက္ခုနီဝဂ် ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ တစ်မျိုးဖွင့်လတ္တံ့။ သရသမ္ဗန္ဓော-သည် ပဋ္ဌိဗလော၏ အကြောင်းတည်း။ ကဏ္ဌ-မာဓုရိယေနသမ္ပန္နာဂဓေတာ သည် သရသမ္ဗန္ဓော ၏ အကြောင်းတည်း။ တေရ-သကဏ္ဍဋီကာ(၂။၄၁၂)၌ ဓမ္မဝသေန ဥပစာရဝသေန စသည်၌ "ဓမ္မဝသေန၊ ရဟန်းတို့၌ ဆိုအပ်သော လောကအကျင့် သဘောမျှ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပစာရဝသေန၊ ပြောဆိုခြင်းမျှ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပစာရဝသေနကား ဓမ္မ-ဝသေန ၏ အဖွင့်တည်း။ ဥပစာရမျှ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာ ဖိတ်သတည်း။ လှူလိုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖိတ်သည်မဟုတ်။ "လောကဝတ်ဖိတ်" ဟူလို သတည်း။

ယာသ္မာ ပန ပဝါရေတ္ဗာ ပိ အဒါတုကာမော အပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌတိ-ဟူသော တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၊၄၀၂။) စကားကို ထောက်၍ လောက

ဝတ်ဖိတ်သည်ကို တောင်းရာ၌ ဝိညတ္တိဒုက္ကဋ် သင့်သည်ကို သိအပ်၏။ အညာတအပ္ပဝါရိတတော ဟိ ဝိညတ္တိ နာမ ဟောတိ-ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၃၂၅)ကို ထောက်၍လည်း သိအပ်၏။ ဘိက္ခုနီ တေရသကဏ္ဍဋီကာ နိဿဂ္ဂိယ ကောဒသမ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(၃၊၁၂၂)၌ ဧကာဒသမေ ယသ္မာ ပဝါရိတဋ္ဌာနေ ဝိညတ္တိနာမ နပဋိသေဓေတဗ္ဗာ တသ္မာ ဘဂဝါ မမ္မနိမန္တနဝသေန ပဝါရိတဋ္ဌာနေ ဝဒေယျာသိ ယေနတ္ထော တိ ဝုတ္တာယ စတုက္ကံ သပရမံ ဝိညာပေတဗ္ဗန္တိ ပရိစ္ဆေဒံ ဒဿေတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ”ဟူသော စကား၌ မမ္မနိမန္တန-ဟူသည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဂုဏ်၌ နှစ်သက်သဖြင့် လှူလိုသော သဘောအားဖြင့် ဖိတ်ခြင်းတည်း။ လောကဝတ်ဖိတ်သည် မဟုတ်။ ဤသို့ အရအားလျော်စွာ မမ္မနိမန္တန-ကို နှစ်မျိုးခွဲရန် ရှိသည်ဟု မှတ်ထင်သတည်း။

အဒ္ဓါနသခါတံ ဒီဃမဂ္ဂ-ဖြင့် မဂ္ဂ-သဒ္ဒါသည် သာမညသဒ္ဒါဖြစ်၍ အဒ္ဓါနံ ဒီဃမဂ္ဂသံ-ဟု အဘိဓာန် ဘူမိဝဂ်(၁၉၃)၌ လာသည်နှင့်အညီ ရှည်စွာသော ခရီးဟော အဒ္ဓါန-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြုသည်ကို သိစေသတည်း။ ပရိယာယ်သဒ္ဒါ နှစ်ချက်ဆင့်သောကြောင့် မြင့်သော အနက်ကို သိစေသည် မဟုတ်။ ။ နဂရဝိထိမဂ္ဂံ၊ သာဝတ္ထိမြို့သို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော ခရီးဟု ဆိုအပ်သော ခရီးသို့။ ဤ-နဂရဝိထိမဂ္ဂံ-ဖြင့် အဒ္ဓါနမဂ္ဂ-၏ သရုပ်ကို ပြသတည်း။ ဤပုဒ်၌လည်း မဂ္ဂသာမည-ဖြစ်၍ နဂရဝိထိ-ဖြင့် အထူးပြုသတည်း။ ပရိယာယ်သဒ္ဒါ နှစ်ချက်ဆင့်မဟုတ်။ ။ယော အတ္ထော ဝုတ္တော။ ဧတံ အတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ။

[၃၊၅၁၇] အညာတကံ ဂဟပတိံ ဝါတိအာဒီသု-စသောစကား၌ တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဗာ-ဟူသောစကားကို ထို အညာတကံ ဂဟပတိံ ဝါ-စသော စကား၏နောက်မှ ဟောအပ်သည်ဖြစ်လျက်နှင့် အစပြု၍ပြသည်ကား ခရီးအကြား ကျောင်းသို့-ဝိဟာရစီဝရ-စသည်ကို ယူလို၍ သွားသော ရဟန်းသည် မြက်သစ်ရွက်ဖြင့်ဖုံးလွှမ်း၍ သွားအပ်သည်ဟုသိစေလို၍ အစပြု၍ ပြသည်ဟုထင်သတည်း။

အဋ္ဌကထာနောက်၌ ကျောင်းသို့သွားရာ၌ မြက်သစ်ရွက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၍ သွားရပုံကို မဆိုပေဘူး။ ရဇကတ္ထရဏ-သို့သွားရာ၌ကားဆိုသတည်း။ ဆိုကြောင်းကိုကား“သစေ အန္တရာမဂ္ဂေ ရဇကတ္ထရဏံ ဝါ ။ပ။ သာခါပလာသာ နိဝါသနေ ဘိက္ခူ”ဟူသောစကားကိုထောက်၍သိသတည်း။ ရဇကတ္ထရဏ-သို့သွားရသော ရဟန်းနှင့် ဝိဟာရသို့သွားရသော ရဟန်းသည်ကား အလားတူသတည်း။

တူကြောင်းကိုကား "သစေ ပန ဧတေသံ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ ဂိဟိဝတ္ထာဒီနံ"–စသော နောက်စကားကိုသောက်၍ သိသတည်း၊ ဤသို့ အလားတူသည်ဖြစ်၍ ကျောင်းသို့သွားရာ၌လည်းဆိုသင့်သည်ပင်ဟု မှတ်ရန်ရှိသတည်း။

သစေ စောဒေ စ-သောစကား၌ မထေရ်တို့၏ သပိတ်သက်န်းကို ပတ္တစီဝရာနိ-ဟု ဆိုသတည်း။ မထေရ်တို့၏ကိုယ်၌ ဝတ်ဆဲ, ရုံဆဲဖြစ်သော အဝတ်အရုံကို နိဝါသန-ပါရုပနမတ္တံယေဝ-ဟုဆိုသတည်း။

ထေရေဟိ၊ တို့သည်။ အညာတကာပဝါရိတာနံ၊ ဘိုကို။ ဒဟာရာနံ၊ တို့၏။ အာဂမနတော ဝါ၊ လာသည်မှလည်းကောင်း။ အနာဂမနတော ဝါ၊ မလာသည်မှလည်းကောင်း။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ စီဝရံ ကို။ နေဝဝိညာပကဗ္ဗံ၊ မတောင်းအပ်သည်သာတည်း။

သီတင်းငယ်ရဟန်းတို့ လာရောက်သောအခါ သင်္ကန်းမပါလာခါမှသော်လည်း အညာတက အပ္ပဝါရိတ ဒါယကာတို့ကို သင်္ကန်းကိုတောင်းကောင်းသည်။ သီတင်းငယ်ရဟန်းတို့ မလာကြာမှသော်လည်း အညာတက အပဝါရိတ ဒါယကာတို့ကို သင်္ကန်းကို တောင်းကောင်းသည် ဟုလိုသတည်း။ နိဝါသန ပါရုပနဥ္စ တံ ဘဏ္ဍကဥ္စ။ ။နိဝါသနပါရုပနာနိ၊ တို့ကုံ။ ထေရာနံ၊ တို့၏။ သာခါပလာသံ၊ ကို။ ဘဥ္စတွာ၊ ၍ ။ ဝါကာဒီဟိ၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓေတွာ၊ ၍။ ။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော သီတင်းငယ်အား။ ဒါနတော၊ မှ။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ထေရာနံ၊ တို့အား။ နဒါတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ တေသံ ထေရာနံ၊ တို့၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌၊ ဒတွာ ဝါ၊ ပေးပြီး၍လည်းကောင်း။ (ဝါ) ပေးပြီးမှတောင်းယူ၍လည်းကောင်း။ အဒတွာ ဝါ၊ မပေးမူ၍လည်းကောင်း။ (ဝါ) မပေးဘဲယူ၍လည်းကောင်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဘဥ္စတွာ၊ ၍။ ဝါကာဒီဟိ၊ ဖြင့်။ ဂန္ထိတံ၊ သော။ သာခါပလာသံ၊ ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထိုသစ်ခက်သစ်ရွက်ကို ဝတ်ရကုန်သော သီတင်းငယ်ရဟန်းတို့အား။

တေ ဝိညတ္တ မနုဿာ ဝါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အညေ၊ သော။ သာခါပလါသနိဝါသနေ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဉဿာဟဇာတာ၊ ကုန်သော။ မနုဿာ ဝါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ယာနိဝတ္ထာနိ၊ တို့ကို။ ဒေန္တိ၊ ကုန်အံ့။

ဝိညတ္တမနုဿ-အရ သစေ အန္တရာမဂ္ဂေ-စသော ရှေးနှစ်ဝါကျ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော လူတို့ကိုယူအပ်၏။ ဤနှစ်ဝါကျ၌ "တာဒိသေ၊ ထိုခဝါသည်ဘွဲ့ကဲ့သို့ရှုခြင်းသဘောရှိကုန်သော"ဟု အနက်ပေး။ ။ကပ္ပိယာနိပိ အကပ္ပိယာနိပိ-၌ ပိ-

ကား ဝါသဒ္ဒတ္ထ॥ ။ရဇနာယ၌ အာယ-ကား ကရိုဏ်းအနက်၌ သက်အပ်သော စတုတ္ထီဝိဘတ်၏ အာယတည်း။ ။နော စေ ဟောတိ-စသော တေရသကဏ် ဋီကာစကား (သာရတ္ထ-၂၄၀၂)၌ "ဂစ္ဆန္တဿ၊ သက်နိုးသင်းပိုင်မပါဘဲ အချည်းနှီးသွားသော ရဟန်းအား"ဟု အနက်ပေး။

ဣမိနာစ-အစရှိသော တေရသကဏ်ဋီကာစကား(သာရတ္ထ-၂၄၀၂)၌ ဥပဂစ္ဆ-န္တိ-ဟု ဗဟုဝုစ်နှင့် စာအများရှိ၏။ ဥပဂစ္ဆတိ ဟု ဧကဝုစ်သာလိုသတည်း။ဝုတ္တံ-ဟု နိဂ္ဂဟိတ်နှင့် စာအစောင်စောင်ရှိ၏။ ဿ-ဝိဘတ်နှင့်ရှိရမည်ထင်သတည်း။ ဣမိနာ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နော စေ ဟောတိ- စသော ပါဠိတော်စကားဖြင့်။ ဣဒါနိ-ကို ဝိဟာရစိဝရံပါတိ အာဒိသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော-ဟုထည့် ပါ၍ဝေဒိတဗ္ဗော၌စပ်။

ဘူမတ္ထရဏန္တိ-စသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ပုဆိုးနှမ်းအခင်းကို ဘူမတ္ထ-ရဏ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ (သာရတ္ထ ၂၄၀၃) ၌ တဿ ဥပရိတိ ဘူမတ္ထရဏဿ ဥပရိ-ဟု မိန့်အပ်၏။

စိမိလိကာဟိ၊ ပုဆိုးနှမ်းတို့ဖြင့်။ အတ္ထရဏံ၊ အခင်းကို။ ကတ္វာ၊ ၍။ (အတ္ထရဏံ ကား ယည့်သတည်း)။ ။ပူရိတာ၊ အဆာဖြင့်ပြည့်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဝိဓုနိတ္វာပိ၊ အဆာကိုခါတွက်၍လည်း။

တဋ္ဌမေ ။ပ။ အဓိပ္ပါယေန-ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ထိုအလိုဖြင့် မယူမူ၍ ဣဿရိယ ဘောအားဖြင့်ယူသော် ထုလ္လစ္စည်း အာပတ်သင့်၏။ ထေယျ စိတ်ဖြင့်ယူသော် ပါရာဇိက အာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ။ပုန ဌပေဿာမိ-သည် ဩဒဟိဿာမိ-၏ အဖွင့်တည်း။ ဩဒဟိဿာမိ-၌ အဝ-ပုဗ္ဗ ဓာတ်။ ဌပန-အနက်ဟောတည်း။ ကုဋေ ဝါ စိ လဘိတ္វာ ပါကတိကံမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ။

ကေသဉ္စိ ။ပ။ ဌပေတဗ္ဗန္တိ တ္တေ လေသေန စသော တေရသကဏ်ဋီကာ စကား(သာရတ္ထ-၂၄၀၃)၌ အာဂတတ္တာ ဟုအာ-ဒီဃနှင့် စာအစောင်စောင်ရှိ၏။ အဂတတ္တာဟု ပဋိသေဓ အ-ရဿနှင့် ရှိရမည် ဝိဒေသဂတေန-ဟု အရပ် တပါးသို့ သွားသည်ကို ဆိုသောအရာ ဖြစ်သတည်း။ အညံ၊ သော။ စီဝရံ၊ ကို။ လဘန္တောပိ၊ ရလျက်လည်း။ လေသေန၊ ငါကား ခိုးသူလုယက်အပ်သော သက်နိုးရှိသော ရဟန်းဖြစ်သတည်းဟု အမြွက်ထောင်သောအားဖြင့်။ ဂဟေ-တွာ၊ ၍။ အာဂတတ္တာ၊ မသွားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဝုတ္တပ္ပကာရဂိဟိဝတ္ထာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ဘိသိစ္ဆဝိ ပရိယန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဧတေသံ ဝတ္ထာနံ၊ တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ ကို။ န လဗ္ဘတိ၊ အံ့။

[၁၁၅၁၉] ယေဟိ ကေဟိစိ ဝါ အစ္စန္တ္တိ တွေ့-စသော စကား၌ သိတင်းသုံးယော်တို့က မထေရ်ကြီးတို့၏ အကျိုးငှာ မြက် သစ်ရွက်တို့ကို ချိုးပြီးသည်ရှိသော်သာလျှင် လည်းကောင်း။ မထေရ်ကြီးတို့မှာ မိမိတို့၏ အကျိုးငှာ မြက်သစ်ရွက်တို့ကို ချိုးပြီးရှိသော်သာလျှင် လည်းကောင်း။ သိတင်းယော်တို့၏ သက်န်းကို တောင်းရမည်။ အာဂျမ်းဝင်၍ ယူရမည်။ (ရှေးကဖွင့်ဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို ထောက်သတည်း)။ ။ယမ္ပိ စီဝရံ-ကိုလည်း။ (ဂဏ္ဌိ၌စပ်)။ အညေ၊ အစ္စန္တစီဝရ ရဟန်းမှ တပါးကုန်သော ရဟန်းတို့ကို။ (ယာစိတွာ၌စပ်)။ ယာစိတွာ ဝါ အညေဟိ ဝိဿာသေန ဝါ ဂဏှိ။

ပရိဘောဂဇိဏ္ဏံဝါတိ တွေ့-စသည်၌လည်း မထေရ်ကြီးတို့၏ အကျိုးငှါ ချိုးအပ်သော မြက်သစ်ရွက်, မထေရ်ကြီးတို့က မိမိတို့၏အကျိုးငှာ ချိုးအပ်သော မြက်သစ်ရွက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသဘည်း။ သိတင်းယော်တို့သည် မိမိတို့၏ အကျိုးငှာ မြက်သစ်ရွက်တို့ကို မချိုးကောင်းပေ။ ရှေးကဖွင့်ဆိုခဲ့ပြီးသည်ကိုပင် ထောက်သတည်း။

အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒီနံ၊ တို့အား။ (ဒိန္နံ၌စပ်) အစ္စန္တစီဝရဋ္ဌာနေ စ နဋ္ဌစီဝရဋ္ဌာနေ စ၊ ဝိညတ္တိယာ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ အကပ္ပိယ စီဝရပရိဘောဂေ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။

[၁၁၅၂၀] ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနန္တိ တွေ့-စသည်ဖြင့်၊ ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနံ-ပုဒ် တို့ကို "တို့အား" ဟု အနက်ပေး၍ အနာပတ္တိနှင့် မစပ်လင့်။ "တို့ကို" ဟု အနက်ပေး၍ ဝိညာပေန္တဿ ထည့်ပုဒ်နှင့် စပ်လေဟု ပြသတည်း။ တေသံ-ကို ဝိညာပေန္တဿ-နှင့်စပ်။

[ကျမ်းတက်] အနာပတ္တိသမယေ ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနံ-ဟူ၍ ဟောတော်မူတိုင်း အနာပတ္တိပုဒ်နှင့် စပ်သင့်ပါသည် မဟုတ်လော။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဝိညာပေန္တဿ-ပုဒ်နှင့် စပ်၍အနက်ကို မှတ်အပ်လေသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် နဟိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ဉာတကပဝါရိတာနံ၊ တို့အား။ အာပတ္တိ ဝါ၊သည်လည်းကောင်း။ အနာပတ္တိ ဝါ၊သည်လည်းကောင်း။ ဟိ ယသ္မာ ကြောင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေမတ္တော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊၏။

ဤအရာဝယ် အနာပတ္တိသမယေ-စသော ပါဠိတော်အနေကို ထောက်လျှင် အဋ္ဌကထာ၌ စကားရှေ့နောက်ပြန်သတည်းဟု သိအပ်၏။ ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနန္တိ တွေ့ ။ပ။ အနာပတ္တိ ဝါ ဟောတိ၊ ၏။ အခြားမဲ့၌ ပဝါရိတာနန္တိ တွေ့ စ

သံယာဝသေန-မှစ၍ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ တိုင်အောင်သော စကားရှိရမည်။ ထို၏ အခြားမဲ့၌ သေသံ-စသော စကားရှိရမည်။ (အတ္တနော ဓနေနာတိ စသော စကားရှိရမည်)

ပဝါရိတာနန္တိ ဉာတ-ကသည်၌ အပိုအမိုမတောင်းဘဲ သင်းပိုင် မရှိသော် သင်းပိုင်ကိုသာ တောင်းသည်။ ကေသိ မရှိသော် ကေသိကိုသာ တောင်းသည်။ သံဃာဋိ မရှိသော် သံဃာဋိကိုသာ တောင်းသည်။ ဤသို့ တောင်းသည်ကို ပမာဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ-ဆိုသတည်း။

ယော ပန ပဝါရေတွာ-စသည်၌ သဒ္ဓါတရားရှိ၍ ဖိတ်ပြီးလျှင် ရှေ့ဝါကျလာ ဒါယကာကဲ့သို့ မိမိအလိုအလျောက် ရဟန်း တို့က မတောင်းဘဲ ပေးရမှန်း မသိသော ဒါယကာကို့၌ ဗာလဘာဝ-ဆိုသတည်း။ မိမိအလိုအလျောက် ပေးရမှန်းသိသော ဒါယကာကို့၌ သတိသမ္မောသေန-ဆိုသတည်း။

ဂေဟေ ပန-စသည် ယထာ သုံ-သဒ္ဒါ အလိုက်ခံ၍ ယထာ သုခံ နိသီဒိတုံ ဝါ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ န လဘတိ-ဟု အနက်ယောဇနာ။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၂၇၂)၌ "နိသီဒိတုံ ဝါ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ န လဘတိတိ ယထာ သုခံ န လဘတီတိ အဓိပ္ပါယော"ဟု မိန့်အပ်၏။

အယံ ပန-၌ အယံ-သည် ဝုတ္တမာနပေက္ခ တည်း။ တသော၀ ဗုဒ္ဓရက္ခိတဿ ဝါ တဿေဝ ဓမ္မရက္ခိတဿ ဝါ အတ္တာယ၊ အညာတကွဘာယပူသောပုဒ်၌ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာသည် ဤခ ပန အညာဿ (၂၃၂၅) စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာစကားကို ပယ်၍ ဖွင့်၏။ အဋ္ဌကထာသရာကား "မိမိ၏ အကျိုးငှာ မိမိ၏ ဉာတိပဝါရိတတို့ကို တောင်းသည်ကိုရည်၍ ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနံ စကားကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသတည်း"။ မိမိ၏ ဉာတိပဝါရိတတို့ကို သူတပါး၏ အကျိုးငှါ တောင်းသည်ကို လည်းကောင်း၊ သူတပါး၏ ဉာတိပဝါရိတတို့ကို သူတပါး၏ အကျိုးငှါ တောင်းသည်ကို လည်းကောင်း၊ အညဿတ္ထာယ-စကားကို ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသတည်း"ဟု နှလုံးပိုက်တော်မူသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာသည်ကား မိမိ၏ ဉာတိပဝါရိတတို့ကို မိမိ၏ အကျိုးငှါ တောင်းသည်ကို လည်းကောင်း၊ သူတပါး၏ အကျိုးငှါ တောင်းသည်ကို လည်းကောင်း၊ သူတပါး၏ ဉာတိပဝါရိတတို့ကို သူတပါး၏ အကျိုးငှါ တောင်းသည်ကိုလည်းကောင်း ရည်၍ ဉာတကာနံ ပဝါရိတာနံ-စကားကို ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသတည်း။ တပါးသော ခိုးသူလုယက်အပ်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်း၏အကျိုးငှါ အညာတက အပဝါရိတတို့ကို တောင်းသည်ကို

ရည်၍ အညသာတ္တာယ-စကားကို ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသတည်းဟု နှလုံးပိုက်ရှိသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာစကားကို နောက်သိက္ခာပုဒ်၌ ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းတို့သည် "အညတြ သမယာ။ အနာပတ္တိသမယေ"ဟု ဟောတော်မူသည်ကို ထောက်၍ အညာတက ဒးပဝါရိတတို့ကို တောင်းကုန်သည်။ အညသာတ္တာယ-ကို ထောက်၍ တောင်းကုန်သည် မဟုတ်သောကြောင့် စဥ်းစားကြကုန်ရာသတည်း။

အညာတက ပိညတ္တိသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

(၅၂၂-၅၂၇)တေရသကဏ်ဋီကာ (၂၄၀၃)၌ ပဂ္ဂါဟိကသာလန္တိ ဒုဿဝါဏိဇကေန် အာပဏ-ဖြင့် ဒုဿဝါဏိဇော ဒုဿာနိ ပဂ္ဂဟေတွာ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝေတိ ပဂ္ဂါဟိကာ-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ အဘိတိ ဥပသဂ္ဂေါတိ တဿဝိသေသတ္ထာဘာဝံ ဒဿေတိ တေနာဟ ဟရေတုန္တိ အတ္ထောတိပဟူ၍ တေရသကဏ်ဋီကာ(၂၄၀၃)၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အဘိတိ ဥပသဂ္ဂေါ ဟူသော စကား၌ မတ္တ-သဒ္ဒါကျေသည်ကို သိအပ်၏။ ဥပသဂ္ဂေါဆိုလျှင် ဥပသာရပုဒ်ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနက်ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏။ ဥပသဂ္ဂမတ္တော-ဆိုလျှင် ဥပသာရပုဒ်ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနက်မရှိသည်ကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏ ဤနှစ်မှုကား မတ္တသဒ္ဒါကျေသောကြောင့် ဥပသဂ္ဂေါဟူ၍သာ မတ္တ-သဒ္ဒါမပါဘဲ ဆိုငြားသော်လည်း အဘိ-ဥပသာရပုဒ်အနက်မရှိသည်ကို သိအပ်၏။ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၌ပင် ဒေါ ဿေ စ သုတ် ၌ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဒုက္ကဋ်ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့ ဒန္တဇပဌမ ဝါ-ကိုမုဒ္ဒဇပဌမ ဌ-ပြု၍ "အဘိဟဋ္ဌုံ" ဟုရှိ၏။ ဒန္တဇ ပဌမ တ-ကို မုဒ္ဒဇ ဒုတိယ ဌ ပြု၍ အဘိဟဋ္ဌုံ-ဟူ၍သာ ရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် ကိတ်ရူပသိဒ္ဓိ ယဇာဿ ဿရဿင္ဌေ-သုတ်၏ ဝုတ္တိ၌ အဘိဟရိတုံ အဘိဟဋ္ဌုံပြယုဂ်ကို ထုတ်သတည်း။ သာဒိသန္တပုစ္ဆဘန္ဇဟန္သာဒီဟိဋ္ဌော-သုတ်ဖြင့် ဝါ-ကို ဓာတွန်နှင့်တကွ ဌ-ပြု။ ဤ၌ အဘိဟဋ္ဌုံ-ပုဒ်ကို ဂဏ္ဌိဝိသောဓနေ လေခကဆရာတို့ အထူးထူး ဆုံးဖြတ်ကြသော်လည်း ရူပသိဒ္ဓိ၌ အဘိဟဋ္ဌုံ ဟု စီရင်၍ ရှိသေပြီ။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ်ဘိက္ခုပါတိမောက်နိသျှ၌ မှာတော်မူ၏။ ဤ၌-စသောစကားသာ အမှာတည်း။ ရှေ့စကားကား ငါ၏စကားတည်း။

[ကျမ်းကာဂ်] ပဝါရေယျ၌ ပ-ရှေ့ရှိသော ဝရ-ဓာတ်။ တားမြစ်ခြင်း အာဝရဏအနက် ဟောမဟုတ်၊ အလိုရှိခြင်းဣစ္ဆာ-အနက်ဟောသတည်း။ ကာရိုက် ဏေ-ပစ္စည်း ကျေသာသည်းဟု သိစေချင်းငှာ ပဝါရေယျသတိ ဣစ္ဆာပေယျကို မိန့်သတည်း။

ဣစ္ဆာပေယျ၊ သင်္ကန်းကို အလိုရှိစေခြင်းအံ့။ ဣစ္ဆံရှစိ၊ သင်္ကန်းကို အလိုရှိခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေခြင်းအံ့။ ဝဒေယျ၊ အလိုတော်ရှိလျှင် ယူတော်မူပါဟု ဆိုခြင်းအံ့။ နိမန္တေယျ၊ ဖိတ်ခြင်းအံ့

အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျ ပါကျ၏အနက်နှစ်ပါးတွင် ရှေးအနက်ကို ဝါစာဘိဟာရကိုငဲ့၍ ဆိုသတည်း။ နောက်အနက်ကို ကာယာဘိဟာရကိုငဲ့၍ ဆိုသတည်း။

[ကျမ်းတက်] အဘယ့်ကြောင့် ဤအနက်နှစ်ပါးကို သိအပ်သနည်း၊ အဘိဟာရအပြားမရှိက မသိသင့်သည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် တတ္ထစသည်ကို မိန့်သတည်း။

[ကျမ်းတက်] ဤသို့အဘိဟာရနှစ်ပါး ရှိစေကာမူ နှစ်ပါးအထူးမရှိက ဤအနက်နှစ်ပါးကို မသိအပ်သည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ကာယေန ဝါ ဟိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

[ကျမ်းတက်] ဤသို့ အဘိနီဟာရနှစ်ပါး အထူးရှိစေကာမူ နှစ်ပါးစုံကို ဘုရားမဟောက ဤအနက်နှစ်ပါးကို မသိအပ်သည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် တေနာယံမ္ပိစသည်ကို မိန့်သတည်း။ [စောဒနာသည်အားလျော်စွာ အနက်ပေး]

သန္တရုတ္တ ရုပရမန္တီ သာအန္တရံ စသည်ဖြင့် တိပဒဇဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ကို ပြသတည်း။ သမာသ်ပုဒ်အရကား သင်းပိုင် ကိုယ်ဝတ်သာ၍ အစိတ်တည်း၊ အညပုဒ်အရကား သင်္ကန်းသုံးထည်ဖြစ်၍ အခါခင်းတည်း။ ။အသ သာဒိတဗ္ဗစီဝရဿ၊ အား။ (လမ္ဗကဏ္ဏောကဲ့သို့မှတ်။)

အဿ စီဝသဿာတိ အဿ သမုဒ္ဒါယဘူတဿ ဟရိတဗ္ဗဿ စီဝရဿ။ တက္ကုဏာသံဝိညာဏော ဟိ အယံ ဗာဟိရတ္ထသမာသော။ ယထာ လမ္ဗကဏ္ဏောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေနာဟ နိဝါသနေနာတိ အာဒိ။ (ကခ်ါဋီကာသစ်–၃၀၆)။ ။

တတော အဘိဟဋ္ဌစီဝရတော၊ မှ။ တိစီဝရိကနေဝ၌ ဝေ ဖြင့် အစ္ဆိန္နအသဗ္ဗတိစီဝရိက ရဟန်းကို ကန့်သတည်း။ အသေန၊ အစ္ဆိန္နသဗ္ဗတိစီဝရိက ရဟန်းမှတစ်ပါးသော အစ္ဆိန္န အသဗ္ဗ တိစီဝရိက ရဟန်းသည်။ ပဒဘာဇနီ၌ သစေ တိစီဝရံ နဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ။ ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ အစ္ဆိန္နသဗ္ဗတိစီဝရိက ရဟန်းကျင့်ရမည်ကို ပြသတည်း။ ဒွေ နဋ္ဌာနိ-စသည်ဖြင့် အစ္ဆိန္န

အသမ္ဘတိစီဝရိက ရဟန်း ကျင့်ရမည်ကို ပြသတည်း။ နဿဒွါနီ ဖြင့် အစ္ဆိန္န ကိုလည်း ယူရသတည်း။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂။၄၀၅)၌ ပဏ္ဏတိယာဝ သန္တရုတ္တာရေန စရတိတ် သာသကိသိက္ခာပဒဝသေန ဝါ-စသော စကားကို တိစီဝရိက်ရဟန်းကို ငဲ့၍ဆိုသတည်း။ (ရိက္ခာရစောဋ္ဌက, ဝိကပ္ပနိက-ရဟန်း တို့မှာ သာသကိသိက္ခာပုဒ်လာ အကြောင်းသုံးပါးမရှိခြားသော်လည်း သင်းပိုင် ကိုယ်ဝတ်ဖြင့်သာ လှည့်သည်ကောင်း၏။

တတိယဿ အလာဘေန ကုံသောက်၍ နှစ်ထည်ဖြင့် တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန် ဖြောက်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ထည်ဖြင့်ဖြောက်သော် တစ်ထည်ဖြင့်ဖြောက် သည်ကို လည်းကောင်း သိအပ်၏။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂။၄၀၅)၌ ဒွေ နဋ္ဌာနီတိ အဓိကာရတော-ဟု စာအစောင်စောင်ရှိ၏။ အဓိကာရဌာနရှိမှ အမှန် တည်း။ ထို့ကြောင့် ကင်္ခာဋီကာသစ် (၃၀၇)၌ ဒွေ နဋ္ဌာနီတိ အဓိကာရတော ဝုတ္တံ ဒွေ သာဒိတမ္ဘာနိတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ယဿ ကော်ယေဝ ဟောတိတိ အညေန (သာရတ္ထ ဋီ၊၂။၄၀၅။) စသည်၌ "အညေန၊ အစ္ဆိန္န နဋ္ဌ အကြောင်းမှ တစ်ပါးသော။ ကာရဏေန၊ မွေ့ရစ်ခြင်း ဆွေးမြည့်ခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ်နဋ္ဌသေသစီဝရံ၊ ပျက်စီးသည်မှ ကြွင်းသော သင်္ကန်းကို။ ။

တွေ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေဏာ(၃၊၅၂၆) သေသကံ အာဟရိဿာမိတိစသည်၌ ဒွေစီဝရာနိ၊ တို့ကို။ ကတွာ၊ ချုပ်သည်ကို ပြု၍။ သေသံ၊ ကြွင်းသောသင်္ကန်း လျာ ပုဆိုးကို။ ပုန၊ တဖန်။ အာဟရိဿာမိ၊ ပို့လာအံ့။

အဓိပ္ပာယ်ကား– ခိုးသူ လုယက်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် နံကြီးလျှာရှည် သင်္ကန်းလျာပုဆိုးကို လှူသည့်ကာလ နှစ်ထည်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့ကိုချုပ်၍ အကြွင်းကို တစ်ဖန် ပြန်ပေးအံ့ဟု ဆောင်ယူသွားသော် အနာပတ္တိ ဟူလိုသတည်း။တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ သေသကံ တုယှေဝ ဟောတူတိ ဒေန္တီတိ ဝုတ္တာ-စသည်ကိုသောက်၍ သေသကံ တုယှေဝ-စသော ပါဠိတော် စကား၌ နှစ်ထည်တို့ကိုချုပ်၍ တဖန် ပို့လာသည့်ကာလ အကြွင်းသည်လည်း အရှင်ဘုရားအား ဖြစ်ပါစေလောဟု လှူသော်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းကို ပို့လာအံ့ဟုဆိုပြီးလျှင် ယူ၍သွားသော အခါ၌အကြွင်းသည်လည်း အရှင်ဘုရား တို့အား ဖြစ်ပါစေဟု လှူသော်လည်းကောင်း အနာပတ္တိ-ဟူသော အနက်ကို သိအပ်၏။

ဉာတကာနံ ဒေန္တာနံ စီဝရံ သာဒိယန္တဿ, ပဝါရိတာနံ ဒေန္တာနံ စီဝရံ သာဒိယန္တဿ။ ။ခတရသကဏ်ဋ္ဌိကာ (၂၄၀၇)၌ ဂေဟံ ပန ပမာဏမေဝ-စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော ကေစိဝါဒမသင့်။ သုံးထည်ကို သာယာသော်လည်း သပ္ပေခပျက်သတည်း။ ထိုကြောင့် မသင့်။ ယသ္မာ ပနိဒံ ။ပ။ ဝုတ္တန္တိ တွောယမဓိပ္ပာယော (သာရတ္ထ။ ၂၊၄၀၇) စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြသတည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုအားဖြင့်တစ်ပါးကုန်သောသူတို့၏ အကျိုးငှာ ဉာတကပဝါရိတ-တို့၌ အလွန်ကိုတောင်းသော် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် သင့်ရမည်။ ဂဏ္ဌိပုဒ်ဆရာတို့၏အလိုအားဖြင့် အာပတ်မသင့်။ ဣမ အညဿတ္ထာယာတိ အဝုတ္တတ္တာစသည်ဖြင့် ဂဏ္ဌိပုဒ်ဆရာ၏စကားကိုငဲ့၍ ဖောဒနာတက်သတည်း။

တဒုတ္တရိသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

(၄၁၅၂၇) မမ ဥပဋ္ဌာကော-ဖြင့် မိမိ ဒုတိယာဝိဘတ်၏ ဆဋ္ဌျတ္ထကိုပြသတည်း။

(၄၁၅၂၈-၅၂၉) ယံ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ ယံ စီဝရစေတာပန္နံ ဥပက္ခဋ္ဌံ ဟောတိ တံ စီဝရစေတာပန္နံ တဿ ဘိက္ခုနော-ဟု ယောဇနာ။ ယံ ဟိ-စသည်ကား၊ ပစ္စယံ ကတွာ၏ ယုတ္တိအကြောင်းတည်း။ ယံ စီဝရစေတာပန္နံ၊ ကို။ တေန ဝုတ္တံ-စသည်ကား ယံ ဟိ စသည်၏ လဒ္ဓဂုဏ် စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားကို ထိုစကား၏ ခြားမဲ့၌ ထားသတည်း။

ပစ္စယော ပိ ဟိ-စသည်ကား ရှေး ပစ္စယံ ကတွာ-၏ အာဂုမ်အကြောင်းတည်း။ ဘိက္ခုံ အစ္ဆာဒေတုကာမေန ဟိ-စသည်သည် တဿ ဒဿကာနုဒေဿနတ္ထံ၏ အကြောင်းတည်း။

သော အစ္ဆာဒေတုကာမော ဟောတိ-ကို လိုရင်းကောက်။ ဘိက္ခုံ အစ္ဆာဒေတုကာမေန-စသည်ကား အစ္ဆာဒေတုကာမော၏ အကြောင်းတည်း။ တေန ဝုတ္တံ-စသည်ကား အစ္ဆာဒေတုကာမော၏ လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။ တံ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ။ ။ သော ဒါယကော။

ကရဟတ္တေ ဟိ ၌ "တတိယာ သော္ဘင္ဂ သာတ္ထမှိ" (ဝိဘတျတ္ထ ၃-ဂါထာ) ဟူသည်နှင့်အညီ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အနက်ကို ကရဏတ္ထဆိုရင်းတည်း။ ဤအရာ၌ ကတ္တုတ္ထကို ကရဏတ္ထဆိုသတည်း။

အဿ စိဘုဒေဘာဘာ ပနူဿ၊ ၏။ ဥပက္ကူဋ္ဌဘာဝေါ၊ ဥပက္ကူဋ္ဌ မည်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ။ယံ စိဝရ စေတာပန္နံ၊ ကို။ ။တွေ အစ္ဆာဒေသာမိတိ ဝစနေ၊ ၌။ အတ္တော၊ အဓိပ္ပါယ်နက်သည်း။

ယတြ ဿရေ။ တတြ ဿရေ။ တွေ ဟတြ စေ ယော ဘိက္ခုတျာဒိဝစနေ။

[ကျမ်းတက်] ဥပသက်မိဘွာ-ဟူသော ပုဒ်၏အနောက်ကို ဂန္ဒွာ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်ပြရခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီမဟုတ်လော။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဿရံ ဟူသော ပုဒ်ကို ဟောတော်မူလေသနည်း၊ အိမ်သို့သွားသောကြောင့် ဟောတော်မူသလေဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဧတ္တ ဥပသက်မိတ္ဒာတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား–အိမ်ရှင်ကို တွေ့မြင်လို၍ သွားသည်ကို ပြောဆိုကြသော အရာ၌ အိမ်သို့သွားသည်ဟု အပြောအဆိုများသောကြောင့် ဿရံ-ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်ဟူလိုသတည်း။

အဿ သာဓု အာဒိဝစနဿ။ ။ဣမဿ ဝိကပ္ပဿ [ဋ္ဌ၊၅၃၁] ဂဟာပတိဿ၊ အား။ (ဝဒတိ၊ ၌စပ်။)

မဟာဋ္ဌ ဒေါ်ဓောပေတကာမဿ အပ္ပဂ္ဃံ စေတာပေတိ-အဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၁၊ ၃၂၆)၌ ဝိညတ္တိပစ္စယာ ပန ဒုက္ကဋ္ဋမေဝဟု မိန့်ပြီးလျှင် ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတောတိဟိ သုတ္တေ ဝိညတ္တိကာရဏံ ဝုတ္တံ-ဟု အကြောင်းကို ပြတော်မူ၏။ အပ္ပဝါရိတော-ဟု ဟောတော်မူသော်လည်း လျှုလိုသော ဒါယကာဖြစ်၍ ပဝါရိတ အရာ၌တည်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအကြောင်းကို မဆိုသင့်။ မာတိကာ အဋ္ဌကထာ၌ အညာတကဝိညတ္တိ-ဟု အင်္ဂါလာများသော်လည်း ထိုစကားကို ဝိညတ္တိဒုက္ကဋ္ဋ ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊ အထူးစီရင်၍ မတောင်းခြင်းကြောင့်သာ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် မာတိကာ အဋ္ဌကထာ စကားကိုလည်း အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် မဆိုသင့်။

အဋ္ဌကထာ၌ နဂ္ဂိဋ္ဌိဝတ္တုဗ္ဗာ-၌ မုဒေဝေင်္ကကပ္ပိယကာရကေ၊ အသမ္မုခေ ကပ္ပိယ ကာရက-ကို က လှူလိုလျှင်သာ မဆိုရသတည်း။ လှူလိုလျှင် ဆိုရသေး၏ဟု အဓိပ္ပါယ်ကိုယူသော် ထိုနဂ္ဂိဋ္ဌိဝတ္တုဗ္ဗာ- စကားကိုထောက်၍ တောရသကာ၏ ဋီကာ-စကားကို အပြစ်ဘင်ရန်မရှိ၊ တဋ္ဌ သမကံ။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ အဋ္ဌဝတ္ထုကံ၊ အဖိုးပွား ခြင်းရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယော ဂဟပတိကော၊ သည်။ ။

ပဌမ ဥပက္ခဋ သိက္ခာပဒဝိပနိ နိဋ္ဌိတာ။

[၁၁၅၇၂] ကေသာ၊ တင်ယောက်သော ဒါယကာကို။ ။ဒွိန္နံ၊ နှစ်ယောက် ကုန်သော ဒါယကာတို့ကို။ ။ပိဋ္ဌံ၊ ကို၊ ကတွာ၊ ၍။ ဂဏှာတော၊ အား။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ။

ဒုတိယဥပက္ခဋ သိက္ခာပဒဝိပနိ နိဋ္ဌိတာ။

[၁၁၅၇၃] ပညာသကဟာပဏာဒဇ္ဈော-ဖြင့် "ပညာသာယ ဗန္ဓော ပညာသ-ဗန္ဓော" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဗန္ဓော၊ ဖွဲ့အပ်၏။ ပညာသံ ဇ်တော-သည် သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း။ ဇိမတော၊ ရှုံး၏။ ဇိဇာနိယံ။ (ဓာတုမာလာ ၂၄၇။) ဤ ဇိတော ဣတ္ထုရုပ်ကိုယောက်၍ "ပညာသံ၊ ကို။ ဗန္ဓော၊ ဖွဲ့တတ်၏" ဟု အနက်ပေး။ ။ဒါတဗ္ဗော၊ ဒါပေတဗ္ဗော နှစ်ထွေရှိ၏၊ သင့်သည်ချည်းတည်း။ ဒါတဗ္ဗော-ရှိမှု "ပညာသံ၊ ကို။ ပဌမာဂတာနံ၊ တို့အား။ ဝေတန ပစ္စာအာဂတေန၊ သည်။ ဒါတဗ္ဗော၊ ပေးအပ်၏-"ဟု အနက်ပေး။ ဒါပေတဗ္ဗော ရှိမူ ပညာသံ-ည်ဓာတ်ကံတည်း။ "သော ပစ္ဆာ အာဂတော"-ဟု ကာရိုက်ကံထည့်။ ပဌမာဂတာနံ-ဟု သမ္ပဒါန်ထည့်။ ။ အဇ္ဈုပေက္ခာ၊ ဘဏ္ဍ အာဂမေဟိတိ- စသည်ဖြင့် အဂ္ဂ-ကို ကောဒိဝသံ-ဖွင့် ပတည်း။(ဣမသ္မိံ ကာလေ အဂ္ဂ၊ ပဋုယာဒနိဋ္ဌာနိပါတနာသိဇ္ဈတ္တိ-သုတ်၊ ကိတ်၊ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီး) အမှာကံ၊ ဖြင့် ကျော-ကို ဖွင့်သ တည်း။ နောက်ပုဒ်ဟာ-လာ၊ ဒဏ္ဍဇန-ကို မုဒ္ဒဇ ဏ ပြုဟုပြသတည်း။ဇိဝေ၊ ရှုံးသည်။ ၁၁၅၇၈-၅၇၉။

အဿအမဂ္ဂဿ၊ လိုအပ်တ်အား။ ရာဇတော၊ မှ။ ဂဒ္ဒိ၊ သော။ ဘောဂံ ဘုဉ္ဇိဘဗ္ဗံ၊ သုံးဆောင်အပ်သော အဆုံးရခြင်းစည်းစိမ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အဿအမဂ္ဂဿ၊ အား။ ရာဇတော၊ မှ။ လဒ္ဓေါ၊ သော။ ဘောဂေါ၊ အစိုးရ ခြင်းစည်းစိမ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏၊

ရာဇတော ဘောဂန္တိ ရာဇတော လဒ္ဓဘောဂံ။ ရာဇဘောဂေါတိ ရာဇာ မတွော။ ရာဇတော ဘောဂေါတိ ရညာ ဒိန္နံ ဣဿရိယံ။ (ကင်္ခါဋီကာသစ် ၃၁၀)

ယံ ဝတ္ထုံ မာတိကာဋ္ဌကထာယံ-စသည်ဖြင့် ဆေရသကဏ်ဋီကာ(၂၊ ၄၀၆) ဆရာသည် မာတိကာ အဋ္ဌကထာကို ယူ၍ ဖွင့်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာသည် မာတိကာအဋ္ဌကထာ၏ ရှေးနေပြု၍ ဆေရသကဏ်ဋီကာစကားကို ယူ၍ဖွင့်၏။ ထိုနှစ်ပါးကုန်သော ဋီကာအဖွင့်တို့တွင် ဆေရသကဏ်ဋီကာ အဖွင့်အတိုင်း သင့်မည်ထင်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ(ဝိ၊ ၃-၂၊၂၅၆) နောက်၌ "ဒေသနာမတ္တမေဝစေတံ ဒုတိယေန စ်ဝရေစေတာပန္န ပဟိတေယျာတိ၊ သယံ အာဟရိတွာ ပိ ပဏ္ဍုပါတာဒီနံ အတ္တာယ ဒဒန္တေသုပိ ဒေသောဝနယော" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤမိန့်အပ်သော အဋ္ဌကထာ စကားဖြင့် ပစ္စည်းရှင် ဒါယကာသည် ကိုယ်တိုင်ဆောင်၍ အကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် လှူအပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် လှူအပ်သည်ဖြစ်စေ ဤသိက္ခာပုဒ်၌လာသောနည်းဖြင့် ကျင့်အပ်၏ဟူသောအနက်ကိုပြသတည်း ။ ဤယံ ဝတ္ထုံ ဟောတိ မာတိကာ-ဋ္ဌကထာယံ စသည်(သာရတ္ထ-၂၊ ၄၀၆)၌ သတိပိ ဟိ-စသည်ကား (သာရတ္ထ-၂၊ ၄၀၇) နှ ဒိဿတိ-၏ အကြောင်းတည်း။ နှ စ ဒုတိယေန-စသောစကား သည်သည်း နဒိဿတိ၏ အကြောင်းပင်တည်း။ ယဒိပန အာဂမနသုဿ-စသည်ကား အာဂမနသုဿ အဿုဒ္ဓတ္တာ အကပ္ပိယတွံ-စသော မာတိကာ အဋ္ဌကထာ (ကင်္ခါ၊ ၁၆၉)စကားနှင့်ကိုစပ်၍ တက်သတည်း။ ကပ္ပိယဝေါဟာရဝသေန ဝဒတိ၊ (သာရတ္ထ ၂၊ ၄၀၇)၌ ဤ၊ကန်းဖိုးကို မည်သည့်ဒါယကာက အရှင်ဘုရားထံသို့ ပို့ချေဟု စေသည်ဖြစ်၍ ဆောင်ယူခဲ့ရပါသည်။ ကပ္ပိယကာရက ရှိတော်မူပါ်လေ-ဟုလျှောက်ထားသောစကားကိုကပ္ပိယဝေါဟာရဆိုသတည်း။

စီဝရာနိ အတ္တာယ(သာရတ္ထ ဋီ၊ ၂၊ ၄၀၇)ဟု နိ-အက္ခရာနှင့် စာအစောင် စောင်ရှိ၏။ နိဂ္ဂဟိတန္တ နံ အက္ခရာနှင့် ရှိရမည်။ အပုဏ္ဏတ္တာဝ-ဟု အ-အက္ခရာ နှင့် မရှိသင့်။ အ အက္ခရာကင်းလုက် ပုဏ္ဏတ္တာဝ-ဟု ရှိမည်။ အဋ္ဌကထာ၌ "ဣဒံ စေဒနာလက္ခဏံ"သည် နိဂုံတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၁၊ ၃၂၉)၌ နဝတ္တဗ္ဗော ဒေဟိ မေ စီဝရံ။ပ။ စေတာပေဟိ ဝါ မေ စီဝရံ ဣဒံ-အစရှိသည် ဖြင့် ဒေဟိ မေ စီဝရံ အစရှိသော စကားကိုဆိုသော် ရှုပိယ သံဝေါဟာရသို့ မရောက်သည်မည်၏ဟူ၍ သာဆိုသတည်း။ စင်စစ်ရောက်၏ဟု မဆိုပေ။ ထို့ကြောင့် အာပတ်ဖြင့်ဆုံးဖြတ်သော် ဆေရသကဏ် ဋီကာဖွင့်တိုင်း ဝတ္ထုဘေဒ ဒုက္ကဋ် အာပတ်ဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်အပ်၏၊ ဋီကာနှစ်စောင် ဝါဒမခြား။

[ကျမ်းတက်]ဆေရသကဏ်ဋီကာ(၂၊ ၄၀၈)၌ ဝတ္ထုဘေဒ ဒုက္ကဋ်မသင့်သော ကြောင့် တောင်းခြင်းမမြောက်ဟု ဇုတ်ရည်သေးဟု စေဒနာရန်ရှိသော ကြောင့် စေဒနာ ပန-စသည်ကို မိန့်ပေသတည်း။ (ဤသို့စေဒနာတင်လေ) ဣဒံစ္စတံ ကုသလံ သာဓု-ဟူသောအဋ္ဌကထာ၌ သာဓု-သည် အဓိပ္ပါယ်အဖွင့်

တည်း။ ကုသလ-သဒ္ဒါသည် အနဝဇ္ဇ အနက်ဟောတည်း။ ။ တတ္ထ စတုက္ကတ္တ[ုံ]။ ပါဠာဘဗ္ဗနိ့ဝဏ္ဏနာ။ ဘဗ္ဗဋ္ဌာနနံ၊ လေးကြိမ်မြှပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော ရှင်ခြင်းတို့၌ငွ။ သာခေါရဏော၊ သော။ ဇနည် ကား။ သာခေါရဏော သာခေါရဏတ္တာ၊ ကြောင့်။ ယော တုက္ကိဘာဝေါ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တံ တုက္ကိဘာဝံ၊ ကို။ သဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ တွိုင်း။ ဌာဝ၊ စွာ။

ပုစ္ဆိယမာနော၌ ရှေ့နည်းအလိုအားဖြင့် ယောန်းကိုရသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဝုတ္တ ကတ္တားအနက်ပေး နောက်နည်း အလိုဒဝါးဖြင့် ဒါယကာကိုရသတည်း။ ထို့ကြောင့်၊ ဝုတ္တကံအနက်ပေး။ ကရဏတွေဖြင့် ကတ္တားကို ကရိုဏ်းဆိုသတည်း။ ပုစ္ဆိ ကုရုမာနေ ဖြင့် နာမ-ဓာတ်ကိုပြသတည်း။

တွေ ပုစ္ဆိယမာနော တိ ဝစနေ အာဂတကာရေကာ ဗုဒ္ဓဝိ-၌ တောရသကဏ် ဋီကာဝါဒတွင် ကျော်ပုဒ်လာသည်သာ အသင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌ ကထာ၌ "သောပိ သဗ္ဗစောဒနာ ယော သဗ္ဗဋ္ဌာနနံ ဓ ဘာဝတ်" ဟု အဋ္ဌ ကထာ၌ မိန့်အင်တတ္တ။ အာဂတကာရေကာ၊ လာခြင်း၏ အကြောင်းကိုရပ်လို၍ လာသောကြောင့် ပေါ်ခြင်းသည် အာဂတကာရကမည်သတည်း။ တောရသကဏ် ဋီကာ(၂၃၀၀)၌ တဿ နကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝါရိဘသော၌ "တဿ၊ ထိုသို့ဌာနကာ လှင် ဖြစ်သောကြောင့်။ နကတ္တဗ္ဗန္တိ၊ ၌။ ဝါရိဘသော၊ ထားမြစ်အပ်သည်ကို။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ပန အနက်မရှိ)တဿ-ကို ဘဒ္ဒတိ ဌာပ်။ ကတတ္တာ ကိုလည်း ဘဒ္ဒတိ-၌ပင်ပေး ဤအဖွယ် ဝိတိဝိနောဒနီ၌ ကျော်ပုဒ်တကားကို ကောင်ထို၍ တပ်ဖွင့်ဆေး၏။ အဋ္ဌကထာနှင့် ညီလေ။ ဝေ ဝ ကာ၌ ဣဒံ သာ ဝတော ဝေ ညဖြင့် သု မ မြို့ မြင်မြင့်ကော မလိုရင်၍ ယဘောအားဖြင့် မတောင်းလိုသော ရဟန်းသည်လည်း ပြုအပ်၏ ဟူသော အနက်ကို ပြယတည်း။

တတ္ထ ဟာပနေ။ ။ဧတ္ထ စောဒနာ ဌာနေသု။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ယသ္မိံ ဌာနေ စသည်တွင် ယသ္မိံ၌ ကော ပါကျူးမွေးဇော ကတည်း။ ယာခုခေါ် စာမူတို့၌ စ ဒ္ဒါမပါ) ပေသ်တန္တိ၌ ကောဆိုအပ်ပြီးသော အနက် ပေါင်း သတည်း။ "ယသ္မိံ ဌာနေ၊ အကြောင်း ဟောန်းနေ သာ အနေ ။ ဟ သော၊ လိုရဟန်းဇ။ စီဝရစေတာပန္နံ၊ ကို။ ပေသိတံ၊ ဇ။" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဇစီ ဗုဒ္ဓ ၄ ၇ ၌ ယတ္တာ တိ ဝုတ္တေ အတ္တနော ဒ သ ဂဏ္ဍိ ဝုတ္တံ ပိယ ဟော တိ။ ဝေနဝုတ္တံ "ဗျဥ္ဇနံ ပန သမေတိ" တိ-ဟု မိန့်သပ၏။ ရဟန်းနေရာအရပ်သို့

သက်န်းဖိုးကို စေသည်ကို ဆိုသောအရာမဟုတ်၊ မင်း,မင်း၏ အမတ်ထံမှသင်္ကန်းဖိုးကို ဆောင်သည်ကိုသာဆိုသော အရာဖြစ်၍ ယတာဿ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတံ-သဒ္ဒါသည် ဤအရာနှင့်မညီ ဟူလိုသတည်း။

ဗျာဥ္စနံ၊ ယတာဿ စီဝရ စေတာပန္နံ အာဘတံ-သဒ္ဒါသည်။ဣမိနာ ပကာရေနေ၊ ဤအရာနှင့်။ နသမေတိ၊ မညီမညွတ်။

ဝဇီရာဗုဒ္ဓိနာ်းမှ တနည်းကား ယသို ဌာနေ၊ အကြင်မင်း,မင်း၏ အမတ်၏ အာံဟု ဆိုအပ်သော အရပ်၌။ ဧသ ဒံကျုနော၊ ၏။ စီဝရစေတာပန္နံ၊ ကို။ ပေသိတံ၊ စေအပ်၏။ ဤသို့အနက်ပေးသော် ပေသိတ-အနက်ကို ဟောသော အာဘာတ-သဒ္ဒါသည် အာဝေရကို မင်္ဂကား ယတ္ထ-သဒ္ဒါသည် ပေသိတ အနက်ကို ဟောသော အာဘတ-သဒ္ဒါနှင့် မညီ မလျော် ဟူလိုသတည်း။ "ဗျဉ္ဇနံ၊ ယတ္ထသဒ္ဒါသည်။ အာဘတသဒ္ဒေနနှင့်။ နသမေတိ၊ မညီမလျော်။"

အဋ္ဌကထာ၌ ဧဝ ရဿ စီဝရံ ဂဏိတ္ဘာ ဒေဟိတိ ဂစ္ဆတိ ၌ အလိုရှိလျှင် သင်္ကန်းကို တောင်းယူရစ်တော်မူပါဟု ဒါယကာက လျှောက်ကြားပုံ မလာသောကြောင့် မလျှောက်ကြားသော်လည်း တောင်းအပ်၏ဟု မှတ်လေ။

အာဏတ္တာ ဝါ ဝေယျာဝစ္စကာရာ ပါ။ ။ ဧတေသု၊ ဤရဟန်းညွှန်အပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရတို့၌။ ။

အဝိစာရေတုကာမဟောယဉ္ဇ် ကပ္ပိယကာရကာ ရှိလျက်နှင့် "သော ခေါ် အာဝုသော ဘိက္ခုနံ ဝေယျာဝစ္စကရော" ဟု မစိစစ်လိုဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် "နတ္ထမှာကံ ကပ္ပိယကာရကော" ဟူ၍ကိုဆိုသော် သမ္ဗောဓနမုသာဝါဒ မဖြစ်ပြီးသောဟူမူ မိမိနှင့် အကျွမ်းဝင်သော ရှက်ဆောင်ရေခြင်းငှါ မေးမြန်း၍ ထားအပ်သော ကပ္ပိယကာရက သာသည်။ ထိုဒါယကာ၏ အမှုကိစ္စကို ရှက်ဆောင်ရွေခြင်းငှါ မေးမြန်း၍ ထားအပ်သော ကပ္ပိယကာရက မရှိသည်ကို ရည်၍ ဆိုသောကြောင့် သမ္ဗောဓနမုသာဝါဒမဖြစ်။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍ္ဍီကာ(၂၇၀၃)၌၊ အဝိစာရေတုကာမတာယာတိ ဣမသ္မိံ ပန္တေ နတ္ထမှာကံ ကပ္ပိယကာရကောတိ ဣဒံ ဟာဒိသံ ကရောန္တော ကပ္ပိယကာရကော နတ္ထီတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန ဝုတ္တံ ဟု မိန့်အပ်၏။

ဧဟောသု၊ ဤကမန့် ညွှန်ကြားအပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရတို့၌။ ။ ဧတ္ထ၊ ဤတမန်ညွှန်းပြအပ်သော ဝေယျာဝစ္စကရတို့၌။ စောဒနာယ ပမာဏံ နတ္ထိ၌ ဌာနကိုသည်း သိအပ်၏။

အညံ ကပ္ပိယကာရကံ စသည်ကား သင်ကပ္ပိယကာရကမလုပ်လင့်၊ မည်သူ ကပ္ပိယကာရကလုပ်ဟု ကပ္ပိယကာရက ရွေးပြောင်းသည်ကို ဆိုသတည်း။

အညံ၊ သော။ ကပ္ပိယကာရကံ၊ ကို။ ဥပေတွာပိ၊ ၍လည်း။ မူလကပ္ပိယ ကာရကဿ၊ ၏။ ဟတ္ထေ၊ ၌၊ ဇနံ၊ ကို။ အာဟရာပေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဒုတိယ ဟတ္ထ ဘော် စသည်၌ အနာရောဂျတွာ စကားကိုဆိုသည်ကား ရဟန်းအား ကြားခဲ့သော် သံမုခပထမ ဒုတိယဒွိပ္ပကပ္ပိယကာရကသို့ အလျော် အားဖြင့်ဝင်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။ အပရော ဘိက္ခုနော စသည်၌ ဤ ခါ ဘဒ္ဒေ။ ၊။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယသ္မာ စီဝရစေတာပန္နံစကားကို ရှေးဦးစွာ လျှောက်ကြား၍ လည်းကောင်း၊ မလျှောက်ကြားမူ၍လည်းကောင်း၊ ရဟန်း၏ အလုပ်အကျွေးဒါယကာ၏လည်းကောင်း။တပါးသောဒါယကာ၏လည်းကောင်း လက်၌ အကပ္ပိယ ဝတ္ထုကို ပေးအပ်၍ မထေရ်အား သင်္ကန်းကို လှူရစ်ပါဟု ဆိုပြီးလျှင် မထေရ်၏ အထံသို့ ပြန်၍မလျှောက် မကြားဘဲ ထိုအရပ်မှ ဖဲသွား သည်ဟူလိုသတည်း။

ဧတ္တာဝ စကားကိုလည်း ရဟန်းအား လျှောက်ကြားသော် အသမ္မုခ ပထမ ဒုတိယ တတိယ ဒုတိယဋ္ဌကပ္ပိယကာရကသို့ အလျော်အားဖြင့် ဝင်သော ကြောင့်ဆိုသတည်း။ ရဟန်းညွှန်းပြအပ်သော အသမ္မုခ ကပ္ပိယကာရက သုံးယောက်၊ တမန်ညွှန်ပြအပ်သော ကပ္ပိယကာရက လေးယောက်တို့ကို ရဟန်းအား မကြားသည်ဖြစ်အံ့ ပမ္မုခ ကပ္ပိယကာရကသို့ အလျော်အားဖြင့် သွင်းလေ။ ။

ဧဝံ သု အညာတကာ အပဝါရိတေသု ဂိယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ သားကို အညာတက ဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ရာသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ် ထို ပစ္စည်းသည် မုခဝေဝဋ္ဌိက ကပ္ပိယကာရကစသည်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်၊ ရဟန်း၏ သာ ဥစ္စာဖြစ်သတည်း။ သည်းတွောဒေသာ မယာ စသည်ဖြင့် ဘုရားဟောတိုင်း ဒါယကာတို့လျှောက်ထားမှ ယခင်ရမည်ကို မလျှောက်မထားဘဲနှင့် တောင်း လေသောကြောင့်သာ ဝတ္တဘေဒဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သတည်း။ 'အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေန''ဟု ကိုယ်မည်ကို''ဒေဟိ မေ စီဝရံ''စသည်ကိုဆိုသော် ဝတ္တ- ဘေဒဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သလော်မှုလ်။ သည်းတွော သော မယာတိအာဒိ ပန စသောစကားကိုတရစကာက်ကာ(၂၄၁၊) ဓာဝိသည်ကား ဤအမိပ္ပာယ် ကိုရည်၍ဆိုသတည်း။ ဇဝိရ ဒိဋ္ဌိကာ' ၄၁)၌ အညာတက ပိညတ္တိသိက္ခာ ပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်ဟုဆို၏ ကပ္ပိယကာရကတို့၏ အထံ၌အပ်နှံ၍

လာ၊ အပ်သော ပစ္စည်းကို မဆိုထားဘိဦး၊ သံဃာ့အကျိုးငှာ ငွေရှုဆောင်အပ်သော ဆွမ်း သံဃာကို ရည်သွန်း၍ အိမ်၌ထားအပ်သော ဆွမ်းဖိုးကဲ့သို့ တောင်းသော်လည်း အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်မသင့်။ ပရိဏတ သိက္ခာပုဒ်ကိုထောက်သတည်း။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖွင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၄၀၇) ၌လည်း ဝိဝါဒ ခေါ် မယံ ပရိဏာမာတိ ဣဒံ ပန-စသောစကားကို မိန့်အပ်၏။ ပထမ ဥပက္ခဋသိက္ခာပုဒ်ဖွင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၄၀၆)၌လည်း၊ ဝေဒ စေ ဒေတုကာမောမှိတ် အတ္တနော သန္တကေ အဝုတ္တေပိ ဒါတုကာမတံ သုတွာ ယဒဂ္ဃနကံ သော ဒါတုကာမော ဟောတိ။ တဒဂ္ဃနကံ အာဟာရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိဟုမိန့်အပ်၏။

သယံ အာဟရိတွာ ပိဏ္ဍသည်၌ ကပ္ပိယဝေါဟာရ အကပ္ပိယဝေါဟာရတို့တွင် တပါးပါးဖြင့် ကိုယ်တိုင်ဆောင်၍ လှူသတည်း။ ဓေဝ နယောဖြင့် ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခုသ စီဝရတ္ထာယ ဒုဿေ န (ဝိ၊ ၂၊၂၇) စသည်ကို ညွှန်းသတည်း။ ဤဒမ္မိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် မိမိအကျိုးငှာ လှူအပ်သောပစ္စည်းကို ပေါင်းသတည်း။ ဘိက္ခုနော န ဝဋ္ဋတိဟု သံဃာမှ အလွတ်ရဟန်းကို သမ္ပဒါန်ခံ။ သံဃာ၌ အကျုံးဝင်သော ရဟန်းကို သမ္ပဒါန်မခံလင့်။ န ကေဝလံ(ဝိ၊ ၂၊၂၈) အစရှိသော ရှေ့စကားကိုထောက်သတည်း။ ယသ ကသ စိမှစ၍ မဟာပစ္စရိဂကောသတည်း။ ယသ ကဿစိသည် အညဿ ၏ ဝိသေသနတည်း။ သံဃာဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်, စေတီ,ဝိဟာရ သည်ကို အညဿ အနုယူ။ သံဃာ သည်တို့အကျိုးငှာ "သံဃဿ ဒမ္မိ" ဟုဆို၍ လှူသည်ဖြစ်စေ "သံဃဿ အတ္ထာယ ဘုမ္မာ ဒေမ" ဟုဆို၍ လှူသည်ဖြစ်စေ ခံသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သတည်း။ စေတီစသည်တို့၏ အကျိုးမှာ လှူရာ၌ "စေတိယဿ ... ဒေမ" ဟုဆို၍ လှူသော်သော် ခံသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သတည်း။ "စေတိယဿ ဒေမ" ဟုဆို၍လှူသော် ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မဖြစ်မှု။ သဒ္ဓေ ပ ... သံဃ ဝါ (ဝိ၊ ၂၊၂၇)စသောအဋ္ဌကထာ နောက်စကားကို ထောက်သတည်း။

ကောလံ ... သုကတဒုက္ကဋ်၌ ကေဝလံဖြင့် ခံသည်ကို ကန့်သတည်း။ ရဟန်းသံဃာ ... ကဲ အလိုရှိလျှင် ကပ္ပိယကာရကကို လှူသည်ကို သုကတ။ ... သုံးဆောင်သည်ကို ဒုက္ကဋ်သတည်း ... အပြောမှာ ... အလိုရှိရာပစ္စည်းကို ... ယာကမာ ... ဟု ... သတည်း။ ထို့ကြောင့်ဤ ဝါကျ၌ ကပ္ပိယကာရကကို စတုဒ္ဒိသိကဒ်၌ ကပ္ပိယကာရကသို့ အလျော်အားဖြင့်သွင်းအပ်၏။

အထာပိ။ပ။ဘဝိဿတိဝါကျလာ ကပ္ပိယကာရကံ လည်း ဧဝ ဋ္ဌ ဋ္ဌတ နိဒ္ဒိဋ္ဌကပ္ပိယကာရသို့ပင် အလျော်အားဖြင့် သွင်းအပ်၏။ မယ့်မဝဝေ စသော ဝါကျသာကပ္ပိယကာရကာကို ဘား ပယနွှာနိဒ္ဒိဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရကသို့ အလျော်အားဖြင့် သွင်းအပ်၏။ (အနာမသိတ္တာကို ဝဏ္ဏိဋ္ဌဝင်။) သံဃာ ဝိဟာရတ္ထာယဒေမစသည် ဖြင့်ဆိုသော သံဃာ့ ဘာဉ်ကို သုံးသင့်သည်မည်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၃၀) ကိုလောက်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဆရာသည် စေတိယဒီနံ အတ္ထာယဒေသော နောက်ပျတ်ရေကစကားကို ထောက်၍ဆို သတည်း။ စေတိယဿဒေမစသော စကားသည် ကပ္ပိယဝေါဟ ရမျှသာဖြစ်၍ သံဃာကိုဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဘူတွင် ဒါယကာရည်သည် အားလျော်စွာ သံဃိကဂဏိက ပုဂ္ဂလိကဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "သံဃံ ဝါ။ပ။ အနာမာသတ္တာ" ဟုမိန့်အပ်သတည်း။ အကယ်၍ ဒါယကာရည်သွင်းသည့် အားလျော်စွာ သံဃိက ဂဏိက ပုဂ္ဂလိက မဖြစ်မူ၍ ဤသံဃံဝါသော စကားကိုမဆိုရာ စေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ တုမှေ ဂဏှတ္ထာ ဌပေထ စကား၌ တုမှေ ဂဏှတ္ထာ ဌပေထ-ဟု ရဟန်းတို့ကို အယူခိုင်းသောကြောင့် မအပ်သည်ဖြစ်၍ ပယ်ရ သတည်း။ စေတိယာဒီနံ စသည်ကား အနာမသိတ္တာ၏ ပျတ်ရေကစကားတည်း။ နဝဋ္ဋတိတိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗ၌ မပယ်မူ၍ ယူသော် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏ မှတ်။

ပဋိဂ္ဂဟာပေ။ပ။ ပရိဘောဂေပိ အာပတ္တိ-စကား၌ သံဃာအား လှူသည်ကို ရည်ညွှန်းတိုင်းသော သံဃာခံသည်ဖြစ်၍ ပဋိဂ္ဂဟဏ၌ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ် သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပဋိဂ္ဂဟဏေ ပါစိတ္တိယံ-ဟု တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၄၁၀)၌ မိန့်အပ်၏။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိ (၂၇၄)၌လည်း "ပဋိဂ္ဂဟဏေ အာပတ္တိ-ပါစိတ္တိယ မေဝ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၁၊၃၃၀)၌မူ ဥဂ္ဂဏှာပေ။ပ။ ဒုတိယပါရာဇိကာဖက် နဝသောခဏနေ အဋ္ဌကထာ ရှေးစကားကို ထောက်၍ ပဋိဂ္ဂဟဏ-၌ ဒုက္ကဋ်ဟူ၏။ ရှေ့စကားမှာ သံဃာ၏ အကျိုးငှာ လှူသည်ကို သံဃာမှ အလွတ်ဖြစ်သော ရဟန်းခံသတည်း။ ဤအရာမှာ သံဃာအား လှူသည်ကို ရည်ညွှန်းတိုင်း သံဃာခံသတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေ့စကားကို ထောက်၍ ဤအရာမှာ ဒုက္ကဋ်မဆုံးဖြတ်သင့်။ ရှေ့စကားမှာ သံဃာမှအလွတ် ဖြစ်သော ရဟန်းခံသည်ကိုက ား "ယဿ ကဿ စိ ဟိ အညဿ တ္ထာယ ဥဂ္ဂ-ဏှိတ္တဿ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ" ဟူသော မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

တတြ၊ ထိုသံဃာတွင်။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုဥက္ကာ သံဃာ သည်၌ ပပ ထိုက်၍ ပယ်သည်ဟု သိလျက်လည်းကောင်း၊ မသိ၍လည်းကောင်း ထိုသံဃာ၏ လာဘ် ကိုယယ်ဘ်သည်ဟု အပြစ်တင်သည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုရဟန်းအား မျက်နှင့် စပ်၍

ပယ်သည်ကို အဓမ္မကံနှင့် စပ်၍ အပြစ်တင်လေသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်ဟူလိုသတည်း။

တောချသကဏ်ဋီကာ(၂၄၃၀)၌ "ဣဒံ၊ ဤသေ့ဝ သာပတ္တိကော" စကားကို။ အဋ္ဌကထာပမာဏေနေဝ၊ ဖြင့် သာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏"။ ။ပါဠိတော်မှာ မလာသောကြောင့်။ အဋ္ဌကထာပမာဏေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ ဟု ဆိုသတည်း။ ပရဿ စသော(သာရတ္ထ ၂၄၃၀) စကားသည် အာစရိယဝါဒတည်း။ နောက်ပဋိဂ္ဂဏောပိ စသည်ကား တဋ္ဌာကဟူသော ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုနှင့် စပ်သော နောက်ပဋိဂ္ဂဟဏောပိ စသည်၏ အဖွင့်တည်း။

ကိဥ္စိ၊ စိုးစဉ်းမျှ။ စိဝရေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ-၌ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆွမ်းစသည်ပြည့်စုံသောအခါ၌ ဆွမ်းစသည်ဘို့၌ မဆောင်အပ်ဟူသော အနက်ကိုပြသတည်း၊ သံဃော ကာ မတိသည် နိယသနည်းမျှသာတည်း။ ဂိုဏ်းပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ နည်းတူသိ၊ သံဃသုန္တတာယ စသည်၌ "မူလစ္ဆေဇ္ဇအားဖြင့်လည်းဆောင်အပ်၏" ဟု မှတ်အပ်၏။ မူလစ္ဆေဇ္ဇံ အကတွာ၌ အချိုကို ချန်ဦးဟူလိုသတည်း။

အညံ့ ခေတ္တဝတ္ထာဒိ-၌ အာဒိဖြင့် ပုပ္ပာရာမ စသည်ကိုသာ မယူရ။ တဋ္ဌာကကိုလည်းယူ။ ထို့ကြောင့် သဓေ ဟိ စသည်ကို မိန့်ရသတည်း။ ဋီကာဆရာတို့ အလိုအားဖြင့်ကား တဋ္ဌာကကို ခေတ္တ၌သွင်း။ တဋ္ဌာကသပိ စသောစကားကို ဋီကာဆရာဆိုသည်ကား အဋ္ဌကထာဆရာ အဘယ့်ကြောင့် သဓေဟိစသည်ဖြင့် တစ်ဘက်ဆည်ကံကို ခံရ၌ အာပတ်ကို ဆိုအပ်သနည်း။ ခေတ္တဝတ္ထာဒိ အဂ ပ္ပိယံ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ ဟူသည်နှင့်အညီ လယ်ယာစသည်ကို ခံရာ၌သာ အာပတ်ကို ဆိုသည်မဟုတ်လေ့ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိသောကြောင့် ဆိုအပ်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထု၌ တဋ္ဌာကသာ မလာသောကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာဖွင့်ရသတည်း။ ရေတွင်း, ရေကန်, ရေမြောင်းတို့ကို တဋ္ဌာက ဆိုးဖြတ်အပ်၏။

ယော ပန တာဒိသံယေဝ စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာလာတိုင်း စီရင်သော် ရှေးငွေစသည့်မှာ မအပ်။ နိဿဂ္ဂိယ ဒုက္ကဋဝတ္ထု ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဗတ္ထာရော ပစ္စယေ သံဃော ပရိဘုဥ္ဇတု စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းနှင့်စပ်၍လှူသော တဘက်ဆည်းကံမှာ ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုဖြစ်၍ အပ်သတည်း။ ဤအရာဝယ် ဝမတိဝိနောဒနီ(၁၃၃၁)၌ ဣဒဥ္စ သံဃဿ ပရိဘောဂတ္ထာယ-စသောစကားကို ဆို၏။ အဗျတ္တေနပန သမ္ဗုဘိက္ခုနာ စသော အဋ္ဌကထာနောက်စကားကိုထောက်၍

ဆင်ခြင်ရန်ရှိသတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာနောက်စကားမှာ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား မအပ်ဖြစ်သတည်း။ ထိုကဲ့သို့ပင် ဤ၌လည်း သံဃာ့ဂိုဏ်းပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပ်လေရာသတည်း။

ယဒိ ပန ဘိက္ခုံ ပိဟိ-စသည်၌ ယာစိတ္ဝာ ခဏိတ္ဝာ-ဟု ဂ-သဒ္ဒါကိုယူ၍။ ယာစိတ္ဝာကို ငဲ့၍ ကာရိတံဆိုသတည်း။ ခဏိတွာကိုငဲ့မူ ကတံ-ဆိုသင့်သတည်း။ ကတံပုဒ်နှင့်ကျသတည်း။ တစ်နည်းကား— ကာရိတဥ္စ ကတဥ္စ ကာရိတံဟုပေါင်းသိက်ပြု။ ယာစိတွာကို ကာရိတံပုဒ်၌စပ်။ ခဏိတွာကို ကတံပုဒ်၌စပ်။ ဟတ္ထကံကို ဘောင်း၍ ကပ္ပိယမြေ ဖြစ်အံ့။ "ဣမံ ဥဒ္ဒဿကံ ဇာနဟု ကပ္ပိယဝေါဟာရ, ခဏဟု အကပ္ပိယဝေါဟာရနှစ်ပါးဖြင့် တူးစေသည်။ ကပ္ပိယမြေ၌ ကိုယ်တိုင် တူးရသည်ကိုဆောက်သတည်း။ အကပ္ပိယမြေဖြစ်အံ့ ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့်သာတူးစေသည်ဟုမှတ်၊ အကပ္ပိယ ဝေါဟာ ဖြင့် အကပ္ပိယဥဒ္ဒဿက ဖြစ်သတည်း။ သစေ ပန ကောစိ၊ အဇ္ဈောတ္ထာ-စသော ဒုဋ္ဌကထာစကားကို ဆောက်သတည်း။

သဟဿ္တေန။ပ။ခနိတွာ၌ အကပ္ပိယမြေကို ကိုယ်တိုင်တူး ပြုသောအကပ္ပိယတဠာက ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ အကပ္ပိယမြေ၌ အကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် ပြုစေလျှင် အကပ္ပိယတဠာက ဖြစ်သည်ကို ဆောက်သတည်း။ ။ဥဒကပရိဘောဂတ္ထာယ-ဟုဆိုခဲ့သောကြောင့် ပစ္စယပရိဘောဂအကျိုးငှါ တစ်ဖက်အသုံးကိုကို ပြုသော အကပ္ပိယတဠာကဟု မှတ်အပ်၏။ ပစ္စယဝသေန ပဋိဂ္ဂဟိတတဠာကေ မှစ၍ ဒုဗ္ဗိနိဗ္ဗာဂံ ဟောတိ သဒ္ဒေသံ အကပ္ပိယမေဝ တိုင်အောင်သော ဒုဋ္ဌကထာ နောက်စကားကို ဆောက်သတည်း။ တစေ နိဿာယ အရှေ့သောစကားကို ဥဒကပရိဘောဂအကျိုးငှါ ပြုရင်းဖြစ်သောကြောင့် ဒါယကာတို့က ထိုရေ ကန်ကို အမှီပြု၍ဖြစ်စေအပ်သော ကောက်မှ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို လယ်စုပေးခဲ့သော် အပ်ပါမည်လောဟုသျှင်ပါးလောရာသောကြောင့်သာ ဆိုသတည်း။ ဤသို့လျှုမှုသာမဟုတ်၊ မလျှုဒါန်း မပေးကမ်းဘဲနေခဲ့သော် ရဟန်းဘို့ ရေကန်နှင့်စပ်သောကြောင့် ပရိယာယ ဖြင့်တောင်းအပ်၏။ ရေကို တားမြစ်အပ်၏ဟု မှတ်ထင်သတည်း။ အာထမန္ဒသာ စသည်၌သံဃာ ဥပကာရတ္ထာယကို အလျော်အားဖြင့်သာဆိုသတည်း။ လူတို့သည် မိမိတို့၏ အကျိုးငှါ သဿကမြေကို တူးရာ၌လည်း အဆုံးအဖြတ်မခြား အတူတူပင်တည်း။ တံ ဓော။ပ။ဌွေတိ စကား၊ အမှာကံ။ပ။လဗ္ဘတိ စကားနှစ်ပါးတို့ကို ထိုလူတို့တူး၍ ထိုလူတို့ပင် ကောက်ကို ဖြစ်စေသော ဒေရာဖြစ်သောကြောင့် ထိုလူတို့ကို ငဲ့ကွက်၍ အလျော်အားဖြင့်သာ ဆိုသတည်း။ မလျှုဒါန်းဘဲနေခဲ့ကုန်သော် ပရိယာယ်ဖြင့် တောင်းအပ်၏။ ရေကို တားမြစ်အပ်၏။ ကပ္ပိယကာရကကို ထားပါကုန်ဟု မခေလျှောက်ကြားသော်လည်း ထားအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၊၃၃၁)၌ ဌပေထာတိ

ဝုတ္တေတိ ဣဒံ-စံသည်ကို မိန့်အပ်သတည်း။ ဥဒကံ ဝါရေတုံ လဗ္ဘတိကိုထောက်၍ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ဆုံးဖြတ်သည်ကား အကယ်၍ တူးရင်းစွဲလွှတ်သည့် ရေကန်၌ ရှိသောရေကို အစိုးရကုန်ငြားအံ့။ သို့သော်သည် အရပ်တစ်ပါး သွားကုန်သည် ဖြစ်၍ တစ်ပါးကုန်သော သူတို့ဝင်၍ လယ်လုပ်ရာ၌ ရဟန်းတို့သည် ရေကို တားမြစ်ခြင်းငှါ မရကုန်ရာ။ တားလည်း ကားမြစ်ခြင်းငှါ ရကုန်၏။ အခွန်ကိုလည်း ခံယူအပ်၏ ထို့ကြောင့် တူးရင်းစွဲလူတို့ရေကို အစိုးမရကုန်။ ရဟန်းတို့သာ အစိုးရကုန်သတည်းဟု သိအပ်၏။ နစ ဘိက္ခုနံ ကပ္ပိယဒေန္တီ၌ ကပ္ပိယကာရက ထားရပုံကို ဆိုငြားလည်း မသောက်မထား မညွှတ်ဘဲ ကပ္ပိယကာရက ထားလိုလျှင် တားခြင်းကြောင့် အပြစ်မထင် သစေပနကောဂိ အဗျတ္တောစသည်၌ တဋ္ဌာကံ ဒမ္မိဟု ဆိုရှိလျှင် မတားမြစ်မူ၍ "သာဓု ဥပါသကာ"ဟုဆိုရ၍ ခံခြင်းသည် အကပ္ပိယဝေါဟာရအားဖြင့် ခံသည်မည်၏၊ "ဣမံ သြကာသံ ဒေ"စသည်ဖြင့် တူးစေခြင်းသည် အကပ္ပိယ ဝေါဟာရဖြင့် တူးစေသည်မည်၏။ "တဋ္ဌာကံ ဒေ"ဟုဆို၍ တူးစေသော် ကပ္ပိယဝေါဟာရ အားဖြင့် တူးစေသည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ပထဝီခဏန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(ဝိ၊ ၃၊ ၁၂၁။)၌။ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာတိဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တေသယေဝ ဟိ ခေါ်ပေါက္ခရဏိံ နာမ ယောတိ၊ တဿာ အယံ ကပ္ပိယဝေါဟာရော။ သေနယောဝပိ တဋ္ဌာကံ အာဝဋ္ဋံ ဇာတိအာဒီသုပိ။ ဣမံ သြကာသံ ခဏ၊ ဣမသ္မိံ သြကာသေ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာတိ ဝတ္တုံပန န ဝဋ္ဋတိဟု မိန့်အပ်၏။ ဥဒကပရိဘောဂ အကျိုးငှါ ခံသည်ဖြစ်စေ ပြုသည်ဖြစ်စေ၊ ပဏ္ဍယပရိဘောဂ အကျိုးငှါ ခံသည်ဖြစ်စေ ပြုသည်ဖြစ်စေအကပ္ပိယဝေါဟာရအားဖြင့်ခံသော်လည်းကောင်းပြုစေသော်လည်း ကောင်း ထိုတဋ္ဌာကဆည်ကန်ကို မသုံးဆောင်အပ်။ ထိုတဋ္ဌာကဆည်ကန်ကို မှီ၍ ရအပ်သောကပ္ပိယဘဏ္ဍာသည်လည်း မအပ်သည်သာတည်းပဋိဂ္ဂဟကာတိဖြင့် ပဋိဂ္ဂဏှာပေတိကိုလည်းယူ။ အကြောင်းကား မိမိခံခြင်းငှါမအပ်သော် သူ့ပစ္စည်းကို ခံစေခြင်းငှါ အပ်သောအရာ ဝိနည်းဒေသနာတော်မှာ အချိပ်အမြွက်မျှ မရှိသော ကြောင့်တည်း။ ကာရေတိဖြင့် ကရောတိကိုလည်းယူ။ စိတ္တလပဗ္ဗတေ ဘိက္ခုနာ နိဟဋ္ဋဥဒကဝါဟကံကို သောက်သပ ည်း။ ထိုစကားမှန်၏ ရဟန်းသည်အပ်သော ရေပြွန်မအပ်သောကြောင့် အဋ္ဌနာဂမင်း၏ မိဖုရားကြီး လုယက်ယူပြီးလျှင် တဖန်လှူရသတည်း။ ကိုယ်တိုင်တူးသည်ကိုလည်း အကပ္ပိယဝေါဟာရအားဖြင့် ပြုသည်ဟု ဆိုအပ်သတည်း ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဗန္ဓနဒွန္ဓာပနတို့ကို အကပ္ပိယ ဝေါဟာရဟုမဆိုရချေ၊ ထို့ကြောင့်ကပ္ပိယဝေါဟာရေပိ စသောစကားကို မိန့်အပ်လေ၏။ တံဘိက္ခုံဟိဟုဆိုသောကြောင့် အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား မအပ်သည်ကို သိအပ်၏။ သစေ ဘိက္ခုံဟိ ပရိဋ္ဌတ္တဘာဝံဟု ဆိုလတ္တံ့ ဖြစ်သော ကြောင့်လည်း အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား မအပ်သည်ကို သိအပ်၏။ သစေ

ဘိက္ခုဟိ ပရိစ္စတ္တဘာဝံ ဥတွာ၌ ရဟန်းသံဃာတို့ မသုံးမစွဲ ထားအပ်သည်ကို လည်းကောင်း၊ မုတ္တစတ္တအားဖြင့် စွန့်ပစ်အပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိစ္စတ္တ ဟုဆိုသတည်း။ ထိုနှက်ပါးတို့တွင် သံဃိက-ရေကန်ဖြစ်အံ့ ဂရုဘဏ်ဖြစ်သည်နှင့် မုတ္တစတ္တမစွန့်အပ်။ စွန့်သော်လည်း စွန့်သည် မမည်ချေ သံဃိကပင်တည်း။

သာမိကော ဝါ အရ တင်္ဃကရှင် ဒါယကာကား အဗျတ္တရဟန်းအား တင်္ဃကကို လှူသော ဒါယကာတည်း။ ဤသာမိကောဝါ ။ပ။ ဥပ္ပန္နောစကားကို ထိုသူတို့နှင့်စပ်သောကြောင့်သာ ဆိုသတည်း။ တစိမ်းပြင်ပြင်ဖြစ်သော သူတို့ လှူသော်လည်း အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဒေတိ၌ နောက်ရှိသော အစ္ဆိန္နတ္တာပုဒ်ကို သံဟဝိလောကနနည်းအားဖြင့် အလိုက်ခံ၍ "အစ္ဆိန္နတ္တာ၊ ရဟန်းတို့လက်မှ လုယက်၍ ။ပ။ ဒေတိ၊ လှူအံ့" ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၃၁)၌။ ပုန ဒေတီတိ အစ္ဆိန္နတ္တာ ဒေတိဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကားကို ဝိမတိဝိနောဒနီကို အမှီပြု၍ ဆိုသတည်း။ ဘိက္ခုဟိ ပရိစ္စတ္တဘာဝံ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ရဟန်းတို့ စွန့်ပြီးဖြစ်၍လုယက်ဖွယ် မရှိသောကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီစကားကို စဉ်းစားရန်ရှိသတည်း။ သကသညာဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပံသုကူလသညာဖြင့် လည်းကောင်း၊ ယူသည်ကိုလည်းကောင်း ထေယျစိတ်ဖြင့် ယူသည်ကိုလည်းကောင်း အစ္ဆိန္နတ္တာဟု ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၊၃၃၁) နောက် ပစ္ဆိန္န ကုလဝံသေ-စသော အဋ္ဌကထာစကား၏ အဖွင့်၌ "အသာမိကန္တိ သညာယ"ဟု မိန့်အပ်၏။ မုတ္တစတ္တ နိရာလယအားဖြင့် စွန့်ပစ်အပ်သော ပုဂ္ဂလိက ဂဏိက တစ်ဖက်ဆည်းကန်ကို ယူသော်-ယူသောသူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သောကြောင့် တစ်ဖန် ကပ္ပိယဝေါဟာရအားဖြင့်လှူသော် အပ်ပြန်သတည်း။ မုတ္တ စတ္တ နိရာလယအားဖြင့် မစွန့်ပစ်အပ်၊ မသုံးဆောင်မူ၍သာ စွန့်ထားအပ်သော ပုဂ္ဂလိက, ဂဏိက, သံဃိက တစ်ဖက်ဆည်းကန်ကို လည်းကောင်း၊ မုတ္တ စတ္တ နိရာလယအားဖြင့် စွန့်ပစ်အပ်သော သံဃိက တစ်ဖက်ဆည်းကန်ကို လည်းကောင်း-ယူသော် ယူသောသူ၏ ဥစ္စာလုံးလုံး မဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ ထိုသူ၏ ဥစ္စာအရာ၌ တည်သောကြောင့် တစ်ဖန် ကပ္ပိယ ဝေါဟာရအားဖြင့် လှူပြန်သော် အပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေစိ ပန ဧဝံ န ဘိက္ခုနာ ဝိဿာသံ ဂဟေတွာ ပုန ဒိန္နံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။ တံ န ယုတ္တံ။ န ဟိ တဿေတံ ဝိနယကမ္မံ၊ နာပိ တံ ဧတ္တကေန အညံ ဝတ္ထု ဟောတီ-ဟူသော ပဌမ ကထိနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိ ဌ၊ ၂။၂၃၂)စကား၏ အဖွင့် ဘေရသာကဏ်ဋီကာ(၂၊၃၉၃)၌ တံ န ယုတ္တန္တိ ဝိနယကမ္မဿ ကရဏာဝသေန ဂဟေတွာ ဒိန္နတ္တာ ငုတ္တံ။ ဿစေ ပန ပရော ဿတ္တာသေဝ ဝိဿာသံ ဂဏှာတိ။ ပုန ကေနစိ ကာရဏေန ဧတေန ဒိန္နံ တဿ န ဝဋ္ဋတီတိ နတ္ထိ-ဟု

မိန့်အပ်၏။ ဇနပဒသာ သာမိကော စကားကိုလည်း ထိုသူနှင့်စပ်သောကြောင့် သာ ဆိုသတည်း။ အမှတ်မရှိသောသူ လုယက်၍ လှူသော်လည်း အပ်ရာ၏။ တဿ ဇနပဒဿဋ္ဌ ရေကန်ရှိရာ ဇနပုဒ်ကိုယူ။ သော အစ္ဆိန္ဒိတွာ စသည်၌ သော အစ္ဆိန္ဒိတွာ ပုန ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဒေတိ-ဟု အနက်ယောဇနာရမည်ဟု စံကျောင်းဆရာတော်အမိန့်ရှိသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၊၃၁၁)၌ ဣမိနာ ယေန ကေနစိ အစရှိသောစကားကို သာမဏ္ဍိယအားဖြင့် ပြအပ်သော အနက်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ ထေယျစိတ်ဖြင့် လုယက်၍ယူသည်ကား နိတ္ထတည်း။

ကပ္ပိယဝေါဟာရေပိ၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် ခံအပ်သော ရေကန်၌လည်း။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ကို။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဝက္ခာမ၊ အံ့။

ဥဒကဝသေန ပဋိဂ္ဂဟိတတဠာကေ-၌ ဥဒကံ ရိဿာဂ, ပစ္စယပရိဘောဂ နှစ်ပါးဘို့တွင် အမှတ်မထင်လှူသည်ဖြစ်စေ။ ရေအကျိုးငှါ ခံသော် ဤနည်း အတိုင်း ကျင့်ရမည်။ ခံသည်သာ ပဓာနတည်း။ ဤကပ္ပိယဝေါဟာရေပိ-၌သော စကားကို ယဒိ ပန ဘိက္ခူဟိ ဟတ္ထ ကမ္မံ ယာစိတွာ-အစရှိသောစကားကို ငဲ့၍ ဆိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ သုဒ္ဓစိတ္တဿ ဣဒံ သဟတ္ထေန အစရှိသော စကား ရပ်၌ သဟတ္ထေန-ဖြင့် တစ်ဖက်ဆည်ကန်တွင်း၌တည်သော တူးပြီးဖြစ်သော မြေလုံးမြေခဲတို့ကို ကိုယ်တိုင်ထုတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင်ကန်သင်းဖွဲ့ သည်ကိုလည်းကောင်း ဆိုသတည်း။

အကပ္ပိယဝေါဟာရေန-ဖြင့် တစ်ဖက်ဆည်ကန်တွင်း၌တည်သော တူးပြီး ဖြစ်သော မြေလုံးမြေခဲကိုထုတ်လော၊ ကန်သင်းဖွဲ့လောဟု အကပ္ပိယဝေါဟာရ ဖြင့် စေသည်ကို ဆိုသတည်း။ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန-ဖြင့် ဤမြေလုံးမြေခဲတို့ကို သိလော၊ ကန်သင်းသိလောဟု ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် စေသည်ကိုဆိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီစကား သင့်မည်မထင်။ ကောက်ကို ပြည့်စေခြင်းငှါ ကပ္ပိယ-ဝေါဟာရဖြင့် စေခိုင်းသော်လည်းအကပ္ပိယတဠာကပင် ဖြစ်လေရာသတည်း။ အထောက်ကား “မတ္တိကုဒ္ဓါရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ ပန ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ” မှစ၍ “သဗ္ဗေ-သံ အကပ္ပိယမေဝ” အဆုံးရှိသော အဋ္ဌကထာနောက်စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် သင့်မည်မထင်။ ။သုဒ္ဓစိတ္တဿ ပန ကေဝလံ ဥဒကံ ပရိဘောဂတ္ထမေဝါတိ အဓိပ္ပါ-ယော ဟု ဧ ရသကဏ်ဋီကာ(၊၊၃၁၁)ဆရာဖွင့်တိုင်းသာ သင့်မည်ထင်သတည်း။ ဤတေရသကဏ်ဋီကာစကားကိုထောက်၍ ပစ္စည်းကိုငဲ့ကွက်ခြင်း အသုဒ္ဓစိတ် ရှိခဲ့မူ အကပ္ပိယ တဠာကဖြစ်သည်ဟု မှတ်လေ။ ။မတ္တိကုဒ္ဓါရဏပါဠိဗန္ဓနာဒီနိ၌ အာဒိဖြင့် မတ္တိကုဒ္ဓါရဏပနပါဠိဗန္ဓနာပနတို့ကို ယူလေ။ တစ်ဖက်ဆည်ကန်တွင်း၌ တည်သော တူးပြီးဆွပြီးမြေကို ကိုယ်တိုင်ထုတ်သည်ကား မတ္တိကုဒ္ဓါရဏတည်း။

သူတစ်ပါးကို ထုတ်စေသည်ကား မတ္တိကုဒ္ဒါရာပနတည်း။ ။ကပ္ပိယကာရကံ ဌပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၌ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာဖွင့်တိုင်းပင် သင့်သတည်း။ အဋ္ဌကထာမှာ န-ပါတိုင်း အာပတ်မတပ်ရ။ ယဒိ တေ သယမေဝ-စသည်ကိုလည်း အလျော်အားဖြင့်သာ ဆိုသည် ထင်သတည်း။ အကြောင်းကား ပဋ္ဌည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခံအပ်ပြီးသော တစ်ဖက်ဆည်ကန်၌ သုဒ္ဓစိတ်ရှိမူ မတ္တိကုဒ္ဒါရာ-စသည်ဘို့ကို ပြုခြင်းငှါ အပ်သေးသောကြောင့်တည်း။ အဗျတ္တေန ပန လဇ္ဇိဘိက္ခုနာ-စသော စကားကို သစေ ကပ္ပိယကာရကာ သယမေဝ ကရောန္တိ စကားမှ ထွက်ရမည်။ ထိုကြောင့် ကာရာပိတေသု ဟုမိန့်အပ်၏။ "လဇ္ဇိဘိက္ခုနာ မတ္တိကုဒ္ဒါရာဒီသု ကာရာပိတေသု" ဟု အနက်ပေး။ ။မတ္တိကုဒ္ဒါရာ-စသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ပြုရာ၌လည်း နည်းတူမှတ်။

သစေ ပန ဥဒကဿ ဩကာသော အတ္ထိ-စသည်၌ ကန်တွင်း၌ ရေနည်းသည် ဖြစ်၍ ရေတည်ရာအရပ်ရှိလျက်နှင့် ကန်သင်းခိုင်ခန့်သည်ဖြစ်၍ ရေမဝင်သောကြောင့် ရေသွင်းစေခြင်းငှာ ပရိယာယ်ပြုသတည်း။ ဥဒ္ဒနေ အဂ္ဂိ န ပါတေန္တိ စသည်၌ ခုံလောက်၌ မီးကို အခြားသို့ မကျစေရအောင် မီးမပြုတ်ရအောင် မီးမပြုတ်ဆွမ်းချက်ရအောင် ရေအမှုကို ရပါစေလော့ဟူလိုသတည်း။

ရေကန်၌ ရေတည်မှ လယ်လုပ်ရသည်၊ လယ်လုပ်ရမှ စပါးရသည်၊ စပါးရမှ အခွန်အတုတ်ရသည်၊ အခွန်အတုတ်ရမှ မီးတင်းကုတ်၌ မီးမပြုတ်ဆွမ်းချက်ရသည်။ ထိုကြောင့် ဤသို့ပရိယာယ်ပြု၍ ဆိုသတည်း။ သဿံ ကတွာ စသည်၌ လယ်လုပ်၍ အခွန်အတုတ်စပါးကို ဆောင်ခဲ့ကုန်လော့ဟု ပရိယာယ်ဆိုသတည်း။ သဿံ ကတွာ အာဟရထာတိ ဝတ္တုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ၌ အသစ်ကို ဖြစ်စေသော အရာမဟုတ်သောကြောင့် ထိုရဟန်းအားသာ မအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၂၅၀)၌ တဿေဝေတံ အကပ္ပိယံ၊ ကသ္မာ အပုဗ္ဗဿ အနုပ္ပါဒိတတ္တာ။ ယေဟွာ သဿံ ကတွာ အာဟရထာတိ ဝတ္တုံ ပန န ဝဋ္ဋတီတိ။ ပဏ္ဍေ ပိ ဝေဝနပေ႒ာ-ဟု မိန့်အပ်၏။

သစေ ပန တဠာကေ-စသည်၌ ကုန်းနှင့်စပ်သော ဝဲယာ ကန်သင်းနှစ်ဖက်ကို ပဿတော ဆိုသတည်း။ ကုန်းဘက်က ကန်သင်းကို ပိဋ္ဌိတော ဆိုသတည်း။ ။ ပကတိဘာဂံ အဂ္ဂဟေတွာ၌ ပကတိဘာဂေါ နာမ ဒ္ဒသမံ ရဋ္ဌေ စတုအမ္မဏမတ္တံ ဟု တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၄၁၁) ဖွင့်တိုင်း လေးအမ္မဏကို ပကတိဘာဂ ဆိုသတည်း။ ဒ္ဒသမံ ရဋ္ဌေ ဆိုသောကြောင့် အရပ်ဓလေ့အားဖြင့် ပကတိဘာဂ ကို သိအပ်၏။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ တစ်ဆယ့်တစ်ဝီတ်သည် ဝစ်အမ္မဏမည်သည် ဖြစ်၍ တစ်ဆယ့်တစ်တင်းကို လေးအမ္မဏဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝစ်ဆယ့်

တစ်စိတ်၏ တစ်အမွှာမည်သည်၏ အဖြစ်ကို ဝါဟော တု သကဋ္ဌောစေကာ၊ ဒသမဒေါကာ တု အမွှာ·ဟူသောအဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်(၄ဂ၄·ဂါထာ)လာ စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ဤစကားကို တေရသကဏ္ဍဋီကာဆရာသည် လယ်တစ်ပယ်မှ ခံရသောအခွန်အတုတ်စပါးကို ရည်၍ ဆိုသတည်း၊ မိုး လေမှန်သော် လယ်တစ်ပယ်မှ တစ်ရာ့တစ်ဆယ် စပါးထွက်တတ်သတည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား ဆယ်ဖို့ကို ပကတိ ဘာဂဆိုသတည်း။ လေးအမွှာ မျိုးထောင်လောက်သော အရပ်သည် တစ်ပယ်မည်၏။

နဝသဿေ ဝါ စသည်၌ တရံဘဆစ်မျှ မလုပ်ရဖူးသေးသော လယ်သည် နဝသဿမည်၏။ မယင်းလယ်သည် အကာလသဿ မည်၏။ နဝသဿသည် မလျှုဒါန်းမီ ဒါယကာတို့၏လက်မှ အမွှာအားဖြင့် အဖို့ကို ပိုင်းခြားသောအရာလည်း ရှိသတည်း။ မပိုင်းခြားသောအရာလည်း ရှိသတည်း။ အကာလသဿသည်လည်း ထို့အတူ နှစ်ပါးရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် အပရိစ္ဆိန္နဘာဂေဟု ဝိသေသန မ-ရသတည်း။ နှစ်နှစ် သုံးနှစ်စသည်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဖူးသော လယ်၌ များသောအားဖြင့် အဖို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုလယ်ကို ဤအရာ၌ မဆိုသတည်း။ မဆိုသော်လည်း အဖို့ကို မပိုင်းခြားရလေသည် ဖြစ်က ဤအဆုံးအဖြတ်ဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ရာသတည်း။ ကဟာပဏေ ဥဋ္ဌာပေတိ သည် နိဒဿနနည်းမျှသာတည်း။ ဆန်စပါးဖြင့် သင်္ကန်းလျာပုဆိုးစသည်ကို ဖြစ်စေ၍လည်း ဤနည်းပင်တည်း။ ဤအရာဝယ် အသပြာကို ဖြစ်စေသောကြောင့် အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား မအပ်သည်မဟုတ်။ အသစ်ကိုဖြစ်စေသောကြောင့်သာလျှင် အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား မအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်ဝါကျ၏အဖွင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၄၁၁)၌ "အပုဗ္ဗဿ အနုပ္ပါဒိတတ္တာ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၃၁)၌ကား တဿေဝ အကပ္ပိယံ၊ ကသ္မာ ဧဿ ဝိစာရိတတ္တာဟူသော အဋ္ဌကထာနောက် စကားကို ထောက်၍ ကဟာပဏေတိ ဣမိနာ စသော စကားကိုဆို၏၊ ဆိုသော်လည်း ဆင်ခြင်အပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ထိုအရာ၌ အသစ်ကိုဖြစ်စေရသည် မဟုတ်၊ ဤအရာ၌ အသစ်ကိုဖြစ်စေရသည်ဖြစ်၍ နေရာချင်းမတူသောကြောင့်တည်း။

ယော ပန ကဿထဝပထာတိ အာဝက္ခာ-စသည်၌ ယထာ ကရိယမာနေ တဠာကံ ဟောတိ၊ တထာ ပထဝိံ ခဏ-ဟု အကပ္ပိယ ဝေါဟာရအားဖြင့် တက်ဖက်ဆည်ကန်ကို ပြုစေသော် အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား မအပ်သကဲ့သို့ ကဿထ ဝပထ·ဟုဆိုသော် အကပ္ပိယဝေါဟာရ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ-

ဝိနောဒနီ (၁၊၃၃၁)၌ ကာယဝ ဝပသာတိ ဝစနေ သဗ္ဗေသမ္ပိ အကပ္ပိယ သိယာတိ အာဟ အဝတ္ထာတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤနည်းကိုမှီ၍ အောက်ဖြစ်သော ကုလဒူသန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ကုလဒူသကအကျိုးငှာ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရာ၌ အကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် စိုက်ပျိုးရာတို့၌ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။

တွေကာယ ဘူမိယာ-၌ အဖိုးပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ကောက်ပင်ရှိသော လယ်မြေကို ဆိုသတည်း။ အထောက်ကား နဝသဿေဝါ၊ အကာလသဿေဝါ-အစရှိသော ဋ္ဌာနကားတည်း။ ဤအရာဝယ် မြေကို တည်စေသောကြောင့် ထိုရဟန်းအားသာ မအပ်သည်မဟုတ်၊ အသစ်ကို မဖြစ်စေသောကြောင့် ထိုရဟန်းအားသာ မအပ်ဖြစ်သတည်း။ အလုံးစုံသော ဝါကျတို့နှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့် မိန့်ဆိုအပ်သော အပုဗ္ဗာ အနုပ္ပါဒိဟတ္ထာ အပ္ပေယံ ဋ္ဌေဘိတိ အာဟ တသေဝေတံ အကပ္ပိယန္တိ-အစရှိသော တေရသကဏ္ဍကာ (၂၊၄၁၁) စကားကို ထောက်သတည်း။

ဤအရာဝယ် တွေကော နာမ ဘာဂေါတိ တွေကော ကဟာပဏောတိ ဣဒမ္ပိ အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၂၁) ဋီကာလာ စကားကိုထောက်၍ အသပြာ မည်မျှပေးရမည်ဟု တောင်း၍ ဒါယကာတို့က လှူဒါန်းသည်ကာလ ဤသိက္ခာပုဒ်လာတိုင်း အပ်သော အစည်ဖြင့် ခံ၍ရသော်လည်း ထိုရဟန်းအား သာ မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။ တွေ ကော ဝဒန္တိ-အစရှိသော တေရသက ဋ္ဌကာ (၂၊၄၁၂) စကားဝယ် ပထမ ကောဋ္ဌာဝါဒ၌ ကဟာပဏေ သာဒိယတ္တာ-ဟု ဆိုခြားသော်လည်း "နံ သံဃော ကဟာပဏေ ခါဒတိ" ဟု ပယ်လျက်ရှိသောကြောင့် ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယန မဖြစ်။ ရူပိယသံဝေါဟာရ သာ ဖြစ်သည်ဟု သိအပ်၏။

သဗ္ဗေသံ အကပ္ပိယံ-၌ စီရင်သောရဟန်းအား ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်သင့်သတည်း။ တသေဝ အကပ္ပိယံ၌ စီရင်သော ရဟန်းအား ရူပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သတည်း။ ။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ "ကယဝိက္ကယေ ပိ အနာပတ္တိ" ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။

[ကျမ်းတက်] သဗ္ဗေသံ ကပ္ပိယံ-ဆိုသောကြောင့် တွေကော ဘိ တဏှုလေဟိ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ အာဟရထ ဟု ဆိုရမည်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ပုဗ္ဗေ ပန စသည်ကို မိန့်သတည်း။

စတုသာလဒွါရေ၊ လေးခုသော မုခ်ထွက်ရှိသော ဆွမ်းစားဇရပ် ဝ၌။ တဓေဝ၊ ထိုအဝန်းပြုသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်။ ။ပဲတူနှ်၊

မိဘတို့၏။ သန္တိကာ၊ အထံမှ။ ဧဝရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသောစကားကို။ နေဝသုဘာပုဗ္ဗံ၊ မကြားအပ်စဖူး။ ။တတြုပ္ပါဒံ၊ ထိုသံဃိကအာရာမ်၌ ဖြစ်သောမုန့်ကို။

ဤအရာ၌ "ပေါက္ခရဏီဥဒကဝါဟကမာတိကာဒီသုပိ ဧသေဝနယော" ဟု ဆိုသောကြောင့် တဋ္ဌာကကို လှူရသော အခြင်းအရာကိုဆိုရာ အထာပိ-မမ တဋ္ဌာကံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ-အစရှိသော ရှေးစကား (ဝိဋ္ဌ၊ ၂။ ၂၅၈) ၌ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ ရှိရမည်မထင်။ တဋ္ဌာကံဝါ၌ ဝါလည်းရှိရမည်မထင်။ ဤအရာ၌ "စတုပစ္စယပရိဘောဂတ္ထာယ ဒမ္မိတိ ဝဒတိ၊ သဒါ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ" ဟု မိန့်အပ်သည်ကို ထောက်၍ တစ်ဖက်ဆည်းကန် လှူရာသော အခြင်းအရာကို ဆိုရာ တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၄၁၀) ၌ ဘိက္ခုသံဃော စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇတု တဋ္ဌာကံ ဒမ္မိတိ ဝါ- စသော စကားကို ဆိုသတည်း။

ဣမိနာ ဌာနေန အမှာာက်သီမာ ဂတာ-၌ အရှေ့ကိုလားသော် ဤအရပ်, အနောက်ကိုလားသော် ဤအရပ်, တောင်ကိုလားသော် ဤအရပ်, မြောက်ကို လားသော် ဤအရပ်ဖြင့် ငါတို့၏သိမ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုအပ်၏ ဟူလိုသတည်း။ အန္တောသိမာယ အရ လာဘသိမ်ကိုယူ။ ။တဋ္ဌာကံ ဝါ ခနတိ၊မာတိကံ ဝါ နေတိ-ဟု ဝါသဒ္ဒါကိုယူ၍။ စေတိယင်္ဂဏာဗောဓိယင်္ဂဏာဒီနိ ဒုသန္တိသည် ကျောင်းတိုက် အလယ်၌ မြောင်းသွယ်ရာ၌ တားမြစ်ချင်း၏ အကြောင်းတည်း။ မာတိကံ၊ ကို။ နေထ၊ သွယ်သာသွယ်ကြကုန်။ နေယကား ဥပလက္ခဏ၊ခနကို လည်း သိ။

ဥစ္ဆုံ ဝါ အပရဏ္ဏံ ဝါ အလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍာဒိကံ ဝလ္လိဖလံ ဝါ သဗ္ဗ၊သော။ တော် ဥစ္ဆုခေတ္တံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ တော် အပရဏ္ဏဝတ္ထုံ ဝါ၊ကိုလည်းကောင်း။ တော် ဝလ္လိဖလံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။

သဟဝတ္ထုနာ ပရာမဋ္ဌတ္တာ ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဝလ္လိဖလံ ဝါ-အရ လည်း ဝလ္လိဖလအခင်းကိုယူ။ ထို့ကြောင့် "ယထာ ဇာတမေဝ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ခေတ္တာဒယော ပန သဗ္ဗေ သံဃဿေဝ ဝဋ္ဋန္တိ စသော ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၃၃၂) စကား၌ မြဲမြံစွာ အထောက်မရှိ။

သာယံ နိဂါဒပါ န ဒါတဗ္ဗာ-၌ နိဝါပကိုပေးသော် ထိုက်သည်အား လျော်စွာ သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတန ဒုက္ကဋ်အာပတ်, ကုလဒူသနဒုက္ကဋ်အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။

အဇိကာဒီသု ပိ ဧသေဝနယော-၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ပဋ္ဌဂေါရသနှင့် စင်သော ဟတ္ထိ အဿ မဟိံ သစသည်တို့ကိုသာ ယူအပ်၏။ ပဋ္ဌဂေါရသနှင့်မစပ်သော ကုက္ကုဋ္ဌသူကရ စသည်တို့ကို မယူအပ်။ ။ဟတ္ထိ ဒေမ–အစရှိသောစကားဖြင့် ဇပ် သောအရာကို တန်နည်းပြသတည်း။ ကုက္ကုဋ္ဌသူကရာ-အစရှိသော စကားဖြင့် ကြက်,ဝက်တို့မှာ ဆင်,မြင်း,ကျွဲ,နွားတို့ကဲ့သို့ မဟုတ်၊ သက်သက် မိသပရိ တောဂသာ အကျိုးရှိသောကြောင့် ကရှဏာကို ရှေ့ထား၍ "မယံ ဣမေ ဂဟေတွာ"အစရှိသော စကားကိုဆို၍ ယူသော်လည်း မအပ်သည်ကိုပြသတည်း။ ကုက္ကုဋ္ဌသူကရာ သုခံ ဇီဝန္တုဟုဆို၍ "အရညေ ဝိသဇ္ဇေထ" ဟုဆိုပါလျက် ထား၍ သွားသော်အပ်၏။ ဝိဟာရဿ ဒေမ၊ ဘိ သံဃိကဝိဟာရံ သန္တာယ ဝုတ္တံ ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၃၃၂)စကား၌ ပါဠိအဋ္ဌကထာအကောက်ပဲ။ အတ္ထာနော မတိသာ ဟု ဘိုးတော်ကြီးလက်ထက် ဗားကရာဆရာတော် ဖမိန့်ရှိသည်ဟု စူဠဝါပါဠိတော် နိဿယသစ်စသော များစွာသော ကျမ်းဂန်တို့ကို ကျကျနန အဆန်းတကြယ် အံ့သြဖွယ် စီရင်တော်မူသော မန္တလေးရတနာပုံမြို့ ပဋ္ဌမ သံဂါယနာတင် မင်းတရားကြီးလက်ထက် မဟာဇောတိကာရာမ ရွှေကျောင်း ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ငါတို့ကျေးဇူးရှင် "သုဒဿနဝရဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဟူသော ပထမ တံဆိပ်နာမံတော် "သုဒဿနဓဇအတုလ-လာဓိပတိသိရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဟူသော ဒုတိယ တံဆိပ်နာမံတော် ရှိတော်မူသော ဝိနယာဓရဖြစ်တော်မူသော ငါတို့ စံကျောင်းဆရာတော် အမိန့် ရှိသတည်း။ ။

ရာဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

[၄၁၅၄၂] "ဧကေနပိ၊ တမျှင်လည်းဖြစ်သော။ ကောသိယံသုနာ၊ ပိုးချည် အမျှင်နှင့်။ ဋ္ဌကလောမာနိ၊ သိုးမွေးတို့ကို။ မိဿိတွာ၊ ရော၍" ဟု ပါဠိတော် မှာ အနက်ပေး။ အကြောင်းကား နောက်နောက်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ သိုးမွေးအခင်းဟောသည်နှင့်အညီ သိုးမွေး အခင်းကို ဟောတော်မူသည်ဟု သိအပ်သောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ(၁၃၃၃)၌ မိဿေတွာတိ ဋ္ဌကလောမေဟိ မိဿေတွာ" ဟု မိန့်၏၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ဋ္ဌကလောမေဟိဟုမိန့်၏။ ကောသိယံသုနာ ဟု ပါဠိတော်၌ သဟာဒိယောဂ တိုက်ရိုက်ရှိသောကြောင့် ဋ္ဌကလောမာနိဟု ကံ-ရှိသင့်သတည်း။ မိဿိတွာ ကတံ ဟောတိဟိ ... အဋ္ဌကထာ၌ ရှိ၏။ ပါဠိတော်၌ "ဧကေန ပိ ကောသိယံသုနာ မိဿိတွာ

ကရောတိ ဝါ ကာရာပေတိ ဝါ”ဟု လာရှိသောကြောင့် ကတံ ဟောတိ မရှိသင့်။ ဧကေန ပိ ကောသိယံသုနာ မိဿေတွာတိ ဟူ၍သာရှိသင့်သတည်း။

အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သောရဟန်း.၏။ ရုစိဝသေန၊ ဖြင့်။ မိဿိတံ:ပိုးချည် အမျှင်နှင့်ရောအပ်သော သိုးမွေးအခင်းသည်။ ကင်္ခတု၊ တည်လေစေ။ တဿ သန္ထတဿ၊ ထိုသိုးမွေးအခင်းကို။

ကာယကမ္မံဟူ၍သာ စာအချို့ ရှိ၏။ ပါဠိတော်၌ ကရောတိ ဝါ ကာရာ- ပေတိ ဝါ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ ဟု ရှိသော ပါဌ်သာ အမှန်တည်း။

ကောသိယသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[ဋ၊ ၅၄၇] သုဒ္ဓါနံ၊ အဖြူ စသည်တို့နှင့် မရောမယှက် သက်သက်ဖြစ်ကုန် သော။ ကာဠကာနံ၊ မည်းနက်ကုန်သော သိုးမွေးတို့၏။ ဤသို့ အဖြူကို ခေါင်းတည်၍ အနက်ပေးသည်ကား နောက်ဖြစ်သော ဒွေဘာဂ သိက္ခာပုဒ်၏ ဝဏ္ဏနာ၌ “တေ ထောကံယေဝ သြဒါတံ အနွေ့ အာဒိယိတွာ” ဟူ၍ လာသော (ဝိ ၁၊၃၃၁) စကားကို ထောက်သတည်း။ “အဖြူနှင့်မရောမယှက် သက်သက် ဖြစ်ကုန်သော”ဟု အနက်မပေးဘဲ ဤသို့ အာဒိဝန်နှင့် အနက်ပေးသည်ကား “အညေဟိ အမိဿိတကာဠကာနန္တိ အတ္ထော” ဟူသော အဋ္ဌကထာကို ထောက်သတည်း။

သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[ဋ၊ ၅၅၂] ဒွေ တုလာ အာဒါတဗ္ဗာ ဟူသော စကား၌ တုလ-သရုပ်ကို ဧတ္တာရော ဝီဟယော ဂုဉ္ဇာ၊ ဒွေ ဂုဉ္ဇာ မာသကော ဘဝေ။ ။ဒွေ အက္ခာ မာသကာ ပဉ္စ-က္ခာနံ ဓရဏမဋ္ဌကံ။

သုဝဏ္ဏော ပဉ္စဓရဏံ၊ နိက္ခံ တုနိက္ခိ ပဉ္စ ဟော။ ပါဒေါ ဘာဂေ စတုတ္ထေ ထ၊ ဓရဏာနိ ပလံ ဒသ။ ။တုလာ ပလသတဉ္စာတ-ဟု အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၄၇၀-၁)လာ စကားကိုမှီ၍ စပါ.လေးလုံးသည် တစ်ချင်ရွေး၊တစ်ဂုဉ္ဇ မည်၏။ နှစ်ချင်ရွေးသည် တစ်ပဲ(မာသက)မည်၏။ပဲငါးစ်ဆယ်သည် တစ်အက္ခ မည်၏။ ရှစ်အက္ခသည် တစ်ဓရဏ မည်၏၊ ငါးဓရဏသည် တစ်သုဝဏ္ဏမည်၏။ငါးသုဝဏ္ဏ သည် တစ်နိက္ခမည်၏။ ကဟာပဏ၏ လေးဖို့ တစ်ဖို့သည် တစ်မတ်၊ တစ်ပါဒ မည်၏။ ပိုလ်တစ်ရာသည် တစ်ချိန်(တစ်တုလ) မည်၏-ဟု မှတ်အပ်၏။

ကေဝလံ၊ ကောသိယ သိက္ခာပုဒ်နှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ၊ ဤဒွေဘာဂ သိက္ခာပုဒ်ကို။ အာဒါယစ၊ သုဒ္ဓ ကာဠက, ဩဒါတ- လောမတို့၏ နှစ်ဖို့ထက် အလွန်ကိုယူ၍ လည်းကောင်း။ အနာဒါယစ၊ သုဒ္ဓ ကာဠက, ဩဒါတလောမ တို့၏ နှစ်ဖို့တို့ကို မယူမူ၍လည်းကောင်း။ ကရဏတော၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ကိရိယာ ကိရိယံ၊ လွန်၍ ယူခြင်းတည်းဟူသော မပြုအပ် သည်ကို ပြုခြင်း, နှစ်ဖို့တို့ကို ယူခြင်းဘည်းဟူသော ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်း ရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏”ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနယပိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊၃၁၄)၌ ကြိယာ ကြိယန္တိ ဣဒံ တတိယသိက္ခာပဒံ ပန ဒွေ ဘာဂါ သုဒ္ဓ- ကာဠကာနန္တိ အာဒိနာ ဝုတ္တနယေန အဂ္ဂဟေတွာ ကာဠကာနံ အတိရေ- ကဂ္ဂဟဏဝသေန အနနုညာတပ္ပကာရေန ကရဏတော ကြိယာကြိယံ နာမ။ ယထာဟ အဋ္ဌကထာယံ အာဒါယ အနာဒါယ စ ကရဏတော ကိရိယာကိရိယန္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အတိရေကဂ္ဂဟဏဝသေန– ဖြင့် မပြု အပ်သည်ကို ပြုခြင်းကြောင့် ကိရိယဖြစ်သည်ကို ပြသတည်း။ အဂ္ဂဟေတွာ- ဖြင့် ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်းကြောင့် အကိရိယဖြစ်သည်ကို ပြသတည်း။

ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၄၊၅၅၇] ယဒါ ဆဗ္ဗဿာနိ- ဇသော စကားဖြင့် ပရိပုဏ္ဏာနိ ဟောန္တိ၊ တဒါ သန္တတံ သဒ္ဒါတို့ကို ထည့်၍ အနက်ယောဇနာရမည်ကို ပြသတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆဗ္ဗဿာနိ၊ တို့ ပတ်လုံး။ ဝါ၊ တို့ကို။ န ကရောတိ၊ မပြု။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ ဧဝံ အဝတွာ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဆဗ္ဗဿ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၄-၅၆၅]ဧဝံ သန္တေ ပိ-စသည်ကား ဟိတ်ကူတည်း။ ကတ္တာဗ္ဗာ ကိစ္စာပိ သိယာ၊ ပန တထာပိ ယသ္မာ အယံ ဘာဂဝတော။ တော ဧသော ပရိဝိတက္ကော အဟောသိ။ တသ္မာ ဧဝ မာဟ-ဟု နောက်သို့လှမ်း၍ အနက်ပေး။

မယိ ဩကာသံ-စသည်ကား ပရိဝိတက္ကနာကာရ-ကိုပြသော စကားတည်း။ ပညပေဿာမီတိ တော ဧသော ပရိဝိတက္ကော အဟောသိ။ ။ဧဝံ ဗဟူနိ စသည်လည်း ဟိတ်ကူပင်တည်း။ ဟိ ယသ္မာ ဧတ္တ ပဋိသလ္လီနေန ဧဝံ ဗဟူနိ

အာနိသံသာနိ ဟောန္တိ။ ဣတိ တသ္မာ ဝေမာဟ။ ။တတ္ထ သံဃမဇ္ဈေ သန္ဒိဿတိ။ ။

[ဠ၊၇၆၆] ပိဟန္တာ ကို ပိဟယန္တာ ဖွင့်သည်ကား "ပိဟ-ဣစ္ဆာယံ၊ ပိဟေတိ" ဟု ဓာတုမာလာ၌ လာသည်နှင့်အညီ ပိဟ-ဓာတ် စုရာဒိ ဂိုဏ်းဖြစ်၍ ပိဟန္တာ၌ အ-နှောင်းသောကြောင့် ကာရိုက် ဧ-ကျေသည်ကို သိစေခြင်းငှာ ဖွင့်သတည်း။

သန္တတော၊ ကောသိယသိက္ခာပုဒ် စသည်တို့၌လာသော ပိုးချည်နှင့် မရောသော သိုးမွေးအခင်း၊ အဖြူ စသည်တို့နှင့် ရောသော မည်းနက်သော သိုးမွေးအခင်း၊ မည်းနက်သောသိုးမွေးတို့၏ နှစ်ဖို့တို့ကို ယူ၍ ပြုအပ်သောအခင်း၌။ စတုတ္ထစီဝရသညီတာယ၊ စတုတ္ထသက်န်းဟု အမှတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗသန္တတာနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော ပိုးချည်နှင့်မရော သိုးမွေးအခင်းစသော အခင်းတို့ကို။ ဥဇ္ဈိတွာ၊ စွန့်ကြကုန်၍။

အရညကင်္ဂဒီပနီ တီကာ ပါဠိယံ ပဓာနင်္ဂသေန ဝုတ္တာနိ၊ သေသာနိ ပိ တေသမာဒယံ သုယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနေဝါဟ သန္တတေ စတုတ္ထစီဝရသညီ-တာယာတိ- ဟူ၍ ဇေရသက ဋီကာ (၂၄၁၄)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ တိစီဝရိတ်ခုတင်ကို ဆောင်တော်မူကြလိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ဆိုအပ်ပြီးသော အခင်း၌ စတုတ္ထသက်န်း အမှတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အခင်းတို့ကို စွန့်တော်မူကြကုန်သည် ဟူလိုသတည်း။

နိသီဒိုင်ကို မဟာဝဂ္ဂစီဝရခန္ဓက (ဝိ ၃၊၄၁၀)၌ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကာယ ဂုတ္တိယာ၊ စီဝရဂုတ္တိယာ၊ သေနာသနဂုတ္တိယာ" ဟု ပညတ်တော်မူရင်းတည်း။ ထိုနိသီဒိုင်ကိုပင်လျှင် ပိုးချည်နှင့်မရောသော သိုးမွေးအခင်း စသည်တို့ကို တိုဆိုအရပ်၌ စွန့်ပစ်ကြကုန်သည့်အကြောင်း ဝတ္ထုကို အကြောင်း ပြု၍ သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတန မဖြစ်စေခြင်းငှာ ပြုရမည့်အခြင်းအရာ အာကာရ ကို သိစေတော်မူလိုသောကြောင့် ဤ နိသီဒနသန္တတ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူသတည်း။ ထိုနိသီဒိုင်ကိုပင်လျှင် ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းတို့ အတိုင်းအရှည် ပမာဏမရှိကုန်သော နိသီဒိုင်တို့ကို ဆောင်ကြခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်း ဝတ္ထုကို အကြောင်းပြု၍ ပမာဏဖြင့်ပြုစေခြင်းငှာ "နိသီဒနံ ပန ။ပ။ တိရိယံ-ဒိယဍ္ဍံ တံ အတိက္ကာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ" ဟု နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် တော်ကို ပညတ်တော်မူသတည်း။ တစ်ဖန် ဥဒါယီမထေရ် ကိုယ်ကြီးသည်နှင့် မထိုင်လောက်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ မူလပညတ်လည်း မပျက်ရအောင်

ထိုင်လည်း ထိုင်လောက်အောင် အဆာကိုသာတိုးစေ၍ အနုပညတ်နှင့်တကွ "နိသီဒနံ ပန ။ပ။ ဒသာဝိဒတ္ထိ။ တံ အတိက္ကာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ" ဟု သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၄၁၅)၌ ဣဒဥ္စ နိဒသိနသန္ထတံ နာမ နိသီဒနစီဝရမေဝ, နာညန္တိ ဝဒန္တိ စသော စကားကို မိန့်အပ်၏။ ထိုစကား၌ "သန္ထတသဒိသံ ကောသိယမိဿက အခင်းစသော အခင်းနှင့်အတူ" ဟု အနက်ပေး။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိ ဋ္ဌ၊၃၊၁၅၅)၌ "နိသီဒနံ နာမ သဒသံ ဝုစ္စတိ။ သန္ထတသဒိသံ သန္ထရိတွာ ကောသိယံ အဠေ သုဂတဝိဒတ္ထိယာ ဝိဒတ္ထိမတ္တေ ပဒေသေ ဒွိသု ဌာနေသု ဖာလေတွာ တိဿော ဒသာ ကရီယန္တိ၊ တာဟိ ဒသာဟိ သဒသံ နာမ ဝုစ္စတိ" ဟူ၍သာ လာသတည်း။ ဆန္နံ စီဝရာနံ အညတရံ စီဝရံ သန္ထရိတွာ ဟူ၍ ကံဝိသေသ မလာသောကြောင့် ကောစိဝါဒ မသင့်။ နိသီဒိုင်ကိုသုံးဆောင်သော အခါ ခင်း၍ နိသီဒိုင်အခင်း၏အထက်၌ ထိုင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အိပ်သဖြင့် ဖြင့်လည်းကောင်း သုံးဆောင်ရမည်။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါစီဝရက္ခန္ဓက၌ မွန်မြတ်ကုန်သော ဘောဇဉ်တို့ကိုစား၍ သတိသမ္ပဇဉ်ကင်းကုန်၍ အိပ်ပျော်ကုန်စဉ် သုက်လွှတ်၍ ကျောင်းကို သုတ်ဖြင့်လိမ်းကျံသော ဝတ္ထုကို အကြောင်းပြု၍ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကာယဂုတ္တိယာ စီဝရဂုတ္တိယာ သေနာသန ဂုတ္တိယာ နိသီဒနံ" ဟူသော စကားတော်ဖြင့် နိသီဒိုင်ကို ပညတ်တော် မူသတည်း။ ဓုတင်တိစီဝရိတ်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ နိသီဒိုင်မအပ်။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (၁၊၆၂)၌ မုဒုကာယ သဘာဂဘိက္ခုနံ စီဝရာနိ နိဝါသေတွာ ဝါ ပါရုပိတွာ ဝါ ရဇနကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တတြဋ္ဌကပစ္စတ္ထရဏမ္ပိ တဿ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိဟာရိတုံ ပန န ဝဋ္ဋတိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ (၁၊၉၃)၌လည်း တတြဋ္ဌကပစ္စတ္ထရဏံ နာမ အတ္တနော ပရဿ ဝါ သန္တကံ သေနာသနေ ပစ္စတ္ထရဏဝသေန အဓိဋ္ဌိတံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဓုတင်တိစီဝရိက မရှိ ဉက္ကဋ္ဌတရဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မိဿရမဓမ္မသာမိ ဖြစ်တော်မူ၍ မိုးရေခံသင်္ကန်းကို သုံးဆောင်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဧကနိပါတ် မစ္ဆဇာတ်အဋ္ဌကထာ(ဇာတက၊ဋ္ဌ၊၁၊၃၄၀။) ၌ "သတ္ထာ ဧကေနန္တေန ဥဒက- သာဋိကံ နိဝါသေတွာ ဧကေနန္တေန သီသံ ပါရုပိတွာ ဇေတဝနပေါက္ခရဏီယံ နှာယိဿာမီတိ သောပါနေ အဋ္ဌာသိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ။ ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိ ဝတ်ရပုံကို ဤ ဇာတ်အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၃၄၂)၌လာ၏။ နိသီဒိုင်မှာ ဤကဲ့သို့ဝတ်ရပုံ ကျမ်းဂန်ဟူသမျှ မှာမလာ။ထို့ကြောင့်မဝတ်သင့်၊ခင်း၍သာလျှင်ထိုင်ရအိပ်ရမည်။ ဤနိသီဒိုင်ကို အဆာမပါဘဲ မြတ်စွာဘုရား၏ သုံးထွာပမာဏကိုပြုသော်မအပ်။ ထို့ကြောင့် စူဠဝါ အဋ္ဌကထာ သတ္တသတိက ခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ ဋ္ဌ၊ ၄၊၁၃၅)၌ ဒွိန္နံ သုဂတ-

ဝိဒတ္ထိနံ ဥပရိဒသာယေဝ ဝိဒတ္ထိမတ္တာ လဗ္ဘတိ။ ဒသာယ ဝိနာ တံ ပမာဏံ ကရောန္တဿ ဣဒံ အာဂတမေဝ ဟောတိ။ တံ အတိက္ကာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယန္တိ ဟုမိန့်အပ်၏။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၃၊ ၄၅၄)၌ တံ ပမာဏံ ကရောန္တဿာတိ ဒသာယ သဒ္ဓိံ နိသီဒနေ ယံ ပမာဏံဝုတ္တံ ဒသာယ ဝိနာ တံ ပမာဏံ ကရောန္တဿ ဟုဖွင့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၂၆၉)၌လည်း "တံ ပမာဏံ ကရောန္တဿာတိ သုဂတဝိဒတ္ထိယာ ဝိဒတ္ထိတ္တယပ္ပမာဏံ ကရောန္တဿ၊ ဒသာယ ပန ဝိဒတ္ထိဒ္ဒယပ္ပမာဏံ ကတံ၊ အဒသကမ္ပိ နိသီဒနံ ဝဋ္ဋတိ ဝေါတိ အဓိပ္ပါယော" ဟုဖွင့်အပ်၏။ (ဤကား စာသင်စဉ်အခါက မှတ်ထားသော အဆုံးအဖြတ်တည်း။)

ဤနိသီဒနသန္ထတ သိက္ခာပုဒ်၌ နိသီဒနသန္ထတံ ပန ဟူသော စကားကို မဟာဝါစီဝရက္ခန္ဓက၌ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကာယဂုတ္တိယာ စီဝရဂုတ္တိယာ သေနာသနဂုတ္တိယာ နိသီဒနံ" ဟုဟောတော်မူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဟောတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် နိသီဒနသန္ထတနှင့် နိသီဒနစီဝရသည် အထည်ကိုယ် တခုတည်းပင်တည်း။ ဤ၌ကရဏာကာရကိုငဲ့၍ ဟောတော်မူသတည်း။ မဟာဝါစီဝရက္ခန္ဓက၌ မူကားကျောင်းကို သုတ်–လိမ်းကပ်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ဟောတော်မူသတည်း။ ပါစိတ်နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်ကိုမူကား ထိုနိသီဒန သန္ထတစီဝရကိုပင် ပမာဏမရှိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းတို့ သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့် ပညတ်တော်မူသတည်း။ သုံးဆောင်သောအခါ ခင်း၍သာ သုံးဆောင်ရမည်။ မဟာဝါ စိဝက္ခန္ဓကပါဠိတော်နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်ကိုထောက်သတည်း။ တင်ပျဉ်ခွေပြီး လျှင်တခုသော အလယ်အဆာကို ပေါင်နှစ်ဘက်ကြား၌ တင်ထား၍ နှစ်ခုသော ဝဲ,ယာအဆာကိုပေါင်နှစ်ဘက်မှာ တင်ထား၍ သုံးဆောင်ရမည်ဆိုကြ၏။

အဆာသုံးခုနှင့် လျော်အောင် ဆိုရုံမျှသာတည်း။ အာဂုံသာဓကမရှိ၊ အာဂုံ သာဓက မရှိရုံမျှသာမဟုတ်သေး၊ စင်စစ်မူကားနိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် "သကိံ နိဝတ္ထမ္ပိ သကိံ ပါရုတမ္ပိတိ သကိံ နိသိန္နမ္ပိ နိပန္နမ္ပိ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သတည်း။ နိသီဒနံ နာမ သဒသံ ဝုစ္စတိ။ သန္ထတံ နာမ သန္ထရိတွာ ကတံ ဟောတိ။ အဝါယိမံ–ဟူသော နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီ စကား(ဝိ ၁၊၃၃၉)ကို ထောက်၍ ယခုကာလပြုလုပ်ကြသောပိတ်ဖြင့် နိသီဒိုင်ကား အတုသာတည်း။ နိသီဒိုင်အစစ်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် နိသီဒနအဓိဋ္ဌာန် မတင်သင့်။ ပစ္စတ္တရဏ အဓိဋ္ဌာန်သာ တင်ရမည်။ နိသီဒိုင်အစစ်ပြုလုပ်လိုမူကား အလျားအနံပမာဏလောက်သော တရုတ်ကော်ဇောကိုလည်းကောင်း, အလျား အနံငယ်မူ နှစ်ခုစပ် တရုတ်ကော်ဇောကိုလည်းကောင်းပြုလုပ်ရာ၏။ နိသီဒိုင်မှာ

အိပ်ရာခင်း၌ အဆင်း၊ ပမာဏမရှိသကဲ့သို့ အဆင်းပမာဏ မရှိရသရွေ့ တရုတ်ကော်ဇောကိုပင် ပြုလုပ်ခြင်းငှါအပ်ရာသတည်း။

သမန္တတော သမဇ္ဈမာနေ နိသီဒတိ–ဟူသောဘိက္ခုပါစိတ် နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်ဝဏ္ဏနာ(ဝိ ၄၊ ၂၂၁) စကား၌ "သမန္တတော၊ အနံ့ထက်ဝန်းကျင်မှ" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ(ဝိ၊ ဌ၊ ၃၊ ၁၅၅)၌ "ယထာ ဟိ စမ္မကာရော" အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ထိုအဋ္ဌကထာစကား၌ "ဝိတ္ထတံ၊ အနံ့ပြန့်အောင်" ဟုအနက်ပေး။ အဆာသုံးခုကိုပညတ်တော်မူသည်ကား မူလပညတ်လည်းမပျက်ရအောင် သုံးဆောင်ခြင်းငှါလည်းလောက်အောင် ပညတ်တော်မူသတည်း။ ဤအဆာကို ပညတ်တော်မမူမူ၍ ထိုင်လောက်အောင် တစ်ထွာဘိုး၍ ပြုရမည်ဟု ပညတ်တော်မူသော် မူလပညတ်ပျက်သတည်း။ အလျားမှ အဆာတစ်ထွာတပ်။ အနံ့မှ မတပ်လင့်။ ထို့ကြောင့် စူဠဝါ သတ္တသတိကခန္ဓကအဖွင့် အဋ္ဌကထာ(ဝိ၊ ဌ၊ ၄၊ ၁၃၅)၌ ဒွိန္နံ သုဂတ ဝိဒတ္ထီနံ ဥပရိ ဒသာယ ဝိဒတ္ထိမတ္တာ လဗ္ဘတိ။ ဒသာယ ဝိနာ တံ ပမာဏံ ကရောန္တဿ ဣဒံ အာဂတမေဝ ဟောတိ တံ အာတိက္ကာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယန္တိ ဟုမိန့်အပ်၏။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ တံ ပမာဏံ ကရောန္တဿ ယတိ ဒသာယ သဒ္ဓိံ နိသီဒနေ ယံ ပမာဏံ ဝုတ္တံ၊ ဒသာယ ဝိနာ တံ ပမာဏံ ကရောန္တဿ ဟု ဖွင့်အပ်၏။

ပမာဏဟူသည် အလျားပမာဏတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ တံ ပမာဏံ ကရောန္တဿာတိ သုဂတဝိဒတ္ထိယာ ဝိဒတ္ထိဒွယပမာဏံ ကရောန္တဿ၊ ဒသာယ ပန ဝိဒတ္ထိဒွယပ္ပမာဏံ ကတံ၊ အဒသကမ္ပိ နိသီဒနံ ဝဋ္ဋတိ ဧဝါတိ အဓိပ္ပာယော ဟုမိန့်အပ်၏။

ဆရာမြတ်တို့ကား သန္ထကသဒိသံ သန္ထရိတ္វာ–စသော နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာစကားသာမညကိုသာ ရှု၍ စူဠဝါသတ္တသတိက ခန္ဓကအဋ္ဌကထာ စကားဂိုသေသကို ရှုတော်မမူဘဲ အနံ့မှ အဆာတပ်တော်မူကုန်၏။ ထိုင်သောအခါ ဝဲယာအဆာနှစ်ခုကို နောက်သို့လှန်၍ ဝဲယာနိသီဒိုင် အထည်ကိုယ်နှင့်စပ်၍ ထိုင်ရမည်။ သမန္တတော သမဇ္ဈမာနေ–ဟူသော ပါဠိတော်စကားကိုထောက်သတည်း။ ဤသို့ ထိုင်သည်ကိုမြင်၍ နောက်သားရဟန်းတို့သည် အဆာကိုပုဆစ်အိမ်ကဲ့သို့ တပ်ကုန်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏ အဆာနှစ်ခုကိုနောက်သို့ ဝဲယာအထည်ကိုယ်နှင့်စပ်ကာထားသော်ပုဆစ်အိမ်နှင့်တူလေသတည်း။ သို့သော်လည်း ဤသို့ချုပ်ခြင်းသည် မအပ်။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်ဝဏ္ဏနာ၌ "သေနာသနံ အသုစိနာ မက္ခိယတိ" ဟူ၍သာ လာငြားသော်လည်း သုတ်ပွတ်က ကျောင်းကိုသာလိမ်း

ကပ်သည့်မဟုတ်၊ ကိုယ်နှင့်သက်နီးကိုလည်းလိမ်းကပ်တတ်သောကြောင့် "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကာယဂုတ္တိယာ စီဝရဂုတ္တိယာ သေနာသနဂုတ္တိယာ နိသီဒနံ" ဟု ဟောတော်မူသတည်း။ နိသီဒိုင်ကိုခင်း၍ အိပ်မှုကား ကာယဂုတ္တ, စီဝရဂုတ္တ, သေနာသနဂုတ္တ အကျိုးရှိသတည်း။ နိသီဒိုင်ကိုခင်း၍ ထိုင်သည်အိပ်သည်ကို မဟာဝါစီဝရက္ခန္ဓကဌ် ပစ္စတ္ထရဏကို ခွင့်ပြုကြောင်းဖြစ်သော အရှင်အာနန္ဒာ ဝတ္ထု(ဝိ၊၃၊၄၃၀)၌ အတိရေဒ္ဓကံ နိသီဒနံ န သဗ္ဗံ သေနာသနံ သံဂေါပေတိ ။ပ။ ယာဝ မဟန္တံ ပစ္စတ္ထရဏံ အာကင်္ခတိ တာဝ မဟန္တံ ပစ္စတ္ထရဏံ ကာတုံ–ဟူသော စကားကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏၊ နိသီဒနနှင့် ပစ္စတ္ထရဏကို အညမည ပဋိယောဂီအားဖြင့် ဟောတော်မူရကား ပစ္စတ္ထရဏကို ကဲ့သို့ နိသီဒနကိုလည်း ခင်း၍ ထိုင်ရ အိပ်ရသည်ကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် နိသီဒနသန္ထတ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ သကိံ နိဝတ္ထမ္ပိ သကိံ ပါရုတမ္ပိ တိ သကိံ နိသိန္နမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ ပနိသိန္နမ္ပိ ဟု မိန့်အပ်၍ ဝတ်ရုံခြင်းကို မူကား မပြုအပ်။

အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိကုဋ္ဌံ နိသီဒနံ အာဒါယ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန စာပါလံ စေတိယံ တေနုပသင်္ကမိ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် စာပါလဝဂ်ဒသမသုတ်ပါဠိတော် (သံ၊၃၊၂၂၆)၌နိသီဒနတ္ထိ စမ္မက္ခဏ္ဍံ အဓိပ္ပေတံ (သံ၊ ဋ္ဌ၊၃၊၂၇၂) ဋီကာ၌ကား မဖွင့်။ ဒသပရိက္ခာရိကဿ နိသီဒနံ ဝါ စမ္မက္ခဏ္ဍံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ။ (ဒီ ဋ္ဌ-၁၊၁၇၅) အဖွင့်စကား၌ နိသီဒနနှင့် စမ္မက္ခဏ္ဍ တခြားစီ။ ဤပါဠိ,အဋ္ဌကထာကိုထောက်၍ ထိုင်ခြင်းအိပ်ခြင်းငှာ နိသီဒိုင်ကို ပြုရကြောင်းကို သိအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏၊ ပါဠိတော်၌ "ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ" ဟု လာရှိသတည်း။ ထိုင်ရာဖြစ်ကလည်း အိပ်ရာဖြစ်ကောင်းသတည်း၊ နိသီဒနသဒ္ဒါသည် ထိုင်ရာ ဟောသတည်း။ထိုင်ရာဖြစ်ကလည်း အိပ်ရာဖြစ်သည်နှင့် ထိုနိသီဒနသဒ္ဒါဖြင့် အိပ်ခြင်းကိုခွင့်ပြု၍ ဝတ်ရုံခြင်းကိုဖြစ်သတည်း၊အိပ်ခြင်းကိုခွင့်ပြုကြောင်းကိုကား "ယသ္မာ ပန နိသီဒိတွာဝ နိပဇ္ဇတိ။ တေနဿ ပဒဘာဇနေ ဥဘယမ္ပိ ဝုတ္တံ" ဟူသော ပါရာဇိကကဏ် အဋ္ဌကထာ ပဌမအနိယတ သိက္ခာပုဒ်(ဝိ ဋ္ဌ၊၂၊၂၁၄-၅။)အဖွင့်ဖြင့် သိအပ်၏။

"ဝါကစီရဥ္စ စမ္မဉ်၊ ကလဗလ ပတ္တရိတ္ထာန၊အဝကုဇ္ဇော နိပဇ္ဇဟံ" ဟူသော အဋ္ဌသာလိနီ သုမေဓကထာ(အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁။၄၃)၌လာသော စမ္မကသည် မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် စာပါလဝဂ် ဒသမသုတ်လာ နိသီဒနနှင့်မခြား၊ အတူတူပင်တည်း။ ဤကား အရှယ်ရောက်မှ ငယ်၍ ဆုံးဖြတ်သော အဆုံးအဖြတ် ဖြစ်သတည်း။

နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

(၃၁၇၇၁)ဥပ္ပဋ္ဋေသုံ ၌အ၀ ပုဗ္ဗ ပဒိ-ဓာတ်။ပဒိ-ပရိဟာသေ ဟူသည်နှင့်အညီ ပရိဟာသနအနက်ဟောတည်း။ ပဒိ-ဂတိယံဟူသည်နှင့်အညီ ဂတိအနက်ဟော မဟုတ်။ထို့ကြောင့်"အ၀ဟာသိံသု"ဟုဖွင့်သတည်း။အာသုမ္ဘိ၌ အာပုဗ္ဗ သုဘ-ဓာတ်၊သုဘ-ပဟာရေ(နိတိဓာတု-၁၇၂)ဟူသည်နှင့်အညီ ပဟာရအနက်ဟော-သိုးမွေးတို့ကိုမြေ၌ ပုတ်ခတ်ခြင်းဟူသည် မြေ၌ကျစေခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် "ပါတေသိ"ဟုဖွင့်သတည်း။ ဘူမျာ စ ပရိသုမ္ဘနာ ပြယုဂ်(ခု ၆၊၃၄၇)၌ ကဲ့သို့မှတ်။

[၃၁၇၇၂]သဥဿာဟတ္တာ စ၊ အဇ္ဈောဟရိဿတိဟု နှလုံးပြု၍ ထားခြင်း ဥဿာဟရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သိက္ခာပဒဿ၊၏။ အစိတ္တ-ကတ္တာ စ၊ အစိတ္တက၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အာပတ္တိယေ၀၊တည်း။

အဇ္ဈော ဟရိဿတိတိ ဠပေတိ ကို ငဲ့၍ သဥဿာဟတ္တာကို ဆိုသတည်း။ သုဒ္ဓစိတ္တေန။ ပ ။ ပါတေတိကိုငဲ့၍ အစိတ္တကာ စ သိက္ခာပဒဿကို ဆိုသတည်း။ ဧတ္ထ ပါတနေ၊ လေ့တပါးသောသူ အပသို့ ကျစေရာ၌။

အညဂိဟိတော၌ အ-ရဿနှင့်ရှိမှသင့်။အညာဟု အာ-ဒီဃနှင့် ရှိက မသင့်။ ပဌမဝိဓာန သိက္ခာပုဒ်(ဝိ ၃၊၃။၂၄)၌ မှတ်လေတ္တံ့။

[၃၁၇၇၃]ဘဝေါ၊ ဓိုသုံးယူဇနာထက်။ ပရ၊အလွန်။ အညတ္တ၊တပါးသော အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားအံ့။

ဧဠကလောမ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

[၃၁၇၇၄] ရိဉ္စန္တိ ၌ ရိစ-ဓာတ်သည် ရိစ-ဝိရေစနေ ဟူသည်နှင့် အညီ ကင်းခြင်း အနက်ဟောတည်း။ ကာရိက်းဏော-ပစ္စည်း ကျေသတည်း။ ။ ဥဒ္ဒေသံ၊ ကို။ ပ ။အဓိပညံ၊ကို။ ရိဉ္စန္တိ၊ ကင်းစေကုန်၏ ဟု ပါဠိတော်၌ အနက် ပေး။ ကင်းစေခြင်းဟူသည် စွန့်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥဇ္ဈန္တိဟု ဖွင့်သတည်း။ ဥဇ္ဈန္တိ၌ ဥဇ္ဈ-ခာတ်သည် "ဥဇ္ဈ-ဥဿဂ္ဂေ၊ ဥဿဂ္ဂေါ ဆဋ္ဋနံ"ဟု ဓာတုမာလာ (၅၀)၌ လာသည်နှင့်အညီ ဥဿဂ္ဂအနက်ဟောတည်း။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ် အာသမ္ဘာ သင်္ဂဟတွင် သင်္ဂဟဂါထာ၌ တာလုဇ တတိယ ဇ နှင့် ဆင့်၍ စတုတ္ထ ဈ-နှင့် "အဂ္ဂမဂ္ဂဖလုဇ္ဈိတေ"ဟု ရှိရမည်၊ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ် ရူပသင်္ဂဟ ရူပ-ပဝတ္တိက္ကမမှလည်း "ဥတုသမုဋ္ဌာနရူပံ အတိရိဉ္ဇတိ" ဟု တာလုဇ ပဥ္စမ

ဥ-ဆင့်၍ တာလုဇ ပဌမ စ-နှင့် ရှိရမည်။ ဋီကာကျော် (၂၀၅-နှာ)မှာလည်း ထို့အတူ အတိရိတ္တတိတိ သေသပြဟ္မာန် ပင္ဒိသန္ဓိယံ ပဝတ္တော စ ဥပလဘိတဗ္ဗ-ရူပတော အဝသိဋ္ဌ ဟောတိ ဟူ၍ ရှိရမည်။ ။

ဋ္ဌေကလောမ ဓောငါပနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

(ဋ္ဌ၊၅၇၃-၅၇၄)သုဝဏ္ဏာသ နာမံ ကိဋ္ဌာပိ ဟောတိ။ ပန တတာပိ တံ ဇာတ-ရူပံ။ ။သုဝဏ္ဏအရ ရွှေတုံး ရွှေခဲ။ ရဇတံ၊ ငွေတုံးငွေခဲ။ ဇာတရူပံ၊ ရွှေတုံး ရွှေခဲ။ ဣတိအာဒီသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ ရူပိယံ၊ ငွေတုံးရွှေခဲကို။ ကိဋ္ဌာပိ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ ဣဓ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ၊ ၌။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ ဝေါဟာရဂမနီယံ၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းသို့ ရောက်သော။ ကဟာ-ပဏာဒိ၊ ရွှေဒင်္ဂါး, ငွေဒင်္ဂါးစသည်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။

ကဟာပဏာဒိ၌ အာဒိဖြင့် လောဟ မာသကစသည်ကို ယူအပ်၏။သက်သက် သော ငွေတုံး ရွှေခဲကိုမူကား မယူအပ်။ သို့မယူအပ်သော် သက်သက်သော ငွေတုံးရွှေခဲ ရဇတအရ၌ မကျန်ပြီလောဟူမူ။ ဇာတ ရူပသဒ္ဒါဖြင့် သက်သက် သော ရွှေတုံးရွှေခဲကို ယူရသကဲ့သို့ ထိုနည်းကို မှီ၍ ရဇတ-သဒ္ဒါဖြင့်လည်း သက်သက်သော ငွေတုံးငွေခဲကို ယူရသည်ကို သိက္ခာပုဒ်လာ ရဇတပုဒ်ဖြင့် သိလောက်သောကြောင့် ငွေတုံးငွေခဲကို ချန်လှပ်၍ ကဟာပဏာဒိ ဟူသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသတည်း။ ရဇတအရ၌ ငွေတုံးငွေခဲကို မယူ ရသောကြောင့် ကဟာပဏာဒိဟူသော စကားကို ဆိုသည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် သက်သက်သော ငွေတုံး ငွေခဲသည် ရဇတအရ၌ မကျန်ဟု မှတ်သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ "သိက္ခာပဒေ ဇာတရူပရဇတန္တိ ပဒေနေဝ ဝုတ္တံ" ဟု မိန့်အပ်၏။

သောဝဏ္ဏမယော အရ ငွေစသည်နှင့် မရောသော သက်သက်သော ရွှေဒင်္ဂါးတည်း။ရူပိယမယော အရ ရွှေစသည်နှင့် မရောသော သက်သက်သော ငွေဒင်္ဂါးတည်း။ ပါကတိကော အရ အဒိန္နဒါန် သိက္ခာပုဒ်က ပြပြီးသော ရွှေငါးပဲ၊ ငွေငါးပဲ၊ ကြေးနီဆယ်ပဲ၊ ဤပဲနှစ်ဆယ်တို့ကို ရော၍ အချင်းချင်း ဖွဲ့စပ်စေခြင်းငှာ စပါးတစ်လုံးခန့်မျှသော ခဲကို ထည့်၍ ပြုအပ်သော နီလ ကဟာပဏတည်း။ ဤမှာ ကဟာပဏ သုံးပါးပြား၍ ပါကတိကနီလ ကဟာ-ပဏ အသီးအခြား ဖြစ်ရကား အဒိန္နဒါန် သိက္ခာပုဒ် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ရွှေစင် တင်းမတ်ဖြင့် ပါဒကို ပိုင်းခြားရမည် ဆိုသော စကားကို စဉ်းစားဆင်ခြင် အပ်၏။

ယော ယော မာသကော၊ သည်။ ဣတိ တေ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ရဇတံ၊ ငွေတုံးငွေခဲ။ ဇာတရူပံ၊ ရွှေဂ ုံးရွှေခဲ။ ဇာတ ရူပ မာသကော၊ ရွှေပဲရွှေဒင်္ဂါး။

ရူပိယ မယော ဝါ ပါကတိကော ဝါ တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒေါ၊ သော။ ရဇတ မာသကော၊ ရွှေပဲရွှေဒင်္ဂါး။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု အာဒီသု တီသု ဝတ္ထူသု။ သဗ္ဗမ္ပိ နိဿဂ္ဂိယ အာဒိကံ တိဝိဓံ ဝတ္ထုံ။ "သေသပဒေသု ပီတိ ဥဂ္ဂဏှာပေယျ ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ သာဒိယေယျသင်္ခါတေသု သေသပဒေသု ပိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိဿဂ္ဂိယ ဝတ္ထုစသည် တို့တွင်။ ဇာတရူပရဇတဘာဇနေသုစ၊ တို့တွင်လည်းကောင်း။ ကဟာပဏ-မာသကေသုစ၊ ကဟာပဏဟူသော မာသကတို့တွင်လည်းကောင်း။ ဧကံ၊ တစ်ခုခုကို။

သဟာဿဥ္ဇပိ စသည်ကို သိထိလဗန္ဓကိုရည်၍ဆိုသတည်း။ စေပိ-သည် ဂရဟာဇောတကတည်း။ ဤသဟဿဥ္ဇပိ စသော မဟာအဋ္ဌကထာစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မဟာပစ္စရိတ်, ကုရုန္ဒီတို့၌ ပြသတည်း။

တတ္ထ ဇာတရူပါဒိသု။ ။သစေ ပိ သာဒိယတိ၊ သစေ ပိ ဟောတိ။ ဝေံသတိပိ၊ ။အကိရိယသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ပယ်ခြင်းတည်းဟူသော ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။

ကင်္ခါဝိတရဏီကာသစ် ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(၁၇၉–နှာ)၌ မနောဒွါရေ အာပတ္တိနာမ နတ္ထီတိ ဣဒံ ယေဘုယျ ဝသေန ဝုတ္တံ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနာဒီသု အာပတ္တိ သမ္ဘဝတော တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗ–ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူခြင်းသည် ကား "ကိရိယာ သမုဋ္ဌာနန္တိ ဣဒံ ယေဘုယျဝသေန ဝုတ္တံ။ ပဋ္ဌပက္ခမေ သတိ သာဒိယန္တဿ အကိရိယသမုဋ္ဌာနာဘာဝတော။ မနောဒွါရေ အာပတ္တိနာမ နတ္ထီတိ ဣဒမ္ပိ ဗာဟုလ္လဝသေနေဝ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ" ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီစကား (၂၊၉၇)ကိုမှီး၍ ဆိုသတည်း။ သို့မှီး၍ဆိုငြားသော်လည်း ပဋ္ဌပက္ခမဖြစ်သော် သာဒိယနဖြစ်ရာမှ ဤအဋ္ဌကထာ၌ "ကာယဝါစာဟိ ကတ္တဗ္ဗဿ" စသည်ဖြင့် လာသည်နှင့်အညီ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် မြစ်ရမည်ကို မမြစ်သောကြောင့် ကာယ-ဒွါရ, ဝစီဒွါရ၌ အကိရိယ သမုဋ္ဌာန်အာပတ်ဖြစ်ရကား သာရတ္ထဒီပနီလာ အာစရိယဝါဒကိုပင် ဆင်ခြင်ရန် ရှိသတည်း။ ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ၌ ဘုရားရှင် အာပတ်ကို ပညတ်တော်မူသတည်း။ မနောဒွါရ၌ ပညတ်တော်မမူ။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ ဒုတိယပါရာဇိကအဖွင့် ဝိနီတဝတ္ထု ဒုတိယအဖွင့် (ဝိ ဌ၁၊၁။၃၂၇)၌ သစေဘဂဝါ ကာယဝစီဒွါရတော ဝိနာပိ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေန

အာပတ္တိံ ပညပေယျ၊ ကော သင်္ကုဏေယျ အနာပတ္တိကံ အတ္တာနံ ကာတုံ။ တေနာဟ အနာပတ္တိ ဘိက္ခု စိတ္တုပ္ပါဒေတိ”ဟု မိန့်အပ်၏။ မနောဒွါရေ ပန စသော စကားသည်“အကရဏတော”ဟူသော ဟိတ်နှင့်တကွသော အာပတ္တိံ· အာပဇ္ဇတိ ဟူသော အကျိုး၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အဝယဝီဟိတ် တည်း။ အဝယဝီ သဒ္ဒါအပေါင်းဟောတည်း။

ပန ယသ္မာ မနောဒွါရေ အပ္ပကမတ္တာဝသေနာပိ အာပတ္တိနာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အကရဏတော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ပန သဒ္ဒါ ယသ္မာ အနက်ဟောတည်း။

ဇေတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ကြားခြင်း, ဆိုခြင်းဖြင့်။

ဣဒံ ဂုတ္တဋ္ဌာနံ-ဟု ကြားခြင်းသည် ကပ္ပိယကို မှီသတည်း။ ဣမ နိက္ခိပါဟိ-ဟု ဆိုသော် ဒုဗ္ဗိစာရဏ ဖြစ်ရကား ရွှေ, ငွေ ကြောင့်ဖြစ်သော ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်းလည်း မအပ်သည်နှင့် ထိုအကပ္ပိယကို မှီသတည်း ဟူလို သတည်း။ ။သံဃာဒီနံ အကပ္ပိယံ။

တတော၊ ထိုဝေဘန်ရာအရပ်မှ။ ဌပိတံဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ဂဋ္ဌိတံဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ တိရစ္ဆာနဂတပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတမ္ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ (ဌပိတံနှင့်စပ်၍ အဓိပ္ပါယ်ယူ) ပံသုကူလမ္ပိ၊ သော်လည်းကောင်း။ (ဂဋ္ဌိတံနှင့် စပ်၍ အဓိပ္ပါယ်ယူ)

သပ္ပိနာ ဝါ တေလေန ဝါ အစရှိသည်၌ ပဒီ ပံကတွာ သည် ဥပလက္ခဏ နည်းမျှသာတည်း။ သူ့ဘစ်ပါးတို့ပြုအပ်သော ဆီမီးသည်လည်း နည်းတူပင် တည်း။ ဆီမီးရောင်၌ အိပ်ခြင်းစသည်ကိုပြုသော် ဆီမီးရောင်ကို သုံးဆောင်ခြင်း သဘောရှိသောကြောင့် န ဝဋ္ဋတိ-ဟု ဆိုသတည်း။

နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုကို မအပ်သောအားဖြင့် ခံ၍တည်ထားအပ်သော စေတီပုထိုး ကို ဖူးမြော်သော် ပရိဘောဂသဘော မရှိသောကြောင့် အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ တေန ဝတ္ထုနာ၊ ထိုသံဃာ၏အလယ်၌ စွန့်အပ်သော ရွှေငွေဝတ္ထုဖြင့်-ဟုအနက် ပေး။ ထို့ကြောင့်“တံ ဝတ္ထုံ ဥပနိက္ခိပံ ဌပေတွာ”ဟု မိန့်လတ္တံ့။

ပေါက္ခရဏိယာ၊ မှ။ ဥဗ္ဗိဒေါဒကံ၊ ထွက်သော ရေကို။ ကီတာယ၊ ဝယ်အပ်သော လေးထောင့်ကန်၌။ ဌိတေန၊ သော။ ယေန ဥဒကေန၊ နှင့်။

တံ အာဂန္တုကမ္ပိ နဝန္ဟတိဋ္ဌဝယ် အပ်သော လေးထောင့်ကန့်၌ ဝယ်ရာပါ သောရေတည်း။ နောက်မှ ာသောရေမဟုတ်။ နောက်မှလာသောရေဖြစ်အံ့၊ ရှေး"အနန္တော ဥဒကေ"စသောဝါကျဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။

ဥပနိက္ခေပံ၊ ကြေးမြီအတိုးချေးခြင်းကို။ ၊ဘူမိပိ ဗီဇမ္ပိ ဖလံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝဋ္ဋတိဟု နှစ်ထွေရှိ၏။အနန္တော ဥဒကေ ပန-စသော ရှေးစကားကို ထောက်၍ န-လိုမည်မထင်။ အထ ဗီဇာနိ-စသည်၌ နိဿဂ္ဂိယ ဝတ္ထုဖြင့် ဝယ်အပ်သော မျိုးစေ့မှ အညွန့်အညှောက်ပေါက်သောကြောင့် တစ်ပါးသောရဟန်း,အာရာမ်စောင့်တို့၏ အဖို့မှ ဆောင်အပ်သော တတော အာဟရေန စသော ဝါကျဖြင့် ပြအပ်သော ထောပတ်စသည်နှင့် မတူသောကြောင့် အပ်သတည်း။

ဖလံ့ ဝဋ္ဋတိ ဘူမိံ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ။အထာပိ န ဆင္ဌေတိ၊ အာပိထ ဂစ္ဆတိ၊ ဇဝံသတိပိ န ဝါရေတဗ္ဗော။ န ဝါရေတဗ္ဗော-ဟု ဆိုသောကြောင့် မြစ်သော် ဒုက္ကဋ်မှတ်။

တတော ပဋ္ဌာမနတော၊ကြောင့်။ ဥက္ကသေနွော-၌ ငါ မာတိကာကို သိသည် ငါဝိနည်းကို သိသည်ဟု မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းသည် ဥက္ကံသနမည်၏။ ထို့ကြောင့်"နေဝါယံ"စသည်ကို မိန့်အပ်၏။

မုဋ္ဌဿတိဘာဝံ၌ သံဿာ့အာလယ်၌ တွေတွေဝေဝေ မေ့မေ့ လျော့လျော့ နေခြင်းသည် မုဋ္ဌဿတိဘာဝ မည်၏။

[ဋ္ဌ၊ ၅၇၅] ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ကေနစိပရိယာယေန-စကားကို ခံအပ်သော ရွှေ ငွေကြောင့် ဖြစ်သော ပစ္စည်းကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ မိမိမှတ ပါး ကုန်သော သိတင်းသုံးဖော်ငါးယောက်အာရာမ်စောင့်စသည်တို့သည် မိမိတို့အား ရောက်သောအဖို့နှင့် ကပ္ပိယပစ္စည်း တစ်ပါးကို လဲလှယ်၍ ပေးသော် အပ် သေး၏၊ ဒ ထောက်ကား "သစေ ပန တေန အညံ့ ပရိဝဋ္ဋေတွာ အာရာမိကာ ဒေန္တိ၊ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ မဇ္ဈိမဂဏ္ဌိပဒေ စူဠဂဏ္ဌိပဒေ စ ဝုတ္တံ"ဟု ရှေး၌ မိန့်အပ်ပြီးသော တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၄၁ဂ) စကားတည်း။ ဤကေနစိ ပရိယာယေန စကားကို ဧဝံ အသန္တသာမ္ဘာဝနာယ စသော နောက်ဝါကျမှာလည်း ယှဉ်လေ။

အပ္ပစ္စဝေက္ခိတွာပရိဘုဥ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ၌ ဘုရားရှင်သည် အာပတ်ကို အရင်းမူ၍ ပစ္စဝေက္ခဏာကို ဟောတော်မူသည် မဟုတ်သောကြောင့် ဆေးပစ္စည်းမှ ကြွင်းသော ပစ္စည်းသုံးပါးကို ပစ္စဝေက္ခဏာ မဆင်ခြင်မူ၍ သုံးဆောင် သော်လည်း အာပတ်မသင့်။

ဒုဿီလဿ-အရ ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါရာဇိကကျသော ဒုဿီလ,သံဃာဒိသိသ်စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးကို လွန်ကျူးသော ဒုဿီလဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ပထမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၁၀၅) စကားကိုထောက်၍ဤသို့ နှစ်မျိုးခွဲသတည်း။ ဤအရာ၌ စတုတ္ထပါရာဇိကအဖွင့် အင္ဂုကထာလာ စောရ လေးပါးတို့ကို ထောက်၍ (ဝိ၊၃၊၂၇၆-၇၇။ ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။) နှစ်ပါးစုံကိုပင် အလိုရှိအပ်သတည်း။

သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်အား ထေယျပရိဘောဂကို အလျဉ်းမရသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂ သာမိပရိဘောဂတို့ကို မုချအားဖြင့် မရသောကြောင့်လည်းကောင်း, သီလဝတော အပ္ပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေါ - စသောစကားကို ဆိုသတည်း။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ထေယျပရိဘောဂကို အလျဉ်းမရသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဣဏပရိဘောဂကို သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်မှတ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း,သာမိပရိဘောဂကိုမုချအားဖြင့်ရသောကြောင့်လည်းကောင်း,သတ္တန္နံ သေက္ခာနံ-စသော စကားကို ဆိုသတည်း။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ထေယျပရိဘောဂကို အလျဉ်းမရသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဣဏပရိဘောဂကိုသီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်၊ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂကို သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် မှတ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း ခီဏာသဝါနံ ပရိဘောဂေါစသည်ကို ဆိုသတည်း။

သံဃဿေဝ ဒေတိ၌ မိမိ၏လက်သို့ ရောက်လေပြီးသော ဥဒ္ဒေသဘတ်စသည်တို့ကို မလှူ၊ စာရေးတံအဖိုးကိုသာ လှူသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ယထာဒါနမေဝဂဟိတတ္တာ၌ ဒါယကာတို့ လှူတိုင်းကိုသာယူလေသည် အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်၏ လက်သို့ရောက်ပြီးပစ္စည်းကို မယူ ဟူလိုသတည်း။

ပုဂ္ဂလေ့ာလဇ္ဇီ၊ အပိဏ္ဍပါတော ဓမ္မိယော၌ ကုလဒူသနအနေသန အမှုကိုပြုပြီး ပည်မှ နောက်ကာလ၌ ဒေသနာကြားသော် ပုဂ္ဂိုလ်သည် လဇ္ဇီဖြစ်၏။ ကုလဒူသန အမှုကို ပြုခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ပစ္စည်းသည် အဓမ္မိယဖြစ်၏။

ရူပိယသိက္ခာပဒ ဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

[၄၅၈၇]ကတာကတာဒိဝသေန၊ ဦးခေါင်းတန်ဆာ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော ရွှေငွေ မပြုအပ်သော ရွှေငွေအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကတဟူသည် ကဋံ နာမသီသူပဂံ-စသည်ဖြင့် ပဒဘာဇနီ(ဝိ၊၁၊၃၄၈)၌ လာသည်နှင့်အညီ ရွှေငွေဖြင့်ပြုအပ်သော ဦးခေါင်းတန်းဆာ အစရှိသည်တည်း။ အကတဟူသည် တစ်ခဲနက်ပြုအပ်သော ရွှေတုံးရွှေခဲတည်း။ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ကတ, အကတနှစ်ပါးစုံကို ယူအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပဒဘာဇနီ၌ "ကဋာကဋံ နာမ တဒုဘယံ"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။

နာနပ္ပကာရကံဟူသော ဝိသေသနသည် ရူပိယ သံဝေါဟာရံ-ပုဒ်၌ ရူပိယဟူသော ပုဒ်တစ်စိတ်၏ ဝိသေသနတည်း။ ပုဒ်တစ်စိတ်၏ ဝိသေသနဖြစ်ကောင်းသည်ကို "ဝိပါကဝဋ္ဋဘူတေ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိဖဿာဒယော" ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်းအဖွင့် မူလဋီကာ (၂၊၈၅)။ ဝိပါကဝဋ္ဋဘူတေတိ စ ဣဒံ ပဝတ္တဝိသေသနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ"ဟူသော အနုဋီကာ (၂၊ ၉၂) စကားတို့ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ဤကား အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းဖြစ်သော ငါ၏နည်းတည်း။ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် နာနပ္ပကာရကံသည် ရူပိယသံ-ဝေါဟာရံ၌ သံဝေါဟာရပုဒ်၏ ဝိသေသန သာတည်း။ နောက် ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်၌ နာနပ္ပကာရကံကို ကယဝိက္ကယံ၌သာ စပ်ရသတည်း။ ထိုကဲ့သို့ပင် ဤ၌လည်း နာနပ္ပကာရကံကို ရူပိယသံဝေါဟာရံ ပုဒ်၌သာ စပ်ရသတည်း။ သခေါါသိလာပဝါဠ္ဍရဇတံဇာတရူပံ စသော ဝိဘင်းပါဠိတော် ဓာတုဝိဘင်း (အဘိ၊၂၊၈၄)၌ ဟောတော်မူအပ်သော "ရဇတန္တိ ကဟာပဏော" ဟူ၍ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ (အဘိ ၄-၂၊၆၀)၌ ဖွင့်အပ်သော ကဟာပဏကိုသာ ရူပိယသဒ္ဒါဖြင့် မယူရ။ ဣစ္စေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ရဇတံ ဇာတရူပံ စသည်ဖြင့် ရူပိယ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ (ဝိ၊၄၊၂၊၂၉)၌ မိန့်အပ်သော ရဇတ, ဇာတရူပ,ဇာတရူပ, မာသက,ရဇတမာသက ဤလေးပါးကို ရူပိယသဒ္ဒါဖြင့်သာ ယူအပ်၏ဟု ပြလိုသောကြောင့် "ရူပိယသံဝေါဟာရန္တိ ဇာတရူပရဇတပရိဝတ္တနံ" ဟူသော စကားကို မိန့်အပ်သတည်း ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၊၄၂၂) ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒေ ဇာတရူပါဒိစတုဗ္ဗိဓမ္ပိ နိဿဂ္ဂိယ-ဝတ္ထု ဣဓ ရူပိယဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတန္တိ အာဟ ဇာတရူပရဇတပရိဝတ္တနန္တိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဇာတရူပ သဒ္ဒါဖြင့် ပကတိရွှေတုံး ရွှေဒင်္ဂါးကိုယူ။ ရဇတသဒ္ဒါဖြင့် ပကတိ ငွေတုံး ငွေဒင်္ဂါးကိုယူ။ ဝေါဟာရသဒ္ဒါသည် "ဝေါဟာရေ ဘဒ္ဒပဏ္ဏတ္တိ၊ ဝဏိဇ္ဇာ စေတနာသု စ" ဟု (အဘိဓာန် ၈၄၉-ဂါထာ) မိန့်အပ်သော သုံးပါး ကုန်သော အနက်တို့တွင် "သံသုဋ္ဌ ဝိသေသေန ဝဏိဇ္ဇဝသေန အဝဟရဏံ ပရိဝတ္တနံ သံဝေါဟာရော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဝဏိဇ္ဇအနက် ဟောတည်း။

[၄၅၇၉] သဗ္ဗတ္ထ ဂီတူပဂန္တိအာဒိသု။ ။ယော အယံ တိကော ဝုတ္တော။ ဒုက္ကဋဝတ္ထုမေဝဝါ ကပ္ပိယဝတ္ထုံဝါ။

မူလဂ္ဂဟဏော၊ ဒါယကာတို့လှူအပ်သော ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုဖြစ်သော အဖိုးကို ခံယူရာ၌။ ။တထေဝ၊ ထို့ အတူသာလျှင်။တဿဝါ၊ထိုဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း။ တေနဝါ၊ ထိုဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုနှင့်လည်းကောင်း။ စေတာပနေပိ၊ ဖလှယ်ရာ၌လည်း။ တံဒုက္ကဋံ၊သည်။ ယုတ္တံ၊၏။

တဿ ဝါ စေတာပနေပိ-ဖြင့်-ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုကို ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုနှင့် ဖလှယ်သည်ကို ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေ၌ "ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ပန ဒုက္ကဋဝတ္ထုနော"ဟု မိန့်အပ်ပြီ။ တေန ဝါ စေတာပနေ ပိ ဖြင့် ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုနှင့် ကပ္ပိယဝတ္ထုကို ဖလှယ်သည်ကို ဆိုသတည်း။ ဤ တေနဝါ စေတာပနေ ပိ ကိုထောက်၍ ရှေး၌ "ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ပန ဒုက္ကဋဝတ္ထုနော"စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း ဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့်"ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာပန ဒုက္ကဋဝတ္ထု နော" ဟူသော ရှေ စကား၌ ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ကပ္ပိယဝတ္ထုနော-ဟူသောစကားကိုလည်း သိအပ်၏။ တဿ စေတာပနေ ပိ စကား,တေန ဝါ စေတာပနေ ပိ စကားတို့ဖြင့်ထိုက်သည် အားလျော်စွာ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ဖလှယ်ပုံကို ဆိုသည်ကိုကား ဤ အဋ္ဌကထာ ခပ်သိမ်းသော အရာ၌ သာခညဖြစ်သည်ကို ဝိသေသ ပြဘော်မူလေ့ရှိသော အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တ ဆရာသည် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ(၆ဂ-နှာ)၌—

ဒုက္ကဋဿ စ ပဝတ္ထုံ ဝါ၊ ဝတ္ထုံ ဝါ ကပ္ပိယဿ စ ။
ဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဿေဝ၊ ပရိဝတ္တေတိ ဒုက္ကဋံ—

ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကားရပ်တွင် ဒုက္ကဋဿ စ ဝတ္ထုံ။ ဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဿေဝ ဖြင့် ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုကို ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုနှင့် ဖလှယ်သည်ကို ပြသတည်း။ဝတ္ထုံ ဝါ ကပ္ပိယဿ စ၊ဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဿေဝ—ဖြင့် ကပ္ပိယဝတ္ထုကို ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုနှင့်ဖလှယ် သည်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၁၊၃၂၇-နှာ)၌ "ဒုက္ကဋဿေဝ ဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဿ စ ဝတ္ထုံ ဝါ (ကပ္ပိယဿ ဝတ္ထုံ ဝါ)ပရိဝတ္တေတိ၊ ဒုက္ကဋန္တိ-ယောဇနာ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဝဍ္ဎိံ၊ အတိုးအပွားကို။ ပယောဇေန္တဿ၊ယှဉ်စေသော ရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋံ၊၏။

ဤအသပြာကိုယူပြီး၍ တစ်လ တစ်နှစ်ရှိသော် အသပြာအတိုး မည်မျှ ပေးရမည်ဟု ဆိုမူ ရူပိယသံဝေါဟာရဖြစ်၍ နိဿဂ္ဂိယ အာပတ် သင့်သတည်း။ ကပ္ပိယကာရကနှင့်ကင်း၍ ကိုယ်တိုင် အသပြာအတိုး မည်မျှဖြစ်စေ ဤမျှသော အသပြာကို ယူလော့ဟုဆိုမူ ကယဝိက္ကယလက္ခဏာ မရှိသောကြောင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိ(၂၆၆)၌ ဝဍ္ဎိံ ပယောဇေန္တဿာတိ- ဧတ္ထ ဣဒံ ဂဟေတွာ ကတိမာသေ, ကတိသံဝစ္ဆရေ ဧတ္တကံ ဒေဟီတိ ဧဝ ဝဒတိ၊ ရူပိယသံဝေါဟာရော ဟောတိ။ ဝိနာ ကပ္ပိယကာရကေန ဧတ္တကာ ဝဍ္ဎိ ဟောတု၊ ဧတ္တကံ ဂဏှာဟီတိ ဝဒတော ဒုက္ကဋံ။ ကယဝိက္ကယလက္ခဏာဘာဝတော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိနာကပ္ပိယကာရကေ-န ဟုဆိုသောကြောင့် ကပ္ပိယကာရက အတို့လို အလျောက် အတိုးချသော် အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဧတ္တကာ ဝဍ္ဎိ ဟောတု။ ဧတ္တကံ ဂဏှာဟိ-ဟူသောစကားကို ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဒ္ဋ္ဌကထာ ဣမံ ဘတ္တံ ဘုဥ္ဇ။ပ။ဝဒတိ။ဝဋ္ဋတိဟူသောစကားအားလျော်စွာဆိုသတည်း။ သမုဋ္ဌာပေတီတိ သယံ ဂဏှာ ဝါ စသော ဝိမတိဝိနောဒနီစကား(၁၂၄၅)၌ သယံ ဂဏှာဖြင့် ကိုယ်တိုင်တူးဆွ၍ဖြစ်စေသည်ကိုပြသတည်း။အာဏာပေတွာ ထိုင့်၍ဒုဿိတတ္တာ ကို ဆိုသတည်း။သယံဂဏှာကိုင့်၍ အညဿ မူလဿာမိကဿ အဘာဝတောကို ဆိုသတည်း။အသပြာလက်ခပေး၍ အဿာမိက မြေ၌ သံမျိုးစေ့ကိုဖြစ်စေမူ အခ ဖြင့် တူးဆွကုန်သောသူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ကယ ဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (၁၂၄၇) ၌ ယဥ္စ အဿာမိက ဘူမိံ ခဏိတွာ- စသောစကားကိုမိန့်အပ်၏။

အဋ္ဌကထာဝယ် ကောဋ္ဋာပေတွာ၌ ကောဋ္ဋေတွာကိုလည်း ယူအပ်၏။ ကရောတိ၌လည်း ကာရေတိကိုလည်း ယူအပ်၏[၁]။ကိုယ်တိုင် တူးဆွသဖြင့်သံမျိုး စေ့ကိုဖြစ်စေပြီးလျှင် အသပြာလက်ခပေးသဖြင့် နှက်စေ၍ အသပြာလက္ခပေး သဖြင့် သပိတ်လုပ်စေသော်လည်းကောင်း၊ အသပြာ လက်ခပေးသဖြင့် နှက် စေ၍ ကိုယ်တိုင်သပိတ်လုပ်သော်လည်းကောင်း, ကိုယ်တိုင်နှက်၍ အသပြာ လက်ခပေးသဖြင့် သပိတ်လုပ်စေသော် လည်းကောင်း, တပါးသော သပိတ်ရှင် သာမိကမရှိသည်နှင့် များစွာမအပ်သော အမှုကိစ္စ ရှိသောကြောင့် "မဟန္တံ အကပ္ပိယံ ကိစ္စံ တေဿာတိ မဟာအကပ္ပိယော"ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် မဟာအကပ္ပိယမည်သတည်း။ အသပြာလက်ခပေး၍ သံမျိုးစေ့ကို ဖြစ်စေပြီး လျှင် ကိုယ်တိုင်နှက်၍ ကိုယ်တိုင် သပိတ်လုပ်သည်ရှိသော် "မူလေ မူလဿာ မိကာနံ" စသောနည်းအတိုင်း မှတ်အပ်၏။

၁။ ကာရေတိ–ဖြင့်။ ကရောတိကိုလည်း ယူအပ်၏။

တေရသကဏ်ဋီကာ ရာဇသိက္ခာပုဒ်၌ ပြအပ်ပြီးသော အကပ္ပိယ တဋ္ဌာက ကို မိမိဥစ္စာပြု၍ လှူသောအဆုကိုထောက်၍ "ဣဒံ ပဥ္စန္နံယောဝ သဟဓမ္မိကာနံ" စသော (၂၄၂၃)စကားကို ဆရာတို့ဆိုသတည်း။ ထို အာစရိယဝါဒကို ရူပိယ သိက္ခာပုဒ်၌ "အညေသံ ဘိက္ခူနံ ဝါ အာရာမိကာနံ ဝါ" (ဝိ၊ဌ၊၂'၂၇၁) စသော စကားကိုထောက်၍ မနှစ်သက်သောကြောင့် "န သက္ကာ ။ပ။ သိဒ္ဓံ" စကားကို ဋီကာဆရာဆိုသတည်း။ သိဘင်းသုံးဖော် ငါးယောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ဒါယကာဘို့သည်လည်းကောင်း၊ မဟာအကပ္ပိယ သပိတ်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် လဲလှယ်အပ်သော ပစ္စည်းလည်း သိတင်းသုံးဖော် ငါးယောက်တို့ အား မအပ်။ထို့ကြောင့် "ဝါသိ ကာရေတိ တာယ ဆိန္န ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ အကပ္ပိယံ" စသည်ကို မိန့်အပ်၏။

တေရသကဏ်ဋီကာ(၂၄၂၄)၌ ယဒိ ပဋိဂ္ဂဟိတ ရူပိယံ-စသော စကားသည် ဋီကာဆရာစကားတည်း။ အပရေ ပနေတ္ထ ဧဝံ ဝဒန္တိ (သာရတ္ထ ၂၄၂၄) စသော အပရေဝါဒ မသင့်။ "မူလဿ အနိဿဋ္ဌတ္တာ' ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား ရှိသောကြောင့် ထိုစကားနှင့်မညီလေ။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၃၄၅)၌ "ဣဒဥ္စ ဤ န သက္ကာစသော စကားကိုလည်း။ တေန ရူပေန၊ ထိုသပိတ်သဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ဌိတဥ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ တမ္မူလိကေန၊ ထိုသပိတ်လျှင် မူလ ရှိသော။ ဝတ္ထုမုတ္တာဒိရူပေန၊ ကပ္ပိယဝတ္ထု ပုလဲစသော သဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ဌိတဥ္စ၊ ကိုယ်လည်းကောင်း ။ပ။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ တမ္မူလိကံ၊ ထို သပိတ်လျှင် မူလရှိသော။ ဒုက္ကဋဝတ္ထုမ္ပိ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကပ္ပိယဝတ္ထုံ စ၊ ကိုလည်းကောင်း၊ ကေနစိ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။ တေန ရူပေန၊ ထိုဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုကပ္ပိယ ဝတ္ထု သဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ကပ္ပိယံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း" ဟု အနက်ပေး။

ယဒိ ပန (ဝိမတိ ဋီ ၁၃၄၅)စသော စကားသည် ရူပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပုဒ်နှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်သည်ဖြစ်၍ သင့်၏။

မဟာအကပ္ပိယ သပိတ်ဖြင့် ရွှေငွေကို လဲလှယ်ရာ၌လည်း ဤနည်းပင်တည်း။ အထောက်ကား "တေန ရူပေန" ကို ထောက်သတည်း။

ဒုဗ္ဗိစာရိတတ္တာ-၌ ပေရသကဏ်ဋီကာအလို ရူပိယသံဝေါဟာရကို ဒုဗ္ဗိစာ-ရဏဆိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီအလိုအားဖြင့် ရူပိယသံဝေါဟာရကို ဒုဗ္ဗိစာ-ရဏမဆိုလို။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၃၄၆) ၌ "မူလဿ အသမ္ပဋိစ္ဆိ-တတ္တာတိ ဣမိနာ" စသည်ကို မိန့်အပ်၏။

ဣဒမေ က ဘာပဏော ဂဟေတွာ ဣမံ ဒေဟိ-ဟု အစီရင်မကောင်းသောကြောင့် ဒုဗ္ဘိစာရဏာဆိုလိုသတည်း။ ။မဟာသုမတ္ထေရဿ ကိရ-စသည်၌ "ဥပဇ္ဈာယော အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော နာမ" ဟု ဆိုသောကြောင့် မဟာပဒုမထေရ်နှင့် စာသင်ဖက် မဟာသုမ မထေရ် မဟုတ်။ မဟာသုမ မထေရ်တစ်ပါးဟု ယူရန်ရှိသတည်း။ ထိုမဟာသုမ မထေရ်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ကား ဥပတိဿမထေရ်တည်း။ ။

ရူပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၄၁၅၄] ကယဉ္စေဝ၊ ဝယ်ခြင်းသို့ လည်းကောင်း။ ဝိက္ကယဉ္စ၊ ရောင်းခြင်းသို့ လည်းကောင်း။ ကီ-ဒဗ္ဗဝိနိမယေ၊ ဒဗ္ဗဝိနိမယော ကယဝိက္ကယဝသေန ဘဏ္ဍဿ ပရိဝတ္တနံ။ ကိဏာတိ၊ ဝိက္ကိဏာတိ၊ (ဓာတုမာလာ ၂၄၇) ဝိက္ကိဏာတိ-၌ ဝိ-ဥပသာရပုဒ်သည် ဝိယောဂအနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ကီ-ဓာတ်သည် ပစ္စည်းရှင်နှင့်ပစ္စည်း ကင်းသောအားဖြင့် ရောင်းခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။

[၄၁၅၅] ယဒါ ကယိတဉ္စ ဟောတိ ။ပ။ ကရောန္တေ နာတိ အတ္ထော ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ပန တထာပိ ဣမိနာ ဣမန္တိ အာဒိဝစန နုပတော ပါဠေ အတ္ထနော၊ ဘဏ္ဍံ ပရဟတ္ထဂတန္တိဝစနေန အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ဒဿိတံ။

ဂိဟိပဗ္ဗဇိတေဟိ၊ လူပရိဗိုဇ်ရဟန်းတို့နှင့်။ (ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ဝတ္ထု၌ "အညတရော ပရိဗ္ဗာဇကော" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။)

ဧဝံ ဝတွာ ဧသောဝါကျ၌ ရဟန်းက စရှိဆိုသည်ကို သိအပ်၏။ ။ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီတိ ဝုတ္တော ဝါ- ဟူသောဝါကျ၌ လူကစရှိဆိုသည်ကို သိအပ်၏။ ဝတွာ ဝါ (ဝုတ္တော ဟုတွာ ဝါ)မာတုယာပိ အတ္တနော ဘဏ္ဍံ ဒေတိ ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီတိ ဝုတ္တော ဝါကို နောက်ဝါကျနှင့်လည်းယှဉ်။ မဇ္ဈေဒီပကနည်းတည်း။ ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟီတိ ဝုတ္တော ဟုတွာ ဝါ, ဣမံ ဒေဟိ ဣမံ တေ ဒဿာမီတိ ဝတွာ ဝါ, မာတုယာ ပိ ဘဏ္ဍံ အတ္တနာ ဂဏှာတိ။ ။

ဣမိနာ၊ ဤကပ္ပိယဝတ္ထုဖြင့်။ ဣမံ၊ ဤကပ္ပိယဝတ္ထုကို။ ဒေဟိ၊ ပေးလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိဝတ္တေကိ၊ ဖလှယ်အံ့။ ယထာဝတ္ထုကမေဝ၊ ကပ္ပိယဝတ္ထုအားလျော်စွာသာလျှင်။ အာပတ္တိ၊ ကယဝိက္ကယနိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ဟု အနက်ပေး။

ဣမိနာ၊ ဤနိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု၊ ဒုက္ကဋဝတ္ထု၊ ကပ္ပိယဝတ္ထုဖြင့်။ ဣမံ၊ ဤနိဿဂ္ဂိယ ဝတ္ထု၊ ဒုက္ကဋဝတ္ထု ကပ္ပိယဝတ္ထုကို။ ဒေဟိ၊ ပေလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိဝတ္တေတိ၊ အံ့။ ယထာဝတ္ထုကမေဝ၊ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု၊ ဒုက္ကဋဝတ္ထု၊ ကပ္ပိယဝတ္ထုအားလျော်စွာ။ အာပတ္တိ၊ ရူပိယသံဝေါဟာရ နိဿဂ္ဂိယအာပတ်၊ ဒုက္ကဋအာပတ်၊ ကယဝိက္ကယ နိဿဂ္ဂိယအာပတ်သင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟု အနက်ပေးလင့်။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ နောက်ယထာဝတ္ထုကမေဝ စကားနှင့်ရပ်၌ နိဿဂ္ဂိဝတ္ထု ဒုက္ကဋဝတ္ထု မဆိုသောကြောင့်တည်း။

ဣမမ္ပိ သြဒနံ ဘုမ်တွာ ဣမံ နာမ ကရောထာတိ။ ။နာပိတေန ကေသေဆိန္ဒာပေတိ။ ဣမံ သြဒနံဘုဉ္ဇိတွာ ဣမံ န မကရောထာတိ ကမ္မကာရေဟိ ဘူမိသောဓနာဒိကံ နဝကမ္မံ ကာရေတိ။

ဣမံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇ-အစရှိသည်၌ "ဣမံဒေဟိ၊ ဣမံ တေ ဒဿာမီတိ ဝတွာ ဝါ" စသည်ကိုထောက်၍ "ဣဒံ ကမ္မံ ကရောဟိ၊ ဣဒံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇာပေဿာမိ" ဟု ဆိုမူ ကယဝိက္ကယ ဖြစ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဧတ္တ ရဇနဒါရု အာဟရဏာဒီသု။

[၁၅၉၇] ထာလကမ္ပိ၊ အပိုတစ်ခုဖြစ်သော ခွက်ကိုလည်း။ ။အဿ၊ ထိုရဟန်းဝတ္ထု၏။ အပဂ္ဃဘာဝံ၊ ကို။

မဟဂ္ဃဘာဝံဉတွာ စသောစကား၌ ဝဥ္စေတွာ-ဟုဆိုသောကြောင့်သူတစ်ပါး ဥစ္စာ ဘဏ္ဍာကို အဖိုးထိုက်သည်ကို သိသည့်အလျောက် "သင်၏ဥစ္စာဘဏ္ဍာကား အဖိုးမည်မျှထိုက်သည်။ ငါ၏ဥစ္စာဘဏ္ဍာကား အဖိုးမည်မျှထိုက်သည်" ဟု အကောင်အရှားပြောကြားသောအားဖြင့် မလှည့်ပတ်မူ၍ လဲလှယ်သော် အာပတ် မထင်။

ပုနပ္ပုန်၊ အဖန်ဖန်။ အပနေတွာ၊ မဘော်သောသပိတ်ကို ပယ်၍။ ဝိဝရိတွာ၊ အဖိုးနှင့်လျော်သော သပိတ်ကိုဖွင့်လှန်၍။ ဂဏှာတိ၊ အံ့။ ။နာဋ္ဌိယာ၊ ဒါယကာ၏ ချင့်စရာကျည်တောက်ဖြင့်။ နမိနာပေတဗ္ဗံ၊ မချင့်စေအပ်။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာဋ္ဌိယာ၊ ဒါယကာ၏ ချင့်စရာကျည်တောက်၌။ အဝသိဋ္ဌဟောလံ၊ ကြွင်းကျန်သော အကပ်ခံပြီး ရဟန်း၏ ဆီသည်။ ဟောတိ၊ ရှိသည် ဖြစ်အံ့။ တံတေလ၊ ထိုကြွင်းကျန်သော အကပ်ခံပြီး ရဟန်း၏ ဆီသည်။

ပစ္စာ၊နောက်၌။ မိနန္တဿ၊ ချင့်သော ဒါယကာ၏။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ၊ ရဟန်းသည် အကပ်မခံအပ်သေးသော ဆီသစ်ကို။ ဒုသေယျ၊အကပ်ခံပြီး ဖြစ်အောင် ဖျက်ဆီးရာ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ နမိနာပေတဗ္ဗံ၊ မချင့်စေအပ်။

*ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

[၃၊၅၉၇] ကယဝိက္ကယိကော သတ္တဝိဟာပဏိကဝဏိဇော၊(အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် ၄၆၉-ဂါထာ) [ကုန်သည်ဟော] ဝဏ-သဒ္ဒေ ဣဇော၊ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။"ကိဏာသ ကိဏ ထာတိ ဝဏ္ဏနိ သဒ္ဒံ ကရောန္တီတိ ဝါဏိဇာ" ဟု ဝစနတ္ထပြုရသည်နှင့်အညီ ဝါဏိဇသဒ္ဒါသည် ကုန်သည်ဟောတည်း။ ဝါဏိဇ္ဇ၌ ဝဏိဇ္ဇာထ၊ (၄၄၁-ဂါထာ) (အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်။ ကုန်သွယ်ခြင်းဟော)။ ဝဏိဇာနံ ကမ္မံဝါဏိဇ္ဇံ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ)၊(၄၄၆-ဂါထာဖွင့်)။

ကုန်သည်ဟော ဝါဏိဇသဒ္ဒါမှာ ဇ-ဒွေးဘော်နှင့် မရှိရ။ကုန်သွယ်ခြင်းဟော ဝါဏိဇ္ဇ သဒ္ဒါမှာသာ ဇ ဒွေးဘော်နှင့်ရှိရမည်။ ပဏ္ဍော ပဝတ္တံ ဝါဏိဇ္ဇံ ပဏ္ဍဝါဏိဇ္ဇံ ဟု ဝစနတ္ထပြု။ အမတ္တံ ပဏ္ဍော စ ဘာဇနံ။ (အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် ၄၅၇၊ ဂါထာ)။ အမ-ဂတိယံ၊ အတ္တော။ အဘိဓာန်ဋီကာ။ (၄၅၇ ဂါထာဖွင့်) အမာမိယျတ္တော။ အမ-မာဝရ ကလာဒီဟိ အတ္တော၊ဟောတိ။ အမတ် ဖ ဘလံ့နှရံ ပဝတ္တတိတိအမတ္တံ ဘာဇနံ။ ပုပ္ဖသရလောပေါ။ (ကျွဲဒိမောဂ္ဂလာန်-ဂ၁-သင်၊ အဘိဓာန်ဋီကာနှင့် ကျွဲဒိမောဂ္ဂလာန်အနေကိုထောက်သော် ထိုဆရာနှစ်ဦးတို့ အလိုအားဖြင့် အ-ရသနှင့် အမတ္တရှိရမည်။ အဘိဓာန်စာကိုယ်နှင့် ဝိနည်းပါဠိ, အဋ္ဌကထာအနေကိုထောက်သော် အာဒီဃနှင့်အာမတ္တရှိရမည်။ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာသာ ပမာဏတည်း။

ပဏ္ဍဝိက္ကယသာလာ တု၊ အာပဏော ပဏ္ဍဝီထိကာ။ (အဘိဓာန်ပုရဝဂ်။ (၂၁၃-ဂါထာ)။အိမ်ဈေးဟော။အာပဏာယင်္တ္တ ပျဝဟာရနေ့ အသ္မိန္တိ အာပဏော (အဘိဓာန်ဋီကာ ၂၁၃ ဂါထာ အဖွင့်)။ ပဏ-ဗျဝဟာရေ ထုတိယေ နု။ ပဏာတိ ဝါဏိဇော၊ ဝေါဟာရံ ကရောတိ ဣစ္စတ္တော။ သဒ္ဒေါ ဗုဒ္ဓ ပဏာတိ၊ ထောမယတိ ဣစ္စတ္တော၊အာပဏာ။(ဓာတုမာလာ ၆၁-နှာ)

ယောသ ကုသာလ ဘဏ္ဍဝါဏိဇကာပဏာ၊ အကြင်အိုးထိန်းသည် ကုန်သည် တို့အား။ တာနိ၊ ထို မိုးခွက်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဘဏ္ဍာနိ၊ ကိုသည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ (အဘာဏ္ဍတဂ္ဂတိ ဂိဂ္ဂဟိတည်း)။

[၃၊၆၀၂] ဝဏ္ဏသဒ္ဒါသည် သဏ္ဌာန,ဝဏ္ဏ,ရုပ-စသော အနက်တို့တွင် ပမာဏ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ပမာဏာနိဟု ဖွင့်သတည်း။ "ဝဏ္ဏီယတိ ပတ္တဿ ပမာဏံ ကရိယတိ ဧတေဟိ ဥက္ကဋ္ဌပတ္တာဒီဟီတိ ဝဏ္ဏာ"ဟု စေနတ္ထပြု။ ပတ္တဿ အရ သပိတ်သာမည တည်း။ ပမာဏာနိ အရ သပိတ်ဝိသေသတည်း။ ပတ္တဿ အရ သပိတ်သာမည၏ ဥက္ကဋ္ဌစသော အတိုင်းအရှည်ကို ဥက္ကဋ္ဌ သပိတ် စသည်တို့သည် ပြုကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝဏ္ဏ မည်ကုန်သတည်း။ ထိုဥက္ကဋ္ဌစသော သပိတ် ဝဏ္ဏတို့သည်ပင် "ပမီယန္တိ ပတ္တသာမညံ မာနိယန္တိ ဧတေဟိ ဥက္ကဋ္ဌပတ္တာဒီဟီတိ ပမာဏာနိ" ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် ပမာဏ မည်ကုန်၏။

အစ္စာဋ္ဌကောဒနံ-၌ အာဋ္ဌကသဒ္ဒါသည် ပြည်-ဟောတည်း။

ထို့ကြောင့်ဒိန္နံ တဏ္ဍုလနာဠိနံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤ ဒိန္နံ တဏ္ဍုလနာဠိနံ စကား ကို ထောက်၍ နာဠိ သဒ္ဒါသည် စလယ်ဟောဟု သိအပ်၏။ စလယ်နှင့် ကွမ်းစားကား အတူတူပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် စဘုဒ္ဓဏ္ဏဝဂ်(၄၇၄-ဂါထာ)၌ "ပတ္ထော တု နာဠိ နာဠိယံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစလယ်သည်သာလျှင် မဂဓဆုဇ်စလယ်, သီဟဠစလယ်, ဒမိဠစလယ်-ဟု ပြားလေသတည်း။

အစ္စုတေရသပလာ ဟောတိ-၌ ပလ-သဒ္ဒါသည် ပိဿာ ဟောတည်း။ ။ ပလ မူလ လဝန ပဝနေသု လဝနံ ဆေဒနံ။ ပဝနံ သောဓနံ။ ပါလေတိ ပလံ။ ပလံ နာမ မာနဝိသေသော။ လောကဿ ဝိမတိံ ပါလေတိ လုနာတိ သောဓေတိ စာတိ ပလံ-ဟူသော ဓာတုမာလာ (၃၄၄) စကားကို ထောက်၍ ပလသဒ္ဒါ၏ ဝိဂ္ဂဟ်, အဘိဓေယျတ္ထကို သိအပ်၏။

အစ္စုတေရသပလာ၊ ကစ်ဆယ့်သုံးပိဿာခွဲ ချိန်အပ်သော ပဲကြီး ရှိသည်၊ ပဲကြီး ဆန့်သည်[၁] *။ ဤအနက်ကား တေရသကဏ္ဍဋီကာဆရာ၏ အလို အားဖြင့် ပေးသော အနက်တည်း။ တစ်နည်းကား "အစ္စုတေရသပလာ မဂဓဆုဇ် ချိန်ဝန်အားဖြင့် တစ်ဆယ့်သုံးပိဿာခွဲ ချိန်အပ်သော ရေရှိသည် *[၂]၊ ရေဆန့်သည်။ ဤအနက်ကား ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ပေးအပ်သော အနက်တည်း။

၁။ အစ္စုတေရသပလာ၊ အခွဲနှင့်တကွတစ်ဆယ့်သုံးပိဿာချိန် အပ်သော ပဲကြီးရှိသည်ဟုပေး။

၂။ "အစ္စုတေရသပလာ၊ မဂဓဆုဇ် ချိန်ဝန်အားဖြင့် အခွဲနှင့်တကွတစ်ဆယ့် သုံးပိဿာ ချိန်အပ်သော ရေရှိသည်"ဟု ပေး။

ငါးကျပ်, တစ်ပိဿာ, တစ်ဆယ်ကျပ် တစ်ပိဿာ စသည်ဖြင့် ပိဿာအများ ရှိသည်တွင် ဤအရာနှင့်လျော်သော ပိဿာကိုယူ။ ဤအစုတေရသပလာ ဟောတိ-ဟူသော စကားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာသည် ချိန်ဝန်ဖြင့်သာ မှတ်၍ မဂဓနာဠိကို ပြသည်။ ချင့်ဝန်ဖြင့် မှတ်၍မပြ။ ထို့ကြောင့် ချင့်ဝန်ဖြင့်မှတ်ရာ၌ ဝိဝါဒများသောကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၄၂၇-နှာ)၌ မဂဓနာဠိ နာမ ဆပသတာနာဠိတိ ကေစိ-အစရှိသော စကားကို မိန့်လေသတည်း။ တေရသကဏ် ဋီကာ၌"တိပသတာယ၊ သုံးလက်ဖက်ရှိသော။ နာဠိယာ၊ လောကီယ-နာဠိဖြင့်။

စတုမဋ္ဌိကံ ကုဍုဝံ(သာရတ္ထ ၂၄၂၇)၌ တစ်လက်ဆွမ်း လက်ခုပ်တစ်ဖက်သည် တစ်ကုဍုဝ မည်၏။ ကုဍုဝနှင့် ပဿတ အတူတူတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်(၄၈၂-ဂါထာ)၌ "ကုဍုဝေါ ပသတော ဧကော" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ(၁၊၁၀၂)၌လည်း"ကုဍုဝေါတိ ပသတော"ဟု မိန့်အပ်၏။ လေးဆုပ် တစ်ကုဍုံ၊ လေးကုဍုံ တစ်စလယ်၊တစ်ပတ္ထမည်ကြောင်းကို စတဿော မုဋ္ဌိယော ဧကော ကုဍုဝေါ၊ စတ္တာရော ကုဍုဝါ ဧကော ပတ္ထော၊ စတ္တာရော ပတ္ထာ ဧကော အာဠှကော၊ စတ္တာရော အာဠှကာ ဧကံ ဒေါဏံ၊ စတ္တာရိ ဒေါဏာနိ ဧကာ မာနိကာ။ စတဿော မာနိကာ ဧကာ ခါရီ၊ ဝီသတိ ခါရိကာ ဧကော ဝါဟောတိ-ဟူသော မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋီကာ စတုတ္ထဖြစ်သော ရာဇဝဂ်(မ၊ဋီ၊၃၊၁၃၉) ဋီကာစကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ "ပတ္ထသဒ္ဒါ စလယ်ကွမ်းစားကို ဟောသည်"ကို သိအပ်၏။

တဿာ ဟာရမိဘုံ အဍ္ဍမာနန္တိ ဟောန ကာရဏေန အဟံ သဟာယေန ဒိန္နံ ကေပလာသတုမ္ဗံ ဟာရမိ ဂဏှာမီတိ ဒဿေတိ။ မာနန္တိ ဟိ အဍ္ဍနံ နာဠိနံ နာမံ၊ စတုန္နံ အဍ္ဍမာနံ စတဿော စ နာဠိယော တုမ္ဗော နာမ။ တေန ဝုတ္တံ ပသာသတုမ္ဗန္တိ။ ကေနိပါတ်ဇာတ် အဋ္ဌကထာ စုဒ္ဒသမဖြစ်သော အသမ္ပဒါနဝဂ် ပထမဖြစ်သော အသမ္ပဒါနဇာတ်အဖွင့် (ဇာတက ဋ္ဌ၊၁၊၄၉၃)။ ။အဍ္ဍနံ နာဠိနံ၊ ရှစ်စလယ်တို့၏။ နာမံ၊ တည်း။ စတုန္နံ နာဠိနံ၊ လေးလေးလယ်တို့၏။ အာဍ္ဍမာနံ၊ မာနဝက် တစ်ပြည်သည်။ ဟောတ်၊ ၏။ စတဿော စ နာဠိယော၊ လေးစလယ်တို့သည်လည်း။ တုမ္ဗောနာမ၊ တစ်ပြည်မည်၏။ ဤစကားကို ထောက်၍ ပတ္ထသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော နာဠိသဒ္ဒါလည်း စလယ်ကွမ်းစားကို ဟောသည်ကို သိအပ်၏။

ကုဍုဝေါ ပသတော ဧကော၊ ပတ္ထော တေ စတုရော သိယုံ။ အာဠှကော စတုရော ပတ္ထာ၊ ဒေါဏံ ဝါ စတုရာဠှကံ။ (၄၈၂) ပတ္ထော တု နာဠိ နာရိယံ–

ဟူသော အဘိဓာန် ဗတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၄၇၄-ဂါထာ)စကား, "ပတ္တေနာခွေ စ နာဠိတ္တိ" ဟူသော အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထာ(၁၀၅၇-)စကား။ ဤစကား တို့သည် ဆိုအပ်ပြီးသော မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋီကာ, ကေနိပါတ်ဇာတ် အဋ္ဌကထာ စကားတို့နှင့်ညီယဟည်း။

တံ ဂစ္ဆန္တေဂစ္ဆန္တေကာလေ ဃံသနေန ပရိက္ခီဏံ နာဠိကောဒနမတ္တ ဿေဝ ဂဏှနကံ ဇာတံ။ ။ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ စတုတ္ထဝဂ် ဆဋ္ဌဖြစ်သော ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ (ဥဒါန၊ဋ္ဌ.၂၂၈)၌ နာဠိသဒ္ဒါ လည်း စလယ်ကွမ်းစား ဟောတည်း။သာ၀တ္တိယံ ဝိဟရတိ။ တေန ခေါ ပန- သမယေန ရာဇာ ပသေ နဒီကောသလော ဒေါဏပါကကုရံ ဘုဉ္ဇတိ။ ။ သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ် (ပါဠိတော် သံ ၁၊၈၂) ပသေနဒီ ကောသလမင်း တစိတ်ချက်ထမင်းကို စားသတည်း။ ဒေါဏပါက ကုရန္တိ ဒေါဏပါကံ ကုရံ။ ။ပ။ ဒေါဏာသာ တဏ္ဍုလာနံ ပက္ကဘတ္တံ တဒုပိယဉ္စ သူပဗျဉ္ဇနံ ဘုဉ္ဇတီတိ အတ္ထော (အဋ္ဌကထာ သံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၄၀)။ ဒေါဏာသာတိ စတုန္နံအာဠှကာနံ သော ဠသ- နာဠိနန္တိ အတ္ထော။ (ဋီကာ သံ၊ဋီ၊၁၊၁၇၅) အထ ခေါ ရာဇာ ပသေနဒီကော- သလော အနုပုဗ္ဗေန နာဠိကောဒနပရမတာယ သဏ္ဌာသိ။ (၎င်းပါဠိတော်) (သံ၊၁၊၈၄)။ နောက်၌ပသေနဒီ ကောသလမင်းသည် ဘုရားမှာကြားဝါဒဖြင့် တစ်နာဠိချက် တစ်ကွမ်းစားချက် တစ်စလယ်ချက် ထမင်းကိုသာ စားသတည်း။

နာဠိကောဒနပရမတာယ သဏ္ဌာသီတိ သော ကိရ မာနဝေါ ဒိဝသေ ဒိဝသေ တထာဂတဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ၊ ဒသဗလဿ ဝိသာသိကော အဟောသိ။ အထ နံ ကေဒိဝသံ ပုစ္ဆိ၊ ရာဇာ ကိတ္တကံ ဘုဉ္ဇတီတိ။ သော နာဠိကောဒနန္တိ အာဟ။ ဝဍ္ဎိဿတိ တ္တောဝတာ ပုရိသဘာဂေါ သော၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဂါထ မာဝဒီတိ။ ဣတိ ရာဇာ တထေဝ သဏ္ဌာသိ။ ။(အဋ္ဌကထာ သံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၄၁။) ပုရိသဘာဂေါ သောဘတိ မဇ္ဈိမေန ပုရိသေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဘာဂေါ သော။ ယဒိဒံ နာဠိကောဒနမတ္တံ။ ဋီကာ (သံ၊ဋီ။၁၊၁၇၅) ဤစကားတို့ကိုထောက်၍ လည်း နာဠိသဒ္ဒါ စလယ်ကွမ်းစားကို ဟောသည်ကိုသိအပ်၏။ ပတ္တောဒနော နာလမယံ ဒုဝိန္န ။ (ခု၊ဇါ၊၉၉။) ပတ္တောဒနောတိ နာဠိမတ္တော ဩဒနော။ (ဇာတ်ဋီကာ)။ ဤစကားတို့ကိုထောက်၍လည်း နာဠိသဒ္ဒါ-စလယ် ကွမ်းစားကို ဟောသည်ကို သိအပ်၏။

ဘိက္ခုနော ပန ဝသနဋ္ဌာနေ ကော တဏ္ဍုလနာဠိ ကော ဂုဠပိဏ္ဍော စတုဘာဂမတ္တံ သပ္ပိတိ တတ္ထကံ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အကာလေ သမုတ္တာစောရာနံ အတ္ထာယ။ သုတ်သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့်။(ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၈၁)

ဤစကားကိုထောက်၍လည်း နာဠိသဒ္ဒါ စလယ်ကွမ်းစားကို ဟောသည်ကို သိအပ်၏။

တဒုပိယံ ဗျဉ္ဇနန္တိ တဿ ဩဒနဿ အနုရူပံ မစ္ဆမံသသာကဖလကဠီရာဒိ ဗျဉ္ဇနံ။ (ဤသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်အဋ္ဌကထာ။) ဗျဉ္ဇနန္တိ ဥတ္တရိဘင်္ဂ၊ တေန မစ္ဆမံသမုဂ္ဂသုပါဒိဟိ အနေကသူပံ။ နာနပ္ပကာရမံသာဒိဗျဉ္ဇနေဟိ အနေက ဗျဉ္ဇနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ မူလပရိယာယဝဂ် ပဉ္စမ ဖြစ်သော အနင်္ဂဏသုတ်အဖွင့်။ (မ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၁၅။) ကေစိ ပန ကုတောစိဒေဝ သဗ္ဗသာခရဏ္ဍဌာနတော မစ္ဆေ အာနေတွာ ပစ္စိမဝတ္ထုဘာဂေ ဥဒကအာဝါဠေ ခိပိတွာ ပေါသေတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒွေ တီဏိ ဥပ္ပတ္တရိဘင်္ဂတ္ထာယ မာရေန္တိ။ ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာ အဒိန္နာဒါန် သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာ။(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၈၈) ။ ။အနာပတ္တိ အသဉ္စိစ္စ အဿတိယာ အဇာနန္တဿ ဂိလာနဿ ခဇ္ဇကေ၊ ဖလာဖလေ ဥတ္တရိဘင်္ဂေ အာပဒါသု ဥမ္မတ္တကဿ အာဒိကမ္မိ ကဿာတိ။ ။ (ဘိက္ခုဝိဘင်းပါဠိတော်) သေခိယ ကဗဠဝဂ္ဂဒသက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်။ (ဝိ၊၂၊ ၂၅၆)။ ဤစကားရပ်တို့ကို ထောက်၍ ငါး,အမဲဟင်းတို့သည် ဗျဉ္ဇနဥတ္တရိဘင်္ဂ မည်ကုန်သည်နှင့် ငါးဟင်း,အမဲဟင်းတို့ကို ကိုက်ဖြတ်၍ စားသော်လည်း ကဗဠဝဂ္ဂဒသက သေခိယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိသည်ကို သိအပ်၏။ မစ္ဆမံသ သာကဖလ ကဠီရာဒိဗျဉ္ဇနံ-၌ မစ္ဆ၊ မံသဗျဉ္ဇန စသည်တို့တွင် ပါစ်ခုနှုသော ဗျဉ္ဇနတည်း။

အနုတ္တဏ္ဍုလံ၊မဆပ်လွန်းမမာလွန်း န-ပုဒ် ဥ-ပုဒ် တဏ္ဍုလ-ပုဒ်။ဥ -သည်ပဗလ အနက်ဟောတည်း။"ပဗလတ္တေ မဟာဗလ တ္တေ" ဟုအဘိဓာန်ဋီကာ (၁၁၆၈-ဂါထာဖွင့်) လာသည်နှင့်အညီ ပဗလသဒ္ဒါသည် မဟာဗလအနက်ဟောတည်း။ အလွန်မာသော ဆန်သည် ဥတ္တဏ္ဍုလမည်၏။ မမာလွန်းသောဆန်သည် အနုတ္တဏ္ဍုလမည်၏။

အဝဿာဝိတောဒနံ၊ချိုးမကပ်သောထမင်း ကို အဝ-ပုဒ်၊အဿာဝိတောဒနပုဒ်။ အဿာဝိတောဒနဟူသည် ယိုစီးခြင်းဖရိုဖရဲကြဲခြင်းမရှိသော ထမင်းချိုးတည်း။ "နဿဝတိ နပဂ္ဃရတိတိ အဿာဝိတော" ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ထမင်းချိုးရ၏။ အဿာဝိ တဧဘာ အဝဂတော ဝိယောဂေါတိ အဝဿာဝိတော-ချိုးမှကင်းသော ထမင်း ရ၏။ အဝ-သည် ဝိယောဂ-အနက်ဟောတည်း။ အဿာဝိတ-ပုဒ်နှင့် နိဿာဝပုဒ် အတူတူ ထမင်းချိုးဟောတည်း။ နိဿာဝ သဒ္ဒါ ထမင်းချိုးဟောသည်ကို နိဿာဝေါ စ တထာ စာမော"ဟူသောအဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏတ်(၄၆၆-ဂါထာ)ဖြင့် သိအပ်၏။ ဒွယံဘတ္တမဏ္ဍေ။ သုသဝနေ၊ ဝိသဇ္ဇပဒါဒိတော။ စပုအာဒနေ၊ အာ-ပုဗ္ဗတ္တာ ပါနေ၊ ကမ္မေ ဏော။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ (၄၆၆-ဂါထာဖွင့်)။

တံ ဒသာဟံ၌ ဒသာဟံဖြင့် တံအစွဲကိုပြသတည်း။ တနည်းအားဖြင့် တံအစွဲကိုပြပြန်လို၍ တံ သတ္တဝိဓမ္ပိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။သတ္တဝိဓမ္ပိ ပတ္တံဖြင့် တံအစွဲကိုပြသဟည်း။ အဒိန္နဒါန်သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(ဝိ၊ ၃၊ ၁၊ ၂၅၂) ၌လာသော "တေလ ဝဏ္ဏော ပန ဝန္နတိ" စကားကိုထောက်၍ တေရသကဏ္ဍ္ဋီကာ(သာရတ္ထ ၂၊ ၄၂၇) ၌တ္တေဝတာကာဠဝဏ္ဏတာ အစရှိသောစကားကို ဆရာတို့ဆိုကုန်သတည်း။

[၃၊ ၆၀၇] ပါကဿ ဟိ ဦနတ္တာ ပတ္တသင်္ခံ န ဂစ္ဆတိဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်သော် ဆရာတို့ဝါဒသင့်မည်မထင်။ အကြိမ်လည်းစေ့ မှ အဆင်းလည်း ဆီကြည်အဆင်းရှိမှ ပတ္တဟူသော အရေအတွက်သို့ ရောက်သတည်း။

ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ ဝါ မူလံအဒိန္နံ စသည်ဖြင့် ဆိုတိုင်း သက်န်းမှာလည်း သိအပ်၏။သစေ ကောစိ ဒသပတ္တေ စသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသောကြောင့် အတိတ်အရုဏ်ကိုသာယူအပ်၏။ အကယ်၍ အနာဂတ်အရုဏ်ကိုယူသည်ဖြစ်လေက တဆယ့်တလုံးအပ်လေရာသည်၊ အပ်လည်းမအပ်ခဲ့။ ဤအတိုင်း ဝိနည်းတိစီဝရိတ်ကို ဆောင်သော ရဟန်းတို့မှာ တိစီဝရိတ်ဆယ်ထည် သုံးဆောင်ကောင်းသည်ကိုသိအပ်၏။

ပတ္တသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၃၊ ၆၀၉] သော ကုမ္ဘကာရော ။ကိဉ္စာပိ ဥပ္ပာဒေတ္ဗာ၊ ပန တထာပိ။ ။ အဿပတ္တဿ ယဿပတ္တဿ တဿ ဗန္ဓနောကာသဿ။ ။

ပါဠိတော်လာ အဗန္ဓနောကာသော နာမ(ဝိ၊ ၁၊ ၃၅၇) အစရှိသောစကား၌ "ယဿပတ္တဿ၊အား။ ဒွင်္ဂုလာ၊ သော။ ရာဇိ၊သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော ပတ္တော၊ သည်။ အဗန္ဓနောကာသော၊ဖွဲ့ရာအရပ်မရှိသော။ ပတ္တောနာမ၊ ၏။ ယဿပတ္တဿ၊အား။ ဒွင်္ဂုလာ၊သော။ ရာဇိ၊သည်။ဟောတိ၊ ၏။ သောပတ္တော၊ သည်။ ဗန္ဓနောကာသော၊ ဖွဲ့ရာအရပ်ရှိသော။ပတ္တော နာမ၊၏" ဟု အနက်ပေး။

အဋ္ဌကထာမှာ ယဿ ဒွင်္ဂုလာ ရာဇိ ဟောတိတိ ယဿ ပန စသောစကားဖြင့် အနက်ပေးရမည်ကိုပြသည်မဟုတ်။ ပြုရသော်အစီအရင်ကိုသာ ပြသတည်း။ ယဿ ပတ္တဿ၊ အား။ တာဒိသာ၊ သော။ ကော၊ သော။ ရာဇိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောပတ္တော၊ ကို။ တဿာ ရာဇိယာ၊ ၏။ ပ ။ ဗန္ဓိတဗ္ဗော၊၏၊" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် သောနှင့်လျော်အောင် "ဗန္ဓိတဗ္ဗော။ တံဗန္ဓန်" ဟု ရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍ္ဋီကာ(၂၊ ၄၂၉)၌ တိပုသုတ္တကေန ဝါ ဗန္ဓိတ္ဗာတိ ဧတ္ထ ဗန္ဓိတဗ္ဗောတိ ပါဌော ဂဟေတဗ္ဗော။

ပုရေဘတ္တပေါတ္တကေပိ ဟိ အာသမေဝပါဒ္ဒေ ,ဒိဿတိဟုမိန့်အပ်၏။ ဝိနည်းသင်္ဂြိုဟ် (ဝိနယသင်္ဂဟ ၄၊၄၀) ၌ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာစကားကိုပြင်၍ ယဿ ပန တာဒိသာ ကောပိ ရာဇိ ဟောတိ၊ တေန တဿာ ရာဇိယာ ဟေဋ္ဌိမပရိယန္တေ- ပတ္တဝေဓကေန ဝိဇ္ဈိတွာ ပစိတွာ သုတ္တရဇ္ဇုကမကစိရဇ္ဇုကာဒီဟိဝါတိ ပုသုတ္တကေန ဝါ ဗန္ဓိတွာ တံ ဗန္ဓနံ အာမိသဿ။ အလဂ္ဂနတ္ထံတိပုပဒ္ဒေန ဝါ ကေနစိ ဝါ ဗဒ္ဓသိလေသေန ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ ဟု ရေးတော်မူ၏။ ဤအဋ္ဌကထာ အတိုင်းရေးတော်မူသည်မဟုတ်။ "ယဿ ဘိက္ခုနော၊၏။ ပတ္တော၊၌။ တာဒိသာ၊ သော"ဟု အနက်ပေး။ ဝိနည်းသင်္ဂြိုဟ်ကို တေရသကဏ္ဍဋီကာဆရာ ရေးသတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ စ ၁နေပုံကို အားမရ၍ ဝိနည်းသင်္ဂြိုဟ်မှာ ဤသို့ရေးသတည်း။

ယဿပတ္တဿ၊အား။ ဒွေ ရာဇိယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

[၄၊၆၁၅] ယောပန သန္တုဋ္ဌိယာ စသော စကားကို မိန့်တော်မူသောကြောင့် အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့သည် သန္တုဋ္ဌိ သဘောအားဖြင့် နေကုန်ခဲ့မူ ထိုသပိတ်ကို ပတ္တဝိညာပကရဟန်းသာ မေးကြကုန်ရန် ရှိသတည်း။

မယှမေဝပတ္တံစသည်၌ သဒ္ဓိဝိဟာရိက,အန္တေဝါသိကတို့ပြည့်တို့က မိမိတို့၏ မြတ်သောသပိတ်ကို မထေရ်ကြီး၏ အနီးအပါး၌ ထားကုန်၍ မထေရ်ကြီး၏ ညံ့သောသပိတ်ကို ယူကြကုန်သော်မထေရ်ကြီးက "န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော"ဟု ဟော တော်မူအပ်သော အာဏာတော်ကို ရှုကြောက်၍ ငါ၏လပိတ်ကိုသာ ဆောင်ခဲ့ ပါဟု ဆိုရန်မရှိ ဟူလိုသတည်း။

ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၄၊၆၁၈] ဥယျုတ္တပ္ပယုတ္တော ထေရဿ လောကုတ္တာယ ပဗ္ဗာဇ် သောမေန္တော ဘိက္ခု ဒိသွာ။

[၄၊၆၁၉-၆၂၁] [ကျမ်းတက်] မာလာကိတေ ပုဒ်၌ဝိသေသန, ဝိသေသျ ရှေ့နောက်ပြန်သတည်း ဟုပြလိုရကား– မာလာကိတေတိ ကိတမာလေကို မိန့် သတည်း။

ကိတမာလေ ပုဒ်၌ တာလုဇ ဣနှင့် ကိတမာလေရှိမှ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ သံဝဏ္ဏနာ ညီအံ့သတည်း။ စာအများတို့၌ ကဏ္ဌဇအ နှင့် ကတမာလေ ရှိ၏။ ကိတ၌

ကိရခါတ် ကိရ-ဝိကိရဏေဟု ကိတ်ရူပသိဒ္ဓိလာသည်နှင့်အညီ ပြွမ်းခြင်း ဝိကိရဏအနက်ကိုဟောသတည်း။ ကိတ-ဖြစ်အောင် ရက ာရော စသုတ်ဖြင့် စီရင်အပ်၏။

ကိတမာလေ၊ ပြွမ်းသော ပန်းကုံးရှိကုန်သော။ ကုသုမမာလာပဋိမဏ္ဍိတေ၊ တန်ဆာဆင်အပ်သော ပန်းကုံးရှိကုန်သော။

ကုသုမသဒ္ဒါသည် "ပသဝေါ ကုသုမံ ပုပ္ဖံ"ဟု အဘိဓာန်အရည်ဂါ(၅၄၅)၌ လာသည်နှင့်အညီ ပန်းဟောတည်း။ မာလာသဒ္ဒါသည်"မာလာ ပုပ္ဖေ စ ပန္တိယံ-ဟုအဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထာ(၁၁၂၀)၌ လာသည်နှင့်အညီ ဒ. စဉ် ပန္တိ အနက်ဟောတည်း။ အစဉ် ဟူသည် ဤအရာ၌ ပန်းကုံးတည်း။ မာလာတိ"ယံ ကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ၊ကိဉ္စာပိ ဟိ မာလာသဒ္ဒေါ လောကေ ဗဒ္ဓမာလာ ဝါစကော၊ သာသနေ ပန ရုဠ်ိယာ ပုပ္ဖေသုပိ ဝတ္တော။ တသ္မာ ယံ ကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ ဗဒ္ဓ မဗဒ္ဓံ ဝါ။ တံ သဗ္ဗံ မာလာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (သာရတ္ထဋ္ဌီ၊ ၃၊၂၅၃) ထိုစကားရပ်၌ ဗဒ္ဓဟူသည် ပန်းကုံးတည်း။ အဗဒ္ဓဟူသည် ပကတိပန်းတည်း။ မာလာဒီသုမာလာတိ ယံ ကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ။ (သုတ်သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့်(ဒီ၊ဋ္ဌ၊ ၁၊၇၆))မာလာတိ ဗဒ္ဓမာလာ ဝါ အဗဒ္ဓမာလာ ဝါ။ [ဧင်းအဋ္ဌကထာ ဧင်းအဖွင့် (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၈၄)] ထိုစကားရပ်၌လည်း ဗဒ္ဓဟူသည် ပန်းကုံးတည်း။ "ကုမ္ဘိတ္ထိ ပိဋ္ဌရော ကုဏ္ဍံ၊ ခဋ္ဌော ပျုက္ခလိ ထာလျု ခါ။ ကောလမ္ဗော စာထမယော်ကံ။' ဘာဏကော စ အရဥ္စရော(၄၅၀)" ။ကောလမ္ဗော တိုင်အောင် ထမင်းအိုးပရိယာယ်။ မဏိက္ကံ ရေသည်ကား အိုးစရည်းပရိယာယ်။ ။တုဏ္ဍိ ကိရော တု ဥက္ခလီ၊ မဟန္တဘာဇနံ စာဋိ၊ အတိခုဒ္ဒံ ကုဋ္ဌံ ဘဓေ။ ။ဓာတုမာလာ (၅၄-နှာ) အဘိဓာန်စကားကို ထောက်၍ လင်ယ်ဗထက်ချိုင့်နှင့် ကောလမ္ဗသင့်ရာသည်။ ကောဋ္ဌမ္ဗ မသင့်ရာ။ ဤအဋ္ဌကထာနှင့် ဓာတုမာလာအလိုအားဖြင့် ကောလမ္ဗသဒ္ဒါ အိုးစရည်းဟောတည်း။ အဘိဓာန်အလိုအားဖြင့် ထမင်းအိုးဟောတည်း။

ဩလီနဝိလီနာနိ-၌ ဩ-သည် အဝသဒ္ဒါ၏ ကာရိယ ဩ-တည်း။ အဝ-သဒ္ဒါသည် အဓော အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဟေဋ္ဌာ စ-ဟု မိန့်သတည်း။ ဝိ-သည် ဝိဝိဓ-အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥဘတော ပဿေသု စ-ဟု မိန့်သတည်း။ လီ-ဓာတ်သည် ဂဋ္ဌန အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဂဋ္ဌိတာနိ ဟု မိန့်သတည်း။ ဓာတုမာလာဒိဝါဒိဂိုဏ်း(၂၃၈)၌ ဝိလိ ဝိလီန ဘာဝေ သပ္ပိ ဝိလီယတိ-၌ ဤပါဠိတော်, ဤအဋ္ဌကထာ စကားတို့ကို ထောက်၍ "ဝိလီ၊ ဝိ-ရှေးရှိသော လီ-ဓာတ်သည်" ဟု အနက်ပေးရန် ရှိသတည်း။ ။အန္တရဓာ အဒဿနေ ဟူသော ဒိဝါဒိဂိုဏ်း(၂၂၈)လာ စကား၌ "အန္တရဓာ၊ အန္တရရှေး

ရှိသော ဓာ-ဓာတ်သည်”ဟု အနက်ပေးရသကဲ့သို့ဟည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတု-မာလာဒီဝါဒီဂိုဏ်း၌“အန္တရဓာ အဒဿနေ အန္တရပုဗ္ဗော၊ဓာ ဓာတု၊ ဝိဇ္ဇမာနဿ ဝတ္ထုနော အဒဿနေ ဝတ္တတိ၊ အန္တရ ဓာယတိ။ အန္တရဓာနံ ။ပ။ အန္တရာပိ ဓာယတိ”ဟု မိန့်အပ်၏။

ဩကိဏ္ဏဝိကိဏ္ဏာ-၌ ဩ-သည် အဝသဒ္ဒါ၏ ကာရိယဩ-တည်း။ အဝသဒ္ဒါသည် အခြော အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဘူမိံ ခနန္တောဟိပ ဟု မိန့်သတည်း။ ဝိ-သည် ဝိဝိဓအနက်ဟောသည်း။ ထို့ကြောင့် ဘိတ္တိယော ခနန္တောဟိ ဥပရိ-သဥ္ဇရန္တောဟိ စ ဟု မိန့်သတည်း။ ကိရဓာတ်သည် ကိရ-ဝိက္ခိရဏေဟု ကိတ်ရူပသိဒ္ဓိ၌ လာသည်နှင့်အညီ ဝိကိရဏ အနက်ဟောတည်း။

တံ ခီဝရံ သုလဘံ ဝါ ဟောတု။ ။သန္နိဓိကာရကံပုဒ်သည် ကဗဠာဝစ္ဆေဒကံ ပုဒ်ကဲ့သို့ ကြိယာဝိသေသနတည်း။ ထို့ကြောင့် သန္နိဓိံ ကတွာ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ကဗဠာဝစ္ဆေဒကပုဒ် ကြိယာဝိသေသနဖြစ်သည်ကို ကဗဠာဝစ္ဆေဒကန္တိ ကဗဠံ-အဝစ္ဆိန္ဒိတွာ အဝစ္ဆိန္ဒိတွာ” ဟူသော ကင်္ခါဝိတရဏီ သေခိယသိက္ခာပုဒ် (၂၇၃) စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ “သာမိ သမ္ပိဝန္နတိ”ဟု အနက်ပေး။ ပိ-သဒ္ဒါ ကျေသတည်း။ ။ပစ္ဆာ ဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိရာမိသမေဝ ပရိဘုဥ္ဇိ-တဗ္ဗံ ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်အပ်၏။

သစေ သယံ ကရောတိ စသည်၌ ဆီဦးကို ကိုယ်တိုင်ချက်သော ရဟန်းအား သာမပါက မဖြစ်သောကြောင့် ခုနစ်ရက်လည်း နိရာမိသသာလျှင် အပ်သတည်း။ သာမံပက္ကနှင့် တကွ အာမိသကို သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မအပ်သော ကြောင့် နိရာမိသမေဝ စကားကို ဆိုသတည်း။ နက်ဖြန် နံနက် စသည်တို့၌ အာမိသနှင့်တကွ စားမှု သန္နိဓိပါစိတ်တစ်ချက်, သာမံပက္ကနှင့် အာမိသကိုရော၍ စားခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်တစ်ချက် ပေါင်း အာပတ်နှစ်ချက်မှက်။

ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတ ခိရေန ဝါ ဒဓိနာ ဝါ ကတသပ္ပိ။ ။သယံ ကတံ တဒဟု ပုရေဘတ္တမေဝ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ-ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝေရသကဏ်ဋီကာ(၂၄၃၀)၌ သယံ ကတံ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိကို တဒဟု ပုရေဘတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဋီကာဆရာသည် ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ နဝဋ္ဋတိယေဝ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို မျှော်၍၊ တဒဟု ပုရေ-ဘတ္တမေဝ စကားကို ဆိုသတည်း။

နဝနီတံ တာပေန္တသ္သ သာမံ ပါကော ကိဥ္စာပိ န ဟောတိ။ ပန တထာပိ သာမံ ပက္ကေန တေန နဝနီတေနပိ သဒ္ဓိံ အာမိသံ ဟိယျသွာ နဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ စ, သာမံပက္ကေန တေနနဝနီတေနပိ သဒ္ဓိံ အာမိသဿ အဝဋ္ဋနဘာဝေ သတိ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတ ခီရေန ဝါ ဒဓိနာ ဝါ၊ သယံ ကတသပ္ပိနာ သဒ္ဓိံ အာမိသဿ အဝဋ္ဋန ဘာဝေ ဟိ ယသ္မာ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ တသ္မာ စ, ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတ ခီရေန ဝါ ဒဓိနာ ဝါ ကတသပ္ပိသယံ တဒဟု ပုရေဘတ္တ မေဝ နိရာမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ-ဟု အနက်ပေး။

ဧသေဝနယောဖြင့် အနာပတ္တိကို ညွှန်းသတည်း။ အနာပတ္တိကို ညွှန်းသော်လည်း လုံးလုံးအနာပတ္တိ မဖြစ်၊ နိဿဂ္ဂိယအားဖြင့်သာလျှင် အနာပတ္တိ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၄၃၀)၌ ဧသေဝနယောတိ နိဿဂ္ဂိယံ န ဟောတီတိ အတ္ထော ပုံ မိန့်အပ်၏။ နိဿဂ္ဂိယံ န ဟောတိ၌ အဓိပ္ပာယ်ကား နိဿဂ္ဂိယအားဖြင့် အနာပတ္တိဖြစ်သည်ကိုသာ ရည်၍ ဧသေ-နယော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှုကား မလွတ်ဟူလိုသတည်း။

အယံ ပန ဝိသေသော စသောစကားဖြင့် နေလွဲသောအခါ၌ အကပ်ခံအပ်သော နို့ရည်,နို့ခမ်းစသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ထောပတ်ကို ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေရာ၌ အဇ္ဈောဟရဏ သဘောမရှိသောကြောင့် လုံးလုံး အနာပတ္တိ ဖြစ်သတည်း။ အကပ္ပိယ မံသသပ္ပိကို ခုနစ်ရက်ကိုလွန်စေရာ၌ အဇ္ဈောဟရဏ သဘောရှိသောကြောင့် လုံးလုံး အနာပတ္တိမဖြစ်၊ နိဿဂ္ဂိယအာပတ်ဖြင့်သာ အနာပတ္တိ ဖြစ်သတည်း။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဖြင့်မူကား အနာပတ္တိမဖြစ်၊နေလွဲသော အခါ၌ အကပ်ခံအပ်သော နို့ရည်,နို့ခမ်း စသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ထောပတ်နှင့် အကပ္ပိယ မံသသပ္ပိ၏ အထူးကိုပြသတည်း။ ပါဠိတော်လာ အဇ္ဈောဟရဏ သဘောရှိသော ထောပတ်နှင့် အထူးကိုပြသည်မဟုတ်။ ယတ္ထ-ပါဠိယာ ။ပ။ တတ္ထ ဟူသောစကားဖြင့် ဒုက္ကဋ်သင့်ရာဌာနကို ပြသတည်း။ ပရတောစဿ စသည်၌ အဿဖြင့် မနုဿသပ္ပိနဝနီတကို စွဲလေ၊ သုံးသပ်လေ။ နောက်၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့သော "ခီရာဒီသု အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ"(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၂၆၂။) စသော ဝိနိစ္ဆယသည် ဝိနိစ္ဆယောအရတည်း။ ဤအရာ၌ ကေဘာဇနေပိ-အမိဿိတ္ဝာ-စသည်ဖြင့် ဆိုသောနည်းကို သပ္ပိမှာလည်း သိအပ်၏။

ဝတ္တေ ပန ဒဓိဂုဠိကာယောပိ-စသည်၌ နို့ခမ်းပေါက်, ရက်တက်ပေါက် တို့သည် များစွာမဟုတ်။ ယံ တတ္ထ ခယံ ဂမိဿတိ-ဟု မိန့်လတ္တံ့သည်နှင့်အညီ တစ်ဖန်ထပ်မံ၍ ချက်အပ်သည်ရှိသော် ဆီဦးအဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်မူ၍ မီးစား

သဖြင့် ကျေပျောက်လတ္တံ့သော နို့ဓမ်းပေါက်, ရက်တက်ပေါက် မီးစားသဖြင့် အလုံးစုံပင် မကျေမပျောက်သော်လည်း အသားဆီ၏ဆီ၌တည်သော သိမ်မွေ့သောမှုန့်နှင့်တူသော အသားအကြေ စသည်တို့ကဲ့သို့ အဗ္ဗောဟာရိကအားဖြင့် ဆီဦးအဖြစ်သို့ ရောက်လတ္တံ့သော နို့ဓမ်းပေါက်,ရက်တက်ပေါက်ဟု မှတ်အပ်၏။ တေလဘိက္ခာယ ပဝိဋ္ဌာနံ ပန-စသော နောက်စကားကို ထောက်၍ ဥပစ္စမထေရ်တို့၏ အယူဝါဒ မသင့်ကြောင်းကို သိအပ်၏။

[ကျမ်းတက်] မစစ်မူ၍ ချက်သော် သာမံပက္က မဖြစ်ရာလေသလောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ယံ တတ္ထ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဤစကားရပ်၌ အာမိသအဖြစ်မှ စွန့်၍ ဆီဦးဖြစ်လတ္တံ့သည်ကို ''ခယံ ဂမိဿတိ''ဟု ဆိုသည်မဟုတ်။ မီးစားသောအားဖြင့် ကျေပျောက်လတ္တံ့သည်ကို ခယံ ဂမိဿတိ-ဟု ဆိုသတည်း။မီးစားသောအားဖြင့် အလုံးစုံ မကျေမပျောက်သော်လည်း အနည်းငယ်မျှသာ ထောပတ်ဖြစ်မှု အပ်သေး၏။ ဤသို့ယူမှ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတခီရေန ဝါ ဒဓိနာ ဝါ ကတသပ္ပိအနုပသမ္ပန္နေန ကတံ-အစ ရှိသော ရှေးစကား, ယံ ပန ဟတ္ထ သုခုမရဇသဒိသံ မံသံ ဝါ အစရှိသော နောက်စကား (ဝိ ၄၊၂၊၂၉၂) ဤစကားနှစ်ရပ်တို့နှင့် ညီအံ့ထင်သတည်း။

[ကျမ်းတက်] မီးစားသောအားဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့ဖြစ်ငြား သော်လည်း သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသော ကြောင့် ဗ္တောဂတာ ဟိ စသည်ကိုမိန့်သတည်း။

ဗ္တောဂတာ၊ ဤသို့ မီးစားသောအားဖြင့် ကုန်လတ္တံ့သော နို့ဓမ်းပေါက်, ရက်တက်ပေါက်ဖြင့်။ ဗ္တော မဟာသီဝတ္ထေရဝါဒေ။ ။အာမိသေန သဒ္ဓိံ-ပက္ကတ္တာ စသည်၌ အာမိသနှင့်တကွ ချက်အပ်သောကြောင့်။ မီးစားသော အားဖြင့် ကျေပျောက်သော်လည်း အကပ်ခံအပ်သော နို့ရည် နို့ဓမ်းဖြင့် ချက်အပ်သော ထောပတ်နှင့်အတူ မွန်းလွဲသောအခါမှစ၍ မအပ်လေရာဟု ကုက္ကုစ္စလွန်မင်းကုန်သော မထေရ်တို့က ကုက္ကုစ္စရှိကြကုန်သေး၏ ဟူလိုသတည်း။ (တသ္မိံမ္ပိ၌ ''တသ္မိံ ဒဓိဂတေ တက္ကဂတေ ခယံ ဂတေပိ''ဟု ယောဇနာ။)

ဤ တသ္မိံမ္ပိ ကုက္ကုစ္စာယန္တိ စကားဖြင့် မိမိဟု ဆိုအပ်သော အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာလည်း နိဗ္ဗဋ္ဋိတသပ္ပိ ဝါ နဝနီတံ ဝါ ပစိတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဟူသော မာတိကာ အဋ္ဌကထာ (ကခါ၊ ၄၊ ၁၇၁)စကားကို ထောက်၍ ကုက္ကုစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်းဟု ကေရသကဏ်ဋိကာ၌ မိန့်အပ်၏။ နိဗ္ဗဋ္ဋိတသပ္ပိဝါ၌ လုံးလုံး

ယာဝကာလိက ဖြစ်သော နို့ခမ်းပေါက်, ရက်တက်ပေါက်မှ ကင်းပြီးဖြစ်သော ထောပတ်ကိုယူမှုသာ သင့်သည်မဟုတ်သေး။ စင်စစ်မူကား ယာဝကာလိက ဝတ္ထုမှ ထုတ်အပ်သော မီးစားသောအားဖြင့် ယာဝကာလိကဝတ္ထုကျေပျောက် အောင် မီးတိုက်အပ်သော သဂောသဘ်္ဘိရှိသော ထောပတ်ကိုယူလည်း သင့်ရာ သေးသတည်း။ နိဗ္ဗဋ္ဋိတသပ္ပိဝါတိ ယာဝကာလိကဝတ္ထုတော ဝိဝေစိတသပ္ပိံ ဝါ။ ယထာ ကတ္ထ ဒဓိဂတံ ဝါ တက္ကဂတံ ဝါ ခယံ ဂမိဿတိ၊ ဧဝံ ဈာပိတံ ဝါ တိ အတ္ထော။ နဝနီတံဝါတိ တက္ကဗိန္ဒုနိပိဒဓိဂုဠိကာ ယောပိ အပနေတွာ သုဓောတ နဝနီတံ ပဏီတုံဝဋ္ဋတိ-ဟူသော ကခ်ါင္ခိကာသစ်(၃၃၀)လာ စကားကို ထောက်သတည်း။ ဤအရာကား အလွန်ခက်ခဲသည်။ အလွယ်မမှတ်ကြလင့်။ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ဥဂ္ဂဟိတကံ ကာလဝတိ အာဒိနာ စ, သစေ အနု- ပသမ္ပန္နေန ပုရေဘတ္တံ နိဂ္ဂတံ အာဒိနာ စ, ပစ္ဆာဘတ္တံပဋိဂ္ဂဟိတနဝနီတေနာတိ အာဒိနာ စ, ဥဂ္ဂဟိတကေန ကတေတိအာဒိနာ စ, သေဝနယော အကပ္ပိယ မံသသပ္ပိမှိတိ အာဒိနာ စ, သပ္ပိမှိ ဝုတ္တကမေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။

တတ္တောဝ၊ ကိုဆီခံစရာသပိတ်၌သာလျှင်။ ။တတ္ထ၊ ထိုထောပတ်စသည် တို့၌။ ဟောန္တိ၊ အံ့။ ။အာဒိစ္စပါကကာတွာ-ဖြင့် သာမံပါကကို-ပယ်သတည်း- ပရိဿာဝေတွာ-ဖြင့် သမ္ဘိန္နရသကိုပယ်သတည်း။ သတ္တာဟကာလိကဖြင့် သတ္တာ ဟကာလိကဖြစ်၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး သုံးဆောင်လေဟု ပြသတည်း။

[ကျမ်းတက်] သုံးဆောင်ခြင်းငှာသာ အပ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာစသည်ကို မိန့်သတည်း။

တာနိ၊ ထိုထောပတ် ဆီဦး ဆီတို့ကို။(ပစိတွာ-၌စပ်။)ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ အကပ် ခံ၍။ ဌပိတာဘောသဇ္ဇေဟိ၊ ထားအပ်ကုန်သောယာဝဇီဝကဆေးတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပစိတွာ၊ ချက်၍။ နတ္ထုပါနမ္ပိ၊ နှာနှပ်စရာ အဖျော်ကိုလည်း။ ကာ- တုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။

ပဋိဂ္ဂဟေတွာ စကားကို နှာနှပ်သောအခါ တွင်းသို့ ဝင်ခြင်းကြောင့် အပြစ် မရှိစေခြင်းငှာ ဆိုသတည်း။ ရဟန်းကို မီး၌ မကျွေစေသော် သာမံပက္ကဖြစ်လေ သောကြောင့်လည်းကောင်း, အလဇ္ဇီသာမဏေချက်၍ပေးသော် မအပ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း လဇ္ဇီသာမဏေရောဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တာနိ ဟု ယခု မူတို့၌ မရှိ။

ယထာ ယေန အာကာရေန၊ အကြင်မီး၌ ကျေစေသောအခြင်းအရာအား ဖြင့်။ ပစိယမာနေ၊ ချက်အပ်သည်ရှိသော်။ ဇလ္လာ၊ ထိုဇထာပတ်, ဆီဦး, ဆီတို့၌။

ဆံကျိုးစသည်တို့၏ အနံ့ကြောင့် ထောပတ်, ဆီဦး, ဆီပုပ်သိုးရာသောကြောင့် ထိုအပြစ်မှ လွတ်စေခြင်းငှါသာ ပုန ပစိတ္ဗာ စကားကို မိန့်သတည်း။ ဤသို့ တစ်ဖန်မချက်သော်လည်း အပြစ်မထင်။ ထို့ကြောင့် အာဒိစ္စပါကံ ကတ္ဗာ စသော ရှေးဝါကျ၌ ထိုစကားကို မဆိုသတည်း။

အာဒိစ္စပါကံ ကတွာတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေန၊ သော။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ။ပုရေဘတ္တံ တိလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတတေလံ၌မလျှော် မပေါင်းရေနွေးဖြင့် မဆွတ်မူ၍ ပွတ်နယ်သဖြင့် ပြုအပ်သော ဆီဟုမှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပုရေဘတ္တံပဋိဂ္ဂဟိတကတိလေစသော စကားကို မိန့်လတ္တံ့။ ။သာမံ ပက္ကတွာဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သည်နှင့်အညီ တိလပိဋ္ဌံ ဝါ သေဒေတွာ စကားဖြင့်ပေါင်းအပ်သောနှမ်းမှုန့်ညက်၏ ပက္ကသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြသတည်း။ထို့ကြောင့် ပိုးမထိုးစေခြင်းငှာ ပေါင်းအပ်ပြီးသော မန်ကျည်းသီးမှည့်တို့သည် ပက္ကသဘောရှိကုန်သည်နှင့် ထိုမန်ကျည်းသီးမှည့်အဖျော်ကိုနေမွှန်းလှဲသောအခါ မသုံးဆောင်အပ်ဟုမှတ်အပ်၏။ ပြုတ်ဖျော်အပ်သော မန်ကျည်းသီးအဖျော်နှင့် အလားတူသတည်း။ပက္ကသဘောရှိက အဖျော်မအပ်သော အကြောင်းကို "ဖာရုသံ နဂ္ဂိသန္တတ္တံ၊ ပါနကံ ယာမကာလိကံ"ဟူသော နိဒ္ဒသိက္ခာ(၈၆ ဂါထာ) စကားဖြင့် သိအပ်၏။

သာသပဧဘလာဒီသုပိ-အစရှိသောစကား၌ အဝတ္ထုကပဋိကပဋ္ဌဂ္ဂဟိတေသုဟုစာအချို့ရှိ၏၊ မှုန်ညင်းစေ့သည်နှမ်းစေ့ကဲ့သို့ ယာဝကာလိကပတ္ထုမဟုတ်ရကား သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတေသု ဟုရှိရမည်။ ယာဝကာလိကဝတ္ထု မဟုတ်သည်ကိုကား "ဝတ္ထုနံ ယာဝဇီဝိကတ္တာ"ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သော စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ၊ ၃၃၁၊၁၀၃) မဓုကဋ္ဌိ ပုန္နာဂဋ္ဌိ ဟရီဋကာဒီနံအဋ္ဌိနိသိဒ္ဓတ္ထ ကဋ္ဌိရာဇိကဋ္ဌိတိဝေ မာဒီနိ အဋ္ဌိနိ ယာဝဇီဝိကာနိ ဟူသော စကားဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ ထိုစကား၌ သိဒ္ဓတ္ထကဋ္ဌိဟူသည် မုန်ညင်းဖြူစေ့တည်း။ ။သဝတ္ထုက တိလသောလေဟု စာအချို့၏၊ အဝတ္ထုကာ ိလတေလေဟုရှိရမည်။ တိလတေလံ တာဝ ပုရေဘတ္တန္တိအာဒိနာ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။ ။ဖေသေတွာ စ ဘဇ္ဇိတွာ ၈ဝ ၈။ ။

ဧရဏ္ဍော တု စ အာမဏ္ဍော။ ။အဘိဓာန်အရည်ဝင်။ (၅၆၅-ဂါထာ) ဤရ-ခေပေ။ ဧရံ အာဒေသော ဤရတိ ကမ္ပတီတိ ဧရဏ္ဍော။ ဗျဉ္ဇနပုဗ္ဗော ဏ္ဍာဒိ-မောဂ္ဂလာန်(၅၉) ဧရဏ္ဍသဒ္ဒါ ကြက်ဆူဟော။ ။နတ္ထိ၊မရှိ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒဟု ပဗ္ဗဇိတော တဒဟုကတံ ဟု ထည့်၍ အနက်ပေး။

တေလတ္ထာယဂဟိတာသာသပါဒီနံ စသည်၌ မုန်ညင်းစေ့ စသည်တို့သည် ယာဝဇီဝိကဝတ္ထု ဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း ဆီပြုခြင်းအကျိုးငှာ အကပ်ခံလေသောကြောင့် သတ္တာဟကာလိက ဖြစ်ကုန်သည်နှင့် သတ္တာဟ တိက္ကမ၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သတည်း။ ယာဝဇီဝက မုန်ညင်းစေ့မှ သတ္တာဟကာလိကဆီ ဖြစ်သည်ကို ယာဝကာလိက နှမ်းစေ့မှ သတ္တာဟကာလိက ဆီဖြစ်သကဲ့သို့ အပြန်အလှန်မှတ်အပ်၏။

ကရမန္ဒာဂါသိအာဒီနံ-ဟုစာအများရှိ၏။ကရမန္ဒ အတသီအာဒီနံဟုရှိရမည်။ ။ အတသီ နှမ်းကြပ် အတသီဂစ္ဆဝိသေသော။ ။ (ဏွာဒိမောဂ္ဂလာန်) (၂၁၇)

ဧတေသု တေလေသု။ ။သာမံ ပက္ကတ္တာတိအာဒိနာ သဝတ္ထုကပဋိဂ္ဂဟိတတ္တာ အာဒိနာစ, ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတာနန္တိအာဒိနာ စ ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတ္ဝာ အာဒိနာ စ, ဥဂ္ဂဟိတကံ ကတ္ဝာတိ အာဒိနာ စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

[၃၊၆၂၃] ဂဟိတာ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ နေ တထာပိ ဝါဠမစ္ဆတ္တာ သုသုကာ ဝသန္တိ ဝိသံ ဝုတ္တံ ဧတ္ထ အစ္ဆာဒိသု။ ။ကော မနုဿဝသာ အကပ္ပိယာ။ ။ တတ္ထဝသာယ။

သားဆီသည် ယာဝကာလိက ဝတ္ထုဖြစ်ငြားသော်လည်း သားဆီကို ချက်သော် တန်ခိုးထက်သတည်း။ အလွန်အကဲအနာကို ပယ်ဖျောက်တတ်သတည်း။ ဤသို့ အကြောင်းထူး ရှိသောကြောင့် "ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပ္ပက္ကံ" စသည်ဖြင့် သားဆီကို ချက်ကြလေဟုအထူးခွင့်ပြုတော်မူသည်နှင့်အညီ သစေ ပန ဝသံပဋိဂ္ဂဟေတွာ-စသောစကား အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်သတည်း။ထို့ကြောင့်ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၅၃)၌ "ရောဂနိဂ္ဂဟတ္ထာယဝေဝသာယ အနုညာတတ္တာ-သလ္လက္ခေတွာ ပစ္ဆာ သာဓူတိ သမ္ပဋိစ္ဆိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ။

တတြာပိ၊ ထိုသားဆီကို အကပ်ခံ၍ ကိုယ်တိုင် ပြုရာ၌လည်း။

သားဆီသည် ယာဝကာလိကဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့် ပစ္ဆာဘတ္တမှန အာစ ရှိသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်သတည်း။

ပက္ကတေလကသဋ္ဌေ ဝိယ ကုက္ကုစ္စာယတိ-၌ နို့ရည်စသည်တို့ကို ထည့်၍ ချက်အပ်သော ဆီဦး၌ နို့ရည်အဖတ်သည် အာမိသဖြစ်၍ ထိုနို့ရည်အဖတ်နှင့်တကွ ဆီကို အကပ်ခံ၍ ချက်ခြင်းငှာ မအပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သားဆီကို ထည့်၍ ချက်အပ်သော ထောပတ်ဆီဦး၌ သားဆီသည် အာမိသဖြစ်၍ ထိုသားဆီနှင့် တကွသော ထောပတ်ဆီဦးကို အကပ်ခံ၍ ချက်ခြင်းငှာ မအပ်လေတန်ရာဟု အလိုလို ကုက္ကုစ္စရှိသည် ဟူလိုသတည်း။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ "အဖတ်နှင့်တကွ ချက်ခြင်းငှာမအပ်၊ ဆီသက်သက်သာ ချက်ခြင်းငှာအပ်၏"ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီစကား (၁၊၃၅၂)နှင့် အတူတူ မှတ်အပ်၏။

မဟာသီဝမထေရ်ဆိုသောအတိုင်း အဋ္ဌကထာဝါဒီတို့က ရက်တက်မှု ထုတ်သစ်စဖြစ်သော အနည်းငယ်ခန့်မျှသော နို့ဓမ်းပေါက်၊ ရက်တက်ပေါက် ရှိသော ဆီဦးကို ချက်ကောင်း၏ဟု အယူရှိကြသောကြောင့် "ဘန္တေ နဝနီတေ ။ပ။ ဝဋ္ဋတိ"စကားကို ဆိုကြကုန်သတည်း။ ဥပတိဿမထေရ်ကား ကုက္ကုစ္စ လွန်သောကြောင့် န ဝဋ္ဋတိ စကားကို ဆိုသတည်း။

ကေတော ပစိတ္တာ သံသဋ္ဌာနိ တေ ဇဝန္တာနိ စသည်၌ သားဆီသည် ယာဝကာလိကဝတ္ထု ဖြစ်ငြားသော်လည်း သားဆီကိုချက်သော် တန်ခိုးတက်သည်၊ ရောဂါကိုအလွန်နှိပ်စက်တတ်သည်။ ဤသို့ အကြောင်းထူးရှိသောကြောင့် အထူးအားဖြင့် "ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ"စသည်ဖြင့် အခွင့်ပြုတော်မူသည်နှင့်အညီ ထောပတ်, ဆီဦး, သားဆီ-တို့ကို တပေါင်းတည်းချက်၍ စပ်အပ်သည်ရှိသော် တန်ခိုးထက်သည်၊ ရောဂါကို အလွန်နှိပ်စက်တတ်သည်၊ ထို့ကြောင့် အပ်သင့်ပါသည် ဟူကြလိုကုန်သည်။ ဤသို့ လျှောက်ကြားကုန်သည် ကာလ"ရောဂါကို နှိပ်ခြင်းငှာ သားဆီကိုချက်အပ်၏"ဟု ဘုရားရှင်ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို သတိရ၍ သာဓုဟုသောဟု ဝန်ခံသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၅၃)၌ "ရောဂနိဂ္ဂဟတ္ထာယဝေ ဝသာယ အနုညာတတ္တံ သလ္လက္ခေတွာ ပဉ္စာ သာဓူတိ သမ္ပဋိစ္ဆိ"ဟု မိန့်အပ်၏။

မဓုကရိ ဟိ နာမ စသည်၌ မဓုကရီဟိ နာမမဓု မက္ခိကာဟိသည် နောက်နှစ်ပုဒ်၏ ဝိသေသန ဖြစ်လေအံ့။ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ အရကား ပျားငယ်,ယင်ပျား, သစ်ခေါင်း ပျားတည်း။ ဘမရမက္ခိကာဟိ အရကား ပျားကြီးတည်း။ ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ် (၃၀၀)၌။ ခုဒ္ဒါ ခုဒ္ဒမဓုမက္ခိကာ စ ဘမရာ စ ခုဒ္ဒဘမရ၊ ခုဒ္ဒဘန္တေ၊ ကတ္တာ နပုံ သကေကဝစနံ။ မဓုံ ကရောန္တီတိ မဓုကရိယော။ ကာ ဝေမက္ခိကာ မဓုကရိမက္ခိကာ၊ ခုဒ္ဒါဘမရမေဝ မဓုကရိမက္ခိကာတိကမ္မဓာရေ-

ယော။ တာဟိ ကတံ မဓုမဓုနာမာတိ အတ္တော။ ဋီကာယမ္ပန ဝိသုံ မဓုကရိသဒ္ဒံ ဝိကပ္ပေတွာ ဒဏ္ဍကေသု မဓုကရာမဓု ကရိမက္ခိကာနာမာတိ ဝုတ္တံဟု မိန့်အပ်၏။ မဓုကရိဟိနာမ မဓုမက္ခိကာဟိသည် နောက်နှစ်ပုဒ်၏ ဝိသေသနမဟုတ် အသီးအခြားဖြစ်အံ့။ မဓုကရိဟိ နာမ မဓုမက္ခိကာ၏ အရကား ပျားငယ် ယင်ပျားတည်း။ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ၏ အရကား သစ်ခေါင်းပြားတည်း။ ဘမရရက္ခိကာ၏ အရကား ပျားကြီးတည်း။ အဘိဓာန်(၆၃၄)၌ "ဆပ္ပဒေါစ မဓုဗ္ဗတော။ ။ မဓုလီဟော မဓုကရော။ မဓုပေါ ဘမရောအလိ" ဟု ဘမရ သဒ္ဒါ ပိတုန်း၏ ပရိယာယ်မှာလာ ပြောသော်လည်း ဤအရာမှာ ပိတုန်းကို ဘမရသဒ္ဒါဖြင့် မယူအပ်။ အကြောင်းကား ပိတုန်းကို "အင္ဂပက္ခိကာ ကာဠမဟာဘမရာ ဟောန္တိ"ဟု မိန့်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်ကင်္ခါဋီကာသစ်(၃၂၉)၌။ မက္ခိကာ မဓုမေဝါတိ ခုဒ္ဒကဘမရမဓုကရိဟိ တီဟိ မက္ခိကာဟိ ကတံ မဓုမေဝ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကားရပ်၌ ခုဒ္ဒက အရသစ်ခေါင်းပျားတည်း။ ဘမရအရ ပျားကြီးတည်း။ မဓုကရိအရ ပျားငယ် ယင်ပျားတည်း။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋီကာဟောင်း(၁၁၆၊ ၇)၌လည်း"ဣဒါနိ မဓုဝိကတိဒဿေတုံ ခုဒ္ဒါဘမရ မဓုကရိ-မက္ခိကာဟိ ကတန္တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ခုဒ္ဒါတိ ခုဒ္ဒမက္ခိကာ ဘမရာတိ မဟာဘမရမက္ခိကာ၊ ဒဏ္ဍကေသု မဓုကရာ မဓုကရိ မက္ခိကာနာမ။ တောဟိ တီဟိ မက္ခိကာဟိကတံ မဓုနာမာတိ အဓိပ္ပာယော"၊ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားအပေါင်းတို့တွင်ကင်္ခါဋီကာသစ်,ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်းတို့၌လာသောစကားသည်၊"မဓုံ မဓုကရိကတံ။" ဟူသော ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ(၁၀၉)စကားနှင့် ညီညွတ်သတည်း။ ထိုစကားနှစ်ရပ်၌ မဓုကအရ မဓုမက္ခိကကိုယူအပ်၏၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်ခုဒ္ဒကမက္ခိက,ဘမရမက္ခိကတို့ကိုယူအပ်ကုန်၏။ထို့ကြောင့်ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၁၊ ၃၅၁)"မဓုကရိတန္တိ မဓု မက္ခိကာ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာ ဘမရမက္ခိကာ သင်္ခါတာဟိတီဟိ မဓုကာဟိကတံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ အကယ်၍ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋီကာသစ်၌ မိန့်တော်မူတိုင်း မဓုကရိဟိ နာမ မဓုမက္ခိကာဟိသည် နောက်နှစ်ပုဒ်၏ ဝိသေသန ဖြစ်လေအံ့။ "မဓုကရီဟိ နာမ မဓုမက္ခိကာသင်္ခါတာဟိ"ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာရေးတော်မူရာသည်၊ ရေးလည်း မရေးခဲ့။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ (၉၀)၌"ခုဒ္ဒါဘမရ မဓု"ကရိ၊ မက္ခိကာဟိကတံမဓုဟု မဓုကရိမက္ခိကာဟိ ဟူသောပုဒ်ကိုနောက်ထား၍ ရေးတော်မူသည်ကားဂါထာအရာဖြစ်၍ဆန်းဂိုဏ်း-သင့်အောင် ရေးသတည်း။ ဝိသေသန ပရပဒ ဖြစ်၍ရေးတော်မူသည် မဟုတ်။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယကျမ်းကို စီရင်တော်မူသော အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တဆရာသည် အဋ္ဌကထာ၌ သာမညဖြစ်၍ မပေါ်သည်ကိုဖော်၍ ထင်ရှားအောင် ရေးတော်မူခြင်း အလေ့ရှိသတည်း။ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာမှနောက်၌ ကျမ်းရေးသော ဆရာများတွင် အလွန်ဆိုးဖြစ်သတည်း။ ကင်္ခါဋီကာသစ်,ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ် ဆရာနှစ်ပါး

တို့သည် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာပြု အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တပည့်ဖြစ်ကုန်သတည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကင်္ခါဋီကာသစ်ဆရာသာလျှင် သတည်း။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာဆရာသည်လည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တပည့်တည်း။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ်ဆရာထက်သာလျှင်သတည်း။

ဌပိတံ ဝါ၊ သည်လည်း။သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ဣဟ ရံ၊ ဤပျားရည်မှ တပါးသော ပျားငယ် ယင်ပျားရည် သစ်ခေါင်းပျားရည်ကို။ နာနာဘာဇနေသု၊ တို့၌။ ဌပိတံ ဝါ၊ သည်လည်း။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဧဝံသတိ၊ သော်။ ဝတ္ထု-ဂဏနာယ၊ ဖြင့်။ နိဿဂ္ဂိယာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မဟာမဓုံ၊ ကို။ ဧကမေဝ၊ သော။ ခဏ္ဍံ၊ အပိုင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဌပိတံ ဝါ၊ သည်လည်း။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ဣတရံ၊ ဤပျားကြီးရည်မှ တပါးသော ပျားငယ်ယင်ပျား သစ်ခေါင်းပျားရည်ကို။ ဧကဘာဇနေ၌။ ဌပိတံ ဝါ၊ သည်လည်း။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။

မဓုမက္ခိတံ ပန မဓုဂတိက မေဝ၌ ပျားရည်ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော အကောင်ကင်းသော ပျားသလက်,ပျားဖယောင်းသည် ပျားရည်နှင့် အတူ သတ္တာဟကာလိက ဟူလိုသတည်း။

စီရိကာ နာမ သပက္ခာဒီဃမက္ခိကာအရကား ပျားသန်တည်း။ တုမ္ဗလ နာမိကာ စ အဋ္ဌိပက္ခိကာကာဠမဟာဘမရာ-အရကား ပျားပိတုန်းတည်း။

“တုန္တိသဒ္ဒံ ကတွာ ပလေန္တိ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တီတိ တုမ္ဗလာ”ဟု ဂဏ္ဌိနေ ပြုရန်ရှိသတည်း။

ဖာဏိတံနာမ ဥစ္ဆုမှာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဥစ္ဆုရသံ ဥပါဒါယ-ဧသော စကား၌ အဝတ္ထုကပက္ကာ ဝါ စကားကို မဟာအဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် မိန့်ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် မဟာပစ္စရိယ၌ ဧတံ သဝတ္ထုပက္ကံ စသည်ကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဤအရာဝယ် တေရသကဏ်ဋီကာ(၂၄၃၂၅)။ “ပါဠိယမ္ပိ ဟိ အနုဇာနာမိ ။ပ။ အနုညာတော”ဟု မိန့်သည်ကို ထောက်၍ အဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်သည် တင်လဲကို သုံးဆောင်လိုသော် တင်လဲရည် ဖြစ်စေ၊ တင်လဲခဲဖြစ်စေ၊ ရေနှင့်ဖျော်မှသာ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ အပ်သတည်းဟု ယူရန်ရှိသတည်း။ သို့ပင် ယူရန်ရှိသော်လည်း “ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတံ လောဏောဒကံ လောဏံ ဟောတိ၊ လောဏံ ဝါ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရသော ဝါ ဖာဏိတံ ဟောတိ၊ ဖာဏိတံ ဝါ ရသော ဟောတိ” ဟူ၍ လာသော ဒန္တပေါဏသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာစကား (ဝိ၊၄၊၁၁၉)

နှင့်အညီ ရေနှင့်ရောအပ်သော တင်လဲရည်သည်သာ ဂုဠောဒကမည်သည်မဟုတ်၊ ပြကတေ့ တင်လဲရည်သည်လည်း ဂုဠောဒက မည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပြကတေ့သော တင်လဲရည်သည်လည်း အဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်အား အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဋီကာဆရာသည် ဤစကားကို အရသို့ လိုက်၍ "ရေနှင့်ရောအပ်သော တင်လဲခဲကိုသာမိန့်ဆိုသည်"ဟု မှတ်အပ်၏။

အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၄၆၂)၌ "ဂုဠော စ ဖာဏိတံ ခဏ္ဍော"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဂုဠော၊ ကြည်သော တင်လဲ။ ဖာဏိတံ၊ ပြစ်ခဲ့သော တင်လဲ။ ခဏ္ဍော၊ သကာ။ ။တေရသကဏ်ဋီကာ (၂၊၄၃၃)၌ သယံ ကတံ နိရုမိသ မေဝ ဝဋ္ဋတီတိ ဧတ္ထ။ပ။ဂဟေတဗ္ဗံ စကားကို အဝတ္ထုကပက္ကာဝါဟူ၍လာသော မဟာအဋ္ဌကထာစကားအားလျော်စွာသာလျှင် အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ မိန့်ဆိုအပ်သတည်း။ နေရာကျ အဓိပ္ပာယ်ကား "နိရုမိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ တတ္ထ ပဝိဋ္ဌယာဝကာလိကဿ"စသည်ဖြင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၅၃) ဖွင့်တိုင်းသော အဓိပ္ပာယ်တည်း။

သေ နယော ဥစ္ဆုံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-စသည်၌ သေနယောဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ပုရေဘတ္တ ပဋိဂ္ဂဟိတေန-စသော စကားတလျှောက်ကို ညွှန်းသတည်း။ ကြံချောင်းကို ဥစ္ဆုံ ဆိုသတည်း။ ဧျာမ ဥစ္ဆု ဖာဏိတံဝါ-စသော စကားကို လူသာမဏေတို့ပြုအပ်သော တင်လဲကိုရည်၍ဆိုသတည်း။ရဟန်းပြုမှုလျဉ်းပါးရန်ပင် မရှိ မအပ်သည် ကေန်တည်း။ ဧျာမ ဥစ္ဆုဖာဏိတံဝါ-ဖြင့် မီးလောင်သော ကြံခင်း၌တည်သော မီးလောင်သောကြံဖြင့်ပြုအပ်သောတင်လဲ၏သဝတ္ထုကပက္က၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ကောဋ္ဋိတဥစ္ဆုဖာဏိတံဝါဖြင့် နုတ်နုတ်စင်း ခုတ်ပြီးလျှင် ညှစ်၍ မစစ်ဘဲ ချက်အပ်သောတင်လဲ၏ သဝတ္ထုကပက္က၏ အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ဥစ္ဆုဖာဏိတံ ပစ္ဆာဘတ္တံ စသည်၌ အဖတ်နှင့်တကွ ချက်အပ်သည် ဖြစ်စေ, အဖတ်မပါဘဲ ချက်အပ်သည်ဖြစ်စေ၊ လူသာမဏေတို့ ချက်အပ်သည် ဖြစ်အံ့၊ အဖတ်နှင့်တကွ ချက်အပ်သော်လည်း ထိုအဖတ်သည် သကာခဲဖြစ်သည့်အခါ ခြောက်သွေ့ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ယာဝကာလိကအဖြစ်ကို စွန့်ရကား အဗ္ဗောဟာရိကဖြစ်သည်နှင့် မှန်းလွဲသောအခါ မအပ်သောတင်လဲမည်သည် မရှိဟူလိုသတည်း။

ခီရံ ပက္ခိပိတွာ ပက္ကတေလံ ကသ္မာ အစရှိသော တေရသကဏ်ဋီကာ(၂၊၄၃၃) စကား၌လူသာမဏေတို့ပြုရာ၌သာ အပ်သတည်း၊ ဆီ၌သည့်၍ ချက်အပ်သော နို့ရည်သည် ချက်ဖန်များသော် ဆီဖြစ်သတည်း။ "အညံ၊ တပါးသော သစ်မယ်ဇယ်တင်လဲသည်"တေရသကဏ်ဋီကာအနက်တည်း။

ခဏ္ဍသကဗ္ဗရံ ပန ခီရဇလ္လိကံ-စသည်၌ ဒါယကာတို့သည် သကာခဲ၌ နို့ရည်ကို ထည့်ကုန်၍ လျှုဒါန်းကုန်သော် သကာခဲ၌ နို့ရည်ကို ပယ်ကုန်၍ ယာဝကာလိကဝတ္ထုကြင်းအောင် သုတ်သင်နိုင်ကုန်သောကြောင့် သုတ်သင်ကုန်၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး သုံးဆောင်ခြင်းငှာ အပ်၏ဟု ဟူလို သတည်း။ သကာခဲ၌ နို့ရည်ကိုထည့်၍ ချက်သော် နို့ရည်ကို ထည့်၍ ပြုအပ်သော သစ်မယ်ဇယ် တင်လဲနှင့်အတူ ယာဝကာလိကဖြစ်၏။

ကဒလိခဇ္ဇူရိအမ္ဗ-လဗုဇပနသစိဉ္စာဒီနံ - စသည်၌ ငှက်ပျောသီးအမှည့်နှစ် စသည်တို့ဖြင့်ပြုအပ်သောတင်လဲကို ဆိုသတည်း။ ပင်စည်မှ ဖြစ်သောတင်လဲကိုမဆို။ ထို့ကြောင့် ထန်းရည်သည် ထန်းဖိုရည်ဖြစ်စေ, ထန်းမရည်ဖြစ်စေ ပင်စည်မှထွက်သောကြောင့် အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

သတ္တာဟံ ပန အနတိက္ကမေတွာ-စသည်၌ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တဒဟု ပုရေ-ဘတ္တံ-စသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုအပ်လတ္တံ့သည် အားလျော်စွာ အဓိပ္ပာယ်ကိုယူအပ်၏။

ဟိ ယသ္မာ သတ္တဝိဓံ ဟောတိ တသ္မာစ,ယသ္မာ အနုညာတံ၊တသ္မာစ,ယသ္မာ ဒဗ္ဗကာလံ ဥဒ္ဒိဿ အနုညာတံ။တသ္မာ စ,ယသ္မာ အနုညာတာ အနာပတ္တိယော ဟောန္တိ။ တသ္မာ စ, ယသ္မာ အနုညာတာနိ ဥပသမ္ပဒါဒီနိ ဟောန္တိ။ တသ္မာစ။ ယသ္မာ ဝသာနာမေန အနုညာတံ။ တသ္မာစ,ယသ္မာ သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ တသ္မာ စ,သတ္တာဟံ။ပ။ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

[၄၊၆၂၄]သာသပမတ္တံ ဝါ သစေပိ ဟောတိ။ သာယနမတ္တံ ဝါ သစေပိ ဟောတိ။ ဧဝံ သတိပိ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗမေဝ။

တေဟိ မက္ခိတာနိ၊အရောင်ထွက်စေခြင်းငှာ သက်န်းကိုယောပတ် ဆီဥ ဆီတို့ဖြင့် အတော်အသင့် လိမ်းကျံသည်။

အရောင်ထွက်စေခြင်းငှာပင် တောင်ဝှေး,ဖိနပ်,ခြေပွတ်အိုးခြမ်း, ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ် စသည်တို့ကို ထောပတ်, ဆီဥ,ဆီ, ပျားရည်, တင်လဲတို့ဖြင့် လိမ်းကျံသည်။

[၄၊ ၆၂၅] ကိဉ္စာပိ အနာပတ္တိ။ပန တထာပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

တေခသဟက်ဋ္ဌီကာ၌ “ပနသဒ္ဒပယောဂေါပိ။ အရှစိအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သော ပနသဒ္ဒါကို ယှဉ်ခြင်းသည်လည်း။န သင်္ဂဏှတိ၊အရာဌာနနှင့်ညီညွတ်ခြင်းသို့မရောက်”ဟု အနက်ပေး၊ကေသာ သန္တကံ ဟောန္တမ္ပိ(သာရတ္ထ၊၂၊၄၃၅) ဖြင့် အဝိဘတ္တမဟုတ်။ တစ်ယောက်ယောက်သော ရဟန်း၏ ဥစ္စာဖြစ်သောကြောင့် အကပ်ခံရင်း ရဟန်းအား အာပတ်သင့်ရာသည် မဟုတ်လောဟု စောဒကာ၏ နှလုံးသွင်း အာဘောဂကို ပြသတည်း။ ဤပုဒ်ကို နတ္ထိ၌စပ်။ ။ အပရိဘောဂံ ဟောတိတိ ကဿစိ အမနုညဿ ပတိတတ္တာ[သာရတ္ထ၊၂၊၄၃၅]၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူအား ဤမဲအားကို ဤအရပ်မှ ဤအရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့လောဟု အကပ်ကို စွန့်သောအားဖြင့် စေအပ်သောကြောင့် ဟူလိုသတည်း။ ဤသို့စေကာ သုံးဆောင်လိုသော် အကပ်မခံမူ၍ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မအပ်။

အဋ္ဌကထာ၌ နယိဒံ ယာစိတဗ္ဗ·စကားကို တောင်းသော် မလျော်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ။အညေန ဘဏ္ဍုနာ ဝတ္တဗ္ဗော·စကားကို အလျော်အားဖြင့်သာဆိုသတည်း။ မထေရ်ကြီးတောင်းသော်လည်း အပြစ်မထင်။

ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၄၊၆၂၆] ပဋိကစ္စသဒ္ဒါသည် ပုရတ္ထဝါစီနိပါတ်ပုဒ်တည်း။ထို့ကြောင့်“ပုရေယေဝ”ဟု ဖွင့်သတည်း။ [၄၊၆၂၇] ဂိမှမာသာနံ၊တပေါင်းလပြည့်ကျော်-တစ်ရက်နေ့မှစ၍ ဝါဆိုလပြည့်နေ့တိုင်အောင်ကုန်သော နွေလတို့တွင်။ကော၊ တစ်ခုသော။ ပစ္ဆိမမာသော၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော နယုန်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့မှစ၍ ဝါဆိုလပြည့်နေ့အဆုံးရှိသော တစ်လသည်။ သေသော၊ ကြွင်းသေး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ဆိုသင့်ဆိုထိုက်သော။ ကာလော၊ ကာလ၌။ ပရိယေသိ တဗ္ဗံ(ဝိ၊၁၊ ၃၆၅)၌စပ်။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊၃၅၃)၌။ နိဒ္ဒါရဏေ သာမိဝစနံ။ ဂိမှေသု စတူသု မာသေသူတိ အတ္ထော။ နိဒ္ဓါရိတဗ္ဗံ ဒဿေတိ မာသောသေသောတိ ဧတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗော ကာလောတိ သေသော။ ဖဂ္ဂုနမာသဿ ကာဠပက္ခပါဋိပဒတော ပဋ္ဌာယ ဇေဋ္ဌမာသ ပုဏ္ဏမိပရိယောသာနေသု တီသု မာသေသု အတိက္ကန္တေသူတိ အတ္ထော။ သေသမာ-သော နာမ ဇေဋ္ဌမာသဿ ကာဠပက္ခပါဋိပဒတော ပဋ္ဌာယ အာသဠိမာသ ပုဏ္ဏမိပရိယောသာနော။ ဂိမှာနံ မာသော သေသောတိ ဝတ္တဗ္ဗော ကာ-လောတိ အတ္ထော·ဟု မိန့်အပ်၏။ ။တ္ထော၊ ဤမာသော သေသော ဂိမှာ-နန္တိ-ဟူသော စကား၌။ ဝတ္တဗ္ဗော ကာလောတ် ပါဌော၊ သည်။ သေသော၊ ကြွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဂိမှာန နာမကော၊ နွေလအမည်ရှိသော။

အတိရေက မာသေ-ပုဒ်တွင် မာသေပုဒ်တစ်စိတ်၌သာ စပ်ရမည်။ သေသေ ပုဒ်၌ မစပ်ရ။ အကြောင်းကား သေသေ-အရ နွေလကိုသာ မယူရ၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှစ၍ နယုန်လပြည့်နေ့တိုင်အောင်သော လ-ကို ယူရသည်နှင့် ဆောင်းလ, နွေလ-အရောဖြစ်၍ ဂိမှာနေနှင့် သေသေသည် ဝိသေသန ဝိသေသျ မတန်သောကြောင့်တည်း။

ပရိယေသနက္ခေတ္တံ စသည်၌ ပရိယေသနခေတ် မဘိုင်မီ ရှာသော် "အတိရေကမာသေ သေသေ ဂိမှာနေ ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ ပရိယေသတိ။ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ" ဟု ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် သင့်သတည်း။

ကရဏခေတ်မတိုင်မီ ပြုသော် "အဒ္ဓမာသေ သေသေ ဂိမှာနန္တိ ကတွာ" ဟူသော အာဏာတော်နှင့်မညီသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သတည်း။

နိဝါသနခေတ် မတိုင်မီ ဝတ်သော် "အတိရေကဒ္ဓ မာသေ သေသေ ဂိမှာနေ ကတွာ နိဝါသေတိ။ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ" ဟု ဟောတော်မူသည်နှင့် အညီ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်သတည်း။

အဓိဋ္ဌာနခေတ်မတိုင်မီ အဓိဋ္ဌာန်တင်သော် "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿိကသာဋိကံ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုံ" ဟူသော အာဏာတော်နှင့်မညီသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သတည်း။

ကုစ္ဆိသမယော, ပရိယေသန, ကရဏ, နိဝါသန, အဓိဋ္ဌာနတို့၏ ထိုက်သည် အားလျော်စွာ အတွင်းဖြစ်သောအခါ လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိသမယော၊ ပရိယေသန, ကရဏ, နိဝါသန, အဓိဋ္ဌာနတို့၏ အပဖြစ်သောအခါ လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိသမယ စတုက္ကံ၊ ပိဋ္ဌိသမယ၌ဖြစ်သော စတုက္ကလည်းကောင်း၊ ကုစ္ဆိသမယ စတုက္ကံ၊ ကုစ္ဆိသမယ၌ဖြစ်သော စတုက္ကလည်းကောင်း။

အယမေကော အဓုမာသော စသည်၌ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာသည် ဆွဲဆွဲငင်ငင် အဋ္ဌကထာပါဠိမှာ ရှိသည့်အတိုင်း သင့်လျော်အောင် ဖွင့်၏၊ အရှိုးမကျ။ တေရသကဏ္ဍဋီကာဆရာဖွင့်တိုင်းသာ သင့်သတည်း။

ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာ၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် တိုင်အောင် ကုန်သောနေ့တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ဣမေ စတ္တာရော မာသာ၊ တို့သည်။ ပန၊ သမယနှင့် စတုက္က၏ရှေးဦးစွာ။ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာသိယာ၊ တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့်နေ့၏။

ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန-၌ ဝေသဒ္ဒါ ကျေသတည်း။ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန ဝေ-ဟူသော အနက်ကိုမှတ်။ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေနံ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ စကားရပ်တွင် အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒေန၌ စ သဒ္ဒါ ကျေသတည်း၊ အညာတက ဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒေန စ-ဟူသော အနက်ကို မှတ်။ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ဆည်းသတည်း။ ။အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာ-ပဒေန အနာပတ္တိ-စကားရပ်တွင် အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန၌ ဝေ-သဒ္ဒါကျေသတည်း။ ဝေ-သဒ္ဒါဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကိုကန့်။ ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟူသော အနက်ကို သိအပ်၏။ ဤသို့သိအပ်သော အနက်ကို သာခကဆောင်ခြင်းငှာ။ "ဝုတ္တံ ပေတံ"စသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ဤသို့ပြင်မှ သာခက သာမေယျတန်သတည်း။

ဣမ မတ္တံ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်၏ဟူသော အနက်ကို။ တေရသကဏ္ဍကာ၌ ဣမ မတ္တံအရ နှစ်ပါးဖွင့်ရာမှာ ရှေ့အနက်ကို ယှဉ်ဖက်ဖြစ်၍သာ ဖွင့်သတည်း။ လိုရင်းမဟုတ်၊ နောက်အနက်သာ လိုရင်းတည်း။ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ သုံးပါးနှင့် အနာပတ္တိတစ်ပါးသည် ပိဋ္ဌိသမယ စတုက္ကတည်း။ ။ယေ မနုဿာ ပုဗ္ဗေပိ ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ ဒေန္တိ တေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေ မဿုဝစနီယာ (ဝိ၊၁၊၃၆၅။)ဟု ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ ရှေးအခါကလည်း မိုးရေခံသင်္ကန်းကို လှူဖူးသော ဒါယကာတို့သို့ ကပ်၍ ဆိုရမည့် ဝတ်ပျက်သောကြောင့် "ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ"စကားကို မိန့်သတည်း။

အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေနနိဿဂ္ဂိယံပါစိတ္တိယံ၌ မိုးရေခံသင်္ကန်းရှာမှီးရာ အခါသမယဖြစ်၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သောကြောင့် အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန ဧဝ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ-ဟု ဧဝသဒ္ဒါနှင့် အနက်ကို သိအပ်၏။

ဣဒံ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဤအရာဝယ် တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၄၃၇)၌ စကား ရှေ့, နောက်ပြန်သတည်း။ "ဝိညတ္တိ ။ပ။ နိပ္ဖာဒေန္တဿ။ ဣဒန္တိ ။ပ။ ပါစိတ္တိယံ၊ ပကတိယာဝဿိကသာဋိကဒါယကာ နာမ"ဟု ရှိရမည်။

ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ၌ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန စ အနက်ကိုမှတ်။ စသဒ္ဒါဖြင့် အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ကိုဆည်း။ အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ၌လည်း အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန စ အနက်ကိုမှတ်။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကိုဆည်း။

ဝတ္ထာဘာဒေ ဒုက္ကဋံ, နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ, ဏ္ဍမိနော သင်္ကာပဒေန အနာပတ္တိ အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ သည် ကုဋ္ဌိသမယ စတုက္ကတည်း။ နာနပရိယောသာန ဝဒေသနဲ ပဝတ္တေ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋေန ကာရေတဗ္ဗော ဟု ယောဇနာ။

အဓိပ္ပါယ်ကား ရေဘစ်ခါချိုး ဒုက္ကဋ်တစ်ချက်။ ရေနှစ်ခါချိုး ဒုက္ကဋ် နှစ်ချက် ဟူလိုသတည်း။

သော နဂ္ဂေါ ကာယံ ဩဝဿာပေန္တော ဘိက္ခု။ ။ဝိဝင့်ဂ်ဏောကို နှာ ယန္တော ဥ္ဆစပ်။ ။နှာနကောဋ္ဌကဝါပိအာဒီသု နှာယန္တော ဝါ ဃဋေဟိ အာသိတ္တဥဒကေန နှာယန္တော ဝါ-ဟု ယောဇနာ။ အာသိတ္တ ဥဒကေန ဝါ ဟူ စာအချို့ရှိ၏။ ဝါမရှိသောစာသာမျှားသတည်း။ ရှုမှသင့်သတည်း။ အကြောင်းကား။ ဃဋေဟိ အာသိတ္တ ဥဒကသည် ပင်းလင်းအုံင် ကောင်းကင်မှကျသော ရေမဟုတ်သည်နှင့် ထိုအိုးတို့ဖြင့် သွန်းလောင်း အပ်သော ရေဖြင့်ချိုးသော် အနာပတ္တိ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပါဠိတော်၌ "မေဃဝိဘာ နိက္ခိပ်ဘဗ္ဗ"ကောကို နိဝတ္ထာသော [illegible] နောက်ဝါကျကို ငဲ့၍ ဟောတော်မူသတည်း။ ဝတ်ပြီးဖြစ်၍ အညစ်အကြေး ကပ်ငြိသည် နှင့် အညစ် အကြေးမှ စင်ကြယ်စေခြင်းငှာ။ ဖွပ်ရသတည်း။ ပရိယိဋ္ဌာယ စသော ဝါကျကိုငဲ့၍ ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ ထိုကြောင့် ရှာမှီးသာရှာမှီး ထားရုံ သာထားလေ ဖွပ်ရန်မရှိ။ ။

အဋ္ဌကထာ၌ ဝဿိကသာဋိကာယ ဝတ္ထ စသော စကားကို နိဝတ္ထာယ စသော နောက်ဝါကျကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။ [illegible] ဋ္ဌကထာ စကားရပ်၌ ကတ ပရိယောသိတာဟ၌ ဩကာရနှင့် စ အများ [illegible]။ ကတ ပရိယောသိတာယ-ဟု ကောရန္တနှင့် ရှိရမည်။ ထိုကြောင့် ပါဠိတော် (ဝိ [illegible]) ၌ "ပရိယိဋ္ဌာယ ဝဿိ ကသာဋိကာယ ဝဿံ ဥက္ကဍ္ဍိယျတိ" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာ စကားရပ်ဘွင် ကတကားကို "အာမ မာသော ဒေ သော ဂမ္ဘာနန္တ-ကတ္ဆာ နိဝါသေတဗ္ဗံ" ဟူသော စကားအားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။ ပရိယောသိတ စကားကို ပရိယိဋ္ဌာယ ဟူသော စကားအားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။ ပရိယိ-ဋ္ဌာယ ရှိသည့်အတိုင်း ပရိယောသိတာယ ဟူ၍သာ မမိန့်မူ၍ ကတသဒ္ဒါနှင့် တကွ မိန့်တော်မူသည်ကား ပရိယိဋ္ဌာယ စကားသည် ဥပလက္ခဏာ မျှသာတည်း။ ထိုအကား ဖြင့် ကတကိုလည်းယူလေဟု ပြတော်မူသတည်း။

တနည်းကား။ ပရိသိဋ္ဌာယ ဟောား၌ မိုးရေခံသင်္ကန်းလျာကို ရှာမှီး၍ ပြီးဆုံးသော ပြုအပ်သောအမှုရှိ၏ ဟူသော သိခါပတ္တ အနက်ကို သိအပ်၏ ဟု ပြတော်မူလိုရကား ကာဘပရိယောသိတာယကို မိန့်သတည်း။ ကတ ပရိယောသိဘာယ၊ ပြီးဆုံးပြီးသော ပြုအပ်သော ချုပ်ခြင်း စသော အမှု ရှိသည်။ သတိယာ၊ ရှိသည် ရှိသော် ဟုအနက်ပေး။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် ကာဘပရိယောသိတာယ၌ ဩကာရန္တနှင့်ရှိရမည်၊ စာအများပင်သို့မှိသည်။ ဤနောက်နည်းသည်သာလျှင် သာလွန်၍ သင့်သတည်း။

သစေ သဘိသမ္မာသေန ဝါ အပ္ပဟောနကဘာဝေန ဝါ စကားကို အလျော်အားဖြင့်သာ မိန့်ဆိုသတည်း။ သာကိရလျက် လောက်လျက် မချုပ်သော်သည်း အပြစ်မထင်။ ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊၃၅၇) ၌ "န အနာဒရေန" ဟုမိန့်၏။ မိန့်သည့် အလိုအားဖြင့် အနာဒရအားဖြင့် မချုပ်မူ၍ နေခဲ့သော် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်လိုသတည်း။ ဝါယပ်သောကြောင့် ဒွေ မာသေ စကားကို ဆိုသတည်း။ ဝါမထပ်မူ ကေမာသမှတ်။ "သစေ ပန ။ ပ ။ အတ္တရိယတိ" ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ကထိန်မခင်းမူ "ဓေ ဒသ မာသာ ဟောန္တိ" ရှာမှာ။ "ဓေ သတ္တ မာသာ ဟောန္တိ" မှတ်။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၄၃၇) ၌ ယသ္မာ မူလ စီဝရံ ကရောန္တေန စသည်၌ ဆောင်းလ၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဥပုသ်နေ့၌ မူလသင်္ကန်းပြုအပ်ရကား "မာသပရမံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ" ဟု ဟောတော်မူသည်နှင့် အညီ ထိုမူလသင်္ကန်းပြုရာနေ့မှစ၍ တင်လရေတွက်ရသည်ဖြစ်၍ တန်ဆောင်းလ ပြည့်နေ့ ယုတ်သောကြောင့် နွေလမှ နှစ်ဆယ့်ကိုးရက်သာ ရသည်ဟု လိုသတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ဝါပမာရသော သင်္ကန်းကိုသာ မိန့်ဆိုသောကြောင့် သမာသေ ပရိဟာရံ လဘတိတ် ဧတေန စသော စကားကို တေရသကဏ္ဍ ဋီကာဆရာ(၂၊၄၃၇) ဆိုသတည်း။ ။ "အဝဿော ဝဿေပိ၊ ၌လည်း။ လဒ္ဓါ၊ ရအပ်သော မိုးရေခံသင်္ကန်းသည်။ (ဋီကာနက်)။

သစေ ပန ကော်ဟာဒ္ဒိဘာ ဒိဝသေန–အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားဖြင့် ဝါမဆိုမီ တစ်ရက်၌ ရ၍ ထိုနေ့၌ပြီးသော သင်္ကန်းကိုသာမှတ်၍ ပြသည်။ ဝါမဆိုမီ တစ်ရက်နေ့၌ရ၍ ဆယ်ရက်အတွင်း၌ ပြီးသောသင်္ကန်း, နှစ်ရက်နေ့ စသည်၌ ရ၍ ဆယ်ရက်အတွင်း၌ ပြီးသော သင်္ကန်း တို့ကိုလည်း ထိုအတူသိအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လဒ္ဓဒိဝသတော၊ ပဋ္ဌာယစသည်ကိုမိန့် အပ်၏။ နယုန်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှစ၍ လဆွယ်နေ့တိုင်အောင်သော ကာလအတွင်း၌ရ၍ ဝါဆိုလဆန်းတစ်ရက်နေ့မှစ၍ ငါးရက်နေ့တိုင်အောင်သော ကာလအတွင်း၌ပြီးသောသင်္ကန်း, ဝါဆိုလဆန်း တစ်ရက်နေ့မှစ၍ ငါးရက်နေ့ တိုင်အောင်သောကာလအတွင်း၌ရ၍ ၎င်းကာလအတွင်း၌ ပြီးသော သင်္ကန်း

တို့သည် ခြောက်ရက်မြောက်သောနေ့၌ ရ၍ ထိုနေ့၌ပြီးသော သင်္ကန်းနှင့် တူသောကြောင့် ဧကာဒသာဟာနာဂတာယ စသောစကားကို မဆိုမူ၍ "ဒသာဟာနာဂတာယ"စကားကိုသာ အဋ္ဌကထာဆရာဆိုသတည်း။ ဒါယကာတို့ လှူ၍ ရအပ်သည်ကို လဒ္ဓါဟုဆိုသတည်း။ ချုပ်ခြင်း, ဆိုးခြင်း, ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးခြင်းဖြင့် ပြီးသည်ကို နိဋ္ဌိတာဆိုသတည်း။

ဇေရသာကဏ္ဍီကာ(၂၄၃၇)၌"တသ္မိံ ယေဝအာဒ္ဓနာဒသာဟေ"ဟူသောမည အားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်သောကြောင့် ဝါမဆုံမီတစ်ရက်နေ့၌ ရ၍ ထိုနေ့၌ ပြီးသောသင်္ကန်းကို ထိုနေ့၌ပင် အဓိဋ္ဌာန် တင်ရမည်လောဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် တသ္မိံယေဝ အန္တောဒသာဟေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဇေရသာကဏ္ဍီကာ၌ ဝဋ္ဋတီတိဒ္ဓ ပုတိကို "ဣတိဘာသွာ"ဟု အနက်ပေး။ အနဓိဋ္ဌာနခေတ္တသဒိသာပိ၌ ပေ။ "အနဓိဋ္ဌာနခေတ္တသဒိသာပိ။ အဓိဋ္ဌာန် တင်ရာခေတ်မဟုတ်သော နေ့သတ္တိ၏နောက်ဆုံးဖြစ်သော လနှင့်တူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော"။ ။လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဂဏနုပဂါယဒိသိယျုံ။ ဧဝံ သန္တေသု။

ဝဿာနတော ပုဗ္ဗယေဝ စသောစကားကို ပဥ္စမီအနက်-စသည်တို့၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းတို့ကို ရည်၍ဆိုသတည်း။ ဒသာဟာနာဂတ သင်္ကန်းမှာ ဝါလမှ ရှေ့၌ ဒသာဟာ တိက္ကန္တမဖြစ်။ ပုဗ္ဗောဝါ၌သာလျှင်။ ဒသာဟော၊ ကို။ အတိက္ကန္တေ အတိက္ကန္တေပိ၊ လွန်သော်လည်း။ ဝဿူပနာယိကာ ဒိဝသေနိဋ္ဌိတာ စကားကို ဒသာဟာတိက္ကမေ နိဋ္ဌိတာ စသော အဋ္ဌကထာ စကားအားလျော်စွာဆို သတည်း။ ဝါဆိုနေ့မတိုင်မီ ရှေး၌ပြီးသော သင်္ကန်း၌လည်း ဤနည်းဖြင့် အတိုင်းပင်တည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ "ဇေမာသပုဏ္ဏမေ၊ ၌။ ဝဿာနာဟာဘာဝေန၊ ဝါရက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဏိယမာနေ၊သော်။ ဒသာဟော၊သည်။ အပ္ပဟောန္တေ၊မရေတွက် လောက်သည်ရှိသော်။ဝါ၊ မရေတွက်လောက်သော အခါ၌။ ။ဇေရသာကဏ္ဍီကာ(၂၄၃၉)၌ သတ္တမီဇော ပဋ္ဌာယ-စကားကို "လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အန္တောဒသာဟေ။ပ။အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ"ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား အားလျော်စွာ သာလျှင် ဆိုသတည်း။ ဆဋ္ဌီနေ့၌ရ၍ ထိုနေ့၌ပင် ပြီးစေအပ်သော သင်္ကန်းကို ယည်း သင်္ကန်းကာလကို လွန်စေရာ၌ အပြစ်မထင်။ ဇေရသာကဏ္ဍီကာ (၂၄၃၉)၌ ဒသာဟော အတိက္ကန္တေယေဝ-ဟု စာအများရှိ၏။ "ဒသာဟော

အနတိက္ကန္တေယော”ဟု ရှိမှသင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သတ္တမိတော ပဌာယ· ဟု မိန့်အပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ အနုဇာနာမိ·စသော စကား၌ “ဝဿူပနာယိကတော။ပ။ အနာပတ္တိ”စကားလိုမှုင်းတည်း။ တဿာဟူသော ဟိတ်လည်း ပရပဋိဗဒ္ဓဟိတ်တည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား–ဝါထပ်သည်မှ ရှေး၌ ဒသာဟာတိက္ကန္တ ဖြစ်သော်လည်း အာပတ်မသင့်၊ ဝါတွင်း၌မူကား ဒသာဟာတိက္ကန္တဖြစ်သော် အာပတ်သင့်သတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဆယ်ရက်အတွင်း၌လည်း အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သည်။ သင်္ကန်းပြီးသောနေ့၌လည်း အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သည်ဟူလိုသတည်း။ “ဟိ ယသ္မာ ဝုတ္တံ။ တသ္မာအနာပတ္တိ”ဟု ယောဇနာ။

[၃၊၆၃၀] [ကျမ်းတက်] အစ္ဆိန္နစီဝရဿ၌ စီဝရအရသည် အမှတ်မရှိသော သင်္ကန်းလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အစ္ဆိန္နစီဝရဿာတိ တော·စသည်ကို မိန့်သတည်း။

စောရုပဒ္ဒဝေါ·၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ခိုးသူဘေးရန်ကိုယူ။ဤအရာဝယ် ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သည်ကို ရည်၍ “အနုပသမ္ပန္နဿဝေတ္တေန ဝဋ္ဋေန မုတ္တေန အနပေက္ခော ဒတွာ ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ” (ဝိ၁၊၃၃၄) ဟု ဟောတော်မူအပ်သော စကားကိုထောက်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်ဆိုတိုင်းလည်း သင့်သေး၏ဟု မှတ်အပ်၏။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၄၃၉)၌ အစ္ဆိန္နသေသစီဝရဿ·၌ မိုးရေခံသင်္ကန်းကို သေသစီဝရဿဆိုသတည်း။ အနိဝတ္တံ၊ မဝတ် အပ်သော သင်္ကန်းကို။

ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၃၊၆၃၁] ယမ္ပိတေအဟံ၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ပေါင်းအပ်သော အနက်မရှိသော ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ, ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာတို့၌ ပိသဒ္ဒါကို ဖျောက်၍ ဖွင့်တော်မူကုန်သတည်း။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ နောက်နည်း၌ ယမ္ပ·ဟု စာအများ ပင်ရှိ၏။ ရှေးနည်း၌ကဲ့သို့ ပိ·သဒ္ဒါ ရှိရမည်မထင်။

သော ဥပနန္ဒော·သည်။ ။ဗလက္ကာရေန ကိဥ္စာပိ အဂ္ဂဟေသိ။ ပန တာသာပိ။ သကသဉ္ဇကာဿ သကသညာာယ ဂဟိတတ္တာ အသဉ္ဇပနန္ဒဿပါရာ· ဇိကံ ယသ္မာ နတ္ထိ တသ္မာ စ, သကသဉ္ဇကာဿ ပရသန္တကသညာာယ အဂ္ဂဟိ တတ္တာ ဒုက္ကဋံ ယသ္မာ နတ္ထိ တသ္မာ စ, ကိလမေတွာ ဂဟိတတ္တာ အာပတ္တိ

နိဿဂ္ဂိယာပတ္တိ ဘဂဝတာ ပညတ္တာ။ ။ကိလမေတ္ထ ဂဟိတတ္တာကား တည္မွာ၏ ဟိတ်ကူတည်း။

[ကျမ်းတက်] ပါရာဇိကာ မရှိသော် အနာပတ္တိဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။ အဘယ်ကြောင့် နိဿဂ္ဂိယအာပတ်ကို ပညတ်တော်မူသနည်းဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ကိလမေတ္ထ ဂဟိတတ္တာကို မိန့်သတည်း။

ဤသို့ထည့်၍ အနက်ပေးသည်ကား အဒိန္နာဒါန်သိက္ခာပုဒ် (ဝိ ၁၊၇၁)လာ “သော တံ မညမာနော အတ္တနော ဘဏ္ဍံ အဝဟရိ။တဿ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ။ ။ပ။ အနာပတ္တိ ဘိက္ခု ပါရာဇိကဿ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ”စကားကိုမျှော်၍ အနက်ပေးသတည်း။

[၄၊၆၃၃] ကော် စီဝရဥ္စ ဗဟူနိ စီဝရာနိ စ။ ဝိသုံ ဝိသုံ ဌိတာနိ။

(ဗဟူနိသည် ကေတော အဗဒ္ဓါနို၏ အဖွင့်တည်း)။ အစ္စိန္န-တော စ အာဟာရာပယတော စ။ ။သံဃာဒိ့ အာဟရဟု ဆိုသော် သံဃာဋိတစ်ရာ တစ်ထောင်ပင်ဖြစ်သော်လည်း။ အာပတ် တစ်ချက်သာ တည်း။ ထို့ကြောင့် အာဏတ္တော ဗဟူနိ ဂဏှာတိ။ ကော် ပါစိတ္တိယံ ဟုမိန့်အပ်သတ္တံ့။

အန္တရဝါသကံ အာဟာရ ဟု-မဆိုသည်ကား သင်းပိုင်ကို တောင်းသော် အချည်းနှီးဖြစ်ရာ၌မတော်သောကြောင့် မဆိုသတည်း။ ဝတ္ထုဂဏနာယစကားကို သံဃာဋိတစ်ရာရှိသော်လည်း တစ်ခုတည်း ယူ၍လည်းကောင်း ဥတ္တရာသင်္ဂ တစ်ရာ တစ်ထောင်ရှိသော်လည်း တစ်ခုတည်းယူ၍လည်းကောင်း သံဃာဋိနှင့် ဥတ္တရာ သင်္ဂကို ငဲ့၍ဆိုသတည်း။ စီဝရံ ဂဏှာတိ အာဏာပေတိ ကော် ဒုက္ကဋံစကားကို စေခိုင်းအပ်သော ရဟန်း အယူမမြောက်သည်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ အာဏာပကဿ ကော် ပါစိတ္တိယံ [၄၊၆၃၅]။

တုယုံကို ကမ္မဒါန်အနက်ပေး၍“အဒမှ”ဟူ၍စပ်။ ။စီဝရံကို ပေတ္တာကိုင်ဆွဲ၍။ ဒဒတော ကိဥ္စာပိ ဒုက္ကဋံ။ ပနတဟာပိ အာဟရာ ပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၊၄၄၁)၌ ဖေဝိဒိန္နံသတိ သဒိသတ္တာယာဝ ဥပဇ္ဈာ ဂဟဏောဒယောဟောန္တိ။ တာဝဥပဇ္ဈာစရိယာဒိနံ ပတ္တစီဝရေသု သန္တကတ္တာ အာဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိဟုဟိတ်ကူကိုထည့်၍ အနက်ပေး။ ဤအဋ္ဌကထာဋီကာ စကားတို့ကိုထောက်၍ ယခုကာလ အင်္ဂလိပ်နှင့်ချုပ် မင်းကိုသိမ် အမိန့်ပေး

ရာမှာ“မည်သူကမည်မျှ မြေအရပ်ကို ဝိသုံဂါမ မြေစားအသနားတော်ခံစေဟု အမိန့်ပေးပြီးလျှင် အဆုံး၌ “သိမ်သမုတ်ခြင်း ကိစ္စမှတပါး အခြားကိစ္စ ပြုလုပ်သော် ထိုမြေကိုယုတ်သိမ်းမည်”စကားသတ်လျက်ပါရှိသည်။ ထိုကြောင့် ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်း စသည်ကိုပြုမှ တပည့်သည် သပိတ်သင်္ကန်းကို ပိုင်သတည်း သို့မဟုတ်က မပိုင်သေး ဤကဲ့သို့ပင် သိမ်သမုတ်ပြီးမှ ထိုမြေကို အမိန့်ခံယူသူ ပိုင်သတည်း မသမုတ်မီမပိုင် ဝိသုံဂါမမဟုတ်သေး ထို့ကြောင့် ဤသို့သဘော ရှိသော သိမ်သမုတ်ရန်အမိန့်ကို ရခြားသော်လည်း ဝိသုံဂါမတွင်းရှိ ဟောန်း သံဃာတို့ကိုသာ မသုတ်သင်မှု၍ ဤဂါမခေတ်, နဂရခေတ်ရှိသမျှ ရဟန်းသံဃာ တို့ကို သုတ်သင်၍သာ သိမ်သမုတ်ကြကုန်ရာသတည်း။

စီဝရအစ္ဆိန္နနသိက္ခာပဒ ဋီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၄၊ ၆၃၆]တေရသကဏ္ဍဋီကာ (၂၊၄၄၂)၌ ပါဠိယံ စီဝရကာလသမယေ တိ ဣမိနာ-ဧသောစကားကို စီဝရကာလ သမယောနာမ အနတ္ထတေ၊ပဿေဥ္စမာသာ- ဟူသော အဋ္ဌကထာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ(ဝိ ၁၊၃၇၅)ကိုထောက်၍ဆိုသတည်း အထပြောပိပန်သာရတ္ထ ၂၊၄၄၂)စသောစကားကိုကား ဂဏဘောဇနသိက္ခာ ပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ(ဝိ ၃၊၁၀၁)လာ စီဝရကာရသမယောနာမ စီဝရေကာရိယမာနေ စီဝရကာရသမယောတိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-ဟူသောစကားကို ထောက်၍ ဆိုသတည်း။

ဘက်န္တိ စသည်၌ ပထမနည်းဖြင့် “ဘဥ္ဇိတဗ္ဗံ အဝမဒ္ဒိတဗ္ဗန္တိ ဘင်္ဂံ”ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ နယ်ချေအပ်သော ဘန်လျှော်ချည်သည် ဘင်မည်သတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း ဒုတိယနည်းဖြင့် “ဘဥ္စတိ မိဿိဘဝံ တိ ဘင်္ဂံ”ဟူသော် ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ခေါ်မစသော ချည်အရောသည် ဘင်မည်သတည်းဟု ပြတော် မူသတည်း။

တုရိဒဝမာဒီနိ၊ လိပ်, လက်ခတ် စသည်တို့သည်၊ ယံယံ ပယောဂံ၊အကြင် အကြင်လုလ္လကို။ ။ သဥ္ထတ္တ၊ သော။ ဟန္တဝါယသ၊ ၏။ တသ္မိံ ပယောဂေ တသ္မိံ ပယောဂေ၊ ထိုလုလ္လ ထိုလုလ္လ၌။

လိပ်,လက်ခတ်စသည်ကို ဥပကရဏာ ဆိုသတည်း။ ချည်စာနယ်ခြင်း ချည်ချခြင်း စသည်ကို သင်္ကန်းရက်ခြင်း အကျိုးငှာ ပြုအပ်သော ပယောဂ ဟူ၍မှတ်အပ်၏။

ဒီဃတော၊ ရက်ကန်းသားအလျားမှ။ တိရိယံ၊ ရက်ကန်းသားအနံမှ။ ။ ဖလကေ ဖလကေ၊ ချည်ခေါင်းကို လက်ခတ်နှင့် သင်းသောအားဖြင့်၊ ရွေ့စေအပ်သော ရွေ့စေအပ်သောဌာန၌။ (ဝါ) ချည်ချောင်းကို လက်ခတ်နှင့်ခတ်အပ်သော ခတ်အပ်သောဌာန၌။ နောက်အနက်ကား အမိပ္ပါယ်နက်တည်း။

ဒလ ဖလလဝိသရဏော။ မာတုမာလာ(၁၆၂)။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမ စီဝရပမာဏ ရှိလျှင် အဆုံးဖြစ်သော လက်ခတ်နှင့် ခတ်သော အခါ၌ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် တချက်ကျဖန် ဝိကပ္ပနုပဂ ပစ္ဆိမ စီဝရပမာဏ ရှိပြန် လျှင်အဆုံးဖြစ်သော လက်ခတ်နှင့် ခတ်သောအခါ၌၊ နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ်တချက်၊ ဤသို့ နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည် ဟူလိုသတည်း။

ဗွေဝါသာပေတိ၊ ပဋောဂေ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိဝစနေ၊ အပိစအာပရော ဇဝံ ဝုစ္စမာန နယေန မမဒုဒ္ဒဃောသာစရိယဿ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။တန္တဂါယတော၊မှ။ တာဝ၊ စွာ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဝိညာပိတံ၊ တောင်းအပ်သော။ သုတ္တံ၊သည်။ အကပ္ပိယံ၊မအပ်။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဝိညာပိတ သုတ္တတော၊ မှ။ သေသံ၊သော။ ဉာတကာဓိဝသေန၊ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊သော။ သုတ္တံ၊သည်။ ကပ္ပိယံ၊၏။ ဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓေါ အညာတက အပ္ပဝါရိတော တန္တဝါယော ပိ အကပ္ပိယော။ သေသော ညာတကပဝါရိတော တန္တဝါယော ကပ္ပိယော။ တတ္ထအကပ္ပိယ သုတ္တာဒီသု။ ဒီဃတောတိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေန၊ တေနေဝ အကပ္ပိယ တန္တဝါယေန၊ ကိုသာလျှင်။ ကပ္ပိယာသုတ္တံ၊ ကို ဝါယာပေန္တဿ၊ အား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော အကပ္ပိယချည်ကိုရက်စေရာ၌။ နိဿဂ္ဂိယံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊၏။ တေနေဝအကပ္ပိယတန္တဝါယေန၊ ကိုသာလျှင်။ စီဝရံ ယဒိ ဟောတိ။ ဧဝံသတိ။

အကပ္ပိယ သုတ္တမယေ။ပ။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၌ ပမာဏလောက်သည့်ချည်တည်း။ ။ တတော၊ ထိုအလျားတစ်ထွာ အနံတစ်တောင် ပမာဏမှ။ ။ဘေန္တရိကေန၊ အပ်မအပ် တစ်ခုခြားရှိသော။ သုတ္တေန ဝါ ဂုတ္တာ ဝါ။ တေသု အကပ္ပိယ သုတ္တပရိစ္ဆေဒေသု။ သုတ္တေန ဝါ ဂုတ္တာ ဝါ။ ။ဥဘယတ္ထ၊ ပမာဏလောက် မလောက်နှစ်ပါးစုံ၌။

သခေ ဒွေပိ ဝေမံ စသည်၌ သက်သက်အကပ္ပိယ ရက်ကန်းသည်၏သာ မယောဂကြောင့် မပြီးသည်နှင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သတည်း။

သပရိခ္ခတ္တံ၊ ဝိကပ္ပနာ မလောက်သောအပိုင်းအခြားရှိသည်။ အယဟောတိ၊ အံ။

ပရိစ္ဆေဒေ ပရိဒစ္ဆေဒေ၊ ဝိကပ္ပနာမသောက်ကော အပိုင်းအခြား အပိုင်းအခြား၌။ ဣတဒရေနကပ္ပိယန္တ ဝါယေန။ ။သုတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကပ္ပိယဥ္စ၊ အပ်သောချည် တစ်ကန့်သည်လည်းကောင်း။ အကပ္ပိယဥ္စ။ မအပ်သောချည်တစ်ကန့်သည်လည်း ကောင်း။ အထ ဟောတိ၊ အံ့။ တေ ၊ ထိုအကပ္ပိယ ကပ္ပိယ ရက်ကန်းသည်တို့ သည်။ ဝါရေန၊ ဖြင့်။ စေဝိနန္တိ၊ အံ့။ဝေ သနေ္တသု၊ သော်။

ဦနကတရေသု။ ပရိစ္ဆေဒေသု ဧ ကပ္ပိယ သုတ္တမယေသု ပစ္ဆိမ စီဝရပ္ပ မာဏေသု။ ပရိစ္ဆေဒေသုစ ဝီဘေသု ဒုက္ကဋံ အကပ္ပိယ သုတ္တမယေသု ပမာဏ ယုတ္တေသု ပရိစ္ဆေဒေသုဝါ၊ ဦနကေသု ပရိစ္ဆေဒေသုဝါ။ ဝီတေသု၊ ဒုက္ကဋမေဝ။

ကေန္တရိဧ ကနု၊ အပ်မအပ်သော ချည်အ ကိုင်အဖောက် တစ်ခုခြားရှိသော။ သုတ္တေန ဝါ၊ ကဘ္ဘာ ဝါ။ ကဘ္ဘာ အထဝိနန္တိဝါ။ ကေတောဝါ၊ အထဝိနန္တိ ဝါ။ (ဥဒဘာပိဝါ-၌ ဝါကို ရှေ့ဝိနန္တိ၌လည်းယူဥ်။)

အပရိစ္ဆေဒစီဝရေ စသော စကားဖြင့် အကပ္ပိယချည်သက်သက် ကပ္ပိယ ချည်သက်သက်ရက်သောအရာကို ဆိုသတည်း။ ဥပရိစ္ဆေဒေစသော စကားဖြင့် အကပ္ပိယ ချည်ကကန့် ကပ္ပိယချည်ကကန့် ရက်သောအရာကို ဆိုသတည်း။ အပရိစ္ဆေဒေစသော ရှေးဝါကျဖြင့် ပြအပ်သော သက်န်းမှာ အပရိစ္ဆေဒ, သပရိစ္ဆေဒ အပြားမရှိ၊ အပရိစ္ဆေဒသာတည်း။

ဣမသဗ္ဗာကာရေ နဝေ စသည်ဖြင့် မိဒိအဋ္ဌကထာ၌ မဟာပစ္စရိက် အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ ပြအပ်သော အဆုံးအဖြတ်ထက် ထင်ရှားသည်ကို ပြသတည်း။

ဉာတကပဝါရိတောဝါ စသောပါဠိကြောင့် ရှေးဝါကျကိုဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။ ကပ္ပိယော သစေ ဟောတိ။ ဉာတက ပဝါရိတော ဝါ။ မူလေနပယော ဇိတောဝါ၊ သစေဟောတိ။ ဝေ်သာတိ။

ဒသာဟာ တိက္ကမန ပစ္စယာ ပန သော စကားကို ရက်ကန်းခ ပေးပြီး၍ ပြောင်းၿ ချည်ဖြင့်ရက် ရက်အပ်သော သင်္ကန်းကိုသာ ရည်ရွယ်ဆိုသတည်း။ ထိုကြောင့် သစေ ပနဝါ ယ ပန မူလံ အဒိန္နံ စသော စကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဒသာဟာတိ ဥမေနစသော စကား၌ ဝိကပ္ပနုပဂ ပမာဏလောက်က ဤသို့ လောက်သည်ကို သိသည်ဖြစ်စေ, မသိသည်ဖြစ်စေ ဆယ်ရက်ကိုလွန်သော် နိဿဂ္ဂိယ ဖြစ်၏ဟု မှတ်အပ်၏၊ ။ဤသင်္ကန်းသည် ကားဆရက်မိက ဤမည်သော နေ့၌ ရက်၍ထားပါအံ့၊ သယင်းစကားကို စေပါအံ့။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော

သူ၏လက်၌ စေပါအံ့-ဟု မလျှောက်ထားအံ့သော သက်နှုံးတည်း။ သစေ တန္တဝါယာ ဝေံအစရှိသောစကားကို နှစ်ရက်ဖြင့်ပြီးအောင်ရက်၍ ထားပါအံ့။ သုံးရက်ဖြင့် ပြီးအောင်ရက်၍ ထားပါအံ့-ဟု လျှောက်ထားသော ဒါယကာ ပိုင်းခြားတိုင်းသောနေ့သို့ရောက်မှ ရဟန်း၏ ဥစ္စာအရာ၌ တည်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။

သစေ ပန တန္တ ဝါယော အပ္ပံ- အစရှိသော သတင်းစကားကို ကြားရမှ ရဟန်း၏ ဥစ္စာအရာ၌ တည်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ။ကိဉ္စာပိ ကရေယျ တိ၊ ပန တထာပိ။ ။သစေ-တန္တဝါယောစသော နောက်စကားကို စေရှင်းဖြစ်သော ရဟန်းက ပေးမှ ရဟန်း၏ဥစ္စာအရာ၌ တည်သောကြောင့်ဆိုသတည်း။ ကိဉ္စာပိ ကရေယျတိ၊ ပန တထာပိ။ ။ တေဿ လဒ္ဓိဝသေန။

[၄၅၆၄၀]အနာပတ္တိ စီဝရံ သိဗ္ဗေတုန္တိ စီဝရ သိဗ္ဗနတ္ထာယ သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ အနာပတ္တီတိ အတ္ထော-ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကား၌ သက်နှုံး ချုပ်ခြင်း အကျိုးငှာ အညာတက အပ္ပဝါရိတတို့ကို တောင်း၍ရအပ်သော ချည်ဖြင့် သက်နှုံးကို မချုပ်မူ၍ အကပ္ပိယရက်ကန်းသည်ကို သက်နှုံးကိုရက်စေသော် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အနာပတ္တိဖြစ်၏ ဟူလိုသတည်း၊ ထို့ကြောင့်ဂဏ္ဌိသကတ်ဋီကာ အင်္ဂါပြစကား၌ “စီဝရတ္ထာယ ဝိညာပိတံ သုတ္တံ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားဖြင့် သက်နှုံးရက်ခြင်း အကျိုးငှာ အညာတက အပ္ပဝါရိတတို့ကို တောင်း၍ ရအပ်သော ချည်ဟူသော ပဌမ အင်္ဂါလည်းရှိမှ ဤသိက္ခာပုဒ် ဖြင့် အာပတ်သင့်၏ ဟူသောအနက်ကို ပြသတည်း။ ဤသို့ပြသဖြင့် သက်နှုံး ချုပ်ခြင်းအကျိုးငှာ အညာတက အပ္ပဝါရိတတို့ကို တောင်း၍ ရအပ်သော ချည်ဖြစ်ခဲ့သော် ပဌမ အင်္ဂါမျိုးသည်နှင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အနာပတ္တိ ဟူသောအနက်ကို သိအပ်သတည်း။ အညာတက အပ္ပဝါရိတတို့ကို ချည်ကို တောင်းခြင်းကြောင့်မူကား အညာတက ဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၊ ၃၅၉)၌ အနာပတ္တိ စီဝရံ သိဗ္ဗေတုန္တိ အာဒိသု တမ္ပိ နာ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ၊ အညာတက ဝိညတ္တိ ပစ္စယာ ပန ဒုက္ကဋမေဝါတိ၊ ပဒေန္တိ ဟု မိန့်အပ်၏။ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်ကို ဆောက်တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့အား အနာပတ်မှုရန် ပိဋကပ္ပနာမည်သော သက်နှုံး အပြားကို အာယောဂဆိုသတည်း။

သုတ္တဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ နိဋ္ဌိတာ။

[၃၊၆၄၁] [ကျမ်းတက်]ဿနဘာဝံ အပ္ပေတိ ပါပုဏာတီတိ အပ္ပိတံ ဟုဝစန ဋ္ဌာပ္ပိလေဟုပြလိုရကားအပ္ပိတန္တိ ဿနံကိုမိန့်သတည်း။ ပဋိဗဒ္ဓန္တိဝေကလ္လံ ဖွင့်သည် ကားအဓိပ္ပါယ်ဟ္တ သာတည်း။ သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်။ သုတ္တေန၊ ကုန်ခမ်းသော ချည်နှင့်။ ပဋိဗဒ္ဓံစပ်သည်း [သဒ္ဒတ္ထ]။

ဝေကလ္လံ၏ အဓိပ္ပါယ် ကား ငါစီရင်တိုင်း ရက်သည်ဖြစ်၍ ချည်ကုန်ခြင်း ကြောင့် ရော်ရသည်နှင့် သင့်အားချည်ချို့တဲ့သည် မဖြစ်လတံ့ ဟူလိုသတည်း။

[၃၊၆၄၂] [ကျမ်းတက်] အာယတဉ္စကရောထ။ပ။ သုဝိဘတ္တဉ္စကရောထ၊ ဟုသိက္ခာပုဒ်၌ ဟောတော်မူသည် အားလျော်စွာ ပဒဘာဇနီ၌လည်း တာယ ဝစနေန အာယတံဝါ ဝိတ္ထတံဝါ အပ္ပိတံဝါ သုဝိတံဝါ။ပ။ သုဝိတစ္ဆိတံဝါ၊ ကရောတိဟု ဟောတော်မူသင့်ပါသည် မဟုတ်လော အဘယ့်ကြောင့်“တာယ ဝစနေန ။ပ။ အပ္ပိတံဝါ ကရောတိ” ဟုရှိသာ ဟောတော်မူလေ သနည်းဟုမေးရန် ရှိသောကြောင့် တာယ ဝစနေန။ ပ။ ဒသေတိကို မိန့်သတည်း။

ဤစကားရပ်၌ သုဝိတ စသည်ကိုပြုသော် နိဿဂ္ဂိယအာပတ်မသင့်သော ကြောင့် “အာယတံ ဝါ ဝိတ္ထတံ ဝါ အပ္ပိတံ ဝါ” စကားကို ဆိုသည်မဟုတ်။ သုဝိတ စသည်ကိုပြုသော် ချည်ပွားမှု နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်သင့်၏ဟု ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍ၊ ဘာ (၂၄၄၃)၌။ သုဝီတာဒယော ဟိ အာကာရေ ပိနာပိ သုတ္တဝဍ္ဎနေန သက္ကာ ကာတုံဟု ပိသဒ္ဒါနှင့်တကွ မိန့်သတည်း။

မဟာပေသ ကာရ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

[၃၊၆၄၆] ဒသာဟ နာဂတန္တိ ဒသာဟ နာဂတာယပဝါရဏာယ ဟု ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ “န အာဂစ္ဆတိ အနာဂတာ။ ဒသာဟေန အနာဂတာ ဒသာဟာ နာဂတာ”ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ငါးရက်မြောက်သော နေ့မှစ၍ ဆယ်ရက်ဖြင့် မရောက်သေးသော ပဝါရဏာနေ့ ကို ယူသင့်၏။ ဤသို့ပင် ယူသင့်သော်လည်း ဝဂ်ဟုတ် စကားဖြစ်၍ ဤပဝါရဏာနေ့ မတိုင်မီ ပဉ္စမီနေ့မှစ၍ အဖိတ်နေ့တိုင်အောင်သော နေ့ကိုသာ ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝေန ပဝါရဏာ မာသသ စသော စကားကို မိန့်အပ်၏။

အစ္စန္တ သံယောဂဝသေန ဝေတ္တော ဘုမ္မတ္တေ ဥပယောဂဝစနံ။ ။မပြတ် ယှဉ်ခြင်း ရှိ၍သာ အစ္စန္တသံယောဂ ဆိုသတည်း။ ပတ်လုံးအနက်ပေးရသော ကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ။

အသာဓာရဏတ္တံ ဒဿေတာ နာဂတံပုဒ်၌ မည်သည့်ဆယ်ရက်ဟု မဆက်စေဘဲ ခွဲခြင်းအကျိုးငှာ။ အနုပ္ပဒါယာဂ ဝစနံ၊ နောက်၌သုံ့သော သဒ္ဒါသည်။ ဟောတိ၊ ၎။ ။ယထာဝုတ္တာ ပက္ခပဉ္စမိတော။ ။တာနိဒိဝသာနိ၊ တိုဗ္ဗိ။

တာနိဒိဝသာနိတိ တေသု ဒိဝသေသု။ ။(တေရသကဏ္ဍဋီကာ)။ ဋီကာဆရာ ဤသို့ဖွင့်သည်ကား ပတ်လုံးအနက်ပေးမည် စိုးရိမ်သောကြောင့် ဘုမ္မ-တ္ထ ဟု အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ ဖွင့်သတည်း။

တေနဒသာဟာနာဂတံ ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမန္တိဝစနေန။ သေသော ကာလော။

အစ္စေကပုဒ်ကို "အတိ+ဧက"ပုဒ်ဖြတ်။ ဧကပုဒ်သည် ဣဓာတ် ဏပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း။ ဏကို အကပြု၊ ဣကို ဧဝုဒ္ဓိပြု။ ဓမှနောက်ဖြစ်သော အ-ကို ချေ။ အစ္စေနပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ(၁၂)၌ "ဣ-အစ္စယနေ။ အစ္စယနံ ဥဋ္ဌာရဏံ သိက္ခနံ ဝါ၊ ဧယတိ။ အဓိယတိ၊ အစ္စယ-တိ။ အဓိဧတ။ အစ္စေနံ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဧကပုဒ်၏ ဣဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှာ "အစ္စာယိကစီဝရံ"ဟု ဣဓာတ်ဖြင့်ပြီးသော အာယပုဒ်နှင့် အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်တော်မူသတည်း။ အတိသဒ္ဒါသည် ပါဏာတိပါတပုဒ်၌ အတိသဒ္ဒါကဲ့သို့ သိဃအနက်ဟောတည်း။ "အတိသီဃံ အယတိ ပဝတ္တတီတိ အစ္စေကံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ အစ္စာယိကဘာဝ၌ အရကား သေနာယဂါ ဂန္တုကာမေားစသည့်ကို ဟောတော်မူသည်အားလျော်စွာ စစ်သည်ဘောင်သို့ သွားလိုခြင်း စသည်တည်း။ ထိုအကြောင်းကြောင့် သက်န်းအလျင်အမြန်ဖြစ်၍ အစ္စာယိကမည်ရကား အစ္စာယိကပုဒ်မှာ ဟောစီးသည်နှင့် ထိုသေနာယ ဂန္တုကာမန စသည်ကို ဘာဝ အရယူရသတည်း။

ဥပ္ပန္နေသျာတိ သံဃတော ဝါ-စသော တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၄၄)၌ သံဃတော ဖြင့် အစ္စေကသင်္ကန်း၏အဖြစ်ဖြင့် သံဃာအားလှူသည်ဖြစ်၍ သံဃာမှ ဝေဘန်၍ရသည်ကို ပြသတည်း။ ဂဏတော ဝါ ဖြင့် ဂိုဏ်းအားလှူသည်ဖြစ်၍ ဂိုဏ်းမှဝေဘန်၍ရသည်ကိုပြသတည်း။ အတ္တနာယေဝ ဖြင့် အစ္စေကသင်္ကန်း၏ အဖြစ်ဖြင့် မိမိအား လှူ၍ရသည်ကို ပြသတည်း။ ပဋိလဘေ၍လာသော သေနာယ ဂန္တုကာမန စသော အကြောင်းကြောင့် "ဝဿာဝါသိကံ ဒမ္မိ" ဟု ဆို၍လှူမှ အစ္စေကသင်္ကန်းဖြစ်သတည်း။ ပဋိတော်၌ပြောသော သေနာယ

ဂန္တုကာမန စသောအကြောင်းပင် ရှိငြားသော်လည်း သာမညအားဖြင့် "ဂမိယံ စိရံ ဒမ္မိ"ဟု ဆိုရျလျှသော် အစွေကသက်န်းမဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော် ပဒဘာဇနီ ဝိ ၁၊၃၃၅)၌ "အာဂမန္တု ဘဒ္ဒန္တာ ဝဿာ ဝါသိကံ ဒဿာမီတိ၊ ဧတံ အစ္စေက စီဝရံ နာမ"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ "ဝဿာ ဝါသိကံ ဒမ္မိ" ဟု ဆိုရျလျှသော် ပါဆိုသံဃာသာရသာတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသဂဏ္ဌိကာ (၂၄၄၃)၌ ပဌမိတောတိ ဧတ္ထ ဝဿံ ဝသန္တဿ-စသောစကားကို မိန့်အပ်၏။ ဤစကားကိုထောက်၍ ပဌမ်နေ့မတိုင်မီကပင် အစွေကသက်န်းကို ခံလိုသော် ခံသင့်သည်ကို သိအပ်၏။

တဿ အစ္စေက စီဝရဿ၊ ၏။ အစ္စာယိကဘာဝံ၊ ကို။

ဘာဝအရကား သေနာယ ဝါ ဂန္တုကာမော-စသည်ကို ဟောတော်မူသည် အားလျော်စွာ သေနာယ ဂန္တုကာမန စသောအကြောင်းကြောင့် အစ္စာယိက သက်န်းဖြစ်ကြောင်း သေနာယ ဂန္တုကာမန စသည်တည်း။

ပေသေတွာ ဝါ အာဂန္တွာ ဝါ။ ။ဂဏ္ဌိ ဝေ။ ။ပဝါရဏာမာသဿ ဇုဏှပက္ခ ပဉ္စမျာ ဒိသ ဥပ္ပန္နံ တော်အာရောစိတံ စီဝရံ အစ္စေက စီဝရံ နာမ ဟောတိ၊ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့၊ ပဝါရဏာမာသဿ၊ ၏။ ဆဋ္ဌိတော၊ လဆန်းခြောက်ရက် မြောက်သောနေ့မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သောသက်န်းသည်။ အနစ္စေက စီဝရံ အစ္စေကသက်န်းမဟုတ်သော သက်န်းသည်။ သမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်သော် လည်းကောင်း။ ဆဋ္ဌိတော၊ ရှေးရှေးကနေ၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးလျှင် ပဝါရဏာ လဆန်းခြောက်ရက်မြောက်သောနေ့ အဓိဋ္ဌာန်က်ရ၍။ ဥပ္ပိတ စီဝရံ၊ သည်။ သမာနမ္ပိ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း ။ ဧတံ ပရိဟာရံ၊ ဤသက်န်းကာလ အစောင့် အရှောက်ကို။ လဘတိ ယေဝ၊ ရသည်သာတည်း။

ဆဋ္ဌိတောပဋ္ဌာယ စသောစကားကိုထောက်၍ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပဌမိနေ့၌ ဖြစ်သောသက်န်းသာ ပမာဏဟု သိအပ်၏။ ပဒ ဒိ ဟိ တံ ပုရေ ပဝါရဏာယ- စသော အဋ္ဌကထာ စကား၌ ပုရေ ပဝါရဏာယ စကားသည် ဥပလက္ခဏာ နည်းမျှသာတည်း။ ပဝါရဏာ နေ့၌လည်း နည်းတူမှတ်။

အာဓိပ္ပာယ်ကား ပဝါရဏာနေ့ မတိုင်မီနေ့ ပဝါရဏာနေ့တို့၌ အစွေကသက်န်း ကို ဝေဖန်၍ယူသော် ယူပြီးသည်မှ နောက်၌ ဝါမပြတ်မှ ပိုင်သည်။ ဝါပြတ် သော် မပိုင်။ သံဃိက ဖြစ်သည် ဟူလိုသတည်း။

တာတော၊ ထို့ကြောင့်။ သလ္လက္ခေတ္တာ၊ ၌။ သုခံ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘာဂ်ီသာတိ၊ ဖြစ်ပေတ္တံ့။ ဣတိ ဟသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။(ဌ ၆၅၀)။

အဝိဘတ္တံ သစေ ဟောတိ၊ ဘာဇေတွာ ဒေရ သစေ ဟောတိ။ ဓဝံ သတိ။ ။ အကတသ ဝသိကသာဋ္ဌိကာစီဝရသ။ မူလစီဝရ မိဒ္ဓာနုဝသေန။ ။

အစ္စေကစီဝရဿ အနတ္ထတေ စသည်ကို ထောက်၍ အတိဘ်အရုံကို သိအပ်၏။ ပါဠိတော်ဝယ် အနစ္စေက စီဝရေ အစ္စေက စီဝရသညီ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ၌ ပဋ္ဌမိန္နေ၌ဖြစ်သော အမိဋ္ဌာန်လည်း မဝင်အပ်သေး။ ဝိကပ္ပနာလည်း မပြုအပ်သေးသော အနစ္စေက သက်န်ကို အစ္စေကသက်န်းအမှတ်ဖြင့် သင်္န်းကာလကို လွန်စေသော် ပဝါရဏာဒနေ့၌ ဒသာဟပရမသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယ အာပတ်သင့်သတည်း။ သက်န်းကာလကို လွန်စေသော် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သတည်း။ အနစ္စေက စီဝရေဝေမတိကော။ အာပတ္တိဒုက္ကဋဿ၌လည်း နည်းတူမှတ်။ အနစ္စေကစီဝရေ အနစ္စေကစီဝရသညီ။ ဒေနာပတ္တိ၌ ပဋ္ဌမိန္နေ၌ဖြစ်သော အမိဋ္ဌာန်လည်း မတင်အပ်သေး။ ဝိကပ္ပနာလည်း မပြုအပ်သေးသော အနစ္စေက သက်န်း အနစ္စေက သက်န်းအမှတ်ဖြင့် သက်န်းကာလကို လွန်စေသော် ပဝါရဏာဒနေ့၌ ဒသာဟပရမသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယ အာပတ် သင့်သတည်း။ သက်န်းကာလ လွန်စေသော် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်။ ဆဋ္ဌိနေ့ စသည်တို့၌ ဖြစ်သော အနစ္စေက သက်န်းကို အစ္စေက သက်န်းအမှတ်ရှိ၍လည်းကောင်း ယုံမှား၍လည်းကောင်း သက်န်းကာလကို လွန်စေသော် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်။ ဒသာဟပရမသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မရသကထာ (၂။ ၄၄၅)၌ ပဋ္ဌမိသံ ဥပ္ပန္နံ စသော စကားကို မိန့်ပေ၏။ ဤအရာ၌ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာ၌ မိန့်ဆိုအပ်သည်ကို သဘောမကျ ညာဏ်ကိုပါ။

အစ္စေကစီဝရ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(ဋ၊ ၆၅၂)။ ကိုဋ္ဌာပိ ဝိဟာရီ သုပေန တထာ‌ဝိ။ ။ ... ဝသေနစီဝရပစ္စယဝသေန။

ပရိပါတော်၌ ပတာခက်သည် ပတာ ဂဝ်ယံ ဟူသည်နှင့် အတူ ဂဝ်အနက် ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပဒ္ဒဝန္တိ ဖွင့်သတည်း။

ဥပဒ္ဒဝန္တိဳ၌ ဒုဓာတ်သည်။ ဒု-ဂတိယံဟူသည်နှင့် အညီ ဂတိအနက်။ ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် “အာဓာဝိဘ္ဘာ” ဟု မိန့်သတည်း။ ဥတ္တ္ဟာသေန္တိ ပလာပေန္တီကား ပဘာဓာက်သည့်လိုက်၍ လန့်စေခြင်း, ပြေးစေခြင်း ဟူသော သိခါပတ္တအနက်ကိုပြသာတည်း။ သာဋ္ဌဟာရကာ ဝါသာပရိယေသေယျဦကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏။

ဟိယသွာနဿက္ကောတိ။ တသ္မာဒုလ္လဘာ။ ။တသ္မာ ဒုလ္လဘတ္တာဝိစရာဂ္ဂတ္တံ အန္တရဃံရေနိက္ခိပိတုံကိဌာပိ ဒာနဇာနာတိ။ ပနတာထာပိဘိဂ္ဂုန့ံ အရည္မဝါသဿ ဘိက္ခုနံအနုရူပတ္တာအရည္မဝါသံ နပဋိက္ခိပိ။

[ကျမ်းတက်] ရွာတွင်း၌ ထားခြင်းကိုခွင့်ပြုတော်မူသောတော၌ နေခြင်းကို ပယ်တော်မူရာသည် မဟုတ်ယော့။ အဘယ်ကြောင့် ပယ်တော်မမူသနည်း ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဘဂဝါ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ [စီဝရ ဂုတ္တတ္တံ စသည်ကို လိုရင်းကောက်] (၄၊ ၆၂၃)

ဂဿံ ဥပဂန္တွာ ဝသိတ္ဝာစာပိ အတ္ထော-ကား အဓိပ္ပါယတ္ထသာတည်း သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်။ သဒ္ဒတ္ထကား ဥပဂမနေဝဿ ဥဿဝသာတည်း။

အတိဂဟာဏံ၊ စီဝရနိက္ခေပါရပေဟာ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပြခြင်းထက် အလွန်အားဖြင့် အထူးအားဖြင့် နိပ္ပန္နပုဒ်၏အနက်ကို ယူခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ ဗျဥ္ဇနဝိစာရဏ၊ ဥပဝဿံ ဥပဝသိတွာ-စသည်ဖြင့် သဒ္ဒါကိုစီစစ်ခြင်းကို။

“အဘိဓရကောန ဝိဓသသေနနိပ္ပန္နာဒဿ အတ္တဿဂဟာနံ အတိဂဟာနံ”ဟု ဝစနပ္ပမ္ပြု။ “ဝိသေသေနဂယှတိ နိပ္ပန္နဿ အဓတ္ထာ ဓတောနာတိ ဝိဂ္ဂဟော” ဟူသော ဝစနတ္ထကိုမှီး၍ ဤသို့ဝိဂြိုဟ်ပြုရမည်ကို သိသတည်း။

ဝုဋ္ဌဝဿာနံ၊တို့တွင်။ သေနာသနေသု၊ တို့၌။ ဝိဟာရန္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။

ဒုနေ့စေပိ သေနာသနေဟာ-စသည်ကို ဘတ္တသာလ စသည်ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယံ-စသောစကားသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာခုတင်္ဂနိဒ္ဒေသ အရည္မကင်အဖွင့်လာ စကားတည်း။

ဒါမဿ ဥပစာရံ နီဟရတိ ဣဝ ဗိဟာရဿပိ ဥပစာရံ နီဟာရိတ္တာ (သာရတ္ထ၊ ၂၄၄၆)ဟု ယောင်နေ၊

သစေပိ ဟောတိ။ သစေပိ သူယတိ။ ပန တထာပိ။ ။အဿဂါမဿ (လှည်းကြောင်းခရီး ခြေကြောင်းခရီးသည် ပကတိမဂ္ဂတည်း)။ သဥ္စရိ တမ္ဗော သစေပိ ဟောတိ၊ ဝေဲသတိ ။ ။နာဝါ မဂ္ဂေန ဂါမတော ပဥ္စ ဓနုသတိက် အဂ္ဂဟေတ္ဗာတေန ပကတိ ဘူတေန မဂ္ဂေန ဧဝ ဂါမတော ပဥ္စဓနုသတိကံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဤ ပဗ္ဗတ နဒီအာဒိဟိ ပန အန္တရိကတ္တာ သော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ သတိပဋ္ဌာန ဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသလာ (အဘိဌ ၂၂၆၇) "ပတ္တံ နီဟရန္တောဝ တံသဒ္ဒံ သုတွာ" စကားမှာတောင်၊ မြစ် စသည်တို့ဖြင့် ခြားအပ်သောကြောင့်သာလျှင် အရည်ကြင် မှတ်ရာ ည်။ အသံကိုမူကား ပကတိသောတဖြင့် ကြားကောင်းသော အရပ်ဖြစ်သောကြောင့် ပကတိ သောတဖြင့် ကြားသည်ဟူ၍လည်း ယူရန်ရှိ၏။ မူလဋီကာ (မူလဋီ၊ ၂၁၆၀)၌ "ပတ္တံ နီဟရန္တောဝ တံ သုတွာတိ ဧတ္ထ ပဋ္ဌာယ ညတ္တာ ဒိဗ္ဗ-သောတေန အသောသိတိ ဝဒန္တိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ နှုန်းနည်းပင်မှတ်ရန်ရှိသတည်း။

ပကတိသော ခရီးဖြင့်ယူအပ်သော ဟု ဆို၏။ လှေကြောင်းခရီး မရှိရာ၌သာ ပကတိသော ခရီးဖြင့် ယူအပ်သည်။ လှေကြောင်းခရီးရှိသော် ပကတိသော ခရီးဖြင့် မယူအပ်ဟု မှတ်ရမည်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သစေပိ နာဝါယ သဉ္စရိတဗ္ဗောကို မိန့်သတည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား ကြီးစွာသော ရေဝဲကွက်မရှိသည်ဖြစ်၍ လှေဖြင့်သွားလာ ကူးသန်းအပ်သည်ဖြစ်စေ ဦးတော့။ လှေကြောင်းခရီး ပမာဏမဟုတ်။ ပကတိ လှည်းကြောင်းခရီး, ခြေကြောင်းခရီဖြင့်သာ ပဥ္စဓနုသတိကကို ယူအပ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ဤသို့ယူမှ "ပဗ္ဗတ နဒီ အာဒိဟိ အန္တရိကတ္တာ န သက္ကာ ဂန္တုံ စကားကို ဆိုကျိုးရှိသတည်း" ဟု စိကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

ယေန ကာရဏေန၊ အကြင် ခိုးသူတို့၏ နေရာအရပ် ထင်ခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်။ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင် ခိုးသူတို့သတ်ခြင်း၊ ထင်ခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်။

တတြ တတြ တသ္မိံ အင်္ဂသမ္ပ ဒိယာတိ ဝဏ္ဏနေ။ ။ကဏ္ဍိက မာသတော၊ ထက်။ ပရံ၊ အလွန်။ ပဉ္စာနုသတိကတော၊ အောက်။ ဦနပ္ပမာဏတော ဝါ ယုတ်သော ပမာဏရှိသော ရွာ၌လည်းကောင်း။ ဂါဝုတာတော၊ ထက်။ အတိရေက ပ္ပမာဏော ဝါ လွန်သော ပမာဏရှိသော ရွာ၌လည်းကောင်း။

ယတြုဟိ-စသည်ကား ဂါဝုတတော အတိရေကပ္ပမာဏောဝါ န လဗ္ဘတိ-၏ အကြောင်းတည်း။ ။ယတြဌာနေ၊ တစ်ဂါဝုတ်ကျော်သော ရွာအရပ်၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ စရိတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဘတ္တဝေလာယ၊ နေ့ဆွမ်းစားချိန်အခါ၌။ အာဂန္တုံ၊ ပြန်လာခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ တဒေဝဌာနံ၊ ထိုတစ်ဂါဝုတ် ကျော်သော ရွာအရပ်ကိုသာလျှင်။ ဣဓ၊ ဤ“သမန္တာ ဂေါစရဂါမေ” ဟူသောစကား၌။

ဟိ ယသ္မာ အဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မာစ, ယသ္မာ ဂါဝုတတော အတိရေကပ္ပမာဏံ နအဓိပ္ပေတံ တသ္မာက, နိမန္တိတော အစုယောဇနမ္ပိ ဂန္တွာ တတ္ထ ဘုဉ္ဇိတွာ ဒိဝသံ ပဿိတွာ ပစ္စတိ၊ ဣဒံ ဂါမဌာနံ ယသ္မာ အပ္ပမာဏံ၊ တသ္မာစ, ဂါဝုတတော အတိရေကပ္ပမာဏော န လဗ္ဘတိ။

ဝသိတုံ ပစ္စတိ ရှိသည်ကားမတော်။ ဝသိတွာ ပစ္စေတိ ရှိသည်သာအမှန်တည်း။ ။

ပုန ဂါမ သီမံ ဩက္ကမိတွာ-၌ ရွာအရံအတွင်းကို ဂါမသီမဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဂေါစရဂါမတော”ဟု မိန့်အပ်၏။

သေနာသနံ၊ ကျောင်းသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဂတော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဝေဝသတိ၊ သော်။ ။ အတိရေက စီဝရဋ္ဌာနေ ဌဿတိတိ စိန္တေတွာ၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗံ-ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ (၁၇၇၀)၌“အတိရေက စီဝရ ဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိတိ စိန္တေတွာတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်အပ်၏။

ဇစ်နည်းကား ယသ္မာ ပစ္စုဒ္ဓရိယမာနေ အတိရေကစီဝရဋ္ဌာနေ ဌဿတိ၊ ဣတိ တသ္မာ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗံ-ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၇၇၇ ဂါထာ) ၌ အတိရေကေ ဟိ တိဋ္ဌတိ”ဟု ဟေတွတ္ထဇောတက ဟိနှင့် မိန့်တော်မူသတည်း။ ဤသို့ အနက်ပေးမှ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဆဆုအာဘောဂနှင့် လျော်ရာသတည်း။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဆရာသည်လည်း ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဣတိ-ကို “ဣတိ တသ္မာ” ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ အနက်ပေးလိုသတည်းဟု နှလုံးပိုက်တော်မူသတည်း။

သာဝဏသက်သိက္ခာပဒ ဒိပနီ နိဋ္ဌိတာ။ ။

[၃၊ ၆၅၇] ပဋိယတ္တံ-၌ ပဋိ-ရှေးအာရှေးရှိသော ဒါခါတ်တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း။ ယ-ကား အာဂုံဟု ပြတော်မူလိုရကား ပဋိယတ္တန္တိ ပဋိယာဒိတံကို မိန့်သတည်း။ ပဋိယာဒိတံ-၌ ယ-သည် အာဂုံဘည်း။ သမတ္တပုဒ် သံ-ရှေးရှိသော အာရှေးရှိသော ဒါခါတ်ကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏။

ဗဟူနိ ဘတ္တာနိ-ဖြင့် ဘတ္တာ၌ အာသည် နိ၏ကာရိယဟု ပြသတည်း။ အနေကာနိ-စသည်ဖြင့် ဒိပိတတ္တကို ပြသတည်း။

လာဘမုခါနိ၊ သင်္ကန်း စသောလာဘ်၏ အဦးဖြစ်ကုန်သော ဆွမ်းတို့သည်။ ဗဟူနိ၊ များပြားကုန်၏။

အမှတ်မရှိသော သင်္ကန်း စသည်ကို လှူလိုသော် ရှေးဦးစွာ ဆွမ်းကျွေး၍ လှူကြသည်များသောကြောင့် "ဆွမ်းကို လာဘမုခ လာဘ်ဦး"ဟု ဆိုသတည်း။ ဆွမ်း၏လာဘမုခ ဖြစ်သောကြောင့်ပင် "အယံ ဟိ အဘိဟဋ္ဌ ဘိက္ခာ" စသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ဤအရာကား သင်္ကန်းကိုတောင်းသော အရာဖြစ်သတည်း။ ကိမ္ပနေဝံ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ-ဖြင့် ဝိညတ်မဖြစ်ပေဘူးလော့ဟု စောဒနာသတည်း။ အဘိဟရိတ္ဗာ စသောစကားသည် အဘိဟဋ္ဌ ဘိက္ခာ၏ အဖွင့်တည်း။ အဘိဟဋ္ဌ ပဋိယတ္တ စသည်ကား ဟိတ်ကူတည်း။

ဟိ ယသ္မာ အယံ ဘိက္ခာ အဘိဟဋ္ဌဘိက္ခာဟောတိ တသ္မာ စ, ဟိ ယသ္မာ ပဋိယတ္တာ တသ္မာ စ, ဟိ ယသ္မာ အဘိဟဋ္ဌပဋိယတ္တေ အဘိဟဋ္ဌေန အဘိဟရဏဘာဝေ ပဋိယာဒိတေစ ဥဒ္ဒိဿ ဌပိတဘာဂေ စ ပယုတ္တဝါစာ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ စ ကသ္မာ နဝဋ္ဋတိ ဝဋ္ဋတိ ဧဝ၊

အဘိဟဋ္ဌ ပဋိယတ္တကား အိမ်မှတစ်ပါးသို့ ဆောင်၍ သံဃာကို ရည်ညွှန်း၍ စီရင်အပ်သော ဆွမ်းတည်း။ ဥဒ္ဒိဿ ဌပိတ ဘာဂကား အိမ်၌သော်လည်း သံဃာကို ရည်ညွှန်း၍ ထားအပ်သော ဆွမ်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ပောရာ-သကဋီကာ၌ ဥဒ္ဒိဿ ဌပိတ ဘာဂေတိ အတ္တနော ဃရေပိ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဝိသုံ ဌပိတ ကောဋ္ဌာသေဟု မိန့်အပ်၏၊

(၃၊၆၅၇)သော လာဘော။ပ။ ဟိ ယသ္မာ သန္တကော ဟောတိ၊ တသ္မာ သံဃဿ သန္တကန္တိ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ စီဝရမ္ပိတိ အာဒိ ဝုတ္တံ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ဆောက်၍ ပါဠိတော်၌ "လာဘော နာမ စီဝရမ္ပိ ပိဏ္ဍပါ-တောပိ သေနာသနမ္ပိ ဂိလာနပစ္စယ ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရောပိ"ဟု ရှိရာသတည်း။

ဋ္ဌိတံ၊ သည်၊ ကိစ္စာပိ ဟောတိ၊ ရှင့်၊ ပန တသာပိ၊ လည်း။ ယေနကာရ-ဏေန၊ အကြင်နှုတ်မြွက်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သော လာဘော၊ သည်။ ပရိဏတော၊ သည်။ ဟောတ်၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ တံကာရဏံ၊ ကို။ အမိပ္ပာယ်ကား နှုတ်မြွက်မှု ပရိဏတအဖြစ် ထင်ရှားသည် ဟူလိုသတည်း။

နှုတ်မြွက်မှု ပရိဏတမဟုတ်၊ ညွတ်က ပရိဏတ ဖြစ်သတည် ။ "ဇာနာတိ နာမ သာမံ ဝါ ဇာနာတိ" စသော ပါဠိတော် စကားကို ထောက်၍ ပရိဏတေ ပရိဏတသညီ စကား၌ ပရိဏာ အဖြစ်ကို သိပြီးမှ ပရိဏတ၌ ပရိဏတဟု အမှတ်ရှိသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ အညနော၊ မိမိသို့။ ကော၊ တစ်ခုသော သပိတ် သင်္ကန်းကို။ အညဿ၊ တစ်ပါးသော ရဟန်းသို့။ အသံပဇ္ဇော၊ အထာပိစသော စကားဖြင့် သံဃာအား ညွတ်လေပြီးသော လာဘ်အပ်သည်ကို တစ်ခုသော ပရိယာယ်ဖြင့် ပြုပြန်သတည်း။ ကုက္ကုစ္စာယန္တ၊ သော။ တံ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ (၄၊၆၆၀)စေတိယဿ ပရိဏတန္တိ စွော စသည်၌ ပန်းပင်ကို လှူပြီးဖြစ်မူ ထိုပန်းပင်မှ ဖြစ်သော ပန်းကို စေတီတစ်ဆူ၌ တင်ကောင်း၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍဋီကာ(၂၄၄၇)၌ "သစေ ပန ကောသမ္ဗံ စေတိယေ ပူဇိတံ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ အညသ္မိံ စေတိယေ ပူဇေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။

အာရောပေတွာ၊ တင်ပြီး၍။ သေသကံ၊ ပန်းကြွင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဋ္ဌိတံ၊ တည်နေသောသူကို။ (ဋီကာအနက်)

သစေ ပန ဒါယကာ-စသည်၌ သံဃာအား လှူလိုပါသည် မည်သည့် သံဃာအား လှူရမည်နည်း။ ဟူ၍ မေးလျှောက် ပြတည်း။ ဤစကားရပ်၌ "တုမှာကံ ရုစိယာ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ညွတ်ပြီးသည်ကို သိငြားသော်လည်း ညွတ်ပြီး သံဃာမှတပါးသော ဤသံဃာအား လှူလော့၊ ညွတ်ပြီးစေတီမှ တပါးသော ဤစေတီအားလှူလော့။ ညွတ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်မှတပါးသော ဤပုဂ္ဂိုလ်အား လှူလော့ ဟုဆိုသော်လည်းအပ်၏။

ယတ္ထ ဣစ္ဆထ၊ တတ္ထ ဒေထာတိ ဝတ္တဗ္ဗာစကားကိုကား အလျော်အားဖြင့်သာ ဆိုသတည်း။ ကတ္ထ ဒေမ၌ သံဃာအားလှူသော် အဘယ်သံဃာ၌လှူရအံ့နည်း။ စေတီအားလှူသော် အဘယ်စေတီ၌ လှူရအံ့နည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားလှူသော် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ လှူရအံ့နည်း ဟူလိုသတည်း။

ပရိဏတသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

နိဿဂ္ဂိယ ကဏ္ဍဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ စန်းကု နဂရဿ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေ သုမာပ်တေ ကံဦးဣကျောဘ်မာနေ ဝိဟာရေ ဝသန္တေန ပဏ္ဍိစ္စနာမိကေန ထေရေန ရစိတာ–

ပါရာဇိက ကဏ္ဍဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။ ။

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတုသတ္ထာရဒဿနံ။

ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ။

ဘုရားအလောင်းအား ရှစ်ပါးအင်္ဂါ ရရော့မျှဒိပ် ရွှေဟံသပ်ကို ခပ်နိုပ် မြဲစွာ ဖော်ပြမှာအံ့ လူသားအစစ် ယောကျ်ားဖြစ်စေ တိဟိတ်နေသား ဘုရားကိုတွေ့ ရသေ့ရဟန်း တခန်းဘိညာဉ် ရှစ်အင်သမာပတ် ပြည့်စုံလတ်သား ဘုရားဖြစ်လိုဆုကိုလည်းဘောင်း ကောင်းသောဆန္ဒ ကြီးမားလှလျှင် ရကြောင်းမြင်၍ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိ ရွှေကျမ်းရှိသည်။ ။ ရဘ်ခဲဇွာ တံဆိပ်ရာ။

ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးလင်္ကာ။ ။ ပရိက္ခရာရှစ်ပါး ဖော်ပြဌာနအံ့- သုံးပါးတိစီဝရိက် ရောင်ဖိတ် သင်္ကန်း ခါးပန်းတသုပ် တွင်းဝယ်လေ ့းပါး ပြင်ကားသပိတ် ဆံရိတ်သင်တုန်း ရေးသုံးပဲကွပ် ချုပ်အပ်စဉ်ဆက် သန္နသက် တခြား ပြင်လေးပါးဟု ထင်ရှားပရိက္ခရာ ကျမ်း၌လာသည်။ ။မြဲစွာမှတ်ဖို့ လင်္ကာဘည်း။

သက္ကရာဇ် ၁၂၇၃–ခုနှစ်၊နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂–ရက် နေ့၊၃–ချက်တီးအချိန်တွင် ဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်ကို ရေးကူး၍ပြီး၏။ နိဗ္ဗာနပစ္စယော ဟောတု။ ။ နဘ်သူသာခုခေါ်စေသောဘ်။ ပု, ဒိ, အာ, နှင့်ပြည့်စုံပါသို၏။ ။

ပ·မ·သ·၈–၁–၁·၄·၉၄ (၃၀၀၀) အုပ်

အမှားအမှန် ပြင်ဆင်ချက်

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
ရစယိဿာမိ	ရစယိဿံ(ရစယိဿာမိ)	၁	၁၉
ယတ္တိတိ	ယုတ္တိတိ	၅	၃
(၃-၁-၃၉)	(ခု၊ ၁၊၃၉)	၆	၂၀
ပရိမုစေန	ပရံ မုခေန	၁၀	၁၉
သဒ္ဒါပဝတ္တိ	သဒ္ဒပဝတ္တိ	၁၄	၁၅
ပဌ္ဌောဥပဒ	ပဌ္ဌေသု ပဒ	၁၅	၂၃
ကိရိကာယ	ကိရိယာယ	၁၇	၇
ဓာယပုဇာ	စာယ ပူဇာ	၂၀	၆
အလာရှိသော	လာရှိသော	၂၁	၂၉
(၃၆၊၃၃၃)	(ခု၊၁၊၃၃၃)	၂၄	၂၁
ပရိဇုညံ	ပါရိဇုညံ	၂၆	၂
ဘာဂဝါသော	ဘာဂဝါ ဧသော	၃၄	၆
(–၂၁၅)	(၁၊၂၁၅)	၃၄	၂၂
ပသိဒ္ဒိယံ	ပသိဒ္ဓိယံ	၃၅	၁၆
သံမဟံ	သမ္ဗဟံ	၃၆	၃
န ညာယတီတိ	န ပညာယတီတိ	၃၀	၁၀
ဧကောဟိ	ဧတေဟိ	၄၃	၁၂
ဇတိ	ဇောတိ	၄၃	၂၆

၄၆–နှာ ပြင်ဆင်ချက်

သာရတ္ထသင်္ဂဟကို ကြည့်။ စာမျက်နှာ-၄၆၊ ကြောင်းရေ-၁၂-၏ နောက်၌ [သာရတ္ထပကာသနီ မည်သော သံယုတ်အဋ္ဌကထာ(သံ၊ဋ္ဌ၊၂၊၁၄၃)၌ တွေ့ ဝတာ ကိရ ဒွိန္နံ ဗုဒ္ဓါနံ အန္တရေ ယောဇနံ ပထဝီ ဥဿန္နာ-ဟု ရှိ၏] အမှန်ရှိရမည်။ ကြောင်းရေ-၂၀၊ သုခေနနှင့် ၂၂-ပဿိတဗ္ဗတ္တာ၁၀- နှစ်ခုတို့၏ အကြားနှင့် မည်သည့်စာမျှ မရှိရ။ တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်ရမည်။

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
၁၂၄၃၊	၁၊၂၄၃၊	၄၈	၂၃
(၂၃၃-နှာ)	(၁၊၂၃၃-နှာ)	၄၈	၂၅
နှင့်မူကား	နို့က်မူကား	၄၈	၂၆
ဒမ္မ	ဒမ	၅၁	၇
နာရဒရသေ့ကျော်	သရဒရသေ့ကျော်	၅၇	၆
ဖြစ်ကြောင်း	ဖြတ်ကြောင်း	၅၉	၂၈
သဗ္ဗာဇေန္တော	ပဗ္ဗာဇေန္တော	၇၁	၂၁
ကုသသာဒီဟိ	ကုသလာဒီဟိ	၇၁	၃၁
ဝိသေန	ဝိသေသန	၇၃	၂၀
ဝသယော	ဝိသယော	၇၃	၂၉
သံတို	သံကို	၇၉	၁

[မှတ်ချက်] ၈၀-နှာ၊ ကြောင်းရေ ၁၆-အနိစ္စံ ဝါတ်-မှစ၍ န-ဗု-သ-ပဋ္ဌိတိုင် စကားရပ်သည် အောက်ခြေမှတ်ချက်ဖြစ်သည်။

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
အဿနံ	အဒဿနံ	၈၂	၁၁
ဥဘယောနာပိ	ဥဘယေနာပိ	၉၀	၂၈
သုဋ္ဌု	သုဋ္ဌု	၉၁	၁၄
မခဝလီ	ဓဝလီ	၉၂	၂၅
သုဋ္ဌ	သုဋ္ဌု	၉၅	၃
နမ္ပိ	နမ္ပိ	၉၆	၃၁
ကိလေကာမာ	ကိလေသကာမာ	၉၉	၁၉
ဝိမ္ဘနက္ခ	ဝိက္ခမ္ဘန	၁၀၂	၁၃
နံ	န	၁၀၅	၂
ပညာပေန္တိ	ပညပေန္တိ	၁၁၃	၂၈
ပကာသတေတိ	ပကာသေန္တီတိ	၁၁၄	၁၄
	တတိယဇ္ဈာနကထာနိဋ္ဌိတာ	၁၁၄	၃၁
ဘူတိ	ဘူတံ	၁၁၆	၁၉
(ဝဇီရဗုဒ္ဓိ၊၁၊၄၇)	(ဝဇီရဗုဒ္ဓိ၊၄၇)	၁၁၇	၁၈
သတိပရိသုဒ္ဓိ	သတိ သုပရိသုဒ္ဓိ	၁၁၇	၂၄
နှာ–၃၈၃	နှာ–၁၊၃၈၃	၁၁၈	၇
နှာ–၇၈	(နှာ–၁၊၇၈)	၁၁၈	၇

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
နှာ–၃၈၃	နှာ–၁၃၁၃	၁၁၈	၁၁
အပ္ပဋ္ဌိတော	အပ္ပတိတော	၁၁၉	၁၇
(မ၊၄၊၁၊၁၇၁)	(မ၊၅၊၁၊၁၇၁)	၁၂၀	၂၉
(၁၊၃၉၂)	(သာရတ္ထ၊၁၊၃၉၂)	၁၂၅	၂၅
ဘဝါ ပန	ဘဂဝါ ပန	၁၂၇	၁၅
နိဗ္ဗေဝသ ဝိသေန	နိဗ္ဗေဝသန ဝသေန	၁၃၀	၂–၃
ဝိသို	ဝိသုံ	၁၃၂	၁
အတတ်	အတီတ	၁၃၂	၁၀
ဤ	ငဲ့၍	၁၃၂	၁၅
စနေနှ	ဝစနေန	၁၃၄	၁၆
ဇီရဗုဒ္ဓိ	ဝဇီရဗုဒ္ဓိ	၁၃၅	၅
(၁၊၀၀၈)	(၁၊၄၀၈)	၁၃၇	၁၉
သသဘာဝနိ	သ သဘာဝါနိ	၁၄၁	၂
တေသုသု	တေသု ဒွိသု	၁၄၅	၁၉
ရှိသည်၏	ရှိ၏	၁၄၈	၁၁
အင္ဂေကေန	အာင္ဂေကေန	၁၅၄	၁၆
(၃ ၆ ၉၉)	(၃၊ ၆၊ ၉၃)	၁၅၄	၃၃
ဉပဓာတ်	ဥပဓာတ်	၁၅၆	၅–၇
အနမ္ဗလံ	အနမ္ဗိလံ	၁၆၁	၁၁
စိရံ	စိရာ	၁၆၄	၁၄
(၁၊ ၄၄ ၀) ကား	(၁၊၄၄၀) စကား	၁၆၄	၁၉
ဖြစ်ခြင်း	မြစ်ခြင်း	၁၆၅	၁၇
ဟန္တ	မဟန္တ	၁၇၃	၂၉
သာဘော	သဘော	၁၇၇	၄
ကာရဏောန	ကာရဏေန	၁၇၈	၂၀
ဩဏိဋ္ဌ	ဩဏိတ္တ	၁၈၀	၉
ဒိသွာနာ	ဒိသွာန	၁၈၂	၁၀
အနန္တရ	အန္တရ	၁၈၄	၃၁
သောဘန္နံ	သောဘနံ	၁၈၅	၁၉
သံမောဓန	သံသမောဓန	၁၈၅	၂၈
ကတိဂါဟံ	ကတိပါဟံ	၁၈၇	၃
ပတ္တ	မတ္တ	၁၈၈	၂၇

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
နှာ	ဝန	၁၉၀	အောက်ချေ
အာမာရာန	အာခာရာန	၁၉၂	၂၀
လောဂ	လောပ	၁၉၄	၃၀
မာနပါစ	မနာပါစ	၁၉၆	၁၀
ပဋိ ဂတိယံ	ပဋိ ဂတိယံ	၂၀၆	၁၈
ပဋ္ဌ ပရိဟာသေ	ပဋိ ပရိဟာသေ	၂၀၆	၂၂
သခ်ါတာ	သခ်တာ	၂၀၉	၁၁
ဥဒ္ဒရ	ဥဒ္ဒိဋ္ဌ	၂၁၀	၉
ဒိတ္တာဟိ	ဒိတ္တာဒိ	၂၁၁	၄
ပရဟိတဗ္ဗော	ဂရဟိတဗ္ဗော	၂၁၂	၂၅
ခဲ့	ခဲ	၂၁၃	၁၃
အာဒိကမ္မိကဿ	အာဒိကမ္မိက–ဿာ	၂၁၉	၁၈
ခြင်းခြင်း	ချင်းချင်း	၂၂၁	၁၂
ပညာပေဿာမိ	ပညပေဿာမိ	၂၂၁	၂၂
နက္ခတံ	နက္ခတ်	၂၂၂	၂၄
ပြုယုဂ်	ပြုယုဂ်	၂၂၃	၇
ဇာနန္တာ	အဇာနန္တာ	၂၂၅	၁
နှာဝဋ္ဋ	နဝဋ္ဋ	၂၂၆	၉
ဝိဟာရန္တိ	ဝိဟရန္တိ	၂၂၇	၁၂
ဝါ ခာတုတော	ဓါ ခာတုတော	၂၂၇	၂၆
ဂဂ်	ဂဂ်ံ	၂၂၇	၂၇
ပညာပေဿာမိ	ပညပေဿာမိ	၂၂၉	၁၄
သင်္ဂဏိတွာ	သင်္ဂဏ္ဍိတွာ	၂၃၀	၁၁
ဩဒ္ဓိဋ္ဌ	ဩဒ္ဒိဋ္ဌ	၂၃၁	၂၅
အဋ္ဌကဿ	အဋ္ဌကထာ	၂၃၄	၆
ကိဿာ	ကော်ဿာ	၂၄၂	၂၁
ကုမ္ဘကရသာလံ	ကုမ္ဘကာရသာလံ	၂၄၃	၁၀
အဘဗ္ဗာဝ	အဘဗ္ဗာဝ	၂၄၆	၂၀
တန္တကာ ကာရ	တန္တကာ ကာရ	၂၄၇	၂၅
ပစ္စာဘင္ဒ	ပစ္စာဘင္ဒ	၂၅၁	၁၈
ပဒစ္စာဘင္ဒ	ပဒပစ္စာဘင္ဒ	၂၅၁	၂၇

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
ပဒပရာ	ပဒဝိပရာ	၂၅၁	၂၇
ပုစ္ဆာခေတ်	ပုစ္ဆခေတ်	၂၅၄	၁
ယုတ္တယော	ယုတ္တတော	၂၅၄	၁၂
ဥပ္ပိ	ခုပ္ပိ	၂၅၄	၁၆
ေဩဋ္ဌိ	ဩဋ္ဌိ	၂၅၅	၁၀
သာမဏ	သမဏ	၂၅၅	၁၆
ကုဏ္ဏော	ကုဏ္ဍော	၂၅၅	၂၉
ဘူာ	ဘူသ	၂၅၈	၁၀
ဆတ္တံ	ဆက္ကံ	၂၅၈	၂၈
အကြားမုဇင်း	အကြားမှာစဉ်	၂၆၁	၄
ကာယပါပ	ကာယပါ	၂၆၂	၁၆
နာသယောတိ	နာသာ အယာတိ	၂၆၃	၁
နာသ သဒ္ဒဿ	နာသာ သဒ္ဒဿ	၂၆၃	၂
သဏ္ဍနံ	သဏ္ဍာနံ	၂၆၃	၄
ရုက္ခသုနာ၊ ရှင့်	ရုက္ခသုနခ၊ ရှဉ့်	၂၆၃	၆
ဧကေ ကမ္ဗက	ဧကေ ကမ္ဗ	၂၆၄	၁၄
ကာရေန	ကာရဏေန	၂၆၄	၂၁
ကာရကောန	ကာရဏေန	၂၆၄	၂၄
အာသက်တ္တ	အာသင်္ကာ	၂၆၆	၂၉
ဝစဂေ	ဝဓကေ	၂၆၇	၁၄
မေ	မေဝ	၂၆၈	၂၈
ဓမ္မ	စမ္မု	၂၇၀	၂၈
ဘိက္ခုနီတိ	ဘိက္ခုနီဟိ	၂၇၄	၂၁
စေတနာ	စောဒနာ	၂၇၅	၂၇
န သာဒိယတိ	န သာဒိယီတိ	၂၈၂	၂၅
န တရတိ	န ဘရတိ	၂၈၃	၂၀
တွေ သဒိသ ဝသာနိ	တွေ ဆ ဒိဝသာနိ	၂၈၅	၈–၁၀
စပ်ရမည်	ခပ်ရမည်	၂၈၈	၂၂
ဒိတ္ဍာ	ဒိသ္ဍာ	၃၀၅	၁၁
မသိ၌	မသိ၍	၃၀၆	၂၉
မဟာမေတ္တာ	မဟာမတ္တော	၃၀၈	၃

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
သာ	လာ	၃၁၄	၁၅
ဇတ္တာတိ	တ္တောတိ	၃၁၅	၁၃
ဝိနိဌ္ဌော	နိဝိဌ္ဌော	၃၁၆	၂
ကုသိယတီတိ	ကုသိယတိ	၃၁၆	၁၀
နာတီကိ	နာတီတံ	၃၁၆	၂၇
အစ္စု	အဋ္ဌု	၃၁၉	၁၀
ဉာဏော	ဉာဏေ	၃၂၀	၃
မာတိ ပဒံ	နာမာတိ ပဒံ	×	အောက်ခြေ
စိရ္ဍ	ဆိဥ္ဍ	၃၂၄	၈
သမ္မဒ္ဒေါ	သမ္မဒ္ဒေါ	၃၂၅	၄
သမာပယောဂေသု.	သဟာပယောဂေသု	၃၃၂	၆
ဆီးကန်	ဆည်းကန်	၃၃၆	၁၁
ဝိဇ္ဈာန	ဝိဇ္ဈန	၃၃၇	၁
မေဝဌ္ဌသာ	ဝေမဌ္ဌသာ	၃၃၇	၂၀
ကျံ	ကြံ	၃၄၀	၂၂
ပါရတေတိ	ပါရတောတိ	၃၄၃	၁၃
စာ	ဝါ	၃၄၃	၂၇
ကသော	ကာသော	၃၄၄	၁၃
တည်	သည်	၃၄၇	၃
ဘတ္တပိုင်	ပတ္တပိုက်	၃၄၇	၂၅
ဥဒ္ဒိံကာသဂ္ဂ	ဥဒ္ဒိံကေသဂ္ဂ	၃၄၈	၂၀
တရတိ	ဟရတိ	၃၄၈	၂၄
တိဌ္ဌိတော	ဌိတော	၃၅၁	၄
ဝတ္ထုကထာ	ဝတ္ထုဌ္ဌကထာ	၃၅၆	၁၅
ဥပပရိဘာဂေ	ဥပရိဘာဂေ	၃၅၈	၁၀
ဘဏ္ဍာဒေယျ	ဘဏ္ဍဒေယျ	၃၆၂	၈
ပမာရတော	ပစာရတော	၃၆၅	၄
မုဒ္ဒိကာစ	မုဒ္ဒိကာစ	၃၆၉	၆
မဂ်ဖိုလ်	ဖိုလ်	၃၇၉	၁၀
ဝုတ္တကံ	ဝုတ္ထကံ	၃၇၉	၂၇
ဝုတ္တကံ	ဝုတ္ထကံ	၃၇၉	၂၉

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
ကိစ္စာပိ	ကိဋ္ဌာပိ	၃၀၄	၁၁
ပဏှိတွာ	ဂဏှိတွာ	၃၀၄	၁၆
သဝလာယာ	သာလယာ	၃၀၄	၂၇
ဖြတ်ရာ	ဖြစ်ရာ	၃၀၆	၇
တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ	ဒုတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာနိဋ္ဌိတာ	၃၉၂	၂၀
ဒုတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာနိဋ္ဌိတာ	တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ	၃၉၂	၂၁
သဏှာနေ	သဏ္ဌာနေ	၃၉၅	၂၂
ကုဏနေ ဝါ	ကုဏပေန ဝါ	၃၉၆	၁၆
ဝိဘတြန္တိ	ဝိဘတျန္တိ	၃၉၆	၁၉
ကုတ္တကံ	ကုတ္တံ	၃၉၆	၂၁
ဗဟို	ဗဟိ	၃၉၈	၆
နိဗ္ဗတိ	နိပဗ္ဗတိ	၄၀၀	၂၄
ရမ္မဏာတာ	ရမ္မဏာတာ	၄၀၄	၁၉
ဝိ၊ ၂၊ ၂၇။	ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၂၇။	၄၀၆	၂
ဖြစ်သော	မြစ်သော	၄၁၀	၃၀
သိ-အစိတ်ကူ-ကို	သိ-အစိတ် ဤ-ကို	၄၁၁	၁၁
ဘာသတဋ္ဌ	ဘာသတ္တဋ္ဌ	၄၁၂	၆
ဝုတ္တံပကာရမေဝ	ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ	၄၁၆	၂၄
ပက္ခန္တိယံ	ပက္ခန္ဒိယံ	၄၁၆	၃၁
ယော	ယေဝ	၄၁၇	၁၁
အဟရတိ	အာဟရတိ	၄၂၂	၇
ပတာ	ဂတာ	၄၂၅	၁၅
ပပနေ	ဝပနေ	၄၃၀	၃
ဝနေ	စနေ	၄၃၀	၁၆
ဝဈာ	ဝဍ္ဎာ	၄၃၀	၁၆၊၇
သိန္ဒိယံ	သန္ဒိယံ	၄၃၀	၂၁
သ အတ္ထိ	တေသံ	၄၃၀	၂၅
ဝေါဟာရေ	ဝေါဟာရ	၄၃၂	၄
ပကာရေဟိ	ပဟာရေဟိ	၄၃၄	၂၀
ပကာရေဟိ	ပဟာရေဟိ	၄၃၄	၃၀
၄-ဂါထာ	၄၄-ဂါထာ	၄၃၇	၁၀

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြော
ပပုစ္ဆံ	ပရိပုစ္ဆံ	၄၃၈	၅
ကရဏော	ကရဏေ	၄၃၉	၂၈
ဝန္ဒိသာ ၁ပိဟိ	ဝန္ဒိသာ ၁မိတိ	၄၄၀	၇
တသေုဝ	တတ္တေဝ	၄၄၀	၁၀
ပါဒေတ္တ	ပါဒေသု	၄၄၀	၉
အသံဝိဇ္ဇာ	အသံဝိဇ္ဇ	၄၄၂	၁၇
တတ္တ	ဟတ္တ	၄၄၇	၂၉
အညောပိ	အညေပိ	၄၄၉	၃
ပရိ	ပဋိ	၄၄၉	၁၀
ပညာ၁ပေထ	ပညပေထ	၄၄၉	၂၆
ပညာ၁ပေထ	ပညပေထ	၄၄၉	၂၈
ကရဏော	ကရဏေ	၄၅၀	၂၅
၍	ဦ	၄၅၀	၂၇
ဥဒိဋ္ဌ	ဥဒ္ဒိဋ္ဌ	၄၅၈	၁၇
ခ၁တု	စတု	၄၆၀	၂၆
ဒိဝါ ပန္နေန	ဒိဝါ သုပန္နေန	၄၆၁	၂၂
ဣဒံ ပဒသာ	ပဒသာ	၄၆၄	၁၆
တရစ္ဆာန်	တိရစ္ဆာန	၄၆၈	၈
ဇန	ဝန	၄၆၉	၂
တဇောင်း	တန်ဆောင်း	၄၆၉	၂၄
တဇောင်း	တန်ဆောင်း	၄၆၉	၂၅
တဇောင်း	တန်ဆောင်း	၄၆၉	၂၈
ဖြဟ္မာဏီ	ဗြာဟ္မဏီ	၄၇၁	၆
ဏော	ဓော	၄၇၁	၂၂
ပုဌော	ဖုဋ္ဌော	၄၇၃	၆
မိမိတို	မိမိသို့	၄၇၃	၂၅
မုတ္တိကံ	မုဒ္ဒိကံ	၄၇၆	၁၉
မုတ္တိကံ	မုဒ္ဒိကံ	၄၇၆	၂၂
မေ	မေဝ	၄၇၆	၂၄
ဝိဝိဒံ	ဝိဝိဓံ	၄၈၀	၉
သဟု	ဟု	၄၈၀	၂၁
ဝဗ္ဗေ	ဝပ္ပေ	၄၈၁	၃

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
သော	ဟူသော	၄၇၃	၉
ဘာဝေ	ဘာဝေန	၄၇၃	၁၃
ခံစား	ခစား	၄၈၈	၃
တာဝတာလိက	တာဝကာလိက	၄၉၉	၂၃
ဠာယာတိ	ပဠာယာတိ	၄၉၄	၂၂
လမ္ဘာဒိ	ထမ္ဘာဒိ	၄၉၉	၂၅
အနာပတ္တိယော	အာပတ္တိယော	၅၀၀	မျဉ်းအောက်
ဝါကျာဝဝတ္တိ	ဝါကျာဝတ္တိက	၅၀၁	၁၀
ဟာတ္ထေန	ဟတ္ထေန	၅၀၂	၁
ဝိဇာရဏော	ဝိစာရဏာ	၅၀၉	၄
တထခေါ်	အထခေါ်	၅၀၉	၂၂
စောစေတို	စောဒေတို	၅၁၁	၁၁
ကို	ကိုလည်းကောင်း	၅၁၂	၁၂
စေဒေတို	စောဒေတို	၅၁၂	၁၅
ကာရုက်	ကာရိုက်	၅၁၉	၁၆
ဝိဏော	ခိဏော	၅၁၉	၂၃
ဠိကော	ဒိကော	၅၁၉	၂၃
(၃၊ ၅၊ ၁၄၃။)	(ခု၊ ၅၊ ၁၄၃။)	၅၁၉	၂၀
ကရက	ကရဏ	၅၂၀	၂၁
ဇနာပေသာမ	ဇာနာပေဿာမ	၅၂၂	၄

၅၃၂–နှာ ၁။ ဝေန္တိဘာသဝဏ္ဏနာယ စသောစကားရပ်သည် အောက်ခြေမှတ်ချက်ဖြစ်သည်။

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
ပဋ္ဌိပ္ပုရဓေတာ	ပဋ္ဌိပ္ပုရဏတာ	၅၃၃	၁၉
ဓမ္မနေ	ဓမ္မေန	၅၃၄	၁၁
ဝုတ္တော	ဝုတ္တ	၅၃၅	၁၂
နယေနဝ	နယေနေဝ	၅၃၆	၂၁
ဝဏ္ဏိက	ဝဏ္ဏိက	၅၃၆	၂၅
စိတ္တိ	ပါစိတ္တိ	၅၃၇	၂၆
အာဝုန္တိ	အာဝုနန္တိ	၅၃၉	[illegible]
အသဇိနုဗ္ဗသုကာ	အသဇိပုနုဗ္ဗသုကာ	၅၄၁	[illegible]

အမှား	အမှန်	နှာ	ကြောင်း
အနိယ	ဏောယျ	၅၄၇	၂၅
နေယျ	ဏေယျ	၅၄၈	၂
အာသနသာ	အာသနသ	၅၄၈	၄
ပရိယတ္တိ	ပရိယတ္တ	၅၄၈	၄
ကမ္ပနိယံ	ကမ္ဘနိယံ	၅၄၈	၅
နိပ္ပန္နော	နိပ္ပန္နော	၅၄၈	၁၃
၌။	၍	၅၅၁	၁၀
ဝေသေန	ဝသေန	၅၅၃	၇
ဝိဘတ္တျ	ဝိဘတျ	၅၅၅	၃၀
ဉဋ္ဌပါတ္တာ	ဉဋ္ဌဟိတ္တာ	၅၅၈	၇
နုဂံ	နုပဂံ	၅၅၉	၂၂
မဆောင်	ဆောင်	၅၆၀	၁၃
ဒိဟတ္တေန	ဒိဟတ္တေန	၅၆၁	၄
ဘောဂါထံ	ဘောဂတ္ထံ	၅၆၄	၆
မတ္တိမ	ပတ္တိမ	၅၆၇	၁၃
နဝါ	နေနဝါ	၅၇၄	၂၀
နနူ	နာနူ	၅၇၆	၇
ဉဒ္ဒိသာ	ဉဒ္ဒိသာ	၅၈၇	၂၃
သာတ္ထ	သာရတ္ထ	၅၉၀	၁၂
ဒိသာ၏	ဒိသာတိ၏	၅၉၀	၁၄
ခဲ့မှု၍	ခဲ့မှု	၅၉၅	၁၂
ပဋ္ဌတ္တာ	ပဋ္ဌသုကိတ္တာ	၆၂၂	၁၃
မြစ်သတည်း	မြစ်သာတည်း	၆၂၂	၂၃
စသည်ဒူ	စသည်ဒ္ဒူ	၆၂၇	၆
အာင်ထ	အထင်ပ	၆၂၇	၁၀
အတ္ထုလို	တို့အလို	၆၃၀	၉
ဝေနနုပတော	ဝစနာနုရူပတော	၆၃၃	၁၃
လွှမဲ့	လွှမံ	၆၃၄	၉
ဘုမိတ္တာ	ဘုဥ္ဇိတ္တာ	၆၃၄	၉
လွှံ	လွှမံ	၆၃၄	၁၂
သကဗလ	သာကမ္ဗလ	၆၄၉	၃

ပြုံရာသော်	ပြုံရာသော	၆၄၀	၂၅
ခိဝရုံ	ခီရုံ	၆၄၃	၁၀
အတွော့	အ့တွော	၆၄၄	၁၁
အဗ္ဗောဟာရိက	အဗ္ဗောဟာရိက	၆၄၅	၃
ဥဂ္ဂဟိတကံကတွာ အာဒိန္နာဝ	ငှင်းဝါကျပိုနေသည်	၆၄၈	၁၄
ရက္ခိကာ	မက္ခိကာ	၆၅၀	၅
ဝုတ္တိဟောတံ	ဝုတ္တံဟောတိ	၆၅၆	၆
ညာတကာခိ	ဉာတကာဒိ	၆၆၃	၁၄
ကပ္ပိယန္တ	ကပ္ပိယတန္တ	၆၆၄	၂
ချည်ဖွားမှု	ချည်ပွားမှု	၆၆၆	၁၆
သမ္မတိ	သမ္မုတ္တိ	၆၇၁	၂၆

ပ-မ်းသ-စ (၁) ၂၄-၉၄ (၃၀၀၀

ဝိနယော ဇိနစက္ကဿ၊ အာယု စေ စိရဋ္ဌိယာ။

တေနေဝါနာဂတေ လဒ္ဓိ၊ ရက္ခိဿတီတိ စာပြဝုံ။

ပမုဋ္ဌမှိ စ သုတ္တန္တေ၊ အဘိဓမ္မေ စ တာဝဒေ။

ဝိနယေ အဝိနဋ္ဌမှိ၊ ပုန တိဋ္ဌတိ သာသနံ။ (ဝိ-၃၊ ၁၇၇)

ဝိနယော၊ ဝိနည်းတွင်ခေါ် တရားတော်သည်။ စေ၊ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်ကေန် အမှန်အားဖြင့်။ ဇိနစက္ကဿ၊ ငါးမာရ်အောင်မြင် ရှင်ပင်မြတ်စွာ သာသနာသုံးရပ် စက်တော်မြတ်၏။ စိရဋ္ဌိယာ၊ အနှစ်ငါးထောင် မြားမြောင်ရှည်ကြာ ပွားစီးဖြင်း၏အကျိုးငှါ။ အာယု၊ ပဓာနအချက် အသက်သွေးကြော မှန်လှပါပေ၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ အနာဂတေ လဒ္ဓိ ရက္ခိဿတီတိ၊ အနာဂတနောက်ကာလဝယ် ပါပမှုထို အကုသိုလ်မှ သည်းဖိုကြောက်ရွံ့ ရှက်သွေးမွန်သည့် သူမွန်ခေါ်မှန်း မြတ်ရဟန်းသည် သုံးခန်းသိက္ခာ သာသနာကို သဒ္ဓါပြိုးစိမ့် စောင့်ရှောက်လိမ့်ဟူ၍။ အပြဝုံ၊ ပေါရာဏက မြတ်ထေရတို့ ခွန်းဟာနူတ်ချို မိန့်ဆိုတော်မူခဲ့ကြပါလေပြီ။

စ၊ ဤတွင်ရွေ့သာ မဟုတ်ပါသေး။ သုတ္တန္တေစ၊ သုတ္တ၊ ခေါ်မှတ် ပိဋကတ်သည်လည်းကောင်း။ အဘိဓမ္မေစ၊ အဘိဓမ္မာခေါ်မှတ် ပိဋကတ်သည်လည်းကောင်း။ ပမုဋ္ဌမှိစ၊အကယ်၍တိ ကွယ်ပဘိမူလည်း။ တာဝဒေ၊ သုတ္တန်နှင့် အဘိဓမ္မ ပိဋကတ်နှစ်သွယ် ပျောက်ကွယ်သော ထိုအချိန်၌။ ဝိနယေ၊ ဝိနည်းတွင်ခေါ် ပိဋကတ်တော်သည်။ အဝိနဋ္ဌမှိ၊ မပျက်မစီး ညီးညီးလျှံရှိန် ထွန်းထိန်တောက်ပ၍ နေသည်ရှိသော်။ သာသနံ၊ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာသည်။ ပုနတိဋ္ဌတိ၊ တဖန်နောက်ထပ် အဆက်မပြတ်ဘဲ မတ်မတ်ခိုင်ကြည် ကြံ့ကြံ့တည်နိုင်၏။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း၊ အပြဝုံ၊ ပဥ္စမသံဂါယနာတင် အရှင်မဟာကဿပ သံဃိန္ဒတို့ ခွန်းဟာနူတ်ချို မိန့်ဆိုတော်မူခဲ့ကြလေပြီ။